

รายงานสืบเนื่องจาก การประชุมวิชาการ (Proceedings)

ISBN (e-book): 978-974-692-437-5

♦ การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1♦

“21st Century Skills ของบัณฑิตพันธุ์ใหม่ในยุค Viral Disruption”

7 มกราคม 2564

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการอำนวยการ

รองศาสตราจารย์มาลิณี จุโฑปะมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา รักการศิลป์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จิวพัฒนา

กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม
รองศาสตราจารย์ ดร. เอกฉันท จารุเมธีชน
รองศาสตราจารย์ ดร.สารภี วรรณตรง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คำภีร์ภาพ อินทะนุ
อาจารย์ ดร.สุธีเกียรติ์ ฝอดสูงเนิน
อาจารย์ภูริสา วัชรเนตรวงศ์

ลิขสิทธิ์ 2564

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
439 ถ.จिरะ อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000
โทรศัพท์: 6644-611-221 ต่อ 4001
แฟกซ์: +6644-612-858
เว็บไซต์: www.http//husoc2018@bru.ac.th

พิมพ์ออนไลน์ครั้งแรก: เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
439 ถ.จिरะ อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000
โทรศัพท์: 6644-611-221 ต่อ 4001
แฟกซ์: +6644-612-858
เว็บไซต์: www.http//husoc2018@bru.ac.th

คณะกรรมการกองบรรณาธิการ (Editorial board) รายงานสืบเนื่องจากการประชุม

รองศาสตราจารย์ ดร. เอกฉันท จารุเมธีชน	วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สารภี วรรณตรง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ รองประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศรพนธ์ เนื้อไม้หอม	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กรรมการ
อาจารย์ ดร.สุธีศักดิ์ ฝอดสูงเนิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คำภีรภาพ อินทะนุ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กรรมการและเลขานุการ
อาจารย์ภูริสา วัชรเนตร์วงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

**คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลับกรองคุณภาพบทความวิจัยและบทความวิชาการ
ระดับชาติ (National level) ภายนอกมหาวิทยาลัย (External reviewer)**

รองศาสตราจารย์ ดร.รัตน์ะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ทิวต์ถ์ มณีโชติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ แสงเงิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
รองศาสตราจารย์ ดร. ภาคิน โชติเวศย์ศิลป์	มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล ปากเพียร	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภคิศักดิ์ กัลยาณมิตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณ จันทร์แดง	มหาวิทยาลัยพะเยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิษฐา หรุ่นเกษม	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนิวัช แก้วจำนงค์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศธร คำใจหนัก	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ เวชกามา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปฎิพันธ์ อุทยานุกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
อาจารย์ ดร. ประเสริฐ นิยมท้วม	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
อาจารย์ ดร.ธนาภรณ์ พันทวี	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัคราพร สุขทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ ดร.วิชัย ลุนสอน	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
อาจารย์ ดร.ศุทธิณี พลหาญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
อาจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ สุทธิลักษณ์กุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
อาจารย์ ดร.พีรวัส อินทวิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

**คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลั่นกรองคุณภาพบทความวิจัยหรือบทความวิชาการ
ระดับชาติ (National level) ภายในมหาวิทยาลัย (Internal reviewer)**

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์	เสนารัตน์
รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา	ปาโนรัมย์
รองศาสตราจารย์สายใจ	ทันการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร	ชื่นชูจิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อโศก	ไทยจันทร์รักษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์	จีวัฒนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รพีพรรณ	พงษ์อินทร์วงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฟ้าประทาน	เต็มขุนทด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา	สำราญรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจพร	วรรณอุปถัมภ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลกันยา	ศรีสุข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย	ยศโสธร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครพนธ์	เนื้อไม้หอม
ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภธัช	ศรีวิวัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร	วิชัยรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญรัตน์	พุดดิพงษ์ชัยชาญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี	ณงแก้ว
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คำภีรภาพ	อินทะนุ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญภา	วงศ์ไพศาลสิริกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีนวล	แดงภู
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งนภา	จะนนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารยา	มุสิก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติศักดิ์	นามวิชา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิรเดช	ประเสริฐศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล	ธีระวงศ์ภิญโญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภกิจ	ภูวงค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งนภา	เมินดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุทิศ	ทาหอม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงเกียรติ	สมญาติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันติภาพ	ซารัมย์
อาจารย์ ดร.ธีรรัตน์	จีระมะกร
อาจารย์ ดร.ศรีเพ็ญ	พลเดช
อาจารย์ ดร.สิทธิศักดิ์	พงผ็อยี
อาจารย์ ดร.สินทรัพย์	ยืนยาว
อาจารย์ ดร.สรรเพชร	เพ็ญจัต
อาจารย์ ดร.สินีนานู	รามฤทธิ์
อาจารย์ ดร.จริยาภรณ์	ปีตาหะสังข์
อาจารย์ ดร.เทวิกา	กิริติบุรณะ
อาจารย์ ดร.จตุพร	ดอนโสม
อาจารย์ ดร.ชัตติยา	ชัชวาลพาณิชย์
อาจารย์ ดร.ธิติ	ศรีใหญ่
อาจารย์ ดร.สุธีกิติ์	ผอดสูงเนิน
อาจารย์ ดร.ภัทรพล	ทศมาศ
อาจารย์ ดร.ธนพัฒน์	จงมีสุข
อาจารย์ ดร.วิษณุ	ปัญญายางค์
อาจารย์ ดร.ภัทรินธร	บุญทวี
อาจารย์ ดร.สินีนานู	วัฒน์สุข

อาจารย์ ดร.ปองเอก

อาจารย์ ดร.มนูญ

อาจารย์ ดร.จิรายุฑ

อาจารย์ ดร.กุลธิดา

เฟิ่งลุน

สอนโพนงาม

ประเสริฐศรี

ธรรมรัตน์

สารบัญจากรักรักราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

หลักสำคัญในการจัดการศึกษานั้น สถาบันอุดมศึกษาต้องคำนึงถึงทิศทางการพัฒนาประเทศ เช่น แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แนวคิด การศึกษาไทย 4.0 (Education 4.0) และ การปฏิรูปประเทศที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุก ภาคส่วน เป็นต้น และควรผลิตบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st century skills) ที่พร้อมเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอันเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุค World Disruption นอกจากนี้ ควรผลิตบัณฑิตทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์ที่ ตรงกับความต้องการของสังคม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็น 1 ใน 7 คณะ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่มี พันธกิจคือ ผลิตบัณฑิตและทำวิจัยด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ให้บริการวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ อีกทั้งยังมี ยุทธศาสตร์เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านบริการวิชาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและ/หรือเอกชน ทั้งภายในประเทศและ/หรือต่างประเทศ ดังนั้น การที่คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และเครือข่าย วิชาการได้ร่วมกันจัดการประชุมวิชาการในครั้งนี้จึงถือได้ว่าได้ดำเนินตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ของคณะฯ โดยการจัดประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญา ตรี ครั้งที่ 1 (NAC-HUSOC I: The 1st National Conference and Exhibition on Humanities and Social Sciences) ในครั้งนี้จะเป็นการสร้างเวทีให้กับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้แสดงผลงาน วิชาการและงานสร้างสรรค์ต่างๆ และได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานวิชาการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และก่อให้เกิดองค์ความรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านมนุษยสังคมศาสตร์นำไปสู่การพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

ในนามของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ขอขอบคุณองค์ปาฐก ผู้ร่วมเสวนา ผู้เชี่ยวชาญที่พิชฌุ พิจารณ์บทความ (Peer reviewer) ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์บทความ (Commentator) นิสิตนักศึกษา และ ผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน และ ขอขอบคุณคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ขอให้การดำเนินงาน “การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1” เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และประสบความสำเร็จตาม
วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จงทุกประการ

(รองศาสตราจารย์มาลินี จุโทปะมา)

รักษาราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สาส์นจากคณบดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีพันธกิจสำคัญ 5 อย่างคือ 1) ผลิตบัณฑิตสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2) ทำการวิจัย 3) บริการวิชาการแก่สังคม 4) ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 5) ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ และมีแผนยุทธศาสตร์ 7 ประเด็น ดังต่อไปนี้คือ 1) พัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล 2) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานอาจารย์และบุคลากรให้มีคุณสมบัติตามมาตรฐานสากล 3) ยกกระดับคุณภาพและมาตรฐานการวิจัยชุมชนสู่มาตรฐานสากล 4) ยกกระดับการให้บริการวิชาการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนท้องถิ่นเพื่อความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน 5) พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับไทยแลนด์ 4.0 (Thailand 4.0) 6) สืบสาน ทำนุบำรุง อนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอีสานใต้สู่สากลและส่งเสริมโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ และ 7) ส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

การจัดประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1 (NAC-HUSOC I: The 1st National Conference and Exhibition on Humanities and Social Sciences) ในครั้งนี้ก็ด้วยต้องการทำให้พันธกิจและยุทธศาสตร์ของคณะฯ ปรากฏผลเป็นเชิงประจักษ์และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริงเป็นประโยชน์ทางวิชาการด้านมนุษยสังคมศาสตร์ต่อชุมชนท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติได้ นอกจากนี้ การจัดประชุมครั้งนี้ก็เป็น การสนองตอบต่อนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ที่เป็นสถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และนโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาประเทศที่ต้องคำนึงถึงแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแนวคิดการศึกษาไทย 4.0 (Education 4.0) เป็นต้น

การจัดประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งนี้จัดขึ้นเป็นครั้งแรกโดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ร่วมกับสภาคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อเป็นเวทีของนิสิตนักศึกษา อาจารย์ นักวิชาการ และผู้ที่สนใจ ได้เผยแพร่ผลงานวิชาการ 2) เพื่อก่อให้เกิดบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทางวิชาการ และ 3) เพื่อสร้างเครือข่ายทางวิชาการและงานวิจัยระหว่างสถาบันการศึกษา

ในการจัดประชุมครั้งนี้ระหว่างวันที่ 7-8 มกราคม 2564 ตามกำหนดการเดิมนั้นมีกิจกรรมทางวิชาการต่างๆ มากมาย เช่น การนำเสนอผลงานทางวิชาการ การบรรยายพิเศษ การเสวนา และการแข่งทักษะวิชาการด้านมนุษยศาสตร์ เป็นต้น แต่เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (โควิด-19) จึงต้องมีการยกเลิกบางกิจกรรมวิชาการและปรับการนำเสนอผลงานทั้งภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์ทั้งหมดเป็นแบบออนไลน์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 และเพื่อความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมประชุม ในการประชุมครั้งนี้ มีผู้ให้ความสนใจส่งบทความเข้ามาแนะนำเสนอทั้งสิ้น จำนวน 109 บทความ โดยแบ่งเป็นการนำเสนอภาคบรรยาย จำนวน 78 บทความ และเป็นการนำเสนอภาคโปสเตอร์ จำนวน 31 บทความ

ในนามของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์มาลินี จุฑาปะมา รักษาการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ที่ได้ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่ง ขอขอบพระคุณ องค์กรปาฐก ผู้ร่วมเสวนา ผู้เชี่ยวชาญที่พิชญพิจารณาบทความ (Peer reviewer) ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์บทความ (Commentator) นิสิตนักศึกษา นักวิจัย นักวิชาการ และผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน สุดท้าย ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรทุกส่วนฝ่ายของคณะฯที่ได้ร่วมด้วยช่วยกันจนทำให้การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาดตรี เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1
(NAC-HUSOC I: The 1st National Conference and Exhibition on Humanities
and Social Sciences for Undergraduate Students)

ภายใต้หัวข้อ

“21st Century Skills ของบัณฑิตพันธุ์ใหม่ในยุค Viral Disruption”
วันที่ 7-8 มกราคม 2564 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

หลักการและเหตุผล

แนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษาซึ่งประกอบด้วยหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for all) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive education) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for education) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ผลิดอกำลังคนรองรับ New S-Curve ปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในทุกช่วงวัย รวมทั้งปรับเป้าหมายการรับผู้เรียนใหม่ ให้มีทั้งนักเรียน นักศึกษา คนทำงาน และคนสูงอายุ ด้วยรูปแบบหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว สถาบันอุดมศึกษาต้องคำนึงถึงทิศทางการพัฒนาประเทศ ผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และยังคงสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ที่สมดุลและคำนึงถึงการพัฒนาคณาจารย์ทำงาน ดังนั้น การเรียนการสอนหรือการถ่ายทอดองค์ความรู้ของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องคำนึงถึงจุดเปลี่ยนสำคัญซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาอุดมศึกษาของไทย ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st century skills) และแนวคิดการศึกษาไทย 4.0 (Education 4.0) ตลอดถึงการเข้ามาของยุค Disruption ที่เป็นทั้งการทำลายและสร้างโอกาสที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น Technological Disruption, Viral (Covid-19) Disruption เป็นต้น ดังนั้น จึงควรส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนสู่ความเป็นอาจารย์มืออาชีพ และจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องโดยตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่เปิดสอน ทั้งนี้เพื่อทำให้ผู้เรียน

บรรลุผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2562) ทักษะศตวรรษที่ 21 จะช่วยเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสาร และสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิต ซึ่งทักษะศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยการเรียนรู้ 3Rs x 7Cs โดย 3Rs คือ การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) ทักษะทางคณิตศาสตร์ (Arithmetic) ส่วนทักษะ 7Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving) ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & innovation) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, teamwork & leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communication, information & medial literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT literacy) และ ทักษะด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career & learning self-reliance) ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญต่อผู้เรียนทุกคน ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ เช่น ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ความเป็นผู้นำและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (ชุนกร แก้วมณี, 2562)

ด้วยความสำคัญของข้อมูล เหตุผล และหลักการต่างๆ ข้างต้น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และเครือข่ายวิชาการ จึงได้กำหนดจัดการประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปัญญาครั้งที่ 1 (NAC-HUSOC I: The 1st National Conference and Exhibition on Humanities and Social Sciences) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างโอกาสและสร้างเวทีให้กับนิสิตนักศึกษา คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย ตลอดจนผู้ที่สนใจจากสถาบันการศึกษาและองค์กรต่างๆ ได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานวิชาการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อันจะไปสู่ความร่วมมือด้านต่างๆ และก่อให้เกิดองค์ความรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านมนุษยสังคมศาสตร์นำไปสู่การพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นเวทีของนักศึกษา อาจารย์ นักวิชาการ และผู้ที่สนใจ ได้เผยแพร่ผลงานวิชาการ
2. เพื่อก่อให้เกิดบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทางวิชาการ
3. เพื่อสร้างเครือข่ายทางวิชาการและงานวิจัยระหว่างสถาบันการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย / ผู้เข้าร่วมโครงการ

1. นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 100 คน
2. นิสิตนักศึกษา และนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยภายในประเทศที่ลงนามความร่วมมือ (MoU) กับมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และบุคคลผู้สนใจทั่วไปจำนวน 100 คน

ผลผลิต

1. นักศึกษา คณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และบุคคลภายนอกที่สนใจ ได้นำเสนอผลงานวิจัยและวิชาการในที่ประชุมวิชาการระดับชาติ
2. นิสิตนักศึกษา และนักวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาภายในประเทศ

ผลลัพธ์

1. นักศึกษา คณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และบุคคลภายนอกที่สนใจ มีผลงานวิจัยและวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุม
2. นิสิตนักศึกษา และนักวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้สร้างเครือข่ายทางวิชาการกับนิสิตนักศึกษา นักวิชาการและนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ภายในประเทศ

กำหนดการ

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1

(NAC-HUSOC I: The 1st National Conference and Exhibition on Humanities
and Social Sciences for Undergraduate Students)

ภายใต้หัวข้อ

“21st Century Skills ของบัณฑิตพันธุ์ใหม่ในยุค Viral Disruption”

วันที่ 7-8 มกราคม 2564 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วันที่ 7 มกราคม 2564

- 08.00-09.00 น. ลงทะเบียน ณ ด้านหน้าห้องประชุมวิชาอัตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- 09.00-09.15 น. พิธีเปิดการประชุมฯ โดย นายธัชกร หัตถาธยากุล ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์
กล่าวรายงานโดย รองศาสตราจารย์มาลินี จุโทปะมา รักษาการแทนอธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- 09.15-10.30 น. การบรรยายพิเศษ เรื่อง “University & Community Engagement with the
King’s Philosophy for Sustainable Local Development in the Disruptive
World” โดย ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์
- 10.00-12.00 น. เสวนา เรื่อง “Citizen Engagement: พลังภาคประชาชนสู่การพัฒนาสังคมอย่าง
ยั่งยืน” โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ รองศาสตราจารย์มาลินี จุโทปะมา (รักษาราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์) / รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม
(สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ [NIDA]) / พ่อคำเตื่อง ภาษี (ประธานเครือข่าย
ปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดบุรีรัมย์) / คุณพรทิพย์ อัชภูธร (ประธานกรรมการบริหาร
บริษัทในเครือ The Bright Group และกรรมการผู้จัดการ บริษัท เพ ลา เพลิน บุติค รี
สอร์ท จำกัด) / ดร.นงรัตน์ อีสโร (ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อมจังหวัด กระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) / นายเกรียงศักดิ์ แก้วพลสง (นายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลหนองโสน)

- และดำเนินการเสวนา โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศรพนธ์ เนื้อไม้หอม
(คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์)
(พักรับประทานอาหารว่างภายในห้องประชุม)
- 12.00-13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00-17.00 น. การนำเสนอภาคโปสเตอร์และภาคบรรยายระดับชาติที่อาคาร 25
(พักรับประทานอาหารว่าง ระหว่างเวลา 15.00-15.15 น. และพิธีมอบเกียรติบัตรแก่
ผู้นำเสนอกภายในห้องนำเสนอผลงาน)

วันที่ 8 มกราคม 2564

- 08.30-09.00 น. ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม
- 09.00-09.15 น. กล่าวเปิดงานประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1
โดย รศ. มาลีณี จุฑาปะมา อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
กล่าวรายงานโดย ผศ.ดร.อัศรพนธ์ เนื้อไม้หอม คณบดีคณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- 09.15-10.45 น. การบรรยายพิเศษเรื่อง “21st Century Skills ของบัณฑิตพันธุ์
ใหม่ในยุค Viral Disruption” โดย คุณพรทิพย์ อัญญา
ธร ประธานกรรมการบริหารบริษัทในเครือ The Bright Group
และกรรมการผู้จัดการ บริษัท เพ ลา เพลิน บุติค รีส์อร์ท จำกัด
- 10.45-12.00 น. เสวนาศิษย์เก่า HUSOC เรื่อง “เหลียวหลังแลหน้าสู่ความท้าทาย
บัณฑิตด้านมนุษยสังคมศาสตร์ในยุค Viral Disruption” โดย
วิทยากรคือ นายสาคร มูลโพนงาม (ศิษย์เก่าสาขาวิชาการพัฒนา
สังคม) / นายไชยศักดิ์ โชติกวณิก (ศิษย์เก่าสาขาวิชานิติศาสตร์)
/ นายภูติศ อุ๋นไธสง (ศิษย์เก่าสาขาวิชาภาษาอังกฤษ) / นายณัฐ
พล สิงห์ทอง (ศิษย์เก่าสาขาวิชาภาษาไทย) และดำเนินการเสวนา
โดย นางสาวศุภลักษณ์ สุขประโคน (ศิษย์เก่าสาขาวิชาดนตรี)
- 12.00-13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

- 13.00-14.00 น. เสวนาถกประเด็นคิณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ “การพัฒนา
หลักสูตรด้านมนุษยสังคมศาสตร์ในยุค World Disruption:
โอกาสและความท้าทาย”
- 14.00-16.30 น. แข่งทักษะวิชาการด้านมนุษยสังคมศาสตร์
- 16.30-17.00 น. มอบรางวัลแก่ผู้ชนะเลิศการแข่งขันทักษะวิชาการด้านมนุษย
สังคมศาสตร์

หมายเหตุ: กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1

“21st Century Skills ของบัณฑิตยุคใหม่ในยุค Viral Disruption”

การนำเสนอผลงานระดับชาติ รูปแบบบรรยาย (Oral Presentation)

ห้องนำเสนอที่ 1 หมายเลข 250601 (อาคาร 25 ชั้น 6) ณ อาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิทธิศักดิ์ พงศ์อฮี และอาจารย์ ดร.สมศักดิ์ พันธุ์ศิริ

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
1	HS-0104	10.00-10.15	พนิดา กุลวงษ์	ภาพพจน์ในบทเพลงลูกทุ่งของต่าย อรทัย	https://meet.google.com/arj-oequ-xjw
2	HS-0105	10.15-10.30	เอกภพ บุญอาจ	วิเคราะห์ตัวละครฝ่ายชายในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น สิงโตนอกคอก	
3	HS-0110	10.30-10.45	พุทธชาติ ลิ้มศิริเรืองไร	Anxieties in English Public Speaking and Anxiety Reductions of Business English Major Students, Buriram Rajabhat University	
4	HS-0114	10.45-11.00	วิรัชฐา รัตนวโรภาส	An Analysis of Linking Adverbials in TED Talk: A Corpus-based Analysis	
5	HS-0113	11.00-11.15	รสมน พานดวงแก้ว	Factors in Student Selection to Participate in Language and Culture Exchange Project of Buriram Rajabhat University	

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
6	HS-0116	11.15-11.30	จันทร์สุดา บุญตรี	Attitudes towards the Use of Mobile Phone Applications in Learning English Language of Business English Major Students	https://meet.google.com/arj-oequ-xjw
7	HS-0119	11.30-11.45	พรภวิชัย ชะนวนชัย	Factors Influencing Presentation Techniques of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University	
8	HS-0040	11.45-12.00	จิรัชยา พุทธสอน	วัดถวณสะพานขาว: ศาสนสถานกับการธำรงค์ชาติพันธุ์ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามชุมชนสะพานขาว เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร	
9	HS-0042	13.00-13.15	ศุภณัฐชา พัฒนประสิทธิ์ชัย	สุสานบ้านนาจอก: การเมืองเรื่องพื้นที่และภาพสะท้อนสถานภาพทางสังคมคนเวียดนาม จังหวัดนครพนม	
10	HS-0043	13.15-13.30	วรท โพธิ์ศรี	ชุดกายจับอุบล จังหวัดอุบลราชธานี: การนำเสนออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมบนอาคาร	

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1

“21st Century Skills ของบัณฑิตยุคใหม่ในยุค Viral Disruption”

การนำเสนอผลงานระดับชาติ รูปแบบบรรยาย (Oral Presentation)

ห้องนำเสนอที่ 2 หมายเลข 250603 (อาคาร 25 ชั้น 6) ณ อาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันติภาพ ชารัมย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์อุทิศ ทาหอม

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
1	HS-0046	10.00-10.15	สุจิตตรา เงินสง่า	อาหารโบราณ มะเห็ง: อัตลักษณ์คนญวนเก่า ชุมชนสะพานขาว	https://meet.google.com/ddu-iohx-qpf
2	HS-0117	10.15-10.30	รัตนา ชะรุ้งรัมย์	การสร้างตัวตนของคนอีสานในชุมชนชายแดนไทย- กัมพูชา	
3	HS-0001	10.30-10.45	ภานุกร คะเลรัมย์	แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์	
4	HS-0022	10.45-11.00	โยชิตา ตัดสมัย	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	
5	HS-0026	11.00-11.15	รัชชก ฤกษ์รัตน์	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	
6	HS-0003	11.15-11.30	เปมิกา เจริญสุข	ความเครียดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ราชทัณฑ์จังหวัดสระบุรี	
7	HS-0004	11.30-11.45	สุพจน์ วรรณโอสถ	ทัศนคติของประชาชนผู้มาใช้บริการ และคุณภาพ การให้บริการของสถานีตำรวจ	
8	HS-0007	11.45-12.00	ธนากร ชันธจิตต์	การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เทศบาลในการ ป้องกันการแพร่กระจายของโรคไวรัสโคโรนา 2019	

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้างนำเสนอ
9	HS-0008	13.00-13.15	วรท รุจิเรข	บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19)	https://meet.google.com/ddu-iohx-qpf
10	HS-0009	13.15-13.30	สายรุ้ง อิมอัมพร	ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่มีของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ	

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1

“21st Century Skills ของบัณฑิตพันธุ์ใหม่ในยุค Viral Disruption”

การนำเสนอผลงานระดับชาติ รูปแบบบรรยาย (Oral Presentation)

ห้องนำเสนอที่ 3 หมายเลข 250604 (อาคาร 25 ชั้น 6) ณ อาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล วีระวงศ์ภิญโญ / ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
1	HS-0013	10.00-10.15	ศุภชัย ชาญประไพโร	การศึกษาความสัมพันธ์ที่ระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร	https://meet.google.com/vjt-zcsk-rgv
2	HS-0017	10.15-10.30	กฤษลักข์ ดีประเสริฐ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง กรณีศึกษา สถานีตำรวจภูธรพระอินทร์ราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
3	HS-0021	10.30-10.45	อภิสิทธิ์ ช่างชัย	การคุ้มครองเด็กจากการค้าประเวณีผ่านช่องทางออนไลน์	
4	HS-0024	10.45-11.00	มาริษา อุ่มรุ่งปงาม	ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย	
5	HS-0025	11.00-11.15	วันมณี อินโต	บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของไทย	

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
6	HS-0027	11.15-11.30	วรรณจรี โอโน	ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาวะทางการเงินของพนักงานภาครัฐ	https://meet.google.com/vjt-zcsk-rgv
7	HS-0028	11.30-11.45	สุกฤตา จินน้ำใส	หลักธรรมาภิบาลกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	
8	HS-0029	11.45-12.00	ปณิตา พงษ์บัว	การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ยุคดิจิทัล	
9	HS-0030	13.00-13.15	ยุพาวดี คำทอง	ธรรมาภิบาลในงานบริการของภาคเอกชน	
10	HS-0032	13.15-13.30	ศรัณย์พร ไกรทอง	บทบาทของเจ้าหน้าที่ทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐในยุค 4.0	

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1
“21st Century Skills ของบัณฑิตพันธุ์ใหม่ในยุค Viral Disruption”

การนำเสนอผลงานระดับชาติ รูปแบบบรรยาย (Oral Presentation)

ห้องนำเสนอที่ 4 หมายเลข 250606 (อาคาร 25 ชั้น 6) ณ อาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอ: อาจารย์สกล พรหมสถิตย์ / อาจารย์ ดร.ธนวัฒน์ จงมีสุข

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
1	HS-0039	10.00-10.15	ชเจนร์ กันทะวงศ์	นโยบายศักดิ์นาสยามกับสถานภาพคนญวนในช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 3 (พ.ศ.2325-2394)	https://meet.google.com/bes-ieap-oyb
2	HS-0044	10.15-10.30	สิริวิมล แสงศรี	เรา(ไม่)ทิ้งกัน: บทเรียนจากมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) เพื่อนำไปสู่ดิจิทัลไอดี (Digital ID) ที่ยั่งยืน	
3	HS-0045	10.30-10.45	อธิกานต์ มาลัยสนั่น	การประยุกต์ใช้สมรรถนะเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร	
4	HS-0049	10.45-11.00	สุวรรณา สุดา	การเปลี่ยน(ไม่)ผ่านสู่ความเสมอภาคทางเพศของคูรักร LGBTQ ในประเทศไทย : วิเคราะห์ผ่านร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. ...	
5	HS-0057	11.00-11.15	เดือนนภา โพธิ์คำ	Smart City for Smart Living การพัฒนาเมืองอัจฉริยะสู่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน	

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้างนำเสนอ
6	HS-0066	11.15-11.30	อรัญญา เรืองณรงค์	คนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ: ปัญหาทางกฎหมาย ทางออก เกี่ยวกับสัญชาติ และสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย	https://meet.google.com/bes-ieap-oyb
7	HS-0112	11.30-11.45	ณัฐฐา แพงคำตา	ทศพิธราชธรรม : จริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การทำงานของผู้บริหาร	
8	HS-0012	11.45-12.00	เพชรพร จรมา	การปรับตัวด้านการสื่อสารและวัฒนธรรมของ แรงงานต่างด้าวในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร	
9	HS-0014	13.00-13.15	สุพรรณษา สีนมาก	การศึกษาแนวทางป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์	
10	HS-0015	13.15-13.30	รุ่งนภา ทองอ่อน	การเตรียมความพร้อมรับมือกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของพนักงานรายเดือน ในนิคมอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี	

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1
“21st Century Skills ของบัณฑิตพันธุ์ใหม่ในยุค Viral Disruption”

การนำเสนอผลงานระดับชาติ รูปแบบบรรยาย (Oral Presentation)

ห้องนำเสนอที่ 5 หมายเลข 250608 (อาคาร 25 ชั้น 6) ณ อาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอ: อาจารย์ ดร.มนูญ สอนโพนงาน / อาจารย์ ดร.ธิตี ศรีใหญ่

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
1	HS-0018	10.00-10.15	พงศ์วรรณ แก้วสีดวง	การบริการการแพทย์ฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพ ของเทศบาล	https://meet.google.com/pwj-vjyj-zzh
2	HS-0019	10.15-10.30	กันยรัตน์ พวงย้อย	ผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ที่มีต่อ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ใน พระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี	
3	HS-0031	10.30-10.45	มนต์ธนาทิพย์ พุฒซ้อน	การสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันไวรัสโควิด- 19 ในองค์การบริหารส่วนตำบล	
4	HS-0033	10.45-11.00	อวิกา สุขบัติ	การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในยุค ประเทศไทย 4.0	
5	HS-0034	11.00-11.15	สุดารัตน์ ไต้ใหญ่	เด็กนั่งครึ่ง กรณีศึกษา อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี	

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
6	HS-0035	11.15-11.30	วีรดา มั่นเหมาะ	บทบาททางสังคมและการนำเสนออัตลักษณ์ของ คนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานี: กรณีศึกษาผ่านเฟซบุ๊กสมาคมคนไทยเชื้อสาย เวียดนามจังหวัดอุดรธานี Social Role	https://meet.google.com/pwj-vjyj-zzh
7	HS-0048	11.30-11.45	อชิตพล เข็มพันธ์	การจัดการความรู้ทุนทางสังคมด้านเกษตรทฤษฎี ใหม่ : หลักการ แนวคิด และการนำไปประยุกต์ใช้	
8	HS-0070	11.45-12.00	กัญญารัตน์ นันฝัน	การทำแซนด์วิชเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพและ สร้างแรงบันดาลใจในการ ประกอบอาชีพของ เยาวชน 4 ชุมชน	
9	HS-0072	13.00-13.15	กฤตดิกันต์ กันยาทอง	โครงการหนึ่งชีวิต หนึ่งหัวใจ เชื่อมสายใย เราพี่ น้องกันศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร กรุงเทพมหานคร	
10	HS-0073	13.15-13.30	พสุ วรรณสุพันธุ์	การศึกษาสภาพปัญหาของเยาวชนไทยและการ จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพ	

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1
“21st Century Skills ของบัณฑิตพันธุ์ใหม่ในยุค Viral Disruption”

การนำเสนอผลงานระดับชาติ รูปแบบบรรยาย (Oral Presentation)

ห้องนำเสนอที่ 6 หมายเลข 250701 (อาคาร 25 ชั้น 7) ณ อาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งนภา เมินดี / อาจารย์ ดร.กัลยาณี ธีระวงศ์ภิญโญ

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
1	HS-0078	10.00-10.15	โชติกา ปิติทานันท์	โครงการพัฒนาชุมชนตำบลหนองสามวัง สู่ความยั่งยืน	https://meet.google.com/ymt-idpu-wnd
2	HS-0129	10.15-10.30	กาญจนา ตอรบรมย์	ความพึงพอใจของผู้บริโภคลูกชิ้นเย็นกินจังหวัดบุรีรัมย์	
3	HS-0130	10.30-10.45	ปีติพล มีอินทร์	ภูมิปัญญาการทำไข่เค็มใบเตยของกลุ่มสัมมาชีพ ชุมชนบ้านดอนหวาย ตำบลกระสัง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	
4	HS-0131	10.45-11.00	กษิติศ ชอบธรรม	ภูมิปัญญาการทำผ้าหมักโคลนบารายพันปี ชุมชน บ้านโคกเมือง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	
5	HS-0133	11.00-11.15	ธนพล สุภาพ	ศึกษาพฤติกรรมกรใช้น้ำของนักศึกษาหอพัก มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	
6	HS-0134	11.15-11.30	อลิสา ชินวดี	การสร้างสรรค์โมชันกราฟิกเรื่องปัญหาโรค ซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1
“21st Century Skills ของบัณฑิตพันธุ์ใหม่ในยุค Viral Disruption”

การนำเสนอผลงานระดับชาติ รูปแบบบรรยาย (Oral Presentation)

ห้องนำเสนอที่ 7 หมายเลข 250703 (อาคาร 25 ชั้น 7) ณ อาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งนภา จะนนท์ / อาจารย์ ดร.จตุพร ดอนโสม

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
1	HS-0135	10.00-10.15	นครินทร์ บุญทอง	การสร้างสรรค์จิตกรรมดิจิทัลความเชื่อผ้าโฮล บ้านเมืองผาง จังหวัดบุรีรัมย์	https://meet.google.com/kxt-xaxn-tsx
2	HS-0136	10.15-10.30	ธนพล รามฤทธิ์	โลกของพลาโมเดล : มายาคิดของชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คนในสังคมรวมสมัย	
3	HS-0023	10.30-10.45	วรากร ศรีโสม	การเรียนออนไลน์กับการศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษา	
4	HS-0071	10.45-11.00	อัชชมา สมบูรณ์	โครงการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน มุลินิเด็กก่อนในสลัมฯ บ้านเสือใหญ่	
5	HS-0075	11.00-11.15	คุณานนต์ ศิริเชตร์	โครงการฝึกประสบการณ์ในหน่วยงาน ศูนย์สร้างสุขทุกวัยวัดดอกไม้ ภายใต้การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน	
6	HS-0107	11.15-11.30	ฐิตินันท์ ฝิวนิล	ปัญหาในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์	
7	HS-0132	11.30-11.45	วันเฉลิม ปิ่นแก้ว	ศึกษาผลกระทบจากการเรียนออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1
“21st Century Skills ของบัณฑิตพันธุ์ใหม่ในยุค Viral Disruption”

การนำเสนอผลงานระดับชาติ รูปแบบบรรยาย (Oral Presentation)

ห้องนำเสนอที่ 8 หมายเลข 250705 (อาคาร 25 ชั้น 7) ณ อาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลทิชาลิณี แก่นสนนท์ / อาจารย์ ดร.ภัทรพล ทศมาศ

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
1	HS-0036	10.00-10.15	ปนัดดา พิมพ์ศรี	แนวคิดและปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรในการปฏิบัติงาน	https://meet.google.com/psu-tjgh-vjz
2	HS-0037	10.15-10.30	วิลาวัลย์ ศรีชะเสื่อ	การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร	
3	HS-0038	10.30-10.45	ปิยะมาต สิงห์โตทอง	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขารัฐประศาสนศาสตร์	
4	HS-0067	10.45-11.00	กัญญารัตน์ สว่างชาติ	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
5	HS-0020	11.00-11.15	นฤมล บุญครอบ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของไทย Affecting Factors to develop a community enterprises in Thailand	
6	HS-0138	11.15-11.30	AtipornSassanasupin/ NapasonDamree/ TipsudaKaewkamjun	An Error analysis of English Writing in Present Simple Tense of 2nd Year English Major Students, Faculty of Humanities and Social Sciences BuriramRajabhat University	

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link หอองนำเสนอ
7	HS-0140	11.30-11.45	ณัชชา ลิมาจารย์ / ภาวารินทร์ เตียดโรสงค์ / มนทิรา สัชชานนท์	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายของคำ ในนวนิยายเรื่อง "ไฮดี้" Semantics Analysis of Hyponymy in The Novel "HEIDI"	https://meet.google.com/psu-tjgh-vjz
8	HS-0137	11.45-12.00	Niramon Kulthon/ PakjiraNarkprakhon/ IntiraThianpet	An Analysis of Spoken Words and Idioms Found in Frozen II Movie	
9	HS-0139	12.00-12.15	Nattakan Nakathorn/ Ditsayanee Surites/ Pattaratida Duangklang	Problems in English Speaking in Communication of the Third Year in English Major Students, Buriram Rajabhat University	
10	HS-0141	12.15-12.30	Pawnthip Tongjath/ Suratwadee Molairak/ Soranee Nielsen	Students' Satisfaction towards Online Learning at Buriram Rajabhat University	

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1

“21st Century Skills ของบัณฑิตพันธุ์ใหม่ในยุค Viral Disruption”

การนำเสนอผลงานระดับชาติ รูปแบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)

ณ บริเวณห้องโถง 1 อาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (อาคาร 25 ชั้น 1) เวลา 10.00 น. เป็นต้น

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภกิจ ภูวงค์/ อาจารย์ ดร. สินทร์พย ยืนยาว

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link หองนำเสนอ
1	HS-0055	10.00 - 10.12	อมิตา ทาปลัด	An Ability in Using Collocation of the Third-Year English-major Students, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University	https://meet.google.com/tsv-vacp-dfp
2	HS-0083	10.12 - 10.24	Kanjana Jaenprakhon	Attitudes toward the Use of YouTube to Improve English Listening and Speaking Skills of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University	
3	HS-0060	10.24 - 10.36	สายพิน เพียรนอก	Effective English Reading Strategies of the Third Year English Program Students, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University	
4	HS-0065	10.36 - 10.48	ธัญพร สมใจเรา	An Analysis of Spoken Words, Idioms, Metaphors and Similes in Aladdin Movie	

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ท้องนำเสนอ
5	HS-0102	10.48 – 11.00	สุชาดา กันนุลา	คติความเชื่อในละครเรื่องนาถี (Beliefs in Drama Nagi)	https://meet.google.com/tsv-vacp-dfp
6	HS-0106	11.00 – 11.12	สุจิตา บุญจรัส	ลีลาการใช้ภาษาในฉากแคนต์คำคมยิ้มแฉ่ง	
7	HS-0103	11.12 – 11.24	ภัทรภรณ์ ขุนศิริ	พฤติกรรมด้านมืดของตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม	
8	HS-0109	11.24 – 11.36	ศุภรักษ์ กล้าหาญ	การศึกษาภูมิทัศน์ภาษาศาสตร์ของป้ายร้าน ถนนบุลาควน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	
9	HS-0111	11.36 – 11.48	ตติยา ทะนวนรัมย์	Investigating Grammar Learning Strategies Use of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University	
10	HS-0118	11.48 – 12.00	นวมินทร์ ประชานันท์	Problems on English Oral Presentation Skills of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University	
11	HS-0128	13.00 – 13.12	Chalida Chantanant	The Study of the Word Guessing Skill of English Senior Students of BRU to the Word Guessing Game	
12	HS-0142	13.12 – 13.24	Chontichalinee Kaenson	Resumé Writing Awareness and Satisfaction toward Canva Website of Business English Major Students	
13	HS-0101	13.24 – 13.36	กฤษณะ ไกรพงษ์	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกระบวนการจัดการในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	
14	HS-0091	13.36 – 13.48	กิริติ ไทหะกิริติ	ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการ ของเทศบาลตำบลหนอง ตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	
15	HS-0092	13.48 – 14.00	กำชัย รักเพื่อน	การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล กระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	
16	HS 0093	14.00 - 14.12	จิรพลธ์ ศรีชุมแสง	การมีส่วนร่วมภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลตำบลลิสาณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี ครั้งที่ 1

“21st Century Skills ของบัณฑิตพันธุ์ใหม่ในยุค Viral Disruption”

การนำเสนอผลงานระดับชาติ รูปแบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)

ณ บริเวณห้องโถง 2 อาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (อาคาร 25 ชั้น 1) เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอ: อาจารย์ธงชัย สีโสภณ / อาจารย์ ดร.สำราญ ชูระตา

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
17	HS-0094	10.00 - 10.12	พัฒนาพล ทองประสาน	ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ	https://meet.google.com/agq-yntf-qia
18	HS-0095	10.12 - 10.24	ทรงเกียรติ นันกระโทก	ความพึงพอใจของประชาชนต่อกระบวนการแก้ปัญหาหายาเสพติดในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	
19	HS-0096	10.24 - 10.36	ชนายุทธ ทองรักศรี	ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	
20	HS-0097	10.36 - 10.48	เกตุวิพาดา บุคตา	การมีส่วนร่วมอนุรักษ์และการสืบสานการทอผ้าไหมของชุมชนสายยาว ตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	
21	HS-0098	10.48 - 11.00	คุณากร ชินพาษา	ความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	
22	HS-0099	11.00 - 11.12	กิตติสาร วุประโคน	ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์	
23	HS-0063	11.12 - 11.24	อารีญา พันธุ์สุวรรณ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรณีศึกษา ตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์	

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link หอ้งนำเสนอ
24	HS-0086	11.24 - 11.36	รัฐพงษ์ คำแพง	ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	https://meet.google.com/agq-yntf-qia
25	HS-0088	11.36 - 11.48	ปริญญา ไทยสืบชาติ	ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด19 หมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	
26	HS-0089	11.48 - 12.00	กฤษฎา บุญรอด	การศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปา ในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์	
27	HS-0100	13.00 - 13.12	เสกสรร หมั่นนอก	การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชนกรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์	
28	HS-0090	13.12 - 13.24	มนตรี พิรุณ	การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในเทศบาลตำบลพลับพลาย อำเภอพลับพลาย จังหวัดบุรีรัมย์	
29	HS-0002	13.24 - 13.36	กิตติศักดิ์ เจริญรัมย์	ถอดบทเรียน Young Smart Farmer ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์	
30	HS-0064	13.36 - 13.48	ธนิดา นันทวน	คุณลักษณะนักทรัพยากรมนุษย์ในยุค 2020 ตามความต้องการของตลาดแรงงาน กรณีศึกษา นักศึกษาทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	
31	HS-0108	13.48 - 14.00	อารยา มุสิกา	การศึกษาอาหารเสริมต่างชนิดกันที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของเห็ดฟางในตะกร้า	

สารบัญ

หน้า

ภาคบรรยาย

ภาษา ภาษาศาสตร์ และวรรณกรรม

Attitudes toward the Use of YouTube to Improve English Listening and Speaking Skills of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University Kanjana Jaenprakhon / Benjaporn Bangtho / Narawadee Patikanang / Rungnapa Moendee	2
ภาพพจน์ในบทเพลงลูกทุ่งของต่าย อรทัย Figure of Speech in the Thai Country Song of Tai Orathai พนิดา กุลวงษ์ Phanida Kunwong	15
วิเคราะห์ตัวละครฝ่ายชายในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” Analysis of Male Characters in the Collection of Short Story Heretic Lion เอกภพ บุญอาจ Ekkaphop Bun-at	27
Anxieties in English Public Speaking and Anxiety Reductions of Business English Major Students, Buriram Rajabhat University Kornkanok Wongsupan / Suwannee Jakram / Puttachart Limsiriruengrai	44
Factors in Student Selection to Participate in Language and Culture Exchange Project of Buriram Rajabhat University Wassana Kiram / Kritsana Chuchoetcuea / Rosesamon Panduangkaew	59

สารบัญ (ต่อ)

ภาคบรรยาย

หน้า

ภาษา ภาษาศาสตร์ และวรรณกรรม (ต่อ)

Attitudes towards the Use of Mobile Phone Applications in Learning English Language of Business English Major Students Darika Vanpakea / Attapon Tonjan / Jansuda Boontree / Sasimapon Wongtimarat	69
Factors Influencing Presentation Techniques of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University Prapassara Punpanit / Phornpawitch Chanuanchai	81
An Analysis of Spoken Words and Idioms Found in Frozen II Movie Niramon Kulthon / Pakjira Narkprakhon / Intira Thianpet Surachai Piyanukool / Suphakit Phoowong	91
An Error analysis of English Writing in Present Simple Tense of 2 nd Year English Major Students, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University Atiporn Sassanasupin/ NapasonDamree / TipsudaKaewkamjun / Saowarot Ruangpaisan / Somyong Som-In	106
Problems in English Speaking in Communication of the Third Year in English Major Students, Buriram Rajabhat University Nattakan Nakathorn / Ditsayanee Surites / Pattaratida Duangklang / Sittisak Pongpuehee	118

สารบัญ (ต่อ)

ภาคบรรยาย

หน้า

ภาษา ภาษาศาสตร์ และวรรณกรรม (ต่อ)

Semantics Analysis of Hyponymy in the Novel “HEIDI”	133
Natcha Simachan / Pawarin Chiadthaisong / Montira Satchanon / Akkarapon Nuemaihom / Thitaporn Putklang	
Students’ Satisfaction towards Online Learning at Buriram Rajabhat University	148
Pawnthip Tongjath / Suratwadee Molairak / Soranee Nielsen	

ชาติพันธุ์

ศาสนสถานกับการธำรงค์ชาติพันธุ์ชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม: กรณีศึกษาชุมชนสะพานขาว เขตคูสิต กรุงเทพมหานคร	164
Religious Place and Vietnamese – Thai Ethnicity: A Case Study of Yuan Sa Phan Khao Temple, Sa Phan Khao Community, Bangkok, Thailand	
จรัสชา พุทธสอน / หนึ่งฤทัย จันทรคามิ	
Chiratsaya Phudthasorn / Nuengruethai Chantharakhami	
สุสานบ้านนาจอก: การเมืองเรื่องพื้นที่และภาพสะท้อนสถานภาพทาง สังคมคนเวียดนาม จังหวัดนครพนม	179
Ban Na Chok Cemetery: The Politics of Space and Social Status of the Vietnamese – Thai, Nakhon Phanom Province	
ศุภณัฐชา พัฒนประสิทธิ์ชัย / หนึ่งฤทัย จันทรคามิ	
Supanatcha Patthanaprasitchai / Nuengruethai Chantharakhami	

สารบัญ

		หน้า
ภาคบรรยาย	ชาติพันธุ์ (ต่อ)	
	ชุดทวยจับอุบล จังหวัดอุบลราชธานี: การนำเสนออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมบนอาภรณ์	194
	Kuay Chab Ubon, Ubon Ratchathani: Cultural Identity through Clothing	
	วรท โพธิ์ศรี / หนึ่งฤทัย จันทรคามิ	
	Warot Phosri / Nuengruethai Chantharakhami	
	อาหารโบราณ “มะเห่ง”: อัตลักษณ์คนญวนเก่า ชุมชนสะพานขาว	208
	Ma - Ngae: Ancient Food of the Vietnamese in Sapankhao	
	สุจิตตรา เงินสง่า / หนึ่งฤทัย จันทรคามิ	
	Sujitta Ngoensanga / Nuengruethai Chantharakhami	
	การสร้างตัวตนของคนอีสานในชุมชนชายแดนไทย-กัมพูชา	219
	The Construct Identity of Isan People in Border Communities of Thai- Cambodian Border Area	
	รัตนา ชะรุงรัมย์ / ศรัณรัตน์ รัตนาลัย / ภัทราวดี สุรินทร์ /	
	ยลดา เจือจันทร์ / วริศรา ขาวงาม / สาวิตรี กล้าแข็ง /	
	วิภาวณี เลียนรัมย์ / ภาณุพงษ์ เพื่อนสงคราม / จตุพร คอนโสม	
	Rattana Chunggram / Saranrat rattanalai /	
	Phuttrawadee surin / Yonlada jueajan / Waritsara khaongam	
	Sawitree Klakhaeng / pawinee lianram /	
	Panupong Phueansongkram / Jauporn Donsom	

สารบัญ (ต่อ)

ภาคบรรยาย

หน้า

การท่องเที่ยว

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ Promotion Guidelines Ecotourism in the Area No Hunting Area Jungle Kaokradong Buriram Province นำชัย อาจอ / ภาณุกร คะเลรัมย์ / ฟ้าประทาน เต็มขุนทด Namchai Arjo / Panukorn Kharelam / Fapathan Themkuntrod	230
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน Sustainable Ecotourism โยษิตา ตัดสมัย / จารุณี มุมบ้านเช่า Yosita Tatsamai / Jarunee Mumbansao	242
การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม Development of Cultural Tourism รัชนก ฤกษ์รัตน์ / จารุณี มุมบ้านเช่า Ratchanok Roekrat / Jarunee Mumbansao	256
กฎหมายและการเมืองการปกครอง ความเครียดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จังหวัดสระบุรี The Stress on the Performance of Correctional Officers in Saraburi Province เปมิกา เจริญสุข / ปิยะ กล้าประเสริฐ Pemika Charoensuk / Piya Klprasert	270

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคบรรยาย

กฎหมายและการเมืองการปกครอง (ต่อ)

ทัศนคติของประชาชนผู้มาใช้บริการ และคุณภาพการให้บริการของสถานี ตำรวจ	280
Attitude of the People Who Use the Service and Service Quality of the Police Station	
สุพจน์ วรรณโอสถ / ปิยะ กล้าประเสริฐ	
Supoj Wannaosod / Piya Klprasert	
การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เทศบาล ในการป้องกันการ แพร่กระจายของโรคไวรัสโคโรนา 2019	292
Participation of People in the District Municipality in Preventing the Spread of Coronavirus Disease 2019	
ธนากร ชันธจิตต์ / ปิยะ กล้าประเสริฐ	
Thanakorn khanthjit / Piya Klprasert	
บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการระบาดของไวรัสโคโร นา 2519 (Covid-19) ในเขตตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี	304
The Role of Local Governor in Protection Epidemic of Coronavirus- 2019 Rahaeng Tambon Lat Lum Kaeo District, Patumtanee Province	
วรท รุจิเรข / ปิยะ กล้าประเสริฐ	
Warot Rujirek / Piya Kraprasert	

สารบัญ (ต่อ)

ภาคบรรยาย

หน้า

กฎหมายและการเมืองการปกครอง (ต่อ)

ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ Public Confidence in the Performance of Duties Election Administration for National Election Commission สายรุ่ง อิมอัมพร / ปิยะ กล้าประเสริฐ Sairung Imumporn / Piya Klprasert	319
การศึกษาความสัมพันธ์ที่ีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร A Study the Good Relationship between Police and Migrant Workers Muang Samut Sakhon Police Station ศุภชัย ชาญประไพ / รัชชาติ ทัศนัย Supachai Chanparpai / Rattachart Thatsanai	329
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้น ร้านทอง: กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรพระอินทร์ราชา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา Public Participation in the Prevention and Resolution of Robbery of Gold Shops: Case Study of the Provincial Police Station Indra Raja Phra Nakhon Si Ayutthaya Province กฤษณ์ ดิประเสริฐ / รัชชาติ ทัศนัย Kritcharat Deeprasert / Rattachart Thatsanai	341
การคุ้มครองเด็กจากการค้าประเวณีผ่านช่องทางออนไลน์ อภิลิทธิ์ ช่างชัย / นิชานันท์ ปิ่นแก้ว / สุภรัช ศรีวิพัฒน์ Aphisit Chuangchai / Nichanun Pinkaew / Suphatut Srivipatana	355

สารบัญญ (ต่อ)

ภาคบรรยาย

หน้า

กฎหมายและการเมืองการปกครอง (ต่อ)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย Executive Leadership of Local Administrative Organization in Thailand มาริษา อุ่มรูปงาม / ดาวยาย ลឹมสายหิ้ว Marisa Umroopngam / Daorai Limsaihua	366
บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการสวัสดิการ ผู้สูงอายุของไทย The Role of Local Government Organizations in Managing the Elderly Welfare in Thailand วันมณี อินโต / ดาวยาย ลឹมสายหิ้ว Wanmanee Into / Daorai Limsaihua	385
ปัจจัยที่ก่อให้เกิดหนี้สินของพนักงานภาครัฐ Factors Causing the Financial Burden of Government Employees วรณจรี โอน / รัฐชาติ ทักษนัย Wanjaree Ono / Rattachart Thatsanai	403
หลักธรรมาภิบาลกับการปกครองส่วนท้องถิ่น Principles of Good Governance and Local Government สุกฤตา จินน้ำใส / จารุณี มุมบ้านเช่า Sukitta Jeennamsai / Jarunee Mumbansao	420
การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล Recruitment and Selection of Human Resources in the Gigital ปณิตา พงษ์บัว / วิไลลักษณ์ เรืองสม Panita Pongbua / WiIaiIuk Ruangsom	433

สารบัญญ (ต่อ)

ภาคบรรยาย		หน้า
	กฎหมายและการเมืองการปกครอง (ต่อ)	
	ธรรมชาติของบริการของภาคเอกชน Good Governance in Services of the Private Sector ยูพาวดี คำทอง / วิไลลักษณ์ เรืองสม Yuphawadee Khamthong / WiLaiIuk Ruangsom	448
	บทบาทของเจ้าหน้าที่ทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐในยุค 4.0 Roles of Public Human Resources Officers in the Era 4.0 ศรันย์พร ไกรทอง / วิไลลักษณ์ เรืองสม Saranphon kaitong / WiLaiIuk Ruangsom	460
	นโยบายศักดินาสยามกับสถานภาพคนญวนในช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่1-รัชกาลที่3 (พ.ศ.2325-2394) Siam Feudal Policy and the Status of Vietnamese People in the Early Rattanakosin Period from King Rama 1 to King Rama 3 (1782-1851) ชยเนรี ก้นทะวงศ์ / หนึ่งฤทัย จันทราคามิ Chayen Kantawong / Nuengruethai Chantharakhami	475
	เรา(ไม่)ทิ้งกัน: บทเรียนจากมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3เดือน) เพื่อนำไปสู่ดิจิทัลไอดี (Digital ID) ที่ยั่งยืน We (don't) Leave Each Other: Lessons from Remedial Measures 5,000 Baht (3 months) to Lead to a Sustainable Digital ID สิริวิมล แสงศรี / กมลวรรณ แก้วเจิม / ญัฐวรรณ สูดศรีดา / ไททัศน์ มาลา Siriwimon Sangsee / Kamonwan Keawjaem / Nutthawan Sudsrida / Titus Mala	487

สารบัญ (ต่อ)

ภาคบรรยาย		หน้า
	กฎหมายและการเมืองการปกครอง (ต่อ)	
	การประยุกต์ใช้สมรรถนะเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร	499
	Application of Competencies for Human Resources Development in the Organization	
	อติกันต์ มาลัยสนั่น / ดวงพร อุไรวรรณ	
	Atikan Malaisanan / Duangporn Auraiwan	
	การเปลี่ยน(ไม่)ผ่านสู่ความเสมอภาคทางเพศของคู่รัก LGBTQ ใน	514
	ประเทศไทย: วิเคราะห์ผ่านร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ.	
	(Non)Transition to Gender Equality of LGBTQ Couples in Thailand: Analysis through the Couple of Life Act B.E.	
	สุวรรณา สูดา / ไททัศน์ มาลา	
	Suwanna Suda / Titus Mala	
	การพัฒนาเมืองอัจฉริยะสู่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ	527
	ประชาชน	
	The Developing Smart City for People's Life and Assets Safety	
	เดือนนภา โพธิ์คำ / ไททัศน์ มาลา	
	Duennapha Pokam / Titus Mala	
	คนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ: ปัญหาทางกฎหมาย ทางออกเกี่ยวกับสัญชาติ	539
	และสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย	
	Stateless People: the Legal Issues, Solutions Related to Nationality and Human Rights in Thailand	
	อรัญญา เรืองณรงค์ / ไททัศน์ มาลา	
	Aranya Ruengnarong / Titus Mala	

สารบัญญ (ต่อ)

หน้า

ภาคบรรยาย

กฎหมายและการเมืองการปกครอง (ต่อ)

ทศพิชราชธรรม : จริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของ
ผู้บริหาร 550

Tossapitrajdhamma: Ethics that Affect the Performance of Executives
ณัฐฐา แพงคำดา / ปิยภรณ์ บุญเศษ / ศุภรดา เสียงเสนาะ /
สถาพร วิชัยรัมย์

การพัฒนาสังคม

การปรับตัวด้านการสื่อสารและวัฒนธรรมของแรงงานต่างด้าว
ในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร 567

Adjustment of Communication and Culture of Foreign Workers
in Tambon Tha Sai, Amphur Muang, Samut Sakhon Province
เพชรพร จрма / รัฐชาติ ทัศนัย

Petcharaporn Jonma / Rattachart Thatsanai

การศึกษาแนวทางป้องกันการใช้นิรไฟฟ้าของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 580

A Study on Guidelines and Protect to Using E-cigarettes for Higher
Education: Case Study Valaya Alongkorn Rajabhat University under the
Royal Patronage

สุพรรณยา สีนมาก / รัฐชาติ ทัศนัย

Supansa Sinmark / Rattachart Thatsanai

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคบรรยาย

การพัฒนาสังคม (ต่อ)

<p>การเตรียมความพร้อมรับมือกับปัญญาประดิษฐ์(AI) ของพนักงานรายเดือน ในนิคมอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี</p> <p>Artificial Intelligence Preparedness for Monthly Employees in Bangkadi Industrial Estate, Pathum Thani Province</p> <p style="padding-left: 40px;">รุ่งนภา ทองอ่อน / รัฐชาติ ทัศนัย</p> <p style="padding-left: 40px;">Rungnapa Thongoon / Rattachart Thatsanai</p>	594
<p>การบริการการแพทย์ฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพของเทศบาล</p> <p>The Efficiency of Municipality Emergency Medical Service</p> <p style="padding-left: 40px;">พงศัวรรณ แก้วสีดวง / รัฐชาติ ทัศนัย</p> <p style="padding-left: 40px;">Pongwan Kaewseduang / Rattchart Thatsanai</p>	607
<p>ผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ที่มีต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี</p> <p>The Impact Situation of Covid-19 on the Students of Valayaalongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage in Pathumthani</p> <p style="padding-left: 40px;">กันยารัตน์ พวงย้อย / บุญอนันต์ บุญสนธิ์</p> <p style="padding-left: 40px;">Kanyarut Paungyoy / Boonanan Boonsonth</p>	621
<p>การสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันไวรัสโควิด-19 ในองค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>Creating a Contribution to the Prevention of COVID-19 in the Sub-District Administrative Organization</p> <p style="padding-left: 40px;">มนต์ธนาทิพย์ พุฒซ้อน / รัฐชาติ ทัศนัย</p> <p style="padding-left: 40px;">Montanatip Putsorn / Rattachart Thatsanai</p>	633

สารบัญ (ต่อ)

ภาคบรรยาย	หน้า
การพัฒนาสังคม (ต่อ)	
การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในยุคประเทศไทย 4.0 Improving People's Quality of Life in the Era of Thailand 4.0 อวิกา สุขบัติ / จารุณี มุมบ้านเช่า Awika Sookbat / Jarunee Mumbansao	648
เด็กนั่งครึ่ง: กรณีศึกษาอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี Bargirl: A Case Study of Khlong Luang District in Pathum Thani Province สุดารัตน์ โตใหญ่ / บุญอนันต์ บุญสนธิ Sudarat Toyai / Boonanan Boonsonth	664
บทบาททางสังคมและการนำเสนออัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายเวียดนาม ในจังหวัดอุดรธานี: กรณีศึกษาผ่านเฟซบุ๊กสมาคมคนไทยเชื้อสาย เวียดนามจังหวัดอุดรธานี Social Roles and Identities of Vietnamese - Thai in Udon Thani: A Case Study of Vietnamese - Thai Association in Udon Thani Reflected through Facebook Page วีรดา มั่นเหมาะ / หนึ่งฤทัย จันทระคามิ Weerada Manmao / Nuengruethai Chantharakhami	673
การจัดการความรู้ทุนทางสังคมด้านเกษตรทฤษฎีใหม่: หลักการ แนวคิด และการนำไปประยุกต์ใช้ Social Capital Knowledge Management in Agriculture New Theory: Principles, Concepts and Applications อชิตพล เข็มพันธุ์ / ไททัศน์ มาลา Achitphol Kaempun / Titus Mala	687

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคบรรยาย

การพัฒนาสังคม (ต่อ)

การทำแซนด์วิชเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพและสร้างแรงบันดาลใจในการ
ประกอบอาชีพของเยาวชน 4 ชุมชน 700

Making Sandwiches to Develop Career Skills and Inspire Youth Careers
in 4 Communities

กัญญารัตน์ นันพูน / กัญญารัตน์ เมืองเกษม / พีรณัฐ รักเกียรติดี /
สุกัญญา ใจนำ / สุรัญญา ตั้งวานิชวรกุล / กัมปนาท บริบูรณ์ /
เอกภูมิ เจียมวิทธานุกุล

Kunyarut Nunphun / Kanyarat Muangkasem /

Peeranut Rakkiatdee / Sukanya Jaicham /

Suranya Tangwanitworakun / Gumpanat Boriboon /

Ekapum Jiemwittayanukul

โครงการหนึ่งชีวิต หนึ่งหัวใจ เชื่อมสายใยเราพี่น้องกันศูนย์สร้างโอกาส
เด็กจตุจักร กรุงเทพมหานคร 715

One Life Project, One Heart, a Connection, We Are Brothers and
Sisters Chatuchak Children's Opportunity Center Bangkok

กฤดีกานต์ กัญยาทอง / นิกนิษา สมมุค / วิชชุภาส อำไพลาภสุข /
สิริภากร พูลสวัสดิ์

Kiddikan Kanyatong / Niknisa Sompud /

Vichupat Ampailapsuk / Siripakorn Poolsawat

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคบรรยาย

การพัฒนาสังคม (ต่อ)

<p>การศึกษาสภาพปัญหาของเยาวชนไทยและการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา เยาวชนให้มีคุณภาพ</p> <p>A Study of Thai Youth Problems and Activity Organizing for Develop Youth Quality</p> <p>เทวินทร์ ตั้งคำ / พงศ์พล กระจานรัมย์ / สุภากร ผดุงเจริญ / พสุ วรรณสุทธิ์ / กัมปนาท บริบูรณ์ / เอกภูมิ เจียมวิทธานุกุล</p> <p>Supakorn phadungcharoen / Pongpon Kharanram / Tewin Tangkham / Pasu Wannasut / Gumpanat Boriboon / Ekapum Jiemwittayanukul</p>	726
<p>โครงการพัฒนาชุมชนตำบลหนองสามวัง สู่ความยั่งยืน</p> <p>Community Development Project in Nong Sam Wang Sub-District for Sustainability</p> <p>โชติกา ปิติตานนท์ / กัมปนาท บริบูรณ์ / เอกภูมิ เจียมวิทธานุกุล</p> <p>Chotika Pititanan / Gumpanat Boriboon / Ekapum Jiemwittayanukul</p>	738
<p>ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนของไทย</p> <p>Factors Affecting Development of a Community Enterprises in Thailand</p> <p>นฤมล บุญครอบ / ดาวยาย ลิมสายหัว</p> <p>Naruamol Boonkhrob / Daorai Limsaihua</p>	750

สารบัญ (ต่อ)

ภาคบรรยาย		หน้า
	การพัฒนาสังคม (ต่อ)	
	การสร้างสรรค์โมชันกราฟิกเรื่องปัญหาโรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ Creating a Motion Graphic on Depression at Buriram Rajabhat University อลิสา ชินวดี / ชินานาง สวัสดิ์รัมย์ Alisa Chinwadee / Chinanang sawatram	762
	การสร้างสรรค์จิตรกรรมดิจิทัลความเชื่อผ้าโฮล บ้านเมืองฝาง จังหวัดบุรีรัมย์ Digital Painting of Faith Hole Fabric Ban Muang Fang, Buriram นครินทร์ บุญทอง / ชินานาง สวัสดิ์รัมย์ Nakarin Boonthong / Chinanang sawatram	769
	โลกของปลาโมเดล : มายาคติของชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คนในสังคม ร่วมสมัย In the World of Pla Model : Myth of People's Life and Cultural in Contemporary Society ธนพล รามฤทธิ Tanapon Ramrit	776

สารบัญ (ต่อ)

ภาคบรรยาย		หน้า
	การศึกษา เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)	
	การเรียนออนไลน์กับการศึกษาของไทยในระดับอุดมศึกษา	795
	Online Teaching and Thai Education	
	วรากร ศรีโสสม / จารุณี มุมบ้านเช่า	
	Warakorn Srisom / Jarunee Mumbansao	
	โครงการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนมูลนิธิเด็กก่อนวัยในสลัมฯ บ้านเสื่อใหญ่	807
	Preschool Activities Project in Foundation for Slum Child Care at Ban Sur Yai	
	กนกม เรืองแสน / ศักระพี พัวพันธ์สวัสดิ์ / อัชชมา สมบูรณ์ / พิจาริน แสงเงิน	
	Kanakom Ruengsan / Sakraphi Puapansawad / Achama Sombon / Pijarin Saengngern	
	โครงการฝึกประสบการณ์ในหน่วยงานศูนย์สร้างสุขทุกวัยวัดดอกไม้ ภายใต้การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน	818
	Summary of the Training Program at Wat Dok Mai Happiness Center for All of Ages, under Education for Sustainable Community Development	
	ปัฐวิภรณ์ นิ่มดำ / คุณานนต์ ศิริเขตร์ / นางกัณฑ์พัฒน์ แสนสุข / วนิษฐา ศรีสนาม / กัมปนาท บริบูรณ์ / เอกภูมิ เขียมวิทธานุกุล	
	Patthaweepron Nimdum / Khunnanon Siriket / Napangpat Sansuk / Wanissata Srisanam / Gumpanat Boriboon / Ekapum Jiemwittayanukul	

สารบัญ (ต่อ)

ภาคบรรยาย		หน้า
	การศึกษา เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)	
	ปัญหาในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์ Learning Problems among Mathayom Suksa 6 Students in Huay Mek Wittayakhom School, Kalasin Province อนุธิดา วงศ์ชารี / จิตินันท์ พิวนิล Anuthida Wongchari / Titinan Pewnil	830
	ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อหลักของการประชุม แนวคิดและปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรในการ ปฏิบัติงาน Concept and Factors Affecting the Organization Commitment of Operational Personnel ปนัดดา พิมพ์ศรี / เทวพงษ์ พวงเพชร Panudda Pimsri / Tevapong Puangpetch	844
	การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของ บุคลากร The Competency Development of Personnel and the Performance Effectiveness of Personnel วิลาวรรณ์ ศรียะเสื่อ / กัมลาศ เยาวะนิจ Wilawan Srisasuea / Kamalas Yaowanit	859

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคบรรยาย

ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับหัวข้อหลักของการประชุม (ต่อ)	
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตร สาขารัฐประศาสนศาสตร์	879
Factors Related to the Decision to Study in Public Administration Program	
ปิยะมาต สิงห์โตทอง / กัมลาศ เยาวะนิจ	
PiyamadSingthothong / KamalasYaowanit	
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	892
Human Resource Development for the Efficiency of Local Government Organizations	
กัญญารัตน์ สว่างชาติ / จารุณี มุมบ้านเช่า	
Kanyarat Sawangchat / Jarunee Mumbansao	

สารบัญ (ต่อ)

ภาคโปสเตอร์

หน้า

ภาษา ภาษาศาสตร์ และวรรณกรรม

An Ability in Using Collocation of the Third-Year English-majored Students, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University Sirimongkol Ropkop / Kantima Tongtidram / Amita Tapalad / BamrungKanram	908
Effective English Reading Strategies of the Third Year English Program Students, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat Universities Drunee Klayklungmee / Paphatsawan Meanmitr / Saipin Peannok / Surachai Piyanukool	925
An Analysis of Spoken Words, Idioms, Metaphors, and Similes in Aladdin Movie Chanoknan Loytalay / Thitiyakorn Jansricha / Thanatphon Somchairao / Surachai Piyanukool / Nirada Svangarrome	938
คติความเชื่อในละครเรื่องนาคี Beliefs in Drama Nag สุชาดา กัณนูลา Suchada Kannula	952
ลีลาการใช้ภาษาในแอกเคานต์ “คำคมยิ้มแฉ่ง” บนสื่อทวิตเตอร์ Use of Language Style in Account Quote of Smile on Twitter สุจิตา บุญจรัส Suchita Buncharan	967

สารบัญ (ต่อ)

ภาคโปสเตอร์	หน้า
ภาษา ภาษาศาสตร์ และวรรณกรรม (ต่อ)	
พฤติกรรมด้านมืดของตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม Dark Behavior of Character in TV Drama “Karma Cage” ภัทราภรณ์ ขุนศิริ Phattharaphon Khunsiri	983
A Linguistic Landscape Study of Signage on Bulamduan Road, Mueang District, Buriram Suparak Klahan / Kittisak Keawpetch / Sakdapat Ponnok / Yada Ramrit	1002
Investigating Grammar Learning Strategies Use of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University Jasmin Jatuchaue / Siriyakorn Siriaimtrakul / Tatiya Tanuanram / Pallapa Lertcharoenwanich	1010
An Analysis of Linking Adverbials in TED Talk: A Corpus Based- Analysis Kanchana Sengna / Mayuree Boonlert / Waridtha Rattanawaropas	1037
Problems on English Oral Presentation Skills of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University Suphanida Deeying / Suwanan Manee / Nawamin Prachanant	1038

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคโปสเตอร์

ภาษา ภาษาศาสตร์ และวรรณกรรม (ต่อ)

A Study of Word Guessing Skill of English Senior Students of BRU to the Word Guessing Game 1048

Chalida Chantanon / Napasorn Khempaka /

Mintra Phonsayom / Chaowalit Kuempukhieo

Resumé Writing Awareness and Satisfaction toward Canva Website of Business English Major Students 1055

Angsuma Chaibumrung / Atitthaya Mairoddee /

Chontichalinee Kaenson

การท่องเที่ยว

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกระบวนการจัดการในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 1065

The Satisfaction of Tourists toward the Administrative Process of Muang District, Buriram Province

กฤษณะ ไกรพงษ์ / ณัฐพงษ์ จะรัมย์ / พลวัฒน์ วัฒนาสรณกุลักษณ์

/ พิชญางกูร เขี่ยมมโน / เสกสรร แก้วอะรัมย์ / วันวิสา ประเสริฐศรี

กฎหมายและการเมืองการปกครอง

ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 1076

The Satisfaction of the People with the Service of Nong Tat Municipality, Muang District, Buriram Province

กীরดี ไทะกิริติ / สหรัฐ ทองเรือง / ชนินาถ ศรี โพนทัน /

นัทนรินทร์ อินทร์นอก / วิภา จุมเกต / ศิวรินทร์ กำแก้ว

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคโปสเตอร์

กฎหมายและการเมืองการปกครอง (ต่อ)

การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วน
ตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 1092

Participation in Local Development of People in Krasang Subdistrict
Administrative Organization in Muang District Buriram Province

กำชัย รักเพื่อน / สุรเกียรติ แขนรัมย์ / เบลุจพร สมหวัง /
ปฏิริภักย์ ยงค์สวัสดิพิงศ์ / ศวิตา ลำไธสง / อรปรีญา ดวงนิล /
ธนพัฒน์ จงมีสุข

Kamchai Rukpern / Surakeat Khanram / Benchaporn Somwang

Patirak Yongsawatdipong / Savita Lumthaisong /

Onpreeya Duangnil / Thanapat Jongmeesuk

การมีส่วนร่วมภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล
ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 1110

Public Participation in Solid Waste Management in Isan Sub-District
Municipality in Mueang District Buriram Province

จิรพลธ์ ศรีชุมแสง / จุฬาลักษณ์ เทียนวรรณ / นิชกานต์ จีวนุช
นิภาภัทร ศรีแก้ว / ประกายกานต์ เมืองจันทร์ / มณฑกานต์ บุญจันทร์

ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 1123

The Satisfaction of the People towards the Operation of Nong Bua Khok
Subdistrict in Lam Plai Mat District Buriram Province

พัฒนพล ทองประสาน / จิรวรรณ จันทร์ขาว / เปรมฤทัย สุกโสม /
สุภาพร อดุลสุข / ศรวณีย์ บุราคร / อัสริยาภรณ์ เบ้าทอง

สารบัญ (ต่อ)

ภาคโปสเตอร์

หน้า

กฎหมายและการเมืองการปกครอง (ต่อ)

ความพึงพอใจของประชาชนต่อกระบวนการแก้ปัญหาเสพติด ในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ Public Satisfaction with Drug Problem Solving Process in Isan Sub-district Municipality, Mueang District, Buriram Province ทรงเกียรติ นันกระโทก / กฤตพร คะริรัมย์ / จิรภัทร เป็นทอง / นนทนิษฐ์ สีชุมแสง / ภัทศิราห์ เพชรสีหมื่น / วิภาวี อัจฉวิกุล / ศุภนุช พิมพ์เพราะ	1139
ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบล อีสานอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ The Satisfaction of the People with the Administration of the Isan Municipality Mueang Buriram District, Buriram Province ชนายุทธ ทองรักศรี / ปณิดา แล่นโคตร / พรพิมล วิเศษธร / รวิพร ดำเนินงาม / ศศิวิมล วิมลใส / ศันสนีย์ ศรีสมสุข Chanayut Thongraksri / Panida Laenkhot / Pornphimon Wisetthon / Rawiporn Damnoengam / Sasiwimon Wimonchai / Sansanee Srisomsuk	1155
การมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมอนุรักษ์และการสืบสานการทอผ้าไหมของ ชุมชนสายยาว ตำบลดงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ Participation in Conservation and Weaving Sai Yao Community in Thalung Lek Subdistrict, Mueang District, Buriram Province เกตวิพาดา บุคดา / ธัญลักษณ์ ต้อยตะกู / ชลดา ชิดรัมย์ / ปาณิสรา อุตมะ / วิไลลักษณ์ ชิดนอก / สุพัตรา เทียนจันทร์ Ketwipada Budda / Thanyalak Tuitaku / Chonlada Chidram / Panisa Uttama / Wilailak Chidnok / Supattra Thianjan	1174

สารบัญ (ต่อ)

ภาคโปสเตอร์

หน้า

กฎหมายและการเมืองการปกครอง (ต่อ)

ความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 1200

Satisfaction of Students from the Department of Public Administration towards Using Food Court Services of Buriram Rajabhat University

คุณากร ชินพาส / กันตยาภรณ์ บุญคู่ / จุฑาวรรณ บุญกล้า /
ชลดดา ประสิทธิ์นอก / ณัฐจิตา โกเมน / เขียวลักษณ์ พากเพียร

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 1217

The Satisfaction of the People with the Service of the Lam Plai Mat Subdistrict Municipality in Lam Plai Mat District, Buriram Province

กิตติสาร วุประโคน / เกรียงศักดิ์ เสาะรัมย์ / ชนะภัทร เทพบุตรดี /
ณัฐพล จิติมโนวงศ์ / พชร ทาช้าย / อัญญาวุฒิ ทองสุข

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรณีศึกษา ตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 1234

Factors Affecting the Performance of Public Health Volunteers: The Case Study of Hin Khon Subdistrict in Lam Plai Mat District, Buriram Province

อารีญา พันธุ์สุวรรณ / เปรมมณี ฉวีวงษ์ / ธนกฤต พินัยรัมย์ /
ณัฐชา วงษ์สงจันทร์ / รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ / กิตติกร ฮวดศรี /
ชนินาถ ทิพย์อักษร

Ariya Pansuwan / Pemmanee Chaweewong / Thanakrit Phinairam
Natcha Wongsongchan / Raphephan Phonginwong /
Kittikorn Huadsri / Chaninat Thipaksorn / Teerarat Sonnoy

สารบัญ (ต่อ)

ภาคโปสเตอร์

หน้า

กฎหมายและการเมืองการปกครอง (ต่อ)

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
ของเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 1246

People's Opinions on the Good Governance of Ban Bua Sub-district
Municipality in Mueang District, Buriram Province

รัฐพงษ์ คำแพง / ปวีณา หมากรวมภู / พรพิมล รวิวงศ์ /

วชิพรรณ นนทาศรี / วันวิสา ปานใจนาม / เหมือนฝัน ตู๊ดกัน

ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดมาตรการป้องกันในการจัดการ
เรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด19 หมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด
อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 1260

The Satisfaction of the Parents with the Organization of Preventive
Measures in the Management of Teaching and Learning of Schools in
COVID-19 of the Village of Khok Yai, Tambon Samet, Mueang
District, Buriram Province

ปริญญา ไทยสืบชาติ / กัญญารัตน์ ดาดไทสงค์ / ชลธิชา ภูเวียง /

ปาริชาติ ไพรัชฎ / พัชรี โยชนรัมย์ / รัฐนิดา ตูลยานนท์

การศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาล
เมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 1279

A Study of Satisfaction in Water Supply Management in
Buriram Municipality, Buriram Province

กฤษฎา บุญรอด / ฉัฐพงษ์ หาญสุวรรณ / ทวีศักดิ์ ตั้งฆวาทิ /

ปัญญา เคนคำภา / พุทธิพงษ์ ชาญประไพพร / วรุตม์ พวงพัวเพชร

สารบัญ (ต่อ)

ภาคโปสเตอร์	หน้า
การพัฒนาสังคม	
การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชนกรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วน ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ Applying the Sufficiency Economy to the Community: Case Study of Huai Rat Subdistrict Administrative Organization, Huai Rat District, Buriram Province เสกสรร หมั่นนอก / ภักดีวงศ์ มบขุนทด / ประเมศวร์ สมหวัง / นันทนา เจริญรัมย์ / ปิยะพร ถาวร / พรนภา โนนติवालย์	1294
การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบล พลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ Study of the Social Welfare Needs of the Elderly in Phlapplachai Sub- District Municipality in Phlapplachai District Buriram Province มนต์รี พิรุณ / อภิลิทธิ นันตะเคน / กิตติยา สุปัญญารัตน์ / จุฑาทิพย์ แจ่มประโคน / ดวงกมล ชัยชนะ / ศักดิ์สิทธิ์ บุตรอุดร Montree Pirun / Apisit Nantaken / Kittiya Supanyarat / Jutatip Chanprakhon / Duangkamon Chaichana / Saksit Butudon	1307
ถอดบทเรียน Young Smart Farmer ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ Remore Lesson Young Smart Farmer in Buriram Province กิตติศักดิ์ เจริญรัมย์ / ภาณุกร คะเลรัมย์ / นำชัย อาจอ / ฟ้าประทาน เต็มขุนทด Kittisak Charoenram / Panukorn Khareram / Namchai Arjo / Fapathan Themkuntrod	1322

สารบัญ (ต่อ)

ภาคโปสเตอร์

หน้า

<p>ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อหลักของการประชุม</p> <p>คุณลักษณะนักทรัพยากรมนุษย์ในยุค 2020 ตามความต้องการของ ตลาดแรงงาน กรณีศึกษา นักศึกษาทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p> <p>The Trait of Human Resource Officer Needed by the Labor Market in 2020: The Case study of Student Human Resoruce Management Program, Faculty of Management Science, Buriram Rajabhat University</p> <p>ชนิดา นันกวน / วรุฒิ สีลา / สุมน์สชัย สมานทอง / ฐิติพร สุขประโคน / ชีรรัตน์ สอนน้อย / รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ / กิตติกร ฮวดศรี / กิตติกวินทร์ เอี้ยววิริยะวัฒน์</p> <p>Tanida Nangoan / Worrawut Seela / Summanuschai Samantong / Thitiporn Sukprakhon / Teerarat Sonnoy / Rapheephan Phonginwong / Kittikorn Huadsri / Kitikawin Eieamwiriyawat</p>	<p>1335</p>
<p>การศึกษาอาหารเสริมต่างชนิดกันที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของเห็ดฟาง ในตะกร้า</p> <p>Studies of Different Types of Supplements Affecting the Growth of Straw Mushrooms in the Basket</p> <p>ธวัชชัย หาญกุล / กนกพร ธรรมสีลา / อารยา มูสิกกา / เลิศภูมิ จันทร์เพ็ญกุล</p> <p>Thawatchai Hankul / Kanokpron Thammasila / Araya Musika / Lertpoom Chanpenkun</p>	<p>1346</p>

การนำเสนอแบบบรรยาย

ภาษา ภาษาศาสตร์ และวรรณกรรม

**Attitudes toward the Use of YouTube to Improve English Listening
and Speaking Skills of Business English Major Students at
Buriram Rajabhat University**

Kanjana Jaenprakhon¹ / Benjaporn Bangtho² / Narawadee Patikanang³ / Rungnapa Moendee⁴

¹⁻³B.A. Students, Business English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

Email: kanjanajaenprakhon@gmail.com

Email: Banjaporn05082542@gmail.com

Email: brewnaral999@gmail.com

⁴Lecturer, Business English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

Email: rungnapa.md@bru.ac.th

Abstract

The purposes of this study were 1) to study behavior toward the used of YouTube to improve English listening and speaking skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University, 2) to investigate the attitudes toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University, and 3) to compare the attitudes toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University which classified by year level. The population of this study was 330 students majoring in Business English at Buriram Rajabhat University. The samples were 181 students majoring in Business English who use YouTube to improve English listening and speaking skill at Buriram Rajabhat University. They were selected by using the table of Krejcie and Morgan (1978) and sample random sampling technique. The research instruments for data collection included the questionnaire and interview. The statistic for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and one-way ANOVA, while the qualitative data was analyzed through content analysis.

The result showed that most of Business English students use YouTube to improve their English listening and speaking skills at 89.50% and they choose to learn and improve their English

listening and speaking skills through music from YouTube at 96.70%, respectively. Accordingly, Business English students had the positive attitude toward the use of YouTube to improve their English listening and speaking skills at high level, followed by motivation can help students successfully in improving English listening and speaking skills. However, the results found that there were a statistically significant difference at ≤ 0.05 levels between group of the second year and the third year on attitudes toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills.

Keywords: English listening skill, English speaking skill, YouTube, Attitude,
Business English students

Introduction

Presently, English is very important in daily life and also used as an international language in many countries. Sansuthee (2016) mentioned that there is 1/3 of population around the world use English to communicate on trade, business, education, and so on. Thailand government is awareness on language ability of Thai students that is still the problem. Consequently, the government has a policy of learners' ability development in English language for communication. (Department of Curriculum Development.2000).

Communication skills are essential in the workplaces which are related to listening, speaking, reading, and writing skills. Nevertheless, when we learn English language, first we listen, we speak, then we read, and finally we write. Listening and speaking skills are needed to be clear and developed before reading and writing skills. Accordingly, Angwattanakal (1994) stated that listening and speaking skills considered as an important and is used as a basic skill in learning other skills and the learners must listen to understand first in order to have the ability to respond. It is also related to Bowen, Madsen, and Hilferty (1985) discussed the suitability of the language skills learning ranking of a second language learners. Firstly, it is listening skill, secondly speaking skill, then reading and writing skills. Therefore, listening and speaking skills are important that can help learners to improve English.

Nowadays, digital media technology is considered to be used in teaching English and plays a very important role in education and communication all around the world. YouTube is one of the most popular and has more than one billion users in 91 countries use to enhance English ability (Himmelshbach,2019). The learners are able to enhance their English learning thorough the use of YouTube website. However, learning through YouTube still must have learners' attitude to help learner successful in learning English language which Brown (2002) identify the coincidence as a learner's attitude factor is one of the most important factors in language learning as it related to positive attitude, negative attitude and motivation. Consequently, the researchers are interested to study the attitudes toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills of Buriram Rajabhat University students.

Research Objectives

This study designed to achieve the following objectives:

- 2.1 To study behavior toward the used of YouTube to improve English listening and speaking skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University.
- 2.2 To investigate the attitudes toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University.
- 2.3 To compare the attitudes toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University which classified by year level.

Research Methodology

3.1 Population and Samples

3.1.1 The population of this study was 330 Business English major students who use YouTube to learn English listening and speaking skills. They were 1 st - 4 th year Business English major students at Buriram Rajabhat University in the first semester of academic year 2020.

3.1.2 The samples for quantitative data were 181 Business English major students who use YouTube to learn English listening and speaking skills at Buriram Rajabhat University in

the first semester of academic year 2020. They were selected by using the table of Krejcie and Morgan (1978) and simple random sampling technique.

The samples for qualitative data were 16 Business English major students who used YouTube to learn English listening and speaking skills at Buriram Rajabhat University in the first semester of academic year 2020. They were selected by purposive sampling technique. In addition, the samples were divided into four levels of Business English major students; there are four students from the first year, four students from the second year, four students from the third year, and four students from the fourth year.

3.2 Research Instruments

The research instruments of this study consisted of the Attitudes Toward the Use of YouTube to Improve English Listening and Speaking Skills questionnaire and interview. The statistics for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and one-way ANOVA, while the qualitative data was analyzed through content analysis.

3.3 Data Collection

3.3.1 Questionnaire

After sending the questionnaire to the Business English major students, they were required to fill out the questionnaire. The researchers collected the data by themselves at Buriram Rajabhat University during October 2020.

3.3.2 Semi-structured Interview

The final version of semi-structured interview guide was administered to 16 students in Business English majoring. Thai interview version was used to interview the Business English major students classified by year level of the students. Each interviewee was interviewed for approximately 5 minutes. Each interview was audio-taped to ensure that all the information was recorded and reviewed afterwards. After the interview had completed, the audiotapes were transcribed.

3.4 Data Analysis

3.4.1 Questionnaire

After checking the completion of each questionnaire, the data gathered from the questionnaire were statistically analyzed by using Statistic Package for Social Science (SPSS) mainly focusing on the descriptive statistics analysis i.e. alpha coefficient, frequency, percentage, mean, one-way ANOVA and standard deviation. The statistical devices employed in this study were as follows:

3.4.1.1 Alpha coefficient of Cronbach was used to calculate the reliability of questionnaire.

3.4.1.2 Frequency (f) and percentage (%) was used to calculate the data of the personal information of the samples.

3.4.1.3 Mean (\bar{x}) and standard deviation (S.D) were used to investigate attitudes towards the use of YouTube to improve English listening and speaking skills of Business English major students.

3.4.1.4 The one-way ANOVA compared the means among the groups of samples and determined whether any of those means are statistically significantly different from each other.

3.4.1.5 Content analysis technique was used to analyze the data from the open-ended form Business English major students.

3.4.2 Semi-Structure interview

The data from the semi-structure interview was analyzed by content analysis technique.

Research Results

The results were presented according to the research objective as follows:

4.1 English Listening and Speaking Behavior through YouTube of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University were shown in Table 1:

Table 1

English Listening and Speaking Behavior through YouTube of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University

No.	English Listening and Speaking Behavior Through YouTube	Samples (n = 181)	
		Frequency	Percentage
1.	Do you learn English listening and Speaking skills through YouTube?		
	Yes	179	98
	No	2	1.10
2.	How often do you use YouTube to learn English listening and speaking skills?		
	Everyday	35	19.30
	5-6 days a week	23	12.70
	3-4 days a week	50	27.60
	1-2 days a week	73	40.30
3.	Do you prefer using YouTube to learn English?		
	Yes	178	98.30
	No	3	1.70
4.	What type of YouTube that you choose to learn?		
	Music	175	96.70
	Natural or Science Documentary	19	10.50

Table 1(Cont.)

No.	English Listening and Speaking Behavior	Samples (n = 181)	
	Through YouTube	Frequency	Percentage
	News	48	26.50
	Movies and Animations	118	65.20
	Arts and Humanities Documentaries	7	3.90
	Comedy	50	27.60
	TV Shows	57	31.50
	Politics	23	12.70
	Advertisements	11	6.10
	Series	1	0.60
5	What are the reasons for watching YouTube in English?		
	Entertainment	121	66.90
	Improve English listening and speaking skills	162	89.50
	Inspiration	59	32.60
	Learn more about History or Biography	12	6.60

As shown in Table 1, it revealed that Business English major students learn English listening and speaking skills through YouTube at the highest (98.90%) and They use YouTube to learn English listening and speaking skills for 1- 2 days a week at the highest (40.30%), followed by 3-4 days a week (27.60%), and 5-6 days a week at the least (12.70%). However, most students prefer learning English listening and speaking skills on YouTube at the highest (98.30%).

A Type of YouTube that most students used to learn English listening and speaking skills was music (96.70%), followed by movies and animations (65.20%) and series at the least (0.60%). In addition to the students watch YouTube in English because they would like to improve English listening and speaking skills at the highest (89.50%), followed by Entertainment (66.90%). However, they used YouTube in English because they want to learn more about history and biography at the least (6.60%).

4.2 Attitudes toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University were shown in Table 2.

Table 2

Attitudes toward the use of YouTube to Improve English Listening and Speaking Skills of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University

No.	Categories	\bar{x}	S.D.	Meaning
Positive Attitude		4.24	0.73	High
1.	My listening and speaking skills are improved after learning through YouTube.	4.98	0.70	The highest
2.	I learn more vocabulary, slang, and idioms automatically while I am using YouTube.	4.25	0.71	High
3.	Using YouTube helps to improve English communication with foreigners.	4.03	0.75	High
4.	I can improve English listening and speaking skills through YouTube.	4.09	0.69	High
5.	I understand unfamiliar accents of foreigners better from watching YouTube.	3.85	0.82	High
Negative Attitude		2.12	0.91	Low
6.	I am satisfied with my listening and speaking skills.	2.56	1.02	Moderate
7.	I think YouTube cannot improve my English listening and speaking skills.	2.01	0.90	Low
8.	I feel unhappy when learn English listening and speaking skills through YouTube.	1.98	0.92	Low
9.	I think learning English listening and speaking skills through YouTube is difficult.	2.19	0.91	Low
10.	I think learning English listening and speaking skills in classroom is enough.	1.90	0.81	Low

Motivation	4.15	0.74	High
11. I feel more relaxed when I learn English listening and speaking skills through YouTube.	4.29	0.77	High
12. Learning English listening and speaking skills through YouTube is easy and fun.	4.20	0.74	High
13. Varieties of channels in YouTube are interesting and help to improve English listening and speaking skills.	4.01	0.74	High
14. Learning English listening and speaking skills through YouTube is more interesting than in the classroom.	4.10	0.73	High
15. I am motivated to improve English listening and speaking skills through YouTube.	4.19	0.76	High

As shown in Table 2, it revealed that the attitude toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills was high level. When considering in attitude categories, most of Business English students agreed with the positive attitude at high level ($\bar{x} = 4.24$), followed by motivation at high level ($\bar{x} = 4.15$), and negative attitude at low level ($\bar{x} = 2.12$).

Positive attitude revealed that in overall was at the high level which considering in each item, it was revealed that the most item found that “I feel more relaxed when learning English through YouTube.” at highest level ($\bar{x} = 4.98$), followed by “When using YouTube, I learn more vocabulary, slang and idioms automatically.” at high level ($\bar{x} = 4.25$). However, the least item was “I can understand unfamiliar accents of foreigners better from watching YouTube.” at high level ($\bar{x} = 3.85$).

Motivation revealed that in overall at the high level which considering in each item was revealed that the most item was “I feel more relaxed when learning English through YouTube” at high level ($\bar{x} = 4.29$), followed by “Learning English listening and speaking skills through YouTube is easy and fun” at high level ($\bar{x} = 4.20$). However, the least item was “Varieties of channels in

YouTube are interesting and help to improve English listening and speaking skills.” at the high level ($\bar{x} = 4.01$).

Negative attitude revealed that in overall was low level which considering in each item was revealed that the most item was “I am satisfied with my listening and speaking skills.” at moderate level ($\bar{x} = 2.56$), followed by “I think learning English listening and speaking skills through YouTube is difficult.” at low level ($\bar{x} = 2.19$), However, the least item was “I think learning English listening and speaking skills in classroom is enough.” at low level ($\bar{x} = 1.90$).

4.3 The comparison on Attitudes toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills of Business English Students in terms of year levels revealed the comparisons of attitudes toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills of Business English major students in terms of class levels. The findings point out that there were statistically significant differences among the attitudes toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills at 0.01 level between group of 1st year 2nd year and group of 1st and 3rd in item 1 “My listening and speaking skills are improved after learning through YouTube”. In item 2 “When using YouTube, I learn more vocabulary, slang and idioms automatically”, there were statistically significant differences at 0.05 levels between group of 1st year and 3rd year. In item 6 “I am satisfied with my listening and speaking skills.”, there were statistically significant differences at 0.01 level between among group of 1st year and 2nd year, and group of 2nd year and 3rd year group of 2nd year and 4th year. In item 11 “I feel more relaxed when learning English through YouTube.”, there was statistically significant difference at 0.05 level between group of 2nd year and 3rd year.

4.4 The collected data of semi-structured interview was analyzed in terms of qualitative data via content analysis. The sound recorder was also analyzed by using transcription and interpretation. The following points were discussed:

The result found that most of students use YouTube to learn English listening and speaking skills and the students use YouTube to learn English listening and speaking skills on a regular basis. Type of YouTube channel, there were most students chose to use music, movies, TV shows, animation and documentaries to learn English listening and speaking skills because it's a kind of YouTube that makes you relax. In addition gaining knowledge, it is also funny and after using

YouTube the students can be improve their English listening and speaking skills. In terms of any suggestions, the students learning through YouTube must have intention and inspire learning, choosing type of YouTube genre that you can learn more and relax.

Discussion

As reflected in the findings, it can be inferred that the behavior of Business English students which used YouTube to improving English listening and speaking skills about 1-2 days a week and the reason that they used YouTube was improving English listening and speaking skills on listen to music, followed by watch the movies and animation, respectively. Accordingly, Oxford (2004) defined technology enhanced language learning reflected a growing and developing language skills; listening, speaking, reading and writing of the learners who interested in foreign language and second language acquisition. In addition to Suwanprasert (2001) supported that that learning is a process by which each learner can accept what is learned as his or her new behavior. This behavior can be observed from the practice of each learner while learning. In the same way with behavior of Business English major students that when to want improve of English listening and speaking skills there were new behaviors to practice in accordance with the objectives.

The result showed that Business English major students have a positive attitude to use YouTube for improve their English listening and speaking skills at high level which most students were encouraged their English listening and speaking skill through YouTube and their can learn more vocabulary, slang and idioms automatically from YouTube. At the same time, motivation is one of Busines English major students' learning and improving English listening and speaking skills. Accordingly, Gardner and Lambert (1972) mentioned that the positive attitude and motivation will help the students successfully in learning language which conform to Savignon (1972) stated that the people who has a positive attitude there will be better language learning while the people who have a negative attitude will be poor language learning. Therefore, this study confirmed that YouTube can be used to learn and improve English skills as well and attitude and motivation help students successfully in learning language.

The differences of attitudes toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills of Business English major students classified by year level. The findings point out that there were statistically significant differences the attitudes toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills according to significant difference at ≤ 0.05 and ≤ 0.01 level which correspond with Wenden, (1991) and Matsuda (2000) showed that there are having three things in common aligns thinking in the same direction were 1) belief, idea, intellect or opinion about a particular thing, 2) emotions or feelings of the learners towards something, and 3). Behavior to learn the language that mean the Business English major students have different attitudes because there were not to the same three things 1) belief, idea, intellect or opinion about a particular thing, 2) emotions or feelings of the learners towards something, and 3). Behavior to learn the language. Which the cause of why students in some years had different thinking.

Conclusion

The samples used YouTube to improve their English listening and speaking skills and they wanted to learn for improving their English listening and speaking skills through music from YouTube, respectively. Accordingly, Business English students had the positive attitude toward the use of YouTube to improve their English listening and speaking skills at high level, followed by motivation can help students successfully in improving English listening and speaking skills. However, the results found that there were a statistically significant difference at ≤ 0.05 levels between group of the second year and the third year on attitudes toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills.

Recommendations

The following are some recommendations based on the research results:

7.1 The results showed that the majority of students had positive attitude the researchers would like to recommend studying with students had negative attitude.

7.2 This research had been compared the attitudes toward the use of YouTube to improve English listening and speaking skills, classified by year levels. The researchers would like to recommend classified by GPA.

References

- Angwattanakal, S. (1994). **How to Teach English**. Bangkok: Chulalongkorn University. Thailand.
- Brown, H. (2002). **Principle of Language Learning and Teaching**. 4th ed. Longman. White Plian, New York.
- Department of Curriculum Development. (2000). **Survey Reports on the Condition of the availability and Use of Learning Materials Teaching English**. Bangkok. Thailand.
- Gardner & Lambert (1972). **Second language Acquisitions: A Social Psychological Approach**. University of Western Ontario, London.
- Himmelshbach, V. (2019). **YouTube in the Classroom: Seven Tips and Best Practice**. Education Technology. Toronto. Canada.
- Sansuthee, S. (2016). **Classroom Management education psychology**. Bangkok. Thaiwattanapanich. Thailand.
- Suwanprasert, B. (2001). **Curriculums Development with a Focus on Learners is important**. The Center of Knowledge. Chang Mai.

ภาพพจน์ในบทเพลงลูกทุ่งของค่าย อรทัย

Figure of Speech in the Thai Country Song of Tai Orathai

พนิดา กุลวงษ์¹

Phanida Kunwong

¹สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

Email: 600112154026@bru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ในบทเพลงลูกทุ่งของค่าย อรทัย จำนวนทั้งสิ้น 7 อัลบั้ม 70 เพลง เพื่อนำมาศึกษาโดยการใช้พรรณนาวิเคราะห์

จากการศึกษาพบว่า บทเพลงที่ขับร้องโดย ค่าย อรทัย จำนวนทั้งหมด 7 อัลบั้ม จำนวน 70 บท เพลง มีการใช้ภาพพจน์ 8 ประเภท ได้แก่ 1. ภาพพจน์อุปมา จำนวน 20 เพลง, 2. ภาพพจน์ อุปลักษณะ จำนวน 15 เพลง, 3. ภาพพจน์บุคลาธิษฐาน จำนวน 23 เพลง, 4. ภาพพจน์อดีตพจน์ จำนวน 14 เพลง, 5. ภาพพจน์ศัพท์พจน์ จำนวน 2 เพลง, 6. ภาพพจน์สัญลักษณ์ จำนวน 15 เพลง, 7. ภาพพจน์ปฏิพจน์ จำนวน 4 เพลง, 8. ภาพพจน์ปฏิบัติจณา จำนวน 19 เพลง บทเพลงที่ไม่มีภาพพจน์ปรากฏ จำนวน 14 เพลง ภาพพจน์ที่พบทั้งหมด 8 ประเภท ล้วนเป็นศิลปะการใช้ภาษาที่มีความสละสลวย ลึกซึ้งกินใจผู้ฟังของผู้ประพันธ์ ซึ่งสามารถถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกจากผู้ประพันธ์ และผู้ขับร้องไปยังผู้ฟังได้เป็นอย่างดี บทเพลงของ ค่าย อรทัย จึงเป็นที่นิยม และสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ฟัง

บทนำ

บทเพลงเป็นมรดกที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีจังหวะ ถ่ายทอดออกมาทางอารมณ์และน้ำเสียง สื่อเรื่องราวไปพร้อมกับท่วงทำนอง จังหวะของเสียงดนตรีที่ไพเราะ พร้อมตีแผ่ชีวิตของคนในสังคมผ่านเสียงร้องของศิลปินผู้ถ่ายทอดเรื่องราว ไหลซึมผ่านหูเข้าสู่อารมณ์ ความรู้สึกของผู้ฟัง จนกล่าวได้ว่า เพลง คือสื่อกลางของความรู้สึก เนื้อหาของบทเพลงอาจจะมีแนวคิดมาจากเหตุการณ์ทางสังคม ประสบการณ์การดำรงชีวิต ธรรมชาติ และอารมณ์ของนักประพันธ์ ทำให้เกิดความไพเราะสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ฟัง

บทเพลงคือถ้อยคำที่นักประพันธ์เรียงร้อยหรือเรียบเรียงขึ้น ซึ่งประกอบด้วยเนื้อร้อง ทำนอง จังหวะทำให้เกิดความไพเราะสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ฟัง มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ ทั้งด้านการเลือกสรรคำที่ใช้ในการแต่งการเรียบเรียงประโยคและการใช้โวหาร อีกทั้งเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อสื่ออารมณ์ ความรู้สึก เนื้อหาของบทเพลงอาจจะมีแนวคิดมาจาก เหตุการณ์ที่พบทางสังคม ประสบการณ์การดำรงชีวิต ทรรศนะ และอารมณ์ของนักประพันธ์ นอกจากเพลงจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์แล้ว ยังสามารถใช้เป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ของมนุษย์ที่จะปฏิบัติตนในสังคมได้ ดังที่ คณู จิระเดชากุล (2541 : 110) นักจิตวิทยาชาวไทยได้กล่าวถึงคุณค่าของเพลงและเสียงดนตรีไว้ว่า เป็นสิ่งที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ คือทางด้านร่างกายอีกทั้งเสียงเพลงและเสียงดนตรียังสามารถกระตุ้นให้เด็กมีการเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะเพลง เช่น การเต้นและแสดงท่าทางต่าง ๆ ทางด้านโสตประสาทเด็กจะฝึกหัดฟังเสียงเพลงและเสียงดนตรีรู้จักแยกแยะเสียงร้อง และเสียงอุปกรณ์ดนตรีต่าง ๆ และยังพยายามที่จะฝึกหัดร้องตามส่วนทางด้านอารมณ์เสียงเพลง และเสียงดนตรี ที่จะสามารถขับกล่อมเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของตนเอง

บทเพลงเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ในการบรรจุถ่ายทอดเนื้อหาสาระด้วยถ้อยคำที่มีความหมายกินใจ สามารถนึกภาพตามและทำให้เกิดอารมณ์ร่วมได้ โดยการนำถ้อยคำเหล่านั้นมาจัดร้อยเรียงให้มีความคล้องจองต่อเนื่องกันเป็นเรื่องเดียว และมีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามเนื้อหาที่ต้องการจะสื่อภายใต้ขอบเขตของระยะเวลาที่จำกัดของบทเพลง ทำให้เพลงกลายเป็นวิธีการสื่อสารทางจินตภาพอย่างหนึ่งที่มีสีสันและทรงพลัง เพราะเสน่ห์ของการสื่อสารด้วยเพลงอยู่ที่ความสามารถในการรับส่งอารมณ์และความรู้สึกถึงกันระหว่างผู้ร้องกับผู้ฟังได้อย่างเต็มที่จากถ้อยคำที่มีความลึกซึ้ง และกลั่นกรองออกมาจากคำพูดที่มีอยู่ในความคิด หรือที่เก็บซ่อนไว้อยู่ในหัวใจ ดังนั้นการสื่อสารด้วยเพลงที่มีถ้อยคำเพียงไม่กี่คำจึงสามารถทำหน้าที่เป็นตัวแทนคำพูดที่มีอยู่มากมายได้ ส่งผลให้ในบางสถานการณ์ที่การสื่อสารจำเป็นต้องใช้อารมณ์และความรู้สึกเข้ามาเป็นส่วนเกี่ยวข้องนั้น การใช้เพลงเป็นสื่อในการสื่อสารอาจเป็นตัวเลือกที่ดีและมีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีการพูดตามปกติ เช่น ในสถานการณ์การสารภาพรักที่ไม่กล้าสารภาพรักตรง ๆ อาจใช้การร้องเพลง เพื่อให้เนื้อหาในเพลงทำหน้าที่บอกรักแทนได้ เป็นต้น

เพลงลูกทุ่ง คือเพลงที่สะท้อนวิถีชีวิต สภาพสังคม อุดมคติและวัฒนธรรมไทย มีท่วงทำนอง คำร้อง สำเนียง ลีลาการร้อง การบรรเลง ที่เป็นแบบแผนมีลักษณะเฉพาะ ซึ่งให้บรรยากาศของความเป็นลูกทุ่ง โดยเฉพาะการเอื้อนที่ใช้ลูกคอ และมีการใช้ภาษาที่ง่าย ๆ บรรยายเรื่องราวของชีวิตสภาพสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเน้นชีวิตของชาวชนบท โดยผู้แต่งมักนำเอาความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และเหตุการณ์

ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมาร้อยเรียงผ่านท่วงทำนองและส่งต่อไปยังผู้ฟังอย่างรวดเร็ว ทำให้เพลงลูกทุ่งในปัจจุบันเข้าถึงผู้ฟังได้หลายกลุ่ม และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ของสังคม กิ่งแก้ว อัดถาวร (2519 : 255) ได้กล่าวเกี่ยวกับวิวัฒนาการเพลงไทยไว้ว่า “เพลงไทยมีวิวัฒนาการเป็นเวลายาวนาน นับแต่เพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก เพลงพวงมาลัย เพลงสงพ่าง เพลงเกี่ยวข้าว เพลงเดินกำรำเกี่ยว เพลงลำตัด เพลงหมอลำหมอลำแคน เพลงบอก จนกระทั่งถึงเพลงลูกทุ่งสมัยใหม่ หรือเพลงไทยเดิม จนกระทั่งถึงเพลงลูกกรุง” จะเห็นได้ว่า เพลงไทยในช่วงเริ่มต้นนั้น เป็นการร้องโดยไม่มีดนตรีประกอบ และมีเนื้อหาที่สะท้อนวิถีชีวิตของชาวบ้าน ต่อมาจึงมีการร้อง คลอไปกับดนตรีและเริ่มมีการนำดนตรีสากลเข้ามาประกอบ เพลงไทยจึงมีหลายลักษณะ เช่น เพลง ลูกทุ่ง เพลงลูกกรุง และเพลงไทยสากล

ขวัญใจ บุญคุ้ม (2559 : 9) ได้ให้ความหมายของเพลงลูกทุ่งไว้ว่า “เพลงลูกทุ่ง เป็นเพลงที่แต่งขึ้นโดยใช้ถ้อยคำที่เรียบง่าย ฟังได้ทุกเพศทุกวัย เนื้อหาของเพลงเน้นการสะท้อนชีวิตและสังคมเป็นหลัก นอกจากจะสะท้อนถึงสังคมไทยและวิถีชีวิตยังมีเนื้อหาบรรยายถึงสภาพแวดล้อมธรรมชาติของชนบทไทย การประกอบอาชีพเกษตรกรรม บุคคลที่ถูกกล่าวถึงในเพลงมักเป็นชาวชนบทหรือไม่ก็เป็นคนยากคนจน บรรยายถึงความรัก การประกอบอาชีพ ลักษณะบ้านเรือนที่อยู่อาศัย การแต่งกาย การบริโภคอาหาร สิ่งบันเทิงและในบางครั้งเพลงลูกทุ่งยังสะท้อนถึงระบบความเชื่ออีกด้วย

ชลธิ์ ธารทอง (2542 : 28) นักแต่งเพลงลูกทุ่งได้ให้ความหมายไว้ว่า เพลงลูกทุ่งเปรียบเสมือนการบอกเล่าวิญญูณ มีทั้งสนุกเศร้าสร้อย และยังมีอีกหลายสิ่งหลายอย่าง การทำให้บทเพลงแต่ละเพลงมีความหมาย จะต้องอาศัยประสบการณ์และความรอบรู้ที่ตนมี อย่างไรก็ตามเพลงลูกทุ่งจะมีเอกลักษณ์และลีลาการร้องที่เป็นธรรมชาติ เสียงดังฟังชัด ขับเสียงร้องออกมาอย่างเต็มที่ มีน้ำเสียงเสน่ห์ที่น่าฟัง มีลูกคอที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

เพลงไทยลูกทุ่งแนวเพื่อชีวิตเป็นแนวเพลงที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างลูกทุ่งแบบเก่ากับบทเพลงเพื่อชีวิต ซึ่งแนวเพลงขอดนิยมตามยุคตามสมัย แต่ยังคงกลิ่นอยู่ความเป็นลูกทุ่งอยู่แม้จะไม่เข้มข้นเหมือนเพลงลูกทุ่งยุคดั้งเดิม จุดเด่นของบทเพลงแนวนี้ คือ สะท้อนชีวิตของคนปัจจุบันอย่างเข้มข้นชัดเจนตรงกับความป็นจริง เนื้อหาที่นำเสนอหลากหลายสอดคล้องไปกับยุคสมัย มีข้อน่าสังเกตว่าเป็นการจำลองชีวิตตามจริงของคนชนบทในแถบถิ่นนั้น ๆ ไว้ในเนื้อเพลงด้วย

ภาพพจน์ คือ ภาพที่เกิดขึ้นในความรู้สึกนึกคิดหรือจินตนาการอันเป็นผลมาจากการใช้ภาษา ความสำคัญของภาพพจน์สรุปได้ว่าภาพพจน์มีความสำคัญ คือ ทำให้งานประพันธ์มีอรรถรส เกิด

ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการ ได้ลึกซึ้งกว่าการเขียนแบบธรรมดา ทำให้เกิดความซาบซึ้งและสร้างความประทับใจในงานเขียนนั้น เกิดความไพเราะสละสลวยทั้งในด้านเสียงและความหมาย

กุหลาบ มลลิกะมาส (2554 : 126) อธิบายความหมายของภาพพจน์ไว้ว่า “ภาพพจน์ คือถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างใช้โวหาร ไม่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา ทั้งนี้มีเจตนาเพื่อให้มีประสิทธิผลต่อความเข้าใจและต่อความรู้สึกยิ่งขึ้นกว่าการใช้ถ้อยคำบอกเล่าตามธรรมดา”

กาญจนา นาคสกุล และคณะ (2521 : 240) กล่าวถึงความหมายของภาพพจน์ไว้ว่า “ภาพพจน์ (figure of speech) คือคำหรือกลุ่มคำที่เกิดจากกลวิธีการใช้คำ เพื่อให้เกิดภาพที่แจ่มชัดและลึกซึ้งขึ้นในใจของผู้อ่านและผู้ฟัง คำสามารถสื่อให้เห็นภาพได้ แต่คำที่สื่อภาพเหล่านี้ไม่เรียกว่าภาพพจน์ เพราะภาพพจน์เป็นผลของการใช้คำอย่างมีศิลปะ โดยกลวิธีการเปรียบเทียบซึ่งมีต่าง ๆ กัน”

บทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต่าย อรทัย นั้นล้วนเป็นบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายของคนอีสาน ความยากจน ทั้งเรื่องความรัก ความแตกต่างของสังคมอีสานกับสังคมในเมืองหลวง ตลอดจนการต่อสู้ดิ้นรนหาเช้ากินค่ำเพื่อความอยู่รอดของตนเอง บทเพลงลูกทุ่งเป็นการสะท้อนถึงเรื่องราวความเป็นจริงของสังคมได้อย่างเด่นชัด มีความหมายที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้ง ประทับกับน้ำเสียงอันไพเราะและมีเอกลักษณ์ของ ต่าย อรทัย จึงทำให้มีผู้ติดตาม และเป็นที่ยอมรับทั่วประเทศ ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต่าย อรทัย เพื่อให้ทราบถึงกลวิธีในการใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏอยู่ในบทเพลง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ในบทเพลงลูกทุ่งของต่าย อรทัย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลบทเพลงลูกทุ่งของต่าย อรทัย จำนวนทั้งหมด 7 อัลบั้ม จำนวน 70 เพลง ดังนี้

- อัลบั้มชุดที่ 1 ดอกหญ้าในป่าปูน (พ.ศ.2545)
- อัลบั้มชุดที่ 2 ขอใจกันหนาว (พ.ศ.2547)
- อัลบั้มชุดที่ 3 คนใกล้เมื่อไกลบ้าน (พ.ศ.2548)
- อัลบั้มชุดที่ 4 ส่งใจมาใกล้ซิด (พ.ศ.2549)
- อัลบั้มชุดที่ 5 มาจากดิน (พ.ศ.2550)

อัลบั้มชุดที่ 6 คนในความคิดซอด (พ.ศ.2551)

อัลบั้มชุดที่ 7 ฝันยังไกล ใจยังหนาว (พ.ศ.2553)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการใช้ภาพพจน์จากเพลงลูกทุ่งของ ต่าย อรทัย อัลบั้มที่ 1-7 พบว่ามีการใช้ภาพพจน์ ดังนี้

1. อุปมา (Simile) หมายถึง การเปรียบเทียบของสิ่งหนึ่งให้เหมือนหรือคล้ายกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยพยางค์ที่คล้ายกันหรือลักษณะเป็นสำคัญ โดยใช้คำเปรียบเทียบต่าง ๆ เป็นคำเชื่อม เช่น กล ดั่ง ดั่ง คูก ประดู่ ประหนึ่ง เล่ห์ ประเล่ห์ เพียง ถนัด ละม้าย เหมือน เจก เจกเช่น ราว รวากับ เป็นต้น จากการศึกษาบทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต่าย อรทัย อัลบั้มชุดที่ 1- 7 พบว่ามีการใช้อุปมา ดังตัวอย่าง

“เป็นผู้รับใช้จนชิน
 หูได้ยินแต่คำสั่งงาน
 แต่ขี้มึนได้
 เพราะใจเหมือนดอกหญ้าบาน
 ถึงอยู่ในที่ต่ำชั้น
 แต่ที่บ้านได้ตลอดเวลา

(ดอกหญ้าในป่าปูน, 2545)

จากข้อความข้างต้น คือ เพราะใจเหมือนดอกหญ้าบาน เป็นการเปรียบเทียบอุปมา โดยใช้คำว่าเหมือน ซึ่งในบทเพลงมีการกล่าวไว้ว่า ต่อให้อยู่ในเมืองศรีวิไลก็ยังไม่ลืมในกำพืชของตัวเองว่ามาจากบ้านนอกและเป็นคนติดดิน สาเหตุที่เข้ามาในเมืองหลวงก็เพื่อที่จะมาหางานทำและเป็นคนรับใช้ ซึ่งชินกับการทำงานที่ได้รับคำสั่งในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ถึงแม้ว่าจะเป็นคนที่สู้ชีวิตและมาจากบ้านนอก เขาก็พร้อมที่จะสู้และยอมรับมันในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

2. อุปลักษณ์ (Metaphor) หมายถึง การเปรียบเทียบของสองสิ่งโดยใช้สิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อแสดงว่าเป็นสิ่งเดียวกันหรือมีลักษณะร่วมกัน ประกอบด้วยคำที่เป็นคำหลักหรือตัวตั้ง และคำที่นำมาเปรียบเทียบ มักมีคำ “เป็น” และ “คือ” เชื่อมระหว่างคำหลักกับคำเปรียบเทียบ จากการศึกษาบทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต่าย อรทัย อัลบั้มชุดที่ 1- 7 พบว่ามีการใช้อุปลักษณ์ ดังตัวอย่าง

“เมื่อเลิกงานเดินเหงา
 มีเงาเป็นเพื่อนเข้าซอย
 ผู้สาวบ้าน ไกลใจลอย

ป่มีคนคอยเคียงเงา”

(ขอใจกันหนาว, 2547)

จากข้อความข้างต้น มีเงาเป็นเพื่อนเข้าชอย เป็นการเปรียบเทียบอุปลักษณ์โดยใช้คำว่าเป็นเปรียบการทำงานในเมืองหลวงที่อาศัยอยู่เพียงลำพัง ต้องพบเจอแต่ความเงิบเหงา แม้แต่เพื่อนก็ยังไม่มี มีเพียงเงาเท่านั้นที่เป็นเพื่อนในการเดินทาง ชีวิตของหญิงสาวตัวน้อย ๆ ที่ต้องเผชิญเรื่องราวต่าง ๆ มากมายเพียงลำพัง ต่อให้เกิดความอุ่นกายแค่ไหน แต่ใจก็ยังหนาวเมื่อมีอะไรหรือสิ่งต่าง ๆ เข้ามารุมเร้า

3. บุคลาธิษฐาน (Personification) หมายถึง การทำสิ่งที่ไม่ใช่คนให้มีความรู้สึกนึกคิดอย่างคน เพื่อให้เกิดความรู้สึกประทับใจ มีอารมณ์สะเทือนใจหรือให้ภาพที่งดงามเป็นภาษากวี จากการศึกษาบทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต่าย อรทัย อัลบั้มชุดที่ 1- 7 พบว่ามีการใช้บุคลาธิษฐาน ดังตัวอย่าง

“ฝนจะตกฟ้ายังส่งข่าว
 ให้เมฆเทา ๆ เป็นคนสื่อสาร
 ก่อนจะเปียกปอน ยังพอหลบทัน
 ฟ้าฝนนั้น ยังมีน้ำใจ
 อ้ายบ่มี น้ำใจคือฟ้า
 บทจะจากลา ก็ช่างง่ายดาย”

(ให้ตายไปกับใจ, 2548)

จากข้อความข้างต้น เป็นการให้ภาพพจน์บุคลาธิษฐาน ตรงคำว่า ฝนจะตกฟ้ายังส่งข่าว ให้เมฆเทา ๆ เป็นคนสื่อสาร และฟ้าฝนนั้นยังมีน้ำใจ เป็นการกล่าวถึงฟ้าฝนเมฆ ซึ่งเป็นสิ่งไม่มีชีวิตให้มีความรู้สึกเหมือนกับคน โดยการส่งข่าวสาร เปรียบได้กับความรักที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหมดรักแล้วจากไปแบบไม่ทันตั้งตัว จากไปแบบง่ายดายไม่มีความยึดติดบดบังสิ่งๆเพียงคำว่าเลิกกัน

4. อติพจน์ (Hyperbole) หรืออติพจน์ หมายถึง การกล่าวเกินจริง เป็นภาพพจน์ที่เกิดจากความคิดของกวีที่ต้องการย้ำความรู้สึกที่มีต่อความหมายนั้นให้เห็นเป็นเรื่องสำคัญหรือยิ่งใหญ่ จากการศึกษาบทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต่าย อรทัย อัลบั้มชุดที่ 1- 7 พบว่ามีการใช้อติพจน์ ดังตัวอย่าง

“อ้ายบ่เคย ถนอมน้ำใจ
 ทำนองร้องให้
 จนจมบ่อน้ำตา..”

(เหตุผลที่ทนเจ็บ, 2551)

จากข้อความข้างต้น เป็นการให้ภาพพจน์อติพจน์ ตรงคำว่าจมบ่อน้ำตา ในบทเพลงนี้กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งเรียกแทนตนเองว่าน้อง ได้ตัดพ้อว่าพี่ไม่เคยถนอมน้ำใจ ทำแต่นองร้องให้จนจมบ่อ

น้ำตา ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ไม่มีใครที่สามารถร้องไห้จนจมน้ำตาได้จริง ๆ และน้ำตาก็ไม่ได้ออกมามากมายจนขนาดที่ต้องเป็นบ่อน้ำ ข้อความนี้จึงเป็นการกล่าวเกินจริง

5. สัทพจน์ (Onomatopoeia) หมายถึง ภาพพจน์ที่เกิดจากการเลียนเสียงธรรมชาติหรือเสียงต่าง ๆ ให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดมโนภาพที่ชัดเจน เช่น เลียนเสียงนก เสียงกลอง เสียงปี่ เป็นต้น จากการศึกษาบทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต่าย อรทัย อัลบั้มชุดที่ 1-7 พบว่ามีการใช้สัทพจน์ ดังตัวอย่าง

“โปงลาง
 ม้วนพับเก็บข้างฝาเฮือน
 ขาดพิณเป็นเพื่อน
 โปงลางฟังบ่น่าหลง
 บคือพิณอ้าย
 อยู่หม่องไค้ก็โตดติตง”

(คำสัญญาที่กาฬสินธุ์, 2549)

จากข้อความข้างต้น เป็นการใช้ภาพพจน์สัทพจน์ ตรงคำว่า “โตดติตง” ซึ่งเป็นการเลียนเสียงของพิณเพลงนี้กล่าวถึงความรักของชายหญิงที่ต้องอยู่ห่างไกลกันเพราะหน้าที่ เปรียบเสียง โปงลางที่อยู่ตัวเดียวขาดเสน่ห์ไม่น่าฟังไม่เหมือนกับเสียงพิณของคนรักที่ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนฟังที่ไรก็ไพเราะ น่าฟัง

6. สัญลักษณ์ (Symbol) หมายถึง การนำสภาพหรือลักษณะของสิ่งหนึ่งใช้แทนหรือเป็นตัวแทนของอีกสิ่งหนึ่งที่ต้องการกล่าวถึง จากการศึกษาบทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต่าย อรทัย อัลบั้มชุดที่ 1-7 พบว่ามีการใช้สัญลักษณ์ ดังตัวอย่าง

“ศิลปินลูกจ้าง เจ้าของเพลงดังชื่อคำสั่งนาย
 ความจนนำเข้าสู่วงการ
 มีคอนเสิร์ตทุกวัน
 คื่องานท่วมกาย
 คำชมจากใจเจ้านาย
 ต่างพวงมาลัยที่รับมาคล้องคอ”

(ศิลปินลูกจ้าง, 2550)

จากข้อความข้างต้น เป็นการใช้ภาพพจน์สัญลักษณ์ ตรงคำว่า “ศิลปิน, เจ้าของเพลงดัง, คอนเสิร์ต, และพวงมาลัย” คำว่า ศิลปิน เป็นลักษณะ ลูกจ้างหรือคนใช้แรงงาน คำว่า เจ้าของเพลงดัง เป็นสัญลักษณ์ คำสั่งของผู้บริหารหรือเจ้านาย คำว่า คอนเสิร์ต เป็นสัญลักษณ์ งานที่มีให้ทำงานล้นมือ คำว่า พวงมาลัย เป็นสัญลักษณ์ของคำชมจากเจ้านายที่เหมือน ได้พวงมาลัยมาคล้องคอ

7. **ปฏิพจน์ (Paradox)** หรือวิภาษ หมายถึง การกล่าวถ้อยคำหรือวลีที่มีความหมายไม่สอดคล้อง ขัดแย้ง หรือตรงกันข้าม นำมารวมกันหรือเข้าคู่กันเพื่อให้เกิดความหมายใหม่หรือมีผลทางอารมณ์พิเศษ เช่น “ไฟเย็น ความหอมหวานที่เจ็บปวด” เป็นต้น จากการศึกษาบทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต่าย อรทัย อัลบั้มชุดที่ 1- 7 พบว่ามีการใช้ปฏิพจน์ ดังตัวอย่าง

“อยู่เมืองสวรรค์
 แต่เป็นคนชั้นคิดดิน
 เป็นผู้รับใช้จนชิน
 หูได้ยินแต่คำสั่งงาน”

(ดอกหญ้าในป่าปูน, 2545)

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการใชภพพจน์ปฏิพจน์ คือคำว่า”สวรรค์” กับ “ดิน” ต่อให้อยู่ในเมืองศรีวิไลก็ยังไม่ลืมในคำพิขของตัวเองว่ามาจากบ้านนอกและเป็นคนคิดดิน สาเหตุที่เข้ามาในเมืองหลวงก็เพื่อที่จะมาหางานทำและเป็นคนรับใช้ ซึ่งชินกับการทำงานที่ได้รับคำสั่งในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ถึงแม้ว่าจะเป็นคนที่สู้ชีวิตและมาจากบ้านนอก เขาก็พร้อมที่จะสู้และยอมรับมันในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

8. **ปฏิพจน์ (Rhetorical question)** หมายถึง การถาม โดยไม่ต้องการคำตอบเพราะผู้พูดรู้คำตอบอยู่แล้ว แต่ใช้เพื่อดึงดูดความสนใจและเน้นคำพูดนั้นเพื่อสร้างอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านให้คล้อยตามไปด้วย จากการศึกษาบทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต่าย อรทัย อัลบั้มชุดที่ 1- 7 พบว่ามีการใช้ปฏิพจน์ ดังตัวอย่าง

“รู้ว่าเขาหมดใจ แต่ทำไมยังรักเหลือเกิน
 รู้ว่าเขาทำเมิน แต่เป็นหยิ่งจึงยังทนไหว
 ลบความจำบ้าง ลืมความหลังไปได้
 ความเข้มแข็งอยู่ไหน ทำไมถึงให้ใจยอม”

(รู้ว่าเขาหมดใจ แต่ทำไมยังรักเหลือเกิน, 2553)

จากข้อความข้างต้น มีการใช้ภพพจน์ปฏิพจน์ถึง 4 คำถาม ได้แก่ ทำไมยังรักเหลือเกิน เป็นหยิ่งจึงยังทนไหว (ทำไมถึงยังทนไหว) ความเข้มแข็งอยู่ไหน และทำไมถึงให้ใจยอม จะเห็นว่าทุกคำถาม ผู้ถามไม่ได้มีเจตนาที่ต้องการคำตอบ แต่ผู้ถามถามเพื่อเตือนสติตัวเองที่เศร้าเสียใจกับความรักอยู่ให้ตัวเองได้คิดว่า ในเมื่อรู้ว่าเขาไม่รักทำไมเราถึงจะต้องรักต้องยอมเจ็บอยู่อย่างนี้ ซึ่งเจตนาที่แท้จริงก็คือการถามเพื่อเรียกสติตนเองนั่นเอง

อภิปรายผล

การศึกษาภาพพจน์จากบทเพลงเพลงลูกทุ่งของ ต่าย อรทัย อัลบั้มชุดที่ 1 – 7 จำนวน 70 เพลง พบว่า ภาพพจน์ที่ผู้ประพันธ์ใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุดตามลำดับ ได้แก่ บุคลาธิษฐาน อุปมา ปฏิพจน์ อุปลักษณะ สัญลักษณ์ อติพจน์ ปฏิพจน์ และศัพท์พจน์ จะเห็นได้ว่าภาพพจน์บุคลาธิษฐาน มีการนำมาใช้มากที่สุดซึ่งบุคลาธิษฐาน คือการทำสิ่งที่ไม่ใช่คนให้มีความรู้สึกนึกคิดอย่างคน เพื่อให้เกิดความรู้สึกประทับใจ มีอารมณ์สะเทือนใจหรือให้ภาพทั้งดงามเป็นภาษาวิมีการใช้ภาพพจน์นี้เพื่อเน้นย้ำให้ผู้ฟังได้เกิดความรู้สึกนึกคิดและสามารถจินตนาการตามสิ่งที่ถูกกล่าวถึงเปรียบเทียบ เช่น แสงเดือนดาว สบตา ตบมือด้วยสายตา เป็นต้น ภาพพจน์รองลงมาคือ อุปมา คือการเปรียบเทียบของสิ่งหนึ่งให้เหมือนหรือคล้ายกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยพยางค์ที่คุณสมบัติหรือลักษณะเป็นสำคัญ เพื่อต้องการให้ผู้ฟังรู้สึกเข้าใจในสิ่งที่บทเพลงต้องการจะสื่อออกไป สามารถจินตนาการตามได้และเห็นภาพชัดเจน ภาพพจน์รองลงมาคือ ปฏิพจน์ ภาพพจน์ปฏิพจน์ เป็นการถามโดยไม่ต้องคำตอบเพราะผู้พุดรู้คำตอบคืออยู่แล้ว แต่ใช้เพื่อดึงดูดความสนใจและเน้นคำพุดนั้นเพื่อสร้างอารมณ์ความรู้สึกของผู้ฟังให้คล้อยตามไปด้วย เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกลึกซึ้งไปกับบทเพลงนั้น ๆ

ภาพพจน์รองลงมาคือ อุปลักษณะ คือการเปรียบเทียบของสองสิ่งโดยใช้สิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อแสดงว่าเป็นสิ่งเดียวกันหรือมีลักษณะร่วมกัน ประกอบด้วยคำที่เป็นคำหลักหรือตัวตั้ง และคำที่นำมาเปรียบเทียบ มักมีคำ “เป็น” และ “คือ” เชื่อมระหว่างคำหลักกับคำเปรียบเทียบ เพื่อที่ความต้องการจะชี้ให้เห็นหรือทำให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่ต้องการจะสื่อถึงได้อย่างเข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง ดังที่ ใจปอง สัมลิม (2532) ได้ให้ความหมายภาพพจน์ไว้ว่า ภาพพจน์ หมายถึง การใช้ถ้อยคำในการประพันธ์ นอกจากจะใช้ให้มีความหมายอย่างตรงไปตรงมาตามตัวอักษร หรือตามที่มนุษย์กำหนดขึ้นใช้ร่วมกันในสังคม หรือใช้ตามความหมายในพจนานุกรมแล้ว ถ้อยคำเหล่านี้ยังมีความหมายแฝงเร้นอยู่ ซึ่งก่อให้เกิดพลังที่สามารถบรรยายได้แจ่มชัดขึ้นและสร้างอารมณ์สะเทือนใจได้ดียิ่งขึ้น อันเป็นกลวิธีที่กวีใช้สื่อประสบการณ์ตามที่ได้ประสบมาของตนมายังผู้ฟัง ได้จินตนาการภาพขึ้นในใจร่วมไปกับกวีหรือผู้ประพันธ์ เช่นเดียวกันกับภาพพจน์อุปมา แต่จะแตกต่างกันตรงที่ภาพพจน์อุปมานั้นเป็นการเปรียบเทียบว่าคล้ายกันหรือเหมือนกันเท่านั้น ไม่ได้เปรียบเทียบอย่างภาพพจน์อุปลักษณะ ภาพพจน์รองลงมาคือ สัญลักษณ์ คือ การนำสภาพหรือลักษณะของสิ่งหนึ่งใช้แทนหรือเป็นตัวแทนของอีกสิ่งหนึ่งที่ต้องการกล่าวถึง เนื่องจากบทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดยต่าย อรทัย จำนวน 70 เพลง เป็นเพลงที่เกี่ยวกับคนอีสาน ดังนั้นภาพพจน์สัญลักษณ์จึงเป็นการใช้ภาษาที่ทำให้บทเพลงถ่ายทอดสัญลักษณ์ของความเป็นคนอีสานได้อย่างลึกซึ้งกินใจผู้ฟัง ทั้งด้านความเป็นอยู่ มุมมอง และทัศนคติของคนอีสาน

ภาพพจน์รองลงมาคือ อคติพจน์ เป็นการกล่าวเกินจริงเป็นภาพพจน์ที่เกิดจากความคิดของกวีหรือผู้ประพันธ์ที่ต้องการตอกย้ำความรู้สึกที่มีต่อความหมายนั้น ให้เห็นเป็นเรื่องสำคัญหรือยิ่งใหญ่ เนื่องจากบทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต่าย อรทัย เป็นบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของคนอีสาน เพลงส่วนใหญ่จะกล่าวถึงความทุกข์ยาก ความลำบาก การสู้ชีวิตของคนอีสาน ภาพพจน์อคติพจน์จึงเป็นภาพพจน์ที่ต้องการเน้นย้ำให้เห็นถึงความลำบาก ความทุกข์ ความอดทน การดิ้นรนเพื่อให้มีชีวิตรอด และความเจ็บปวดจากความรักของคนอีสาน เมื่อผู้ฟังได้ฟังก็จะรู้สึกเกิดความเข้าใจและประทับใจในบทเพลงนั้น ๆ ดังที่ วาสนา บุญสม (2546 : 102) ได้กล่าวถึงความหมายของภาพพจน์ไว้ว่า ภาพพจน์หมายถึง การใช้คำให้เกิดภาพโดยวิธีการเปรียบเทียบอย่างมีศิลปะเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจได้ชัดเจน เกิดรสชาติในการอ่านมากกว่าการใช้ภาษาธรรมดา อันยังประโยชน์ขยายความถึงสิ่งที่เป็นนามธรรม ภาพพจน์จึงเป็นการเรียงร้อยถ้อยคำให้เกิดความเด่นชัด เป็นภาษาความเปรียบคือการเรียงร้อยถ้อยคำให้เกิดพลังสัมผัสใจผู้อ่านจนเกิดความประทับใจเห็นภาพในให้อารมณ์สะเทือนใจได้มากกว่าการกล่าวอย่างตรงไปตรงมา

ภาพพจน์รองลงมาคือ ปฏิพจน์ เป็นการกล่าวถ้อยคำหรือวลีที่มีความหมายไม่สอดคล้องขัดแย้งหรือตรงกันข้าม เช่น สวรรค์ กับ ดิน นำมารวมกันหรือเข้าคู่กันเพื่อให้เกิดความหมายใหม่หรือมีผลทางอารมณ์พิเศษ การใช้ภาพพจน์นี้ในบทเพลงเป็นการทำให้ข้อความที่เศร้ากลายเป็นข้อความที่มีความหมายเศร้าเบาลงเมื่อนำคำที่ตรงกันข้ามมารวมกันอย่างกลมกลืน หรือทำให้ข้อความที่มีความหมายดีกลายเป็นข้อความที่ทำให้ความหมายว่าดินนั้นลดลงเมื่อนำคำที่มีความหมายไม่ดีมารวมกันอย่างกลมกลืนนั่นเอง ภาพพจน์ที่พบว่ามีการใช้บ่อยที่สุดคือ สัทพจน์ คือ ภาพพจน์ที่เกิดจากการเลียนเสียงธรรมชาติหรือเสียงต่าง ๆ ให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดมโนภาพที่ชัดเจน พบว่ามีจำนวน 2 บทเพลง คือ เพลงคำสัญญาที่กาฬสินธุ์ , อยากฟังคำว่าคิดสอด ส่วนบทเพลงที่ไม่ปรากฏภาพพจน์มีจำนวน 14 เพลง

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาภาพพจน์จากบทเพลงเพลงลูกทุ่งของ ต่าย อรทัย อัลบั้มชุดที่ 1 – 7 จำนวน 70 เพลง ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบว่าเพลงลูกทุ่งนั้นเป็นมีความสำคัญกับคนไทยทุกภูมิภาค อย่างไรก็ดีในเรื่องที่ศึกษานี้ เป็นการศึกษาบทเพลงที่เป็นเพลงลูกทุ่งอีสาน ซึ่งมีทำนองของหมอลำร่วมในบทเพลงด้วย ยิ่งทำให้เห็นว่าเพลงลูกทุ่งอีสานนั้นมีการปรับเปลี่ยนมาจากเพลงพื้นบ้าน เพื่อให้เข้ากับค่านิยมในยุคปัจจุบัน ดังที่ พรทิพย์ ฉายกี (2561 : 68) กล่าวว่า เนื้อเพลงลูกทุ่งมักจะสะท้อนภาพชีวิตจริงของคนปรากฏการณ์ทางธรรมชาติการเกิดสงคราม ปัญหาเศรษฐกิจ และการเมืองได้เป็นอย่างดี ใช้ภาษาที่เรียบง่าย เข้าใจง่าย ฟังแล้วไม่ต้องแปลความหมาย เหนือไปกว่านั้นเพลงลูกทุ่งยังสรรหาคำที่กระทบ กระเทียบเปรียบเปรย มีสำนวนกระแฉะกระแฉ่นเจ็บ ๆ คัน ๆ มาเสนอ ได้หลายรูปแบบ เรียกได้ว่าเข้าถึงใจ

คนฟังได้ในเวลาอันรวดเร็ว คุณสมบัติในข้อที่ว่าบันทึกเหตุการณ์ได้ดีนี่เองเป็นคุณสมบัติพิเศษที่เพลงชนิดอื่นทำได้ไม่ดี และมีความหลากหลายเท่าเทียมเพลงลูกทุ่ง

การศึกษาภาพพจน์จากบทเพลงเพลงลูกทุ่งของ ต่าย อรทัย อัลบั้มชุดที่ 1 – 7 จำนวน 70 เพลง ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงภาพพจน์ที่ใช้ในการประพันธ์ ว่ามีการใช้ภาพพจน์ที่มีค่าสละสลวย ก็นใจผู้ฟังได้อย่างลึกซึ้ง บทเพลง นี้จึงเป็นที่นิยมในการฟังของผู้ฟังจำนวนมาก แม้เวลาจะผ่านไปอีกกี่ปี แต่บทเพลงเหล่านี้ยังคงติดอยู่ในความทรงจำและเป็นความประทับใจของผู้ฟังเรื่อยมา

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยพบว่ายังมีสิ่ง ที่ควรศึกษาเพิ่มเติมและยังมีมุมมองที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ศึกษาการใช้ภาพพจน์จากเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดยนักร้องท่านอื่น ๆ ที่เป็นที่ยอมรับของผู้ฟัง หรือเป็นที่นิยมต่อผู้ฟังมาเป็นเวลานาน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลีลาการใช้ภาพพจน์ต่อไป
2. ศึกษาการใช้คำ การใช้ภาษา และการใช้สำนวน ในบทเพลงลูกทุ่ง ที่เป็นที่ยอมรับของผู้ฟังจำนวนมาก หรือบทเพลงที่น่าสนใจเพื่อศึกษาเปรียบเทียบศิลปะการใช้ภาษาต่อไป
3. ศึกษาภาพสะท้อนความเป็นอีสานในบทเพลงลูกทุ่งของนักร้องท่านอื่น ๆ เพื่อหาภาพสะท้อนความเป็นอีสานในบทเพลงลูกทุ่งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา นาคสกุล และคณะ. (2521). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.
- กิ่งแก้ว อัดถาวร. (2519). **คติชนวิทยา**. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู.
- กุหลาบ มัดลิกะมาส. (2554). **วรรณกรรมวิจารณ์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ขวัญใจ บุญคุ้ม. (2559). **วจนลีลาและบทบาทหน้าที่ของเพลงลูกทุ่ง**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ใจปอง สัมลิม. (2532). **การใช้ถ้อยคำแบบกวีนิพนธ์ในเรื่องกามนิต**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

ชลธี ธารทอง. (2542). ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง เพลงลูกทุ่งเปรียบเสมือนการบอกเล่า
วิญญาน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
คณู จีระเดชากุล. (2541). นันทนาการสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
พรทิพย์ ฉายกี. (2561). วิเคราะห์แนวคิดและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งที่แต่งโดยสลา
คุณวุฒิ. สถาบันพลศึกษา วิทยาเขตสุโขทัย.

วิเคราะห์ตัวละครฝ่ายชายในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก”

Analysis of Male Characters in the Collection of Short Story Heretic Lion

เอกภพ บุญอาจ¹

Ekkaphop Bun-At

¹สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

Email: 600112154009@bru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอตัวละคร การกำหนดลักษณะตัวละคร และแนวการสร้างตัวละครฝ่ายชาย ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ซึ่งประกอบไปด้วยเรื่องสั้นทั้งหมด 9 เรื่อง โดยเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ด้วยใช้วิธีการแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการนำเสนอตัวละครในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ปรากฏวิธีที่ผู้ประพันธ์ใช้ในการแนะนำตัวละครมากที่สุด คือ วิธีแนะนำตัวละครโดยพฤติกรรมของตัวละครเอง ปรากฏในตัวละคร 6 ตัวละคร อันดับสอง วิธีแนะนำตัวละครโดยผู้ประพันธ์เป็นผู้บรรยายเองปรากฏในตัวละคร 4 ตัวละคร และอันดับสาม วิธีแนะนำตัวละครโดยผู้ประพันธ์บรรยายผ่านตัวละครอื่นเองปรากฏในตัวละครเพียง 1 ตัวละคร ตามลำดับ การกำหนดลักษณะนิสัยตัวละคร ปรากฏการกำหนดลักษณะนิสัยตัวละครแบบน้อยลักษณะมากกว่าตัวละครหลายลักษณะ โดยพบว่ามีตัวละครที่จัดอยู่ในประเภทตัวละครน้อยลักษณะ 7 ตัวละคร และตัวละครที่จัดอยู่ในประเภทตัวละครประเภทหลายลักษณะ 4 ตัวละคร การกำหนดลักษณะนิสัยของตัวละครที่มีลักษณะนิสัยน้อยลักษณะ มีผลสำคัญต่อการดำเนินเรื่องทำให้เรื่องดำเนินเรื่องตามแก่นเรื่อง ไปสู่จุดจบของเรื่องได้อย่างรวดเร็วและตรงประเด็น ในส่วนแนวการสร้างตัวละคร ผู้ประพันธ์เลือกใช้แนวการสร้างตัวละครแบบการสร้างโดยใช้ตัวละครแบบฉบับมากที่สุด ปรากฏในตัวละคร 5 ตัว ลำดับต่อมาคือการสร้างแบบสร้างให้สมจริง ปรากฏในตัวละคร 3 ตัว ส่วนการสร้างแบบการสร้างตามอุดมคติ การสร้างแบบเหมือนจริง และการสร้างแบบบุคลิกฐาน ปรากฏในตัวละครเพียงแบบละ 1 ตัวละคร ตามลำดับ

บทนำ

เรื่องสั้นนับเป็นรูปแบบวรรณกรรมประเภทหนึ่ง ที่ได้รับความสนใจและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ในสังคมปัจจุบัน อันเนื่องมาจากเรื่องสั้นมีลักษณะสอดคล้องกับภาวะของสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในปัจจุบันเรื่องสั้นมีกลวิธีการนำเสนอที่หลากหลาย มีความแปลกใหม่ ทั้งยังสามารถสะท้อนภาพของสังคมได้เป็นอย่างดี การที่เรื่องสั้นเรื่องหนึ่งจะสมบูรณ์แบบและสร้างความประทับใจให้กับผู้อ่านได้นั้นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน

วรรณกรรมร้อยแก้วประเภทบันเทิงคดีโดยทั่วไป มักมีองค์ประกอบที่ผสมผสานกันอย่างได้สัดส่วนจนกลายเป็นเรื่องราวที่สมบูรณ์ องค์ประกอบเหล่านั้น ได้แก่ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉาก และบรรยากาศ ในบรรดาองค์ประกอบเหล่านี้ ตัวละคร (Character) นับว่าเป็นจุดดึงดูดความสนใจ ความประทับใจของผู้อ่านได้มากกว่าส่วนอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะตัวละครเป็นผู้ที่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ หรือเป็นผู้ทำให้เกิดเหตุการณ์ผันแปรหรือเกิดปมความขัดแย้งขึ้น ทำให้การผูกเรื่องเป็นไปอย่างน่าสนใจและนำไปสู่จุดหมายปลายทางได้ในที่สุด (วนิดา บำรุงไทย, 2544 : 13)

ตัวละครจึงถือเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบสำคัญของเรื่องสั้น ดังที่ วินิตา คิถิยนต์ (2530 : 19) ได้กล่าวว่า “บันเทิงคดีที่มีชื่อเสียงของโลก มักจะมีตัวละครหลายด้าน เป็นตัวละครนำในเรื่อง ตัวละครเหล่านี้จะเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายและบางครั้งอาจเป็นที่จดจำได้ดีกว่าเนื้อเรื่องเสียอีก” ในโลกแห่งศิลปะวรรณคดี ตัวละครที่กำใจผู้อ่านผู้ชม ย่อมต้องมีความซับซ้อนในบุคลิกภาพ ความคิดและอารมณ์ ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรม และทำให้พฤติกรรมของตัวละครเหล่านั้นสมเหตุสมผล ในสายตามนุษย์โดยทั่วไป ตัวละครที่เห็นได้รอบด้าน ย่อมโน้มน้าความรู้สึกร่วมได้มากกว่าตัวละครที่เป็นเพียง “แบบ” ในขณะที่ตัวละครเพียงมีลักษณะเป็นสากล อันควรมีชีวิตจิตใจของตัวละครนั้นตราตรึงอยู่ในความทรงจำของผู้อ่าน ผู้ชมไปอีกนานเท่านาน (ดวงมน จิตรจางรงค์, 2528 : 158)

นอกจากนี้ หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2529 : 144 - 145) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของตัวละครไว้เช่นกันว่า “การสร้างลักษณะนิสัยตัวละครนั้น มีความสำคัญมาก ความสมเหตุสมผลของตัวละครนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้คุณค่าของวรรณคดีแต่ละเรื่องเด่นขึ้นหรือลดลงได้ หากผู้แต่งไม่สามารถทำให้เกิดความสมดุลระหว่างเนื้อเรื่องกับตัวละครเรื่องนั้น ๆ อาจขาดความสมจริงอันมีผลทำให้คุณค่าลดน้อยลง” ตัวละครจึงถือเป็นหนึ่งองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เรื่องสั้นสามารถดำเนินไปได้ตั้งแต่ต้นจนจบ และยังคงถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เรื่องสั้นมีความสมบูรณ์มากขึ้น ทั้งนี้ตัวละครจะต้องมีความสมเหตุสมผลและมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่องด้วย จึงจะทำให้เรื่องสั้นนั้นมีความสมบูรณ์มากขึ้น

การสร้างตัวละครที่ดีของผู้แต่งจะส่งผลให้ผู้อ่านจดจำตัวละครได้ ดังนั้นผู้แต่งจึงต้องให้ความสำคัญกับการสร้างภาพลักษณ์ของตัวละคร ภาพลักษณ์ของตัวละครที่ยังคงสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน เช่น นางผีเสื้อสมุทรกับนางเงือก ในวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณีทั้งสองถือเป็นตัวละคร คู่ตรงข้าม เนื่องจากมีภาพลักษณ์ที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ นางผีเสื้อสมุทรมีรูปร่างใหญ่ น่าเกลียด นิสัยดุร้าย ส่วนนางเงือกมีรูปลักษณ์สวยงาม นิสัยอ่อนโยน นุ่มนวล หรือตัวละคร พงมาน พินิตนันท์ (สว่างวงศ์) ในนวนิยายเรื่องบ้านทรายทอง ผู้มีภาพลักษณ์เป็นหญิงสาวที่เข้มแข็งและหยิ่งทะนง ในศักดิ์ศรีของตน มีการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ ไว้ผมเปียและนุ่งกางเกงขาสั้น (อิงอร สุพันธุ์วิช, 2554 : 122)

อาจกล่าวได้ว่าการสร้างตัวละครที่มีความสมเหตุสมผลและมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง มีความโดดเด่น และน่าสนใจ ย่อมทำให้ตัวละครมีความโดดเด่นที่น่าจดจำทั้งยังสร้างความประทับใจให้กับผู้อ่าน และส่งเสริมให้เรื่องสั้นเรื่องนั้น ๆ มีคุณค่ามากขึ้น

ในปัจจุบันนักเขียนหลายคน จึงพยายามคิดค้นและสร้างตัวละครให้มีความโดดเด่นเป็นที่น่าจดจำ และมีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง ซึ่งนักเขียนบางคนก็สามารถสร้างตัวละครที่มีลักษณะเฉพาะของตนได้ จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท ถือเป็นหนึ่งในนักเขียนที่ประสบผลสำเร็จในการคิดค้นการนำเสนอเรื่องสั้นที่มีเนื้อหาแปลกใหม่และการสร้างตัวละครที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง ดังเห็นได้จากวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิง โคนอกคอก” ที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยม แห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปีพุทธศักราช 2560 คำประกาศของคณะกรรมการตัดสินรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยม แห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปีพุทธศักราช 2560 ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่ารวมเรื่องสั้น “สิง โคนอกคอก” ของ จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท ซึ่งประกอบด้วยเรื่องสั้นจำนวน 9 เรื่อง มีเนื้อหาหลากหลายที่ตั้งคำถามและวิพากษ์ความเป็นมนุษย์ อำนาจนิยม มายาคติของความรู้และความเชื่อในสังคม ทำลายความคิดของผู้อ่าน ทำให้ย้อนกลับมาใคร่ครวญถึงสังคมที่เราอยู่ในปัจจุบัน ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก

ด้านกลวิธีใช้การเล่าเรื่องแบบอุปมาอุปไมย (allegory) ที่มีโครงสร้างของเรื่องซับซ้อนกันหลายชั้นอย่างสัมพันธ์กัน โดยเชื่อมโยงตัวบทอื่น ๆ เช่น ดำนันทและเรื่องเล่าที่ผู้อ่านคุ้นเคย การสร้างตัวละครและฉากที่ไม่อยู่ในบริบทสังคมไทยเป็นการข้ามพรมแดนของการเล่าเรื่องไปสู่ความเป็นสากล ผู้เขียนใช้ภาษาในการเล่าเรื่องอย่างเรียบง่ายว่าลุ่มลึกและคมคาย คณะกรรมการตัดสินรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปีพุทธศักราช 2560 จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้รวมเรื่อง

สั้น สิ่งโดดเด่นของ จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปีพุทธศักราช 2560

จากคำประกาศของคณะกรรมการตัดสินรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยม แห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปีพุทธศักราช 2560 อาจกล่าวได้ว่า วรรณกรรมร่วมสมัย ของ จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท กับผลงานวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิ่งโดดเด่น” มีน่าสนใจยิ่ง ทั้งในประเด็นของเนื้อหาสาระ กลวิธีการในการผูกเรื่อง ที่เต็มไปด้วยสัญลักษณ์ ที่ไม่ยากต่อการตีความ รวมไปถึงตัวละครของเรื่อง โดยเฉพาะตัวละครฝ่ายชายที่มีความสำคัญในการดำเนินเรื่อง สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้ วรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิ่งโดดเด่น” มีความโดดเด่นและสร้างความสนใจให้กับผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอตัวละครฝ่ายชาย การกำหนดลักษณะนิสัยตัวละคร และแนวการสร้างตัวละครฝ่ายชาย ของ จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิ่งโดดเด่น” ทั้งนี้ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้เห็นถึงกลวิธีการสร้างตัวละครของนักเขียนสมัยใหม่ อย่าง จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท อันจะเป็นประโยชน์และแนวทางสำหรับการศึกษาเรื่องสั้นในด้านอื่น ๆ และกลวิธีการนำเสนอตัวละครในเรื่องสั้นของนักเขียนไทยในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอตัวละครฝ่ายชายในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิ่งโดดเด่น”
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การกำหนดลักษณะนิสัยตัวละครฝ่ายชายในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิ่งโดดเด่น”
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวการสร้างตัวละครฝ่ายชายในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิ่งโดดเด่น”

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากตัวบทวรรณกรรมเรื่องสั้นทั้ง 9 เรื่อง ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิ่งโดดเด่น” ของ จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 จะขอรับผิดชอบทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว
- 1.2 ในโลกที่ทุกคนอยากเป็นคนดี

- 1.3 โอนถ่ายความความเป็นมนุษย์
- 1.4 รถไฟเที่ยงคืน
- 1.5 อัดัมกับลิลิต
- 1.6 ซินเดอเรลล่าแห่งเมืองหุ่นยนต์
- 1.7 กุหลาบข้อมลิ
- 1.8 สมาชิกในหลุมหลบภัย
- 1.9 สิ่งโคนอกคอก

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้าตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมและศึกษาข้อมูลจากเรื่องสั้นทั้ง 9 เรื่อง ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิ่งโคนอกคอก” อย่างละเอียด เพื่อคัดเลือกตัวละครฝ่ายชายที่มีความสำคัญต่อการดำเนินเรื่อง รวมถึงรวบรวมและศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ตัวละคร กลวิธีในการนำเสนอตัวละคร การกำหนดลักษณะนิสัยตัวละคร และการสร้างตัวละครในงานวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี เพื่อนำมาใช้ประกอบเป็นแนวทางในการสร้างกรอบความคิดในการวิจัย

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 นำเรื่องสั้นทั้ง 9 เรื่อง ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิ่งโคนอกคอก” มาศึกษาวิเคราะห์โดยแยกเป็นประเด็น ศึกษาตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

2.1.1 วิธีการแนะนำตัวละคร

1. วิธีการแนะนำตัวละครโดยผู้ประพันธ์เป็นผู้บรรยายเอง
2. วิธีการแนะนำตัวละครโดยแนะนำจากพฤติกรรมของตัวละครอื่น
3. วิธีการแนะนำตัวละครโดยแนะนำจากพฤติกรรมของตัวละครเอง

2.1.2 การกำหนดลักษณะนิสัยตัวละคร

1. ตัวละครน้อยลักษณะ
2. ตัวละครหลายลักษณะ

2.1.3 แนวการสร้างตัวละคร

1. การสร้างให้สมจริง (Realistic)

2. การสร้างตามอุดมคติ (Idealistic)
3. การสร้างแบบเหนือจริง (Surrealistic)
4. การสร้างแบบบุคลาธิษฐาน (Personification)
5. การสร้างโดยใช้ตัวละครแบบฉบับ (Type)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ของ จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท ทั้งหมด 9 เรื่อง สามารถวิเคราะห์ตัวละครฝ่ายชายได้ดังนี้

1. กลวิธีการนำเสนอตัวละคร

กลวิธีการสร้างตัวละคร เป็นกลวิธีของผู้ประพันธ์ที่จะนำเสนอตัวละครให้ผู้อ่านรู้จัก มองเห็น บุคลิกภาพ ลักษณะอุปนิสัย ความคิด พฤติกรรมต่าง ๆ อาจจะใช้วิธีการแนะนำโดยตรงหรือโดยอ้อม ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์หรือวิธีการ รวมทั้งความสามารถของผู้ประพันธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการแนะนำตัวละครในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ดังนี้

1.1 แนะนำตัวละครโดยผู้ประพันธ์เป็นผู้บรรยายเอง

ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ปรากฏการใช้วิธีการแนะนำตัวละครโดยผู้ประพันธ์เป็นผู้บรรยายเอง เป็นการแนะนำตัวละครด้วยการบรรยายอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งพบการแนะนำตัวละครโดยผู้ประพันธ์เป็นผู้บรรยายเองทั้งหมด 4 ตัวละคร ซึ่งเป็นตัวละครที่ปรากฏอยู่ในเรื่องสั้นทั้งหมด 3 เรื่อง ดังตัวอย่าง ตัวละคร “มอเดรีด” ในเรื่องสั้น “จะขอรับผิดชอบทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว” จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท ได้บรรยายเมื่อเริ่มต้นเสนอภาพตัวละครเป็นครั้งแรกโดยบรรยายบุคลิกลักษณะของตัวละครให้ผู้อ่านได้ทราบอย่างตรงไปตรงมา ดังบทบรรยายต่อไปนี้

“มอเดรีดขยับรอยยิ้มอย่างเศร้า ๆ เขาเป็นเจ้าเมืองมาหลายปี ร่างเขาสูงแต่ไม่ใหญ่ แขนยาว กระดูกแข็ง และพอมีก้ามเนื้อ ไม่ใช่เรือนร่างของนักรบ แต่เป็นร่างกายของผู้ที่ผ่านฤดูหนาว อันโหดร้ายมาหลายสิบปี บาดแผลหิมะก็ยังคงปรากฏอยู่บนแก้มซ้ายของเขา ยืนยันว่าเขาเคยออกนอกกำแพงเมืองในฤดูหิมะมาอย่างน้อย ๆ ก็หนึ่งครั้ง”

(จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท, 2560 : 5 - 6)

ข้อความข้างต้นนี้ปรากฏขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อผู้เขียนเริ่มจะแนะนำตัวละครให้ผู้อ่านได้ทราบอย่างตรงไปตรงมาให้เห็นถึงสถานภาพของตัวละครที่เป็นผู้นำหรือเจ้าเมือง และบุคลิกภาพภายนอกของตัวละครมีลักษณะที่มิได้สมบูรณ์แบบตามแบบฉบับของนักรบหรือผู้นำในอุดมคติ ด้วยรูปร่างที่ไม่สูงใหญ่ กระดูกและก้ามเนื้อที่พอมืออยู่ข้างเพียงเล็กน้อย แต่สิ่งที่บ่งบอกว่าเขาเป็นผู้นำกลับไม่ใช่

บุคลิกภาพภายนอกที่มีมาแต่กำเนิด แต่เป็นบาดแผลบนร่างกายที่เกิดขึ้นภายหลังจากการอดทนและการเอาตัวรอดจากฤดูหนาวอันโหดร้ายในทุก ๆ ปี ซึ่งถือเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ตัวละครจะมีบุคลิกภาพภายนอกจะไม่สมบูรณ์แบบ แต่สิ่งที่ “มอเดรีด” มีนั่นคือความอดทน

1.2 แนะนำจากพฤติกรรมของตัวละครอื่น

ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ปรากฏการใช้วิธีการแนะนำตัวละคร จากพฤติกรรมของตัวละครอื่น ซึ่งวิธีการแนะนำตัวละครโดยผู้ประพันธ์ดำเนินการให้ตัวละครตัวหนึ่งในเรื่อง พูด คิด หรือแสดงปฏิกิริยาต่าง ๆ ที่มีต่อตัวละครอีกตัวหนึ่ง พบวิธีการแนะนำตัวละครจากพฤติกรรมของตัวละครอื่น ซึ่งเป็นตัวละครที่ปรากฏอยู่ในเรื่องสั้น “รถไฟเที่ยงคืน” ในด้านการแนะนำตัวละครด้วยการบรรยายเมื่อเริ่มต้นที่จะแนะนำตัวละครเป็นครั้งแรก โดยให้ตัวละครตัวหนึ่งบรรยายบุคลิกลักษณะของตัวละครอีกตัวหนึ่ง จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท ได้ให้ตัวละคร “อนันดา” ซึ่งถูกที่ลูกน้องของ “สิทธา” พูดถึงบุคลิกลักษณะและสถานภาพของ “สิทธาในเรื่อง” ซึ่งเป็นการกล่าวถึง “สิทธา” ครั้งแรก เพื่อให้ผู้อ่านรู้จักกับตัวละคร “สิทธา”

ดังตัวอย่างการบรรยายที่ว่า

“ผมรู้จักกับสิทธามาานแล้ว ครอบครัวของเราเป็นญาติเกี่ยวดองกัน หลังคาบ้านใกล้ชิด เขามีอายุไล่เลี่ยกับผม เราเป็นเพื่อนเล่นกันทุกครั้งที่เราเป็นเด็ก เป็นเพื่อนพูดคุยได้เถียงเรื่องราวต่าง ๆ ทุกครั้งที่เราโดนกระแทกแค้น ผมนิยมชมชอบสิทธา เป็นความชื่นชอบที่แฝงด้วยความเคารพ เขาเป็นที่ปรึกษาที่ดีในทุกเรื่อง ทรงปัญญาอย่างหาใครเทียบ ได้ยาก ทุกครั้งที่พูดคุยกันกระแสดความอ่อนโยนของเขาจะทำให้ผมรู้สึกสงบและสบายใจเสมอ

คนมักพูดว่าสิทธานั้นแปลกประหลาด แน่แน่นอนว่าฉลาดล้ำลึก แต่ก็มีความคิดที่คาดเดาได้ยาก แม้แต่ผมที่สนิทสนมกับเขา ก็ยังไม่สามารถเข้าใจความคิดของเขาได้กระจ่างนัก หลายครั้งผมไม่เข้าใจว่าเขากำลังพูดเรื่องอะไร เมื่อผมถามรายละเอียดเขาก็ไม่ค่อยให้ความกระจ่าง”

(จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท, 2560 : 87)

ข้อความข้างต้นนี้ปรากฏเป็นครั้งแรกเมื่อผู้เขียนเริ่มแนะนำตัวละครให้ผู้อ่านได้ทราบ โดยให้ “อนันดา” ตัวละครเอกของเรื่องเป็นผู้บรรยายบุคลิกของตัวละคร “สิทธา” ในด้านบวก คือ ทำให้ทราบ ว่าตัวละคร “สิทธา” เป็นตัวละครที่มีความน่าเชื่อถือ น่าเคารพ นอกจากนี้ยังเป็นตัวละครที่มีความฉลาดล้ำลึกมีความเป็นเลิศทางปัญญา แต่ก็ยังเป็นตัวละครที่มีความคาดเดาได้ยากในเรื่องของความคิด ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการแนะนำบุคลิกและสถานภาพของตัวละครโดยเทียบเคียงอายุกับตัวละคร “อนันดา” จากคำอธิบายในข้อความข้างต้นทำให้ผู้อ่านทราบว่า “สิทธา” มีอายุไล่เลี่ยกับ “อนันดา” เป็นลูกพี่ลูกน้องกันเนื่องด้วยครอบครัวเป็นญาติสนิทเกี่ยวดองกันมานาน

1.3 แนะนำตัวละครด้วยพฤติกรรมของตัวละครเอง

ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ปรากฏการใช้วิธีการแนะนำตัวละครด้วยพฤติกรรมของตัวละครเอง ซึ่งเป็นวิธีการแนะนำตัวละครโดยผู้ประพันธ์ให้ตัวละครเปิดเผยตนเอง ด้วยการแสดงพฤติกรรมหรือบทสนทนา ซึ่งผู้อ่านจะวินิจฉัยตัวละครจากพฤติกรรมการแสดงออกทางด้านการกระทำและคำพูดของตัวละคร ซึ่งพบการแนะนำตัวละครด้วยพฤติกรรมของตัวละครเอง ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ปรากฏการใช้วิธีการแนะนำตัวละครด้วยพฤติกรรมของตัวละครเอง ทั้งหมด 6 ตัวละคร ดังตัวอย่างตัวละคร “ผม” ในเรื่องสั้น “ในโลกที่ทุกคนอยากเป็นคนดี” ผู้ประพันธ์แนะนำให้ผู้อ่านรู้จักลักษณะอุปนิสัย ของตัวละคร “ผม” ซึ่งเป็นตัวละครเอกของเรื่องด้วยคำพูด ความคิด และการกระทำของเขาเอง ในระหว่างการดำเนินเรื่องด้วยบทบรรยายที่บรรยายถึงตัวเองที่ว่า

“ชีวิตของผมถูกไฟไหม้จนจับตามองอยู่ บางทีผมก็รู้สึกเหมือนมีดวงดาอยู่บนไฟไหม้ มันกำลังมองผมจากบนโต๊ะ บนทีวี หรือข้าง ๆ หมอน หลายต่อหลายครั้งผมพยายามคุมมันด้วยผ้า เอามันไปสอดไว้ในหนังสือ ทำหลายสิ่งหลายอย่างเพื่อจะได้ไม่ต้องเห็นมันและมันจะได้ไม่ต้องเห็นผม แต่ผมรู้ว่ามันก็ยังเห็นผมอยู่ดี และแม้ผมจะซ่อนมันอย่างลึกลับสักแค่ไหนในยามกลางคืน ทุก ๆ เช้าผมก็ต้องไปค้นมันออกมาด้วยหัวใจที่สั่นกลัว พลิกมันดูเพื่อตรวจสอบว่ามันกลายเป็นสีดำหรือยัง”

(จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท, 2560 : 39)

ข้อความข้างต้นนี้ปรากฏขึ้นเป็นครั้งแรก เป็นการแนะนำผู้อ่านให้รู้จักตัวละคร “ผม” โดยอาศัยการบอกเล่าของตัวละครเอง ทำให้ผู้อ่านสามารถเห็นบุคลิกลักษณะอุปนิสัย ความคิด ในด้านลบของตัวละคร คือ ลักษณะนิสัยที่หวาดกลัวขาดความมั่นใจ และมีความหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลาต่อสิ่งที่กำหนดชีวิตของเขา นั่นก็คือ “ไฟ” กล่าวคือในเรื่องสั้นเรื่องนี้ มนุษย์ทุกคนจะเกิดมาพร้อมไฟสีขาวที่รัฐบาลแจกให้ แต่เมื่อใดก็ตามที่คน ๆ นั้นทำสิ่งที่สังคมตัดสินว่าผิด ไฟจะกลายเป็นสีดำ นั้นหมายความว่า จะถูกสังหารจากคนที่มิไฟสีขาวทันที โดยไม่ผิดกฎหมาย ทำให้ตัวละคร “ผม” ในสั้นเรื่อง “ในโลกที่ทุกคนอยากเป็นคนดี” มีลักษณะนิสัยที่กลัวหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลาว่าไฟของเขาจะเป็นสีดำ จนในเวลาหนึ่งวันนั้นไม่คิดอะไรนอกจากเรื่องไฟ ซึ่งนอกจากนี้ จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท ยังต่อยอดถึงลักษณะนิสัยอ่อนไหว ที่กลัวหวาดระแวง ของตัวละคร “ผม” ให้เด่นชัดมากขึ้น โดยผ่านความคิดการกระทำ ความคิดของตัวละครเอง ในระหว่างการดำเนินเรื่องอีกด้วย

2. การกำหนดลักษณะนิสัยตัวละคร

ลักษณะนิสัยของตัวละครฝ่ายชาย ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ของ จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท มีลักษณะนิสัยทั้ง 2 ประเภท คือ

2.1 ตัวละครน้อยลักษณะ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตัวละครน้อยลักษณะในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ของ จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท พบว่ามีตัวละครที่จัดอยู่ในประเภทตัวละครน้อยลักษณะ 7 ตัวด้วยกัน ดังตัวละคร “อนันดา” ในเรื่องสั้น “รถไฟเที่ยงคืน” เป็นตัวละครเอกของเรื่องที่มีลักษณะอุปนิสัย อ่อนน้อมต่อผู้อื่นขาดความมั่นใจในตัวเอง และมีความกังวลอยู่ตลอดเวลา ผู้ประพันธ์สร้างตัวละครนี้ขึ้นมาเพื่อให้เป็นตัวละครที่ถูกชักจูงความคิดด้วยตัวละครประกอบอื่นได้ง่าย เป็นตัวละครที่เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจจะขาดความมั่นใจในตนเองและมีความกังวลอยู่ตลอดเวลา จึงมักจะตัดสินใจตามความต้องการของตัวละครอื่นเพราะความเกรงใจไม่ใช่ความความต้องการของตนเองจริงๆ ทำให้มีบทบาทในเรื่องเพียงเรื่องเดียว และตลอดทั้งเรื่องแสดงลักษณะนิสัยออกมาเพียงด้าน ดังข้อความที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง ต่อไปนี้

“ผมรู้จักกับสิทธามานานแล้ว ครอบครัวของเราเป็นญาติเกี่ยวดองกัน หลังคาบ้าน ใกล้ชิด เขามีอายุไล่เลี่ยกับผม เราเป็นเพื่อนเล่นกันทุกครั้งที่เราเป็นเด็ก เป็นเพื่อนพูดคุยได้เรื่องราวต่าง ๆ ทุกครั้งที่เราโดนกระแทกแก้ม ผมนิยมชมชอบสิทธา เป็นความชื่นชอบที่แฝงด้วยความเคารพ เขาเป็นที่ปรึกษาที่ดีในทุกเรื่อง ทรงปัญญาอย่างหาใครเทียบได้ยาก ทุกครั้งที่พูดคุยกันกระแสน้ำอ่อนโยนของเขาจะทำให้ผมรู้สึกสงบและสบายใจเสมอ

คนมักพูดว่าสิทธานั้นแปลกประหลาด แน่แน่นอนว่าฉลาดล้ำลึก แต่ก็มีความคิดที่คาดเดาได้ยาก แม้แต่ผมที่สนิทสนมกับเขา ก็ยังไม่สามารถเข้าใจความคิดของเขาได้กระจำนัก หลายครั้งผมไม่เข้าใจว่าเขากำลังพูดเรื่องอะไร เมื่อผมถามรายละเอียดเขาก็ไม่ค่อยให้ความกระจ่าง”

(จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท, 2560 : 87)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความอ่อนน้อมของ “อนันดา” ที่ถึงแม้ว่าเขาสนิทกับ “สิทธา” เพียงใดเขาแต่เขาก็ยังให้เกียรติและเคารพ “สิทธา” ในฐานะลูกพี่ลูกน้อง นอกจากนี้ในระหว่างการดำเนินเรื่องยังมีการบรรยายให้เห็นถึงความความฉลาดกลัว ความกังวล ของตัวละครที่ไม่มีความมั่นใจในการตัดสินใจในการกระทำการสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองอยากจะทำ

2.2. ตัวละครหลายลักษณะ

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ตัวละครหลายลักษณะในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ของ จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท พบตัวละครประเภทหลายลักษณะ มีบุคลิกที่ซับซ้อน มีพัฒนาการด้านลักษณะนิสัย ทั้งสิ้น 4 ตัว ดังตัวละคร “มิชา” ในเรื่องสั้น “อ้อมกับลิลิส” เป็นตัวละครเอกที่มีความ

หลากหลายทางอารมณ์ ความคิด พฤติกรรม เป็นตัวละครที่มีพัฒนาการทางด้านความคิดและพฤติกรรม ผู้ประพันธ์ได้สร้างให้ตัวละคร “มิซ่า” เป็นพนักงานหนุ่มของบาร์แห่งหนึ่งที่มีรูปร่างหน้าตาดี หลีกจากที่พ่อของเขาตาย เขาได้รับสมุดบันทึกเพียงเล่มเดียวเป็นมรดกตกทอดจากพ่อของเขา ซึ่งเป็น “บันทึกเรื่องราวความเจ้าชู้ของชายชื่อวลาดีมีร์ที่มีความสัมพันธ์กับผู้หญิงหลายคน” เขาคิดว่าเรื่องราวของ วลาดีมีร์ก็คือเรื่องราวพ่อของเขาเอง เพียงแต่เขียนแต่งให้เป็นชื่อของคนอื่นก็เพื่อปิดบังความลับอะไรบางอย่างที่เท่านั้น ค้วยในช่วงแรกของเรื่องนั้น ตัวละคร “มิซ่า” เป็นชายหนุ่มที่มีลักษณะชื่อตรงและให้เกียรติผู้หญิง เขาจึงมองเรื่องราวในสมุดบันทึกเป็นเรื่องไร้สาระ จนเมื่อเขาได้ตกหลุมรักหญิงสาวที่ชื่อ “เวร่า” ซึ่งมารู้ในภายหลังว่าเธอมีคนรักอยู่แล้ว ทำให้ตัวละคร “มิซ่า” รู้สึกเสียใจจนอยากจะเปลี่ยนแปลงความคิดของตัวเอง ดังข้อความที่ปรากฏดังต่อไปนี้

“มันมีอะไรบางอย่างในความเป็นผู้ชายที่จะคอยกระซิบบอกคุณว่า “จงอย่าเป็นเหมือนกับพ่อ” และชะตาชีวิตของผู้ชายทุกคนก็จะจบลงที่...เขาได้พบว่าตัวเองเป็นไอ้สวะที่สืบทอดส่วนที่แย่งของพ่อมาอย่างไม่มีคิดเขียน เขาเห็นแม่ของตัวเองในแววตาของคนรักและเขาก็ผิดหวังกับภาพสะท้อนในกระจก ความเป็นชายมันน่าสิ้นหวังเช่นนั้นแหละ เราคงเป็นแบบนี้มาตั้งแต่อยู่ในสวนเอเดนแล้ว มันคงเป็นคำสาปของอดัมที่สืบทอดมาในตัวผู้ชายทุกคน

โชคร้ายที่คำสาปของอดัมไม่ส่งผลกับผม ผมก็ไม่คิดว่าตัวเองจะเป็นคนแบบพ่อได้ ถ้าพ่อสามารถฟันผู้หญิงทุกคนที่พ่อพบ ผมก็เป็นแค่ไอ้จู้แพ้ที่ได้แต่มองเธอเดินจากไปกับคนอื่น”

(จิดานันท์ เหลืองเพียรสมุท, 2560 : 116)

จากข้อความจะเห็นถึงความคิดและพฤติกรรมของตัวละครในช่วงแรกของเรื่อง ที่มีความคิดว่าตนเองจะไม่ยอมเป็นชายเจ้าชู้เหมือนผู้เป็นพ่อเด็ดขาด จนเมื่อเขาได้ตกหลุมรักหญิงสาวที่ชื่อ “เวร่า” ซึ่งเธอมีคนรักอยู่แล้ว จึงทำให้ตัวละคร “มิซ่า” ค้นพบว่าผู้หญิงมักจะตกหลุมรักชายหนุ่มที่เจ้าชู้ เสพ และทิ้งขว้างเธอ ตัวละคร “มิซ่า” จึงเริ่มเปลี่ยนแปลงความคิดอยากจะเป็นชายเจ้าชู้เหมือนกับวลาดีมีร์ในสมุดบันทึกดูบ้าง

3. แนวการสร้างตัวละครฝ่ายชาย

จากการศึกษาวิเคราะห์แนวการสร้างตัวละคร ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” พบว่าผู้ประพันธ์มีแนวในการสร้างตัวละคร 5 แนว ดังต่อไปนี้

3.1 การสร้างให้สมจริง (Realistic)

ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ปรากฏการสร้างตัวละครโดยใช้แนวการสร้างให้สมจริง ซึ่งเป็นการสร้างตัวละครให้มีลักษณะที่เป็นไปตามธรรมชาติของปुरुชน คือ มีกิเลสและอวิชา

เช่น ความโลภ โกรธ หลง อิจฉา โง่เขลา เป็นต้น พบการสร้างตัวละครโดยใช้แนวการสร้างให้สมจริงที่ปรากฏอยู่ในเรื่องสั้น รวมทั้งสั้น 3 ตัว ดังตัวละคร “มิชา” ในเรื่องสั้น “อคมกับลิธ” ถือเป็นตัวละครที่มีแนวการสร้างตามแบบสร้างให้สมจริง เป็นตัวละครเอกที่มีความหลากหลายทางอารมณ์ ความคิด พฤติกรรม เป็นตัวละครที่มีพัฒนาการ มีความสมจริง ในช่วงแรกของเรื่องนั้น ผู้ประพันธ์ได้สร้างให้ตัวละคร “มิชา” มีลักษณะชื่อตรงและให้เกียรติผู้หญิง จนเมื่อเขาได้ตกหลุมรักหญิงสาวที่ชื่อ “เวร่า” ซึ่งมารู้ในภายหลังว่าเธอมีคนรักอยู่แล้ว ทำให้ตัวละคร “มิชา” ค้นพบว่าผู้หญิงมักจะตกหลุมรักชายหนุ่มที่เข้าสู่ เสพ และทิ้งขว้างเธอ ตัวละคร “มิชา” จึงเริ่มเปลี่ยนแปลงความคิดอยากเป็นชายเข้าสู่เหมือนพ่อของเขาดูบ้าง ดังข้อความที่ปรากฏต่อไปนี้

“มันมีอะไรบางอย่างในความเป็นผู้ชายที่จะคอยกระซิบบอกคุณว่า “จงอย่าเป็นเหมือนกับพ่อ” และชะตาชีวิตของผู้ชายทุกคนก็จะจบลงที่...เราได้พบว่าตัวเองเป็นไอ้สวะที่สืบทอดส่วนที่แย่ของพ่อมาอย่างไม่มีคิดเพี้ยน เขาเห็นแม่ของตัวเองในแววตาของคนรักและเขาก็ผิดหวังกับภาพสะท้อนในกระจก ความเป็นชายมันน่าสิ้นหวังเช่นนั้นแหละ เราคงเป็นแบบนี้มาตั้งแต่อยู่ในสวนเอเดนแล้ว มันคงเป็นคำสาปของอคมที่สืบทอดมาในตัวผู้ชายทุกคน

โศคร้ายที่คำสาปของอคมไม่ส่งผลกับผม ผมก็ไม่คิดว่าตัวเองจะเป็นคนแบบพ่อได้ ถ้าพ่อสามารถฟันผู้หญิงทุกคนที่พ่อพบ ผมก็เป็นแค่ไอ้จี้แพ้ที่ได้แต่มองเธอเดินจากไปกับคนอื่น”

(จินนันท์ เหลืองเพียรสมุท, 2560 : 116)

เมื่อค้นพบว่าผู้หญิงมักจะตกหลุมรักชายหนุ่มที่เข้าสู่ เสพ และทิ้งขว้างเธอ ตัวละคร “มิชา” เขาก็เริ่มเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองเป็นชายเข้าสู่อย่างสมบูรณ์ จนสามารถทำให้เวร่า ตกหลุมรักเขาได้ในที่สุด

“ผมไม่รู้สิว่าตัวเองเป็นวลาดีมีร์ในบางเวลาอีกแล้ว ผมรู้สึกที่ผมเป็นเขาอยู่ตลอดเวลา ผมรู้ว่าเขาจะทำอะไรตั้งแต่ตื่นนอนจนถึงนาทีสุดท้ายก่อนจะปิดตาลง และผมก็ทำเหมือนที่เขาทำ เรากลายเป็นกันและกันไปโดยสมบูรณ์

วลาดีมีร์ยอมไม่มีผู้หญิงคนเดียว นอกจากเวร่า ผมนอนกับลูกค้าที่บาร์อีกหลายคน และเวร่าก็รู้ดี แต่ผู้หญิงเป็นเช่นนี้แหละยิ่งคุณมีคนอื่น เธอจะยิ่งรักคุณ”

(จินนันท์ เหลืองเพียรสมุท, 2560 : 121)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางด้านพฤติกรรมและความคิดของตัวละคร ที่มีแตกต่างจากช่วงแรกของเรื่องได้อย่างชัดเจน จากชายหนุ่มผู้ให้เกียรติผู้หญิง กลับกลายเป็นชายเข้าสู่ที่มีความสัมพันธ์กับผู้หญิงหลายคน จนในท้ายที่สุด “มิชา” ก็ได้ทำหญิงสาวบริสุทธิ์อย่าง “นาเดีย” ท้อง และช่วงระยะเวลาเดียวกันนั่นเอง “เวร่า” ก็กำลังตั้งท้องเช่นเดียวกัน กับ “นาเดีย” ทำให้ตัวละคร “มิชา” เกิดความลังเลใจ, และเกิดความขัดแย้งภายในใจตนเอง ที่ต้องเลือกระหว่าง “เวร่า” หญิงสาวที่ตนรักสุดหัวใจ กับ “นาเดีย” หญิงสาวที่ตนนั้นแค่รู้สึกสงสาร

3.2 การสร้างตามอุดมคติ (Idealistic)

ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” มีการสร้างตัวละคร โดยแนวการสร้างตามอุดมคติ เป็นการสร้างตัวละครขึ้นตามความนึกคิดของผู้แต่ง โดยมีความปรารถนา ความศรัทธา ค่านิยมในเรื่องความดีงาม และถูกต้องยุติธรรม เป็นเกณฑ์ในการสร้างตัวละคร การสร้างตัวละคร โดยใช้แนวการสร้างตามอุดมคติพบปรากฏอยู่ในเรื่องสั้น “รถไฟเที่ยงคืน” ตัวละคร “สิทธา” เป็นตัวละครที่มีบุคลิกลักษณะน่าเชื่อถือ มีความน่าเคารพ นอกจากนั้นยังเป็นตัวละครที่มีความฉลาดล้ำลึกมีความเป็นเลิศทางปัญญา แต่ก็เป็นตัวละครที่มีความคาดเดาได้ยากในเรื่องของความคิด ดังปรากฏในบรรยายจากตัวละครอื่นดังนี้

“ผมรู้จักกับสิทธามานานแล้ว ครอบครัวของเราเป็นญาติเกี่ยวดองกัน หลังคาบ้านใกล้ชิด เขามีอายุไล่เลี่ยกับผม เราเป็นเพื่อนเล่นกันทุกครั้งที่เราเป็นเด็ก เป็นเพื่อนพูดคุยโต้เถียงเรื่องราวต่าง ๆ ทุกครั้งที่เราโตจนกระทั่งแก่เฒ่าผมนิยมชมชอบสิทธา เป็นความชื่นชอบที่แฝงด้วยความเคารพ เขาเป็นที่ปรึกษาที่ดีในทุกเรื่อง ทรงปัญญาอย่างหาใครเทียบ ได้ยาก ทุกครั้งที่พูดคุยกันกระแสความอ่อนโยนของเขาจะทำให้ผมรู้สึกสงบและสบายใจเสมอ

คนมักพูดว่าสิทธานั้นแปลกประหลาด แน่แน่นอนว่าฉลาดล้ำลึก แต่ก็มีความคิดที่คาดเดาได้ยาก แม้แต่ผมที่สนิทสนมกับเขา ก็ยังไม่สามารถเข้าใจความคิดของเขาได้กระจ่างนัก หลายครั้งผมไม่เข้าใจว่าเขากำลังพูดเรื่องอะไร เมื่อผมถามรายละเอียดเขาก็ไม่ค่อยให้ความกระจ่าง”

(จิตานันท์ เหลืองเพียรสมุท, 2560 : 87)

ข้อความข้างต้นนี้ล้วนแสดงให้เห็นถึงลักษณะอุปนิสัย ความคิด พฤติกรรม ของตัวละคร “สิทธา” ในเรื่องสั้น “รถไฟเที่ยงคืน” ที่มีบุคลิกลักษณะนิสัย น่าเชื่อถือ มีความน่าเคารพ เป็นที่ปรึกษาของผู้อื่นนอกจากนั้นยังเป็นตัวละครที่มีความฉลาดล้ำลึกมีความเป็นเลิศทางปัญญามีความคาดเดาได้ยากในเรื่องของความคิด ถือเป็นตัวละครที่มีความดีงามในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นกิริยาท่าทาง ความคิด พฤติกรรม ซึ่งนับว่าเป็นตัวละครที่มีความดีงามกว่ามนุษย์ทั่วไป จึงอาจกล่าวได้ว่าตัวละคร “สิทธา” ในเรื่องสั้น “รถไฟเที่ยงคืน” เป็นตัวละครที่มีลักษณะตรงตามแนวการสร้างตัวละครการสร้างตามอุดมคติ (Idealistic)

3.3 การสร้างแบบเหนือจริง (Surrealistic)

ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ปรากฏการสร้างตัวละคร โดยใช้แนวการสร้างแบบเหนือจริง ซึ่งเป็นการสร้างตัวละครให้มีลักษณะเหนือธรรมชาติวิสัย เพื่อสร้างความตื่นเต้นให้แก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ การสร้างตัวละคร โดยใช้แนวการสร้างแบบเหมือนจริง พบปรากฏอยู่ในเรื่องสั้น “รถไฟเที่ยงคืน” ตัวละคร “อนันดา” ผู้ประพันธ์ได้สร้างให้ตัวละครในเรื่องมีลักษณะพิเศษคือ มีชีวิตที่ยืนยาว ตลอดระยะเวลาของชีวิต จะไม่พบกับความตาย จะมีเพียงการเปลี่ยนผ่านกลับไปเป็นเด็ก และ

เมื่อเริ่มโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะมามีชีวิตเดิม เป็นคนเดิม จำทุกอย่างในชีวิตได้เหมือนเดิม เมื่อถึงวัยชราที่จะเปลี่ยนผ่านกลับไปเป็นเด็ก วนเวียนอยู่เช่นนี้ไม่มีที่สิ้นสุด ดังข้อความที่ปรากฏต่อไปนี้

“ผมไม่เคยหวาดกลัวความแก่ชรา การเปลี่ยนผ่าน ผมรู้ว่ามันเป็นแค่ช่วงเวลาที่เราจะเปลี่ยนกลับไปเป็นเด็กอีกครั้ง เราจะจดจำอะไรไม่ได้ บริสุทธิ์เหมือนฟ้าขาว ไร้เดียงสาอยู่สิบปี ครอบครัวของเราจะเป็นผู้ปกป้องรักษา คุณและซุบเลี้ยงเรา เป็นคังพ่อและแม่เมื่ออายุครบสิบปี เราจะกลับมาครองความทรงจำทั้งหมดที่เคยมีมาอีกครั้ง และใช้ชีวิตอยู่จนกว่าร่างกายจะแก่เฒ่าและต้องเปลี่ยนผ่านอีกครั้งหนึ่ง ในระหว่างนั้น เราอาจต้องกลายเป็นพ่อแม่ของสมาชิกในครอบครัวผู้เคยซุบเลี้ยงเรามา เพราะเมื่อเราอยู่ได้ถึงวัยราวห้าหกสิบปี พ่อแม่ของเราที่จะต้องเปลี่ยนผ่านอีกหน และนั่นก็เป็นภาระของเราที่ต้องเข้าไปซุบเลี้ยงเกลี้ยงเกลาร่างทารก ยังไม่ได้พูดถึงช่วงเวลาการเปลี่ยนผ่านของสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวที่อาจเกิดขึ้นตามเวลาที่ผ่านไป โดยรวม ๆ แล้ว ในบ้านหลังหนึ่งจะมีคนกลับเป็นเด็กทารกทุก ๆ ยี่สิบปี”

(จิตานันท์ เหลืองเพียรสมุท, 2560 : 89)

จากข้อความข้างต้นทำให้เห็นว่าตัวละครมีลักษณะเหนือธรรมชาติวิสัย คือมีการตายเหมือนคังมนุษย์ธรรมดาทั่วไปมีเพียงการเปลี่ยนผ่านเท่านั้น ตัวละคร “อนันดา” จึงถือเป็นตัวละครที่มีแนวการสร้างแบบเหนือจริง (Surrealistic)

3.4 การสร้างแบบบุคลาธิษฐาน (Personification)

การสร้างตัวละครโดยใช้แนวการสร้างแบบบุคลาธิษฐาน เป็นอีกหนึ่งวิธีที่พบในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” เป็นการสร้างตัวละครจากสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ใช่มนุษย์แต่ผู้แต่งกำหนดบทบาทและพฤติกรรมของสรรพสิ่งเหล่านั้นไว้ราวกับเป็นมนุษย์ การสร้างตัวละครโดยใช้แนวการสร้างแบบบุคลาธิษฐาน พบปรากฏอยู่ในเรื่องสั้น “โอนถ่ายความเป็นมนุษย์” ตัวละคร “อเล็กซ์” ผู้ประพันธ์ได้สร้างให้ตัวละคร “อเล็กซ์” เป็นหุ่นยนต์ แต่ “อเล็กซ์” นั้นเป็นหุ่นยนต์ที่เกิดจากการถ่ายโอนถ่ายจากมนุษย์ จึงมีลักษณะความรู้สึกนึกคิด มีความรัก ความโลภ ความโกรธ ความหลง เช่นเดียวกับ มนุษย์แทบทุกประการ ตัวละคร “อเล็กซ์” เป็นตัวละครที่มีความหลากหลายทางอารมณ์ อารมณ์และความต้องการของตัวละคร จะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ ดังปรากฏในบทสนทนาระหว่างอเล็กซ์กับกอทฟรีด

“ไม่ต้องห่วงน่า” กอทฟรีดคุยกับผม เขาพยายามปลอบ “ทุกอย่างจะเรียบร้อย แอลจะจำได้ว่าพวกนายเคยคุยอะไรกัน”

“ผมไม่แน่ใจ” ผมตอบ มันไม่ได้เหมือนกัน

“ยังไงละ” กอทฟรีดถาม แต่สีหน้าของเขาย่ำแย่ราวกับรู้คำตอบอยู่แล้ว

“ระหว่างที่ผมคุยกับเธอ ผมรู้ว่าตัวเองรู้สึกอย่างไรเวลาคุยกับเธอ แอลเองก็เหมือนกัน เธอมีไฟล์เก็บไว้ว่าเธอรู้สึกอย่างไรระหว่างที่คุยกับผม ไฟล้นั้นแตกต่างหากจากบันทึกการสนทนา มันถูกเก็บไว้ในตัวแอล ในฐานะความทรง

จำของแอล ตอนนี้นั้นหายไปแล้ว ต่อให้เธอเห็นการสนทนาของผม เธอก็จะไม่รู้ว่าเธอเคยรู้สึกอย่างไรกับคำพูดเหล่านั้น มันจะไม่เหมือนเดิม จะไม่ใช่แอลคนเดิม”

กอทพริคมีสีหน้ากังวลใจ “แล้วเราควรจะทำยังไงดี อเล็กซ์”

“ผมอยากบอกว่าผมรู้สึกเจ็บปวด เรื่องนี้นั้นแปลกมาก ผมควรรู้สึกเจ็บปวดหรือเปล่า” ผมสับสนไปหมด กอทพริคดูกังวลมากที่ผมเอ่ยแบบนี้

“นายเจ็บปวดได้ อเล็กซ์ นายเป็นมนุษย์...” เสียงของเขาขาดห้วง ใบหน้าเขาบิดเบี้ยวเหมือนจะร้องไห้แต่คำตอบของเขาทำให้ผม โกรธ

“ผมไม่ใช่มนุษย์” ผมแผดเสียง น้ำเสียงราบเรียบเหมือนเดิมแต่ลำโพงถูกเร่งสุดเพื่อแสดงอารมณ์ หน้าจอกะพริบไฟสีฟ้าสลับเหลืองด้วยความโกรธ “ผมคือ ALX001 ซูเปอร์คอมพิวเตอร์” ผู้ควบคุม AL001 ผม-ไม่ใช่-มนุษย์!”

“นะ...นาย...” กอทพริค ทำน้ำตาหยดลงบนแผงควบคุมของผม “เรียนรู้อะไรบ้างที่คิดแบบมนุษย์ได้แล้ว”

“แต่ผมก็ไม่ใช่มนุษย์อยู่ดี” ผมตอบ

เราสองคนเงียบไป ในห้องปฏิบัติการของทีมเหลือแค่เราคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นกำลังหลับ เจ้าพวกนั้นสมองเล็กกว่าผมมากนัก และตอนนี้ผมก็นึกอิจฉาพวกมัน อิจฉาที่พวกมัน ไม่ต้องรู้สึกเจ็บปวด ไม่ต้องอิจฉา...

อันที่จริงความรู้สึกเป็นสิ่งที่ปัญญาประดิษฐ์ไม่ควรจะมีทำ ไม่มนุษย์ต้องสร้างผมให้ฉลาดขนาดนี้ ทำไมต้องมอบความรู้สึกเจ็บปวดให้ผมด้วย...

(จินานันท์ เหลืองเพียรสมุท, 2560 : 71 - 72)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ประพันธ์ได้สร้างให้ตัวละคร “อเล็กซ์” มีลักษณะนิสัยที่หลากหลาย แม้จะกำหนดให้ “อเล็กซ์” เป็นหุ่นยนต์ก็ตาม แต่กลับมีความรู้สึกนึกคิดความรัก ความโลภ ความโกรธ ความหลง เหมือนดังเช่นปฏุชนทุกประการ เห็นได้จากอารมณ์ที่หลากหลายของตัวละคร ความรู้สึกและพฤติกรรมของตัวละครที่มักจะเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อม แสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพัฒนาการทางความคิด จึงอาจกล่าวได้ว่าตัวละคร “อเล็กซ์” เป็นตัวละครที่มีลักษณะแนวการสร้างตัวละครการสร้างแบบบุคลิกฐาน (Personification)

3.5 การสร้างโดยใช้ตัวละครแบบฉบับ (Type)

ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิง โคนอกคอก” มีการสร้างตัวละครโดยใช้แนว การสร้างโดยใช้ตัวละครแบบฉบับ เป็นการสร้างตัวละครให้มีบุคลิกลักษณะคงที่ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมไม่ว่าจะอยู่ในเวลาหรือสถานที่ใดก็ตาม พบการสร้างตัวละครโดยใช้แนวการสร้างโดยใช้ตัวละครแบบฉบับ ที่ปรากฏอยู่ในเรื่องสั้น รวมทั้งสิ้น 5 ตัว ดังตัวละคร “นิกสัน” ในเรื่องสั้น “สิง โคนอกคอก” เป็นตัวละครเอกของเรื่องที่มีลักษณะอุปนิสัย อวดตน รักสงบมองโลกในแง่ดี แม้ในเรื่อง “นิกสัน” จะเป็นฝ่ายถูกระงับก็ตามแต่เขาไม่เคยที่จะได้ตอบกลับเลยสักครั้ง ในเรื่องตัวละคร “นิกสัน” เป็นตัวละครที่ต้องเผชิญกับสงครามความแตกต่างทางด้านพันธุกรรม “นิกสัน” เป็นตัวละคร

ที่มีปรารภณาเห็นความสันติและต้องการที่จะให้สงครามระหว่างความแตกต่างทางด้านพันธุกรรมนั้นจบลง ทำให้ตัวละคร “นิกสัน” มีบทบาทสำคัญในเรื่องเพียงเรื่องเดียวลักษณะนิสัยจึงมีความคงที่ คำพูดและพฤติกรรมจึงดำเนินไปตามเป้าหมายและแก่นของเรื่อง ดังนั้นผู้ประพันธ์จึงแสดงลักษณะอุปนิสัยของตัวละครออกมาเพียงด้านเดียว ดังข้อความต่อไปนี้

นิกสันก้มหน้า หลับตาลงช้า ๆ เขานึกถึงวัยเด็ก ซึ่งแม้จะคิดว่าตอนนี้แต่ก็ยังเป็นวัยเด็กที่โหดร้าย นึกถึงสงครามที่ระเบิดขึ้น โดยที่เขาไม่ได้เป็นคนร้องขอ แน่นนอนทุกคนต้องการการเปลี่ยนแปลงแต่คนบางกลุ่มเท่านั้นที่ต้องการความรุนแรง เขาเริ่มคิดถึงชีวิตที่ลำบากในป่า เพื่อนหลายคนตายไปต่อหน้า เด็กสาวที่ตายเพราะพิษไข้ เขาช่วยผู้หญิงบางคนคลอดลูก ผู้ที่เป็นพ่อจำใจอุ้มทารกไปฆ่าทิ้งขณะที่แม่หลับ ชีวิตที่นั่นลำบากเกินไปสำหรับสิ่งมีชีวิตที่ยังไม่โตเต็มคน

น้ำตาร้อน ๆ ทำให้ลูกตาของเขาอุ่น นิกสันปล่อยมันให้ไหลออกมาลบบแกำม จากนั้นก็ไหลกลับไปโดยลึ้มคิดว่าถ้าหากเขาหลับไปตอนนี้ เขาจะต้องตายเพราะความหนาวอย่างแน่นอน

(จินนันท์ เหลืองเพียรสมุท, 2560 :201 - 202)

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนี้ ล้วนแสดงให้เห็นว่า ตัวละคร “นิกสัน” ในเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” มีลักษณะนิสัยที่มีความคงที่ ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งโต “นิกสัน” ก็ยังลักษณะอุปนิสัยอดทน รักสงบและมองโลกในแง่ดีอยู่เสมอ แม้จะเป็นฝ่ายถูกกระทำก็ตาม ถือเป็นตัวละครที่มีบทบาทสำคัญในเรื่องเพียงเรื่องเดียว เพื่อให้เรื่องดำเนินไปตามเป้าหมายผู้ประพันธ์จึงแสดงลักษณะอุปนิสัยของตัวละครออกมาเพียงด้านเดียว จึงอาจกล่าวได้ว่าตัวละคร “นิกสัน” ในเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” เป็นตัวละครที่ลักษณะการสร้างตามแนวการสร้างโดยใช้ตัวละครแบบฉบับ (Type)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า จินนันท์ เหลืองเพียรสมุท เลือกใช้วิธีการนำเสนอตัวละครโดยใช้พฤติกรรมของตัวละครเองในการแนะนำตัวละครมากที่สุด การที่ จินนันท์ เหลืองเพียรสมุท เลือกใช้วิธีการแนะนำตัวละคร โดยใช้พฤติกรรมของตัวละครเองในการแนะนำตัวละครมากที่สุดนั้น อาจกล่าวได้ว่าผู้ประพันธ์ต้องการให้ผู้อ่านได้ทราบและเข้าใจถึงลักษณะนิสัยอุปนิสัย ความคิด พฤติกรรม การกระทำทั้งทางด้านบวกและด้านลบของตัวละคร ได้อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังใช้วิธีให้ตัวละครวิเคราะห์ตัวเอง เมื่อผ่านประสบการณ์ชีวิตมาระยะหนึ่งแล้ว ซึ่งวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจตัวละครได้ชัดเจนมากที่สุด มากกว่าวิธีการแนะนำตัวละครแบบอื่น

นอกจากนี้การกำหนดลักษณะนิสัยของตัวละครให้มีลักษณะนิสัยแบบตัวละครน้อยลักษณะและการใช้แนวการสร้างตัวละคร โดยใช้ตัวละครแบบฉบับเป็นส่วนใหญ่จากเรื่องสั้นทั้งหมด 9 เรื่อง

นั้น อาจมีสาเหตุมาจากการที่ผู้ประพันธ์ต้องการทำให้ตัวละครมีความชัดเจนในลักษณะนิสัย ความคิด พฤติกรรม และการกระทำ อย่างตรงไปตรงมาไม่ซับซ้อน ทำให้สามารถดำเนินเรื่องได้อย่างกระชับ ตรงประเด็น ตามลักษณะของเรื่องสั้นที่มักจะมีแก่นเรื่องเพียงเรื่องเดียว และเพื่อทำให้เรื่องดำเนินไปถึง จุดหมายปลายทางตามวัตถุประสงค์ของผู้ประพันธ์ได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้ผู้อ่านได้คิด พิจารณา และ ค้นพบลักษณะนิสัย ความคิด พฤติกรรม และการกระทำของตัวละครได้ด้วยตนเองโดยไม่ยากต่อการ ตีความ จิตนาการที่เหลือ เพียรสมมุติ จึงได้กำหนดลักษณะนิสัยให้ตัวละครมีลักษณะน้อยและการ สร้างตัวละครโดยใช้แนวการสร้างแบบการสร้างโดยใช้ตัวละครแบบฉบับ เป็นส่วนใหญ่

จิตนาการ เหลือเพียรสมมุติ จึงถือได้เป็นนักประพันธ์ที่มีความสามารถในการสร้างตัวละครได้ อย่างน่าสนใจ ตัวละครในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ที่ประกอบไปด้วยเรื่องสั้นทั้งหมด 9 เรื่อง ถือเป็นตัวละครที่มีความสมเหตุสมผลสอดคล้องกับเนื้อเรื่องได้อย่างเหมาะสม ถึงแม้ว่าส่วน ใหญ่จะมองว่าตัวละครน้อยลักษณะและตัวละครแบบฉบับนั้นเป็นตัวละครที่ไม่มีพัฒนาการทาง ความคิด พฤติกรรม และไม่มีความสมจริงเท่ากับตัวละครหลายลักษณะ แต่การกำหนดลักษณะนิสัยของ ตัวละครโดยส่วนใหญ่ให้เป็นตัวละครในลักษณะน้อยลักษณะ และแนวการสร้างตัวละครส่วนใหญ่เป็น การสร้างโดยใช้ตัวละครแบบฉบับ ของ จิตนาการ เหลือเพียรสมมุติ นั้นกลับมีความสมเหตุสมผล บทบาทและพฤติกรรมของตัวละครมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่องได้เป็นอย่างดี ด้วยตัวละคร น้อยลักษณะและแนวการสร้างตัวละครโดยใช้ตัวละครแบบฉบับนั้น มีความเหมาะสมกับลักษณะของ เรื่องสั้นที่ต้องดำเนินการดำเนินเรื่องด้วยความกระชับ ตรงประเด็น และมีแก่นของเรื่องเพียงเรื่องเดียว ตัวละครน้อยลักษณะและแนวการสร้างตัวละครโดยใช้ตัวละครแบบฉบับของ จิตนาการ เหลือเพียร สมมุติ จึงทำให้สามารถดำเนินเรื่องได้อย่างกระชับ ตรงประเด็น ตามแก่นเรื่องของผู้ประพันธ์ต้องการจะสื่อ นอกจากนั้นยังทำให้ผู้อ่านเข้าใจในตัวละครและสิ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะสื่อได้โดยไม่ยาก แม้ตัว ละครส่วนใหญ่ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” จะเป็นตัวละครน้อยลักษณะและการสร้าง ตัวละครโดยใช้ตัวละครแบบฉบับก็ตาม แต่ จิตนาการ เหลือเพียรสมมุติ กลับสามารถแฝงนัยต่าง ๆ ผ่าน ตัวละครได้อย่างแนบเนียน ตัวละครหลายตัวในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” สามารถตัว สะท้อนลักษณะและพฤติกรรมของคนในสังคมของคนในสังคมปัจจุบันได้อย่างแนบเนียน ดังนั้นตัว ละครที่ จิตนาการ เหลือเพียรสมมุติ สร้างสรรค์ขึ้น น่าจะมาจากการเฝ้าสังเกตสถานการณ์และชีวิต มนุษย์ในปัจจุบันอย่างลึกซึ้ง เพื่อนำมาประกอบเป็นข้อมูลในการประมวลความคิดอย่างรอบคอบและ รวมกับจินตนาการอันล้ำลึกของผู้ประพันธ์ ถ่ายถอดออกมาเป็นเรื่องราวผ่านการใช้ภาษาอันเป็น เครื่องมือที่จะสื่อสารไปยังผู้อ่านให้สัมผัสกับโลกวรรณกรรม มีส่วนร่วมรับรู้ถึงพฤติกรรม การกระทำ

ความรู้สึกนึกคิด การตัดสินใจต่าง ๆ ของตัวละครได้อย่างชัดเจน วรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” จึงเป็นวรรณกรรมรวมเรื่องสั้นที่มีคุณค่าทางด้านอรรถรสความบันเทิงและเพิ่มพูนทักษะมุมมองใหม่ ๆ ให้กับผู้อ่านได้นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งสร้างความประทับใจให้กับผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยพบว่ายังมีสิ่งที่ควรศึกษาเพิ่มเติมและยังมีมุมมองที่น่าสนใจ ดังนี้

1. งานวิจัยนี้ศึกษาวิเคราะห์เฉพาะตัวฝ่ายชาย ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” ของจินดามณี เหลืองเพียรสมุท เท่านั้น ทั้งนี้ผู้วิจัยมองเห็นว่าควรศึกษากลวิธีการนำเสนอตัวละคร การกำหนดลักษณะนิสัยตัวละคร และแนวการสร้างตัวละคร ในงานวรรณกรรมเรื่องอื่น ๆ ของจินดามณี เหลืองเพียรสมุท เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะตัวและพัฒนาการของการสร้างตัวละครของนักประพันธ์ท่านนี้

2. งานวิจัยนี้ศึกษาวิเคราะห์เพียงกลวิธีการนำเสนอตัวละคร การกำหนดลักษณะนิสัยตัวละคร และแนวการสร้างตัวละครฝ่ายชาย ในวรรณกรรมรวมเรื่องสั้น “สิงโตนอกคอก” เท่านั้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่างานวิจัยในอนาคตควรมีศึกษาผลงานของ จินดามณี เหลืองเพียรสมุท ในด้านอื่น ๆ เช่น กลวิธีการในการนำเสนองานประพันธ์ แนวคิดภาพสะท้อนสังคมในงานประพันธ์ เป็นต้น เพื่อให้เห็นถึงมุมมองอื่น ๆ ในการสร้างงานประพันธ์ของนักประพันธ์ท่านนี้

เอกสารอ้างอิง

จินดามณี เหลืองเพียรสมุท. (2560). สิงโตนอกคอก. กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์.

ดวงมน จิตจำนงค์. (2528). หลังม่านวรรณศิลป์. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ม.ล. (2529). แว่นวรรณกรรม. กรุงเทพฯ: อ่านไทย.

วนิดา บำรุงไทย. (2544). ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วินิตา ดิถียนต์. (2530). เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 411 211 การเขียนบันเทิงคดี.

นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อิงอร สุพันธุ์วนิช. (2554). ภาพสะท้อนจากนวนิยายปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Anxieties in English Public Speaking and Anxiety Reductions of Business English Major Students, Buriram Rajabhat University

Kornkanok Wongsupan¹ / Suwannee Jakram² / Puttachart Limsiriuengrai³

¹⁻²B.A. Student, Business English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

Email: 600112156005@bru.ac.th

Email: 600112156050@bru.ac.th

³Lecturer, Business English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

Email: puttachart.ls@bru.ac.th

Abstract

The objectives of the study were: 1) to investigate the anxieties in English public speaking of Business English major students, Buriram Rajabhat University, and 2) to find out the anxiety reductions of Business English major students, Buriram Rajabhat University. The samples were 39 students of fourth year Business English major. They were selected by a purposive sampling technique. The research instruments included a set of questionnaire and semi-structured interview. The data collected were then analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation. The findings of this study indicated that anxieties in English public speaking of Business English major students were fear and nervousness. The students are worrying about forgetting the content, pronunciation, making mistake in front of people. Additional, they are shy to speak in front of people and they overthink about their presentation that it will not good enough. For the anxiety reductions in English public speaking of Business English majors were practicing a speech in advance, and proving positive-self talk to themselves by telling that they can do it.

Keywords: anxieties, English public speaking, anxiety reductions

Introduction

English language is an international language. People around the world use English to communicate and understand each other. In Thailand, English language is one of the subjects in the course syllabus in schools and universities all over the country but in reality, English is rarely used. That means English is used only in the classroom. Students feel unconfident when they speak English because they are afraid of making mistakes. One more reason is students are afraid and unfamiliar with English language. According to the EF English Ranking test. The result of the global English language proficiency testing was shown that in 2019, Thailand was ranked at 74 from 100 countries with a score of 47.62, which is considered to a very low score (Education First. 2019). It shows that Thai people are low ability in English because they do not use it much in Thailand.

Public speaking is a presentation which is presented in front of the audiences and it can be presented in various topics. The goals of public speaking are educating, entertaining, or persuading the audiences (Spencer, 2018). Speakers have to know about the level of English skills of audience, places, and circumstances before giving a speech in order to prepare appropriate contents and to make the audiences understand easily and clearly. Moreover, the speakers have to interact with the audiences while giving a speech. These are the important issues that all the speakers have to consider and concern when they give a speech in front of audiences.

Psychologically, anxiety is behavior or feeling that indicates nervousness and worry (Spielberger, 1983). People will feel anxious when they face the problem, unexpected situations, and unfamiliar situation such as giving a speech in front of people and giving a presentation in front of the class. The anxiety can be often shown through facial expression, posture, and voice.

Public speaking anxiety is a common phobia that all speakers have to face and deal with it before giving a speech. Many people tend to get excited, anxious, and sweating while speaking in public. The effects of anxiety can make the speakers stammer, forget about the content, and lose confidence which will be more or less anxious, depending on the experience and preparation of the speakers. Public speaking anxiety becomes a big problem for many speakers if they cannot control themselves.

The related studies, for example, Speaking Anxiety in the Presentation of EFL Students (Huda, 2018), A Study on Public Speaking Anxiety among Thai Postgraduate Students (Hayaramae, 2016), and Anxiety Level in Students of Public Speaking: Causes and Remedies (Raja. 2017). In previous studies, the result mostly shows the causes and coping strategies of speaking anxiety in public.

Researchers as students of Business English program are interested to fill these gaps by investigating the anxieties in English public speaking of Business English major students, Buriram Rajabhat University and anxiety reductions of Business English major students at Buriram Rajabhat University. The researchers expect that this research will be able to use for investigating the anxieties in English public speaking and reducing the anxiety in public speaking. To improve students' speaking ability in public, teachers can use this research to manage and reduce anxiety in the classroom.

Research Objectives

1. To investigate the anxieties in English public speaking of Business English major students, Buriram Rajabhat University
2. To find out the anxiety reductions of Business English major students, Buriram Rajabhat University

Literature Review

Previous Studies

Huda (2018) investigated speaking anxiety in the presentation of EFL students. The subject of the study was freshmen in English Department, whose 1C Class. The method used in this study was descriptive qualitative method. Forty one students of 1C was selected to be participants. The data were gathered through questionnaire and semi- structured interviews. The most commonly used tool for assessing FLA is the FLCAS (Foreign Language Classroom Anxiety Scale). A modified version of FLCAS was used in this study. The original version of FLCAS was a 33-item, 5-point likert-scale instrument ranged from (strongly disagree to strongly agree) measuring students language anxiety.

The result of the study showed that anxiety was exist in freshmen of UIN Walisongo Semarang in specifically in 1C of English Department. It could be seen from the result of mean score of questionnaire's result that the average score of student anxiety existence of FLCAS was in the existing class, which was 39.025. The result of factors that contributed students' speaking anxiety during presentation were overthinking, lack of preparation, bad experience, low proficiency, low self-confidence, afraid of making mistakes, and test.

Hayaramae (2016) investigated public speaking anxiety among

Thai postgraduate students. The participants were 30 postgraduate students were randomly selected by using the convenience sampling method. A questionnaire was the research instrument in order to collect the data in this study. The result showed that the factors contributing to public speaking anxiety, both psychological factors which was considered as anxiety about a given topic which frequently appeared while postgrad students needed to deliver the public speech and physiological factors were considered as discomforts when they needed to present the speech in public. Students got anxious if they were not well prepared for public speeches.

Alwis (2020) investigated anxiety in speaking English among tertiary level learners of English as a second language. The research study had followed a group of 30, selected male and female students in the University College of Ratmalana, Colombo, Sri Lanka to assess the causes of anxiety in speaking English as a second language. The instrument for collecting the data were questionnaires that designed with six direct questions. As per this results obtained the common causes of anxiety in speaking English among the students were lack of confidence about the English language, lack of proper knowledge about the grammar rules and lack of opportunity to practice the language. The strategies which might be used by students to overcome anxiety are identified as the continuous practice the English language, additional reading and listening and own evaluation about the language proficiency.

Kalra and Siribud (2020) investigated public speaking anxiety in the Thai EFL context. In order to achieve these objectives, three main data gathering and triangulating tools were used: 1) classroom observation, 2) semi-structured interview, and 3) questionnaire. The results revealed that anxiety was found to cause problems related to self-confidence, self-esteem, risk-taking ability, and

ultimately hampers proficiency in the foreign language. As a result, their personal, social, and academic contexts had been negatively affected due to this speaking anxiety. These findings advance the pedagogical understandings of anxiety-related public speaking in a foreign language issues, and may be useful in the context of enhancing the EFL learners' communication skills.

Raja (2017) investigated anxiety level in students of public speaking: causes and remedies. This study was entailed quantitative research paradigm on a sample of 50 students using convenience sampling technique from a reputable private sector business school in Karachi. The findings showed that students who fear public speaking can perform well if they used certain strategies to fight their fears. 75% participants admitted their fear of public speaking and 95% participants agreed that if proper counseling, instruction and coaching was provided, this fear could be overcome. Research revealed that exposure to virtual environment could facilitate student confidence and enabled them to face audience irrespective of the size.

Research Methodology

1. Population and Sample Group

The populations of this study were 230 Business English major students in the first semester of the 2020 academic year, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University.

The samples for quantitative data were 39 fourth year Business English major students in the first semester of the 2020 academic year, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University. They were selected by purposive sampling because there was an English for Business Presentation course that fourth students are studying.

The samples for qualitative data were 10 fourth year Business English major students in the first semester of the 2020 academic year, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University. They were selected by a purposive sampling technique because there was an English for Business Presentation course that fourth students were studying.

2. Research Instruments

The research instruments in this study were a questionnaire and semi-structured interview.

The details of each instrument are as follows:

2.1 Questionnaire

The questionnaire consists of three parts as follows:

Part 1: This section is about the personal information of the samples. The samples are required to answer the research questions about gender, and age. This part is in the form of a checklist.

Part 2: This section comprises 30 statements of five-point rating scale questionnaire with Likert's rating scale. It aims to investigate public speaking anxiety, the problems of public speaking anxiety and reduction strategies of public speaking anxiety. Five-point Likert's scales are as follows (Hayaramae, 2016):

Meaning		Opinion Level
5	means	Strongly Agree
4	means	Agree
3	means	Neutral
2	means	Disagree
1	means	Strongly Disagree

Part 3: This section is about the addition opinions on anxiety in public speaking. It is the open-ended form in which the samples can write their suggestions or comments down.

The above questionnaires were constructed and developed gradually as follows:

The researchers studied theories and principles from textbooks, documents, articles and related literatures. The researchers reviewed the literatures on anxiety in public speaking questionnaires as defined by Likert or five point rating scales. The researchers were constructed the draft questionnaire with 30 statements adapted from Hayaramae (2016).The researchers were proposed the statements of the questionnaire to the advisor to check the correctness and appropriateness. Then the researchers revised and edit some items in questionnaire statements according to the advisor's suggestions and comments. The revised questionnaire statements were examined by three experts to check the

correctness, appropriateness and content validity. Then, the researchers were collect data and opinions from expert to analyze the content validity by using the IOC formula (Index of Item Objective Congruence). The researchers were try out the questionnaire with 30 Business English major students, who are not the samples to verify whether the questions were meaningful and appropriate. The researchers calculated the reliability of the questionnaire by using the coefficient Alpha of Cronbach (α -coefficient) formula.

3. Data Collection

3.1 Questionnaire

After sending the questionnaire to the Business English major students, they are required to fill out the questionnaire. The researchers collect the data by themselves at Buriram Rajabhat University in September.

3.2 Semi-structured Interview

The final version of semi-structured interview guide was administered to 10 Business English major students. The Thai version was used to interview the Business English major students. Each of the 10 interviewees was interviewed for approximately 5 minutes. Each interview was audio-taped to ensure that all the information is recorded and can be reviewed afterwards. After the interview completed, the audiotapes were transcribed.

4. Data Analysis

4.1 Questionnaire

After checking the completion of each questionnaire, the data gathered from the questionnaire was statistically analyzed by using the Statistic Package for Social Science (SPSS) program mainly focusing on the descriptive statistical analysis i.e. alpha coefficient, frequency, percentage, mean, and standard deviation. The statistical devices employed in this study are as follows: 1) Alpha coefficient of Cronbach was used for calculate the reliability of questionnaire, 2) the IOC formula (Index of Item Objective Congruence) was used for analyze the content validity, 3) Frequency (f) and percentage (%) are used for calculate the data of the personal information of the samples, and 4) Mean (\bar{X}) and standard deviation (S.D) were used for investigate the use of each of the public speaking anxiety, and anxiety reductions of Business English major students. The five-

point Likert scales were used for measuring the performance of anxieties in English public speaking and anxiety reductions. There were 5 criteria for interpretation as follows:

Score interval (Mean)	Evaluation criteria
1.00-1.50	Very low
1.51-2.50	Low
2.51-3.50	Moderate
3.51-4.50	High
4.51-5.00	Very high

And finally, content analysis technique was used for analyzing the data from the open-ended form.

4.2 Semi-structured Interview

The data about anxiety in public speaking of Business English major students, Buriram Rajabhat University, by investigate the anxieties in English public speaking, and find out the anxiety reductions of Business English major students, Buriram Rajabhat University from the semi-structured interview was analyzed by content analysis technique.

Results

This part presents the finding from the data analysis to answer two research questions of this study: 1) What are the anxieties in English public speaking of Business English major students, Buriram Rajabhat University? and 2) How to reduce the anxieties of Business English major students, Buriram Rajabhat University?

1) Anxieties in English Public Speaking of Business English Major Students

The anxieties in English public speaking of Business English major students are presented in table 1 below.

Table 1

Anxieties in English Public Speaking

Statement	\bar{X}	S.D.	Meaning
1. When teachers assign about English speaking assignment in front of the class, I am getting nervous.	4.05	.92	High
2. I am worried and forget the content while giving an English public speaking.	4.13	.77	High
3. I lose my confidence when I giving an English public speaking in front of audience.	3.92	.93	High
4. I am worried about the topic when I have to give an English public speaking.	4.00	.86	High
5. I feel bad when I see the word “speech” or “public speech” in English on the course syllabus.	3.54	1.00	High
6. I always think that my classmates can give an English public speaking better than me.	3.97	.93	High
7. My hands shiver while giving an English public speaking.	3.69	1.00	High
8. I am afraid of making a mistake while giving an English public speaking in front of audience and stressing myself.	3.97	.87	High
9. I am worried if the audience doesn’t understand my English speaking.	3.87	1.00	High
10. While giving an English public speaking, I don’t know how to control my feeling of stress.	3.41	1.29	Moderate

Table 1 shows that the anxieties in English public speaking from the respondents are at a high level. The 3 highest mean scores were item 2 ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.77), they worry and forget the

content while giving an English public speaking. Followed by item 1 ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.92) they feel anxious when teachers assign about English speaking assignment in front of the class and the feeling become nervous. For, item 4 ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.86) they worry about the topic when they have to giving an English public speaking. On the other hand, the item 10 was the lowest mean score ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.29) they don't know how to control their feeling of stress.

2) Anxiety Reduction in English Public Speaking of Business English Major Students

The anxiety reductions in English public speaking of Business English major students are presented in table 2 below.

Table 2

Anxiety Reductions in English Public Speaking

Statement	\bar{X}	S.D.	Meaning
1. I usually watch videos of professional speakers for improving my English public speaking skill.	3.64	.84	High
2. I always prepare the content carefully before giving an English public speaking.	3.95	.79	High
3. I tell myself when giving an English public speaking that it won't take so long.	3.77	.87	High
4. I practice my speaking before giving an English public speaking as much as possible.	4.05	.86	High
5. I calm myself down before giving an English public speaking in front of people.	4.03	.74	High
6. I motivate myself by expecting positive reaction from the audience while giving an English public speaking.	3.82	.76	High
7. I try to know the audiences before giving an English public speaking.	3.87	.83	High

Table 2 (Cont.)

Statement	\bar{X}	S.D.	Meaning
8. I select the topic that I am interested in for my English public speaking.	4.08	.81	High
9. I share my negative thinking and nervousness with my classmates.	3.13	1.24	Moderate
10. I try to control my voice when I am speaking by speaking clearly and confidently.	3.77	.84	High

Table 2 shows that the 3 highest mean score of the anxiety reductions in English public speaking from the respondents were item 8 ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.81), they select the topic that they are interested in for their English public speaking. Followed by item 4 ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.86) they practice their speaking before giving a public speech as much as possible and, item 5 ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.74) they calm themselves down before giving a public speaking. On the other hand, the item 9 was the lowest mean score ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 1.24) they share their negative thinking and nervousness with their classmates.

3) The Result Related to the Semi-Structured Interview

The data from semi-structured interview were conducted with 10 fourth year Business English major students. The semi-structured interview data were analyzed in term of qualitative data by content analysis. The voice recorder was also analyzed by using transcription and interpretation as follows:

Question 1: Have you ever given a speech in public or speak in front of the class?

All the 10 fourth year interviewees said that they used to speak in front of the class in the public speaking course when they had studied in the third year. Moreover, in fourth year they also have an English for business presentation course that often speak in front of the class.

Question 2: How do you feel when you have to give an English public speaking or speak in front of the class?

Most of the interviewees said that they often felt excited and nervous when they have to speak in front of the class. Moreover, they lose their confident and afraid of making mistake in front of audience. Some of them said that they still feel very anxious even they often give a public speech.

Question 3: What are your anxieties when you have to give an English public speaking or speak in front of the class?

Most of the interviewees said that their anxieties are fear and nervousness. They worry about forgetting the content, pronunciation, making mistake in front of people and people will laugh at them. Some of the interviewees said, they are shy to speak in front of people and overthink about their presentation that it will not be good enough.

Question 4: How do you solve the problem when you feel anxious?

All the 10 fourth year interviewees said that they solve these problems by practicing their speaking around 4-5 days in advance, taking a deep breath, and they try to smile and tell themselves that they can do it.

Question 5: How do you prepare yourself before giving an English public speaking or speak in front of the class?

All the 10 fourth year interviewees said that they will practice in front of the mirror until they feel confident, prepare and recheck about the content. In addition, they try to make themselves relax before giving a public speech.

Discussion

In this section, a discussion of the result of the general information data from Semi-structured interview and questionnaire are followed by a discussion of the anxieties in English public speaking and anxiety reductions.

1. Anxieties in English Public Speaking

The results from semi-structured showed that, the anxieties in English public speaking were most of them worry about forgetting the content, pronunciation, making mistake in front of people and people will laugh at them. Some of the interviewees said, they shy to speak in front of people and overthink about their presentation that it will not good enough. It was reveal with the questionnaire in

item 2 ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.77) stated that they worry and they forget the content while giving an English public speaking. They might lack of preparation or they feel uncomfortable while they speak English. So, students who have a low self-esteem may feel very anxious when they have to talk in front of people. This results were similar to Hayaramae (2016) stated that students got anxious if they were not well prepared for public speeches and Huda (2018) stated that the result of factors that contributed students' speaking anxiety during presentation were overthinking and afraid of making mistakes. It is related to Horwitz, Horwitz, and Cope (1986) who proposed that students have perfect thoughts and ideas about language but, imperfect second language vocabularies to express, such as speaking in a foreign language class.

2. Anxiety Reductions in English Public Speaking

Based on the semi-structured interview the results showed that the reductions were practicing their speak around 4-5 days in advance, take a deep breath, and they try to smile and tell themselves that they can do it. It was reveal with the questionnaire in item 4 ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.86) they practice their speaking before giving a public speech as much as possible and, item 5 ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.74) they calm themselves down before giving a public speaking. It showed that they know how to handle with their anxieties. This results were similar to Alwis (2020) who stated that the strategies which might be used by students to overcome anxiety are identified as the continuous practice the English language.

Implication of the Findings

1. According to the results of the study. This research can be used for investigate the public speaking anxiety and reduce the anxiety in public speaking to improve students' speaking ability in public.
2. In this study shows about what is the anxieties and anxiety reductions in English public speaking so, it can be a guideline for students and students are able to speak well and confidence while speaking in public.
3. Feeling anxious when teachers assign about English speaking assignment in front of the

class is one of the three highest score in this study. Therefore, teacher can use this also research to manage class room atmosphere to reduce the anxieties in class room.

Suggestion for Future Studies

1. According to this research, the sample was only 39 fourth year business English students and the research suggested that in further research should examine in bigger size of the sample.
2. In this research population were business English major students. The researchers suggested that the further research should examine in other major or faculty.

References

- Alwis, O. (2020). *Anxiety in Speaking English Among Tertiary Level Learners of English as a Second Language*. Retrieved 21 August 2020, from <https://eric.ed.gov/?id=ED603429>.
- EF English Proficiency Index. (2019). *The world's largest ranking of countries and regions by English skills*. Retrieved 21 August 2020, from <https://www.ef.co.th/epi/>
- Hayaramae, S. (2016). *A Study on Public Speaking Anxiety Among Thai Postgraduate Students*. Independent Study(English Language). Thammasat University.
- Horwitz, E. K., Horwitz, M. B. and Cope, J. (1986). Foreign language classroom anxiety. *The Modern Learning Journal*. 70:125-132.
- Huda, N. A. (2018). *Speaking anxiety in the presentation of EFL students: a descriptive study at English department of UIN Walisongo Semarang in the academic year of 2017/2018*. Retrieved 21 August 2020, from <http://eprints.walisongo.ac.id/8373/>
- Kalra, R. & Siribud, S. (2020). Public Speaking Anxiety in the Thai EFL Context. *LEARN Journal: Language Education and Acquisition Research Network Journal*. 13(1): 195-204.
- Raja, F. (2017). Anxiety Level in Students of Public Speaking: Causes Remedies. *Journal of Education and Educational Development*. 4 (1): 94-105.

- Spencer, L. (2018). Retrieved 21 August 2020,
from <https://business.tutsplus.com/tutorials/what-is-public-speaking--cms31255?fbclid=IwAR3wRYbvqZ4k2hHtbM64JtJ2AVoqnRefNVrzwOK4EFA12es-KcI5Mqitu1o>
- Spielberger, C. (1983). *Manual for the state-trait anxiety inventory*. Palo Alto, CA: Consulting Psychologist Press.
- Spielberger, C. (1983). *The State-Trait Anxiety Inventory (STAI)*. Retrieved 21 August 2020, from <https://www.apa.org/pi/about/publications/caregivers/practice-settings/assessment/tools/trait-state?fbclid=IwAR1tc5zrwgatBkR01MslluPg4n4DHKszjmz0qAoa4Qn30yDWGBsmGmgeXU>

**Factors in Student Selection to Participate in Language and Culture Exchange
Project of Buriram Rajabhat University**

Wassana Kiram¹ / Kritsana Chuchoetcuea² / Rosesamon Panduangkaew³

¹⁻²B.A. Students, Business English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University, Thailand.

Email: 600112156038@bru.ac.th

Email: 600112156006@bru.ac.th

³Lecturer and Advisor, Business English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University, Thailand.

Email: rosesamon.pd@bru.ac.th

Abstract

The purposes of this study were 1) to investigate factors in student selection to participate in the Language and Culture Exchange Project of Buriram Rajabhat University, 2) to identify the problems of students selected to participate in the LCE Project and 3) to find out the way to solve the problems of the students selected to join the project. The target group for this qualitative research with the interview consisted of 38 people who were 12 lecturers working at International Office, 16 students who went to have language and culture exchange in Vietnam, and 10 students who went to language and culture exchange in China, academic year 2019. They were selected by simple sampling technique. The population of this cases study was all 26 students. Qualitative Data analysis was conducted by the content analysis technique which the interview of factors selection of students to join project was completed. This research instruments had a content validity of Index of Item-Objective Congruence (IOC) around 0.67-1.00 used as a collecting data. As the respondents interviewed factors in student selection to join the project, most of students mentioned that English language proficiency is the criteria used for selecting students. Most students are confident to be a volunteer with their competency in English because they have the scores of vocabulary, listening, speaking, writing and reading skills in BRU English Test higher or greater than B2 (50 scores) based

on the CEFR levels, Council of Europe. However, they still have the communication problems from some English words that are not pronounced clearly so that it could make their foreign friends confused. Guidelines for solving problems of students who were selected to participate in the project were better practice more, especially in listening, speaking and reading skills.

Keywords: BRU criteria, selection, language and culture exchange project

Introduction

Learning a foreign language is absolutely essential for current students because it helps to keep pace with progress and different changes in globalization. Currently, the Ministry of Education has improved the language education policy in Thailand and has expanded the scope of teaching and learning foreign languages, aside from English, which is the second language that students have to study also opening more foreign languages as well (Maelusku, 2017). In addition, the Ministry of Education aims to promote Thailand as a center of ASEAN education in religion and culture of learning. This is to prepare to become ASEAN together with the national education plan, aiming to provide education for Thais to become members of the ASEAN Community also prepare to coexist and promote international cooperation in education. This will be done by driving the ASEAN community in education and understanding of neighboring countries in the human rights groups' national differences by providing scholarships to students in countries of the Thai university

Language and Culture Exchange Project (LCE Project), organized by International Office, Buriram Rajabhat University had been established for students to participate in language and culture exchange within ASEAN countries and other countries where MOU had been signed. In the selection of students to participate in the language and culture exchange project is very important for the quality development of the project by using the proper systems and methods. Students will be selected with the desired qualifications; knowledge and ability appropriately with the objectives of student exchange programs are to prepare participants in three aspects: personal aspects, cognitive aspects, and social aspects. More specifically, students can develop personal and linguistic capabilities, transfer and gain considerable knowledge and be exposed to different ideas, engage in

international settings and be immersed in diverse cultures, and build valuable networks for their future professional lives (International Office, 2019).

Student exchange programs offer people the opportunity for immersion in other cultures while continuing to work towards their degrees by taking courses at foreign or partner universities. Student exchange programs are based on a legal agreement between two or more institutions to allow an exchange of students between them for the purpose of academic study. Most often there are supporting offices or staff members that help administer the student exchange programs and assist in orienting and facilitating the students to their new environments. Students participate in academic courses and activities at a university abroad or host university for a specific period of time ranging from a minimum of one month up to a maximum of one year or more (Carlini, 2014). To conclude, student exchange program can be defined as an academic program that provides an opportunity for participants to study and live abroad and to be involved in academic and cultural activities in other countries, which are generally called host countries, for a particular period of time. The exchange program is the result of a bi-lateral collaboration or agreement between two or more educational institutions. Additionally, program administrators of both institutions are principally responsible for orienting and assisting participating students to live in other countries or different environments. To summarize the overview of student exchange programs, dominant countries around the world have initiated these kinds of exchange programs in order to benefit participants in terms of personal development and foreign language acquisition, offering future career opportunities, enhancing education and knowledge sharing, and strengthening mutual understanding and awareness of multi-cultural issues among nations in order to create a peaceful world (AFS Intercultural Programs, 2014).

From the information mentioned above, the researchers are interested in studying factors in student selection for language and culture exchange project of Buriram Rajabhat University because our students majoring in Business English Program had been selected as representative students of this project. The students only knew that they had to use language skills, but they didn't know other factors used in selecting. Therefore, to be a guideline for those who are interested in participating in the LCE Project, they should know the method of how to be selected.

Research Objectives

- 2.1 To investigate the factors in student selection to participate LCE Project
- 2.2 To identify the problems of the students selected to join the project
- 2.3 To find out the way to solve the problems of the students selected to participate in the LCE project.

Research Methodology

3.1 Population and samples

The population and samples of this study were all 26 case study students selected to participate in Language and Culture Exchange Project of Buriram Rajabhat University consisting of 10 students who visited to China, 16 students who visited to Vietnam in academic year 2019, and 12 BRU International Office workers.

3.2 Research instruments

Semi-structured Interview

The interview was used to obtain the in-depth information about factors in student selection to participate in Language and Culture Exchange Project, problems, and ways to solve the problems among the exchanged students. The interview questions were gradually formulated and submitted to the advisor to check the correctness and appropriateness. Then, the researchers revised and edited the interview questions according to the advisor's suggestions and comments. Finally, the revised questions were examined by the three experts to check the validity and to be part of the interview.

3.3 Data Collection

The final version of semi-structured interview guide was usefully administered to the 12 Lecturers and International officers, and 26 case study students selecting to participate in language and culture exchange project of Buriram Rajabhat University in academic year 2019 visiting to China and Vietnam. Interviewing lasted for 5 minutes approximately. Audio-taped was used to ensure that all the information was recorded and it could be reviewed afterwards of each interview. After finishing interview completely, the audiotapes were transcribed.

3.4 Data Analysis

The criteria data was used for selecting students to participate in Language and Culture Exchange Project of Buriram Rajabhat University. The additional results from participating in the project, the problems and solutions from the selected students will be analyzed by content analysis technique from the interview. Percentage (%) was used to calculate the samples' information. For semi-structure interview, the data obtained about the problems and solutions of selected students was analyzed by the content analysis technique.

Research Results

4.1 Factors in student selection to participate in Language and Culture Exchange Project of Buriram Rajabhat University

4.1.1 The Results from interviewing lecturers and International Office workers

The results from interviewing 12 lecturers and International officers that they pointed about the factors in student selection to participate in language and culture exchange project of Buriram Rajabhat University. As a result, most of them mentioned that the factors in student selection to participate in the project of was English language proficiency, there were listening, speaking, and reading skills (100%). Following by the statements of four people mentioned about the special ability (33%). And the last, there are only two people noted that confidence and being a volunteer were factors in students' selection (16%).

4.1.2 The Results from interviewing the selected students

15 selected students pointed about the English proficiency into three skills; listening, speaking, and reading skills (57%), following by the eight students who mentioned in having the special ability (30%). And the last three students specified factors about confidence and volunteer (11%).

4.2 Problems of student selected to participate in Language and Culture Exchange

Project of Buriram Rajabhat University

4.2.1 The Results from interviewing lecturers and International Office workers

12 lecturers and International Office workers expressed about the problems of student selected to participate in the project that was the adaptations because the selected students came from different programs and somewhat being shy (25%). The researchers also found the differences of problems as following; 1) many students were unaware of this project organized and lost the opportunity to apply for a competition as an exchange representative student, 2) as a result of various university activities, it could make them waste time for language training development, 3) some students were unable to work with others, 4) some students may lack of certain skills as an exchange student, 5) students did not have much free time to attend the training workshop as they should do, 6) the adaptation with foreigners was quite hard, and 7) students had differences of cultural experiences because their name lists were sent from the faculty automatically which they were not willing to participate in this activity at all.

4.2.2 The Results from interviewing the selected students

The eight selected students mentioned that the problems of student selection to participate in LCE Project of Buriram Rajabhat University were no confident in communication especially in listening and speaking skills (30%). Following by other three students described about the unfamiliar taste of food could make the difficulties in exchanging (11%). And the last two students informed that the journey was quite so long travelling (8%).

4.3 Ways to solve the problems of student selecting to participate in Language and Culture Exchange Project of Buriram Rajabhat University

4.3.1 The Results from interviewing lecturers and International Office workers

Six people told that well-organized activity was the way to solve the problems of student selected to participate in the project which allowed students to interact within the groups of friends who had exchanged together (50%). Following by two people stated about the public relations they should know (16%). The researchers also found the differences of the ways to solve the problems that were; 1) if the students did not want to join, we would allow them to leave the project

and find someone instead, 2) the students were well- trained and studied through different cultures, and 3) the students could explore the training periods.

4.3.2 The Results from interviewing the selected students

There were six students showed that practice language skills especially in listening, speaking, and reading skills (23%) was the way of the solution. Following by three students presented to avoid eating unfamiliar and unclean food (11%). Another two students noted about the journey might be travelled by plane or bigger car (8%).

Discussion

5.1 The interview respondents about criteria factors used in student selection to participate in Language and Culture Exchange Project of Buriram Rajabhat University, most of them were consisting of confidence, being a volunteer, and English language proficiency, including listening, speaking, and reading skills in BRU English Test which had higher score or more than B2 based on the CEFR levels (50 scores). As Songkasiri (2015) said that selection refers to the process by which the organization selects from a large number of applicants' applications in order to obtain the best candidates who meet the required criteria in order to be able to enter the desired project or program. The Language and Culture Exchange (LCE) is a scheme based on the idea of connecting two people who speak different languages to learn from one another. For example, a Chinese speaking student who wants to improve their English will be paired up with an English-speaking student who wants to learn Chinese. The exchange will occur through friendly conversation (either face to face or online) in a relaxed atmosphere. At the moment, the International Office, Buriram Rajabhat University advises that all meetings will take place online for example via zoom or Skype as a result of Covid-19 situation. Also, all social events will be hosted on virtual platforms in 2020. The focus is not only on learning the language but also understanding the customs and traditions of that country. Learning happens through doing, so the idea of the LCE Project is to practice the language whenever students can and to meet with their partner as often as possible.

5.2 The interview respondents about the problems of student selection to participate in LCE Project, they mentioned about the confidence in communication especially in listening and speaking

skills were most important. As the matter of fact, student exchange and student mobility programs were used by educational institutions to promote and augment their internationalization efforts (Burrows et al., 2010). Consequently, international student exchange programs are broadly encouraged in higher educational institutions as a mechanism for establishing an understanding of desirable intercultural skills and international experience among participating students. The experience of being an exchange student can be everlasting on most students. This agree to Middlesex University (2019) mentioned that exchanging abroad is not only a great way to experience a new culture, travel and make friends; students can also gain an edge in the competitive global job market, and have the opportunity to learn new language skills. But more than that, students will become more independent, see the world in a different way and make memories they will never forget. It is part of a much broader process of cultural change that is gradually transforming political, economic, and social life in these societies (Inglehart, 2018).

5.3 The interview respondents about the ways to solve the problems of student selection to participate in the project, it had better to practice language skills especially in listening, speaking, and reading. As providing an opportunity for the students to learn about and appreciate another culture (YMCA, 2014), students could have the opportunity to improve their second language skills through and gain important employment experience through a work placement while on their exchange. This finding was consistent with Pokpong et al. (2019) who studied important factors for cross-cultural experiential learning to understand the history of other cultures, to provide space for other cultures and accepting the different behaviors of others, to collaborate work with other cultures and to practice the good relationships with people in other cultures. The implementation of global citizenship programs at universities has been taking place against a backdrop of growing internationalization and marketization in higher education, leading some to conclude that universities are cultivating global workers rather than global citizens (Hammond et al., 2018).

Conclusion

In conclusion, this study is carried out in order to provide the information of selection factors, problems and solutions in language and culture exchange project. The findings from this

study might be as the guidelines for developing the procedure of students' selection to exchange aboard which leads to the improvement for all students in Buriram Rajabhat University. Moreover, the conclusion of the current investigation might be utilized to those responsible for policy and planning as well as related to the organizations in order to have clearer and proper selecting students as the BRU representatives equivalently.

Recommendations

For further study, another exchange project should be mentioned and compared to find out the beneficial as much as well according to the several exchange projects have publicized a variety of objectives that the present study reviews. The variation in program design corresponds to the fact that each university recognizes its position in the global higher education landscape and alters its policy and programming accordingly, with each having the shared goal of augmenting their institution's global competitiveness.

References

- AFS. (2014). Intercultural Learning: The heart and Soul of AFS. *AFS Intercultural Link news magazine, Volume 5 issue 1.*
- Burrows, R. & Beer, D. (2010). Consumption, Prosumption and Participatory Web Cultures: An Introduction. *Journal of Consumer Culture. 5(1): 3-12.*
- Carlini, R. (2014). *Education, Audiovisual and Culture Executive Agency.* Belgium: European Commission.
- Hammond, C. D., & Keating, A. (2018). Global citizens or global workers? Comparing university programmes for global citizenship education in Japan and the UK. *Compare: A Journal of Comparative and International Education, 48(6), 915-934.*
- Inglehart, R. (2018). *Culture shift in advanced industrial society.* Princeton, New Jersey: Princeton University Press.
- International Office. (2019). *Language and Culture Exchange Project Report.* Buriram Rajabhat University: Language Center, Languages Development Division.

Maelusku, S. (2017). *Factors Affecting to Thai Students Decision Making to Join Work and Travel Program in USA*. Retrieved September 5, 2020, from,

file:///C:/Users/USER/Downloads/135541-Article%20Text-359033-1-10-20180719.pdf

Middlesex University. (2019). *Information Pack for Incoming Erasmus and Exchanges Students in Academic Year 2019*. London: Erasmus and Exchange Office.

Pokpong, S. & Sinthunava, K. (2019). Important Factors for Cross-cultural Experiential Learning. *Thai-Journal Citation Index Centre. Vol. 9 No. 2: 63-76*.

Songkasiri, A. (2015). *Objectives of Student Exchange Program Administration*. Retrieved September 6, 2020, from,

http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU_2015_5621030138_3172_1677.pdf

YMCA. (2014). *Summer Work Student Exchange*. Canada: Toronto.

Attitudes towards the Use of Mobile Phone Applications in Learning English Language of Business English Major Students

Darika Vanpakea¹ / Attapon Tonjan² / Jansuda Boontree³ / Sasimapon Wongtimarat⁴

¹⁻²B.A. Student, Business English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University, Thailand

Email: flukeattpon@gmail.com

Email: filmdarika3711@gmail.com

³⁻⁴Lecturer, Business English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University, Thailand

Email: jansuda.bt@bru.ac.th

Email: sasimapon.wm@bru.ac.th

Abstract

This study aimed 1) to investigate the mobile phone applications in learning English language of Business English major students, and 2) to investigate the attitudes of Business English major students towards the use of mobile phone applications in learning English language. The samples for quantitative data were 181 Business English major students, selected by using the table of Krejcie and Morgan and simple random sampling technique. In addition, the samples for qualitative data were 8 Business English major students, selected by using purposive sampling technique. The research instruments were questionnaire and semi-structured interview. The quantitative data were analyzed by using frequency, percentage, mean, and standard deviation while the qualitative data were analyzed by content analysis technique. The findings were revealed as follows:

1. The major mobile phone applications in learning English language of Business English major students were Google Translation, Learning Basic English, and Grammarly.
2. The attitudes towards the use of mobile phone applications in learning English language in overall was at agree level.

Keywords: attitudes, mobile phone applications, learning english language,
Business English Program

Introduction

For a century English language has been the global language for communication between foreign countries. It is the first world language and widely used by over 1.5 billion people (Cholakova. 2015; Krajnakova. 2012; Rohmah. (2005). It also has a role in world globalization. Non-native and native speakers use English language in their business, trading, and negotiations. Moreover, it is spread all over the world career paths in science, engineering and technology, medicine, trade and commerce, education, and tourism. Learning English is not an easy task (Ishihara & Cohen. 2014). For the foreigner, English becomes an essential thing that people want to learn for their life and business because the world is connected together and English language is an official language of communication. English as Foreign Language (EFL) students learn English for several purposes and the way of learning English is varied.

Students' attitude towards learning is one of the most important things in education today. A positive attitude affects the students' motivation in learning English attitudes towards school and school work, their self-confidence and their personality development. In considering learner's behavior towards the target language, attitudes and motivation are concomitantly explored such that the study of one includes the study of the other. The students who have positive attitudes and negative attitudes react differently to learning English. Students who have a positive attitude enjoy learning and get a better understanding in learning English, but the students who have a negative attitude are different. As using technology for learning English is a powerful tool for helping EFL students, humankind created a lot of technology to assist their life for helping them better-understand and practicing in language learning (Zhang. 2010).

The current generation of English as a Foreign Language (EFL) students is growing up in a digital world. EFLs using their mobile device for language learning in their daily routine (Ivic. & Jakopec. 2016). Since 2000, mobile phones have been developing in many ways included in education. The usage of mobile phones is very popular for EFL teaching or EFL learning as well

(Ozer. & Kiliç, 2018; Zou et al. 2016). According to Facer (2004), mobile technologies are a familiar part of most teachers and students lives. Now students used their smart phones to find vocabulary, grammatical check, practice listening skill, speaking skill or online course. The applications (apps) and media in mobile phones as texts, pictures, animation, audio, and video can be useful material for learning English language. They will not only help students improve their performance, but also increase positive attitudes towards learning English language. Mobile apps can engage students in self-regulated cycles of learning. Besides, there are many apps that create multimedia materials which are very helpful to help students and learners to get more understanding in English language nowadays. The students of Business English Program, Buriram Rajabhat University have studied about linguistics and English in the hospitality industry such as English for Hotels, English for Tourism, and English for Business presentations; however, learning English language is not an easy task for them. As a result, Business English major students use mobile phones for assisting their learning English, for example to find vocabulary, grammatical checks, to practice listening and speaking skills or online courses. Using mobile phone as learning tool is very helpful for them. However, a few previous studies had reviewed about attitudes towards the use of mobile phone applications in learning English language of Business English major students, the previous studies have a different result on attitudes towards the use of mobile phone apps in learning English even in the same university. The researchers are Business English major students interested in studying attitudes towards the use of mobile phone applications in learning English language of Business English major students. Since an attitude is one of the important things on studying or teaching English language, the researchers want to investigate application used and attitudes of Business English major students in order to be a guild line for teaching and learning.

Research Objectives

1.2.1 To investigate the mobile phone applications in learning English language of Business English major students.

1.2.2 To investigate the attitudes of Business English major students towards the use of mobile phone applications in learning English language.

Research Methodology

The population of this study included 330 Business English major students who use mobile phone applications for learning English language. The samples for quantitative data were 181 Business English major students who use mobile phone applications for learning English language. They were selected by using the Table of Krejcie and Morgan's sample size calculation (1978) and simple random sampling technique. The samples for qualitative data were 8 Business English major students, classified by BRU English test scores. The 181 Business English major students were informed the purposes of the study and required to fill out the questionnaire. Then, the semi-structured interview was administered to 8 Business English major students. Each interview was recorded to audio tape and reviewed afterwards. The audiotapes were transcribed after the interviews had completed. The researchers collected the data by themselves during on October, 2020. The obtained data was analyzed by the descriptive statistical analysis i.e. alpha coefficient, frequency, percentage, mean, and standard deviation. The data from semi-structure interview was analyzed by content analysis technique. The sound recorder was also analyzed by using transcription and interpretation.

Results

This study was focused on the attitudes towards the use of the mobile phone applications in learning English language of Business English major students. The summary of the finding was explained as follows:

4.1 The mobile phone applications in learning English language of Business English major students were divided into 10 types. Considering in each application type, the most 3 mobile phone applications used in learning English language could be presented in Table 1.

Table 1

Mobile Phone Applications in Learning English Language of Business English Major Students

Mobile Phone Applications	Sample (n=181)	
	Frequency	Percent
English Dictionary Application		
1. Oxford Dictionary of English	73	40.30
2. Dictionary	68	37.6
3. Dictionary Merriam Webster	17	9.40
English-Thai Dictionary Application		
1. Thai Fast Dictionary	71	39.20
2. Longdo Dictionary	39	21.50
3. Line Dictionary	13	7.20
Vocabulary Application		
Bright – English for beginners	49	27.10
Alphabear Words	12	6.60
Battle Text	7	3.90
Testing Application		
Grammar Test	71	39.20
TOEIC	34	18.80
TOEIC Listening & Reading	30	16.60
Learning Basic English Application		
Learning Basic English	119	65.70
Echo English	9	5.0
LEB English	1	0.60
Grammar Application		
Grammarly	99	54.70
Learn English Grammar US	12	6.60
Learn English Grammar UK	10	5.50
Conversation Application		
Orai for public	40	22.10
Andy	21	11.60

Table 1 (Cont.)

Mobile Phone Applications	Sample (n=181)	
	Frequency	Percent
Tandem	7	3.90
Translation Application		
Google Translate	174	96.10
iTranslate	4	2.20
Papago	1	0.60
Speaking Application		
Speak English	76	42.00
Daily English Conversation	24	13.30
Hello English	15	8.30
Listening Application		
English Listening	94	51.90
Podcast	28	15.50
Netflix	2	1.10

Table 1 presents the mobile phone applications used in learning English language of Business English major students. The major mobile phone applications in learning English language of Business English major students were Google Translation (96.10%), Learning Basic English (65.70%), and Grammarly (54.70%).

Considering in each application type, the results revealed as followed:

In terms of English Dictionary applications, the most application used was Oxford Dictionary of English (40.30%), followed by Dictionary (37.60%), and Dictionary-Merriam-Webster (9.40%), respectively.

In terms of English-Thai Dictionary applications, the most application used was Thai Fast Dictionary (39.20%), followed by Longdo Dic (21.50%), and Line Dic (7.20%), respectively.

In terms of Vocabulary applications, the most application used was Bright – English for beginners (27.10%), followed by Alphabear Words (6.60%), and Battle Text (3.90%), respectively.

In terms of Testing applications, the most application used was Grammar Test (39.20%), followed by TOEIC (18.80%), and TOEIC Listening & Reading (16.60%), respectively.

In terms of Learning Basic English applications, the most application used was Learning Basic English (65.70%), followed by EchoEnglish (5.00%), and LEB English (0.60%), respectively.

In terms of Grammar applications, the most application used was Grammarly (54.70%), followed by Learn English Grammar US (6.60%), and Learn English Grammar UK (5.50%), respectively.

In terms of Conversation applications, the most application used was Orai for public (22.10%), followed by Andy (11.60%), and Tandem (3.90%), respectively.

In terms of Translation applications, the most application used was Google Translate (96.10%), followed by iTranslate (2.20%), and Papago (0.60%), respectively.

In terms of Speaking applications, the most application used was Speak English (42.00%), followed by Daily English Conversation (13.30%), and Hello English (8.30%), respectively.

In terms of Listening applications, the most application used was English Listening (51.90%), followed by Podcast (15.50%) and YouTube (0.60%), respectively.

4.2 The attitudes towards the use of mobile phone applications in learning English language of Business English major students were concerned 3 aspects as cognitive information, affective information, and behavioral information. Considering in each attitude, the details could be presented in table 2.

Table 2

Attitudes Towards the Use of Mobile Phone Applications in Learning English Language of Business English Major Students

Statements	\bar{X}	S.D.	Meaning	
Cognitive Information				
1. I think mobile phone apps enabled me to accomplish learning tasks more quickly.	4.48	0.58	Agree	Positive
2. I think learning on the mobile phone apps is useful for my study.	4.39	0.63	Agree	Positive
3. Mobile phone apps can be an effective method of learning as it can give immediate support.	4.23	0.67	Agree	Positive
4. Learning English by using mobile phone apps is enjoyable.	4.27	0.68	Agree	Positive
5. Mobile phone apps learning is a more flexible method of learning as it can be done anytime and anywhere.	4.46	0.62	Agree	Positive
6. I think mobile phone apps fit on my learning styles.	4.15	0.68	Agree	Positive
7. I think mobile phone apps can be used for more understand to learn grammar.	3.99	0.79	Agree	Positive
Affective Information				
8. I feel learning on the mobile phone apps helped me develop my language performance.	4.28	0.65	Agree	Positive
9. I feel learning English on the mobile phone apps made learning language easier.	4.31	0.64	Agree	Positive
10. I feel more relaxed to learn listening skills when using mobile phone apps.	4.17	0.68	Agree	Positive
Behavioral Information				
11. I have more interest in learning English through mobile phone apps.	4.19	0.69	Agree	Positive
12. I keep up to date with English by using mobile phone apps.	4.37	0.62	Agree	Positive
13. I use mobile phone apps to learn reading and writing faster.	4.16	0.73	Agree	Positive
14. I use mobile phone apps to learn pronunciation and speaking better.	4.29	0.62	Agree	Positive
Total	4.26	0.66	Agree	Positive

As shown in Table 2, it presents the attitudes towards the use of mobile phone applications in learning English language of Business English major students. The result was shown that the attitudes towards the use of mobile phone applications in learning English language in overall was at agree level ($\bar{X} = 4.26$). Considering in each aspect was revealed that the most aspect found was Cognitive Information at the agree level ($\bar{X} = 4.28$), followed by Behavioral Information at the agree level ($\bar{X} = 4.27$), and Affective Information at the agree level ($\bar{X} = 4.23$), respectively. The details of each item was revealed that the most item found was “I think mobile phone apps enabled me to accomplish learning tasks more quickly.” at the agree level ($\bar{X} = 4.48$), followed by “Mobile phone apps learning is a more flexible method of learning as it can be done anytime and anywhere.” at the agree level ($\bar{X} = 4.46$), and “I think learning on the mobile phone apps is useful for my study.” at the agree level ($\bar{X} = 4.39$), respectively. However, the least item found was “I think mobile phone apps can be used for more understand to learn grammar.” at the agree level ($\bar{X} = 3.99$).

Discussion

The mobile phone applications in learning English language used by Business English major students could be divided into 10 types. There were English dictionary applications, English - Thai dictionary applications, vocabulary applications, testing applications, learning basic English applications, grammar applications, conversation applications, translation applications, Speaking applications, and listening applications. The major mobile phone applications in learning English language of Business English major students were Google Translation (96.10%) of Translation Application, Learning Basic English (65.70%) of Learning Basic English applications, and Grammarly (54.70%) of Grammar applications. This result was related to the study of Lei (2018), and Hongjan, Pongpan, and Lungnapha (2020) that mentioned the main language skills used by students were listening, reading, speaking, writing, grammar, vocabulary and spelling. It was also related with the previous studies of Mindog (2016) who studied the use of smartphone apps to learn English by four Japanese university students, as well as the study of Nami (2020), and Azmi (2018) that found the most of students highly used dictionary apps and lexical apps in learning English language.

According to the attitudes, the Business English major students had positive attitudes towards the use of mobile phone applications in learning English language. Positive attitude help students successfully in learning language. This was related to Gardner and Lambert (1972) and Savignon (1972) that students agreed that mobile phone apps enabled them to accomplish learning tasks more quickly. However, the students thought that mobile phone apps could be used for more understand to learn grammar. They also used apps to support what they are learning in the classroom. Mobile phones apps have a lot of benefit in learning English as “vocabulary reading, writing, grammar and translation tasks” which related to Steel (2012) who pointed out that positive attitude will help learners’ successfully in learning language and success in learning a language. Learning by mobile phones applications in particular has a positive impact on developing students’ interest as well as motivation and achievement.

Conclusion

There were 10 types of mobile phone applications in learning English language used by Business English major students as follows: English dictionary applications, English -Thai dictionary applications, vocabulary applications, testing applications, learning basic English applications, grammar applications, conversation applications, translation applications, speaking applications, and listening applications. The major mobile phone applications in learning English language of Business English major students were Google Translation (96.10%) of Translation Application, Learning Basic English (65.70%) of Learning Basic English applications, and Grammarly (54.70%) of Grammar applications. This means that those 3 applications were useful and might be suggested for learning English language.

The Business English major students had positive attitudes towards the use of mobile phone applications in learning English language since the positive attitude help students successfully in learning language. Considering in each aspect was revealed that the most aspect found was Cognitive Information, followed by Behavioral Information, and Affective Information, respectively. Moreover, the mobile phones applications have a positive impact on developing students’ interest as well as motivation and achievement. This study will be useful for Business English major students and

relevant learners who want to improve their English skills and the result will also provide types of mobile phone apps and the effective ways to use mobile phone apps in learning the English language.

Recommendations

7.1 This research was specifically study Business English major students at Buriram Rajabhat University. The future studies should be study other samples, focus more on the area and may be more the larger number of samples in order to gain more reliable in formation.

7.2 The future studies should add more research methods about qualitative research in order to gain deeper data of understanding the attitudes towards the use of mobiles phone apps in learning English language than this research.

References

- Azmi, N. (December, 2018). "Smart Phones in ESP Classes: Redefining the Powers of 'Humanware'. *British Journal of Education*. 6(12) : 69-78.
- Cholakova, M. (June, 2015). "The Influence of the English Language in a Multilingual and a Monolingual Environment – a Comparative Approach." *International Journal of English Language Teaching*. 3(4) : 35-78.
- Facer, K. (2004). Foreword to the Literature in Mobile Technologies and Learning in Naismith. (Eds.), A Report for NESTA Future lab.
- Gardner, R. C., & Lambert, W. E. (1972). *Attitudes and Motivation in Second Language Learning*. Rowley, MA: Newbury House Publishers.
- Hongjan, P. & Lungnapha (2020). "Mobile Applications for English Skill Development on the Basis of Qualifications Framework for Higher Education (TQF)." *Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward*. 2020 : 856-867.
- Ivić, V. & Jakopec, T. (2016). "Using mobile application in foreign language learning: A case study." *Libellarium*. 9 (2) : 217-230.

- Ishihara, N. & Cohen, A.D. (2014). Teaching and Learning Pragmatics: Where Language and Culture Meet. (1st ed). Routledge Taylor & Francis Group : Longman.
- Krajčůvá, D. (2012). "English as a World Language." *Jazyk a kultura*. 10(1) : 56
- Rohmah, Z. (2005). "English as a Global Language: its Historical Past and its Future." *Jurnal Bahasa & Seni*. 33(1) : 106-117.
- Lei, Z. (2018). "Vocabulary Learning Assisted with Smart Phone Application" *Theory and Practice in Language Studies Journal* .8(11) : 1511–1516.
- Mindog, E. (2016). "Apps and EFL: A Case Study on the Use of Smartphone Apps to Learn English by Four Japanese University Students." *JALT CALL Journal*. 12(1) : 3-22.
- Nami, F. (2020). "Educational smartphone apps for language learning in higher education: Students' choices and perceptions." *Australasian Journal of Educational Technology*. 36(4) : 82-95.
- Ozer, O. & Kiliç, F. (2018). The effect of mobile assisted language learning environment on EFL students' academic achievement cognitive load and acceptance of mobile learning tools. *A Journal of Mathematics, Science and Technology Education*.
- Savignon, S. J. (1972). *Communicative competence: An experiment in foreign language teaching*. Philadelphia, PA: The Center for Curriculum Development.
- Steel, C. (2012). Fitting learning into life: language students' perspectives on benefits of using mobile apps. 29th Annual ascilite Conference 2012, 25 - 28 November 2012. Wellington, New Zealand: Australasian Society for Computers in Learning in Tertiary Education (ascilite).
- Zhang, G.M. (2010). *Technology uses in creating second language learning environments*. (Unpublished doctoral dissertation). Michigan State University, Michigan.

Factors Influencing Presentation Techniques of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University

Prapassara Punpanit¹ / Phornpawitch Chanuanchai²

¹B.A. Students, Business English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

Email: 600112156027@bru.ac.th

²Lecturer, Business English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

Email: Phornpawitch.cha@bru.ac.th

Abstract

This study was conducted for the purposes to 1) study the factors influencing presentation in Business English students and 2) study the factors that improves English Presentation in Business English students. The research instruments in this study are questionnaire and semi-structure interview. The populations of this study are 266 Business English Program students; Buriram Rajabhat University and sample are 41 of fourth year students from Business English Program by purposive sampling technique. The statistical devices employed in this study are frequency, percentage, mean and standard deviation. Samples for interview are 10 students from fourth year who has GPA more than 3.00. The results of this study are 1. The factor improve for presentation “confidence can help in English speaking better” (\bar{x} = 3.73, S.D = 0.93) and 2. The factor that influencing for presentation are “English grammar seem’ quite difficult to speak correctly” (\bar{x} = 3.66, S.D = 0.93)

Keywords: factors, influencing, presentation techniques

Introduction

Nowadays, more people are dedicating time to studying English as a second language. Many countries include Thailand in the school syllabus and children are starting to learn English from childhood until adult hood, (British study carter). English is necessary for occupations, daily life and

education. English became an official language learned around the world more than other languages. English is easy to see just how important English is around the world. Many international businesses conduct meeting in English, tourists and travelers, universities teach courses in English, that is why English language became a common languages (Darasawang.2007).

In Thailand, it is necessary for Thai people to communication in English. Since Thailand has become an ASEAN member country, thus Thai people must use English efficiency to communicate with other people around the world especially with the ASEAN countries people (Srisarng.2014). Accordingly with the Ministry of Education (2002) use the syllabus to put great emphasis on English language must be the first languages for Thai student learn at school.

Regarding at four skills, speaking skill is claimed to be the most important skill (Ur.1996). However, Thai people still attempt to speaking English since they have fewer chance to speak English with the foreigners in daily life. (Wanich.2014).

As English for presentations is one of the instruments to practice English Speaking skill, for the student in the Business English Program presentation were set in the syllabus to practice the students speaking skill.

For the present investigation, the researchers would like to study the factors influencing presentation and factors in Business English 4th year students. That pointed out that there might be some reason or factors enhancing the presentation of Business English students. For some language learners, they struggled and find it difficult to present in English, while some groups of English learners are able to present in English proficiently and fluently. In addition, one of their targets is the students know the factors influencing presentation in English and improve them in their presentation skill.

Research Objectives

This study designed to achieve the following objectives:

- 2.1 To study the factors influencing presentation in Business English students.
- 2.2 To study the factors that improves English Presentation in Business English students.

Research Methodology

3.1 Population and Samples

3.1.1 The population of this study were 266 students of Business English major who were studying in the Business English program in the Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University in academic year 2020.

3.1.2 The samples for qualitative data were 10 students of Business English major in the fourth year, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University in academic year 2020. They were selected by using purposive sampling technique. The researcher selected by semi-structure interview method with students who have GPA 3.00 up.

3.2. Research Instrument

4.1.1 Questionnaire

The research instruments in this study used a self-reported questionnaire and interview. They are asking the sample about factors influencing presentation in Business English students. The details of questionnaire each instrument include with three parts. First part is about the personal information of the sample are required to answer the research questions about gender, age and year of study. Second part is comprised of 14 statements of five-point rating scale questionnaire with Likert's rating scale. It aimed to investigate factors which enhance learning English presentations and the factors which are the most influential factors to be fluent in English presentation. Five-point Likert's scales uses are as follows Oxford and Burry-Stock (1995; cited in Sarom, 2010). The last part is about open-end form in which is the samples can write their suggestion and comments. The researchers studies theories and principles from textbooks, document, articles, related literature and examined by three experts to check the correctness and appropriateness.

4.1.2 Semi-structured Interview

The semi-structured interview was used to obtain the in-depth information about the factors which enhance learner English presentation, and which are the most influential factors to be fluent in English presentation with five questions for interview. The researcher is adapted from the presentation in a foreign language category of Richards (2001).

3.3 Data Collection

After the questionnaire statements were examined by the three experts, the researcher is cooperation to gather the data of 41 students of Business English major in fourth year. They were asked to fill out the questionnaire. The researcher collected the data by themselves at Buriram Rajabhat University. Duration of time is 11 September to 11 October 2020.

The final version of the semi-structured interview guide was administered to 10 students of Business English major in fourth year. Thai version was used to interview the Business English major students. Each of the 10 interviewees was interviewed for approximately ten minutes. Each interview was audio taped to ensure that all the information was recorded and could be reviewed afterwards. After the interviews had been completed, the audiotapes were transcribed.

3.4 Data Analysis

After checking the completion of each questionnaire, the data gathered from the questionnaires were statistically analyzed by using Statistic Package for Social Science (SPSS) mainly focusing on the descriptive statistical analysis frequency, percentage, mean, and standard deviation. The statistical devices employed in this study about Frequency (f), percentage (%), Mean (x) and standard deviation (S.D).

Results

The results were presented according to the research objectives as follows:

Table 1

Investigate Factors to Enhance Learners' English Presentation

Presentation abilities	\bar{x}	S.D	Meaning
1. I always feel nervous when speaking English in front of the classroom.	3.73	0.94	High
2. I am worried about making mistake when, I have presentation in front of the classroom.	3.85	0.85	High
3. I cannot express clearly my ideas in English.	3.56	0.95	High
4. I prepare the presentation is not good enough.	3.20	1.00	Moderate
5. My English pronunciation is rather poor.	3.12	0.87	Moderate
6. My English grammar seem' quite difficult to speak correctly.	3.66	0.93	High
7. My vocabulary is limited.	3.66	1.06	High
Total	3.54	0.71	High

As shows in table 4.2, it presented the factors that influence the presentation (\bar{x} =3.54,S.D.=0.71). “English grammar seem’ quite difficult to speak correctly.” (51.2%), the second “English pronunciation is rather poor.” (46.3%), the last “feel nervous when speaking English in front of the classroom.” (39.0%) movie, listening from BBC, CNN news, etc.” (39.0%), the last “speak English with native speakers.” (34.1%)

Table 2

The Most Influential Factors to be Fluent in English Presentation

Presentation abilities	\bar{x}	S.D	Meaning
8. I can think in English while speaking.	3.59	0.97	High
9. The confidence can help in English speaking better.	3.73	0.92	High
10. You always use English as habitually, watching English movie, listening from BBC, CNN news, etc.	3.73	0.94	High
11. I can create a small group to train practice communicate in English with friends.	3.15	1.19	High
12. I can speak English with native speakers.	3.20	1.14	Moderate
13. I have positive attitude with English language.	4.10	0.83	High
14. I always practice English by myself.	3.78	0.98	High
Total	3.60	0.75	High

As shown in table 4.3, it presented to the factors that enhance your presentation and influence the presentation. The factors that enhance your presentation abilities total (\bar{x} =3.60, S.D.=0.75), the topic found most was “The confidence can help in English speaking better.” (51.2%), the second “Use English as habitually, watching English.

Discussion

The finding from investigating Factors to Enhance and influence Learners’ English Presentation. The result came out that the samples the most of enhance “I have positive attitude with English language, that was related with the research of Teng and Sinwongsuwat (2015) and she said that may well provide English learners with a level of communicative competency that will allow them to more, The second “I always practice English by myself.” “The confidence can help in English speaking better. You always use English as habitually, watching English movie, listening from BBC, CNN news, etc.” As the researcher has been considered, the sample mainly choose to have a positive

attitude with the English language and practice the language by yourself or practice by watching movie, listening from BBC, CNN news. The researchers inferred prefer the samples liked to practice themselves with various techniques as the researcher made questionnaire. The results were selected of Pandito (2017) concluded that English is an important language. And able to practice English from English lessons Have Self Confidence Can Help Improve Your Speaking and English-speaking skills from BBC News CNN.

The most influential factors to be fluent in English presentation. The result came out that the samples the most of influential "I am worried about making mistake, when I have presentation in front of the classroom." The second "I always feel nervous when speaking English in front of the classroom.", "My vocabulary is limited." and the last "My English grammar seem' quite difficult to speak correctly." as the researcher have considered, the sample mainly afraid, worries speaking, and nervousness every time when present to the class. In addition, there are some words that can be limited because there may be few. They were worries about speaking because the grammar of the English language was quite difficult for the sample. The researchers inferred prefer the samples, the samples were mostly concerned about speaking in front of the class because grammatical speech was difficult and had terminology to eliminate. The results were selected to Richards (2001), is the difficulty to learn to speak English, it concludes as the following 7 steps about Hard to pronounce words, Lack of using , Shy to speak, Lack of motivation to improve and enhance their English speaking skills, Unable to understand and unable to speak English correct grammar. The results were selected to the Pandito (2017) said that most of the students were unable to speak English for a long time and were nervous when they spoke English, with a small library of words, not knowing what to say.

The result from the semi-structured interview that the students of Business English major in fourth year. Revealed of enhance The mostly factor that increase capable is try to speaking because it's make more confident without anxiety and can make the presentation well averred at 80% and for Influential revealed the mostly is anxious, excitement because they afraid that they cannot present well including audience's behavior, forget content to present, no confident and answer question from

audiences averred at 40% The finding consistent for enhance Theo (2016) defined that the successful in giving formal presentation should be well prepare, sufficiently in

practicing, and deliver with powerful and briskness. The present delivering will be much more interesting if it is good in practicing and preparation and Littlewood (2007), defined that the first problem is worried about making mistakes, fearful of criticism or losing face. They are shy of the attention that their speech attracts.

Conclusion

The purposes of this study were to investigate factors which enhance learners' English presentation and to find out the factors which the most influential factors to be fluent in English presentation. The population of this study is 266 students of Business English major who are studying in Business English program. The samples for quantitative were 41 students of Business English major in the fourth year, who were studied English for presentation of Business English major in the fourth year in Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University. And the samples for qualitative data were 10 students selected by using purposive sampling technique. The researcher was selected by semi-structure interviewed method with students who have GPA 3.00 up. The questionnaire, the researcher adapted from the presentation in a foreign language category of Richards (2001) and constructed the draft questionnaire with 14 statements adapted from Pongpanich (2008). The Semi-structured Interview researcher constructed five questions in adapted form from the presentation in a foreign language category of Richards (2001). The questionnaire analyzed by using Statistic Package for Social Sciences (SPSS) mainly focusing frequency (f) and percentage (%) are used to calculate the data of the personal information of the samples. The details of each part were follows: the general information sample including gender, age and years of study. Mean (\bar{x}) and standard deviation (S.D) are used to investigate the factors that affect the presentation abilities of Business English major students in fourth year. On considering the most topic the factors that enhance your presentation abilities is, the positive attitude with English language ($\bar{x} = 4.10$) follow by the factors are influence the presentation is, worried about making mistake when. I have presentation in front of the classroom. ($\bar{x} = 3.85$) because worried will make a poor presentation. The Semi-

structured Interview about the factors that influences and enhances the presentation of Business English major in fourth year students from the semi-structured interview is analyzed by content analysis technique found the Factor that enhance on presentation was “Practice can make confident.”(80.00%), followed by “Assertiveness to present” (10.00%), then “Knowledge”(10.00%) and the factors that influence on presentation was “Anxiety and Excitement affects to presentation.”(40.00%), followed by “The listener haven’t pay attention,” (30.00%)

Recommendations

Regarding presentation technique the researchers present the implication of the finding as follow:

- 7.1 The finding can help students understand their English presentation techniques and problems.
- 7.2 The finding will benefit for students who want to improve their speaking skills.
- 7.3 The finding can help the teachers who teach English for the presentation or about English presentation to prepare the material they have created.

References

- Chomchaiya. (2017). **Studies of Factors Affecting English Communication Ability in Daily Life of Graduates from Thai Higher Education Institutions Who Were Working in Bangkok**
- Francis. (2010). Giving Professional Presentations in the Behavioral Sciences and Related Fields. **New York: Taylor & Francis Books, Inc.**
- Hamilton, C. & Parker, (1996). Communicating for results: **A Guide for Business & the Professional, 5th Edition**, Belmont, (CA: Waswoorth Publishing Company, 1996), p. 31.
- Chaiparn. (2013). **Factors Affecting the Fourth Year English for International Communication Students’ Anxieties in Speaking English.**

- Chairinkam. (2006). **Using Activities Focused on Communication Strategies to Enhance Listening-Speaking Abilities and Decrease Anxiety of Developing Level Students.**
- Triwittayayon, et. al. (2018). **Factors Enhancing English Speaking Ability: Perspectives from Thai High School Students and Their Teachers Thai High School Students and Their Teachers.**
- Nguyen. (2019). **Studied of Oral Presentation: An Effective Approach to Enhance Non-English Major Students' Speaking Proficiency.**
- Nhung. (2018). **Factors Affecting Oral Presentations of the Second-Year English Majors at Hanoi University of Industry.**
- Phra Bunthit Paṇḍīto (Krongbuaban). (2017) **A Study of the Problems of English Speaking Skills of the First Year Students at Mahachulalongkornrajavidyalaya University.**
- Pongpanich. (2008). **A Study of Problems in English Speaking in Speech Communication of Management Sciences Students, Kasetsart University, Sriracha Campus: October 2007 to September 2008.**

An Analysis of Spoken Words and Idioms Found in Frozen II Movie

Niramon Kulthon¹ / Pakjira Narkprakhon² / IntiraThianpet³ /

Surachai Piyanukool⁴ / Suphakit Phoowong⁵

¹⁻³ Students, English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

⁴⁻⁵ Lecturers, English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

Abstract

The purposes of this study were to 1) analyze spoken words found in the film Frozen 2, and 2) analyze idioms found in Frozen 2. The population of this study were top 10 movies of the box office in 2019. The sample of this study was Frozen 2, which was ranked the 5th. The research instrument was analysis table. The researchers discussed the collected data by content analysis and presented the numbers and percentages of the data. The researchers found 42 new and interesting spoken words categorized into 9 categories. The top 3 most common spoken words included 1) Getting Information 19 words (45.24%), 2) Reasoning and Explanation, 7 words (16.67%), and 3) Questioning and Answering 6 words. (14.29%), respectively. For the idioms, the researchers found the top 3 new and interesting idioms were 1) 10 idioms with verb and preposition (50%), 2) 4 idioms with verb, objective pronoun and preposition (20%), and 3) 3 idioms with verb with -ing and preposition (15%).

Introduction

Movies are the most influential medium that will bring you into unlimited entertainment. Events, art, literature, documentaries and fantasies are released to the public in an animated format with an emphasis on entertainment from a group of people who have invested in creating stories or events. The objective is to sell entertainment and education, and to satisfy the audience. The film is considered to be an excellent entertainment art and plays an important role in society. It helps humans learn new things in life and see what they can't imagine.

In the film, there are many interesting and educational knowledge such as language usage, culture, history, technology, etc. The researchers are ones of the students in English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University. Since the researchers are English major students, we would like to learn English from a variety of media. The researchers found that learning English from movie is fun and interesting. Therefore, the researchers selected a movie to study spoken words and idioms. That movie is Frozen II.

Frozen II is an American fantasy musical animated computer movie, produced in 2019 by Walt Disney Animation Studios. It was the sequel to the Snow Queen's Adventures. The two brothers, set off to find answers from the mysterious call, the source of Elsa's magical powers to defend the kingdom

In addition to the story that is interesting and adventurous, there are also interesting communication techniques, including the language used in speaking and expressions or idioms found in this story.

Spoken word is a performance art that is a word-based. It often includes collaboration and experimentation with other arts forms such as music, theater, and dance. However, spoken word usually tends to focus on the words themselves, the dynamics of tone, gestures, facial expressions, the followings are examples of spoken words. "Aw, don't worry, she'll be okay. Seems like she's pretty strong." The meanings of these words are the speaker emboldened somebody not to worry about someone because she can help herself. "Please leave. I need to be alone. I don't want to hurt anyone." The speaker doesn't want to see the interlocutors and he is angry. "Yes, it's very dangerous! You should head home before it gets worse." The speaker suggested someone to go home now.

Idioms is important part of everyday English. They come up all the time in both written and spoken English because idioms don't always make sense literally, you'll need to familiarize yourself with the meaning and usage of each idiom. That may seem like a lot of work, but learning idioms is fun, especially when you compare English idioms to the idioms in your own language. The following are example of idioms,

"Please don't shut me out again" means Please don't chase me out again.

"Okay, keep going north" means the speaker wants to convey that to continue.

Both of these words are the words that students who study English majors should know, because in everyday life these words are used extensively. The researchers will analyze those two kinds of words by a table of analysis. The topics are type and meaning.

Research Objectives

- 2.1 To analyze spoken words and idioms found in Frozen II, movie
- 2.2 To analyze types and meaning of spoken words and idioms found in Frozen II, movie

Research Methodology

3.1 Research Design

The design of this study is a mixed design, quantitative research and qualitative research designs. It was a content analytical research mixed with quantitative data.

The researchers analyzed spoken words and idioms found in the film Frozen II by recording and counting the numbers of those words, telling the types and meaning in the form of tables.

3.2 Population and Samples

The population and samples of this study are described as follows:

3.2.1 Population

The population of the study were top 10 box office movies in 2019. (Beartai.com <https://today.line.me/th/v2/article/Avengers>). They are the followings

1. Avengers: Endgame
2. The Lion King
3. Toy Story 4
4. Captain Marvel
5. Frozen II
6. Spider-Man: Far from Home
7. Aladdin
8. Joker
9. Star Wars: The Rise of Skywalker

10. It: Chapter Two

3.2.2 Samples

The sample was Frozen II. It was selected based on a purposive sampling method. The researchers selected this movie because it is a cartoon movie and it's very popular among teenagers. The content that the researchers chose to analyze were spoken words and idioms.

Examples of spoken words:

1. "Aw, don't worry, she'll be okay. Seems like she's pretty strong."
2. "Please leave. I need to be alone. I don't want to hurt anyone."
3. It's very dangerous! You should head home before it gets worse.
4. "Elsa, you're different"
5. "You can't just follow me into fire!"
6. "You don't want me following you into fire?"
7. "Come my darling, homeward bound..."
8. "This is my fault"
9. "May I present Prince Hans of the Southern Isles"

Table 1

Research Instrument of Spoken Words

Spoken Words	Types	Meaning
Examples :	Reasons &	The speaker emboldened somebody not
1. "Aw, don't worry, she'll be okay. Seems like she's pretty strong."	Explanation	to worry about someone because she can help herself.
2. "Please leave. I need to be alone. I don't want to hurt anyone."	Warning	The speaker doesn't want to see the interlocutors and he is angry.
3. It's very dangerous! You should head home before it gets worse.	Suggestion	The speaker suggests the interlocutors to go home.
4. "Elsa, you're different"	Getting Information	The speaker wanted to convey that Elsa's appearance had changed.

Table 1 (Cont.)

Spoken Words	Types	Meaning
5. "You can't just follow me into fire!"	Commanding	The speaker ordered not to follow into the fire.
6. "You don't want me following you into fire?"	Questioning & Answering	The speaker repeatedly asked if he wasn't really letting her into the fire.
7. "Come my darling, homeward bound..."	Requesting	He wants her go back home with him.
8. "This is my fault"	Excuses & Apologizes	I want to express my condolences.
9. "May I present Prince Hans of the Southern Isles"	Recommending	The speaker wants to introduce the prince.

Examples of Idioms:

1. "Wait slow down no one's brothers are staying here no one is getting married." 2. "Please don't shut me out again."
3. "Okay, keep going north."
4. "Arendelle is safer with me staying up here."
5. "We're going to try and putanendto this crazy winter."
6. "We can buy you some time!"

Table 2

Research Instrument of Idioms

Idioms	Types	Meaning
Examples: 1. "Wait slow down no one's brothers are staying here no one is getting married."	Idioms with verb and preposition	Slow down = take it easy Take it easy, listen to me first, no one will marry.
2. "Please don't shut me out again."	Idioms with verb, object pronoun and preposition	shut me out = chase Please don't chase me out again.
3. "Okay, keep going north."	Idioms with verb + verb + ing	keep going = continue going The speaker wants to convey that they should continue going.
4. "Arendelle is safer with me staying up here."	Idioms with verb + ing and preposition	staying up= stay Arendelle is safer when I'm here.
5. "We're going to try and put an end to this crazy winter."	Idiomatic pairs	put an end= stop We'll try to stop this bad winter.
6. "We can buy you some time!"	Idioms with verb, object pronoun and noun	buy you some time=give you some amount of time.

3.3 Research Instruments

The research instrument of this study is an analysis table. The researcher constructed the instrument as follows:

- 3.3.1 The researchers studied researches, articles, books concerning content analysis.
- 3.3.2. The researchers selected examples of spoken words and idioms and put into the tables.
- 3.3.3. Take the instrument to the advisor to check the appropriateness
- 3.3.4. Adjust the tables and examples accordingly to the advisor's suggestions.
- 3.3.5. Take the instrument to three experts to verify the suitability by Face-validity, that is the experts give comments and suggestions. The three experts were below:

1. Professor Somyong Som-in

2. Professor Angelie G. Escudra

3. Professor Thitaporn Putklang

3.3.6. Once the tables have been evaluated, the researcher take them to the advisor for another round of review.

3.3.7. Make a complete research instrument and take it to collect the data.

3.4 Data Collection

3.4.1 Watch Frozen II for comprehending the story and then collect data from subtitle of the movie.

3.4.2 Put all the spoken words and idioms, types, and meanings into the table of analysis.

3.4.3 Calculate Spoken Words and Idioms how many sentences and how many kinds.

3.5 Data Analysis

3.5.1 Count the number of spoken words and idioms.

3.5.2 Analyze the number of spoken words and idioms in percentage.

The statistical formular for percentage is shown below

Percentage

$$P = \frac{F \times 100}{N}$$

P = Percentage

F = The frequency for percentage calculation

N = All frequency (Boonchom Sri-Sa-Ard, 2010)

3.5.3 **Qualitative Data Analysis.** The researchers employ content analysis to describe the collected data.

Examples of data analysis

Spoken Words

1. Getting Information

“Make one wrong move and everyone will you see there from four years dear.”

Meaning: The speaker wanted to say that every mistake that happened in the last four years, because Anna did not yet know the control of power, but as he grew up, knew to control the power and no one would see it again.

2. Suggestion

“May I present Prince Hans of the Southern Isles.”

Meaning: The speaker wants to introduce the prince.

3. Request

“Please don't knock on the door loudly.”

Meaning: Please don't slam the door

Idioms

1. Idioms with preposition

“Wait **slow down** no one's brothers are staying here no one is getting married.”

Meaning: Listen to me first, no one will marry.

2. Idioms with verb, object pronoun and preposition

“I will **look it up** when we get home.”

Meaning: The speaker wanted to convey that He will search for something when he gets home.

3. Idioms with preposition

“Please don't **shut me out** again.”

Meaning: Please don't chase me.

Results

This section includes all spoken words found in Frozen II movie as shown in Table 1

Table 3

Frequency and Percentage of Spoken Words found in Frozen II movie

Types of Spoken Words	Frequency(N)	Percentage(%)
1. Suggestion	1	2.38
2. Excuses & Apologies	1	2.38
3. Getting Information	19	45.24
4. Questioning & Answering	6	14.29
5. Command	1	2.38
6. Request	2	4.76
7. Warning	4	9.52
8. Recommending	1	2.38
9. Reasoning & Explanation	7	16.67
Total	42	100

From table 3 , the result showed that the most type of spoken word is Getting Information (19 sentences or 45.24 percent), Reasoning & Explanation (7 sentences or 16.67 percent), and Questioning & Answering (6 sentences or 14.29 percent), respectively.

Table 4

Example of Spoken Words found in Frozen II movie

No.	Spoken Words	Types	Meanings
1.	“Yes, it's very dangerous! You should head home before it gets worse.”	Suggestion	The speaker suggests the interlocutors to go home.
2.	“This is my fault”	Excuses & Apologizes	I want to express my condolences.
3.	“They' re just maybe not right this second”	Getting Information	At thistime they may not come to us.

4.	“You don't want me following you into fire?”	Questioning & Answering	The speaker repeatedly asked if he wasn't really letting her into the fire.
5.	“You can't just follow me into fire!”	Commanding	The speaker ordered not to follow into the fire.
6.	“Please don't slam the door”	Request	Please don't close the door loudly.
7.	“Please leave. I need to be alone. I don't want to hurt anyone.”	Warning	The speaker doesn't want to see the interlocutors and he is angry.
8.	“May I present Prince Hans of the Southern Isles”	Recommending	The speaker wants to introduce the prince.
9.	“Aw, don't worry, she'll be okay. Seems like she's pretty strong.”	Reasoning & Explanation	The speaker emboldened somebody not to worry about someone because she can help herself.

Table 5
Frequency and Percentage of Idioms

Types of Idioms	Frequency (N)	Percentage (%)
1. Idioms with verb and preposition	10	50
2. Idiom with verb, objective pronoun and preposition	4	20
3. Idioms with verb + verb + ing	1	5
4. Idioms with verb + ing and preposition	3	15
5. Idiomatic pairs	1	5
6. Idiom with verb, objective pronoun and noun	1	5
Total	20	100

From the table 2, 3 the result showed that the most type of idioms is Idioms with verb and preposition (10 idioms or 50 percent), Idiom with verb, objective pronoun and preposition (4 idioms or 20 percent), and Idioms with verb + ing and preposition (3 idioms or 15 percent), respectively.

Table 6

Examples of Idioms found in Frozen II movie

No.	Idioms	Types	Meanings
1.	“Wait slow down no one's brothers are staying here no one is	Idioms with verb and preposition	Slow down = take it easy Take it easy, listen to me first, no one will marry.
2.	“Please don't shut me out again.”	Idiom with verb, objective pronoun and preposition	shut me out = chase Please don't chase me out again.
3.	“Okay, keep going north.”	Idioms with verb + verb + ing	keep going= continue going The speaker wants to convey that they should continue going.
4.	“Arendelle is safer with me staying up here.”	Idioms with verb + ing and preposition	staying up= stay Arendelle is safer when I'm here.
5.	“We're going to try and put an end to this crazy winter.”	Idiomatic pairs	put an end= stop We'll try to stop this bad winter.
6.	“We can buy you some time! ”	Idiom with verb, objective pronoun and noun	buy you some time= give you some amount of time.

Discussion

The researchers found that the number of spoken words are 42 words, which the most top three are 1) Getting Information (19, 45.24%), 2) Reasoning & Explanation (7, 16.67%), and 3) Questioning & Answering (6, 14.29). The findings are like this because most of the words are the spoken words of Elsa, Anna, and Christoph. These three actresses and actors talked about the five truth of love. They gave information, reasoning and explanation. Most of the time, they ask and answer the questions among them. Hans Christian Andersen, author of Frozen II, wrote the

communicative and informative scripts used in various events and researchers have found that most of the spoken words are getting information. The study found According to studying An Analysis of Spoken Words and Idioms Found 9 types of spoken words: Suggestion, Excuses & Apologies, Getting Information, Questioning & Answering, Command, Request, Warning, Recommending, Reasoning & Explanation. These 9 types are in accordance with Tongsopit (2003) and Sherman psychology discussion.net reasoning-meaning-definition (2003). This finding is similar to Syamsiyah (2018) who studied "A Speech function analysis of utterances in Beauty and The Beast movie script". This thesis is a study of speech function analysis of utterances in Beauty and the Beast movie script by Bill Condon. to be used in language learning The result finding shows that there are four types of speech function that are uttered by the characters which are statement with 52 % portion, question with 23%, command 24% and the last offer with only 1%.

The researchers found that the number of idioms are 20 idioms, which the most top three are 1) Idioms with verb and preposition 2) Idiom with verb, objective pronoun and preposition 3) Idioms with verb + ing and preposition. The finding is so because of informal conversations and conversations between friends and acquaintances. At that point, Inconsistent with the research of Rosalia's, Noerazizah, Anggreani (2018; abstract) "An Analysis of Idioms in "Guardian of the Galaxy Vol.2" Movie" the writer analyzed it based on O'Dell & McCarthy theory. O'Dell & McCarthy argued that idioms are divided into 6 types; simile, binomials, proverbs, euphemism, clichés and fixed statement, and other language. The result of the analyzed data showed that from 6 types of idiom, only three types of idioms appear in this movie, which are; simile (4), binomial (6), and fixed statement (9).

Conclusion

From the findings, it was found that the dialogue in the movie, the most used types are getting information, Reasoning & Explanation Questioning & Answering. Conversation should be practiced. Giving a lot of information and asking questions as it is necessary for students to communicate in everyday life, and if students who wish to practice language on their own should practice as much of the above 3 types of language skills as found. In most everyday conversations.

In addition, the most common expressions are Idioms with Verb and Preposition, Idiom with Verb, Objective Pronoun and Preposition, and Idioms with Verb + ing and Preposition. In what the speaker wants to convey quite a bit Therefore, teachers should teach students about Idioms with Verb and Preposition, Idiom with Verb, Objective Pronoun and Preposition, and Idioms with Verb + ing to give students the true meaning.

References

- American English idioms. (2020). **Resource for learning English**. Retrieved on 19 August 2020, from <https://www.ef.com/wwen/english-resources/english-idioms>.
- Andriani. (2018). **An Analysis of Speech Function on the Cigarettes**. Retrieved on 10 August 2020, from <http://ejournal.potensiutama.ac.id/ojs/index.php/MELT/article/view/477>
- Angwatanakul. (1997, p. 167). **Meaning of spoken words**. Retrieved on 2 August 2020, from http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/snamcn/Benja_Lapsopa/Fulltext.pdf.
- Ayers. (2015). **A Study of Idioms in Relation to Language Universals**. Retrieved on 5 July 2020, from <https://digitalcommons.liberty.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1587&context=honors>
- Bestkru. (2015). **English idioms**. Retrieved on 8 July 2020, from <https://www.ef.com/wwen/english-resources/english-idioms>.
- Boonchom Sri-Sa-Ard. (2010). **Research in measurement and evaluation**.
- Burutphakdi. (2004). **The development of formal abilities**. Communicate speaking.
- Canada Idioms. (2019). Retrieved on 10 August 2020, from <https://englishandimmigration.com/canadian-english/grammar-in-canada/phrasal-verbs-and-idioms-in-canada/>
- Chaturawithawong. (2003). **Studied Thai idioms in the thesis on analysis Characteristics and reflections from Thai idioms**.
- Cheng-Jun. (2006: 56-80). **The results of activity design for Communicate in English**.
- Chittawiriyaphong. (2017). **Phrases used as expressions in political news in the daily newspaper 1991 -1995**.

- Condon. (2018). **Types of spoken words** Retrieved on 9 July 2020,
 from <https://www.semanticscholar.org/paper/A-Speech-function-analysis-of-utterances-in-Beauty-Syamsiyah>.
- English Grammar Today. (2020). **Phrasal verbs and multi-word verb**. Retrieved on 9 July 2020,
 From <https://www.dictionary.cambridge.org/phrasal-verbs-and-multi-word-verbs>
- England Idioms. (2020). **England Idioms**. Retrieved on 9 July 2020, from <https://www.chapter-living.com/blog/28-classic-british-idioms>
- Lincharearn. (2009). *Qualitative Data Analysis Techniques*. Retrieved on 9 July 2020,
 from <https://so02.tci-thaijo.org>
- N. Syamsiyah. (2018). **A Speech function analysis of utterances in Beauty and The Beast movie script**. Retrieved on 15 July 2020, from <http://eprints.walisongo.ac.id/9282>.
- Olya Octa Devia Putri, Safnil, Kasmairi. (2018). **Language function used in “now you see me 2 movie: purpose analysis of literary word**. Retrieved on 8 July 2020,
 from <https://ejournal.unib.ac.id/index.php/JEET/article/view/4727>
- Patterson. (2018). **Meaning of idioms**. Retrieved on 12 July 2020,
 from <https://www.masterclass.com/articles/what-is-an-idiom-learn-how-to-use-idioms-in-writing>
- Phakamas. (1999, p. 1-2). Retrieved on 12 July 2020, from
<http://cms.dru.ac.th/jspui/bitstream/123456789/594/7/unit%202.pdf>.
- Philippines, an idiom. (2020). Retrieved on 16 July 2020,
 from <https://hubpages.com/education/Filipino-Idioms>
- Cambridge Dictionary. (2020). **Phrasal verbs and multi-word verb**. Retrieved on 16 July 2020,
 from <https://dictionary.cambridge.org/us/grammar/british-grammar/phrasal-verbs-and-multi-word-verbs>
- Rosalia's, Noerazizah and Anggreani. (2018). **An Analysis of Idioms in “Guardian of the Galaxy Vol.2” Movie**. Retrieved on 16 July 2020, from <https://www.researchgate.net/publication>.

- Seidl and McMordie. (1988). **Types of Idioms**. Retrieved on 19 July 2020,
 from <https://hostnezt.com/cssfiles/english/English%20Idioms%20McMordie%20Idioms%20UP%20Fifth%20Edition.pdf>.
- Sherman defined. (2020) **Reasoning & Explanation**. Retrieved on 17 July 2020,
 from <https://psychologydiscussion.net/reasoning-meaning-definition>
- Sittisak. (2012). **Meaning of Spoken Words**. Retrieved on 14 July 2020,
 from <http://ojs.mcu.ac.th/index.php/ijbe/article/view/6186>
- Sommut. (2018). **Character Behavior: A Psychoanalytic Study**. Retrieved on 2 July 2020,
 from <https://publikasiilmiah.ums.ac.id/bitstream/handle>.
- Sornlum. (1995). **Meaning of idioms**. Retrieved on 6 July 2020,
 from http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/snamcn/Wararat_Wassanont/Fulltext.pdf
- Butte College. (2020). **The eight parts of speech**. Retrieved on 6 July 2020, from
http://www.grammar/parts_of_speech.html
- Tipmontaine. (2016). **Meaning of idioms**. Retrieved on 1 July 2020, from
https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc
- Tongsopit. (2003). **English Conversation**. Retrieved on 5 July
 2020, from <https://www.fluentu.com/blog/english/english-conversation-for-beginners/>
- Top 10 box office movies. (2019). **U.S. Top Ten, and so on. Earth, (2019)**. Retrieved on 5 July
 2020, from <https://today.line.me/th/v2/article/Avengers>
- Wegointer. (2019). **Meaning of idioms**. Retrieved on 5 July 2020, from
<https://www.wegointer.com/2019/07/20-common-american-idioms>
- Wiriyasiriwattana, Net Phokaew. (2012). **Analysis of narrative in the film Les Misérables**.
 Retrieved on 4 July 2020, from <http://gscm.nida.ac.th/uploads/files/1598584023.pdf>

**An Error Analysis of English Writing in Present Simple Tense of 2nd Year English
Major Students, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Buriram Rajabhat University**

**Atiporn Sassanasupin¹ / Napason Damree² / Tipsuda Kaewkamjun³ /
Saowarot Ruangpaisan⁴ / Somyong Som-In⁵**

¹⁻⁵English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

Abstract

The purpose of this study were 1) to analyze grammatical errors of using present simple tense of the second year English majors studying in Buriram Rajabhat University 2) to investigate these errors. The samples of this study were 30 second year English majors. They were selected using cluster random sampling. The research tool was essay writing titled "Student life in the University" with 100-150 words. The samples were assigned to write the essay about this title. Grammatical errors of using present simple tense found in their writing essay was analyzed in line with the criteria proposed by Esther H. Kuntjara (2013), and an investigation of these errors were analyzed by frequency and percentage. The research results revealed that: 1) three main grammatical errors found in their essay writing, ranged from high to low level as the following: Errors in Omission with the frequency of 19 (61.2%), misformation with the frequency of 9 (29.0%), and the addition with the frequency of 3 (9.7%) respectively. 2) The factor of the students' error was context of learning. Therefore, the research was also found that the students' errors referred to English grammar included: present tense, and sentence structure.

Keywords: error analysis, present simple tense, essay writing

Introduction

English is a universal language widely used by people around the world since it can be seen that English is a very important tool for people nowadays. In terms of learning languages, English has many benefits for everyday life, education, and occupation. Moreover, it is a communication tool between people in many countries. So learning English also focuses on learners' practice their thinking skills, confrontation with real situations, and Knowledge application (Kha-On 2017). Though English is an important tool for communication, there are many researches show that most students are still unable to use English for effective communication especially speaking and writing skills. English or a foreign language is one of the factors that make the students nervous as it is not the first language that must be used in their daily lives. (Brown, 1994)

The essential to learn English the learners should have the ability to communicate. They must have linguistic competence based on linguistics, consisting of vocabulary and grammar Wongsathorn, (1984). Regarding grammar, Swate Vacharkul (2006) interviewed Asian learners about the importance of learning English grammar. The majority of students agreed that grammar learning is very important and necessary in daily life.

Studying English grammar is significant, especially tense, as it concerned with how to construct a sentence correctly. English tense is one major problem of Thai learners due to its various kinds of verb inflection, difficulty, and different structures. Accordance with Sa-adkaew, Jungsatitkul and Draper (2011) proposed that wrong usage in English tense is the biggest obstacle of Thai students who learn a second language. Muftah and Galea (2012) stated that becoming proficient in English tense is ultimately difficult for second language students.

The major problem of students at Buriram Rajabhat University is insufficient background knowledge about using English grammar which tenses play an important role in expressing the students' knowledge. Likewise, Ponpuehee S. (2012), who study an error analysis of English composition written by English major students at Buriram Rajabhat University, he found that the students made the errors in all three main categories: errors in grammar, vocabulary tense and sentence

structure. Accordance with the study of Som-in S.(2014).The three main errors were found in the essay writing: errors in grammar, tense, structure and word order.

The researcher were interested to study the problem of errors in students' essay writing and to investigate the frequency of the errors in essay writing. The following points of grammar error were studied: *the present simple tense include; omission, addition, misformation, disordering, and auxiliary verb forms*. It would be beneficial for effectively developing students' writing competency.

Research Objectives

1. To analyze grammatical errors of using present simple tense of the second year English major students studying in Buriram Rajabhat University.
2. To investigate the frequency of grammatical errors of using present simple tense of the second year English major students studying in Buriram Rajabhat University.

Research Scope

1. The population of this study included 63 students from 2 classes of second year English majors in the second semester 2019.
2. The samples were 20 students from classes 1 of English Majors, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University. They were selected by using cluster random sampling because those students had already studied in these causes: essay writing and grammar in context.
3. In this research, the researchers defined a 100-150 word writing content for the story entitled *The Student Life in University* with 1 hour given.
4. The Analysis of students' writing errors focused on *omission of be, omission of verb omission of -s or -es, addition of auxiliary verb, misformation of verb tense, misformation of auxiliary verb, misformaton of verb, disordering, and auxiliary verb forms*. The frequency of grammatical errors were analyzed using percentage.

Research Instruments

The research instruments were 1) an essay titled *the students' life in University*, 2) the error recording forms which adapted from Kuntjara (2013).

The Data Collection

The researcher went to the students on 25 August 2020 to bring the essay writing of second year English major students in semester 2 of academic year 2019, and assigned the student to write the essay on the title of *the students' life in University*. Once the students finished their essay, the researchers opted out the works that were shorter than 100 words, and selected only 20 pieces of essay writing for the research samples.

The Data Analysis

1. Error coding

The researchers checked all students' writing tasks for errors and marked the errors in every piece of work. Error classification table for error analysis in this research was adapted from the analysis table of Esther H. Kuntjara (2013).

2. Error classification

After checking and recording errors, the researcher classified and coded the errors into the following categories: *omission of be, omission of –s or –es, omission of verb, addition of auxiliary verb, misformation of verb tense, misformation of auxiliary verb, misformation of verb, disordering, and auxiliary verb forms*. Error counting and error recording were done in the designed table. The statistics i.e., frequency and percentage were used to calculate the errors found in the students' writing tasks.

3. Analyzed the qualitative data

According to Creswell (2012), analyzing qualitative data requires understanding how to make sense of text and image so that the researcher can find the answers to their research question. There are six steps in analyzing and interpreting qualitative data included: preparing and organizing, exploring and coding the database, describing findings and forming themes, representing and reporting findings, interpreting the meaning of the finding, and validating the accuracy of the finding.

Results

Types of error

Three syntactic errors were found in the students' writing, ranged from the highest to the lowest frequency as the following: Error in omission, Misformation, and Error in addition, respectively.

Table 1

The percentage of each type of errors

Types of error	Frequency	percentage
Omission	19	61.3%
Misformation	9	29.0%
Addition	3	9.7%
disordering	0	0%
	31	100%

The table above shows that there were three types of errors. The omission was 19 frequency made with the percentage of 61.3, followed by the misformation was 9 frequency made with the percentage of 29.0, and the addition was 3 frequency made with the percentage of 9.7, respectively.

1. Omission Error

Errors of omission were related to the absence of an item in a well formed utterance. Based on the data, this error occurred when a sentence loses a part of word or more. The omission was the most frequency made with the percentage of 61.3. There were three subcategories as the following: omission of -s or -es (68.4%), omission of be (21.0%), and omission of verb (10.5%).

1.1 Omission of -s or -es after verb

a) *My mom make an apple pie.* (Student 2)

The sentence above was wrong, because "My mom" is singular form, so that the verb after singular verb should be added by -s.

The correct sentence:

My mom makes an apple pie.

b) *It make me happy every day.* (Student 1)

This error was due to the omission of a certain linguistic item (suffix –s or -es). It appeared in English verbs when one wanted to make a sentence using present tense and the subject as a singular noun. The student did not care if subject of “she, he, it use –s or -es” after verb. The subjects “they, we, I, you” did not add –s or -es after verb. From the incorrect sentence above, it can be changed to the correct sentence as followed.

The correct sentence:

It makes me happy every day.

c) *He look so amazing.* (Student 12)

The sentence above was wrong, because “He” was singular form, so that the verbafter singular subject should be added by –s.

The correct sentence:

He looks soamazing.

1.2. Omission of be

The examples of the *omissions of be*in this case were presented as following sentences:

a) *I interested in fresh air.* (Student 20)

The sentence above was incorrect because the sentence neededto be add a verb to be in the sentence. This errors occurred because the student did not master English grammatical structure,especially about linking verb. From the incorrect sentence above, it could becorrect as follow:

I am interested in fresh air.

b) *He ... tall.* (Student 12)

The error in sentence above was omission of to be (is). This auxiliary verb usually accompanies with main verb. It couldn’t stand alone and it was used to add functional or

grammatical meaning to the clause. The auxiliary verb “is” always came before adjective or noun.

The correct sentence:

He is tall.

c) *I excited to eat it.* (Student 2)

The sentence above needs a linking verb because there was a compliment. This errors occurred because the student did not master English grammatical structure, especially about linking verb.

The correct sentence:

I am excited to eat it.

1.3 Omission of verb

a) *He white hair.* (Student 12)

The error made by the writer was that he did not put verb in to his sentence. The correct sentence should be:

He has white hair.

b. *My mom always pie apple for me.* (Student 2)

This sentence was incorrect because there was no verb in the sentence, but there was adverb of frequency which make the sentence incomplete. The correct sentence should be:

My mom always makes pie apple for me

2. Misformation Error

A misformation error used incorrect form of a morpheme in a structure. This error made the sentence ungrammatical. The distribution of misformation error was the second frequency made with the percentage of 29.0. There were three subcategories as the following: misformation of verb tense and misformation of verb were the same frequency (12.9%), and misformation of auxiliary (3.2%).

2.1 Misformation of verb tense

a) *Mango salad was easy to find.* (Student 21)

This sentence was not correct because the student used past simple tense instead present simple tense. In this sentence, the student told about the present activity. Therefore, the student should use present simple form.

The correct sentence:

Mango salad is easy to find.

b) *I did not eat it every day.* (S26)

The sentence above was incorrect sentence, this error happened because the student did not master in English grammatical structure. In this sentence, the student told about the present activity. Therefore, the student should use present simple form.

The correct sentence:

I donot eat it every day.

c) *Omelet is easy to made at home.* (S22)

The sentence above was incorrect sentence. This error happened because the student used past simple tense for present activity. Therefore, the student should use present form.

The correct sentence:

Omelet is easy to make at home.

2.1 Misformation of verb

1) *I usually drinks milk.* (S17)

This error occurred because the student still confuse in making verbal sentence. They did not pay attention to the subject in a sentence. They did not know that after plural subjects as *I, you, we, and they* in present form, the main verb did not need suffix *-s* or *-es*.

The correct sentence:

I usually drink milk.

2) *He have amazing voice.* (S12)

This error happened because the student was influenced by the structure of sentence. The student did not know if subject was *she, he* or *it*, we should use 'has'.

The correct sentence:

He has amazing voice.

3) *She have black hair.* (S11)

This sentence was incorrect because the student used "have" instead of "has". From the sentence above, the subject was "she" so that, the verb should be has.

The correct sentence:

She hasblack hair.

3. Addition Error

Addition was the opposite of omission. This error took place when an item or more should not present in will formed utterances. The distribution of addition error was the third frequency made with the percentage of 9.7.

1) Additional of auxiliary

1) *I m rarely eat a mom's apple pie. (S2)*

This error occurred because the student did not follow the rules. The student considered that all type of sentences must use auxiliary after subject, especially subject "I" that was followed by "am".It could be changed to the sentence the corrected sentence.

The correct sentence:

I .. rarely eat a mom's apple pie.

2) *I am think shopping was a way to relieve stress for me. (S7)*

This sentence was incorrect because the student did not follow the rules. The student considered that all type of sentences needed auxiliary after subject, this sentence did not need auxiliary verb "am" after "I". to make the correct simple present tense we should write as:

The correct sentence:

I ... think shopping was a way to relieve stress for me.

3) *I am like addicted to eat spicy food. (S6)*

The sentence above was incorrect sentence. This error happened because the student considered that after all subject in the sentence should be followed by linking verb, especially subject "I" it should be followed by linking verb "am".

The correct sentence:

I ... like addicted to eat spicy food.

Discussion

According to the research results, three main categories of error were found in students' essay writing as the following: 1) omission error, 2) misformation error, 3) additional error, respectively.

1) Omission error

The results revealed that among three categories, omission errors occurred the most frequently. It means that the second year English major students in the Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University lacked knowledge of present tense when writing essay. This could be explained that their proficiency to write a composition was still insufficient. It was possible that they had poor grammar knowledge. This phenomenon may cause from the lack of constant practice in using grammar in writing a composition or any written works. This was consistent with the research of Ampomratana. (2009) who claimed that omission of verb and construction error were the essential problems in her research. It consisted of the Pongperhee (2012) his research result revealed that grammatical error was the main problem. The student made the sentence error in omission of verb to be. It caused from mother tongue language.

2) Misformation Error

The misformation error was a secondary mistake found in the student essay. Because of the lack of verb tense knowledge, the student sometimes failed to use tense include they used past simple tense instead present simple tense. Some student still confused in making the correct sentence. They did not know that after plural subjects in present form, the main verb did not need to add *-s* or *-es*. This was consistent with the research of Yamput (2011) who studied an errors analysis of the use of past simple tense of first year students at Silapakorn University. The result of the research revealed that grammatical errors were based on the four types of errors: misformation, tense, omission, and addition. The students made an errors in misformation of verb tense. They made an error by used present instead past tense.

3) Addition error

The addition error was the third mistake found in the student essay, because the student did not follow the rules of grammar. The basic structure sentence consisted of subject, verb, object or

agreement. One sentence must be the one main verb but the student added more than one verb. So that, the sentence was incorrect. The student considered that all type of sentences should add an auxiliary verb after subject especially, "I" and followed by the main verb. This was consistent with the research of Nukit (2007) who studied and error analysis of free English compositions written by the students. The research result revealed that the error in grammatical term was the most importance. The students ignore the rule of grammar; they added two mains verb in one sentence. It consisted of the research of Som-In (2018) who claimed that error in word order was the essential problem with the students. They made the incorrect sentence by used the wrong word and they sometime added two verbs as in the sentence; *I am eat lunch in canteen*. In this sentence the student added verb to be which was auxiliary verb to the sentence.

Implications

1. Teachers can utilize the results of this research as a guideline to improve their teaching because the results revealed the types and causes of errors found in students' free composition writing.
2. For further study, researchers should include the study of complications that can possibly cause mistakes in student essay writing as well as the development of tools or innovations to help solve the problems arising from their writing tasks.

References

- Brown, H. Douglas. (1994). *Principles of Language Learning and Teaching*. San Francisco : Prentice Hall Regents.
- Creswell, J. W., & Zhang, W. (20012). *The application of mixed methods designs to trauma research*. *Journal of Traumatic Stress*, 22(6), 612–621.
- Esther H. Kuntjara. (2013). *Students' Reflection on Their SL Experience as a Way of Fostering Critical Thinking and Peace Building Initiative*. Petra Christian University, Surabaya, Indonesia.

- Muneera Muftah1 & Shameem Rafik-Galea2. (2013). *Error Analysis of Present Simple Tense in the Interlanguage of Adult Arab English Language Learners*. Journal in English Language Teaching: Vol. 6 ,No.2. Canadian Center of Science and Education. Malaysia.
- Nukit, S. (2007). *An errors analysis of free English compositions written by students at Three Proficiency Levels*. Master of Arts, Graduate School, Kasetsart University.
- Pongpuehee, S. (2012). *An error analysis of English compositions written by English major students of BuriramRajabhat University*. Thesis for degree of master of art.
- Som-in, S. (2018). *An Analysis of Error in Essay Writing of Third Year Students in Buriram Rajabhat University*. Asian Journal of English Studies, vol. No. 7. Prabhat printing works: Pune, India.
- Swatevacharkul, R. (2006). *The Effects of Degrees of Support for Learner Independence through Web-Based Instruction and Level of General English Proficiency on English Reading Comprehension Ability of Second Year Undergraduate Learners*. Degree of Doctor of Philosophy Program in English as an International Language. Chulalongkorn University.
- Wongsothorn, A. (1984). *Creation of Test for Pragmatic Communicative Ability, Advancement Level, Concordance with Entrance Examination of English Curriculum, and Teaching and Learning Tendency*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Yamput, S. (2011). *An Error Analysis of the Use of Past Simple and Past Continuous Tenses by First Year Students at Silpakorn University*. (Unpublished Master's thesis). Language institute, Thammasat University, Thailand

Problems in English Speaking in Communication of the Third Year in English Major Students, Buriram Rajabhat University

Nattakan Nakathorn¹ / Ditsayanee Surites² / Pattaratida Duangklang³ /
Sittisak Pongpuehee⁴

¹⁻³Students, English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

⁴Assistant Professor, English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

Abstract

This research aimed to study problems of English speaking in communication of the third year students in English major, Buriram Rajabhat University. The samples consisted of 28 third-year students of the English program. The simple random sampling was done by drawing lots. The research instruments were questionnaires. The statistics used in the quantitative analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that the overall problem of English speaking in communication was at "Moderate" level ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.96). When considering each aspect, problems in English speaking in communication found were: "Problems of English speaking in general communication" ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 0.95) followed by "Problems of English speaking in communication in the classroom" ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 0.97), respectively.

Problems of English speaking in general communication were "Moderate" level ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 0.95). When considering each aspect, the three most problems found were "Students were not confident in speaking English in front of the crowd" ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.85), followed by "Students are not confident about taking the interview in English" ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.89), and the last one was "Students cannot introduce products in English to foreigners" ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 0.96), respectively.

Problems of English speaking in communication in the classroom were "Moderate" level ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 0.97). When considering each aspect, the three most problems found were "Students cannot communicate in English with friends who were an international exchange students" ($\bar{X} = 3.18$,

S.D. = 0.82), followed by “Students cannot respond in English” ($\bar{X} = 2.86$, S.D. = 0.89), and the last one was “Students cannot explain in English” ($\bar{X} = 2.82$, S.D. = 0.90) respectively.

Keywords: communication, English, problems of speaking, speaking

Introduction

Language is one of the most important things in communication and it is used as a tool of communication among the nations in all over the world. It is important for all people to survive in their lives. Every human in the world always use language to communicate, give information and knowledge, and express their idea and thought. As Waliya (1996) Language is the most effective of communication to convey an idea, message, intentions, feelings and opinion to others. There for language is not only as a communication tool to deliver of human being, but the language is also one of the most important aspects of human life.

Speaking skill is an important aspect to acquire when learning a second or foreign language, and the success of learning the language is measured from the performance of learners to speak the language learned. However most people learning a language have a goal to be able to speak so that they can communicate. As Bailey and Savage, (1994) states that speaking in a second or foreign language has often been viewed as the most demanding of the four skills. Thus, the demand of speaking fluently is high rather than other language skills, although the others cannot be underestimated. English speaking skill requires the speaker to use the authentic language where it means that the students need to use the language in any occasions or when communicate with the other students in academic context.

English is an international language and is an essential tool of unlimited communication with the global community. English is a medium of dissemination and exchange of information and knowledge in various fields. Therefore, the development of the country in all areas to be prosperous and on par with other countries in the world. It is therefore essential to develop the potential of the country's population to have the knowledge and ability to communicate in English. Thailand has always realized the importance of using English. (PisetWattanavitukul, September 2006)

English speaking is a one of the most common problems which found much in Thai universities. Although the most foreign language learners always manage to pass many vocabulary or pronunciation tests and English courses of Bachelor's Degree students. However, many students avoid enrolling in these courses due to problems, such as shyness, lack of confidence, limited vocabulary, sentence, grammar, pronunciation, unfamiliar situation, sense of isolation, self-consciousness and the fear of looking foolish, etc. (Gslina Kavaliaukience,2006) and also it was found in a study which had been conducted on the issue of students "low speaking performance indicated that English is highly regarded as the gateway to global marketplace and finding the way to improve English not only the students." (Bassano&Chirstison, 1987: 201-207) Especially, the Ministry of Education has designed scopes of knowledge management to take the foreign teachers and native speakers to teach English for students in the university as much as possible, to learn include to improve English and to use the ways of the English language that is popular to use around the world.

From the reasons mentioned above the researchers realized the importance of the problem of speaking English for communication of Thai children. By choosing to explore such problems from students who currently studying in third year English program, Buriram Rajabhat University. It is necessary to study, identify and improve the problem of speaking English and if the cause and solution to the problem are known correctly. This will result in the development of learning English in Buriram Rajabhat University to be more efficient. Therefore, the research team is interested in studying the students' problematic English speaking education. As well as encourage all students to practice various speaking skills In order to benefit the development of the English language ability of Thai children and can be used to consider solving the problems on the spot. To realize the importance of using English in life in the future more effectively.

Research Objectives

1. To know the problems of English speaking in communication of the third year students, Buriram Rajabhat University.

2. To look for the solutions to the problems of Speaking English in communication of the third year students, Buriram Rajabhat University?

Research Questions

1. What are the problems in Speaking English in communication of the third year students, Buriram Rajabhat University?

2. What are the solutions to the problems of Speaking English in communication of the third year students, Buriram Rajabhat University?

Significance of the Study

Significance of the research will gain the benefits as follows:

1. Students know the problems in English Speaking and can be employed to improve English Speaking.

2. Teachers can employ the results of this research to guide student's communication development.

Research Methodology

1. Research Design

The research is aimed at investigating problems in English speaking in communication of the third year students in English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University. The researchers used the quantitative methodology for study.

2. Population and Samples

1. The Population

The population of this study included 64 third-year students in the English Program studying in semester 1 in the academic year 2020. They have two groups from the English program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University.

2. The Samples

The sample consisted of 28 third year students in the English by using the Taro Yamane formula.

3. Research Instrument

The research instrument is a set of questionnaire. The construction of the instrument is as follows:

1 The researchers created a questionnaire on the problem of speaking English for communication. To explore problems in speaking English, The questionnaire consists of 3 parts as follows:

Part 1 General Information of the sample.

Part 2 Questions are about problems in English speaking. The researchers drafted the questionnaire using the rating scale from Likert's 5 rating scales determined by scoring in each question as follows.

	Meaning	Opinion levels
5	means	most
4	means	much
3	means	moderate
2	means	less
1	means	least

Part 3 Opinions and suggestions. The respondents will write the suggestions about problems in English speaking in their styles.

2. The researchers submit the draft of the questionnaire 20 items both Thai and English to the advisor to check for the correctness and appropriateness.

3. The researchers revised according to the advisor's suggestions.

4. The revised questionnaire is examined by the three experts to check and the items of the test were edited by the research advisors before proposing the experts to examine the validity by using IOC. (See in Appendix B)

+1 = When it is sure that items of the questionnaire are coincident with objectives.

0 = When it is not sure that items of the questionnaire are coincident with objectives.

-1 = When it is sure that items of the questionnaire are not coincident with objectives.

The names of the three experts are as follows:

1. Mr. ChaowalitKuempukeo
2. Mr. SomyongSom-in
3. Ms. ThitapornPutklang

5. The questionnaire was edited according to the experts' suggestions

6. The present research used questionnaires to try out for the Bachelor of Education Program in English which is not a sample group in this research, 20 people and bring to calculate the reliability value of instrument which used the Coefficient formula of Cronbach (1990) which got the reliability value of all questionnaires was 0.98

4. Data Collection

3.4.1 The researchers collected data by questionnaire from the samples.

3.4.2 The researchers took the questionnaire to check the integrity.

5. Data Analysis

After checking the completion of each questionnaire, the researchers will analyze the data collected from questionnaires and interview by using a computer program to analyze the data. There are two statistical devices employed in this study as follows:

1. Frequency and percentage (%) will be used to calculate the data of the personal information of the samples.

2. Mean (\bar{x}) and standard deviation (S.D.) will be used to calculate the following criteria that were employed for interpretation.

The data obtained from the questionnaire will be analyzed by using percentage, mean and standard deviation. After that, the researchers will compare the data with the criteria as follows:

	Mean	Degree of use
4.50 - 5.00	means	most
3.50 - 4.49	means	much
2.50 - 3.49	means	moderate
1.50 - 2.49	means	less
1.00 - 1.49	means	least

Results

The research entitled "A Study of Problems in English Speaking in Communication of Third Year Students in English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University" The purpose of this research is to study problems in English speaking in communication. The results obtained from data analysis were as follows:

1. General Information of the Samples

This section includes the information of sex, nationality, English speaking proficiency level, and do you think your English speaking communication skills are sufficient as shown in Table 1.

Table 1

The frequency and percentages of general Information of the Sample.

	Information	Frequency	Percentage
1. Gender	Male	4	14.3
	Female	24	85.7
Total		28	100
2. Nationality	Thai	28	100
	Other	0	0
Total		28	100
3. English speaking proficiency level	Less	2	7.1
	Medium	18	64.3
	Good	8	28.6
Total		28	100

4. Do you think your English speaking in communication skills are sufficient?	Sufficient	20	71.4
	Not enough	8	28.6
Total		28	100

From the table 4.1, the finding showed that the general information of samples were 24 female student (85.7%) and 4 male student (14.3%). They were Thai (100%). English speaking proficiency level as follow: less level 2 student (7.1%), medium level 18 student (64.3%) and good level 8 student (28.6%). Their English speaking communication skills were sufficient 20 student (71.4%) and not enough 8 student (28.6%).

2. Overview of the Result of Problems in English Speaking in Communication

This section includes of the result of problems in English Speaking in communication. By using Likert's 5 rating scale determined by scoring in each question as follows: 4.50-5.00=most, 3.50-4.49=much, 2.50-3.49=moderate, 1.50-2.49=less, 1.00-1.49=least. It is shown in Table 2.

Table 2

The descriptive statistics mean and standard deviation of overview.

	Mean (\bar{X})	S.D.	Meaning
1. Problems of English speaking in communication in the classroom.	2.79	0.97	Moderate
2. Problems of English speaking in general communication	2.91	0.95	Moderate
Total	2.85	0.96	Moderate

From the table 4.2, the finding showed that the overall of problems in English speaking in communication were "Moderate" level ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.96). When considering each aspect, problems in English speaking in communication found were: "Problems of English speaking in general communication" ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 0.95) follow by "Problems of English speaking in communication in the classroom" ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 0.97), respectively

3. Problems of English Speaking in Communication in the Classroom

A study of problems in English speaking in communication, Which is divided into all 10 aspects as follows. This section contains problems in English speaking in communication in the class. Get the average as shown in Table 3

Table 3

Problems of English Speaking in Communication in the Classroom.

	Mean (\bar{X})	S.D.	Meaning	Rank
1. You cannot communicate in English with foreign teachers.	2.75	0.97	Moderate	6
2. You cannot answer the questions of the teacher in class in English.	2.80	0.98	Moderate	4
3. You cannot present your work in front of a class in English.	2.75	1.00	Moderate	7
4. You cannot communicate in English with a friend who is an international exchange student.	3.18	0.82	Moderate	1
5. You cannot speak English in class.	2.79	1.17	Moderate	5
6. You cannot explain in English.	2.82	0.90	Moderate	3
7. You cannot respond in English.	2.86	0.89	Moderate	2
8. You cannot participate in English debating competitions.	2.75	1.00	Moderate	8
9. You cannot introduce yourself in English.	2.57	1.00	Moderate	10
10. You do not speak English well with foreign teachers.	2.64	0.95	Moderate	9
Total	2.79	0.97	Moderate	

From the table 4.3, the findings showed that problems of English speaking in communication in the classroom were “Moderate” level ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 0.97). When considering each aspect, the three most problems of English speaking in communication in the classroom found were “You cannot communicate in English with a friend who is an international exchange student” ($\bar{X} = 3.18$, S.D. =

0.82), follow by “You cannot respond in English” ($\bar{X} = 2.86$, S.D. = 0.89), and the last one was “You cannot explain in English” ($\bar{X} = 2.82$, S.D. = 0.90) respectively.

4. Problems of English Speaking in General Communication

A study of problems in English speaking in communication. Which is divided into all 10 aspects as follows.

This section contains problems in English speaking in communication in general communication. Get the average as shown in Table 4

Table 4

Problems of English Speaking in General Communication.

	Mean \bar{X}	S.D.	Meaning	Rank
1. You cannot give directions in English.	2.79	0.99	Moderate	7
2. You cannot be an interpreter.	2.93	1.02	Moderate	5
3. You cannot go to help foreigners.	2.71	0.98	Moderate	9
4. You cannot speak for help in English.	2.96	1.07	Moderate	4
5. You cannot greet a foreigner.	2.75	0.84	Moderate	8
6. You has no confidence in speaking English in front of the crowd.	3.29	0.85	Moderate	1
7. You are not confident about taking the interview in English.	3.25	0.89	Moderate	2
8. You cannot recommend the restaurant in English.	2.89	0.96	Moderate	6
9. You cannot introduce products in English to foreigners.	2.96	0.96	Moderate	3
10. You cannot recommend tourist attractions in English to foreigners.	2.61	0.92	Moderate	10
Total	2.91	0.95	Moderate	

From the table 4.4, the findings showed that Problems of English speaking in general communication were “Moderate” level ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 0.95). When considering each aspect the

three most problems of English speaking in general communication was “You has no confidence in speaking English in front of the crowd.” ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.85), follow by “You are not confident about taking the interview in English” ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.89), and the last one was “You cannot introduce products in English to foreigners” ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 0.96), respectively.

Conclusion

This study was aimed at investigating problems of English speaking in communication to find out ways to solve problems of English teaching at Buriram Rajabhat University. This research has following purposes: To know the problems of English Speaking in communication of the third year students, Buriram Rajabhat University and to a guideline for solving problems in teaching and learning English in Buriram Rajabhat University. The researchers created a questionnaire on the problem of English speaking in communication, to explore problems in English speaking. The questionnaire consists of 2 parts as follows: general Information of the sample, questions are about problems in English speaking and opinions suggestions. And the data from 28 questionnaire were analyzed by using a computer program (SPSS). The researcher collected data as follows:

1. Study theory, documents and related research with English Speaking for Communication.
2. Study questionnaire related of English Speaking for Communication.
3. Draft questionnaire needs of English Speaking for Communication. , rating scale from Likert 5 levels.
4. The researchers make the appointment with respondents to collect data.

The researchers analyzed the quantitative data using descriptive statistics mean (\bar{x}), standard deviation (S.D.) and Frequency and percentage (%).

The following study findings were summarized drawing from the data analysis and interpretation of the data, showed that a study of problems in English speaking in communication of third year students in English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University. Were as follows:

1. The findings showed that the general information of samples were female 24 students (85.7%) and male 4 students (14.3%). They were Thai (100%). English speaking proficiency level as

follow: less level 2 student (7.1%), medium level 18 student (64.3%) and good level 8 student (28.6%). Their English speaking communication skills were sufficient 20 student (71.4%) and not enough 8 student (28.6%).

2. The finding showed that the overall of problems in English speaking in communication were "moderate" level ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 0.96). When considering each aspect, problems in English speaking in communication found were: "Problems of English speaking in general communication" ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.95), follow by "Problems of speaking English in communication in the classroom" ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 0.97), respectively.

3. Overall, the most frequently students have problems English speaking in general communication the most was "moderate" level ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 0.95). When considering each aspect students have the most problems of English speaking in general communication was "You has no confidence in speaking English in front of the crowd" ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.85), follow by "You are not confident about taking the interview in English" ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.89), and the last one was "You cannot introduce products in English to foreigners" ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 0.96), respectively.

4. The totally that the most frequently students have problems English speaking in communication in the classroom were "moderate" level ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 0.97). and When considering each item students have the least Problems of English speaking in general communication was "You cannot introduce yourself in English" ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = 1.00), follow by "You do not speak English well with foreign teachers" ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 0.95), and the last one was "You cannot present your work in front of a class in English" ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 1.00), respectively.

Discussion

The results of the study showed that problems in speaking English in communication are: Problems of English speaking in general communication. These problems make the sample population feel not confident. For example, when asked what to gain from studying verbal communication it is noteworthy that large numbers of the sample population responded that they were more assertive. Better personality and able to bring their knowledge and abilities to use in the future. (LakaPiya-adchariya, 1981: 237-279) defines self-confidence as thinking about a person who believes

that he is capable, valued, accepts and is satisfied with himself and thus builds confidence. From this definition, it can be seen that the sample group lacks self-confidence because they think that they lack the knowledge, ability and speaking skills. Does not speak English well, knows little vocabulary, and is dissatisfied with his level of English. Such thoughts result in a lack of confidence in speaking. (SurasakJamcharoen, 2017: 87) stated that providing activities for students to develop their English language skills especially listening-speaking ability. The activities used can have many aspects: activities involving scenarios, role-playing, and real situations. Skills enhancement activities, training, English camp activities, etc. The researcher hopes that Ajarn will organize skill-enhancing activities in this area which are activities that help learners develop listening-speaking using various simulations. Give learners to think, analyze and be confident, be more confident to speak, communicate, be more assertive, and apply the knowledge learned to apply and benefit in the future.

Recommendation

1. This research investigated a small group of population and samples. In the future research should increase a number of population and samples in order to make the finding of the study clearer.
2. This research investigated only one group of population and samples. The future research should investigate at least two group such as high and low ability students, to compare the results in order to see the difference between the two groups and in order to gain a better research finding.
3. The future research can be carried on the other groups that can communicate in English or other second languages. In the future, researchers should investigate the English language problems of other fields in the university.

References

- Brown, H. (1993). *Principles of language learning and teaching*. San Francisco State University.
- Canale, M. (1983). *Communicative Competence*. From Language and Communication (pp. 2-14). London: Longman.
- Carroll, B. J. (1982). *Testing communication performance*. London: Pergamon Press.

- Chamthong, C. (2550). *Concepts about Communication*. Retrieved from
<https://phttararitcommunication.blogspot.com/2015/11/blogpost.html>.
- Clark, J.L.D. (1972). *Foreign language testing: Theory and practice*. Philadelphia: Centre of Curriculum Development.
- Croft, R. S. (2004). *Communication theory*. La Grande: Eastern Oregon University Press.
- Finocchiaro, M., & Brumfit, C. (1983). *The functional national approach: From theory to practice*. New York: Oxford University Press.
- Finocchiaro, M. & Sako, S. (1983). *Foreign language testing- a practical approach*. New York: Regents Publishing.
- Hymes, D. H. (1971). *On communicative competence*. In J.B. Pride & J. Holmes (2nd ed.). *Sociolinguistics* (pp. 269-293). London: Penguin.
- Kaewkong, P. (2006). *Concepts about Communication*. Retrieved from <https://phttararitcommunication.blogspot.com/2015/11>.
- Kaewpet, C. (2009). *Communication needs of Thai civil engineering students*. English for Specific Purposes, 28, (pp. 266-278).
- Kassim, H. & Ali, F. (2010). *English communicative events and skills needed at the workplace: Feedback from the industry*. English for Specific Purposes, 29, (pp. 168-182).
- Katai-In, T. (2014). *Knowledge of communication*. Retrieved from http://human.tru.ac.th/elearning/thai_for_com/lesson1/content14.html.
- Kavaliukience, G. (2006). *Speaking & writing tests*. Retrieved from <https://www.ets.org/toeic/test-takers/speaking-writing/about>.
- Landis, J. R., & Koch, G. G. (1977). *The measurement of observer agreement for categorical data*. Biometrics, 33(1), (pp. 159-174).
- Savage. (1994). *Speaking Skill*. Retrieved from <https://www.britishcouncil.or.th/exam/ielts>.
- Sawatthong, U. (2016). *The importance of communication*. Retrieved from <https://introcommunications.wikispaces.com>.
- Scott, R. (1981). *Speaking in communication in the classroom*. London: Longman.

- Singsri, S. (2011). *Development to improve English speaking skill of Master's thesis, Arts in English*. Ubon Rajabhat University.
- Stevens, P. D. (1980). *English language: From practice to principle*. Oxford: Pergamon.
- Thanathechapat, N. (2015). *The importance of communication*. Retrieved from <https://www.l3nr.org/posts/151118>.
- Valette, R. M. (1977). *Modern language testing*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Walija. (1996). *English Language*. Retrieved from <http://takeielts.britishcouncil.org/find-out-about-results/ielts-assessment-criteria>.
- Wattanavitukul, P. (2006). *Spoken English: Why 99% of Thai and Chinese Failed in Learn*. Retrieved from [http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tea_Eng_For_Lan\(M.A.\)/Nualsri_K.pdf](http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tea_Eng_For_Lan(M.A.)/Nualsri_K.pdf).
- Yonwikai, W. (2013). *Development of English language skill*. Journal of Management & Innovation, 5(1), (pp. 155-159).

Semantics Analysis of Hyponymy in The Novel “HEIDI”

Natcha Simachan¹ / Pawarin Chiadthaisong² / Montira Satchanon³ /

Akkarapon Nuemaihom⁴ / Thitaporn Putklang⁵

¹⁻⁵ English Program, Faculty of Humanity and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

Abstract

The objectives of this study were 1) to analyze the categories of hyponymy in the novel “Heidi”, and 2) to find out the most predominant category of hyponymy used in the novel “Heidi”. The research instrument consisted of two parts with 23 chapters in novel “Heidi”. It was analyzed by reading and classifying the data. The nature of this research was a mixed-method research by collecting both qualitative and quantitative data. The statistics i.e. frequency and percentage were employed to analyze the obtained data.

The research findings were as follows: There were 38 types of hyponymy found in the novel “Heidi”. These types of as follows: hyponymy were places, emotion, parts of body, clothes, occupation, animals, parts of house, number, plants, masculine gender, feminine gender, color, personality, furniture, parts of the day, types of room, kitchenware, food, flowers plant, generation, weather, sizes, month, appearance, distance, seasons, equipment, poultry, time, transportation, drink, vehicle, feather, weapons , dessert, days of the week, shapes and insects. The most predominant hyponymy found in the novel was “places” with a total of 47 words.

Keywords: semantics analysis, semantics, hyponymy, novel

Introduction

At the present time, language is a crucial tool used for communication. Human can comprehend other people correctly and effectively by utilizing language. Mihalicek et al (2011) said “when you use language, you use it to communicate an idea from your mind to the mind of some else”. Language is a culture of humans. It is a symbol of other cultures of humans as well.

Furthermore, Cruse (1986) states that Language is involved in linguistics and linguistics is the scientific study of language and its structure including the study of morphology, syntax, phonetics, and semantics. Specific branches of linguistics include sociolinguistics, dialectology, psycholinguistics, computational linguistics, historical-comparative linguistics, and applied linguistics. Linguistics included the sounds, words, and grammar rules. Words in languages are finite, but sentences are not. It is a creative aspect of human language that sets it apart from animal languages.

Semantics is all around us thematic form as it is shown on meaning of a word, phrase, sentence, or text that we used to in every single day. The concept of Bréal (1897) specified that “The study of language form must include the concept of function or meaning. The real cause of language change was not in forms of language, but the human mind in speakers’ perception of these forms”. In the other words, Semantics is the branch of linguistics and logic concerned with meaning. There are a number of branches and sub-branches of semantics, including formal semantics, which studies the logical aspects of meaning, such as sense, reference, implication, logical form, lexical semantics, and conceptual semantics. Most of the people do not pay much attention to the “Hyponymy” that is a word of more specific meaning than a general or superordinate term applicable to it.

In this introduction to Hyponymy. It is one of semantics relationship. Hyponymy corresponds to a unilateral implication. Thus, hyponymy can be viewed as the semantic relation of subordination, i.e. the specification of semantic content. The superordinate term is referred to as hyperonym, while hyponyms that share the same hyperonym are called co-hyponyms. Besides hyponymy, a second important hierarchical sense relation is called Meronymy. Meronymy refers to part-whole relationships that hold between words on different hierarchical levels whereas hyponymy involves a relationship of inclusion between different classes. (Semantics Sense Relations, 2020)

The novel *Heidi* is one of those classic books that we would highly recommend to everyone. 11 years and upwards; it taught us about the power of friendship and the main character of *Heidi* is definitely our favorite. Also, the descriptive language about the Swiss Alps really inspired us to visit the land of *Heidi*.

From these reasons, the researchers decided to conduct a study entitled “Semantics Analysis of Hyponymy in the novel *Heidi*”, and we considered that analysis of hyponymy will assist English learners to comprehend about the meaning of hyponymy and how to use it. Especially, they will be able to find the category of hyponymy in the novel *Heidi*”.

Semantic Analysis

Semantic analysis gives the exact meaning or the dictionary meaning from structures created by syntactic analysis. Semantic, as a branch of linguistics, aims to study the meaning in language. Language demonstrate a meaningful message because of the semantic interaction with the different linguistic levels, phonology (phones), lexicon and syntax. Semantic analysis deals with the sentences refers to the elements in the world. (Mallama & Hanumanthappa, 2014)

Poroshin (2020) states that the main objective of semantic analysis is to minimize the syntactic structures and provide the meaning, finding synonyms, word sense disambiguation, translating form one natural language to another, and populating base of knowledge.

Hyponymy

Hyponymy is a less familiar term to most people than either synonymy or antonymy, but it refers to a much more important sense relation. It is describes what happens when we say ‘An X is a kind of Y’—A daffodil is a kind of flower, or simple, A daffodil is a flower. (Crystal, 2003). While Rowe and Levine (2016) state that “Hyponyms are more specific words that constitute a subclass of a more general word.”

Hyponymy is not restricted to nouns. The verb to see, for example, has several hyponyms-glimpse, stare, gaze, ogle, and so on. Edward Finegan that have words in hyponymic relationships vary from one language to the next” (Finegan, 2008)

Several researchers divide categories and define meanings of Hyponymy are as follows:

- Parts of the day A period of 24 hours, especially from twelve o'clock one night to twelve o'clock the next night.
- Places An area, town, building, etc.

- Feminine gender A woman or girl.
- Masculine gender A boy, man, or male animal.
- Colors Color television, photography, or printing shows things in all their colors, not just in black and white.

- Clothes Things such as dresses and trousers that you wear to cover, protect, or decorate your body.
- Parts of body The whole physical structure that forms a person or animal.
- Number (A sign or symbol representing) a unit that forms part of the system of counting and calculating.
- Distance The amount of space between two places.
- Parts of house A building that people, usually one family, live in.
- Personality The type of person you are, shown by the way you behave, feel, and think.
- Types of room A part of the inside of a building that is separated from other parts by walls, floor, and ceiling.
- Time The part of existence that is measured in minutes, days, years, etc., or this process considered as a whole.
- Generation The period of time someone has been alive or something has existed.
- Occupations A person's job.
- Weather The conditions in the air above the earth such as wind, rain, or temperature, especially at a particular time over a particular area.
- Sizes How large or small something or someone is.
- Plants A living thing that grows in earth, in water, or on other plants, usually has a stem, leaves, roots, and flowers, and

- produces seeds.
- Emotion A strong feeling such as love or anger, or strong feelings in general.
 - Animals Something that lives and moves but is not a human, bird, fish, or insect.
 - Furniture Things such as chairs, tables, beds, cupboards, etc. that are put into a house or other building to make it suitable and comfortable for living or working in.
 - Transportation The movement of people or goods from one place to another.
 - Seasons One of the four periods of the year; spring, summer, autumn, or winter.
 - Kitchenware Plates, bowls, knives, forks, spoons, etc. used in the kitchen.
 - Weapons Any object used in fighting or war, such as a gun, bomb, knife, etc.
 - Drink (An amount of) liquid that is taken into the body through the mouth.
 - Dessert Sweet food eaten at the end of a meal.
 - Days of the week A period of seven days, especially either from Monday to Sunday or from Sunday to Saturday.
 - Food Something that people and animals eat, or plants absorb, to keep them alive.
 - Vehicle A machine, usually with wheels and an engine, used for transporting people or goods on land, especially on roads.
 - Month A period of about four weeks, especially one of the twelve periods into which a year is divided.
 - Flowers plant The part of a plant that is often brightly coloured and has

- Equipment a pleasant smell, or the type of plant that produces these.
- Equipment The set of necessary tools, clothing, etc. for a particular purpose.
- Shapes The distance from the top to the bottom of something, or the quality of being tall.
- Poultry Birds, such as chickens, that are bred for their eggs and meat.
- insects A type of very small animal with six legs, a body divided into three parts and usually two pairs of wings, or, more generally, any similar very small animal.
- Appearance The way a person or thing looks to other people.
- Feather One of the long, light objects that cover a bird's body, having soft fibers along each side of a thin, stiff, central stem.

Research Objectives

1. To analyses the categories of hyponymy in the novel "*Heidi*"
2. To find out the most predominant category of hyponymy used in the novel "*Heidi*"

Research Methodology

1. Research Design

The study was a mixed-method research by collecting both qualitative and quantitative data. The qualitative method was utilized to explain the categories of hyponymy in the novel *Heidi* whereas the quantitative method was used to calculate the result of the amount of the categories of hyponymy in the novel *Heidi*.

2. Research Instrument

2.1 Novel

Novel refers to stories based on imaginations, events and stories. Novel was different from the real story that are classified as novel, such as fairy tales, short stories, myths and cartoons. Therefore, the researcher used the novel *Heidi* for analyzing and collecting hyponymy.

3. Data Collection

The methods for data collection were as follows:

3.1 The data were collected from the novel *Heidi*, part 1 consists of 14 chapters and part 2 consists of 9 chapters.

3.2 The researchers categorized the hypernym found in the novel *Heidi*.

3.3 The researchers collected the statement for creating the Index of Item Objective Congruence (IOC).

3.4 Three experts examined the Index of Item Objective Congruence (IOC) of data by checking.

3.5 The researchers summarized the results of all data and created the result table and graphic chart.

4. Data Analysis

4.1 Reading and classifying

The data were analyzed by reading novel and categorizing the types of each word group. Hyponymy was tabulated according to each classification. At the classifying each category, the phrases and words of category were calculated so as to get how many of categories of hyponymy and the most categories in the novel *Heidi* were used.

4.2 The Statistics of the Data

This research used the descriptive statistic for studying the results as follows:

4.2.1 Percentage

The percentage was used for calculating the result of the amount of the categories of hyponymy in the novel *Heidi*. As the formula below:

$$p = \frac{F \times 100}{n}$$

P = percentage

F = the frequency which you would like to calculate as a percentage

n = all frequency (Kruchiangrai, 2019)

4.2.2 Index of Item Objective Congruence (IOC)

The Index of Item-Objective Congruence (IOC) was applied to assess the content exactitude by three experts through the following equation:

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = the congruence of the content of the analyzed items against the theoretical framework of Gottlieb (1992).

$\sum R$ = the total score of experts.

N = the number of experts.

R = the assessments which were given by experts

The criterion of giving the score of the experts will be +1, 0, and -1 the audit by providing as following:

+1 means agree

0 means indecisive

-1 means disagree

The IOC of items is between 0.5-1.0, it is acceptable. On the other hand, if the IOC is lower than 0.5, this shall be readjusted.

Results

The result in the topic of Semantics Analysis of Hyponymy in the novel “*Heidi*”

Table 1

The list of Hyponymy and its words in the novel of Heidi

No	Category of Hyponymy	Word	Total
1	Parts of the day	Evening, night, morning, early, afternoon, dusk, daylight, tonight, dawn, midday	10
2	Places	House, Alps, nursery, heaven, Frankfurt, cliffs, Scesaplana, hut, suburbs, mountains, Holstein, harbor, Paris, Switzerland, Basle, hotel, Maienfeld, valley, Dörfli, railway station, abysses, Falknis, church, garden, churchyard, refuge, meadows, village, cottage, hamlet, ground, Prattigau, farm, school, hayloft, Ragatz, Domleschg, country, Naples, desert, Ursel, Pfafferserdorf, shelter, dwelling, shed, amusement, court	47
3	Feminine gender	Lady, grandmamma, aunt, grandmother, madam, girl, mother, daughter, protegee, women, wife, sister	12
4	Masculine gender	Grandfather, men, father, son, papa, gentleman, uncle, hermit, brother, boy, husband, pastor, fellow	13
5	Colors	White, green, golden, red, black, grey, silver, blue, ruddy, dark brown, yellow, rosy	12
6	Clothes	Cap, dress, frock, nightgown, apron, under wear, shawl, hat, scarf, cloak, shoes, coat, trousers, sleeves, skirt, shirts, stocking, jacket, cotton dress, handkerchief	20
7	Parts of body	Head, cheek, eyes, heart, arms, shoulder, finger, face, lips, mouth, throat, back, lap, feet, hands, neck, knees, elbows, heels, nerve, legs, ears, forehead, nails, toes	25
8	Number	One, two, five, twelve, nine, three, four, thousand, twenty-six, ten, seventy, fifteen, six, eight, seven	15
9	Distance	Near, long, far, close	4

Table 1 (cont.)

No	Category of Hyponymy	Word	Total
10	Parts of house	Door, walls, windows, floor, shutter, bar, doorsill, roof, ladder, fireplace, board, stool, wood, threshold, bedspread	15
11	Personality	Friendly, gracious, polite, naughty, confidence, talkative, keen, solemn, sturdy, fierce, severe, dull	12
12	Types of room	Library, dining room, living room, hall, sleeping room, kitchen, bedroom, loft, sitting room, visitor's room	10
13	Time	Now, moment, hour	3
14	Generation	Child, old, young, older, elder, ancient	6
15	Occupations	Servant, shepherd, teacher, watchman, doctor, driver, baker, marshal, chambermaid, soldier, carpenter, herd, fisherman, nurses, cow keeper, policeman, hunting, housekeeper	18
16	Weather	Snowy, stormy, sunny, cold, windy	5
17	Sizes	Large, big, little, huge, small	5
18	Plants	Shrubs, grass, fir, aspen, blossom, herbs, bushes, thicket, thyme, oaks, larch, moss, wild plum, straw	14
19	Emotion	Cry, happy, fear, unhappy, sorrow, sad, glad, rejoice, gloomy, enjoy, grief, wonder, tired, indignation, suffer, bitter, fright, lamenting, angry, excited, fresh, nicely, eagerness, anxious, curiosity, afraid, mournfully, sobbing, rages	29
20	Animals	Sheep, goat, lamps, swine, kitten, turtle, mouse, horse, bear, cows, cattle, pigs, calf, weasel, dogs, cat,	16
21	Furniture	Bed, footstool, chair, table, couch, cupboard, stool, bench, sofa, closet, shelf, three-legged wooden stools	12
22	Transportation	Carriage, train, sled	3
23	Seasons	Summer, winter, autumn, spring	4
24	Kitchenware	Pot, bowl, jug, plate, cup, glasses, iron fork, knives, teapot	9
25	Weapons	Revolvers, firearms	2
26	Drink	Water, milk, coffee	3

Table 1 (cont.)

No	Category of Hyponymy	Word	Total
27	Dessert	Cake, toast	2
28	Days of the week	Sunday, Saturday	2
29	Food	Bread, roll, cod-liver oil, sausage, cheese, meat, butter, smoked-meat, meat	9
30	Vehicle	Wagon, cart, wheel chair	3
31	Month	September, June, May, February, March	5
32	Flowers plant	Primroses, bluebells, centaury, rose, heliopsis, wild rose, alpine rose, gentians, rock rose	9
33	Equipment	Shovel, pencil, bag, basket	4
34	Shapes	Tall, short	2
35	Poultry	Swan, Goldfinch, birds, robber-bird	4
36	Insects	Gnats, beetle	2
37	Appearance	Dignified, beautiful, pretty, lovely,	4
38	Feather	Hair, eyebrows, beard	3
Total			373

2. The result of the most predominant category of hyponymy used in the novel *Heidi*

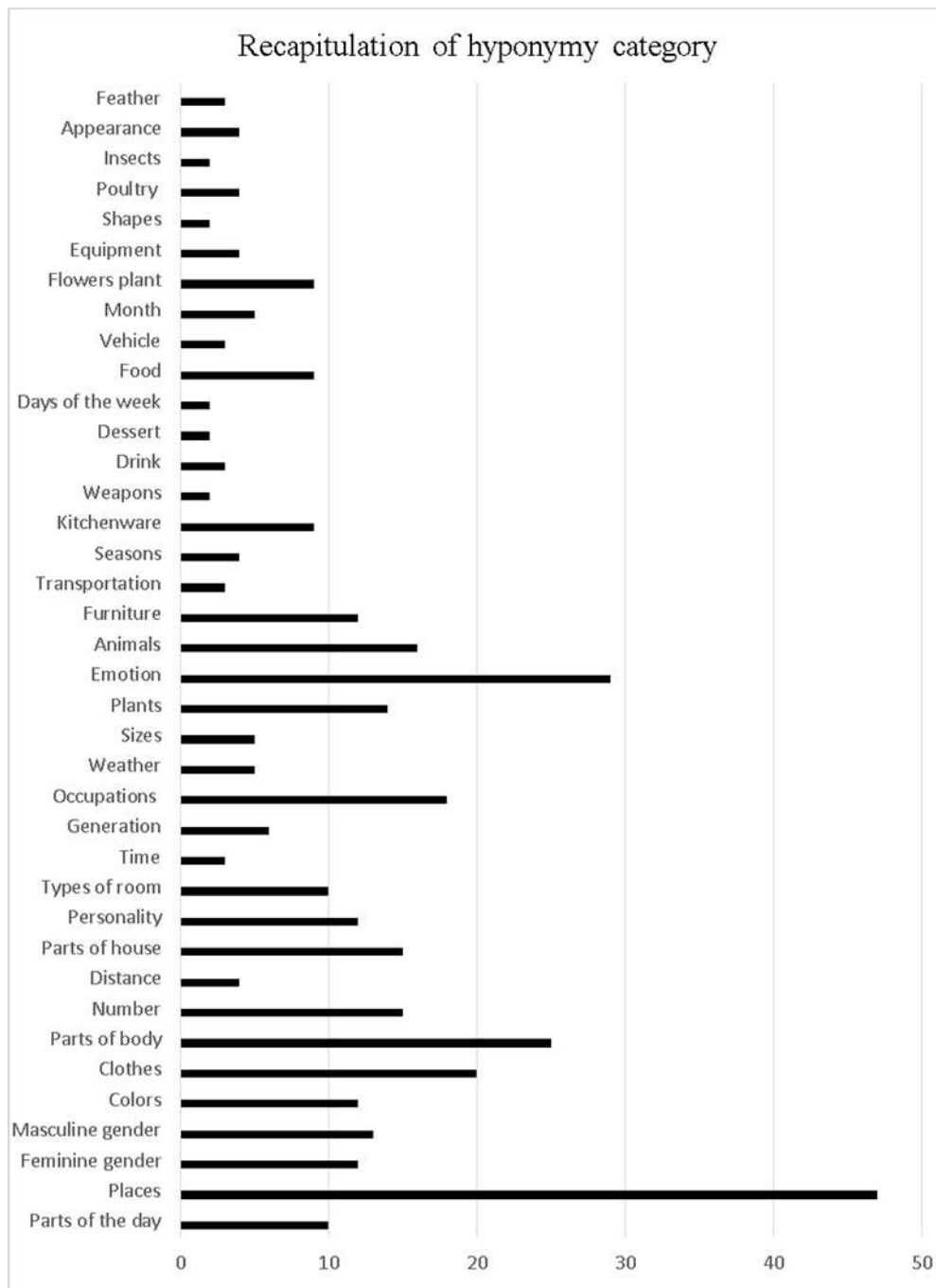

Figure 1 Recapitulation of hyponymy category

According to the Figure 1 data analysis, the hyponymy category of “places” was found the most in the novel *Heidi*, whereas the hyponymy category of “weapons”, “dessert”, “days of the week”, “shapes”, and “insects” was found the least.

Summary

The research objective included two main points which were: 1) to analyses the category of hyponymy in the novel “*Heidi*” and 2) to find out the most predominant category of hyponymy used in the novel “*Heidi*”. The research instrument was the novel *Heidi*. The data collection were reading and collecting data and the step of data collection. The data analysis were reading and classifying and the statistics of the data, the statistics of the data were percentage and Index of Item Objective Congruence. Thus, the research results indicated that 1) The amount of the categories in the novel Heidi were 38 categories. 2) The result of the total of hyponymy revealed the most predominant category of hyponymy which was stated on novel Heidi were places (47 words or 12.60 percent), emotion (29 words or 7.80 percent), parts of body (25 words or 6.70 percent) respectively.

Discussion

The findings of the total category of hyponymy in the novel Heidi showed that the most three types of hyponymy in the novel Heidi were places (47 words or 12.60 percent), emotion (29 words or 7.80 percent), and parts of body (25 words or 6.70 percent), respectively.

According to the Hyponymy theory, that were reviewed in Chapter 2, Al- Shemmery and Alshemmery (2017) that hyponym has a form of meaning that is related to each other that forms a sequence based on the arranged meaning. According to Hurford (2007), that lexical hierarchy was a grouping of lexical items whose meanings are related in a way that can be represented by means of a ‘tree-diagram’. , it can be concluded that has discussed theories of Hyponymy. Those theories described about meaning and definition of hyponymy. It is a word of more specific meaning than a general or superordinate term applicable to it.

The findings of this study were the same as the previous study of Yule (2010) said that it was a simple understanding of conceptual meanings as they are usually explained in a dictionary.

Then the associative meaning has relationship with connotative meaning of an object or word where each individual may have differences of opinion. According to Telaumbanua and Sihombing (2017) and Zakiyah (2020) said that it was the research concluded that for learners, students can enrich their vocabulary and can write and speak in English confidently.

As the research objectives, it found that a hyponymy was the study about meaning of language involves the relation of the meanings of word. According to, the hyponymy in the novel *Heidi* consisting of 38 types which were parts of the day, places, feminine gender, masculine gender, colors, clothes, parts of body, number, distance, parts of house, personality, types of room, time, generation, occupations, weather, sizes, plants, emotion, animals, furniture, transportation, seasons, kitchenware, weapons, drink, dessert, days of the week, food, vehicle, month, flowers plant, equipment, shapes, poultry, insects, appearance, and feather. By the way, it found that the most types of hyponymy in the novel *Heidi* was places.

Suggestions

1. Regarding the suggestion for implications, English teachers and students can use the results obtained from this research to develop their English relevant to hyponymy found in the novel.
2. The further study should focus on the hyponymy in other areas such as movie, short story, magazines and newspapers.

References

- Al- Shemmary, M., M. & Alshemmary, I., M., O. (2017). "The Acquisition of Hyponymy by Iraqi EFL University Students". **Journal of College of Basic Education for Education and Human Sciences**, (34), 403–414. Retrieved July, 16, 2020 from <https://www.researchgate.net/publication/317371298>
- Bréal, M. (1897). **Essai de Sémantique**. London: W. Heinemann.
- Cruse, D.A. (1986). **Lexical Semantics**. Cambridge : University Press. P.30.
- Crystal, D. (2003). *The Cambridge Encyclopedia of the English Language*. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press.

- Finegan, E. (2008). **Language: Its Structure and Use**. 5th ed. Thomson Wadsworth.
- Hurford, J., M. & Heasley, B. & Smith, M. B. (2007). **Semantics**. Cambridge : Cambridge University Press. p.116.
- Lailatuz Zakiyah. (2020). **Semantics Analysis of Hyponym in the “Fate and Furious 8”** (Universitas Putera Batam, Indonesia). Retrieved July, 18, 2020 from <https://journal.ipm2kpe.or.id/index.php/LEEA/article/view/1361/901>.
- Mallama, V. R. & Hanumanthappa, M. (2014). “**Semantical and Syntactical Analysis of NPL**”. IJCSIT. 5(3) : 3236-3238.
- Poroshin, V. A. (2020). **Semantic Analysis of Natural Language**. Retrieved November 6, 2020 from <https://www.cs.helsinki.fi/u/myllymak/Teaching/2004/Fall/Seminar/poroshin.pdf>.
- Rowe, B. M. & Levine, D. P. (2016). **A Concise Introduction to Linguistics**. 4th ed. Routledge.
- Sadeili Telaumbanua and Edison Sihombing. (2017). **Semantic Analysis of Hyponymy in the Short Story “The Voyage”** (Universitas Prima Indonesia, Indonesia). Retrieved July, 20, 2020 from <http://ijllc.eu/wp-content/uploads/2019/01/Semantic-Analysis-of-Hyponymy-in-the-Short-Story-%E2%80%9CThe-Voyage%E2%80%9D.pdf>
- Semantics Sense Relations**. (2020). Retrieved July, 11, 2020 from <http://www.ello.uos.de/field.php/Semantics/Semanticssenserelations>.
- Wedrana, Mihalicek et al. (2011). **Language Files, Material for an Introduction to Language and Linguistics. Eleventh Edition**. The Ohio State University Press. P.7.
- Yule, G. (2010). **The Study of Language** (4th ed.). New York: Cambridge University Press. Retrieved July, 20, 2020 from <https://doi.org/10.1007/s13398-014-0173-7.2>.

Students' Satisfaction towards Online Learning at Buriram Rajabhat University

Pawnthip Tongjath¹ / Suratwadee Molairak² / Soranee Nielsen³

¹Kaewkaew.2805@gmail.com

²60011215509@bru.ac.th

³Soranee.ns@bru.ac.th

Corresponding Author: Pawnthip Tongjath

English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

Abstract

The objective of this study aimed to study students' satisfaction towards online learning. The samples consisted of 108 undergraduate English program students at Buriram Rajabhat University which the samples were selected by accidental sampling. The questionnaire was used as the instrument for this study. The statistic used to analyze the obtained data were frequency percentage mean and standard deviations. The findings indicated that for overall students rated their satisfaction on online learning as much satisfactory (\bar{x} = 3.57, SD = 0.84). When considering each item, it was found that the most cited reason for satisfaction was "Online learning keeps social distance (\bar{x} = 4.14, SD = 4.09), followed by "Online learning saves time commute to the university (\bar{x} = 3.82, SD = .90)" and "The course resources and materials for online course were easily accessible during the course (\bar{x} = 3.64, SD = 1.08)" respectively.

Keywords: Buriram Rajabhat University, online learning, satisfaction

Introduction

Education is one of the factors that assist the people to live together in society properly by knowing and respecting rights, laws, and regulations. There are various benefits that we gain from education. Therefore, educational promotion and development must be done continuously. The world

of technology began many years ago. Technology plays an important role in education of every country in the world, including Thailand. Especially, when our country has impacted by the Corona virus epidemic since December 2019. When people need to keep social distance to protect themselves from the others who might be the effected one. Education management policy has to be changed to catch up with the situation. Buriram Rajabhat university also face this problem. So online learning becomes one the choices that necessary. This online learning is different from the traditional classroom learning. It is the new way of learning for students. There are some benefits from online learning system such as online learning allows each leaner to learn in what they are interested in and suit with their abilities. The use of media is also a part that helps students to be able to study and research on their own (Thiangchan and Attawutikun, 2017). Some students can have a very pleasant time learning though online with many different reasons. On this point, this study focuses on the satisfaction of online learning of the undergraduate students in order to find out how satisfaction they have towards online leaning.

Literature Review

The researchers found some researchers and scholars developed and mentioned the satisfaction as follows:

Student Satisfaction

According to Elliot&Shin (2002) . Student satisfaction as students' disposition by subjective evaluation of educational outcomes and experience. Therefore, student satisfaction can be defined as a function of relative level of experiences and perceived performance about educational service during the study period.

Walker-Marshall & Hudson (1999) mentioned that grade point average (GPA) is the most influential factor on student satisfaction. Personal factors cover age, gender, employment, preferred learning style, student's GPA and institutional factors cover quality of instructions, promptness of the instructor's feedback, clarity of expectation, teaching style. Furthermore, Wilkins & Balakrishnan (2013) identified quality of lecturers, quality of physical facilities and effective use of technology as key determinant factors of student satisfaction.

Online Learning

Online learning is the learning system sets up from internet which it does not limit on time and place. The student able to learn by themselves, and this is the direction to give the chance for the educator and the teacher to use many equipment such as computer, mobile phone, lab top, iPad and etc. to help for learning and teaching. Online education is a sensible choice whether you're a teenager or an adult. As a student, this can be a useful learning method for sharpening your skills in a difficult subject, or learning a new skill.

Josep (2020) states that the online learning as the future of education because the teachers and the students can set their own learning pace, and there's the added flexibility of setting a schedule that fits everyone's agenda and it offers a wide selection of programs. In a space as vast and wide as the internet, there are infinite skills and subjects to teach and learn. A growing number of universities and higher education schools are offering online versions of their programs for various levels and disciplines. Online learning is accessible because you can study or teach from anywhere in the world. This means there's no need to commute from one place to another, or follow a rigid schedule. Furthermore, online learning allows for a customized learning experience.

Theory of Satisfaction

Kotler & Armstrong (2002) report that human behavior must be motive, or drive, a need that is pressurized enough to motivate a person to act to meet their own needs. Which the needs of each person are not the same. Some needs are biological needs arising from stressful conditions such as hunger, thirst, or some hardship. It's a psychological need (psychological) caused by the need for acceptance (Recognition) esteem or belonging, most needs may not be enough to motivate a person to act at that time. Desires become motivation when receiving adequate stimulation that the tension. Two of the most popular theories are Abraham Maslow's and Sigmund Freud's theories.

The Measurement of Online Learning

Pariyajararat (2003) mentions that the measure of satisfaction can be done in several ways, including the following method.

1. Using a questionnaire, where the questioner will issue a questionnaire to want to know opinions. which can be done in a manner that can be answered by selecting or answer independent questions, such questions may ask satisfaction in areas such as administration and conditions, etc.

2. Interview is a direct way of measuring satisfaction that requires good techniques and methods to obtain truthful information.

3. Observation is a method of measuring satisfaction by identifying the behavior of the target person. Whether the expression from speaking and acting. The method will require serious action and structured observation.

Objective of the Study

To study students' satisfaction towards online learning

Research Methodology

1. Research Design

This research was a quantitative research. It described the students 'satisfaction towards online learning. The study comprised two main parts. Part one was consisted of the general information of the samples and part two was consisted of the students' satisfaction towards online leaning.

2. Population and Samples

The population of the study were 150 undergraduate English program students who are studying in the 1, 2, 3 and 4 years. Academic Year 2020, Faculty of Humanities and Social Sciences in Buriram Rajabhat University. The samples of this research were 108 students which obtained through anaccidental sampling.

3. Instrument and Procedures

A questionnaire was designed to collect the data of the students' satisfaction towards online learning. Part one was consisted of the general information of the samples such as their genders, ages, year of study, GPA, duration of online study per day, forms of communication used to learn online,

equipment used for online learning, and service fees for using the internet and part two consisted of the students' satisfaction level towards online learning.

The questionnaires were constructed and developed as follows:

1. The researchers studied literature related to the study.
2. The researchers studied the appropriate research instrument which it was the questionnaire and definite by Likert's method of five points rating scales.
3. The researchers gathered and arranged the issues concerning the student's satisfactions toward online learning.
4. The questionnaires were examined by experts to check for exactitude and appropriation.
5. The questionnaires were edited and revised as device from experts.
6. Experimentation on questionnaire to discover the problem from using questionnaire.
7. Editing the questionnaire before implementation with the sample

Data Collection

The researchers were conducted to collect data by questionnaire and requesting cooperation from the 1, 2, 3 and 4 years students in English major, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University with the following data collected.

1. The researchers collected data by questionnaire from the population participants of 150 people and make out the questionnaire on 15th September 2020.
2. The researchers brought the questionnaire from the data collection and checked the integrity to analyze the next step.

Data Analysis

The researchers used descriptive statistics which consisted of frequency, percentage, mean, and standard deviation in order to analyzed the data collected. The data obtained from the students general information were analyzed by using a computer program (SPSS) which the obtained numbers were calculated by frequency and percentage. The data obtained from students' satisfaction of the students' satisfaction towards online leaning were calculated by mean (\bar{x}) and standard deviation

(S.D.). The average scores of the factors and students' satisfaction criteria with five-rating Likert's scale were used to analyze the data as follows:

4.51 – 5.00	means	most
3.51 – 4.50	means	much
2.51 – 3.50	means	moderate
1.51 – 2.50	means	less
1.00 – 1.50	means	least

Results

1. General Information of the Samples

The first part of the questionnaire was general information of respondents which consisted of gender, age, year of study, grade point average (GPA), the frequency of using online courses that they have taken in the past, the communication format that used for taking online classes, an equipment used for online learning and monthly service charge for using the internet. The findings were presented as follows:

Table 1

General Information of the Samples

Gender	Frequency	Percentage
1. Gender		
1.1) Male	17	14.4
1.2) Female	101	85.6
Total	118	100
2. Age		
2.1) Under 18 years old	1	8
2.2) 18 – 19 years old	39	33.1
2.3)20-21 years old	53	44.9
2.4) 22 -23 years old	25	21.1
Total	118	100
3. Year of Study		
3.1) First year	28	23.7
3.2) Second year	31	26.3
3.3) Third year	31	26.3
3.4) Fourth year	28	23.7
Total	118	100
4. Grade Point Average (GPA)		
4.1) 3.50 – 4.00	15	12.7
4.2) 3.00 – 3.49	36	30.5
4.3) 2.50 – 2.99	47	39.8
4.4) Less than 2.50	20	16.9
Total	118	100

Gender	Frequency	Percentage
5. Previous online learning		
5.1) 1-2 courses	8	6.8
5.2) 3-4 courses	10	8.5
5.3) 5-6 courses	14	11.9
5.4) 7- 8 courses	86	72.9
Total	118	100
6. The communication format		
6.1) Used for taking online class		
6.2) Home internet	50	42.4
6.3) 3G/4G Internet (mobile phone)	65	55.1
6.4) Pracharat internet	1	0.8
6.5) Without internet access	2	1.7
Total	118	100
7. Equipment used for online learning		
7.1) Smart phone	61	51.7
7.2) Computer	30	25.4
7.3) Laptop	24	20.3
7.4) Tablet	3	2.5
Total	118	100
8. Monthly service charge for the internet		
8.1) Less than 250 baht	15	12.7
8.2) 250 -500 baht	43	36.7
8.3) 500 – 800 baht	35	29.7
8.4) More than 800	25	21.2
Total	118	100

From the table 1; the findings showed the details of gender, age, year of study, grade point average (GPA), duration of taking online courses that they have taken in the past, the communication format used for taking online classes, equipment used for online learning, monthly service charge for using the internet (Baht / month). The results showed as follow:

In term of genders, most of the samples were female 101 persons (85.6%) and male males 17 persons (14.4%).

In term of ages, maximum age of samples were 20-21 years 53 persons (44.9%), followed by 18-19 years 39 persons (33.1%), 22-23 years 25 persons (21.2%) and under 18 years 1 person (8%).

In term of year of study, the maximum year of study were in the second year 31 persons (26.3%) and the third year were the same number at 31 persons (26.3%) followed by first year 28 persons (23.7%) and the fourth year 28 persons (23.7%).

In term of grade point average (GPA), there were 47 persons with grade beverage, (39.8%), followed by 36 persons with grade point average 3.00 – 3.49 (30.5%), 20 persons with the grade point beverage less than 2.50 (16.9%) and 15 persons with grade point average 3.50-4.00 (12.7%).

In term of the frequency of using online courses that the samples have taken in the past, there were 86 persons with 7-8 courses (72.9%), followed by 14 persons with 5-6 courses (11.9%), 10 persons with 3-4 courses (8.5%), and 8 persons with 1-2 courses (6.8%)

In term of the communication format used for taking online classes, there were 65 persons used 3G / 4G internet (mobile phone (55.1%) , followed by 50 persons used home internet (42.4%), 2 persons had no internet access (1.7%) and 1 person used Pracharat internet (Internet village) (.8%). In term of equipment used for online learning, there were 61 persons used smart phone (51.7%), 30 persons used computers (25.4%), 24 persons used laptops (20.3%) and 3 persons used tablet (2.5%).

In term of service charge for using the internet (Baht / month), there were 43 persons spent 250-500 bath a month (36.4%), 35 persons spent 500- 800 bath a month (29.7%) , 25 person spent more than 800 bath a month (21.2%), and 15 person spent less than 250 baht a month (12.7%).

2. Students' Satisfaction towards Online Learning.

The second part of the questionnaire was questions inquiring about Students' Satisfaction towards Online Learning as shown in the following table:

Table 2

Students' Satisfaction towards Online Learning

Students' satisfaction toward	\bar{x}	SD	Meaning
Online learning			
1. Online learning composition Increases the interest of the content	3.63	0.93	the most
2. Online learning is easy to use and Convenient for students.	3.61	0.86	much
3. The subject content is suitable for enhancing online learning.	3.49	0.94	much
4. The use of online learning materials Is good.	3.50	0.94	much
5. Online learning can be used and get Good results with some courses.	3.73	0.89	the most
6. Online learning is a modern way Of learning.	3.66	0.91	the most
7. Online learning keeps social Distance.	4.14	4.09	the most
8. Online learning saves precious Time on travelling to university	3.82	.90	the most
9. I am always very enthusiastic and Excited to have online class.	3.22	1.15	much

Students' satisfaction toward	\bar{x}	SD	Meaning
Online learning			
10. Online learning gives me the Freedom to study and promotes The students' creativity.	3.47	0.96	much
11. I receive the better knowledge From online learning than the student's classroom learning.	3.26	1.15	much
12. You receive the clearly Communication from online Learning.	3.23	1.06	much
13. Online learning is convenient And suitable without location Limit.	3.76	.93	the most
14. The objective for the online Learning were clearly described	3.49	1.01	much
15. The course resources and materials For online course were easily accessible During the course.	3.64	1.08	the most
Total	3.57	0.84	much

Note : M= mean; SD = standard deviation

From table 2, the overall mean of students' satisfaction was at the "much" level (\bar{x} =3.57 , SD= 0.84, which is in the "much" level. The 3 satisfactoriness that the students rated in the "most" level were 1) Online learning keeps social distance(\bar{x} =4.14,SD =4.09), 2) Online learning saves me precious time traveling to the university (\bar{x} =3.82,SD = .90),and 3)The course resources and material for this online course were easily accessible during the course (\bar{x} =3.64, SD =1.08).

Discussion

1. The Overview of Students' Satisfaction towards Online Learning

From the findings, it indicated that the overall average of students' satisfaction was in "much" level ($\bar{x} = 3.5, SD=0.84$). It can be inferred that the students enjoyed and pleased with online learning. This is supported by the study of Kuo and Walker (2013) who investigate the degree to which interaction and other predictors contribute to student satisfaction in online learning settings of the undergraduate and graduate students rolled in summer-session online courses from the College of Education at a western university. The results showed that learner-instructor interaction, learner-content interaction, and Internet self-efficacy were good predictors of student satisfaction and the finding also supported by the study of Palmer and Holt (2009) who examined students' satisfaction with wholly online learning in all undergraduate programs at Deakin University. Learner satisfaction has been shown to be positively correlated with quality of learning outcomes. Factors that were found to positively influence student satisfaction with studying a wholly online unit primarily related to how confident they felt about their ability to communicate and learn online, having a clear understanding of what was required to succeed in the unit and how well they thought they were performing in the unit.

2. The Details of Students' Satisfaction toward Online Learning.

The first top three of the respondents' satisfaction toward online learning as follows:

2.1. Online Learning Keeps Social Distance

The result indicated that most of the students ($\bar{x} = 4.14, SD = 4.09$) agreed that online learning can help keeping social distance. During the Corona crisis. Students are aware of this disease situation. So online learning was the pleasant way for them to study without being close to their classmates or lecturers. There was not much physical interaction between them. So they have the feeling that they will be saved in some extent. As Athase (2020) mentioned that learning from home can be a simple efficient way if it is done in the right way. It has its own advantages. Since social distancing has become the new norm. People are staying connected with work or learn, through video calls. Schools and colleges have started giving online classes on video conferencing applications instead of the on-site classrooms.

2.2 Online Learning Saves Me Precious Time Traveling to the University.

The students concurred that online learning can save them precious time on travelling to their university (\bar{x} =3.82, SD=90). So it can be inferred that students are satisfied that they don't have to spend time on travelling. Some students may have faraway living places out of the city that they have to take a long time travelling to university. Some of them who live in the city may face the traffic problem during their accommodation and university. Furthermore, some students might have to use the public transportation to university which they have to waste their time on waiting. When they take online class at home instead of classroom learning, the travelling problem can be decreased.

2.3 Online Course Resources and Materials for the Online Course were Easily Accessible.

From the findings, students agreed that online course resources and materials were easily access (\bar{x} =3.64, SD=1.08). It can be inferred that students had the abilities to use technology for their study fluently. From the new technology world, the new generation are very fluent in using phones, computers and all kinds of media devices. So accessing to any online website cannot be difficult for them anymore.

Recommendations

The recommendations of the future study are as follows:

1. This study was limited to only students' satisfaction toward online learning, not including the dissatisfaction. Further researches should pay attention and study on both aspects to obtain the differences between the positive and negative sides of online learning. The satisfaction and dissatisfaction can assist all educators to realize the advantages and disadvantages of online learning.
2. This study focuses on only the students in English program. Further researches should focus on students' satisfaction on the other program to perceive the similarity and differences of students' satisfaction in case of the development of online teaching and learning in the future which technology will revolutionize our world and impact in everyone's life.

References

- Aditepsatid, T. (2002). WBI Teaching and learning in the era of no boundaries. *Nectech Journal*, 9(44), 18-20.
- Alexandra, T. (2015). *Key Skills for Co-Learning and Co-Inquiry in Two Open Platforms: a Massive Portal (EDUCARED) and a Personal Environment (weSPOT)*. International Council for Open and Distance Education, 7(1), 83-102.
- Applewhite, P. B. (1965). *Organization Behavior Englewood Cliffs*. New York: Prentice Hall.
- Buriram Rajabhat University. (2019). *Information about Buriram Rajabhat University*. Retrieved September 15, 2020, From: <http://bru.ac.th>
- Campbell, R. (1999). *Introduction to Education Administration (5th ed)*. Boston: Allyn & Bacon.
- Chaipanya, P. (1998). *Satisfaction Measurement*. Thailand: SaengAksorn Publishing House.
- Duanghasadee, K. (1994). *Mental Health and Job Satisfaction of Police Officers in Urban and Rural Areas of KhonKaen*. Master of Education Thesis, Department of Educational Psychology, Graduate School, KhonKaen University. Faculty of Education, Chulalongkorn University: Bangkok, Thailand.
- Heap, T. (2017). *Five benefits of studying online (Versus face to face classroom)*. Retrieved 8 October 2020, from <http://www.online.illinois.edu>.
- Khan, B. H. (1997). *Web-Based Instruction*. Englewood Cliffs, NJ: Educational Technologies Publications.
- Kotler, P. (2003, Pag 7). *Marketing Management*. 11th ed. Upper Sanddle River, New Jersey: Prentice Hall.
- Kotler, P. and Armstrong, G. (2002). *Theories of Satisfaction*. Retrieved October 1, 2020, From: <https://sites.google.com/site/httpbitly42331316/bth-thi-2-wrrnkrrm-thi>

- Lemke, C. (2010). *"Innovative Through Technology," 21st Century Skills :*
Rethinking How to Students Learn. page 246, 386. James Bellanca and Ron
Brandt, editor. Bloomington, IN: Solution Tree.
- Mac Education Co., Ltd. (2015). *Vocational Teacher of the 21st Century.* Bangkok:
Thanprinting.
- Malithong, K. (2005). *Educational Technology and Innovation.* Bangkok: Arun Printing.
- Na Sonfkhla, Ch. (2007). *Web-Based Instructional Design in the E-Learning System.*
Faculty of Education, Chulalongkorn University: Bangkok, Thailand.
- Na Songkla, Ch. (2005). *A Web-Based Teaching and Learning System in the E-
Learning system.* Faculty of Education, Chulalongkorn University: Bangkok, Thailand.
- National Education Act B.E. (1999). *Amendment (No. 2) BE 2545.*
(2002, December 19). Government Gazette. Page 16.
- Oliver, Richard L. (1997). *Satisfaction: A Behavioral Perspective on the Consumer.*
Irwin/McGraw- Hill New York.
- Pansudjai, O. (2002). *Satisfaction of Service Users Towards the Service of the Telephone
Organization of Thailand Chonburi Province.* Thesis Master of
Arts, Program in Applied Sociaology, Graduate School, Kasetsart University.
- Pantewee, W. (1999). *The Satisfaction of the People with the Services of the Agency Ministry of
Interior in Muang District, Mae Hong Son Province.* Thesis
Master of Science in Education, Education Administration, Graduate School, Chiang Mai
University.
- Pariyajararat, P. (2003). *Satisfaction of Farmers, Growers and Providers Suphanburi
Grass Farming Activities and Career Development, Production of Animal*

ชาติพันธุ์

ศาสนสถานกับการชำระชาติพันธุ์ชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม

กรณีศึกษาชุมชนสะพานขาว เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

Religious Place and Vietnamese – Thai Ethnicity: A Case Study of Yuan Sa Phan

Khao Temple, Sa Phan Khao Community, Bangkok, Thailand

จิรัชยา พุทธสอน¹ / หนึ่งฤทัย จันทระคามิ

Chiratsaya Phudthasorn / Nuengruethai Chantharakhami

¹⁻² หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน (เวียดนาม) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ASEAN language and Culture program (Vietnamese), Faculty of Humanities and Sciences, Mahasarakham University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภูมิหลังของวัดญวนสะพานขาว เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 2) บทบาทของวัดญวนสะพานขาวที่มีต่อคนญวนและชุมชนสะพานขาว และ 3) ความสำคัญของวัดญวนสะพานขาวที่มีต่อคนไทยเชื้อสายเวียดนาม ใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary research) และการศึกษาภาคสนาม (Fieldwork study) เก็บข้อมูลโดยการ สัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) นำเสนอแบบพรรณวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า ชาวเวียดนามหรือชาวญวนที่อาศัยอยู่ในชุมชนวัดญวนสะพานขาว คือ กลุ่มคนที่อพยพเข้ามาสู่สยามในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยมีสาเหตุสำคัญ คือ การถูกเบียดเบียนทางศาสนา และการถูกกวาดต้อนในฐานะเชลยสงครามในสงครามอานาตอลียุทธ กลุ่มคนเวียดนามได้รับการจัดสรรให้อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เรียกว่านางเลิ้ง ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าว คือ ชุมชนคนเวียดนามที่มีวัดญวนสะพานขาวเป็นศาสนสถานอันนิกาย พระสงฆ์อันนิกายมีบทบาทสำคัญต่อการชำระอัตลักษณ์ชาวเวียดนาม ทั้งนี้นอกจากจะเป็นผู้นำในการประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อแบบเวียดนามแล้ว ยังชำระอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ญวนซึ่งในปัจจุบันได้กลายเป็นคนไทยไปหมดแล้ว ให้อยู่สืบต่อมาถึงคนญวนรุ่นปัจจุบัน

คำสำคัญ: วัดญวนสะพานขาว, คนไทยเชื้อสายเวียดนาม, ความสัมพันธ์ไทย – เวียดนาม

Abstract

This research aims to study: 1) a background of Wat Yuan Sa phan Khao, Dusit District, Bangkok, 2) roles of Wat Yuan Sa Phan Khao towards Vietnamese people and Sa Phan Khao community, and 3) significances of Wat Yuan Sa Phan Khao to Vietnamese Thais. This research is a qualitative research. Collecting information from documents and field work-study as well as collecting data by interviews were employed as research tools.

It was found that Vietnamese people living in Wat Yuan Sa Phan Khao community is a group of people who immigrated to Siam during the reign of King Nangklao (Rama III). The main reasons behind this were the religious persecution and being herded as a prisoner of war in a battle of Ana Siam Yut. A group of Vietnamese people were allocated to live in the area called Nang Loeng. Nowadays, this area is a Vietnamese community with the Sa Phan Khao Temple of the Anum sect. Anum monks' roles are important to maintain Vietnamese's identity. However, apart from being a leader in performing Vietnamese religious rituals, one of the Anum monks' roles is to maintain the Vietnamese ethnic identity, who nowadays become Thai people, in order to carry on to the current generation of Vietnamese.

Keywords: Wat Yuan Sa Phan Khao, ethnic Thai-Vietnamese people , Thai-Vietnamese relations

บทนำ

คนญวนมีการเดินทางเข้ามาในสยามหลายครั้ง นับตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยมีสาเหตุของการอพยพหลบหนีเข้ามา คือ การลี้ภัยทางการเมือง ศาสนา ตลอดจนการถูกกวาดต้อนเข้ามาในฐานะเชลยสงคราม (Bhurudphat, 1987 : 29) กลุ่มญวนที่เข้ามาในช่วงต้นรัตนโกสินทร์ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือปริมณฑล (Chantawimon, 1998 : 21-25) ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ คนญวนคริสต์ กับ คนญวนพุทธ (Chantharakhami, 2020 : 53)

คำว่า ญวน เป็นคำที่คนไทยในสมัยก่อนใช้เรียกชาวเวียดนามซึ่งเป็นชนชาติเพื่อนบ้านของเรา ในประเทศไทยเมื่อราว 200 ปีมาแล้ว (Sripana, 2005 : 2-3) ทั้งนี้ ชาวญวนอพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของพระมหากษัตริย์ไทยในช่วงต้นรัตนโกสินทร์ มีทั้งกลุ่มญวนคริสต์และญวนพุทธ โดยกลุ่มชาวญวนพุทธจะนับถือพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน และมีความคิดความเชื่อตลอดจนลัทธิธรรม

นิยมประเพณีทางศาสนาเหมือนอย่างจีน ทั้งนี้ เมื่อเข้ามาอยู่ในประเทศไทยได้มีการกำหนดระเบียบหลายอย่างให้สอดคล้องกับประเพณีการปฏิบัติทางศาสนาของไทย เช่น มีประเพณีการบวช การเข้าพรรษา การทอดกฐิน การทอดผ้าป่าการสงฆ์น้ำพระพุทธรูปเหมือนอย่างไทย พระสงฆ์ญวนมีการบิณฑบาต การทำวัตรสวดมนต์เช้าเย็นและไม่ฉันอาหารเย็นเช่นเดียวกับพระสงฆ์ไทย แต่สิ่งที่ยังคงดำรงไว้ คือ การสวดมนต์เป็นภาษาญวน ประเพณีบางอย่างที่ถือปฏิบัติในวัดญวนนั้น เด็ก ๆ อาจเคยรู้จักหรือเห็นมาบ้าง เช่น การถือศีลกินเจเพื่อให้เกิดความสุขความเจริญ การทิ้งกระดาษเพื่อบริจาคทาน และการทำพิธีงเด็กเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว (Phra Chakkapan, 2020 : interview)

ปัจจุบันวัดญวนสะพานขาว กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ จะเห็นได้จากร่องรอยที่หลงเหลือของคนญวนเข้ามาผ่าน ภาษาญวน สถาปัตยกรรมภายในวัด และในทุกปีจะมีการเข้ามาของพระสงฆ์ญวนเข้ามาประกอบพิธีกรรมภายในวัดที่มีเพียงวัดญวนที่สามารถจัดขึ้นได้เท่านั้น อีกทั้งวัดญวนสะพานขาวเป็นศาสนสถานอันมีนิกายแห่งประเทศไทย

บทความนี้ผู้เขียนต้องการนำเสนอให้เห็นความสัมพันธ์ของไทยเชื้อสายเวียดนามกับวัดญวนสะพานขาวโดยนำเสนอให้ถึงประเด็น 3 ประเด็นที่สำคัญได้แก่ ภูมิหลังของวัดญวนสะพานขาว เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร บทบาทของวัดญวนสะพานขาวที่มีต่อคนญวนและชุมชนสะพานขาวและความสำคัญของวัดญวนสะพานขาวต่อชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภูมิหลังของวัดญวนสะพานขาว เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาบทบาทของวัดญวนสะพานขาวที่มีต่อคนญวนและชุมชนสะพานขาว

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary research) และวิธีการทำงานภาคสนาม (fieldwork study) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้วิจัยมีการนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ภูมิหลังของวัดญวนสะพานขาว เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันวัดญวนสะพานขาว ตั้งอยู่ริมคลองผดุงกรุงเกษม แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เป็นวัดมหายานในสังกัดคณะสงฆ์อนัมนิกายแห่งประเทศไทย เป็นที่บรรจุสังขารธาตุขององสรภามนุสร (บัวเอ็ง) ซึ่งที่เคารพบูชาของบุคคลทั่วไป ในอดีตชุมชนที่ “วัดญวน สะพานขาว” เกิดขึ้นสืบเนื่องจากก่อน คริสต์ศตวรรษที่ 17 ประเทศไทยและเวียดนาม ยังไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันโดยตรง แต่ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระยอดฟ้าฯ ประเทศเวียดนามกำลังเกิดจลาจลเพราะกบฏไต่เซิน ในราวปี พ.ศ. 2324 ได้หลบหนีเข้ามาอาศัยประเทศไทยและเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงพระกรุณาธิคุณและพระราชทานบ้านเรือน และโปรดฯ ให้การช่วยเหลือทางทหารแก่องเชียงสือเพื่อกู้เมืองเว้ถึง 2 ครั้ง หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2343 ฮ่องเชียงสือ (พระเจ้ายาหลวง) สามารถตีเมืองเว้คืนได้ จึงได้ถวายต้นไม้เงินทองมา และสิ่งของอื่น ๆ เป็นจำนวนหลายครั้ง

จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ เสด็จสวรรคต ในปีพ.ศ. 2352 ความสัมพันธ์ที่เคยมีต่อกันก็ค่อย ๆ ลดลง อันเนื่องมาจากเมื่อพระเจ้ามินมว่งขึ้นปกครองประเทศเวียดนาม (พ.ศ. 2363-2367) และในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2367-2394) ไทยหันมาสนใจที่ความต้องการฟื้นฟูอิทธิพลเหนือประเทศเขมรและประเทศลาว พร้อมกับที่ประเทศเวียดนามก็มีความมุ่งหมายเช่นเดียวกันกับประเทศไทย และประเทศเขมรไม่พอใจเป็นอย่างมากที่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของประเทศเวียดนามเป็นเวลา 7 ปี จึงได้เรียกร้องให้ไทยช่วยเหลือทางด้านทหาร อีกทั้งประเทศไทยและเวียดนามได้ทำสงครามด้วยกันเป็นเวลา 15 ปี (พ.ศ. 2367-2390) ประเทศเวียดนามมองว่าสงครามยืดเยื้อเป็นเวลานาน จึงได้เสนอข้อตกลงประนีประนอมเพื่อสันติ และส่งเครื่องบรรณาการให้แก่ประเทศไทย แต่ไม่นานประเทศเวียดก็ตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศฝรั่งเศสในปี พ.ศ. 2427 (Chantawimon, 2005 : 16-20 ; Phra Chakkapan, 2020 : interview)

ชาวเวียดนามใช้เวลายาวนานในการเดินทางเข้ามาและกระจายกันอาศัยอยู่ทั่วประเทศไทย นับตั้งแต่สมัยอยุธยาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ และชาวเวียดนามมีจำนวนมากขึ้น โดยสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ ลี้ภัยทางการเมืองและศาสนา แต่ยังคงกวาดต้อนเข้ามาเป็นเชลยศึกสงคราม (Chantawimon, 2005; 21-22) ในสมัยรัตนโกสินทร์ ส่วนใหญ่อาศัยที่กรุงเทพฯ จันทบุรี และ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพฯ ที่สำคัญคือ บ้านญวนพาหุรัด (ตำบลบ้านหม้อถนนพาหุรัด) บ้านญวนบางโพ และบ้านญวนสามเสน (Chantawimon, 2005 : 25) และในปี พ.ศ. 2330 ฮ่องเชียงสือลักลอบหนีกลับเวียดนาม แต่ยังคงหลงเหลือชาวเวียดนามที่ไม่เต็มใจกลับประเทศเพื่อสู้รบ จึง

เลือกที่จะอยู่ประเทศไทย นอกจากนั้นยังตั้งหลักแหล่งกับคนไทยในกรุงเทพฯ แล้ว (Chantawimon, 2005 : 29) ประกอบกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่ซับซ้อนกว่าเดิม รวมทั้งรัฐบาลไทยได้มีความสัมพันธ์กับเวียดนามมากขึ้น โดยจะมีลักษณะปลุกย่อยในการปกครองชาวเวียดนามจึงผิดแผกไปจากเดิมคือ การแบ่งแยกกลุ่มตามศาสนา ทรงมีพระราชประสงค์แยกชาวเวียดนามที่นับถือคริสต์ศาสนาอยู่ในชุมชนสามเสน ให้อยู่ร่วมกับชาวเขมรและคนเชื้อสายโปรตุเกสซึ่งนับถือคริสต์ศาสนาเหมือนกัน และอยู่มาก่อน ส่วนพวกเวียดนามที่นับถือพุทธศาสนาอยู่ร่วมกับพวกเก่าที่นับถือศาสนาเดียวกันที่กรุงเทพฯ ที่กาญจนบุรี และในหัวเมืองภาคเหนือ (Chantawimon, 2005 : 65)

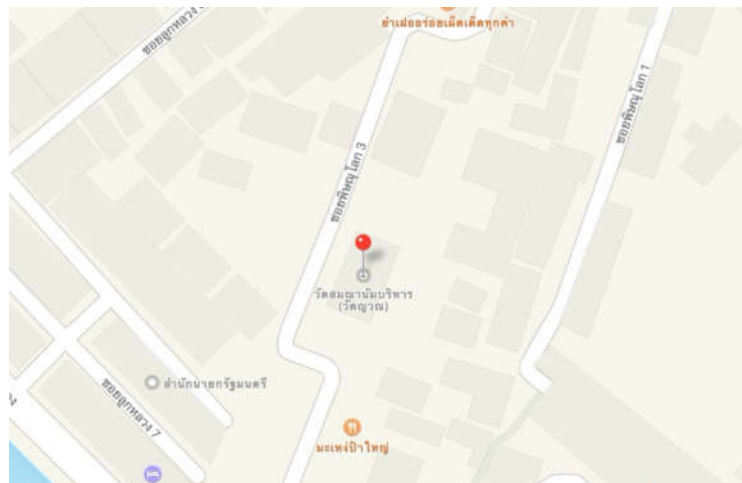
วัดยวนแห่งแรกสร้างอยู่ในบริเวณที่เรียกว่า สนามน้ำจืด (ตลาดมิ่งเมือง) และได้มีการนิมนต์พระสงฆ์เวียดนามมาปกครองดูแล ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ได้พระราชทานที่ดินที่ถนนแปลงนามให้สร้างวัดแทนที่วัดเก่า และราชทานนามว่า “วัดมงคลสมาคม” หรือ “วัดโห้ก้นต้อ” (Chantawimon, 2005 : 105) ต่อมาในปี พ.ศ. 2376 สมัยรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ ในศิกญวนเจ้าพระยาบดินทรเดชาฯ กทัพได้คร้วญวนที่ถือพุทธศาสนาพวกหนึ่ง มีการโปรดเกล้าฯ ให้ไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนพวกญวนที่ถือศาสนาคริสต์ตั้งให้ไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่สามเสน ต่อมาในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พวกญวนบางกลุ่มที่เมืองกาญจนบุรีขอกลับคืนมายังกรุงเทพฯ เนื่องจากมองเห็นว่าตนไม่มีประโยชน์ต่อพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี และชาวเวียดนามที่อพยพมาส่วนใหญ่เป็นทหาร ออกสู้รบ มีความชำนาญด้านปืนหรือดินประสิว จึงโปรดเกล้าฯ ขอพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ ให้พระราชทานโอกาสในการให้เป็นทหารช่วยรบในสมัยนั้น และชุมชนวัดยวนได้พระราชทานโอกาสและพระราชทานที่ดินพร้อมให้สร้าง “วัดก้นเพือกต้อ” หรือสมัยก่อนเรียกว่า “วัดยวนนางเล็ง” ในบริเวณริมคลองผดุงกรุงเกษมเมื่อราว พ.ศ. 2418 ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงพระราชทานนามว่า “วัดสมณานัมบริหาร” ส่วนชาวบ้านเรียกกันทั่วไปจนถึงปัจจุบันว่า “วัดยวน สะพานขาว” (Phra Chakkapan, 2020 : interview)

องค์ที่ลือชื่อพระครูสมณานัม สมณาจารย์ เป็นองค์ประดมเจ้าอาวาสอนันนิกายรูป 3 และเป็นเจ้าอาวาสของวัดยวนสะพานขาว (เจ้าคณะใหญ่) ในรัชกาลที่ 3 ท่านเป็นนักปฏิบัติธรรมที่มีอภิญญาญาณ ท่านเป็นพระที่มีวิชาทางด้านคุณไสย และได้เข้าไปช่วยเหลือหรือแก้ไขในสิ่งอัปมงคลของประเทศ ชำราชบริพาร ในวัดพระแก้ว ”

นอกจากนั้นยังมีเจ้าอาวาสองสรภามมธุรส หรืออีกนัยหนึ่งคือ ท่านบัวเอ็ง แห่งวัดยวนสะพานขาวเป็นชาวเวียดนาม บวชตั้งแต่ 10 ขวบ ณ วัดสะตือตามบ้าน เวียดนามภาคใต้ และท่านก็เดินเท้าเข้ามาในกรุงเทพฯ โดยความจริงท่านไม่มีความเชื่อเกี่ยวกับผีसाง เทวดา อันเนื่องมาจากหลวงพ่อบัว

เอง เป็นนักวิเคราะห์วิชาการแนววิทยาศาสตร์ อีกทั้งท่านยังเป็นคนชอบบันทึก และเรียนธรรมชาติ เรียนธรรมชาติของฝ่ายมหานานได้เชี่ยวชาญดี แต่ในช่วงเข้ามาแรกๆ ท่านพำนักอาศัยอยู่ในวัดฉนวนตลาดน้อย ในเวลาต่อมาท่านเป็นเจ้าของวัดฉนวนสะพานขาว เหตุเพราะว่าที่ท่านรับนิมนต์ไปงานเปิดศาลเจ้าของจังหวัด นครสวรรค์ บางน้ำโพ และภายในงานมีความต้องการให้หลวงพ่อบ้าเองเชิญวิญญาณของเจ้าพ่อกวอนมาเพื่อทำพิธีกรรมลุยไฟ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่หลวงพ่อบ้าเองสามารถทำพิธีเชิญวิญญาณได้ จนกระทั่งปี 2507 ท่านมรณภาพเนื่องจากหัวใจล้มเหลว (Phra Chakkapan, 2020 : interview)

กล่าวได้ว่า การอพยพเข้ามาของกลุ่มคนเวียดนาม ที่ปัจจุบันอาศัยอยู่กรุงเทพมหานคร อันมีสาเหตุจากการอพยพมาจากการลี้ภัยศาสนา ทำให้ชาวเวียดนามอพยพเข้ามาอาศัยในประเทศไทยมีจำนวนมากและหลายกลุ่ม และในขณะนั้นประเทศไทยมีนโยบายแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ฉนวนบ้านสามเสน และฉนวนสะพานขาว ซึ่งฉนวนสะพานขาวนับถือพุทธศาสนา อีกทั้งมีการเกิดขึ้นของพื้นที่ใหม่ของพุทธฉนวน คือวัดฉนวนสะพานขาว สถานที่แห่งนี้สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นสถานที่ประกอบกิจของผู้คนที่มีความศรัทธา ความเชื่อ นอกเหนือไปจากนั้นคือเกิดพิธีกรรมภายในพระราชสำนักไทย ที่ทำให้วัดรุ่งเรืองและเป็นมีบทบาทต่อคนชาวเวียดนามอพยพและคนไทยขึ้นในปัจจุบัน

ภาพที่ 1 แผนที่ปัจจุบัน แสดงอาณาบริเวณของวัดฉนวน สะพานขาว หรือวัดสมณานัมบริหารที่ติดคลองผดุงกรุงเกษม ในเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร (ผู้วิจัย, 2563)

ภาพที่ 2 พระอุโบสถวัดสมณานัมบริหาร (วัดฉนวนสะพานขาว) ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร (ผู้วิจัย, 2563)

ภาพที่ 3 องค์หล่อพระครูคณนัมสมณาจารย์ (หลวงปู่จี้หล่อ มหาเถระ) เจ้าคณะใหญ่อนัมนิกายรูป 3 อดีตเจ้าอาวาส วัดสมณานัมบริหาร (วัดฉนวนสะพานขาว) กรุงเทพฯ (ผู้วิจัย, 2563)

2. ความบทบาทของวัดญวนสะพานขาวต่อคนไทยเชื้อสายเวียดนาม

บทบาทของวัดญวนสะพานขาวมีความสัมพันธ์กับชาวเวียดนามอพยพและทางพระราชสำนักไทย สืบเนื่องจากคนเวียดนามในประเทศเวียดนามได้รับถ่ายทอดความเชื่อในลัทธิใหญ่ๆ จากประเทศจีนมีอยู่ 3 ลัทธิ คือ ขงจื้อ พุทธมหายาน และเต๋า ชาวเวียดนามจึงมีขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิตตามความเชื่อทางศาสนาที่ได้รับจากศาสนาพุทธมหายาน ดังนั้นแล้วคนญวนที่อพยพเข้ามาประเทศไทยในช่วงเวลานั้น จึงมีมีโนทัศน์ความเชื่อผสมผสานระหว่างเวียดนามเก่าและไทยซึ่งเป็นวัฒนธรรมใหม่ของการอพยพอาศัย แต่ยังคงความเชื่อในเรื่องความกตัญญูกตเวทีต่อบิดามารดาและบุขาบรพบุรุษไว้ดังเดิม (Chantawimon, 2005 : 111) ดังนั้นคนญวนมีความเชื่อในพุทธมหายาน ซึ่งจะมีพิธีกรรมของทางพุทธมหายาน มีความแตกต่างจากพุทธหินยาน แสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง แต่ยังคงความหมายของพิธีกรรมตามความเชื่อแบบเดิม ซึ่งไปตรงความต้องการของพระราชสำนักไทย ที่เล็งเห็นความสำคัญหรือความเชื่อของพุทธศาสนาที่มีการผสมผสาน หลังจากนั้นพระราชสำนักจึงเปิดโอกาสให้พระสงฆ์ญวนเข้าไปประพิธีกรรมทางศาสนา ดังที่องสรวงจักรพันธ์ วสุกาญจนสิริ อายุ 46 พรรษา 16 ผู้สนองงานหลวงพ่เจ้าอาวาส วัดญวนสะพานขาว ซึ่งมีนามว่า “หลวงพ่ด๊ะ” ได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังถึงความสัมพันธ์ของคนญวนและพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยนั้น

“เดิมทีพระสงฆ์ญวนนิกายเป็นพระที่รับได้เฉพาะกิจ เพราะว่าพระญวนไม่ได้รู้จักกับผู้คนทั่วไปหรือคนพื้นที่ชนชั้นสามัญ แต่เรารู้จักกันในการฟังปาอาศัยของพระบรมราชานุญาติขึ้นต่อพระมหากษัตริย์ หรือ เจ้าฟ้ามหากษัตริย์โดยเฉพาะ ”

(Phra Chakkapan, 2020 : interview)

ดังจะเห็นได้จากพิธีงเด็ก ซึ่งเดิมที่ไม่มีการประกอบพิธีกรรมขึ้นภายในพระราชสำนักไทย แต่ในระยะหลังพิธีงเด็กเป็นพิธีที่มีความสำคัญและนิยมปฏิบัติกันมาตั้งแต่อดีต โดยได้รับการยกให้เป็นงานพิธีหลวงครั้งแรกในงานพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี (พระราชชนนีในรัชกาลที่ 5) เมื่อ พ.ศ. 2405 และจัดในฐานะพิธีหลวงต่อ ๆ มาอีกเช่น เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคตในพ.ศ. 2408 ในงานพระศพพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นมเหศวรศิววิลาสเมื่อพ.ศ. 2410 งานพระศพสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์พระบรมราชเทวีเมื่อ พ.ศ. 2423 และได้กลายเป็นประเพณีที่ต้องทำถวายในงานพระศพของเจ้านายชั้นผู้ใหญ่สืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน (Chantawimon, 2005 : 113)

อย่างไรก็ตามนอกจากพิธีงเด็กที่จัดขึ้นภายในพระราชสำนักไทยแล้ว วัดยังเป็นพื้นที่ประกอบพิธีกรรมของความเชื่อและความศรัทธาของผู้คนในชุมชนบริเวณวัด แต่เดิมเป็นชุมชนญวนสะพานขาว ดังนั้นพิธีกรรมที่เกิดขึ้นคนญวน คือพิธี “งานต้นปี หรือ งานสะเดาะเคราะห์บูชาดาว” เพราะในพระสูตรที่มีการมาสวดหรือสาธยายในวันทำพิธีมีการกล่าวถึงกล่าวนพพระเคราะห์ ตามความเชื่อของฝ่ายมหายานดาวนพเคราะห์ทั้ง 9 จะปกครองสรรพสัตว์ทั้งชั้นสูง คือ พระอินทร์และเทวดา ชั้นกลาง คือ กษัตริย์ที่อยู่ในเมืองมนุษย์ และชั้นต่ำ คือ พวกมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย ตลอดจน ภูเขา และมหาสมุทร ต้นไม้ใบหญ้า ดาวนพเคราะห์ทั้ง 9 จะปกครองดูแลและรักษาไว้ซึ่งความสุขความเจริญโดยทั่วกันขั้นตอนของพิธีกรรมโดยย่อ ได้แก่

1.) พระสงฆ์สวดมนต์อัญเชิญเทพประจำดาวนพเคราะห์ทั้ง 9 (ภาษาญวนเรียกว่า "กิ่วว้าง" ซึ่งแปลว่า 9 พระองค์) ได้แก่ องค์ที่ 1 พระอาทิตย์ (ไท่เยื่อง) องค์ที่ 2 พระจันทร์ (ไท่เอ๋อม) องค์ที่ 3 พระอังคาร (หมอกตึก) องค์ที่ 4 พระพุธ (หวาดตึก) องค์ที่ 5 พระพฤหัสบดี (โถตึก) องค์ที่ 6 พระศุกร์ (ไท่บัด) องค์ที่ 7 พระเสาร์ (ถิตตึก) องค์ที่ 8 พระราหู (ราโห้ว) องค์ที่ 9 พระเกตุ (เก้ไ่)

2.) การเวียนเทียนเข้าโบสถ์

3.) การเผาเทียนสะเดาะเคราะห์ตามจำนวนอายุในระหว่างการทำพิธีจะมีการถวายเครื่องสักการบูชาเทพต่าง ๆ ประจำวันเกิด ซึ่งกุศลผลบุญนี้จะส่งไปถึงบิดามารดาและญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้วและช่วยให้เคราะห์ร้ายกลายเป็นดีได้ตามในตำรา ไม่เพียงแต่ในวัดญวนสะพานขาวเท่านั้น แต่พิธีกรรมสะเดาะเคราะห์บูชาดาวเป็นของทุก ๆ (Phra Chakkapan, 2020 : interview)

นอกจากนี้ทางวัดญวนสะพานขาวจะมีเทศกาลวันถือ หรือ ภาษาจีนเรียกว่า “เจเวียชิวอิก” คำว่า “เจเวีย” มีความหมายว่า เดือนแรกหรือเดือนต้น ซึ่งจะจัดขึ้นเดือน 1 วัน 11 ค่ำ หรือ 12 ค่ำ ตามของปฏิทินจีน และในทุกปีวัดจะจัดเทศกาลวันถือ มีการปฏิบัติคือหัวหน้าครอบครัวจะจุดธูปใหญ่ 3 ดอกไหว้ หันไปตามทิศที่กำหนดตามตำราเพราะจะมีเทพเจ้ามาตามทิศเป็นมงคลซึ่งในแต่ละปีก็ไม่เหมือนกัน หากบูชาไม่ตรงทิศที่เทพเจ้า อยู่อาจจะกลายเป็นการบูชาที่รับเอาวิญญานชั่วร้ายเข้ามา แทนได้สมาชิกทุกคนจะจุดธูปไหว้เพื่ออธิษฐานขอพรเมื่อไหว้เสร็จก็จะรองจธูปใหญ่เหลือครึ่งหนึ่งจึงจะเผากระดาษทองและเก็บโต๊ะ ให้เรียบร้อยจากนั้นก็จุดประทัดเป็นอันเสร็จพิธี (Maytheekriegkrai, 2015 : 85). และซึ่งเดิมทีหลวงพ่อบ้าเองเป็นผู้ริเริ่มจัดเทศกาลวันถือขึ้นภายในวัดญวนสะพานขาวแห่งนี้ และอีกพิธีกรรมที่จัดขึ้นภายในวัดญวนสะพานขาวคือ งานทิ้งกระจาด-ไทยทาน ซึ่งจะจัดขึ้นเดือน 7 ขึ้น 10 ค่ำ 11 ค่ำ ตามของปฏิทินจีน ซึ่งภายในวัดก็จะมีการแจกอุปถัมภ์เพื่อรับสิ่งของซึ่งมีการจัดระเบียบให้เดินเป็นแถว เพื่อไม่ให้เกิดความวุ่นวาย สิ่งของที่ป็นทั้ง อาหาร ไม่ว่าจะเป็นข้าวสาร อาหารแห้ง

ขนมต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องอุปโภคต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครก็ต่างมาช่วยกันในงานบุญครั้งนี้ (Phra Chakkapan. 2020; interview ; Lee, 2020 : interview).

กล่าวได้ว่าบทบาทของวัดญวนสะพานมีความสัมพันธ์กับชาวเวียดนามอพยพและทางพระราชสำนักไทย นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา ส่วนใหญ่แล้วมีขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิตตามความเชื่อทางศาสนาที่ได้รับจากศาสนาพุทธมหายานที่คนเวียดนามนับถือในประเทศไทย ซึ่งมีรากฐานของเรื่องความกตัญญูทวดที่ต่อบิดามารดาและบูชาบรรพบุรุษมากจากลัทธิขงจื้อ นอกจากนี้สัมพันธ์ของคนญวนได้ขึ้นตรงต่อกับพระมหากษัตริย์โดยตรง พระสงฆ์จึงมีบทบาทในด้านพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งคือทำพิธีงานพิธีหลวงครั้งแรกในงานพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี (พระราชชนนีในรัชกาลที่ 5) เมื่อ พ.ศ. 2405 และจัดในฐานะพิธีหลวงต่อ ๆ มาจนถึงปัจจุบัน ทำให้เกิดความสัมพันธ์และการเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน

ภาพที่ 4 อองสังฆรักษ์จักรพันธ์ วสุกาญจนสิ ตำแหน่งผู้สนองงานหลวงพ่เจ้าอาวาส (วัดญวนสะพานขาว) ในเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร (ผู้วิจัย, 2563)

3. ความสำคัญของวัดญวนสะพานขาวต่อคนไทยเชื้อสายเวียดนาม

ความสำคัญของวัดญวนสะพานขาวต่อคนไทยเชื้อสายเวียดนามคือเป็นแหล่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คนและเป็นที่บรรเทาความทุกข์ร้อนใจของผู้คน โดยสามารถพบเห็นได้จากผู้คนลี้ภัย

เข้ามาภายในวัดด้วยความศรัทธาและความเชื่อมั่น ไม่เพียงแต่คนไทยเชื้อสายเวียดนามเท่านั้นแต่ยังมีคนที่นับถือพุทธศาสนาเข้ามาภายในวัดแห่งนี้ นอกจากนั้นความเชื่อทุกศาสนามีคำสอนให้เป็นคนดี และพระสงฆ์เป็นผู้นำทางจิตใจ ศูนย์กลางของความเคารพและความศรัทธาของพุทธศาสนิกชน อย่างไรก็ตามวัดยังเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมของชุมชน สร้างความสามัคคีภายในชุมชน นอกเหนือจากนี้ยังสอนให้ปฏิบัติตามหลักมัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลาง และทางศาสนาไม่มีการบังคับให้เชื่อในพระเจ้าแต่ต้องเกิดความเลื่อมใส ดังที่อึ้งสังฆมรค์จักรพันธ์ วสุกาญจนสิริ อายุ 46 พรรษา 16 ผู้สอนงานหลวงพ่ोज้าอวาส วัดญวนสะพานขาว ซึ่งมีนามว่า “หลวงพ่อง๊ะ” ได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังถึงหลักคำสอนของพุทธศาสนา

“การมีศีลคือการสำรวมกาย ภาษา” และ ชีวิตที่มีความสุขที่แท้จริงคือการพึงพอใจในสิ่งตนมี และยินดีกับสิ่งเราได้ แต่ถ้าหากได้มามากแล้วเกินความจำเป็น ควรจะแบ่งปัน โดยไม่เบียดเบียนตัวเองหรือคนอื่น ตามหลักการใช้ชีวิต”

(Phra Chakkapan, 2020 : interview)

ผู้คนที่เข้ามาภายในวัดส่วนใหญ่มาเป็นครอบครัวหรือกลุ่มทัวร์ ทั้งคนไทย คนเวียดนาม ไม่เพียงแต่ความสวยงามของวัด แต่ยังมีด้านพิธีกรรมภายในวัดมีหลายอย่างที่จัดขึ้นตามเทศกาล นอกเหนือจากนั้นแล้วยังมีความสัมพันธ์กับพระราชสำนักไทย คือพิธีงเด็ก ซึ่งพิธีที่มีความสำคัญและนิยมปฏิบัติกันมาตั้งแต่อดีต โดยได้รับการยกให้เป็นงานพิธีหลวงครั้งแรกในงานพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระเทพสิรินทราบรมราชินี (พระราชชนนีในรัชกาลที่ 5) เมื่อ พ.ศ. 2405 และจัดในฐานะพิธีหลวงต่อ ๆ มาอีก และได้กลายเป็นประเพณีที่ต้องทำถวายในงานพระศพของเจ้านายชั้นผู้ใหญ่สืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน (Chantawimon, 1998 : 113) และปัจจุบันมีปรากฏให้เห็นจากในพิธีงเด็กหลวง และเครื่องกระดาดถวายพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ภายในพิธี สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชานุญาตให้มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง จัดพิธีบำเพ็ญกุศล(งเด็ก) น้อมอุทิศถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในวันพุธที่ 28 มิ.ย.2560 เวลา 13.30 น. ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

ความสำคัญของวัดญวนสะพานที่มีต่อชุมชนสะพานขาว คือ เป็นศูนย์รวมแห่งศรัทธาจึงเป็นศูนย์กลางให้ชาวเวียดนาม ผู้คนที่อยู่ไกลบ้านเกิด หรือผู้ที่นับถือศาสนาพุทธศาสนาคริสต์มารวมตัวกันเพื่อมาพบปะ มาช่วยเหลือและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน (Yai, 2020 : interview) และหลังจากที่ชาว

เวียดนามได้อพยพเข้ามาอาศัยภายในประเทศไทย เมื่อกาลเวลาผ่านไปจึงเกิดความเปลี่ยนแปลงมากมาย ทำให้ปัจจุบันชาวเวียดนามแท้ลดน้อยลง และอีกปัจจัยคือ ชาวเวียดนามได้สร้างครอบครัวกับชาวไทย ซึ่งเราสามารถมองเห็นถึงความแตกต่างผ่าน วิถีชีวิต การใช้ภาษา หรือทางพิธีกรรมสำคัญๆ ที่จัดขึ้นภายในวัดญวนสะพานแห่งนี้ (Pipatnabuncha, 2020 : interview) และเอกลักษณ์ของพระสงฆ์ญวน คือ ยังมีการสวมมงคลเป็นภาษาเวียดนามในกิจของพระสงฆ์ (Kritsana, 2020 : interview)

กล่าวได้ว่า วัดญวนสะพานขาวไม่เพียงแต่มีความสำคัญต่อคนชาวเวียดนามอพยพเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีต่อสำคัญชาวไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในปัจจุบันวัดญวนจะเป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คนและเป็นศูนย์รวมแห่งศรัทธาจึงเป็นศูนย์กลางให้ชาวเวียดนาม ผู้คนที่อยู่ไกลบ้านเกิด หรือผู้ที่นับถือศาสนาพุทธศาสตร์มาร่วมตัวกัน เพื่อมาพบปะ และเสริมสร้างเกิดความสัมพันธ์ให้แก่ชุมชน และวัดก็เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมของชุมชน ซึ่งจะพบว่าหลักคำสอนของพุทธศาสนาจะมุ่งเน้นให้ยึดตามหลักมัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลาง การมีสติให้การรวบรวมกาย วาจา และยังคงต้องพึงพอใจในสิ่งตนมี ไม่เบียดเบียนผู้อื่น นอกจากนี้มีรากฐานให้มีความใจเอื้อเพื่อแผ้ว ความกตัญญู กตเวทิต์ และไม่เพียงแค่นั้นยังเป็นรากฐานสำคัญของการใช้ชีวิตอีกด้วย

ภาพที่ 5 พิธีงต๋กหลวงโดยคณะสงฆ์อานัมนิกายแห่งประเทศไทย (บันทึกภาพ คณะสงฆ์อานัมนิกายแห่งประเทศไทย)

ภาพที่ 6 ผู้คนที่เข้าสักการะหลวงพ่อบ้าเวียง (ผู้วิจัย, 2563)

อภิปรายผล

กลุ่มชาวเวียดนามที่เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยอยุธยา - รัตนโกสินทร์ อันมีสาเหตุมาจากหลักยึดทางศาสนา ที่ไม่ได้ถูกละทิ้งของประเทศเวียดนามในเวลาตอนนั้น ซึ่งหลังจากนั้นประเทศไทยจึงมีนโยบายแบ่งชาวเวียดนามเป็น 2 กลุ่ม คือ คนญวนคริสต์ (ญวนบ้านสามเสน) กับ คนญวนพุทธ (ญวนสะพานขาว) และเกิดการรวมตัวของคนเวียดนาม จึงได้สร้างวัดขึ้นมาเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา มีการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมและศาสนาของความเชื่อเวียดนามและความเชื่อไทย พระราชสำนักไทยจึงมองเห็นและให้พระสงฆ์ญวนเข้ามาประกอบพิธีทางศาสนา ทำให้เกิดความสัมพันธ์ไปในทางดีขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนี้ไม่เพียงแต่พระสงฆ์ญวนที่เข้าไปประกอบพิธีทางศาสนาให้แก่พระราชสำนักไทย วัดญวนสะพานขาวยังคงเป็นสถานประกอบพิธีกรรมของชุมชนสะพานขาว หรือผู้คนในบริเวณ โดยรอบวัด ทั้งนี้แล้ววัดไม่ได้เป็นเพียงสถานที่เท่านั้น แต่ยังเป็นศูนย์รวมแห่งความศรัทธาและมรดกทางประวัติศาสตร์ เห็นได้จากผู้คนที่มาวัด ญวนสะพานขาว ไม่ใช่เพียง

คนไทยเชื้อสายเวียดนามเท่านั้น แต่ยังมีคนไทยที่นับถืออานัมิกาย และคนเวียดนามที่เข้ามาทำงานใน กรุงเทพมหานคร อีกด้วย

ดังนั้น วัดญวนพะสานขาวจึงเป็นศาสนสถานที่ทำหน้าที่ธำรงค้ำค้ำรักษาค้นคุณวัฒนธรรมชุมชน สะพานขาว นอกจากนั้นยังแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ ต่อราชสำนักสยาม ปัจจุบันวัดสะพานขาวได้ กลายเป็นสถานที่ทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ถึงแม้ว่า ณ เวลานี้ ชุมชนสะพานขาวยังหลงเหลือคน เวียดนามที่แท้จริงเพียงไม่กี่ครัวเรือน แต่สะท้อนให้เห็นถึงการเข้ามาของชาวญวนเก่าใน กรุงเทพมหานคร นอกจากนี้แล้วสิ่งยังคงดำรงไว้ คือ การสวดมนต์เป็นภาษาญวน ประเพณีบางอย่างที่ ถือปฏิบัติในวัดญวนเท่านั้น ทั้งนี้ยังสอนให้ปฏิบัติตามหลักมัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลาง ซึ่ง นำไปสู่การประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “ศาสนสถานกับการธำรงค้ำชาติพันธุ์ชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม กรณีศึกษาชุมชนสะพานขาว เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทางวิชาการและการวิจัย จากการศึกษ ผู้วิจัยพบว่า คนเวียดนามที่เกี่ยวข้องกับวัด ญวนสะพานขาวเป็นกลุ่มญวนเก่าซึ่งปัจจุบันได้ผสมกลมกลืนกับคนไทยในพื้นที่ รวมถึงรุ่นลูกหลานมี ความทรงจำเกี่ยวกับบรรพบุรุษของตนไม่มากนัก แต่กลุ่มคนที่สำคัญซึ่งช่วยเติมเต็มและรักษาความ เป็นเวียดนามในชุมชนแห่งนี้เอาไว้ กลับเป็นนักบวชอานัมิกายและพิธีกรรมตามคติความเชื่อประเพณี ญวน ดังนั้นพื้นที่วัดญวนจึงเป็นพื้นที่พิเศษทางวัฒนธรรมที่สมควรทำการศึกษาเพิ่มเติมด้วยประเด็น วิจัยต่าง ๆต่อไปและสามารถนำไปดำเนินการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

References

- Chanapha, M. (2015). *The Transmission of Chinese Tradition to Chineseness in Tarad BAN-MAI Community Chachoengsao* (Thesis). Bangkok : Burapha University. [in Thai]
- Chanthakhani, N. (2020). *Vietnamese transnational social network in Thailand* (Research report). Maha Sarakham: Mahasarakham university. [in Thai]
- Khajudpai, B. (1978). *Vietnamese Immigrant*. (1st ed.). Bangkok: Duangkamol. [in Thai]
- Pussadee, C. (1998). *The Vietnamese in Thailand*. : The Thailand research fund and the foundation for the promotion of social sciences and humanities textbook project. [in Thai]

Thanyatip, S. (2005). *Viet Kieu in Thailand in Thai-Vietnamese relationship* (1st ed.). Bangkok:

Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University. [in Thai]

Kritsana. Vietnamese Vietnamese – Thai in Yuan Sa Phan Khao Temple, Dusit Bangkok, Thailand.

(2020, October 10). Interview.

Lee. Vietnamese – Thai in Yuan Sa Phan Khao Temple, Dusit Bangkok, Thailand. (2020, October

10). Interview.

Pipatnabuncha, P. Vietnamese Vietnamese – Thai in Yuan Sa Phan Khao Temple, Dusit Bangkok,

Thailand. (2020, October 10). Interview.

Wasukanjanasiri, Ch. W. Phra in Yuan Sa Phan Khao Temple, Dusit Bangkok, Thailand. (2020,

October 10). Interview.

Yai. Vietnamese Vietnamese – Thai in Yuan Sa Phan Khao Temple, Dusit Bangkok, Thailand. (2020,

October 10). Interview.

สุสานบ้านนาจอก: การเมืองเรื่องพื้นที่และภาพสะท้อนสถานภาพทางสังคม

คนเวียดนาม จังหวัดนครพนม

**Ban Na Chok Cemetery: The Politics of Space and Social Status of the Vietnamese –
Thai, Nakhon Phanom Province**

ศุภณัฐชา พัฒนประสิทธิ์ชัย¹ / หนึ่งฤทัย จันทระคามิ²

Supanatcha Patthanprasitchai / Nuengruethai Chantharakhami

¹⁻² หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน (ภาษาเวียดนาม) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

ASEAN Language and Culture program (Vietnamese), Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham
University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของสุสานบ้านนาจอก จังหวัด
นครพนม 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของสุสานบ้านนาจอกกับคนบ้านนาจอก จังหวัดนครพนมและ 3)
ศึกษาสถานภาพทางสังคมคนเวียดนามโดยวิเคราะห์ผ่านสุสานนาจอก จังหวัดนครพนม เป็นการวิจัย
เชิงคุณภาพ ใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (documentary research) และวิธีการทำงานภาคสนาม (field work
study) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า
หมู่บ้านนาจอกเป็นพื้นที่ความสัมพันธ์ของคนไทยเชื้อสายเวียดนาม ซึ่งในอดีตคือกลุ่มคนที่อพยพมา
ตั้งแต่ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและกลุ่มคนที่อพยพมาในช่วงหลังสงครามโลก
โลกครั้งที่สอง ชุมชนคนไทยเชื้อสายเวียดนามบ้านนาจอกจึงเป็นพื้นที่บรรจุไว้ซึ่งความทรงจำทาง
สังคมคนเวียดนามอพยพ โดยมีสุสานเป็นสถานที่บรรจุไว้ซึ่งความทรงจำที่เกี่ยวกับบรรพบุรุษ เรื่องราว
การอพยพจากดินแดนมาตุภูมิ และการชำระศักดิ์สิทธิ์ชาติพันธุ์ ผ่านพิธีฝังศพ รวมถึงสัญลักษณ์ที่
ปรากฏบนหลุมฝังศพ ทั้งนี้ ปัจจุบันสุสานและหลุมฝังศพได้สะท้อนให้เห็นถึงสถานภาพทางสังคมของ
คนไทยเชื้อสายเวียดนามบ้านนาจอก รวมถึงคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดนครพนม ไปพร้อมกัน

คำสำคัญ: สุสานบ้านนาจอก, ชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม, สถานภาพทางสังคม

Abstract

The research aims at 3 purposes, including 1) to study the history of Ban Na Chok cemetery in Nakhon Phanom Province 2) to study the relationship between the cemetery and the Ban Na Chok people, and 3) to study the social statuses of Vietnamese-Thai in Nakhon Phanom by analyzing Na Chok Cemetery and graves in the cemetery. This research is qualitative research. Collecting information from documents and field work-study as well as collecting data by interviews were employed as research tools. The research found that Na Chok village is an area relating to the Vietnamese - Thai community. Moreover, Na Chok village residents comprised of 2 groups. The first one emigrated during the reign of King Phra Chom Klao Chao Yu Hua (Rama IV) and the second one immigrated after World War II. Ban Na Chok is a space for social memory of Vietnamese immigrants with the cemetery as a place containing their memories of ancestors, the story of their immigration from Vietnam to Thailand as well as ethnic identity maintenance through the burials and signs appearing on the grave. In conclusion, nowadays cemeteries and graves have reflected the social statuses of not only the Vietnamese - Thai community in Ban Na Chok village but also the Vietnamese – Thai in Nakhon Phanom province.

Keywords: Ban Na Chok cemetery, Vietnamese – Thai, social status

บทนำ

จังหวัดนครพนม เป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีคนเวียดนามอพยพเข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก โดยมีทั้งกลุ่มญวนเก่าและกลุ่มญวนใหม่ โดยญวนเก่าคือกลุ่มคนที่อพยพเข้ามาตั้งแต่ก่อน ปี ค.ศ.1945 และญวนใหม่ คือกลุ่มที่อพยพครั้งใหญ่ใน ปี ค.ศ.1945-1946 (Pussadee, 2005: 1) ทั้งนี้ในปัจจุบัน คนเวียดนามทั้งสองกลุ่มได้มีสถานภาพเป็นคนไทยใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญต่อการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่นจังหวัดนครพนม (Sarinya, 2015: 3)

เมื่ออพยพเข้ามาในนครพนม คนเวียดนามได้อาศัยกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ที่สำคัญหลายแห่งในเขตอำเภอเมืองนครพนม ซึ่งบ้านนาจอกเป็นชุมชนหนึ่งที่มีคนเวียดนามกลุ่มญวนเก่าอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก (Sarinya, 2015: 100) ปัจจุบันลูกหลานคนเวียดนามที่บ้านนาจอกยังคงอยู่อาศัย

และทำมาหากิน กลายเป็นชุมชนคนเวียงคนามเก่าแก่ที่ยังคงธำรงค้ำจุนวิถีชีวิตและประเพณีพิธีกรรมที่สำคัญของคนเวียงคนามไว้อย่างสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับ บรรพบุรุษ (Jatuporn, 2008: 41) ในความเป็นชุมชนคนเวียงคนาม สุสาน คือ สถานที่สำคัญ เป็นการสืบทอดของร่าง บรรพบุรุษ และเป็นพื้นที่พิธีกรรมที่สำคัญของชุมชน

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอสถานภาพสังคมคนเวียงคนาม โดยมีสุสานเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ นำเสนอประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ประวัติความเป็นมาของสุสานบ้านนาจอก 2) ความสัมพันธ์ของสุสานบ้านนาจอกกับคนบ้านนาจอก 3) สถานภาพทางสังคมของคนเวียงคนามนครพนมที่สะท้อนผ่านสุสาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของสุสานบ้านนาจอก จังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสุสานบ้านนาจอกกับคนบ้านนาจอก จังหวัดนครพนม
3. เพื่อศึกษาสถานภาพทางสังคมคนเวียงคนามที่สะท้อนผ่านสุสานบ้านนาจอก จังหวัด

นครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการศึกษาเอกสาร (documentary research) และวิธีการทำงานภาคสนาม (fieldwork study) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in dept interview) ผู้วิจัยมีการนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. คนเวียงคนามบ้านนาจอกกับประวัติความเป็นมาของสุสานบ้านนาจอก จังหวัดนครพนม
ชุมชนบ้านนาจอกได้จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยมีกลุ่มคนเวียงคนามลี้ภัยทางการเมืองและศาสนาเดินทางเข้ามา และเข้ามาตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่บริเวณสองฝั่งของแม่น้ำโขง ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชโองการให้ผู้ปกครองหัวเมืองลาว เกือบกลุ่มคนเวียงคนามที่อาศัยในเขตลาวให้เข้ามาอยู่ในเขตสยาม คนเวียงคนามกลุ่มนี้อพยพมาเพราะความอดอยากเนื่องจากเกิดภัยแล้งในเวียงคนามเป็นเวลานาน ในปี ค.ศ.1862 ปรากฏว่าได้คนเวียงคนามจำนวน 133 คน เข้ามาอยู่อาศัยในเขตสกลนครและนครพนม (Chandavimol, 2005: 32)

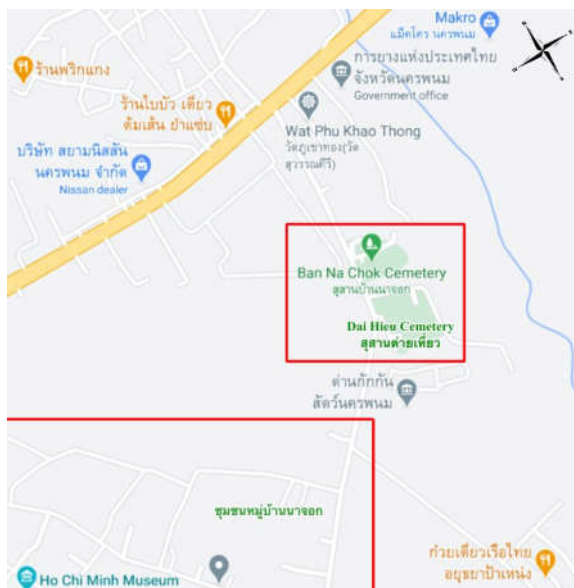
ว่า คนเวียดนามให้ความสำคัญต่อบรรพบุรุษอย่างมาก โดยเชื่อว่าดวงวิญญาณบรรพบุรุษไม่ว่าจะเสียชีวิตไปนานเพียงใด แต่ทว่ากลับมีบทบาทให้ความคุ้มครอง และส่งผลให้คนในครอบครัวอยู่ร่มเย็นเป็นสุข (Sukree, 2015; 163) ด้วยเหตุนี้ คนเวียดนามจึงให้ความสำคัญต่อชีวิตหลังความตายของบรรพบุรุษ เมื่อมีการล้มตายยังคงรักษาวัฒนธรรมการจัดงานศพแบบคนเวียดนาม จึงจำเป็นต้องมีสถานที่สำคัญเพื่อเป็นศูนย์รวมในการประกอบงานศพ ทั้งนี้สุสานบ้านนาจอกจึงได้ก่อตั้งขึ้นพร้อมการก่อตั้งหมู่บ้านนาจอก

2. ความสัมพันธ์ของสุสานบ้านนาจอกกับคนบ้านนาจอก จังหวัดนครพนม

สุสานบ้านนาจอกแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคนกับพื้นที่ โดยมนุษย์เป็นผู้กำหนดความหมายให้แก่พื้นที่ ตามมโนทัศน์ความเชื่อของคนเวียดนาม สุสานเปรียบเสมือนบ้านหลังสุดท้ายของร่างที่ไร้วิญญาณซึ่งยังคงมีความสำคัญต่อลูกหลาน คอยปกป้องรักษาและดูแลลูกหลานดั่งนั้น เพื่อแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ ลูกหลานชาวเวียดนามจึงมีหน้าที่ดูแล ทำความสะอาดหลุมฝังศพบรรพบุรุษประหนึ่งบรรพบุรุษของพวกเขายังคงมีชีวิตอยู่ในฐานะที่จังหวัดนครพนมมีคนเวียดนามอพยพอาศัยอยู่มาก จึงมีสุสานมากถึง 2 แห่ง (Sripana, 2005: 196) สุสาน คนเวียดนามทั้งสองอยู่ในเขตบ้านนาจอก เป็นสุสานของคนเวียดนามบ้านนาจอกและสุสาน คนเวียดนามที่อาศัยในเมืองนครพนม เรียกว่า สุสานค่ายเหี้ยว

กล่าวสำหรับสุสานบ้านนาจอก เกิดขึ้นพร้อมกับการก่อตั้งหมู่บ้านนาจอก ในอดีตพื้นที่สุสานนาจอกเป็นพื้นที่ว่าง มีป่าไม้และต้นไม้ขึ้นรกร้าง คนในอดีตได้ทำการถางพื้นที่ว่างเปล่าเพื่อสร้างสุสานโดยไม่มีหลักการในการเลือกพื้นที่ หากแต่มองว่าพื้นที่ดังกล่าวมีความเหมาะสมและ อยู่ไม่ห่างไกลจากหมู่บ้าน ทั้งนี้หลักในการเลือกพื้นที่ประเพณีของหลักฮวงจุ้ยไม่ได้มีความสำคัญมากนัก แต่สำหรับการเลือกพื้นที่สุสานบ้านนาจอกประเพณีฮวงจุ้ยอาจเป็นเพียงส่วนหนึ่ง เพราะสมัยก่อนพื้นที่ข้างหลังสุสานเป็นที่สูงมีแอ่งน้ำขนาดเล็ก ผู้เฒ่าผู้แก่ของหมู่บ้านจึงให้ลูกหลาน ถากถางพื้นที่ดังกล่าวเพื่อใช้เป็นสุสานฝังร่างคนเวียดนามที่อาศัยในบ้านนาจอก ซึ่งให้สิทธิ์การ ฝังศพเฉพาะเวียดนามตระกูลเก่าที่เคยอาศัยในหมู่บ้านนาจอกเท่านั้น (Boonchawalit, 2020: interview)

ปรากฏการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นการแบ่งความเป็นเขาความเป็นเราภายในคนเวียดนามทั้งสองกลุ่มผ่านการเมืองเรื่องพื้นที่ในสุสาน กลุ่มคนเวียดนามที่อาศัยในเมืองนครพนม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มญวนใหม่ไม่มีสิทธิ์ในการใช้สุสานบ้านนาจอก จึงต้องจัดสรรพื้นที่ข้างๆ สุสานบ้านนาจอกซึ่งเดิมเป็นพื้นที่ว่าง โดยรวมกลุ่มกันก่อตั้งสุสานอีกแห่งขึ้นมา ชื่อว่า สุสานด้ายเหี้ยว (Đai Hiếu) (Patthanaprasitchai, 2020: interview) ทั้งนี้ สุสานด้ายเหี้ยวจึงเป็นพื้นที่ในการฝังร่างญวนใหม่ใหม่หรือลูกหลานตระกูลคนเวียดนามใหม่ที่อาศัยในเมืองนครพนม

ภาพที่ 1 แผนที่ระยะทางที่ตั้งของสุสานบ้านนาจอกและสุสานด้ายเหี้ยว (Đai Hiếu) เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเลือกที่ตั้งสุสานของคนเวียดนามเก่าซึ่งอยู่ไม่ไกลจากชุมชนหมู่บ้านนาจอก เข้าถึงจาก <https://www.google.co.th/maps/place/Ban+Na+Chok+Cemetery> (สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 18 ต.ค. 2563)

ภาพที่ 2 ภาพถ่ายทางดาวเทียมแสดงให้เห็นขนาดพื้นที่ของสุสานและจำนวนหลุมฝังศพระหว่างสุสานบ้านนาจอกและสุสานค่ายเหี้ยว (Da: hiéu) เพื่อบ่งบอกถึงจำนวนคนเสียชีวิตของฉนวนเก่าและฉนวนใหม่ในจังหวัดนครพนม

เข้าถึงจาก <https://www.google.co.th/maps/place/Ban+Na+Chok+Cemetery>
(สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 18 ต.ค. 2563)

สิ่งก่อสร้างเหนือหลุมศพในสุสาน เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นความแตกต่างสถานภาพทางสังคมของคนเวียดนามในจังหวัดนครพนมทั้งสองกลุ่มได้อย่างชัดเจน คนเวียดนามเชื่อว่าทำหลุมฝังศพเพื่อแสดงความกตัญญูรู้คุณต่อบรรพบุรุษ ต้องการให้วิญญาณบรรพบุรุษมีที่อยู่ที่ดีและส่งผลให้วิญญาณคอยดูแลคุ้มครองลูกหลาน ทำมาค้าขายดี สุขภาพร่างกายแข็งแรง (Thongprasert, 2020: interview) ด้วยความสำคัญดังกล่าว ครอบครัวคนเวียดนามที่มีฐานะ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนเวียดนามที่อาศัยในตัวเมืองนครพนม จะใช้ทุนทรัพย์จำนวนมากในการสร้างหลุมฝังศพในฐานะบ้านอีกหลังหนึ่งของบรรพบุรุษของพวกเขาอย่างสวยงาม มีการแต่งเติมลวดลาย สี สัน หลุมฝังศพของ บรรพบุรุษตนอย่างวิจิตร (Boonchawalit, 2020: interview)

การประกอบพิธีกรรมในสุสานเป็นหน้าที่ของสุสานที่รับใช้ความเชื่อของบุคคลผู้ยังมีชีวิต ดังนั้น เมื่อมีสมาชิกในครอบครัวเสียชีวิตลง คนเวียดนามจะมีการประกอบพิธีกรรมที่ให้ความสำคัญกับดวงวิญญาณของ พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย บรรพบุรุษ โดยเชื่อว่าดวงวิญญาณเหล่านี้จะคอยดูแลและปกป้องลูกหลาน (Sripana, 2020: 194) สุสานจึงเป็นพื้นที่ที่สำคัญสำหรับคนเวียดนามเปรียบเสมือนบ้านหลังความตายของดวงวิญญาณบรรพบุรุษ ทำให้สมาชิกในครอบครัวต้องคอย ทำพิธีเพื่อระลึกถึงบุญ

คุณท่านที่คอยดูแลปกป้องลูกหลาน ที่สำคัญลูกหลานต้องดูแลหลุมฝังศพให้สะอาด และใหม่อยู่เสมอ เพื่อแสดงออกว่าท่านยังคงคอยดูแลอยู่ลูกหลานเรื่อยมาแม้จะเสียชีวิตลง ก็ปีก็ตาม นอกจากนี้ ยังใส่ใจดูแล ทำความสะอาด โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลตรุษชุนหรือเทศกาลเต็ด บรรดาลูกหลานจะรวมตัวกัน เพื่อทำความสะอาดสุสานบรรพบุรุษอย่างพร้อมหน้า หากครอบครัวใดไม่สะดวกสามารถจ้างคนทำความสะอาดแทนตนได้

ปรากฏการณ์ดังกล่าวแตกต่างมากกับหลุมฝังศพในสุสานคนบ้านนาจอก ซึ่งเป็นหลุมฝังศพที่เรียบง่าย บางหลุมศพที่ไม่ญาติก็ถูกปล่อยให้รกร้าง แต่ภายในสุสานบ้านนาจอกมีหลุมฝังศพบางหลุมไม่ได้รับการดูแล สีสลอก มีหญ้าและต้นไม้ขึ้นรกร้าง ไม่มีกระถางรูป กระถางดอกไม้เนื่องจากไม่มีลูกหลานคอยดูแลทำความสะอาด แต่อย่างไรก็ตาม คนบ้านนาจอกจะช่วยดูแล ทำความสะอาดสุสานไว้ญาตินั้นแทนลูกหลาน แม้ไม่ทราบว่าหลุมฝังศพนั้นเป็นของใคร ญาติพี่น้องอยู่ใด แต่เมื่อหลุมฝังศพนั้นตั้งอยู่ในสุสานบ้านนาจอก คนในหมู่บ้านนาจอกจะช่วยทำความสะอาด และนำดอกไม้วางในวันที่สำคัญ ประหนึ่งผู้ที่นอนในหลุมศพนั้นเป็นญาติของพวกเขา (Dechophon, 2020: interview)

ภาพที่ 3 หลุมศพของคนเวียดนามเก่าในอดีต แสดงให้เห็นถึงลูกหลานผู้เสียชีวิตไม่ให้ความสำคัญต่อบรรพบุรุษที่เสียชีวิตไปแล้วจึงปล่อยให้หลุมฝังศพบรรพบุรุษตนรกร้าง (ผู้วิจัย, 2563)

สุสานบ้านนาจอกมีคณะกรรมการศาลเจ้าเป็นคนดูแลสุสาน ในการนำร่างมาฝังที่สุสานบ้านนาจอกต้องแจ้งกรรมการศาลเจ้า จากนั้นกรรมการศาลเจ้าจึงแนะนำพื้นที่ฝัง หากต้องการฝังใกล้ญาติตนแต่มีคนจองแล้วก็ไม่สามารฝังได้ ไม่เสียค่าที่ดินแต่ในวันประกอบพิธีงานศพจะมีการบริจาคให้กับหมู่บ้านนาจอก ค่าบริจาคตามกำลังทรัพย์แต่ละครอบครัว (Boonchawalit, 2020: interview)

คนญวนเก่าบ้านนาจอก มีชีวิตเรียบง่ายตามวิถีทำการเกษตร ความเชื่อในเรื่องบรรพบุรุษของพวกเขาก็เรียบง่าย และเนื่องจากสถานะยากจนไม่มีก่อสร้างดูแลหลุมฝังศพที่หรูหรา ด้วยเหตุนี้ทำให้สมัยก่อนการฝังศพของคนญวนเก่าบ้านนาจอกจึงไม่เป็นระเบียบ จากการสัมภาษณ์นายสะอาด ทองประเสริฐ ชาวบ้านบ้านนาจอก กล่าวว่า เมื่อมีคนในหมู่บ้านล้มตาย ใครอยากฝังที่ไหนก็ฝัง ฝังกระจัดกระจาย ไม่มีโลงสำหรับฝังศพและป้ายบ่งบอกถึงผู้ตาย มีวิธีการฝังโดยนำศพห่อด้วยเสื่อ มัดหัวท้ายและนำไปฝัง เมื่อมาถึงสถานที่ฝังจึงเริ่มขุดหลุมเพื่อนำศพลง และนำดินถมให้สูงขึ้น นอกจากนี้หากครอบครัวใดมีทุนทรัพย์ ก็จะหาซื้อวัสดุก่อสร้างหลุมฝังศพโดยใช้ปูนซีเมนต์ โลงศพและหลุมฝังศพมีขนาดไม่ใหญ่ แต่ปูนซีเมนต์สีลอกง่าย ในทุกๆ ปีครอบครัวจะนำพู่กันและสีไปที่สุสานเพื่อแต่งเติมสีสันทันให้สุสาน บางครอบครัวที่มีทุนทรัพย์มากก็จะสร้างหลุมศพแบบมีหลังคา (Patthanaprasitchai, 2020: interview)

ภาพที่ 4 หลุมฝังศพก่อสร้างโดยใช้วัสดุจากปูนซีเมนต์ เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นสุสานก่อสร้างในอดีต และไม่มีลูกหลานคอยดูแล สีลอกไม่มีการแต่งเติมเพิ่มสีให้แก่สุสาน (ผู้วิจัย, 2563)

ภาพที่ 5 หลุมฝังศพก่อสร้างโดยใช้วัสดุหินอ่อน เพื่อแสดงให้เห็นถึงหลุมฝังศพหลุมนี้ก่อสร้างขึ้นในอดีต เนื่องจากในอดีตไม่มีการกำหนดขนาดความใหญ่ของหลุมฝังศพ โดยครอบครัวของหลุมฝังศพในภาพมีฐานะร่ำรวย (ผู้วิจัย, 2563)

ในปัจจุบันความนิยมในเรื่องการจัดสร้างหลุมฝังศพเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต คนเวียดนามเชื่อว่าการทำงานหลุมฝังศพขนาดใหญ่ มั่งคั่ง จะแสดงให้เห็นถึงความกตัญญูรู้คุณต่อ บรรพบุรุษ ต้องการให้วิญญาณได้อยู่ดีและส่งผลให้วิญญาณดูแลคุ้มครองลูกหลานให้ทำมาค้าขายดี สุขภาพร่างกายแข็งแรง ดังนั้น ในปัจจุบัน คนเวียดนามในหมู่บ้านนาจอกทุกครอบครัวจึงต้องการก่อสร้างหลุมฝังศพสำหรับบรรพบุรุษให้สวยงามตามกำลังทรัพย์ของครอบครัวตน ครอบครัวใดมีกำลังทรัพย์มากก็จะลงทุนสร้างหลุมฝังศพให้คงทนในระยะยาวเพื่อถ่ายทอดการดูแล โดยพวกเขาไม่คิดว่า การทุ่มทุนทรัพย์เพื่อสร้างหลุมฝังศพให้แก่บรรพบุรุษ เป็นการลงทุนเพื่อให้สมาชิกในครอบครัวได้อยู่สบาย นางสุพัตรา พัฒนประสิทธิ์ชัย ได้เล่าถึงค่าใช้จ่ายก่อสร้างหลุมฝังศพสำหรับพ่อแม่และพี่ชายตนว่า ค่าใช้จ่ายสร้างหลุมฝังศพขึ้นอยู่กับวัสดุที่ใช้ก่อสร้าง ปัจจุบันวัสดุก่อสร้างนิยมเป็นหินอ่อนและกระเบื้อง เมื่อ 3 ปีที่แล้วหากเป็นหินอ่อนจะมีราคาอยู่ที่ 80,000 บาท ถ้าเป็นหลุมคู่สำหรับฝังสามีภรรยาจะอยู่ที่ 100,000 บาทซึ่งถูกกว่าหลุมเดี่ยว ส่วนกระเบื้องราคา 20,000 – 30,000บาท ค่าใช้จ่ายแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด กระเบื้องแม้ราคาถูกแต่ไม่คงทน พังง่าย ต้องเสียค่าซ่อมแซมเรื่อย ๆ หินอ่อนราคาสูงแต่มีความคงทนในระยะยาว ดูแลง่ายทำความสะอาด กว่ากระเบื้อง (Patthanaprasitichai, 2020: interview)

อย่างไรก็ตาม ด้วยสถานภาพทางสังคมของคนญวนเก่าบ้านนาจอกที่ส่วนใหญ่มีฐานะปานกลาง ประกอบอาชีพทำนา เลี้ยงสัตว์ ปลูกผักขาย ซึ่งต่างกับคนเวียดนามใหม่ในตัวเมืองนครพนมมีจำนวนมาก และส่วนมาก มีธุรกิจเป็นของตนเองทั้งธุรกิจขนาดใหญ่และรายย่อย จึงสามารถระดมทุนพัฒนาสุสานค่ายเหี้ยวได้มากกว่าสุสานบ้านนาจอก ส่งผลให้ขนาดของพื้นที่สุสานนาจอกกับสุสานค่ายเหี้ยว (Đai Hiêu) มีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดเจน คือ สุสานบ้านนาจอกของคนเวียดนามเก่าในหมู่บ้านนาจอกมีขนาดพื้นที่เล็ก จำนวนหลุมฝังศพมีจำนวนน้อยกว่า เมื่อเทียบกับสุสานค่ายเหี้ยวของคนเวียดนามในเมืองนครพนมที่มีบริเวณกว้างและมีการขยายขนาดพื้นที่ออกไปได้อีกเนื่องจากมีทุนทรัพย์ในการซื้อที่ดินทำสุสาน นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างในเรื่องภูมิสถาปัตย์อย่างเห็นได้ชัดเจน คือ ทางเดินภายในสุสานบ้านนาจอกเป็นเพียงพื้นดิน ส่วนสุสานค่ายเหี้ยวของคนเวียดนามใหม่ในตัวเมืองนครพนมมี ทางเดินภายในสุสานเป็นคอนกรีต ด้วยความแตกต่างด้านรายได้ดังกล่าวข้างต้น

ภาพที่ 6 บริเวณศาลาใช้ประกอบพิธีกรรมภายในสุสานบ้านนาจอก เพื่อแสดงถึงสุสานแห่งนี้มีเงินบริจาคพัฒนาสุสานจำนวนไม่มากเห็นได้จากศาลาประกอบพิธีเรียบง่ายไม่ใหญ่โต และทางเดินภายในสุสานยังคงเป็นดินไม่เป็นถนนคอนกรีต (ผู้วิจัย, 2563)

ภาพที่ 7 บริเวณศาลาใช้ประกอบพิธีกรรมภายในสุสานค่ายเหี้ยว (Đai Hieu) เพื่อแสดงถึงสุสานแห่งนี้
ได้รับเงินบริจาคพัฒนาสุสานเป็นจำนวนมาก โดยสร้างศาลาประกอบพิธีใหญ่โตหรูหราและทางเดิน
ภายในสุสานเป็นถนนคอนกรีต (ผู้วิจัย, 2563)

ภาพที่ 8 บริเวณภายในศาลาประกอบพิธีกรรมของคนเวียดนาม แสดงถึงความแตกต่างระหว่างบริเวณ
ประกอบพิธีกรรมของคนไทยเชื้อสายเวียดนาม มีรูปแบบคล้ายคลึงกับเวียดนามมีการผสมผสาน
รูปแบบลักษณะท้องถิ่นแต่ยังคงไว้ซึ่งลักษณะเด่น

เข้าถึงจาก <http://banphucvuletanghanoi.vn/to-chuc-tang-le-tai-nha-tang-le-125-phung-hung> (สืบค้น
ข้อมูลเมื่อวันที่ 11 ม.ค. 2564)

อภิปรายผล

สุสานบ้านนาจอก เป็นสถานที่ที่มีความหมายอย่างยิ่งต่อคนญวนเก่าบ้านนาจอก ในฐานะเป็นสถานที่เพื่อระลึกถึงบรรพบุรุษ และบรรจุไว้ซึ่งความทรงจำเชื่อมโยงไปยังมาตุภูมิเดิมของบรรพบุรุษ พิธีกรรมและปฏิบัติการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลุมฝังศพและสุสาน แสดงให้เห็นการชำระศักดิ์สิทธิ์ชาติพันธุ์เวียดนามที่สืบต่อจากอดีตจนปัจจุบัน

นอกจากนี้ พื้นที่บ้านนาจอกยังเป็นพื้นที่การเมืองเรื่องของสุสาน ที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของสถานภาพทางสังคมของคนญวนสองกลุ่มสะท้อนผ่านรูปแบบการก่อสร้างหลุมฝังศพและพื้นที่สุสาน อย่างไรก็ตามหลุมฝังศพเป็นเพียงพื้นที่ของการแสดงออกในสถานภาพทางสังคมที่แตกต่าง แต่สิ่งที่บรรจุในสุสานไม่แตกต่างกันนั่นคือการให้ความหมายของพื้นที่ในเรื่องบรรพบุรุษ และมาตุภูมิของบรรพบุรุษ แม้ว่าปัจจุบันยังมีคนเวียดนามรุ่นใหม่ในจังหวัดนครพนมจำนวนไม่น้อยที่ไม่เคยรู้จักดินแดนมาตุภูมิของบรรพบุรุษเลยก็ตาม

References

- Auraiampai, N., Cadchumsang, J. & Jutaviriya, K. (2018). *Capitals and Social Network Construction of Vietnamese-Thai Under the Transition Policy in the Thai-Laos border area, Nakhon Phanom province* (Thesis). Khon Kaen: Khon Kaen University. [in Thai]
- Chandavimol, P. (1998). *The Vietnamese in Thailand*. Bangkok: The Thailand research fund and the foundation for the promotion of social sciences and humanities textbooks project. [in Thai]
- Chantharakhami, N. (2020). *Vietnamese transnational social network in Thailand* (Thesis). Mahasarakham: Mahasarakham university. [in Thai]
- Donsom, J. (2008). The ethnic identity construction of the Vietnamese Thai in Ban Na Jok, Tambon Nongyat, Amphoe Muang, Nakhonphanom Province (Research report). Khon Kaen: Khon Kaen University. [in Thai]
- Sripana, T. (2005). *Viet Kieu in Thailand in Thai-Vietnamese relationship* (1st ed.). Bangkok: Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Sukree, S. (2015). *Vietnamese migrants: 'New Thai' capitalists that become the elite of the border town*. Chiang Mai: Center for ASEAN Studies Chiang Mai University. [in Thai]

Charas Boonchawalit. Vietnamese – Thai in Ban Na Chok. Muang Nakhon Phanom, Thailand.

(2020, October 10). Interview.

Charas Patthanaprasitchai. Vietnamese – Thai in Ban Na Chok. Muang Nakhon Phanom,

Thailand. (2020, October 6). Interview.

Nanthicha Dechophon. Vietnamese – Thai in Ban Na Chok. Muang Nakhon Phanom, Thailand.

(2020, October 10). Interview.

Saaad Thongprasert. Vietnamese – Thai in Ban Na Chok. Muang Nakhon Phanom, Thailand.

(2020, October 10). Interview.

Supattra Patthanaprasitchai. Vietnamese – Thai in Ban Na Chok. Muang Nakhon Phanom,

Thailand. (2020, October 6). Interview.

การนำเสนออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมบนอาหาร: ชุดกายจั๊บบล จังหวัดอุบลราชธานี
Cultural Identity through Clothing: Kuay Chab Ubon, Ubon Ratchathani

วรท โพธิ์ศรี¹ / หนึ่งฤทัย จันทรคามิ²

Warot Phosri / Nuengruethai Chantharakhami

¹⁻² หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน (ภาษาเวียดนาม) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

ASEAN Language and Culture program (Vietnamese), Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham
University

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง ชุดกายจั๊บบลจังหวัดอุบลราชธานี: การนำเสนออัตลักษณ์วัฒนธรรมบนอาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำเสนออัตลักษณ์ของกายจั๊บบลมาออกแบบชุดประจำจังหวัดอุบลราชธานี ในการประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์ ปี 2563 ใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary research) และการศึกษาภาคสนาม เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ นำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า ชุดกายจั๊บบล เป็นชุดที่ออกแบบเพื่อในการประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์ ปี 2563 ในฐานะเป็นภาพตัวแทนเชิงอัตลักษณ์ท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี โดยได้นำกายจั๊บบลซึ่งเป็นวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานีมานำเสนอผ่านเรือนร่างนางงาม แสดงให้เห็นถึงนัยยะการยอมรับชาวญวนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของท้องถิ่นอุบลราชธานี ประการสำคัญ ชุดกายจั๊บบลทำคือ “วัตถุทางวัฒนธรรม” (Cultural Material) ที่ทำหน้าที่เป็นภาพตัวแทน และการนิยามตัวตนความเป็นพหุวัฒนธรรมของท้องถิ่นเมืองอุบลราชธานี

คำสำคัญ: เครื่องแต่งกาย, อัตลักษณ์, กายจั๊บบล

Abstract

The academic Article on Identity Dress Design Under the concept of Kuay Chab Ubon, Ubon Ratchathani Province The objective is to study the design of the concept of Kuay Chab Ubon's identity. Using methods for documentary research and field studies Data collected by interviewing

The study found that Vietnamese people who arrived in Ubon Ratchathani It began to come in since the establishment of the Siam-France Treaty of R.S. 112 (1893) and the Vietnamese people or Vietnamese immigrants are one of the ethnic groups who settled in Ubon Ratchathani Province. By bringing food culture into Ubon Ratchathani province as well Especially Kuai Chab Yuan, which became the identity of local food in Ubon Ratchathani Province today And being re-presented through the body of a beauty queen And implications for the acceptance of Vietnamese people as part of the Ubon Ratchathani district

Keywords: costume, identity, Kuay Chab Ubon

บทนำ

ชาวยวนหรือชาวเวียดนามได้อพยพเข้ามาอาศัยในอีสานตั้งแต่ต้นรัตนโกสินทร์ ซึ่งจัดเป็นกลุ่มยวนเก่า จากนั้นจึงอพยพเข้ามาครั้งใหญ่ในปี ค.ศ. 1945-1946 และได้กระจายไปอาศัยอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ในอีสานรวมถึงจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อชาวเวียดนามเข้ามาในประเทศไทยจึงได้นำวัฒนธรรมอาหารแบบเวียดนามเข้ามาด้วยและต่อมาเป็นที่รู้จักของคนไทย เช่น แหนมเนือง ขนมเบื้องยวน ปากหม้อ กุ้งพันอ้อย ปอเปี๊ยะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกวยจั๊บยวน ที่เป็นอาหารที่ผู้คนนิยมรับประทานและจำหน่ายอย่างแพร่หลาย เป็นอาหารท้องถิ่นที่นิยมรับประทานในมือเช้าในอดีต การจำหน่ายกวยจั๊บเป็นไปอย่างเรียบง่าย โดยแม่ค้าจะตั้งหาบขาย กลายเป็นอาหารประจำถิ่นจังหวัดในแถบภาคอีสานซึ่งมีชื่อเรียกต่างกันไป อาทิ ข้าวเป็ยกเส้น กวยจั๊บยวน หรือกวยจั๊บอุบล (Sanaubon, 1993: 38-39)

ปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบกวยจั๊บอุบลแตกต่างกันออกไปตามยุคสมัยหรือตามกระแสนิยมที่เข้ามามีบทบาทในวัฒนธรรมการกินกวยจั๊บอุบลช่วงเวลาปัจจุบัน ซึ่งได้กลายมาเป็นแนวคิดใหม่ที่ทำให้วัฒนธรรมการกินกวยจั๊บมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีการทำกวยจั๊บยวนในหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมการกินของผู้คนในแต่ละท้องถิ่น อย่างไรก็ตามองค์ประกอบที่ขาด

ไม่ได้และแสดงอัตลักษณ์ในความเป็นอาหารชวน คือ การประกอบด้วยเครื่องเคียงสำคัญคือหมวย ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญของอาหารเวียดนาม (Page Prated Ubon, 2020: online)

บทความนี้ต้องการนำเสนอการนำอัตลักษณ์กวยจ๊อบมาเป็นแนวคิดในการออกแบบเครื่องแต่งกายของมิสแกรนด์อุบลราชธานี ที่มีความคิดสร้างสรรค์ผ่านรูปแบบที่แปลกใหม่และโดดเด่น ผสมผสานวัสดุเทคนิคและวิธีการต่างๆ ในการออกแบบเครื่องแต่งกายให้มีความทันสมัยและสะท้อนแนวความคิดท้องถิ่นนิยมโดยหยิบยกกวยจ๊อบมาเป็นฐานอาหารประจำท้องถิ่นเมืองอุบลราชธานีขึ้นมาแนะนำ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการของกวยจ๊อบและความสัมพันธ์ของกวยจ๊อบที่มีต่อคนอุบลและคนท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาการนำอัตลักษณ์ที่สำคัญของกวยจ๊อบมาใช้ในการออกแบบชุดประจำจังหวัดอุบลราชธานี ในการประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์ ประจำปี 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ ใช้แนวคิดสัญญาวิทยาทางวัฒนธรรมในการศึกษา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการศึกษาเอกสาร (documentary research) และวิธีการทำงานภาคสนาม (fieldwork study) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in dept interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) ลักษณะคำถามแบบปลายเปิด ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง แนะนำผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. พัฒนาการของกวยจ๊อบและความสำคัญของกวยจ๊อบกับคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่อยู่ในเขตภาคอีสานตอนล่าง และมีพื้นที่ติดกับชายแดนประเทศลาวมีชาติพันธุ์หลากหลายกลุ่มอาศัยอยู่ และชาวญวนหรือชาวเวียดนามอพยพเป็นอีกหนึ่งกลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ส่วนใหญ่ลี้ภัย

สงคราม การเดินทางเริ่มจากเดินทางผ่านประเทศลาวก่อนการเดินทางข้ามแม่น้ำโขงเข้ามาจังหวัด
มุกดาหาร และย้ายถิ่นฐานมายังจังหวัดอุบลราชธานี (Wareerat, 2001: 4)

จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนตามยุคสมัยนั้นทำให้มีการอพยพย้ายถิ่นฐานตาม
พื้นที่ต่างๆ เพื่อเหมาะสมในการประกอบอาชีพ เป็นผลให้เกิดชุมชนใหม่ขึ้น บางแห่งประกอบด้วยกลุ่ม
คนที่แตกต่างกันทางชาติพันธุ์ภาษาและวัฒนธรรมเข้ามาอยู่ร่วมกัน โดยแต่ละกลุ่มจะมีวัฒนธรรมย่อย
ภายในขอบเขตสังคมของตนเอง เช่น การสืบเชื้อสาย การยึดปฏิบัติตามแบบวัฒนธรรมเดิมของกลุ่มใน
แบบอย่างเดียวกัน อันเป็นผลมาจากการอบรมสั่งสอนมาจาก บรรพบุรุษให้รู้จักคุณค่าทางวัฒนธรรม
ของตนเอง (Burudpat, 1978: 12)

ชาวเวียดนามในอุบลราชธานีประกอบไปด้วย ชาวนวนเก่าและชาวนวนใหม่ ในปัจจุบัน
ชาวนวนทั้งสองกลุ่มยังคงอาศัยอยู่ที่อุบลราชธานี ตามเอกสารประวัติศาสตร์เวียดนามในเมืองไทย
ชี้ให้เห็นว่า ชาวนวนที่เข้ามาอยู่ในอุบลราชธานี เริ่มเข้ามาตั้งแต่มีการทำสนธิสัญญา สยาม - ฝรั่งเศส ร.
ศ.112 (พ.ศ.2436) ระหว่างสยามกับฝรั่งเศส ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ชาวนวนกลุ่มนี้ได้เข้ามาหาผลประโยชน์และติดตาม ชาวฝรั่งเศสเข้ามาเป็นลูกจ้าง เมื่อคนญวนอพยพ
เข้ามาในประเทศไทย ก็ตั้งหน้าทำมาหากินอย่างขยันขันแข็ง ประกอบกับที่รัฐบาลไทยในระบอบนั้นได้
ให้การอุปการะช่วยเหลือ ทำการจัดสรรแบ่งที่ดินทำกิน และให้ยืมทุนในการประกอบการอาชีพ รวมทั้ง
ปล่อยให้ทำมาหากินโดยอิสระเสรี จึงเป็นผลทำให้สามารถสร้างฐานะความเป็นอยู่ของตนได้ (Chairit,
2010: 6)

ชุมชนชาวเวียดนามกระจายออกเป็นหลายชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุบลราชธานี ลักษณะ
การบริโภคอาหารยังยึดถือวิธีการปรุงแบบพื้นเมืองดั้งเดิมของตน วัฒนธรรมการบริโภคอาหารของชาว
เวียดนามเป็นวัฒนธรรมเก่าแก่ที่ถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ วิธีการปรุง การเก็บถนอมอาหาร ปัจจุบัน
มีการผสมผสานระหว่างอาหารของชุมชนตนเองกับชุมชนใกล้เคียง โดยปกติแล้วอาหารประจำวันของ
ชาวเวียดนามในจังหวัดอุบลราชธานี บริโภค 3 มื้อ คือ อาหารเช้าคือ จ้าว (cháo) หรือกวยจั๊บน้ำร้อน
เข้าทุกเช้า ซึ่งบางครอบครัวจะซื้อบริโภคตามร้านกวยจั๊บน้ำร้อนทั่วไป บางครอบครัวที่เป็นครอบครัวขนาดใหญ่
ใหญ่มีจำนวนสมาชิก 6-8 คน ผู้ที่เป็นแม่บ้านจะมีหน้าที่ทำกวยจั๊บน้ำร้อนรับประทานเองภายในครอบครัว
(Wareerat, 2001: 16) ซึ่งถือว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาวนวนอพยพ และเป็นที่ถูกปากของคนใน
ท้องถิ่น ปัจจุบัน จ้าวหรือเรียกเป็นภาษาไทยคือกวยจั๊บน้ำร้อน ถูกนำมาประกอบคำด้วยคำว่าอุบล กลายเป็น
กวยจั๊บน้ำร้อน อุบล อาหารประจำท้องถิ่นเมืองอุบลราชธานีที่มีชื่อเสียงในปัจจุบัน

กวยจั๊บอุบลมีเอกลักษณ์เส้นที่เหนียวนุ่ม และประกอบด้วยเครื่องเคียงสำคัญคือหมูยอ ในอดีตเส้นกวยจั๊บญวนทำมาจากแป้งข้าวเจ้าและแป้งมันผสมกันเพื่อให้แป้งจับตัวและเหนียวนุ่ม จากนั้นนำมารีดให้เป็นแผ่นแบนและรีดตัดเป็นเส้นแบนมีลักษณะเป็นเส้นเล็ก หรือชื่อที่เรียกกันในท้องถิ่นคือเส้นชอย แต่ในปัจจุบันการผลิตเส้นได้พัฒนาการมาใช้เครื่อง กรรมวิธีต่างๆ คล้ายกับข้าวต้มใส่กระดูกอ่อนหมู แต่มีขั้นตอนเฉพาะของตนเอง นั่นคือ การนำเส้นชอย เพื่อนำไปเป็นส่วนประกอบแทนข้าวธรรมดา นำกระดูกซี่โครงหมูมาสับให้เป็นชิ้น นำมาล้างทำความสะอาดให้เรียบร้อย หลังจากนั้นเตรียมน้ำใส่หม้อพร้อมโรยเกลือ ใส่รากผักชี ใส่พริกไทย และกระเทียมลงไป จากนั้นใส่กระดูกซี่โครงหมูแล้วตั้งไฟอ่อนทิ้งไว้ประมาณ 10 นาที เมื่อน้ำเริ่มเดือด ให้เปลี่ยนเป็นไฟอ่อนแล้วเคี่ยวต่อไปเรื่อยๆ จนกว่าเนื้อที่ติดกระดูกหมูจะเปื่อย เมื่อเนื้อกระดูกหมูเริ่มเปื่อยให้ดับไฟแล้วตักกระดูกหมูทั้งหมดออก นำผ้าขาวบางมารองน้ำซุบ 1 ครั้ง แล้วนำขึ้นตั้งไฟอีก 1 รอบ เมื่อน้ำซี่โครงหมูเดือดและเข้ากัน ให้นำหมูสับมาปั่นเป็นก้อนแล้วนำไปต้มจนสุก ส่วนเส้นกวยจั๊บแห้งให้ล้างน้ำแล้วแช่น้ำทิ้งไว้อีกประมาณ 10 นาที เพื่อให้เส้นนุ่มพร้อมรับประทาน แต่ถ้าเลือกใช้เส้นแบบเส้นสดให้ล้างน้ำแล้วนำมาใส่หม้อซุบเพื่อต้มได้ทันที จากนั้นให้ต้มซุบอีก 1 ครั้งกับเส้น คนให้เส้นไม่ติดหม้อ เส้นจะทำให้ตัวน้ำซุบมีความเหนียวข้นมากขึ้น เมื่อเส้นเริ่มนุ่มให้ตักขึ้นใส่ชามแล้วโรยด้วยหมูสับต้มสุก จากนั้นใส่หมูยอ, หอมเจียว, โรยต้นหอม-ผักชี และพริกไทยป่นหรือสินค้าประจำท้องถิ่น พร้อมใส่พริกน้ำส้ม, พริกป่นที่ผัดไว้, น้ำปลา และน้ำตาลทรายไว้ด้านข้าง เพียงเท่านี้ก็ได้รับรสชาติที่อร่อยรับประทานได้อย่างถูกใจ ถึงแม้จะเป็นอาหารของคนเวียดนามที่อพยพมาที่จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อมาอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานีแล้วจะใส่วัตถุดิบของดีประจำจังหวัดเช่น ตีนไก่ เนื้อไก่จืด น่องไก่ ตีนไก่ เลือดหมู และโดยเฉพาะหมูยออุบล ซึ่งเป็นสินค้าขึ้นชื่อของจังหวัดอุบลราชธานีเข้าไปด้วยเพื่อเพิ่มความหลากหลายและยังอร่อยจนกลายเป็นเมนูเส้นขึ้นชื่อของจังหวัดอุบลราชธานี และได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็นกวยจั๊บอุบล และรสชาติจะเปลี่ยนและพัฒนาขึ้นให้ถูกจริตของคนในท้องถิ่นรับประทาน จึงทำให้กวยจั๊บอุบลมีชื่อเสียงและนำมาพัฒนาสูตรให้คนทั่วไปได้ ปัจจุบันมีเครื่องชอยเพื่อทำเป็นอุตสาหกรรม ขยายปริมาณการผลิตไปจำหน่าย (Food panda, 2563: online)

กล่าวได้ว่า การอพยพของชาวญวนได้นำวัฒนธรรมด้านอาหารเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี โดยเฉพาะกวยจั๊บญวนที่ได้รับความนิยมอย่างมากในท้องถิ่น ในอดีตมีเพียงการขายแบบหาบ แต่ในปัจจุบันกวยจั๊บอุบลได้เป็นเมนูขึ้นชื่อของร้านอาหารต่างๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี นอกจากนั้นปัจจุบันได้พัฒนาสูตรให้มีรสชาติตามความนิยมของผู้บริโภค จึงได้รับความสนใจและเป็น

ที่นิยม ในปัจจุบันกวยจับฉนวนจึงเป็นสัญลักษณ์ทางด้านอาหารของเมืองอุบลราชธานีจนเรียกติดปากกันว่า “กวยจับอุบล”

2. อັถลัถษณั้ที่ลัถคัถษณั้ของกวยจับอุบลเพื่่อนำมาใช้ในการออกแบบชุดกวยจับอุบล

ในทุกๆ ท้องถิ่นดัถมีเอถลัถษณั้ที่เป็นตัวตนของตนเองที่สะท้อนผ่านพิธีกรรม ความเชื่อ อาหาร หรือ การแต่งกาย การประกวดมิสแกรนด์ไทยแลนด์ ประจำปี พ.ศ. 2563 ได้กำหนดให้แต่ละจังหวัดนำเสนอັถลัถษณั้ประจำท้องถิ่นมานำเสนอผ่านเรือนกายของนางงาม โดยนำอັถลัถษณั้ที่โดดเด่นในจังหวัดนำมาออกแบบเพื่่อนำเสนอความเป็นอັถลัถษณั้ประจำท้องถิ่นของจังหวัดนั้น ๆ

ภาพที่ 1 ภาพร่างแบบชุดกวยจับอุบล โดยนำอັถลัถษณั้ของกวยจับอุบลมาเป็นแรงบันดาลใจในการร่างภาพที่ใช้ในการออกแบบ

(Facebook of Audsawatep Srichalao, 2020)

นายอศวเทพ ศรีเฉลา ผู้ออกแบบชุดประจำจังหวัดมิสแกรนด์อุบลราชธานี ได้เล็งเห็นว่า จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดที่น่าสนใจ เพราะเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงในด้านต่างๆ และมีเอถลัถษณั้ประจำจังหวัดมากมาย เช่น ด้านวัฒนธรรม ด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะด้านอาหารที่มีชื่อเสียงที่สุดคือ กวยจับอุบล จึงได้นำอັถลัถษณั้กวยจับอุบลมาใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบสร้างสรรค์ชุด

นางงามตัวแทนจังหวัด นอกจากจะสื่อถึงอาหารที่ผู้คนนิยมรับประทานยังสื่อให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างชาวอุบลและชาวนวนอพยพ โดยนำอัตลักษณ์ในกวยจ๊ับอุบลมาออกแบบ เช่น เส้นกวยจ๊ับ น้ำซุปล ดินไก่ เลือดหมู หมูเค็ม หมูยอ หอมเจียว ผักต่างๆ (Srichalao, 2020: interview)

ภาพที่ 2 ส่วนประกอบของกวยจ๊ับอุบล ที่พบได้ในร้านกวยจ๊ับอุบลทั่วไป
(Facebook page of Kuay Jab Ubon Isaan Sausage Khao Poon Sour, 2020)

นอกจากนั้น ผู้ออกแบบได้นำอัตลักษณ์ของคนญวนนำมาประกอบในชุดกวยจ๊ับอุบล ได้แก่ วัฒนธรรมการใช้ตะเกียบ รูปแบบหมวกเวียดนามที่เรียกว่า หมอนกวยทาว (món quai thao) ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของเวียดนามถิ่นเหนือ มาใช้ประกอบหนึ่งในชุดกวยจ๊ับอุบลรวมกับการนำอัตลักษณ์ท้องถิ่นอุบลราชธานี คือ ผ้ากาบบัว ซึ่งเป็นงานหัตถกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมายาวนาน เคยปรากฏอยู่ในเอกสาร โบราณ ซึ่งพบในหลายชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มาของชื่อผ้ากาบบัวนั้น เนื่องจากชาวอุบลเรียกกลีบบัวว่ากาบบัว นอกจากนั้น ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี และปรากฏในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่กล่าวถึงเมืองหนองบัวลุ่มภู นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน อันเป็นเมืองแรกที่เจ้านายอุบลอพยพจากเมืองเชียงรุ่งแสนหวีฟ้ามาตั้งบ้านเมืองในเขตสยาม ในปัจจุบัน ดอกบัวได้ถูกนำมาใช้เป็นตราประจำจังหวัดด้วย (Warawut, 2009: 11)

ความสำคัญของผ้ากาบบัวถูกใช้ในเป็นสิ่งมีค่าและมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังเห็นได้จากในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ ข้าหลวงต่างพระองค์สำเร็จราชการมณฑลลาวท้าว ได้นำผ้าทอเมืองอุบล

ๆ ทูลเกล้าถวาย ซึ่งปรากฏในพระราชหัตถเลขาตอบเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ ร.ศ.114 ที่หोजคหมายเหตุแห่งชาติ ความว่า " ถึง สรรพสิทธิ ด้วยได้รับหนังสือลงวันที่ 13 มกราคม ส่งผ้าเยียรบับลาวมาให้นั้น ได้รับแล้ว ผ้านี้ทอดิมากเชิงงใหม่สู้ไม่ได้เลย ถ้าจะยู่ให้ทำมาขายคงจะมีผู้ซื้อ ฉันจะรับเป็นนายหน้า ส่วนที่ส่งมาจะให้ตัดเสื้อ ถ้ามีเวลาจะถ่ายรูปให้ดู แต่อย่าตั้งใจคอยเพราะจะถ่ายเมื่อใดบอกไม่ได้"

(Chulalongkorn: IsanGate, 2020: online)

คุณค่าของผ้ากาบบัวผ้ากาบบัว ได้ถูกยกให้เป็นคุณค่าทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นเมืองอุบลราชธานีเรื่อยมา ชาวอุบลราชธานีได้ร่วมใจกันทอ ผ้าชิ้นใหม่เงิน ยกดอกลายพิบูล ทูลเกล้าฯ ถวายเนื่องในพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงและในวโรกาสเสด็จฯ เยี่ยมพสกนิกรชาวอุบลราชธานีเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2498 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงได้ทรงฉลองพระองค์ด้วยผ้าชิ้นใหม่เงิน ที่ชาวอุบลราชธานีทูลเกล้าฯ ถวาย และมีพระกระแสรับสั่งกับเหล่าผู้เฝ้ารับเสด็จฯ ที่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานีว่า "ชาวอุบลฯ เขาให้ผ้าชิ้นนี้เป็นของขวัญวันอภิเษกสมรสเมื่อมาเยี่ยมอุบลฯ จึงนำมานุ่งให้คนอุบลฯ เขาดู" (royal words Queen Sirikit: IsanGate, 2020: online)

ภาพที่ 3 ผ้ากาบบัวเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าที่มีมาช้านาน ซึ่งพบในหลายชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี (ผู้วิจัย, 2563)

กล่าวได้ว่า ชุมมิตสแกรนด์อุบลราชธานี ประจำปี พ.ศ. 2563 เกิดขึ้นจากการนำอัตลักษณ์งานหัตถกรรมและอาหารที่มีในท้องถิ่นเมืองอุบลราชธานีมาใช้ออกแบบสร้างสรรค์เป็นเครื่องแต่งกาย

แสดงให้เห็นถึงการเลือกใช้สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นภาพตัวแทนทางวัฒนธรรมของสังคมและชุมชน นำมาประกอบสร้างความหมายความเป็นท้องถิ่นนิยมผ่านเครื่องแต่งกายนางงาม

3. การนำอัตลักษณ์กายจับอุบลมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบชุดกายจับอุบล

กายจับอุบล คือ ภาพตัวแทนที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่นเมืองอุบลราชธานี จึงเป็นแนวคิดสำคัญที่ทำให้นักออกแบบคัดเลือกสัญลักษณ์ที่สำคัญซึ่งปรากฏในกายจับอุบล มาประดับบนเรือนกายของนางงาม ดังนี้

ภาพที่ 4 หมวกहनอนกวางทาว (nón quai thao) เป็นหมวกของสตรีชาวเวียดนามภาคเหนือ ที่นิยมใช้ตั้งแต่อดีต
เข้าถึงจาก <https://quanhobacninh.vn/non-quai-thao/>

ภาพที่ 5 หมวกที่ใช้ในชุดกายจับอุบลได้นำต้นแบบมาจากहनอนกวางทาว (nón quai thao) (ผู้วิจัย, 2563)

ประการที่หนึ่ง อาหารในฐานะเป็นตัวแทนความเป็นชาติพันธุ์ โดยการนำอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมอาหารของชาวนวน โดยนำส่วนประกอบในกายจับอุบลมาประยุกต์ตกแต่งในรายละเอียด

ของชุดด้วยการทำโมเดลจำลองที่ถอดแบบมาจากส่วนประกอบในอาหาร เช่น ตีนไก่ เลือดหมู หมูเค็ม หมูยอ หอมเจียวและผักต่างๆ ตัดลงไปบนชุดเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้น

ประการที่สอง ตัวแทนความเป็นท้องถิ่นดั้งเดิม ผ้ากาบบัว เป็นมรดกภูมิปัญญาของท้องถิ่น อุบลราชธานี ผู้ออกแบบได้นำอัตลักษณ์นี้มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบและตัดเย็บ เพื่อแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาและวัฒนธรรมในเรื่องการทอผ้าของชาวอุบลราชธานี

ภาพที่ 6 การนำผ้ากาบบัวที่ผู้ออกแบบนำมาประยุกต์ใช้ในชุดกายจีบอุบล (ผู้วิจัย, 2563)

ภาพที่ 7 เส้นกวยจั๊บอุบลที่เป็นแนวคิดในการออกแบบชุดกวยจั๊บอุบล
เข้าถึงจาก <https://www.royiireview.com/article/6vienamsenoodle-royii/>

ภาพที่ 8 การนำแนวความคิดจากเส้นกวยจั๊บอุบลมาประยุกต์เป็นเส้นกวยจั๊บอุบลที่สามารถใส่
บนเรือนร่างได้ (ผู้วิจัย, 2563)

จากภาพที่ 7 และ 8 จากโน้ตค้นของเส้นที่อยู่ในถ้วยหรือบนตะเกียบ จึงทำให้นัก
ออกแบบนำลักษณะของเส้นมาเป็นเทคนิคในการจัดวาง ให้มีความรู้สึกพลิ้วไหวเหมือนเส้นของ
กายจับอุบล

ภาพที่ 9 ส่วนประกอบในกายจับอุบลที่เป็นองค์ประกอบหลักในสูตรของกายจับอุบล
(Facebook page of Kuay Jab Ubon Hat Yai)

ภาพที่ 10 การตกแต่งชุดด้วยโมเดลส่วนประกอบในกายจับอุบล (ผู้วิจัย, 2563)

ภาพที่ 11 มิสแกรนด์อุบลราชธานีสวมใส่ชุดกายจับอุบลบนเวทีมิสแกรนด์ไทยแลนด์ 2563 ใน
รอบการประกวดชุดประจำจังหวัด
(Facebook page of Miss Grand Thailand)

อภิปรายผล

ชุดกายจับอุบล เกิดจากการนำสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในอาหาร นำเสนอผ่านชุด มิสแกรนด์ประจำจังหวัดอุบลราชธานี แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมอุบลราชธานีกับวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ญวน ชุดกายจับอุบลจึงทำหน้าที่ในฐานะ “วัตถุทางวัฒนธรรม” (Cultural Material) ที่สามารถจับต้องได้ (Tangible Cultural Heritage) ทำหน้าที่เป็นภาพตัวแทน และการนิยามตัวตน โดยใช้ความเป็นพหุวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี

References

- Audsawatap Srichalap. Dressmaker Kuay Chab Ubon. Muang Kantharawichai Mahasarakham, Thailand. (2020, October 10). Interview.
- Burudpat, K. (1978). *Vietnamese Immigrant*. (1st ed.). Bangkok: Duangkamol. [in Thai]
- Chairit, W. (2010). *Vietnam political relations Economy and society Phatthalung Province*. (Research report). Chiang Mai. Chiang Mai University. [in Thai]
- Food panda. *Kuay Chab Yuan, delicious whith a touch of Vietnam*. Retrieved on October 8, 2020 from <https://magazine.foodpanda.co.th/kuay-jub-yuan-recipe/>
- Gateway to E-san. *Cloth Kab Bua Ubon Ratchathani*. Retrieved on October 8, 2020 from <https://www.isangate.com/new/isan-knowledge/149-pa-kab-bua.html>
- Pantong, W. (2000). *Food consumption culture of Thai-Vietnamese people in Ubon Ratchathani Municipality*. (Research report). Mahasarakham, Mahasarakham university. [in Thai]
- Phalanun, W. (2009). *Kab Bua silk pattern: design and knowledge management*. Ubon Ratchathani Pra tad U bon. *City of Kuay Chab*. Retrieved on October 9, 2020 from <https://www.facebook.com/1972024529778285/videos/628863204721631>
- Sanaubon, P. (1993). *Life of immigrants in Thailand*. (Journal).

อาหารโบราณ “มะเห่ง”: อัตลักษณ์คนญวนเก่า ชุมชนสะพานขาว

Ma - Ngae: Ancient Food of the Vietnamese in Sapankhao

สุจิตตรา เงินสง่า¹ / หนึ่งฤทัย จันทรคามิ²

Sujitta Ngoensanga / Nuengruethai Chantharakhami

¹⁻² หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน (ภาษาเวียดนาม) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม

ASEAN language and Culture program (Vietnamese), Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความเป็นมาของ “มะเห่ง” อาหารญวนโบราณ 2) ความสำคัญของมะเห่งต่อคนญวนชุมชนสะพานขาวไทยเชื้อสายเวียดนาม และ 3) การอนุรักษ์มะเห่งกับการচারังค์ทางชาติพันธุ์ญวนเก่าชุมชนสะพานขาว เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (documentary research) และการศึกษาภาคสนาม (field work study) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า พบว่า มะเห่งเป็นอาหารโบราณของคนญวนเก่าที่เข้ามาอาศัยในสยามตั้งแต่ต้นกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1-3 ปัจจุบันญวนสะพานขาวยังคงมีการอนุรักษ์มะเห่งให้เป็นอาหารทางวัฒนธรรมในฐานะอาหารโบราณของคนญวนชุมชนสะพานขาว มะเห่งจึงได้ถูกฟื้นฟูและอนุรักษ์ขึ้นมาใหม่ในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมของคนญวนเก่าและเป็นการচারังค์อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ญวนเก่าในประเทศไทยที่มีเฉพาะชุมชนสะพานเท่านั้น

คำสำคัญ: มะเห่ง, อาหารโบราณ, ชาวญวนสะพานขาว

Abstract

This research aims to study: 1) the background of a Yuan ancient food called Ma-ngae, 2) the importance of Ma-ngae to Yuan people in Saphan Khao community, Thai people of Vietnamese origin, and 3) the conservation of Ma-ngae to preserve ethnic identity of the Old Yuan Saphan Khao Community. This research is qualitative research. Collecting information from documents and field work-study as well as collecting data by interviews were employed as research tools. The results of the study found that Ma-ngae is an ancient food of the old Vietnamese who have come to live in Siam since the beginning of Rattanakosin Ratchakarn 1-3. At present, Yuan Saphan Khao still preserves Ma-ngae as a cultural food and ancient food of the Vietnamese people in Saphan Khao community. Ma-ngae was rehabilitated and conserved as a cultural heritage of the old Vietnamese and a national identity of the old Vietnamese in Thailand that only exists among Saphan Khao community.

Keywords: Ma - Ngae, traditional food, Vietnamese in Sapankhao

บทนำ

กรุงเทพมหานคร ถือเป็นสังคม “พหุวัฒนธรรม” ที่มีผู้คนหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์หลายศาสนาอาศัยอยู่ และตั้งถิ่นฐานรกรากบ้านเรือนกระจายไปในพื้นที่ต่างๆ ชาวญวนถือเป็นหนึ่งกลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพโยกย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ภายในกรุงเทพมหานครตั้งแต่ต้นกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่ออพยพเข้ามายังสยามพระมหากษัตริย์ไทยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คนญวนอาศัยตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ตามพื้นที่ที่กำหนด เช่น บ้านญวนพะหุรัด บ้านญวนบางโพ บ้านญวนสามเสน (Chantawimon, 2005 : 25)

สำหรับคนญวนที่อาศัยในชุมชนสะพานขาว คือกลุ่มคนญวนเก่าที่เข้ามาในสมัยเข้ามาในสมัยรัชกาลที่ 2 โดยในระยะแรกได้รับพระราชทานที่ดินให้อาศัยตั้งบ้านเรือนบริเวณบางโพ จากนั้นจึงโปรดให้ออกไปรักษาป้อมสร้างใหม่ที่เมืองกาญจนบุรีและให้มาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ตำบลบึงทะเลสาบ หน้าสถานีรถไฟคลอง (Duangkhamchan, 2017: online) ครั้นถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงมีพระบรมราชานุญาตให้ญวนจากเมืองกาญจนบุรีย้ายกลับเข้ามาอาศัยในกรุงเทพมหานคร ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ที่ริมคลองผดุงกรุงเกษมใกล้สะพานจตุรภักตร์รังสฤษฎ์ หรือชาวบ้านเรียกว่า "สะพานขาว" ญวนกลุ่มนี้จึง มีชื่อเรียกว่า "บ้านญวนสะพาน" (Khwangmak, 2015: online)

ในการอพยพย้ายถิ่นฐานของผู้คนส่งผลให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม คนญวนเก่าที่เข้ามาอย่างสยามได้นำเอาวัฒนธรรมของพวกเขาเข้ามาด้วย โดยเฉพาะวัฒนธรรมอาหาร ที่แม้จะเปลี่ยนแปลงไปบ้างเนื่องจากวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารมีความแตกต่าง นอกจากนั้น การได้รับอิทธิพลอาหารประจำถิ่นมีผลต่อรสชาติที่เปลี่ยนแปลงไป (Sripana, 2011: 22) แม้ว่าคนญวนชุมชนสะพานขาว ปัจจุบันได้กลืนกลายเป็นคนไทยไปแล้วทั้งสิ้น แต่ยังคงมีมรดกทางวัฒนธรรมด้านอาหารที่ยังคงไว้และสืบทอดถึงปัจจุบัน คือ อาหารพื้นบ้านโบราณของชาวญวนอพยพที่ชื่อว่า “มะเห่ง”

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนออาหารโบราณของคนญวนเก่าชุมชนสะพานขาว ที่เรียกว่า “มะเห่ง” ในประเด็น อาหารญวนโบราณ “มะเห่ง” กับภารกิจทางชาติพันธุ์ญวนเก่าชุมชนสะพานขาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) ความเป็นมาของอาหารญวนโบราณที่ชื่อว่า “มะเห่ง”
- 2) ความสำคัญของมะเห่งต่อคนญวนชุมชนสะพานขาวไทยเชื้อสายเวียดนาม
- 3) การอนุรักษ์มะเห่งกับการธำรงค์ทางชาติพันธุ์ญวนเก่าชุมชนสะพานขาว

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการศึกษาเอกสาร (documentary research) และวิธีการทำงานภาคสนาม (fieldwork study) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in dept interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) ลักษณะคำถามแบบปลายเปิด นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ชาวญวนสะพานขาวกับอาหารโบราณที่เรียกว่า “มะเห่ง”

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีชาวไทยเชื้อสายเวียดนามอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ในอดีตชาวเวียดนามได้ทำการอพยพเข้ามาอาศัยในประเทศไทยหลายช่วงแต่ไม่สามารถกำหนดได้แน่ชัดว่าชาวญวนเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่เมื่อใด แต่ปรากฏหลักฐานว่ามีการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานตั้งแต่นั้นในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ส่วนใหญ่อพยพเพื่อลี้ภัยทางการเมืองและการเบียดเบียนศาสนา

โดยมาตั้งถิ่นฐานอยู่ท่ามกลางหมู่บ้านชาวต่างชาติในอาณาจักรอยุธยาซึ่งหมู่บ้านชาวเวียดนามเป็นที่รู้จักในนาม “ค่ายชาวโคชินจิ้น” ตั้งแต่รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์เป็นต้นมาได้มีชาวญวนพากันเดินทางมาจากอันนัม ตังเกี๋ย และโคชินจิ้นทั้งทางบกและทางเรือ จน กระทั่งถึงช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ ได้มีชาวญวนอพยพเข้ามาอีกหลายกลุ่มเนื่องจากลี้ภัยกบฏไต่เซินเข้ามาขอพึ่งพระบรมโพธิสมภาร พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้ชาวญวนเหล่านี้ไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านญวนพาดูร์ด บ้านญวนตำบลสามเสน บ้านญวนตำบลบางโพ พร้อมทั้งทรงอุดหนุนพระราชทานเงินทอง เสื้อผ้า เสนบียงอาหาร

ภายหลังต่อมา ในสงความอานามสยามยุทธในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 กองทัพไทยได้กวาดต้อนชาวญวนเข้ามาเป็นเชลยศึกจำนวนมาก รัชกาลที่ 3 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้ไปตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ที่บางโพบ้าง โปรดให้ออกไปรักษาป้อมที่เมืองกาญจนบุรีและให้มาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ตำบลบึงทะเลสาบ (Chandavimol, 1998: 25-26) ครั้นถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงมีพระบรมราชานุญาตให้ญวนจากเมืองกาญจนบุรีย้ายกลับเข้ามาอาศัยในกรุงเทพมหานคร ด้วยเหตุผลที่ว่าการเดินทางไปมาระหว่างกรุงเทพ - เมืองกาญจนบุรีนั้นไกลอยู่มากโข พระองค์ ทรงโปรดเกล้าฯให้ชาวญวนที่นับถือศาสนาพุทธไปตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ที่แถบนางเลิ้งริมคลองผดุงกรุงเกษมใกล้สะพานจตุรภักตร์รังสฤษฎ์บริเวณสะพานขาว ชาวญวนกลุ่มนี้จึงมีชื่อเรียกว่า ญวนสะพานขาว (Khwangmak, 2015: online, Phiphatanabancha, 2020: interview)

ไม่เพียงแต่ชาวญวนเท่านั้นที่อาศัยอยู่บริเวณชุมชนสะพานขาว แต่ยังมีชาวจีนไหหลำที่ล่องเรือเพื่อมาค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้า ซึ่งชาวไหหลำบางกลุ่มได้ขึ้นเรือมาปักหลักถิ่นฐานและสร้างโรงดูบริเวณหน้าวัดญวนสะพานขาวด้วยเช่นกัน ชุมชนสะพานขาวจึงกลายเป็นพื้นที่พหุวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ไทย จีนและญวน ซึ่งต่างก็แสดงอัตลักษณ์ความเป็นชาติพันธุ์ความเป็นตัวตนที่แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม อัตลักษณ์บางอย่างได้เลือนหายไปตามกาลเวลาและจนไม่แทบจะเหลือความเป็นดั้งเดิม อัตลักษณ์บางอย่างก็ผสมกลมกลืนไปกับวัฒนธรรมต่างๆที่ปะทะคลุกเคล้ากันในพื้นที่จนกลายเป็นวัฒนธรรมแบบใหม่ที่ลงตัว

ดังนั้น แม้ว่าในปัจจุบันนี้คนญวนเก่าจะผสมกลมกลืนไปกับคนไทย และคนญวนรุ่นลูกรุ่นหลานที่ยังคงอาศัยอยู่ในชุมชนวัดญวนสะพานขาวไม่หลงเหลือความทรงจำใด ๆ เกี่ยวกับแผ่นดินมาตุภูมิของบรรพบุรุษ แต่ทว่าพวกเขายังคงรักษาสืบทอดอัตลักษณ์บางอย่างในความเป็นญวน ที่เห็นอย่างเด่นชัด คือ การสืบทอดรับประทานอาหารญวนโบราณ ประกอบขึ้นเพื่อค้าขายเลี้ยงปากท้องจนถึงปัจจุบัน

อาหารดังกล่าวมีชื่อเรียกว่า คือ “มะเห่ง” เป็นอาหารพื้นบ้านดั้งเดิมโบราณตามแบบฉบับเวียดนาม (Sakulthanasopon, 2020: interview)

การปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรม วิธีการดำเนินชีวิตที่ผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของกลุ่มคนจีนโพ้นทะเลที่อพยพเข้ามาอาศัยในชุมชนสะพานขาว ส่งผลให้มะเห่งมีการปรับเปลี่ยนไป ทั้งในด้านการปรุงรส ส่วนผสมและวัตถุดิบที่หาได้นอกจากนั้นยังถูกนำมาประยุกต์และผสมผสานให้เหมาะสมตามความนิยมชมชอบไปตามยุคสมัย (Uthapomratanakun, 2001: 4) ทำให้มะเห่งในปัจจุบันมีลักษณะเส้นคล้ายกับเส้นก๋วยเตี๋ยวไหหลำ โดยเส้นทำมาจากแป้งขนมจีน เพียงแต่มีขนาดเส้นที่อวบใหญ่กว่ามาก มีแบบแห้งและน้ำ ส่วนน้ำซุปรทำมาจากน้ำต้มกระดูกหมู มีทั้งปลาและหมูหันเต้าให้เลือกทาน หัวใจหลักอยู่ที่น้ำจิ้มมะม่วงฝอยใช้ราดหน้าเพื่อเพิ่มรสชาติ เมื่อพิจารณาเทียบเคียงกับอาหารเวียดนามปัจจุบัน มะเห่งมีความคล้ายคลึงกับ บุ้นจ๋า (Bún chả cá) อาหารประจำท้องถิ่นของเหนือ (Duangkhamchan, 2017: online)

ภาพที่ 1 มะเห่งอาหารโบราณของชาวนวนสะพานขาว มีทั้งแบบแห้งและน้ำ มีเนื้อสัตว์ให้เลือกรับประทาน 2 ชนิดคือเนื้อปลาและเนื้อหมู ในปัจจุบันอาหารชนิดนี้ได้กลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรม และเป็นอาหารประจำท้องถิ่นสะพานขาว (Wiriyaphan, 2017)

กล่าวสำหรับประวัติความเป็นมาของมะเห่ง ถูกนำมาเข้ามาพร้อมกับคนญวนที่อพยพเข้ามาในช่วงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 2 เรียกเป็นภาษาเวียดนามว่า “บั้นเห่ง” (Bánh nghè) ซึ่งเป็นการออกเสียงตามสำเนียงภาษาเวียดนามถิ่นใต้ แต่เมื่อเข้ามาอยู่ในสังคมไทยประกอบกับกาลเวลาที่ผ่านไปอย่างยาวนานนั้นส่งผลให้การเรียกชื่อมีเสียงที่ผิดเพี้ยนไปจากเสียงพื้นที่ต้นทางหรือเสียงเดิม จนกลายมาเป็นชื่อที่นิยมเรียกกันติดปากว่า “มะเห่ง” จนถึงทุกวันนี้ ในอดีต ราวปี พ.ศ.

2555 อาหารชนิดนี้สามารถพบเห็นได้ทั่วไป ทั้งในชุมชนวัดชุมชนสะพานขาวและชุมชนญวนสามเสน ทั้งนี้มีความแตกต่างที่บั้นแห่งหรือมะเหง่สูตรชุมชนญวนสามเสนจะมีความดั้งเดิมในเรื่องของน้ำจิ้มซึ่งจะไม่มีการเคี้ยวก่อนนำมารับประทาน ส่วนสูตรน้ำจิ้มของญวนสะพานขาวนั้นจะต้องมีการเคี้ยวน้ำจิ้มทำให้รสชาติมีความแตกต่างกัน ในปัจจุบันนี้เราไม่สามารถพบเห็นมะเหง่ที่ชุมชนบ้านญวนสามเสนเหลือแค่เพียงที่ชุมชนสะพานขาวที่ยังคงมีขายอยู่บ้างไม่กี่ร้าน (Sakulthanasopon, 2020: interview)

จึงกล่าวได้ว่า อาหารพื้นโบราณของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามที่เรียกว่า มะเหง่ ได้เข้ามาในสังคมไทยพร้อมกับชาวญวนที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นบริเวณสะพานขาวในช่วงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๔ เป็นวัฒนธรรมการบริโภคของชาวญวนอย่างหนึ่งที่ยังหลงเหลืออยู่ที่สะพานขาวแห่งนี้ แม้ว่าในปัจจุบันคนญวนเก่าจะผสมผสานกลมกลืนจนกลายเป็นคนท้องถิ่นกลุ่มหนึ่งไปแล้วในปัจจุบันนี้ แต่วัฒนธรรมการบริโภคมะเหง่ยังคงสืบทอดสู่รุ่นลูกรุ่นหลานในปัจจุบัน

2. ความสำคัญของอาหารโบราณที่เรียกว่า “มะเหง่” กับคนญวนชุมชนสะพานขาว

มะเหง่ เป็นมรดกวัฒนธรรมอาหารของคนญวนที่ปรากฏขึ้นในสยามพร้อมกับการเข้ามาของคนญวนที่อพยพเข้ามาในช่วงต้นรัตนโกสินทร์ แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของคนญวนเก่า การอพยพเข้ามายังสยามและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวญวน เมื่อได้เข้ามาตั้งรกรากถิ่นฐานในพื้นที่สะพานขาวในยุคนั้น

คนญวนเมื่อเข้ามายังสยามและถูกจัดสรรพื้นที่ชุมชนสะพานขาวให้เป็นพื้นที่อาศัยทำกิน พวกเขาพยายามที่จะสร้างความสัมพันธ์กับคนกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ ขณะเดียวกันก็รักษาความสัมพันธ์ภายในกลุ่มคนญวนโดยอาศัยอยู่รวมกลุ่มกันอย่างพึ่งพา เห็นอกเห็นใจกัน รักกันเหมือนญาติพี่น้อง แบ่งปันอาหารกันหรือบ้างก็นำมาแลกเปลี่ยนกัน การสร้างสัมพันธ์ภาพเช่นนี้จึงก่อให้เกิดเป็นความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นภายในกลุ่มของตน คนญวนยังพยายามสร้างความสัมพันธ์ภาพกับคนในชุมชนสะพานขาวด้วยการผู้มิตรกับผู้คนในชุมชนสะพานขาว ทำมาหากิน โดยประกอบอาชีพตามความถนัดของตน เช่น งานฝีมือ ทำไร่ไถนา ต่อเรือ ช่างกระเบื้องจนไปถึงการเป็นลูกจ้าง นอกจากนี้ ยังมีคนญวนบางกลุ่มได้รับคัดเลือกและอาสาเข้ากรมสังกัดทหารปืนใหญ่พระบรมมหาราชวัง หรือรับราชการต่างๆ ซึ่งในขณะนั้น ไทยเองก็กำลังขาดแคลนกองกำลังและเป็นช่วงเริ่มก่อร่างสร้างเมือง เพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อประเทศสยาม ลักษณะเด่นของชาวญวนคือมีความมุ่งมั่นและความอดทนสูง ขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพ แม้แต่ชาวจีนเองยังยอมรับว่าชาวญวนเป็นคนมีความมานะอดทนได้ทุกสถานการณ์ (Limpasut, 1997: 67-271)

คนญวนจึงจำเป็นต้องคืนที่ดินให้แก่วัดแล้วย้ายออกไปอาศัยอยู่ที่อื่น โดยไม่มีใครทราบแน่ชัดว่าย้ายไปตั้งถิ่นอาศัยใหม่อยู่ที่ใด ทำให้แม่ค้ามะเหลงหายไปพร้อม ๆ คนกลุ่มนี้ด้วยเช่นกันเหลือครอบครัวคนญวนไม่กี่ครอบครัวที่ทำมะเหลงรับประทานเฉพาะในครัวเรือนเท่านั้น

ปัจจุบัน ทำให้มะเหลงถูกผลิตซ้ำอย่างผสมกลมกลืนกับบริบทการรับประทานและความเหมาะสมตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปปัจจุบัน มะเหลง ได้รับความฟื้นฟูให้กลับมาเป็นตัวตนและเป็นที่นิยมอีกครั้งในย่านชุมชนสะพานขาว หลังจากที่ห่างหายไปในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2513 ถึง 2553 หรือประมาณ 40 ปี โดยนางพนิดา สกุลธนโสภณ หรือ ป้าใหญ่ เป็นพยายามรื้อฟื้นและอนุรักษ์อาหารโบราณชนิดนี้ ปัจจุบันนางพนิดา มีอายุ 67 ปี เป็นชาวชุมชนตรอกใต้ และเป็นลูกผสมจีน – ญวน ซึ่งเป็นกลุ่มที่อพยพมาจากทางนครสวรรค์ ป้าใหญ่ได้ย้ายออกจากตรอกใต้เมื่อ พ.ศ.2511 เนื่องจากเกิดเหตุไฟไหม้ครั้งใหญ่ ป้าใหญ่และสามีจึงย้ายมาปักหลักอาศัยเช่าที่ดินบริเวณหน้าวัดสมณานัมบริหาร หรือ วัดญวนสะพานขาว ป้าใหญ่ได้ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยว่า มะเหลงปัจจุบันอาจมีความแตกต่างไปจากมะเหลงแบบดั้งเดิมอยู่บ้าง ทั้งในเรื่องส่วนผสม วัตถุดิบ และกรรมวิธีการปรุง ซึ่งส่งผลกระทบต่อรสชาติและลักษณะของอาหาร

ภาพที่ 2 แม่ค้าขายมะเหลงซึ่งเปิดร้านขายมะเหลงอยู่ที่บริเวณหน้าวัดญวนสะพานขาวประมาณ 10 ปี

ปัจจุบันหากินได้แค่สะพานที่เดียวในประเทศ (ผู้วิจัย, 2563)

ความมุ่งหวังหนึ่งของป้าใหญ่ ในการเปิดร้านขายมะเหลง คือความต้องการอนุรักษ์และฟื้นฟูมะเหลงในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ เมื่อถึงวันสำคัญของวัดญวนสะพานขาวเช่นงานบูชาดาว งานทิ้งกระจาด ป้าใหญ่จะทำมะเหลงและนำไปตั้งโต๊ะโรงทานให้ผู้คนที่มาร่วมงานบุญของ

วัด เป็รการร่วมทำบุญและเผยแพร่ภูมิปัญญาอาหาร โบราณ พร้อมทั้งยินดีที่จะแนะนำวิธีการปรุงให้กับผู้ที่สนใจศึกษา (Sakulthanasopon, 2020: interview)

ภาพที่ 3 ภาพการปรุงมะเห่งในงานบูชาดาวของวัดญวนสะพานขาว เพื่อนำไปแจกฟรีให้ผู้ที่มาร่วมงานบุญได้รับประทาน อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่ให้คนที่ร่วมทำบุญจากต่างถิ่นได้ทราบเกี่ยวการมีตัวตนของอาหารชนิดนี้ในชุมชนสะพานขาว (Wiriyaphan, 2017)

กล่าวได้ว่า มะเห่งได้รับการรื้อฟื้นให้กลับมามีตัวตนอีกครั้งในฐานะเป็นมรดกวัฒนธรรมของบรรพบุรุษชาวนญวน เป็นการรื้อฟื้นอัตลักษณ์ด้านอาหารที่สำคัญของคนญวนชุมชนสะพานขาว

อภิปรายผล

นับตั้งแต่ช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์เป็นต้นมาได้มีชาวนญวนอพยพเข้ามาในสังคมไทยหลายกลุ่ม เนื่องด้วยปัญหาสงครามทางการเมือง ภัยศาสนา ภัยอดอยาก ในช่วงในช่วงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 3 ได้มีชาวนญวนบางกลุ่มได้ไปตั้งรกรากถิ่นฐานอยู่ที่ชุมชนสะพานขาวและอาศัยผสมกลมกลืนกับคนในท้องถิ่น

ปัจจุบัน มะเห่งได้ถูกรื้อฟื้นให้กลับมามีเรื่องราวอีกครั้งในชุมชนสะพานขาว ในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมของคนญวนเก่า แม้มะเห่งในปัจจุบันจะมีความแตกต่างจากมะเห่งในอดีต อันเนื่องจากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านเวลา วัตถุดิบ และผู้บริโภค มะเห่งจึงถูกประดิษฐ์สร้างขึ้นใหม่เพื่อให้ออกมาเป็นอาหารเหมาะสมตามยุคสมัยและจริตปากของผู้คน แต่อย่างไรก็ตามมะเห่งมีความสำคัญที่แสดงให้เห็นอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของคนญวนสะพานขาว เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิด

ความสัมพันธ์ในกลุ่มของคนญวน และระหว่างคนญวนกับผู้คนในชุมชนสะพานขาวนับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

References

- Archives. (2014). *The history of Vietnamese immigration* Retrieved on October 7, 2020
From <http://catholichaab.com/main/index.php/2015-09-22-02-53-59/2015-09-30-02-35-12/527-2015-10-19-04-34-47>
- Chandavimol, P. (1998). *The Vietnamese in Thailand*. Bangkok: The Thailand research fund and the foundation for the promotion of social sciences and humanities textbooks project. [in Thai]
- Duangkhamchan, J. (2017). *Cultural heritage Wat Yuan Saphan Khao*. Retrieved on October 8, 2020 from <https://lek-prapai.org/home/view.php?id=5293>
- Khwangmak, S. (2015). *The history of Vietnamese culture* Retrieved on October 13, 2020 from <https://sites.google.com/site/saline8043/home/prawati-khwam-pen-ma-khxng-ywn/prawatikhwampenmakhxngwathnthrrmywn>
- Limpasut, P. (1997). *Problems concerning the Vietnamese in Thailand from the region of King Rama III to the reign of King Rama V (A.D. 1824- 1910)*(Thesis). Bangkok: Chulalongkorn university. [in Thai]
- Panthong, W. (2001). *Vietnamese food consumption culture in Muang Ubon Ratchathani province* (Thesis). Maha Sarakham: Mahasarakham university. [in Thai]
- Sripana, T. (2011). *Vietnamese food in Thailand*. (Journal).
- Uthapornratanakun, N. (2001). *Vietnamese food consumption culture in Muang Nakhon Phanom province* (Thesis). Maha Sarakham: Mahasarakham university. [in Thai]
- Wallipodom, S. (1991). *Conservation and creation amid the tide of change* Retrieved on October 20, 2020 from <https://lek-prapai.org/home/view.php?id=938>
- Wiriyaphan, P. (2017). *Ma – Ngae: The remaining food culture of the Vietnamese people*. Retrieved on October 18, 2020 from <https://lek-prapai.org/home/view.php?id=5286>

Panida Sakulthanasopon Vietnamese - Thai in Sapankhao. Dusit District Bangkok, Thailand. (2020, October 10). Interview.

Phichit Phiphatnabancha villager in Sapankhao. Dusit District Bangkok, Thailand. (2020, October 10). Interview.

การสร้างตัวตนของคนอีสานในชุมชนชายแดนไทย-กัมพูชา
The Construct Identity of Isan People in Border Communities of
Thai- Cambodian Border Area

รัตนา ชะรุงรัมย์¹ / ศรัณรัตน์ รัตนาลัย² / ภัทราวดี สุรินทร์³ / ยลดา เจือจันทร์⁴ / วริศรา ขาวงาม⁵
สาวิตรี กล้าแข็ง⁶ / วิภาวณี เลียนรัมย์⁷ / ภาณุพงษ์ เพื่อนสงคราม⁸ / จตุพร ดอนโสม⁹
Rattana Chunggram / Saranrat rattanalai / Phuttrawadee surin / Yonlada jueajan /
Waritsara khaongam / Sawitree Klakhaeng / Wipawanee lianram

Panupong Phueansongkram / Jauporn Donsom

¹⁻⁸ นักศึกษาด้านวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁹ อาจารย์ ดร., สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการสร้างตัวตนของคนอีสาน กรณีชุมชนสายโท 4 ได้ ตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ การศึกษาบริบทชุมชน การจัดสรรที่ดินและเครือข่ายทางสังคมของคนอีสาน ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสังเกตและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกตัวแทนสมาชิกในชุมชน ที่สามารถให้ข้อมูลบริบทและการสร้างตัวตนของคนอีสาน ผลการวิจัยพบว่า เดิมสมาชิกในชุมชนสายโท 4 ได้ เป็นกลุ่มคนอพยพที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมจากหลายพื้นที่ของภาคอีสาน ที่มีเป้าหมายเดียวกันเพื่อเข้ารับการจัดสรรที่ดินกับนิคมสร้างตนเองบ้านกรวดตั้งแต่ พ.ศ. 2512 จึงชักชวนกันเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกของนิคมสร้างตนเอง การอพยพส่งผลต่อการเกิดขึ้นของเครือข่ายทางสังคม ทั้งเครือข่ายทางสังกรมรูปแบบเครือข่ายญาติและเครือข่ายทางสังกรมแบบใหม่ในพื้นที่ชายแดน เครือข่ายดังกล่าวได้ให้การช่วยเหลือกันเมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด การนำคนเข้ามาอยู่ในพื้นที่ชายแดนของรัฐจึงสะท้อนการสร้างตัวตนของคนอีสานกลุ่มอพยพที่เกิดขึ้นพร้อมกับกระบวนการพัฒนาของรัฐท้องถิ่น โดยเฉพาะการส่งเสริมระบบเกษตรกรรมที่สำคัญในพื้นที่ชายแดน คือ ยางพารา การพัฒนาดังกล่าวสะท้อนว่ากลุ่มคนอีสานยากจนได้สร้างตัวตนขึ้นมาจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามลำดับ การศึกษานี้สะท้อนว่าเครือข่ายทางสังกรมคือทุนทางสังกรมที่คนอีสานนำมาใช้ในการสร้างตัวตนในชุมชนชายแดนไทย-กัมพูชา

คำสำคัญ: การสร้างตัวตน, คนอีสาน, ชุมชนชายแดน, ชายแดนไทย-กัมพูชา

Abstract

This article focuses on the creation of identity of Isaan people. In the case of Sai Tho 4 Tai community, Chanthabaphet Subdistrict Ban Kruat District Buriram Province Study the community context Land allocation And social networks of the Isaan people Using qualitative research methods By observation methods and in-depth interviews with representatives of community members That can provide information, context and the creation of the identity of the Isaan people The research results were found that Formerly, members of the Southern Fourth Line community were ethnic and culturally diverse immigrants from many areas of the Isaan region. They all have the same goal: to receive land allocation with the Baan Kruat self-help settlement since 1969, so they persuaded each other to apply for membership of the self-built settlement. Immigration affects the emergence of social networks. Both a social network, a kind of kinship, and a new kind of social network in the border area. The network provided assistance when they became members of the Baan Kruat Self-help settlement. However, bringing people into the border area It reflects the identity formation of the Isaan people, the immigrant group, which coincides with the development process of the local state. In particular, the promotion of an important agricultural system in border areas is rubber. Such development reflects that the poor Isaan people have established themselves to have a better quality of life, respectively. The research results show that social networks are the social capital used by Isaan people to build their identity in the Thai-Cambodian border community.

Keywords: construct identity, Isaan people, border communities, Thai- Cambodian border area

บทนำ

“กลุ่มชาติพันธุ์ลาวอีสาน” เป็นกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมประเพณีและความเชื่อที่สะท้อนอัตลักษณ์ของตนเอง ใช้ภาษาอีสานในชีวิตประจำวัน กระจายตัวอยู่ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ภาคอีสานเป็นภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ เพราะมีพรมแดนอยู่ติดกับหลายชาติ อีกทั้งมีการอพยพของประชาชนจากถิ่นฐานอื่นๆ ทั้งในและนอกประเทศมาตั้งรกรากอยู่ภาคอีสานเป็นเวลานาน ผสมกับผู้คนที่ย้ายมาตั้งรกรากมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ ยิ่งทำให้ความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น อาทิ กลุ่มชาติพันธุ์ลาว เขมร ส่วย จีน เวียดนาม เป็นต้น ภูมิภาคอีสานในอดีตเป็นดินแดนที่มีสภาพแห้งแล้งผู้คนส่วนใหญ่ฐานะยากจนเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ จึงทำให้ภาคอีสานเป็นพื้นที่เป้าหมายหลักของการพัฒนาต่างๆ ของรัฐ อีสานจึงเป็นพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาและมีการเปลี่ยนแปลงมาโดยลำดับ อาทิ จากพื้นที่แห้งแล้งทุรกันดารของอีสานกลับกลายเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตร โดยเฉพาะพืชที่เคยปลูกในภูมิภาคอื่น อาทิเช่น ยางพารา สะตอ และไม้ผลชนิดอื่นๆ ส่วนแรงงานในภาคอีสานที่มีอยู่จำนวนมากส่วนหนึ่งเป็นแรงงานอพยพออกนอกภูมิภาคเพื่อขายแรงงานตามเมืองหลวงและปริมณฑลที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรม จากปรากฏการณ์ข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าชาวอีสานยังเป็นกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ถือว่าค่อนข้างยากจนที่สุดของประเทศ แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาภาคอีสานของรัฐได้เริ่มพบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในภาคอีสานมาโดยลำดับ (Chaiyirak, 2019)

ชุมชนสายโท 4 ได้ ตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นชุมชนของคนอีสานที่รัฐได้นำผู้คนให้เข้ามาอยู่ในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา จึงเป็นอีกหนึ่งรูปธรรมของชุมชนคนอีสานที่ได้รับการพัฒนาจากรัฐเช่นเดียวกัน การย้ายถิ่นฐานคนกลุ่มคนอีสานจากหลากหลายพื้นที่นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อการเข้ามาเป็นสมาชิกของนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด เพื่อรับสิทธิ์ในการครอบครองพื้นที่ดินทำกินสำหรับครอบครัวที่ขาดแคลน การย้ายถิ่นฐานนอกจากจะมีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ วิธีการดำรงชีพและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันแล้ว ผู้คนยังมีการสร้างเครือข่ายทางสังคมที่แตกต่างกันออกไป อาทิ กลุ่มเครือข่ายเครือข่ายญาติ กลุ่มเครือข่ายทางสังคมที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น เครือข่ายทางสังคมจากการแต่งงาน การนับถือกันและกันของคนในชุมชน ทำให้ความสัมพันธ์ของผู้คนเกิดขึ้นในรูปแบบที่หลากหลาย อย่างไรก็ตามสิ่งที่ทำให้ชีวิตของคนในชุมชนเริ่มมีความมั่นคงมากขึ้นเมื่อเข้ามาอยู่ในพื้นที่ชายแดน คือ อาชีพการปลูกยางพาราที่รัฐได้ส่งเสริมให้ปลูกเนื่องจากสภาพพื้นที่ที่มีความเหมาะสม จนทำให้ฐานะความเป็นอยู่ของผู้คนดีขึ้นถือเป็นจุดเปลี่ยนของชีวิตชาวอีสานนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามลำดับ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบริบทชุมชนบ้านสายโท 4 ใต้ ตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างตัวตนของคนอีสานบนพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนและกระบวนการวิจัยที่เน้นการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงความเป็นมาคนอีสานและการสร้างตัวตนบนพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา บ้านสายโท 4 ใต้ ตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาวิจัยจะเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับตัวแทนกลุ่มในชุมชน โดยสัมภาษณ์ 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้นำชุมชน และ 2) ตัวแทนสมาชิกในชุมชน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการพร้อมตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูล รวมไปถึงการสังเกตและการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือร่วมด้วย เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและเพิ่มน้ำหนักให้แก่ข้อมูลและน่าเชื่อถือมากขึ้น อีกทั้งในการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ใช้นามสมมติของผู้ให้สัมภาษณ์เนื่องจากการวิจัยในมนุษย์

ผลการวิจัย

อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นอำเภอหนึ่งที่สะท้อนถึงการมีอยู่ของเครือข่ายทางสังคมเป็นพื้นที่ภายใต้การจัดตั้งนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด ใน พ.ศ.2512 มีการจัดสรรที่ดินให้แก่เกษตรกรยากจนให้เข้ามาอาศัยอยู่เป็นสมาชิกของนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด ระยะแรกของการจัดสรรที่ดินเป็นการจัดสรรให้ครัวเรือนละ 25 ไร่ ที่อยู่อาศัย 2 งาน เพื่อให้ลงหลักปักฐานทำกินในพื้นที่ของอำเภอบ้านกรวด ซึ่งเป็นพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา การจัดสรรที่ดินของนิคมสร้างตนเองบ้านกรวดเป็นการจัดสรรที่ดินภายใต้พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ ซึ่งจะต้องมีการสงวนพื้นที่ที่เป็นป่าไว้ร้อยละ 20 สมาชิกที่เข้ามาอาศัยอยู่ส่วนใหญ่นั้นพบว่าเป็นผู้ที่ย้ายถิ่นฐานมาตามการบอกต่อของเครือญาติและคนบ้านเดียวกันจากพื้นที่ใกล้เคียง ปრაภฏการณ์ดังกล่าวส่งผลให้พื้นที่อำเภอบ้านกรวดเป็นพื้นที่ของกลุ่มคนย้ายถิ่นที่ต่างเป็นเครือข่ายทางสังคมผ่านการเป็นเครือญาติและคนบ้านเดียวกันที่เข้ามารับการการจัดสรรที่ดินกับนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด ซึ่งเครือข่ายทางสังคมดังกล่าวได้กระจายตัวกันอาศัยอยู่ในพื้นที่ดินจัดสรรตลอดแนวชายแดนไทย – กัมพูชา (Donsom, 2020)

ต่อมาได้เกิดเหตุการณ์ที่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้ทำสงครามกองโจรกับกำลังของทหารของรัฐบาลไทย ส่งผลให้ผู้คนที่ย้ายถิ่นมาอาศัยอยู่ในฝั่งจัดสรรของนิคมสร้างตนเองบ้างอพยพออก

นอกพื้นที่ บางคนได้ย้ายกลับภูมิลำเนาเดิมชั่วคราว บางครัวเรือนได้ถูกคำสั่งออกนอกพื้นที่ไปยังศูนย์อพยพ ส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายของผู้คนในลักษณะย้ายเข้าและย้ายออก จากการสัมภาษณ์ นายบุญถึง จันประโคน (นามสมมติ) เล่าว่า

“ในสมัยที่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ ที่นี้จะมีการเตรียมรับมือในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างหลุมหลบภัย การฝึกป้องกันตัวในด้านต่างๆ บางครัวเรือนก็ย้ายกลับไปถิ่นเก่า บางครัวเรือนก็ย้ายไปที่ศูนย์พักพิงชั่วคราว แต่เหตุการณ์สงบลง บางครัวเรือนก็กลับมาคืน แต่บางครัวเรือนก็ไม่กลับมา”

การสร้างชุมชนในรูปแบบเกาะกำบังหลากหลายรูปแบบ อาทิ วงกลม วงรี สี่เหลี่ยม มีการสร้างคูเลตบังเกอร์เพื่อใช้เป็นที่หลบภัยในสมัยนั้น มีลักษณะเนินสูงเป็นกำแพงในการสู้รบสามารถมองเห็นศัตรูได้ง่ายขึ้น ในส่วนของการถือครองที่ดินจะไม่มีเอกสารสิทธิ์ ซึ่งผู้ที่มีชื่อในที่ดินอยู่ในเอกสารสิทธิ์จะต้องครอบครองที่ดินในระยะเวลา 5 ปีถึงจะสามารถโอนให้เครือญาติได้ ตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ที่ห้ามมีการซื้อขายที่ดินที่รัฐจัดสรร อย่างไรก็ตามการจัดตั้งชุมชนของหน่วยงานทหารนั้น มีการคัดเลือกครัวเรือนที่เป็นสมาชิกของนิคมสร้างตนเองที่อาศัยอยู่ในฝั่งจัดสรรในยุคแรกเข้าเป็นสมาชิก และเงื่อนไขที่สำคัญของการคัดเลือกผู้คนที่ให้เข้าอยู่ในชุมชนคือต้องมีสถานะครัวเรือนหรือต้องแต่งงานเพื่อสร้างครอบครัวแล้วเท่านั้น ดังนั้น ผู้คนจึงนิยมแต่งงานกันเพื่อที่จะได้รับสิทธิในการคัดเลือกเข้ามาเป็นสมาชิกของนิคมสร้างตนเองและรับการจัดสรรที่ดิน จะเห็นได้ว่าการแต่งงานจึงเป็นการสร้างเครือข่ายทางสังคมอีกรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้น ต่อมาใน พ.ศ. 2530 รัฐได้จัดตั้งชุมชนสายโท 4 ได้ เป็นชุมชนท้ายสุด ที่จัดตั้งในอำเภอบ้านกรวด สมาชิกที่ถูกคัดเลือกเข้ามาอยู่นั้นเป็นผู้คนที่อยู่ในนิคมสร้างตนเองบ้านกรวดมาก่อน โดยผู้คนส่วนใหญ่ที่ถูกคัดเลือกเข้ามาให้เป็นผู้คนที่เข้าเป็นสมาชิกของชุมชนสายโท 4 ได้ เป็นเครือญาติและเป็นคนบ้านเดียวกัน ล้วนเป็นเครือข่ายทางสังคมร่วมกันทั้งสิ้น ชุมชนสายโท 4 ได้ มีลักษณะทางยุทธศาสตร์เป็นวงกลมรอบในและรอบนอก มีการสร้างหลุมหลบภัย เมื่อมีการสู้รบ อีกทั้งยังมีการสร้างคูเลตบังเกอร์โดยรอบชุมชนมีลักษณะเนินสูงเป็นเกาะกำบังในการสู้รบสามารถมองเห็นศัตรูได้ง่ายขึ้น เส้นทางสัญจรสามารถเดินรอบไปมาหาสู่กันได้ทั้งชุมชน ผู้คนที่ถูกคัดเลือกให้เข้ามาอยู่ในสายโท 4 ได้ โดยรัฐได้จัดสรรที่ดินให้ครัวเรือนละ 14 ไร่ 2 งาน โดยมีการสร้างบ้านให้มีลักษณะเป็นบ้านปูน 2 ชั้น ได้ถุนบ้านเป็นลักษณะโปร่ง แต่ผนังบ้านเป็นอิฐฉาบทับกันเป็นชั้น เนื่องจากมีอิฐจำกัดของแต่ละหลังที่รัฐได้ออกแบบไว้

คนในชุมชนที่มีการอพยพมา เหตุเพราะว่ามีเป้าหมายเดียวกันคือ การมารับที่ดินจัดสรรที่ทางหน่วยงานภาครัฐได้จัดสรรให้แก่ผู้ที่ขาดพื้นที่ทำกิน บางครัวเรือนได้รับข่าวสารจากญาติพี่น้อง บางครัวเรือนได้รับข่าวสารที่สื่อสารกันมา แต่ละครัวเรือนได้มีการกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ของภาครัฐจัดสรรให้ทำให้เครือข่ายทางสังคมของกลุ่มคนในนิคมสร้างตนเองบ้านกรวดมีเครือข่ายทางสังคมที่กว้างขวางของในหลายพื้นที่ แต่ผลที่เกิดจากการมีเครือข่ายทางสังคมของชุมชนสายโท 4 ได้ ยังมีเครือข่ายทางสังคมที่มีการช่วยเหลือกันภายในชุมชน เหตุเพราะเป็นชุมชนชายแดนที่รัฐจัดตั้งขึ้นและชุมชนได้ผ่านเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดน ทำให้คนในชุมชนเกิดความสามัคคีและเกิดความรักใคร่ปรองดองกัน ในชุมชน ถึงแม้ว่าเหตุการณ์ต่างๆ จะผ่านไป แต่ในปัจจุบันเครือข่ายทางสังคมของคนในชุมชนก็ยังมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันเหมือนเดิม

อภิปรายผล

การศึกษาทำให้ทราบว่า การสร้างตัวตนของคนอีสานชุมชนสายโท 4 ได้ เดิมเคยถูกเรียกว่า “เป็นชุมชนคนยากจน” เนื่องจากในอดีตเป็นพื้นที่สีแดงที่เกิดเหตุการณ์สงครามระหว่างทหารกัมพูชา จึงทำให้คนอีสานถูกมองข้ามในเรื่องโอกาสทางการพัฒนาเศรษฐกิจและการค้าขาย ต่อมารัฐได้เข้ามาส่งเสริมสนับสนุนให้แก่คนยากจนเพื่อให้คนยากจนมีชีวิตที่ดีขึ้น โดยการส่งเสริมในด้านที่อยู่อาศัย ด้านอาชีพให้คนยากจนได้ยกระดับฐานะทางด้านอาชีพ ซึ่งวิจัยเรื่องการสร้างตัวตนของคนอีสานของชุมชนสายโท 4 ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Kitiasa (2014) ได้ศึกษาเรื่อง “สู่วิถีอีสานใหม่” เป็นงานที่มุ่งศึกษาความสำคัญในการอธิบายสภาพชนบทอีสานในปัจจุบัน โดยใช้วิธีการศึกษาที่แตกต่างไปจากการศึกษาอีสานอื่นๆ รวมไปถึงงานเขียนในกลุ่มไทยศึกษาทั่วไป หัวใจสำคัญของหนังสือคือการแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในอีสานที่ผ่านการเชื่อมต่อกับท้องถิ่นสู่ประชาคมโลก การศึกษาดังกล่าวเป็นการวิเคราะห์ผ่านการเดินทางวิชาการที่ไม่รู้จบและการเคี้ยวกรำ ครุ่นคิดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ต่อการเปลี่ยนแปลงของอีสาน ทั้งในแง่พื้นที่และในแง่ชีวิตของผู้คน สารสำคัญที่ได้รับการอภิปรายในเอกสารชุดนี้ประกอบด้วยประเด็นหลักดังต่อไปนี้

ประการแรก วิถีชุมชนหมู่บ้านอีสานใหม่คือวิถีชุมชนอนิจลักษณะชีวิตชุมชนเปรียบเสมือนเรือนกายของมนุษย์ที่ต้องเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งให้เห็นว่าชีวิตชุมชนเต็มไปด้วยความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากแรงขับเคลื่อนภายในของจิตไร้สำนึก แรงปรารถนา และการทำงานของอำนาจและความรู้ทั้งในระดับผู้กระทำและระดับโครงสร้างเพื่อค้นหาอัตลักษณ์ทางสังคมหรือตัวตนร่วมของผู้คน

แรงปรารถนาวิธีคิด เส้นทาง กระบวนการ และความพยายามในการเคลื่อนไหวเพื่อเลื่อนสถานะภาพของ
ตนเอง ในแง่นี้ ความใฝ่ฝันและประสบการณ์ชีวิตย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการอธิบายวิถีอีสานใหม่
ในความหมายใหม่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นการผุดบังเกิดของจินตนาการ ความมั่นใจ และอัตลักษณ์ทาง
สังคมแบบใหม่ของผู้คนและชุมชนในภาคอีสาน อาจกล่าวได้ว่าผู้คนในชุมชนหมู่บ้านอีสานให้
ความสำคัญกับการเดินทางเคลื่อนย้ายถิ่นฐานข้ามพรมแดนท้องถิ่นและรัฐชาติ การดิ้นรนต่อสู้เพื่อที่จะ
เข้าถึงความทันสมัยและความมั่งคั่งทางวัตถุ และความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ทางสังคมวัฒนธรรมของ
ตัวเอง

กล่าวโดยสรุป การสร้างตัวตนของคนอีสานบนพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชา ตำบลจันทบเพชร
อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ประวัติศาสตร์การก่อตั้งมานานกว่า 33 ปี ใน พ.ศ. 2512 ได้เกิด
เหตุการณ์การปะทะระหว่างไทย – กัมพูชา ทำให้อำเภอบ้านกรวดกลายเป็นพื้นที่สีแดงที่อันตราย
เนื่องจากอยู่ใกล้กับสถานการณ์การสู้รบ หน่วยงานของทหารจึงสร้างยุทธศาสตร์ในการป้องกันประเทศ
ด้วยการสร้างชุมชนในรูปแบบด้านความมั่นคงจึงเกิดเป็นชุมชนสายโท 4 ใต้ ซึ่งเป็นชุมชนท้ายสุดที่รัฐ
จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2530 เป็นการสร้างชุมชนทางยุทธศาสตร์ทางทหารในลักษณะวงกลม เมื่อ พ.ศ. 2534 ยุค
แรกได้รับการสร้างบ้านจากทหารเยอรมันจำนวนทั้งหมด 120 หลังคาเรือน 8 คู่ม คู่ม ละ 15 หลังคา
เรือนเป็นลักษณะบ้านปูน 2 ชั้น ในปัจจุบันมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 187 ครัวเรือน หลังจากเหตุการณ์
สงบลงได้เปลี่ยนจากเหตุการณ์การต่อสู้เป็นสงครามการค้าแทน สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำ
สวนยางได้เข้ามาสนับสนุนอาชีพให้แก่สมาชิกนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด ใน พ.ศ. 2533 โดยมีการ
สนับสนุนมอบต้นกล้ายางพาราและมีการมอบปุ๋ยเคมีให้สองช่วง คือ ช่วงต้นฝนและปลายฝน โดยไม่มี
การเก็บเงินจากเกษตรกรแต่จะเก็บเงินทุนคืนจากนายทุนรายใหญ่ในประเทศ ใน พ.ศ. 2544 จากที่ได้รับ
การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางทำให้คนในชุมชนยกระดับฐานะและ
สร้างตัวตนของตนเองขึ้นมาได้เนื่องจากยางพารามีราคาสูงขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2557 ราคายางพาราตกต่ำลงทำ
ให้คนในชุมชนส่วนใหญ่ ผันตัวเองจากเจ้าของสวนยางพาราเป็นลูกจ้างกรีดยางพาราแทน ในปัจจุบัน
พ.ศ. 2563 สำนักงานอำเภอบ้านกรวดมีการสนับสนุนให้ปลูกทุเรียนหอมทองจำนวน 100 ไร่ในตำบล
จันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพใหม่ของคนใน
อำเภอบ้านกรวดอีกด้วย การสร้างตัวตนของคนอีสาน เป็นการสร้างตัวตนที่ยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจ
ให้ดีขึ้น จากในอดีตชุมชนสายโท 4 ใต้ เคยเป็นชุมชน “คนยากจน” ทำให้ถูกมองและเข้าใจว่าเป็นกลุ่ม
คนอีสานยากจนที่ต้องรอคอยการพัฒนาจากรัฐเพียงเท่านั้น แต่เมื่อเวลาผ่านไปด้วยการที่รัฐสนับสนุน
ทรัพยากรและโอกาสต่างๆ ทำให้คนในชุมชนเริ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นตามลำดับจนหลุดพ้นไปจาก

สภาวะการณ์ความยากจน การสร้างตัวตนของคนอีสานในชุมชนชายแดนไทย-กัมพูชาการนำเสนอของบทความนี้จึงยืนยันถึงพื้นที่ทางสังคมและตัวตนของคนอีสานในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาบริเวณอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการพัฒนา

การศึกษานี้ได้ทำความเข้าใจบริบทชุมชนและการสร้างตัวตนของคนอีสานในชุมชนสายโท 4 ได้ ตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าในการสร้างตัวตนของคนอีสาน รัฐจะต้องส่งเสริมอาชีพที่มั่นคงและเข้ามาสนับสนุนอาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้มีชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพของคนในชุมชนให้มีทางเลือกเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้จะเป็นการสร้างอาชีพของคนในชุมชนแล้วยังมีแนวโน้มที่จะสร้างรายได้เข้าสู่ชุมชนอีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

การศึกษาพบประเด็นที่น่าสนใจจากการสร้างตัวตนของคนอีสานในพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ในมิติของเครือข่ายทางสังคมที่ถือเป็นทุนทางสังคมของผู้คนและชุมชน ควรมีการศึกษาเพื่อต่อยอดองค์ความรู้เรื่องดังกล่าวนี้เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อค้นพบและองค์ความรู้ในงานชายแดนศึกษาและงานพัฒนาสังคมต่อไป

References

- Chaiyarak, B. (2019). Ethnic groups in Thailand. *Ethnic Groups in Thailand. Journal of Graduate Studies. Humanities Social Sciences Year 5. [in Thai]*
- Donsom, J. (2020). Practices in a State-Established Border Community in a Thai-Cambodian Border Area. A Thesis Submitted In Partial Fulfillment Of The Requirements For The Degree Of Doctor Of Philosophy In Sociology Graduate School Khon Kaen University.
- Kitiasa, P. (2014). Towards the New Isan Way, Bangkok. *Journal of the Volunteer Graduate Office, Year 11, Issue 1, July - December 2014. [in Thai]*

การท่องเที่ยว

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เขตห้าม
ล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์

Promotion Guidelines Ecotourism in the Area No Hunting Area
Jungle Kaokradong Buriram Province

นำชัย อจจ¹ / ภาณุกร คะเลรัมย์² / ฟ้าประทาน เต็มขุนทด³

Namchai Arjo¹ / Panukorn Kharelam² / Fapathan Themkuntrod³

¹⁻² นักศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

¹⁻² Student, Social Development Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

³ Adviser, Assistant Professor Doctor., Social Development Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Buriram Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ และนำแนวทางที่ได้เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้เป็นแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 21 - 41 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีพนักเรียน/นักศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท พฤติกรรมการเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนตัว ทราบข้อมูลเพื่อเดินทางมาท่องเที่ยวจากเพื่อน แหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ ได้แก่ สะพานพิสูจน์ศรัทธาชน นักท่องเที่ยวมีระดับความต้องการ โดยใช้องค์ประกอบของมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้ง 3 ด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก แบ่งออกเป็น 1 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีระดับค่าเฉลี่ย 4.14 ต้องการให้ป้ายบอกทางหรือป้ายแนะนำเพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ 2) ด้านการบริการการท่องเที่ยว มีระดับค่าเฉลี่ย 4.41 ต้องการให้มีการจัดทำป้ายเตือนเพิ่มเติมในจุดที่อาจเกิดอันตรายหรือพื้นที่เสี่ยงอาจเกิดอุบัติเหตุได้

ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3) ด้านการตลาดการท่องเที่ยว มีระดับค่าเฉลี่ย 4.81 ต้องการให้มีการจัดทำเอกสารแผ่นพับ พร้อมคำแนะนำหรือข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ให้บริการ

คำสำคัญ: การส่งเสริมการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

Abstract

This research aimed to find out the way to promote ecotourism in the Khao kradong non-hunting area , Buriram Province , and to take the guidelines to propose the relevant agencies for the promotion of ecotourism in the Khao kradong non-hunting area , Buriram Province. The research methodology used was a mixed method of both quantitative and qualitative. The results of the study found that the tourists traveling to ecotourism in the non-hunting area in Khao kradong Buriram Province mostly were male, aged between 21 - 41 years old, graduated secondary schools , had occupation as students , had average monthly income of less than 10,000 baht. The behavior of travelling mostly used private car as vehicles. The tourists got information for traveling to eco-tourism in the area of Khao Kradong non-hunting area from their friends. Favorite tourist attraction was the bridge to prove faith. Guidelines for promoting ecotourism in the Khao kradong non-hunting area in Buriram Province found that the level of need of the tourists , by using the criteria of the ecotourism promotion standard in all 3 aspects , overall level was at a high level , divided into 1 aspect , namely 1) tourist attractions which had an average level of 4.14 , and want more signs or signs to suggest more in ecotourism , and the overall picture was at the highest level in 2 aspects , namely 2) the tourism service was at an average level of 4.41 , additional warning signs were required in the area of danger or accident-prone areas in ecotourism sites , and 3) Tourism marketing , the average level of 4.81 requires the preparation of pamphlets with advice or ecotourism information provided.

Keywords: tourism promotion, ecotourism

บทนำ

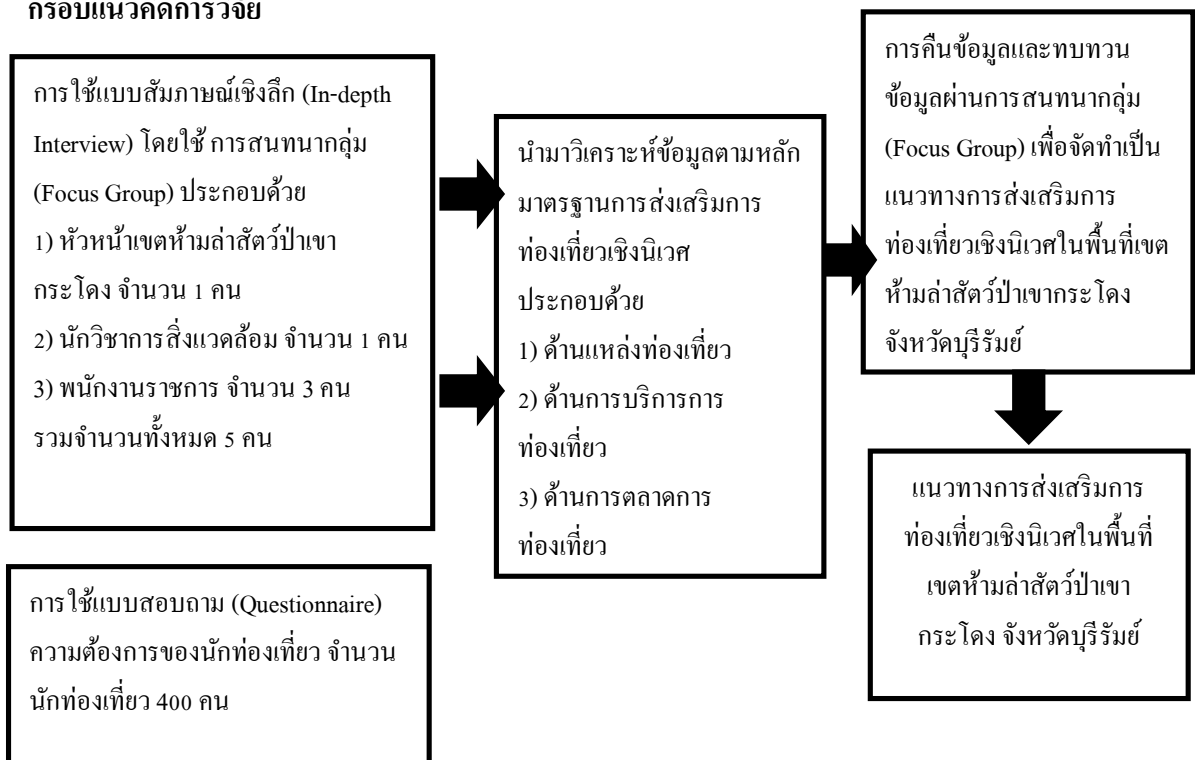
ในประเทศไทยปัจจุบันพบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นการรักษาระบบนิเวศ การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พืชพันธุ์นานาชนิดและรวมไปถึงทรัพยากรทางธรรมชาติที่สำคัญ ๆ ทั้งในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่อนุรักษ์ประเภทอื่น ๆ Lascurain (1991 : 11 , อ้างอิงใน จิตภา หวันกะเหรัมย์ , 2558 : 1) ได้ให้นิยามของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่า เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชื่นชมศึกษาเรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพันธุ์ และสัตว์ป่าตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาติเหล่านั้น ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวถือว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากบประมาณการพัฒนาประเทศส่วนหนึ่งมาจากการท่องเที่ยว (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น , 2549 : 16 -17) กล่าวไว้ว่า หลักการสำคัญ 5 ประการซึ่งได้แก่ 1) เร่งพัฒนา บุณยะ พื้นฟูมรดก และทรัพยากรทางวัฒนธรรม ทั้งในเขตเมืองและนอกเมืองเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวใหม่ สร้างแหล่งจับจ่ายสินค้า ของนักท่องเที่ยวโดยส่งเสริมบทบาทเอกชนร่วมกับชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยวและวิถีชีวิตให้อยู่ในสภาพเดิมอย่างต่อเนื่อง 2) เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งในรูปแบบการจัดสหกรณ์การท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว 3) เพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัย และป้องกันการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง 4) เร่งฟื้นฟูความร่วมมือกับท้องถิ่นอื่น ๆ โดยรอบทั้งด้านการตลาด การลงทุน และการขจัดปัญหาอุปสรรคในการท่องเที่ยว 5) บริหารการท่องเที่ยวโดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก โดยสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการบริการการท่องเที่ยว รวมทั้งการโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของท้องถิ่นในรูปแบบที่หลากหลาย

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ อันจะนำไปสู่การวางแผนเพื่อหาแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สามารถตอบโจทย์และความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ และนำแนวทางที่ได้เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย
 (ที่มา: คณะผู้วิจัย วันที่ 11 กรกฎาคม 2563)

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายๆท่านได้ให้ความหมาย การส่งเสริมการท่องเที่ยว (Tourism Promotion) ไว้ว่า การพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยวในด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว

ด้านการตลาดการท่องเที่ยว (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549 : 22 - 24) มีการพัฒนาเพื่อหาแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยเน้นการขยายฐานการตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพทั้งในพื้นที่ใหม่และในตลาดเฉพาะกลุ่ม และส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กระจายตัวสู่แหล่งท่องเที่ยวรอง และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (E - Tourism) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย และช่วยส่งเสริมการตลาดผ่านสื่อสารสนเทศ พร้อมทั้งมีการส่งเสริมการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2554 : 78 - 79)

2. แนวคิดการท่องเที่ยว

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านสามารถระบุได้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางใด ๆ ก็ตามที่เป็นการเดินทางตามเงื่อนไขสากล 3 ประการ ดังนี้

- 1) เป็นการเดินทางจากสถานที่อยู่อาศัยเป็นประจำไปยังสถานที่อื่น ๆ
 - 2) การเดินทางนั้นผู้เดินทาง เดินทางด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่เป็นการถูกบังคับ
 - 3) การเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่การเดินทางเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้
- กรมการท่องเที่ยว (2557 : 20 อ้างอิงใน อารยา เกียรติก้องและคณะผู้วิจัย, 2560 : 1)

3. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

มีแนวคิดของนักวิชาการหลาย ๆ ท่านกล่าวถึง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คำว่า นิเวศ แปลว่า บ้าน หรือ ที่อยู่อาศัย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นในด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต คือ พืช สัตว์ และมนุษย์ ซึ่งเป็นวิธีการท่องเที่ยวที่จะทำให้เราเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม ที่เป็นมรดกตกทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งและเราควรจะต้องรักษามรดกนั้นไว้ให้คงอยู่ต่อไปนาน ๆ (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2554 : 65) นอกจากนี้แล้วการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเดินป่าในพื้นที่ทรัพยากรทางธรรมชาติและป่าไม้ พืชพันธุ์นานาชนิด ทั้งในเขตพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (สำนักอุทยานแห่งชาติ, 2563 : 1)

4. แนวคิดการกำหนดมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 35 - 48) ได้กล่าวถึง การกำหนดมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว การหาแนวทางเพื่อวางแผนในการดำเนินงานและนำไปใช้ประกอบกับการปรับปรุงหรือพัฒนาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1) มาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยว

1.1) สนับสนุนหรือจัดให้มีเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ทางทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.2) สนับสนุนหรือจัดให้มีถังขยะเพียงพอในพื้นที่ทางทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2) มาตรฐานด้านการบริการการท่องเที่ยว

2.1) สนับสนุนหรือจัดให้มีการจัดเจ้าหน้าที่เพื่อดูแลด้านความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2) สนับสนุนหรือจัดให้มีอาสาสมัครไกด์นำเที่ยวเดินป่าหรือเจ้าหน้าที่ป่าไม้ คอยให้บริการนำนักท่องเที่ยวชมในพื้นที่ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติหรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3) มาตรฐานด้านการตลาดการท่องเที่ยว

3.1) สนับสนุนหรือจัดให้มีเอกสาร แผ่นพับ ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้แก่นักท่องเที่ยว

3.2) สนับสนุนหรือจัดให้มีการกำหนดแผนการตลาดท่องเที่ยวเชิงนิเวศระยะยาว 3 - 5 ปี

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบผสมผสาน (Mixed - Method) คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ และเจ้าหน้าที่พร้อมด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยวและการสัมภาษณ์เชิงลึกในลักษณะคำถามแบบปลายเปิดสำหรับเจ้าหน้าที่และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องผ่านการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผ่านการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบกับการค้นหาข้อมูลผ่านการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
- 2) ใช้การสอบถามกับนักท่องเที่ยวที่ได้ประยุกต์มาจากตัวชี้วัดมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 35 - 48)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.00 มีอายุระหว่าง 21 - 41 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.00 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 59.00 มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50.00 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน

ผลการศึกษาพฤติกรรมการเดินทางมาท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 32.00 ส่วนใหญ่ชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยวบริเวณสะพานพิสูจน์ศรัทธาชน คิดเป็นร้อยละ 29.00 และส่วนใหญ่เดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 41.00

ผลการศึกษาระดับความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก มีระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้มีป้ายบอกทางหรือป้ายแนะนำเพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับมาก มีระดับค่าเฉลี่ย 4.14

ผลการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการบริการการท่องเที่ยว โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก มีระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดทำป้ายเตือนเพิ่มเติมในจุดที่อาจเกิดอันตรายหรือพื้นที่เสี่ยงที่อาจเกิดอุบัติเหตุได้ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับมากที่สุด มีระดับค่าเฉลี่ย 4.41

ผลการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการตลาดการท่องเที่ยว โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก มีระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดทำเอกสารแผ่นพับ พร้อมคำแนะนำหรือข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ให้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุด มีระดับค่าเฉลี่ย 4.81

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ

แนวทางมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว จริง ๆ แล้วต้องการให้มีป้ายบอกทางและป้ายแนะนำเพิ่มขึ้น ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้สอดคล้องกับนักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวต้องการที่จะทราบข้อมูล แนวทางมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการบริการการท่องเที่ยว ต้องการเพิ่มป้ายเตือนในจุดที่อาจเกิดอันตรายเพื่อรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว แนวทางมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการตลาดการท่องเที่ยว ต้องการเพิ่มเอกสารแผ่นพับ และข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้กับนักท่องเที่ยว จากนั้นใช้แผนการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแผนระยะยาว 4 - 5 ปี และแผนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) แนวทางในการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ วางแผนสร้างกิจกรรมเดินป่า เดินชมนกดูนก และพัฒนาเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในป่าไม้เพิ่มขึ้น ส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวกิจกรรมการเข้าค่ายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ประกอบไปด้วย

ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาหาความต้องการของนักท่องเที่ยวในมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธรรมาภิบาล (2557 : 5) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม จังหวัดตรัง โดยแนวคิดพฤติกรรมการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์ พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวคิดของเลิศพร ภาระสกุล (2556 : 411 - 417) คือ วัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยว โดยกล่าวไว้ในข้อที่ 1 ว่า การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจในช่วงวันหยุด ส่วนผลการศึกษาอายุและอาชีพ พบว่า มีข้อมูลที่ตรงกัน คือมีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 20-29 ปี และอาชีพคือนักเรียน/นักศึกษา ซึ่งการศึกษาหาความต้องการโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ตรงกัน โดยใช้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านพื้นที่ 2.ด้านการมีส่วนร่วม 3.ด้านกิจกรรมและกระบวนการ และอยู่ในระดับปานกลาง 1

ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการ ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับด้านการจัดการมีความคล้ายคลึงกันกับแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยว แนวคิดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2554 : 78 - 79) โดยให้ความหมายการส่งเสริมการท่องเที่ยว ไว้ว่า พร้อมทั้งมีการส่งเสริมการอำนวยความสะดวกและพัฒนาด้านการบริการการท่องเที่ยว ซึ่งว่าด้วยเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ระดับความต้องการ โดยภาพรวมแล้วยังมีความแตกต่างกันเพราะด้านการบริการการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก

ด้านความต้องการทางด้านเนื้อหาที่สอดคล้องกัน ประกอบด้วย ด้านพื้นที่ พบว่า แนวคิดการท่องเที่ยว โดยใช้แนวคิดองค์ประกอบการท่องเที่ยวของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 13 - 15) โดยกล่าวถึง ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง ทรัพยากรการท่องเที่ยวในรูปแบบด้านแหล่งท่องเที่ยว เป็นสถานที่ท่องเที่ยวหรือสินค้าทางการท่องเที่ยว โดยมีจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว โดยมีสิ่งดึงดูดใจความสนใจหรือแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ให้เกิดความต้องการในการเดินทางไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวแห่งนั้น โดยภาพรวมแล้วความต้องการของนักท่องเที่ยวด้านพื้นที่และด้านแหล่งท่องเที่ยว จะอยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 ด้าน

ด้านความต้องการทางด้านเนื้อหาการจัดการ พบว่า มีความสอดคล้องกันกับแนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 13 - 15) ในด้านการบริการการท่องเที่ยว ว่าด้วยการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก และการจัดการสอดคล้องกับแนวคิดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2562 : 4 - 5) คือ วัตถุประสงค์ของการส่งเสริมการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2563 ซึ่งได้กล่าวว่า ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างใส่ใจสิ่งแวดล้อม ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยภาพรวมแล้วความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านการบริการท่องเที่ยว จะอยู่ในระดับมาก

ด้านความต้องการทางด้านการตลาดการท่องเที่ยว พบว่า มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอรสา เตตวิวัฒน์และวัชรภรณ์ อธิชัยกุล (2559 : 29) ได้ศึกษาเรื่อง การตลาดทางสื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย กล่าวคือ ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกันในด้านเนื้อหาข้อมูลที่เป็นที่ต้องการและส่วนที่ 2 เป็นการพัฒนาต้นแบบระบบการตลาดทางสื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะเห็นได้ว่าตรงกับแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2554 : 78 - 79) ได้ให้ความหมายการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวไว้ว่า พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (E - Tourism) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย และช่วยส่งเสริมการตลาดผ่านสื่อสารสนเทศ โดยภาพรวมแล้วความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านการตลาดการท่องเที่ยว จะอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามแนวคิดมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้ดังนี้

1) **แนวทางด้านมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว** วางแผนเพิ่มป้ายแนะนำเส้นทางในการเดินป่าหรือทางเท้าเพื่อเพิ่มจุดสนใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับนักท่องเที่ยวที่สนใจในพื้นที่นี้ พร้อมทั้งควรสนับสนุนปรับปรุงเส้นทางจราจรในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และควรสนับสนุนให้มีการปรับปรุงโดยการปรับเปลี่ยนป้ายทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จากวนอุทยานเขากระโดงเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ด้วย โดยหน่วยงานส่วนใหญ่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ได้แก่ อบจ. อบต. สวายจิก อบต.เสม็ด และสถาบันศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกส่วนทุกหน่วยงาน ในจังหวัดบุรีรัมย์

2) **แนวทางด้านมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการบริการการท่องเที่ยว** ควรสนับสนุนในเรื่องการบริการให้กับผู้พิการและเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกสบายที่สามารถดูแลผู้พิการได้อย่างทั่วถึง ควรสนับสนุนและเพิ่มถึงขยะเพื่อรองรับปริมาณขยะของนักท่องเที่ยวที่ต้องเพิ่มไกด์นำเที่ยวหรืออาสาสมัครนำเที่ยวที่สามารถช่วยแนะนำและบริการแก่นักท่องเที่ยวได้ พร้อมทั้งเพิ่มเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยเนื่องด้วยยังขาดงบประมาณในการสนับสนุน

3) **แนวทางด้านมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการตลาดการท่องเที่ยว** แนวทางในการวางแผนจะใช้แผนจากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแผนระยะยาว 4 - 5 ปี หรือแม้แต่แผนการท่องเที่ยวของ ททท. (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) อีกทั้งยังควรต้องการสนับสนุนเว็บไซต์ที่สามารถช่วยส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้เกิดความต้องการ และสื่อถึงนักท่องเที่ยวภายนอกให้เกิดความต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มเติม พร้อมจัดทำเอกสารแผ่นพับเพื่อแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์

4) **แนวทางการเพื่อสร้างกิจกรรมหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์** มีการสร้างกิจกรรมการวิ่งมาราธอนหรือกิจกรรมวิ่งขึ้นเขากระโดงเทรล ซึ่งจัดเป็นประจำทุกปี โดยในปีนี้นับเป็นปีที่ 3 และควรส่งเสริมให้จัดกิจกรรมแบบนี้ต่อไปทุกปี ในขณะที่เดียวกันควรส่งเสริมให้สร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเดินป่า/เดินดูนก ส่องนกหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพ วิดีโอ ซึ่งเป็นหัวใจหลักที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดความต้องการของนักท่องเที่ยวเพิ่มเติมได้ พร้อมด้วยควรส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีกิจกรรมที่อาศัยความร่วมมือของชุมชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวร่วมด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ควรมีการปรับปรุงสภาพพื้นที่หรือปรับภูมิทัศน์ให้มีความน่าสนใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้เกิดการทรุดโทรมลงของพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง และต้องคำนึงถึงการดูแลรักษาความสะอาดและทรัพยากรการท่องเที่ยวในสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง

2) ควรเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวก ในด้านแหล่งท่องเที่ยว เช่น เพิ่มจำนวนหรือปริมาณถังขยะและเพิ่มสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้กับนักท่องเที่ยว

3) ควรมีเอกสารแผ่นพับไว้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันยังไม่มี

4) ควรมีการจัดกิจกรรมหรือส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกต่อนักท่องเที่ยว และผู้ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง ให้ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดและคำนึงถึงผลกระทบในด้านลบ และเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวและบุคคลภายนอกเกิดความสนใจเข้ามาท่องเที่ยวได้อีก

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2554). **Amazing Thailand Always Amazes You. เที่ยวหัวใจใหม่เมืองไทยยั่งยืน**. รายงานประจำปี 2554. สำนักพิมพ์ : บริษัท คอร์ แพลนนิ่ง แอนด์ ดีเวลลอปเม้นท์จำกัด Core Planning & Development Co., Ltd. กรุงเทพฯ.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2562). **แผนปฏิบัติการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ 2562**. สำนักพิมพ์ : บริษัท คอร์ แพลนนิ่ง แอนด์ ดีเวลลอปเม้นท์จำกัด Core Planning & Development Co., Ltd. กรุงเทพฯ.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2549). **มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว**. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. กระทรวงมหาดไทย กทม.

จิตภา หวันกะเหรัมย์. (2558). **การพัฒนาแผนที่ศึกษาธรรมชาติบนเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาเจ็ดยอด จังหวัดพัทลุงและจังหวัดตรัง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- รัฐกานต์ สามสี. (2558). การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เลิศพร ภาระสกุล. (2556). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักพิมพ์ , สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานอุทยานแห่งชาติ. (2563). เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระโดง. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://park.dnp.go.th> (วันที่สืบค้น วันที่ 8 สิงหาคม 2563).
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2554). สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่มที่ 27. พิมพ์ครั้งที่ 7. สำนักพิมพ์ , มูลนิธิโครงการสารานุกรม ไทยสำหรับเยาวชนฯ. ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กรุงเทพฯ.
- อารยา เกียรติก้องและคณะผู้วิจัย. (2560). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีภูมิ สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยว จังหวัดสุพรรณบุรี. สนับสนุนโดย สำนัก บริหาร โครงการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนามหาวิทยาลัยแห่งชาติสำนักงานคณะกรรมการ อุดมศึกษา.
- อรสา เตติวัฒน์และวัชรารภรณ์ อิศัยกุล. (2559). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการย่อยที่ 3 การตลาด ทางสื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย. สนับสนุนโดย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

Sustainable Ecotourism

โยษิตา ตัดสมัย¹ / จารุณี มุมบ้านเช่า²

Yosita Tatsamai / Jarunee Mumbansao

^{1,2}หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Email: yosita.tat@vru.ac.th, jarunee@vru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้เป็นการศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ซึ่งในบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอถึงความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความสำคัญกับทรัพยากรธรรมชาติ เพราะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคม โดยที่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบหรือทำความเสียหายให้แก่ธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ และเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการสร้างจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน โดยมีหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 3 หลักการสำคัญ คือ ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืนทางสังคม และความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Abstract

This paper is a study on sustainable ecotourism. Objectives for presentation the importance on sustainable ecotourism. Ecotourism is important to natural resources because ecotourism is a responsible tourism in a tourist attraction natural and social environment. Without causing any impact or damage to nature area and cultural sites related to the ecosystem. To focus on building tourists' consciousness towards sustainable ecological preservation There are 3 principles of sustainable tourism development economic sustainability Social sustainability and environmental sustainability.

Keywords: ecotourism, sustainable tourism

บทนำ

ปัจจุบันรูปแบบหรือความนิยมของการท่องเที่ยว มักเน้นสิ่งที่มีอยู่ดั้งเดิม ธรรมชาติ ป่าเขาหรือโบราณสถานต่าง ๆ เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เกิดการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้มีการรณรงค์เรื่องการป้องกันการรักษาทรัพยากร โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวต้องให้ความรู้และประสบการณ์ พร้อมกับกระบวนการในการรักษาสิ่งแวดล้อมที่เรียกกันว่า “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” หรือ “Ecotourism” ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มีบทบาทและมีความสำคัญมากต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยรวมของประเทศ ลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรักษาทรัพยากรไว้ให้นานมากที่สุด หรือคงปริมาณของทรัพยากรที่มีอยู่นี้ให้ลดลงอย่างช้าที่สุด ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงเกิดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวธรรมชาติอย่างถูกวิธี และเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการวางแผนการกำหนดขีดความสามารถ ในการรับรองของแต่ละพื้นที่ท่องเที่ยว การกำหนดขอบเขตพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวจะเข้าถึงธรรมชาติและป้องกันไม่ให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงธรรมชาติในส่วนที่บอบบาง ซึ่งการที่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็ นักพัฒนาทั้งภาครัฐและเอกชนหรือนักท่องเที่ยวที่เข้าไปใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมาก หากขาดการวางแผนที่ดี ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่ถูกต้องหรือไม่ระมัดระวัง ย่อมส่งให้เกิดผลกระทบทางลบตามอย่างมาก อันก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญ คือ เกิดความเสื่อมโทรมของธรรมชาติ จากการใช้พื้นที่เพื่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สร้างถนน ที่พักอาศัย พื้นที่สำหรับพักผ่อน พื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ยิ่งใช้พื้นที่ไปเท่าไร การสูญเสียป่าไม้และความเสื่อมโทรมของธรรมชาติก็เพิ่มขึ้นมากเท่านั้นหรือมากกว่า เนื่องจากผลกระทบทางกายภาพและชีวภาพที่ไม่

ประเทศไทย (ททท.) ในมอบหมายให้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) ทำการศึกษาเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ และขอให้ราชบัณฑิตยสถาน กำหนดความหมาย ในที่สุดได้ความหมายของคำว่า Ecotourism คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวโดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน (วัชรพล อินันต์, 2553) โดยการเดินทางท่องเที่ยวจะมีลักษณะเป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติ ไปยังอีกที่หนึ่งซึ่งเป็นการชั่วคราว เป็นการเดินทางไปด้วยความสมัครใจ และเป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์อื่นที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือเป็นการหารายได้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2555)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ "เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติ โดยไม่ให้เกิดผลกระทบหรือทำความเสียหายให้แก่ธรรมชาติ แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อไปชื่นชม ศึกษาเรียนรู้และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาติเหล่านั้น (Ceballos Lascurain, 1991 อ้างในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, 2554)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็น "การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งหมายรวมถึงวัฒนธรรมของชุมชนในท้องถิ่น ตลอดจนโบราณสถาน โบราณวัตถุที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้วย" (เสรี เวชบุษกร, 2538)

ลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

โดยลักษณะทั่วไปของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีอยู่ 6 ลักษณะ ดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) ลักษณะที่หนึ่ง เป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีการอนุรักษ์ไว้ รวมถึงแหล่งประวัติศาสตร์โบราณคดี และวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ธรรมชาตินั้น ๆ ลักษณะที่สอง มุ่งเน้นที่คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ลักษณะที่สาม เน้นให้ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติและวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะที่สี่ ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสเรียนรู้ หรือมีประสบการณ์โดยตรงกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ นอกจากนี้จะได้รับความพึงพอใจแล้วยังเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะที่ห้า เป็นการท่องเที่ยวที่คืนประโยชน์สู่ธรรมชาติและชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม และลักษณะสุดท้ายเป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกันเป็นพื้นฐานกัน 4 ด้าน คือ ด้านแรก คือ องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นลักษณะเฉพาะประการหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การมุ่งเน้นในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อประสานการท่องเที่ยวกับความพอใจในการเรียนรู้และสัมผัสกับระบบนิเวศ อาจมีบางแห่งที่รวมเอาลักษณะวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตแบบธรรมชาติ หรือเป็นส่วนหนึ่งในระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยววนั้น ๆ ไว้ โดยเฉพาะแม้ว่าจะมีความคาบเกี่ยวกันในพื้นที่ก็ตาม ในทำนองเดียวกันการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติจึงไม่ใช่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งหมด ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดการการท่องเที่ยววนั้น ๆ ด้วย อาจเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นธรรมชาตินั้น อาจรวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่ด้วย ด้านที่สอง คือ องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและอัตลักษณ์ท้องถิ่น ซึ่งมีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อมการป้องกันและกำจัดมลพิษ และควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านที่สาม คือ องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ มีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องกับผู้เกี่ยวข้อง นักท่องเที่ยวประชาชนท้องถิ่นและผู้ประกอบการธุรกิจท้องถิ่นจึงเป็นการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา และด้านสุดท้าย คือ องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นที่มีบทบาทในส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผนร่วมปฏิบัติตามแผนและร่วมได้รับประโยชน์อย่างเสมอภาค คอยติดตามตรวจสอบรวมถึงร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวอันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทนเพื่อนำกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย ในที่สุดแล้วท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2555)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีองค์ประกอบสำคัญที่ควรพิจารณาอยู่ 3 ประการ ได้แก่ ประการแรก คือ การให้ความรู้ความเข้าใจให้แก่นักท่องเที่ยว พร้อมทั้งการสร้างจิตสำนึกในการปกป้องรักษาธรรมชาติแวดล้อมระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งจำเป็น รวมถึงการสร้างจิตสำนึกด้านการ

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การท่องเที่ยวมุ่งสู่การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนอันจะเอื้อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยให้การท่องเที่ยวทุกประเภทมองหารายได้ทางเศรษฐกิจในขณะเดียวกันก็มุ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่พร้อมกันไป ด้วยอย่างไรก็ตามปัจจุบันได้มีการปลุกกระแสการท่องเที่ยวให้ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายด้วยน้ำมือมนุษย์ จึงอยากให้การท่องเที่ยวทุกประเภทมุ่งสู่การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้มากที่สุด เพื่อจะได้อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมไว้ให้มากที่สุด (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548)

ความหมายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนหมายถึงการท่องเที่ยวรวมถึงการจัดบริการอื่น ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยมี 4 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง ต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว ประการที่สอง ต้องตระหนักดีต่อการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว ประการที่สาม ต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนหน้ารับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน และประการสุดท้าย ต้องชี้้นำภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยว นั้น (ฐวิทย์ ศิริเวชกุล, 2544) นอกจากนี้ยังเป็นการท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยมเพราะสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย และธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้ได้ผลกำไรอย่างเป็นธรรม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเยือนสม่ำเสมอเพียงพอ แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดอย่างยั่งยืนยาว (วิชาญ ทราชอ่อน, 2558) โดยการท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยมเพื่อสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลายธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้มีผลกำไรอย่างเป็นธรรม ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างเหมาะสม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเยือนสม่ำเสมอเพียงพอ แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดหรือไม่มีเลยอย่างยั่งยืนยาว หรือสรุปอย่างง่าย ๆ จากความหมายดังกล่าวว่า การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึงการท่องเที่ยวที่มีลักษณะสำคัญอยู่ 6 ประการดังต่อไปนี้คือ ประการแรก เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภททั้งแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานวัตถุ และแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรม ประการที่สอง เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความเป็น

เอกลักษณ์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ประการที่สาม เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ประการที่สี่ เป็นการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสเรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรม ประการที่ห้า เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และประการสุดท้าย เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นและคืนประโยชน์กลับสู่ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วย (ฉัตรพร แสงพิรุณ และมนรัตน์ ใจเอื้อ, 2555)

ลักษณะการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

มีลักษณะสำคัญอยู่ 6 ประการดังนี้ ประการแรก เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภทในทุกสถานที่ ประการที่สอง เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ประการที่สาม เป็นการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ประการที่สี่ เป็นการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรม ประการที่ห้า เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และประการสุดท้าย เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ผลประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น และคืนผลประโยชน์กลับสู่ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น (วิชาญ ทราขอ่อน, 2558)

ลักษณะการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน มี 3 ประการดังนี้ ประการที่หนึ่ง เป็นการท่องเที่ยวที่มีความต่อเนื่อง หมายถึงความต่อเนื่องของทรัพยากรธรรมชาติและต่อเนื่องวัฒนธรรมซึ่งจัดเป็นทรัพยากรหลักในการท่องเที่ยว และสามารถมอบประสบการณ์นั้นนันทนาการที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว ประการที่สอง เป็นการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ หมายถึงการเน้นคุณภาพของสามส่วนหลัก คือ คุณภาพของสิ่งแวดล้อม คุณภาพของประสบการณ์ นันทนาการที่นักท่องเที่ยวได้รับ และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ประการสุดท้าย เป็นการท่องเที่ยวที่มีความสมดุล หมายถึงความสมดุลระหว่างความต้องการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ความต้องการของชุมชนท้องถิ่นและขีดความสามารถของทรัพยากร (อุษาวดี พูลพิพัฒน์, 2545)

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ประการที่หนึ่ง ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ คือ การเติบโตทางเศรษฐกิจต้องมีการบริหารจัดการที่ดีหากมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วจะทำให้การรองรับของนักท่องเที่ยวที่จะมาเยือนไม่เพียงพอ เช่น โครงสร้างพื้นฐานคุณภาพ การบริการ แรงงาน ซึ่งอาจจะทำให้นักท่องเที่ยวไม่พอใจ และไม่อยากเดินทางมาท่องเที่ยว อาจทำให้เศรษฐกิจตกต่ำได้ หรือการเติบโตของการท่องเที่ยวในปัจจุบัน ทำให้คนหันมาประกอบอาชีพ

ทางด้านการท่องเที่ยวอย่างแพร่หลาย เช่น อาชีพมัคคุเทศก์ บริษัทนำเที่ยว ทำให้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาคอื่น ๆ เช่น ภาคการเกษตร การกสิกรรม การอุตสาหกรรม ประการที่สอง ความยั่งยืนทางด้านสังคม คือ การหลั่งไหลของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาอย่างรวดเร็วทำให้ท้องถิ่นเหล่านั้นอาจจะสูญเสียเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้ หรือการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีกำลังสูงกว่าคนในท้องถิ่น การใช้ชีวิตที่หรูหราหรืออย่างอิสระเสรี ซึ่งทะลักเข้าสู่ชุมชนหนึ่ง ๆ อาจกลายเป็นแรงจูงใจให้คนในท้องถิ่นหลงใหลมัวเมาต่อทรัพย์สินเงินทองหรือความร่ำรวยที่หาได้ง่าย ๆ ทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมา และประการสุดท้าย ความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ขาดการควบคุม อาจกลายเป็นสิ่งที่ทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นคุณค่าหรือความเป็นตัวตนกำเนิดของกิจกรรมท่องเที่ยวนั้น ๆ เสียเอง เช่น จำนวนนักท่องเที่ยวที่มีมากเกินไป ทำให้เกิดความแออัด ความสกปรก เป็นต้น หรือการเร่งรัดพัฒนาโดยใช้เทคนิคก่อสร้างที่ไม่เหมาะสม ทำให้เกิดการพังทลายอย่างถาวรของหน้าดิน หาดทราย ชายทะเล การสูญเสียสภาพภูมิทัศน์ หรือการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งก่อสร้างในตำแหน่งที่ผิดพลาด อาจทำให้วงจรทางธรรมชาติเกิดความแปรปรวน (สุถิ เจริญศรี, 2557)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นคือรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญเพื่อการมุ่งไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ตามหลักปรัชญาสากลว่าด้วยการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญแก่การให้การศึกษา หรือการเรียนรู้ หรือมุ่งเน้นให้เกิดการอนุรักษ์ มากกว่าการจัดการลดหรือปราศจากผลกระทบและนักท่องเที่ยวพึงพอใจเท่านั้น แต่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีการจัดการรักษาสิ่งแวดล้อม และการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่คาดว่าจะมีส่วนร่วมทั้งด้านสิ่งแวดล้อมการอนุรักษ์และการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางที่ยั่งยืนในการพัฒนาพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยว (นุชนาฎ เลี้ยงอำนาจ, 2562)

การพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืนของชุมชน ประเด็นยุทธศาสตร์เชิงรุกต้องเสริมสร้างองค์กร โดยการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนซึ่งมีกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมภายใต้การบริหารจัดการที่มีความเหมาะสม โดยมีหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ร่วมกันวางแผนงานจัดสรรงบประมาณ เพื่อกระจายรายได้และผลประโยชน์ให้แก่ชุมชน ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไขต้องมีแนวทางในการขยายขอบข่ายชุมชนไปยัง

กลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นลักษณะเด่นของผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแบบครบวงจร ยุทธศาสตร์เชิงป้องกันต้องสร้างเครือข่ายเพื่อบริการนักท่องเที่ยวโดยประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ให้มีการจัดระบบการขนส่งที่สะดวกปลอดภัยได้มาตรฐาน ยุทธศาสตร์เชิงแก้วิกฤตต้องวางแผนการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน เช่น ลดการบุกรุกที่สาธารณะให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ หวงแหน คุณแลทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ของชุมชนต่อไป ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นกระแสใหม่ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของโลก โดยทุกประเทศต่างมุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวของตน เพื่อเป้าหมายของการพัฒนาแบบยั่งยืน การท่องเที่ยวในอดีตมุ่งแต่ประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก ดังนั้นความสำเร็จจึงถูกตีค่านักท่องเที่ยวในแต่ละปีและรายได้ในรูปแบบเงินตรา ทำให้มองข้ามความเสียหายด้านอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นตามมาอีกมากมาย เมื่อความเสียหายเหล่านั้นส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ที่เคยได้รับ คือ จำนวนนักท่องเที่ยวลดรายได้ลดแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือ Ecotourism จึงได้รับความสนใจและมีความสำคัญขึ้นมาด้วย ดูเหมือนจะเป็นทางออกหรือทางรอดเพียงทางเดียวที่ทำให้การท่องเที่ยวเกิดความยั่งยืนได้ (อังคณา ฤทธิกุล, 2557)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน หมายถึง การจัดการพื้นที่ธรรมชาติ เพื่อให้คงความเป็นธรรมชาติของบริเวณนั้น ๆ และยังหมายถึงการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้คงรายได้ทางการเงินและการจ้างงานในชุมชน ในทางตรงข้ามการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน หมายถึง การผดุงไว้ซึ่งองค์ประกอบทางสังคมวัฒนธรรมของประชากร ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดนอ้อมกับธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2539) โดยสถานะทั่ว ๆ ไปของประเทศโลกที่สามซึ่งส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในเรื่องการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการแย่งชิงผลประโยชน์ระหว่างรัฐกับประชาชนและปัจเจกชนประชาชนซึ่งยังมีวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและต้องใช้ทรัพยากรอยู่มาก ที่มาของ Eco-tourism เกิดจากความต้องการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนากับการอนุรักษ์และการสร้างเสริมระบบประชาธิปไตยที่มาจากรากหญ้าให้มากที่สุด ประกอบกับกระแสการพัฒนาอย่างยั่งยืนในการประชุม “Earth Summit” ที่กรุงริโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล มีส่วนผลักดันและเกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเนื่องในการจัดตั้งระบบและกระบวนการประสานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตั้งแต่ในระดับการตัดสินใจและการระบุแนวทางปฏิบัติที่จำเป็น รวมทั้งใน Agenda 21 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ Travel and Tourism Industry ได้ก่อให้เกิดกระแสที่สำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว 3 ด้าน คือ ด้านที่หนึ่ง กระแสความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีขอบข่ายกว้างขวางไปทั่วโลก ทั้งในแง่การอนุรักษ์ในระดับท้องถิ่นจนถึงการ

อนุรักษ์ป้องกันและแก้ไขวิกฤตการณ์ของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอนุรักษ์ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านที่สอง กระแสความต้องการของตลาดการท่องเที่ยวด้านการศึกษา เรียนรู้ หรือมีประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติเป็นความต้องการที่มีมากขึ้นในหมู่นักท่องเที่ยวและในทุกส่วนของสังคมเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความรู้และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกระแสจึงก่อให้เกิดความต้องการด้านการขยายและปรับทิศทางของตลาดธุรกิจท่องเที่ยวมากขึ้น และด้านสุดท้าย กระแสความต้องการพัฒนาคนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มาจากรากหญ้า (ประชาชนพื้นฐาน) อันเป็นหลักประกันที่จะให้การพัฒนามิติสหทางที่ถูกต้องมีการกระจายรายได้ที่เหมาะสมเป็นไปตามความต้องการของผู้อยู่ในพื้นที่มากขึ้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2538)

บทสรุป

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนนั้นต้องให้ความสำคัญกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ต้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติไว้คงเดิมหรือส่งผลกระทบต่อให้น้อยที่สุดเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นจะมุ่งเน้นในด้านการท่องเที่ยวควบคู่กับการดูแลรักษาและคงไว้ซึ่งคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว มีการเพิ่มพูนประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้แก่นักท่องเที่ยว พัฒนาจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวให้ตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญที่จะถนอมสภาพแวดล้อมรอบตัวไว้ และสร้างความเข้าใจให้แก่นักท่องเที่ยวในการทำคุณประโยชน์ให้แก่สิ่งแวดล้อม และการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนที่แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ ซึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นมีอยู่ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่หนึ่ง ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ การเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นต้องมีการบริหารจัดการที่ดี โดยต้องมีโครงสร้างพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ ถ้าหากทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความไม่พอใจอาจส่งผลกระทบต่อให้เศรษฐกิจตกต่ำได้ องค์ประกอบที่สอง ความยั่งยืนทางสังคม หากมีการหลั่งไหลของนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาอย่างรวดเร็ว อาจทำให้ท้องถิ่นเหล่านั้นสูญเสียเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมตามมา องค์ประกอบสุดท้าย ความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ขาดการควบคุมอาจกลายเป็นสิ่งที่ทำลายสิ่งแวดล้อมเองได้ ทั้งนี้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนต้องมีการดูแลรักษา แก้ไขปัญหา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ มีการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญแก่การให้การศึกษา หรือการเรียนรู้ หรือมุ่งเน้นให้เกิดการอนุรักษ์ มากกว่าการจัดการลดหรือปราศจากผลกระทบ

เอกสารอ้างอิง

- กัลย์ศรี ทัศรัตน์ และนภาพร วงษ์วิจิตร. (2560). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บ้านโคกโก่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2538). นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้ง.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2539). การพัฒนาการท่องเที่ยวในทิศทางที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2555). แผนพัฒนาบริการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปิดเสรีบริการ. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ชูวิทย์ ศิริเวชกุล. (2544). การท่องเที่ยวเชิงชุมชนและการจัดโฮมสเตย์. กรุงเทพฯ: จุลสารการท่องเที่ยว.
- ฉัตรพร แสงพิรุณ และมนรัตน์ ใจเอื้อ. (2555). แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จังหวัดกำแพงเพชร - นครสวรรค์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- นุชนาฏ เลี้ยงอำนาจ. (2562). การพัฒนากรอบการประเมินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในเขตลุ่มแม่น้ำบางปะกง. คุยฎีนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: บริษัทเพรสแอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2560). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วัชรพล อินนันต์. (2553). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิชาญ ทรายอ่อน. (2558). การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ AEC : การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2563, จาก <http://www.parliament.go.th/>

- สุดี เสรีรัฐศรี. (2557). แนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนคลองโคกลนอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม การบริการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- เสรี เวชบุษกร. (2538). สวนนันทนาการและสื่อความหมาย สำนักอุทยานแห่งชาติกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2563, จาก http://www.dnp.go.th/npo/html/Tour/Eco_Tour.html.
- อังคณา ฤทธิกุล. (2557). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของชุมชนบ้านถ้ำผึ้ง ตำบลต้นยวน อำเภอพนม จังวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อุดม เขยกิจวงศ์ และคณะ. (2554). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- อุษาวดี พูลพิพัฒน์. (2545). การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน : กรณีศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนในประเทศไทย. จุลสารการท่องเที่ยว.

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Development of Cultural Tourism

รัชนก ฤกษ์รัตน์¹ / จารุณี มุมบ้านเช่า²

Ratchanok Roekrat / Jarunee Mumbansao

¹⁻²หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Email: ratchanok.roek@vru.ac.th, jarunee@vru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เนื่องจากในปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้รับความนิยมและความสนใจอย่างแพร่หลายทั้งในเรื่อง ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม เทศกาลรวมถึงมรดกทางวัฒนธรรมพื้นบ้าน จึงเกิดแนวความคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐที่เข้ามา มีบทบาทในการดำเนินการจัดทำกรวางแผน การจัดการฝึกอบรมให้ประชาชนมีความรู้ในเรื่องของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่โดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมและรับรู้การดำเนินงานของภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น และอัตราการเจริญเติบโตในธุรกิจท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การพัฒนาการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Abstract

This academic article aims to present the development of cultural tourism. As at present, cultural tourism has gained popularity and widespread interest in both History, art, culture, festivals, including local cultural heritage. Therefore, the concept of cultural tourism development was created to develop cultural tourism sites to meet the needs of tourists. The development of cultural tourism requires the cooperation of all parties, both the government sector, who play a role in planning and planning. Management of training to educate people on the development of tourist attractions in the area. Private sector and local people by engaging people in joint decision-making and recognizing public and private operations. The development of cultural tourism sites will result in the people in the area to have more income from tourism. And the rate of growth in tourism business continues to increase.

Keywords: tourism development, cultural tourism

บทนำ

การท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมองค์การการท่องเที่ยวโลกได้พยากรณ์ว่าในปี พ.ศ.2563 น่าจะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเป็นจำนวนถึง 1,600 ล้านคนจากการประมาณการอัตราการเติบโตของการท่องเที่ยวในประเทศกำลังพัฒนา คาดว่ามีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4 ต่อปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอุตสาหกรรมมีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2.5 ต่อปี นักท่องเที่ยวที่มีการเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศมากที่สุด ได้แก่ นักท่องเที่ยวจากเยอรมนี ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ส่วนประเทศใหม่ๆที่จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศในระดับสูงได้แก่ประเทศจีนและรัสเซีย และในปี พ.ศ. 2563 นี้เองคาดว่าประเทศจีนจะมีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวได้มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งแทนประเทศฝรั่งเศสอีกด้วย ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวระยะไกลในสัดส่วนเพิ่มขึ้นคือประมาณร้อยละ 24 ซึ่งนักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญและสนใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรม ชุมชน รวมทั้งการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้นการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวจึงต้องเน้นให้ความสำคัญกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะด้านมากขึ้น (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552)

สังคมในปัจจุบันมีความตระหนักถึงความสำคัญของศิลปะ วัฒนธรรม เทศกาลรวมถึงมรดกทางวัฒนธรรมพื้นบ้านมากขึ้นทั้งนี้การตื่นตัวต่อวัฒนธรรมประกอบกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของในแต่ละพื้นที่เป็นจุดกำเนิดของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมดังจะเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้กลายเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุโรปอีกทั้งประเทศอื่นๆ ได้พยายามที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในประเทศของตนเอง นอกจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะสามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศและนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจทั้งระดับประเทศและระดับภูมิภาคแล้วการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสืบทอดวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไปสำหรับประเทศไทยแล้วการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่สร้างรายได้และการจ้างงานให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมากอย่างไรก็ดีท่ามกลางการแข่งขันของตลาดท่องเที่ยวที่สูงขึ้นกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงได้รับความสนใจเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยว และมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทยมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและได้มีการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมสืบเนื่องมาเป็นเวลานาน (กาญจนา แสงลี้มสุวรรณ และ ศรีนยา แสงลี้มสุวรรณ, 2555)

ปัจจุบันการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์เพื่อเป็นการแสดงถึงความภูมิใจของประเทศทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชน ท้องถิ่น และเพื่อเป็นการส่งเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ทรงคุณค่าและสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของถิ่นภายใต้ขีดความสามารถของทรัพยากรธรรมชาติที่จะรองรับได้ และตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในชุมชนที่มีต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ต่อกระบวนการท่องเที่ยว อีกทั้งประชาชนทุกส่วนต้องได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคกัน (ประพัทธ์ชัย ไชยนอก, 2553)

จากที่กล่าวมานั้นบทความวิชาการนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดคุณค่าและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน โดยมีเนื้อหา ดังนี้

การพัฒนาการท่องเที่ยว

เป็นการสร้างความเจริญ คุณค่า เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น โดยมีนักวิชาการให้ความหมายหลายแง่มุมแตกต่างกันออกไป

ความหมายการพัฒนาการท่องเที่ยว

การพัฒนาหมายถึงการเปลี่ยนแปลงไปตามทิศทางต่างๆ โดยประการแรกคือการเปลี่ยนแปลงตามแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีกำหนด ทิศทาง นั่นคือการพัฒนาไม่ได้เป็นเรื่องตามธรรมชาติ หากเป็นความพยายามของมนุษย์ พยายามที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยกำหนดทิศทางหรือรายละเอียด เอาไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร ช้าหรือเร็วอย่างไร ใครจะเป็นผู้พัฒนาหรือถูกพัฒนา เป็นต้น ประการที่สอง เป้าหมายสุดขยอของการพัฒนาอยู่ที่คน คนเป็นทั้งผู้ถูกพัฒนาและผู้รับผลของการพัฒนา และมองคนเป็นกลุ่ม หรืออยู่ในกลุ่ม ดังนั้น การพัฒนาคนจึงรวมถึงการพัฒนาทางด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ประการที่สาม เป้าหมายของการพัฒนาคน กลุ่มคน หรือสังคม คือ ความกินดีอยู่ดีด้านต่างๆหรือสภาพสังคมที่ดี ซึ่งรวมถึงสภาพทางเศรษฐกิจและการเมือง (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2540) และการพัฒนา ยังหมายถึง การเปลี่ยนแปลงทีละเล็กละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่างๆ ไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัวขึ้น เติบโตขึ้น การทำให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และเป็นสิ่งที่พึงพอใจกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบทางด้านคุณภาพระหว่างสภาพการณ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน กล่าวคือถ้าในปัจจุบันสภาพการณ์ของสิ่งนั้นดีกว่า สมบูรณ์กว่าก็แสดงว่าเป็นการพัฒนา ฉะนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวคือ การทำให้การท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และเป็นสิ่งที่พึงพอใจกับการเปลี่ยนแปลงสถานที่ที่ทำการพัฒนา ทั้งนี้จำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน และเกิดการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม และ ยังหมายถึง การดำเนินงานพัฒนาสภาพชุมชนด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกหรือโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีการวางแผนการจัดการจากภาครัฐ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอันจะทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งจะควบคู่ไปกับการรักษาทรัพยากรให้คงความดึงดูดใจ ทั้งนี้จำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน และเกิดการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม (อมราวดี คำบุญ, 2556)

การพัฒนาการท่องเที่ยวคือการ พัฒนาสถานที่หรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวและทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจในการเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยว

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว การจะพัฒนาสิ่งเหล่านี้ในเวลาเดียวกันนั้นจะต้องเน้นการจัดการทรัพยากร เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน และส่งเสริมให้เกิด

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สำหรับปัจจุบันและอนาคต โดยการพัฒนาการท่องเที่ยว 3 ปัจจัยหลักดังนี้ ประการที่หนึ่งปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม เป็นส่วนหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวโดยตรงควรมีการพัฒนาเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพและบริการด้านการท่องเที่ยว และรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว ประการที่สองปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม การรักษารากฐานวัฒนธรรม ให้คงอยู่โดยการอนุรักษ์ บำรุงรักษา เพื่อจะสามารถใช้เป็นวัตถุดิบหรือต้นทุนของการท่องเที่ยว เช่น โบราณสถาน งานประเพณี เป็นต้น ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ และประการที่สามปัจจัยทางเศรษฐกิจ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวกล่าวคือหากเศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้ประชาชนมีรายได้มากขึ้นความสามารถในการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่ออัตราการเจริญเติบโตในธุรกิจท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง (อมราวดี คำบุญ, 2556)

ในการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องมีการพัฒนาปัจจัย 6 ประการ ซึ่งประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก โปรแกรมการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวและบริการเสริม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ปัจจัยที่หนึ่ง ปัจจัยทางด้านแหล่งท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพราะแหล่งท่องเที่ยวต้องมีสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวอย่างใดอย่างหนึ่งในให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมชม สิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวแบ่งได้ 4 ประเภทได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ และการให้ความบันเทิง ปัจจัยที่สอง ปัจจัยทางด้าน การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ต้องมีเส้นทางหรือเครือข่ายคมนาคมขนส่งที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้น ตลอดจนสามารถติดต่อเชื่อมโยงกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งกับอีกแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งที่อยู่บริเวณใกล้เคียง อีกทั้งต้องมีที่จอดรถหรือสถานีรถไฟหรือท่าเรือหรือท่าอากาศยานเพื่อให้ธุรกิจการขนส่งสามารถนำนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและปลอดภัย ปัจจัยที่สาม ปัจจัยทางด้าน สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกบริการนักท่องเที่ยวที่เข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวนั้น ให้ได้รับความสะดวกสบายและความประทับใจ เกิดความรู้สึกปลอดภัย ทำให้นักท่องเที่ยวอยากจะอยู่ท่องเที่ยวในระยะเวลาที่นานขึ้น เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ภัตตาคาร โทรศัพท์ แผนที่ ร้านขายของ เป็นต้น ปัจจัยที่สี่ ปัจจัยทางด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว เป็นการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปไว้สำหรับนักท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกสบาย ซึ่งอาจเป็นการเตรียมการโดยเจ้าของโรงแรมรีสอร์ท หรือโดยหน่วยงานภาครัฐที่อาจจัดเป็นโปรแกรมส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจต่อการท่องเที่ยวก็ได้ ปัจจัยที่ห้า ปัจจัย

ทางด้าน กิจกรรมการท่องเที่ยว คือ กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถกระทำได้ในระหว่างเดินทางท่องเที่ยว โดยมีอยู่หลายรูปแบบ นักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำได้ตามความถนัดและความสนใจ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมบนบก กิจกรรมทางน้ำ กิจกรรมทางอากาศ หรือแม้แต่การดำดิ่งลงสู่ใต้ท้องทะเล ปังจ๊ายที่หก ปังจ๊ายทางด้าน บริการเสริม เป็นบริการที่นอกเหนือจากบริการขั้นพื้นฐานสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น ธนาคาร ไปรษณีย์ โรงพยาบาล ร้านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยปกติการบริการนี้ทางภาครัฐจะเป็นผู้จัดหาและพัฒนา เพื่อบริการแก่ประชาชนของตนเอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นผลพลอยได้ในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว (กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย, 2561)

การจะพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องอาศัยปัจจัยหลายประการทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และต้องมีการพัฒนาองค์ประกอบของสถานที่ท่องเที่ยวทั้งเรื่องแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก โปรแกรมการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวและบริการเสริม โดยปัจจัยทั้งหมดเป็นปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

เป็นการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ศาสนสถานต่างๆ โดยมีนักวิชาการให้ความหมายหลายแง่มุมแตกต่างกันออกไป

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวซึ่งให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางของการเดินทางท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจะสนใจวิถีชีวิต มรดกวัฒนธรรม ศิลปะ อดุสสาหกรรม และกิจกรรมนันทนาการของชุมชนท้องถิ่น นักท่องเที่ยวจะเยี่ยมชมและศึกษาแหล่งประวัติศาสตร์ ศิลปะ มหกรรมและงานแสดงสินค้าหัตถกรรม พิพิธภัณฑท์ทุกประเภท ศิลปะการแสดงและทัศนศิลป์ ตลอดจนแหล่งมรดกต่าง ๆ (พยอม ธรรมบุตร, 2549) นอกจากนี้ยังเป็นการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นโบราณสถาน ศาสนสถาน รวมถึงการเดินทางเพื่อชื่นชมวิถีชีวิต เทศกาล งานประเพณี และศิลปวัฒนธรรมของชุมชนในท้องถิ่นต่างๆ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อบุคคลในชุมชนนั้นๆ โดยให้เกิดน้อยที่สุดหรือไม่ให้เกิดเลยหากเป็นไปได้ ทางด้านเจ้าบ้านหรือชุมชนท้องถิ่นก็สมควรที่จะรักษาวัฒนธรรมพื้นบ้านดั้งเดิมไว้ ไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือตัดแปลงเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยและเพื่อไม่ให้เกิดความยึดเยื้อก็สามารถทำได้แต่ต้องไม่ให้เกิดรูปแบบดั้งเดิมหรือความหมายที่เป็นหัวใจสำคัญของวัฒนธรรมนั้นๆ ซึ่งหากไม่รักษาไว้จะก่อให้เกิดการสูญเสียคุณค่าทางวัฒนธรรมในที่สุด (วิภาวรรณ มะโนมัน, 2554)

สร้างสรรค์ เช่น การบริการทางสถาปัตยกรรม โฆษณา นันทนาการ และบริการแนวคิด เชิงสร้างสรรค์
 อื่น ๆ (จุไลย์รัตน์ โคนองบัว, 2556)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมออกเป็นประเภทย่อย ได้ 5 ประเภท ดังนี้ ประเภทที่หนึ่ง คือการ
 ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี และ
 ประวัติศาสตร์เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยว โดยได้รับความรู้ ความเข้าใจต่อ
 ประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่น บนพื้นฐานความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดก
 ทางวัฒนธรรม และคุณค่าของสภาพแวดล้อมโดยที่ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว
 ประเภทที่สอง คือการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประเพณี หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงาน
 ศิลปวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ จัดขึ้น และศึกษาความเชื่อการยอมรับนับถือ
 การเคารพพิธีกรรมต่าง ๆ และได้รับความรู้ ความเข้าใจต่อสภาพสังคม วัฒนธรรม และประเพณี
 ประเภทที่สาม คือการท่องเที่ยวเชิงวิถีชนบท หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มี
 ลักษณะ วิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษโดดเด่น เพื่อให้ได้รับความเพลิดเพลิน ได้
 ความรู้ ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาพื้นบ้าน ประเภทที่สี่ คือการท่องเที่ยวเชิงกีฬา หมายถึง
 การเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ออกกำลังกาย เล่นกีฬา หรือแข่งขันกีฬาโดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยว
 ในรูปแบบของการจัดรายการกีฬา ตามเส้นทางที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม
 ได้สนุกสนานเพลิดเพลินกับการออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬา ประเภทที่ห้า คือการท่องเที่ยวเชิง
 สุขภาพ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยมีกิจกรรมที่
 ส่งเสริมสุขภาพหรือฟื้นฟูสุขภาพ เช่น การนวดตัว การนวดฝ่าเท้า การอบสมุนไพร และการฝึกสมาธิ
 (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และ เพ็ญศิริ ศรีคำภา, 2557)

ประเภทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีหลากหลายประเภท ซึ่งแต่ละประเภทจะมีเป้าหมายและ
 ความต้องการที่แตกต่างกันออกไป เช่น ประเภทมรดกทางวัฒนธรรม ประเภทศิลปะ ประเภทวิถีชีวิต
 ประเภทสื่อ ประเภทการตอบสนองความต้องการของลูกค้ำ

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวทุกประเภทต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 3 สิ่งดังนี้ ประเภทที่หนึ่ง
 คือ องค์ประกอบด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวอยากเดินทาง
 ไปสัมผัส ชื่นชมและมีประสบการณ์ในวัฒนธรรมของสถานที่นั้น ซึ่งแต่ละสถานที่จะมีจุดเด่นหรือจุด
 ดึงดูดใจแตกต่างกันไป เช่น ทัศนียภาพอันสวยงามตามธรรมชาติ คุณค่าทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิต หรือ
 กิจกรรมพิเศษเพื่อการท่องเที่ยว เช่น การแสดง อาหารพื้นเมือง เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ศึกษา อีกทั้งช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ประการที่สี่คือ องค์ประกอบด้านการตลาดท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการตลาดท่องเที่ยวคุณภาพ โดยแสวงหานักท่องเที่ยวคุณภาพให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อให้ นักท่องเที่ยวคุณภาพได้รับรู้และประสบการณ์จากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างพึงพอใจ อีกทั้งช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ประการที่ห้าคือ องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยให้ชุมชนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือจัดการการท่องเที่ยวอย่างเต็มรูปแบบ และได้รับผลประโยชน์ตอบแทน เพื่อกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนท้องถิ่น ประการที่หกคือ องค์ประกอบด้านการสร้างจิตสำนึกแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่ต้องคำนึงถึงการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องทางการท่องเที่ยวแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีการให้ความรู้และสื่อความหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดความรักความหวงแหนทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม (ชิตีรัฐ ธรรมจง, 2553)

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีหลากหลายองค์ประกอบทั้งองค์ประกอบด้าน สิ่งดึงดูดใจ องค์ประกอบด้านการเข้าถึง และองค์ประกอบด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค พื้นที่ แต่องค์ประกอบหลักที่สำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี งานสถาปัตยกรรมเก่าแก่ วิถีชีวิต ทัศนกรรม ขนบธรรมเนียม ศาสนพิธีกรรม ต่างๆ มหรสพ ภาษาและวรรณกรรม ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นสิ่งที่สำคัญขององค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคือ การดำเนินงานพัฒนาสภาพชุมชนด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น สิ่งอำนวยความสะดวกหรือ โครงสร้างพื้นฐาน โดยมีการวางแผนการจัดการจากภาครัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอันจะทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งจะควบคู่ไปกับการรักษาทรัพยากรให้คงความดึงดูดใจ ทั้งนี้จำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน และเกิดการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม (อมราวดี คำบุญ, 2556)

ท่องเที่ยวมี 3 ปัจจัยหลักดังนี้ ประการที่หนึ่งปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม เป็นส่วนหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวโดยตรงควรมีการพัฒนาเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพและบริการด้านการท่องเที่ยว และรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว ประการที่สองปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม การรักษารากฐานวัฒนธรรม ให้คงอยู่โดยการอนุรักษ์ บำรุงรักษา เพื่อจะสามารถใช้เป็นวัตถุดิบหรือต้นทุนของการท่องเที่ยว เช่น โบราณสถาน งานประเพณี เป็นต้น ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ และประการที่สามปัจจัยทางเศรษฐกิจ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การท่องเที่ยว(อมราวดี คำบุญ, 2556)กล่าวคือหากเศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้ ประชาชนมีรายได้มากขึ้นความสามารถในการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่ออัตราการเจริญเติบโตในธุรกิจท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นหมายความว่านอกจากที่จะรักษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไว้ได้แล้วนั้นยังจะช่วยทำให้ชุมชนมีความพัฒนาทางด้านของเศรษฐกิจและทำให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางด้านวัฒนธรรมสืบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แสงล้อมสุวรรณ,ศรีนยา แสงล้อมสุวรรณ. (2555). การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน. วารสารนักษิณบริหาร. 2555 (ฉบับที่4). เลขหน้า 139-146.
- กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย. (2561). การศึกษาศักยภาพและสร้างรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนและมรดกเทศก์ท้องถิ่นการท่องเที่ยวชุมชนเทศบาลตำบลนาครีว อำเภอมะทะ จังหวัดลำปาง. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยชนบุรี.2561 (ฉบับที่28).เลขหน้า 86-97.
- จุไลย์รัตน์ โคนองบัว. (2556). องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม :ศึกษาเปรียบเทียบเทศบาล ตำบลอัมพวา อำเภอมะทะ จังหวัดสมุทรสงคราม กับเทศบาลตำบลสามชุก อำเภอสามชุกจังหวัดสุพรรณบุรี.วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธิดารัฐ ธรรมจง. (2553). การสื่อสารการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: ศึกษาเฉพาะกรณีตลาดเก่า 119 ปี เจ็ดเสมียน จังหวัดราชบุรี.วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- นุชนารถ รัตนสุวรรณศรีชัย. (2554). กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. วารสาร มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 18(1), 31-50.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2549). การพัฒนาและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา. (2557). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ประพัทธ์ชัย ไชยนอก. (2553). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาบ้าน
ด้านซ้าย อำเภอด้านซ้าย จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรม
การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พยอม ธรรมบุตร. (2549). หลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิภาวรรณ มะโนมัน. (2554). การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณีตก
บาตรกลางน้ำ เทศบาลบ้านแหลม อำเภอบางปะมี อำเภอบางปะมี จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์สาขาวิชา
ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมชาย สนั่นเมือง. (2541). ชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว. จุลสารการ
ท่องเที่ยว.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2540). ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- อมราวดี คำบุญ. (2556). การประเมินความพร้อมทางการท่องเที่ยวของเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็ก อำเภอ
เขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการ
ท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กฎหมายและการเมืองการปกครอง

ความเครียดในการปฏิบัติงานและการแก้ไขความเครียดของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์
จังหวัดสระบุรี
Operational Stress and Stress Correction of Correctional Officers of
Saraburi Province

เปมิกา เจริญสุข¹ / ปิยะ กล้าประเสริฐ²
Pemika Charoensuk / Piya Klprasert

¹⁻² สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องความเครียดในการปฏิบัติงานและการแก้ไขความเครียดของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์(1)เพื่อศึกษาระดับความเครียดของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จังหวัดสระบุรี (2) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขความเครียดของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จังหวัดสระบุรี ความเครียดเป็นภาวะของความรู้สึกรุนแรงหรือภาวะอารมณ์ที่รู้สึกไม่สบายใจ และต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งสามารถพบได้ในชีวิตประจำวัน ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดซึ่งสามารถพบได้จากปัจจัยที่เกิดจากตัวบุคคลเองและสภาพแวดล้อมรอบตัวบุคคล ระดับของความเครียดแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ความเครียดระดับต่ำ ความเครียดระดับปานกลาง ความเครียดระดับสูง ความเครียดส่งผลกระทบต่อทางร่างกายทางจิตใจ และทางพฤติกรรม ซึ่งความเครียดมีแนวโน้มว่ามีโอกาสจะเกิดโรคเรื้อรัง เช่น ต่อมหมวกไตมีปัญหา ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ เป็นต้น มีการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นว่าความเครียดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานทำให้เกิดความวิตกกังวลในการทำงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานลดลงอัตราการลาออกเพิ่มมากขึ้น อาชีพเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จังหวัดสระบุรี เป็นอาชีพที่ต้องมีการเผชิญความเครียดในการปฏิบัติงาน สาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมของการทำงาน ในการทำงานที่ต้องขังแสดงความเครียดออกมาให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จังหวัดสระบุรีได้รับรู้ถึงความเครียด การฆ่าตัวตาย การหลบหนี รวมถึงการก่อจลาจลของผู้ต้องขัง โดยที่เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต้องมีการจัดการกับปัญหาดังกล่าว รวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพของผู้ต้องขังให้กลับเข้าไปสู่สังคมได้อย่างปกติสุข ซึ่งมีแนวทางแก้ไข

ความเครียดอันจะส่งผลดีต่อในการปฏิบัติงานขององค์กร และบุคลากร ให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ความเครียด, เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์, สระบุรี

Abstract

Academic article on performance stress of corrections officers, Saraburi Province Objective 1) to study the stress levels of correctional officers of Saraburi Province 2) to study guidelines for correcting stress of Saraburi Provincial Corrections Officers. Stress is a state of uncomfortable feelings or emotions. And faced with problems that can be found in daily life Stress-causing factors can be found in the individual and the environment around them. There are 3 levels of stress. Low levels of stress Moderate stress High levels of stress Stress affects the body, mind and behavior. Which stress tends to have a chance of developing chronic diseases such as adrenal gland problems Muscle aches, etc. There are studies that show that performance stress leads to anxiety at work. Which resulted in a decrease in work efficiency and an increase in turnover rate Occupation Correctional officer, Saraburi Province It is a profession that requires operational coping. Caused by the environment of work The inmates expressed stress to the Saraburi correctional officers of the stress, suicides, escapes, and the inmates' rebellion. Where correctional officers have to have a way to deal with such problems Including promoting and developing the capacity of prisoners to be able to enter society normally There are solutions to stress that will benefit the performance of the organization and personnel to be more efficient in their work.

Keywords: stress , correctional officer , Saraburi province

บทนำ

ความเครียดเป็นภาวะของอารมณ์ จิตใจ หรือความรู้สึกที่ได้เกิดขึ้นในเมื่อบุคคลต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆทั้งที่ได้มีการรับรู้มาแล้วหรือเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน และทำให้รู้สึกถูกกดดัน ไม่สบายใจ วุ่นวายใจ ก้าว วิตกกังวล ตลอดจนถูกบีบบังคับ เมื่อบุคคลรับรู้หรือประเมินว่าปัญหา

เหล่านั้นจะเป็นสิ่งที่คุกคามทางจิตใจ หรืออาจจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายของบุคคล จึงอาจจะมีผลให้สภาวะสมดุลของทั้งทางร่างกายและทางจิตใจเสียไป เมื่อเกิดความเครียด บุคคลจะแสดงปฏิกิริยาในการตอบสนองต่อความเครียดและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านจิตใจและอารมณ์ รวมทั้งด้านพฤติกรรม แต่เมื่อเวลาผ่านไป และความเครียดเหล่านั้นลดลง (ศรีจันทร์ พรจิราศิลป์, 2554)

กรมราชทัณฑ์ สังกัดกระทรวงยุติธรรม ซึ่งได้ย้ายมาจากสังกัดกระทรวงมหาดไทย หลังจากที่ได้มีการปฏิรูประบบราชการของไทย พ.ศ. 2545 (กรมราชทัณฑ์, 2561) ซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมและแก้ไขพฤติกรรม พฤตินิสัยของผู้ต้องขังเมื่อถูกปล่อยไปสู่สังคมอย่างปกติสุข ซึ่งในปัจจุบันนั้นได้ประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ผู้ต้องขังนั้นล้นเรือนจำ การขาดแคลนของกำลังเจ้าหน้าที่ ภาพลักษณ์ของเรือนจำ ทัศนสถาน รวมถึงกรมราชทัณฑ์ และปัญหาการยอมรับในสังคมเมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษ รวมถึงในการปรับเปลี่ยนของบทบาท ภาระกิจ บริหาร งบประมาณ กฎหมาย วัฒนธรรม และค่านิยมขององค์กร ที่ข้าราชการของกรมราชทัณฑ์นั้นจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทสอดคล้องและตอบสนองตามนโยบายของรัฐ งานราชทัณฑ์นั้นเป็นงานที่ป้องกันสังคมให้ปลอดภัย จากการที่ควบคุมผู้ต้องขังเพื่อให้ได้รับการอบรมและแก้ไข ให้กับเข้าสู่สังคมได้โดยที่ไม่กลับไปกระทำความผิดอื่นได้อีก ซึ่งเป็นงานที่มีความซับซ้อนและละเอียดอ่อนที่จะแก้ไขคน จึงจะต้องอาศัยประสบการณ์ในการควบคุมผู้ต้องขัง (กรมราชทัณฑ์, 2550)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเครียดของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จังหวัดสระบุรี และเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขความเครียดของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จังหวัดสระบุรี โดยมี ขอบเขตของเนื้อหาบทความประกอบไปด้วย ความหมายของความเครียด สาเหตุของความเครียด ระดับของความเครียด ผลกระทบของความเครียดที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ ราชทัณฑ์ รวมถึงแนวทางการแก้ไขความเครียด

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของความเครียด

ความหมายของความเครียด ใ้ว่ามาจากภาษาละตินว่า “Stricts” ซึ่งได้หมายถึงความกดดันที่ทำให้บุคคลหนึ่งมีความรู้สึกที่ไม่สบายใจ เป็นสภาวะทางจิตใจที่เกิดจากการที่บุคคลต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งจากตัวเอง หรือสังคมและสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความรู้สึกแปรปรวนทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งความเครียดนั้นจะเป็นปฏิกิริยาที่ได้ตอบสนองทั้งร่างกายและจิตใจ จึงเกิดการปรับตัวที่ได้

แสดงออกมาในรูปแบบของความวิตกกังวล ความวุ่นวายใจและความไม่สบายใจ ซึ่งทำให้นुकคลเสียสมดุลในระบบร่างกายของตนเอง และเป็นแรงผลักดันที่จะทำให้พฤติกรรมของบุคคลนั้นเปลี่ยนไปได้ (จุฑารัตน์ สติธิปัญญาและวัลลภา ษภักดี, 2551 : 93)

ความหมายของความเครียด ใ้ว่าคำจำกัดความของความเครียด เป็นภาวะของความรู้สึกหรือภาวะอารมณ์ที่รู้สึกไม่สบายใจ ความรู้สึกที่ไม่น่ายินดีของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ได้รับรู้ในขณะนั้น ที่มีความต้องการที่มากจนเกินไปและจำเป็นที่ต้องเผชิญหน้ากับความต้อการนั้น ความเครียดเป็นการตอบสนองต่อสิ่งที่เข้ามาบรรเร้า หรือสิ่งที่เข้ามากระตุ้นต่อพฤติกรรมและเหตุการณ์ที่เข้ามาคุกคาม และใช้ความสามารถของตนเองในการแก้ไขเผชิญหน้าและป้องกันได้ ความเครียดหมายถึงความรู้สึกกดดันหรือบีบคั้น และความต้องการ ในการเปลี่ยนแปลงของเงื่อนไขต่างๆ ที่จะส่งผลอยู่บ่อยครั้งต่อสิ่งมีชีวิต รวมถึงบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อม ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการตอบสนองความต้องการในสิ่งใดๆ ที่ไม่แน่นอนของร่างกาย (รสนันท์ แก้วเสน, 2551 : 17)

สรุปได้ว่าความเครียด หมายถึง สภาวะของร่างกายและจิตใจที่จะต้องเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ต่างๆ โดยถูกสิ่งบรรเร้าหรือกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกกดดัน หรือถูกบีบบังคับจนก่อให้เกิดความกังวลใจหรือวุ่นวายใจ ตลอดจนการที่แสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรม ความรู้สึกของบุคคล ที่สามารถรับรู้ได้ถึงความกดดันที่เกินขีดความสามารถของตนเอง ต่อสถานการณ์ต่างๆที่ต้องเผชิญและประเมินว่าตนเองว่าไม่สามารถรับมือที่จะแก้ไขต่อปัญหาที่เกิดขึ้นมาได้

สาเหตุของความเครียด

สาเหตุของความเครียดออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ความเครียดที่เกิดจากสิ่งที่ดี (Positive thing stress) หรือที่เรียกว่าความสุข (Eustress) ซึ่งเป็นความเครียดที่จะทำให้ผู้รับได้เกิดความรู้สึกที่มีความสุข ความคิดสร้างสรรค์ และมีความสามารถที่จะแก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะมีความรู้สึกที่เพลิดเพลินอ้อมอ้อมได้ด้วยคามปิติยินดี ได้แก่ การแต่งงานหรือประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน

2. ความเครียดที่เกิดจากสิ่งที่ไม่ดี (Negative thing stress) หรือที่เรียกว่าความทุกข์ (Distress) ซึ่งเป็นความเครียดที่ทำให้ผู้รับเกิดความรู้สึกที่ไม่พึงพอใจ โดยทั่วไปเมื่อบุคคลจะต้องเผชิญกับเหตุการณ์บางอย่าง ก็จะสามารุเข้าใจได้ทันทีที่เกิดความทุกข์ ได้แก่ ความเจ็บป่วย การหย่าร้าง การสอบที่ผ่านหรือสอบตก (ปิยะฉัตร นาคประสงค์, 2550)

สาเหตุของความเครียด (Cause of stress) คือต้นเหตุของความเครียด ซึ่งหมายถึงสิ่งที่จะทำให้เกิดความเครียด และเป็นปัญหาหรือสถานการณ์ที่จะก่อให้เกิดความไม่สมดุลของระบบในร่างกายของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นทางสรีระ จิตใจ วัฒนธรรม และพัฒนาการ ซึ่งอาจจะเป็นการรบกวนของบุคคลอย่างเฉียวอาจมีสิ่งที่จะก่อให้เกิดความเครียดของบุคคลก็ได้ ซึ่งสาเหตุของความเครียดมีอยู่ 2 ประการ ดังนี้

1. สาเหตุที่เกิดจากตัวของบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วย ความรู้สึกคุ้นเคยกับเหตุการณ์หรือสถานที่ การรับรู้สิ่งที่กำลังจะเข้ามาคุกคาม ความสามารถที่บุคคลควบคุมได้ ความสามารถที่ทำนายได้ ความเข้าใจถึงเหตุผล แรงจูงใจ รวมถึงลักษณะบุคลิกภาพ เช่น คนที่เห็นคุณค่าหรือให้ค่ากับตัวเองสูง จึงเชื่อมั่นว่าตนมีทรัพยากรที่เพียงพอต่อการจัดการกับสถานการณ์ต่างๆ ได้

2. สาเหตุที่เกิดจากสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อม ลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มักจะทำให้บุคคลมีความรู้สึกที่เกิดความเครียด เช่น สถานการณ์ที่มีความรุนแรงหรือมีความอันตรายมาก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่อชีวิต เช่น การแต่งงาน การย้ายที่พักอาศัย การย้ายโรงเรียน เป็นต้น (อมรฤทธิ์ คชกุล, 2550)

สรุปได้ว่า สาเหตุของความเครียดเกิดมาจาก 2 สาเหตุหลัก คือ สาเหตุที่เกิดจากภายในของบุคคลและภายนอกของบุคคล สาเหตุที่เกิดจากภายในของบุคคล ได้แก่ ภาวะทางด้านอารมณ์ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นความโกรธ หงุดหงิดง่าย มีความทุกข์ใจอยู่บ่อยครั้ง มีความเศร้าหรือซึมเศร้า สิ้นหวังในการใช้ชีวิต สาเหตุที่เกิดจากภายนอกของบุคคล ได้แก่ อุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินชีวิตหรือหน้าที่การทำงาน เช่น การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เลวร้ายซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การอยู่ในพื้นที่แออัด การจราจรที่ไม่คล่องตัว สาเหตุเหล่านี้จะก่อให้เกิดความเครียดได้ และสภาวะการทำงานที่ไม่เป็นเวลารวมถึงในบางอาชีพก็เป็นสาเหตุของความเครียดได้

ระดับของความเครียด

ระดับของความเครียดไว้ 3 ระดับ ดังนี้

1. ความเครียดระดับต่ำ (Mild stress) เป็นความเครียดที่เกิดขึ้นและจะหมดไปในระยะเวลาที่สั้นซึ่งอาจจะนานเป็นนาที หรือชั่วโมงเท่านั้น เป็นสภาวะของจิตใจที่ระดับปกติและพบได้ในชีวิตประจำวันของทุกคนที่กำลังเผชิญกับปัญหาซึ่งทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกเครียดเพียงเล็กน้อยเท่านั้นสามารถทนได้ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสรีระ ความคิด รวมถึงพฤติกรรมให้เห็นได้อย่าง

สร้างสรรค์ที่ลดน้อยลง รวมถึงประสิทธิภาพในการทำงานลดน้อยลง นอกจากนั้นพบว่า ระยะเวลาเครียดในการทำงานที่ในระดับค่อนข้างสูง จะมีความสัมพันธ์กับการที่จะก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสุขภาพจิต อาการเจ็บป่วยทางจิต ความเครียดของระบบประสาท มีภาวะซึมเศร้า มีความวิตกกังวลและมีอาการหงุดหงิด

3. ทางพฤติกรรม (Behavioral Consequences of Stress) ความเครียดในการทำงานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในลักษณะ ดังต่อไปนี้

3.1 การกระทำของบุคคล (Performance) เช่น การทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ ผลผลิตของงานหรือการที่มีผลงานน้อย การขาดงานบ่อยหรือการที่ถูกโยกย้ายงาน เป็นต้น

3.2 การตัดสินใจ โคนเฉพาของนักบริหารในระดับที่สูง เมื่อได้ประสบสภาวะเครียดจะมีผลต่อการสั่งการและการวินิจฉัย (Decision-making) เป็นต้น (ศิริรัตน์ อินทรวีเชียร, 2552)

การแก้ไขความเครียด

ในการแก้ไขความเครียดที่เกิดขึ้นมานั้น ควรที่จะวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดซึ่งต้องพิจารณาว่าสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้หรือไม่ แต่หากไม่สามารถแก้ไขได้อาจต้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเพื่อแก้ไขปัญหานั้น เพราะบางครั้งปัญหานั้นอาจไม่ได้เกิดจากเราเพียงคนเดียวก็ได้ โดยมีสารพัดวิธีในการจัดการกับความเครียด การผ่อนคลายทางร่างกาย เช่น การหายใจลึกๆ การออกกำลังกาย การนวด การพักผ่อน การรับประทานอาหาร การอาบน้ำอุ่น การลดความตึงเครียดทางจิตใจ เช่น การสร้างอารมณ์ขัน การคิดในทางบวก การดูภาพยนตร์ การฟังเพลง การหัวเราะ การหายใจลึกๆ การทำสมาธิ การใช้เทคนิคความเงียบ เพื่อหยุดความคิดของตัวเอง ในเรื่องที่ทำให้เครียด สำหรับการฝึกคลายเครียดนั้น เมื่อเริ่มรู้สึกว่ามีอาการเครียดในระดับเล็กน้อย ควรฝึกบ่อยครั้งวันละ 2-3 ครั้ง และควรฝึกทุกวันอย่างต่อเนื่อง เมื่อฝึกจนชำนาญแล้วจึงลดลงเหลือเพียงวันละ 1 ครั้งก็เพียงพอ หรืออาจฝึกเฉพาะเมื่อรู้สึกเครียดเท่านั้นก็ได้ แต่ควรให้ฝึกทุกวัน โดยเฉพาะก่อนนอน จะช่วยให้จิตใจสงบ และนอนหลับสบายขึ้น เพื่อเป็นการลดความเครียดและเพิ่มประสิทธิภาพในการนอน และส่งผลให้การทำงานนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ศรีจันทร์ พรจิราศิลป์ 2554)

การศึกษาเรื่องความเครียดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์

มีการศึกษาความเครียดในการทำงาน ในเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดในการทำงานของบุคลากรในเรือนจำกลางเชียงใหม่เครียด พบว่าความเครียดในการทำงานของบุคลากรในเรือนจำ

กลางเชียงใหม่ มีความเครียดในการทำงานอยู่ที่ระดับปานกลาง ซึ่งการที่บุคลากรในเรือนจำกลางเชียงใหม่เกิดความรับรู้จากแรงกดดัน ในสภาพแวดล้อมของการทำงานที่คาดได้ว่าหนักหรือเกินขีดความสามารถที่จะแก้ไขได้ ซึ่งมีผลทำให้ร่างกายได้มีปฏิริยาในการตอบสนองต่อสภาวะความเครียดดังกล่าว เช่น ความเหนื่อยล้าหรือท้อแท้ การเกิดความวิตกกังวล มีความรู้สึกที่ไม่พึงพอใจในการทำงาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานได้นั่นเอง ความเครียดชนิดนี้จะมีระยะเวลาอาจเป็นชั่วโมงหรือเป็นวัน อาทิเช่น ความเครียดจากงานที่หนักและในระยะเวลาที่เร่งด่วน อาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นไม่รุนแรง เช่น การอ่อนเพลีย เมื่อยล้า ปวดศีรษะ และอาจจะส่งผลกระทบต่อบุคลากรในเรือนจำกลางเชียงใหม่ (นริศรา วงศ์เลย, 2551 : 72)

และการศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดในการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในเรือนจำ เขต 6 พบว่าเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่ปฏิบัติงานในเรือนจำเขต 6 ซึ่งมีความเครียดจากการปฏิบัติหน้าที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นความรุนแรงของความเครียดในระดับที่ 2 ในระยะจิตใจและร่างกายที่กำลังต่อสู้กับความเครียด ความเครียดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในเรือนจำ เขต 6 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพและลักษณะของงานมีความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งประเด็นที่ก่อให้เกิดความเครียดสูงสุด คือ งานที่ได้ปฏิบัติอยู่ไม่มีโอกาสในความก้าวหน้าในหน้าที่การงานมากกว่า สายงานอื่น ด้านเพื่อนร่วมงานมีความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งประเด็นที่ก่อให้เกิดความเครียด คือ เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานมีการฟ้องร้องผู้บังคับบัญชา และมีการกลั่นแกล้งกันอยู่เสมอ ด้านผู้บังคับบัญชามีความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งประเด็นที่ก่อให้เกิดความเครียด คือ ผู้บังคับบัญชาได้มอบหมายงานด้วยความลำเอียงและเข้าข้างกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ด้านนโยบายมีความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งประเด็นที่ก่อให้เกิดความเครียด คือ งานที่ปฏิบัติอยู่นั้นไม่มีความสอดคล้องกับแผนงานงบประมาณ และระเบียบปฏิบัติ (อารยา บุญเปลื้อง, 2550)

สรุป

เมื่อมีความเครียดที่เกิดขึ้นจากการทำงานหรือเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ย่อมส่งผลกระทบที่ไม่ดีต่อทั้งด้านร่างกายและทางด้านจิตใจ ซึ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดสูงเกี่ยวเนื่องจากการทำงานและเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติงาน เช่น เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จังหวัดสระบุรี เป็นกลุ่มที่มีความเครียดในการปฏิบัติงานเพราะจะต้องปฏิบัติงานมีความเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบและอยู่ในสถานที่เดียวกันกับผู้ต้องขังหรือผู้กระทำความผิดทางกฎหมาย รวมถึงการพัฒนาอบรมและเพิ่ม

ศักยภาพของผู้ต้องขังให้กับผู้สังเกตภายนอกได้โดยปกติ ซึ่งมีความเครียดจากความเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของผู้ต้องขัง การหลบหนีออกจากที่สถานที่คุมขัง และการก่อจลาจลขึ้น

วิธีในการจัดการกับความเครียด การผ่อนคลายทางร่างกาย เช่น การหายใจลึกๆ การออกกำลังกาย การนวด การพักผ่อนการลดความตึง ความเครียดทางจิตใจ เช่น การสร้างอารมณ์ขัน การคิดในทางบวก การดูภาพยนตร์ การฟังเพลง การหัวเราะ การหายใจลึกๆ การทำสมาธิ เพื่อให้ภาวะอารมณ์ผ่อนคลายความเครียด อันจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานขององค์กร และบุคลากร ให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมราชทัณฑ์. (2550). **กองกลางเจ้าหน้าที่**. (สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2563), ออนไลน์
<http://www.correct.co.th>.
- กรมราชทัณฑ์. (2561). **ประวัติกรมราชทัณฑ์**. นนทบุรี (สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2563), ออนไลน์
<http://www.correct.go.th/>.
- จุฬารัตน์ สติธิปัญญาและวัลลภาชภักดี. (2551). **สุขภาพจิต**. สงขลา: บริษัทนำศิลป์โฆษณา.
- นริศรา วงศ์เดช. (2551). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดในการทำงานของบุคลากรในเรือนจำกลางเชียงใหม่**. เชียงใหม่: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิยะฉัตร นาคประสงศ์. (2550). **ผลของโปรแกรมการใช้อารมณ์ขันเพื่อลดความเครียดของวัยรุ่น**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง.
- รสนันท์ แก้วเสน. (2551). **กระประเมินคุณภาพชีวิตและความเครียดของผู้หญิงวัยสูงอายุที่เข้าร่วมโปรแกรมการออกกำลังกายในน้ำ**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศรีจันทร์ พรจิราศิลป์. (2554). **บทความความเครียดและการแก้ไขความเครียด**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาเภสัชวิทยา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริรัตน์ อินทรวชิเชียร. (2552). **ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษด้านการเขียนที่ส่งผลต่อความเครียดในงานของพนักงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานของบริษัท จี เจ สตีล จำกัด (มหาชน) วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ภาควิชามนุษยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.**

อมรฤทธิ คชกุล. (2550). การพัฒนาโปรแกรมการฝึกทักษะการเผชิญปัญหาเพื่อลดความเครียด ของ
นักเรียนนายร้อยตำรวจ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
อารยา บุญเปลื้อง. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดในการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่
ราชทัณฑ์ในเรือนจำเขต 6. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. สำนักบรรณ
สารสนเทศ.

**ทัศนคติของประชาชนผู้มาใช้บริการ และคุณภาพการให้บริการ
ของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง**
**Attitude of the People Who Use the Service and Service Quality
of Muang Ang Thong Police Station Ang Thong Province**

สุพจน์ วรรณโอสถ¹ / ปิยะ กล้าประเสริฐ²

^{1,2}สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Email: Supoj1997@gmail.com

บทคัดย่อ

สถานีตำรวจเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรมที่เป็นอันตรายต่อประชาชน และบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชนอีกด้วย การที่จะดูแลและควบคุมประชาชนในพื้นที่ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย รวมถึงการรักษาผลประโยชน์สาธารณะต่างๆ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ที่สถานีตำรวจแต่ละแห่งได้รับผิดชอบ ซึ่งการให้บริการกับประชาชนเป็นเรื่องสำคัญมากอย่างยิ่ง จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการทำงานในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการให้ข้อมูลแก่ประชาชนผู้มาใช้บริการ หรือด้านมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีต่อประชาชนผู้มาใช้บริการ ดังนั้นสถานีตำรวจจึงจำเป็นต้องทราบถึงทัศนคติของประชาชนผู้มาใช้บริการที่มีต่อการให้บริการของสถานีตำรวจเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขงานด้านการบริการประชาชนของสถานีตำรวจให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ทัศนคติ, การให้บริการ, สถานีตำรวจ

Abstract

The police station is the main agency with direct responsibility for maintaining public order in the area it is responsible for. To prevent and suppress crimes that are dangerous to people. And treat suffering for the people as well to supervise and control people in the area to comply with the law Including maintaining public interests in order to achieve public order in areas where each police station is responsible the service to the people is very important, so the concept of working in various fields has to be adjusted, whether it is providing information to the people who use the service. Or the human relationship of the police with the people who use the service Therefore, the police station needs to know the attitude of the people using the service towards the service of the police station. To be a guideline in improving the work of the public service of the police station to be more efficient.

Keywords: attitude, service, police station

บทนำ

สถานีตำรวจเป็นหน่วยงานในการทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งเป็นการกิจหลักของตำรวจ ประชาชนและสังคมจะใช้บริการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจหากสามารถเพิ่มประสิทธิภาพให้กับสถานีตำรวจได้มาก ประชาชนจะได้รับผลประโยชน์โดยตรง และก่อให้เกิดความพึงพอใจ แต่อย่างไรก็ตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในปัจจุบันยังคงมีปัญหาอยู่หลายประการ งานของตำรวจยังคงมีความเคลงใจจากสาธารณะชนอยู่เสมอว่าการปฏิบัติงานไม่ได้ผลเต็มที่เท่าที่ควร ซึ่งมีข้อวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ มากมายเกี่ยวกับคุณภาพในการทำงานและพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ และการบริการยังไม่เป็นที่น่าพอใจของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการที่ทำให้ประชาชนต้องเสียเวลาแล้วบางครั้งประชาชนต้องพบกับการแสดงมารยาทที่ไม่ดีของตำรวจ และความไม่มีน้ำใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจบนสถานีตำรวจ ทั้งนี้เพราะระเบียบวิธีปฏิบัติและขั้นตอนของทางราชการมีมากทั้งยุ่งยากสลับซับซ้อน เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงมักใช้อำนาจหน้าที่ที่ตนมีอยู่ตามกฎหมายอย่างไม่เป็นธรรมและลดหล่นกัน เช่น การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมรถยนต์ที่จอดในที่ห้ามจอดทำให้ประชาชนมองตำรวจว่าถ้าตำรวจได้รับผลประโยชน์ตอบแทนแล้วตำรวจจะละเว้น ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย อีกทั้งยังมีกลุ่มอิทธิพลที่ผิดกฎหมายใช้ระบบให้

สิ้นบนแก้ตำรวจเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตน ทำให้ตำรวจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่ชอบธรรมด้วยกฎหมายและกลับกลายเป็นเครื่องมือของผู้มีอิทธิพล (กิรณา ชนะไพร์พล, 2548: 4)

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการให้บริการแก่ประชาชนในแนวทางการดำเนินงานที่ตั้งเอาไว้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วนแต่อย่างใด และเพื่อสร้างภาพพจน์ของตำรวจให้เป็นที่พึงของประชาชน จึงต้องมีการศึกษาทัศนคติของประชาชน ผู้ใช้บริการสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองอ่างทอง เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขงานด้านการบริการประชาชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในระดับสถานีตำรวจให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการให้บริการของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง
3. เพื่อทบทวนวรรณที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของประชาชนผู้มาใช้บริการ และคุณภาพการให้บริการของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. การบริหารงานของสถานีตำรวจ

กองสารนิเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2559) กล่าวถึง การบริหารงานสถานีตำรวจว่าเป็น การดำเนินงานด้านต่างๆ ได้แก่ งานอำนวยความสะดวก งานปกครองป้องกัน งานจราจร งานสืบสวนปราบปราม และงานสืบสวนสอบสวน ให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ก่อนที่จะนำไปสู่กระบวนการของพนักงานอัยการ ศาล และราชทัณฑ์ ในลำดับต่อไป โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ตัวข้าราชการตำรวจ งบประมาณ วัสดุสิ่งของ วิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งรวมถึงอำนาจหน้าที่เวลา ความตั้งใจในการทำงาน สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นอุปสรรคในการดำเนินการ

2. หลักการบริหารงานของสถานีตำรวจ

การบริหารงานตำรวจ ควรจะต้องมีพื้นฐานมาจากหลักการบริหารงานทั่วไป แล้วนำมาปรับใช้กับสถานีตำรวจ ซึ่งมีปรมจารย์ทางด้านการบริหารหลายท่านได้เสนอหลักในการบริหารทั่วไปไว้ดังนี้

- (1) หลักการแบ่งงานกันทำ
- (2) การมอบหมายอำนาจและความรับผิดชอบ
- (3) การมีระเบียบวินัย
- (4) เอกภาพในการบังคับบัญชา
- (5) เอกภาพในกาอำนาจการ
- (6) ประโยชน์ส่วนบุคคลต้องถือเป็นรองจากประโยชน์ส่วนรวม
- (7) ให้ผลตอบแทนการทำงาน
- (8) การรวมอำนาจ
- (9) การจัดสายการบังคับบัญชา
- (10) ระเบียบและคำสั่ง
- (11) ความเสมอภาค
- (12) ความมั่นคงในหน้าที่การงาน
- (13) ความคิดริเริ่ม
- (14) ความสามัคคี

การบริหารจัดการสถานีดำรวจได้นำหลักการบริหารทั่วไปของฟายอล (Fayol) ซึ่งมี 14 ข้อมาใช้ในการบริหารจัดการสถานีดำรวจซึ่งบริหารได้ยึดถือและนำหลักการบริหาร 14 ข้อ มาประกอบกับหลักการตำรวจอาชีพ และอุดมคติของตำรวจไทยไปใช้ในการบริหารสถานีดำรวจซึ่งจะทำให้ผู้บริหารที่มีคุณธรรมในการปกครองบังคับบัญชาและได้รับการยกย่องนับถือจากเพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาอันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของสถานีดำรวจมีประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชน

3. วัตถุประสงค์ของการบริหารงานสถานีดำรวจ

(1) เพื่อคุ้มครองชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สินของประชาชน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เป็นปัญหาสำคัญของสังคมและมีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิต และการประกอบกิจกรรมประจำวันของประชาชนอย่างมาก สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงต้องพยายามทุ่มเทและระดมสรรพกำลังทั้งปวง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการให้ความปลอดภัยในชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สินแก่ประชาชน

- (2) เพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จัดได้ว่าเป็นหน้าที่หลักของตำรวจ เพราะมี

Kendler (1963: 572) กล่าวว่าทัศนคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมของบุคคล ที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางสนับสนุน หรือต่อต้านบุคคล สถาบัน สถานการณ์ หรือแนวความคิด

Murphy and Newcomb (1973: 887) ได้ให้ความหมายของคำว่า ทัศนคติ หมายถึง ความชอบหรือไม่ชอบ ฟังพอใจ หรือไม่ฟังพอใจที่บุคคลแสดงออกมาต่อสิ่งต่างๆ

สรุปได้ว่า ทัศนคติเป็นความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างความรู้สึก และความเชื่อ หรือการรู้ของบุคคลกับแนว โน้มที่จะมีพฤติกรรมโต้ตอบต่อเป้าหมายของทัศนคตินั้น โดยสรุปทัศนคติเป็นเรื่องของจิตใจ ทำที่ ความรู้สึกนึกคิด และความโน้มของบุคคลที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร หรือการเปิดรับรายการของสถานการณ์ที่ได้รับมา ซึ่งเป็น ไปได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ทัศนคติจะมีผลทำให้เกิดการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ออกมา

5. แนวคิดความพึงพอใจ

วิวัฒน์ หล่อพัฒนาเกษม (2550) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ความนิยม และประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ และจะเกิดขึ้นต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป

สรชัย พิศาลบุตร (2550: 135) ความถึงพอใจของลูกค้าหรือผู้ใช้บริการ หมายถึง การที่ลูกค้าหรือผู้ใช้บริการได้รับสิ่งที่ต้องการ แต่ต้องอยู่ในขอบเขตที่ผู้ให้บริการสามารถจัดหาหรือบริการให้ได้ โดยไม่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีงาม

กนกวรรณ รักเหล็ก (2553: 31) ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลเพื่อสนองตอบต่อความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจแสดงออกมาในทางบวกสำหรับสิ่งที่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวัง หรือทางลบสำหรับสิ่งที่ไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวัง

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองตามความประสงค์หรือความต้องการ ซึ่งความพึงพอใจจะเกิดขึ้นหากความต้องการได้รับการตอบสนองแก่บุคคลนั้นได้ แต่ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน หรือมีความพึงพอใจมากขึ้นอยู่กับค่านิยมของแต่ละคน และในทางกลับกัน ถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

กับพวกเราทุกคนทั้งทางตรงและทางอ้อม ในฐานะที่เราทุกคนต่างก็เป็นผู้บริโภค เราจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้บริการจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนอยู่เสมอ กล่าวโดยสรุปนอกจากการบริการจะเป็นกิจกรรมที่ความจำเป็นและเกี่ยวข้องกับผู้บริโภค โดยทั่วไปแล้ว การบริการยังมีส่วนช่วยให้การดำเนินชีวิตของผู้บริโภคมีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

สรุปได้ว่า การให้บริการ คือ กิจกรรมใด ๆ ที่บุคคลใดหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนำเสนอให้กับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวก การช่วยเหลือ การสนับสนุนต่อบุคคลอื่น การบริการที่ดีแก่ลูกค้า หรือการทำให้ลูกค้ามีความสุข และได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่ การช่วยให้ผู้อื่นประสบความสำเร็จในสิ่งที่เขาต้องการ โดยที่ทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำออง เปกาโร และศิริพงษ์ ทองจันทร์ (2560) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรวชิรบุรี อำเภอวชิรบุรี จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านระบบการให้บริการ ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่และข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบได้แก่ การจัดสรรบริการ การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ประชาชน เช่น การจัดบริการข่าวสาร การจัดการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน การออกใบอนุญาตการควบคุมทะเบียนต่าง ๆ การควบคุมการเลือกตั้ง ด้านระบบการให้บริการได้แก่ มีความสะดวกในการติดต่อขอรับบริการด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ การแก้ไขปัญหาห้องเรียนและตอบข้อสงสัยในเรื่องรื้อถอนทุกซ์ ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ให้บริการมีจำนวนเพียงพอ ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ได้แก่ สถานที่ตั้งของสถานีตำรวจสะดวกต่อการเดินทาง การศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจวชิรบุรี อำเภอวชิรบุรี จังหวัดมหาสารคามพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับความพึงพอใจโดยรวมแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกัน อาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 งานที่ใช้บริการต่างกัน มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

พันตรีบุญมี ชนะรักษ์ (2560) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของหน่วยสัสดี อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของหน่วยสัสดีอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด (2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของหน่วยสัสดีอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ (3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการพัฒนาการให้บริการของหน่วยสัสดีอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มาใช้บริการหน่วยสัสดีอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 363 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามมาตราส่วนค่าห้าระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA : F-t-test) ผลการวิจัยพบว่า (1) ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของหน่วยสัสดีอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากในทุกด้านของการสอบถามซึ่งเรียงจากด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อย ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ ด้านขั้นตอนการให้บริการ ด้านสถานที่และด้านการประชาสัมพันธ์ (2) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของหน่วยสัสดีอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ (3) ประชาชนมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาการให้บริการของหน่วยสัสดีอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงจากความถี่จากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ควรมีข้อมูลทางเว็บไซต์ที่เป็นปัจจุบัน เช่น ข่าวสาร ที่ควรรู้เกี่ยวกับหน่วยสัสดี ควรมีป้ายแสดงขั้นตอนการให้บริการแต่ละงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยสัสดี และควรมีเจ้าหน้าที่พลเรือนร่วมให้การบริการ

ปรมัทธ์ ชันแก้ว (2561) ได้ศึกษาคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี (2) เปรียบเทียบระดับคุณภาพในการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 3) ศึกษาผลของพฤติกรรมการใช้บริการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 769 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) คุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมีคุณภาพมาก เมื่อพิจารณาจำแนกรายด้านพบว่า ด้านการบริการทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นด้านการควบคุมและจัดการจราจร และด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (2) การเปรียบเทียบคุณภาพในการให้บริการประชาชน

พบว่า ระดับการศึกษาสูงสุดละรายได้รวมต่อเดือนที่แตกต่างกันมีระดับคุณภาพในด้านการบริการทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ปัจจัยความสัมพันธ์ระดับคุณภาพในการให้บริการ พบว่า จำนวนครั้งที่มาติดต่อมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระดับคุณภาพในการให้บริการ โดยตัวแปรที่มีอำนาจในการพยากรณ์คุณภาพในการให้บริการประชาชน คือ จำนวนครั้งที่มาติดต่อเพียงตัวแปรเดียวและเป็นไปในทิศทางบวก

สรุปผลการศึกษา

ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของสถานีตำรวจนั้น เกิดจากการรับรู้ ความนิยม และประสบการณ์ที่ประชาชนได้รับ และจะเกิดขึ้นต่อเมื่อความต้องการนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่ประชาชนในเรื่องที่ต้องการได้ ซึ่งความพึงพอใจของประชาชนแต่ละบุคคลนั้นย่อมมีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับการให้บริการของสถานีตำรวจที่นำเสนอให้กับประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวก การช่วยเหลือ การบริการที่ดี หรือการให้ผลประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยที่ประชาชนทุกคนต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน แต่หากมีข้อบกพร่องหรือสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขการทำงานให้ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขงานด้านการบริการประชาชน และหาแนวทางการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจึงจะสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนที่มาใช้บริการได้ เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจจะอยู่ที่ผลการปฏิบัติงานของการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บังคับบัญชาสถานีตำรวจต้องเป็นผู้นำที่ดี เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ความพึงพอใจของประชาชนแต่ละบุคคลนั้นย่อมมีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องทำให้ประชาชนทุกคนรู้สึกว่าได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน
3. การปรับเปลี่ยนแนวทางการทำงานในด้านการบริการประชาชน และหาแนวทางการบริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ รักเหล็ก. (2553). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของที่ว่าการอำเภอไชยา
อำเภอไชยาจังหวัดสุราษฎร์ธานี. ภาคนิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- กิริมา ชนะไพร์พล. (2548). ความพึงพอใจต่อการให้บริการของสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมือง จังหวัด
จันทบุรี ตามมาตรฐาน P.S.O. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการทั่วไป).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กองสารนิเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2559). **โรงพักเพื่อประชาชน**. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2563,
ออนไลน์ : <https://saranitet.police.go.th>.
- ฉัตยาพร เสมอใจ. (2550). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ธีรกิติ นวรัตน์ ณ อุษยา. (2552). การตลาดบริการแนวคิดและกลยุทธ์. พิมพ์ลักษณ์, กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีสิน เหลี่ยมสมบัติ. (2550). **ปัญหาและความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการ
บริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่อุดรดิตถ์
เขต 2**. (ม.ป.ป.). (ม.ป.ท.).
- ปรมภ์ร์ ชันแก้ว. (2561). **คุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจในอำเภอเมือง จังหวัด
นนทบุรี**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- พันตรีบุญมี ชนะรักษ. (2560). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของหน่วยสวัสดิ
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหาภู
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.
- มณฑิรา สุวรรณมณีรัตน์. (2553). **ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรเทศบาลตำบลแหลมทอง
อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิวัฒน์ หล่อพัฒนาเกษม. (2550). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการด้านสาธารณสุขปก
กิจการประปาของเทศบาลโคกกรวด อำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมา**.
การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัย
การปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศรีชด ฉายาพงษ์. (2553). ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของข้าราชการตำรวจ ชั้นสัญญาบัตร และชั้นประทวนกองบังคับการอำนวยการตำรวจภูธรภาค 2 ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมิต สัจฉกร. (2550). การต้อนรับและบริการที่เป็นเลิศ. กรุงเทพฯ: สายธาร.

สรชัย พิศาลบุตร. (2550). การสร้างและประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม. สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2563, เข้าถึงได้จาก : <http://www.novabizz.com/NovaAce/Attitude.htm>.

ลำอาง เปกาโร และศิริพงษ์ ทองจันทร์. (2560). ความพึงพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรวาปีปทุม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

G. Murphy, L. Murhhy, and T. Newcomb. (1973). Attitude. Retrived Oterber 25, 2009, from URL: <http://www.novabizz.Ace/Attitude.htm>.

Howard H. Kendler. (1963). Attitude. Retrieved October 13, 2006, from URL: <http://sarawud.Wordpress.com>.

การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเสือ อำเภอหนองเสือ
จังหวัดปทุมธานี ในการป้องกันการแพร่กระจายของโรคไวรัสโคโรนา 2019

Participation of People in the Area of Nong Suea Subdistrict Municipality, Bueng Ba
Subdistrict, Nong Suea District Pathum Thani Province, in Preventing the Spread of
Coronavirus Disease 2019

ธนากร ขันธจิตต์¹ / ปิยะ กล้าประเสริฐ²

Thanakorn khanthjit / Piya Klprasert

¹⁻²สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

วิกฤตโลกปัจจุบัน โรคระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบรุนแรงไปทั่วโลก ซึ่งเป็นปัญหาในระดับประเทศ ดังนั้นทำให้ประเทศไทยจึง มีมาตรการป้องกันการแพร่กระจายของโรคไวรัสโคโรนา โดยมีหน่วยงานภาครัฐหรือ ส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงาน หลักในการดูแลความสงบ ความช่วยเหลือ ดำเนินการปฏิบัติตามหลักข้อกำหนดที่ถูกหลักอนามัย โดยการศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษา บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเสือ ตำบลบึงบา อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี การป้องกันการแพร่กระจายของโรคไวรัสโคโรนา 2019 โดยศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน เพื่อแก้ปัญหาการแพร่กระจายของโรคกับเทศบาลตำบลหนองเสือ และ ประชาชนให้การสละเวลาส่วนตัวในการมีส่วนร่วมเพื่อมาร่วมปฏิบัติในการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่ เกิดการแพร่กระจายของโรคไวรัสโคโรนา โดยจะได้รับผลประโยชน์จากการแก้ไขปัญหาการแพร่ ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ในเรื่องการ ได้รับการเยียวยาหรืออุ้มชูชีพในการช่วยเหลือ ดังนั้น ประชาชนจึงมี ส่วนร่วมในการรายงาน การปฏิบัติ แสดงความคิดเห็นใน มาตรการแก้ไข ปัญหา การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับทางเทศบาลตำบลหนองเสือ เพื่อสามารถปรับเปลี่ยน วิธีการปฏิบัติงานตามสถานการณ์ ระหว่างเจ้าหน้าที่เทศบาล กับประชาชน ให้มีความปลอดภัยจากโรค

ไวรัสโคโรนา 2019 ที่กำลังระบาดให้ความคุ้มครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการให้ความร่วมมือของประชาชน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, เทศบาล, การป้องกัน

Abstract

Current global crisis Infectious Diseases Rus Corona 2019 That had a severe impact around the world Which is a national problem Therefore, Thailand There are measures to prevent the spread of the coronavirus disease. With government or local agencies as the main agency in maintaining peace Help Follow the principles of hygienic requirements. By this study Role of People Participation in Nong Suea Sub-District Municipality, Bueng Ba Sub-district, Nong Suea District, Pathum Thani Province Preventing the spread of COVID-19 by studying public participation in planning. To solve the problem of disease transmission with Nong Suea Sub-district Municipality and People devote their own time to take part in acting solving problems that have spread to the coronavirus disease. Which will receive the results Yichn from solving the problem of the coronavirus outbreak 2019 in regard to receiving medication or rescue bags Therefore the people have Participate in reporting practice, expressing ideas and opinions on measures to tackle the problem of the Coronavirus 2019 For the Nong Suea Subdistrict Municipality In order to be able to adjust the method of operation according to the situation Between municipal officials and the people to be safe from the epidemic coronavirus disease 2019, effective control In the cooperation of the people.

Keywords: participation, municipal, prevention

ดำเนินการตามแผน การได้รับประโยชน์อย่างเป็นธรรมจากกิจกรรม และการประเมินผลเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาจาก บทเรียนรู้อารมณ์ร่วมกันของกิจกรรมการพัฒนานั้น ๆ

โคเฮนและ อัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, อ้างใน) : อคิสรณ์ ชัดสีโต (2551: 6) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาว่า สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไร และการมีส่วนร่วมเสียเวลาส่วนตัวในการพัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจวางแผนไว้ จนมีสิทธิการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ประชาชนในชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการโดยสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาการมีส่วนร่วม นั้นอย่างเสมอภาค

สรุปได้ว่า ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องมีการวางแผน ปฏิบัติงาน หรือการแก้ไขปัญหา ของประชาชนในท้องถิ่นที่ ในการมีส่วนร่วมจะต้องมีการวางแผนเพื่อการร่วมมือในการปฏิบัติตามที่เจ้าหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติงานไปตามประสิทธิภาพ และประชาชนทุกคนต้องได้รับสิทธิเท่าเทียมกันทุกคน เพื่อผลประโยชน์ของแต่ละคนที่จะได้รับการช่วยเหลือการมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบโปร่งใส ของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

ความหมายขององค์ประกอบ และระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ความหมาย ของการมีส่วนร่วมของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองการปกครองและการพัฒนาประเทศ และชุมชนท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบรากฐานที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และการบริหารงานในทุกระดับของการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการบริหารส่วนกลางส่วนภูมิภาคและ ส่วนท้องถิ่น

ถวิลวดี บุรีกุล (2552) ได้ให้ความหมายของ ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมคือการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและ การบริหารมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ และการจัดสรรทรัพยากรต่างๆในระหว่างประชาชนให้เท่าเทียมกันอำนาจในการตัดสินใจ และการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ นั้นจะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีการเพิ่มการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ (2552) ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการแผ่นดินไว้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีเหตุผล และสมดุลกับอำนาจในการ

บริหารราชการแผ่นดินนั้นจะช่วยทำให้การบริหารราชการแผ่นดินตอบสนองและ ตรงกับความต้องการของ ประชาชน โดยส่วนรวมอย่างแท้จริงเนื่องจากประชาชนเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการบริหารราชการแผ่นดินจึงควรเป็นผู้ที่มีส่วนสะท้อนความต้องการให้ผู้ดำเนินการได้รับทราบ

กล่าวโดยสรุป“ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะและ เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและ การตัดสินใจของรัฐ อันจะนำไปสู่กระบวนการดำเนินงานและ การจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมและยอมรับร่วมกัน

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน การปกครองท้องถิ่น

เป็นรูปแบบการจัดระเบียบบริหารราชการ แผ่นดินตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) จากรัฐบาลไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบ ต่างๆซึ่งมีผู้บริหารและ สมาชิกสภาเป็นตัวแทนจากประชาชนทำหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนภายใต้ขอบเขตที่กำหนด ตามกฎหมายบนฐานความคิดว่าตัวแทนประชาชนดังกล่าวจะเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับพื้นที่และ ประชาชนย่อมรู้ปัญหาความต้องการของประชาชน และสามารถกำหนดทิศทางกิจกรรมการพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของ ประชาชนได้มากกว่าองค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในระดับพื้นที่การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการปกครองท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการบริหารงานการพัฒนาและ แก้ไขปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แก่ประชาชน โดยมีลักษณะรูปแบบและกฎหมายระเบียบแผนหรือแนวทางการพัฒนาดังนี้

ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่เป็นสิทธิซึ่งเป็นอำนาจอัน ชอบธรรม หรืออำนาจตามที่มีกฎหมายรองรับให้กระทำใด ๆ ได้อย่างอิสระโดยไม่กระทบถึงสิทธิของคนอื่น

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นแบ่งออกเป็นรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่เป็นทางการ (Formal Organization) เป็นการมีส่วนร่วมลักษณะที่เป็นองค์กรมีการจัดโครงสร้างอย่าง เป็นระเบียบแบบแผนเช่นคณะกรรมการหมู่บ้านคณะกรรมการหรือสภาองค์กรชุมชน)

2. รูปแบบที่ไม่เป็นทางการ (Informal Organization) เป็นลักษณะของการรวมตัวกัน โดยมีเป้าหมายจุดร่วมเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันในรูปแบบพฤติกกรรมการทำงานร่วมกัน ไม่มีการจัดโครงสร้างภายในที่ตายตัว

ปัญหาและ ข้อเสนอ การแก้ปัญหาของ การมีส่วนร่วมของ ประชาชน

ปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นถึงแม้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นจะเป็นสิ่งสำคัญที่มีการพัฒนากระบวนการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนามาอย่างต่อเนื่องทั้งการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เห็นความสำคัญในการบริหารงานด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนรวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนบทบาทภาคประชาชน และการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่ยังพบว่ามิประเค้นปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2559)

1. ปัญหาในส่วน of ประชาชนประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมโดยมีสาเหตุหลายประการดังนี้ การไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างไม่เพียงพอไม่ทั่วถึงหรือเท่าเทียมกันทุกกลุ่มองค์กรที่เกี่ยวข้องและรวมถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารล่าช้าไม่ทันต่อสถานการณ์ของปัญหา

2. การที่ประชาชนไม่เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมของตนเองว่ามีบทบาทต่อการพัฒนาท้องถิ่นมากน้อยแค่ไหนคิดเพียงว่ามีผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่ก็เพียงพอแล้ว

3. การไม่มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหลาย ๆ กิจกรรมที่จำเป็นจะต้องร่วมมือกันโดยอาจเป็นเพราะเงื่อนไขข้อ จำกัด ด้านเวลาที่ไม่ตรงกันหรือบางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

4 การที่ประชาชนปฏิเสธไม่เข้าไปมีส่วนร่วมด้วยเหตุผลต่างๆเช่น ไม่มีเวลาต้องทำมาหากินหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2559 : รายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น)

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ และมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนรวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐอันจะนำไปสู่กระบวนการดำเนินงานและการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมและการยอมรับถูกต้อง ตามการระเบียบที่กำหนด

ข้อมูลโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาคือเชื้อไวรัสที่มีรูปร่างคล้ายมงกุฎพบครั้งแรกกลางทศวรรษที่ 1960 โดยมีเชื้อไวรัสโคโรนาอยู่ 4 สายพันธุ์ใหญ่ ๆ ด้วยกัน แต่ตัวที่ระบอบมากที่สุดคือ SARs CoV พบครั้งแรกที่ประเทศจีนปี ค.ศ. 2002 - 2003 ซึ่งได้ระบาดไปทั่วโลกและ โดยเฉพาะในประเทศไทย จนพบครั้งล่าสุด ที่เมืองอู่ฮั่นเมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ตอนกลางของประเทศจีนโดยบริเวณที่พบผู้ป่วยมากที่สุดและคาดว่าน่าจะเป็นรังของโรคคือตลาดอาหารทะเลและสัตว์หายากในเมืองซึ่งได้แพร่กระจายไปในหลายเมืองในประเทศจีนและหลายประเทศเช่น ไทย เกาหลี ใต้ ไต้หวันฮ่องกง มาเก๊า ญี่ปุ่น มาเลเซีย เวียดนาม สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา เป็นต้น (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สืบค้นวันที่ 28 มกราคม 2563)

อาการและลักษณะการติดต่อ

ประชาชนสามารถติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 นี้ได้หรือไม่ ประชาชนสามารถติดเชื้อได้จากข้อมูล ณ วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2563 พบว่ามีผู้ป่วยโรคปอดอักเสบจากเชื้อไวรัสนี้ จำนวน 1,354 ราย เสียชีวิต 41 ราย นอกจากนี้ไวรัสสามารถแพร่กระจายจากคนสู่คนได้ผ่านทาง การไอ จาม สัมผัส น้ำมูก น้ำลาย ดังนั้น จึงต้องระมัดระวังไม่ให้ผู้ป่วยที่มีอาการทางเดินหายใจสงสัยจากเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 ไปสัมผัสใกล้ชิดหรือใช้สิ่งของร่วมกันกับผู้อื่น เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายเชื้อ หรือ ผู้มีประวัติเดินทางมาจากเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน หรือเมือง ที่มีการประกาศเป็นพื้นที่ระบาด ภายใน 14 วันก่อนเริ่มมีอาการป่วย

คำแนะนำในการป้องกันตนเอง

หากมีอาการป่วย หากมีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ น้ำมูกไหล หายใจเหนื่อย ภายใน 14 วัน หลังกลับมาจากเมืองต่างประเทศ โปรดไปพบแพทย์และยื่นบัตรคำแนะนำ ด้านสุขภาพ สำหรับผู้เดินทางเข้ามาในประเทศไทย กับแพทย์ ผู้ทำการรักษาพร้อมแจ้งประวัติการเดินทาง ท่านอาจได้รับเชื้อโรคก่อนเดินทางมายังประเทศไทย กรุณาแจ้ง รายละเอียด ต่างๆ กับแพทย์ผู้ทำการรักษา เช่น อาการป่วย วันที่เริ่มมีอาการป่วย วันเดินทางมาถึงประเทศไทย สถานที่พัก เพื่อแพทย์จะได้วินิจฉัยได้ถูกต้องและรักษาได้ทันท่วงที แพทย์ผู้ทำการรักษาจะรายงานต่อหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข เพื่อดำเนินการ ป้องกันควบคุมโรคโดยเร็ว(กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สืบค้นวันที่ 28 มกราคม 2563)

การล้างมือประจำ - Normal hand washing เพื่อเป็นการล้างมือเพื่อขจัดสิ่งสกปรกต่างๆ ที่อาจจะติดเชื้อโรคอยู่หรือ การล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล (Alcohol gel) ไม่สะดวกในการล้างมือด้วยน้ำ

และมือไม่ปนเปื้อนสิ่งสกปรก หรือสารคัดหลั่ง จากการสัมผัสเชื้อโรค ให้ทำความสะอาดมือด้วย แอลกอฮอล์เจล

การสวมใส่หน้ากากอนามัย ควรให้ด้านสีเข้มออกด้านนอกเสมอ คลุมให้ปิดจมูก ปาก คาง คล้องหู ขยับให้พอดีกับใบหน้า กดลวดขอบบนให้สนิท กับสันจมูก โดยเปลี่ยนทุกวันและทิ้งลงในภาชนะที่มีฝาปิด เพื่อป้องกัน การติดเชื้อ และสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อออกไปนอกสถานที่ แออัด ถ้าหากการไอ จาม ในที่สาธารณะ ควรหากระดาษชำระ หรือ ทิชชู มาปิดปาก เพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อโรคกระจาย แล้วนำไปทิ้งในถังขยะปิดให้เรียบร้อยหลังจากไอ จามเสร็จแล้ว ควรล้างมือให้สะอาดทุกครั้ง ด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ เพื่อกำจัดเชื้อโรค ไม่ให้แพร่กระจาย (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2563)

แนวทางปฏิบัติหลักการมีส่วนร่วมมาตรการในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา2019

1. การจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่มในภัตตาคาร สวนอาหาร ศูนย์อาหาร โรงอาหาร ร้านอาหาร หรือเครื่องดื่มทั่วไป ซึ่งไม่รวมสถานบริการ ผับ บาร์ มีการตรวจคัดกรองอาการ ไอ หอบเหนื่อยเป็นหวัดสำหรับพนักงานและผู้ให้บริการทุกคนก่อนเข้าร้าน ควรมีอุณหภูมิร่างกายไม่เกิน 37.5 องศาเซลเซียส และไม่มีอาการระบบทางเดินหายใจ พร้อมติดสัญลักษณ์ แสดงการคัดกรอง “ผ่าน” โดยจำกัดจำนวนคนเข้าใช้บริการ โดยคิดเกณฑ์ พื้นที่สำหรับให้บริการนั่งรับประทานอาหารอย่างน้อย 2 เมตร ต่อผู้ให้บริการ 1 คน(กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สืบค้นวันที่ 28 มกราคม 2563)

2. พิจารณาให้มีนโยบายส่งเสริม Social Distancing เช่น “มาคนเดียวจ่ายในราคาถูกลงมาเป็นกลุ่มใหญ่ จ่ายแพงมากขึ้น” เป็นต้น

3. พนักงานบริการทุกคน ต้องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย งดมือ และ Face Shield ระหว่างปฏิบัติงาน เช่น ระหว่างรับรายการอาหารแคชเชียร์และล้างมือทุกครั้งก่อนออกไปเสิร์ฟอาหาร รวมทั้งไม่ตะโกน ไม่พูดคุย เสียงดัง หัวเราะเสียงดัง เปิดหรือจับหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า และไม่ควรสัมผัสผู้ให้บริการ โดยรักษา ระยะห่างระหว่างผู้ให้บริการ อย่างน้อย 1 เมตร และยืนห่างจากพนักงานคนอื่นอย่างน้อย 1 เมตร

4. ผู้ปรุงอาหารทุกคน ให้สวมผ้ากันเปื้อน หมวกคลุมผมตลอดการทำอาหาร รวมทั้งพิจารณา สวมหน้ากากผ้าหรือ หน้ากากอนามัย งดมือ และอุปกรณ์ป้องกันละอองฝอยน้ำลายใส่อาหาร และให้ ล้างมือทุกครั้งก่อนปรุงอาหาร รวมทั้งทำความสะอาดครวอยู่เสมอ

5. ผู้สัมผัสอาหารที่มีบาดแผลต้องปิดแผลให้มิดชิด หลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานที่ต้องสัมผัสอาหาร โดยตรงถ้าไม่สามารถ หยุดปฏิบัติงานได้ควรเลี่ยงไปปฏิบัติงานหน้าที่อื่นแทนจนกว่าบาดแผลจะหายสนิท จึงกลับมาปฏิบัติงานตามปกติ

6. จดเว้น การให้บริการจำหน่ายอาหาร ในลักษณะการตักอาหารด้วยตนเองแบบบุฟเฟต์ โดยให้ปรับรูปแบบการบริการ โดยงดเว้นการตักอาหารส่วนกลางด้วยตนเอง เพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อจากอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกัน เช่น อุปกรณ์คีบจับอาหารเครื่องปรุงรวมทั้งการบริการแบบโต๊ะจีน ซึ่งมีการตักอาหารในภาชนะหรือใช้อุปกรณ์ ร่วมกัน ทั้งนี้ควรให้บริการจัดเป็นชุดอาหารสำหรับรับประทานคนเดียวเป็นหลัก

7. งดการบริโภคสุราหรือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในสถานที่จำหน่ายอาหาร

8. การขนส่ง วัตถุดิบ (Supplier) ต้องมีการทำความสะอาดบริเวณรับวัตถุดิบ และลดการสัมผัสโดยตรงกับผู้ขนส่ง และสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าตลอดเวลา

9. จัดให้มีระบบตรวจสอบการให้บริการ รวมทั้งตรวจตรา ดูแลความปลอดภัย ควบคุม กำกับ การให้บริการและ การใช้บริการ ให้เป็นไปตามมาตรการควบคุมหลักอย่างเคร่งครัด

10. มีนโยบายเหลื่อมเวลาการทำงานของพนักงานเพื่อลดการเดินทางด้วยขนส่งสาธารณะในเวลาเดียวกัน

11. พิจารณางดให้บริการ กรณีผู้ใช้บริการที่ไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรการป้องกันควบคุมโรคที่กำหนดได้เช่น ไม่สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า หรือมีอาการป่วยจากการคัดกรองก่อนเข้าใช้บริการ

สรุป

โรคไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภัยครั้งใหญ่ ระดับประเทศ ซึ่งเป็นปัญหาในดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน เนื่องจากประชาชนเป็นผู้ได้รับผลกระทบ โดยตรงจากปัญหาดังกล่าว เพื่อบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นและ ช่วยแบ่งเบาภาระจากภาครัฐ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงมีความจำเป็น และมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการแก้ไข ปัญหาเหล่านี้ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งทางตรง และทางอ้อม เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือร่วมมือกับเทศบาลตำบลหนองเสือ ในการรับทราบข้อมูล ข่าวสาร จากศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พร้อมให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ในการป้องกัน และประชาชนในพื้นที่ได้ยอมเสียสละ เวลาส่วนตัวเพื่อให้ความสะดวกในการตรวจหาโรค

หรือ ยินดีสนับสนุนด้าน เงิน วัสดุ และอุปกรณ์ ให้กับเทศบาลตำบลหนองเสือ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการป้องกัน รับฟังความรู้ที่ได้ คำแนะนำ จากการประชาสัมพันธ์ของเทศบาลตำบลหนองเสือ ถึงแนวทางการป้องกันการแพร่กระจายของโรคไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อนำมาปรับการดำเนินชีวิตประจำวัน ถ้าหากประชาชนท่านใดที่ได้รับผลกระทบจาก โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 สามารถขอได้รับ ประโยชน์จากการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาการแพร่ระบาด ประชาชน สามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใส การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อทำหน้าที่อย่างถูกต้อง ตามกฎระเบียบมาตรการที่รัฐบาลกำหนด ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเสือ ตำบลบึงบา อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ในการป้องกันการแพร่กระจายโรคไวรัสโคโรนา 2019 จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง อันจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เทศบาลตำบลหนองเสือ ตำบลบึงบา อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎากรณ์ ขูทอง. (2555). การพัฒนาการวางแผนแบบมีส่วนร่วมของประชาชนใน การพัฒนาท้องถิ่นเทศบาล เทศบาลตำบลนางัว อำเภอเมือง จังหวัด เพชรบูรณ์. กรณีศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาล ตำบลนางัว เพชรบูรณ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเพชรบูรณ์).
- กระทรวงสาธารณสุข (2563). คู่มือการปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนกิจการและกิจกรรมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 สืบค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2563
ออนไลน์ : https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/gui_covid19_phase.php.
- กรมควบคุมโรค (2563) ข้อมูลโรคไวรัสโคโรนา 2019 และมาตรการป้องกัน
สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม พ.ศ.2563 ออนไลน์ : <https://ddc.moph.go.th/>.
- กรมบังคับคดี.(2563) มาตรการการป้องกันโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019
สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน พ.ศ.2563 ออนไลน์ : <http://www.led.go.th/covid19.as>
- ชนสาร บัลลิ่งก์ปัทมา. (2551). บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. The City Journal, 4(85), 30.

- ณรงค์ ปิติบุญพัฒน์. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การ
บริหารส่วนตำบลต้นหม้อ อำเภอมาย จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ณัฐยาณี บุญทองคำ. (2555). การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล
องค์การบริหาร ส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์).
- อดิสรณ์ ชัดสีใส. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นใน อำเภอ
เชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐ
ประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- เอกวิทย์ นวเศรษฐ. (2554). การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการวางผังชุมชน: กรณีศึกษา
ชุมชน โฟร์ โมสต์และชุมชนทรัพย์สินพัฒนา.(วิทยานิพนธ์การวางแผนชุมชนเมืองและ
สภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- เอต้า จิรไพศาลกุล. (2563).คอลัมน์เวทีพิจารณานโยบายสาธารณะ.
สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม พ.ศ.2563 ออนไลน์ : <https://www.thaipost.net/main/detail/79077>.

**บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการระบาดของไวรัสโคโรนา 2519
(Covid-19) ในเขตตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
The Role of Local Governor in Protection Epidemic of Coronavirus-2019
Rahaeng Tambon Lat Lum Kaeo District, Patumtanee province**

วรท รุจิเรข¹ / ปิยะ กล้าประเสริฐ²

Warot Rujirek / Piya Kraprasert

¹⁻²สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

Email: warot.ru@vru.ac.th

บทคัดย่อ

เนื่องด้วยการแพร่ระบาดของไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่สามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว คือ ไวรัสโคโรนา 2019 ที่ได้แพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว หลายประเทศได้ออกมาตรการป้องกันโรคนี้อย่างรวดเร็วรวมถึงประเทศไทยด้วย โดยทางส่วนกลางก็ได้ออกนโยบายไปสู่ส่วนภูมิภาคและกระจายมาสู่นักปกครองท้องถิ่น ซึ่งตัวของนักปกครองท้องถิ่นในที่นี้ หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ที่จะช่วยนำนโยบายจากส่วนกลางแปลงไปสู่การปฏิบัติ เช่น การออกคำสั่งจำกัดเวลาเข้าออกในพื้นที่ การแจกหน้ากากอนามัยให้กับสมาชิกในหมู่บ้าน เป็นต้น ซึ่งตัวกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นั้นเป็นกลุ่มคนที่มีความใกล้ชิดกับชาวบ้าน และเข้าใจสภาพพื้นที่ในการดูแลเป็นอย่างดี จึงเป็นการดีที่มอบนโยบายให้กับนักปกครองท้องถิ่นเพราะสามารถแปลงนโยบายจากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติ ในพื้นที่การดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

คำสำคัญ: เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19), บทบาท, นักปกครองท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this study are 1) This study aims to 1) study the role of local governors in the prevention of the 2019 coronavirus (Covid-19) 2) to study the prevention of the spread of the 2019 coronavirus (Covid-19). The spread of coronavirus 2019 (Covid-19) due to the rapid spread of the new virus, the 2019 coronavirus. Several countries have quickly introduced measures to prevent this disease, including Thailand. By the central part, the policy was issued to the region and distributed to the local governors. In which the character of the local ruler here refers to the village headman, the assistant village headman That will help bring the centralized policy into action, such as issuing orders to limit the time in and out of the area The distribution of masks to the members of the village, etc. The village headman was a group of people who were close to the villagers. And understand the condition of the area to take good care Therefore, it is good to give policies to local governors because they can convert centralized policies into practice in the area of care most effectively.

Keywords: Coronavirus-2019 (COVID-19), role, local governor

บทนำ

ในช่วงต้นปี 2019 ที่ผ่านมาทั่วโลกได้ประสบกับการระบาดครั้งใหญ่ที่สุดอีกครั้งหนึ่งนับตั้งแต่การระบาดไข้หวัดใหญ่ปี 2019 โดยไวรัสตัวใหม่มีชื่อว่า"โรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) เป็น"ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ" เนื่องจากเชื้อไวรัสดังกล่าวได้มีการแพร่ระบาดไปยังประเทศต่างๆทั่วโลกอย่างรวดเร็วและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้โรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยในส่วนของประเทศไทยนั้นก็ได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน การออกมาตรการปิดเมือง การประกาศเคอร์ฟิวควบคุมการเข้าออกจากบ้านจำกัดช่วงเวลา การจำกัดการเข้าออกระหว่างจังหวัดและในส่วนทั้งจากส่วนกลางสู่การนำนโยบายมาปฏิบัติ ในส่วนของท้องถิ่นโดยให้นักปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินงาน เพราะนักปกครองท้องถิ่นมีการกระจายข่าวสารและเตรียมการป้องกันการแพร่ระบาดได้ดีกว่า การให้ส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินงานทั้งหมดด้วยพื้นที่ของแต่ละท้องถิ่นต่างกันการให้

นักปกครองท้องถิ่นนำนโยบายจากส่วนกลางไปแปลงปฏิบัติจึงเป็นการนำนโยบายต่าง ๆ ไปใช้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและทั่วถึง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ในเขตท้องที่ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ของนักปกครองท้องถิ่นตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาการทำงานของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ในเขตท้องที่ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นักปกครองท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานราชการ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 37 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ศึกษานั้นประกอบด้วย นักปกครองท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน 4 คน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 8 คน รวมทั้งหมด 13 คน ในส่วนของการเก็บข้อมูลนั้นจะใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ มี 2 หัวข้อดังนี้

ข้อคำถามสัมภาษณ์ชุดที่ 1

- 1) บัญชีด้านบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ในเขตท้องที่ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
 - 1.1) ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมามีบทบาทในด้านนี้อย่างไรบ้าง ในส่วนของการวางแผนหรือส่วนปฏิบัติงาน
 - 1.2) ในด้านการดูแลความเรียบร้อยในเขตพื้นที่ของท่านมีการจัดแผนการทำงานอย่างไรบ้าง
 - 1.3) ด้านการจัดหาบุคลากรที่จะเข้ามาดูแลประชาชนในเขตพื้นที่หมู่บ้านของท่านมีวิธีการคัดเลือกอย่างไร หรือมีการประสานขอคนจากหน่วยงานอื่นมาหรือไม่
 - 1.4) ช่วงระยะเวลาที่มีนโยบายกักตัวหยุดเชื้อเพื่อชาติ ท่านได้ให้การสนับสนุนแก่ประชาชนในพื้นที่ในด้านใดบ้าง
 - 1.5) ผลจากการดำเนินงานในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมามีผลอย่างไรบ้าง สามารถดำเนินงานตามแผน และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ อย่างไร

ข้อคำถามสัมภาษณ์ชุดที่ 2

2) แนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ในเขตตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

2.1) ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมาได้มีผู้ที่มาจากเขตการแพร่ระบาดของเชื้อนี้เข้ามาในหมู่บ้านของท่านหรือไม่ ถ้ามีท่านมีมาตรการรับมือกับปัญหานี้อย่างไรบ้าง

2.2) ท่านและกลุ่มของท่านมีมาตรการในการตรวจการพื้นที่ชุมชนของท่านอย่างไรบ้าง

2.3) ในส่วนของอุปกรณ์เครื่องมือมีการจัดสรรหาหรือมีหน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนหรือไม่

2.4) ท่านมีการส่งเสริมความรู้เรื่องไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับประชาชนในหมู่บ้านของท่านอย่างไรบ้าง

2.5) จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาท่านมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของเชื้อไวรัสโคโรนา-2019

(กระทรวงสาธารณสุข, ฉบับที่ 3: 2563) เรื่องชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย พ.ศ.2559 “(14) โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 (Coronavirus Disease 2019 (Covid-19) มีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ หอบเหนื่อย หรือมีอาการของโรคปอดอักเสบ ในรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการระบบทางเดินหายใจล้มเหลวและอาจถึงขั้นเสียชีวิต”

เชื้อไวรัสโคโรนา-2019 หรือ โควิด-19 หมายถึง ไวรัสอาร์เอ็นเอสายเดี่ยว ถูกตรวจพบครั้งแรกในปี ค.ศ.1965 สามารถติดต่อได้ทั้งในคนและสัตว์ โดยติดต่อทางการหายใจ หากติดเชื้อเข้าสู่ร่างกาย เชื้อไวรัสตัวนี้จะเข้าไปทำลายการหายใจ เกิดอาการปอดอักเสบ และอาจนำไปสู่การเสียชีวิตได้

2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

สุพัตรา สุภาพ (2546) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่า เป็นข้อกำหนดพฤติกรรมระหว่างบุคคล ซึ่งผูกพันกับบุคคลประเภทต่างๆที่มีลักษณะเฉพาะตัวบางประการ คือ สถานภาพหรือตำแหน่ง ทฤษฎีบทบาทได้ใช้สถานภาพหรือตำแหน่ง ซึ่งหมายถึงส่วนหรือองค์ประกอบต่างๆ ของกลุ่มทางสังคมที่ได้รับการจัดระเบียบแล้ว จากแนวคิดทฤษฎีบทบาทนั้น นักทฤษฎีบทบาทมีสมมุติฐานร่วมกันอยู่ 2 ประการ คือ ประการแรก บทบาทเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ในกระบวนการปฏิสังสรรค์ทางสังคม ประการที่สอง ในการกระบวนการปฏิสังสรรค์กับคนอื่นบุคคลต้องพิจารณาตนเอง และคนอื่นซึ่งเป็นเจ้าของสถานภาพและได้ใช้สิ่งที่เขาเรียนรู้ว่าอะไรเป็นความคาดหวัง ซึ่งผูกพันกับสถานภาพนั้นเป็น

เครื่องมือแนะแนวทางการกระทำของเขา แนวคิดทางบทบาทแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะกระบวนการปฏิสังสรรค์ ได้แก่ ลักษณะแนวโครงสร้างนิยม และลักษณะแนวปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์นิยม

แนวโครงสร้างนิยม มุ่งสนใจเนื้อหาโครงสร้างหน้าที่ของสถานภาพทางสังคมการจัดระเบียบและผลของบทบาทต่างๆต่อระบบ กล่าวคือ บทบาทจะถูกรับรู้ว่าเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดกฎเกณฑ์ไว้ในสังคม ถูกคาดหวังไว้ว่าบุคคลในสถานภาพใด ควรมีสถานภาพและบทบาทอย่างไรเมื่อบุคคลเข้าดำรงสถานภาพต่าง ๆ ตามที่คิดว่าเป็นค่านิยม บรรทัดฐานที่กำหนดให้มีบทบาทและพฤติกรรมนั้นๆ

แนวปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์นิยม ให้ความสำคัญกับกระบวนการซึ่งบุคคลทำความเข้าใจว่าบุคคลอื่นให้ความคาดหวังกับตนเองอย่างไร ในการที่จะมีบทบาทในสังคมอันจะเกิดขึ้นจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่อกัน

บทบาท หมายถึง การทำหน้าที่หรือพฤติกรรมที่สังคมกำหนด และความคาดหวังให้บุคคลนั้นกระทำ (พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2525)

บทบาท หมายถึง หน้าที่ (function) หรือ พฤติกรรมอันพึงคาดหมาย (expected behavior) ของแต่ละคนในกลุ่ม หรือสังคมหนึ่ง หรือสังคมนั้น ได้กำหนดขึ้น ฉะนั้นจึงเป็นบทบาทแบบแห่งความประพฤติของบุคคลในสถานะหนึ่งที่พึงมีต่อบุคคลอื่น ในสถานะที่แตกต่างกันในสังคม (อุทัย หิรัญโต, 2526)

ลินตัน (Linton, 1963 อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม, 2549) ให้ความหมายว่า บทบาท (Role) คือ การแสดงให้เห็นถึงลักษณะไม่หยุดนิ่งของสถานภาพ แต่ละบุคคลได้กำหนดสถานภาพและครองสถานภาพนั้น โดยมีความสัมพันธ์กับสภาพอื่น เมื่อบุคคลใช้สิทธิและหน้าที่ตามสถานภาพนั้น คือ บุคคลกำลังกระทำบทบาท ดังนี้

1. แต่ละคนจะมีชุดของบทบาทมาจากรูปแบบต่างๆที่เขาได้เข้าร่วม
2. ในขณะเดียวกันการแสดงบทบาทรวมทั้งหมดมาจากแบบแผนของสังคมที่เขาไปเข้าร่วม

บทบาทกำหนดสิ่งที่เขาทำเพื่อสังคมและสิ่งที่คาดหวังจากสังคม

คิมบอล ยัง (Kimball Young, 1963 อ้างถึงใน สุพัตรา สุภาพ, 2546) กล่าวว่า บทบาท คือ หน้าที่หรือการกระทำของบุคคลในกลุ่ม เป็นสิ่งที่บอกถึงเป้าหมายการยอมรับบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่มการกระทำ บทบาทจะเกิดในตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งถูกกำหนดโดยบรรทัดฐานของสังคม โดยบทบาทเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับตำแหน่ง ซึ่งตรงกับความเห็น Coser (1976) ที่กล่าวว่า บทบาทเกี่ยวข้องกับตำแหน่งทางสังคมและบทบาทมีความหมายอย่างน้อย 3 ประการ

1. บทบาท คือ โครงสร้างที่สนองความต้องการของสังคม ได้แก่ บรรทัดฐาน ความคาดหวัง ข้อห้ามต่างๆ การตอบสนองต่อสังคม

2. บทบาท คือ การเป็นสมาชิกและแนวคิดที่ได้แสดงไว้ในองค์การ

3. บทบาท คือ การกระทำของสมาชิก

ความหมายโดยสรุปก็คือ เงื่อนไขของบทบาท แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท และการกระทำของบทบาท

บีเวอลี (Beverly, 1981 อ้างถึงใน จุฬาลักษณ์ ทัศนศักดิ์ภิญโญ และคนอื่นๆ, 2545) มองบทบาทในประเด็น คือ

1. บทบาท เปรียบได้กับการแสดง

2. บทบาท เกิดในโครงสร้างของสังคม

3. บทบาท เกิดจากการคาดหวังทั้งของคนอื่น ซึ่งบางครั้งอาจมีข้อขัดแย้งได้

4. บทบาท เกิดจากอัตตะ

สรุปได้ว่า บทบาทเป็นการกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาตามเงื่อนไขหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่ดำรงอยู่ ซึ่งการแสดงออกของบทบาทจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความคิดของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ การแสดงบทบาทของแต่ละบุคคลย่อมจะได้รับความคาดหวังทั้งจากตัวเอง ชุมชน และจากสังคมรอบข้าง เพราะบุคคลจะต้องมีบทบาทและหน้าที่ตลอดจนความรับผิดชอบ ทั้งโดยการปฏิบัติตามคำสั่งและความสมัครใจ

3. นักปกครองท้องถิ่น

กำนัน เป็นบุคลากรทางการปกครองของประเทศไทย ในตำบลหนึ่งมีกำนันหนึ่งคนทำหน้าที่ปกครองราษฎรในตำบลนั้น โดยมาจากการการเลือกตั้งกันเองของผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นขึ้นเป็นกำนันตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกกำนัน พ.ศ. 2551 การประชุมคัดเลือกกำนัน ให้นายอำเภอเป็นประธานในที่ประชุม ปลัดอำเภอเป็นเลขานุการ การประชุมคัดเลือกกำนันต้องเป็นไปโดยเปิดเผยและต้องมีผู้ใหญ่บ้านมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ใหญ่บ้านทั้งหมดที่มีอยู่ในตำบลนั้น ผู้ใหญ่บ้านในตำบลมีสิทธิเสนอชื่อผู้ใหญ่บ้านในตำบลหรือเสนอชื่อตนเองเป็นกำนันได้หนึ่งคน ผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับการเสนอชื่อต้องอยู่ในที่ประชุมและต้องยินยอมให้เสนอชื่อตนได้

ถ้ามีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการคัดเลือกเป็นกำนันเพียงคนเดียว ให้นายอำเภอคัดเลือกผู้นั้นเป็นกำนันมีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการคัดเลือกเป็นกำนันมากกว่าหนึ่งคนให้นายอำเภอจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีลับ

อำนาจหน้าที่กำนัน

1. อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ได้แก่ การตรวจตรา รักษาความสงบเรียบร้อยในตำบล ให้ราษฎรปฏิบัติตามกฎหมายการป้องกันภัยอันตราย ส่งเสริมความสุขของราษฎร รับเรื่องความเดือดร้อนของราษฎร แจ้งทางราชการและรับข้อราชการ ประกาศให้ราษฎรได้ทราบและดำเนิน การให้เป็นไปตามกฎหมาย เช่น การตรวจและเก็บภาษีอากร รวมทั้งการปกครองผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบลและสารวัตรกำนัน

2. อำนาจหน้าที่ทุกอย่างเช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้าน

3. อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับความอาญา และรักษาความสงบเรียบร้อย

3.1 มีการกระทำผิดอาญาหรือสงสัยจะเกิด ให้แจ้งนายอำเภอ หรือถ้าเกิดในตำบลข้างเคียงให้แจ้งกำนันตำบลข้างเคียงนั้นทราบ

3.2 พบคนกำลังกระทำผิดกฎหมาย หรือเหตุควรสงสัย หรือมีหมาย หรือคำสั่งให้จับผู้ใดในตำบลให้จับผู้นั้นส่งอำเภอ

3.3 ค้นหรือยึดตามหมายที่ออกโดยกฎหมาย

3.4 อายัดตัวคนหรือสิ่งของที่ได้อมาด้วยการกระทำผิดกฎหมายแล้วนำส่งอำเภอ

3.5 เมื่อมีเหตุการณ์ร้ายหรือแปลกประหลาด รายงานต่อนายอำเภอ

3.6 เกิดจลาจล ปล้นฆ่า ชิงทรัพย์ ไฟไหม้หรือเหตุร้าย ฯลฯ ให้แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

เกี่ยวข้อง

3.7 เมื่อทราบว่ามีคนอาชญากรรมร้าย คนจรจัด อาจเรียกประชุมผู้ใหญ่บ้านเพื่อปรึกษาสืบสวนแล้วถ้ามีหลักฐานให้เอาตัวส่งไปที่อำเภอ

3.8 เมื่อมีคนจรแปลกหน้านอกทะเบียนราษฎรเข้ามาในท้องที่ ให้หารือกับผู้ใหญ่บ้านเพื่อขับไล่ออกจากท้องที่

3.9 เมื่อมีผู้ใดตั้งทับ กระท่อม หรือ โรงเรือน โดดเดี่ยว ซึ่งจะเป็นอาจเป็นอันตราย อาจสั่งให้เข้ามาอยู่เสียในหมู่บ้าน และนำความแจ้งนายอำเภอ

3.10 เมื่อมีผู้ปล่อยละทิ้งบ้านให้ชำรุด รัง โส โครก อันอาจเกิดอันตรายแก่ผู้อื่น หรือ อาจเกิดอัคคีภัย ให้ปรึกษากับผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล บังคับให้ผู้อยู่ในที่นั้นแก้ไข ถ้าไม่ปฏิบัติตามให้นำความร้องเรียนต่อนายอำเภอ

3.11 ในกรณีที่เกิดอันตรายแก่การทำมาหากินของราษฎร ให้ปรึกษากับผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล หาทางป้องกันแก้ไข ถ้าเกินความสามารถให้แจ้งต่อนายอำเภอ

4. อำนาจหน้าที่ในการดูแลให้คนที่เดินทางเข้ามาในตำบล ซึ่งไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็น ผู้ร้าย ให้มีที่พักตามสมควรและถ้าเป็นผู้เดินทางมาในราชการก็ต้องช่วยเหลือหาคนนำทาง หาเสบียง อาหารให้

5. อำนาจหน้าที่ดูแลรักษาสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์ที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น สระ น้ำ ศาลาอาศัย ที่เลี้ยงปศุสัตว์ ห้ามมิให้ผู้ใดรุกล้ำยึดถือครอบครอง หรือทำให้ทรัพย์สินเสียหาย

6. อำนาจเกี่ยวกับการทะเบียนต่าง ๆ ในตำบล เช่น งานทะเบียนราษฎรเกี่ยวกับการแจ้งคนเกิด คนย้าย คนตาย งานทะเบียนสัตว์พาหนะ และมีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนสมรส เพื่อนำส่งนายอำเภอ ให้จดทะเบียนสมรสให้โดยคู่สมรสไม่ต้องไปที่ว่าการอำเภอ ในท้องที่ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ออก ประกาศไว้ ตลอดจนทำบัญชี ทะเบียนสิ่งสาธารณะประโยชน์ที่อยู่ในตำบลนั้น

ผู้ใหญ่บ้าน ในหมู่บ้านหนึ่งมีผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ทำหน้าที่ปกครองราษฎรในเขตหมู่บ้าน โดยมี หน้าที่จากการเลือกของราษฎรในหมู่บ้านนั้น

อำนาจหน้าที่ผู้ใหญ่บ้าน

- 1) อำนาจหน้าที่หน้าที่ในทางปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย อำนาจความเป็น ธรรมและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน
- 2) สร้างความสามัคคีและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน รวมทั้งส่งเสริม วัฒนธรรมและประเพณีในท้องที่
- 3) ประสานหรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในหมู่บ้านในการติดต่อหรือรับบริการ กับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) รับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อน ทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎร ในหมู่บ้านแจ้งต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นที่ เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขหรือช่วยเหลือ
- 5) ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่หรือการ ให้บริการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6) ควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยกระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการได้แนะนำ

7) อบรมหรือชี้แจงให้ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจในข้อราชการ กฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ ในการนี้ สามารถเรียกราษฎรมาประชุมได้ตามสมควร

8) แจ้งให้ราษฎรให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณประโยชน์เพื่อบำบัดป้องกันอันตรายสาธารณะอันมีมาโดยฉุกเฉิน รวมตลอดทั้งการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย

9) จัดให้มีการประชุมราษฎรและคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

10) ปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ที่ไม่ปกติซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กำนันทราบ พร้อมทั้งรายงานต่อนายอำเภอด้วย

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในหมู่บ้านหนึ่งนอกจากจะมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ปกครองหมู่บ้านแล้ว ยังมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้าน โดยผู้ใหญ่บ้านและกำนันร่วมกันพิจารณาคัดเลือก อยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี แต่เมื่อผู้ใหญ่บ้านต้องออกจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านต้องออกจากตำแหน่งด้วย

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน
- (2) ถ้ารู้เห็นหรือทราบเหตุการณ์เกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นในหมู่บ้านเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ให้แจ้งต่อผู้ใหญ่บ้าน
- (3) ถ้ามีคนจรเข้ามาในหมู่บ้านและสงสัยว่ามาโดยไม่สุจริตให้นำตัวส่งผู้ใหญ่บ้าน
- (4) ระวังเหตุ ปรามปราม ติดตามจับผู้ร้าย
- (5) ตรวจจับสิ่งของที่ผิดกฎหมายส่งผู้ใหญ่บ้าน
- (6) ควบคุมตัวผู้สงสัยว่าได้กระทำความผิดและกำลังจะหลบหนีส่งผู้ใหญ่บ้าน
- (7) ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ใหญ่บ้านซึ่งสั่งการโดยชอบด้วยกฎหมาย

สรุป นักปกครองท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานราชการ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จารุพงศ์ พลเดช (2531) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้ใหญ่บ้านกับการรักษาความสงบเรียบร้อย ในท้องที่ พบว่า ความรู้สึกนึกคิดของราษฎรที่มีต่อผู้ใหญ่บ้านเป็นไปในทางที่ดีเป็นส่วนใหญ่ ราษฎรได้รับการบริการด้วยดีจากผู้ใหญ่บ้านตลอดมา ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่ทำให้ทั้งคำปรึกษาหารือและให้ความคุ้มครองแก่ราษฎร ราษฎรส่วนใหญ่คิดว่าผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวแทนของราษฎรมากกว่าที่จะเป็นตัวแทนของทางราชการ ผู้ใหญ่บ้านยังคงมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของราษฎรในการที่จะปกครองดูแลราษฎรให้อยู่เย็นเป็นสุขได้ ถ้าขาดผู้ใหญ่บ้านแล้วคงได้รับความเดือดร้อน ราษฎรส่วนใหญ่ให้ความเคารพนับถือเชื่อฟังผู้ใหญ่บ้าน นอกจากนี้ราษฎรส่วนใหญ่เห็นควรมีการกำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้าน เพื่อจะได้เลือกคนดีเข้ามาทำงานและสามารถควบคุมการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น

สว่าง ฉวีวรรณ (2536) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม มีความสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่าผู้ใหญ่บ้านทั่วไป ทั้งด้านปัจจัยส่วนตัว ในด้านภาวะผู้นำ คือเป็นผู้ที่มีความถนัดในการพูดในที่สาธารณะมาก แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความรู้และประสบการณ์มากจึงไม่มีปัญหาในการปฏิบัติงาน มีความเข้าใจในกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี มีการเสนองานและความคิดเห็นในที่ประชุมบ่อยมาก มีความมั่นใจในการให้คำปรึกษาต่าง ๆ แก่ลูกบ้านได้เป็นอย่างดี

สุจินต์ ดาววีระกุล (2537) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี 2537 พบว่า ตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้าน การรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อหมู่บ้าน การมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้านตัวอย่าง และปัจจัยทางสังคมได้แก่ความต้องการเกียรติ การได้รับการชักชวนจากกรรมการหมู่บ้าน เพื่อนบ้าน นายอำเภอ พัฒนาการอำเภอ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน

สุชีพ แข่งขัน (2537) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านยุคโลกาภิวัตน์ พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้กำนันผู้ใหญ่บ้านยังคงดำรงอยู่ได้ไม่ว่าจะเป็นยุคจารีตสมัยหรือยุคโลกาภิวัตน์ เพราะกำนันผู้ใหญ่บ้าน มีลักษณะเด่น ดังนี้

1. กำนันผู้ใหญ่บ้านมาจากผู้นำตามธรรมชาติ เพราะคนที่จะเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านจะต้องเป็น

บุคคลที่มีบารมี มีลักษณะเป็นผู้นำ และเป็นที่ยึดถือศรัทธาจากประชาชนในตำบล หมู่บ้าน ฉะนั้นฐานะของกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงได้รับการยอมรับทั้งทางนิตินัยและพฤตินัย

2. การปรับปรุงกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 เป็นปัจจัยสำคัญในการปรับบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านให้ทันสมัยสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม
3. การเลือกตั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นหลักการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตตำบล หมู่บ้าน มีสิทธิเลือกผู้ปกครองโดยตรง ถ้าเกิดความไม่พอใจก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้
4. อำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน มิได้ขัดแย้งกับองค์กรปกครองรูปแบบอื่น นอกจากนั้นยังมีส่วนสนับสนุนการปกครองทุกรูปแบบด้วย ที่เห็นชัดเจนมากที่สุด คือ การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบกรุงเทพมหานคร ซึ่งยังคงมีกำนันผู้ใหญ่บ้าน และช่วยให้การปกครองกรุงเทพมหานครในเขตชั้นนอกมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านบทบาทของนักปกครองท้องที่ในการป้องกันการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ในเขตท้องที่ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

1.1 ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมาท่านได้เข้ามามีบทบาทในด้านนี้อย่างไรบ้าง ในส่วนของการวางแผนหรือส่วนปฏิบัติงาน

- อำเภอมีการประชุมวางแผน และประสานงานกับองค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

- ในส่วนของการปฏิบัติงานได้ร่วมมือกันทุกฝ่าย ดังนี้

1) ทำการออกตรวจในเขตพื้นที่เพื่อเฝ้าระวังการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 สํารวจบุคคลผู้เป็นกลุ่มเสี่ยง และบุคคลที่มาจากนอกเขตพื้นที่

2) ทำการแจกหน้ากากอนามัย เจลล้างมือ การตรวจวัดไข้ และฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อในบริเวณต่าง ๆ ของหมู่บ้าน

1.2) ในด้านการดูแลความเรียบร้อยในเขตพื้นที่ของท่านมีการจัดแผนการทำงานอย่างไรบ้าง

- มีการประชุมจัดแบ่งภาระหน้าที่ให้มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) ตั้งจุดตรวจ ออกตรวจพื้นที่ และตรวจสอบบุคคลที่เข้าออกในเขตพื้นที่

2) แนะนำข้อปฏิบัติโดยการประกาศเสียงตามสาย วิธีป้องกันตนเอง ได้แก่ การใส่หน้ากากอนามัย การล้างมือบ่อยๆ การเว้นระยะห่างทางสังคม การไม่ใช้ของใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น

3) ดูแลผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีคนจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นงานศพ โดยการตรวจวัดไข้ การให้ใส่หน้ากากอนามัย และจัดที่นั่งให้มีระยะห่าง

1.3) ด้านการจัดหาบุคลากรที่จะเข้ามาดูแลประชาชนในเขตพื้นที่หมู่บ้านของท่านมีวิธีการคัดเลือกอย่างไร หรือมีการประสานขอคนจากหน่วยงานอื่นมาหรือไม่

การจัดหาบุคคลที่เข้ามาดูแลประชาชนในเขตพื้นที่ โดยการทำงานประสานกับอำเภอ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำท้องที่ และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

1.4) ช่วงระยะเวลาที่มีนโยบายกักตัวหยุดเชื้อเพื่อชาติ ท่านได้ให้การสนับสนุนแก่ประชาชนในพื้นที่ในด้านใดบ้าง

- ทำการแจกหน้ากากอนามัย เจลล้างมือ ในช่วงระยะแรกนั้นมีไม่เพียงพอ
- ทำการแจกน้ำยาฆ่าเชื้อและฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อตามบริเวณวัด โรงเรียน ตลาด และบริเวณที่มีคน

จำนวนมาก

- ดูแลความเรียบร้อย ประสาน และสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครประจำหมู่บ้านคนในกรณีที่มีจากนอกพื้นที่ที่เข้ามาในระยะเวลาอันสั้นจะไม่ทำการกักตัว แต่ถ้าเข้ามาอยู่เป็นระยะเวลานานจะต้องแจ้งโดยการทำเอกสาร 2 ชุด ส่งผู้ใหญ่บ้านและทางอำเภอ จากนั้นต้องกักตัวเป็นระยะเวลา 14 วัน

1.5) ผลจากการดำเนินงานในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมามีผลอย่างไรบ้าง สามารถดำเนินงานตามแผน และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ อย่างไร

- ผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
- ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทุกฝ่ายในคณะทำงาน และคนในหมู่บ้าน
- ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์และเครื่องมือจากหน่วยงานเอกชนในช่วงแรกที่มีการ

ระบาดของโรค

- ตรวจพบผู้ติดเชื้อเพียงหนึ่งรายและส่งไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล
- ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ค่อยใส่หน้ากากอนามัย เพราะไม่คุ้นเคยและไม่ค่อยได้เดินทางออก

นอกบ้าน

ตอนที่ 2 แนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ในเขตตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

2.1) ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมามีผู้ที่มาจากเขตการแพร่ระบาดของเชื้อนี้เข้ามาในหมู่บ้านของท่านหรือไม่ ถ้ามีท่านมีมาตรการรับมือกับปัญหานี้อย่างไรบ้าง

- เมื่อมีคนนอกพื้นที่ต้องการเข้ามาในเขตพื้นที่ จะต้องทำเรื่องจากพื้นที่ต้นทางแจ้งผ่านมายังอำเภอปลายทาง เพื่อให้กำนันทราบและดำเนินการตามขั้นตอน โดยมีการกักตัวตามระยะเวลาที่กำหนด

- ในทุกหมู่บ้านมีมาตรการตรวจสอบ ถ้ามีคนจากนอกพื้นที่เข้ามาในหมู่บ้านให้แจ้งผู้นำท้องถิ่นและทางอาสาสมัครประจำ เพื่อดำเนินการควบคุมกักบริเวณและส่งตัวไปรักษาตัวต่อที่โรงพยาบาล

- มีมาจากจังหวัดบุรีรัมย์ 1 คน ทำการกักตัว 14 วัน ไม่พบอาการจึงส่งตัวกลับบ้าน

2.2) ท่านและกลุ่มของท่านมีมาตรการในการตรวจการพื้นที่ชุมชนของท่านอย่างไรบ้าง

- มีการประชุมวางแผนจัดเจ้าหน้าที่มาดูแลซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่อำเภอ ตำรวจ และนักปกครองท้องถิ่น ทำหน้าที่เป็นเวรควบคุมการตั้งด่านในช่วงเวลา 17.00 น. ถึง 21.00 น. หลังจากการตั้งด่านนักปกครองท้องถิ่นจะทำการออกตรวจพื้นที่วันละ 6 หมู่บ้าน

- ในบริเวณตลาดจะมีจุดตรวจวัดไข้ บริการเจลล้างมือและเข็มงวดให้ทุกคนต้องใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้ง

2.3) ในส่วนของอุปกรณ์เครื่องมือมีการจัดสรรหาหรือมีหน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนหรือไม่

- ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และ อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน อย่างเพียงพอ

2.4) ท่านมีการส่งเสริมความรู้เรื่องไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับประชาชนในหมู่บ้านของท่านอย่างไรบ้าง

- เจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้จัดประชุมให้ความรู้กับนักปกครองท้องถิ่นเพื่อนำไปประชาสัมพันธ์ให้กับคนในหมู่บ้าน

- มีการส่งเสริมความรู้โดยการประกาศเสียงตามสาย ประชุมคนในหมู่บ้านแจ้งข้อมูลในงานที่มีการรวมของคนจำนวนมาก เช่น งานศพ และให้คำแนะนำเป็นรายครอบครัวพร้อมแจกเอกสารแผ่นพับ หน้ากากอนามัย และเจลล้างมือ

2.5) จากผลการทำงานที่ผ่านมาท่านมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด

- มีความพึงพอใจในด้าน

1) มีบุคคลระดับผู้บริหาร เช่น ปลัดจังหวัด เข้าร่วมการปฏิบัติงาน

2) ความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ หน่วยงานภายนอก และคนในหมู่บ้าน

3) ในการปฏิบัติงานมีการทำงานร่วมกันเป็นทีม ประสานงานกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี

4) อุปกรณ์และเครื่องมือได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ

สรุปผลการศึกษา

นักปกครองท้องถิ่นที่เป็นบุคลากรของกระทรวงมหาดไทยที่มีบทบาทอย่างมาก ในการป้องกันการระบาดของไวรัสโคโรนา-2019 เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนท้องถิ่นและเข้าใจถึงบริบทในพื้นที่เป็นอย่างดีในทุกๆด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีลักษณะการเป็นเครือข่าย ทำให้เกิดความร่วมมือในชุมชนท้องถิ่น ได้เป็นดีกว่าส่วนงานอื่นๆ เมื่อเกิดการระบาดของโรคนิคมนี้ขึ้นมา ก็ต้องทำความเข้าใจกับชุมชนให้ได้ทราบถึงผลกระทบด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา-2019 มีการป้องกัน เช่น การจำกัดการเข้าออกในพื้นที่ การขอความร่วมมือก่อนออกนอกบ้านให้ประชาชนในพื้นที่ใส่หน้ากากอนามัย ตรวจสอบอุณหภูมิทุกครั้งก่อนเข้าพื้นที่อย่างตลาด เป็นต้น งดกิจกรรมที่เป็นการรวมของคนหมู่มาก รวมทั้งการวางแผนกับทางส่วนกลางตั้งด้านเพื่อเป็นการป้องกันคนฝ่าฝืนตอนกลางคืน จัดตั้งเวรยามตรวจในพื้นที่เพื่อป้องกันคนที่อาจจะลอบเข้ามาตอนกลางคืน และมีการประกาศเสียงตามสายของชุมชนสร้างความเข้าใจกับชาวบ้านในการป้องกันตนเอง คอยให้ความช่วยเหลือกับประชาชนในพื้นที่ เพราะบทบาทที่สำคัญประการหนึ่งของนักปกครองท้องถิ่นคือ สนองความต้องการของสังคม ในกรณีนี้คือการป้องกันการระบาดของไวรัสโคโรนา-2019 ในพื้นที่ เพื่อความสงบสุขของสังคมชุมชนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- จารุพงศ์ พลเดช. (2531). **บทบาทของผู้ใหญ่บ้านกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องที่: ศึกษาบทบาทของผู้ใหญ่บ้านเฉพาะกรณีอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชัชชัย จันทร์สว่าง. (2545). **บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาอำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- พินิจ ราชวัฒน์. (2539). **ความคิดเห็นของกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดระยองที่มีต่อพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตำบล**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). **พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.

- สว่าง นวีวรรณ. (2536). ปัจจัยที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน: กรณีศึกษา
จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุจินต์ ดาววีระกุล. (2527). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน:
ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัด
นครสวรรค์ ประจำปี 2527. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชีพ แข่งขัน. (2537). บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัชรา สุภาพ. (2546). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อุทัย หิรัญโต. (2523). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457. [ออนไลน์]
<http://www.oic.th.00000041> PDF สืบค้น 5 กันยายน 2563.
- ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 .[ออนไลน์] [http://www-](http://www-ddc.moph.go.th)
[ddc.moph.go.th](http://www-ddc.moph.go.th) 001_1gcd PDF สืบค้น 5 กันยายน 2563.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์
ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘. [ออนไลน์] [http://www](http://www-ddc.moph.go.th) [ddc.moph.go.th](http://www-ddc.moph.go.th). laws_08 PDF
สืบค้น 5 กันยายน 2563.
- ราชกิจจานุเบกษา. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข. เรื่องชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย
(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563. [ออนไลน์] http://www.ratchakitcha.soc.th.T_0001.PDF
- ราชกิจจานุเบกษา. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข. เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตาม
พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2563. [ออนไลน์]
[http://www](http://www-ddc.moph.go.th) [ddc.moph.go.th](http://www-ddc.moph.go.th). 10420200330051626 PDF สืบค้น 5 กันยายน 2563.
- วิกิพีเดีย. ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (SARS-CoV-2).[ออนไลน์] <http://www.th.m.wikipedia.org>.
ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (SARS-CoV-2) สืบค้น 5 กันยายน 2563.

ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการ
การเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ

Public Confidence in the Performance of Duties Election Administration for
National Election Commission

สายรุ้ง อิมอัมพร¹ / ปิยะกล้าประเสริฐ²

Sairung Imumporn / Piya Klprasert

¹⁻² สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Science, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

Email: Sairung.Im@vru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบด้านการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชน และ 2) เพื่อศึกษาระดับที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ ซึ่งแนวคิดของความเชื่อมั่นอธิบายว่า ความเชื่อมั่นนั้นมาจากความไว้วางใจที่เกิดขึ้นต่ออีกบุคคลและจะแสดงออกมาในลักษณะของพฤติกรรม ของความไว้วางใจที่เกิดขึ้น เป็นตัวบ่งชี้ความเชื่อมั่นของประชาชน ให้เกิดความเชื่อมั่นของการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของดังกล่าว เมื่อศึกษางานวิจัยต่างๆที่ผ่านมาพบว่า ปัจจัยที่ศึกษา ระดับที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ ประกอบด้วย ความหมายของความเชื่อมั่น องค์ประกอบ ปัจจัยที่ส่งผล แนวคิดของการเลือกตั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 อำนาจหน้าที่ที่มาจากการทำงานของสำนักงานคณะกรรมการ

การเลือกตั้ง การศึกษาความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการ
การเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ จะทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่
นั้นได้ และยังคงตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ความเชื่อมั่น, คณะกรรมการการเลือกตั้ง, การเลือกตั้งระดับชาติ

Abstract

This academic article focuses on the public confident in the performance of the Office of the Electoral Commission on the national election management. This academic article is presented in two purposes: 1) To compare the management aspects of the Election Commission that affect the public confidence and 2) To study level that affects the public confident in the performance of the Office of the Electoral Commission on election management in national level. In which the concept of confident is described that confident comes from trust that happens to other people and can be expressed in terms of the behavior of the trust that arises as an indicator of the confidence of the public confidence in the functioning of the commission on elections. In the performance of work in accordance with the stated objectives. When studying various researches of the past, it was found that study factors the degree to which affects the public confidence in the performance of duties of the national election commission of election commission consists of the meaning of confidence, component, factors affecting the concept of election organic act on Election of Members of the House of Representatives B.E. 2561 (2018) organic act on Acquisition of Senators, B.E. 2561 (2018) organic act on the Election Commission, B.E. A study of public Confidence in the performance of the Election Commission of National Electoral Administration will give people confidence to perform that duty and also respond to the needs of the people even better.

Keywords: confidence, election, national election

บทนำ

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยนั้นนับได้ว่ามีมาอย่างยาวนาน เช่นเดียวกับ การเลือกตั้งถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญของประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นที่ประชาชนนั้นต้องทำความเข้าใจและมีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งของประเทศ เพราะประเทศจะพัฒนาไปในทางไหนขึ้นอยู่กับพรรค ที่เราเลือกเข้าบริหารงานนั่นเอง

ประเทศไทยมีการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2476 โดยมีกรมการ ฝ่ายปกครองกระทรวงมหาดไทยคอยทำหน้าที่จัดการเลือกตั้งและดูแลการเลือกตั้ง ณ ตอนนั้น การเลือกตั้ง คือ การที่ประชาชน เลือกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่ อำนาจอธิปไตยล้วนเป็นของคนทุกคน แต่ทุกคนไม่สามารถที่จะเข้าไปบริหารเองได้ทั้งหมดเพราะฉะนั้นแล้วจึงต้องทำการเลือกผู้แทน 1 คน โดยการพิจารณาจากนโยบายหรือพรรคการเมือง โดยทำหน้าที่แทนประชาชนที่เหลือ ด้วยความ ยุติธรรมและเป็นกลาง ไม่บิดเบือนต่อประชาชน และจำนวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะ ประกอบด้วย 7 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในปัจจุบัน

บทความนี้จึงได้ขอนำเสนอความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่มีของสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิก วุฒิสภา ว่าการเลือกตั้งในระดับชาตินั้นจะทำให้ความเชื่อมั่นของประชาชนลดลงมากน้อยหรือไม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาด้านการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของ ประชาชน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่มีของสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ

ประโยชน์ของผลการวิจัย

1. เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ทางการศึกษา ที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องนี้ต่อไปในอนาคต
2. ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับชาติ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความเชื่อมั่นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอัญชบุรี จังหวัดปทุมธานี ที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการจัดการเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับชาติ

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ กลุ่มประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในทะเบียนบ้าน (ตร.14) ในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอัญชบุรี จังหวัดปทุมธานี มีจำนวนประชากร 14,234 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ความเชื่อมั่นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอัญชบุรี จังหวัดปทุมธานี ที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการจัดการเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับชาติ ที่ส่งผลต่อการความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน

1. ความตรงไปตรงมา
2. ความสำเร็จในผลงานหรือการทำงานสำเร็จ
3. การแสดงดูแลเอาใจใส่
4. การยึดถือหลักคุณธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ กลุ่มประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในทะเบียนบ้าน (ทร.14) ในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอรัญญบุรี จังหวัดปทุมธานี มีจำนวนประชากร 14,234 คน (ที่มา: สำนักงานทะเบียนราษฎร เทศบาลบึงยี่โถ ข้อมูลเดือนธันวาคม 2560) ส่วนกลุ่มตัวอย่างมี 390 คน ตามสูตรทาโรมายาน์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ การศึกษา อาชีพ สถานภาพ

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวัดความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า ตำรา วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นของประชาชน ที่มีต่อการ ปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบต่างๆ ในเอกสาร ตำรา เพื่อนำมาจัดทำนิยามปฏิบัติการตามเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

4. นำร่างแบบสอบถามเสนอ อาจารย์ ดร. ปิยะ กล้าประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความถูกต้องครบถ้วน

5. นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านประเมิน เป็นการหาความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และตรวจสอบหาประสิทธิภาพ (IOC: Index of Item Objective Congruent) ในเครื่องมือที่สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

5.1 อาจารย์ วิไลลักษณ์ เรืองสม อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ วิชาสาขา

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัมลาศ เยาวะนิจ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขานุการสาขา

5.3 อาจารย์ ดร. จารุณี มุมบ้านเช่า อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ อาจารย์ประจำสาขา

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบแล้วนำไปจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือที่ใช้แจกประชากรตัวอย่างในการวิจัย เพื่อนำไปสู่การเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

- 4.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากสำนักงานกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูล
- 4.2 ส่งหนังสือจากสำนักงานกิจการนักศึกษา และแบบสัมภาษณ์สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติไปยังกลุ่มเป้าหมาย
- 4.3 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการไปแจกแบบสอบถาม ซึ่งหัวข้อแบบสอบถามมีอยู่3ส่วน คือ 1. ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม 2. การวัดความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง 3. การปฏิบัติงานหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง 4. ข้อเสนอแนะและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด้วยการวิเคราะห์สาระ(Content Analysis) ในสภาพการปฏิบัติการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ผลการวิจัย

1. ศึกษาด้านการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชน

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 41 - 50 ปี ส่วนมากจะมีตำแหน่งหน้าที่เป็นเจ้าของกิจการ ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ ในภาพรวม มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านความสามารถ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการยึดถือหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ความตรงไปตรงมา อยู่ในระดับมาก ด้านแสดงความดูแล

เอาใจใส่ อยู่ในระดับปานกลาง และด้านความสำเร็จในผลงานหรือการทำงานสำเร็จ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้าน ได้ผล ดังนี้

ด้านความตรงไปตรงมา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าความตรงไปตรงมาของการปฏิบัติที่แสดงออกของความจริงใจอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ บุคคลที่แสดงออกให้เห็นถึงสิ่งที่เชื่อมั่นจากความคาดหวังที่ได้รับลัพท์จากอีกฝ่าย และน้อยที่สุดคือ บุคคลที่มีเจตนาแอบแฝงผลประโยชน์ต่ออีกฝ่าย ตามลำดับ

ด้านความสำเร็จในผลงานหรือการทำงานสำเร็จ เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดของปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงก็คือความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ชัดเจนขององค์กรเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้ความสำเร็จในผลงานผ่านได้ดี และน้อยที่สุดคือ หากบุคคลนั้นไร้ความสามารถในการดำเนินงานก็จะขาดความเชื่อมั่น ไปด้วย

ด้านการแสดงความดูแลเอาใจใส่ เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าการไม่กระทำสิ่งที่ขัดแย้งต่อบุคคลที่ตรงกันข้ามคือความเข้าใจอย่างถ่องแท้ของการใส่ใจ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ปังจัยเกี่ยวกับการเอาใจใส่มาจากการความเชื่อมั่นของอีกฝ่าย และน้อยที่สุดคือ การเข้าใจปัญหาต่างๆเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงความใส่ใจ

ด้านการยึดถือหลักคุณธรรม เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าความสัมพันธ์ของการยึดหลักคุณธรรมและความเชื่อมั่นกับความเข้าใจของผู้ให้ความเชื่อมั่นนั้นเป็นเรื่องเดียวกัน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ได้รับความเชื่อมั่นย่อมมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่เผยแพร่ออกไป และน้อยที่สุดคือ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐานของหลักคุณธรรมของบุคคล

ด้านความสามารถ เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าการเชื่อมั่นในความสามารถเป็นอย่างหนึ่งส่งผลให้สำเร็จของการทำงานในด้านต่างๆ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ความสามารถเป็นลักษณะอีกอย่างหนึ่งที่บุคคลมีอิทธิพลในขอบเขต เฉพาะบางประการ และน้อยที่สุดคือ สมรรถนะของความสามารถแต่ละบุคคลย่อมเกิดจากการสัมผัสและการเรียนรู้สิ่งเหล่านั้น

ด้านความตรงไปตรงมา ผลการทดสอบสมมติฐานจำแนกตามปังจัยเฉพาะบุคคล (เพศ)ระดับเกี่ยวกับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ ด้านความตรงไปตรงมา แตกต่างกันและเมื่อแยกแต่ละเรื่องพบว่า ไม่แตกต่างกันในทุกๆเรื่อง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านความสำเร็จในผลงานหรือการทำงานสำเร็จ ผลการทดสอบสมมติฐานจำแนกตามปังจัยเฉพาะบุคคล (เพศ) เกี่ยวกับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน

คณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ ด้านความสำเร็จในผลงานหรือการทำงานสำเร็จ แตกต่างกันและเมื่อแยกแต่ละเรื่องพบว่า ไม่แตกต่างกันในทุกๆเรื่อง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านการแสดงความดูแลเอาใจใส่ ผลการทดสอบสมมติฐานจำแนกตามปัจจัยเฉพาะบุคคล (เพศ) เกี่ยวกับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ ด้านการแสดงความดูแลเอาใจใส่ ไม่แตกต่างกันในทุกๆเรื่อง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านการยึดถือหลักคุณธรรม ผลการทดสอบสมมติฐานจำแนกตามปัจจัยเฉพาะบุคคล (เพศ) เกี่ยวกับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ ด้านการยึดถือหลักคุณธรรม ไม่แตกต่างกันในทุกๆเรื่อง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านความสามารถ ผลการทดสอบสมมติฐานจำแนกตามปัจจัยเฉพาะบุคคล (เพศ) เกี่ยวกับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ ด้านความสามารถ ไม่แตกต่างกันในทุกๆเรื่อง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การอภิปรายผล

การศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติตามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 41 - 50 ปี ส่วนมากจะมีตำแหน่งหน้าที่ เป็นเจ้าของกิจการ ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งด้านการจัดการเลือกตั้งระดับชาติ ในภาพรวม มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าด้านความสามารถ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การยึดถือหลักคุณธรรม ด้านความตรงไปตรงมา ด้านแสดงความดูแลเอาใจใส่ ด้านความสำเร็จในผลงานหรือการทำงานสำเร็จ พบว่า 5 ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. การศึกษาผลการวัดความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
2. การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมทักษะการกำหนดจุดมุ่งหมายการดำเนินชีวิตด้วยตนเองของนักเรียนที่มีความ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การศึกษาความเชื่อมั่นผู้ที่มีความเห็นต่างเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
2. ควรมีการพัฒนาศักยภาพของการทำงานขอสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งอย่างเต็มที่ เพื่อให้ประชาชนนั้นมีความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้น

บทสรุป

ความเชื่อมั่นเป็นสิ่งที่มาจากความไว้วางใจจากอีกบุคคลหนึ่งที่เขากระทำให้นั้นรู้สึกไว้วางใจ จากความใส่ใจ หรือจากการทำงานสำเร็จไม่ว่าจะมาจากองค์กร หรือหน่วยงานและความเชื่อมั่นที่จากความสัมพันธ์ที่ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ซึ่งคำนิยามดังกล่าวมุ่งเน้นถึงความสำคัญ หรือความรู้สึกที่มาจากความเชื่อมั่น (Confidence) ความน่าเชื่อถือ (Reliability) และความซื่อสัตย์ (Integrity) กับบุคคลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง Morgan, R. M., and Hunt, S. D., (1994 อ้างถึงใน จิรัญญา วุฑฒิพงษ์พิพัฒน์, 2559; 21)

สมาชิกรัฐสภาได้ถูกตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกรัฐสภา พ.ศ. 2561 โดยการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา 3 ระดับ คือ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ เพื่อให้ได้รายชื่อบุคคลจำนวน 200 คน แล้วเสนอให้คณะกรรมการความสงบแห่งชาติพิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกรัฐสภา โดยในวาระเริ่มแรกจะมีการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ข้อเสนอแนะของการเลือกตั้งเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นคือการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงและโดยอ้อมยังเป็นการแสดงถึงสิทธิเสรีภาพอิสระเพราะการเลือกตั้งที่มีความเป็นประชาธิปไตยนั้นจะต้องเป็นการเลือกตั้งโดยเสรีแต่การที่ประชาชนจะเลือกพรรคใดพรรคหนึ่ง ก็คงขึ้นอยู่กับความน่าเชื่อถือหรือความไว้วางใจของการที่จะแสดงออกมาโดยอาศัยปัจจัยหลายอย่าง เพราะการเลือกตั้งนั้น ไม่ใช่แค่เพียงการเลือกเข้ามาแล้วเสร็จสิ้นกระบวนการ แต่ต้องเลือกเข้ามามีส่วนร่วมใน

พัฒนาบริหารประเทศให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอันจะนำไปสู่ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เอกสารอ้างอิง

- ดร.ลพ ด้ายศ. (2557). การประชาสัมพันธ์เพื่อฟื้นฟูความเชื่อมั่นหลังเกิดภาวะวิกฤตของ
อุตสาหกรรมปิโตรเคมี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานวิทยทรัพยากร.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา.
[ออนไลน์] สืบค้นจาก. <http://www.ratchakitcha.soc.go.th> [สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2563].
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. [ออนไลน์] สืบค้นจาก. <http://www.ratchakitcha.soc.go.th> [สืบค้น
เมื่อ 6 ตุลาคม 2563].
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
[ออนไลน์] สืบค้น จาก. <http://www.ratchakitcha.soc.go.th> [สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2563].
- รัศมี กัณหานันท์. (2559). การประเมินผลการจัดการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด
มหาสารคาม. กรุงเทพมหานคร: สำนักหอสมุดกลาง.
- วิระชัย คุณจักร. (2560). ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่ออาสาสมัครกู้ภัยของมูลนิธิสว่างเขตธรรม
สถาน อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี. ชลบุรี: สำนักหอสมุด.
- วันชัย เนตรสุวรรณ. (2555). รูปแบบ และกลยุทธ์การสร้างความน่าเชื่อถือแก่ลูกค้าหน่วยงานราชการ
ของธุรกิจวิทยุสื่อสารแห่งหนึ่ง. นครปฐม: สำนักหอสมุดกลาง.
- สุนทรเกตุแก้ว. (2562). ความรู้ความเข้าใจต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตาม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.

การศึกษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว

สถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร

A Study the Good Relationship between Police and Migrant Workers

Muang Samut Sakhon Police Station

ศุภชัย ชาญประไพ¹ / รัฐชาติ ทัทสนัย²

Supachai Chanparpai / Rattachart Thatsanai

¹สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร 2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ตำรวจตำแหน่งธุรการ เจ้าหน้าที่ตำรวจตำแหน่งจราจร เจ้าหน้าที่ตำรวจตำแหน่งป้องกันและปราบปราม และพนักงานแรงงานต่างด้าวที่สื่อสารภาษาไทยได้จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์โดยใช้คำถามเหมือนกันทุกคน เพื่อวิเคราะห์หาข้อมูลทางขึ้นตอนเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยปรากฏว่า มีด้านที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี 1. ด้านของการสื่อสารมีผลต่อความสัมพันธ์ที่ดีอย่างมาก 2. ด้านของการให้บริการมีผลต่อความสัมพันธ์ที่ดีมาก 3. ด้านการประชาสัมพันธ์มีผลต่อความสัมพันธ์ที่ดี ส่วนปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีพบว่ามี การสื่อสาร ความถี่ในการติดต่อระหว่างกัน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร

คำสำคัญ: แรงงานต่างด้าว, ตำรวจ, ความสัมพันธ์ที่ดี

Abstract

The purposes of this research were to study the good relationship between police and Migrant workers Muang Samut Sakhon Police Station. To study the factors affecting the building of good relations between police and Migrant workers. Samut Sakhon Police Station By collecting data from a sample group of police officers, administrative positions Traffic and police officer position Prevent and suppress and 20 foreign workers Migrant workers who can communicate in Thai. The structured interview was a qualitative data analysis using all the same questions. To analyze and find data through a qualitative process.

The results of the analysis showed some aspects affect to build a good relationship. Communication has a great effect on the relationship, The aspect of service has a very good effect on relationships, Public relations affect. A good relationship as for the important factors affecting the formation of good relationships, it was found that the frequency of communication between each other was communicated. Help and support and length of living in the area Affecting the building of good relations between the police and Migrant workers Samut Sakhon Police Station.

Keywords: migrant workers, police, good relationship

บทนำ

ปัจจุบันในยุคที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้มนุษย์ต้องใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางปัญหาต่างๆ มากมาย ทั้งยังสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น การคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัย (security) ของรัฐเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการปกป้องอำนาจอธิปไตยและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศย่อมไม่เพียงพอเนื่องจากมนุษย์จะเป็นสุขได้อย่างแท้จริงจะต้องมีความมั่นคงในชีวิตและศักดิ์ศรี (dignity) เท่าเทียมกัน ดังนั้น ทวีโลกจึงให้ความสนใจและเริ่มตระหนักในแนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) คำนิยามว่า “มนุษย์” ไม่ได้หมายถึง พลเมือง (citizen) ในแต่ละประเทศ แต่จะเป็นในด้านความมั่นคงของพลเมืองทั่วโลก (สุภางค์ จันทวานิช, 2549)

ในฐานะผู้ที่ต้องตกอยู่ในสถานะที่ต้องเผชิญหน้ากับความขาดแคลนสิ่งต่างๆ และความหวาดกลัว ตัวอย่าง เช่นแรงงานต่างด้าว

ในประเทศไทยในเรื่องของแนวคิดที่ว่าความมั่นคงของมนุษย์นั้นจะไม่ได้มีความสำคัญเท่าที่ควรไม่ได้จัดให้อยู่ในนโยบายหลักๆของการพัฒนาประเทศ แต่มีกลุ่มคนที่สนใจได้ดำเนินการส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ เริ่มตั้งแต่การร่วมก่อตั้งเครือข่ายความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security Network: HSN) จนกระทั่งได้มีการจัดประชุมสัมมนาวิชาการ เมื่อปี 2546 ผลการประชุมกลุ่มย่อยเรื่องแรงงานต่างด้าวสรุปว่า ความมั่นคงของมนุษย์ไม่ควรจำกัดขอบเขตอยู่เพียงแค่เป็นความมั่นคงของคนไทยหากแต่จำเป็นต้องมองรวมไปถึงแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยด้วย เนื่องจากแรงงานเหล่านี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของมนุษย์ และแท้ที่จริงแล้วแรงงานต่างด้าวเหล่านี้ก็คือผลพวงที่เกิดขึ้นจากความต้องการของระบบเศรษฐกิจไทยโดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น

สมุทรสาครเป็นจังหวัดศูนย์กลางการผลิตอาหารทะเลของไทย จึงมีความจำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างด้าวที่ส่วนใหญ่จะเข้ามาในประเทศไทยด้วยปัจจัยที่ผลักดันจากสภาวะความยากจน การขาดแคลนที่ทำกิน สภาวะสงคราม การเกณฑ์แรงงาน การกดขี่ของรัฐบาล และประกอบกับปัจจัยดึงดูด เช่น การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีสุขสบายและดีขึ้นกว่าในถิ่นฐานเดิม แรงงานต่างด้าวเหล่านี้จึงตัดสินใจอพยพเข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทย แม้ว่าชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงานต่างด้าวจะดีกว่าที่เป็นอยู่ในประเทศของตน ด้วยอาศัยความขยันขันแข็ง ความอดทนสู้งาน แต่แรงงานต่างด้าวเหล่านี้ ยังคงถูกเอารัดเอาเปรียบจากทั้งนายจ้างคนไทย หรือแม้แต่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองที่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ (กองวิจัยและพัฒนา สำนักงานแผนงานและงบประมาณ, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2544: 44) การละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน และการกดขี่ การกดขี่ต่างๆ ที่เกิดขึ้นนี้ นับได้ว่าเป็นสิ่งที่บั่นทอนความมั่นคงของมนุษย์ของเหล่าแรงงานต่างด้าวอย่างร้ายแรง ดังนั้น การที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีนั้นต้องครอบคลุมไปยังแรงงานต่างด้าวเหล่านี้อย่างยิ่ง

สถานีตำรวจ หรือ ที่รู้จักกันในนาม โรงพัก เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งหน่วยงานหนึ่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ให้บริการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทุกคนตลอด 24 ชั่วโมง โดยมีตำรวจเป็นผู้ปฏิบัติภารกิจตามบทบาทและหน้าที่ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดไว้ในแผนแม่บทสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฉบับ 4 พ.ศ. 2546(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2546 : 5)

เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงมีภารกิจที่ช่วยเหลือประชาชนในด้านการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินของประชาชน การป้องกันปราบปรามการกระทำผิด รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์อันดี กับประชาชน โดยต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็ว เสมอภาคและ ยุติธรรม ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บท พัฒนาไปสู่การบริหารงานที่ได้มาตรฐาน ระดับสากล การให้บริการที่ประชาชนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายค่าบริการ การให้บริการที่ดีของตำรวจส่งผล ไปถึงการสร้างความสัมพันธ์ในทางที่ดี ทั้งในด้านประสิทธิภาพและความเชื่อถือในการให้บริการ

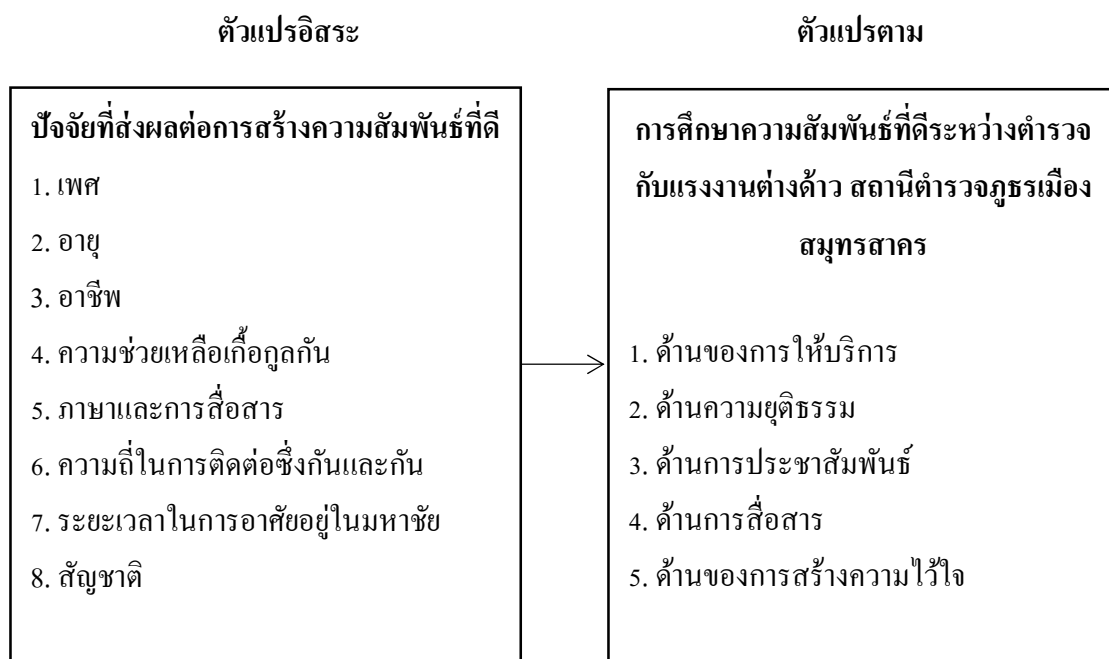
ความสำคัญของปัญหา จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร ว่าแรงงานต่างด้าวมีความสัมพันธ์ ในด้านที่ดีกับตำรวจในด้านใดบ้าง การสื่อสาร การให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจส่งผลให้เกิด ความสัมพันธ์ในทางที่ดีมาน้อยเพียงใด และมีปัจจัยอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร ทั้งนี้ เพื่อนำผลการศึกษาวินิจฉัยมาเป็น แนวทางในการพัฒนาในการสร้างความสัมพันธ์ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

คำถามเกี่ยวกับงานวิจัย ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจภูธร เมืองสมุทรสาครเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ที่ดีของตำรวจภูธรอำเภอเมืองระหว่างแรงงานต่างด้าว ในพื้นที่มหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร และส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ที่ดีมากยิ่งขึ้น ต่อการสร้างความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ ด้านการให้บริการ ด้านความยุติธรรม ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการสร้างความไว้วางใจ และตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ภาษาและการสื่อสาร ความถี่ในการติดต่อซึ่งกันและกัน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในมหาชัย สัญชาติ ตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านการให้บริการ ด้านความยุติธรรม ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการสื่อสาร และด้านของการสร้างความไว้วางใจ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 20 คนประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจตำแหน่งธุรการจำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจตำแหน่งจราจรจำนวน 4 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจตำแหน่งป้องกันและปราบปรามจำนวน 3 คน และพนักงานแรงงานต่างด้าวที่สื่อสารภาษาไทยได้จำนวน 10 คน

3.2 เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์โดยใช้คำถามเหมือนกันทุกคน และการศึกษาจากข้อมูลที่มีผู้บันทึกไว้แล้ว โดยผู้อื่น (Unobtrusive Research) โดยลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

3.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured Interview or Formal Interview) จากผู้ให้การสัมภาษณ์ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานตำแหน่งต่างๆและพนักงานแรงงานต่างด้าว

3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการต่างๆ และสืบค้นข้อมูลจาก Internet ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความสัมพันธ์ให้ดียิ่งขึ้น

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ กระบวนการหรือแนวทาง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ทางวิชาการและข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางของกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ อันมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

3.3.1 เมื่อผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ และทำการทดสอบแบบสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะทำการไปสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานตำแหน่งต่างๆและพนักงานแรงงานต่างด้าว แล้วทำการสัมภาษณ์จากสอบแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3.3.2 เมื่อได้แบบสัมภาษณ์สมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสัมภาษณ์และทำการศึกษาและนำข้อมูลคำตอบที่สมบูรณ์ในแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์หาข้อมูลทางขั้นตอนเชิงคุณภาพต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ครบถ้วนแล้วผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้มีลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยนำคำสัมภาษณ์จากผู้ถูกสัมภาษณ์มาเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของแต่ละบุคคล และจัดลำดับความสำคัญและคุณลักษณะของข้อมูล

นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่จัดลำดับความสำคัญแล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะทราบถึงลักษณะที่คล้ายคลึงกันและความแตกต่างกันของข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากการศึกษาต่างๆ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นระบบและนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน แสดงความสำคัญของข้อมูลได้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์และเขียนรายงานข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะไม่ใช่ข้อมูลตัวเลข แต่จะเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่มี "รายละเอียด" และ "ลึก" และมีการอ้างอิงโดยตรงเกี่ยวกับที่มาของข้อมูลไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าหรือข้อมูลทางเอกสาร

ดังนั้น ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการตอบประเด็นสัมภาษณ์ (Interview Research) และข้อมูลจากเอกสารต่างๆ (Document Research) จะถูกนำมาวิเคราะห์และประมวลผล โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแง่ต่างๆ ตามข้อเท็จจริง ทั้งในเชิงเหตุและผลซึ่งการวิเคราะห์จะออกมาในลักษณะของการพรรณานำไปสู่คำตอบในการศึกษาความสัมพันธ์ที่ีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจนครเมืองสมุทรสาคร

ผลการวิจัย

4.1 ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจนครเมืองสมุทรสาครสามารถสรุปผลต่อประเด็นที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ที่ดี ดังนี้

4.1.1 ด้านของการสื่อสารในการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี

จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ของตำรวจนครเมืองสมุทรสาครและแรงงานต่างด้าว ผู้วิจัยพบว่าการติดต่อสื่อสารการถือเ็นความสำคัญเป็นอย่างมากสามารถสร้างความเข้าใจสร้างความรับรู้สร้างทัศนคติที่ดีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าวการพูดจาที่ดีมีความไพเราะการปฏิบัติดีมีความสุภาพแรงงานต่างด้าวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ภาษาที่ต่างกันจะเกิดความไม่เข้าใจในการติดต่อสื่อสารการปฏิบัติหรือความเข้าใจในข้อระเบียบบังคับหรือกฎหมายต่างๆมีความจำเป็นต้องมีล่าม การใช้ความอคติการใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการสื่อสารพูดคุยกันจะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นอย่างมากเกิดความไม่เข้าใจเกิดความหวาดระแวงและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจทำให้แรงงานต่างด้าวเกิดความเกรงกลัว

4.1.2 ด้านของการให้บริการในการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี

จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ของตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาครและแรงงานต่างด้าว ผู้วิจัยพบว่าการให้บริการมีความสำคัญเป็นอย่างมากและการบริการอย่างมีประสิทธิภาพยังส่งผลต่อความสัมพันธ์ที่ดีการให้บริการทางราชการการดูแลความปลอดภัยทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดีตามมา คุณภาพการให้บริการเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะเป็นการให้บริการที่วัดถึงระดับงานแสดงถึงความสมบูรณ์ความถูกต้องและรวดเร็วทำให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้สึกที่ดีต่อบุคลากรเจ้าหน้าที่เกิดความศรัทธาและความรู้สึกที่ดีส่งผลต่อความสัมพันธ์ที่ดีตามมาอีกด้วย เป็นเรื่องของความรับผิดชอบการเอาใจใส่เจ้าหน้าที่สามารถให้คำแนะนำต่างๆ ให้คำปรึกษาต่างๆ ได้แนะนำการรักษากฎระเบียบที่ถูกต้องตามกฎหมายต่างๆ หรือการส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปในแหล่งที่พักอาศัยและสถานที่ทำงานเพื่อดูแลความเรียบร้อยและความปลอดภัย

4.1.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี

จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ของตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาครและแรงงานต่างด้าว ผู้วิจัยพบว่าการประชาสัมพันธ์สามารถทำได้โดยการเข้าถึงแรงงานต่างด้าวเข้าถึงสถานประกอบการการรับรู้การให้ความยุติธรรมการไม่ข่มขู่การให้ข้อมูลที่ถูกต้อง การให้บริการที่ดี เข้าถึงสถานประกอบการที่แรงงานทำงานสถานที่พักอาศัยเพื่อให้ข้อมูลการให้บริการที่ดีการไม่รังแกการเคารพต่อสิทธิมนุษยชนโดยการจัดชุดมวลชนสัมพันธ์เข้าไปทำความเข้าใจในการสร้างทัศนคติที่ดีเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่อดำรวจการประชาสัมพันธ์มีความสำคัญต่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีเนื่องจากจะเกิดการรับรู้ความเข้าใจรวมถึงทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจและต่อทั้งสองฝ่ายหากขาดการประชาสัมพันธ์จะทำให้ขาดการเชื่อมโยงขาดความรู้ความเข้าใจมีความสำคัญเป็นอย่างมากสามารถส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าวเป็นอย่างดี

4.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

สามารถสรุปผล โดยมีประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ที่ดี ดังนี้ จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ของตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาครและแรงงานต่างด้าว ผู้วิจัยพบว่า เพศและอายุจะไม่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เลือกปฏิบัติทำตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันทุกคน ตำรวจส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าหากแรงงานต่างด้าวมีเคารพกฎหมายและปฏิบัติตามกฎหมาย ความสัมพันธ์ที่ดีก็จะตามมา ภาษาและการสื่อสารมีผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเพราะถ้าต่างฝ่ายต่างไม่เข้าใจภาษาซึ่งกันและกันอาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจกัน ในส่วนของความถี่ในการติดต่อระหว่างกันและความช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีได้เพราะจะเป็นการสร้าง ความเข้าใจและลดความหวาดระแวงซึ่งกันและกันได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มีผลต่อการสร้าง

ความสัมพันธ์ที่ดีเนื่องจากจะเกิดการยอมรับการมีความรู้จกมักคุ้นสนิทเกิดความไว้นือเชื่อใจและความรู้สึกที่ดีที่ตามมา

อภิปรายผล

จากการศึกษาในครั้งนี้ได้พบประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจหลายประเด็นด้วยกัน โดยแต่ละประเด็นจะมีส่วนที่เหมือน และส่วนที่เสริมเนื้อหา จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกัน

5.1 ด้านของการสื่อสารในการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจนครเมืองสมุทรสาคร

การติดต่อสื่อสารการถือเป็นความสำคัญเป็นอย่างมากสามารถสร้างความเข้าใจสร้างความรับรู้ สร้างทัศนคติที่ดีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าวการพูดจาที่ดีมีความไพเราะการปฏิบัติดีมีความสุภาพ แรงงานต่างด้าวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ภาษาที่ต่างกันจะเกิดความไม่เข้าใจในการติดต่อสื่อสาร การปฏิบัติหรือความเข้าใจในข้อระเบียบบังคับหรือกฎหมายต่างๆมีความจำเป็นต้องมีล่าม ซึ่งสอดคล้องกับ (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 : 402) มนุษย์สัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ในทางสังคม ระหว่างมนุษย์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน (อานวย แสงสว่าง 2544: 99) มนุษย์สัมพันธ์ หมายถึง การทำความเข้าใจ โดยการใช้ลักษณะรูปแบบการ ติดต่อสัมพันธ์กัน ระหว่างบุคคลเป็นผล ก่อให้เกิดความเชื่อมโยง เพื่อให้ได้ผลสำเร็จ ตามเป้าหมายขององค์กร ของแต่ละบุคคลที่ได้กำหนดไว้

5.2 ด้านของการสร้างความไว้วางใจในการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจนครเมืองสมุทรสาครให้บริการด้วยความเต็มใจทำงานตามอำนาจหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาไม่มีการยื้อเวลาต้องไม่มีได้โต๊ะระเบียบอย่างเคร่งครัดการให้บริการที่ดีไม่แบ่งแยกและมีความเท่าเทียมกัน ยึดระเบียบเป็นหลักตรงไปตรงมาทำงานในกรอบของหน้าที่ความรับผิดชอบและตามกรอบของเวลาไม่ได้แบ่งแยกและสร้างความรับรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน หากทั้งสองฝ่ายมีความไว้วางใจกันแล้วจะเกิดผลที่ดีตามมาอย่างมากเพราะจะทำให้ทั้งสองฝ่ายอยู่กันอย่างมีความสุขไม่หวาดระแวงซึ่งกันและกัน ไม่กลัวว่าจะถูกจับกุมหรือถูกกีดกันแก้งรังแกจะมีความรู้สึกที่ดีมีทัศนคติที่ดีต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมจะเกิดความสงบสุขทั้งนี้ทั้งสองฝ่ายต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบคำสั่งข้อกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับ (Joseph S Nye Jr 1990) Soft Powerหมายถึงอำนาจที่ทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามความต้องการได้ โดยไม่ต้องใช้กำลังคุกคามหรือมีข้อแลกเปลี่ยน ซึ่ง Nye ระบุว่าแหล่งทรัพยากรสำคัญที่เป็นที่มา ของ Soft Power นั้น Soft Power คือความสามารถในการ ดึงดูดใจและโน้มน้าวให้เชื่อมั่น

มากกว่าการออกคำสั่งหรือบีบบังคับ ซึ่งก็คือการทำให้ผู้อื่นเห็นถึงค่านิยม ผลประโยชน์ และความชอบหรือไม่ชอบของตน โดยไม่ต้องพึ่งพาการให้รางวัลหรือการลงโทษ

5.3 ด้านของการให้บริการในการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว สถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร การให้บริการมีความสำคัญเป็นอย่างมากและการบริการอย่างมีประสิทธิภาพยังส่งผลต่อความสัมพันธ์ที่ดีการให้บริการทางราชการการดูแลความปลอดภัยทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดีตามมา คุณภาพการให้บริการเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นการให้บริการที่วัดถึงระดับงานแสดงถึงความสมบูรณ์ความถูกต้องและรวดเร็วทำให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้สึกที่ดีต่อบุคลากรเจ้าหน้าที่เกิดความศรัทธาและความรู้สึกที่ดีส่งผลต่อความสัมพันธ์ที่ดีตามมาอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ (ชัยอนันต์ สมุทรวาณิช. 2529 :128) ความหมายของการบริการ การรับใช้ประชาชน การอำนวยความสะดวก สะดวกให้แก่ประชาชน และช่วยเหลือแก่กุลประชาชนซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของข้าราชการทุกคนจะต้องบริการประชาชนให้ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด (จิราภรณ์ กนิษฐรัตน์ 2535 : 9) การบริการคือ สิ่งที่มีจำหน่ายลักษณะของกิจกรรมต่างๆ อาทิการอำนวยความสะดวกการให้ความช่วยเหลือ โดยมักจะไม่เห็นเป็นตัวตน หากแต่อาจจะมีสิ่งของมาประกอบบริการดังกล่าว เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้นี้ตำรวจและแรงงานต่างด้าวทั้งสองฝ่ายต่างมีแนวคิดเหมือนกันคือ การเคารพในกฎหมายบ้านเมือง การไม่ทำผิดกฎหมาย จะทำให้เกิดผลของความสัมพันธ์ที่ดีตามมาเอง โดยธรรมชาติของสังคมมนุษย์ ตำรวจเห็นว่าแรงงานต่างด้าวมีความสำคัญในด้านอุตสาหกรรมของสมุทรสาคร และปฏิบัติต่อแรงงานต่างด้าวอย่างเท่าเทียมเหมือนประชาชนทั่วไปถ้าเข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แรงงานต่างด้าวเห็นว่า การที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรอื่น ไม่ว่าจะประเทศใดก็ตามต้องมีการศึกษากฎหมายบ้านเมือง และต้องทำให้ตนได้สิทธิของแรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อที่จะได้เข้ามาทำงานอย่างไม่ต้องหลบๆซ่อนๆแสดงความสามารถและความตั้งใจและให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยความเต็มใจเห็นตำรวจเป็นที่พึ่งของประชาชนและเป็นที่ปรึกษาเหมือนประชาชนทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

7.1 ตำรวจควรมีการศึกษาภาษาเมียนมาหรือภาษาอื่นๆให้มากกว่าและแรงงานต่างด้าวควรที่จะศึกษาภาษาไทยเพื่อที่จะใช้ในการสื่อสารกับคนไทยการสื่อสารถือเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการที่สร้างเข้าใจซึ่งกันและกันไม่ว่ากับใครก็ตาม

7.2 ตำรวจควรมีการลงพื้นที่ในชุมชนที่มีชาวเมียนมาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากให้มากกว่านี้เนื่องจากเวลาที่ชุมชนที่มีชาวเมียนมาจำนวนมากมีปัญหาหรือทะเลาะวิวาทกันชาวเมียนมาส่วนใหญ่ไม่กล้าที่จะไปแจ้งความเพราะมีความลำบากในการเดินทาง

7.3 ควรมีการวิจัยและศึกษาเพิ่มเติมเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ที่ติระหว่างตำรวจกับแรงงานต่างด้าว รวมทั้งศึกษาจากตำรวจชุมชนและแรงงานต่างด้าวที่สื่อสารภาษาไทยไม่ได้

เอกสารอ้างอิง

- จิราภรณ์ กนิษฐรัตน์. (2535). *การบริการสารสนเทศผ่าน โฆษณาโทรทัศน์*. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. (2529). *การพัฒนาสมรรถนะขององค์กรนิติบัญญัติ*. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์เอกสารวิจัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. พิมพ์ครั้งที่ 5. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 402)
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องใน โอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. *ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2564*, ธันวาคม 2544 .
- สุภางค์ จันทวานิช. (2549). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 14) กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อำนาจ แสงสว่าง. (2544). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์อักษราพัฒนา.

Nye, Jr. Joseph S. (1990). *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power.*, New York:
Basic Books.

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง:
กรณีศึกษา สถานีตำรวจพระอินทร์ราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
Public Participation in the Prevention and Solutions of Gold Shop Robbery:
Case Study of Phra Indracha Police Station Bang Pa-in District
Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

กฤษลัช ดีประเสริฐ¹ / รัชชาติ ทัศนัย²

Kritcharat Deeprasert / Rattachart Thatsanai

¹สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตสถานีตำรวจพระอินทร์ราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และหาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-Test และ One-Way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจด้านป้องกันการปล้นร้านทอง ด้านการแก้ไข ปัญหาการปล้นร้านทองในระดับมากที่สุด และด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง ด้านความรักและผูกพันกับชุมชนในระดับมาก พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการปล้นร้านทอง ด้านคณะกรรมการชุมชน ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการ วางแผนแก้ไขปัญหา ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการติดตามและประเมินผลในระดับมาก และพบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชญากรรม ที่

แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง, ประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไป

Abstract

This quantitative research aims to 1) to study the level of public participation in the prevention and solution of the robbery of gold shops. 2) Study the factors affecting the participation of people in preventing and solving the problem of gold shop robbery. The sample group in this research was people living in Phra Indracha Police Station area. Phra Nakhon Si Ayutthaya Province from the age of 18 years old 400 people Tools used to collect information it was a questionnaire that the researcher created with a confidence factor of 0.95 the data were analyzed by distributing frequency, percentage, mean, and standard deviation. With descriptive statistics and to find factors affecting participation with inferential statistics, including t-Test and One-Way ANOVA.

The research results were found that the sample group had knowledge and understanding on prevention of gold shop robbery. Solving the problem of the most level gold shop robbery and participation in solving the problem of robbing gold shops in love and bond with the community at a high level it was found that the sample group was involved in preventing and solving the problem of gold shop robbery. Community Committee Searching for problems and their causes planning and problem solving Activities In the monitoring and evaluation at a high level it was found that the general data of the sample were gender, age, education, occupation, experience with crime. Different There are different levels of participation in preventing and tackling the robbery of gold shops. Statistically significant ($p < 0.001$).

Keywords: participation, preventing and solving gold shop robbery problems, people with 18 years old and over

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันประสบกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างมากเนื่องจากยังเกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สถานภาพทางการเงินของบุคคลยังไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย ยิ่งในปัจจุบันสถานะหนี้ครัวเรือนในประเทศไทย สูงติดอันดับ 3 ของเอเชีย-แปซิฟิก และอันดับต้นของโลก เฉลี่ยหนี้ต่อหัว 1.47 แสนบาท เป็นหนี้ตั้งแต่เริ่มทำงานจนเกษียณ (ไทยรัฐออนไลน์, 2563) ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดความต้องการแสวงหารายได้ จากรายจ่ายที่มากขึ้น จึงเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมทำให้เกิดอาชญากรรมในสังคมไทยมากขึ้น โดยสามารถพิจารณาได้จากแนวโน้มและความรุนแรงที่เพิ่มสูงขึ้นของอาชญากรรมในสังคมไทย ดังปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ.2550-2554 ซึ่งระบุว่าความก้าวหน้าของสังคมและเศรษฐกิจ ทำให้สังคมไทยปรับตัวเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงจากชนบทสู่เมืองอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันต้องเผชิญความเล็งจากปัญหาคดีอาชญากรรมการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้แต่ละปี รัฐต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อการป้องกันเป็นจำนวนมาก เห็นได้จากปีงบประมาณ 2562 งบประมาณรายจ่ายแผนควบคุมและป้องกันอาชญากรรมมีจำนวนสูงถึง 21,381.7770 ล้านบาท (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2562)

โดยสถิติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการร้านขายทองรูปพรรณ ตั้งแต่ปี 2557 จนถึงปี 2558 ในแต่ละจังหวัด รวมถึงการจับกุมและดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เปิดเผยสถิติการก่ออาชญากรรมปล้นร้านทองตั้งแต่ปี 2557 ถึง ปี 2558 มีดังนี้ จังหวัดที่มีจำนวนสถิติการก่อคดีที่สูงใน บข.น.1 จังหวัดปทุมธานี จำนวนคดี 46 คดี จับกุมได้ 43 รายอยู่ขยา จำนวน 21 คดี จับกุมได้ 15 คน สมุทรปราการ 15 คดี จับกุมได้ 12 คน ลพบุรี จำนวน 13 คดี จับกุมได้ 10 คน จังหวัดนนทบุรี จำนวน 7 คดี จับกุมได้ 5 คน สระบุรี 4 คดี จับกุมได้ 5 คน และสิงห์บุรี จำนวน 4 คดี จับกุมได้ 3 คน

การมีส่วนร่วมเป็นหลักการพื้นฐานและองค์ประกอบสำคัญ ในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เพราะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหา รวมถึงทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน นำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทองเป็นสิ่งสำคัญ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง : กรณีศึกษา สถานีตำรวจภูธรพระอินทร์ราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำเอาผลที่ได้จากการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการ

ดำเนินงานป้องกันการปล้นร้านทองในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรพระอินทร์ราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง ในเขตสถานีตำรวจภูธรพระอินทร์ราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทองในเขตสถานีตำรวจภูธรพระอินทร์ราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และสรุปตัวแปรหลักได้ดังนี้

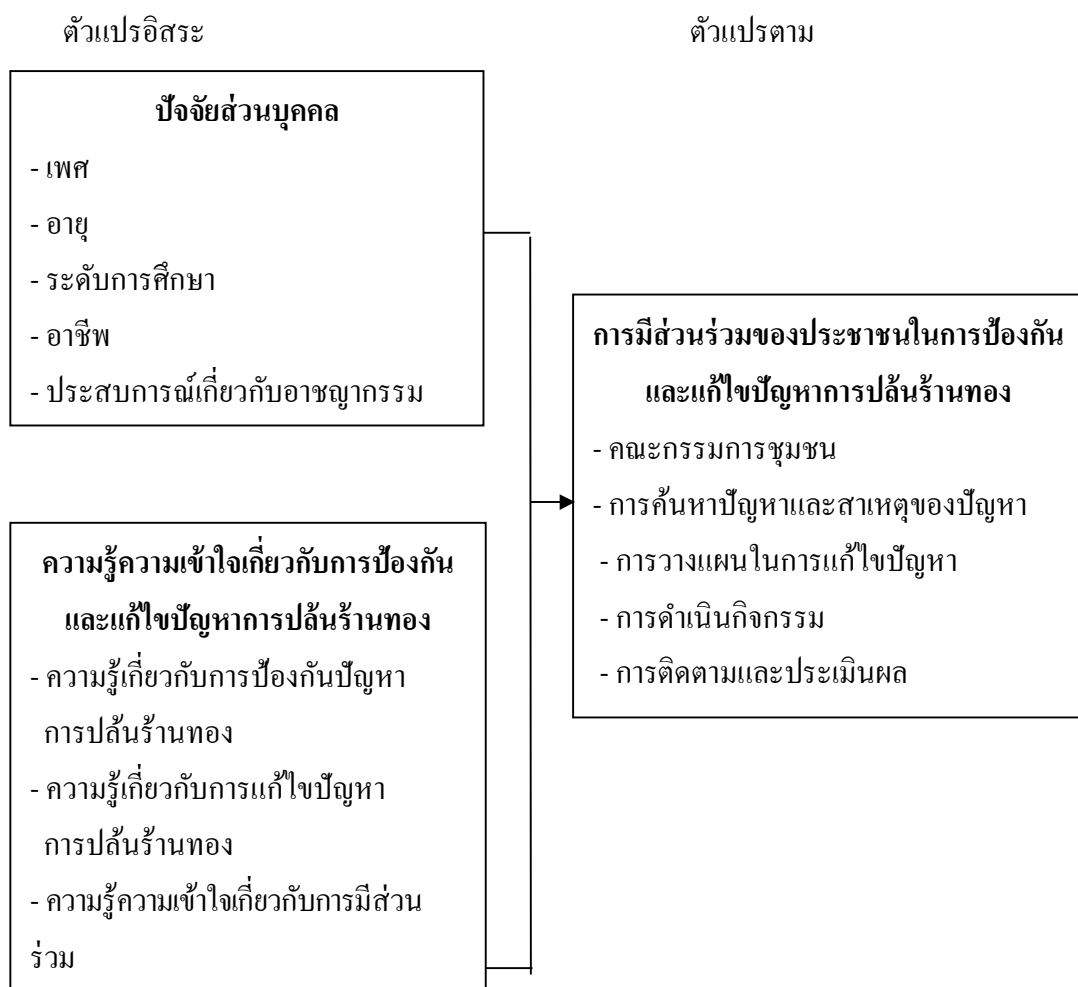
1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม หมายถึง บุคคล 4 ฝ่ายมีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบทประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลภายนอก สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังมีปัจจัยหลายปัจจัยที่มีส่วนร่วม ได้แก่ 1) อายุและเพศ 2) สถานภาพในครอบครัว 3) ระดับการศึกษา 4) สถานภาพทางสังคม เช่น ชั้นทางสังคม ศาสนา 5) อาชีพ 6) รายได้และทรัพย์สิน 7) ระยะเวลาในท้องถิ่นและระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ 8) ที่ดินถือครองและสถานภาพแรงงานขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ไขปัญหา 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหา 3) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Cohen, J.M. , & Uphoff, N.T., 1977)

2. การกระทำผิดหรือพฤติกรรมอาชญากรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เปิดเผยสถิติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการร้านขายทองรูปพรรณ ตั้งแต่ปี 2557 จนถึงปี 2558 ในแต่ละจังหวัดเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จังหวัดที่มีจำนวนสถิติการก่อคดีที่สูงใน บข.น.1 ได้แก่ ปทุมธานี จำนวนคดี 46 คดี อยุธยา จำนวน 21 คดี สมุทรปราการ 15 คดี ลพบุรี จำนวน 13 คดี นนทบุรี จำนวน 7 คดี สระบุรี 4 คดี และสิงห์บุรี จำนวน 4 คดี

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาจึงกำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษาโดยอาศัยตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์เกี่ยวกับอาชญากรรม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและ

แก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปล้นร้านทอง ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ความรักและผูกพันกับชุมชน 2) ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง ได้แก่ เป็นคณะกรรมการของชุมชน ค้นหาปัญหา/สาเหตุของปัญหา การวางแผนดำเนินกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม การติดตามผลและประเมินผล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง : กรณีศึกษา สถานีตำรวจภูธรพระอินทร์ราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตสถานีตำรวจภูธรพระอินทร์ราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 210,372 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตสถานีตำรวจภูธรพระอินทร์ราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรกรณีทราบจำนวนประชากร เพื่อประมาณค่าสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1970) ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 400 คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Selection) เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญพบ ซึ่งมีเกณฑ์คัดเข้า (inclusion criteria) คือ เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตสถานีตำรวจภูธรพระอินทร์ราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไป ยินยอมในการให้ข้อมูล อ่านและเขียนภาษาไทยได้ และเกณฑ์คัดออก (exclusion criteria) คือ ไม่สะดวกในการให้ข้อมูล มีภาวะแทรกซ้อนระหว่างการให้ข้อมูล และไม่อยู่ในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์เกี่ยวกับอาชญากรรม ส่วนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง คำตอบ มี 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) และน้อยที่สุด (1 คะแนน) คะแนนเฉลี่ยจะแบ่งเป็น 5 ระดับตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1977) ดังนี้ ระดับมากที่สุดคะแนนรวมระหว่าง 4.24 – 5.00 คะแนน ระดับมากคะแนนรวมระหว่าง 3.43 – 4.23 คะแนน ระดับปานกลางคะแนนรวมระหว่าง 2.62 – 3.42 คะแนน ระดับน้อยคะแนนรวมระหว่าง 1.81 – 2.61 คะแนน และระดับน้อยที่สุดคะแนนรวมระหว่าง 1.00 – 1.80 คะแนน ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง คำตอบ มี 5

ตัวเลือก คือ มากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) และน้อยที่สุด (1 คะแนน) คะแนนเฉลี่ยจะแบ่งเป็น 5 ระดับตามเกณฑ์ของเบสต์ (Best, 1977) ดังนี้ ระดับมากที่สุดคะแนนรวมระหว่าง 4.24 – 5.00 คะแนน ระดับมากคะแนนรวมระหว่าง 3.43 – 4.23 คะแนน ระดับปานกลางคะแนนรวมระหว่าง 2.62 – 3.42 คะแนน ระดับน้อยคะแนนรวมระหว่าง 1.81 – 2.61 คะแนน และระดับน้อยที่สุดคะแนนรวมระหว่าง 1.00 – 1.80 คะแนน

แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน แล้วนำไปทดลองใช้ (try out) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตสถานีตำรวจนครหลวง จังหวัดปทุมธานี ตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในมนุษย์ ผู้ศึกษาจึงได้ยึดหลักจรรยาบรรณ และเคารพในสิทธิของผู้ให้ข้อมูล โดยผู้เข้าร่วมวิจัยต้องได้รับการอธิบายให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างละเอียดก่อนทำแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการรักษาความลับของข้อมูล ไม่เผยแพร่ข้อมูลไปในทางที่เสียหายแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม การนำเสนอข้อมูลจะใช้ในทางวิชาการ และใช้ประโยชน์เฉพาะงานวิจัยเท่านั้น หลังดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นผู้วิจัยจะทำลายข้อมูลต่างๆ ในแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้วทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ สถิติ t-Test และ One-Way ANOVA ในการหาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทองโดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 61.7) มีอายุอยู่ในช่วง 34-41 ปี (ร้อยละ 25.8) จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 34.7) ประกอบอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 28.7) และไม่เคยอยู่ในเหตุการณ์หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม (ร้อยละ 94.2) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของประชากร อายุ 18 ปี ขึ้นไป ($n = 400$)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	153	38.3
หญิง	247	61.7
อายุ (ปี)		
18-25 ปี	35	8.7
26-33 ปี	76	19.0
34-41 ปี	103	25.8
42-49 ปี	100	25.0
50 ปี ขึ้นไป	86	21.5
การศึกษา		
ไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้น	55	13.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	65	16.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	139	34.7
อนุปริญญา/ปวส.	63	15.8
ปริญญาตรีขึ้นไป	78	19.5
อาชีพ		
พนักงานบริษัทเอกชน	86	21.5
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	52	13.0
ค้าขาย	115	28.7
รับจ้างทั่วไป	100	25.0
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	47	11.8
อยู่ในเหตุการณ์หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม		
เคย	23	5.8
ไม่เคย	377	94.2

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจ ด้านการป้องกันการปล้นร้านทองในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.38) ด้านการแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทองในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.44) ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทองในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.01) และด้านความรักและผูกพันกับชุมชนในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

ระดับความรู้ความเข้าใจ ของประชากร อายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง (n = 400)

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง	Mean	S.D.	ระดับความรู้ความเข้าใจ
ด้านการป้องกันการปล้นร้านทอง	4.38	0.471	มากที่สุด
ด้านการแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง	4.44	0.524	มากที่สุด
ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง	4.01	0.761	มาก
ด้านความรักและผูกพันกับชุมชน	4.14	0.615	มาก

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง ด้านคณะกรรมการชุมชน ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาการปล้นร้านทอง ด้านการวางแผนในการแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการติดตามและประเมินผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.68) (ค่าเฉลี่ย 3.85) (ค่าเฉลี่ย 3.73) (ค่าเฉลี่ย 3.66) และ(ค่าเฉลี่ย 3.51) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ระดับการมีส่วนร่วมของประชากร อายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง (n = 400)

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง	Mean	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
ด้านคณะกรรมการชุมชน	3.68	1.04	มาก
ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา	3.85	1.42	มาก
ด้านการวางแผนในการแก้ไขปัญหา	3.73	1.34	มาก
ด้านการดำเนินกิจกรรม	3.66	1.24	มาก
ด้านการติดตามและประเมินผล	3.51	1.26	มาก

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง กลุ่มตัวอย่างที่มีข้อมูลทั่วไปแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทองที่แตกต่างกัน ได้แก่ 1) เพศ กับการมีส่วนร่วมด้านคณะกรรมการชุมชน ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการวางแผนในการแก้ไขปัญหาและด้านการดำเนินกิจกรรม มีค่า (Sig. = 0.000) 2) การมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชญากรรม กับการมีส่วนร่วมด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา มีค่า (Sig. = 0.025) 3) อายุ กับการมีส่วนร่วมด้านคณะกรรมการชุมชน ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการวางแผนในการแก้ไขปัญหา ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการติดตามและประเมินผล มีค่า (Sig. = 0.000) 4) การศึกษา กับการมีส่วนร่วมด้านคณะกรรมการชุมชน ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการวางแผนในการแก้ไขปัญหา ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการติดตามและประเมินผล มีค่า (Sig. = 0.000) 5) อาชีพ กับการมีส่วนร่วมด้านคณะกรรมการชุมชน ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการวางแผนในการแก้ไขปัญหา ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการติดตามและประเมินผล มีค่า (Sig. = 0.000) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการปล้นร้านทอง	← t-Test →		← f-Test →		
	มีประสบการณ์				
	เพศ	เกี่ยวกับ อาชญากรรม	อายุ	การศึกษา	อาชีพ
ด้านคณะกรรมการชุมชน	0.000*	0.067	0.000*	0.000*	0.000*
ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา	0.000*	0.025*	0.000*	0.000*	0.000*
ด้านการวางแผนในการแก้ไขปัญหา	0.000*	0.931	0.000*	0.000*	0.000*
ด้านการดำเนินกิจกรรม	0.000*	0.939	0.000*	0.000*	0.000*
ด้านการติดตามและประเมินผล	0.070	0.494	0.000*	0.000*	0.000*

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทองและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชยพัทธ์ วงศ์ธนวีร์ (2554) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยกรณีศึกษาคือสถานีตำรวจนครบาลคลองตันมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ธนภัทร เกิดกอบเกียรติ (2553) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน พบว่า คณะกรรมการชุมชนมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในภาพรวมในระดับปานกลาง โดยศึกษาครอบคลุมถึงด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาด้านการวางแผนดำเนินกิจกรรม ด้านการ

มีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลซึ่งทุกด้านมีผลการวิเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การปล้นร้านทอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และการมีประสบการณ์ เกี่ยวกับอาชญากรรม ที่แตกต่างกันส่งผลให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ แอ็ด ฤทธิธา, (2552) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของภาค ประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม กรณีศึกษา สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ จังหวัดสระแก้ว เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการป้องกันอาชญากรรมที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สถานี ตำรวจภูธรเขาค้อ และ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกัน อาชญากรรม จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลา ที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเขาค้อ พบว่า การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการ ป้องกันอาชญากรรมในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และอายุ สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. เนื่องจากคนในชุมชนส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการป้องกันการปล้นร้านทอง และด้านการ แก้ไขปัญหาการปล้นร้านทองในระดับมากที่สุด จึงควรจัดเครือข่ายผู้นำด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการปล้นร้านทองร่วมกันระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่เทศกิจเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมใน การป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทองมากขึ้น

2. สถานีตำรวจภูธรพระอินทร์ราชา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรนำผลการศึกษาวิจัยไป ประยุกต์ใช้ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปล้นร้านทอง เช่นการคัดเลือกผู้นำชุมชนด้านการ รักษาความปลอดภัย การจัดกิจกรรมหรืออบรมเกี่ยวกับเรื่องทำอย่างไรให้ร้านทองปลอดภัยห่างไกล จากการจี้ปล้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบวิจัย และพัฒนารูปแบบการวิจัยให้เป็นเชิงเปรียบเทียบข้อมูล ระหว่างกลุ่มที่เคยอยู่ในเหตุการณ์หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม กับกลุ่มที่ไม่เคยอยู่ใน

เหตุการณ์หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เพื่อให้เห็นข้อแตกต่างและทราบถึงสาเหตุของการมีส่วนร่วมที่แท้จริง

2. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้น ควรเก็บข้อมูลด้วยวิธีอื่น เช่น การใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ฉัตรกุล พงษ์ธรรม. (2556). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์.**

สืบค้น 10 มีนาคม 2563, จาก <http://libdcms.nida.ac.th>.

ชยพัทธ์ วงศ์ธนวีร์. (2554). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปราม**

อาชญากรรม: กรณีศึกษา สถานีตำรวจนครบาลคลองตัน. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.

ไทยรัฐออนไลน์. (2563). **ความเหลื่อมล้ำแห่งชีวิต ตำรวจปัญหา “รวยยกระดับ-จนซ้ำซาก” ใน**

สังคมไทย. ฉบับวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2563. สืบค้น 12 กันยายน 2563, จาก

<https://www.thairath.co.th/news/business/1917056>.

ทีมข่าวอาชญากรรม. (2554). **ปล้นทองรายวัน. สืบค้น 11 มีนาคม 2563, จาก <https://mgronline.com>**

ธรรมนิติ. (2563). ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์. สืบค้น 13 มีนาคม

2563, จาก <https://www.dharmniti.co.th>.

ชนภัทร เกิดกอบเกียรติ. (2553). **ความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการมีส่วนร่วม**

ในการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง

หนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต,

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

วชิรวิทย์รายวัน. (2563). **วิเคราะห์ 5 เหตุจูงใจโจรปล้นร้านทองดับ 3 ศพ ที่สังคมไม่อาจให้อภัย.**

สืบค้น 11 มีนาคม 2563, จาก <https://www.nationtv.tv/main/content/378757461/>.

สำนักงานเทศบาลตำบลพระอินทร์ราชา. (2557). **เทศบาลตำบลพระอินทร์ราชา. สืบค้น 16 มีนาคม**

2563, จาก <http://pra-intaracha.go.th>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2551). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ**

สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554). สืบค้น 10 มีนาคม 2563, จาก

<http://www.nesdb.go.th>.

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2562). แผนปฏิบัติการราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. สืบค้น 10 มีนาคม 2563, จาก <http://www.royalthaipolice.go.th>.
- สถานีตำรวจภูธรพระอินทร์ราชา. (2563). เขตพื้นที่รับผิดชอบ สภ. พระอินทร์ราชา. สืบค้น 16 มีนาคม 2563, จาก <https://inthorn1100.wixsite.com>.
- สถาบันนิติธรรมมาลัย. (2563). ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์. สืบค้น 13 มีนาคม 2563, จาก <https://www.drthawip.com>.
- สำนักนโยบายและวิชาการสธิต. (2563). วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง. สืบค้น 14 มีนาคม 2563, จาก <http://www.ipecp.ac.th>.
- แอ๊ด ฤทธิตา. (2552). การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม กรณีศึกษา: สถานีตำรวจภูธรเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, สาขาวิชาการบริหารงานท้องถิ่น, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cohen, J.M., & Uphooff, N.T. (1977). **Rural development participation: Concept and measures for project design implementation and evolution rural development committee center for international studies.** New York : Longman.
- Yamane, T. (1970). **Statistic: An introductory analysis** (3rd ed.). New York : Harper and Row.

การคุ้มครองเด็กจากการค้าประเวณีผ่านช่องทางออนไลน์

อภิสิทธิ์ ช่างชัย¹ / นิชานันท์ ปิ่นแก้ว² / สุภัตต์ ศรีวิพัฒน์³

Aphisit Chuangchai / Nichanun Pinkaew / Suphatut Srivipatana

¹⁻³สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Email: Nick20042541@gmail.com

Email: Nichanun11@icloud.com

Email: Suphatut@gmail.com

บทคัดย่อ

เนื้อหาในบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงบ่อเกิดของปัญหาที่ทำให้เกิดการ
ค้าประเวณีของเด็กในสื่อสังคมออนไลน์ พร้อมทั้งอธิบายสภาพปัญหาการค้าประเวณีของเด็กในสื่อ
สังคมออนไลน์ รวมถึงการรักษาฟื้นฟูสภาพร่างกาย และจิตใจให้กับเด็กที่ตกเป็นเหยื่อ โดยเนื้อหา
เหล่านี้ จะนำไปใช้ในการหาทางออกของปัญหาที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดแนวทางการคุ้มครองเด็กจาก
การค้าประเวณีผ่านช่องทางออนไลน์ โดยอาจเป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐ และ
ภาคเอกชนส่งเสริมอำนาจและหน้าที่ขององค์กรในการป้องกันและการเข้าไปดูแลให้ความช่วยเหลือ
เด็ก ปรามปรามการกระทำความผิด และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนใน
การวางข้อตกลงร่วมกันกำหนดกฎเกณฑ์ และบทลงโทษตามความเหมาะสม นอกเหนือจากกฎหมาย
อื่น ๆ ที่มีอยู่ เพื่อให้เด็กเกิดความตระหนักรู้ในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และคำนึง
ทางเพศที่ถูกต้อง

คำสำคัญ: เด็ก, การค้าประเวณี, การคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ, สื่อลามกอนาจารเด็ก, สื่อสังคมออนไลน์

บทนำ

ยุคปัจจุบันมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าไปไกลมาก เมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต
ที่ผ่านมา การเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์จึงไม่จำกัดแคในวงสังคมผู้ใหญ่ และเด็กสามารถเข้าถึงสื่อผู้ใหญ่
ได้ง่ายจนเกิดปัญหาค่านิยมทางเพศ ซึ่งเด็กมองว่าการการค้าประเวณีผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จะทำให้
เด็ก มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถทำให้สังคมรอบข้างยอมรับในตัวเด็ก ทำให้เด็กมองว่าสื่อสังคม

ออนไลน์เป็นช่องทางที่เด็กหาเงินได้มาก สะดวกรวดเร็ว ทำให้ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภาค รวมถึงในระดับประเทศ โดยปัญหาการค้าประเวณีของเด็กในสื่อสังคมออนไลน์ อาจเกิดขึ้นได้จากสภาพปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ปัญหาครอบครัว ปัญหาสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม ปัญหาการหารายได้เลี้ยงชีพ ปัญหาความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยมทางเพศ ปัญหาการศึกษา ฯลฯ รูปแบบการค้าประเวณีเด็กมีการเปลี่ยนแปลงไป จากการกระทำอย่างโจ่งแจ้งไปเป็นรูปแบบที่ซับซ้อน และมีการหลบซ่อนมากขึ้น ในอดีตอาจมีบุคคลนำพาเด็กไปค้าประเวณี โดยตรงต่อผู้ซื้อบริการ แต่ในปัจจุบันมีช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ทำให้เกิดช่องทางการค้าประเวณี โดยการใช้ช่องทางออนไลน์ ซึ่งช่องทางออนไลน์ที่ได้รับความนิยมในการซื้อขายบริการทางเพศ ได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) และไลน์ (Line) รวมไปถึงแอปพลิเคชัน (Application) ต่าง ๆ มีขั้นตอนที่เริ่มจากการโพสต์ภาพเด็ก ที่เป็นเหยื่อในการค้าประเวณี โดยลงรายละเอียดต่าง ๆ เช่น รูปร่าง ราคา อาจรวมถึงรสนิยมทางเพศด้วย เมื่อผู้ซื้อสนใจสามารถติดต่อผ่านบัญชี (Account) ของผู้ขายบริการ และจะมีการส่งสถานที่นัดพบอีกครั้ง หลังจากที่ได้ตกลงราคา และจ่ายค่ามัดจำ แม้ว่าจะมีกฎหมายคุ้มครองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลเรื่องนี้ เช่น กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีบทบาทในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อย่างเหมาะสม ในเรื่องอาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษา การฝึกอบรม การส่งกลับไปยังประเทศเดิม หรือ ภูมิถิ่นเนาของผู้นั้น และต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายก่อนด้วย รวมทั้งกำหนดให้พนักงานสอบสวน หรือ พนักงานอัยการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบในโอกาสแรก ถึงสิทธิที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย โดยห้ามมิให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้เสียหายในความผิดฐานเข้ามาออกไป หรือ อยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ว่าด้วยคนเข้าเมือง ความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน ฐานปลอม หรือ ใช้หนังสือเดินทางปลอมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และการเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีเพื่อค้าประเวณี หรือ ความผิดฐานเป็นคนต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว เป็นต้น ยังพบว่ามิข้อมูลจากการวิจัยเป็นเอกสารยืนยันว่ามีเด็กจำนวนมากเข้าสู่การค้าประเวณี แต่กลับไม่ทราบจำนวนที่แท้จริงเอกสารยืนยันดังกล่าวเป็นที่แน่ชัดว่าการค้าประเวณีเด็กผ่านช่องทางออนไลน์นั้นเป็นที่นิยม และมีจำนวนการขายบริการเพิ่มมากขึ้น

เรื่อย ๆ ซึ่งเด็กที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์อาจตกเป็นเหยื่อของผู้ให้บริการ โดยการอาศัยช่องว่างทางกฎหมายในการกระทำความผิด

รูปการณ์ค้าประเวณีเด็กผ่านช่องทางออนไลน์

รูปแบบของการค้าประเวณีของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น มีหลายรูปแบบอาจพบได้ง่าย เช่น บริการอาบอบนวด ซึ่งเป็นรูปแบบสถานบริการทางเพศทางตรงโดยผู้ขายบริการจะนั่งรอภายในสถานบริการ และรอลูกค้าเข้ามาเลือกโดยในสถานบริการจะมีการจัดห้องไว้รับรอง สถานบริการนี้ตั้งกระจายกันอยู่ตามกรุงเทพมหานครและจังหวัดท่องเที่ยวอื่น เช่น ในกรุงเทพฯพบมากบริเวณพระราม 9 ถนนเพชรบุรี ถนนรัชดาภิเษก เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถพบการโฆษณาของอาบอบนวดบางแห่งได้ในอินเทอร์เน็ต หรือ ในหนังสือพิมพ์กีฬาบางฉบับอีกด้วย ช่องคล้ายคลึงกับอาบอบนวดแต่ไม่เปิดตัวโง้งแจ้ง และเป็นธุรกิจผิดกฎหมายช่องบางแห่งอาจลักลอบเปิดโดยใช้ธุรกิจนวดแผนโบราณ หรือ สปาขึ้นบังหน้าเท่านั้น และมีการบริการนวดกระป๋อง สถานบันเทิง คาเฟ่ ร้านอาหาร ไอเกะ หรือ ร้านตัดผมบางแห่งมีบริการทางเพศแอบแฝงเพิ่มเติมสำหรับลูกค้าที่โรงแรมหรูหรือ บริเวณริมถนนบางแห่งที่เป็นแหล่งค้าประเวณี การโทรเรียกโดยลูกค้าติดต่อทางนายหน้า (แมงดาหรือ มาม่าซัง) เพื่อเรียกมาใช้บริการทางที่พักของลูกค้า หรือ ทางโรงแรมที่เตรียมไว้ราคาการให้บริการจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานที่และชนิด โดยปกติผู้ชายที่ให้บริการจะได้รายได้น้อยกว่าผู้หญิงที่ให้บริการบางครั้งนายหน้าอาจใช้คำเรียกอาชีพอื่นเพื่อปิดบังการค้าประเวณี เช่น จัดหาพริตตี้ จัดหานางแบบ เป็นต้น การซื้อขายบริการทางเพศผ่านอินเทอร์เน็ตโดยอาจซื้อขายผ่านทางแชต (Messenger) แคมฟรอก (Camfrog) หรือ เฟซบุ๊ก (Facebook) หรือ แอปพลิเคชัน อื่นๆ (Application) รวมถึงเว็บไซต์ใต้ดินบางแห่ง อาจมีโฆษณาการขายบริการทางเพศ การซื้อขายบริการทางเพศแบบชื่อเหมาในระยะยาว เช่น หนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งเดือนขึ้นไป โดยในช่วงระยะเวลาที่ตกลงกันนั้น ผู้ซื้อจะผูกขาดการเป็นลูกค้า แต่เพียงผู้เดียวไม่ยินยอมให้ผู้ขายไปขายบริการ หรือ ไปมีกิจกรรมทางเพศกับบุคคลอื่นอีก ซึ่งอาจถือว่าการเหมาซื้อทั้งบริการทางเพศและความสัมพันธ์ชั่วคราวในรูปแบบอื่น เช่น แฟน หรือ คนรักด้วย บางครั้งเรียกการซื้อแบบนี้ว่า "ผูกปิ่นโต" การล่อลวงเหยื่อให้มาค้าประเวณีผู้ล่อลวงอาจแอบอ้างตัวว่า เป็นธุรกิจอื่น เช่น โมเดลลิ่ง แมวมองดาราด เป็นต้น บางครั้งผู้ค้าประเวณีหญิงที่มีรูปร่างหน้าตาดีอาจ แอบอ้างตัวว่าประกอบอาชีพอื่นบางอาชีพเพื่อเพิ่มค่าตัว เช่น เป็นนิสิตนักศึกษา หรือ พริตตี้ หรือ นางแบบ เป็นต้น ในการซื้อขายบริการทางเพศผู้ชาย หรือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชีพอื่น หรือ ชื่ออาชีพอื่นแทน เพื่อเลี่ยงการกล่าวถึงโดยตรง เช่น "ไซด์ไลน์" "ขายน้ำ" "เด็กออฟ" "หมอนวด" "นวดโดยนางแบบ" "นวดโดยพริตตี้" เป็นต้น ในบางกรณีอาจพบว่า มีชาวต่างชาติ หรือ คนต่าง

ค้า ทั้งที่มาจากประเทศ เพื่อนบ้าน เมียนมา ลาว กัมพูชา และจากประเทศอื่น เช่น รัสเซีย อุซเบกิสถาน เข้ามาค้าประเวณีในประเทศไทยโดยมีทั้งที่เต็มใจกระทำและที่ถูกแก๊งค้ำมนุษย์ข้ามชาติล่อลวงหรือ บังคับมา

กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในการคุ้มครองเด็กผ่านช่องทางออนไลน์

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กจากการค้าประเวณีในสื่อสังคมออนไลน์

1.1 ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 1 (17) “สื่อลามกอนาจารเด็ก” หมายความว่า วัตถุหรือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยรูป เรื่อง หรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจาร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือรูปแบบอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ข้างต้นที่จัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้

มาตรา 287/1 ผู้ใดครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 287/2 ผู้ใด

(1) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก

(2) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก แจกจ่ายหรือแสดงอวดแก่ประชาชนหรือให้เช่าสื่อลามกอนาจารเด็ก

(3) เพื่อจะช่วยการทำให้แพร่หลาย หรือการค้าสื่อลามกอนาจารเด็กแล้ว โฆษณา หรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรา นี้ หรือ โฆษณาหรือโฆษณาว่าสื่อลามกอนาจารเด็กดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใด หรือ โดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

1.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

มาตรา 4 “เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

มาตรา 26 (9) บังคับ ชู่เชื้อ ใช้ ชักจูง ชูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะเป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด

1.3 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

มาตรา 4 “การค้าประเวณี” หมายความว่า การยอมรับการกระทำชำเรา หรือ การยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำสอนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ

มาตรา 7 ผู้ใดโฆษณาหรือรับโฆษณา ชักชวน หรือแนะนำด้วยเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือกระทำให้แพร่หลายด้วยวิธีใดไปยังสาธารณะ ในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้อง หรือการติดต่อเพื่อการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

1.4 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2539

มาตรา 6 (2) เป็นธุระจัดหา ชื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก

ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่นการเอาคนลงเป็นทาสหรือให้มีฐานะคล้ายทาส การนำคนมาขอทาน การตัดอวัยวะเพื่อการค้าการ บังคับใช้แรงงานหรือบริการตามมาตรา หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคลไม่ว่า บุคคลนั้น จะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

1.5 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2551

มาตรา 14 (4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ กู้มครองเพียงข้อมูลอันมีลักษณะลามกเท่านั้นมิได้คุ้มครองถึงการค้าประเวณีผ่านช่องทางออนไลน์

2. องค์กรบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กจากการค้าประเวณีในสื่อสังคมออนไลน์

2.1 กระบวนการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ช่วยเหลือแก่บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อย่างเหมาะสมในเรื่องอาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษา การฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับ ไปยังประเทศเดิมหรือภูมิลำเนาของผู้เสียหาย การดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 หมวด 4 การช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหายตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความแตกต่างทางเพศ อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ ประเพณี วัฒนธรรมของผู้เสียหาย การแจ้งสิทธิของผู้เสียหายที่พึงได้รับในการคุ้มครองแต่ละขั้นตอน ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการช่วยเหลือ ตลอดจนขอพบขอเจรจาเวลาในการดำเนินการช่วยเหลือในแต่ละขั้นตอน และต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายก่อนด้วย ในกรณีที่บุคคล ผู้มีสัญชาติไทยตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ในต่างประเทศ หากผู้นั้นประสงค์ จะกลับเข้ามาในราชอาณาจักรหรือถิ่นที่อยู่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบว่าบุคคลนั้น เป็นผู้ มีสัญชาติไทยจริงหรือไม่ และถ้าบุคคลนั้นเป็นผู้มีสัญชาติไทยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อให้เดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักร หรือถิ่นที่อยู่โดยไม่ชักช้า โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้เสียหาย ในกรณีที่ผู้เสียหายในต่างประเทศเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือเป็นผู้ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักร เป็นกรณีพิเศษจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและก่อนออกนอกราชอาณาจักร สถานะของการได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่เป็นการชั่วคราวยังไม่สิ้นสุด เมื่อได้ตรวจพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความถูกต้องของผู้เสียหายที่ถือเอกสารแล้วหากผู้นั้นประสงค์จะกลับเข้ามาในราชอาณาจักรให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อให้ผู้เสียหายนั้นเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้เสียหายและให้ได้รับการพิจารณาให้อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปได้ตามสถานะและระยะเวลาที่เป็นอยู่เดิมก่อนออกไปนอกราชอาณาจักร ในกรณีที่ผู้เสียหายในต่างประเทศเป็นคนต่างด้าวและไม่มีเอกสารประจำตัวแต่มีเหตุอัน

ควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้ที่มี หรือ เคยมีภูมิปัญญาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร โดยถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อได้ตรวจพิสูจน์สถานะของการมีภูมิปัญญาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของผู้นั้นแล้วหากผู้นั้นประสงค์จะกลับเข้ามาในราชอาณาจักรให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อให้ผู้เสียหายนั้นเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้นั้นและให้ได้รับการพิจารณาให้อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปได้ตามสถานะและระยะเวลาที่เป็นอยู่เดิมก่อนออกไปนอกราชอาณาจักร

2.2 สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาค้าหญิงและเด็ก

มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) ปฏิบัติการเป็นศูนย์กลางประสานเครือข่ายในการดำเนินงาน ให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ รวมทั้งเป็นแกนหลักในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับหญิงและเด็กในกรณีที่ยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบ

2) ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรณีการค้าหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ เพื่อหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหอย่างเหมาะสมนำไปสู่การผลักดันให้เป็นประเด็นสาธารณะและบรรจุในวาระแห่งชาติของนโยบายรัฐบาลเพื่อมุ่งไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหานำไปสู่การพัฒนาสังคม ต่อไป

3) ให้ความช่วยเหลือคุ้มครองและพัฒนาอาชีพรวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ค้าประเวณีและประสานงานกับส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

4) ดำเนินงานตามกฎหมายคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5) ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการต่างๆ ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากอนุสัญญา พิณญาพันธสัญญา พิธีสาร และข้อตกลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความรุนแรงต่อหญิงและเด็กและปัญหาค้ามนุษย์

6) งานบริการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

2.3 กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

1) รักษาความสงบเรียบร้อยป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ทั่วราชอาณาจักร

2) ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ รวมทั้งความผิดเกี่ยวกับแรงงาน และการจัดระเบียบสังคมและความผิดอื่นที่เกี่ยวข้อง

3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

2.4 มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ให้ความช่วยเหลือคุ้มครองเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 18 ปี ที่ถูกกระทำทารุณ ถูกทอดทิ้ง และเด็กที่ถูกแสวงประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ โดยให้ความช่วยเหลือเด็กและครอบครัวที่ประสบปัญหาทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง โดยร่วมกับทีมสหวิชาชีพอาสาสมัครทางสังคมสงเคราะห์ จิตเวช และกฎหมาย เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการตรวจสอบ ติดตาม การสืบค้นข้อเท็จจริง การคุ้มครองสวัสดิภาพ การฟื้นฟูเยียวยา ตลอดจนการคืนเด็กสู่สังคม รวมถึงการผลักดันให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการคุ้มครอง

การคุ้มครองเด็กจากการค้าประเวณีผ่านช่องทางออนไลน์

ปัจจุบันมีมาตรการป้องกันและปราบปรามตามกฎหมาย ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2551 กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยการมีกฎหมายควบคุมนี้ยังมีปัญหาในภาคการปฏิบัติอยู่ เช่น มียุทธการปราบปรามค้ามนุษย์ออนไลน์ครั้งที่ 1 แถลงข่าว ณ วันที่ 11 พฤษภาคม 2561 ตามนโยบายรัฐบาล นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ดำเนินการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ทางกองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว และกองบัญชาการปราบปรามการค้ามนุษย์ เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2561 ระดมกวาดล้างจับกุมเครือข่ายผู้จัดทำเว็บไซต์ลามกอนาจารเด็ก เผยแพร่หนังโป๊ คลิปหลุด คลิปโป๊เด็กออนไลน์จำนวนมากเป็นภัยต่อสังคมภาพลักษณ์ของประเทศชาติ โดยกล่าวหาว่าเพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือ เพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำผลิต มีไว้หรือทำให้แพร่หลาย ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก หรือ การค้าสื่อลามกอนาจารเด็กแล้วโฆษณา หรือ ไขข่าว นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ลักษณะอันลามก และประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ โดยได้ทำการตรวจค้นจับกุมผู้ต้องหา จำนวน 5 ราย และขยายผลจับกุม อีก 1 ราย ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ สุราษฎร์ธานี และอุบลราชธานี แต่การขยายผลดังกล่าวยังไม่สามารถแก้ปัญหาการค้าบริการทางเพศ ผ่านสื่อออนไลน์ได้จริง เพราะไม่มีการรายงานผลการจับกุมผู้ค้าหรือผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการ

คำประเมินบนสื่อออนไลน์ว่ามีจำนวนเท่าใดเพิ่มขึ้นหรือไม่ ดังนั้นจึงต้องจัดให้มีมาตรการที่ให้ความคุ้มครองด้านความปลอดภัย เพื่อปกป้องมิให้ผู้กระทำผิดใช้สิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมข่มขู่ ผู้เสียหาย หรือชักจูง หรือ บังคับ เพื่อให้กลับเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองซึ่งมาตรการของการป้องกันและปราบปรามทั้งทางด้านกฎหมายและด้านการปฏิบัติให้เป็นระบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการกำหนด อัตราโทษที่ยังไม่เหมาะสมในการตรวจสอบ การปราบปรามยังไม่ครอบคลุมปฏิบัติการจริงจัง โดยเฉพาะในสื่อสังคมออนไลน์ที่ตรวจสอบติดตามผู้กระทำความผิดได้ยาก ซึ่งเกิดเป็นปัญหาช่องว่างทางกฎหมาย ที่ต้องหาทางแก้ไขแบบเร่งด่วน เมื่อแก้ไขได้แล้วก็ต้องมีการจัดองค์กรภาคเอกชน หรือ หน่วยงานรัฐเข้าช่วยเหลือเด็กเพื่อให้เด็กกลับเข้าสู่สังคมโดยปกติสุข อาจให้มีการเรียกร้อง หรือชดเชยความเสียหาย ที่ได้รับการกระทำของผู้คุ้มครองให้แก่ผู้เสียหาย ทั้งนี้เพราะเด็กเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นคนไทย หรือคนต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในประเทศ ส่วนใหญ่จะไม่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการเรียกร้องสิทธิของตนที่สูญเสียไปได้ เพราะไม่มีความรู้ทางกฎหมายและไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอที่จะเรียกร้องสิทธิทางศาลหรือ ต่อเจ้าพนักงานเพื่อให้ได้ค่าเสียหายตามที่กฎหมายกำหนด ด้วยเหตุนี้การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายเพื่อให้ได้ชดเชยสิทธิดังกล่าวจึงเป็นมาตรการที่ทำให้ผู้เสียหายได้รับการชดเชยตามที่กฎหมายไทยกำหนดซึ่งโดยทั่วไปเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชน ให้ความช่วยเหลือทั้งในการฟ้องคดีต่อศาล และการเรียกร้องค่าแรงงาน หรือค่าเสียหายจากเจ้าพนักงานตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด รวมถึงการฟื้นฟูและการส่งกลับคืนสู่สังคมเป็นมาตรการที่หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามกฎหมายที่กำหนดไว้มีขึ้นเพื่อฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เสียหายตลอดจนป้องกันมิให้กลับเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองอีก

สถานการณ์การแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็กออนไลน์มีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ และพบการล่วงละเมิดในหลายรูปแบบ เช่น การผลิตภาพลามกเด็ก และ อัปโหลดขึ้นสู่โซเชียลมีเดีย การโพสต์สด การส่งภาพโป๊ระหว่างเด็กด้วยกันเอง การใช้ภาพโป๊เพื่อแบล็กเมล์เด็ก และ การละเมิดซ้ำออนไลน์ เป็นต้น

จากสัดส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้งานทั่วโลกในปี 2017 โดยสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ พบว่า ประชากรโลกส่วนใหญ่ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีช่วงอายุประมาณ 15-24 ปี ซึ่งสะท้อนว่ากลุ่มเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มที่จะตกเป็นเป้าหมายของภัยคุกคาม ความรุนแรง และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศบนโลกออนไลน์ได้มากที่สุด โดยตัวเลขสถิติจาก www.thaihotline.org ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่ามีการรายงานรับแจ้งสื่อลามกอนาจารเด็กเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 640 รายการในปี 2016 เพิ่มขึ้นมากกว่า 1 เท่าตัวเป็น 1,400 รายการในปีที่ผ่านมา และมีแนวโน้มที่

จะรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลงานวิจัยที่ ECPAT จัดทำร่วมกับองค์การตำรวจอาชญากรรมระหว่างประเทศ (INTERPOL) ที่พบว่ายิ่งผู้ตกเป็นเหยื่อมีอายุน้อย อัตราการถูกล่วงละเมิดยังมีแนวโน้มรุนแรงและเพิ่มสูงขึ้น โดยผู้เสียหายส่วนใหญ่เป็นเด็กช่วงก่อนเข้าสู่วัยรุ่นสูงถึง 56.2% และเป็นแค่เด็กทารก 4.3% ซึ่งเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และยังไม่สามารถระบุตัวตนได้ ปัจจุบันมีการ ส่งต่อและเผยแพร่สื่อลามกอนาจารและการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กในรูปแบบต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น ไฟล์ภาพ คลิปวิดีโอ ข้อความลามก และการถ่ายทอดสด (Live Streaming) โดยใช้การชู้กรรโชก หรือ แบล็คเมลล์เพื่อแสวงหาประโยชน์หรือเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ ซึ่งข้อมูลจากบริษัทไมโครซอฟท์ (2018) เปิดเผยว่าในทุกๆ 60 วินาทีมีการซื้อขายและส่งต่อภาพลามกอนาจารเด็กประมาณ 500 ภาพทั่วโลก โดยในแต่ละวันมีไฟล์ภาพทั้งที่ลามกและไม่ลามกได้รับการอัปโหลดและส่งต่อกันทั้งหมดกว่า 1.8 พันล้านภาพ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจไทยสามารถจับกุมผู้ต้องหาชาวสวีเดนแลนด์ ผู้เป็นนักสะสมสื่อลามกอนาจารเด็กคิด 10 อันดับแรกของโลกได้ภายในประเทศไทย พร้อมพบหลักฐานเป็นคลิปวิดีโอกว่า 248 ไฟล์ ซึ่งผู้เสียหายอายุน้อยที่สุดเป็นเด็กวัยเพียง 4 ขวบ อีกทั้งรายงานของ UNODC ยังระบุถึงแนวโน้มว่าไทยกำลังจะกลายเป็นศูนย์กลางการล่วงละเมิดทางเพศเด็กผ่านทางเว็บแคมแห่งใหม่ในภูมิภาคนี้แทนที่ฟิลิปปินส์อีกด้วย

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้มาตรการป้องกันแบบเดิมไร้ผล แม้ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ประเทศไทยอาจจะยังมีข้อท้าทายทั้งในเรื่องนโยบายและแนวทางในเชิงกฎหมายที่บางข้ออาจมีความล้าสมัย มีบทลงโทษที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน การขาดกลไกสนับสนุนที่เหมาะสมในการดำเนินคดีในกรณีข้ามชาติ รวมถึงขาดการเก็บรวบรวมและแชร์ข้อมูล Big Data ระหว่างประเทศ ในการติดตามตัวผู้กระทำความผิด ทำให้ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องภัยคุกคาม ความรุนแรงและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศกับเด็กบนสังคมออนไลน์ได้อย่างเด็ดขาดอีกทั้งการระบุตัวผู้กระทำความผิดสามารถทำได้ยาก คดีที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศเด็กออนไลน์ มีองค์ประกอบของหลายคดีร่วมอยู่ด้วย อาทิ ชาวต่างชาติใช้อินเทอร์เน็ตติดต่อเด็ก และเดินทางเข้ามาในประเทศไทย เพื่อมาล่วงละเมิดเด็ก

อย่างไรก็ดีหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยยังคงเดินหน้าและผลักดันการแก้ไขปัญหานี้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งยังมุ่งหวังและค้นหามาตรการที่ดีที่สุดในการเตรียมรับมือ ส่งเสริมความตระหนักรู้ และสร้างความร่วมมือให้ครอบคลุมมิติต่างๆ เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับความคุ้มครองสูงสุด และได้รับการปกป้องจากภัยคุกคามบนโลกออนไลน์ตามหลักปฏิบัติมาตรฐานสากล

สรุป

จากที่มาและสภาพของปัญหาการค้าประเวณีของเด็กในสื่อสังคมออนไลน์ จึงต้องมีการหาทางออกอย่างเร่งด่วน โดยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ในการเสนอร่างข้อกฎหมายและกำหนดอัตราโทษให้เหมาะสม เช่น ในประมวลกฎหมายอาญา ควรกำหนดอัตราโทษของผู้ผลิตสื่อให้สูงกว่า ผู้ที่ครอบครองสื่อ เป็นต้น พร้อมทั้งประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการป้องกันและปราบปรามการแสวงหาประโยชน์กับเด็ก เช่น การจัดค่าย หรือ การจัดอบรมให้กับเด็ก เป็นการลงไปให้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางเพศและการแสดงออกเพศ เพื่อให้เกิดค่านิยมที่ถูกต้อง เป็นต้น รวมถึงการให้ความช่วยเหลือ ทั้งส่งเสริมสวัสดิการในการรักษาฟื้นฟูสภาพร่างกาย จิตใจ และเสริมสร้างอาชีพที่เด็กสามารถทำได้ ให้เด็กที่ตกเป็นเหยื่อมีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวเพื่อให้เด็กกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข โดยมีให้กลับเข้าสู่การค้าประเวณีอีก

เอกสารอ้างอิง

- มูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก. (2563). การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี. [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://www.ecpat-th.org/situations> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 25 เดือนตุลาคม 2563].
- ไทยชอตไลน์. (2563). ความรู้เรื่องกฎหมายสื่อลามกอนาจารเด็ก. [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://thaihotline.org/2020/12/06> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 6 เดือนธันวาคม 2563].
- Echo. (2564). Dark : Thailand In Shade | Sex Worker. [ออนไลน์]. ได้จาก: https://www.youtube.com/watch?v=t9dav7A0nN8&t=1177s&ab_channel=echo [สืบค้นเมื่อ วันที่ 3 เดือนมกราคม 2564].

ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย

Executive Leadership of Local Administrative Organization in Thailand

มาริษา อุ่มรูปงาม¹ / ดาวราย ลิ้มสายหัว²

Marisa Umroopngam / Daorai Limsaihua

^{1,2}สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University
under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กร และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย ซึ่งแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำอธิบายว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลและอำนาจที่มีของตนกระตุ้นชี้นำ ให้บุคคลอื่นเกิดความเต็มใจแล้วกระตือรือร้น ในการปฏิบัติงานให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร หรือของกลุ่ม เมื่อศึกษางานวิจัยต่างๆที่ผ่านมามีพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ประกอบด้วย คุณลักษณะการเป็นผู้นำ ที่มีมาแต่เดิมตามธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นการนึกคิด การตัดสินใจ มีความเพียรพยายามใฝ่รู้ ซึ่งรวมทั้งการมีวิสัยทัศน์ การกระตุ้นทางปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ การสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร การคำนึงถึงศักยภาพและความแตกต่างของบุคลากรแต่ละคน การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย จะช่วยนำพาองค์กร ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรในหน่วยงานสามารถให้บริการ และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดีมากขึ้น โดยผ่านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ที่ช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงาน เพื่อเป็นแรงจูงใจ ให้บุคลากรในองค์กรดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำของผู้บริหาร, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This article aims to study the concept of leadership of organizational administrators and to study the factors affecting on the leadership of Thai local executive. The leadership theory explains that leadership is the process by which leaders use their influence to motivate their personnel in organization to perform and work efficiently to achieve the organization's goals. When studying various researches of the past, it was found that the affecting factors on an executive leadership of the Thai local administrative organizations consist of leadership characteristics such as thinking, decision-making, perseverance and inquisitiveness. Moreover, it is a vision cognitive stimulation, emotional intelligence, inspiring people, and the potential and differences of each person considering. A study of leadership of local administrative organization administrators of Thailand is very important because executive leadership will create a working atmosphere and allow personnel in the organization to perform efficiently and achieve the goals that have been set.

Keywords: executive leadership, local administrative organization

บทนำ

ในยุคแห่งการเริ่มต้นของศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีและโลกาภิวัตน์ มีอิทธิพลอย่างมากต่อองค์กรและรูปแบบการทำงานขององค์กร ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วดังกล่าว ทำให้องค์กรมีลักษณะยืดหยุ่น ไร้ขอบเขตและโครงสร้างที่ไม่แน่นอน ทำให้วิธีการทำงานเปลี่ยนแปลงจากเดิมมาก และจากกระแสการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ นี้ ไม่ว่าจะเป็นสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานในการการบริหารงาน ที่จะต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด และความเจริญก้าวหน้าขององค์กร การวางแผนบริหารการจัดการทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร ตลอดจนการรักษาบุคลากรให้คงอยู่กับองค์กรอย่างมีความสุข ซึ่งหาก องค์กรยังบริหารจัดการบุคลากรตามแบบยุคอุตสาหกรรม ที่เน้นการควบคุมเข้มงวดและบังคับศักยภาพการทำงานของบุคลากรในองค์กรไว้ สิ่งนี้ถือเป็นความล้มเหลวโดยสิ้นเชิง ดังนั้น (ชัยทวี เสนะวงศ์ ,2558) ผู้นำองค์กร จึงจัดเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ในสภาวะการแข่งขันที่สูง หากองค์กรมีผู้นำที่มีความรู้

ความสามารถ มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ องค์กร ก็สามารถที่จะแข่งขันและประสบความสำเร็จขององค์กร (แซ่เฮ็ง, 2557)

ในองค์กรปัจจุบัน ไม่ว่าผู้นำนั้นจะจำกัดอยู่ในระดับครอบครัว องค์กรหรือประเทศชาติ ผู้นำเปรียบเสมือนเข็มทิศที่ชี้บ่งบอกทางของความเจริญ หรือความเสื่อม ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำยังเป็นปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมสร้างให้ผู้บริหารในระดับต่างๆ ในฐานะหัวหน้างานสามารถควบคุมให้ผู้นับตั้งบัญชาปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมาย นโยบาย แผนงาน หรือความต้องการของหัวหน้างาน (ทวี วงศ์พุด, 2542 : 7) ดังนั้น ทุกองค์กรจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำ เพื่อที่จะนำองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ และนำไปสู่ความสำเร็จตามนโยบายขององค์กรซึ่งในการศึกษาภาวะผู้นำในแวดวงวิชาการ มีผลงานวิจัย บทความ ตำรา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำมากมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี ของ บาส และ อะโวลิโอ (Bass & Avolio) (1994, pp. 2-6) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบเต็มรูปแบบ (The Full Range of Leadership) ซึ่งประกอบด้วย ภาวะผู้นำ 3 รูปแบบ คือ 1.ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) 2.ภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) 3. ภาวะผู้นำปล่อยตามสบาย (Laissez- faire Leadership) (แซ่เฮ็ง, 2557) ซึ่งแนวคิดต่างๆ ให้ความสำคัญที่ตัวผู้นำว่าควรทำตัวอย่างไร ควรแสดงพฤติกรรมแบบใด ควรใช้วิธีบริหารจัดการในลักษณะใด โดยแนวคิดต่างๆ ข้างต้น มีเป้าหมายให้การบริหารองค์กรประสบความสำเร็จ ผู้นำสามารถนำพาองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์องค์กรได้ ในแต่บทความนี้ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผู้นำไม่เพียงแต่จะต้องนำองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยตัวของผู้นำเองแล้ว ผู้นำยังต้องรู้จัก ทำให้ผู้ตามเกิดภาวะผู้นำในการปฏิบัติในตนเอง เพื่อให้สามารถนำบุคลากรคนอื่นต่อไปได้ ซึ่งถือเป็นการพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้ มีทุนมนุษย์ที่มากยิ่งขึ้นไปด้วย (แซ่เฮ็ง, 2557)

ผู้นำ หรือ ภาวะผู้นำ (Leader) เป็นแนวคิดในเรื่องภาวะผู้นำ ในช่วงหลังที่มีการศึกษาในองค์กรทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนมากขึ้น หัวหน้าหรือบุคคลที่เป็นกลไกสำคัญ ในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ หรือความล้มเหลว เป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมายซึ่งอาจจะมาจากการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกให้มีอิทธิพล และบทบาทที่สำคัญ และให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรเพื่อปฏิบัติ ภารกิจต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งภาวะผู้นำ จะเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อความสำเร็จของงานต่าง ๆ ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ (Leadership) ได้แก่ คุณลักษณะของผู้นำ หรือพฤติกรรมของผู้นำ รวมถึงทักษะในกระบวนการบริหารจัดการเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ (พยอม วงศ์สารศรี, 2534 : 196)

ดังนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำเป็นส่วนสำคัญที่จะนำองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาแนวคิดของภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ความหมายของภาวะผู้นำ

ผู้นำ (Leader) คือ หัวหน้าหรือบุคคลที่เป็นกลไกสำคัญ ในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ หรือความล้มเหลว เป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมายซึ่งอาจจะมาจากการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกให้มีอิทธิพล และบทบาทที่สำคัญ และให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรเพื่อปฏิบัติการต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งภาวะผู้นำ จะเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อความสำเร็จของงานต่าง ๆ ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ (Leadership) ได้แก่ คุณลักษณะของผู้นำ หรือพฤติกรรมของผู้นำ รวมถึงทักษะในกระบวนการบริหารจัดการเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ จากการศึกษาค้นคว้าถึงความหมายของภาวะผู้นำ นักวิชาการและนักทฤษฎีหลายท่าน ได้นิยามเกี่ยวกับความหมายของภาวะผู้นำไว้หลากหลาย โดยผู้วิจัยขอยกตัวอย่างของความหมาย ดังต่อไปนี้

พยอม วงศ์สารศรี (2534 : 196) ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่บุคคลหนึ่ง(ผู้นำ)ใช้อิทธิพลและอำนาจของตนกระตุ้นชี้นำให้บุคคลอื่น (ผู้ตาม) มีความกระตือรือร้น เต็มใจทำในสิ่งที่เขาต้องการ โดยมีเป้าหมายขององค์กรเป็นจุดหมายปลายทาง

สมยศ นาวิกาน (2538 : 400) ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการของการสั่งการและใช้อิทธิพลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มสมาชิกภายในองค์การ

ประสาน หอมพูล และทิพวรรณ หอมพูล (2540 : 83) ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลหรืออำนาจที่ตนมีอยู่ ในการชักนำหรือโน้มน้าวให้ผู้ได้บังคับบัญชาภายในองค์การหรือในกลุ่มคนในสถานต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกของกลุ่มได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพที่สุดให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

พสมพงษ์ เกษมสิน (2519, ไม่ปรากฏเลขหน้า) ผู้นำ หมายถึง การที่ผู้นำใช้อิทธิพลและอำนาจหน้าที่ในความสัมพันธ์ซึ่งมีอยู่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อปฏิบัติและอำนวยความสะดวก

ฟาริดา อิบราฮิม (2537) ผู้นำ หมายถึง การใช้อำนาจกับผู้อื่นให้เกิดการปฏิบัติเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม เกิดผลงานตามเป้าหมาย

วุฒิ คนฉลาด (2540 : 11) ผู้นำ หมายถึง การแสดงความสำคัญของคำว่า ผู้บริหาร และผู้นำขององค์กรว่า การที่องค์กรหรือหน่วยงานจะอยู่รอดหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับบุคคล 2 ประเภท คือผู้ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้า ซึ่งเรียกว่า ผู้บริหาร ทำหน้าที่บริหารองค์กร อีกประเภทหนึ่ง คือ ผู้นำ ความแตกต่างของผู้บริหารกับผู้นำ คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีตำแหน่งและมีอำนาจตามกฎหมาย ส่วนผู้นำ คือ ผู้ที่มีพลังอำนาจสามารถโน้มน้าวจิตใจคนอื่นให้ทำตามโดยอาศัยคุณความดี

เบนนิส (BENNIS, 1984 , PP.15-16) ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีความสำคัญต่อองค์กรในด้านเป็นผู้รับผิดชอบต่อประสิทธิผลขององค์กร ความสำเร็จขององค์กรขึ้นอยู่กับความตระหนักรู้ในความสำคัญของคุณภาพขององค์กร เป็นผู้เปลี่ยนแปลงองค์กรให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม และเป็นผู้สนองความต้องการทางการศึกษาของชุมชน

จากความหมายของภาวะผู้นำข้างต้น เมื่อเปรียบเทียบความหมาย ของคำว่าผู้นำกับภาวะผู้นำพบว่า มีความแตกต่างและคล้ายคลึงกันที่ ผู้นำ หมายถึง บุคคล ส่วนภาวะผู้นำ หมายถึง การใช้กระบวนการของความสามารถของบุคคลที่ใช้อิทธิพลของตนในการ ชักชวน ชี้นำ หรือชักจูงผู้อื่น ให้ร่วมมือร่วมใจกับตนในการ ปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้วิจัยได้สรุปว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลและอำนาจที่มีของตนกระตุ้นชี้นำ ให้บุคคลอื่นเกิดความเต็มใจแล้วกระตือรือร้น ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร หรือของกลุ่ม

ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ทฤษฎีภาวะผู้นำ มีวิวัฒนาการจากการศึกษามาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และมีการศึกษาต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด โดยศึกษาตามแนวความเชื่อของทฤษฎีภาวะผู้นำ ในแต่ละช่วงเป็นผลให้เกิดแนวความคิดมาพัฒนาทฤษฎีภาวะผู้นำ และนำมาใช้พัฒนาผู้นำกลุ่มและองค์กร ทฤษฎีภาวะผู้นำ แบ่งออกเป็น 6 แนวคิด ได้แก่ 1) ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ 2) ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม 3) ทฤษฎีการให้รางวัลและการลงโทษ 4) ทฤษฎีตามสถานการณ์ 5) ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 6) ทฤษฎีโมเดลภาวะผู้นำแบบเต็มรูปแบบ

(1) ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ (Trait Leadership Theory)

ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ เป็นกลุ่มทฤษฎีที่มีความเชื่อว่าผู้นำเป็นมา แต่กำเนิดไม่สามารถสร้างได้ ผู้ที่จะเป็นผู้นำจะมีลักษณะที่แตกต่างจากผู้ตาม ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 ได้มีการศึกษาลักษณะของการเป็นผู้นำ และแบ่งคุณลักษณะของการเป็นผู้นำได้ 6 ด้าน คือ 1) ลักษณะทางกาย 2) ลักษณะภูมิหลังทางการศึกษา 3) สติปัญญา 4) บุคลิกภาพ 5) คุณลักษณะทางงานและ 6) คุณลักษณะทางสังคม

(2) ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม (Behavioral Leadership Theory)

ภายใต้ข้อบกพร่องบางอย่างของการศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ นักวิจัยได้หันไปศึกษาพฤติกรรมผู้นำที่ทำให้ผู้ตาม เกิดความพึงพอใจและมีผลต่อการทำงานสูงขึ้น การศึกษาเชิงพฤติกรรมนี้จะประกอบด้วย การศึกษาภาวะผู้นำของมหาวิทยาลัยไอโอวา การศึกษาภาวะผู้นำของมหาวิทยาลัยไอโฮสเสตท การศึกษาภาวะผู้นำของมหาวิทยาลัยมิชิแกน การศึกษาพฤติกรรมผู้นำตามแนวคิดของ Reddin (1970) ทฤษฎีตาข่ายภาวะผู้นำของ Blake & Mouton (1964) และทฤษฎี 11 การให้รางวัลและการลงโทษมีแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญ ดังนี้

1) การศึกษาภาวะผู้นำของมหาวิทยาลัยไอโอวาศึกษาครั้งแรกในปี 1938 ได้ศึกษาระบบการปฏิสัมพันธ์ ภายในกลุ่มระหว่างผู้นำผู้ตาม และประสิทธิภาพของงานซึ่งได้แบ่งผู้นำออกเป็น 3 แบบ คือ 1 แบบเผด็จการ 2.แบบประชาธิปไตย 3.แบบเสรีนิยม ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย ได้ผลในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มดีกว่าแบบอื่น

2) การศึกษาภาวะผู้นำของมหาวิทยาลัยไอโฮสเสตท เริ่มศึกษาในปี 1949 พัฒนาโดย Hermphil & Coons (1957) และปรับปรุงต่อมาโดย Halpin & Winer (1957) ผลการศึกษาได้แบ่งพฤติกรรมผู้นำ ออกเป็น 2 มิติ คือผู้นำที่มุ่งโครงสร้างงานหรือกิจสัมพันธ์ (Initiating Structure) หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำ ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม ให้ความสำคัญต่อองค์กร เน้นการวางระเบียบแบบแผนขององค์กรพฤติกรรมมิตินี้ มุ่งทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ผู้นำที่มุ่งมิตรสัมพันธ์ (Consideration) พฤติกรรมของผู้นำ ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของผู้นำและผู้ตาม ในลักษณะที่เคารพนับถือเชื่อถือซึ่งกันและกันเป็นพฤติกรรมผู้นำแบบมิตรภาพ ความไว้วางใจระหว่างกัน และมีสัมพันธภาพระหว่างผู้นำ และหน่วยงานหรือสมาชิกเพื่อนร่วมงาน

3) การศึกษาภาวะผู้นำของมหาวิทยาลัยมิชิแกน นักวิชาการของมหาวิทยาลัยมิชิแกน ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้นำ โดยสามารถแบ่งพฤติกรรมของผู้นำออกเป็น 2 ประเภทคือ (1) พฤติกรรมแบบมุ่งงาน คือผู้นำให้ความสำคัญกับการทำงานและวิธีการนำมาซึ่งความสำเร็จ ผู้นำจะเข้มงวดกับมาตรฐาน

ของการทำงานการบริหารจัดการและ (2) พฤติกรรมแบบมุ่งคน คือ ผู้นำที่ให้ความสำคัญกับความ ต้องการเฉพาะส่วนบุคคลของผู้ร่วมงานและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลพยายามรักษาหัวใจของ ผู้ร่วมงาน และให้การสนับสนุนแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

4) การศึกษาภาวะผู้นำตามแนวคิดของ Reddin (1970) พฤติกรรมผู้นำของ 2 มิติ คือ มิติมุ่งกิจ สัมพันธ์และมิติมิตรสัมพันธ์ซึ่งได้กำหนดแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ (1) แบบบูรณาการ (Integrated) เน้นความ สนใจทั้งด้านกิจสัมพันธ์และมิตรสัมพันธ์ (2) แบบแบ่งแยก (Superated) ไม่เน้นทั้งด้านกิจสัมพันธ์และ มิตรสัมพันธ์ (3) แบบอุทิศตน (Dedicated) เน้นความสนใจเฉพาะกิจสัมพันธ์โดยไม่คำนึงถึงด้านมิตร สัมพันธ์และ (4) แบบสัมพันธ์ภาพ (Related) เน้นความสนใจเฉพาะมิตรสัมพันธ์โดยไม่คำนึงถึงกิจ สัมพันธ์ Reddin (1970) เน้นว่าพฤติกรรมของผู้นำจะมีประสิทธิผลหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ใน แต่ละสถานการณ์มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 5 ประการคือ (1) เทคโนโลยี (2) ปรัชญาขององค์กร (3) ผู้บังคับบัญชา (ผู้นำ) (4) เพื่อนร่วมงานและ (5) ผู้ใต้บังคับบัญชา (พนักงาน)

(3) ทฤษฎีการให้รางวัลและการลงโทษ

การให้รางวัลและการลงโทษเป็นแนวคิดที่ผู้นำให้รางวัล (Reward) และลงโทษ (Punishment) เป็นการจูงใจให้ผู้ตามแสดงพฤติกรรมในสิ่งที่ผู้นำต้องการ โดยที่ผู้นำจะเลือกใช้พฤติกรรม 4 ประเภท คือ 1) ให้รางวัลเมื่อผู้ตามทำงานดีผู้ตามรับรู้และชื่นชมในผลงาน 2) การลงโทษเมื่อผู้ตามทำผิด เพื่อ แสดงว่าผู้ตามรับทราบและไม่พอใจที่ผู้ตามไม่ตั้งใจทำงาน และไม่ต้องการให้ทำเช่นนั้นอีก 3) การให้ รางวัลโดยไม่คำนึงถึงผลเนื่องจากเขาเป็นพรรคพวกเดียวกันและ 4) การลงโทษโดยไม่คำนึงถึงผลงาน ของผู้ตาม

(4) ทฤษฎีตามสถานการณ์ (Contingency Leadership Theory)

ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ เป็นทฤษฎีที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของ ผู้นำสมาชิก และปัจจัยต่าง ๆ ในสถานการณ์ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะขึ้นอยู่กับ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของเขาและตัวแปรสภาพแวดล้อม ทฤษฎีต่าง ๆ ที่สำคัญในกลุ่มนี้ ได้แก่ ทฤษฎีตามสถานการณ์ของ Fiedler (1967) ทฤษฎีวิถีทาง-เป้าหมายของ Hcuse & Evans (1970) ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ Hersey & Blanchard (1974)

1) ทฤษฎีตามสถานการณ์ของ Fiedler (1967) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางสถานการณ์กับภาวะ ผู้นำและได้เสนอรูปแบบผู้นำตามสถานการณ์ ซึ่ง Fiedler (1967) ได้กำหนดหลักการขั้นพื้นฐานของ ทฤษฎีไว้ ดังนี้ 1) แบบภาวะผู้นำถูกกำหนดจากระบบแรงจูงใจของผู้นำ 2) ประสิทธิภาพของผู้นำขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำและสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อผู้นำ

2) ทฤษฎีวิถีทาง-เป้าหมาย (Path-Goal Theory) House & Evans (1970) ได้พัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายถึงผลกระทบของพฤติกรรมผู้นำที่มีต่อแรงจูงใจ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งจะเชื่อมโยงกับปัจจัยของสถานการณ์และสภาพแวดล้อม ดังนั้นทฤษฎีวิถีทางและเป้าหมายจะมีส่วนประกอบที่สำคัญ 2 ส่วนคือ (1) พฤติกรรมผู้นำและสถานการณ์ที่เอื้อต่อผู้นำ พฤติกรรมผู้นำจำแนกออกเป็น 4 แบบ (House & Evans, 1970 อ้างในพิศสุภาพัจฉิมสวัสดิ์, 2556) (1.1) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนผู้นำแสดงความห่วงใยต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ปฏิบัติงาน (1.2) ภาวะผู้นำแบบชี้แนะผู้นำจะกำหนดถึงสิ่งที่ต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติ (1.3) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม พฤติกรรมภาวะผู้นำที่จะสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะและ (1.4) ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงานพฤติกรรมผู้นำเน้นการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพสูงปรับปรุงการปฏิบัติงานในปัจจุบัน และ (2) สถานการณ์ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ประเภทคือ (2.1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ใต้บังคับบัญชา ได้แก่ ความสามารถความต้องการและแรงจูงใจและ (2.2) สภาพแวดล้อม ได้แก่ การจัดโครงสร้างของงาน ระบบอำนาจหน้าที่ที่เป็นทางการและกลุ่มทำงาน

3) ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ Hersey & Blanchard (1974) เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดย Hersey & Blanchard (1969) จากแนวคิดของทฤษฎีสามมติของ Reddin (1970) ทฤษฎีนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าทฤษฎีวงจรชีวิต (Life Cycle Theory) ทฤษฎีนี้มีแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ คือ สถานการณ์ที่แตกต่างกันย่อมต้องการแบบของผู้นำที่ต่างกัน การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลได้นั้น ผู้นำจำเป็นต้องปรับแบบภาวะผู้นำของตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้นทฤษฎีนี้กำหนดพฤติกรรมของผู้นำเป็น 2 ประการ คือพฤติกรรมที่เน้นงานและพฤติกรรมที่เน้นความสัมพันธ์

(5) ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership)

ทฤษฎีผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นความพยายามที่รวบรวมทฤษฎีเชิงคุณลักษณะ ทฤษฎีเชิงพฤติกรรมและทฤษฎีตามสถานการณ์ ในตอนแรกเริ่มของทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Bass (1985) ในปี 1985 Bass ได้เสนอภาวะผู้นำ 2 รูปแบบคือภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) uanzjumu vunusuantuanu (Transactional Leadership) ซึ่งมีลักษณะเป็นพลวัต (Dynamic) ที่มีความต่อเนื่องกัน

(6) ทฤษฎีโมเดลภาวะผู้นำแบบเต็มรูปแบบ (Models of the Full Range of Leadership)

บาส และ อะโวลิโอ (Bass & Avolio) (1994, pp. 2-6) ได้เสนอโมเดลภาวะผู้นำแบบเต็มรูปแบบประกอบด้วยภาวะผู้นำ 3 รูปแบบ คือ

1) **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership)** คือกระบวนการที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อเพื่อนร่วมงานและผู้ตาม ให้ใช้ความสามารถในการทำงานในระดับที่สูงขึ้น และมีศักยภาพที่เพิ่มมากขึ้น Bass & Avolio (1994, p. 3), Bass (1996, p. 5), รัตติกรณ์ จงวิศาล (2556) และพิศสุภา ปัจฉิมสวัสดิ์ (2556) ซึ่งกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานหรือผู้ตามจะกระทำโดยผ่านองค์ประกอบพฤติกรรมเฉพาะ 4 ประการหรือที่เรียกว่า “4I” (Four I's) คือ

1.1) **การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (dealized nfluence of Charismatic Leadership)** ผู้นำประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีกับผู้ตาม ผู้นำจะเป็นผู้ที่นำเอาความหมายของผู้นำที่ไว้วางใจสิ่งที่ผู้นำต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงคุณลักษณะนี้ คือผู้นำจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถถ่ายทอดไปสู่ผู้ตามได้ ผู้นำสามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤต ผู้นำจะต้องเป็นผู้มีศีลธรรมจริยธรรมสูงจะต้องไม่ใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตน แต่จะประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมสูงสุด ผู้นำจะต้องมีความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบในการตัดสินใจมีความแน่วแน่ในอุดมการณ์ความเชื่อและค่านิยม (จิตตวิดี เนียมสุวรรณ, 2554:23 และพิศสุภา ปัจฉิมสวัสดิ์, 2556:37)

1.2) **การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation)** ผู้นำจะประพฤติปฏิบัติในทางที่จูงใจทำให้เกิดแรงบันดาลใจกับผู้ตาม โดยการสร้างแรงจูงใจภายใน มีการแสดงออกถึงความกระตือรือร้นมีชีวิตชีวาการสร้างทัศนคติที่ดี ผู้นำจะทำให้ผู้ตามสัมผัสถึงภาพที่ดีในอนาคต ผู้นำจะส่งเสริมให้มองเห็นเป้าหมายในการพัฒนาให้ความสำคัญต่อความคิดเห็นของผู้ตาม และเสริมสร้างกำลังใจให้กับผู้ตาม เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและปัญหา ผู้นำจะช่วยให้ผู้ตามมองข้ามถึงผลประโยชน์ส่วนตน เพื่อวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กร (จิตตวิดี เนียมสุวรรณ, 2554:24 และพิศสุภา ปัจฉิมสวัสดิ์, 2556:38)

1.3) **การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation)** การที่ผู้นำทำให้ผู้ตามตื่นตัวและตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร โดยผู้นำมีแนวคิดและวิธีการแก้ไขปัญหาย่างเป็นระบบผู้นำจะกระตุ้นให้ผู้ตามแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ตาม ผู้นำจะทำให้ผู้ตามรู้สึกว่ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ท้าทายและเป็นโอกาสที่ดีในการที่จะร่วมมือกันในการแก้ปัญหา โดยผู้นำจะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ตามว่าปัญหาทุกอย่างต้องมีวิธีแก้ไข แม้ว่าบางปัญหาจะมีอุปสรรคมากมายผู้นำจะทำให้เห็นว่าการร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาสามารถเอาชนะอุปสรรคทุกอย่างได้ (จิตตวิดี เนียมสุวรรณ, 2554:24 และพิศสุภา ปัจฉิมสวัสดิ์, 2556:38)

1.4) **การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration)** การที่ผู้นำคำนึงถึงความแตกต่างและความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคล ผู้นำจะหาแนวทางในการสนับสนุนส่งเสริมในการพัฒนาศักยภาพของผู้ตามให้สูงขึ้น นอกจากนี้ผู้นำจะมอบหมายงานในแต่ละด้านเพื่อเป็นแนวทางใน

การพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล ผู้นำจะเปิดโอกาสให้ผู้ตามได้ใช้ความสามารถพิเศษอย่างเต็มที่และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่ท้าทายความสามารถและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่มีผลต่อการทำงาน (จิตตวิเนียมสุวรรณ, 2554:25 และพิศสุภา ปัจฉิมสวัสดิ์, 2556:38-39)

กล่าวโดยสรุปคือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงคือกระบวนการที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อเพื่อนร่วมงานและผู้ตาม ให้ใช้ความสามารถในการทำงานในระดับที่สูงขึ้น และมีศักยภาพที่เพิ่มมากขึ้น

2) ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) เป็นกระบวนการที่ผู้นำใช้การแลกเปลี่ยนโดยใช้รางวัลต่าง ๆ เช่น เงินเดือน ค่าตอบแทน หรือการเลื่อนตำแหน่ง เป็นแนวทางในการจูงใจให้ผู้ตามปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ที่ต้องการ โดยต่างจะขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ที่แลกเปลี่ยนกัน และสมาชิกจะทำงานเพื่อให้ได้รางวัลที่ตนเองพอใจเป็นหลัก Bass & Avolio (1994) p. 4), Bass (1996, p. 7), จิตตวิเนียมสุวรรณ (2554:23) และมัลลิกา ต้นสอน (2544:65-66) ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนประกอบด้วย

2.1) การให้รางวัลตามสถานการณ์ (Contingent Reward: CR) ผู้นำจะให้รางวัลแก่ผู้ตามเมื่อปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมาย ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ตามเพื่อแลกเปลี่ยนกับความพยายามในการทำงาน การให้รางวัลเป็นการตอบแทน อาจเป็นรูปแบบของคำยกย่อง ชมเชย ประกาศความชอบความดี การจ่ายเงินเพิ่มขึ้น โบนัส และจะลงโทษผู้ตามเมื่อปฏิบัติงานผิดพลาดอย่างร้ายแรง (จิตตวิเนียมสุวรรณ, 2554:25 และพิศสุภา ปัจฉิมสวัสดิ์, 2556:39)

2.2) การบริหารแบบวางเฉย (Management by Exception: MBE) การบริหารงานแบบอยู่คงที่ ในสภาพเดิมผู้นำจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการทำงาน แต่ผู้นำจะเข้าไปเกี่ยวข้องก็ต่อเมื่อเห็นถึงสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นหรืองานเกิดข้อผิดพลาดไม่ได้มาตรฐาน การบริหารงานแบบวางเฉยแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ คือ

2.2.1) การบริหารแบบวางเฉยเชิงรุก (Management by Exception (Active) MBE-A) ผู้นำจะใช้วิธีการทำงานแบบกันไว้ดีกว่าแก้ ผู้นำจะคอยสังเกตผลการปฏิบัติงานของผู้ตามอยู่ตลอดเวลา และช่วยแก้ไขให้ถูกต้องเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด หรือความล้มเหลวที่อาจจะเกิดขึ้น

2.2.2) การบริหารแบบวางเฉยเชิงรับ (Management by Exception (Passive) MBE-P) ผู้นำจะใช้วิธีการทำงานแบบเดิมและพยายามรักษาสภาพเดิม ผู้นำจะเข้าไปเกี่ยวข้องก็ต่อเมื่อผลการปฏิบัติงานไม่ได้มาตรฐานหรือมีบางอย่างเกิดข้อผิดพลาด (จิตตวิเนียมสุวรรณ, 2554:25-26)

กล่าวโดยสรุปคือ ภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนเป็นกระบวนการที่ผู้นำใช้การแลกเปลี่ยน โดยใช้รางวัลต่าง ๆ เช่น เงินเดือน ค่าตอบแทน หรือการเลื่อนตำแหน่ง เป็นแนวทางในการจูงใจให้ผู้ตามปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ที่ต้องการ โดยต่างจะขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ที่แลกเปลี่ยนกันและสมาชิกจะทำงานเพื่อให้ได้รางวัลที่ตนเองพอใจเป็นหลัก

3) ภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบาย (Laissez-faire Leadership) คือ พฤติกรรมความไม่มีภาวะผู้นำ (Nonleadership Behavior) เป็นภาวะผู้นำที่ไม่มีความพยายาม ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ไม่มีการตัดสินใจ ขาดการมีส่วนร่วม ไม่เลือกที่จะขึ้นอยู่กับฝ่ายไหน เมื่อผู้ตามต้องการผู้นำ ผู้นำจะไม่อยู่ ไม่มีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับภารกิจขององค์กร ไม่มีความชัดเจนในเป้าหมาย

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะเกิดสมดุล ด้านอำนาจระหว่างกันค่อนข้างดี ซึ่งจะแตกต่างจากผู้นำแบบอื่นที่ยึดผู้นำเป็นหลัก ในขณะที่ผู้นำนี้กลับยึดผู้ตามเป็นหลักผลที่คาดหวังจากการใช้แบบภาวะผู้นำ คือ การเป็นผู้นำของผู้ตามต่องาน หรือต่อหน่วยงานที่จะเพิ่มมากขึ้น ผลเชิงจิตวิทยา คือ ความรู้สึกเป็นเจ้าของในองค์กรของผู้ตามจะเกิดขึ้นตามมา และสิ่งสำคัญของผู้นำก็จะต้องมี “ภาวะผู้นำในตนเอง (Self-Leadership)” หรือเรียกอีกอย่างว่า “การฝึกลูกน้องให้เก่ง” ด้วยการพัฒนาทักษะด้านความเป็นผู้นำในตนเองให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อมีหลักการในการทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถพัฒนาตนเองสู่ผู้บริหารมืออาชีพได้ คุณลักษณะที่จำเป็นอย่างยิ่ง ของผู้นำ เช่นนี้ คือ ศักยภาพ ความรู้ความเข้าใจในงานและหน้าที่ที่รับผิดชอบ จนสามารถนำไปพัฒนาภาวะผู้นำในตนเองได้ และเมื่อพัฒนาตัวเองได้แล้วก็จะสามารถพัฒนาผู้อื่นให้สามารถนำตนเองได้เช่นกัน โดยส่งเสริมบทบาทในการพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะของผู้ใต้บังคับบัญชาให้สามารถตัดสินใจตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายในบทบาทหน้าที่ของตน สิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการเป็นผู้นำได้ในตนเองได้ คือการสร้างแรงบันดาลใจให้สามารถจูงใจตนเอง โดยยึดเอาจุดแข็งของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ พยายามกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้จักจุดแข็งและความสามารถของตนเอง ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้จักนำตัวเองโดยให้กำลังใจช่วยเสริมแรงให้คิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ให้รู้จักรับผิดชอบในงานของตนเองมั่นใจในตนเอง รู้จักกำหนดเป้าหมายด้วยตนเอง

ทั้งนี้ ภาวะผู้นำที่เหมาะสมในการนำองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ คือ ผู้นำต้องมีพฤติกรรมสนับสนุน และกระตุ้นให้บุคลากรสามารถบรรลุจุดหมายปลายทางได้โดยผ่านกระบวนการของภาวะผู้นำ ที่จะทำให้อุทิศตนเป็นผู้นำตนเอง (พิชญาภา ยืนยาว, 2560) โดยเริ่มจากการให้ผู้ตามสามารถเป็นผู้นำตนเองได้ ซึ่งเป็นการยึดยุทธศาสตร์ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก เน้นการปฏิบัติทางพฤติกรรม เช่น ให้รู้จักสังเกตด้วยตนเองในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะทำให้

เกิดการเปลี่ยนแปลง การตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง การฝึกฝนร่างกายให้เข้มแข็ง ทาสการให้รางวัลตนเอง และสามารถลงโทษหรือวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง กรณีที่ไม่สามารถจะประพฤติปฏิบัติตามที่ต้องการได้ ลักษณะที่สองจะเน้นทางด้านความรู้ความเข้าใจในการทำงาน เช่น ให้อำนาจการทำงานให้เกิดคุณค่า การใช้ความรู้ความสามารถและควบคุมตนเอง สร้างความคิดเป็นระบบ และฝึกให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

กล่าวโดยสรุปคือ ภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบายคือพฤติกรรมความไม่มีภาวะผู้นำ เป็นภาวะผู้นำที่ไม่มีความพยายาม ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ไม่มีการตัดสินใจ ขาดการมีส่วนร่วมไม่เลือกที่จะยืนอยู่ฝ่ายไหน เมื่อผู้ตามต้องการผู้นำ ผู้นำจะไม่อยู่ ไม่มีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับภารกิจขององค์กร ไม่มี ความชัดเจนในเป้าหมาย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรที่เกิดขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง กล่าวคือ เป็นองค์กรที่รับมอบภารกิจบางอย่างจากรัฐมาดำเนินการจัดทำเองโดยภารกิจที่จัดทำนั้นเป็น เรื่องที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับท้องถิ่น และเป็นกิจการที่ท้องถิ่นสามารถจัดทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่ารัฐ เนื่องจากเป็นกิจการที่มีลักษณะเฉพาะ ขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นอยู่ของ ท้องถิ่นแต่ละแห่ง ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเข้าใจปัญหาและจัดทำภารกิจได้ดีกว่า ส่วนกลาง มีอิสระในการบริหารจัดการ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากส่วนกลางและมีขอบเขตขึ้นอยู่กับรัฐเป็นผู้กำหนด อำนาจหน้าที่ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้วัตถุประสงค์ของการใช้อำนาจหน้าที่เป็นเกณฑ์สามารถแบ่งได้ เป็น 2 ประเภท คือ อำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ (Service Public) และอำนาจหน้าที่ ในการควบคุมตรวจสอบ (Police) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น คือการใช้หลักการกระจาย อำนาจ (Decentralization) ให้กับประชาชน โดยตรง การกระจายอำนาจสู่ ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชน มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจการต่าง ๆ ที่เป็นสาธารณะของท้องถิ่น ด้วยตนเอง ตามภารกิจ หน้าที่ที่ระบุให้ดำเนินการอย่างชัดเจน มีพื้นที่รับผิดชอบชัดเจน มีผู้บริหารที่ ได้รับการเลือกตั้ง โดยตรงจากประชาชน หรืออาจจะได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น (กิตติศักดิ์ แพรวรพรรัตน์, 2553)

การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้กฎหมายต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารจัดการตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การพัฒนาเป็นไปตามนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การบริหารท้องถิ่นควรคำนึงถึง หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งถือได้ว่าเป็นนโยบายของรัฐบาลที่กำหนด ให้นำหน่วยงาน ราชการ

ท้องถิ่น บริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้หลักการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น และประชาชนได้รับ การอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการรวมทั้งกำหนดให้มีการประเมินผล การปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นให้เกิดการอำนวยความสะดวกและเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละ พื้นที่การบริหาร ราชการมีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

ดังนั้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการนำพาองค์กร ไปสู่ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวเป็นบุคคลที่ ได้รับมอบหมาย ซึ่งอาจจะมาจากการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกให้มีอิทธิพล และบทบาทที่สำคัญและให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรเพื่อปฏิบัติ ภารกิจต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งภาวะผู้นำจะเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อความสำเร็จของงานต่าง ๆ ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ (Leadership) ได้แก่ คุณลักษณะของผู้นำหรือพฤติกรรมของผู้นำ รวมถึงทักษะในกระบวนการบริหารจัดการ เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ หมายถึง กลุ่มทฤษฎีที่มีความเชื่อว่าผู้นำเป็นมา แต่กำเนิดไม่สามารถสร้างได้ ผู้ที่จะเป็นผู้นำจะมีลักษณะที่แตกต่างจากผู้ตาม ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 ได้มีการศึกษาคุณลักษณะของการเป็นผู้นำ และแบ่งคุณลักษณะของการเป็นผู้นำได้ 6 ด้าน คือ 1) ลักษณะทางกาย 2) ลักษณะภูมิหลังทางการศึกษา 3) สถิติปัญญา 4) บุคลิกภาพ 5) คุณลักษณะทางงานและ 6) คุณลักษณะทางสังคม

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่าคุณลักษณะของการเป็นผู้นำ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางกายภาพ ภูมิหลังการศึกษา สถิติปัญญา บุคลิกภาพ คุณลักษณะทางสังคม ส่งผลต่อการเกิดภาวะผู้นำของผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ อุทัย ปริญญาสุทธีรัตน์ (2560) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้นำชุมชนในชุมชนทุ่งคำเสา ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำของผู้นำชุมชนทุ่งคำเสา ทั้งรูปแบบผู้นำที่เป็นทางการและผู้นำที่ไม่เป็นทางการ ทั้งผู้นำที่เป็นผู้ชายและผู้นำที่เป็นผู้หญิง เหล่านี้ล้วนสอดคล้องกับทฤษฎีคุณลักษณะ ที่เชื่อว่าผู้นำจะมีภาวะผู้นำอยู่แล้วตามธรรมชาติ ทั้งกล้าคิดกล้าตัดสินใจ มีความเพียรพยายามที่จะบรรลุเป้าหมาย และมีความสนใจใฝ่รู้ รวมถึงลองผิดลองถูกจนประสบผลสำเร็จ อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่ต้องมีบทบาทพอที่จะทำให้ผู้อื่นคล้อยตามอันจักช่วยทำให้ชุมชน มีความเข้มแข็งและคนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

2. ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม หมายถึง การศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม นักวิจัยได้หันไปศึกษาพฤติกรรมผู้นำที่ทำให้ผู้ตาม เกิดความพึงพอใจและมีผลต่อการทำงานสูงขึ้น เช่น การศึกษาระบวนการปฏิสัมพันธ์ ภายในในกลุ่มระหว่างผู้นำผู้ตาม และประสิทธิภาพของงานซึ่งได้แบ่งผู้นำออกเป็น 3 แบบ คือ 1) แบบเผด็จการ 2) แบบประชาธิปไตย 3) แบบเสรีนิยม

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่าผู้นำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งพฤติกรรมของผู้นำไม่ว่าจะเป็นแบบเผด็จการ แบบประชาธิปไตย หรือแบบเสรีนิยม ย่อมส่งผลต่อการทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ เพ็ญนภา วาดเขียน (2549) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล :ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลยางหวาย อำเภอคอนสวรรค์จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าผู้นำมีลักษณะแบบเผด็จการ เห็นได้จากในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ประชาชนยังได้รับข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึง ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าตัวเองมีสิทธิ หน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้การตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลของภาคประชาชนมีน้อย ด้านการใช้งบประมาณของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารยังไม่ชัดเจน ในการบริหารงานงบประมาณจากการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยงบประมาณด้านการจัดซื้อจัดจ้างในบางครั้งไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร เนื่องจากในองค์การบริหารส่วนตำบล ยังคงมีระบบอุปถัมภ์ มีการอนุมัติงานให้กับผู้รับเหมาที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารรู้จักคุ้นเคย หรือบางครั้งมีการฝากงานมากับผู้หลักผู้ใหญ่ หรือ นักการเมือง จึงทำให้การจัดซื้อจัดจ้างในองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่โปร่งใสเท่าที่ควร

3. ทฤษฎีโมเดลภาวะผู้นำแบบเต็มรูปแบบ (Models of the Full Range of Leadership) บาส และ อะโวลิโอ (Bass & Avolio) (1994, pp. 2-6) ได้เสนอ โมเดลภาวะผู้นำแบบเต็มรูปแบบประกอบด้วย ภาวะผู้นำ 3 รูปแบบ คือ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน 3) ภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบาย

3.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อเพื่อนร่วมงานและผู้ตาม ให้ใช้ความสามารถในการทำงานในระดับที่สูงขึ้นและมีศักยภาพที่เพิ่มมากขึ้น Bass & Avolio (1994, p. 3), Bass (1996, p. 5), รัตติกรณ์ จงวิศาล (2556) และพิศสุภา ปัจฉิมสวัสดิ์ (2556) ซึ่งกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานหรือผู้ตามจะกระทำโดยผ่านองค์ประกอบพฤติกรรม

เฉพาะ 4 ประการหรือที่เรียกว่า “ 4I” (Four I's) คือ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา 4) การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล

3.1.1 การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (dealized nfluence of Charismatic Leadership) ผู้นำประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีกับผู้ตาม ผู้นำจะเป็นผู้ที่น่าเคารพยกย่องน่านับถือเป็นที่ไว้วางใจสิ่งที่ผู้นำต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงคุณลักษณะนี้ คือผู้นำจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถถ่ายทอดไปสู่ผู้ตามได้ ผู้นำสามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤต ผู้นำต้องเป็นผู้มีศีลธรรมจริยธรรมสูงจะต้องไม่ใช่อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตน แต่จะประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมสูงสุด ผู้นำจะต้องมีความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบในการตัดสินใจมีความแน่วแน่ในอุดมการณ์ความเชื่อและค่านิยม (จิตวดี เนียมสุวรรณ, 2554, หน้า 23 และพิศสุภา ปัจฉิมสวัสดิ์, 2556, หน้า 37)

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่าการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ไม่ว่าจะเป็ นวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ศีลธรรม จริยธรรม การควบคุมอารมณ์ การแก้ไขปัญหาในภาวะวิกฤต ความเฉลียวฉลาด ความมีไหวพริบในการตัดสินใจ ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ สุขอุษา นุ่นทอง (2558) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำมุ่งให้บริการของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผลการศึกษาพบว่าถ้าหากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติงานและปฏิบัติตนขาดศีลธรรม ขาดคุณธรรมจริยธรรม และยังกระทำผิดวินัยอย่างต่อเนื่อง ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ขาดคุณธรรมและจริยธรรม จะส่งผลให้การบริหารองค์กรไม่มีประสิทธิภาพ

3.1.2 การกระตุ้นทางปัญญา หมายถึง การที่ผู้นำทำให้ผู้ตามตื่นตัวและตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร โดยผู้นำมีแนวคิดและวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบผู้นำจะกระตุ้นให้ผู้ตามแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ตาม ผู้นำทำให้ผู้ตามรู้สึกว่ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ทำทหายและเป็น โอกาสที่ดีในการที่จะร่วมมือกัน ในการแก้ปัญหา โดยผู้นำจะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ตาม ว่าปัญหาทุกอย่างต้องมีวิธีแก้ไข แม้ว่าบางปัญหาจะมีอุปสรรคมากมายผู้นำจะทำให้เห็นว่าการร่วมมือกัน ในการแก้ไขปัญหาสามารถเอาชนะอุปสรรคทุกอย่างได้

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่าการกระตุ้นทางปัญญา การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ตาม ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสำคัญ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ ไชยา ภาวะบุตร (2556) ได้ศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของสำนักการศึกษา สังกัดเทศบาลนครสกลนคร ซึ่งผลการศึกษาพบว่า

ผู้บริหารองค์กรยังขาดการกระตุ้นทักษะทางปัญญาให้แก่บุคลากรในองค์กร โดยบุคลากรสำนักการศึกษา สังกัดเทศบาลนคร ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ เทคนิค วิธีการต่างๆ ในการนำมาพัฒนาองค์กร รวมทั้งบุคลากรยังไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อให้เกิดการพัฒนาภาวะผู้นำในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลทำให้บุคลากรสำนักการศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจและเทคนิควิธีการพัฒนาภาวะผู้นำที่ถูกต้อง

หรือดังเช่นงานวิจัยของประสิน วีระกุล (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่าการบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และมีระดับภาวะผู้นำครบถ้วนทั้ง 4 มิติ คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีผู้นำที่ใช้อำนาจหน้าที่อย่างฉลาด ด้านการกระตุ้นเชิงปัญญา และด้านความฉลาดทางอารมณ์ โดยในด้านการกระตุ้นทางปัญญา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลภายใน อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มีการกระตุ้นให้บุคลากรตื่นตัว และตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรอยู่เสมอ

บทสรุป

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีภารกิจ ในการบริหารงานราชการซึ่งมีผู้นำองค์กรที่มีประสิทธิภาพคอยขับเคลื่อนองค์กร และมีการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจขององค์การบริหารส่วนตำบล และต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยกรณีนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ดังนั้น การให้ความสำคัญกับผู้นำองค์กร จึงเป็นสิ่งที่สำคัญและส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร อันจะส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติภารกิจได้ตามเป้าหมายที่มุ่งหวังไว้ (มารูปหมอก, 2560)

ภาวะผู้นำ จะทำให้บุคลากรได้รู้จักตัวเองดีขึ้น ทำให้ผู้นำเห็นความสามารถพิเศษในตัวของผู้ใต้บังคับบัญชาและดึงความสามารถนั้นออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ บุคลากรมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ยอมรับในการเป็นผู้นำของแต่ละคน ทั้งนี้ผู้นำองค์กรภาครัฐต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการทำงานร่วมกัน การสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ส่งเสริมให้บุคลากรได้ใกล้ชิดกัน การปรับเปลี่ยนนโยบายให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ตลอดจนตัวผู้นำ

องค์การเองที่จะต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติในการทำงาน ปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารให้เหมาะสม เพื่อให้ตนเองเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างให้กับผู้ตาม เพื่อให้ผู้ตามกลายมาเป็นผู้นำที่ดีในรุ่นต่อไป ที่จะนำพาองค์การภาครัฐให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

จากการศึกษางาน วิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ พบว่าภาวะผู้นำแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ โดยคุณลักษณะของการเป็นผู้นำ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางกายภาพ ภูมิหลังการศึกษา สติปัญญา บุคลิกภาพ คุณลักษณะทางสังคม ส่งผลต่อการเกิดภาวะผู้นำของผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้นำจะมีภาวะผู้นำอยู่แล้วตามธรรมชาติ ทั้งกล้าคิดกล้าตัดสินใจ มีความเพียรพยายามที่จะบรรลุเป้าหมาย และมีความสนใจใฝ่รู้ รวมถึงลงมือลงใจจนประสบผลสำเร็จ อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่ต้องมีบารมีมากพอที่จะทำให้ผู้อื่นคล้อยตามอันจักช่วยทำให้ชุมชน มีความเข้มแข็งและคนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

2. ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม ผู้นำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีลักษณะแบบเผด็จการ เห็นได้จากในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ประชาชนยังได้รับข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึง ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบว่ามีสิทธิ หน้าที่ในการตรวจสอบการทำงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้การตรวจสอบการทำงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลของภาคประชาชนมีน้อย ด้านการใช้งบประมาณของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารยังไม่ชัดเจนเนื่องจากในองค์การบริหารส่วนตำบล ยังคงมีระบบอุปถัมภ์ มีการอนุมัติงานให้กับผู้รับเหมาที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารรู้จักคุ้นเคย หรือบางครั้งมีการฝากงานมากับผู้หลักผู้ใหญ่ หรือ นักการเมือง จึงทำให้การจัดซื้อจัดจ้างในองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่โปร่งใสเท่าที่ควร

3. ภาวะผู้นำแบบเต็มรูปแบบ จากการศึกษพบว่าผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชา โดยผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล กล้าตัดสินใจและสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่มุ่งหวังไว้

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานภาครัฐ ควรอบรมและพัฒนาภาวะผู้นำให้กับผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการทางการบริหาร ที่สอดคล้องกับภาวะผู้นำที่ควรจะเป็น
2. ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐในทุกระดับทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้นำที่ดี เป็นต้นแบบให้กับผู้นำรุ่นต่อไปที่จะขึ้นมาสืบทอดตำแหน่งในอนาคต
3. ผู้บริหารในหน่วยงานภาครัฐ ควรส่งเสริมการสร้างภาวะผู้นำ ให้เกิดขึ้นกับตัวบุคลากร โดยการสร้างแนวทางการปฏิบัติงานแบบทีมงาน (Team work) และให้บุคลากรผลัดเปลี่ยนกันขึ้นมาเป็นผู้นำในการปฏิบัติในแต่ละครั้ง เพื่อฝึกทักษะการเป็นผู้นำให้กับบุคลากรในองค์กร โดยผู้บริหารจะทำหน้าที่เป็นผู้คอยสนับสนุน และให้คำปรึกษากับบุคลากรที่ขึ้นมาเป็นผู้นำในนั้นๆ
4. หน่วยงานควรกำหนดตัวบ่งชี้ ในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร หรือในการประเมินผลการปฏิบัติให้สอดคล้องกับลักษณะการทำงาน ที่ส่งเสริมการสร้างภาวะผู้นำ ในองค์กร เช่น มีรูปแบบการบริหารที่เน้นการทำงานเป็นทีม มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีโอกาสนำตนเอง และนำผู้อื่นในองค์กร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ชัยทวี เสนะวงศ์ 2558. “Leadership, วารสาร Productivity World, องค์ความรู้.” (ออนไลน์).

แหล่งที่มา : <https://www.ftpi.or.th/2015/339/>. [12 มกราคม 2564].

น้ำทิพย์ แซ่เฮ็ง (2557). “การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร.” (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/1855/1/Namthip.Saeh.pdf>. [11 ตุลาคม 2563]

ดร.ณัฐฉัตรณี เอกนราจินดาวัฒน์. “ภาวะผู้นำ ทางการบริหารการพัฒนา Leadership of Development Administration.” (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

http://www.elgrad.ssrui.ac.th/natnaporn_ae/pluginfile.php/31/block_html/content/. [11 มกราคม 2564].

แสน มารูปหมอก (2561). “องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะเกลือ.” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://donmaklua.go.th/index.php> . [11 มกราคม 2564].

..... “ทฤษฎีภาวะผู้นำ Leadership Theory.” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://mike-cmu.blogspot.com/2016/10/leadership-theory.html>. [มกราคม 2564]

..... “ผู้นำ Leader.” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<https://www.baanjommyut.com/library/leadership/index.html>. [มกราคม 2564].

กวี วงศ์พุดา. (2542). ภาวะผู้นำ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพการบัญชี.

พิชชา รัตนดิถก ณ ภูเก็ต (2555). “ภาวะผู้นำและแนวทางเชิงปฏิบัติสำหรับผู้บริหารส่วนท้องถิ่นภายใต้บริบทแห่งการเปลี่ยนแปลง.” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://drphichai.blogspot.com/2012/10/leadership-and-practicalguidelines-for.html>
. [11 มกราคม 2564].

ปัทมทัต นอขุนทด (2556). “ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา” (ออนไลน์).

แหล่งที่มา : http://eng.sut.ac.th/ce/ce_course/download/project/7-1-55/9PANNATHAD%20NOKHUNTHOD.pdf. [11 มกราคม 2564].

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของไทย
The Role of Local Government Organizations in Managing the Elderly Welfare in
Thailand

วันมณี อินโต¹ / ดาวราย ลิมสายหัว²

Wanmanee Into / Daorai Limsaihua

^{1,2}สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของไทย มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ (2) เพื่อศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของไทยตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุจำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุทั้ง 6 ด้านที่กล่าวมาเป็นตัวชี้วัดที่มีความสำคัญและเป็นภารกิจที่ตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อกำหนดให้องค์กรส่วนท้องถิ่นต้องจัดบริการหรือสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ และยังเป็นตัวชี้วัดที่มีความสำคัญและเป็นภารกิจที่มีการพัฒนายกระดับ การให้บริการหรือสวัสดิการสูงขึ้นและกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจจะกระทำ หรือเลือกทำตามศักยภาพขององค์กรนั้น ๆ ซึ่งจากการศึกษา พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมีบทบาทในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในพื้นที่ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1.มาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล องค์กรบริหารส่วนตำบลสะอะ อำเภองรงปีนัง จังหวัดยะลา มีการแยกห้องสำหรับตรวจผู้สูงอายุโดยเฉพาะ แยกต่างหากจากห้องทั่วไป 2. มาตรฐานด้านรายได้ ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย ได้รับสวัสดิการการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง 3.มาตรฐานด้านที่พักอาศัย องค์กรบริหารส่วนตำบลสุโหงป่าติ มีการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านที่พักอาศัย มีการจัดที่พักอาศัยให้กับผู้สูงอายุที่ไร้ที่พึ่ง 4.มาตรฐานด้าน

นันทนาการ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุระดับหมู่บ้านและระดับตำบล 5.มาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ในชุมชนสามตำบล จังหวัดนครปฐม มีหน่วยบริการ สาธารณสุขเคลื่อนที่ในการตรวจเยี่ยมผู้สูงอายุตามบ้าน 6. มาตรฐานด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน เทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีการจัดตั้งชมรมเครือข่ายผู้สูงอายุเป็นแนวทางหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

คำสำคัญ:สวัสดิการผู้สูงอายุ, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น, มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ

Abstract

The objective is to study the theoretical concept of elder welfare and to study the role of local government organizations in the management of Thai elder welfare according to the standard of elder relief in 6 areas :health and medical care, revenue residential, recreation social security, family and protection, service building and support network. The six aspects of elder relief are important and related measures that meet the basic needs of the elderly. The local organizations have to provide services or welfare to the elderly. It is also an important indicator and a mission to improve the level of development. According to many studies research showed that Thai local government organizations play a role in elderly welfare in six areas. 1. Health and Medical standards. Sae Sub District Administration Organization, Kampinaung District, Yala Province provided a separate room for elderly. 2. Income standard. The elders of Non Thai Municipality receive a comprehensive subsidy for the elderly thoroughly. 3. Housing standards. Sungai Padi Sub District Administration Organization provided house for the elderly who are homeless. 4.Recreational standards. Mae Ho Phra Sub District Administration Organization, Mae Taeng District, Chiang Mai Province provided an elders' club. 5. Social Security Standards, Family, Care and Protection. In sam sub-district community, Nakhon Pathom province provided a mobile health service to visit the elderly at home. 6. Service building standards and support networks. Satua Sub-district Municipality, Satang District, Buriram Province provided an elderly network as a way to help each other.

Keywords: elderly welfare, local government organizations, the standard of elder relief

บทนำ

ความก้าวหน้าและความสำเร็จด้านการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศไทย ส่งผลให้ประชากรไทยมีอายุยืนยาวขึ้น สัดส่วนจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทย จึงมีจำนวนมากขึ้นจึงทำให้เกิดแนวโน้มสังคมผู้สูงอายุในประเทศที่พัฒนาแล้วเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในประเทศที่พัฒนาแล้วมี แนวโน้มที่ผู้สูงอายุมีจำนวนมากขึ้น เช่นเดียวกันประเทศที่กำลังพัฒนามีผลกระทบต่อแรงงานการผลิตของประเทศลดลงค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือขององค์การบริหารส่วนตำบลและรายได้ของประเทศที่ลดลงอีกด้วย การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากรดังกล่าวนี้เอง เป็น สิ่งที่น่ามาประเทศจะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อลดความเสี่ยงต่อผลกระทบด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจและทางสังคม ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความเสี่ยงที่จะต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งเกิดจากการที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ของประเทศไทยไม่มีการเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณ ทำให้ไม่มีความมั่นคงทางการเงินเพียงพอที่จะเลี้ยงตัวเองได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งพบว่าปัญหาใหญ่ของผู้สูงอายุไทยคือ การไม่มีเงินเก็บออม (ศุภเจตน์ จันทร์สาสัน, 2557)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นการบริหารราชการรูปแบบหนึ่งที่เป็นพื้นฐานการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนท้องถิ่นที่มีสภาพปัญหาสังคม วัฒนธรรม ความเป็นอยู่และทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่างกัน หากมีการหวังพึ่งรัฐบาลกลางในฐานะที่ต้องดูแลประชาชนโดยรวมทั่วประเทศ ย่อมไม่สามารถตอบสนองความต้องการ หรือแก้ไขปัญหาได้อย่างทั่วถึง และตรงตามความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาและเข้าไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น ได้อย่างทันท่วงที โดยให้สิทธิแก่ชุมชนในการตัดสินใจดำเนินการกิจต่าง ๆ ของท้องถิ่น การให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมโดยท้องถิ่น (โกวิท พวงงาม, 2550)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน ได้รับทราบถึงปัญหาและความต้องการด้านต่าง ๆ ของประชาชนมากที่สุด ได้ให้การสงเคราะห์และดูแลผู้สูงอายุเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมายแต่ละประเภทตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายหลักในการบริหารประเทศ พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ และนโยบายของรัฐบาลในแต่ละยุค รวมทั้งนโยบายของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการเตรียมความพร้อมรับมือสังคมผู้สูงอายุซึ่ง

ส่วนใหญ่ยังปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามนโยบายของผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นงานที่ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมสวัสดิการหรือการสงเคราะห์ให้กับผู้สูงอายุ นอกจากนี้มีแนวคิดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการให้การสงเคราะห์และดูแลผู้สูงอายุ โดยบูรณาการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ชุมชน องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งหมายความว่า จะต้องเตรียมความพร้อมให้กับวัยแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านการออม ด้านการดูแลสุขภาพ และด้านสังคม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวและชุมชน ตระหนักถึงความสำคัญ คุณค่าของผู้สูงอายุ เพราะผู้สูงอายุเปรียบเสมือนผู้ทรงคุณค่าของสังคม ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
2. เพื่อศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

ของไทย

แนวคิดทฤษฎี

ความหมายของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุ (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 3) หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย

องค์การอนามัยโลก(World Health Organization, 1995) ให้ความหมายของผู้สูงอายุว่า หมายถึง ประชาชนผู้มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป

กรมกิจการผู้สูงอายุ (2561) วัยสูงอายุ หรือ วัยชรา หมายถึง มนุษย์ที่มีอายุอยู่ในช่วงปลายของชีวิต นิยามของผู้สูงอายุ แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับว่ามองผ่านความรู้สาขาใด เช่น ทางชีววิทยา ประชากรศาสตร์ การจ้างงาน และทางสังคมวิทยา เป็นต้น สำหรับประเทศไทย ตามกฎหมายกำหนดไว้ว่าผู้สูงอายุ คือ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ในขณะที่ประเทศพัฒนาแล้ว ส่วนใหญ่จะมีสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งประเทศสูงกว่าประเทศกำลังพัฒนา

จากการศึกษาความหมายของคำว่า “ผู้สูงอายุ” สรุปได้ว่าผู้สูงอายุคือ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และเป็นวัยในระยาศุดท้ายของช่วงอายุมนุษย์และเป็นวัยที่อยู่ในช่วงมีการเปลี่ยนแปลง ในทางเสื่อมถอยทั้งด้านร่างกายจิตใจและสังคม ผู้สูงอายุจึงสมควรได้รับการอุปการะช่วยเหลือ จากสังคม โดยเฉพาะภาครัฐ

สวัสดิการสังคม

พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (2550) สวัสดิการสังคม (Social Welfare) หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรมและให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ,กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2549) ได้ให้ความหมายของสวัสดิการทางสังคม หมายถึง การจัดสวัสดิการต่างๆของ ภาครัฐและเอกชน ในลักษณะของการช่วยเหลือและส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนได้รับการตอบสนอง ความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี (Quality of Life) และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาางานสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ (2535 – 2539) นิยาม “สวัสดิการสังคม” ว่าหมายถึง ระบบการจัดบริการสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคม อันเนื่องมาจากการที่ประชาชนไม่สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ หรือไม่สามารถปรับตัวเข้ากับระบบของ สังคม และไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ทางสังคมของตนเองได้ทั้งนี้ โดยที่บริการดังกล่าวจะต้องตอบสนอง ความต้องการพื้นฐานของประชาชน และความมั่นคงทางสังคมในระดับมาตรฐานเป็นการพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชาชน

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า สวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการ จัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ อย่างทั่วถึงเหมาะสมเป็นธรรมและให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ

สถานการณ์สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุไทย

สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2560 (2561) การจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในอดีตที่ผ่านมา หน่วยงานของภาครัฐได้ดำเนินการจัดสวัสดิการต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้เพียงพอ ทัวถึงและสอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคม แต่สภาพปัญหาที่แท้จริงปรากฏว่าการให้บริการต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอและครอบคลุมในหลายพื้นที่ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและผลกระทบของวิกฤตทางเศรษฐกิจที่ผ่านมา ทำให้ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งมากขึ้นและไม่ได้รับการดูแลจากชุมชน ผู้สูงอายุจำนวนมากที่เข้าไม่ถึงการให้บริการ รวมทั้งมีผู้สูงอายุขาดโอกาสในการส่งเสริมให้สามารถพึ่งตนเอง เพราะเกิดความเคยชินกับการเป็นผู้ขอรับบริการจากรัฐ โดยถูกทำให้คิดว่าเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องให้การช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส ดังนั้น หากชุมชนได้เข้ามาจัดสวัสดิการในรูปแบบที่เหมาะสมย่อมทำให้ผู้สูงอายุสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขและลดการพึ่งพาจากภาครัฐ

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยผู้สูงอายุ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติผู้สูงอายุขึ้นไว้ ณ วันที่ 22 ธันวาคม 2546 โดยมาตรา 11 ได้กำหนดให้ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- (1) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ
- (2) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต
- (3) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม
- (4) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน
- (5) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น
- (6) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม
- (7) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ
- (8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง

(9) การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางการแก้ไขปัญหาคอครบครัว

(10) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

(11) การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(12) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

(13) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุพ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์เพื่อพิทักษ์สิทธิคุ้มครอง ดูแลสนับสนุนให้เกิดการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุครอบคลุมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการ ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน และยังรวมถึงการจัดสวัสดิการด้านการศึกษา การมีงานทำ และมีอาชีพที่เหมาะสม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี

ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย

การจัดทำปฏิญญาผู้สูงอายุไทย เกิดขึ้นในปีพ.ศ. 2542 สมัยที่นายชวน หลีกภัยเป็นนายกรัฐมนตรี เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ทรงมีพระชนมายุครบ 72 พรรษา ประกอบกับองค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้เป็นปีสากลว่าด้วยผู้สูงอายุ

องค์การภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และสถาบันสังคมต่าง ๆ ของไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของผู้สูงอายุ ซึ่งได้ทำประโยชน์ในฐานะ “ผู้ให้” แก่สังคมมาโดยตลอด จึงเห็นควรได้รับผลในฐานะ “ผู้รับ” จากสังคมด้วย

ปฏิญญาผู้สูงอายุเป็นพันธกรณี เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิให้มีแนวทางปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้สูงอายุไทย โดยปฏิญญาผู้สูงอายุฉบับนี้ได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2542 และมีสาระสำคัญดังนี้

ข้อ 1 ผู้สูงอายุต้องได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองให้พ้นจากการถูกทอดทิ้ง และละเมิดสิทธิโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ และผู้พิการที่สูงอายุ

ข้อ 2 ผู้สูงอายุกวรออยู่กับครอบครัวโดยได้รับความเคารพรััก ความเข้าใจ ความเอื้ออาทรการดูแลเอาใจใส่ การยอมรับบพบาทของกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เกิดความสัมพันธอันดีในการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุข

ข้อ 3 ผู้สูงอายุกวได้รับ โอกาสในการศึกษา เรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคมอันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต เข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบด้าน เพื่อสามารถปรับบพบาทของตนให้สมวัย

ข้อ 4 ผู้สูงอายุกวได้ถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ให้สังคม มีโอกาสได้ทำงานที่เหมาะสมกับวัยตามความสมัครใจ โดยได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเห็นชีวิตมีคุณค่า

ข้อ 5 ผู้สูงอายุกวได้เรียนรู้ในการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง ต้องมีหลักประกันและสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพอนามัยอย่างครบวงจร โดยเท่าเทียมกัน รวมทั้งได้รับการดูแลจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิตอย่างสงบตามคตินิยม

ข้อ 6 ผู้สูงอายุกวได้มีบพบาท และส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และความเข้าใจอันดีระหว่างผู้สูงอายุกวด้วยกัน และกับบุคคลทุกวัย

ข้อ 7 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององคการภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องกำหนดนโยบายและแผนหลักด้านผู้สูงอายุ ส่งเสริมและประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

ข้อ 8 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององคการภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องตรากฎหมายว่าด้วยผู้สูงอายุ เพื่อเป็นหลักประกันและการบังคับใช้ในการพิทักษ์สิทธิ กลุ่มครองสวัสดิภาพ และจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ

ข้อ 9 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององคการภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องรณรงค์ปลูกฝังคานิยมให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าของผู้สูงอายุตามวัฒนธรรมไทยที่เน้นความกตัญญูกตเวที และความเอื้ออาทรต่อกัน

สาระสำคัญของปญญาผู้สูงอายุไทย คือ ผู้สูงอายุกวจะต้องได้รับการตอบสนองความ ต้องการขั้นพื้นฐาน รวมทั้งต้องได้รับการพิทักษ์สิทธิคุ้มครองและรอดพ้นจากการถูกละเมิดสิทธิ ที่เกิดจากการเลือกปฏิบัติโดยรัฐจะต้องเป็นกลไกหลักในการกำหนดและขับเคลื่อนนโยบายไปสู่ การปฏิบัติเพื่อเป็นหลักประกันให้กับผู้สูงอายุกวด้วยการตรากฎหมาย

แนวทางการจัดทำมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ

แนวทางการจัดทำมาตรฐานการจัดบริการเพื่อสงเคราะห์ผู้สูงอายุ มาจากการประมวลและสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการจัดสวัสดิการสังคมและการบริการสาธารณะแก่ผู้สูงอายุ และข้อกำหนดตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสรุปเป็นพื้นฐานแนวทางการจัดทำมาตรฐานการจัดบริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ โดยได้แบ่งเป็นประเภทมาตรฐานด้านต่าง ๆ รวม 6 ด้าน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2548) ดังนี้

(1) มาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล หมายถึง เกณฑ์การจัดการบริการและการสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านสุขภาพ อนามัยและการ รักษาพยาบาล ดังนี้

1. จัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ
2. บริการตรวจสุขภาพที่บ้าน
3. บริการให้ความรู้และแนะนำดูแลสุขภาพที่ถูกต้องวิธีให้กับผู้ดูแลผู้สูงอายุเช่นการจัด โครงการฝึกอบรมให้ผู้ที่ต้องดูแลผู้สูงอายุในครัวเรือน
4. บริการตรวจสุขภาพประจำปี
5. บริการให้คำแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพและ โรคภัยไข้เจ็บเป็นรายบุคคล
6. ออกบัตรประจำตัวให้กับผู้สูงอายุเพื่อรักษาฟรีในโรงพยาบาลผู้สูงอายุมีสิทธิรับการ รักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลแห่งนั้น โดยไม่ต้องเสียค่ารักษาพยาบาล ค่ารักษาพยาบาลในที่นี้ หมายถึง เงินที่สถานพยาบาลเรียกเก็บในการรักษาพยาบาล ตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการสงเคราะห์ผู้สูงอายุด้านการรักษาพยาบาล พ.ศ. 2535
7. การบริการทางการแพทย์และการบริการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ
8. บริการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล
9. การประกันสุขภาพ
10. บริการด้านกายภาพบำบัด

(2) มาตรฐานด้านรายได้ หมายถึง เกณฑ์การจัดการบริการและการสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านรายได้ค่าครองชีพรวมไปถึงการส่งเสริมด้านอาชีพ ดังนี้

1. จัดสวัสดิการด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุที่ยากจนและ ไม่มีแหล่งพึ่งพิงที่เพียงพอ
2. ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน

3. การช่วยเหลือค่าครองชีพประจำวัน
4. จ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ
5. การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม
6. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
7. ให้ส่วนลดในรายการต่าง ๆ เช่น ค่าซื้อยา ค่าโดยสารรถสาธารณะ ค่าโรงแรม ภัตตาคาร กิจกรรมด้านบันเทิง และสถานที่ราชการ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน อุทยานแห่งชาติ ฯลฯ ตลอดจน ค่าบริการด้านทันตกรรม

8. ให้ทุนประกอบอาชีพที่เหมาะสม

(3) มาตรฐานด้านที่พักอาศัย หมายถึง เกณฑ์การจัดบริการและการสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านบริการที่พักรักษาและเครื่องนุ่งห่ม ดังนี้

1. บ้านพักคนชรา เป็นบริการที่พักรักษาที่จัดให้แก่ผู้สูงอายุที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพ ร่างกายและอารมณ์ ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางการเงินหรือปัญหาอื่น ๆ อันเป็นเหตุจำเป็นที่ต้อง แยกออกจาก ครอบครัว หรือผู้มียารักษาได้น้อย
2. สถานพยาบาล เป็นบริการที่พักรักษาสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องการรักษาพยาบาลเป็นประจำและต่อเนื่อง หรือต้องการการดูแลรักษาอย่างใกล้ชิด
3. บ้านพักคนชราที่ต้องเสียค่าบริการส่วนหนึ่ง
4. บริการครอบครัวอุปการะเป็นบริการที่จัดให้แก่ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว/ไร้ที่พึ่ง
5. การจัดที่พักรักษาและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

(4) มาตรฐานด้านนันทนาการ หมายถึง เกณฑ์การจัดบริการและการสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านกิจกรรมนันทนาการเพื่อสร้างความผ่อนคลายทั้งร่างกายและ จิตใจ ดังนี้

1. การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ เพื่อเป็นศูนย์กลางข่าวสาร แหล่งพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ รวมทั้งเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา จัดทัศนศึกษาด้านศาสนา ด้านศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ
2. ศูนย์บริการผู้สูงอายุ เพื่อให้การปรึกษาแก่ผู้สูงอายุและสมาชิกในครอบครัว เป็น สถานที่ออกกำลังกาย เล่นกีฬา พักผ่อนหย่อนใจ ทำงานอดิเรก เป็นต้น
3. สโมสรผู้สูงอายุ เพื่อเป็นศูนย์รวมของผู้สูงอายุในการพักผ่อน ออกกำลังกายพบปะ สังสรรค์ การรับบริการตรวจสุขภาพ การเรียนอาชีพ การเรียนภาษา การรับปรึกษาปัญหาการบำเพ็ญ

ประโยชน์ให้สังคม เช่น สอนหนังสือ เล่านิทาน สอนดนตรี สอนลีลาศ ตลอดจนการเขียนเขียนผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยและพิการ

4. บริการนันทนาการ งานรื่นเริงในวันนักขัตฤกษ์
5. การจัดกิจกรรมนันทนาการร่วมกับเยาวชน คนในชุมชน กลุ่มเครือข่าย
6. การทัศนศึกษาแหล่งธรรมชาติ ศาสนสถาน แหล่งท่องเที่ยวนอกสถานที่

(5) **มาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง** หมายถึง เกณฑ์การจัดบริการและการสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบริการทางสังคมที่เกี่ยวกับศูนย์บริการสังคม การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย ตลอดจนการคุ้มครองผู้สูงอายุด้านกฎหมาย สิทธิและสวัสดิการเพื่อให้ผู้สูงอายุอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีและคุณค่า ดังนี้

1. โอกาสในการศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคม
2. การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่น
3. การสงเคราะห์การจัดการศพตามประเพณี
4. จัดตั้งศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยมีลักษณะการให้บริการดังนี้

(1) การบริการภายในศูนย์ ได้แก่ บริการด้านสุขภาพอนามัย กายภาพบำบัด สังคมสงเคราะห์ กิจกรรมเสริมรายได้ กิจกรรมเสริมความรู้ นันทนาการ และกิจกรรมด้านศาสนา เป็นต้น

(2) บริการหน่วยเคลื่อนที่ เป็นบริการที่จัดให้แก่ผู้สูงอายุในชุมชน โดยการออกหน่วยเคลื่อนที่เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำปรึกษาแก้ไขปัญหา บริการด้านสุขภาพอนามัย และบริการ ด้านข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

(3) บริการบ้านพักฉุกเฉิน เป็นการบริการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าโดยการรับเข้าบ้านพักในบ้านพักฉุกเฉินเป็นการชั่วคราว

5. บริการด้านศาสนกิจ และบริการฃาปนกิจให้คนชราที่ไม่มีญาติ
6. จัดฃาปนกิจสงเคราะห์
7. ลดหย่อนภาษีเงินได้ให้แก่บุตร ซึ่งเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูผู้สูงอายุที่เป็นบุพการีและไม่มีรายได้ หรือมีรายได้น้อยกว่า 30,000 บาท (ซึ่งขณะนี้กรมสรรพากรได้ดำเนินการในส่วนดังกล่าวแล้ว)
8. จัดให้มีกฎหมายและแนวปฏิบัติในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้สูงอายุ

9. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องจนวาระสุดท้ายของชีวิต

10. รมรงค์ให้คนในครอบครัว และชุมชนเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ

11. ส่งเสริมค่านิยมในการอยู่ร่วมกันกับผู้สูงอายุ

12. ส่งเสริมสมาชิกในครอบครัวให้มีศักยภาพในการดูแลผู้สูงอายุ โดยการให้ความรู้และข้อมูลแก่ผู้ดูแลผู้สูงอายุเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์

13. บริการด้านกฎหมาย เพื่อป้องกันรักษาความปลอดภัย สิทธิ และสวัสดิการ

14. การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกละเมิดกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง

15. การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือนำทางการแก้ไขปัญหาคอครอบครัว

(6) มาตรฐานด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน หมายถึง เกณฑ์การ จัดบริการ และการสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างอาสาสมัคร ดูแลผู้สูงอายุ การสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มผู้สูงอายุและการจัดให้มีศูนย์บริการชุมชนนอกประสงค์แก่ผู้สูงอายุ จัดตั้งและพัฒนาบริการทางด้านสังคมในชุมชนที่สามารถเข้าถึงผู้สูงอายุมากที่สุด โดยเน้นการให้บริการถึงบ้านและมีการสอดประสานกันระหว่างบริการทางสุขภาพและทางสังคม โดยครอบคลุมบริการ ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ

2. ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในเวลากลางวัน

3. บริการเยี่ยมบ้าน

4. ระบบดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

5. บริการชุมชนเคลื่อนที่ไปในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล

6. จัดตั้งระบบเฝ้าระวัง เกื้อกูล และดูแลผู้สูงอายุโดยชุมชน

7. จัดให้มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

8. ให้ความรู้ความสามารถให้กับผู้ดูแลผู้สูงอายุและอาสาสมัครผู้ดูแล

9. สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในชุมชน

10. บริการแม่บ้าน โดยการจัดส่งแม่บ้านไปช่วยเหลือผู้สูงอายุในการทำงานบ้านต่าง ๆ เช่น การจ่ายของ ทำความสะอาดบ้าน ประกอบอาหาร และการช่วยเหลืออื่น ๆ ที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุสบายขึ้น

มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ เป็นตัวชี้วัดที่มีความสำคัญและเป็นภารกิจที่ตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดบริการหรือสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของไทย

การจัดสวัสดิการสังคมเกี่ยวกับผู้สูงอายุ นอกจากจะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 แล้ว ยังมีการกำหนดไว้ในแผนต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้กำหนดแนวทาง หลักในการพัฒนาผู้สูงอายุจากงานที่ไม่มีญาติ หรือผู้เลี้ยงดูไว้หลายแนวทาง เช่น การจัดสวัสดิการสงเคราะห์ การส่งเสริมให้ครอบครัวเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนให้สถานพยาบาลเอกชน องค์กร เอกชน องค์กรศาสนา และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือผู้สูงอายุ ส่วนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้ระบุถึงการสร้างหลักประกันให้กับคนทุกช่วงวัย ซึ่งครอบคลุมถึงกลุ่มผู้สูงอายุด้วย ขณะเดียวกันแผนดังกล่าวยังให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัด สวัสดิการเกี่ยวกับผู้สูงอายุด้วย

ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภารกิจอำนาจหน้าที่ในการสงเคราะห์และส่งเสริมการพัฒนา คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ซึ่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้เทศบาลตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ต้องทำในประการหนึ่ง คือ ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ และนอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมี อำนาจหน้าที่ตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดกรอบทิศทางและแนวทางการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการ ซึ่งกำหนดหลักการทั่วไปในการถ่ายโอนภารกิจ รูปแบบการถ่ายโอนและหน้าที่การจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในมาตรา 16 (10) ซึ่งกำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา และ องค์การบริหาร ส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะด้านการสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส ซึ่งเป็นการกล่าวถึงการสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพ

ชีวิตของผู้สูงอายุโดยรวมไว้กับกลุ่ม ผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ ซึ่งเป็นภารกิจเกี่ยวกับการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ อันได้แก่ สถานสงเคราะห์คนชรา เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุในชุมชน โดยถ่ายโอนจากกรมประชาสงเคราะห์ (เดิม) ไปให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2548)

ด้วยการกิจดังกล่าวแล้ว กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้กำหนดมาตรฐานในการสงเคราะห์ ผู้สูงอายุ จำนวน 6 มาตรฐานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อได้ใช้เป็นกรอบในการท างานด้านการจัดสวัสดิการทางสังคมเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ซึ่งได้แก่ 1) มาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล 2) มาตรฐานด้านรายได้ 3) มาตรฐานด้านที่พักอาศัย 4) มาตรฐานด้านนันทนาการ 5) มาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง 6) มาตรฐานด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, 2552) ซึ่งจากการศึกษา งานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 ด้าน ดังนี้

(1) มาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล หมายถึง เกณฑ์การจัดการบริการและ กาสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านสุขภาพ อนามัยและการ รักษาพยาบาล ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยต่าง ๆ พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการบริการด้านสุขภาพให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่ ดังจะเห็นได้จากงานศึกษาของ มะกรี ยูโซ๊ะ ศึกษาเรื่องการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบว่าการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล สะเอะ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา เป็น การบริหารจัดการที่ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ มีการแยกห้องสำหรับตรวจผู้สูงอายุโดยเฉพาะ แยกต่างหากจากห้องทั่วไป (มะกรี ยูโซ๊ะ, 2553)

(2) มาตรฐานด้านรายได้ หมายถึง เกณฑ์การจัดบริการและการสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านรายได้ค่าครองชีพรวมไปถึงการส่งเสริมด้านอาชีพ ซึ่งจากการ ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยต่าง ๆ พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการบริการด้าน รายได้ ดังจะเห็นได้จากงานศึกษาของ พรพรม ไชชัยภูมิ และ ภรณี ศิริโชค ศึกษาเรื่องความต้องการ สวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ผล การศึกษาพบว่าผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย ได้รับสวัสดิการการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ อย่าง ทัวถึง (พรพรม ไชชัยภูมิ และ ภรณี ศิริโชค, 2553)

(3) **มาตรฐานด้านที่พักอาศัย** หมายถึง เกณฑ์การจัดบริการและการสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านบริการที่พำนักและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยต่าง ๆ พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการบริการด้านที่พักอาศัย ดังจะเห็นได้จากงานศึกษาของ ดุษดี ช่วยเสน ศึกษาเรื่องการค้าแรงงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่าตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลสุไหงปาดี มีการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านที่พักอาศัย มีการจัดที่พักอาศัยให้กับผู้สูงอายุที่ไร้ที่พึ่ง (ดุษดี ช่วยเสน, 2553)

(4) **มาตรฐานด้านนันทนาการ** หมายถึง เกณฑ์การจัดบริการและการสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านกิจกรรมนันทนาการเพื่อสร้างความผ่อนคลายทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยต่าง ๆ พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการบริการด้านนันทนาการ ดังจะเห็นได้จากงานศึกษาของนงนุช อินเฒ่าแก้ว ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการด้านผู้สูงอายุตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลแม่ห่อพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า มีความเป็นไปได้ของการบริหารจัดการสวัสดิการด้านผู้สูงอายุในด้านที่ 4 มาตรฐานด้านนันทนาการ เพราะมีการจัดตั้งชมรมระดับหมู่บ้านและระดับตำบล ตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ.2540 โดยมีประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลเป็นผู้ริเริ่ม และมีการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันได้ดีที่สุด (นงนุช อินเฒ่าแก้ว, 2554)

(5) **มาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง** หมายถึง เกณฑ์การจัดบริการและการสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบริการทางสังคมที่เกี่ยวกับศูนย์บริการสังคม การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย ตลอดจนการคุ้มครองผู้สูงอายุด้านกฎหมาย สิทธิและสวัสดิการเพื่อให้ผู้สูงอายุอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีและคุณค่า ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยต่าง ๆ พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการบริการด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ดังจะเห็นได้จากงานศึกษาของ ฉวีภรณ์ชัชวาลย์เดชสิทธิ์บุลพร ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตและความต้องการสนับสนุนสวัสดิการด้านสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชนสามตำบล จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า มีหน่วยบริการ สาธารณสุขเคลื่อนที่ในการตรวจเยี่ยมผู้สูงอายุตามบ้าน และมีการประชาสัมพันธ์สิทธิต่าง ๆ ทางเสียงตามสาย (ฉวีภรณ์ชัชวาลย์เดชสิทธิ์บุลพร, 2557)

(6) **มาตรฐานด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน** หมายถึง เกณฑ์การ จัดบริการและการสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างอาสาสมัคร ดูแลผู้สูงอายุ

การสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มผู้สูงอายุและการจัดให้มีศูนย์บริการชุมชนอเนกประสงค์แก่ผู้สูงอายุ จัดตั้งและพัฒนาบริการทางด้านสังคมในชุมชนที่สามารถเข้าถึงผู้สูงอายุมากที่สุด โดยเน้นการให้บริการถึงบ้านและมีการสอดประสานกันระหว่างบริการทางสุขภาพและทางสังคม โดยครอบคลุม บริการ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยต่าง ๆ พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการบริการด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน ดังจะเห็นได้จากงานศึกษาของ จารุชา พานนนท์ ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขต เทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า มีการประสานกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง กลุ่ม อาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือกลุ่มประชาสังคมในชุมชนให้มีส่วนร่วมในความต้องการและจัด สวัสดิการผู้สูงอายุ นอกจากนี้ การจัดตั้งชมรมเครือข่ายผู้สูงอายุเป็นแนวทางหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันได้ (จารุชา พานนนท์, 2554)

บทสรุป

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมีบทบาทในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในพื้นที่ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1.มาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอะ อำเภอ ครงปินัง จังหวัดยะลา มีการแยกห้องสำหรับตรวจผู้สูงอายุโดยเฉพาะ แยกต่างหากจากห้องทั่วไป 2. มาตรฐานด้านรายได้ ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย ได้รับสวัสดิการการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ให้กับผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง 3.มาตรฐานด้านที่พักอาศัย องค์การบริหารส่วนตำบลสุไหงปาดี มีการ ดำเนินงานตามมาตรฐานด้านที่พักอาศัย มีการจัดที่พักอาศัยให้กับผู้สูงอายุที่ไร้ที่พึ่ง 4.มาตรฐานด้าน นันทนาการ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดตั้งชมรม ระดับหมู่บ้านและระดับตำบล ตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ.2540 โดยมีประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลเป็นผู้ริเริ่ม และ มีการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันได้ดีที่สุด 5.มาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ในชุมชนสามตำบล จังหวัดนครปฐม มีหน่วยบริการ สาธารณสุขเคลื่อนที่ใน การตรวจเยี่ยมผู้สูงอายุตามบ้าน 6. มาตรฐานด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน เทศบาล ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีการประสานกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือกลุ่มประชาสังคมในชุมชนให้มีส่วนร่วมในความต้องการและจัด สวัสดิการผู้สูงอายุ นอกจากนี้ การจัดตั้งชมรมเครือข่ายผู้สูงอายุเป็นแนวทางหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันได้

จะเห็นได้ว่า หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการนำมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุมาปรับใช้ให้ประสบผลสำเร็จนั้น สิ่งสำคัญที่สุด คือ นโยบายของผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุมากน้อยเพียงใด อีกประการหนึ่งคือ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุนเครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุให้ประสบผลสำเร็จนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคงไม่สามารถดำเนินการแต่โดยลำพังได้ และประการสุดท้ายที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งคือ ศักยภาพและความเข้มแข็งของผู้สูงอายุเอง เพราะหากขาดสิ่งนี้แล้ว ก็คงเป็นการยากที่การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุจะประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมนโยบาย สร้างงาน สร้างอาชีพให้กับผู้สูงอายุ เพื่อเพิ่มทักษะการประกอบอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ โดยแลกเปลี่ยนความรู้ที่มีอยู่และถ่ายทอดให้แก่ผู้สูงอายุหรือประชาชนทั่วไปที่สนใจ นอกจากนี้จะเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุแล้ว ยังจะทำให้ผู้สูงอายุเกิดความภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าและศักยภาพของตนเองมากขึ้น
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบาย สนับสนุนการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสร้างสรรค์ประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม เสริมสร้างศักยภาพ คุณค่าภูมิปัญญาผู้สูงอายุให้เป็นที่ประจักษ์และยอมรับ ส่งเสริมภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ดำรงสืบต่อไป
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายสนับสนุนผลักดันให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรแก่ผู้สูงอายุ เช่น การจัดทำห้องน้ำสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุ โดยเฉพาะ ตามบริเวณสถานที่ราชการและสวนสาธารณะต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุที่มีปัญหาด้านสุขภาพ

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย : เอกสารตำราหลัก ประกอบการเรียนการสอน
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิชา การเมืองการปกครอง
ส่วนท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2561). **มาตรการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติ เรื่องสังคมสูงอายุ (ฉบับ**
ปรับปรุง) (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2548). **มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ. (2561). **แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2561 (พิมพ์ครั้งที่ 1)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามลดา.
- จารุชา พานนนท์. (2554). การพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ในการประชุมวิชาการเสนอผลงาน วิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 18 มีนาคม 2561, จังหวัดบุรีรัมย์, สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2563, จาก <http://dspace.bru.ac.th/xmlui/handle/123456789/3033>
- ณัฐชัชชธร เศษสิทธิ์บุลพร. (2557). **คุณภาพชีวิตและความต้องการสนับสนุนสวัสดิการด้านสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชนสามตำบล จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คุณดี ช่วยเสน. (2553). **การดำเนินงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลสุไหงปาดีอำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- นงนุช อินเฒ่าแก้ว. (2554). **การบริหารจัดการด้านผู้สูงอายุตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่**. มหาวิทยาลัยแม่โจ้/เชียงใหม่.
- พรพรม ไชยชัยภูมิกร และภรณี ศิริโชติ. (2553). **ความต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา**. วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์, พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม. (2550). การส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม. กรุงเทพฯ.
- มะกรียูไซ้. (2553). **การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศุภเจตน์ จันทร์สาสัน. (2557). **แนวโน้มสังคมผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ. :มติชน [ออนไลน์].
 แหล่งที่มา : <https://www.dailynews.co.th/bangkok/230189>. [17 สิงหาคม 2563].

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดหนี้สินของพนักงานภาครัฐ

Factors Causing the Financial Burden of Government Employees

วรรณจรี โอนโน¹ / รัชชาติ ทศนัย²

Wanjaree Ono¹ / Rattachart Thatsanai²

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

²ผศ.ดร. ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้เป็นการนำเสนอแนวทางการดูแลพนักงานภาครัฐ ในการพัฒนาที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของบุคลากรในด้านการงานและด้านอื่น ๆ ขององค์กร เพื่อให้พนักงานภาครัฐนั้นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำแนวคิด ทฤษฎี/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการอธิบาย ผลกระทบภาระทางการเงินของพนักงานภาครัฐนั้น ประกอบด้วย ผลกระทบภาระทางการเงิน แนวคิดและความสำคัญภาระทางการเงิน และพฤติกรรมการบริโภค ส่วนพฤติกรรมการบริโภค นั้น ประกอบไปด้วยกระบวนการของผู้บริโภคและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค ซึ่งพฤติกรรมของผู้บริโภคดังกล่าวเป็นการบ่งบอกถึงความต้องการของผู้บริโภคหรือพนักงานภาครัฐที่มีในอยู่สังคม

คำสำคัญ: พนักงานภาครัฐ, ภาระทางการเงิน, พฤติกรรม

Abstract

This paper presents guidelines for taking care of government employees. In the development that promotes the quality of life of personnel in work and other areas of the organization so that government employees can work effectively by applying the concepts, theories, and related research. as well as the opinions of the author accompanying as a guide to explain .The impact on the financial burden of government employees consists of the impact on the financial burden. Concept and importance of financial burden and consumption behavior As for the consumption behavior it consists of consumer processes and factors that influence consumers' purchasing behavior. The behavior of such consumers indicates the needs of consumers or government employees in society.

Keywords: government employees, financial burden, behavior

บทนำ

ความปรารถนาสูงสุดของมนุษย์ ก็คือการแสวงหาความสุข มนุษย์ทั้งโลกล้วนอยากมีความสุข ด้วยการแสวงหาสิ่งที่ตนเองต้องการเงินเป็นตัวแทนแห่งความสุข นำความสุขมาให้มนุษย์ที่คล้าย ๆ กัน เช่น การมีสถานะทางสังคมหรืออำนาจ เสพติดกับวัตถุนิยมแบบไม่มีที่สิ้นสุด สิ่งอำนวยความสะดวกสบายแก่ชีวิตมนุษย์ เกิดความโลภจากการเห็นบุคคลอื่นที่มีมากกว่า อยากที่จะได้มีฐานะเทียบเท่า ซึ่งเงินเป็นปัจจัยที่สำคัญที่นำความสุขมาให้มนุษย์ อย่างน้อยความสุข ทำให้จิตใจมนุษย์รู้สึกดี ใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี ส่งผลดีในด้านการทำงาน ทำงานได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพในการทำงาน มนุษย์ล้วนมีอาชีพการทำงานที่แตกต่างกันออกไป แต่สิ่งที่มนุษย์อยากได้คือการได้รับความมั่นคงจากการทำงานและความมั่นคงของชีวิต อยู่ในองค์กรอย่างยาวนาน ได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ซึ่งชีวิตในอนาคตไม่มีใครสามารถรู้ล่วงหน้าได้ จึงทำให้บุคคลส่วนใหญ่อยากเข้ามาทำงานในองค์กรภาครัฐ มากกว่าภาคเอกชน ซึ่งภาคเอกชนมีสวัสดิการและได้รับค่าตอบแทนที่สูงกว่าภาครัฐ แต่บุคลากรในองค์กรไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าต่อไปในอนาคตองค์กรจะสามารถดำเนินธุรกิจไปในทิศทางใดบุคลากรที่ทำงานในองค์กรภาครัฐ หมายวมถึงไม่ว่าจะเป็นข้าราชการลูกจ้างประจำลูกจ้างชั่วคราวเจ้าหน้าที่และพนักงานในระดับอื่น ๆ ของกระทรวงต่าง ๆ กลุ่มบุคลากรส่วนใหญ่ช่วงอายุมักจะอยู่ในช่วงวัยกลางคน มีครอบครัวแล้ว มีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในครอบครัวฐานเงินเดือนที่มั่นคง แต่ค่าใช้จ่ายไม่คงทน มีการปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ

ตามกาลเวลาที่เวียนหมุนไป ภาระทางการเงินก็เพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการทำงาน มีความเครียดสะสม ความสัมพันธ์ทางสังคมลดน้อยลง ซึ่งพนักงานภาครัฐก็เช่นเดียวกัน ถึงแม้ว่าบุคลากรที่ทำงานในส่วน ถิ่นจะลดค่าเดินทาง เพราะส่วนใหญ่จะเลือกสถานที่ทำงานใกล้บ้าน ใกล้ชิดกับบุคคลในครอบครัวมากขึ้น แต่การที่ค่าตอบแทนของแต่ละเดือนก็มีน้อย ค่าใช้จ่ายก็มีเช่นกัน ซึ่งมนุษย์ส่วนมีความโลก เข้ามาเป็น ส่วนหนึ่งในชีวิต เพื่อให้ได้ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ความมั่นคง และความปลอดภัย ความสุขสบายในชีวิต

องค์กรภาครัฐในประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 9,366 องค์กร(สำนักงานคณะกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการหรือ สขร.) แยกออกเป็นกระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ จากที่กล่าว มาถือว่าเป็นองค์กรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ มีโครงสร้างการบริหารประเทศและมี แผนปฏิบัติอย่างชัดเจน ทั้งนี้ข้าราชการดำเนินงานภายใต้องค์กรของรัฐ มีหน้าที่บริการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ดำเนินงานอย่างซื่อสัตย์สมกับ เป็นข้าของแผ่นดิน ซึ่งในการทำงานขององค์กรภาครัฐบุคลากร มักจะทำงานผูกพันกับองค์กรเดิมเป็น เวลายาวนานในขณะที่องค์กรต้องนำบุคคลรุ่นใหม่จากภายนอกเข้ามาเสริมเป็นระยะ เพื่อทดแทน บุคลากรเดิมที่เกษียณหรือให้ออกก็ได้มีการผสมของ บุคคลรุ่นใหม่บุคลกรเดิม ดังนั้นเมื่อบุคลกรรุ่นใหม่ ได้เข้ามาทำงานระยะแรก ก็จะพบกับปัญหาค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอประกอบกับปัจจุบันค่าครองชีพ สูงขึ้น สภาพเศรษฐกิจถดถอย ส่งผลกระทบทั้งด้านคุณภาพชีวิต ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทาง สังคม ด้านการทำงานและการให้บริการประชาชน

ดังนั้น การดูแลพนักงานภาครัฐ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถ ทำงานได้อย่างมีความสุขอีกทั้ง สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของพนักงานภาครัฐให้มีความเหมาะสม สามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งและหน้าที่ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ต่อไป โดยผู้เขียนจำนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความคิดเห็นของผู้เขียนมาโดยนำเสนอผ่านการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ ดังนี้

1. ด้านผลกระทบภาระทางการเงิน

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีค่านิยมในการประกอบอาชีพรับราชการ ทั้งนี้เนื่องมาจากอาชีพรับ ราชการเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับว่ามีเกียรติ เป็นอาชีพที่มั่นคง มีหลักประกันและสวัสดิการตลอด ชีวิตการทำงาน ได้รับผลประโยชน์จากบำเหน็จบำนาญจนเมื่อครบอายุราชการหรือเกษียณอายุราชการ ทำให้คนจำนวนมากพยายามที่จะเข้ามาทำงานในระบบข้าราชการ ทั้งนี้เมื่อมีการวิเคราะห์ประเด็นด้าน ด้านผลกระทบภาระทางการเงินสามารถอธิบายได้ดังนี้

1.1 ประเด็นรายได้และสวัสดิการภาครัฐ

พนักงานภาครัฐมีรายได้หรือเงินเดือนตามประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่ง พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ แบ่งออกเป็น 4 บัญชีตามประเภทตำแหน่ง ได้แก่ ประเภทบริหาร ประเภทอำนวยการ ประเภทวิชาการ และประเภททั่วไป ซึ่งแต่ละประเภทได้มีการกำหนดเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของแต่ละระดับไว้ ประเภทบริหาร มีเงินเดือนระหว่าง 24,400-76,800 บาท ประเภทอำนวยการ มีเงินเดือนระหว่าง 19,860-70,360 บาท ประเภทวิชาการ มีเงินเดือนระหว่าง 7,140-76,800 บาท และประเภททั่วไป มีเงินเดือนระหว่าง 4,870-69,040 บาท ครอบครัวข้าราชการทุกประเภทและระดับตำแหน่งทั่วประเทศ มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 49,915 บาท ส่วนใหญ่เป็นค่าตอบแทนที่ได้รับเป็นประจำจากการทำงาน เช่น เงินเดือน/เงินประจำตำแหน่ง และเงินเพิ่มเติมพิเศษ (ร้อยละ 83.0) รองลงมาคือรายได้จากการประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 9.4) รายได้ที่ได้รับเป็นครั้งคราว เช่น ค่าเบี้ยประชุม/ค่าล่วงเวลา/โบนัส (ร้อยละ 2.3) รายได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน (ร้อยละ 1.5) และรายได้อื่น ๆ เช่น ดอกเบี้ยเงินปันผล และเงินช่วยเหลือจากบุคคลอื่น/รัฐ เป็นต้น (ร้อยละ 3.8) (สำนักงาน ก.พ)

สวัสดิการหรือค่าตอบแทนที่ข้าราชการได้รับจากทางราชการ ค่าตอบแทนที่ทางราชการจัดให้แก่ราชการในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์กร เพื่อช่วยให้มีความมั่นคงในชีวิต ตลอดจนเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ข้าราชการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผล โดยสวัสดิการของข้าราชการพลเรือนสามัญมีทั้งที่กำหนดให้เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน นอกเหนือจากเงินเดือนซึ่งเป็นการตอบแทนให้ตามค่าของงานในแต่ละตำแหน่งแล้ว ยังมีสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลต่างๆ อีกด้วย โดยสวัสดิการเป็นการให้ค่าตอบแทน เพื่อช่วยให้ข้าราชการมีความรู้สึกสะดวกสบายและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ส่วนประโยชน์เกื้อกูลนั้น เป็นการให้ค่าตอบแทนเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน โดยทั้งสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลล้วนเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ข้าราชการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผล ตลอดจนจูงใจให้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเข้ามารับราชการและรักษานุคคลเหล่านั้นให้อยู่ในระบบราชการ เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร โดยที่บุตรจะได้สิทธิ์นี้ถึง 3 คน สิทธิการลาจลาจลรักษาพยาบาล (ครอบคลุมไปถึง พ่อแม่ คู่สมรส และบุตร) สิทธิในการลาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ บำเหน็จบำนาญ สามารถเลือกได้ว่าจะรับบำเหน็จเป็นเงินก้อน หรือจะเป็นบำนาญที่ได้รับรายเดือนไปจนตลอดชีวิต หากเลือกรับเป็นเงินบำนาญสวัสดิการในการรักษาพยาบาลก็ยังคงอยู่ไปตลอดชีวิต

1.2 การใช้จ่ายของพนักงานภาครัฐ

การใช้จ่ายเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของ บุคคลทุกคน การที่กิจกรรมนี้จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับรายได้เป็นสำคัญพฤติกรรมกรรมการบริ โภคจะเกิดขึ้นได้ต้องมีค่าใช้จ่าย ดังที่ จีรพรรณ ชีรานนท์ (2540 : 357-358) ได้อ้างถึงสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ ทำการสำรวจค่าใช้จ่ายของครัวเรือนว่า ได้แบ่งประเภทค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ออกเป็น 2 หมวดใหญ่ ๆ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค และค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับ การอุปโภคบริโภคโดยในแต่ละ ส่วนมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.2.1 ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค หมายถึง รายจ่ายของครอบครัวในด้านต่าง ๆ โดยแยกเป็น 11 รายการย่อย ดังต่อไปนี้

- 1) หมวดอาหารและเครื่องดื่ม ได้แก่ อาหารที่ปรุงที่บ้าน เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ รวมถึง อาหารสำเร็จรูป และการรับประทานอาหารนอกบ้าน
- 2) หมวดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทั้งที่ดื่มที่บ้านและนอกบ้าน
- 3) หมวดยาสูบ เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่ ซิการ์ยานัตถ์
- 4) หมวดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เครื่องแต่งบ้านและเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้แก่ ค่าบำรุงรักษาและ ซ่อมแซมบ้าน เครื่องแต่งบ้านและบริภัณฑ์อื่น ๆ สิ่งทอสำหรับใช้ในบ้านเครื่องใช้เบ็ดเตล็ดในบ้าน ค่าใช้จ่ายในการทำความสะดวก ตลอดจนค่าเชื้อเพลิงและแสงสว่าง
- 5) หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า ได้แก่ เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายรองเท้า
- 6) หมวดค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ได้แก่ ค่าใช้จ่ายสำหรับชื่อของใช้ส่วนบุคคล เช่น แปรงสีฟัน ยาสี ฟัน เครื่องสำอาง ฯลฯ บริการส่วนบุคคลได้แก่ ค่าตัดผม ฯลฯ
- 7) หมวดเวชภัณฑ์และค่าตรวจรักษาพยาบาล ได้แก่ ยาเวชภัณฑ์ ค่ารักษาพยาบาล
- 8) หมวดการเดินทางและการสื่อสาร ได้แก่ ค่าชื้อยานพาหนะ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ยานพาหนะ ค่า ซ่อมแซมบำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายการเดินทางตามปกติ ค่าใช้จ่ายการเดินทางใน โอกาสพิเศษและท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ
- 9) หมวดการศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหนังสือและอุปกรณ์ในการเรียน และ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา
- 10) หมวดการบันเทิงการอ่านและกิจกรรมทางศาสนา ได้แก่ ค่าอุปกรณ์ การบันเทิงและกีฬา ค่า เครื่องเล่น สัตว์เลี้ยง ไม้ประดับ เพื่อการบันเทิงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอ่านการศาสนาและลัทธิความเชื่อ

11) หมวดการจัดงานพิธีในโอกาสพิเศษ เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดงานบุญในวาระต่าง ๆ ฯลฯ

1.2.2 ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค

ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภคเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการซื้อสินค้าและบริการประเภทอุปโภคบริโภค ได้แก่ ภาษี ของขวัญและเงินบริจาค ฯลฯ สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำการศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน พ.ศ.2562 พบว่า ครัวเรือนทั่วประเทศมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 26,018 บาท ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการทำงานร้อยละ 71.1 ซึ่งได้แก่ ค่าจ้างและเงินเดือนร้อยละ 44.9 ค่าไรสุทธิจากการทำธุรกิจร้อยละ 18.1 และค่าไรสุทธิจากการทำเกษตรร้อยละ 8.1 และมีรายได้ที่ไม่ได้เกิดจากการทำงาน เช่น เงินที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นนอกครัวเรือน/รัฐร้อยละ 12.8 รายได้จากทรัพย์สินเชื่องชนิดดอกเบี้ยร้อยละ 0.8 นอกจากนี้ยังมีรายได้ที่ไม่เป็นตัวเงินในรูปสวัสดิการ/สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ได้รับมาโดยไม่ต้องซื้อร้อยละ 14.1 (รวมค่าประเมินค่าเช่าบ้าน/บ้านของตนเอง) เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายภาค พบว่ากรุงเทพฯและเขตปริมณฑล 3 จังหวัด(นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ) มีรายได้ต่อเดือนมากที่สุด คือ 45,707.31 ต่อครัวเรือนรองลงมา คือ ภาคใต้มีรายได้ต่อเดือน 26,913.06 บาท ภาคกลางมีรายได้ต่อเดือน 27,081.89 บาท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีรายได้ต่อเดือน 19,046.33 บาท และภาคเหนือมีรายได้ต่อเดือนต่ำที่สุด 17,247 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายของครัวเรือน พ.ศ.2562 ทั่วประเทศมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 20,742 บาท ต่อครัวเรือน โดยที่ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของครัวเรือนทั่วประเทศ ร้อยละ 33.9 เป็นค่าอาหารเครื่องดื่มและยาสูบ(ซึ่งในจำนวนนี้เป็นค่าเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ร้อยละ 0.6) รองลงมาเป็นค่าที่อยู่อาศัยเครื่องแต่งบ้านและเครื่องใช้ภายในบ้านร้อยละ 21.0 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและการเดินทางร้อยละ 17.3 ของใช้ส่วนบุคคลเครื่องนุ่งห่ม รองเท้าร้อยละ 5.9 ใช้ในการสื่อสารร้อยละ 3.7 ใช้เพื่อการศึกษา ค่าเวชภัณฑ์ ค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจกรรมทางศาสนา คือร้อยละ 1.5 1.3 และ 1.0 ตามลำดับ สำหรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิง/การจัดงานพิธีมีเพียงร้อยละ 0.9 ในส่วนของค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค เช่นค่าภาษี เงินบริจาค ของขวัญ เบี้ยประกันภัย ซื่อสลากกินแบ่ง/หวย ดอกเบี้ยสูงถึงร้อยละ 13.5

เมื่อจำแนกเป็นรายภาค พบว่า กรุงเทพฯ และปริมณฑล 3 จังหวัด (นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ) มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุด คือ 21,168 บาทต่อครัวเรือน รองลงมาคือภาคใต้มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 20,660 บาท ภาคกลางมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 20,321 บาท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 16,343 บาท และภาคเหนือมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 15,240 บาท

ครอบครัวข้าราชการทุกประเภทและระดับตำแหน่งทั่วประเทศ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 41,081 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าอาหารและเครื่องดื่ม (ร้อยละ 20.6) รองลงมาคือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทางสื่อสาร (ร้อยละ 15.1) ค่ายานพาหนะ , อุปกรณ์ (ร้อยละ 13.5) ค่าเครื่องแต่งบ้าน , เครื่องใช้เบ็ดเตล็ดฯ(ร้อยละ 9.2) ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล , เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า (ร้อยละ 8.4) การศึกษา (ร้อยละ 7.0) การบันเทิง , การอ่าน (ร้อยละ 5.4) ยาเวชภัณฑ์และคำรักษาพยาบาล (ร้อยละ 3.5) ค่าที่อยู่อาศัย (ร้อยละ 2.6) ค่าจ้างส่วนบุคคลและค่าใช้จ่ายสมทบ (ร้อยละ 1.3) สำหรับค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค เช่น ค่าภาษี ค่าเบี้ยประกันภัย ค่าซื้อสลากกินแบ่ง ฯลฯ มีร้อยละ 13.4

ถ้าใช้ชีวิตอยู่ในเมืองต้องมีค่าใช้จ่ายสูงสุด 33,408 บาท องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่ง ที่มีพนักงานภาครัฐส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ ท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งแต่ละสายเงินมีระดับเงินเดือนที่แตกต่างกัน เฉลี่ยรายรับขั้นต่ำคนละ 9,500 บาทต่อเดือน พบว่ามีภาระทางการเงิน ซึ่งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ค่าใช้จ่ายหลักที่ต้องจ่ายในแต่ละเดือน คือ ค่าผ่อนรถ 7,000 - 12,000 บาท, ค่าผ่อนบ้าน 10,000 บาทขึ้นไป ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเน็ต 2,500 บาท รวมทั้งสิ้นถ้าใช้ชีวิตอยู่ที่ท้องถิ่น มีค่าใช้จ่าย 27,581.83 บาท (แหล่งที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

2. แนวคิดและความสำคัญภาวะทางการเงิน

จากสภาวะการณ์ของประเทศในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน สภาวะทางเศรษฐกิจ ของประเทศไทยอยู่สภาพฝืดเคือง อันเป็นผลมากระทบมาจากสภาพปัจจัยจากต่างประเทศทั้งความผันผวนของระบบเศรษฐกิจความไม่แน่นอนของราคาน้ำมันในตลาดโลก และปัจจัยภายในประเทศ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความมั่นคงภายใน สถานการณ์ทางการเมือง ซึ่งมีความไม่แน่นอน ทำให้การลงทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศอยู่ในสภาวะชะงักงัน ตลอดจนรัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญในพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ จึงทำให้รัฐบาลต้องกู้ยืมเงิน เพื่อนำมาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

นโยบายการกระตุ้น เศรษฐกิจของภาครัฐและเอกชน ไม่ว่าจะเป็นการเปิดการค้าเสรี เน้นการลงทุนทางการค้าในภาคอุตสาหกรรมการผลิต ภาคธุรกิจบริการ ตลอดจนการกระตุ้นเศรษฐกิจภาคครัวเรือน โดยกระตุ้นให้ประชาชนออกมาใช้จ่ายการปล่อยสินเชื่อให้แก่ครัวเรือน และการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนส่งผลให้ภาคครัวเรือนประสบกับปัญหาหนี้สินที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งจากกระแสพัฒนาด้านเศรษฐกิจดังกล่าวก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างรวดเร็วเกิดแหล่งการค้าศูนย์การค้า สถานบริการสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างหลากหลาย ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญมากในปัจจุบัน

จากปัญหานี้สินในครัวเรือนที่เกิดขึ้นรัฐบาลทุกรัฐบาลที่ผ่านมาได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหา
หนี้สินมาโดยตลอด ในแต่ละรัฐบาลจึงได้ออกนโยบายต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนของ
ประชาชน เช่น นโยบายแก้ปัญหาหนี้ในระบบ นโยบายการผ่อนชำระหนี้ ตลอดจนนโยบายเพิ่ม
ค่าแรงขั้นต่ำ นโยบายเพิ่มอัตราเงินเดือน และค่าครองชีพแก่ข้าราชการ

พนักงานภาครัฐหรือข้าราชการเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติอย่างมาก โดย
มีภาระหน้าที่ในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล การที่ข้าราชการจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมี
ศักยภาพ มีคุณธรรม ข้าราชการก็ต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจแต่
จากการเปลี่ยนแปลงสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ข้าราชการก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้รับ
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวและเกิดภาวะหนี้สินเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้มีแนวคิดและทฤษฎี
ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและความสำคัญภาระทางการเงินที่สอดคล้องกับพนักงาน
ภาครัฐ

2.1 หนี้สินข้าราชการ

ข้าราชการหรือพนักงานภาครัฐทุกประเภทและระดับตำแหน่ง มีหนี้สินร้อยละ 83.2 มี
จำนวนหนี้เฉลี่ย 1,111,425 บาทต่อครอบครัวที่มีหนี้ และพบว่าข้าราชการประเภททั่วไปมีสัดส่วนของ
ครอบครัวที่เป็นหนี้สูงสุด (ร้อยละ 86.3) รองลงมาคือข้าราชการประเภทวิชาการและ อำนวยการ (ร้อย
ละ 83.4 และ 65.5) ส่วนข้าราชการประเภทบริหารมีสัดส่วนที่เป็นหนี้ต่ำสุด (ร้อยละ 31.9) แต่
จำนวนเงินที่เป็นหนี้กลับพบว่ามิแนวมเพิ่มสูงขึ้นตามประเภทและระดับตำแหน่งที่สูงขึ้น กล่าวคือ
ประเภทบริหารมีจำนวนหนี้สินเฉลี่ยสูงสุด (1,511,645 บาท) และข้าราชการประเภททั่วไปมีจำนวน
หนี้สินเฉลี่ยต่ำสุด (996,931 บาท)

2.2 ผลกระทบภาระทางการเงินของพนักงานภาครัฐ

ปัจจุบันพบว่าพนักงานภาครัฐมีภาวะหนี้สิน หากพิจารณาแล้วจะพบปัญหาที่สำคัญ คือ
รายได้และรายจ่ายของพนักงานภาครัฐไม่สมดุลกัน โดยจะมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ มีความเครียดจาก
ภาวะหนี้สินจนตัดสินใจกระทำในสิ่งที่ผิด ทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกเป็นจำนวนมากอีกทั้ง
หน่วยงานภาครัฐ กระจายอยู่ทั่วประเทศและหลายพื้นที่ ทำให้การติดตามดูแลคุณภาพชีวิตของบุคลากร
ไม่ทั่วถึง พนักงานภาครัฐบางส่วนเกิดภาวะความเครียด ปัญหาการติดการพนัน ปัญหาสุขภาพจิต การ
หนีราชการ เป็นต้น

3. ด้านพฤติกรรมผู้บริโภค

เมื่อประเทศไทยพัฒนาไปสู่ความทันสมัย ภายใต้กรอบของทุนนิยม มีผลทำให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการเปิดรับวัฒนธรรมอย่างเสรี และที่สำคัญสังคมได้ให้การยอมรับวัฒนธรรมบริโภคนิยม เกิดการบริโภคที่พุ่งเพื่อผลของการที่ผู้คนในสังคมตกอยู่ภายใต้ลัทธิบริโภคนิยมเช่นนี้ ทำให้สังคมไทยและคนในสังคมพบกับปัญหาต่าง ๆ ตามมาหลายประการ คือ ทำให้ประเทศต้องนำเข้าสินค้าประเภทฟุ่มเฟือยมากขึ้นผู้คนในสังคมถูกกระแสวัตถุนิยมครอบงำ เมื่อความต้องการมีมากขึ้น แต่ไม่มีเงินทองมากพอที่จะหาซื้อสิ่งที่ต้องการได้ ก็จะต้องตกเป็นหนี้ โดยการกู้ยืมเงินที่ตนเองจะต้องใช้คืนในอนาคตมาใช้ในปัจจุบัน และหากเมื่อระยะเวลาที่ใช้คืนมาถึงแต่ไม่มีเงินมาใช้หนี้ก็ต้องเดือดร้อนก่อนหนี้เพิ่มขึ้นเพื่อใช้หนี้ที่มีอยู่ก่อนแล้วอันเป็นการแก้ปัญหาด้วยการสร้างปัญหา (สามารถ มั่งสั่ง, 2544) และในขณะเดียวกันประเทศไทยกำลังเผชิญกับภาวะทางเศรษฐกิจที่มีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นราคาน้ำมันที่มีแนวโน้มปรับตัวสูง ขึ้นเรื่อย ๆ รวมถึงราคาสินค้าอุปโภคและบริโภคที่ปรับตัวตามไปด้วย ส่งผลให้ค่าครองชีพ และค่าใช้จ่ายสูงขึ้นแต่ในทางกลับกันเงินตอบแทนที่ได้รับจากการทำงานก็มิได้ปรับตามไปด้วย ทำให้คนจำนวนมากต้องหาทางออกให้กับตนเองและครอบครัว โดยการไปกู้หนี้ยืมสินจะเห็นได้ว่าปัญหาหนี้สินกำลังเป็นปัญหาใหญ่ที่คนไทยกำลังเผชิญหน้าอยู่ข้าราชการในฐานะประชาชนกลุ่มหนึ่งของประเทศและเป็นทรัพยากรบุคคลผู้เป็นกลไกการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การพัฒนา เพื่อให้เป็นบุคคลที่ต้องการของสังคมก็ประสบกับปัญหาหนี้สินอันเนื่องมาจากสาเหตุใด ๆ ก็ตามเช่นเดียวกับคนทั่วไป เพราะพนักงานภาครัฐหรือข้าราชการส่วนใหญ่จะมีรายได้หลักคือ เงินเดือน แต่รายจ่ายมีหลายรายการเช่น ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าพาหนะ ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตรค่าผ่อนส่งบ้าน ค่าผ่อนส่งรถ เครื่องแต่งกาย นันทนาการภาษีสังคม และอื่น ๆ ประกอบกับราคาสินค้าที่มีราคาสูงขึ้นส่งผลให้รายจ่ายสูงขึ้น แต่รายได้คงเดิม (โสภณ นุ่มทอง , 2540) ทำให้พนักงานภาครัฐต้องเอาชีวิตเข้าไปเกี่ยวพันกับการมีหนี้สินอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

3.1 กระบวนการของผู้บริโภค

พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม เพื่อการแสวงหาการคัดเลือกการซื้อการใช้และการประเมินสินค้าหรือบริการทั้งหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการและความปรารถนาของตน ซึ่งจะต้องมีการตัดสินใจและกระทำที่เกี่ยวกับการซื้อและใช้สินค้าด้วยผู้บริโภค (Consumer) ว่าเป็นผู้ที่มีความต้องการซื้อ (Need) อำนาจซื้อ (Purchasing Power) ซึ่งพนักงานภาครัฐก็ถือว่าเป็นคนในสังคม มีความต้องการใช้จ่าย ความต้องการมีหน้าตาทางสังคม ความชอบส่วนตัว ทัศนคติส่วนบุคคล สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนทำให้เกิดพฤติกรรมการซื้อ (Purchasing

Behavior) และพฤติกรรมการใช้ (Using Behavior) เสรี วงษ์มณฑา (2542 : 30-32) ดังนี้ ประการแรก ผู้บริโภคเป็นบุคคลที่มีความต้องการ(Needs) การที่จะถือว่าใครเป็นผู้บริโภคนั้นบุคคลนั้นจะต้องมีความต้องการผลิตภัณฑ์แต่ถ้าบุคคลนั้นไม่มีความต้องการก็จะไม่ใช่ผู้บริโภค ประการที่สองผู้บริโภคเป็นผู้ที่มีอำนาจซื้อ (Purchasing Power) ผู้บริโภคจะมีแค่เพียงความต้องการอย่างเดียวไม่ได้แต่เขาจะต้องมีอำนาจซื้อด้วย ถ้ามีเพียงแต่ความต้องการแล้วไม่มีอำนาจซื้อก็ยังไม่ใช่ผู้บริโภคสินค้านั้น เพราะฉะนั้นการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้บริโภคจึงต้องวิเคราะห์ไปที่ตัวเงินของผู้บริโภคแต่ละรายนั้นด้วย ประการที่สามการเกิดพฤติกรรมในการซื้อ (Purchasing Behavior) เมื่อผู้บริโภคมีความต้องการและมีอำนาจซื้อแล้วก็จะเกิดพฤติกรรมการซื้อ เป็นต้นว่า ผู้บริโภคจะซื้อของอะไร ซื้อที่ไหน ซื้อเมื่อใด และใช้หลักการอะไรในการตัดสินใจซื้อ ซื้อมากน้อยแค่ไหน เช่น ครอบครัวส่วนใหญ่แม่บ้านจะเป็นผู้ซื้อของใช้ภายในบ้าน หรือบางครอบครัวแม่บ้านอาจจะแยกซื้อสินค้าเป็นของตัวเองบ้างคนซื้อสินค้าเอง บางคนพ่อแม่ซื้อให้ทั้งนี้ปริมาณและระยะเวลาการซื้ออาจจะต่างกันในแต่ละคน และประการสุดท้ายพฤติกรรมการใช้(Using Behavior) ผู้บริโภคมีพฤติกรรมใช้สินค้าอย่างไร เช่น ใช้สินค้าที่ไหน กับใครเมื่อใด มากน้อยแค่ไหน และอย่างไร เป็นต้น

3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค

การศึกษารูปแบบพฤติกรรมผู้ซื้อหรือผู้บริโภคทำให้ทราบว่า นอกจากสิ่งกระตุ้น จากภายนอกแล้วความรู้สึกนึกคิดของผู้บริโภคยังเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคด้วย โดยลักษณะของผู้ซื้อมักจะขึ้นอยู่กับ ปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ คือ ปัจจัยด้านวัฒนธรรม(Cultural Factor) จำกัดความโดยทั่วไปแล้วจัดว่าเป็นส่วนที่เกิดจากการเรียนรู้ค่านิยม ธรรมเนียมปฏิบัติ ศิลปะ กฎหมาย อุปนิสัยความเชื่อค่านิยม ซึ่งกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคมใดสังคมหนึ่ง ทั้งนี้พฤติกรรมที่มาจาก การเรียนรู้และผลลัพธ์ของพฤติกรรมมีที่มาจากส่วนประกอบย่อย ซึ่งคนในสังคมแต่ละสังคมมักจะยอมรับและเผยแพร่ต่อกันไป หรือเป็นผลรวมของการเรียนรู้ความเชื่อค่านิยม และธรรมเนียมปฏิบัติซึ่ง กำหนดพฤติกรรมของผู้บริโภคในสังคมหนึ่ง(สุภาภรณ์ พลนิกร, 2548 : 2) หรือเป็นสัญลักษณ์และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกถึงรุ่นหนึ่งอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นตัวกำหนดและควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมหนึ่ง โดยประกอบด้วยค่านิยมที่กำหนดลักษณะของสังคมและ กำหนดความแตกต่างของสังคมหนึ่งจากสังคมอื่น วัฒนธรรมเป็นสิ่งกำหนดความต้องการและพฤติกรรมของ บุคคล ซึ่งอาจจะแบ่งออกเป็นวัฒนธรรมพื้นฐาน

ปัจจัยต่อไป คือ ปัจจัยทางสังคม(Social Factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อการใช้จ่าย โดยกลุ่มอ้างอิงจะมีอิทธิพลต่อบุคคลในกลุ่มเดียวกัน และกลุ่ม

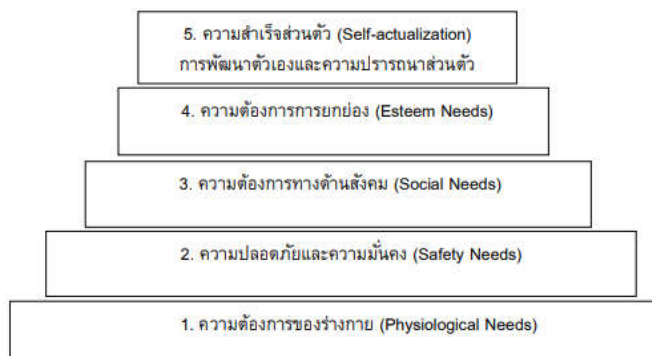
อื่น ๆ เกี่ยวกับค่านิยมในการเลือกซื้อสินค้า พฤติกรรมการบริโภคและการดำรงชีวิต รวมทั้งทัศนคติและแนวความคิดของบุคคล เนื่องจากบุคคลมักจะต้องการให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

ปัจจัยต่อมา คือ ปัจจัยส่วนบุคคล(Personal factor) การตัดสินใจของผู้ซื้อได้รับอิทธิพลจากลักษณะส่วนบุคคลของแต่ละคนด้านต่าง ๆ เช่น คนที่อายุแตกต่างกัน จะมีความต้องการผลิตภัณฑ์ที่ต่างกันการแบ่งกลุ่มผู้บริโภคก็มักจะแบ่งตามช่วงอายุ ซึ่งบ่งบอกถึงความแตกต่างในทัศนคติและค่านิยมระหว่างช่วงอายุเหล่านี้ที่มีพัฒนาการในทางจิตวิทยา คือ ต่ำกว่า 6 ปี, 6-11 ปี, 12-19 ปี, 20-34 ปี, 35-49 ปี, 50-64 ปี และ 65 ปีขึ้นไป เช่น กลุ่มวัยรุ่นชอบทดลองสิ่งแปลกใหม่และชอบสินค้าแฟชั่น

ปัจจัยสุดท้าย ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological Factors) ถือเป็นปัจจัยภายในตัวผู้บริโภคที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อและการใช้สินค้า เช่น ด้านการจูงใจ (Motivation) หมายถึง พลังสิ่งกระตุ้นที่อยู่ภายในตัวบุคคล ซึ่งกระตุ้นให้บุคคลปฏิบัติไปในทางใดทางหนึ่ง โดยการจูงใจนี้มักจะมีเกิดภายในตัวบุคคล แต่อาจจะถูกกระทบหรือควบคุมจากปัจจัยภายนอกเช่น วัฒนธรรม ขั้นตอนสังคมหรือสิ่งกระตุ้นอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความต้องการตามแนวคิดการจูงใจเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์จะเกิดขึ้นได้ต้องมีแรงจูงใจ ซึ่งหมายถึง ความต้องการที่ได้รับการกระตุ้นจากภายในตัวบุคคล ที่ต้องการแสวงหาความพอใจด้วยพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วยความต้องการทางร่างกายและความต้องการด้านจิตใจต่าง ๆ ความต้องการเหล่านี้ทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะหาสินค้ามาบำบัดความต้องการของตนหรืออีกนัยหนึ่ง แรงจูงใจ คือการรวมพลังของความต้องการความเครียด และผลประโยชน์ที่คาดหวัง ซึ่งผลักดันให้เกิดพฤติกรรม

ด้วยเหตุผลเช่นนี้นักการตลาด จึงสามารถใช้การจูงใจด้านบวกที่ก่อให้เกิดความปรารถนา และการจูงใจด้านลบที่ก่อให้เกิดความกลัวหรือการจูงใจด้านเหตุผลที่ใช้เหตุผลรวมตามทฤษฎีทางเศรษฐกิจและการจูงใจด้านอารมณ์ที่ใช้ความรู้สึกและความพึงพอใจ เพื่อสร้างให้เกิดการซื้อและการใช้ สินค้าที่ตนเองเสนอขาย สอดคล้องกับ ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์(Maslow's Theory of Motivation) ซึ่งอธิบายถึงการตอบสนองความต้องการ ให้เกิดความพึงพอใจนี้ตามประเภทความต้องการต่าง ๆ ของบุคคลที่เป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ดังแสดงในภาพที่ 1 (ฉัตยาพร เสมอใจ และมัทนียา สมมิ, 2546: 98-101)

ลำดับชั้นความต้องการทฤษฎีของมาสโลว์

ภาพที่ 1 ลำดับชั้นของความต้องการตามทฤษฎีมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Human Needs)

ที่มา : นิตยาพร เสมอใจ และมัทนียา สมมิ, 2546: 98-101

ขั้นแรกความต้องการของร่างกาย (Physiological Needs) เป็นระดับของความต้องการขั้นแรก ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ที่มนุษย์ทุกคนจำเป็นต้องได้มาเพื่อความอยู่รอด เช่น ความต้องการทางเพศ ความต้องการที่เป็นปัจจัยที่ใช้ในการดำรงชีพ เป็นต้น

ขั้นที่สองความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการเพื่อความอยู่รอด เช่น ต้องการความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ต้องการได้รับการปกป้องคุ้มครอง ต้องการความมั่นคงของชีวิตต้องการสุขภาพที่แข็งแรง ต้องการอนามัยที่ดีความต้องการความมั่นคงในการทำงาน เป็นต้น

ขั้นที่สามความต้องการทางสังคม (Social Needs) หรือความต้องการความรักและการยอมรับ (Sense of Belonging and Love Needs) เป็นความต้องการทั้งในแง่ของการให้และการได้รับความรัก ความต้องการประเภทนี้เกี่ยวข้องกับการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ซึ่งบุคคลต้องการได้รับการยอมรับจากคนอื่น ๆ ในกลุ่มที่ตนไปสังกัดหรือเกี่ยวข้อง

ขั้นที่สี่ความต้องการการยกย่อง (Esteem Needs) เป็นความต้องการได้รับการยกย่องในเรื่องคุณลักษณะส่วนตัวรวมถึงการได้รับความนับถือในความสามารถ และสถานะจากสังคม เช่น ต้องการได้รับการเคารพนับถือ ต้องการมีชื่อเสียง ต้องการมีศักดิ์ศรีมีฐานะดีในสังคม เป็นต้น

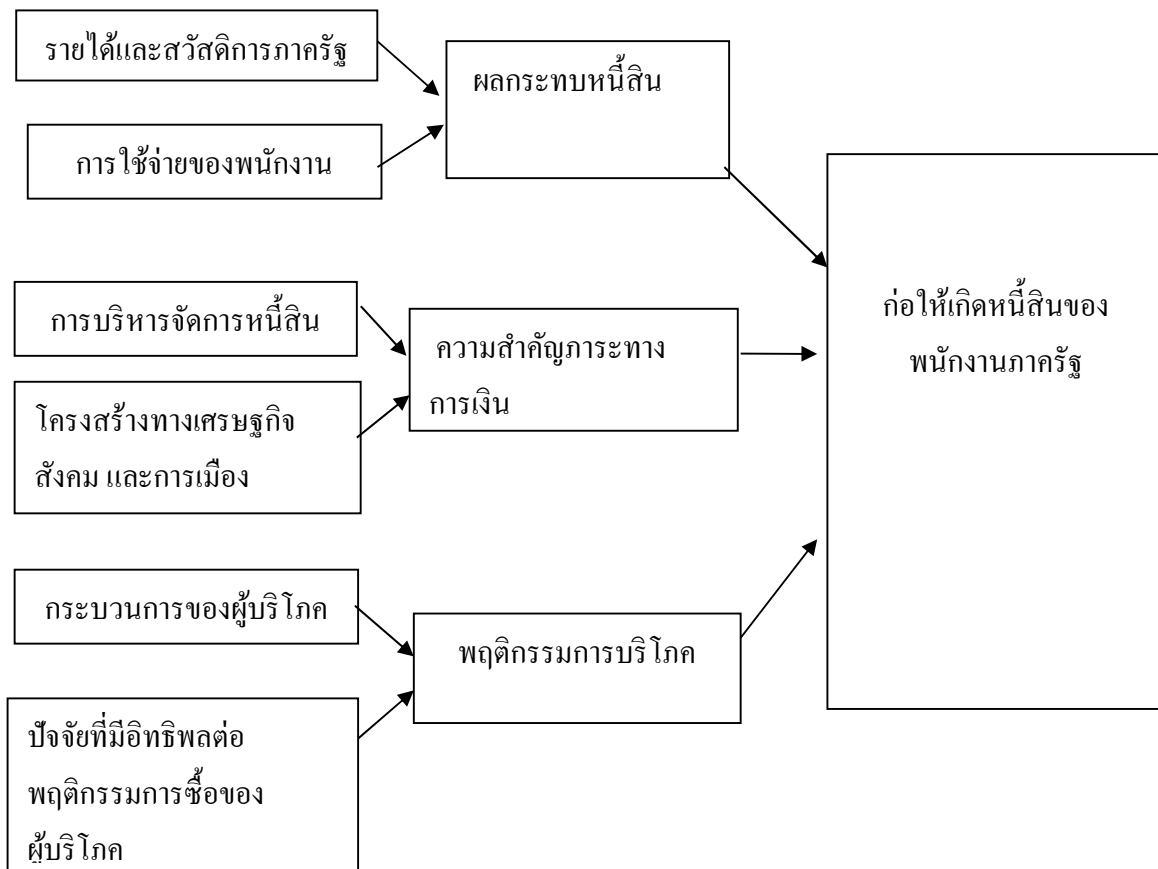
และขั้นสุดท้ายความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (Self-actualization Needs) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล ซึ่งถ้าบุคคลใดสามารถบรรลุความต้องการในขั้นนี้ จะได้รับการยก

ย่อมเป็นบุคคลพิเศษ เช่น ความต้องการที่เกิดจากความสามารถา ทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ นักร้องหรือนักแสดงที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

บทสรุป

จากที่กล่าวมาข้างนั้นเป็นการอธิบายถึง พฤติกรรมของพนักงานภาครัฐ พฤติกรรมการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น จากปัจจัยดึงดูดจากสังคม โดยเฉพาะการบริโภคนิยม ที่ประชาชนส่วนใหญ่นิยม ชื่นชอบและหลงใหลกับการจับจ่ายซื้อของ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น รถยนต์ บ้าน เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้นให้แก่ตนเอง โดยมีได้คำนึงถึงผลประโยชน์หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมาอีกทั้งความต้องการส่วนบุคคล ที่ต้องการทั้งความสุขความสบายความอยากได้ อยากมีเหมือนบุคคลอื่นเป็นตัวบีบบังคับ ให้ต้องแสวงหาสิ่งของ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอและไม่หยุดนิ่ง นอกจากนี้ปัญหาเรื่องนี้ยังส่งผลให้พนักงานภาครัฐเกิดสภาพปัญหาทางด้านจิตใจที่ต้องมากังวลกับหนี้สินที่ก่อขึ้นมาเกิดความทุกข์ และความเครียด ขาดการสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ประกอบกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจปัจจุบันของประเทศค่าครองชีพ เพิ่มสูงขึ้น สินค้าอุปโภคบริโภคการให้บริการต่าง ๆ มีราคาเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งจากการพัฒนาในด้านหน้าที่การทำงาน บุคลากรภาครัฐหรือข้าราชการจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองโดยวิธีการศึกษาต่อการเข้ารับการศึกษา การพัฒนาทักษะ ประสิทธิภาพในการทำงานด้านต่าง ๆ ซึ่งการพัฒนาตนเอง เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ หน้าที่ตำแหน่งการทำงานนี้บุคลากรภาครัฐหรือข้าราชการบางคน จำเป็นต้องมีการกู้ยืมเงิน เพื่อนำมาใช้จ่ายในการศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองประกอบกับ ปัจจัยผลักดันทางสังคม ทำให้พนักงานภาครัฐจะต้องสร้างภาระหนี้สินให้แก่ตนเองเพื่อความอยู่เป็นอยู่ที่ดีขึ้นของตนเองและครอบครัวตลอดจนเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่ตำแหน่งการทำงานในปัจจุบันจึงจำเป็นที่จะต้องมีการหนี้สิน

ดังนั้น กลุ่มบุคลากรภาครัฐหรือข้าราชการ เป็นกลุ่มที่รัฐบาลควรให้ความสำคัญ เพื่อให้บุคลากรภาครัฐหรือข้าราชการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ถึงแม้จะเป็นบุคลากรกลุ่มเล็กๆ แต่ก็เป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญที่ทำให้กลไกภาครัฐของประเทศสามารถขับเคลื่อนไปได้ ฉะนั้นการดูแลพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการ น่าจะเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ข้าราชการทั้งหลายปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

ภาพ มโนทัศน์ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินของพนักงานภาครัฐ

อภิปรายผล

สถานะหนี้สินและปัจจัยของการเกิดภาระทางการเงินของพนักงานภาครัฐ เริ่มต้นตั้งแต่เข้ามาบรรจุใหม่ ไม่สามารถวางแผนชีวิตของตนเองได้ตั้งแต่ต้น การใช้ของฟุ่มเฟือย การซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ค่านิยมความเชื่อ โชคลาง การเข้าสังคม กระแสวัตถุนิยมทั้งหลายเหล่านี้ที่ได้กล่าว หากไม่มีการวางแผนตั้งแต่ต้นก็ทำให้เกิดปัญหา รายจ่ายมากกว่ารายรับ เกิดปัญหาหนี้สินตั้งแต่แรกบรรจุ และจะเป็นปัญหาเรื้อรังยาวนานไปไม่จบสิ้น รวมถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ในด้านเศรษฐกิจที่มีความผันผวนอยู่ตลอดเวลาและปัญหาทางการเมืองที่มีความวุ่นวาย ส่งผลทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น สินค้ามีราคาสูง ทำให้เหลือเงินลดลงและอาจมีเงินที่ไม่พอใช้จ่าย จึงต้องกู้เงิน เพื่อนำมาใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต ก่อให้เกิดรายจ่ายที่เพิ่มมากขึ้นและภาระทางการเงินตามมา รวมทั้งการ

ทำงานที่มั่นคงมีสวัสดิการในการกู้ยืมเงิน และมีเงินเดือนที่แน่นอนทำให้ง่ายต่อการกู้ยืมเงินทั้งจากสวัสดิการของหน่วยงาน หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ ก็ทำได้ง่ายขึ้น ทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ล้วนเป็นเหตุให้เกิดภาระหนี้สินได้ทั้งสิ้น สาเหตุของการเกิดหนี้สิน คือ มีสิ่งยั่วยวนใจ มีแหล่งการกู้ที่เอื้อต่อการกู้ยืม สามารถมีเงินใช้จ่ายใช้สอยได้อย่างสะดวก ประกอบกับปัจจุบันมีบัตรเครดิตระบบ E-Banking ที่เอื้อต่อการใช้จ่าย การตัดสินใจขาดความยั้งคิด โดยเฉพาะเด็กรุ่นใหม่ที่มีความทันสมัยทางด้านเทคโนโลยี สมัยก่อนการเดินทางไปเพื่อซื้อของ มีเวลาเลือกซื้อ ระยะเวลาที่มีเวลาให้ตัดสินใจไม่เลือกซื้อ การพิจารณาความคุ้มค่า การเกิดระบบการค้าขายออนไลน์ มีผลทำให้การพิจารณาได้ตรงได้น้อยลง เมื่อขาดความยั้งคิด ผลที่ตามมาคือใช้จ่ายไม่จำเป็น ภาระค่าใช้จ่ายสูงเงินขาดสภาพคล่อง จึงทำให้เกิดทางการเงินตามมาในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนได้จัดทำข้อเสนอแนะออกเป็น 2 แนวทาง ได้แก่ 1) ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ เป็นข้อเสนอแนะให้กับพนักงานภาครัฐหน่วยงานของรัฐที่เป็นหนี้สินและ 2) ข้อเสนอแนะทางนโยบาย เป็นข้อเสนอแนะให้กับรัฐบาลหรือผู้บริหารระดับสูง เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินให้กับพนักงานภาครัฐต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

1.2 ควรจัดทำบัญชีครัวเรือน ทำให้ทราบรายได้และรายจ่ายในแต่ละเดือน เพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลง เพื่อคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนและพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด

1.2 ควรปรับทัศนคติและวิถีการใช้จ่าย ตั้งเป้าหมายเพิ่มรายรับ ลดรายจ่าย เป็นการใช้จ่ายเพื่อการลงทุน เพื่อให้เกิดรายได้เพิ่มเติม เช่น การซื้อประกันชีวิต, การซื้อสลากออมสิน,สลากกทส.

2. ข้อเสนอแนะทางนโยบาย

จากการศึกษาค้นคว้าทำให้รู้ถึงสาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดหนี้ของข้าราชการในหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการหาแนวทางแก้ไขปัญหามาให้กับพนักงานภาครัฐ ดังนี้

2.1 ควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางการวางแผนเกี่ยวกับการใช้เงินหรือการบริหารจัดการหนี้สินดังกล่าว การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้สามารถวางแผนการใช้จ่ายเงิน และการบริหารจัดการหนี้สินของตนเองได้ เป็นการลดภาระและควบคุมระดับหนี้สินป้องกันการเพิ่มหนี้สินให้กับข้าราชการหรือพนักงานภาครัฐ

2.2 ควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับกู้เงินสหกรณ์ออมทรัพย์โดยต้องให้มีเงินที่หักแล้ว ข้าราชการจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องกู้หนี้ยืมสินรวมทั้งนโยบายที่จะปลูกฝังให้กับข้าราชการหรือพนักงานภาครัฐมีการประหยัดอย่างจริงจัง ซึ่งจะทำได้จะทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างไม่เป็นหนี้สิน

2.3 ควรจัดตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบหนี้สินรวมทั้งคณะกรรมการ เพื่อทำการศึกษาถึงภาวะหนี้สินของข้าราชการหรือพนักงานภาครัฐโดยละเอียด เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงานภาครัฐ

2.4 ควรจัดตั้งชมรมส่งเสริมอาชีพให้กับข้าราชการเพื่อนำไปสู่การสร้างอาชีพหารายได้พิเศษ

เอกสารอ้างอิง

จิรพรรณ ชีรานนท์. (2540). การจัดการทรัพยากรครอบครัวและชุมชน หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 13
 นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ฉัตยาพร เสมอใจ และมัทนียา สมมิ. (2546). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
 ปรีชา วิทยากร. (2559). กระบวนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.

สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ. มหาวิทยาลัยศิลปากร: นครปฐม.

พันโทหญิง มนไท จันทร์ทอง. (2556). ภาวะหนี้สินของบุคลากรในกองอำนวยการรักษาความ
 มั่นคงภายในราชอาณาจักร(ส่วนกลาง). สาขาเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยธุรกิจ
 บัณฑิตย: นนทบุรี.

วารงคณา บัวล้อม. (2558). พฤติกรรมที่มีผลต่อการก่อหนี้ของพนักงานธนาคารพาณิชย์ แห่งหนึ่ง
 ในจังหวัด เชียงใหม่. คณะเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: เชียงใหม่.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. บทความข้าราชการหนี้พุ่งเจียด 9 แสน. สืบค้นเมื่อ 25 ก.ย. 2563.

จากเว็บไซต์: http://service.nso.go.th/nso/web/article/article_45.html.

สำนักงานข้าราชการพลเรือน (ก.พ). พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.
 2558 (ใหม่ล่าสุด). สืบค้นเมื่อ 25 ก.ย. 2563.

จากเว็บไซต์:<https://www.ocsc.go.th/compensation>

- สุณิษา ชุ่มสมบูรณ์. (2558). การศึกษาพฤติกรรมการก่อกวนในระบบของพนักงานสถานีวิทยุ
โทรทัศน์แห่งประเทศไทย. สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. มหาวิทยาลัยหอการค้า
ไทย: กรุงเทพมหานคร.
- สุภาภรณ์ พลนิกร. (2548). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร : โฮลิสติก พับลิชชิ่ง.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร : ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- เสาวนีย์ ณ นคร. (2557). พฤติกรรมการบริโภคการเป็นหนี้และคุณภาพชีวิตของชาวประมงทะเลใน
ตำบลสิชล อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช. คณะบริหารสังคมและ
สิ่งแวดล้อม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์: กรุงเทพมหานคร.

หลักธรรมาภิบาลกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

Principles of Good Governance and Local Government

สุกิตตา จินน้ำใส¹ / จารุณี มุมบ้านเช่า²

Sukitta Jeennamsai / Jarunee Mumbansao

¹⁻²หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Email: sukitta.jeen@vru.ac.th, jarunee@vru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับการปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจาก หลักธรรมาภิบาลถือเป็นกุญแจสำคัญที่นำมาใช้ในการบริหารปกครองท้องถิ่น และเป็นหลักการที่ครอบคลุมกว้างขวาง ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในทัศนะของผู้เขียนคิดว่า ธรรมาภิบาลนั้นมีความคล้ายคลึงกันแต่แตกต่างกันในเรื่องขององค์ประกอบ เป้าหมาย รวมทั้งบทบาทที่แตกต่างกันและไม่เหมือนกัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความจำเป็นต้องบริหารจัดการองค์กรบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้สามารถพัฒนาไปสู่ความมั่นคง อย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นไปในทางบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและรวมถึง ให้การสนับสนุนปัจจัยทรัพยากรทางการบริหารที่เพียงพอ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และมีการติดตามประเมินผลในการนำไปใช้ ดังนั้น หลักธรรมาภิบาลจะเชื่อมโยงภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอยู่ด้วยหลักการเดียวกัน ถ้าปราศจากธรรมาภิบาล ก็จะขาดประสิทธิภาพ และปราศจากการพัฒนาที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This academic paper aims to present the principles of good governance and local government as the principle of good governance is a key element in local administration and is a comprehensive principle in both political, economic and social aspects. The author's view that Good governance is similar but different in terms of target elements as well as different and dissimilar roles. Local government organizations are therefore necessary to manage the organization on the basis of good governance. In order to be able to develop towards stability concrete with emphasis on management the involvement of all parties and includes providing adequate support for administrative resources to create knowledge and understanding for all concerned parties and monitoring and evaluating results for use. Therefore, the principle of good governance links the public, private and public sectors by the same principles without good governance will be inefficient and without sustainable development.

Keywords: principles of good governance, local government

บทนำ

ประเทศไทยได้ให้ความสนใจเรื่องหลักธรรมาภิบาลอย่างมาก ภายหลังประเทศเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ใน พ.ศ. 2540 เมื่อมีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ก็ยังมุ่งเน้นการพัฒนาให้ สัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ตลอดจน เรื่องการ ตรวจสอบอำนาจรัฐโดยภาคประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยใน พ.ศ. 2542 คณะรัฐมนตรีได้ออก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อนำ หลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้ในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน (อริยธัช แก้วเกาะสะบ้า, 2560) ประเทศไทยมีการบริหารราชการแผ่นดิน โดยใช้หลักการรวมอำนาจ แบ่งอำนาจและกระจายอำนาจ โดยเฉพาะหลักการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่น ซึ่งก็คือการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจหรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างเพื่อผลประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ของท้องถิ่น โดยวัตถุประสงค์ในการกระจายอำนาจ คือ เพื่อเปิด โอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและชุมชน โดยมีองค์กร

ผู้รับผิดชอบ มีอิสระในการใช้ดุลยพินิจ มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณ ในการดำเนินงานแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาค แต่ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลาง เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการของประชาชน ในปัจจุบันสถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การบริหารงานของภาครัฐทั้งภายในและต่างประเทศมีความเปลี่ยนแปลงไปมากและเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องมาจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี อีกทั้งปัจจุบันสังคมไทยมีความขัดแย้งและมีความแตกแยกจากการมีความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องการเมืองและการบริหารประเทศ ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประชาชน ได้ทวีความรุนแรงขึ้นและมีการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการบริหารระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ ปัญหาดังกล่าวถือได้ว่าเป็นจุดอ่อนของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปัจจุบันที่เศรษฐกิจโลกจะเข้าสู่ภาวะวิกฤตและมีความรุนแรงมากขึ้น (สวัสดี จันธิมา, 2554) และรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยวางหลักการ อย่างชัดเจนไว้ในหมวดที่ 14 ในมาตรา 249 - 254 ของรัฐธรรมนูญ แสดงเจตนารมณ์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง โดยเน้นให้ท้องถิ่นมีสิทธิในการปกครองตนเอง มีอิสระในการกำหนดทิศทางการบริหารท้องถิ่นของตนเอง แต่ทั้งนี้เน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น (บุญร่วม เทียมจันทร์ และ ศรีญาญา วิษาธรรม, 2560)

หลักธรรมาภิบาลได้กลายเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการที่เกื้อหนุนสังคมประชาธิปไตยและได้มีการเสนอและกล่าวถึงแนวคิดนี้อย่างกว้างขวาง ตัวอย่างที่เห็นอย่างเป็นรูปธรรมคือ กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติมาตราต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล ถ้าหากมีการนำแนวคิดธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ มีการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลโดยประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องและระบบบริหารของรัฐบาล มีความยุติธรรมและเป็นที่น่าเชื่อถือทั้งในและต่างประเทศ อีกทั้งนำไปสู่การลดการทุจริต ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของบ้านเมือง (บุญบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี, 2554)

การปกครองท้องถิ่นเป็นการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการกระจายอำนาจปกครอง ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญคือ มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นนิติบุคคล แยกอิสระออกจากการบริหารราชการส่วนกลาง ทำให้มีสิทธิและอำนาจในการทำนิติกรรมและสัญญาต่างๆ ตลอดจนเป็นเจ้าของหรือถือครองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินต่างๆ เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในท้องถิ่น โดยมีเจ้าหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณและรายได้เป็นของตนเอง มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน และเป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนได้

เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของท้องถิ่นหรือชุมชนที่อาศัยอยู่ เนื่องจากใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น (บุญศรี ชีหะมะ, 2550)

จากที่กล่าวมานั้นบทความวิชาการนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่าหลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นการจัดระเบียบให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข หลักธรรมาภิบาลจึงมีความจำเป็นที่จะนำมาใช้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ และทำให้เกิดการมีส่วนร่วมโดยมีเนื้อหา ดังนี้

หลักธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลได้รับความสนใจและมีการใช้ในวงวิชาการอย่างจริงจังเป็นทางการและมีนักวิชาการให้ความหมายของธรรมาภิบาลในแง่มุมที่แตกต่างกัน

ความหมายของธรรมาภิบาล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมาย ธรรมาภิบาล ไว้ดังนี้ “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบสังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมฝ่ายวิชาการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกร่วมกันและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคตเพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและกระแสโลกยุคปัจจุบัน” (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

ธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแล กิจการต่างๆ ให้เป็นธรรม และยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ที่นำไปใช้ในภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารนี้ คือ หมายถึงเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น และยังรวมถึง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทุกประการ ซึ่งประชาชนควรประพฤติปฏิบัติตาม ได้แก่ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ การไม่แทรกแซงจากองค์กรภายนอก เป็นต้น ธรรมาภิบาล ได้ถูกนำมาใช้ในปัจจุบันกันอย่างแพร่หลาย เพราะว่าเป็นหลักการส่งเสริมและสร้างสรรค์องค์การให้มีประสิทธิภาพและศักยภาพ อาทิ เจ้าหน้าที่หรือพนักงานที่ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและมีความขยันหมั่นเพียร ทำให้องค์การ

ธุรกิจมีการขยายตัวขึ้น และยังทำให้บุคลากรที่อยู่ภายนอกแล้วเกี่ยวข้องด้วยเกิดความศรัทธาและเชื่อมั่น ในองค์กร จึงทำให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น องค์กรที่มีความโปร่งใสในการทำงาน จะสร้างความไว้วางใจให้กับการทำธุรกิจ ส่วนรัฐบาลที่มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและประชาชนได้ ยังจะช่วยส่งผลดีในเรื่องเสถียรภาพกับรัฐบาลและความเจริญก้าวหน้าของประเทศได้ (ทวิศักดิ์ ศรีสุชัญญาวงศ์, 2553)

ธนาคารโลก หรือ World Bank (1989, อ้างใน สุรเชษฐ ลิ่มเฉลิม, 2558) ได้ให้ความหมายว่า ธรรมนูญเป็นลักษณะและแนวทางของการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อบริหารจัดการงานของ บ้านเมือง โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนา เพื่อช่วย ในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ โดยเพิ่มศักยภาพของรัฐบาลให้สามารถให้บริการที่มี ประสิทธิภาพมีระบบที่ยุติธรรม มีกระบวนการทางกฎหมายที่อิสระ รวมทั้งมีระบบราชการฝ่ายนิติ บัญญัติและสื่อที่มีความโปร่งใส รับผิดชอบ และตรวจสอบได้

ธรรมนูญ นั้นมีความหมายที่หลากหลายกันไป แล้วแต่การใช้ถ้อยคำของ ผู้นิยามหรือ องค์กร แต่ความสำคัญที่ตรงกัน คือ ธรรมนูญ หมายถึง การบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ที่ อยู่ภายใต้กฎหมาย กฎระเบียบ หรือข้อบังคับต่างๆขององค์กร โดยเน้นการบริหารจัดการที่มุ่งเน้น ผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม มีความโปร่งใส มีส่วนร่วม และตรวจสอบได้

องค์ประกอบของธรรมนูญ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีได้ระบุถึงองค์ประกอบสำคัญของธรรมนูญในการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดีไว้ 6 หลักคือ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติ ตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรือ อำนาจของตัวบุคคล หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยตรงต่อให้เจ้าหน้าที่ของ รัฐบาลถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนา ตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพ สุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนใน ชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และ มีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้ หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาส ให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการ

แจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ หลักความ
รับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหา
สาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่
แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการ
และใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม โดยตรงทำให้คนไทยมีความ
ประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและ
รักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

องค์ประกอบบรรณานุกรม เป็นขั้นตอนหรือกระบวนการในการทำงานที่ทำให้องค์กรมี
ประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรม สามารถตรวจสอบได้ และตอบสนองความต้องการของ
ประชาชน ซึ่งเป็นหลักการบริหารจัดการที่ดี ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน โดยนำหลักการ
เหล่านี้มาใช้ในการบริหารงานในหน่วยงาน

การปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับความสนใจอย่างจริงจังเป็นทางการและมีนักวิชาการได้ให้
ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นในแง่มุมที่แตกต่างกัน

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐกลางหรือส่วนกลางได้กระจายอำนาจไปให้
หน่วยการปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่ และประชากรเป็นของตนเอง
ประการสำคัญองค์กรดังกล่าวจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสมการมอบ
อำนาจจากส่วนกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง
ตนเองตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการ
เสนอปัญหา ตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงานและร่วมรับบริการสาธารณะต่างๆ (โกวิท พวงงาม,
2554) นอกจากนี้ (เดเนี่ยล วิท Daniel Wit, 1967 อ้างถึงใน บุญอริ ยีหะ, 2555) กล่าวว่า การปกครอง
ท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วย การปกครอง
ท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเป็น
บางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว
รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน

การปกครองท้องถิ่น คือการที่องค์กรหนึ่งมีอาณาเขตของตนเอง มีประชากรตามที่หลักเกณฑ์กำหนดมีอำนาจและมีอิสระในการปกครองตนเองมีการบริหารการคลังของตน โดยมีหน้าที่ให้บริการในด้านต่างๆ แก่ประชาชนซึ่งประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวจะมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเองด้วยตนเอง อาทิ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาชุมชนหรือการมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเองโดยผ่านตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง เช่น การมีสภาท้องถิ่น เป็นต้น

ลักษณะสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น คือ "เป็นองค์กรที่มีการปฏิบัติงานต่อเนื่องกันโดยมิขาดตอน มีอำนาจที่จะกระทำกิจกรรมสาธารณะ มีความสามารถที่จะทำสัญญากับบุคคลหรือนิติบุคคลได้ มีสิทธิที่จะฟ้องร้องหรือถูกฟ้องร้องและสามารถที่จะเก็บภาษีอากร และกำหนดงบประมาณของตนเอง" และได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้ (โกวิท พวงงาม, 2554)

ประการที่หนึ่ง เป็นนิติบุคคล นิติบุคคลเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยอำนาจของกฎหมาย การเป็นนิติบุคคลจึงเป็นการแสดงถึงฐานะทางกฎหมาย สำหรับการปกครองท้องถิ่นถือเป็นนิติบุคคลในกฎหมายมหาชน โดยมีกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายนั้นๆ และสามารถก่อกำหนดพันธะทางกฎหมาย เช่น ทำสัญญา การก่อหนี้ เป็นต้น

ประการที่สอง มีอำนาจหน้าที่เฉพาะ จะมีการดำเนินกิจการตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบนั้นๆ ซึ่งอาจจะเป็นการระบุน้ำที่ไว้โดยชัดเจน หรืออาจเป็นการระบุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถริเริ่มทำการใดๆที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกฎหมายของแต่ละประเทศ

ประการที่สาม ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง โดยทั่วไปสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นจะมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน โดยสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ส่วนผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นอาจมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน หรืออาจมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมโดยสภาเป็นผู้เลือกผู้บริหารหรือคณะบริหารท้องถิ่นก็ได้ตามที่กฎหมายกำหนด

ประการที่สี่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเรื่องที่สำคัญ ทั้งนี้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งการสมัครรับเลือกตั้ง การริเริ่มกฎหมาย การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ประพฤติไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งต่อไป การให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารหรือคณะผู้บริหาร หรือ

สมาชิกสภาท้องถิ่นในท้องถิ่นใดที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเข้มแข็ง จะทำให้การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมมากและมีความโปร่งใสในการทำงาน ตลอดจนได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างเข้มแข็ง

ประการที่ห้า มีความเป็นอิสระในการบริหารงานอย่างเพียงพอ สาระสำคัญประการหนึ่งของการปกครองท้องถิ่นคือ ต้องมีความเป็นอิสระในการบริหารงานอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถดำเนินงานในขอบเขตหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนด ความเป็นอิสระในการบริหารงานในที่นี้หมายถึง อำนาจในการตัดสินใจดำเนินการในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย โดยที่รัฐบาลกลางควรมีหน้าที่เพียงสนับสนุน ส่งเสริมและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าการควบคุมอย่างใกล้ชิด

ประการที่หก มีอำนาจในการจัดหารายได้และใช้จ่ายรายได้ได้อย่างอิสระตามสมควร การปกครองท้องถิ่นที่จะบังเกิดผลดีต่อท้องถิ่นโดยส่วนรวม ต้องมีอำนาจในการจัดหารายได้ภายในท้องถิ่นของตนอย่างเพียงพอต่อการบริหารงาน กล่าวคือ มีแหล่งรายได้ที่ท้องถิ่นสามารถจัดเก็บเองได้ นอกเหนือจากรายได้ของท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

ประการสุดท้าย มีการกำกับดูแลจากรัฐ การปกครองท้องถิ่นถือเป็นส่วนย่อยส่วนหนึ่งของรัฐ และจัดตั้งโดยรัฐ มีกฎหมายรองรับ มีช่องทางที่เป็นอิสระเด็ดขาดจากรัฐ ดังนั้น การกำกับดูแลจึงเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็น เพื่อให้การใช้อำนาจของคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวมอย่างแท้จริง ทั้งนี้ การกำกับดูแลของรัฐต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและต้องไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน

ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย การเป็นองค์กรในชุมชนที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายส่วนกลางมีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมทั้งในด้านการคลัง การจัดเก็บภาษี การหารายได้ตามที่กฎหมาย

หลักธรรมาภิบาลกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในปัจจุบันแนวคิดเรื่องการบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาลได้มีบทบาทต่อหลาย ๆ หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย แม้ว่า อบต. ไม่ได้เป็นองค์กรที่เป็นหน่วยงาน ที่ขึ้นตรงกับรัฐบาลกลาง แต่การนำหลักธรรมาภิบาล ดังที่ปรากฏในระเบียบมา

ประยุกต์ใช้กับรัฐบาล ในระดับท้องถิ่น ถิ่นนับว่าเป็นหลักการที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศ และสังคม ซึ่งแนวคิดและหลักการ การสร้างองค์การบริหารในส่วนท้องถิ่นให้มีหลักธรรมาภิบาล ก็เป็นที่ยอมรับ และมีการศึกษากัน อย่างแพร่หลายในระดับสากล ในทางปฏิบัติหากสามารถณรงค์ ส่งเสริมให้ อบต. เป็นองค์การที่มี ธรรมาภิบาลก็จะเป็นประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นประเด็นการพัฒนาชุมชน การพัฒนา การเมืองท้องถิ่นและ ที่สำคัญ ปัญหาการทุจริตเบาบางลง สิ่งที่ทำทนายองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ใน ขณะนี้ คือ การปรับ กลยุทธ์ ทักษะคิด วิเคราะห์ วิธีการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบล ให้ ไปสู่การเป็นราชการ ยุคใหม่ โดยยึดถือหลักธรรมาภิบาลในการบริหารปกครองท้องถิ่น (อรพินท์ สพ โชคชัย, 2553) นอกจากนี้ แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาลได้มีบทบาทต่อหลาย ๆ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย แม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ได้เป็นองค์กรที่เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงกับรัฐบาลกลาง แต่การนำหลักการธรรมาภิบาลดังที่ปรากฏ ในระเบียบมาประยุกต์ใช้กับรัฐบาลในระดับท้องถิ่น ถิ่นนับว่าเป็นหลักการที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศ และสังคม ซึ่งแนวคิดและหลักการการสร้างองค์การบริหารในส่วนท้องถิ่นให้มีหลักธรรมาภิบาลก็เป็นที่ยอมรับ และมีการศึกษากันอย่างแพร่หลายในระดับสากลในทางปฏิบัติหากสามารถณรงค์ส่งเสริม ให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์การที่มีธรรมาภิบาลก็จะเป็นประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นประเด็นการพัฒนาชุมชน การพัฒนาการเมืองท้องถิ่น และสิ่งที่สำคัญปัญหาการทุจริตเบาบางลง (เอกราช รังสรรค์, 2553)

ธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่ในขณะนี้ถือว่าเป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่มีความ ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด เนื่องจากมีศักยภาพในการ บริการสาธารณะ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่าง แท้จริง แต่ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาปรากฏข่าว ทางสื่อสารมวลชนทั้งหนังสือพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์และ สื่ออื่น ๆ ว่ามีการทุจริตคอร์รัปชันหลายรูปแบบ เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสาเหตุของ ความหย่อนประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่น ให้เจริญก้าวหน้า จึงไม่สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของ การกระจายอำนาจ (พิทยา สุทรวิภาต, 2546 อ้างถึงใน พันธุ์รัตน์ ศรีกรวดโลกสูง, 2560)

ประการแรก หลักนิติธรรม เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ให้ทันสมัย และเป็นธรรม กฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติของ องค์กรส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการให้สอดคล้องได้โดย การออกกฎข้อบังคับ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเป็นไปตามที่ กฎหมายให้อำนาจไว้และต้องมุ่ง ให้เกิดความเป็นธรรม เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก และเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของ ชุมชน ควรเปิดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้อง

เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กฎ ข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถึง

ประการที่สอง หลักคุณธรรม เป็นการปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามเป็นตัวอย่างแก่ประชาชน เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ อดทน มีระเบียบวินัย ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค

ประการที่สาม หลักความโปร่งใส เน้นการปรับกลไกและวิธีการทำงานให้มีความโปร่งใส ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ โดยเอกสารที่จะต้องปิดประกาศให้ประชาชน ทราบ ได้แก่ กฎ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม มติการประชุมของผู้บริหารท้องถิ่นที่มีผลกระทบต่อผลได้ผลเสียของประชาชน มติของสภาที่ผ่านการรับรองแล้ว โดยเฉพาะมติที่กระทบต่อสิทธิ หน้าที่รวมทั้งผลได้ผลเสียแก่ประชาชน และมติอื่น ๆ

ประการที่สี่ หลักการมีส่วนร่วม ถือเป็นหลักการที่มีความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภา หรือผู้บริหารท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจทำอะไร อย่างไร รวมทั้งการตรวจสอบและการประเมินผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสุดท้ายประชาชนย่อมมีสิทธิเหนือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีอำนาจในการถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ประชาชนเห็นว่าปฏิบัติงานเสียหาย ล้มเหลวหรือมีพฤติกรรมเสื่อมเสีย

ประการที่ห้า หลักความรับผิดชอบ หลักข้อนี้มุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตระหนัก ในอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน มีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชนและมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติและมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ การจัดการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรมและทั่วถึงทั้งนอกสถานที่ ให้ประชาชนเป็นที่พึ่งได้เมื่อเกิดความเดือดร้อน เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ ร้องทุกข์ และแจ้งความเดือดร้อนได้สะดวก รวมทั้งควรมีผู้รับเรื่องราวร้องทุกข์ประจำหมู่บ้านและ ชุมชน มีความจริงจังในการนำโครงการกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน/ประชาคม นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน

ประการสุดท้าย หลักความคุ้มค่า เป็นการเน้นประสิทธิภาพในการบริหารงานโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้ สมบูรณ์และ

ยั่งยืน การดำเนินผลงานหรือ โครงการจะต้องมีการจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

ธรรมาภิบาลได้มีบทบาทต่อหลาย ๆ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย แม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เป็นองค์กรที่เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงกับรัฐบาลกลาง แต่การนำหลักการธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้กับรัฐบาลในระดับท้องถิ่น ก็นับว่าเป็นหลักการที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศและสังคม

บทสรุป

ธรรมาภิบาล เป็นแนวคิดสำคัญที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เนื่องจากเป็นหลักการที่ครอบคลุมกว้างขวาง ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แต่ธรรมาภิบาลนั้นมีความคล้ายคลึงกันแต่แตกต่างกันในเรื่องขององค์ประกอบ เป้าหมาย รวมทั้งบทบาทที่แตกต่างกันและไม่เหมือนกัน แต่มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานได้ อีกทั้งยังเป็น กลไกในการควบคุมติดตามและตรวจสอบ โดยมีประชาชนหรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วม ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่การบริหาร และเป็นการสร้างสำนึกที่ดีในการบริหารงาน ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สิ้นเปลือง การติดตามการทุจริต ความโปร่งใส โดยคำนึงถึงผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบ แม้การสร้างหลักธรรมาภิบาลในประเทศไทยจะมีลักษณะเป็นรูปธรรมและค่อนข้างจะเป็นสิ่งที่เข้าใจยากต่อการนำไปปฏิบัติและใช้ แต่อย่างไรก็ดีการจะนำไปใช้ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาวจึงต้องอาศัยเวลาในการปรับเปลี่ยนและเรียนรู้

การนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 6 หลัก ในทัศนะคติของผู้เขียนคิดว่า ควรนำองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลมาใช้ โดยเน้นไปในทางบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและรวมถึง ให้การสนับสนุนปัจจัยทรัพยากรทางการบริหารที่เพียงพอ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และมีการติดตามประเมินผลในการนำไปใช้เป็นระยะๆ หลักธรรมาภิบาลจะเชื่อมโยงภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอยู่ด้วยหลักการเดียวกัน ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องบริหารจัดการองค์กรบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้สามารถพัฒนาไปสู่ความมั่นคง อย่างเป็นรูปธรรม ถ้าปราศจากธรรมาภิบาล ก็จะขาดประสิทธิภาพ และปราศจากการพัฒนาที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลมาใช้ โดยเน้นไปในทางบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
2. ให้การสนับสนุนปัจจัยทรัพยากรทางการบริหารที่เพียงพอ
3. สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและมีการติดตามประเมินผลในการนำไปใช้เป็นระยะ

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2554). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท ส.เอเชียเพลส(1989) จำกัด.
- ทวีศักดิ์ ศรีสุชัย. (2553). การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญร่วม เทียมจันทร์ และ ศรีญา วิชชาธรรม. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พร้อมหัวข้อเรื่องทุกมาตรา ฉบับสมบูรณ์ . กรุงเทพฯ : The Law Group.
- บุญบง ชัยเจริญวัฒน์และบุญมี ลี. (2554). ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพมหานคร สถาบันพระปกเกล้า.
- บุญอริ ยี่หะ. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญอริ ยี่หะ. (2555). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พันธ์รัตน์ ศรีกรวด โคกสูง. (2560). การพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. (2542, 10 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 63 ง. หน้า 26-27.
- วิระ สีระมาต. (2555). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์.

- สวัสดี จันทิมา. (2554). **ความเป็นธรรมภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุรเชษฐ ถิมเฉลิม. (2558). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักและการนำหลักธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติขององค์การ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลลาดหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขา นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรพินท์ สฟโชคชัย และคณะ. (2553). **แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- เอกราช รั้งสรรค์. (2553). **ผลการใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล

Recruitment and Selection of Human Resources in the Digital

ปณิตา พงษ์บัว¹ / วิไลลักษณ์ เรืองสม²

Panita Pongbua¹ / WilaiIuk Ruangsom²

¹สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์/คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี Public Administration Program, Faculty of Humanities and social sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the royal patronage

²สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์/คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี Public Administration Program, Faculty of Humanities and social sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the royal patronage

บทคัดย่อ

ศตวรรษที่ 21 เป็นช่วงเวลาที่มีการเติบโตทางเทคโนโลยีค่อนข้างมาก ซึ่งเอื้อให้เกิดการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบยุคดิจิทัลขึ้น ช่องทางการสรรหาและคัดเลือกเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อผลสำเร็จในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร เพราะการเลือกช่องทางการสรรหาและคัดเลือกที่เหมาะสมจะทำให้ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ไม่บานปลาย และยังช่วยให้องค์กรเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการสรรหา และการคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ องค์กรสามารถสรรหาและคัดเลือกพนักงานได้ตามจำนวนที่ต้องการในระดับคุณภาพที่เหมาะสม และยังช่วยให้องค์กรมีโอกาสได้รับพนักงานที่มีความหลากหลายในคุณสมบัติต่างๆ ซึ่งการที่องค์กรนำเครื่องมือหรือช่องทางต่างๆ ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับยุคดิจิทัลมาใช้เพื่อเสริมสร้างชื่อเสียงในด้านบวกให้กับองค์กรหรือบริษัทในแง่มุมต่างๆ

คำสำคัญ: การสรรหา, การคัดเลือก, ยุคดิจิทัล

Abstract

The 21st century was a period of relatively high technological growth. This has led to the recruitment and selection of human resources in the digital age. Recruitment and selection channels are critical to the organization's recruitment and selection of human resources, as selecting the appropriate recruitment and selection channels will not increase the cost of recruiting and recruiting human resources and also allowing the organization to increase efficiency and effectiveness in recruiting and selecting human resources. The organization can recruit and select the number of employees at the appropriate quality level and also provide the opportunity to acquire diverse employees in various qualifications.

Keywords: recruitment, selection, digital era

บทนำ

โลกก้าวหน้าไปไกลมากขึ้นตามเทคโนโลยี และพฤติกรรมการใช้งาน ส่งผลให้ในแต่ละช่วงปีที่ผ่านมามีการพัฒนาและเดินหน้าไปอย่างสม่ำเสมอ รูปแบบการใช้ชีวิตของคนในสังคมก็เปลี่ยนแปลงยอมรับได้ในยุคสมัยที่เปลี่ยนไปและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เข้ามามีอิทธิพลกับการใช้ชีวิตแทบจะทุกช่องทาง ดังที่ปัจจุบันเราเรียกมันว่า ยุคดิจิทัล ในช่วงต้นของศตวรรษที่ 21 ถือเป็นช่วงเวลาที่มีการเติบโตทางเทคโนโลยีค่อนข้างมากซึ่งเอื้อให้เกิดการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบดิจิทัล โดยคำว่า การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบดิจิทัลหรือที่เรียกว่า Digital Recruiting นั้นหมายถึง องค์กรหรือบริษัทใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงช่วยลดต้นทุนและเพิ่มศักยภาพขององค์กรหรือบริษัทในกระบวนการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ซึ่งหมายความว่า การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบดิจิทัลจะช่วยเอื้ออำนวยให้บริษัทหรือองค์กรสามารถเข้าถึงผู้สมัครที่มีคุณสมบัติเหมาะสมได้จำนวนมากขึ้นและยังทำให้กระบวนการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรหรือบริษัทใช้เวลาน้อยลงอีกด้วย (จตุรงค์ นภทร, 2561)

ในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบดิจิทัลมีความสำคัญในแง่ของการช่วยให้ องค์กรหรือบริษัทเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการวางแผน การสรรหาและการคัดเลือก ทรัพยากรมนุษย์นอกจากนี้การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์นอกจากนี้การสรรหาและคัดเลือก

ทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบดิจิทัลยังมีส่วนช่วยให้ฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรหรือบริษัทสามารถให้บริการลูกค้าทั้งฝ่ายงานอื่นๆและผู้ที่มาสมัครงาน ได้ดียิ่งขึ้นและยังมีส่วนช่วยให้การดำเนินงานสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้นเมื่อเทียบกับการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบเดิมอีกด้วย (จตุรงค์ นภทร, 2561)

บทความวิชาการนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆเพื่อนำเสนอการสรรหาทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัลและเครื่องมือที่ใช้ในการสรรหาทรัพยากรมนุษย์ทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะนำองค์กรหรือบริษัทไปสู่ความสำเร็จอีกทั้งในการสรรหาทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัลนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรหรือบริษัทช่วยให้เกิดการประหยัดต้นทุนเอื้ออำนวยให้บริษัทหรือองค์กรในการเข้าถึงผู้สมัครซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านหรือผู้ที่สนใจเรื่องนี้อยู่

การทบทวนวรรณกรรม

การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์

การสรรหาเป็นกระบวนการที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้บุคคลสนใจสมัครเข้ามาร่วมงานกับองค์กร โดยจะประกาศตำแหน่งงานผ่านสื่อสารมวลชนประเภทต่างๆ จึงอาจกล่าวได้ว่าการสรรหาคือกระบวนการจูงใจบุคคลให้เข้ามาร่วมงานกับองค์กรในตำแหน่งต่างๆ ที่องค์กรต้องการได้เป็นผลสำเร็จการสรรหาบุคคลเพื่อเข้ามาร่วมงานกับองค์กรส่วนการคัดเลือกคือกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการเพื่อพิจารณา วิเคราะห์และกลั่นกรองผู้สมัครแต่ละรายที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งงานว่างในองค์กร (อนิวัช แก้วจางค์, 2554)

ความหมายการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการสรรหา(Recruitment) ไว้จำนวนมากซึ่งผู้เขียนได้นำมาเป็นตัวอย่างเพื่อทำความเข้าใจในเบื้องต้นดังนี้

ประเวศ มหารัตน์สกุล (2543) การสรรหาและการคัดเลือกเป็นการหาคนที่มีคุณสมบัติตามที่คาดหวังมาสมัครงานกับองค์กร การประเมินเพื่อคัดเลือกผู้สมัครที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับงานองค์กรซึ่งการสรรหานั้นอาจจะมาจากทั้งแหล่งภายในหรือภายนอกองค์กรก็ได้

นราธิป ศรีราม (2550) การสรรหาเป็นกิจกรรมในการจูงใจผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการให้เข้ามาสมัครงานกับองค์กร

ประคัลภ์ ปันนพลังกูร (2550) การสรรหา คือการเข้าถึงผู้สมัครที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ต้องการซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการจ้างพนักงาน

ในความคิดของผู้เขียนการสรรหาคือ กระบวนการที่จะได้ผู้สมัครที่มีคุณสมบัติตรงตามบริษัทหรือองค์กรต้องการ กล่าวได้ว่าการสรรหาคือกระบวนการที่มุ่งใจให้คนสนใจเข้ามาสมัครงาน

ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์ (2545) การคัดเลือกบุคลากร หมายถึง กระบวนการเนื่องจากการสรรหาบุคลากรที่ใช้ในการตรวจสอบ พิจารณาและการตัดสินใจรับบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้าร่วมงานกับองค์กร

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2550) การคัดเลือกเป็นกระบวนการตัดสินใจที่จะคัดเลือกผู้สมัครที่มีคุณสมบัติตรงกับงานและคาดว่าผู้สมัครน่าจะทำงานได้ดี

วิลาวรรณ รพีพิศาล (2550) การคัดเลือกเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความพยายามในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและมีคุณสมบัติเหมาะสมที่สุดเข้ามาปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างๆ โดยใช้เครื่องมือที่คาดว่าจะพยากรณ์หรือคาดการณ์คุณสมบัติของบุคคลากรได้ใกล้เคียงกับวัตถุประสงค์มากที่สุด

ในความคิดของผู้เขียนการคัดเลือก คือกระบวนการตัดสินใจและพิจารณาผู้สมัครที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งงานที่เปิดรับสมัครในองค์กรหรือบริษัทนั้นๆ

กระบวนการในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์

ประกอบไปด้วย (จตุรงค์ นภาพร, 2561)

1. การวางแผน ประกอบด้วย

- การรวบรวมและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของตัวงานที่ต้องการจะสรรหาพนักงาน
- การวางแผนจำนวนพนักงานที่ต้องการในแต่ละปีล่วงหน้า
- การขออนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงในการที่จะต้องสรรหาพนักงานใหม่

2. การสรรหาพนักงานประกอบด้วย

- การสรรหาพนักงานจากกลุ่มผู้สมัครที่กำลังอยู่ระหว่างงานทำ
- การสรรหาพนักงานจากกลุ่มผู้สมัครที่เป็นผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วและยังไม่ได้ประสงค์ที่จะหางานใหม่ แต่มีคุณสมบัติเป็นที่น่าสนใจสำหรับตัวองค์กรหรือบริษัทของเรา

3. การคัดกรองเบื้องต้น ประกอบด้วย

- การนัดหมายผู้สมัครเพื่อเข้ารับการคัดกรองเบื้องต้น
- การดำเนินการคัดกรองผู้สมัครเบื้องต้น
- การพิจารณาและประเมินว่าผู้สมัครรายใดควรผ่านการคัดกรองเบื้องต้น

4. การคัดเลือกผู้สมัคร ประกอบด้วย
 - การนัดหมายผู้สมัครที่ผ่านการคัดกรองเบื้องต้นเพื่อเข้ารับการสัมภาษณ์
 - การดำเนินการสัมภาษณ์ผู้สมัครรายใดควรผ่านการคัดเลือก
5. การแจ้งผลคัดเลือกแก่ผู้สมัครที่ได้รับการคัดเลือกและการบรรจุพนักงาน ประกอบด้วย
 - การเจรจาต่อรองกับผู้สมัครที่ได้รับการคัดเลือกว่าจะมาเริ่มต้นปฏิบัติงานเมื่อใด และต้องการค่าตอบแทนและผลประโยชน์ในรูปแบบใด จำนวนเท่าใด
 - การตรวจสอบประวัติของผู้สมัครที่ได้รับการคัดเลือก

การนำเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1. เทคโนโลยีการเก็บข้อมูลแบบออนไลน์หรือการเก็บข้อมูลแบบคลาวด์ (Cloud Storage) ปัจจุบันมีเทคโนโลยีแหล่งเก็บข้อมูลแบบออนไลน์หรือเรียกว่าแบบคลาวด์ ซึ่งสมัยก่อนที่เรียกกันว่าเว็บฝากไฟล์ เป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้พื้นที่แบบออนไลน์ เนื่องจากมีข้อดีหลายประการ ได้แก่ ข้อมูลไม่เกิดการสูญหายหรือถูกโจรกรรม สามารถกำหนดให้เป็นแบบส่วนตัวหรือสาธารณะได้ สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ ทุกเวลาและทุกอุปกรณ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยผู้ให้บริการมีเครือข่ายขนาดใหญ่รองรับให้กับผู้ใช้บริการสามารถเก็บข้อมูลประเภทต่างๆ ผ่านบัญชีที่ลงทะเบียนไว้ได้อย่างง่าย

2. การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคม (Social Media) ปัจจุบันช่องทางสื่อสารออนไลน์ด้วยโปรแกรมประยุกต์แบบสื่อสังคมสามารถเลือกใช้ได้หลายช่องทาง เช่น เฟสบุ๊ก ทวิตเตอร์ ไลน์(Line) หรือโปรแกรมประยุกต์อื่น ๆ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายนอกจากค่าบริการอินเทอร์เน็ต ดังนั้นฝ่ายทรัพยากรมนุษย์จึงควรณรงค์ให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ในการสื่อสาร หรือแจ้งข่าวสารใด ๆ ในองค์กรเทคโนโลยีเหล่านี้ทำให้สามารถสื่อสารกันได้แบบทันที(Real-Time) ช่วยให้สื่อสารได้รวดเร็วและเข้าถึงบุคลากรทุกคนได้ง่ายขึ้น บุคลากรที่ทำงานด้านทรัพยากรมนุษย์นี้จึงต้องมีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลา

3. การใช้การประชุมทางวิดีโอทัศน์หรือการประชุมทางไกล(Video Conference) ระบบการประชุมทางวิดีโอทัศน์เป็นการนำเทคโนโลยีสาขาต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์กล้องโทรทัศน์และระบบสื่อสารโทรคมนาคมมาผสมผสานกัน เพื่ออำนวยความสะดวกให้บุคลากรที่อยู่ต่างสถานที่สามารถประชุมร่วมกันได้ทุกเวลาทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถเห็นภาพและข้อความต่าง ๆ เพื่ออภิปรายร่วมกันได้เสมือนอยู่ในห้องเดียวกันสามารถแบ่งปันงานต่าง ๆ ในแต่ละจุดให้เห็น แสดงความ

คิดเห็นได้ เช่น การใช้โปรแกรมประยุกต์ Whiteboard, PowerPoint และ Worksheet เป็นต้น ทำให้การประชุมมีประสิทธิภาพ

4. ที่ทำงานแบบดิจิทัล(Digital Workplace) เป้าหมายสำคัญขององค์การที่ต้องการให้มีสถานที่ทำงานยุคใหม่หรือที่เรียกว่าที่ทำงานแบบดิจิทัล คือ ต้องการปรับปรุงรูปแบบการทำงานภายในองค์การให้เป็นดิจิทัลเต็มรูปแบบเพื่อช่วยให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็วมากขึ้นขณะเดียวกันก็ทันต่อการแข่งขันที่รวดเร็วในโลกดิจิทัลปัจจัยของการทำงานยุคดิจิทัลประกอบด้วย 3 อย่างได้แก่ 1) บุคลากรในโลกยุคดิจิทัลต้องสามารถทำงานได้ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนต้องทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร 2) สถานที่ต้องสามารถทำงานได้ไม่ว่าอยู่ที่ไหน เมื่อไรเป็นการทำงานแบบยืดหยุ่นและ3) เทคโนโลยีซึ่งเข้ามาช่วยแบ่งเบาการทำงานและทำให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. เทคโนโลยีโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Technology) ในปัจจุบันเทคโนโลยีโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือที่คนทั่วไปรู้จักกันว่ามือถือได้พัฒนาอย่างก้าวกระโดดด้วยคุณสมบัติของประโยชน์นานัปการ ทำให้เทคโนโลยีนี้ก้าวขึ้นมาเป็นบทบาทสำคัญในการทำให้การดำเนินชีวิตของผู้ใช้สะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ผู้บริโภคยอมรับเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ทุกวันนี้ความฉลาดของมือถือหรือที่เรียกว่า สมาร์ทโฟนไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้บริโภคสะดวกสบายมากยิ่งขึ้นเท่านั้นแต่ยังช่วยให้ธุรกิจต่าง ๆ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิมเมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับธุรกิจสามารถทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทั้งทางด้านการลงทุนและด้านความพึงพอใจของลูกค้า เช่น นโยบายระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ(National e-Payment) หรือ พร้อมเพย์ (Promtpay) ของรัฐบาลเรื่องของการทำธุรกรรมหรือการทำงานอื่น ๆ สามารถดำเนินการผ่านเทคโนโลยีนี้ นักทรัพยากรมนุษย์จึงต้องเตรียมเปลี่ยนวิธีการทำงาน ทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการการฝึกอบรม พนักงาน (ประคอง สุขนธจิตต์, 2562)

เครื่องมือที่ใช้ในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล

เครื่องมือที่ใช้ในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบดิจิทัลมีด้วยกันหลากหลายเครื่องมือ ดังนี้ (จตุรงค์ นภราช, 2561)

1) เฟซบุ๊ก (Facebook)

ในโลกของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเช่นปัจจุบันนี้ องค์กรหรือบริษัทสามารถนำเฟซบุ๊กมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในแง่ของการแสดงให้เห็นว่าองค์กรหรือบริษัทมีขั้นตอนหรือกระบวนการในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์อย่างไร มีตำแหน่งว่างอะไรในแต่ละช่วงเวลา

ตำแหน่งงานที่ว่างนั้นต้องการบุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์เช่นไร และแต่ละตำแหน่งงานที่ว่างมีเงินเดือนเริ่มต้นและสวัสดิการในรูปแบบใด รวมถึงยังอาจมีข้อความหรือคลิปวิดีโอที่แสดงให้ผู้อ่านเห็นว่า สภาพการทำงานจริงในองค์กรหรือบริษัทนั้นๆ เป็นอย่างไรด้วย

นอกจากนี้ เครื่องมือเช่นเฟซบุ๊กยังมีส่วนสำคัญในการช่วยสร้างกลุ่มของผู้อ่านหรือผู้ใช้บริการเฟซบุ๊กที่มีความสนใจในตัวองค์กรหรือบริษัท(โดยวัดจากจำนวนคนที่เข้ามากดไลค์ หน้าเฟซบุ๊กขององค์กรหรือบริษัท) ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้ถือว่ามีผลสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะเป็นตัวแทนในการกระจายข่าวการรับสมัครงานขององค์กรหรือบริษัทให้บุคคลอื่นๆ ได้ทราบอีกด้วย ทั้งนี้ เครื่องมือเช่นเฟซบุ๊กจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการสรรหาและคัดเลือกพนักงานใหม่ในระดับของผู้ที่กำลังจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยหรือผู้ที่เพิ่งจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยด้วย

2) ทวิตเตอร์ (Twitter)

ทวิตเตอร์มีความสำคัญในฐานะของเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบดิจิทัล ไม่ต่างจากเฟซบุ๊ก กล่าวคือทวิตเตอร์ มีส่วนช่วยในองค์กรหรือบริษัทใดๆ เป็นที่รู้จักในกลุ่มของผู้ที่ประสงค์จะสมัครงานใหม่มากยิ่งขึ้น และยังเป็นการทำชื่อเสียงขององค์กรหรือบริษัทเสิร์ช หาได้ง่ายขึ้นผ่านทางกูเกิ้ล

3) ยูทูป (YouTube)

ยูทูปก็ถือเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ให้กับตัวองค์กรหรือบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อองค์กรหรือบริษัทบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวองค์กรผ่านยูทูปวิดีโอในแง่ของประวัติความเป็นมา นโยบาย และสภาพการทำงานจริงขององค์กรหรือบริษัทแล้วนำไปโพสต์ลงเฟซบุ๊กเพราะการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้องค์กรหรือบริษัทเป็นที่รู้จักของผู้ใช้บริการทั้งเฟซบุ๊กและยูทูปมากยิ่งขึ้น หรือกล่าวง่าย ๆ ก็คือ สื่อสังคมในรูปแบบของทั้งเฟซบุ๊กและยูทูปจะช่วยถ่ายทอดข้อมูลขององค์กรหรือบริษัทแบบปากต่อปากเกี่ยวกับสภาพการทำงานจริงของตัวองค์กรหรือบริษัท และตำแหน่งงานที่ว่างหรือตำแหน่งงานที่กำลังรับสมัครงานอยู่ อย่างไรก็ตาม ในการสื่อสารข้อมูลผ่านทั้งเฟซบุ๊กและยูทูปนั้น ข้อความที่ดึงดูดใจจะสื่อสารจำเป็นต้องสั้น กระชับ ตรงประเด็น และเป็นข้อมูลที่จะทำให้ผู้รับสารเข้าถึงสภาพความเป็นจริงในการทำงานในองค์กรหรือบริษัทนั้นๆ ได้ทันที ทั้งนี้ วิดีโอที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการทำงานจริงของตัวองค์กรหรือบริษัทในเวลาเพียงแค่ 10 วินาทีที่มีแนวโน้มที่จะได้รับความนิยมจากผู้ชมมากกว่าวิดีโอที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับตัวองค์กรหรือบริษัทในเวลา 10 นาที

4) ลิงค์อิน (LinkkedIn)

ลิงค์อินถือเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรหรือบริษัทที่ต้องการจะรับสมัครงานสามารถเสิร์ชหรือค้นหาข้อมูลของผู้สมัครงานได้โดยง่าย รวมถึงยังเป็นแหล่งรวบรวมประวัติย่อ (Resume) ของผู้ที่สนใจจะสมัครงานเอาไว้มากมาย ทำให้องค์กรหรือบริษัทสามารถที่จะรวบรวมประวัติและข้อมูลการติดต่อของผู้สมัครรายต่างๆ ได้โดยง่ายไม่ว่าผู้สมัครรายนั้นจะอยู่ ณ ที่ใด ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศไทยหรือประเทศต่างๆ ทั่วโลก

5) เว็บไซต์ของตัวองค์กรหรือบริษัทเอง

กล่าวว่า เว็บไซต์ของตัวองค์กรหรือบริษัทเองถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้องค์กรหรือบริษัทใดๆ มีโอกาสสรรหาและคัดเลือกบุคลากรเข้ามาในองค์กรได้ง่ายขึ้น เพราะเว็บไซต์ของตัวองค์กรหรือบริษัทก็คือด่านหน้าที่จะช่วยให้ผู้สมัครงานหาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับตัวองค์กรหรือบริษัทนั้นๆ ได้ว่า มีแบรนด์ที่น่าจ้างเป็นอย่างไร มีตำแหน่งงานใดว่าง หรือมีตำแหน่งงานใดที่กำลังอยู่ระหว่างเปิดรับสมัคร และยังเป็นจุดที่จะทำให้ผู้ที่สนใจจะสมัครงานยื่นใบสมัครและประวัติย่อของตนเองเข้ามาในองค์กรหรือบริษัทพิจารณาหาว่าตรงกับจำนวนผู้เข้ามาอ่านเว็บไซต์ขององค์กรหรือบริษัทด้วย เพื่อให้้องค์กรหรือบริษัทจะได้ทราบว่า เว็บไซต์ขององค์กรมีผู้เข้ามาอ่านมากน้อยเพียงใด อย่างไร และหากมีจำนวนผู้อ่านน้อย จะได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตัวเว็บไซต์ต่อไป

6) การตรวจสอบและประเมินผู้สมัครงานทางออนไลน์

การตรวจสอบและประเมินผู้สมัครงานทางออนไลน์ถือเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ใช้ในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบดิจิทัล โดยจะเน้นไปที่การประเมินทักษะและสมรรถนะของผู้สมัครงานในแต่ละตำแหน่งว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- การประเมินบุคลิกภาพของผู้สมัครงาน
- การประเมินทัศนคติของผู้สมัครงาน
- การประเมินความรู้ความสามารถเชิงเทคนิคของผู้สมัครงาน
- การประเมินความรู้ในด้วงาน

7) การคัดเลือกผู้สมัครงานเบื้องต้นก่อนเข้ารับการสัมภาษณ์

สำหรับในยุคนี้ การคัดเลือกผู้สมัครงานเบื้องต้นอาจดำเนินการผ่านทางออนไลน์ โดยให้ผู้สมัครงานแต่ละรายเลือกวันและเวลาที่เหมาะสมกับตนเอง เพื่อเข้ารับการสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางออนไลน์ ซึ่งการสัมภาษณ์วิธีนี้จะได้รับการบันทึกเสียงและวิดีโอไว้เพื่อใช้

ในการอ้างอิงต่อไป ทั้งนี้ ในการคัดเลือกผู้สมัครงานเบื้องต้นทางออนไลน์นั้น ฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์จะดำเนินการสัมภาษณ์ผ่านทางคอมพิวเตอร์หรือโน้ตบุ๊กโดยไม่ต้องเชิญผู้สมัครเข้ามาสำนักงาน

อภิปรายผล

การสรรหาและคัดเลือกในยุคดิจิทัลมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะพ่วงกิจการหรือบริษัทประสบความสำเร็จในการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ต้องการทั้งนี้เทคโนโลยีสามารถทำให้องค์กรหรือบริษัทช่วยประหยัดงบประมาณ ทรัพยากร มีความสะดวกและรวดเร็วในการสรรหาและคัดเลือก

การวางแผน คือ กระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ สำหรับช่วงเวลาข้างหน้า และกำหนดสิ่งที่จะกระทำต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์จะต้องเริ่มด้วยการสำรวจและวางแผนทุกขั้นตอนเพื่อกำหนดเป็นแผนการทำงาน ตลอดจนเช็คกำหนดการที่ต้องเริ่มงานให้ชัดเจนเพื่อกำหนดระยะเวลาในการสรรหาและวางแผนให้ทันเวลาอีกด้วย หลายองค์การต้องหาวิธีและเครื่องมือเพื่อมาตอบ โจทย์รูปแบบการทำงานที่เปลี่ยนไปไม่ว่าเราจะทำงานที่ไหนสิ่งที่สำคัญที่สุดคงหนีไม่พ้นการประชุม เพราะจะต้องมีการวางแผนงาน ระดมความคิดและสรุปผลต่างๆการประชุมทางไกล (Videoconferencing) เป็นเทคโนโลยีรูปแบบหนึ่งของความร่วมมือองค์กรในการใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารระยะไกล ที่ลดเวลา ลดต้นทุนงบประมาณ การสื่อสารในปัจจุบัน ช่วยให้การดำเนินชีวิตคนเรามีความสะดวก สบายมากขึ้น ปัจจุบันผู้บริหารหน่วยงานต่างๆ ที่มีเครือข่ายอยู่ทั่วประเทศสามารถประชุมกันได้ โดยไม่ต้องมาเข้าห้องประชุมที่เดียวกันการประชุมทางไกล (Videoconference) คือ การนำเทคโนโลยีสาขาต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ กล้องโทรทัศน์และระบบสื่อสาร โทรคมนาคมผสมผสาน เป็นการประชุมที่ผู้เข้าร่วมประชุมอยู่กันคนละสถานที่ ไม่จำกัดระยะทาง สามารถประชุมร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกันได้ การส่งข้อความและภาพสามารถส่งได้ทั้งทางสายโทรศัพท์เคลื่อนที่ไมโครเวฟ สายไฟเบอร์ออฟติกของระบบเครือข่าย และการส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม โดยการบีบอัดภาพเสียงและข้อความ กราฟิกต่างๆ ไปยังสถานที่ประชุมต่างๆ ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถเห็นภาพและข้อความต่างๆ เพื่ออภิปรายร่วมกันได้เพื่อสนับสนุนในการประชุมให้มีประสิทธิภาพ

การสรรหา(Recruitment) คือ กระบวนการในการแสวงหาและจูงใจผู้สมัครงานที่มีความสามารถเข้ามาทำงานในองค์กร เริ่มต้นตั้งแต่การแสวงหาคนเข้าทำงานและสิ้นสุดเมื่อบุคคลได้มาสมัครงานในองค์การการสรรหาผ่านกระบวนการเทคโนโลยีนั้นช่วยทำให้องค์กรหรือบริษัทประหยัดค่าใช้จ่าย เข้าถึงผู้คนจำนวนมาก สะดวกรวดเร็ว โดยผ่านสื่อต่างๆดังนี้

เฟซบุ๊ก (Facebook) การประกาศรับสมัครงานที่สามารถเช็คการตอบรับจากผู้สนใจได้โดยตรงรวดเร็วและประหยัดงบประมาณ

ทวิตเตอร์ (Twitter) ทวิตเตอร์ทั่วโลกทำงานไม่ต่างจากเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์เป็นการทำให้ชื่อองค์กรหรือบริษัทเล็กรู้หาได้ง่ายขึ้นโดยผ่านทางกูเกิ้ล

ยูทูป (YouTube) เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยในการสรรหาโดยการที่องค์กรหรือบริษัทบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ผ่านวิดีโอในยูทูปเช่นประวัติความเป็นมานโยบายรวมไปถึงสภาพการทำงานจริงขององค์กรหรือบริษัทนั้นๆนำไปโพสต์ลง ทั้งนี้ยูทูปจะช่วยถ่ายทอดข้อมูลขององค์กรหรือบริษัทเกี่ยวกับตำแหน่งงานที่ว่างหรือตำแหน่งงานที่กำลังรับสมัครงานอยู่เป็นข้อมูลที่จะทำให้ผู้รับข้อมูลเข้าถึงสภาพความเป็นจริงในการทำงานขององค์กรนั้น

ลิงคอิน (LinkedIn) เป็นอันดับหนึ่งของโลกในการหางาน สร้างขึ้นมาเพื่อสร้างเครือข่ายในเรื่องนี้โดยเฉพาะ มีแหล่งงานคุณภาพดีจากทั่วโลก ฝ่าย HR ไปจนถึงหัวหน้างานต่างๆ สามารถติดต่อกับผู้สมัครได้โดยตรง บริษัทสามารถใช้ Social Media นี้ประกาศรับสมัครงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและจัดการด้วยตัวเองได้หมดโดยไม่ต้องผ่านบริษัทจัดหางานที่เป็นตัวกลาง

เว็บไซต์ของตัวองค์กรหรือบริษัทเอง บริหารจัดการได้ด้วยตนเอง สร้างสรรค์สื่อได้ไม่จำกัดรวดเร็วคัดกรองผู้สมัครที่อยากร่วมงานกับองค์กรได้ดี มักเป็นผู้ที่มีความสนใจและรู้จักองค์กรเป็นอย่างดี มีฐานข้อมูลเป็นของตนเอง ประหยัดงบประมาณองค์กร

Jod Website ต่างๆ การสรรหาผ่าน Jod Website จะได้มาคนที่สนใจอยากจะได้งานจริงๆเพราะ Jod Website เป็นแหล่งที่มีชื่อเสียงจะมีคนที่สนใจหลากหลายและเป็นจำนวนมาก เข้าถึงผู้สมัครได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย และผู้สมัครสามารถคัดกรองงานได้ตามความสนใจด้วย

การคัดกรองเบื้องต้นมีเครื่องมือมากมายที่จะช่วยในการประเมินคุณสมบัติของผู้สมัครที่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน เช่น แบบทดสอบเพื่อคัดกรองผู้สมัคร แบบประเมินบุคลิกภาพ แบบประเมินทักษะต่างๆแต่ตำแหน่งงานของแต่ละบริษัทก็มีลักษณะงานและรายละเอียดของงานที่ไม่ตรงกัน ดังนั้น แต่ละบริษัทจึงต้องมีการผสมผสานแบบประเมินต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการคัดเลือกผู้สมัครที่ตรงกับความต้องการมากที่สุดการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น Social Media มาปรับใช้ในงาน ตัวอย่าง บริษัทยูนิลีเวอร์ ประเทศอังกฤษ มีการนำ Digital Tech เข้ามาเพื่อพิจารณาคัดกรองประวัติ (Resume) ของผู้สมัครงาน หรือการใช้ OnLine Game เพื่อประเมินทักษะและสมรรถนะที่มีต่องาน ช่วยประหยัดเวลาและทรัพยากรในทีม

การคัดเลือก คือ กระบวนการที่องค์กรใช้เครื่องมือต่างๆ มาดำเนินการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครจำนวนมากให้เหลือตามจำนวนที่องค์กรต้องการฉะนั้นการคัดเลือกจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดขึ้นเพื่อเป็นกรอบในการ พิจารณาให้ได้คนที่มีความสัมพันธ์ตรงกับงานที่เปิดรับ การคัดเลือกผู้สมัครเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์งานออนไลน์ช่วยคัดกรองผู้สมัครงานได้ในหลายๆ ส่วน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเอกสารอย่างมีประสิทธิภาพและการตรงต่อเวลา ยังรวมถึงทักษะอื่นๆเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับงาน ผู้สมัครงานที่สามารถเข้าถึงความรู้และทักษะได้ตามที่ต้องการ จะช่วยให้ฝ่ายบุคคลคัดคนเก่งเหล่านี้ไว้พิจารณาต่อไป Interviewo แอปพลิเคชันสมัคร-สัมภาษณ์งานออนไลน์ โดยผู้ประกอบการยังสามารถค้นหาผู้สมัครและเลือกดูวิดีโอ โป๊ปไฟล์เพื่อดูไหวพริบ และบุคลิกท่าทางของผู้สมัครได้ทันที รวมถึงสามารถเชิญชวนผู้สมัครที่สนใจ และระบบยังจะทำการแจ้งเตือนเมื่อมีผู้เข้ามาสมัครงาน ซึ่งสามารถตั้งคำถามให้ผู้สมัครตอบ และทำการสัมภาษณ์ผ่านวิดีโอได้ทันที ซึ่งเป็นการช่วยคัดกรองบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและชัดเจนยิ่งขึ้น

บางองค์กรอาจจะประกาศผลการคัดเลือกผ่านทางเว็บไซต์ขององค์กรหรือใช้วิธีการโทรศัพท์แจ้งการบรรจุ นั่นคือการรับบุคคลหนึ่งเข้ามาทำงาน โดยต้องผ่านขั้นตอนของการสรรหาและการคัดเลือกตามกระบวนการขั้นตอนที่กำหนดไว้ และมีตำแหน่งว่างที่จะบรรจุได้ ซึ่งเมื่อมีการบรรจุแล้วก็จะมีการแต่งตั้งบุคคลนั้นให้อำนาจหน้าที่และรับผิดชอบปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้นด้วย ระบบ cloud storage คือการจัดเก็บข้อมูลผ่านระบบคลาวด์บนเซิร์ฟเวอร์ที่อยู่ในระยะไกล เพื่อให้สามารถเรียกดูและเรียกใช้ข้อมูลได้ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ระบบ cloud storage คือระบบการจัดเก็บข้อมูลระยะไกลที่ในปัจจุบันกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจากองค์กรขนาดเล็ก ไปจนถึงองค์กรขนาดใหญ่ เนื่องจากประโยชน์หลายประการ อีกทั้งยังช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้เป็นอย่างดี เรามาดูเหตุผลกันว่าสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้บริษัทใหญ่ ๆ นิยมใช้ระบบ cloud storage ระบบ cloud storage คือการจัดเก็บข้อมูลบนคลาวด์ ซึ่งเป็นรูปแบบของการจัดเก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์แบบดิจิทัลที่เรียกว่า logical pool หมายความว่า การจัดเก็บข้อมูลในลักษณะนี้จะเป็นการเก็บข้อมูลไว้ในเซิร์ฟเวอร์หลาย ๆ ตัว ซึ่งในบางครั้งอาจจะอยู่ในหลาย ๆ สถานที่ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วการให้บริการระบบ cloud storage คือการให้บริการโดยผู้ให้บริการที่เรียกว่า Host (โฮสต์) ซึ่งผู้ให้บริการเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาข้อมูลทั้งหมดของผู้ใช้บริการ รวมถึงยังดูแลรักษาการจัดเก็บข้อมูลและระบบการประมวลผลเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลรวมถึงเรียกใช้โปรแกรมและแอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้ไม่เพียงเท่านั้น ยังรวมถึงเรื่องความปลอดภัย โดยการป้องกันไม่ให้ผู้ที่ไม่มีสิทธิเรียกใช้หรือเข้าถึงข้อมูลสามารถเข้าถึงเซิร์ฟเวอร์ที่ทำ

หน้าที่จัดเก็บข้อมูลได้ ทำให้ระบบ cloud storage คือระบบที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับองค์กรทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ได้เป็นอย่างดี

การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือ ก.พ. มีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการสรรหาและเลือกบุคลากรเข้ารับราชการในกระทรวง ทบวง กรม ฝ่าย ทั้งในฐานะผู้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบ จึงต้องมีการพัฒนาให้เป็นระบบที่สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนการบริหารงานภาครัฐ เทคโนโลยีสารสนเทศ และความก้าวหน้าทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงได้ถูกนำมาใช้ในการสรรหาและเลือกบุคลากรหรือที่เรียกว่า E-Recruitment ได้พัฒนาเพื่อรองรับวิธีการสรรหาและเลือกบุคลากรเข้ารับราชการให้มีความหลากหลาย เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคม และการบริหารภาครัฐแนวใหม่ ทั้งยังสามารถบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว

E-Recruitment ที่สมบูรณ์ ประกอบด้วย

- การเผยแพร่ข่าวและรับสมัคร ทาง Internet (e-Registration)
- การบริหารจัดการเครื่องมือประเมินบุคคล โดยการพัฒนาระบบคลังข้อสอบและเครื่องมือประเมินบุคคล(e-Item Bank)
- วิธีการสอบ โดยการพัฒนาการสอบและการประเมินสมรรถนะด้วยคอมพิวเตอร์(e-Exam)
- การประมวลผลการสอบ โดยการปรับปรุงโปรแกรมประมวลผลให้หลากหลายและด้วยประสิทธิภาพสูงขึ้น(e-Data Processing)
- การรับรองคุณวุฒิ โดยการพัฒนาระบบที่ส่วนราชการสามารถดำเนินการได้เอง โดยเชื่อมโยงฐานข้อมูลคุณวุฒิจากแหล่งข้อมูลทาง Internet (e-Accreditation)
- การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ โดยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลบุคคล และจัดทำระบบคัดเลือกคนที่เหมาะสมให้กับงาน

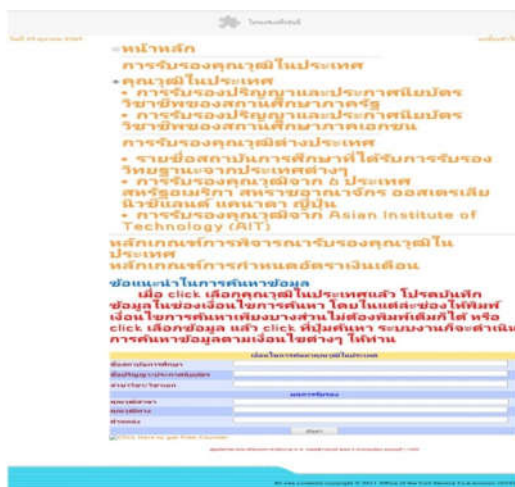
กล่าวได้ว่า การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการจำเป็นต้องพัฒนาให้เป็นระบบสรรหาและคัดเลือกด้วยอิเล็กทรอนิกส์(e-Recruitment) เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความโปร่งใส ยุติธรรม เสมอภาค สะดวก รวดเร็ว และคุ้มค่า นอกจากนี้การสรรหาและคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บริษัทในกลุ่มเซ็นทรัลมาร์เก็ตติ้งกรุ๊ป (CMG) ดำเนินธุรกิจด้านการผลิต และค้าปลีก โดยเป็นผู้นำเข้า และตัวแทนจำหน่ายสินค้าประเภท เครื่องแต่งกาย เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องสำอาง เครื่องดนตรี สินค้าเด็ก ภายใต้อิทธิพลและเครื่องหมายการค้าของผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคทั่ว

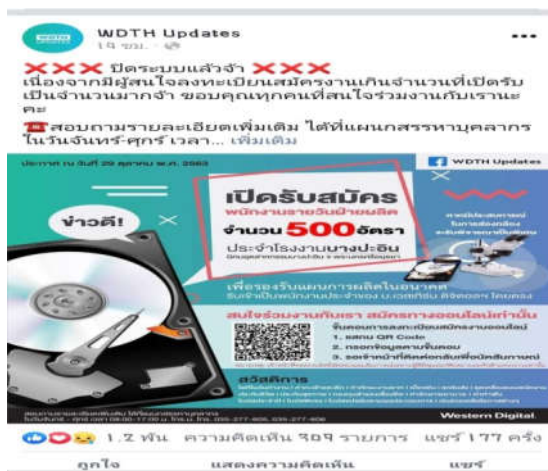
การสรรหาและเลือกสรรบุคคลเข้ามาทำงานบริษัทในกลุ่มเซ็นทรัลมาร์เก็ตติ้ง การประกาศตำแหน่งงานว่าง โดยผ่าน Jod Website ต่างๆ

- Web Job TH.
- Web Job Bkk.
- Web Job THAI.
- Web Job pub.
- Line
- Face book

นอกจากนี้ ยังมีระบบบันทึกข้อมูลพนักงานเข้าระบบ People Plus

ภาพที่ 1 การรับรองคุณวุฒิโดยเชื่อมโยงฐานข้อมูลคุณวุฒิจากแหล่งข้อมูลทาง Internet (e-Accreditation) ที่มา: คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

ภาพที่ 2 การสรรหาผ่านทางเฟสบุ๊ค

สรุป

การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ยุคดิจิทัล คือการดำเนินการขององค์กรหรือบริษัท โดยมีเป้าหมายที่จะดึงผู้สมัครที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตามที่องค์กรหรือบริษัทต้องการ โดยใช้เครื่องมือที่มีความทันสมัยเหมาะสมกับยุคดิจิทัล ซึ่งยุคดิจิทัลเป็นยุคที่เป็นการเรียกรวมของเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆที่เกิดขึ้นมาเพื่อช่วยให้ชีวิตของผู้คนสะดวกสบายยิ่งขึ้นและตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ในแบบใหม่อีกด้วย โดยสิ่งที่คุณส่วนมากเข้าถึงและใช้กันเป็นประจำในชีวิตประจำวันก็คือ โซเชียลมีเดีย(Social Media) โซเชียลมีเดียนี้มีลักษณะเป็นกลุ่มสังคมบนโลกออนไลน์ที่มีหน้าที่เป็นแหล่งสื่อสมัยใหม่และเป็นแหล่งพบปะคุยกันของผู้คน เช่น Facebook Twitter YouTube LinkkedIn Jod Website ต่างๆ กระบวนการสรรหาและคัดเลือกยุคดิจิทัลผ่าน สื่อสังคมออนไลน์จะช่วยของค์กรหรือบริษัทที่มีความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย เข้าถึงผู้คนได้จำนวนมาก และยังช่วยให้องค์กรหรือบริษัทมีโอกาสรับพนักงานที่มีความหลากหลายในคุณสมบัติต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- จตุรงค์ นภทร. (2561). การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล. สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประคอง สุนทรจิตต์. (2562). ทรัพยากรมนุษย์ ยุค 4.0. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นายเรือ อากาศ.
- เศรษฐชัย ชัยสนิท. (2554). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. สำนักพิมพ์วังอักษร.
- วิชัย โสสุวรรณจินดา, (2556). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ สำนักพิมพ์ โพรเพซ พิมพ์ครั้งที่ 5
- ศิริวิ ราสี. (2558). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล กรณีศึกษา องค์การสวนสัตว์ สืบค้นวันที่ 14 กันยายน 2563.
- ภมรพรรณ วงศ์เงิน. (2550). การสรรหาและคัดเลือกบุคคลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ในระบบราชการ สืบค้นเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2563 ชื่อเว็บไซต์ : <https://www.siamhrm.com>
- นุรไลลา ตือระ. (2559). การสรรหาและเลือกสรรบุคลากรเข้าทำงานบริษัทในกลุ่มเซ็นทรัลมาร์เก็ตติ้ง สืบค้นเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2563 ชื่อเว็บไซต์ : <http://intra.polsci.pn.psu.ac.th>
- ประเวศ มหารัตน์สกุล. (2543). การบริหารทรัพยากรมนุษย์แนวทางใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทยญี่ปุ่น).
- นราธิป ศรีราม. (2550). การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- ประคัลภ์ ปันทพลังกูร. (2550). จะสรรหาคัดเลือกพนักงานให้ตรงต้องสร้าง Recruitment Mindset สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2563 ชื่อเว็บไซต์ : <https://prakal.com>
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2545). การจัดการทรัพยากรมนุษย์ กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2550). การจัดการทรัพยากรมนุษย์: มุ่งสู่อนาคต กรุงเทพฯ: พิมพ์ตะวัน.
- วิลาวรรณ ทรัพย์พิศาล. (2550). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิจิตรหัตถกร พิมพ์ครั้งที่ 2.
- อนิวัช แก้วจันทน์. (2554). การจัดการทรัพยากรมนุษย์ พิมพ์ที่บริษัทนำศิลป์โฆษณา พิมพ์ครั้งที่ 2.
- มติชนออนไลน์. (2563). ทรานส์ฟอร์มสู่ 'ดิจิทัล เอชอาร์' นำองค์กรประสบผลสำเร็จยุคดิจิทัล สืบค้นวันที่ 18 ตุลาคม 2563 ชื่อเว็บไซต์ : <https://www.matichon.co.th>

ธรรมาภิบาลในงานบริการของภาคเอกชน Good Governance in Services of the Private Sector

ยุพาวดี คำทอง¹ / วิไลลักษณ์ เรืองสม²

Yuphawadee Khamthong / WilaiIuk Ruangsom

^{1,2}สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี

Public Administration Program, Faculty of Humanities and social sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the royal patronage

บทคัดย่อ

ธรรมาภิบาล คือ การปกครองการบริหารจัดการการควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐ และเอกชนธรรมที่ใช้ในการบริการ ในปัจจุบันธรรมาภิบาล เป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานอย่างแพร่หลาย เพราะช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพ และประสิทธิภาพ อาทิ พนักงานทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต และขยันหมั่นเพียร ทำให้ผลประกอบการขององค์กรภาคเอกชนเพิ่มขึ้น ทำให้บุคคลภายนอกเกิดความศรัทธา และเชื่อมั่นในองค์กร เพราะ องค์กรที่โปร่งใส ย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจที่โปร่งใสตรวจสอบได้ บทความนี้ผู้เขียนขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแหล่งต่าง ๆ อาทิ ตำรา บทความ รายงานการวิจัย เว็บไซต์ เพื่อนำเสนอแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะธรรมาภิบาลในองค์กรภาคเอกชนซึ่งในบทความผู้เขียนได้ยกตัวอย่างกรณีงานบริการขององค์กรภาคเอกชน เพื่อประโยชน์ทางด้านวิชาการ และการนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรต่อไป

คำสำคัญ: ธรรมาภิบาล, งานบริการ

Abstract

Good governance is the administrative governance of the management of various businesses. It also means good management, which can be used in both public and private sectors, which are used in good governance services. At present, good governance is the principle of widespread management because it helps to create and promote the organization to its potential and efficiency, such as employees working honestly and diligently, increasing the performance of private sector organizations. This enables outsiders to believe in the organization because transparent organizations are trusted to participate in transparent business. This article is based on a review of various sources of literature, such as textbooks, articles, research reports, websites, to present important concepts of governance, especially governance in private organizations for academic benefits and further application in the organization.

Keywords: good governance, service

บทนำ

ธรรมาภิบาลจัดเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงาน และการปกครองในปัจจุบัน เพราะโลกปัจจุบันได้หันไปให้ความสนใจกับเรื่องของโลกาภิวัตน์ และธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดีมากขึ้น แทนการสนใจเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมดังแต่ก่อน เพราะกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจมีความสำคัญกระทบถึงกัน การติดต่อสื่อสารการดำเนินกิจกรรมในที่หนึ่งมีผลกระทบต่ออีกที่หนึ่ง การพัฒนาเรื่องของการเมืองการปกครองได้มุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น หากจะให้ประเทศมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน การมุ่งดำเนินธุรกิจ หรือปฏิบัติราชการต่าง ๆ โดยไม่ให้ความสนใจถึงเรื่องของสังคม ประชาชน และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นไปได้ก็อีกต่อไป การมีการบริหารจัดการที่ดีจึงเข้ามาเป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญ และเริ่มมีการนำไปปฏิบัติกันมากขึ้น(ถวิลวดี บุรีกุล, 2545)

ธรรมาภิบาล หรือการบริหารจัดการที่ดี เป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจของประชาชน โดยเฉพาะข้าราชการ และพนักงานบริษัทเอกชนเพราะธรรมาภิบาลเป็นการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตั้งมั่นอยู่บนหลักการบริหารงานที่เที่ยงธรรม สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีจิตสำนึกในการทำงาน มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้กระทำ พร้อมตอบคำถามหรือตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และพร้อมรับผิดชอบ มีศีลธรรม จริยธรรมในการทำงาน การคำนึงถึงการมีส่วนร่วมใน

การรับรู้ ตัดสินใจ ดำเนินการและประเมินผล ตลอดจนร่วมรับผลจากการตัดสินใจร่วมกัน มีการส่งเสริมสถานภาพหญิงชาย และการให้ความสำคัญกับกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งคนด้อยโอกาส ตลอดจนการสร้าง ความเท่าเทียมกันทางสังคมในการรับโอกาสต่าง ๆ ที่ประชาชนพึงจะได้รับจากรัฐอีกด้วย ธรรมชาติ เป็นทั้งหลักการกระบวนการ และเป็นเป้าหมายไปในตัว การมีธรรมชาติอาจนำมาสู่การมี ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ได้ในที่สุด และการมีประชาธิปไตยก็นำมาสู่การมีผลทางสังคมคือการมี การพัฒนาประเทศไปในทางที่สร้างความสงบสุขอย่างต่อเนื่อง และตลอดจนนำมาสู่การแก้ปัญหาความ ขัดแย้งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้โดยสันติวิธี (จุฑารัตน์ สีสูงเนิน, 2554)

บทความนี้เกี่ยวกับหลักธรรมชาติ โดยเฉพาะการนำหลักการดังกล่าวประยุกต์ใช้ในการ บริหารจัดการในภาคเอกชน จะช่วยกระตุ้นอย่างมากต่อการพัฒนา และขยายตัวของจริยธรรมในทาง ธุรกิจ ทั้งนี้เพราะความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนมีอยู่อย่างใกล้ชิด ภาครัฐในฐานะที่เป็นผู้ ควบคุมกติกาการดำเนินงานของเอกชนย่อมมีผลต่อการเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในวงการธุรกิจ และการยึดมั่นในหลักคุณธรรมและจริยธรรมรวมทั้งความรับผิดชอบต่อสังคม หลักธรรมชาติ บาลจึงถือเป็นหลักพื้นฐานในการปกครองผู้ได้บังคับบัญชาในการบริหารจัดการ เพราะจะช่วยให้ สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้พนักงานทุกคนมีความสุขในการทำงาน (ผศ. ดร.พลอย สืบวิเศษ 2561) ต้องการที่จะนำเสนอแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับหลักธรรมชาติ โดยเฉพาะการ นำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในองค์กรภาคเอกชนหรือการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมีการ ยกตัวอย่างกรณีธุรกิจภาคบริการเนื่องจากเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และมี การเติบโตอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน เพื่อเป็นการนำเสนอความรู้ทางด้านวิชาการ และสามารถ นำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์การให้เกิดธรรมชาติได้ และช่วยสร้างขวัญกำลังใจที่ดี พร้อม ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งจะส่งผลดีโดยรวมกับการดำเนินงาน ให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้อีกในอนาคต (सानิตย์ หนูนิล, 2559)

ธรรมชาติ

ธรรมชาติ คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแล กิจการต่าง ๆ ให้เป็นไป ในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐ และ เอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้ มีความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ หากได้มีความหมายเพียง หลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึง ศิลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้ง ปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมี และพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใสตรวจสอบได้ การปราศจากการ

แทรกแซงจากองค์กรภายนอก เป็นต้น ธรรมชาติเป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุเพราะ ช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ อาทิ พนักงานต่างทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต และขยันหมั่นเพียร ทำให้ผลประกอบการขององค์กรธุรกิจนั้นขยายตัว นอกจากนี้แล้วยังทำให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กรนั้น ๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น องค์กรที่โปร่งใส ย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจ รัฐบาลที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาล และความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ธรรมชาติเป็นเรื่องเกี่ยวกับลักษณะของการใช้อำนาจในการจัดทรัพยากรทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนาซึ่งครอบคลุมประเด็นในเรื่องของการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ การบริหารจัดการภาครัฐ ภาระการรับผิดชอบ บทกฎหมายที่เกี่ยวกับการพัฒนา ความโปร่งใส และข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ยังมีผู้กำหนดความหมายสำคัญ อาทิ Suwanmala (2003: 5-6) ได้อธิบายความหมายของ ธรรมชาติว่า หมายถึง การปกครองที่ดี (ธรรม = ดี ความถูกต้อง ภิบาล = ค้ำครอง ปกป้อง ดูแล บำรุง ภิ = สูง เหนือ ยิ่ง บาล = รักษา ปกครอง) ซึ่งคำว่า Governance แต่เดิมในภาษาอังกฤษคำนี้เป็นคำนามหมายถึง รัฐบาลในเชิงนามธรรม ซึ่งก็คือการปกครองในระดับประเทศ แต่ในระยะหลังเมื่อวงการธุรกิจขยายตัว และเห็นความจำเป็นต้องมีการกำกับดูแล รักษาเช่นเดียวกับประเทศ จึงนำคำนี้มาใช้สำหรับบริษัท หรือบริษัทในภาคธุรกิจเอกชนตลอดไปจนถึงองค์การภาคมหาชนด้วยโดยหมายถึงการบริหารจัดการในระดับสูง

ความสำคัญของธรรมชาติ

ธรรมชาติ เป็นหลักเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี สามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานธรรมชาติ เป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย เพราะช่วยสร้างสรรค์ และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพ และประสิทธิภาพ อาทิ พนักงานต่างทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต และขยันหมั่นเพียร ทำให้ผลประกอบการขององค์กรธุรกิจนั้นขยายตัว นอกจากนี้แล้วยังทำให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ศรัทธา และเชื่อมั่นในองค์กรนั้น ๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น องค์กรที่โปร่งใส ย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจ รัฐบาลที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาล และความเจริญก้าวหน้าของประเทศ (จุฑารัตน์ สีสูงเนิน, 2554)

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและ สังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ระบุว่าธรรมาภิบาล (ปิยะนาถ สิงห์ชู, 2556)

มีองค์ประกอบ 6 ประการ คือ

1. หลักนิติธรรม (The Rule of Law) หลักนิติธรรม หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล จะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม รวมทั้งมีความรักคุณและ รวดเร็วด้วย

2. หลักคุณธรรม (Morality) หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริม ให้บุคลากรพัฒนาตนเอง ไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริต เป็นนิสัย ประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส (Accountability) หลักความโปร่งใส หมายถึง ความโปร่งใส พอเทียบได้ว่ามีความหมาย ตรงข้าม หรือเกือบตรงข้าม กับการทุจริต คอร์รัปชัน โดยที่เรื่องทุจริต คอร์รัปชัน ให้ความหมายในเชิงลบ และความน่าสะพรึงกลัวแฝงอยู่ ความ โปร่งใสเป็นคำศัพท์ที่ใฝ่แจ้งมุมในเชิงบวก และให้ความสนใจในเชิงสงบสุข ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้สะดวกและเข้าใจง่าย และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจนในการนี้ เพื่อเป็น สิริมงคลแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานให้มีความโปร่งใส ขออัญเชิญพระราชกระแสรับสั่งในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่ได้ทรงมีพระราชกระแสรับสั่ง ได้แก่ ผู้ที่มีความสุจริต และบริสุทธิ์ใจ แม้จะมีความรู้ น้อยก็ยอมทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้มากกว่าผู้ที่มีความรู้มาก แต่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ

4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้โอกาสให้บุคลากร หรือผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการ บริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหรือ คณะทำงาน โดยให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรึกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ

5. หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิ และหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดี และผลเสียจากกระทำของตนเอง

6. หลักความคุ้มค่า (Cost – effectiveness or Economy) หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยตรงค่าใช้จ่ายบุคลากรมีความประหยัด ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

แนวทางปฏิบัติตามหลัก “ธรรมภิบาล”

ธรรมภิบาลมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจอย่างชัดเจน เพราะหลักทั้ง 6 ประการ สามารถนำมาแปรเป็นวิธีปฏิบัติสำหรับองค์กร เพราะเมื่อองค์กรมีการปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน พนักงานก็มีความสุขมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ส่งผลให้พนักงานทุกคนรัก และทุ่มเทในการทำงาน และพร้อมมีส่วนร่วมในความก้าวหน้าของบริษัท ดังนั้น การนำธรรมภิบาลมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน จึงมีความสำคัญ และจำเป็นต่อความสำเร็จขององค์กรทุกประเภททุกระดับ (ปิยะนาถ สิงห์ชู, 2556)

1. การสร้างธรรมภิบาลให้เกิดขึ้นทุกระดับจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนโดยมีคนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง ทำให้สังคมไทยเป็นสังคมเสถียรภาพ พัฒนา และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สร้างความเข้มแข็งให้ประชาคมและเพิ่มการมีส่วนร่วม

2. เป็นหลักการพื้นฐานในการสร้างความเป็นธรรมในสังคมเอผลประดยชนให้กับคนทุกระดับไม่ว่าคนรวยหรือคนจนในเรื่องการมีงานทำ การมีรายได้ การพัฒนาที่เท่าเทียมกัน และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3. ธรรมภิบาลช่วยลดบรรเทาหรือแก้ปัญหาถึงแม้ปัญหาที่เกิดขึ้นจะมีความรุนแรงก็ยังสามารถบรรเทาความรุนแรงลงไป และปัญหาที่ไม่รุนแรงก็อาจจะไม่เกิดขึ้นอีก อีกทั้งทำให้สังคมมีความเข้มแข็งทุกด้าน ทั้งทางคุณค่าและจิตสำนึกทางสังคม การเมือง

4. ธรรมภิบาลจะช่วยลดปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวงและส่งเสริมให้คนมีความซื่อสัตย์สุจริต

5. ธรรมภิบาลเป็นแนวคิดที่เกื้อหนุนสังคมประชาธิปไตยจะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลโดยประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

6. ธรรมภิบาลจะช่วยให้ระบบบริหารของรัฐบาลมีความยุติธรรม เป็นที่น่าเชื่อถือทั้งใน และต่างประเทศ

7. ธรรมภิบาลเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมสร้างความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ

งานบริการ

งานบริการ หมายถึง งานที่ปฏิบัติรับใช้ หรือ ให้ความสะดวกต่าง ๆ ดังนั้น การให้บริการจึงหมายถึง งานที่มีผู้คอยช่วยอำนวยความสะดวกซึ่งเรียกว่า “ผู้ให้บริการ” และ “ผู้มารับบริการ” ก็คือผู้มารับความสะดวก การบริการ ไม่ใช่สิ่งที่มีตัวตน แต่เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่ต้องการใช้บริการ (ผู้บริ โภค/ลูกค้า/ผู้รับบริการ) กับ ผู้ให้บริการ (เจ้าของกิจการ/พนักงานงานบริการ/ระบบการจัดการบริการ) ในการที่จะตอบสนองความต้องการได้อย่างหนึ่ง ให้บรรลุผลสำเร็จ ความแตกต่างระหว่างสินค้า และการบริการ ต่างก็ก่อให้เกิดประโยชน์ และความพึงพอใจแก่ลูกค้าที่มาซื้อ โดยที่ธุรกิจบริการจะมุ่งเน้นการกระทำที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า อันนำไปสู่ความพึงพอใจที่ได้รับบริการนั้น ในขณะที่ธุรกิจทั่วไป มุ่งขายสินค้าที่ลูกค้าชอบ และทำให้เกิดความพึงพอใจที่ได้เป็นเจ้าของสินค้านั้น (จิตตินันท์ เศษะคุปต์, 2549)

ความสำคัญของงานบริการ

การบริการที่ดีจะช่วยให้กิจการประสบความสำเร็จในที่สุด ดังนั้นความสำคัญของการบริการสามารถแบ่งเป็น 2 ประเด็น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543)

1. ความสำคัญต่อผู้ให้บริการ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 งานบริหารบุคลากรที่ปฏิบัติงานบริการ โดยเฉพาะผู้ที่ให้บริการส่วนหน้าเนื่องจากเป็นบุคคลที่ปฏิสัมพันธ์กับผู้มารับบริการ โดยตรงเริ่มตั้งแต่การต้อนรับผู้ที่เข้ามาติดต่อจนกระทั่งบริการต่าง ๆ สิ้นสุดลง การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริการจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานบริการตระหนักถึงการปฏิบัติตนต่อผู้รับบริการด้วยจิตสำนึกของงานที่ให้บริการ และพัฒนาศักยภาพมีดังนี้

- รับรู้เป้าหมายของงานที่ให้บริการที่ถูกต้อง โดยมุ่งเน้นที่ตัวลูกค้า หรือผู้บริ โภคเป็นศูนย์กลางของการบริการด้วยการกระทำเพื่อการตอบสนองความต้องการของลูกค้า และทำให้ลูกค้ามาใช้บริการพึงพอใจเป็นสำคัญ

- เข้าใจ และยอมรับพฤติกรรมของลูกค้าหรือผู้ที่ใช้บริการ

- ตระหนักถึงบทบาท และพฤติกรรมของการบริการที่ผู้บริการพึงปฏิบัติ ซึ่งเป็นภาพลักษณ์เบื้องต้น ที่สามารถทำให้ผู้รับบริการประทับใจใช้บริการจนเป็นลูกค้าประจำ

- วิเคราะห์ความต้องการของผู้รับบริการ และคุณลักษณะของการบริการที่สร้างความประทับใจแก่ผู้รับบริการรวมทั้งการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าซึ่งเกิดขึ้นตลอดเวลาและจำเป็นต้อง

อาศัยการฝึกฝนทักษะในการแก้ปัญหาเพื่อมิให้ผู้รับบริการเกิดความไม่พอใจในการบริการที่ได้รับ

1.2 ผู้ประกอบการ ปัจจุบันผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าและบริการต่างตระหนักถึง

ความสำคัญของการบริการมากขึ้น และหันมาให้บริการเป็นกลยุทธ์การแข่งขันทางการตลาดที่นับวัน จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริการจะช่วยให้ผู้บริหารการบริการ สามารถสร้างความเป็นเลิศในการดำเนินการบริการด้วยคุณภาพของการบริการที่ยอดเยี่ยมได้ ดังนี้

- ตระหนักถึงความสำคัญของลูกค้าเป็นอันดับแรก และรู้จักสำรวจความต้องการของลูกค้าในการเลือกซื้อสินค้า และบริการต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้วางแผน และการปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

- เห็นความสำคัญของบุคลากรซึ่งมีบทบาทสำคัญที่จะดึงผู้บริโภคให้มาเป็นลูกค้าประจำขององค์กรด้วยการสนับสนุน และเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาศักยภาพในการบริการอย่างทั่วถึงทั้งในด้านความรู้ และทักษะการบริการที่มีคุณภาพ

- เข้าใจกลยุทธ์การบริการต่าง ๆ ที่สามารถใช้เป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพโดยมุ่งเน้นการพัฒนานุคลากรที่มีคุณภาพ การสร้างเอกลักษณ์ในการบริการที่ประทับใจ การบริหารองค์กรที่มีประสิทธิภาพ และการใช้เทคโนโลยีการบริการที่ทันสมัย

- วิเคราะห์ปัญหาข้อบกพร่อง และแนวโน้มของการบริการเพื่อการปรับปรุงแก้ไข และกำหนดทิศทางของการบริการที่ตลาดต้องการได้

2. ความสำคัญต่อผู้รับบริการ ถึงแม้ธุรกิจบริการจะให้ความสำคัญอย่างมากกับลูกค้า หรือผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจเลือกซื้อ หรือใช้บริการต่าง ๆ และพยายามทุกวิถีทางที่จะสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ลูกค้า ดังนั้น ลูกค้าจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้บทบาท และขอบเขตความเป็นไปได้ของการใช้บริการที่เหมาะสมด้วยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริการจะช่วยให้ผู้ใช้บริการเข้าใจกระบวนการบริการ และสามารถคาดหวังการบริการที่จะได้รับอย่างมีเหตุผลตามข้อจำกัดของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

- รับรู้ และเข้าใจลักษณะของงานบริการว่าเป็นงานหนักที่จะต้องพบกับคนจำนวนมาก และตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้มารับบริการอยู่ตลอดเวลาอันส่งผลให้การบริการบางครั้งอาจไม่รวดเร็วทันกับความต้องการของผู้รับบริการทุกคนในเวลาเดียวกันได้ซึ่งผู้ใช้บริการจำเป็นต้องคาดหวังการบริการในระดับที่มีความเป็นไปได้ตามลักษณะของงานบริการต่าง ๆ

- ตระหนักถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บริการผู้ที่แสดงเจตนาในการรับบริการควรมีมารยาทที่ดี และใช้คำพูดที่ชัดเจนเข้าใจง่ายในการระบุความต้องการการบริการเมื่อผู้ให้บริการเข้าใจ และเสนอการบริการที่ถูกต้องใจผู้รับบริการก็จะทำให้เกิดความรู้สึก และทัศนคติที่มีต่อการบริการ

กระบวนการบริการ

กระบวนการบริการต้องมีผู้รับบริการเข้ามามีส่วนร่วมด้วยนั้น ทำให้เป็นเรื่องยากที่จะควบคุมการบริการให้ได้มาตรฐาน เนื่องจากการบริการเกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกันกับที่ผู้รับบริการใช้บริการ ดังนั้นหากเกิดข้อผิดพลาดในการบริการขึ้นก็จะทำให้ผู้รับบริการเกิดความไม่พอใจทันที นอกจากนี้ผู้รับบริการ และบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ด้วยในเวลา และสถานที่ของกรก็มีบทบาทสำคัญต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการด้วยเช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น ในระหว่างที่มัคคุเทศก์กำลังอธิบายสถานที่ท่องเที่ยวอยู่นั้น หากนักท่องเที่ยวคนอื่น ๆ ส่งเสียงดังรบกวน ย่อมทำให้นักท่องเที่ยวหลายคน ไม่ได้ยินสิ่งที่มัคคุเทศก์กำลังอธิบาย ทำให้ความพึงพอใจในการใช้บริการนำเที่ยวลดน้อยลง จะเห็นได้ว่า ลักษณะของการบริการมีความแตกต่างจากสินค้าโดยทั่วไปอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งลักษณะเหล่านี้ทำให้เกิดข้อจำกัดบางประการในการดึงดูดให้ผู้รับบริการตัดสินใจใช้บริการ และได้รับความพึงพอใจอย่างสูงสุดจากการบริการ (สมิต สัจฉกร, 2554)

อภิปราย

สรุปได้ว่าบทความนี้ การใช้หลักธรรมาภิบาลในงานบริการบริษัทเอกชน ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการดำเนินการ และขั้นตอนเพื่อต้องการทราบความแตกต่างของการปฏิบัติตามเกณฑ์ธรรมาภิบาลในบุคลากรในบริษัทเอกชน งานบริการเป็นงานด้านการสร้างความพึงพอใจ และความประทับใจให้กับลูกค้าผู้มาติดต่อ การบริการที่ดีย่อมมีผลดีต่อการปฏิบัติงาน ความล้มเหลวในการบริการถือเป็นผลเสียอย่างร้ายแรงหากไม่ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ดังนั้น ผู้รับผิดชอบในการให้บริการต้องระลึกอยู่เสมอว่า การบริการที่ดีต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้ให้บริการที่ดี และมีคุณภาพ ต้องอาศัยเทคนิค กลยุทธ์ ทักษะ โดยการเอาชนะใจลูกค้า และบุคคลผู้มาติดต่อขอใช้บริการ จึงถือได้ว่างานด้านการบริการ ถือเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งในปัจจุบัน ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลตามหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่ากับการปฏิบัติตามเกณฑ์ธรรมาภิบาลของบุคลากรในบริษัทเอกชน สามารถกล่าวได้ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรมการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริการบริษัทเอกชน ด้านหลักนิติธรรมในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีการพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า บุคลากรในบริษัทเอกชนยอมรับและปฏิบัติตามกฎระเบียบ และข้อบังคับ ที่บริษัทเอกชนได้กำหนดขึ้น บุคลากรในบริษัทเอกชนจะคิดถึงตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ของตนเอง เข้าใจกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มีส่วนร่วมพิจารณา กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ที่นำมาใช้ในบริษัทเอกชน

หลักคุณธรรมการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริการบริษัทเอกชน ด้านหลักคุณธรรมในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีการพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า มีการส่งเสริมให้บุคลากรขยันขันแข็งในการปฏิบัติงานด้วยวิธีหลากหลาย มีการเสริมสร้างระเบียบวินัยในบริษัทเอกชนแก่บุคลากร เมื่อมีปัญหา หรืออุปสรรคในการทำงาน ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของบริษัทเอกชน บุคลากรในบริษัทเอกชน ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม และบุคลากรในบริษัทเอกชนได้รับความเป็นธรรมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

หลักความโปร่งใสการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริการบริษัทเอกชน หลักความโปร่งใสคือหลักการ และแนวทางการบริการงานแบบโปร่งใส ซึ่งเชื่อว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งในหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งนี้เพื่อผลักดันให้องค์กรเป็นหน่วยงานที่มีการปฏิบัติงานด้วยความจริงใจ ตรงไปตรงมา ผู้นำมีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกของความโปร่งใส อันจะมีผลจูงใจให้บุคลากรทำงานด้วยความสบายใจ มีความสุขในการทำงาน และมีจิตสำนึกที่ดีทั้งต่อองค์กร ต่อเพื่อนร่วมงาน และต่อผู้ใช้บริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน เป็นหน่วยงานที่ใสสะอาด ปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน และเป็นที่ยอมรับศรัทธาของประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง

หลักความมีส่วนร่วมการบริการแบบมีส่วนร่วม คือ การที่บุคคลในองค์กรหรือต่างองค์กรได้ร่วมกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และสำเร็จ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมนั้น ๆ จะอยู่ในขั้นตอนใด ๆ ก็ตาม โดยขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ข้อจำกัดขององค์กรในแต่ละกระบวนการของการดำเนินการบริการเป็นเกณฑ์ เป็นเหตุผลที่จำเป็นต่อการบริการหรือการจัดการองค์กร คือ 1.ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง 2.กระบวนการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวางและเกิดการยอมรับได้ 3.เป็นหลักการของการบริหารที่เป็นผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ด้วยเหตุผลวิวัฒนาการเพื่อความคิด การระดมความคิด ซึ่งนำไปสู่ การตัดสินใจ 4.ลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้งได้

หลักความรับผิดชอบความพร้อมรับผิดชอบเป็นคุณสมบัติ หรือทักษะที่พึงอันแสดงออกเพื่อเป็นตัวชี้การได้รับมอบหมายภารกิจ ที่จะนำไปปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเพิ่มประสิทธิผลของการจัดการหลักการรับผิดชอบ เป็นองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล และเป็นหลักการที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในระบบราชการ หลักการดังกล่าวเป็นหลักการที่นักวิชาการให้ความหมายที่แตกต่างกัน แต่เป็นหลักการที่จำเป็น และต้องพัฒนาการปฏิบัติใช้ให้เป็นรูปธรรมในสังคมไทย

หลักความคุ้มค่าความคุ้มค่าในการบริการ คือ การดำเนินการที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน และงบประมาณที่ต้องใช้ และการดำเนินการนั้นมีการปฏิบัติที่บรรลุเป้าหมาย ภายในระยะเวลาที่กำหนด ใช้งบประมาณต่ำ การดำเนินการนั้นเปิดเผย และเที่ยงธรรม สะดวกรวดเร็ว มีความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดขององค์กร และบรรลุเป้า

สรุป

ธรรมาภิบาลในภาคเอกชน มาปรับใช้ในการบริการขององค์กรถือเป็นเรื่องที่มีประโยชน์ และมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในองค์กรภาคเอกชนปัจจุบัน ที่มีการแข่งขันกันสูง มีการเปิดเสรีในด้านต่าง ๆ การที่องค์กรภาคเอกชนจะทำการค้าต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้นั้นสิ่งสำคัญหลายประการก็คือกิจการเหล่านั้นจะต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดีต้องมี หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าองค์กรของภาคเอกชนที่มีความตื่นตัว และให้ความสำคัญในการนำหลักการดังกล่าวมาปรับใช้ในการบริการองค์กรอย่างจริงจัง ซึ่งแท้ที่จริงองค์กรภาคเอกชนที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียนก็สามารถนำหลักการของธรรมาภิบาล ไปประยุกต์ใช้ได้เช่นเดียวกัน อาทิในด้านความโปร่งใสในการบริการงาน องค์กรจะต้องมีระบบการตรวจสอบที่เข้มแข็งโดยการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ เข้ามีส่วนร่วมในการร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานขององค์กร การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบด้านการมีส่วนร่วมองค์กรจะต้องเปิด โอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ เข้ามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการมีการรับฟังความคิดเห็น ร่วมกันปรึกษาหารือในการบริการองค์กร รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ขององค์กร ด้านความรับผิดชอบต่อ องค์กรจะต้องรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ อาทิ ลูกค้า พนักงาน หรือปัจจุบันองค์กรหันมาให้ความสำคัญกับหลักความรับผิดชอบ

ต่อสังคม ซึ่งหากองค์การภาคเอกชนนำหลักการดังกล่าวมาปรับใช้ก็จะส่งผลดีต่อองค์การรวมทั้งต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย และที่สำคัญก็คือองค์การจะมีการเติบโตอย่างมั่นคง และยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ. (2545). **ธรรมาภิบาลการบริหารการจัดการ** โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีวัดผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- จุฑารัตน์ สีสูงเนิน. (2554). **ธรรมาภิบาลและงานที่ดี**.
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์พลอย สืบวิเศษ. (2561). **ธรรมาภิบาล**.
- सानิตย์ หนูนิล. (2559). **ธรรมาภิบาลในงานบริการของภาคเอกชน** ชื่อเว็บไซต์ : www.resource.lib.su.ac.th
- ปิยะนาถ สิงห์ชู. (2556). **องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล** ชื่อเว็บไซต์ : www.gotoknow.org
- จิตตินันท์ เฉชะคุปต์. (2549). **เจตคติและความพึงพอใจในการบริการ** ชื่อเว็บไซต์ : <http://www.slideshare.net/risa021040/is-32126832>
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2543). **ความสำคัญของงานบริการ**
- สมิต สัชฌุกร. (2554). **กระบวนการบริการ** พิมพ์ครั้งที่ 6 สำนักพิมพ์สายธาร พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์เดือนตุลา

บทบาทของเจ้าหน้าที่ทรัพยากรมนุษย์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 Roles of Human Resource Staff in the Era of Thailand 4.0

ศรัณย์พร ไกรทอง¹ / วิไลลักษณ์ เรืองสม²

Saranphon kaitong / WilaiIuk Ruangsom

¹สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

²สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม
ราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างมาก รอบตัวมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว องค์กรต่างต้องปรับตัวให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งประเทศไทยได้ประกาศยุทธศาสตร์ไทยแลนด์ 4.0 เพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ และเพื่อปรับตัวให้เข้าสู่โลกยุคดิจิทัลทันกับการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด เป็นโอกาสในการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ แต่ในทางกลับกันก็ปิดโอกาสสำหรับงานบางอย่างที่อาจจะไม่มีความจำเป็นหรือลดบทบาททรัพยากรมนุษย์และเปิดโอกาสให้กับเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาทำงานแทนมนุษย์ ซึ่งเทคโนโลยีเป็นหัวใจสำคัญของฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ต้องปรับตัวตาม โดยการอัปเดตความรู้ใหม่ๆ สม่ำเสมอ ไปจนถึงการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์กับการทำงานของฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำหรับฝ่ายทรัพยากรมนุษย์หลายต่อหลายอย่างนั้นนำมาซึ่งการปรับตัวให้เข้าสู่ยุคทรัพยากรมนุษย์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยเช่นกัน

คำสำคัญ: บทบาทของเจ้าหน้าที่, ทรัพยากรมนุษย์, ไทยแลนด์ยุค 4.0

Abstract

Today technology has made great progress. The surroundings changed rapidly. Organizations must adapt to the changes that occur. Thailand has announced the strategy of Thailand 4.0 for use in the development of the country. And to adapt to the digital world to keep up with the leapfrog technological advancement It is an opportunity for innovation, but on the other hand, it closes opportunities for jobs that may not be necessary or reduces the role of human resources and allows new technologies to replace human beings. Which technology is the heart of the human resource department in the era of Thailand 4.0 that the human resource department has to adapt to By regularly updating new knowledge to bring new innovations to benefit the work of the human resource department. It made many changes for the human resources department, which also brought about the adaptation to the human resource era in Thailand 4.0.

Keywords: staff role, human resources, Thailand 4.0

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างมาก รอบตัวมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์มากขึ้น เพราะนี่คือพลังสำคัญที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จและก้าวไปข้างหน้าได้อย่างไร้ขีดจำกัด เมื่อโลกก้าวสู่ยุคดิจิทัลมากขึ้นเรื่อย ๆ องค์กรต่างต้องปรับตัวให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ตามมาก็คือเรื่องของการปฏิวัติทางอาชีพ อย่างที่เราคุ้นเคยแล้วว่าหนึ่งในฝ่ายที่ต้องปรับตัวมากที่สุดหรือเปลี่ยนโฉมหน้าแผนกตลอดจนปรับกลยุทธ์แบบพลิกหน้ามือเป็นหลังมือ ก็คือฝ่ายทรัพยากรมนุษย์หรือที่เข้าใจกันว่า HR นั่นเอง ทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรถือเป็นสิ่งสำคัญสู่ความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ ถ้าหากทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรไม่สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เหล่านั้นได้จะกลายเป็นความสูญเปล่าจากการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า แต่หากใช้เทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่าก็จะกลับกลายเป็นข้อดีของการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ ทั้งต่อการทำงานของฝ่าย HR เอง ไปจนถึงตัวพนักงานในองค์กร ตลอดจนตัวองค์กรเองที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งการก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลนั้นทำให้ฝ่ายทรัพยากรบุคคล มีบทบาทที่ปรับเปลี่ยนไปอย่างมากในยุคไทยแลนด์ 4.0 (ชาดา ราชกิจ, 2019)

บทบาทฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ ในยุคดิจิทัลนั้นจะต้องทำงานเป็นฝ่ายรุก ตั้งแต่การสร้างกลยุทธ์ในการสรรหาและบริหารทรัพยากรมนุษย์ ไปจนถึงควบคุมดูแลค่าตอบแทนและการเข้า-ออกงานองค์กรสมัยใหม่ได้ให้ความสำคัญแก่งานทรัพยากรมนุษย์ในลำดับต้น ๆ เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์เปรียบเสมือนวัตถุดิบที่ช่วยให้ทุกกิจกรรมและทุกหน้าที่ในองค์กรสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์จำเป็นจะต้องอัพเดทและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในบทบาทของตนเองในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (อนิวัช แก้วจางนงค์, 2554)

การเปลี่ยนแปลงประเทศไปสู่ 4.0 ต้องการเปลี่ยนการทำธุรกิจ คือเน้นการสร้างสรรคสิ่งใหม่มากกว่าการแข่งขันในอุตสาหกรรมเดิม ๆ หรืออีกอย่างหนึ่งคือธุรกิจไทยต้องมีแบรนด์ในระดับโลกเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มหรือรายได้เข้าสู่ประเทศที่จะขยายขอบเขตกว้างขึ้นจากห่วงโซ่อุปทานที่เคยเป็นผู้รับจ้างผลิตมาเป็นเจ้าของนวัตกรรม (เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์, 2018)

บทความวิชาการนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับบทบาทของเจ้าหน้าที่ทรัพยากรมนุษย์ของในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยนำทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยีมาอธิบายในเนื้อหาในบทความวิชาการนี้

การบริหารทรัพยากรมนุษย์

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management: HRM) เดิมเรียกกันว่าการบริหารงานบุคคล (Personnel Management) แต่เมื่อโลกธุรกิจปัจจุบันมีความเจริญเติบโตขยายตัวมากขึ้น กรอบแนวคิดด้านงานบุคคลจึงจำเป็นต้องขยายและพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งนักวิชาการส่วนใหญ่ไม่ได้มองว่าบุคลากรในองค์กรเป็นเพียงผู้รับคำสั่งตามที่มอบหมายเท่านั้น ในบทบาทใหม่บุคลากรมีฐานะเป็นทรัพยากรขององค์กร หรือในปัจจุบันเรียกว่า “ทุนมนุษย์” ที่มีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาระงานต่าง ๆ ขององค์กรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างความสำเร็จ ความเจริญเติบโตก้าวหน้าให้แก่องค์กร ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้การบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นที่ยอมรับและมีความสำคัญยิ่งต่อองค์กร ในส่วนของความหมายตามที่นักวิชาการให้ไว้ มีดังนี้

พยอม วงศ์สารศรี (2545) กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ดำเนินการสรรหา คัดเลือก และบรรจุบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้าปฏิบัติงานในองค์กรพร้อมทั้งใส่ใจพัฒนา บำรุงรักษาให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดีในการปฏิบัติงาน และยังรวมถึงการแสวงหาวิธีการที่ทำให้

บุคลากรในองค์กรที่ต้องพ้นจากการปฏิบัติงานด้วยเหตุพหุผลภาพ เกษียณอายุ หรือเหตุอื่นใดในงานให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

เสนาะ ดิเยาว์ (2545) กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การจัดระเบียบดูแลบุคลากรให้ปฏิบัติงานเพื่อให้บุคลากรได้ใช้ประโยชน์จากความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคลากรให้ได้มากที่สุด อันเป็นผลทำให้องค์กรอยู่ในฐานะได้เปรียบทางการแข่งขัน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับบุคลากร ตั้งแต่ระดับสูงสุดและต่ำสุด รวมตลอดถึงการดำเนินการต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกคนในองค์กร

दनัย เทียนพุด (2546) กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การจัดการในเรื่องทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร เช่น เรื่องการสรรหา การพัฒนา การรักษา และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรบุคคล ให้สามารถพัฒนาทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจและเทคโนโลยียุคใหม่ รวมถึงการตอบสนองความต้องการเฉพาะบุคลากรให้มากที่สุดด้วยเทคโนโลยีและวิทยาการด้านต่าง ๆ

จากความคิดผู้เขียนสรุปได้ว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่มีกลยุทธ์ในการดำเนินการสรรหา คัดเลือก บุคลากรที่จะทำให้องค์กรได้รับพนักงานที่มีความรู้ ความสามารถในด้านงานของแต่ละบุคคลในการเข้ามาปฏิบัติงานในองค์กร เพื่อสร้างความเจริญเติบโตให้กับองค์กร และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันอยู่เสมอ

กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์

การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

1. การได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์ (Acquisition)
2. การรักษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Retention & Development)
3. การพ้นจากองค์กรหรือการทำงาน (Separation or retirement)

การได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์

มีกิจกรรมในกระบวนการให้ได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์อยู่ 4 กิจกรรมสำคัญ คือ

1. การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (HR. Planning) โดยมีกระบวนการที่สำคัญอยู่ 5 ขั้นตอนคือ

1.1 กำหนดกรอบอัตรากำลัง (Profiling) เป็นการประเมินว่าในรอบ 2-3 ปีข้างหน้าขนาดขององค์กรหรือโครงสร้างขององค์กรจะเล็กลงหรือขยายขึ้น หากขยายขึ้นจะต้องรับคนเพิ่มกี่อัตรา ความรู้ ความสามารถ หรือคุณสมบัติของคนที่จะรับนั้นเป็นอย่างไร มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ทางด้านเทคโนโลยี ตลาดและการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ อย่างไรบ้าง

1.2 ประเมินการจำนวน (Estimating) เป็นการคำนวณจำนวนบุคลากรที่จะรับเพิ่มตามกรอบอัตรากำลังของโครงสร้างที่จะขยายหรือเปลี่ยนแปลง เช่น องค์กรต้องมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อแข่งขันกับคู่แข่ง แต่นักออกแบบขององค์กรมีเพียง 2 คน จำเป็นต้องขยายโครงสร้างของหน่วยออกแบบให้สามารถรองรับสถานการณ์การแข่งขันให้ได้ใน 2 ปีข้างหน้า จึงกำหนดกรอบอัตรานักออกแบบเพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาระยะเวลา 2 ปีแล้วจึงประมาณการว่าควรเพิ่มอัตรานักออกแบบปีละ 2 คน

1.3 การจัดทำประวัติ (Inventorying) หลังจากกำหนดกรอบแล้วอาจจะพบว่าบางฝ่ายหรือบางหน่วยงานอาจต้องลดอัตราลง ส่วนที่ลดลงนี้อาจมีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งที่จะเพิ่มก็ได้ ดังนั้นการจัดทำประวัติบุคลากรจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเปลี่ยนตำแหน่งงาน หรือส่งเสริมให้คนภายใน (Internal Source) ได้รับตำแหน่งงานสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาฝึกอบรมหรือเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์

1.4 การคาดการณ์ (Forecasting) บุคลากรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องเตรียมการรองรับให้ได้ เช่น จะลาออก จะเกษียณอายุ คลอดบุตร หรือโอนย้าย จำนวนเท่าใด การเปลี่ยนแปลงนี้จะมีผลกระทบต่อภาระงานขององค์กรอย่างไร ต้องเตรียมการรองรับอย่างไร เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง

1.5 การวางแผน (Planning) นำข้อมูลทั้ง 4 ข้างต้น และนโยบายขององค์กรมาประเมินสถานการณ์ กำหนดหัวข้อปัญหา หรือหัวข้อที่จะพัฒนา กำหนดวัตถุประสงค์ที่จะแก้ปัญหานั้น ๆ หรือที่จะพัฒนา แล้วจึงกำหนดวิธีการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ และนำแผนที่วางไว้ไปปฏิบัติหรือไปสรรหาบุคลากรต่อไป

2. การสรรหาทรัพยากรมนุษย์ (HR Recruitment) เป็นการนำแผนมาสู่การปฏิบัติโดยการประกาศเชิญชวนผู้สนใจให้มาสมัคร ซึ่งอาจสรรหาจากทรัพยากรภายในองค์กรหรือภายนอกองค์กรก็ได้ แต่ต้องให้เหมาะสมกับหน้าที่งาน สำหรับบุคคลที่จะสมัครเข้าทำงานก็จำเป็นต้องเตรียมตัวเข้ารับการคัดเลือก การสอบแข่งขัน การสัมภาษณ์ หรือวิธีการอื่น ๆ ตามแต่ที่จะกำหนดไว้ในแผน

3. การคัดเลือก (HR Selection) เมื่อผู้สนใจสมัครเข้ารับการคัดเลือกก็อาจเป็นไปได้ว่า ไม่มีผู้เหมาะสมต่อตำแหน่ง หรือมีผู้เหมาะสมหลายคนแต่มีตำแหน่งรองรับจำกัด ก็ต้องทำการคัดเลือก โดยอาจใช้วิธีการทดสอบหรือการวัดหลาย ๆ แบบรวมกัน ซึ่งมักจะเป็นการวัดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้น ๆ และทัศนคติที่มีต่องานที่จะทำ หรืออาจกล่าวได้ว่าอาจจำเป็นต้องวัดทั้ง

สติปัญญา เขาวินิจฉัยไหวพริบ และอารมณ์ของผู้สมัครประกอบกันวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานมักคำนึงถึงบุคลิกภาพและความสามารถที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1) การตรวจสอบประวัติจากเอกสารหรือบุคคลอ้างอิงหรือแหล่งข้อมูลปฐมภูมิอื่น ๆ ของผู้สมัคร เพื่อประเมินประวัติเบื้องต้นต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ การทำงาน ผลงานดีเด่น หรือข้อมูลด้านลบที่อาจเป็นผลเสียต่อการทำงาน

2) การสัมภาษณ์เพื่อดูบุคลิกภาพและประเมินทักษะการติดต่อสื่อสารหรือการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

3) การทดสอบความรู้ เพื่อประเมินว่าคุณวุฒิที่มีอยู่ตามประวัติการศึกษานั้น ทำให้บุคคลมีความสามารถในการคิดหรือไม่ ตามปกติภาคราชการมักกำหนดให้สอบข้อเขียนในสองหมวด คือ หมวดความรู้ทั่วไป และหมวดความรู้เฉพาะตำแหน่ง แต่ในภาคเอกชนอาจมีวิธีการทดสอบความรู้ที่แตกต่างกันออกไป

4) การทดสอบภาคปฏิบัติ เพื่อประเมินว่าบุคคลจะมีความสามารถปฏิบัติงานในระดับที่กำหนดหรือในระดับมาตรฐาน หรือเพียงพอต่อการทำงานในตำแหน่งที่จะรับเข้ามาเป็นพนักงานหรือไม่ เช่น การใช้ภาษา การใช้เครื่องมือ การใช้เทคนิควิชาชีพที่จบการศึกษามาอยู่ในระดับที่เหมาะสมหรือไม่ ตามปกติภาคราชการให้ทดลองปฏิบัติงานไม่ต่ำกว่า 6 เดือน ส่วนภาคเอกชนจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย

5) การทดสอบทางจิตวิทยา เพื่อประเมินว่าบุคคลมีเขาวินิจฉัยไหวพริบในการแก้ปัญหาหรือไม่ มีความถนัดเหมาะสมกับบุคลิกภาพอย่างไรหรือถนัดงานแบบใด มีแรงจูงใจที่จะทำงานแบบใด มีทัศนคติต่อการทำงานที่จะทำอย่างไร

4. การปฐมนิเทศ (Orientation) การแนะนำให้เข้าใจวัฒนธรรมขององค์กรระบบการทำงาน และธรรมเนียมปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคลากรที่รับเข้ามาใหม่หรือที่เปลี่ยนงานใหม่ หากการปฐมนิเทศไม่ชัดเจนหรือไม่ครอบคลุมเนื้อหาสาระในส่วนที่บุคคลต้องเข้าไปเกี่ยวข้องหรือทำงานตั้งแต่นั้น จะก่อให้เกิดปัญหาในภายหลังได้ เพราะสิ่งที่เขาคาดหวังต่องานที่จะทำอาจจะไม่ตรงกับสภาพงานที่แท้จริงจนปรับตัวเองเข้ากับงานไม่ได้

การได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์ประกอบไปด้วยกิจกรรมที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ คือ การกำหนดกรอบอัตรากำลัง,การคำนวณบุคลากรที่จะรับเพิ่ม,การคาดการณ์ 2) การสรรหาทรัพยากรมนุษย์ คือ การประกาศเชิญชวนผู้ที่สนใจในตำแหน่งงานนั้นๆ 3) การคัดเลือก คือ การคัดเลือกคนที่เหมาะสมกับตำแหน่งงานที่เปิดรับสมัคร 4) การปฐมนิเทศ คือ การแนะนำให้เข้าใจกับกระบวนการทำงานหรือวัฒนธรรมในองค์กร

การรักษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

มีกิจกรรม 3 อย่าง คือ

1. การวัดเพื่อประเมินผลงาน (Performance Measurement) การตรวจวัดควบคุมคนให้ทำงานตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพในระยะเวลาที่กำหนด ว่าเหมาะสมกับมาตรฐานที่กำหนด และเหมาะสมกับรายได้ที่คนได้รับจากองค์กรหรือไม่ ตลอดจนใช้พิจารณาศักยภาพของคนในการทำงานในตำแหน่งที่สูงขึ้นไป เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงเป้าหมายของบริษัท หรือการทำงานของคนให้เหมาะสมในอนาคต

2. การอบรมและการพัฒนา (Training & Development) การที่องค์กรมีความประสงค์ให้พนักงานมีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้น เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานในอนาคตซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนและวิธีการใหม่ มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้รายละเอียดและลักษณะของงานเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์งานนอกจากบอกรายละเอียดของงานแล้ว ยังมีเรื่องคุณสมบัติของบุคคลที่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน และเมื่อใดก็ตามที่องค์กรไม่สามารถสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติตามตำแหน่งงานได้ครบถ้วนร้อยเปอร์เซ็นต์ การฝึกอบรมและหรือการพัฒนาจะเข้ามามีบทบาททันที เพื่อเพิ่มเติมในความรู้และทักษะที่จำเป็นหรือขาดหายไปข้อมูลเหล่านี้ฝ่ายบุคคลจะนำมาจัดทำแผนหรือ โครงการฝึกอบรมและพัฒนาต่อไป

3. การบริหารค่าตอบแทน (Compensation Administration)

1. เงินเดือน (Salary) หมายถึง จำนวนเงินที่บุคคลได้รับเป็นการตอบแทนการทำงานถือเป็นเกณฑ์การจ่ายเหมาเป็นรายเดือนและถือเป็นรายได้ประจำ เราเรียกกันว่า White - collar or Professional ส่วนประกอบของค่าจ้างตามแนวความคิดใหม่ การบริหารค่าจ้างสมัยใหม่ก็จะเขียนได้เป็นสมการดังต่อไปนี้

การบริหารค่าจ้าง = เงินเดือน + ผลประโยชน์และบริการ + ค่าตอบแทนทางสังคม

2. ส่วนประกอบของการบริการค่าจ้างสมัยใหม่ประกอบไปด้วยค่าจ้างดังต่อไปนี้

2.1 ค่าจ้างที่เป็นรูปเงิน (Money pay) นักบริหารจึงถือเอาเงินหรือสวัสดิการที่ต้องจ่ายให้พนักงานเป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารค่าจ้างและเงินเดือน

2.2 ค่าจ้างที่เป็นรูปความสำคัญของงาน (Power pay) ค่าจ้างที่มีได้จ่ายเป็นรูปเงินทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ สินจ้างรางวัลที่จ่ายตอบแทนพนักงานในรูปความสำคัญของงานที่เขาปฏิบัติอยู่

2.3 ค่าจ้างที่เป็นรูปตำแหน่งงานที่ได้รับเลื่อนให้สูงขึ้น (Authority pay)

2.4 ค่าจ้างในรูปสถานภาพที่ฝ่ายบริหารยกย่อง (Status pay)

3. ค่าจ้างในรูปองค์การที่มีหลักการที่ดี (Meta-goals pay)

3.1 หลักความพอเพียง (Adequacy) คือ การจ่ายค่าจ้างขั้นต่ำให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด จะต้องพอเพียงที่ลูกจ้างจะยังชีพอยู่ได้โดยเฉลี่ยทั่ว ๆ ไป

3.2 หลักความยุติธรรม (Equity)

3.3 หลักดุลยภาพ (Balance) หมายถึง ความเหมาะสมระหว่างค่าจ้างและผลประโยชน์อื่น ๆ ระหว่างค่าจ้างที่เป็นเงินและที่เป็นค่าทางสังคม

3.4 หลักควบคุม (Control) การควบคุมต้นทุนค่าใช้จ่ายเป็นสิ่งจำเป็น เพราะการลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยและการประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพเป็นหัวใจของการบริหาร การควบคุมจึงเป็นหลักการของการวางแผนและบริหารเงินเดือน

3.5 หลักความมั่นคง (Security) ความมั่นคงของพนักงานทั่วไป หมายถึง การจัดให้มีการประกันสุขภาพ เกษียณอายุ ทูพพลภาพ เจ็บป่วยหรือตายเนื่องจากอุบัติเหตุในงาน การว่างงาน ส่วนความมั่นคงของพนักงานระดับสูงและฝ่ายจัดการก็อยู่ที่การที่หลักทรัพย์ที่ดินและบ้าน

3.6 หลักล่อใจในการทำงาน (Incentives)

3.7 หลักการต่อรองค่าจ้างแลกค่าเหนื่อย (Pay-and-Effort Bargain)

3.8 หลักการยอมรับ (Acceptability)

การพ้นจากองค์การหรือการทำงาน

มีกิจกรรม 3 อย่าง คือ

1. การสัมภาษณ์เมื่อพ้นจากองค์การ (Exit Interviews) จะทำให้ได้ข้อมูลจากกำลังผู้ที่พ้นจากองค์การเพื่อนำไปปรับปรุงระบบการทำงานขององค์การได้เป็นอย่างดี ข้อมูลเหล่านี้บางประเทศกำหนดให้เป็นความลับ ห้ามมิให้เปิดเผยถึงแหล่งข้อมูล หรือตัวผู้ให้สัมภาษณ์

2. การช่วยหางานใหม่ (Outplacement) ในกรณีที่ออกจากงานในขณะที่ยังมีความสามารถที่จะทำงานต่อไปได้ ผู้บริหารอาจจะหางานให้ทำหรือให้คำปรึกษาการหางานหรือการลงทุนได้

3. การวางแผนเกษียณอายุ (Pre-retirement Planning) เป็นการวางแผน หรือ ร่วมวางแผนกับบุคคลที่จะเกษียณอายุเพื่อเตรียมความพร้อมหรือจัดหาหลักประกันในการดำรงชีวิตในบั้นปลายของบุคคล ถือว่าเป็นมาตรการที่สามารถสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคคลได้เป็นอย่างดี

เจ้าหน้าที่ทรัพยากรมนุษย์ (HR)

ทรัพยากรมนุษย์ฝ่ายบุคคล ถ้าในกรณีทีพูดถึงในบริบทของตำแหน่งงานทรัพยากรมนุษย์เป็นแผนกที่จัดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร หน้าที่ของแผนกทรัพยากรมนุษย์ก็คือการสรรหาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรเพื่อสนับสนุนการทำงานของ แผนกอื่น ๆ และทำให้องค์กรสามารถดำเนินการได้เร็วและดีมากขึ้น

ความสำคัญของเจ้าหน้าที่ทรัพยากรมนุษย์ (HR)

ทรัพยากรมนุษย์เป็นการเฝ้าดูการเติบโตของคนในองค์กรฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ มักมีส่วนเกี่ยวข้องกับพนักงานตั้งแต่ต้นจนจบ ตั้งแต่การสรรหาบุคลากร, การเฝ้าดูการเติบโตของการทำงาน, การขึ้นเงินเดือน, ไปจนถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับองค์กร สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นความสุขอันยิ่งใหญ่ของฝ่ายทรัพยากรมนุษย์

บทบาทหน้าที่ของทรัพยากรมนุษย์ (HR)

สามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ส่วน ได้แก่

1. การวางแผนด้านทรัพยากรบุคคล
2. การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรบุคคล
3. การศึกษาเพิ่มเติมและการฝึกอบรม
4. การประเมินผล
5. แรงงานสัมพันธ์
6. การบริหารจัดการศักยภาพของบุคคล

ยุคไทยแลนด์ 4.0

Thailand 1.0 – 4.0 เป็นโมเดลในการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลไทย ซึ่งแตกต่างกันที่กลุ่มการลงทุนหลักของประเทศในขณะนั้น โดยในแต่ละยุคสมัยรัฐก็จะให้ความสนใจและส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมที่ต่างกัน ดังนี้ (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2560)

Thailand 1.0 เป็นยุคของเกษตรกรรม ซึ่งช่วงนั้นรัฐก็จะเน้นการลงทุนทางภาคเกษตรกรรม คนไทยปลูกข้าว พืชสวน พืชไร่ เลี้ยงหมู เป็ด ไก่ นำผลผลิตไปขาย สร้างรายได้และยังชีพ

Thailand 2.0 ซึ่งก็คือยุคอุตสาหกรรมเบา มีการใช้แรงงานจำนวนมากแทน ในยุคนี้เรามีเครื่องมือเข้ามาช่วย เราผลิตเสื้อผ้า กระเป๋า เครื่องดื่ม เครื่องเขียน เครื่องประดับ เป็นต้น ประเทศเริ่มมีศักยภาพมากขึ้น

Thailand 3.0 ซึ่งเป็นยุคปัจจุบัน ถือเป็นยุคอุตสาหกรรมหนักและการส่งออก มีการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น เน้นเรื่องชิ้นส่วนยานยนต์ แผงวงจรไฟฟ้าที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น และเรื่องของการลงทุน มีการขยับไปลงทุนในต่างประเทศอีกด้วย

Thailand 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายที่เปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม นับเป็นโมเดลการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในยุคนี้

เมื่อประเทศไทยเข้าสู่ยุค “ไทยแลนด์ 4.0” มีวิสัยทัศน์มุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาให้ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะภาคเศรษฐกิจและการดำเนินธุรกิจที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางดังกล่าวมากขึ้น การบริหารจัดการด้านต่าง ๆ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ควบคู่กัน ส่งผลให้ผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลงจาก SMEs รูปแบบเดิม ไปสู่ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพสูง (Smart Enterprise) และแรงงานทั่วไปกำลังพัฒนาไปสู่แรงงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและทักษะที่สูงขึ้นตามลำดับ

อภิปรายผล

บทบาทเจ้าหน้าที่ทรัพยากรมนุษย์ คือ การวางแผนในการสรรหาคัดเลือกบุคลากรและจัดสรรบุคคลให้เหมาะสมตามตำแหน่งงานเพื่อให้องค์กรทำงานอย่างราบรื่น หน้าที่สำคัญของเจ้าหน้าที่ทรัพยากรมนุษย์คือการสรรหาบุคลากรเข้ามาทำงานในองค์กร โดยฝ่ายทรัพยากรมนุษย์จะต้องสามารถประเมินผลพนักงานได้และจัดจ้างพนักงานให้ตรงตามตำแหน่งที่เหมาะสมของความสามารถของพนักงาน เพื่อนำไปสู่ของความก้าวหน้าขององค์กรการบริหารทรัพยากรมนุษย์

ทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี (Theory of acceptance Model) เป็นแบบจำลองที่ประยุกต์มาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action : TRA) เป็นทฤษฎีทางสังคมวิทยาที่ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายโดยไอเซนและฟิชบายน์ (1980) ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวได้นำเสนอว่าการตัดสินใจที่จะยอมรับเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีมาใช้จะทำให้เกิดการรับรู้ถึงประโยชน์ความง่ายในการใช้งานการรับรู้ถึงความเสี่ยงที่จะเกิดมีน้อยลงและนำไปใช้งานได้จริง การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในบริหารทรัพยากรมนุษย์จะทำให้องค์กรปรับตัวเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในบริหารทรัพยากรมนุษย์ได้ดังนี้

1. การได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์ ในกระบวนการให้ได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์อยู่ 4 กิจกรรมสำคัญ คือ กิจกรรมที่ 1.การวางแผน คือ กระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ สำหรับช่วงเวลาข้างหน้า และกำหนดสิ่งที่จะกระทำต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งการวางแผนทรัพยากรมนุษย์โดยใช้

เทคโนโลยีผ่านแอปพลิเคชัน ZOOM เป็นหนึ่งในตัวช่วยในการติดต่อสื่อสารวางแผนได้แม้จะทำงานต่างสถานที่กันผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์ที่เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก สมาร์ทโฟน สามารถรับสารได้ทั้งในรูปแบบของภาพ และเสียง กิจกรรมที่ 2. การสรรหายุค 4.0 โดยผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ เป็นช่องทางที่ดีอีกช่องทางหนึ่งในการสรรหาและคัดเลือกพนักงานในยุค 4.0 เพราะเป็นช่องทางที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากนัก อีกทั้งองค์การสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สมัครงานได้โดยผ่านสื่ออื่น ๆ การเข้าถึงกลุ่มบุคคลที่ต้องการจะสรรหา และความนิยมของแต่ละช่องทางการสรรหา กิจกรรมที่ 3. การคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุค 4.0 โดยการเชิญผู้สมัครงานมาสัมภาษณ์เบื้องต้นหรือในบางครั้งก็ดำเนินการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์ เพื่อคัดเลือกผู้สมัครที่เหมาะสมที่จะเข้ารับการสัมภาษณ์ ซึ่งการคัดเลือกผู้สมัครเบื้องต้นอาจดำเนินการผ่านออนไลน์ โดยให้ผู้สมัครงานแต่ละรายเลือกวันและเวลาที่เหมาะสมกับตนเอง เพื่อเข้ารับการสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ของฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ทางออนไลน์ ซึ่งการสัมภาษณ์ด้วยวิธีนี้จะได้รับการบันทึกทั้งเสียงและวิดีโอไว้ เพื่อใช้ในการอ้างอิงต่อไป กิจกรรมที่ 4. การปฐมนิเทศยุค 4.0 ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ การปฐมนิเทศถือเป็นกระบวนการเริ่มต้นที่สำคัญสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร การปฐมนิเทศด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้พนักงานทำความเข้าใจข้อตกลงจนเรียนรู้องค์การและการทำงานเบื้องต้นด้วยตัวเอง เพื่อลดการเสียเวลา โดยพนักงานใหม่สามารถที่จะเรียนรู้ที่ไหนหรือเมื่อไรก็ได้ ทำให้องค์การไม่ต้องเสียเวลามากในเรื่องการปฐมนิเทศเบื้องต้น เช่น ศูนย์การฝึกอบรมด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์

2. การศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

มีกิจกรรม 3 อย่าง คือ กิจกรรมที่ 1 การวัดเพื่อประเมินผลงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน (performance appraisal) เป็นเครื่องมือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญเพราะการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินความรู้ความสามารถในการทำงานของพนักงานในหน่วยงานทุกประเภท และเป็นเครื่องชี้วัดความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถของพนักงานและความคาดหวังของหน่วยงานการประเมินผลปฏิบัติงานจะทำได้ก็ต่อเมื่อมีการเก็บข้อมูลของพนักงานโดยใช้ระบบ Cloud Storage คือการจัดเก็บข้อมูลบน Cloud ผ่านทางโลกออนไลน์ ซึ่งเป็นการให้บริการโดยผู้ให้บริการของระบบ Cloud Storage จะทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาข้อมูลทั้งหมดของผู้ใช้บริการ ดูแลเรื่องการจัดเก็บข้อมูล รวมถึงระบบการประมวลผล เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลเรียกใช้งานผ่านทางโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันได้ ไม่เพียงเท่านั้น ยังรวมถึงเรื่องความปลอดภัย โดยการป้องกันไม่ให้ผู้ที่ไม่มีสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูล เข้าถึงเซิร์ฟเวอร์ที่เป็นที่จัดเก็บข้อมูลของบริษัทได้ ทำให้ระบบ Cloud Storage เป็นระบบที่อำนวยความสะดวกเรื่องการจัดเก็บข้อมูลให้กับองค์กรทั้งขนาด

เล็กและขนาดใหญ่ได้เป็นอย่างดี กิจกรรมที่ 2 การยอมรับและการพัฒนา การพัฒนาบุคลากรด้วยการฝึกอบรม จะส่งผลและเอื้ออำนวยประโยชน์ให้กับองค์กรหรือหน่วยงานได้แค่ไหน ย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และทัศนคติที่มีต่อบุคลากรผู้รับผิดชอบจัดการฝึกอบรม ถ้าสามารถจัดฝึกอบรมได้ดีมีประสิทธิภาพ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมและหลักการบริหารงานฝึกอบรมแล้ว ผู้ที่รับผิดชอบงานฝึกอบรมจะต้องมีความสามารถในการสื่อสารการใช้เทคโนโลยี เพื่อเป็นสื่อในการส่งสารในงานฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี จะต้องมีความเข้าใจหรือความชัดเจนค่อนข้างมาก ซึ่งการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการฝึกอบรม จะต้องมีการเลือกเอาเทคนิคการฝึกอบรมอย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะเทคโนโลยีแต่ละประเภทไม่ได้เหมาะกับทุก ๆ เรื่อง ผู้สอน วิทยากร หรืออาจารย์ ต้องเลือกให้เหมาะสมกับหัวข้อในการอบรมหลักสูตรนั้น ๆ เพื่อใช้ในการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเกิดผลลัพธ์อย่างที่องค์กรคาดหวัง ก็คือ เมื่อผู้รับการอบรมผ่านไปแล้วจะเกิดการเปลี่ยนแปลงมีพฤติกรรม มีการพัฒนาการทำงานใหม่ ๆ เกิดขึ้น เช่น ระบบ Computer ประกอบด้วย Hardware Software ระบบเครือข่าย ฐานข้อมูล กิจกรรมที่ 3 การบริหารค่าตอบแทน ให้มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับองค์กร เพื่อความก้าวหน้า เพื่อความอยู่รอด และเพื่อความสุขในการปฏิบัติงานของลูกจ้าง จึงต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กับนโยบายขององค์กรนั้น ๆ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์การกำหนดค่าตอบแทน ที่ได้กำหนดไว้ด้วยความยุติธรรม จะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานดียิ่งขึ้น การจ่ายค่าตอบแทนตามเวลาที่ใช้ในการทำงานเป็นการจ่ายค่าตอบแทนโดยกำหนดอัตราค่าตอบแทนตามเวลาที่ใช้ในการทำงาน อาจเป็นต่อชั่วโมง ต่อวัน ต่อสัปดาห์ เช่น คิดจากอัตราต่อเวลาคูณด้วยชั่วโมงจริงในการทำงาน หรือจ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน ทั้งนี้แล้วแต่ความเหมาะสมตามสภาพและประเภทของงานที่ปฏิบัติ

3. การพ้นจากองค์การหรือการทำงาน

มีกิจกรรม 3 อย่าง คือ กิจกรรมที่ 1 การสัมภาษณ์เมื่อพ้นจากองค์การ จะทำให้ได้ข้อมูลจากผู้ที่กำลังจะพ้นจากองค์การเพื่อนำไปปรับปรุงระบบการทำงานขององค์การ ได้อย่างดี ข้อมูลเหล่านี้ในบางประเทศกำหนดให้เป็นความลับ ห้ามมิให้เปิดเผยถึงแหล่งข้อมูล หรือตัวผู้ให้สัมภาษณ์ กิจกรรมที่ 2 การช่วยหางานใหม่ สำหรับยุคไทยแลนด์ 4.0 คนหางานที่ค้นหาด้วยหางานฟรี และเรซูเม่ไปตามบริษัทต่าง ๆ อยู่เชิงเขี้ยวทางนี้ค่ะ เพราะ jobsDB มีเคล็ดลับการหางานทั้งสำหรับกลุ่มผู้หางานมีความต้องการสมัครงานทันที และกลุ่มผู้หางานที่ไม่ได้ตั้งใจหางาน แต่พร้อมสมัครงานเมื่อโอกาสมาถึงด้วยการสร้างโปรไฟล์ที่โดดเด่น และแตกต่าง กับเว็บไซต์หางานอันดับ 1 เพื่อเพิ่มโอกาสที่ HR ผู้สรรหา

บุคลากร แลผู้ประกอบการได้เห็น และพิจารณาโปรไฟล์ของคุณ ซึ่งเป็น 1 ใน 4 เทรนด์สำคัญของการค้นหาบุคลากร

กิจกรรมที่ 3. การวางแผนเกษียณอายุยุคไทยแลนด์ 4.0 การใช้ระบบการวางแผนทรัพยากรมนุษย์แบบยุคไทยแลนด์ 4.0 เข้ามาช่วยในการคาดการณ์ความต้องการพนักงานใหม่ขององค์กรได้อย่างทันทั่วถึง โดยการวิเคราะห์และพยากรณ์อัตราการลาออกของพนักงานในองค์กรในอนาคต รวมถึงวิเคราะห์ได้ว่า หากองค์กรขยายธุรกิจในอนาคต องค์กรจำเป็นต้องใช้พนักงานเพิ่มขึ้น ระบบการวางแผนทรัพยากรมนุษย์แบบยุคไทยแลนด์ 4.0 ยังช่วยให้องค์กรวางแผนจำนวนพนักงานใหม่ที่องค์กรต้องการเพื่อรองรับการเกษียณอายุของพนักงานเดิมที่มีอยู่อีกด้วย

สรุป

บทบาทเจ้าหน้าที่ทรัพยากรมนุษย์ คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยใช้ดำเนินงานด้านบุคลากร ตั้งแต่การสรรหา คัดเลือก และบรรจุบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้ปฏิบัติงานในองค์กร พร้อมทั้งการพัฒนา ฝึกอบรมให้สมาชิกที่ปฏิบัติงานในองค์กรได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีในการทำงาน และยังรวมไปถึงการนำเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องกับทุกส่วนในองค์กร ไม่เว้นแม้แต่สายงานบริหารทรัพยากรมนุษย์เองที่ปัจจุบันนี้มีเทคโนโลยีเกิดขึ้นมากมายเพื่อมาช่วยเหลืองานด้านนี้ โดยเฉพาะ ใฝ่ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ยุคใหม่จึงควรต้องอัปเดตเทคโนโลยีอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับสายงานของตัวเอง และต้องรู้จักนำเอาเทคโนโลยีนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับองค์กรและมีประสิทธิภาพกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

ธาดา ราชกิจ. (2019). **บทบาทใหม่ของฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ในยุค**. วันที่สืบค้น 16 กันยายน 2563 ชื่อ

เว็บไซต์ : <https://th.hrnote.asia>

สุนทร ทองกำเนิด. (2560). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคไทยแลนด์ 4.0**.

สำนักพิมพ์วิทยาลัยการทัพบก.

ประคอง สุนทรจิตต. (2019). **ทรัพยากรมนุษย์ยุค 4.0**. วันที่สืบค้น 16 กันยายน 2563 ชื่อเว็บไซต์ :

<https://so04.tci-thaijo.org/>

- พันธุ์ทิพา สุขศิริสรณ์. (2018). บทบาทการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปของ HR ในยุค Digital. วันที่สืบค้น 16 กันยายน 2563 ชื่อเว็บไซต์ : <https://techsauce.com>
- อนิวัช แก้วจางงค์. (2554). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. สำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วิเชียร วิทอุดม. (2549). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. สำนักพิมพ์ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- กรรณิการ์ สุวรรณศรี. (2554). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. วันที่สืบค้น 25 กันยายน 2563 ชื่อเว็บไซต์ : <http://pws.npru.ac.th/9011106.pdf>
- วิลาวรรณ ทรัพย์พิศาล. (2554). ความรู้พื้นฐานในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์. (หน้า 1-9). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ วิจิตรหัตถการ.
- นฤมล กงกุล. (2012). กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์. วันที่สืบค้น 15 ตุลาคม 2563 ชื่อเว็บไซต์ : <https://www.gotoknow.org>
- กรรณิการ์ สุวรรณศรี. (2018). การวางแผนทรัพยากรมนุษย์. วันที่สืบค้น 15 ตุลาคม 2563 ชื่อเว็บไซต์ : <http://pws.npru.ac.th>
- วิมลทิน สุขถมยา. (2015). การบริหารค่าตอบแทน. วันที่สืบค้น 20 ตุลาคม 2563 ชื่อเว็บไซต์ : <http://ie.eng.cmu.ac.th>
- เบ็ญจวรรณ บุญใจเพชร (2551). การพัฒนาและฝึกอบรม. วันที่สืบค้น 25 ตุลาคม 2563 ชื่อเว็บไซต์ : <https://www.bloggang.com>
- พยอม วงศ์สารศรี. (2557). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. วันที่สืบค้น 25 ตุลาคม 2563 ชื่อเว็บไซต์ : <https://sites.google.com>
- เอนก วัดเข้ยม. (2555). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. วันที่สืบค้น 28 ตุลาคม 2563 ชื่อเว็บไซต์ : <http://mpa2011.blogspot.com>
- เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์. (2018). อะไรคือ 4.0. วันที่สืบค้น 29 ตุลาคม 2563 ชื่อเว็บไซต์ : <https://www.finnomena.com>

References

- Thad Arajakit. (2019). The new role of human resources in the era Retrieved September 16,2020,
 Website name: <https://th.hrnote.asia>
- Sunthorn Thongkern. (2017). Human resource management in the era of Thailand 4.0 Royal Thai Army Publishing House.

- Encourage Sukhonthachitta. (2019). Human Resource 4.0 Retrieved September 16,2020, Website name: <https://so04.tci-thaijo.org/>
- Pantipa Suksirisorn. (2018). The changing role of HR in the digital era Retrieved September 16,2020, Website name: <https://techsauce.com>
- Aniwat Kaewjamnong. (2011). Human Resource Management Thaksin University Book Center Publishing.
- Wichian Witthayudom. (2006). Human Resource Management Thira Film and Cytex Publishing House.
- Kannika Suwansri. (2011). Human Resource Management Retrieved September 25, 2020, Website name : http://pws.npru.ac.th_9011106.pdf
- Lawann Raphipisarn. (2011). Fundamentals of Human Resource Management in Human Resource Management (Page 1-9). Bangkok: Vijitihuttakorn Printing House.
- Narumol Kongkul. (2012). Human Resource Management Process Retrieved October 15, 2020, Website name: <https://www.gotoknow.org>
- Kannika Suwannasorn. (2018). Human Resource Planning Retrieved October 15, 2020, Website name: <http://pws.npru.ac.th>
- Wimon Sookthomaya. (2015). Compensation management Retrieved October 20,2020, Website name: <http://ie.eng.cmu.ac.th>
- Benjawan Bunjai Phet. (2008). Development and training management Retrieved October 25,2020, Website name: <https://www.bloggang.com>
- Phayom Vongsansri. (2014). Human Resource Management Retrieved October 25,2020, Website name: <https://sites.google.com>
- Anek Wat Yam. (2012). Human Resource Management Retrieved October 28,2020, Website name: <http://mpa2011.blogspot.com>
- Chalermchai Kositpipat. (2018). What is 4.0 Retrieved October 29,2020, Website name: <https://www.finnomena.com>

นโยบายศักดินาสยามกับสถานภาพคนญวนในช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์
รัชกาลที่1-รัชกาลที่3 (พ.ศ.2325-2394)
Feudal Siamese Policy and the Status of Vietnamese People in the Early
Rattanakosin Period: Rama 1 - Rama 3 (1782-1851)

ชยন্ত্রী ก้นทะวงศ์¹ / หนึ่งฤทัย จันทรคามิ²

Chayen Kantawong / Nuengruethai Chantharakhami

¹⁻² หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน (ภาษาเวียดนาม) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

ASEAN Language and Culture program (Vietnamese), Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham
University

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องนโยบายศักดินาสยามกับสถานภาพต่อชาวญวนในช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่1-รัชกาลที่3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการอพยพเข้ามาของชาวญวนในช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นและนโยบายของศักดินาสยามที่มีต่อชาวญวนอพยพ สถานภาพของชาวญวนภายหลังที่ได้อพยพเข้าสู่สยาม โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary research) นำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า การเข้ามาของชาวญวนในช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์นั้น มีการเดินทางเข้ามาหลายระลอกทั้งการลี้ภัยจากความวุ่นวายทางการเมือง การถูกกดขี่ทางศาสนาและถูกกวาดต้อนในฐานะเชลยศึก ศักดินาสยามในแต่รัชกาลได้มีการดำเนินนโยบายต่างๆในการจัดการกับชาวญวนที่เข้ามาในแผ่นดินสยาม แตกต่างไปตามความบริบทแห่งความสัมพันธ์สยาม-ญวน

คำสำคัญ: ศักดินาสยาม, ญวน, รัตนโกสินทร์

Abstract

This academic article examines the feudal Siamese policy towards the Vietnamese people in the early Rattanakosin period, Rama 1 – Rama 3. This article aims at studying the immigration of Vietnamese during the early Rattanakosin period, the policy of feudal Siam towards these immigrants, and the social status of Vietnamese immigrating to Siam by using documentary research methods to analyzing data.

The study found that Vietnamese (Yuan) entered Siam numerous times during the early Rattanakosin period due to several main reasons, including escape from political crisis, religious persecution and sanctions as prisoners of war. Siam has also implemented various appropriate policies to tackle the entry of Vietnamese into the Siam. They gave Vietnamese people opportunities to serve in various military regiments, as well as handicraft work according to their abilities to replace Siam people who were lost during the war. As a result, the dependence of the feudal Siam and the Vietnamese immigrants was built.

Keywords: Feudalism Siam, Vietnamese (Yuan), Rattanakosin

บทนำ

การเดินทางเข้ามายังสยามของคนญวนนั้น ปรากฏตามหลักฐานว่าได้เดินทางเข้ามาตั้งตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น จากบันทึกในพงศาวดาร จดหมายเหตุและบันทึกของชาวต่างชาติที่เข้ามาในแผ่นดินสยามในขณะนั้น พบว่า การเข้ามาในแผ่นดินสยามของชาวญวนนั้นเข้ามาในสถานะผู้ลี้ภัยทางการเมืองและศาสนา อีกทั้งยังถูกกวาดต้อนเข้ามาในฐานะเชลยศึก (Phutsadee. 1998: 22)

การอพยพเข้ามาของชาวญวนในช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ตั้งแต่รัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 3 มีการอพยพเข้ามาของชาวญวนหลายระลอก หลังจากชาวญวนอพยพเข้ามาในสยามแล้ว ชาวญวน ต้องตกอยู่ภายใต้พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งมีพระราชอำนาจในการจัดการกับผู้ที่เข้ามา โดยพระมหากษัตริย์มีการดำเนินนโยบายต่างๆต่อชาวญวนที่อพยพเข้ามา ที่สัมพันธ์กับนโยบายของสยามกับรัฐต่างๆในขณะนั้น (Chantharakhami. 2020: 48)

ในฐานะที่ผู้ศึกษาเป็นนิสิตวิชาเอกภาษาและวัฒนธรรมเวียดนาม ซึ่งได้ศึกษาในรายวิชา ความสัมพันธ์ไทยเวียดนาม พบว่า ประเด็นนโยบายสยามในช่วงต้นรัตนโกสินทร์มีความน่าสนใจและเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ญวนสยามในสมัยรัฐศักดินา แต่การศึกษาในประเด็นดังกล่าวยังมีน้อยมาก ทั้งนี้การศึกษาเกี่ยวกับญวนส่วนใหญ่มุ่งให้ความสนใจกลุ่มคนญวนใหม่ที่เข้ามาช่วงหลังสงครามโลก ครั้งที่สองมากกว่าญวนเก่า

บทความนี้ จึงต้องการศึกษานโยบายของสยาม ที่มีต่อชาวญวนในสยามและผลกระทบของนโยบายดังกล่าวที่ส่งผลต่อชาวญวน ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ รวมถึงความสัมพันธ์ของชาวญวนกับชาวสยามในช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ระหว่างรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการอพยพเข้ามาของชาวญวนในสยามช่วงรัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 3
2. เพื่อศึกษานโยบายของศักดินาสยามรัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 3 ที่มีต่อชาวญวนในสยาม
3. เพื่อศึกษาสภาพของชาวญวนที่อพยพเข้ามาในช่วงรัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary research) ผู้วิจัยมีการนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. การอพยพเข้ามาของชาวญวนในสยามช่วงรัชกาลที่1-รัชกาลที่3

จากหลักฐานบันทึกทางประวัติศาสตร์ พบว่า ชาวญวนได้อพยพเอามายังสยามหลายระลอกในช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ สาเหตุสำคัญ คือ ประการแรก เป็นการลี้ภัยความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มศักดินาสองตระกูลกับกลุ่มไตเซิน (Tây Sơn) ประการที่สอง คือ การลี้ภัยการปราบปรามคริสตังญวนโดยกษัตริย์มีงหม่าง (Minh Mạng) ราชวงศ์เหงวียน (Nguyễn) ประการสุดท้าย คือ การถูกกวาดต้อนเข้ามาในสถานะเชลยศึกในช่วงสงครามอานามสยามยุทธ (Chanthawimon, 1998: 22) ทั้งนี้ สาเหตุการเข้ามาในสยามแต่ละช่วงมีความสัมพันธ์กับบริบทที่แตกต่างกัน ซึ่งเอื้อต่อการตัดสินใจในการเดินทางอพยพเข้ามาในสยาม ทั้งในด้านความมีเสถียรภาพทางการเมือง และประการสำคัญการมี

ชุมชนชาวญวนกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ในสยามเป็นเสมือนแม่เหล็กที่ดึงดูดให้ชาวญวนเลือกที่จะเดินทางลี้ภัยเข้ามาสยามในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

การอพยพลี้ภัยทางการเมืองจากกัไตเซิน (Tây Sơn) ของชาวญวนเข้ามาในสยามช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์นั้น ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 พ.ศ. 2325 -2352 (ค.ศ.1782-1809) กล่าวคือ เกิดการแย่งชิงอำนาจกันระหว่างกลุ่ม ศักดินาที่มีอำนาจในเวียดนามเวลานั้น คือ ขุนนางตระกูลจิ่ง (Trinh) ซึ่งมีอำนาจปกครองอยู่ในพื้นที่ทางตอนเหนือ และอีกกลุ่ม คือ ขุนนางตระกูลเหงวียน (Nguyễn) มีอำนาจการปกครองตั้งแต่ภาคกลางลงมาถึงบางส่วนของภาคใต้ของเวียดนาม ซึ่งทั้งสองตระกูลมีอำนาจเต็มทั้งในด้านการปกครองและด้านเศรษฐกิจ (Kanparit, 2019: 8-9) และต่อมาในปี ค.ศ.1776 (พ.ศ.2319) ได้เกิดกลุ่มอำนาจใหม่ นั่นคือกลุ่มไตเซิน (Tây Sơn) ขึ้นในเวียดนามใต้จากการลุกฮือของชาวนาโดยการนำของสามพี่น้องตระกูลเหงวียน กลายเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลให้ฐานอำนาจเก่าอย่างขุนนางตระกูลจิ่ง (Trinh) และตระกูลเหงวียน (Nguyễn) หมดอำนาจลง (Sangsom and Wimon, 1972: 83) จากสถานการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อฐานอำนาจของกลุ่มศักดินาที่เคยปกครองอยู่ทางตอนกลางและทางตอนใต้ นั่นคือ ตระกูลเหงวียนต้องสูญเสียอำนาจและต้องอพยพลี้ภัยทางการเมืองหนีไปยังเมืองสำคัญต่างๆที่มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพในช่วงเวลานั้น นั่นก็คือแผ่นดินสยาม

โดยในปี พ.ศ.2326 (ค.ศ.1783) องเชียงสือ หรือ เหงวียนฟุกเอ็งห์ (Nguyễn Phúc Ánh) พายแพ้ต่อกลุ่มไตเซิน (Tây Sơn) จึงได้อพยพครอบครัวและไพร่พลหนี โดยมาพักที่เกาะกระบือและมีขุนนางสยามมาพบคือพระยาชลบุรีและพระยาระยองทราบเรื่องจึงให้ความช่วยเหลือและต่อมาได้พาองเชียงสือเข้าเฝ้ารัชกาลที่ 1 (Chantharakhami, 2020: 52) เมื่อทรงทราบ จึงได้ให้การช่วยเหลือต่างๆ แก่องเชียงสือ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้องเชียงสือและไพร่พลตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยบริเวณต้นสำโรง ตำบลคอกกระบือ การได้รับความช่วยเหลือในครั้งนั้นส่งผลให้มีชาวญวนที่นับถือในองเชียงสือเดินทางอพยพเข้ามาในสยามอีกจำนวนมาก โดยอาศัยอยู่ทั้งในพื้นที่เขตพระนครและเขตปริมณฑล (Burutpat, 1987: 3)

ภาพที่ 1 จักรพรรดิชาลื่อง (Gia Long) ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์เหงวียน หรือ เหงวียน ฟุก แอ็ง (Nguyễn Phúc Anh) หรือ ฮ่องเชียงสี่อ ที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารรัชกาลที่ 1

ที่มา: Sujenkan. 2019: รุกตะวันออก ความสัมพันธ์ “สยาม-เวียตนาม” ก่อนอานามสยามยุทธ.

กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่ลี้ภัยทางศาสนา จากหลักฐานพบว่ามีการลี้ภัยเรื่อยมาตั้งแต่ช่วงกรุงศรีอยุธยาจนถึงในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น การลี้ภัยทางศาสนาของชาวญวนในช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นในช่วงปี พ.ศ.2377 เวียดนามในช่วงการปกครองของกษัตริย์ราชวงศ์เหงวียน (Nguyễn) รัชกาลพระเจ้าจักรพรรดิมิ่งห์หม่าง (Minh Mạng) และพระเจ้าจักรพรรดิคือคื๊ก (Tu Đức) เกิดความไม่ไว้ใจในบาทหลวงชาวตะวันตก (Sumit. 1979: 54-55) จึงมีนโยบายต่างๆ ในการกดขี่ชาวญวนที่นับถือศาสนาคริสต์อย่างหนัก ทำให้ชาวญวนต้องลี้ภัยเข้ามาในสยาม โดยมีการเดินทางด้วยเรือเรียบชายฝั่งเขมรเข้ามาทางทะเลตะวันออกเฉียงใต้ของสยาม โดยกระจายกันอยู่ทั้งในพื้นที่ของจันทบุรี ระยอง ชลบุรี สมุทรสงครามและบางส่วนก็มาอาศัยอยู่ในพื้นที่ของเขตพระนครบริเวณสามเสนหรือเรียกว่าบ้านญวนสามเสน ซึ่งมีชาวญวนที่นับถือศาสนาคริสต์อาศัยอยู่ก่อนแล้ว (Chanthawimon. 1998: 32-34)

ทั้งนี้ การกวาดต้อนชาวญวนเข้ามาในฐานะเชลยศึกในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้นนั้น มีทั้งที่สมัครใจมาและถูกบังคับในฐานะเชลยศึกจากสงครามระหว่างสยามและญวน ในช่วงพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 3 ทั้งนี้สงครามดังกล่าวมีมูลเหตุมาจากการแย่งชิงอำนาจและขยายอำนาจเข้าไปในลาวและเขมรทั้งโดยฝ่ายสยามและญวนจนเกิดความพอใจจนนำไปสู่สงคราม (Prasit. 1979: 110-117) สงครามครั้งนี้กินเวลายืดเยื้อถึง 15 ปี ชาวญวนที่ถูกกวาดต้อนเข้ามานั้น เริ่มมีตั้งแต่ในช่วงปี พ.ศ.2376 เรื่อยมาจนถึงประมาณราวปี พ.ศ.2383 มีทั้งชาวญวนที่นับถือพุทธศาสนาและชาวญวนที่นับถือคริสต์ศาสนา หลักจากที่กวาดต้อนเข้ามาแล้ว สยามจึงได้แยกชาวญวนตามความเชื่อทางศาสนา ชาวญวนที่นับถือพุทธศาสนา จะกระจายกันอยู่ในพื้นที่กาญจนบุรี และในพื้นที่ตำบลบางโพ

ชาวญวนที่นับถือคริสต์ศาสนากระจ่ายกันอยู่ทั้งในพื้นที่ของจันทบุรีและตำบลสามเสนในพื้นที่เขตพระนคร (Burutpat. 1987: 2-7)

กล่าวได้ว่า การอพยพเข้ามาของชาวญวนในสยามช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ในช่วงรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3 นั้นมีสาเหตุที่สำคัญ 3 ประการ ประการแรก คือ เกิดการแย่งชิงอำนาจกันของชนชั้นศักดินาในเวียดนาม ประการที่สอง คือ การถูกกดขี่ในเรื่องการนับถือศาสนาคริสต์ ส่งผลให้เกิดการลี้ภัยทางการเมืองและลี้ภัยทางศาสนาเข้ามาในสยามและประการที่สาม คือ การทำสงครามระหว่างสยามและญวนเพื่อแย่งชิงชายฝั่งอันนาจเข้าไปในเขมรและลาว ส่งผลให้มีชาวญวนถูกกวาดต้อนเข้ามาในฐานะเชลยศึก หลังจากอพยพและถูกกวาดต้อนเข้ามาในสยามแล้ว รัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 3 ได้มีนโยบายที่สำคัญต่อชาวญวนกลุ่มนี้โดยการจัดการพื้นที่อยู่อาศัยและการมีดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องกับอาชีพและการเกณฑ์ชาวญวนเข้าประจำการตามกรมกองต่าง ๆ

2. นโยบายของศักดินาสยามรัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 3 ที่มีต่อชาวญวนในสยาม

ในช่วงต้นรัตนโกสินทร์ กษัตริย์สยามมีอำนาจแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งพระมหากษัตริย์เป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาดทั้งทางด้านการเมือง การบริหารประเทศทั้งยังมีอำนาจในการจัดการกับผู้ที่เดินทางเข้ามาในสยามในเวลานั้นตามความเห็นชอบของพระมหากษัตริย์ (Srisutpan. 2018: 41-43) เห็นได้จากนโยบายที่มีต่อญวนที่เข้ามาอาศัยในราชอาณาจักรซึ่งแตกต่างกันในแต่ละรัชกาล ส่งผลต่อสถานภาพคนญวนรวมถึงต่อชนชั้นศักดินาสยาม กล่าวคือ

นโยบายเรื่องคนญวนในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 มีความสำคัญในด้านการจัดการคนให้อยู่ในขอบเขตพื้นที่ที่เหมาะสม มีการจัดสรรพื้นที่ให้ชาวญวนที่เข้ามาในสยามอยู่อาศัยเป็นหมวดหมู่รวมทั้งชาวญวนที่หลงเหลืออยู่ในสยามตั้งแต่ครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรีให้อยู่อาศัยทั้งเขตพระนครและเขตปริมณฑล บริเวณหนองระโหน ตำบลบ้านหม้อ ถนนพารุัดในปัจจุบัน และบริเวณตำบลบางโพ (Sripa. 2005: 14-15) เห็นได้จากการช่วยเหลือลี้ภัยทางการเมืองขององเชียงสือเข้ามาในสยามในช่วงรัชกาลที่ 1 ซึ่งได้โปรดเกล้าฯ ให้องเชียงสือและข้าราชการบริพารไปตั้งถิ่นฐานในพื้นที่บริเวณต้นสำโรงตำบลโคกระบือปากคลองผดุงกรุงเกษมและทรงชุบเลี้ยงเทียบเท่ากับเจ้าเขมรคือทรงพระราชทาน เบี้ยหวัดเงินปี เครื่องยศอันมี พานขันหมาก คนโท กรดคันสั้น และมีการให้ข้าราชการที่ติดตามมาเข้ารับราชการในกรมกองต่างๆ ทั้งให้อิสระในการเข้าออกทำมาหากินในท้องทะเลได้อย่างสะดวก (Chanthawimon. 1998: 25-27) นอกจากนี้ ยังมีการให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านทหารให้การสู้รบกับปราบปรามกบฏไต่เซ็น ถึงสองครั้งในปี พ.ศ. 2326 และปี 2327 (ค.ศ. 1783-1784) แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ แต่หลังจากนั้นก็ยังมีชาวญวนเดินทางเข้ามาลี้ภัยทาง

การเมืองอีกหลายครั้ง เช่น พวกญวนที่สวามิภักดิ์ต่อตระกูลเหงวียน นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มแม่ทัพญวนที่ เคยควบคุมทัพทางใต้พ่ายแพ้ให้กับกลุ่มไตเซิน

เมื่อเข้ามายังสยามรัชกาลที่ 1 ทรงโปรดให้องเชียงสือย้ายไปพำนักอยู่ ณ ตำบลโคกหลวง บางส่วนอยู่ในตำบลบางโพและชาวญวนที่นับถือคริสต์ศาสนาให้ไปอยู่ที่บริเวณสามเสน และชาวญวน กลุ่มนี้ยังได้เข้ารับราชการในกองทัพสยาม ได้รับเลือกเป็นหัวหน้าหมู่บ้านและผู้บังคับกองทหารขึ้นตรง ต่อสมุหพระกลาโหม (Sukpanit, 2014: 71-83) การที่รัชกาลที่ 1 ทรงให้การอุปถัมภ์องเชียงสือนั้นเป็น เพราะต้องการสร้างบุญคุณกับญวนและเกิดสภาวะการพึ่งพิงอาจจะเป็นผลดีต่อสยามในอนาคต (Chantharakhami, 2020: 52) เนื่องจากสยามต้องการกำลังคนในการทำนุบำรุงบ้านเมืองที่เพิ่งสร้างขึ้น ใหม่ให้เจริญขึ้น เพราะชาวญวนที่ลี้ภัยเข้ามานั้นล้วนแล้วแต่มีความสามารถในงานช่างฝีมือในหลาย ด้าน อีกทั้งยังมีความเชี่ยวชาญในด้านการทหาร สักดินาสยามจึงไม่รังเกียจที่จะเปิดรับชาวญวนมาอาศัย เป็นพลเมืองในสยาม (Chanthawimon, 1998: 50)

ต่อมาในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยรัชกาลที่ 2 การดำเนินนโยบาย ต่อชาวญวนในสยามนั้นยังคงไม่แตกต่างกับรัชกาลที่ 1 กล่าวคือ การให้อิสรแก่ชาวญวนที่เดินทางเข้า มาในสยาม ทั้งกลุ่มที่เข้ามาเพื่อค้าขายและกลุ่มที่เข้ามาเพื่ออาศัยทำกิน ทั้งยังลี้ภัยทางศาสนาเข้ามาใน สยามเนื่องจากการถูกกดขี่ทางศาสนาจากนโยบายของศักดินาเวียดนาม รัชสมัยของจักรพรรดิ มิงหม่าง (Minh Mang) รัชกาลที่ 2 แห่งราชวงศ์เหงวียน (Sumit, 1979: 54-55) ซึ่งตรงกับในรัชสมัยรัชกาลที่ 2 พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทั้งนี้นอกจากการเปิดรับชาวญวนให้เข้ามาในสยามอย่างอิสระ แล้ว ยังเป็นการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างสยามและญวนให้คงไว้เหมือนเมื่อครั้งรัชกาลที่ 1 กับอง เชียงสือ ภายหลังกองเชียงสือกลับไปกอบกู้ญวนจากการปกครองของพวกไตเซินได้สำเร็จและสถาปนา ตนเองขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์พระนามว่าพระเจ้าชาลิ่ง (Gia Long) ในปีพ.ศ. 2345 และก่อตั้งราชวงศ์เหง วียน (Sukpanit, 2014: 71-73) หลังจากขึ้นเป็นกษัตริย์แล้ว มีการส่งเครื่องราชบรรณาการให้กับสยาม ในช่วงรัชกาลที่ 1 อยู่หลายครั้ง ส่งผลให้มีชาวญวนเข้ามาอาศัยอยู่ในสยามเป็นอันมากจนเกิดชุมชนชาว ญวนขนาดใหญ่กระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ในเขตพระนครและในเขตปริมณฑล (Sujenkan, 2019: 185- 192, Sripana, 2005: 17) แต่หลังจากรัชกาลที่ 1 สวรรคต ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐของสยามและญวนก็ เริ่มเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการพยายามขยายอำนาจเหนือเขมรและลาว ดังนั้นศักดินาเวียดนามในช่วง หลังจากสยามมีการปลดปล่อยแผ่นดินชาวญวนก็ไม่ได้ยอมเสียเปรียบสยาม จนเป็นเหตุเกิดการทำ สงครามระหว่างสยามและญวนหลายครั้งในช่วงรัชกาลที่ 3 (Kaseamsri and Phongpipat, 1980: 95-96)

ต่อมา ในช่วงรัชกาลที่ 3 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น นโยบายต่อชาวญวนที่สำคัญ คือ การจัดการผู้คนที่เป็นเชลยศึก เนื่องจากมีการทำสงครามเพื่อพยายามขยายอำนาจเหนือเขมรและลาวระหว่างสยามและญวนอยู่หลายครั้ง ความขัดแย้งเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2372 จนถึงกระทั่งปี พ.ศ.2377 (ค.ศ.1829-1834) (Chantharakhami, 2020: 53) ซึ่งตรงกับรัชกาลพระจักรพรรดิผิงหม่าง (Minh Mang) จักรพรรดิเถียวจิ (Thiêu Tri) และจักรพรรดิคือต๊ก (Tu Đức) การกวาดต้อนเชลยศึกชาวญวนเข้ามานั้น มี 2 กลุ่มหลักๆคือชาวญวนที่นับถือพุทธศาสนาอีกกลุ่มคือชาวญวนที่นับถือคริสต์ศาสนา ซึ่งรัชกาลที่ 3 มีนโยบายในการแยกชาวญวนออกไปอยู่ในพื้นที่ต่างๆตามความเชื่อทางศาสนา ชาวญวนที่นับถือศาสนาคริสต์ให้ไปอยู่บริเวณสามเสนในเขตพระนครและชาวญวนที่นับถือพุทธศาสนาถูกแยกออกตามวัยและอายุ ชายฉกรรจ์ให้เกณฑ์ทหารด้วยการสักข้อมือ โปรดเกล้าฯให้ไปอยู่ที่กาญจนบุรี พิษณุโลก และตาก และยังมีกลุ่มชาวญวนที่เรียกว่า “ญวนสาวมิถก๊ก” ชาวญวนกลุ่มนี้เข้ามาในสยามโดยการเกลี้ยกล่อมแล้วกวาดต้อนเข้ามา ญวนกลุ่มนี้ส่วนมากเป็นชาวญวนที่เข้ารีต เมื่อญวนเข้ามาถึงเขตพระนครแล้ว รัชกาลที่ 3 จึงโปรดเกล้าฯให้เนื่อบ้านเขมรบริเวณริมวัดสัมเกลียงเพื่อให้อยู่อาศัย (Chanthawimon, 1998: 34-37) หลังจากมีการจัดพื้นที่ให้อยู่อาศัยทำกินแล้วรัชกาลที่ 3 ยังมีนโยบายจัดสรรอาชีพให้ชาวญวนที่เข้ามาตามความเหมาะสม ดังเช่นชาวญวนที่มีความชำนาญทางด้านการค้าต่อเรือ รัชกาลที่ 3 ทรงให้ญวนกลุ่มนี้ช่วยในการต่อเรือโดยมีขุนนางสยามคอยกำกับดูแลและให้เบียดหัวคเป็นการตอบแทน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า นโยบายต่างๆที่ศักดินาสยามมีต่อชาวญวนที่เข้ามานั้น ในช่วงรัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 3 มีนโยบายที่แตกต่างกัน คือ ในช่วงแรกนั้นสยามต้องการให้เกิดสภาพพึ่งพิงและเอื้อประโยชน์ให้แก่สยามในการใช้แรงงานช่างเพื่อทดแทนกำลังคนที่สูญเสียไปในช่วงทำสงคราม จึงมีการดำเนินนโยบายการจัดการที่คินให้อยู่อาศัยตามความเหมาะสมและจัดการคนเหล่านี้เข้าประจำการตามกรมกองต่างๆตามความถนัด ต่อมาในรัชกาลที่ 2 ก็มีนโยบายการจัดการชาวญวนที่ลี้ภัยทางศาสนาให้อยู่ร่วมกับชาวญวนที่เข้ามาค้าขายอาศัยทำกินในสยามแต่เดิม ส่งผลให้เกิดชุมชนชาวญวนขนาดใหญ่ขึ้นทั้งในเขตพระนครและเขตปริมณฑล ในรัชกาลที่ 3 นโยบายที่มีต่อชาวญวนนั้นคือ เชลยศึกชาวญวนที่กวาดต้อนเข้ามานั้นมีการนับถือศาสนาที่แตกต่างกันจึงมีการแยกชาวญวนให้อยู่ในชุมชนตามที่ตนนับถือศาสนากระจายไปตามพื้นที่ต่างๆและมีนโยบายในการจัดสรรอาชีพให้ตามความเหมาะสม จากการดำเนินนโยบายต่างๆของศักดินาสยามต่อชาวญวนดังกล่าว ส่งผลให้ ชาวญวนในสยามมีสถานภาพที่เปลี่ยนแปลงไป

ทำสงครามกับพม่า ในช่วงรัชกาลที่ 1 ขาดแคลนกำลังคนในการพัฒนาบ้านเมือง สถานภาพของญวนจึงอยู่ในสถานะนายช่างและทหารตามกรมกองต่าง ๆ ต่อมาในรัชกาลที่ 2 สถานภาพของชาวญวนนั้นส่งผลให้ชาวญวนเข้ามาอาศัยทำกินเป็นอันมากและเกิดการขยายตัวของชุมชนชาวญวนในสยามจากการให้อิสระแก่การเข้าออกสยาม และช่วงรัชกาลที่ 3 สยามได้มีการกวาดต้อนชาวญวนเข้ามาในสถานะเชลยศึก มีการแบ่งชาวญวนให้กระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ เพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมและใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสม ทั้งยังให้เข้าฝึกเป็นทหารตามกรมกองต่างๆ เพื่อทดแทนกำลังคนที่สยามสูญเสียไปในระหว่างการทำสงคราม

อภิปรายผล

การเข้ามาในสยามช่วงต้นรัตนโกสินทร์ของชาวญวนนั้นมีสาเหตุหลักอยู่ 3 ประการ คือ ประการแรก เป็นการลี้ภัยทางการเมืองจากการเกิดการแย่งชิงอำนาจระหว่างชนชั้นศักดินาในญวนและการลี้ภัยจากกลุ่มไตเซิน (Tây Sơn) ประการที่สอง คือ การลี้ภัยทางศาสนาจากการที่ศักดินาเวียดนามในช่วงจักรพรรดิหมิงหม่าง (Minh Mạng) และจักรพรรดิเต๋อซึก (Tự Đức) มีนโยบายกดขี่ชาวญวนที่นับถือศาสนาคริสต์ จากการไม่ไว้วางใจในบาทหลวงชาวฝรั่งเศสและประการสุดท้าย คือ การกวาดต้อนเชลยศึกในการทำสงครามระหว่างสยามและญวนในการพยายามขยายอิทธิพลเหนือเขมรและลาว ทำให้มีชาวญวนถูกกวาดต้อนเข้ามาในสยามเป็นจำนวนมาก จากสาเหตุดังกล่าว การที่ชาวญวนเลือกที่จะเดินทางเข้ามาในสยามนั้นเนื่องจาก ในสยามมีชาวญวนอยู่อาศัยก่อนแล้วตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาและสมัยกรุงธนบุรีมีการช่วยเหลือศักดินาชาวญวน ในสมัยต้นรัตนโกสินทร์สยามบ้านเมืองมีเสถียรภาพ จึงเป็นปัจจัยให้ชาวญวนเลือกเข้ามาพึ่งพิงสยาม

นอกจากนี้ นโยบายที่ศักดินาสยามมีต่อชาวญวนมีผลอย่างยิ่งต่อสถานภาพของคนญวน กล่าวคือ การจัดการกับผู้ที่เข้ามาในสยาม นโยบายที่ศักดินาสยามที่เอื้อต่อชาวญวน ทำให้ชาวญวนเดินทางเข้ามาอาศัยในสยามเป็นจำนวนมาก เกิดการก่อร่างสร้างชุมชนชาวญวนกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ในปริมณฑลกรุงสยาม ในรัชกาลที่ 1 นั้น นโยบาย คือ การจัดชาวญวนเข้าประจำตามกรมกองต่างๆ และจัดสรรพื้นที่ต่างๆ ให้แก่ชาวญวนที่อยู่แต่เมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรีอีกทั้งชาวญวนที่อพยพเข้ามาพร้อมกับองเชียงสือ ให้อยู่ตามความเหมาะสม และนโยบายที่มีต่อองเชียงสือ คือ การชุบเลี้ยงองเชียงสือและการช่วยเหลือสนับสนุนทหารในการกอบกู้บ้านเมืองจากกลุ่มไตเซิน การที่รัชกาลที่ 1 ทรงให้การช่วยเหลือนั้น ทรงเห็นว่าจะเป็นผลดีต่อสยามในอนาคต พระองค์จึงไม่ได้ปฏิเสธการเข้ามาขององเชียงสือ ต่อมาในรัชกาลที่ 2 นโยบายนั้นยังคงไม่แตกต่างจากรัชกาลที่ 1 มากนัก จึงมีชาวญวน

เดินทางเข้ามาอาศัยทำกินในแผ่นดินสยามเป็นจำนวนมาก จนเกิดมีชุมชนชาวญวนกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ และการรักษาความสัมพันธ์กับญวนให้ได้เหมือนเมื่อครั้งรัชกาลที่ 1 หลังจากญวนสามารถกอบกู้บ้านเมืองจากกลุ่มไตเซินได้สำเร็จ ญวนก็ไม่ยอมเสียเปรียบสยาม ในการเข้าไปมีอำนาจเหนือเขมรและลาว ส่งผลให้เกิดสงครามระหว่างสยามและญวนขึ้นหลายครั้งในแผ่นดินรัชกาลที่ 3 นโยบายที่มีต่อชาวญวนนั้นคือ การจัดการกับเชลยศึก เพราะชาวญวนที่เข้ามานั้นมีทั้งสมัครใจมาและถูกกวาดต้อนเข้ามาเมื่อสยามชนะในการทำสงคราม ชาวญวนกลุ่มนี้มีทั้งญวนที่นับถือศาสนา คริสต์และชาวญวนที่นับถือพุทธ รัชกาลที่ 3 จึงโปรดเกล้าฯให้ชาวญวนแยกกันอยู่ตามศาสนาที่ตนนับถือและให้ชาวญวนเข้าประจำตามกรมกองต่างๆตามความถนัดของตน นโยบายที่ศักดินาสยามมีต่อชาวญวนนั้น แสดงให้เห็นการจัดการกำลังคนพลเมืองในช่วงต้นรัตนโกสินทร์ โดยการให้ "คนอื่น" ให้เป็นประโยชน์ทั้งเพื่อการพัฒนาบ้านเมืองและกำลังทหารในการทำศึกสงคราม

หลังจากสยามมีการดำเนินนโยบายต่าง ๆ แก่ชาวญวนแล้ว ส่งผลให้ชาวญวนมีสถานภาพในสังคมสยาม ในรัชกาลที่ 1 ชาวญวนที่เข้ามาพร้อมกับองเชียงสือ นั้นส่วนใหญ่เข้าประจำตามกรมกองต่างงานช่างฝีมือและบางส่วนเข้าประจำในกองทหาร ในรัชกาลที่ 2 ชาวญวนมีอิสระในการเดินทางเข้าออกสยามจึงทำให้มีชาวญวนเข้ามาค้าขายและอาศัยทำกินในสยามเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดชุมชนชาวญวนกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆทั้งในเขตพระนครและเขตปริมณฑล ในรัชกาลที่ 3 ชาวญวนเข้ามาโดยการกวาดต้อนในสถานะเชลยศึก รัชกาลที่ 3 แยกชาวญวนตามความเชื่อทางศาสนา ทั้งในชุมชนสามเสนและบางส่วนอยู่ในกาญจนบุรี พิษณุโลกและตาก หลังจากจัดสรรพื้นที่แล้ว รัชกาลที่ 3 จึงใช้ประโยชน์จากชาวญวนด้วยการให้เข้าประจำการในกองทัพสยาม เพื่อทดแทนกำลังคนที่สยามสูญเสียไปในการทำสงคราม ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า สถานภาพของชาวญวนที่เข้ามาในสยามช่วงแรกถึงแม้ว่าจะเป็นเพียงผู้ลี้ภัยหรือเชลยศึกแต่ชาวญวนก็ล้วนแต่มีความสามารถทั้งงานช่าง การทหาร นโยบายที่ศักดินาสยามที่มีต่อชาวญวนนั้น ก็คือการให้ "คนอื่น" ให้เป็นประโยชน์ทั้งเพื่อการพัฒนาบ้านเมืองและกำลังทหารในการทำศึกสงคราม สถานภาพของชาวญวนก็เปลี่ยนไปจากผู้ลี้ภัยและเชลยศึกกลายเป็นทั้งนายช่างและทหารประจำการตามกรมกองต่างๆ

References

- Khachon, S. (2014). Historical data of the Bangkok. 3rd edition, Sripanya Publishing House. [in Thai]
- Khajudpai, B. (1978). Vietnamese Immigrant. (1st ed.). Bangkok: Duangkamol. [in Thai]
- Nuengruethai, C. (2020). Vietnamese transnational social network in Thailand (Research report). Maha Sarakham: Mahasarakham university. [in Thai]
- Petchree, S. (1979). History of Vietnam Politics. 1st edition. Bangkok: Foundation for the Social Science and Humanities Textbook Project.
- Prasit, K. (1979). Thai history of the Thonburi and Rattanakosin periods. Edition 1. Mahasarakham: Mahasarakham University. [in Thai]
- Pussadee, C. (1998). The Vietnamese in Thailand. Bangkok: The Thailand research fund and the foundation for the promotion of social sciences and humanities textbooks project. [in Thai]
- Rawee, S & Chomporn Ch. (2014). Chronicles Yuan and Khmer in the Chronicles of Rattanakosin. Edition 2. Nonthaburi: Sripanya Publishing House. [in Thai]
- Sang, S & Wimon, p. (1989). Thai history in the Rattanakosin period. Rama 1 - Rama 3. Edition 2. Bangkok: Department of History. [in Thai]
- Somsamai, Sr. (2561). The face of Thai feudalism. 11th edition. Bangkok: Thai Quality Books. [in Thai]
- Sujen, K. (2019). Invasion of Eastern relations "Siam-Vietnam" before the name of Siam Yut. 1st edition. Bangkok: Matichon. [in Thai]
- Surachit, Ch. (2002). Arts and culture. Mahasarakham: Academic Office, Mahasarakham University. [in Thai]
- Thanyatip, S. (2005). Viet Kieu in Thailand in Thai-Vietnamese relationship. 1st ed. Bangkok: Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Wella, Walter Francis (1987). Land of Phra Nang Klao. 2nd edition, Bangkok: Literature and History Division, Fine Arts Department. [in Thai]

เรา(ไม่)ทิ้งกัน: บทเรียนจากมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน)
เพื่อนำไปสู่ดิจิทัลไอดี (Digital ID) ที่ยั่งยืน

We (don't) Leave Each Other: Lessons from Remedial Measures 5,000 Baht
(3 Months) to Lead to a Sustainable Digital ID

สิริวิมล แสงศรี¹ / กมลวรรณ แก้วเจิม² / ณัฐวรรณ สูดศรีดา³ / ไททัศน์ มาลา⁴

Siriwimon Sangsee / Kamonwan Keawjaem / Nutthawan Sudsrida / Titus Mala

¹⁻²⁻³⁻⁴สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์วิเคราะห์ปัญหาของ มาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3เดือน) จะกล่าวถึงกระบวนการทั้งหมดผ่านการเรียบเรียงเวลาและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยในบทความนี้จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาของมาตรการฯ ไม่ว่าจะเป็นความล่าช้าในการเยียวยาถึง 6 เดือน ช้าซ้อนในกระบวนการทบทวนสิทธิ์ที่กรอกข้อมูลซ้ำเดิม และกลุ่มเปราะบางจำนวน 6 ล้านคนที่ไม่สามารถเข้าถึงมาตรการฯนี้ได้ จนวิเคราะห์ได้ว่ารัฐบาลขาดฐานข้อมูลที่ดีและไร้ประสิทธิภาพในการบูรณาการจากการศึกษาของข้าพเจ้าพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในมาตรการฯนี้เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างพื้นฐาน คือโครงการที่กระจุกกระจายต่างหน่วยงานต่างของงบประมาณเพื่อจัดทำโครงการแยกกัน (Fragmented project) หมายถึงหน่วยงานต่าง ๆ มีข้อมูลของประชาชนแต่ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลของประชาชนไว้ได้ ประชาชนจะต้องกรอกแบบฟอร์มซ้ำเดิมไม่ว่าจะเป็นเอกสารราชการหรือเอกชน เพราะหากคิดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจประชาชนทั้งหมด 70 ล้านคนจะต้องเสียไป 170,035,250 บาทต่อปี ข้าพเจ้าจึงขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขโดยการสร้างแพลตฟอร์มกลาง (Platformization) ใ้รวบรวมข้อมูลของประชาชนและยืนยันตัวตนผ่านการสแกนลายนิ้วมือ หรือเรียกว่า Digital ID โดยอ้างอิงจากประเทศสิงคโปร์เป็นต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ

คำสำคัญ: เราไม่ทิ้งกัน, มาตรการเยียวยา 5,000, ดิจิทัลไอดี

Abstract

This article aims to analyze the problem of the 5,000 baht (3 month) remedial measure addresses the entire process through time and incidents that occurred in this article, highlighting the issues of the measure, whether it was a redundant 6-month remedial delay. In the process of reviewing the permissions that have been re-entered And vulnerable groups of 6 million people who could not have access to this measure Until analyzing that the government lacks a good database and is inefficient From my study, it was found that the problems that arose in this measure were infrastructure problems, namely, fragmented projects, different budget projects (Fragmented projects), meaning that various departments had public information but were unable to collect public information. Can hold People will have to fill out the same form, whether it is official or private documents. Because if it is the economic value of 70 million people, 170,035,250 baht per year will cost 170,035,250 baht per year. (Platformization) to collect information of citizens and verify their identity through fingerprint scanning or called Digital ID, referring to Singapore as a successful model.

Keywords: we don't leave each other, remedial measures 5,000, digital ID

บทนำ

มาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3เดือน) มาตรการชดเชยรายได้แก่ลูกจ้างของสถานประกอบการที่ได้รับผลกระทบหรือผู้ได้รับผลกระทบอื่น ๆ ของการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) เป็นหนึ่งในโครงการเราไม่ทิ้งกันซึ่งเป็นมาตรการภายใต้ชุดมาตรการการดูแลและเยียวยาผลกระทบจากไวรัสโคโรนา (COVID-19) ต่อเศรษฐกิจไทยทั้งทางตรงทางอ้อม ระยะที่ 2 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563 โดยระบุว่า แรงงาน ลูกจ้างชั่วคราว และอาชีพอิสระที่ไม่ได้อยู่ในประกันสังคม ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ลงทะเบียนมาตรการตั้งแต่วันที่ 28 มีนาคม 2563 ผ่านเว็บไซต์ www.เราไม่ทิ้งกัน.com โดยขอให้ผู้ลงทะเบียนควรจะใช้โทรศัพท์มือถือที่สามารถติดต่อสื่อสารได้ เพื่อระบบจะได้แจ้งผลการลงทะเบียนและติดตามมาตรการผ่านทางข้อความ (SMS) ในส่วนของการรับเงินเยียวยา จะสามารถได้ 2 ช่องทาง ได้แก่ บัญชีธนาคารที่ชื่อและนามสกุลเจ้าของบัญชีตรงกับชื่อและนามสกุลที่นำมาลงทะเบียนหรือพร้อมเพย์

(PromptPay) ที่ผูกกับเลขบัตรประจำตัวประชาชน ผู้ที่ลงทะเบียนและผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดจะได้รับเงินช่วยเหลือรายละ 5,000 บาทต่อเดือน เป็นระยะเวลา 3 เดือน โดยได้ประเมินผู้ได้รับผลกระทบ 3 ล้านคน งบประมาณ 4.5 หมื่นล้านบาท (Ministry of Finance, 2020) แต่ในระหว่างกระบวนการนี้ผู้เขียนได้เรียบเรียงข้อมูล เวลา และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ว่า มาตรการนี้มีปัญหา ค่าเช่า ค่าซื้อ และกลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงมาตรการฯ นี้ จากการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาเพราะไม่มีฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันรวบรวมไว้ ส่วนกลาง ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่รัฐบาลจะต้องแก้ไข คือ โครงการที่กระจัดกระจายต่างหน่วยงานต่างของงบประมาณเพื่อจัดทำโครงการแยกกัน (Fragmented project) และบทความนี้ยังให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการสร้างแพลตฟอร์มกลาง (Platformization) ที่รวบรวมข้อมูลข้อมูลของประชาชนและยืนยันตัวตนผ่านการสแกนลายนิ้วมือ หรือเรียกว่า Digital ID เพราะหากเกิดมาตรการเยียวยาประชาชนจะได้รับช่วยเหลือที่รวดเร็วและต่อยอดเป็น Digital Economy หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเศรษฐกิจดิจิทัลในโลกอนาคต

เรา(ไม่)ทิ้งกันกับกระบวนการพิสูจน์ความจน

เว็บไซต์ www.เราไม่ทิ้งกัน.com ในครั้งแรกที่เปิดเว็บไซต์จะมีเพียงรายการ ลงทะเบียนมาตรการฯ ตรวจสอบสถานะ ยกเลิกการลงทะเบียน ก่อนจะเพิ่มรายการมาเพื่อแก้ปัญหาภายหลัง เปลี่ยนแปลงข้อมูลการรับเงิน ให้ข้อมูลเพิ่มเติม และยื่นทบทวนสิทธิ์ รวมทั้งหมด 6 รายการดังนี้

1. ลงทะเบียนมาตรการฯ จะต้องมีขั้นตอนดังนี้

1.1 รับทราบและยอมรับเงื่อนไขตามรัฐได้กำหนด

- (1) เป็นผู้มีสัญชาติไทย
- (2) คุณสมบัติจะต้องอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ณ วันที่ลงทะเบียน
- (3) เป็นแรงงาน ลูกจ้างชั่วคราว หรือผู้ประกอบการอิสระ ที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคม
- (4) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างในหน่วยงานของรัฐ หรือผู้บำานาญปกติ หรือเบี้ยหวัดจากส่วนราชการ
- (5) เป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19)
- (6) มีบัญชีเงินฝากในสถาบันการเงินใดก็ได้ หรือมีบัญชีพร้อมเพย์ที่ลงทะเบียนด้วยเลขบัตรประจำตัวประชาชน 13 หลัก
- (7) ลงทะเบียนเข้าร่วมมาตรการฯ ผ่านเว็บไซต์ www.เราไม่ทิ้งกัน.com ตั้งแต่วันที่ 28 มีนาคม 2563 เป็นต้นไป

(8) ข้าพเจ้าตกลงยินยอมให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร้องขอ สอบถาม และใช้ข้อมูลส่วนบุคคลของข้าพเจ้าเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรการฯ

(9) ข้าพเจ้าได้รับทราบว่า การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลเป็นเท็จเป็นการกระทำผิดตามกฎหมาย

(10) ข้าพเจ้าได้อ่าน รับทราบ และตกลงยินยอมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของมาตรการฯ หากข้าพเจ้าไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของมาตรการฯ ข้าพเจ้ายินยอมให้กระทรวงคลังหรือผู้จัดทำระบบให้กระทรวงการคลังสั่งระงับจ่ายเงินชดเชยตามมาตรการฯ และตรวจสอบการกระทำดังกล่าว หากตรวจสอบแล้วพบว่าข้าพเจ้ากระทำความผิดตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของมาตรการฯจริง ให้กระทรวงการคลังหรือผู้จัดทำระบบให้กระทรวงการคลังระงับสิทธิในการชดเชยตามมาตรการฯ และข้าพเจ้าจะเป็นผู้รับผิดชอบจ่ายชดเชยที่ได้รับไปแล้วคืนให้แก่รัฐภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับการระงับสิทธิดังกล่าว ตามวิธีการที่กระทรวงการคลังหรือผู้จัดทำระบบให้กระทรวงการคลังกำหนด ทั้งนี้ ให้การตัดสินใจของกระทรวงการคลังถือเป็นที่สุด

(11) ในกรณีที่รัฐได้ดำเนินการตามข้อ (10) แล้ว รัฐอาจใช้สิทธิในการที่จะดำเนินคดีทางแพ่งหรืออาญาต่อไปได้ ผู้ลงทะเบียนต้องรับรองว่าข้อมูลของตนที่ได้ให้ไว้ในการลงทะเบียนเพื่อเข้าร่วมมาตรการฯ ถูกต้องตามความเป็นจริงทุกประการ หากข้อมูลไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ผู้ลงทะเบียนยินยอมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการระงับการจ่ายเงินตามมาตรการฯ หรือยินยอมให้คืนเงินได้รับพร้อมดอกเบี้ยแล้วแต่กรณี หลังจากจะยืนยัน โดยการกดเครื่องหมาย ✓ เพื่อตกลงและยอมรับตามเงื่อนไขที่กล่าวทั้งหมดและกดยืนยัน (Kruachieve, 2020)

1.2 กรอกข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ นามสกุล วันเดือนปีเกิด หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน รหัสหลังบัตรประจำตัวประชาชน รายได้ต่อเดือน หมายเลขโทรศัพท์มือถือที่ติดต่อได้ หมายเลขโทรศัพท์มือถือของคนใกล้ชิด อีเมล (ถ้ามี) ID Line (ถ้ามี) ช่องทางการรับเงินสามารถได้ 2 ช่องทาง ได้แก่ บัญชีธนาคารที่ชื่อและนามสกุลเจ้าของบัญชีตรงกับชื่อและนามสกุลที่นำมาลงทะเบียนหรือพร้อมเพย์ที่ผูกกับเลขบัตรประจำตัวประชาชน ต่อมาจะต้องกรอกที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ ได้แก่ บ้านเลขที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด รหัสไปรษณีย์ ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน ข้อมูลอาชีพ/ตำแหน่ง ระยะเวลาประกอบอาชีพ/ตำแหน่ง(ปี,เดือน) เป็นผู้ได้รับผลกระทบจากเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ในเรื่องใด ได้แก่ ธุรกิจถูกปิดชั่วคราว ถูกสั่งพักงาน รายได้ลดลง และจะต้องกรอกประเภทการทำงาน คือ มีนายจ้างหรือไม่มีนายจ้าง (ประกอบอาชีพอิสระ) กรณีถ้ามีนายจ้างจะต้องกรอกข้อมูลส่วนบุคคลของนายจ้าง ส่วนกรณีถ้าไม่มี

นายจ้าง(ประกอบอาชีพอิสระ) จะต้องเลือกอาชีพของผู้ลงทะเบียน จากนั้นกด ลงทะเบียน เพื่อเป็นการ ยืนยันสมบูรณ์ (Kruachieve, 2020)

การแถลงข่าวมาตรการแก้ไขปัญหา COVID-19 ในวันที่ 24 มีนาคม 2563 นายลวรณ แสงสนิท ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง โฆษกกระทรวงการคลังกล่าวว่า “ถ้าตรงตามคุณสมบัติตามที่ รัฐกำหนดประชาชนจะได้รับเงินภายใน 5 วันทำการ” ต่อมาในวันที่ 26 มีนาคม 2563 นายอุดม สวานายน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในเวลานั้นกลับเปลี่ยนมาเป็น “ภายใน 7 วันทำการแทน ระบบ จะแจ้งผลการลงทะเบียนและสิทธิตามมาตรการให้แก่ท่านผ่านทางข้อความ SMS หรือสามารถ ตรวจสอบได้ที่ www.เราไม่ทิ้งกัน.com รายการที่ 2 คือตรวจสอบสถานะ แต่ถ้าหากไม่สามารถ ลงทะเบียนออนไลน์ได้ด้วยตนเอง ขอความร่วมมือให้ขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้ชิดในการ ช่วยเหลือลงทะเบียนออนไลน์” (Ministry of Finance, 2020) โดยรายการตรวจสอบสถานะมี กระบวนการดังนี้

2. ตรวจสอบสถานะ จะต้องกรอกเลขบัตรประชาชน หมายเลขโทรศัพท์ วันเดือนปีเกิด ที่ใช้ลงทะเบียน ซึ่งในสถานะต่าง ๆ จะบอกความหมายมีทั้งหมด 4 สถานะดังนี้

2.1 ท่านได้รับสิทธิมาตรการเยียวยา 5,000 บาท หมายความว่า ได้รับเงินเยียวยาและเงินได้ถูกโอนเข้า บัญชีเรียบร้อยแล้ว

2.2 อยู่ระหว่างการปรับปรุงการลงทะเบียนของท่าน หมายความว่า ผ่านเกณฑ์แล้วให้รอเงินเข้าบัญชี

2.3 อยู่ระหว่างการตรวจสอบ หมายความว่า อยู่ระหว่างการตรวจสอบอยู่ซึ่งมีโอกาสได้รับเงิน

2.4 ไม่สามารถทำรายการต่อได้หรือไม่ได้รับสิทธิ์ หมายความว่า ไม่ได้รับสิทธิ์ (Kapook, 2020)

3. ยกเลิกการลงทะเบียน รายการที่ 3 นี้ สามารถยกเลิกลงทะเบียนได้ทุกเมื่อ โดยการกรอก หมายเลขบัตรประชาชน 13 หลัก หมายเลขโทรศัพท์ วันเดือนปีเกิด ที่ใช้ลงทะเบียน จากนั้นยืนยันว่า ข้าพเจ้าขอรับรองว่าการยกเลิกการลงทะเบียนเป็นการกระทำของข้าพเจ้าในขณะที่สติสัมปชัญญะ ครบถ้วนสมบูรณ์ไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ใดและไม่ได้เกิดจากการสำคัญผิดแต่ประการใด ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ประสงค์จะลงทะเบียนลงทะเบียนอีกในอนาคตรวมถึงเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการนี้ ยืนยันโดยการกดเครื่องหมาย ✓ และกดยกเลิก (Bangkokbiznews, 2020)

4. เปลี่ยนแปลงข้อมูลการรับเงิน รายการนี้สำหรับผู้มีสิทธิ์ได้รับเงินผ่านการตรวจสอบสถานะ หรือได้รับ SMS ยืนยันแล้วเท่านั้น แต่เนื่องจากผู้ลงทะเบียนกรอกข้อมูลชื่อบัญชีไม่ตรงกับชื่อผู้ ลงทะเบียนหรือบัญชีไม่มีความเคลื่อนไหวมากกว่า 1 ปี จำเป็นจะต้องเปลี่ยนบัญชีใหม่โดยลำดับแรก จะต้องกรอกเลขบัตรประชาชน หมายเลขโทรศัพท์ วันเดือนปีเกิด ที่ใช้ลงทะเบียน จากนั้นทำ

การเลือกระหว่างรับเงินผ่านบัญชีพร้อมเพย์ที่ลงทะเบียนด้วยหมายเลขบัตรประจำประชาชน 13 หลัก หรือแก้ไขเลขบัญชีธนาคารใหม่ (Prachachat.net, 2020)

5. ให้ข้อมูลเพิ่มเติม รายการนี้สำหรับผู้มีสิทธิ์ได้รับเงินผ่านการตรวจสอบสถานะหรือได้รับ SMS ยืนยันแล้วเท่านั้น โดยลำดับแรกจะต้องกรอกเลขบัตรประจำประชาชน หมายเลขโทรศัพท์ วันเดือนปีเกิด ที่ใช้ลงทะเบียน จากนั้นให้ข้อมูลเพิ่มเติม เช่น เป็นเจ้าของกิจการจะกรอกข้อมูลดังนี้ ประเภทสินค้า ท่านประกอบอาชีพอยู่จังหวัดใด ประเภทสินค้าที่ขาย ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิดอย่างไร มีการจดทะเบียนการค้าหรือไม่ รายได้ก่อนเกิดคำสั่งปิดสถานที่จากรัฐบาล ลักษณะการรับเงินของกิจการก่อนเกิดสถานการณ์โควิด ก่อนเกิดคำสั่งปิดสถานที่เปิดร้านก๋วยเตี๋ยว ก่อนเกิดคำสั่งปิดสถานที่เปิดร้านก๋วยเตี๋ยว ลักษณะการให้บริการก่อนเกิดโควิด จำนวนโต๊ะนั่งในร้านก่อนเกิดสถานการณ์โควิด เป็นต้น (Khaosod, 2020)

จากวันที่ 28 มีนาคม 2563 ที่เปิดลงทะเบียนผ่าน www.เราไม่ทิ้งกัน.com พบว่ามีผู้ลงทะเบียนมากกว่า 28.8 ล้านคน (Thairath, 2020) ขณะเดียวกันพบว่ามีปัญหาจากระบบคัดกรองของเว็บไซต์ คือผู้มีสิทธิ์ได้รับเงินเยียวยาตามคุณสมบัติที่กำหนดถูกระบบคัดกรองปฏิเสธ อาทิเช่น อายุ 54 ปีแต่ระบบแจ้งว่าเป็นนักศึกษา (Naewna, 2020) พ่อค้าไม่ได้รับสิทธิ์ระบบแจ้งว่าเป็นเกษตรกร (Khaosod, 2020) ทำให้ประชาชนจำนวนมากเกิดความสับสน ในวันที่ 14 เมษายน 2563 ประชาชนเดินทางไปร้องเรียน “ทำไมไม่ได้อีก 5,000” (News Channel One, 2020) ที่กระทรวงการคลัง โดยต่อมา นาย สมคิด จิราพันธ์รัตน์ ที่ปรึกษากิจการผู้จัดการใหญ่ธนาคารกรุงไทยจำกัด(มหาชน) ผู้ดูแลระบบลงทะเบียนกล่าวว่า “ระบบคัดกรองไม่ใช่ AI ตามความหมายในปัจจุบัน แต่เป็นการให้ระบบไปตรวจสอบตามเงื่อนไขต่าง ๆ ตามที่กระทรวงการคลังเป็นผู้กำหนด โดยอาจไปตรวจสอบกับข้อมูลภาครัฐอื่น ๆ เงื่อนไข ซึ่งข้อมูลภาครัฐอื่น ๆ ที่ไปตรวจสอบอาจไม่ได้สมบูรณ์ 100%” (Amarintv, 2020) จึงทำให้มีรายการใหม่เพิ่มขึ้นในเว็บไซต์เพื่อแก้ไขปัญหาคือ ยื่นทบทวนสิทธิ์ โดยนายประสงค์ พูนธเนศ ปลัดกระทรวงการคลัง กล่าวว่า “จะเปิดอุทธรณ์ขอทบทวนสิทธิ์ในวันที่ 20 เมษายน 2563 ยืนยันว่าการยื่นทบทวนสิทธิ์ไม่ได้กรอกข้อมูลเพิ่มเติม และระยะเวลาพิจารณาข้อมูลหลังจากที่อุทธรณ์ไปแล้วจะเสร็จภายใน 7 วัน” (News Channel One, 2020) รายการยื่นทบทวนสิทธิ์มีกระบวนการดังนี้

6. ยื่นทบทวนสิทธิ์

6.1 ลงทะเบียนขอทบทวนสิทธิ์ เพื่อขออุทธรณ์รับเงิน 5,000 โดยกรอกข้อมูลเพิ่มเติมเหมือนกับครั้งแรกที่เริ่ม ลงทะเบียน

6.2 จากนั้นจะมีเจ้าหน้าที่ติดต่อไปภายใน 2 วัน เพื่อลงพื้นที่จริงตรวจสอบอาชีพ

6.3 เจ้าหน้าที่จะขอถ่ายรูปและถ่ายบัตรประชาชน ร้านที่ทำการ (สำหรับผู้ที่สถานทำงานปิด สามารถใช้รูปถ่ายหรือสัญญาเช่าร้าน ใบอนุญาตประกอบอาชีพ)

6.4 จากนั้นจะมีเจ้าหน้าที่ส่งข้อมูลเข้าระบบส่วนกลาง เพื่อประมวลผลว่าจะได้รับเงินเยียวยา 5,000 หรือไม่ ซึ่งสามารถรู้ผลได้ทันที

ในวันที่ 20 เมษายน 2563 นายลวณ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง โฆษกกระทรวงการคลังกล่าวว่า “กระทรวงการคลังตั้งเป้าไว้ว่าจะตรวจสอบแล้วเสร็จภายใน 2 สัปดาห์ ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ขอทบทวนสิทธิ์” (Prachachat, 2020) ต่อมาในวันที่ 30 เมษายน 2563 กล่าวว่า “จะพยายามให้จบในเดือนพฤษภาคม” (Matichon, 2020) จากเป้าหมาย 2 สัปดาห์กลุ่มเครือข่ายเป็นต้นเดือนพฤษภาคมโดยกลุ่มทบทวนสิทธิ์ที่ผ่านเกณฑ์ได้รับสิทธิ์แต่ได้รับเงินช้าในเดือนแรกกระทรวงการคลังจะโอนเงินให้ในเดือนถัดไป มีผู้ลงทะเบียนขอยื่นทบทวนสิทธิ์จำนวนทั้งหมด 3.8 ล้านคน

สรุปผลมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3เดือน) มีผู้ลงทะเบียนทั้งหมด 28.8 ล้านคน มีการลงทะเบียนช้า 4.8 ล้านคน และลงทะเบียนไม่สำเร็จ 1.7 ล้านคน ทำให้มีผู้ลงทะเบียนที่เข้าสู่ขั้นตอนการคัดกรองตามหลักเกณฑ์จำนวน 22.3 ล้านคน ได้รับสิทธิ์ทั้งหมดจำนวน 15.1 ล้านคน เริ่มเปิดลงทะเบียนในวันที่ 28 มีนาคม ถึง 30 เมษายน 2563 โอนเงินสำเร็จ 14.83 ล้านคน โดยจำนวนที่เหลือใช้เวลาตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม ถึง 2 มิถุนายน 2563 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้ กลุ่มแบ่งจ่ายจำนวน 2.4 แสนคน กลุ่มทบทวนสิทธิ์ 1.1 แสนคน แต่ยังคงเหลือผู้มีสิทธิ์ได้รับเงินเยียวยาบางส่วนที่กระทรวงการคลังไม่สามารถโอนเงินให้ได้เนื่องจากเกิดปัญหาเกี่ยวกับบัญชีรับเงิน เช่น ยังไม่มีพร้อมเพย์ที่ผูกกับเลขบัตรประชาชน หรือบัญชี เป็นต้น โดยคงเหลือผู้ที่ยังโอนเงินไม่สำเร็จจำนวนประมาณ 56,000 คน ซึ่งกระทรวงการคลังจะดำเนินการโอนเงินซ้ำต่อเนื่อง จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2563 ใช้งบประมาณทั้งหมด 2.2 แสนล้านบาท (Thairath, 2020)

สรุป: บทเรียนจากมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3เดือน)

มาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3เดือน) คือการสนับสนุนเงินให้กับกลุ่ม แรงงาน ลูกจ้างชั่วคราว และอาชีพอิสระที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคม ได้ประเมินผู้ได้รับผลกระทบไว้จำนวน 3 ล้านคน ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมาก ๆ ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง เพราะความเป็นจริงชี้ชัดว่าประชาชนร่วมลงทะเบียนจำนวนมากถึง 22.3 ล้านคน รัฐบาลคิดมาตรการช่วยเหลือแบบ “สงเคราะห์” โดยเน้นไปที่กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบหนัก ๆ บางกลุ่มเท่านั้น โดยไม่ตระหนักว่าวิกฤตที่เกิดขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อประชาชน

เป็นวงกว้างแต่ใช้วิธีคัดคนเข้า และงบประมาณที่ตั้งไว้ขึ้นแรกเพียง 4.5 หมื่นล้าน ภายหลังจากขยายเพิ่มขึ้น 2.2 แสนล้านบาท เพราะประชาชนได้ผลกระทบมากกว่าที่ประเมินไว้ อีกทั้งมาตรการนี้ยังใช้เวลาเยียวยามากถึง 6 เดือน นอกจากความล่าช้าในการดำเนินงานแล้วนั้น พบว่ายังมีความซ้ำซ้อนในกระบวนการเพราะเมื่อเกิดปัญหาระบบประมวลผล AI ไม่ใช่ AI แต่เป็นการให้ระบบไปตรวจสอบตามเงื่อนไขต่าง ๆ ตามที่กระทรวงการคลังเป็นผู้กำหนด ทำให้ข้อมูลของประชาชนผิดพลาดและถูกปฏิเสธสิทธิ อาทิเช่น อายุ 54 ปี แต่ระบบแจ้งว่าเป็นนักศึกษาไม่ได้รับสิทธิ พ่อค้าไม่ได้รับสิทธิ์ระบบแจ้งว่าเป็นเกษตรกร เป็นต้น จึงมีข้อสังเกตว่ารัฐบาลไม่มีฐานข้อมูลของประชาชนที่เป็นปัจจุบันรวบรวมไว้ที่ส่วนกลาง แต่ยังใช้ข้อมูลนี้เป็นตัวกำหนดคุณสมบัติ ต่อมาในวันที่ 14 เมษายน 2563 ประชาชนเดินทางไปร้องเรียน “ทำไมไม่ได้ 5,000” ที่กระทรวงการคลัง มีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยเพิ่มรายการทบทวนสิทธิ โดยนายประสงค์ พูนธเนศ ปลัดกระทรวงการคลังกล่าวว่า “จะเปิดอุทธรณ์ขอทบทวนสิทธิในวันที่ 20 เมษายน 2563 ยืนยันว่าการยื่นทบทวนสิทธิไม่ได้กรอกข้อมูลเดิม และระยะเวลาพิจารณาข้อมูลหลังจากที่อุทธรณ์ไปแล้วจะเสร็จภายใน 7 วัน” ถ้าการขอทบทวนสิทธิไม่ได้กรอกข้อมูลเดิมแต่ให้ประชาชนรอยื่นอุทธรณ์ถึง 6 วัน จากวันที่ 14 เป็นวันที่ 20 เมษายน ยิ่งทำให้เกิดความล่าช้า แต่ผลปรากฏว่าในรายการทบทวนสิทธิ ประชาชนจะต้องกรอกข้อมูลส่วนบุคคลซ้ำเดิมเหมือนกระบวนการแรกในรายการลงทะเบียนมาตรการฯ ทำให้เกิดข้อสังเกตถัดมาคือรัฐบาลไม่มีการเก็บข้อมูลเดิมที่ประชาชนเคยกรอกในกระบวนการแรก จึงทำให้รายการทบทวนสิทธิที่สร้างขึ้นมาก็เพื่อแก้ปัญหาไร้ประสิทธิภาพเพราะเป็นกระบวนการที่ซ้ำซ้อน จากเดิมจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 7 วัน นายลวรณ แสงสนิท ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง โฆษกกระทรวงการคลังประกาศเลื่อนเป็น 2 สัปดาห์ และเลื่อนอีกภายในต้นพฤษภาคม 2563 ทำให้การพิจารณาล่าช้ามากกว่า 1 เดือน ซึ่งมาตรการนี้ไม่ครอบคลุมถึงกลุ่มเปราะบางทางสังคมไม่ว่าจะเป็นทั้งเด็กแรกเกิด ผู้สูงอายุ ผู้พิการ จำนวน 6 ล้านคน ไม่สามารถเข้าถึงการลงทะเบียนได้พร้อมกับกลุ่มอื่น ๆ เพราะกระบวนการที่ถูกสร้างขึ้นมีความซับซ้อนอย่างยิ่ง ซึ่งภายหลังรัฐบาลได้ออกนโยบายเยียวยาให้กลุ่มเปราะบางแต่ถูกจัดอันดับไว้เป็นมาตรการสุดท้ายทำให้กลุ่มนี้ได้รับการเยียวยาที่ล่าช้า

จากการศึกษาพบว่าปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นในมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3เดือน) ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาในเชิงโครงสร้างพื้นฐานทั้งสิ้นโดยสมาชิกผู้แทนราษฎร คุณณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ อธิบายงบประมาณปี 2563 วาระที่ 2 ได้พูดถึงปัญหาโครงการที่กระจุกกระจายต่างหน่วยต่างของงบประมาณ (Fragmented project) ยกตัวอย่างเช่น การของงบประมาณที่ซ้ำซ้อน กระทรวงการต่างประเทศ Virtual Machine 25 ล้านบาท กระทรวงการคลัง Data center + Application Programming

Interface + Backup 386 ล้านบาท กระจกรวมอุตสาหกรรม Data center + Cloud 45 ล้านบาท จากข้อสังเกตจะพบว่ากระจกรวมที่ยกตัวอย่างมานั้นล้วนขอตั้ง Server ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานเหมือนกันหมด หากโครงสร้างพื้นฐานมีความมั่นคงใน โลกดิจิทัลของภาครัฐ ไม่มีความจำเป็นว่าทุกกระจกรวมต้องของบประมาณเพื่อทำโครงการเดียวกัน อีกทั้งข้อมูลยังถูกกระจายเพราะไม่มีแพลตฟอร์มกลางไว้รวบรวมข้อมูล

ผู้เขียนจึงขอกล่าวสรุปได้ว่ามาตรการเยียวยา 5,000 บาท นี้ขาดฐานข้อมูลที่ดีและไร้ประสิทธิภาพในการบูรณาการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้เกิดปัญหาล่าช้า ช้าซ้อน และเข้าไม่ถึง โดยศาสตราจารย์ ดร.บุญเลิศ วิเศษปรีชา ได้เปรียบเทียบและให้ความเห็นไว้ว่า “คนกำลังจะจมน้ำ รัฐบาลเอากระชอนๆ ที่ไม่สามารถใช้การได้ ไปซ้อนคนที่จมน้ำก่อน ควรที่จะใช้ตีวนคือเอาทุกคนขึ้นมาจากน้ำก่อน เพราะทุกคนเดือดร้อนกันหมด แล้วมาคัดออกเช่น ข้าราชการประจำ พนักงานประจำ กลุ่มประกันสังคม จะง่ายกว่า เพราะภาครัฐมีฐานข้อมูลมาแล้ว” (BBCthai, 2020) ผู้เขียนเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่ดิจิทัลไอดี (Digital ID)

การสร้างแพลตฟอร์มกลาง (Platformization) จะต้องเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานแบบเดิม Fragmented project โครงการที่กระจายกระจายต่างหน่วยต่างของงบประมาณ เปลี่ยนให้เป็น Common-USE project หมายถึงการคิด โครงการที่สามารถนำไปใช้ร่วมกันหลาย ๆ ยกตัวอย่างเช่น ประเทศสิงคโปร์ www.singpass.gov.sg/myinfo/intro มี Digital ID เป็นการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน อาทิเช่น ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ ครอบครัว ประวัติการศึกษา ประวัติการรักษาโรคมะเร็งของทรัพย์สินอะไรบ้าง เป็นต้น ทุกอย่างนี้ถูกเก็บรวบรวมไว้ที่แพลตฟอร์มกลางของภาครัฐ ประชาชนมีสิทธิ์เข้าถึง ตรวจสอบ แก้ไขได้โดยผ่านการยืนยันตัวตนผ่านลายนิ้วมือที่ปลอดภัย การทำงานเช่นนี้ถือเป็นการทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยอื่น ๆ ในการรวบรวมข้อมูลของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในประเทศไทยหน่วยงานภาครัฐนั้นมีข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนไว้อยู่แล้วแต่ไม่เคยถูกรวบรวมไว้ที่ระบบส่วนกลาง ในปัจจุบันประชาชนในประเทศไทย 70 ล้านคน เสียเวลากรอกแบบฟอร์มคนละ 10 นาทีต่อปี $\times \left(\frac{70 \text{ ล้านคน}}{60 \text{ นาที} \times 24 \text{ ชม.}} \right) / 365 \text{ วัน}$ คิดเป็นค่าเสียเวลา 1,331 ต่อปี หากคิดเป็นต้นทุนเศรษฐกิจจะต้องเสียในทุก ๆ ปีกับการกรอกแบบฟอร์มนั้น นำ 350 บาทรายได้ขั้นต่ำของประชาชนต่อวัน $\times 1,331 \text{ ปี} \times 365 \text{ วัน}$ คิดเป็นจำนวนเงิน 170,035,250 บาทต่อปี แนวคิดนี้เป็นหลักการสำคัญของพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริหารภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล 2562 ให้หน่วยงานของรัฐ

เปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบดิจิทัล (Open Government Data) เพราะหากเกิด Digital ID จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมาก ประชาชนไม่จำเป็นต้องกรอกเอกสารแบบฟอร์มอีกต่อไปและภาครัฐยังสามารถมีฐานข้อมูลของประชาชนที่ถูกต้องและปัจจุบัน จากการศึกษายังพบว่ารัฐบาลมีแผนงานที่จะทำ Digital ID ตั้งแต่ปี 2559 จนถึงปัจจุบันแผนงานนี้ถูกเลื่อนเป้าหมายออกไปจะสำเร็จในปี 2565 จากรายงานติดตามผลการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลพหุศักราช 2562 หน้าที่ 60 เสร็จสมบูรณ์เพียง 12% หากรัฐบาลลงทุนเพียงหนึ่งครั้งในการสร้าง Digital ID หรือ แพลตฟอร์มกลาง สามารถให้ประโยชน์กับประชาชนมากมาย เช่น เงินเยียวจะได้รับรายวันแทนรายเดือน และสามารถเกิด Digital Economy เช่น การซื้อขายประกัน สามารถขอเข้าถึงข้อมูลประวัติการรักษาโรคเพื่อใช้ในการประเมินและยื่นข้อเสนอเบี้ยประกันสุขภาพให้กับลูกค้าแบบเฉพาะเจาะจงรายบุคคล ตลอดจนได้อีกในอนาคตแน่นอน

References

- Amarin. (2020, April 12). Misunderstand in quite a country! Administrators register, we do not leave each other. Notify the screening system, not AI. [Web blog message]. Retrieved from <https://www.amarintv.com/news/detail/26436>
- BBCthai. (2020, April 20). Analysis of the healing problems affected by COVID-19 [Web blog message]. Retrieved from www.bbc.com/thai/thailand-52350798
- Channel 8 News. (2020, March 24). Release of measures to cure people affected by the COVID-19 virus. [Video file]. Retrieved from https://www.facebook.com/watch/live/?v=531119067783257&ref=watch_permalink
- Compensation measures include employees of affected establishments or other affected persons of the coronavirus outbreak COVID-19 Remedial measures 5,000 baht 3 months. (2020, March 26) Retrieved from <https://shorturl.asia/c3ljw>
- Digital Government Development Agency (Public Organization) (DGE). (2019). Performance monitoring reports and recommendations for the Digital Government Development Plan. (ISBN 978-616-235-340-6). Retrieved from <https://drive.google.com/file/d/1YVmkUN6a69DLizUt7SBVeKYcKgBKgD4w/view>

- Digital Government Development Agency (Public Organization) (DGE). (2020). (Draft) Thailand's Digital Government Development Plan 2020-2022. Retrieved from https://drive.google.com/file/d/1rFfSu08ZjCjwhT_VwBAJZ-atGXnuNY77/view
- Electronic Government Agency (Public Organization) (EGA). (2017). (Draft) Thailand's Digital Government Development Plan 2017-2021. Retrieved from <https://drive.google.com/file/d/1pwGIpzRDUZhafMKx7kwm8QyB-XUFmWcf/view>
- Electronic Government Agency (Public Organization) (EGA). (2016). 3-Year Digital Government Development Plan for Thailand (2016-2018). Retrieved from https://drive.google.com/file/d/11GZU4x6rLQpRcBJX_Y9DIvOLO-L0rQjH/view
- Kapook. Check eligibility results www.เราไม่ทิ้งกัน.com what does the 4 status mean? [Web blog message]. Retrieved from <https://money.kapook.com/view223943.html>
- Khaosod. (2020, April 12). Merchants are not entitled to remedies, AI says they are farmers Some people were recommended for student loans. [Web blog message]. Retrieved from https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_3934824
- Matichon. (2020, April 30). The Ministry of Finance transferred 11 million people within May 8. [Web blog message]. Retrieved from www.matichon.co.th/economy/news_2164588
- Naewan. (2020, April 15). Age 54, but the AI system informs you that you are a student, you do not receive 5 thousand money. [Web blog message]. Retrieved from <https://www.naewna.com/likesara/486574>
- News Channel One. (2020, April 14). Can't wait! People raid the 5 thousand, while the treasury insisted on submitting an appeal on the website next week. [Video file]. Retrieved from <https://www.facebook.com/onenews31/videos/523455031869084/>
- Prachachat. (2020, April 12). Submit a review of 7.4 hundred thousand people. "Ministry of Finance" expected 2 weeks to complete the review [Web blog message]. Retrieved from <https://www.prachachat.net/finance/news-452532>

- Thairath. (2020, May 22). www.เราไม่ทิ้งกัน.com Recently, 5,000 baht has been transferred to 15 million people who have passed the criteria. [Web blog message]. Retrieved from <https://www.thairath.co.th/news/business/1850154>
- We stand together. (2020, March 28). [Web blog message] Retrieved from <https://www.xn--12cl1ck0bl6hdu9iyb9bp.com/>
- Bangkokbiznews. (2020, April 4). How to cancel registration www.เราไม่ทิ้งกัน.com [Web blog message] Retrieved from <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/874459>
- Khaosod. (2020, April 11). How to provide additional information www.เราไม่ทิ้งกัน.com [Web blog message] Retrieved from https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_3929669
- Kruachieve. (2020, March 29). How to register, [เราไม่ทิ้งกัน.com](http://www.เราไม่ทิ้งกัน.com). [Web blog message] Retrieved from <https://bit.ly/3l3qoY4>
- Prachachat.net. (2020, April 9). How to change the payout information www.เราไม่ทิ้งกัน.com [Web blog message] Retrieved from <https://www.prachachat.net/finance/news-446620>

การประยุกต์ใช้สมรรถนะเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร

Application of Competencies for Human Resources

Development in the Organization

อติگانต์ มาลัยสนั่น¹ / ดวงพร อุไรวรรณ²

Atikan Malaisanan / Duangporn Auraiwan

¹⁻²สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องการประยุกต์ใช้สมรรถนะ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ (2) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้สมรรถนะ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร โดยมีทฤษฎีฐานทรัพยากรที่สามารถสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน ซึ่งแสดงลักษณะที่สำคัญของทรัพยากรเชิงกลยุทธ์ที่จำเป็นต้องมี ได้แก่ (1) ทรัพยากรนั้นจะต้องก่อให้เกิดคุณค่าขึ้นภายในองค์กร (2) ทรัพยากรนั้นจะต้องหายาก (3) ทรัพยากรนั้นจะต้องไม่สามารถลอกเลียนแบบได้หรือมีต้นทุนลอกเลียนแบบสูง และ (4) ความสามารถที่ทดแทนไม่ได้ เนื่องจาก “มนุษย์” เป็นสินทรัพย์ทางการบริหารที่มีคุณค่ามากที่สุดภายในองค์กร และทรัพยากรมนุษย์สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรได้โดยผ่านระบบการสรรหาคัดเลือก และพัฒนามนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ จึงก่อให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบต่างๆ โดยมีการพัฒนาที่หลากหลายมากขึ้น เช่น รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์บนพื้นฐานแนวคิดสมรรถนะที่สามารถดำเนินการผ่านกิจกรรมดังต่อไปนี้ (1) การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (2) การตีค่างานและการบริหารค่าจ้างและเงินเดือน (3) การสรรหาและการคัดเลือก (4) การบรรจุตำแหน่งที่ควรคำนึงสมรรถนะ (5) การฝึกอบรมและพัฒนา (6) การวางแผนสายอาชีพและการสืบทอดตำแหน่ง (7) การโยกย้าย การเลิกจ้าง การเลื่อนตำแหน่ง (8) การจัดการผลการปฏิบัติงาน ดังนั้นการทราบสมรรถนะของแต่ละคน แต่ละตำแหน่งจะทำให้องค์กรสามารถพัฒนาบุคคลได้ง่ายและเหมาะสม รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยแนวคิดสมรรถนะเป็นฐานจึงสามารถประยุกต์ใช้ โดยนำหลักการจัดการทางคุณภาพที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ

PDCA มาใช้ในการวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงสิ้นสุดการทำงานภายในองค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: สมรรถนะ, การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, องค์กร

Abstract

The objectives of this academic article on “Competency Applications to Develop Human Resources in the Organization” were (1) To study the concepts of competency, (2) To study the applications of competency in order to develop human resources in the organization Based on "Resource based View Theory ", that can create an advantage of competition. Major characteristics of the strategic resource including (1) The resource should be create valued within the organization. (2) The rare resource (3) resource, that cannot copy or high cost of copy and (4) irreplaceable. That is because “humans” are the most valuable administrative assets in an organization and could create added value for an organization through an effective recruiting system and human development. Therefore, many forms of human resource development were created and developed such as the development of human resources on the basis of competency, which could be operated through activities as followed: (1) Human resources planning, (2) Valuation and wage and salary management, (3) Recruitment and selection, (4) Positioning should take competencies into the account, (5) Training and development, (6) Career planning and succession, (7) Transfer, termination, and promotion, and (8) Performance management. Therefore, knowing the competencies of each employee in each position will allow the organization to develop personnel easily and appropriately. The development of human resources was therefore could be applied effectively using the concept of competencies as the base by applying PDCA quality cycle in the human resources development from the first step until the end of the operations within the organization.

Keywords: competency, human resources development, organization

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบันรวมถึงสภาพการแข่งขันอย่างรุนแรง ทำให้องค์กรทุกแห่งต้องเผชิญความเสี่ยงที่สูงขึ้น ประเทศมีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี และระบบสารสนเทศ อย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลจากกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องและแนวโน้มทางสังคมองค์กรยุคคลาสสิก (Classical Organization) ในศตวรรษที่ 20 ไม่สามารถดำเนินการได้ดีภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้าง (Structure) ระบบ (Systems) การปฏิบัติ (Practices) และวัฒนธรรม (Culture) เป็นเหตุที่ทำให้เกิดความล่าช้าและเป็นอุปสรรคทำให้ยากต่อการเปลี่ยนแปลง (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545 : 17) การมีทรัพยากรมนุษย์ที่อุดมไปด้วยความรู้ ทักษะ ความสามารถ ที่พร้อมจะต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่องค์กรทุกแห่งต้องการ อีกทั้งในระดับประเทศ และระดับโลก ได้มีการกล่าวว่าการมีทรัพยากรมนุษย์มีมากเท่าใด ไม่สำคัญเท่ากับการมีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรแรงงาน และคุณภาพของคน (วรากรณ์ สามโกเศศ, 2542 : 6)

จุดเริ่มต้นของแนวคิดสมรรถนะมีพื้นฐานมาจากการมุ่งเสริมสร้างความสามารถให้ทรัพยากรบุคคล โดยมีความเชื่อว่าเมื่อพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ แล้วคนจะใช้ความรู้ ความสามารถที่มีไปผลักดันให้องค์กรบรรลุผลและเป้าหมาย ดังนั้นการนำเรื่องสมรรถนะมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดจึงควรมุ่งพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กรเป็นสำคัญที่สุดและต้องมีการพิจารณาว่าบุคคลในองค์กรมีความสามารถอย่างไร จึงจะทำให้องค์กรชนะคู่แข่งและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

แนวความคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ (Competency) หรือเริ่มจากการนำเสนอบทความทางวิชาการของเดวิด แมคเคลแลนด์ (David C. McClelland) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เมื่อปี ค.ศ.1960 ซึ่งกล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่ดีของบุคคล (excellent performer) ในองค์กรกับระดับทักษะความรู้ ความสามารถ โดยกล่าวว่า การวัด IQ และการทดสอบบุคลิกภาพ ยังไม่เหมาะสมในการทำนายความสามารถ หรือสมรรถนะของบุคคลได้ เพราะไม่ได้สะท้อนความสามารถที่แท้จริงออกมาได้ แต่ควรใช้บุคคลที่มีความสามารถมากกว่าคะแนนทดสอบ (Test Scores) จุดเชื่อมโยงที่สำคัญคือ McClelland ได้รับการติดต่อให้ช่วยคัดเลือกเจ้าหน้าที่ ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประเทศสหรัฐอเมริกา (Foreign Service Information Officer : FSIOs) ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งก่อนหน้านั้นการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ FSIOs ใช้แบบทดสอบที่มุ่งทดสอบด้านทักษะที่คิดว่าจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่งดังกล่าว แต่พบว่าผู้ที่ทำคะแนนสอบได้ดี ไม่ได้มีผลการปฏิบัติงานที่องค์กรต้องการ McClelland ได้พัฒนาเครื่องมือชนิดใหม่ในการคัดเลือกคนที่สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานได้ดีแทน

ข้อทดสอบแบบเก่า โดยใช้วิธีการประเมินที่เรียกว่า Behavioral Event Interview (BEI) เพื่อค้นหา ลักษณะพฤติกรรมของผู้ที่ปฏิบัติงานดี แล้วเปรียบเทียบกับผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์เฉลี่ย เพื่อหาพฤติกรรมที่แตกต่างกัน แล้วเรียกพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดีว่า สมรรถนะ (สุกัญญา รัศมีธรรม โขติ, 2548 :ก)

จนกระทั่งในปี 1973 McClelland ได้แสดงแนวคิดเรื่องสมรรถนะ ไว้ในบทความชื่อ Testing for Competence Rather Than Intelligence ว่า IQ ซึ่งประกอบด้วยความถนัดหรือความเชี่ยวชาญทาง วิชาการ ความรู้ และความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ไม่ใช่ตัวชี้วัดที่ดีของผลงานและความสำเร็จโดยรวม แต่ สมรรถนะบุคคลกลับเป็นสิ่งที่สามารถคาดหมายความสำเร็จในงาน ได้ดีกว่าซึ่งสะท้อนให้เห็นได้อย่าง ชัดเจนว่า ผู้ที่ทำงานเก่งมิได้หมายถึงผู้ที่เรียนเก่งเสมอไป แต่ผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการทำงานต้องเป็น ผู้ที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการ หรือวิชาการที่มีอยู่ในตัวเอง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ใน งานที่ตนทำจึงจะกล่าวได้ว่าบุคคลนั้นมีสมรรถนะ (Stone, 1999) แนวคิดเรื่องสมรรถนะ ของ McClelland ที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า สมรรถนะ หรือความสามารถของบุคคล ส่งผลดีต่อผลการ ปฏิบัติงานมากกว่า IQ ทำให้ได้รับความสนใจจากนักวิชาการทั่วไปอย่างมากและมีพัฒนาการขึ้นเป็น ลำดับ ในปี ค.ศ. 1982 ริชาร์ด โบยาดซิส (Richard Boyatzis) ได้เขียนหนังสือชื่อ The Competen Manager : A Model of Effective Performance และได้นิยามคำว่า competencies เป็นความสามารถใน งานหรือเป็นคุณลักษณะที่อยู่ภายในบุคคลที่นำไปสู่การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ ปี ค.ศ. 1994 แกรี แฮมเมลและซีเค.พราฮาลาด (Gary Hamel และ C.K.Prahalad) ได้เขียนหนังสือชื่อ Competing for The Future ซึ่งได้นำเสนอแนวคิดที่สำคัญ คือ Core Competencies เป็นความสามารถหลักของธุรกิจ ซึ่งถือ ว่าในการประกอบธุรกิจนั้นจะต้องมีเนื้อหาสาระหลัก เช่น พื้นฐานความรู้ ทักษะ และความสามารถใน การทำงานอะไรได้บ้าง และอยู่ในระดับใด จึงทำงานได้มีประสิทธิภาพสูงสุดตรงตามความต้องการของ องค์กร

แนวคิดการนำสมรรถนะมาใช้กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น ได้เริ่มต้นในงานบริหาร บุคคลในหน่วยงานราชการของสหรัฐอเมริกา โดยกำหนดว่าในแต่ละตำแหน่งงานจะต้องมีพื้นฐาน ทักษะ ความรู้ และความสามารถหรือพฤติกรรมใดบ้าง และอยู่ในระดับใดจึงจะทำให้บุคลากรนั้นมี คุณลักษณะที่ดีมีผลต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงและได้ผลการปฏิบัติงานตรงตาม วัตถุประสงค์ขององค์กร หลังจากนั้นแนวความคิดเรื่องสมรรถนะได้ขยายผลมายังภาคธุรกิจเอกชน ของสหรัฐอเมริกามากยิ่งขึ้น และในปัจจุบันองค์กรของเอกชนชั้นนำ ได้นำแนวคิดสมรรถนะไปใช้ เป็นเครื่องมือในการบริหารงานมากขึ้น และยอมรับว่าเป็นเครื่องมือสมัยใหม่ที่องค์กรต้องได้รับความ

พึงพอใจอยู่ในระดับต้นๆ มีการสำรวจพบว่า มี 708 บริษัททั่วโลกนำ Core Competency เป็น 1 ใน 25 เครื่องมือที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับ 3 รองจาก Corporate Code of Ethics และ Strategic Planning (พัศุเดชะรินทร์, 2546 : 13) แสดงว่า Core competency จะมีบทบาทสำคัญที่จะเข้าไปช่วยให้งานบริหารประสบความสำเร็จ จึงมีผู้สนใจศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักการของสมรรถนะมาปรับให้เพิ่มมากขึ้น

สำหรับประเทศไทย หน่วยงานของรัฐและเอกชนของไทยหลายหน่วยงานได้ให้ความสนใจนำแนวคิดสมรรถนะมาใช้ เช่น บริษัทปูนซีเมนต์ไทย ปตท. และสำนักงานข้าราชการพลเรือน เป็นต้น ทำให้เกิดผลสำเร็จอย่างเห็นได้ชัดเจน มีผลให้เกิดการตื่นตัวในวงราชการ และได้มีการนำแนวคิดนี้ไปทดลองใช้ในหน่วยราชการ

ดังนั้น การศึกษาการประยุกต์ใช้สมรรถนะ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร จะช่วยเพิ่มองค์ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่มีอยู่ในตัวบุคคล ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการสนับสนุนประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ซึ่งจะสะท้อนออกมาในรูปของผลการปฏิบัติงาน ซึ่งแต่ละคนจะมีระดับสมรรถนะที่แตกต่างกัน และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์และเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ให้ประสบความสำเร็จได้ในโลกยุคการแข่งขัน

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ
- 2) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้สมรรถนะ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร

บททวนวรรณกรรม

ความหมายและความสำคัญของสมรรถนะ

คำว่า “Competency” มีคำแปลที่เป็นภาษาไทยค่อนข้างหลากหลาย และแตกต่างกันซึ่งขึ้นอยู่กับว่านักวิชาการที่ศึกษาจะแปลหรือให้คำจากความรู้ตามความเข้าใจ และความเชื่อของแต่ละบุคคล หรือแต่ละสถาบัน ซึ่งบางท่านอาจแปลว่า “ศักยภาพ” หรือ “ความสามารถ” หรือ “ขีดความสามารถ” หรือ “ความสามารถเชิงสมรรถนะ” หรือ “สมรรถนะ” โดยทางราชการส่วนใหญ่ จะใช้คำว่า “สมรรถนะ” แต่ในการทำบทความวิชาการครั้งนี้จะเลือกใช้คำว่า “สมรรถนะ” นักวิชาการที่ศึกษาได้ให้ความหมายต่างๆ ไว้แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

สมรรถนะ คือความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่จำเป็น และมีผลให้บุคคลนั้นปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนได้ดีกว่าบุคคลอื่น ซึ่งสมรรถนะของคนเกิดได้จาก 3 ทาง คือ 1) เป็นพรสวรรค์ที่ติดตัวมาแต่กำเนิด 2) เกิดจากประสบการณ์การทำงาน 3) เกิดจากการฝึกอบรมและพัฒนา (ประจักษ์ ทรัพย์อุดม, 2550, หน้า 3)

สก๊อต บี พารี (Scott B. Parry) นิยามคำว่าสมรรถนะว่าเป็น กลุ่มของความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และคุณลักษณะ (attributes) ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่งๆ โดยกลุ่มความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะดังกล่าว สัมพันธ์กับผลงานของตำแหน่งงานนั้นๆ และสามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นมาได้ โดยผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนา (สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2004 : 48)

อานนท์ สักดิ์วีระวิชัย (2547) ได้กล่าวว่า นิยามของสมรรถนะ คือ คุณลักษณะของบุคคลซึ่งได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณสมบัติต่างๆ อันได้แก่ ค่านิยม จริยธรรม บุคลิกภาพ คุณลักษณะทางกายภาพและอื่นๆ ซึ่งจำเป็นและสอดคล้องกับความเหมาะสมองค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องสามารถจำแนกได้ว่า ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานได้ต้องมีคุณลักษณะเด่นๆ อะไรบ้าง หรือคุณลักษณะสำคัญๆ อะไรบ้าง

Parry (1997 อ้างถึงใน สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2547) สรุปคำนิยามของสมรรถนะ ไว้ว่ากลุ่มของความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่งๆ โดยกลุ่มความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะดังกล่าวสัมพันธ์กับผลงานของตำแหน่งนั้นๆ และสามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นมาได้โดยผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนา

สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่นๆ ในองค์การ กล่าวคือ การที่บุคคลจะแสดงสมรรถนะใดสมรรถนะหนึ่ง ได้มักจะต้องมีองค์ประกอบของทั้ง ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ตัวอย่างเช่น สมรรถนะ การบริหารที่ดี ซึ่งอธิบายว่า สามารถให้บริการที่ผู้รับบริการต้องการได้ หากขาดองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ ความรู้ในงาน หรือทักษะที่เกี่ยวข้อง เช่น อาจต้องหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ และคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นคนใจเย็น อดทน ชอบช่วยเหลือผู้อื่นแล้ว บุคคลก็ไม่อาจจะแสดงสมรรถนะของการบริหารที่ดีด้วยการให้บริการที่ผู้รับบริการต้องการได้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2548) ความสามารถเชิง

สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ทักษะ และความสามารถของมนุษย์ที่แสดง ผ่านพฤติกรรม (เกริกเกียรติ ศรีเสริมโภค, 2546)

โดยสรุป สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่มีอยู่ในตัวบุคคล ซึ่งจะสะท้อนออกมาในรูปของผลการปฏิบัติงาน ซึ่งแต่ละคนจะมีระดับสมรรถนะที่แตกต่างกัน และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์และเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

ความสำคัญของสมรรถนะ

สมรรถนะ (Competency) เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่น่ามาเป็นพื้นฐานจัดทำระบบหรือวางแผนทางการพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และเป้าหมายในการดำเนินงานขององค์กรและนำมาใช้กับการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อให้มีประสิทธิภาพ สมรรถนะจึงมีความสำคัญต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กร และสามารถนำทรัพยากรได้อย่างถูกต้องทิศทาง และคุ้มค่ากับการลงทุน นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่บุคลากรในองค์กรอีกแนวทางหนึ่งด้วย ดังนั้นสมรรถนะจึงมีความสำคัญต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กรดังนี้

1. เป็นเครื่องมือช่วยในการแปลงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัฒนธรรมองค์กร และยุทธศาสตร์ต่างๆ ขององค์กร มาสู่กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล
2. เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในองค์กร อย่างมีระบบต่อเนื่อง และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัฒนธรรมองค์กร และยุทธศาสตร์ขององค์กร
3. เป็นมาตรฐานการแสดงผลการปฏิบัติงานที่ดี ในการทำงานของบุคลากร ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ
4. เป็นพื้นฐานสำคัญของระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในด้านต่างๆ ขององค์กร เช่น การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาความก้าวหน้าทางอาชีพ การวางแผนการสืบทอดตำแหน่ง และการจ่ายผลตอบแทน เป็นต้น

และมีนักวิชาการ นักบริหารและนักการศึกษาหลายท่าน ได้สรุปความสำคัญของสมรรถนะเอาไว้ เช่น David C. McClelland (อ้างถึงใน เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม, 2553) สมรรถนะนั้น มีความสำคัญต่อการสรรหาคัดเลือก ประเมิน และพัฒนาบุคลากรให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของตำแหน่งงานและองค์กรได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2547) ที่ระบุว่า สมรรถนะ มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคคลและองค์กรโดยรวม โดยช่วยให้การคัดสรรบุคคลที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และพฤติกรรมที่เหมาะสมกับงานตามต้องการ

อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงระดับความรู้ความสามารถของตนเองว่าอยู่ในระดับใดและจะต้องพัฒนาเรื่องใดด้วยวิธีใดจึงจะทำให้ตนเองพัฒนาได้มากขึ้น และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรและองค์กร ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ สิวา สิวานันท์ (2553) ยังกล่าวถึงความสำคัญของสมรรถนะว่า ช่วยให้ผู้บุคลากรมีความมุ่งมั่น และเข้มแข็งเอาใจใส่ในงาน มีความกระตือรือร้นไม่ย่อท้อต่องานอย่างง่าย ๆ บุคลากรมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบอย่างสูงที่จะทำงานให้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด บุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ และทักษะตามงานในหน้าที่ของตน และขององค์กร บุคลากรมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีส่วนร่วมในความสำเร็จและมีความรู้สึกรู้ราวรู้หนวไปด้วยเมื่อองค์กรมีปัญหา

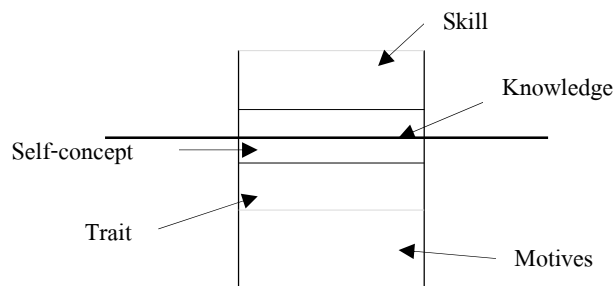
จากหลากหลายความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของสมรรถนะ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันจึงสรุปได้ว่า สมรรถนะ มีความสำคัญเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานหรือการพัฒนาบุคคลให้ตรงกับความต้องการขององค์กร ช่วยตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรได้ชัดเจนขึ้น บุคลากรและองค์กรได้รับการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน บุคลากรในองค์กรมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานช่วยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น จนทุกคนในองค์กรมีความผูกพันกัน ร่วมกันสร้างงาน ผลิตงานเพื่อ ไปสู่เป้าหมายอันเดียวกันอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพจนกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กร

องค์ประกอบของสมรรถนะ

ตามหลักแนวคิดของ McClelland (1973) องค์ประกอบของสมรรถนะ มี 5 ส่วน ดังนี้

1. **ความรู้** คือ ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ เช่น ความรู้ด้านเครื่องยนต์ เป็นต้น
2. **ทักษะ** คือ สิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ทักษะทางการถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น ทักษะที่เกิดได้นั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้ และสามารถ ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว
3. **ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง** คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง หรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น เช่น ความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น
4. **บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคลเป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น** เช่น คนที่น่าเชื่อถือไว้วางใจได้ หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น
5. **แรงจูงใจ/เจตคติ** เป็นแรงจูงใจหรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม ที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย หรือมุ่งสู่ความสำเร็จ เป็นต้น สรุปความหมายคำว่า สมรรถนะ ว่า คือ ความรู้ ทักษะ และ

คุณลักษณะส่วนบุคคล ที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่จำเป็น และมีผลทำให้บุคคลนั้นปฏิบัติงานใน ความรับผิดชอบของตนได้ดีกว่าผู้อื่น สมรรถนะ ของคนซึ่งเกิด ได้จาก 3 ทางด้วยกัน อาจกล่าวได้ว่า สมรรถนะเป็นพรสวรรค์ที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด เกิดจากประสบการณ์การทำงาน และเกิดจากการฝึกอบรม และพัฒนาทั้ง 5 ส่วนดังกล่าวข้างต้นแสดงความสัมพันธ์ในเชิงอธิบายดังภาพที่ 1

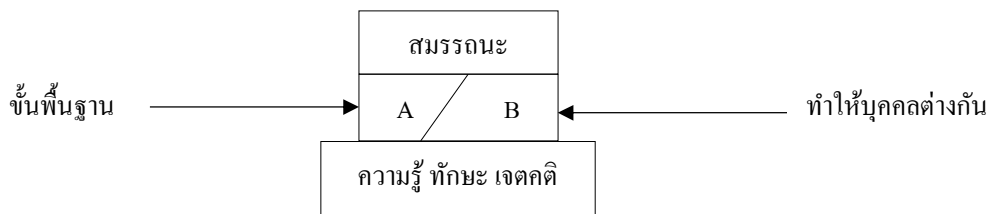

ภาพที่ 1 Iceberg Model ของสมรรถนะ

จากภาพจะพบว่า skill และ knowledge อยู่ส่วนบน หมายถึงว่าทั้ง skill และ knowledge สามารถพัฒนาขึ้นได้ไม่ยากจะ โดยวิธีการศึกษาค้นคว้า หรือประสบการณ์ตรง และมีการฝึกฝนจนเกิด ความชำนาญ

จากแนวคิดของแมคเคิลแลนดั้นสกอตต์ บี พารี เห็นควรจะรวมส่วนประกอบที่เป็นความคิด เกี่ยวกับตนเอง คุณลักษณะและแรงจูงใจเข้าเป็นกลุ่มเรียกว่า คุณลักษณะ (attributes)

ดังนั้นบางครั้งเมื่อพูดถึงองค์ประกอบของสมรรถนะจึงมีเพียง 3 ส่วนคือ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ ซึ่งตามทัศนะของแมคเคิลแลนดั้นสกอตต์กล่าวว่า (สุกัญญา รัศมีธรรม โชติ 2004 : 48) สมรรถนะ เป็นส่วนประกอบขึ้นมาจากความรู้ ทักษะ และเจตคติ/แรงจูงใจ หรือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ/แรงจูงใจก่อให้เกิดสมรรถนะ ดังภาพที่2

ภาพที่ 2 สมรรถนะเป็นส่วนประกอบที่เกิดขึ้นมาจากความรู้ ทักษะ เจตคติ

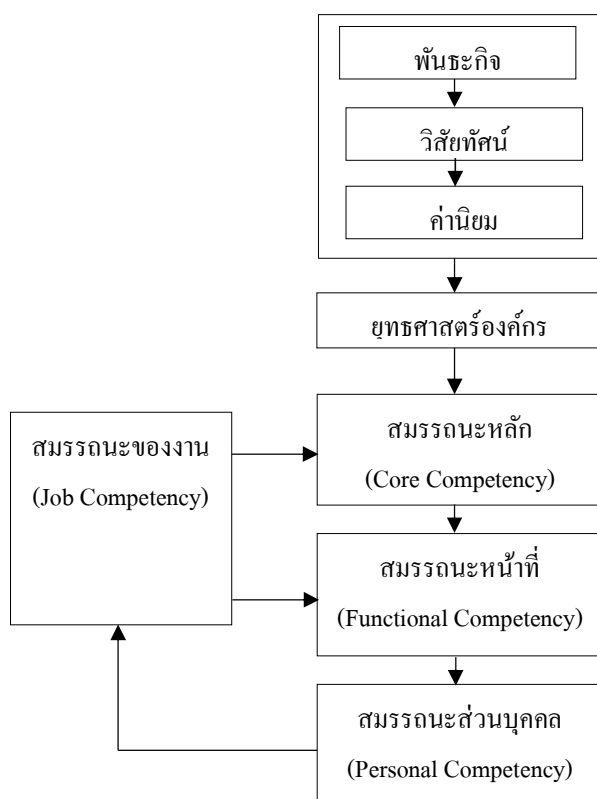
จากภาพ ความรู้ ทักษะ และเจตคติไม่ใช่สมรรถนะแต่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดสมรรถนะ

ดังนั้นความรู้ใดๆ จะไม่เป็นสมรรถนะ แต่ถ้าเป็นความรู้ที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดกิจกรรมจนประสบความสำเร็จถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะ สมรรถนะในที่นี้จึงหมายถึงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลงานสูงสุดนั้น ตัวอย่างเช่น ความรู้ในการขับรถ ถือเป็นความรู้ แต่ถ้านำความรู้มาทำหน้าที่เป็นผู้สอนขับรถ และมีรายได้จากส่วนนี้ ถือเป็นสมรรถนะ

การกำหนดสมรรถนะ

การกำหนดสมรรถนะ หรือการสร้างรูปแบบสมรรถนะ (competency model) สามารถกำหนดได้ดังนี้ (อานนท์ ศักดิ์วีระชัย 2547:62 ; สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ 2004 : 50 – 51 ; 58 – 59)

ในการกำหนดสมรรถนะจะเริ่มจากการนำวิสัยทัศน์ (vision) พันธกิจ (mission) ค่านิยม (values) ขององค์กรมาเป็นแนวทางในการกำหนดสมรรถนะ ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 การกำหนดสมรรถนะ

จากภาพจะเห็นความสอดคล้องไปในทิศทางที่ต่อเนื่องกันของสมรรถนะที่จะช่วยให้งานเป็นไปด้วยดี (Alignment) ซึ่งเริ่มจาก วิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือค่านิยม คู่เป้าหมายขององค์กร มากำหนดเป็นกลยุทธ์ขององค์กร จากนั้นมาพิจารณาถึงสมรรถนะหลัก ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของ

องค์การมีอะไรบ้าง จะใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอะไรที่จะผลักดันให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ จากสมรรถนะหลักก็มาพิจารณาสมรรถนะของหน้าที่ของบุคคลในองค์การตามตำแหน่งตามๆ ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับสมรรถนะของบุคคล สมรรถนะของบุคคลกับสมรรถนะหน้าที่จะไปในทางเดียวกันงานต่างๆ ก็จะไปในทางเดียวกัน

ตัวอย่างสมรรถนะ

1. สมรรถนะส่วนบุคคล ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร ความมั่นใจตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างนวัตกรรม เป็นต้น

2. สมรรถนะของผู้จัดการ ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร การวางแผน และการบริหารงาน การทำงานเป็นทีม ความสามารถเชิงกลยุทธ์ ความสามารถด้านต่างประเทศ ความสามารถในการจัดการตนเอง เป็นต้น

การนำสมรรถนะ มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การนำสมรรถนะไปประยุกต์ใช้ในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (HR) สามารถทำได้หลายประการคือ

1. การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (human resource planning) จะเป็นการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ ทั้งความต้องการเกี่ยวกับตำแหน่งซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับการกำหนดสมรรถนะในแต่ละตำแหน่ง เพื่อให้ทราบว่าในองค์การมีคนที่เหมาะสมจะต้องมีสมรรถนะใดบ้าง เพื่อให้สอดคล้องกับการวางแผนกลยุทธ์

2. การตีค่างาน และการบริหารค่าจ้าง และเงินเดือน (job evaluation of wage and salary administration) competency สามารถนำมาใช้ในการกำหนดค่าจ้างเช่นวิธีการ Point method โดยการกำหนดปัจจัยแล้วให้คะแนน ว่าแต่ละปัจจัยมีความจำเป็นต้องใช้ในตำแหน่งงานนั้นๆ มากน้อยเพียงใด เป็นต้น

3. การสรรหา และการคัดเลือก (recruitment and selection) เมื่อมีการสมรรถนะแล้วการสรรหาพนักงาน ก็ต้องให้สอดคล้องกับ Competency ตรงกับตำแหน่งงาน

4. การบรรจุตำแหน่งก็ควรคำนึงสมรรถนะ (competency) ของผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมหรือมีความสามารถตรงตามตำแหน่งที่ต้องการ

5. การฝึกอบรม และพัฒนา (training and development) การฝึกอบรมและพัฒนาที่ดำเนินการฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับสมรรถนะของบุคลากร ให้เต็มขีดสุดของแต่ละคน

6. การวางแผนสายอาชีพและการสืบทอดตำแหน่ง (career planning and succession planning) องค์กรจะต้องวางแผนเส้นทางอาชีพ ในแต่ละเส้นทางที่แต่ละคนก้าวเดินไปในแต่ละขั้นตอนนี้ต้องมี competency อะไรบ้าง องค์กรจะช่วยเหลือให้ก้าวหน้าได้อย่างไร และตนเองจะต้องพัฒนาอย่างไร ในองค์กรจะต้องมีการสร้างบุคคลขึ้นมาแทน ในตำแหน่งบริหารเป็นการสืบทอด จะต้องมีการพัฒนาสมรรถนะอย่างไร และต้องมีการวัด competency เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างไร ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการฝึกอบรมต่อไป

7. การโยกย้าย การเลิกจ้าง การเลื่อนตำแหน่ง (rotation termination and promotion) การทราบ competency ของแต่ละคน ทำให้สามารถบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับการโยกย้าย การเลิกจ้าง และการเลื่อนตำแหน่งได้ง่ายและเหมาะสม

8. การจัดการผลการปฏิบัติงาน (performance management) เป็นการนำหลักการจัดการทางคุณภาพที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ ตั้งแต่การวางแผนที่ต้องคำนึงถึง competency ของแต่ละคน วางคนให้เหมาะกับงาน และความสามารถรวมทั้งการติดตามการทำงาน และการประเมินผลที่พิจารณาจาก competency เป็นสำคัญ และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงต่อไป

จากทฤษฎีสมรรถนะ กล่าวมาข้างต้นขอสรุปว่า ทฤษฎีสมรรถนะ วัดความสามารถการปฏิบัติงานในครั้งนี้อาจสรุปได้ว่าคือความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งจำเป็นต้องมีการในปฏิบัติงานตำแหน่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จโดยได้ผลงานสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาบุคลากรในองค์กรต่อไปในอนาคต

สำหรับการนำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมรรถนะมาใช้ในการบริหารการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร ที่มุ่งเน้นทรัพยากรที่มีความสามารถ และได้นำทฤษฎีสถานทรัพยากร (Resource based View Theory) มาใช้ในการสร้างสมรรถนะเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน ซึ่งแสดงออกถึงลักษณะที่สำคัญของทรัพยากรเชิงกลยุทธ์ที่จำเป็นต้องมีทรัพยากรนั้น จะต้องก่อให้เกิดคุณค่าขึ้นภายในองค์กร หากไม่สามารถลอกเลียนแบบได้หรือมีต้นทุนลอกเลียนแบบสูง และความสามารถที่ทดแทนไม่ได้ ซึ่งจะถูกควบคุมโดยองค์กรที่จะมีการนำสมรรถนะไปประยุกต์ใช้ในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร เพื่อที่จะให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และองค์กรมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาและมีการสร้างสมรรถนะให้กับทรัพยากรมนุษย์ในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านความรู้ ความสามารถ ให้ความพร้อมที่จะเผชิญกับการแข่งขัน และเพื่อความอยู่รอดขององค์กรในโลกปัจจุบัน

บทสรุป

จากที่ผ่านมามาดูจะเห็นได้ว่ามีทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่นำแนวคิดสมรรถนะไปใช้แล้วประสบผลสำเร็จและการประยุกต์ใช้แนวคิดสมรรถนะเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ด้วยมุ่งให้ความสนใจการพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลในองค์กรหรือหน่วยงาน โดยยึดแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และความสามารถที่มาจากตัวคน โดยมีที่มาจากพื้นฐานความรู้ ทักษะ ความสามารถ วิธีคิด คุณลักษณะส่วนบุคคล และแรงจูงใจ ดังนั้นเมื่อนำแนวคิดสมรรถนะไปสู่การประยุกต์ใช้ความสามารถเชิงสมรรถนะ ว่ามีประโยชน์ต่อการพัฒนา ระดับพนักงาน ระดับผู้บริหารและระดับองค์กร สามารถประเมินตนเองว่ามีจุดแข็ง จุดอ่อน ในด้านใด เมื่อเทียบกับมาตรการในองค์กรที่สามารถที่จะกำหนดทิศทาง และแนวทางในการพัฒนาตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในมาตรฐานการทำงาน ซึ่งจะส่งผลต่อประโยชน์ในระดับองค์กร คือทำให้องค์กรมีมาตรฐานกลางในการบริหารงานบุคคล ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือและสอดคล้องกันมากขึ้น องค์กรเองสามารถเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการบริหารงาน ปรับปรุงประสิทธิภาพในการสรรหาบุคลากรเข้ามาทำงานได้ตลอด โดยการปรับสมรรถนะที่ต้องการให้สอดคล้องกับตำแหน่งงาน ที่เสนอในการรับสมัครงาน ลงทุนในการบริหาร และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพสูงสุด ทำให้องค์กรสามารถพัฒนา และเปลี่ยนความสามารถของบุคคลมาเป็นความสามารถในการแข่งขัน และความยั่งยืนขององค์กรได้ การนำแนวคิดสมรรถนะมาประยุกต์ใช้ในองค์กร เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ยิ่งเพิ่มความสามารถขององค์กรและความได้เปรียบทางการแข่งขันในการบริหารบุคคล และมีประสิทธิภาพในการบริหารงาน ต้องเริ่มตั้งแต่การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ให้ตรงกับความต้องการขององค์กร เพื่อให้สอดคล้องกับการวางกลยุทธ์ การพิจารณาคำตอบแทนและใช้ในระบบบริหารผลการปฏิบัติงาน การสรรหาและการคัดเลือก เมื่อมีการสมรรถนะแล้วการสรรหาพนักงานก็ต้องให้สอดคล้องกับสมรรถนะ ตรงกับตำแหน่งงาน การบรรจุตำแหน่งก็ควรคำนึงสมรรถนะ ของผู้มีความสมบัติเหมาะสมตรงตามตำแหน่งที่ต้องการนำไปสู่การฝึกอบรมและพัฒนา ก็ดำเนินการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับสมรรถนะของบุคลากรให้เต็มขีดสุดของแต่ละคน การวางแผนสายอาชีพและการสืบทอดตำแหน่งองค์กร จะต้องวางแผนเส้นทางอาชีพในแต่ละเส้นทางที่แต่ละคนก้าวเดินไป ในแต่ละขั้นตอนนั้นต้องมีสมรรถนะอะไรบ้าง และตนเองจะต้องพัฒนาอย่างไร ในองค์กรจะต้องมีการสร้างบุคคลขึ้นมาแทนในตำแหน่งบริหารเป็นการสืบทอด จะต้องมีการพัฒนาสมรรถนะอย่างไร และต้องมีการวัดสมรรถนะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างไร ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการฝึกอบรมต่อไป เมื่อเกิดสมรรถนะบุคคลแล้ว ผลที่เกิดขึ้นต่อองค์กร คือ ฝ่ายบริหารสามารถนำผลการประเมินมาเป็นตัวชี้วัดในการ

คัดเลือก เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งบุคลากรในองค์กร สามารถระบุสมรรถนะหลักที่แท้จริงขององค์กรและในการแข่งขันกับองค์กรอื่นได้ สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนา เพื่อสร้างความเข้มแข็ง และความสามารถในการแข่งขันได้ ดังนั้นการศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้สมรรถนะเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร จึงเกี่ยวเนื่องกับการค้นหา และการระบุคุณลักษณะที่เหมาะสมของผู้ปฏิบัติงาน อันได้แก่พนักงานทุกระดับขององค์กร ที่จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลการปฏิบัติงานที่ดีเลิศ เพื่อให้องค์กรเจริญเติบโตได้อย่างมั่นคงและประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- วารสาร สามโกเศศ. (2542). **โลกนี้ไม่มีอะไรฟรี**. กรุงเทพฯ : มติชน.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2545). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : ชรรมสาร.
- เกริกเกียรติ ศรีเสริมโภค. (2546). **การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะ**. บริษัท โกบอล คอนเซิร์น จำกัด. กรุงเทพฯ.
- อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์. (2547). **แนวคิดเรื่องสมรรถนะ Competency : เรื่องเก่าที่เรายังหลงทาง**. **Chulalongkorn Review**. 16 (ก.ค. – ก.ย.): 57 – 72.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2547). **การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์**. เอกสาร ประกอบการสัมมนา เรื่อง สมรรถนะของข้าราชการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2548). **แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency Based Learning**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนาอินเตอร์พรีน.
- เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม. (2553). **การพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงาน : สมรรถนะหลัก**. วารสาร หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกษร พิภพเย็นใจและธรรช ฤกษ์รัตนันตร์, (2554). **การพัฒนาบุคลากรบนพื้นฐานสมรรถนะกรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร ปีที่ 8 ฉบับที่ 1, หน้า 22**.
- JWDinfologistics. (2011). **Competency** สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม, 2563, จาก <http://hrde-learning.blogspot.com>
- โชติชวัล พุทธิกาญจน์, (2556). **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ : รูปแบบ วิธีการ และแนวทางการนำไปปฏิบัติปีที่ 4 ฉบับที่ 2, หน้า 105**.

- วรรณภา ลือกิตตินันท์, (2015) การประยุกต์ใช้แนวคิดสมรรถนะในการจัดการทรัพยากรมนุษย์:
กรณีศึกษา บริษัทผลิตยางรถยนต์ชั้นนำระดับโลกแห่งหนึ่ง ปีที่ 32 ฉบับที่ 1, หน้า 22.
- วิษณุ เทพลินธพ, (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูงขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในเขตภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐแนวใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดีและจินตกานต์ สุธรรมดี, (2017) การประยุกต์ใช้สมรรถนะ เพื่อพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1, หน้า 262 - 265.
- HR NOTE.Asia สนับสนุนการเติบโตขององค์กรโดย HR. (2019). เสริมสร้างสมรรถนะ
(Competency) ให้นักบุคลากรส่งเสริมการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรให้มี
ประสิทธิภาพ สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม, 2563, จาก <https://th.hrnote.asia.com>
- รัชฎาทิพย์ อุปลัมภ์ประชา, (2019). สมรรถนะของนักทรัพยากรมนุษย์มืออาชีพ, ปีที่ 8 ฉบับที่ 2,
หน้า 123.

การเปลี่ยน(ไม่)ผ่านสู่ความเสมอภาคทางเพศของคู่รัก LGBTQ ในประเทศไทย: จากการ
วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ.
(Non)Transition to Gender Equality of LGBTQ Couples in Thailand: Analysis
through the Couple of Life Act B.E.

สุวรรณ สุดา¹ / ไททัศน์ มาลา²

Suwanna Suda¹ / Titus Mala²

¹⁻²สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

¹⁻²Public Administration Program, Faculty of Humanities and social sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the royal patronage

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับความ(ไม่)เสมอภาคทางเพศของคู่รัก LGBTQ ในประเทศไทย แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิความเสมอภาค จุดเริ่มต้นและพัฒนาการของกฎหมายที่รับรองการใช้ชีวิตคู่ของคู่รัก LGBTQ ปัญหาและข้อเรียกร้องของของกลุ่มคู่รักที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยที่ทำให้เกิดร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตขึ้น สาธารณะสำคัญของร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. ... จากเนื้อหาในร่างกฎหมายฉบับนี้ยังขาดความเท่าเทียมเหมือนคู่สมรสชายหญิง จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความเท่าเทียม โดยประชาชนเป็นส่วนสำคัญในการร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านร่างพ.ร.บ. แก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ป.พ.พ.) มาตรา 1448 เพื่อให้ได้กฎหมายที่รับรองการสมรสของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศนั้นมีความเท่าเทียมกันตามหลักสิทธิขั้นพื้นฐานที่ติดตัวทุกคนมาตั้งแต่กำเนิดอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

คำสำคัญ: ความหลากหลายทางเพศ, ความเสมอภาคทางเพศ, คู่ชีวิต

Abstract

This article is intended to present the (non) gender equality of LGBTQ couples in Thailand., the concept of equality rights. The beginning and development of the law that guarantees the marriage of LGBTQ couples. Problems and demands of LGBTQ couples in Thailand that have led to the adoption of the Marriage Couple Act. The essence of the Draft of the Life Partner Act B.E. Important in sharing opinions through the draft Act Amendment of the Civil and Commercial Code, Section 1 4 4 8 To achieve a law that guarantees marriage of a LGBTQ is equal to the fundamental rights inherent to all people from birth, equally and without discrimination.

Keywords: LGBTQ, gender equality, couples

บทนำ

“กลุ่มบุคคลที่รักเพศเดียวกัน” “กลุ่มคนรักร่วมเพศ” หรือ “กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ” LGBTQ : Lesbian Gay Bisexual Transgender and Questioning/Queer หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีสถานะทางเพศแตกต่างออกไปจากข้อเท็จจริง มีจิตใจ ความรู้สึกไม่ตรงตามสรีระของตนเอง บุคคลเหล่านี้ประกอบด้วย ผู้หญิงที่รักผู้หญิงด้วยกัน (Lesbian) ผู้ชายที่รักผู้ชายด้วยกัน (Gay) บุคคลที่รักทั้งสองเพศ (Bisexual) บุคคลข้ามเพศหรือบุคคลที่มีเพศสภาพไม่สัมพันธ์กับเพศกำเนิดหรือบุคคลที่ผ่านการผ่าตัดแล้ว (Transgender) เคเวียร์เป็นการเรียกกว้างๆ หมายถึงกลุ่มคนที่ไม่ได้มีเพศตามขนบสังคมทั่วไปไม่จำกัดกรอบ Questioning กำลังค้นหาตัวเองอยู่ หรือ Queer เพศไร้กรอบ (Medical Students of Thailand, 2020) หรือที่รู้จักกันในปัจจุบันว่า “LGBT” วงการจิตแพทย์ทั่วโลกนั้นยอมรับว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศไม่ใช่สิ่งผิดปกติไม่ใช่โรคอย่างเช่น ประเทศเนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส สวีเดน และเดนมาร์ก รวมทั้งอนุญาตให้คู่รัก LGBTQ นั้นสามารถเข้าร่วมพิธีสมรส รวมทั้งมีสิทธิหย่าร้างกันได้ (Mahareerachatkul, 2002)

สำหรับประเทศไทยนั้นยังไม่ได้ได้รับการบัญญัติกฎหมายในการรับรองสถานะใช้ชีวิตคู่ร่วมกันของคู่รักที่มีความหลากหลายทางเพศ แต่ก็ได้พยายามต่อสู้เพื่อให้องค์กรภาคีรัฐให้การยอมรับและรับรองสิทธิเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในทางกฎหมายจนเกิดแนวคิดในการร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตขึ้น เพื่อรับรองสถานะใช้ชีวิตคู่ร่วมกันของคู่รักที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อให้เกิดสิทธิในทางกฎหมายภายใต้หลักนิติรัฐเดียวกัน ทางด้านกระแสตอบรับหลังจากที่ กรม.มีมติเห็นชอบร่าง

พระราชบัญญัติคู่ชีวิต ในสังคมออนไลน์อย่างทวิตเตอร์ มีการแสดงความคิดเห็นกันหลากหลายโดยผ่าน #ไม่เอาพรบคู่ชีวิต มีจำนวนมากจนติดเทรนด์ทวิตเตอร์ประเทศไทยในอันดับ3 และต่อมาทางรัฐสภาได้เผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์(ฉบับที่..)พ.ศ..... บนเว็บไซต์รัฐสภาเพื่อเปิดรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญ มีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นแล้วกว่า 54,445 ราย มีผู้เข้าเยี่ยมเว็บไซต์ 1,247,531 ราย (Parliament Secretariat of Representatives Report the results of the hearing And report the analysis, 2020) แต่ก็มีบางองค์กรที่ไม่ต้องการให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แต่มีการเรียกร้องให้มีการร่างกฎหมายใหม่ขึ้นมาแทนเพื่อรับรองสถานะทางกฎหมายให้แก่คู่รักเพศเดียวกัน โดยเฉพาะ รัฐจำเป็นจะต้องพิจารณาถึงรูปแบบกฎหมายในการรับรอง โดยต้องคำนึงถึงบริบทสังคมและวัฒนธรรมเป็นส่วนสำคัญในการแก้ไขหรือเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายเพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางเพศ

ผู้เขียนจึงมีความสนใจที่จะนำเสนอข้อเรียกร้องของกลุ่มคนรักเพศเดียวกันหรือต่างเพศใน จาก การวิเคราะห์ผ่านร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต โดยบทความวิชาการนี้ผู้เขียนได้ ทบทวนศึกษาข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ ตลอดจนความคิดเห็นของผู้เขียนมาประกอบเพื่อเป็นแนวทางในการอธิบายความเสมอภาคทางเพศของคู่รักที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ)

พื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิ และความเสมอภาค

สิทธิ หมายถึง ความรู้สึกที่รับรู้ได้ในตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดหรือเกิดขึ้น โดยกฎหมายเพื่อให้มนุษย์ได้รับประโยชน์ และมนุษย์จะเป็นผู้เลือกสิ่งนั้นเอง โดยไม่มีผู้ใดบังคับได้เช่น สิทธิในการกิน การนอน แต่สิทธิบางอย่างมนุษย์ได้รับ โดยกฎหมายกำหนดให้มี เช่น สิทธิในการมี การใช้ทรัพย์สิน สิทธิในการร้องทุกข์เมื่อตน ถูกกระทำละเมิดกฎหมาย (Songnirun, 2018)

ความเสมอภาค (Equality) ความหมายตามระบอบประชาธิปไตย หมายถึง การที่ประชาชนทุกคนในประเทศมีความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมกันในเรื่องสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานต่อการอยู่รอดและพัฒนาตัวเองตามหลักสิทธิมนุษยชน คือ ปัจจัย4 ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและร่างกาย การนับถือศาสนา การศึกษาและการรับรู้ข่าวสาร การเข้าถึงบริการสาธารณะและสวัสดิการสังคม การประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

หลักสิทธิมนุษยชนปฎิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน(Universal Declaration of Human Right หรือ UDHR) ข้อ2 ระบุไว้ว่า “ทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพทั้งปวงตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้โดยปราศจากการแบ่งแยกไม่ว่าจะชนชาติใด อาทิ เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง

หรือทางอื่นพื้นเพทางชาติหรือสังคม ทรัพย์สินการเกิดหรือสถานะอื่น ๆนอกจากนี้จะไม่มีการแบ่งแยก
 โดบนพื้นฐานของสถานะทางการเมืองทางกฎหมายหรือทางการระหว่างประเทศของประเทศหรือ
 ดินแดนที่บุคคลสังกัดไม่ว่าดินแดนนี้จะเป็นเอกราชอยู่ในความพิทักษ์ไม่ได้ปกครองตนเองหรืออยู่
 ภายใต้การจำกัดอธิปไตยและอื่น ๆ (Universal Declaration on Human Rights, 2008)

แนวคิดสนับสนุนได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับเพศวิถีและความหลากหลายทางเพศที่ระบุว่าบุคคลมี
 ความแตกต่างหลากหลายทางเพศสนิยมทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ ไม่ได้จำกัดเฉพาะแค่เพศชาย
 กับเพศหญิงตามที่กำเนิด (Tharawan, 2012) สอดคล้องกับทฤษฎีกฎหมาย เคียว์ (Queer Legal Theory)

พัฒนาการของกฎหมายที่รับรองการใช้ชีวิตคู่ของคู่รักที่มีความหลากหลายทางเพศ

จุดเริ่มต้นอยู่ที่ประเทศแถบทวีปยุโรปที่มีการผ่านกฎหมายการสมรสของเพศเดียวกันมากที่สุด
 โดยเริ่มจากใน ค.ศ. 2001 ประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นประเทศแรกในโลกที่มีกฎหมายอนุญาตให้มีการ
 สมรสเพศเดียวกัน โดยถูกต้องตามกฎหมาย 2 ปีต่อจากนั้นประเทศเบลเยียมเป็นประเทศที่ 2 ของโลกที่
 อนุญาตให้มีการ สมรสเพศเดียวกัน โดยถูกต้องตามกฎหมายแต่ยังไม่อนุญาตให้รับเด็กเป็นบุตรบุญ
 ธรรม และต่อมาใน ค.ศ. 2005 ประเทศสเปนเป็นประเทศที่ 3 ของโลกที่แก้ไขกฎหมายอนุญาตให้มีการ
 สมรสเพศเดียวกัน อีกทั้งอนุญาตให้คู่สมรสเพศเดียวกันสามารถรับบุตรบุญธรรมได้ หลังจากนั้น
 ประเทศสวีเดนผ่านกฎหมาย Partnership Act ใช้บังคับใน ค.ศ. 1994 ให้สิทธิแก่บุคคลเพศเดียวกันใน
 การอยู่ร่วมกันได้ตามกฎหมาย หากเป็นเพียงการจดทะเบียนความสัมพันธ์กันเท่านั้นไม่ใช่การจด
 ทะเบียนสมรส โดยผู้ที่จดทะเบียนนั้นจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี และต้องไม่เป็นการจดทะเบียน
 ความสัมพันธ์กับญาติสนิท ส่งผลให้สวีเดนเป็นประเทศที่ 3 ของโลกที่ผ่านกฎหมายสมรสเพศเดียวกัน
 ในเวลาต่อมา ประเทศแคนาดา แอฟริกาใต้ รัฐคอนเนคติกัตและแมสซาชูเซตของประเทศ
 สหรัฐอเมริกาได้ผ่านกฎหมายให้สิทธิคู่รักเพศเดียวกันที่จะเลือกทำการสมรสในโบสถ์ด้วยหรือไม่ก็ได้
 โดยบาทหลวงมีสิทธิที่จะเลือกที่จะกระทำพิธีให้หรือไม่ก็ได้

วันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ 2015 ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ 21 ของ โลกที่มีกฎหมาย
 รับรองการสมรสเพศเดียวกันในทุก ๆรัฐ แต่ละรัฐจะมีข้อกฎหมายที่มีรายละเอียดแตกต่างกันเช่น บาง
 รัฐให้มีการจดทะเบียนความสัมพันธ์กันได้แบบที่เรียกว่า Civil Unions หรือบางรัฐอนุญาตให้จด
 ทะเบียนแบบ Domestic Partnerships เท่านั้น

ภาพที่ 1 “ได้หวัน” จัดพิธีแต่งงานให้คู่รัก LGBTQ หลาย 10 คู่ ครั้งแรกในเอเชีย
 ที่มา: Workpoint today (2019)

สำหรับในทวีปเอเชียได้หวัน นับเป็นประเทศแรกที่อนุญาตให้คู่รักเพศเดียวกันแต่งงานได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายตามคำตัดสินของศาลฎีกา โดยคณะผู้พิพากษาศาลฎีกามีคำพิพากษาว่ากฎหมายฉบับที่ห้ามการแต่งงานของคู่รักเพศเดียวกันเป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญที่กำหนดคุ้มครองเสรีภาพการแต่งงานและความเสมอภาค และสั่งให้แก้ไขหรือออกกฎหมายฉบับใหม่แทนที่ภายใน 2 ปี ในส่วนของประเทศไทย แนวคิดที่ก่อให้เกิดกฎหมายการสมรสเพศเดียวกันนั้นเป็นแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิตามหลักสิทธิมนุษยชนที่มนุษย์ทุกคนย่อมมี “สิทธิขั้นพื้นฐาน” ในการสมรสไม่จำเป็นว่าเฉพาะแต่ชายหญิงเท่านั้นเพื่อสอดคล้องกับหลักความเสมอภาคที่ถือว่าเป็นหลัก พื้นฐานของศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งย่อมได้รับการรับรองและคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน (Songnirun, 2018) นอกจากนี้เมื่อมองจากมุมมองของสำนักกฎหมายประวัติศาสตร์ที่เห็นว่า กฎหมายนั้นเป็นพลวัติ อันหมายถึงกฎหมายนั้นย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเปิดกว้างขึ้น มีการยอมรับและรับรู้เกี่ยวกับการที่คนจะมีอัตลักษณ์ทางเพศหรือมีเพศวิถีแตกต่าง จากเพศสรีระมากยิ่งขึ้นซึ่งสังเกตได้จากภาพยนตร์ ละครหรือแม้กระทั่งพิธีกรในรายการโทรทัศน์ที่บางคน มีบุคลิกที่ไม่ตรงกับเพศตัวเองมาทำหน้าที่มากขึ้น นอกจากนี้ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมา จะเห็นว่าผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีเพศวิถีต่างจากเพศที่เกิดของตนเองเข้ามามีบทบาทในทางการเมืองหรือพยายามเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น

ดังนั้นร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. ถือว่ามีความจำเป็นต่อสังคมในปัจจุบันเป็นอย่างมาก เนื่องจากสภาพการณ์ในปัจจุบันมีกลุ่มคนต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะกลุ่มที่เรียกว่า LGBTQ และเนื่องจากการที่ไม่ได้รับการยอมรับในสถานะทางสังคม รวมถึงสิทธิต่าง ๆ ในทางสังคม เช่น สิทธิใน

การก่อตั้งครอบครัว ซึ่งถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลในสังคมด้วยเช่นกัน โดยกฎหมายนี้จะเปิดพื้นที่ให้คนที่หลบมุมอยู่ กล้าที่จะออกมายืนหยัดเพื่อตัวเองมากขึ้น

ภาพที่ 2 ขบวนการไพรด์ของคู่รักที่มีความหลากหลายทางเพศ
 เพื่อสนับสนุนกฎหมายแต่งงานของคู่รักที่มีความหลากหลายทางเพศ
 ที่มา: BBC THAI (2018)

ข้อเรียกร้องของกลุ่มคู่รักที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

ในวันที่ 9 สิงหาคม 2555 คู่รักชายรักชายคู่หนึ่งตั้งใจเดินทางไปจดทะเบียนสมรส ณ ที่ว่าการอำเภอเมืองเชียงใหม่ แต่ทั้ง2คนถูกปฏิเสธจากนายทะเบียน ไม่อนุญาตให้พวกเขาทั้ง2คนจดทะเบียนสมรส ทั้งสองจึงร้องเรียนต่อคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร โดยระบุว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับทั้ง2คนนั้นถือเป็นการละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550ผลที่ตามมาคือคณะกรรมการชุดดังกล่าวร่วมกับกรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ได้ยกร่างพระราชบัญญัติการจดทะเบียนคู่ชีวิต พ.ศ. ...ขึ้น (Suphawattanakul, 2017) โดยระบุหลักเหตุผลว่า “คู่ชีวิตเพศเดียวกันเป็นจำนวนมากที่ใช้ชีวิตร่วมกันตั้งครอบครัวทั่วไปแต่ไม่มีกฎหมายรองรับ สิทธิและหน้าที่ในการเป็นคู่ชีวิตเช่นเดียวกับคู่สมรส ซึ่งถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมและขัดต่อหลักการ ที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ ตลอดจนหลักการสิทธิมนุษยชนสากลตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทย เข้าเป็นภาคี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อรับรองสิทธิของบุคคลดังกล่าว” และเพื่อยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนความเท่าเทียมโดยไม่เลือกปฏิบัติ รัฐบาลจึงได้ผลักดันพระราชบัญญัติเพื่อรับรองการสร้างครอบครัวของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และยังเป็น การดำเนินการตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับ

ที่ 3 ซึ่งไทยนับเป็นประเทศแรกในเอเชียที่มีการผลักดันกฎหมายในลักษณะนี้ ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. เสนอโดยกระทรวงยุติธรรม ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาพระราชบัญญัติแล้ว โดยมีหลักเพื่อให้กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นธรรมเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ และให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ต่อมาได้มีกระแสการวิพากษ์วิจารณ์บนโลกออนไลน์อย่าง Twitter ที่มีการรณรงค์ติด #สมรสเท่าเทียม เพื่อรณรงค์การแก้ไขร่างพระราชบัญญัติโดยมีจุดประสงค์คือการให้สิทธิแก่กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ หรือ LGBTQ ให้สามารถแต่งงานและจดทะเบียนสมรสได้ ทั้งนี้ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตประกอบด้วย 4 หมวด 46 มาตรา มีการนิยามคำว่า "คู่ชีวิต" ให้หมายถึง บุคคล 2 คน ที่ไม่สามารถจดทะเบียนสมรสได้ คือไม่ไ้ระหว่างชายและหญิง โดยจะจดทะเบียนคู่ชีวิตได้เมื่ออายุ 17 ปีบริบูรณ์ ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดต้องมีสัญชาติไทย ทั้ง 2 ฝ่ายต้องยื่นคำร้องและความยินยอมต่อหน้านายทะเบียน โดยให้คู่ชีวิตมีสิทธิในการจัดการทรัพย์สิน และจัดการหนี้สิน ร่วมกันหลังจดทะเบียนและยังมีการกำหนดสิทธิและหน้าที่ในการรับมรดกของคู่ชีวิต โดยให้นำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาอนุโลมใช้ หากคู่ชีวิตเป็นคนไร้ความสามารถ ก็ให้คู่ชีวิตเป็น ผู้อนุบาล หรือผู้พิทักษ์และเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับทายาท ที่ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตให้สิทธิรับบุตรบุญธรรมร่วมกันของคู่ชีวิตทั้งสองคน (Jatusripitak, 2018)

ซึ่งที่กล่าวมานั้นก็เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่เพิ่มเข้ามาเพื่อให้คู่รัก LGBTQ แต่ก็ยังมีสิทธิอีกหลายข้อที่คู่ชีวิตเพศเดียวกันหรือข้ามเพศถูกจำกัดอยู่ดี โดยเฉพาะเรื่องการหมั้นที่ยังไม่สามารถกระทำได้ เรื่องสวัสดิการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สวัสดิการการรักษาพยาบาล กองทุนประกันสังคม บำเหน็จ บำนาญข้าราชการ การลดหย่อนภาษี การเปลี่ยนสัญชาติมาเป็นสัญชาติไทยของคู่ชีวิตที่เป็นชาวต่างชาติ หรือแม้กระทั่งเรื่องการอุ้มบุญที่หลายคนคาดหวังให้เกิดขึ้นอย่างถูกต้องนั้นก็ยังไม่สามารถทำได้

ภาพที่ 3 ยื่นหนังสือให้ตั้งคณะกรรมการแก้ไข ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 เรื่องเงื่อนไขการสมรสเพื่อให้ทุกคนมีสิทธิทางเพศความเท่าเทียมกัน
 ที่มา: PPTV HD (2019)

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตประกอบด้วย 4 หมวด 46 มาตรา มีการนิยามคำว่า “คู่ชีวิต” หมายความว่า บุคคลสองคนซึ่งเป็นเพศเดียวกันโดยกำเนิด และได้จดทะเบียนคู่ชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตาม พระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้การจดทะเบียนคู่ชีวิตจะทำได้ต่อเมื่อบุคคลทั้งสองฝ่ายยินยอม มีอายุ 17 ปีบริบูรณ์ และทั้งสองฝ่ายมีสัญชาติไทย หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสัญชาติไทย กำหนดให้ในกรณีที่ผู้เยาว์จะจดทะเบียนคู่ชีวิต ต้องได้รับความยินยอมของบิดา มารดา ผู้รับบุตรบุญธรรม ผู้ปกครอง หรือศาล รวมทั้งกำหนดให้ผู้เยาว์ย่อมบรรลุนิติภาวะเมื่อจดทะเบียนคู่ชีวิต กำหนดให้คู่ชีวิตมีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายเช่นเดียวกับสามีหรือภริยา (มาตรา 3 และ 5 (2) และมีอำนาจดำเนินคดีต่างผู้ตายต่อไปเช่นเดียวกับสามีหรือภริยา (มาตรา 29 วรรคหนึ่ง) ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญา กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับทรัพย์สินระหว่างคู่ชีวิต โดยแบ่งเป็นทรัพย์สินส่วนตัว และทรัพย์สินร่วมกันคู่ชีวิตสามารถรับบุตรบุญธรรมได้ รวมทั้งคู่ชีวิตฝ่ายหนึ่งจะจดทะเบียน รับผู้เยาว์ซึ่งเป็นบุตรบุญธรรมของคู่ชีวิตอีกฝ่ายหนึ่งมาเป็นบุตรบุญธรรมของตนด้วยก็ได้ เมื่อคู่ชีวิตฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตาย ให้คู่ชีวิตอีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิและหน้าที่ เช่นเดียวกับคู่สมรสตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดกกำหนดให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและ

พาณิชย์ ว่าด้วยคู่สมรส (มาตรา 1606 1652 1563) ครอบครัว และบุตรบุญธรรม มาใช้บังคับแก่คู่ชีวิต
ด้วยโดยอนุโลม(Thanadirek, 2020)

ขณะที่ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่...) พ.ศ.
มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพื่อให้
สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. ดังนี้

- 1.กำหนดให้ชายหรือหญิงจะทำการสมรสในขณะที่ตนมีคู่สมรสหรือคู่ชีวิตอยู่ไม่ได้
- 2.กำหนดให้เหตุฟ้องหย่า รวมถึงกรณีสามีหรือภริยาอุปการะเลี้ยงดูหรือยกย่องผู้อื่นจนคู่ชีวิต
- 3.กำหนดให้สิทธิรับค่าเลี้ยงชีพในกรณีหย่าหมดไป ถ้าฝ่ายที่รับค่าเลี้ยงชีพสมรสใหม่หรือจดทะเบียน
คู่ชีวิต

การเปลี่ยน(ไม่)ผ่านสู่ความเท่าเทียมผ่านร่างพระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ป.พ.พ.) มาตรา 1448

ทางส.ส. ธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์ และคณะพรรคก้าวไกล ได้เสนอร่าง พ.ร.บ. แก้ไขประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ป.พ.พ.) มาตรา 1448 อนุญาตให้บุคคลเพศเดียวกันทั้งสอง สามารถหมั้น
และจดทะเบียนสมรส” เป็น “คู่สมรส” มีสิทธิ หน้าที่ และศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับคู่สมรสชายหญิงทั่วไป
เพื่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเท่าเทียมนี้ต้องอาศัยความคิดเห็นจากประชาชนเป็นสำคัญ โดยเราทุก
คนไม่ว่าจะเป็นเพศใดก็สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงให้สังคมไทยของเราเกิดความเท่าเทียมกัน ได้
อย่างแท้จริงสามารถเข้าไปแสดงความคิดเห็นต่อร่างแก้ไข ป.พ.พ. 1448 เพื่อสมรสเท่าเทียมได้ที่
เว็บไซต์ของรัฐสภา www.parliament.go.th ซึ่งได้ข้อสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นดังนี้

ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ 2 กรกฎาคม - 6 สิงหาคม 2563 รวมระยะเวลา 37 วัน
มีผู้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ 1,247,531 ราย และมีผู้แสดงความคิดเห็น จำนวน 54,445 ราย

สรุปประเด็นการรับฟังความคิดเห็น (Parliament Secretariat of Representatives Report the
results of the hearing And report the analysis, 2020)

1. ควรแก้ไขให้บุคคลไม่ว่าจะเป็น “เพศเดียวกัน” และ “ต่างเพศ” สามารถทำการหมั้นกัน
ได้
หรือไม่มีความคิดเห็นเห็นด้วยด้วยเหตุผลความเสมอภาค และเปิดกว้าง ส่วนไม่เห็นด้วยนั้น ส่วนใหญ่
ให้เหตุผลเรื่องขนบธรรมเนียม

2. ควรแก้ไขให้บุคคลไม่ว่าจะเป็น “เพศเดียวกัน” หรือ “ต่างเพศ” สามารถสมรสกันได้ตาม
กฎหมายหรือไม่.

มีความคิดเห็นเห็นด้วยด้วยเหตุผลความเสมอภาค และเปิดกว้าง รวมถึง การดูแลอภิบาลกันนั้นที่เป็น ปัญหามากในปัจจุบัน และควรต้องได้รับสิทธิหน้าที่เหมือนคู่สมรสชายหญิงทั่วไป ส่วนความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วย โดยให้เหตุผลเรื่องความเชื่อ วัฒนธรรม และความคิดบาป จึงควรแยกกฎหมายเฉพาะ

3. ควรแก้ไขอายุบุคคลที่จะทำการสมรสกันได้ต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป หรือไม่.

มีความคิดเห็นเห็นด้วย ด้วยเหตุผลอายุ 18 ปี อยู่ในช่วงวัยเจริญพันธุ์ และ เลือกตั้งได้ สามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ ส่วนความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลว่า 17 ปีเหมาะสมอยู่แล้ว และไม่เห็นด้วย เพราะ 20 ปี เหมาะสมในการสมรสมากกว่า

4. ควรแก้ไขให้คู่สมรสทั้งที่เป็นเพศเดียวกันและต่างเพศมีสิทธิ หน้าที่ ความสัมพันธ์ระหว่างกันเหมือนสิทธิ หน้าที่ และความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยาหรือไม่.

มีความคิดเห็นเห็นด้วยด้วยเหตุผลเรื่องการรักษาบรรทัดฐานร่วมกัน และทำให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิเช่น คู่สมรส สามารถดำเนินชีวิต และได้รับการปกป้องจากรัฐในกฎหมาย รวมถึงทรัพย์สินที่หาร่วมกันมาที่จะได้รับความเสมอภาคเช่นกับคู่สมรสชายหญิง ส่วนความเห็นที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลกลัวมีจลาจลจากการสมรสหาประโยชน์

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

1. เห็นชอบด้วยหลักการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศสมรสกันได้ มีแนวทางและหลักการที่ใกล้เคียงกับ พ.ร.บ. คู่ชีวิต ที่ร่างโดยกระทรวงพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ กรมบัญชีกลาง และ สำนักงานยุติธรรม
2. เห็นด้วย เพราะจะทำให้ให้บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศไม่ถูกเลือกปฏิบัติ เท่าเทียม และได้รับความคุ้มครองจากกฎหมาย
3. มีความเห็นว่าควรมีกฎหมายแยกเฉพาะและแก้ไขภายหลังจะกระทำได้สะดวกกว่าและไม่กระทบสิทธิชายหญิง
4. ต้องมีการแก้ไขกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของราชการ ให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศสมรสกันได้
5. ควรมีการตั้งหรือพัฒนาให้มีสถาบัน องค์กรในการดำเนินการเรื่องบรรทัดฐาน

ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติมีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน / ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน/ การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าจะด้วยความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือ สุขภาพ สถานะ

ของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใดจะกระทำมิได้ /มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือ เพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือ ผู้ด้อยโอกาส

บทสรุป

ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายในการให้การรับรองสถานะใช้ชีวิตคู่ร่วมกันของกลุ่มบุคคลที่มีเพศเดียวกัน แม้จะมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่บัญญัติเรื่องการรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพสิทธิความเสมอภาคของบุคคลที่แสดงให้เห็นว่า กฎหมายไทยมีความประสงค์ที่จะให้ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคและเท่าเทียมกันตามกฎหมายแล้วก็ตาม จึงมีการเรียกร้องและพยายามผลักดันให้เกิดกฎหมายในการรับรองสถานะใช้ชีวิตคู่ร่วมกันให้แก่กลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ขึ้นมา จนในที่สุดความพยายามก็ประสบความสำเร็จเมื่อคณะกรรมการกฎหมายสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้มีการประชุมหารือและได้มีการเสนอร่างกฎหมายที่มีชื่อว่า “ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. ...” จากการวิเคราะห์สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ. ... ว่าด้วยเรื่องความเสมอภาคของพระราชบัญญัติคู่ชีวิตแต่ยังไม่มีความเท่าเทียมเหมือนคู่สมรสชายหญิงจึงนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงความเท่าเทียมโดยประชาชนเป็นส่วนสำคัญในการร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านร่างพระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์(ป.พ.พ.) มาตรา 1448 หลักการความสำคัญและเหตุผลที่จำเป็นต้องมีกฎหมายรับรองสถานะจดทะเบียนสมรสของบุคคลเพศทางเลือกแล้วนั้น ก็ยังคงมีอุปสรรคปัญหาที่สำคัญ คือ “ประชาชน” เนื่องด้วยร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตได้ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกและความรับรู้ของประชาชนในสังคมเป็นวงกว้าง

แม้สังคมไทยปัจจุบันจะเป็นสังคมที่เปิดกว้างให้กับกลุ่ม LGBTQ อย่างกว้างขวาง แต่ก็ยังคงมีประชาชนบางกลุ่มที่มองว่าร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตขัดต่อความสงบเรียบร้อย จารีต ประเพณี วัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีงามของคนไทย ซึ่งผู้เขียนมองเห็นว่าสังคมเรานั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย รัฐควรมีการส่งเสริมการสร้างทัศนคติที่ดีของประชาชนคนไทยต่อกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเพื่อให้เกิดการยอมรับในสิทธิต่าง ๆ สำหรับบุคคลที่เป็นเพศเดียวกันหรือต่างเพศจนที่ต้องการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเพื่อตอบสนองความเสมอภาคของบุคคล และเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงการเคารพสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในสังคมตลอดจนให้การยอมรับและผลักดันสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

References

- BBC THAI. (2020). *Equal marriage: people flock to give opinion on draft The Civil Law Amendment Act Open marriage sex same*. Retried on September 18,2020 form <https://www.bbc.com/thai/thailand-53322180>. [in Thai]
- BBC THAI. (2020). *Equal Marriage: Opened 9 essential features of the Cabinet Act*. Retried on September 18,2020 form <https://www.bbc.com/thai/thailand-53332376>. [in Thai]
- Emraja, C. (2012). *National Institute of Development Administration*. Inequity in registration of civil partnership under the Draft Civil Partnership Registration Act, be. [in Thai]
- Mahareerachatkul, P. (2002). *Stereotypes of homosexuals and homosexual adjustments*.Srinakarinwirot University. [in Thai]
- Medical Students of Thailand. *What's LGBTQ*.(2020). Retried on September 18,2020 form <https://thesmst.com/blog/2020/06/07/lgbtq>. [in Thai]
- Na Songkla, R. (2015). *Legal Recognition of Right of Gender Diversity Persons in Adopting Assisted Reproductive Technology*. National Institute of Development AdministrationThe Society of. [in Thai]
- Prachathai. (2017). *Draft of the Life Partner Act Department of Rights Protection when we love (prestige) are not equal*. Retried on September 29,2020 form <https://prachatai.com/journal/2017/06/71823>. [in Thai]
- Parliament Academic Office, Secretariat Office. *Same-sex marriage right*. (2018) Retried on September 27,2020 form <https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2561/hi2561-019.pd>. [in Thai]
- Parliament. Secretariat of Representatives. (2020). *Report the results of the hearing. And report the analysis results Impacts that may arise from the bill*. [Online],Available: www.parliament.go.th (September,27). [in Thai]
- Prachachat. (2019). *Explore the Life Partner Act Against the lost rights of LGBT Thailand*. Retried on September 27,2020 form <https://www.prachachat.net/d-life/news-276539>. [in Thai]

- Songniran, N. & Prasanpangsri, S. (2018). *The Legal problems with marriage registration of Alternative gender*. Kasetsart University. [in Thai]
- Terapachalaphon, C.&Kadgnaognam, P. (2016). *Marriage Equality Rights for Sexual Diversity People in Thailand*. Sukhothai Thammathirat Open University. [in Thai]
- Tharawan, K. (2012). *The Thai state and the married life outside the tradition*. Retried on September 25, 2020 from http://www2.ipr.mahidol.ac.th/ConferenceVIII/ShowAbstract.php?article_id=7. [in Thai]
- Trueid. (2020). *Insight into pros and cons, measures of the Life Partner Act 2020*. Retried on September 29, 2020 from <https://cities.trueid.net/bangkok>(September,29). [in Thai]
- Universal Declaration on Human Rights. (2008). *Universal Declaration on Human Rights*. Retried on September 29, 2020 from <http://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/ud>. [in Thai]
- Voicetv. (2020). *The Cabinet agreed to the draft The Couple Life Act can register same-sex couples*. Retried on September 25, 2020 from <http://www.voicetv.co.th/read/5sZnlh4B5>. [in Thai]

การพัฒนาเมืองอัจฉริยะสู่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

The Developing Smart City for People's Life and Assets Safety

เดือนนภา โพธิ์คำ¹ / ไททัสน์ มาลา²

Duennapha Pokam¹ / Titus Mala²

^{1,2} สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

^{1,2} Public Administration Program, Faculty of Humanities and social sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the royal patronage

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) สู่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน องค์ประกอบของเมืองอัจฉริยะ การนำเมืองอัจฉริยะเข้ามาเสริมสร้างการดำรงชีวิตให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และกรณีศึกษาเมืองนำร่อง เพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของการเป็นเมืองอัจฉริยะด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในสภาวะการตื่นตระหนกของประชาชน การนำการพัฒนามาตรการส่งเสริมการพัฒนาเมืองตามแนวคิดเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ซึ่งเป็นอีกหนึ่งทางออกในการบูรณาการเทคโนโลยีนวัตกรรมต่าง ๆ ที่ทันสมัยเข้ามามีส่วนร่วมในการรับมือกับปัญหาดังกล่าว เป็นการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในการดำเนินชีวิต ให้รู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

คำสำคัญ: เมืองอัจฉริยะ, ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน, การพัฒนา

Abstract

This article aims to study the development of a smart city for people's life and assets safety. Smart city elements Bringing smart cities to enhance livelihoods for people to have the safety of life and property and a case study of pilot cities to understand an overview of how to be a smart city in life and property safety. In a state of public panic Bringing the development of urban development promotion measures based on the Smart City concept, which is another solution in the integration of modern innovative technologies, has been involved in dealing with such problems. It is a development to raise the quality of life of the people in their lifestyle. To feel safe and secure in life and property

Keywords: smart city, life and assets safety, development

บทนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศสภาพสังคมที่มีความเป็นอยู่ที่ทรุดตัวลงสภาพเศรษฐกิจของไทยและสภาพเศรษฐกิจโลก เกิดความไม่คล่องตัวส่งผลให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ลำบาก ส่งผลให้เกิดปัญหาอัตราการว่างงานเพิ่มมากขึ้น ปัญหาที่สำคัญยิ่งต่อสภาพสังคมในปัจจุบัน ก็คือปัญหาอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สิน ส่งผลให้เกิดการก่ออาชญากรรมในบริเวณต่างๆมากมาย

จากการสำรวจของสวนดุสิตโพลได้ทำการสำรวจเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่มีข่าวอาชญากรรมและปัญหาต่างๆมากมายที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นการสำรวจเพื่อสะท้อนความคิดเห็นของประชาชน ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ลงแบบสำรวจเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2563 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความวิตกกังวล เรื่องโจรผู้ร้าย จีปด้น ชิงทรัพย์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.59 แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความวิตกกังวลในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นอย่างมาก (Chaloeisap, 2020) ปัญหาที่ก่อให้เกิดความไม่เชื่อมั่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่กล่าวมานี้ในวันยังมีความทวีรุนแรงเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตามความรุนแรงของปัญหาสังคมของไทยที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนวิตกกังวลในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่เพิ่มมากขึ้นก็ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีความก้าวหน้าของสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบันในการเชื่อมโยงทุกระบบเข้าหากัน โดยใช้เทคโนโลยีบูรณาการตาม

แนวคิดเมืองอัจฉริยะหรือ smart city ที่นำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาปรับเข้ากับโครงสร้างพื้นฐานของสังคม คำจำกัดความของ Smart City คือ “รูปแบบของเมืองอัจฉริยะ จึงควรเป็นเมืองที่มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ทำให้คุณภาพในการใช้ชีวิตในเมืองๆ นั้นดีขึ้น ลดผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และลดการใช้พลังงานของเมืองลงอย่างยั่งยืน” (Sumalee, 2015) ในการบริหารจัดการบ้านเมืองภายใต้แนวคิดเมืองน่าอยู่ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริการสาธารณะของสังคม เพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตประจำวันและรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน Smart Security + Smart City = Safe City ซึ่งภาครัฐและภาคเอกชนสามารถร่วมมือกันเพื่อพัฒนาตามนโยบายที่ตั้งเป้าไว้ ส่งผลให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในการใช้ชีวิตให้กับประชาชนได้

บทบาทของรัฐในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนไม่ตกเป็นอาชญากรรมพื้นฐาน ได้แก่ ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ฆังทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ข่มขืนกระทำอนาจาร ตลอดจนมีความมั่นใจในสวัสดิภาพของตนในการสัญจรไปมายามวิกาล (Soisumlee, 2013) เช่นเดียวกับการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่ดำเนินการแล้วทำให้ประชาชนปราศจากภัยอันตรายหรือพ้นจากสถานการณ์ที่ไม่ค่อยปลอดภัยที่เป็นหรืออาจเป็นอันตรายต่อชีวิต และทรัพย์สินทั้งปวง และสามารถดำรงชีวิตโดยปราศจากความหวาดกลัวใด ๆ ทั้งสิ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม (Akpormpis, 2018)

จากความหมายข้างต้นผู้เขียนได้สรุปได้ว่า ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คือ การที่ประชาชนไม่ตกอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยและตกเป็นเหยื่อทางอาชญากรรมในทุกด้าน ไม่ได้รับความเสียหายต่อร่างกาย ชีวิต และสิ่งของมีมูลค่า ไม่รู้สึกตื่นตระหนกในการดำเนินชีวิตประจำวัน มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีในการใช้ชีวิตปราศจากภัยอันตราย หรือพ้นจากสถานการณ์ที่ไม่ค่อยปลอดภัยที่เป็นหรืออาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

จากการสำรวจของสวนดุสิตโพล พบว่า สังคมไทย ณ วันนี้มีข่าวอาชญากรรมและปัญหาสังคมต่างๆ เกิดขึ้นทุกวัน และนับวันยิ่งมีความรุนแรงมากขึ้น เช่น ข่าวฆ่าข่มขืน ฆังทรัพย์ หรือเหตุการณ์ปล้นร้านทอง จ.ลพบุรี เป็นต้น ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในปัจจุบันเป็นอย่างมาก เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของประชาชน “สวนดุสิตโพล”

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 1,365 คน ได้ผลสรุปว่า

จากการสำรวจของสวนดุสิตโพล พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในช่วงนี้ กับเมื่อ 1 ปีที่ผ่านมา ประชาชนคิดว่า ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแย่ลง เพราะมีข่าวให้เห็นทุกวัน เริ่มรุนแรงมากขึ้น มาจากสภาพเศรษฐกิจตกต่ำ สังคมเสื่อมโทรม คนขาดคุณธรรมจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 67.69 รองลงมา ได้แก่ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเหมือนเดิม คิดเป็นร้อยละ 27.47 เพราะสังคมมีปัญหามานาน แก้ไขได้ยาก ชีวิตความเป็นอยู่ลำบาก ทำให้ประชาชนต้องดูแลระมัดระวังตัวเอง การเกิดความวิตกกังวลกับปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน คิดเป็นร้อยละ 42.20 เพราะค่อนข้างวิตกกังวล กลัวว่าจะเกิดขึ้นกับคนในครอบครัว สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ย่ำแย่ส่งผลให้คนมีปัญหามากขึ้น ในกรณีปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ประชาชนวิตกกังวลมากที่สุด พร้อมแนวทางแก้ไข พบว่า ร้อยละ 67.59 คือ โจรผู้ร้าย จับปล้นชิงทรัพย์ แนวทางแก้ไข คือ แก้ปัญหาเศรษฐกิจ ส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ เพิ่มระบบรักษาความปลอดภัย บทลงโทษรุนแรง สิ่งที่ประชาชนอยากฝากบอกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการแก้ไข คือการตรวจสอบการทำงานของกล้องวงจรปิดทุกจุดให้ใช้งานได้จริง ทุกคดีที่เกิดขึ้นควรเร่งติดตามจับกุมผู้กระทำผิดมาลงโทษโดยเร็ว

จากข้อมูลดังกล่าวไปทั้งหมดนี้ผู้เขียนสรุปได้ว่า ประชาชนมีความวิตกกังวลเป็นอย่างมากเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งเมื่อพิจารณาจากคำตอบแล้ว ต้องยอมรับว่าปัญหาดังกล่าว ส่งผลต่อความรู้สึกของคนในสังคม โดยเฉพาะในมิติความหวาดวิตกในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในการดำรงชีวิต ดังนั้นสิ่งที่ภาครัฐจำเป็นต้องรับดำเนินการ นอกจากการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังแล้วการพัฒนาเสริมสร้างการดำรงชีวิตให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินก็เป็นสิ่งที่ภาครัฐต้องรีบแก้ไขและดำเนินการอย่างรวดเร็ว

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็ได้บัญญัติเรื่องหน้าที่ของรัฐไว้ในหมวด 5 โดยหลักการสำคัญในการบัญญัติหมวดนี้ขึ้นมา ก็เพื่อกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการดูแลและจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ให้กับประชาชน เนื่องจากบางเรื่องเป็นมาตรการพื้นฐานที่รัฐควรจะทำให้กับประชาชน จึงต้องบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐโดยตรง ประกอบด้วย หน้าที่พื้นฐานของรัฐและหน้าที่ของรัฐในการทำให้สิทธิของประชาชนเป็นสิ่งที่ "จับต้องได้" โดยกำหนดไว้ตั้งแต่มาตรา 51 ถึงมาตรา 63 มีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจำนวน 1 มาตรา (Akpornpis, 2018)

รัฐหรือรัฐบาลมีบทบาทหน้าที่ที่จะปฏิบัติจัดทำตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญของแต่ละรัฐหรือปฏิบัติจัดทำนอกเหนือจากที่กำหนดไว้นั้น แต่ไม่ขัดกับกฎหมายและขนบธรรมเนียมประเพณีและความเป็นระเบียบเรียบร้อยต่อสังคม อันเป็นการกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการดูแลและจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ให้กับประชาชนเป็นหลักประกันว่ารัฐจะต้องดำเนินการการพัฒนาบริการให้สวัสดิการและประโยชน์สุขแก่ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยนั้นจะมีบทบาทหน้าที่ที่จะปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของปวงชน ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ ในการให้ความปลอดภัย การให้ความปลอดภัยทั้งด้านชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การให้บริการและสวัสดิการ ในประเทศที่ปกครองระบบประชาธิปไตยถือว่าประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยการบริการ สวัสดิการจากรัฐเท่าเทียมกัน แต่ในทางปฏิบัติรัฐบาลมีอาจจะบริการในสิ่งเดียวกันได้ทั่วถึงเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดทางประมาณที่จะไปใช้ในการบริการ หากรัฐบาลยังไม่สามารถเสริมสร้างในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนแล้ว การอยู่ดีกินดีและความผาสุกย่อมจะไม่เกิดขึ้นกับประชาชนอย่างแน่นอน เมื่อเป็นเช่นนี้รัฐบาลจะต้องหาวิธีป้องกันและกำจัดภัยที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนให้จงได้ การให้ความปลอดภัยการบริการ การพัฒนาสวัสดิการเป็นภาระหน้าที่ที่รัฐบาลจะต้องจัดทำให้ประชาชนในประเทศ เช่น ในปัจจุบันประเทศไทยรัฐบาลได้มอบภาระหน้าที่นี้แก่ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในการวางแผน ส่งเสริม พัฒนาแนวคิด และดำเนินกิจการเกี่ยวกับดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมร่วมกับหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ตลอดจนถึงประชาชนให้ช่วยกันป้องกันและกำจัดภัยที่จะเกิดขึ้น ในการดำรงชีวิตของประชาชนคำนึงถึงความสะดวกปลอดภัยให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

เมืองอัจฉริยะ หรือ Smart City

“เมืองอัจฉริยะ” หมายความว่า เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย และชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ลดค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรของเมืองและประชากรเป้าหมาย โดยเน้นการออกแบบที่ดี และการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและภาคประชาชนในการพัฒนาเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนา เมืองนำอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นรูปแบบการประยุกต์เทคโนโลยีดิจิทัล หรือข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสาร ในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการบริการชุมชน เพื่อช่วยในการลดต้นทุน และลดการบริโภคของประชากร โดยยังคงเพิ่มประสิทธิภาพให้ประชาชนสามารถอยู่อาศัยได้ในคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น Smart City เป็นแนวคิดที่หลากหลาย เมืองทั่วโลกพยายามพัฒนาให้เข้ากับยุค 4.0 โดย

การเอาเทคโนโลยีมาผสมผสานกับการใช้ชีวิตของประชาชน ไม่ว่าจะทั้งด้านการขนส่ง การใช้พลังงาน หรือ โครงสร้างพื้นฐาน ที่จะทำให้เมืองที่สะดวกสบายเหมือนในฝัน เกิดขึ้นได้จริง ทั้งยังทำให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขกันด้วย แนวคิด Smart City เกิดขึ้นพร้อมๆ กับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยี Internet of Things(IoT)ซึ่งเป็นรากฐานในการเชื่อมโยงอุปกรณ์หรือสิ่งของรอบๆตัวเข้ากับโครงข่าย การสื่อสารแบบอินเทอร์เน็ต รองรับการใช้ชีวิตที่สะดวกสบาย รูปแบบการบริหารจัดการเมืองแบบ Smart City เป็นการสร้างเมืองที่จะมีการเติบโตอย่างยั่งยืน แม้ว่าประเทศไทยจะยังไม่มี Smart City ที่ สมบูรณ์เป็นรูปเป็นร่าง แต่ก็กำลังขับเคลื่อนการพัฒนาตามพื้นที่เป้าหมายที่คัดเลือกเป็นเมืองอัจฉริยะ (Depa, 2016)

จากคำจำกัดความของ Smart City รูปแบบของเมืองอัจฉริยะ “เป็นเมืองที่มีระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ ที่ทำให้คุณภาพในการใช้ชีวิตในเมืองๆ นั้นดีขึ้น ลดผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และลดการ ใช้พลังงานของเมืองลงอย่างยั่งยืน” สรุปแล้ว Smart City จะต้องประกอบด้วย 3 ปัจจัยสำคัญ คือ (Sumalee, 2015)

- Efficient การใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
- Sustainable มีความยั่งยืน ทั้งในแง่ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและต้นทุน
- Live able คุณภาพชีวิตของคนอยู่อาศัยต้องดี

ในความหมายและนิยามข้างต้นในการเป็นเมืองอัจฉริยะตามแนวคิด Smart City การจัดทำ ให้เกิดประสิทธิภาพควรกำหนดแบบแผนเป้าหมายในการพัฒนาทั่วประเทศตามความเหมาะสมในแต่ละ พื้นที่ โดยมุ่งเน้นให้ครอบคลุมทั้งประเทศไทยตามเป้าหมายที่กำหนด

ภาพที่ 1 เป้าหมายการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ
ที่มา: สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (2559)

แผนการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะประเทศไทย กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ได้แก่ ปีที่ 1 (พ.ศ. 2561 - 2562) พัฒนาเมืองอัจฉริยะ 10 พื้นที่ใน 7 จังหวัด ได้แก่ ภูเก็ต ขอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา และกรุงเทพมหานคร ปีที่ 2 (พ.ศ. 2562 - 2563) พัฒนาเมืองอัจฉริยะ 30 พื้นที่ใน 24 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย พิษณุโลก น่าน อุบลราชธานี อุดรธานี หนองคาย นครพนม มุกดาหาร กระบี่ พังงา สงขลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล นครศรีธรรมราช และระนอง และ ปีที่ 3 - 5 (พ.ศ. 2563 - 2565) ขยายเมืองอัจฉริยะผ่านการรับสมัครเมืองอัจฉริยะ และคาดว่าจะครอบคลุมการให้บริการเมืองอัจฉริยะ และระบบ City Data Platform 100 พื้นที่ใน 76 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร (Depa, 2016)

องค์ประกอบสู่การเป็นเมืองอัจฉริยะ

การที่จะเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) สมบูรณ์แบบ จำเป็นต้องมีองค์ประกอบ 7 อย่างดังต่อไปนี้ (Depa, 2016)

1. สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment) หมายถึง เมืองที่คำนึงถึง ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยบริหารจัดการ

ระบบจดจำใบหน้า ที่ช่วยระบุตัวตนผู้คนที่ชัดเจนมากขึ้น ทำให้การดูแลรักษาความปลอดภัยทำได้
อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เมืองอัจฉริยะกลายเป็นเมืองแห่งความปลอดภัยและสามารถตรวจสอบได้
จากทุกที่ด้วยนวัตกรรมด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน โดยส่วนใหญ่เทคโนโลยีที่นำมาใช้
อย่างแพร่หลาย คือ กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ซึ่งเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีที่กลายเป็น
โครงสร้างพื้นฐานของเมืองต่าง ๆ ที่เป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจของภูมิภาคที่มีกลุ่มคนหลายๆ กลุ่ม
อยู่ร่วมกัน เพื่อกำกับดูแลด้านความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

นอกจากนี้กล้องโทรทัศน์วงจรปิด หรือ (CCTV) จะถูกติดตั้งที่สาธารณะเป็นส่วนใหญ่ เพื่อ
เป็นเครื่องมือเสริม ช่วยสอดส่องดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
ของประชาชน รวมทั้งยังใช้เพื่อสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานที่ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยของ
ประชาชนโดยตรง คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่เทศกิจชุมชน ในการดูแลความสงบเรียบร้อยใน
ชุมชนของพื้นที่นั้นๆ ระบบดังกล่าวจะช่วยลดภาระงานและจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงานตรวจตรา
ความเรียบร้อยในบางพื้นที่ลงได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถลดจำนวนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและ
เพิ่มประสิทธิภาพในการจับตัวอาชญากรและผู้กระทำความผิดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ซึ่งตรงตาม
นโยบายของการเป็น smart city เมืองอัจฉริยะ

กรณีศึกษาพื้นที่ต้นแบบเมืองอัจฉริยะด้านการดำรงชีวิตอัจฉริยะ(Smart Living)

ระบบบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำแนวคิด เมืองอัจฉริยะ เข้ามาพัฒนาโดยจัดทำระบบ Smart
City Solution เป็นระบบ ออลอินวัน เพื่อช่วยบริหารจัดการงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมไปถึง
หน่วยงานต่างๆ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาให้บริการแก่
ประชาชนทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยและไว้วางใจ เป็นการร่วมมือกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่น
ระบบรับแจ้งเหตุและขอความช่วยเหลือฉุกเฉิน สามารถแจ้งเหตุด่วนต่างๆ ทั้งรูปภาพ คลิปวิดีโอและ
ตำแหน่งที่เกิดเหตุ ไปยังหน่วยงานต่างๆผ่านทาง แอปพลิเคชันทางโทรศัพท์ และ เว็บไซต์ เพื่อขอ
ความช่วยเหลือได้ทันที เช่น การเกิดไฟไหม้ในบ้าน ท่อประปาแตก หรือเหตุด่วนต่างๆที่สร้าง
ความวิตกกังวลในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชน ระบบจะเป็นตัวกลาง
ประสานงานให้กับเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละท้องที่ ซึ่งระบบสามารถตรวจสอบ
สถานการณ์ การทำงานของเจ้าหน้าที่ ข้อมูลเบื้องต้นของเหตุการณ์ สถานที่เกิดเหตุ และรายละเอียด

ต่างๆ ได้ เพื่อสร้างความไว้วางใจให้กับประชาชนในท้องถิ่นในการดำรงชีวิตและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่

ภาพที่ 2 ระบบรับแจ้งเหตุและขอความช่วยเหลือฉุกเฉิน
 ที่มา: D.T.C. Enterprise (2563)

เมืองพัทยา

เมืองพัทยามีแผนการดำเนินงานด้านเมืองอัจฉริยะ ที่ได้เริ่มดำเนินการเองแล้วบางส่วน ได้แก่ ด้าน การดำรงชีวิตอัจฉริยะ โดยได้บูรณาการข้อมูลจากกล้องวงจรปิด (CCTV) จาก 2,023 จุด ทั่วเมือง ให้ส่งข้อมูลมายัง Command Center คือศูนย์กลางในการควบคุม เฝ้าระวัง และบริหารจัดการ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ให้กับตำรวจ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง รวมถึงกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรม ได้นำไปใช้ประโยชน์ ทั้งในด้านรักษาความปลอดภัย และการพัฒนาธุรกิจ นอกจากนี้ยังมีแผนการปรับระบบสายไฟฟ้าและสายสื่อสารลงใต้ดินซึ่งอยู่ระหว่างการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการยกระดับการพัฒนาด้านความปลอดภัยในการโยงระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเชื่อมต่อกันเพื่อลดภาระให้แก่เจ้าหน้าที่ในการดูแลความปลอดภัย เพิ่มประสิทธิภาพ รวดเร็วและสะดวกต่อการติดตามมากขึ้น เพราะเมืองพัทยาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและเสริมสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศมีทั้งชาวไทยและต่างชาติ การดูแลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดูแลจัดทำพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ภาพที่ 3 กล้องวงจรปิด (CCTV) เมืองพัทยา

ภาพที่ 4 Command Center เมืองพัทยา

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (2563)

บทสรุป

รัฐบาลผู้มีหน้าที่จัดทำสวัสดิการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนได้นำการพัฒนามาตรการส่งเสริมการพัฒนาเมืองตามแนวคิดเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ซึ่งเป็นอีกหนึ่งทางออกในการบูรณาการเทคโนโลยีนวัตกรรมต่าง ๆ ที่ทันสมัย เข้ามามีส่วนร่วม โดยความร่วมมือของรัฐและเอกชนเพื่อจัดทำบริการสาธารณะ ให้เข้ากับยุคไทยแลนด์ 4.0 เป็นเมืองน่าอยู่ที่สามารถเกิดขึ้นได้จริง โดยการนำร่องทั้ง 7 จังหวัด ได้แก่ ภูเก็ต ขอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา และกรุงเทพมหานคร โดยตรงตามองค์ประกอบทั้ง 7 ด้านของการเป็นเมืองอัจฉริยะ การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living) ก็เป็น 1 ในองค์ประกอบทั้ง 7 ด้านของการเป็นเมืองอัจฉริยะ เป็นการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในการดำเนินชีวิตที่ดี ไร้สื่กปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทำให้สังคมโดยรอบรู้สึกปลอดภัยมีประสิทธิภาพ เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) การจัดตั้งระบบการแจ้งเหตุฉุกเฉินในที่สาธารณะต่างๆทั้งในพื้นที่ชุมชน สถานที่สำคัญ หรือบริเวณเขตบ้านส่งเสริมประสิทธิภาพในหน่วยงานรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดูแลความสงบเรียบร้อย ช่วยลดภาระงานของเจ้าหน้าที่ และเพิ่มความแม่นยำในหลักฐานหากประชาชนเกิดความเสียหายจากเหตุอาชญากรรม อุบัติเหตุ ฯลฯ

ในการศึกษาข้างต้นผู้เขียนเห็นสมควรว่าแนวคิดเมืองอัจฉริยะ (Smart City) นี้เป็นการริเริ่มที่ดี มีศักยภาพและสามารถจัดทำได้จริงอย่างมีระบบเพื่อบรรลุตามเป้าหมายในการพัฒนาประเทศไทยทั้ง 77 จังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่และมีประสิทธิภาพในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและเสริมสร้างความปลอดภัย ความก้าวหน้า พัฒนาประเทศต่อไปได้ แต่การที่จะพัฒนาตามแนวคิดให้มี

ประสิทธิภาพ ผู้เขียนยังพบปัญหาการออกแบบและการพัฒนาเมือง จึงต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญจากนักวิชาการหลายภาคส่วนและบุคลากรภาครัฐบาล บุคลากรภาคเอกชน ร่วมกันขับเคลื่อนให้ไปสู่การเป็นเมืองอัจฉริยะที่มีความปลอดภัยและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนควบคู่ไปกับเทคโนโลยีนวัตกรรมตามแนวความคิดการเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) จากกรณีศึกษา ผู้เขียนวิเคราะห์ว่าเป็นการริเริ่มโครงการที่ดี ที่ส่งเสริมการพัฒนาตามแนวคิดเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ด้านการดำรงชีวิตในการสร้างเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินตลอดจนเป็นการนำร่องให้พื้นที่และหน่วยงานต่างๆ ได้เริ่มกระตือรือร้นพัฒนาให้แต่ละพื้นที่เกิดศักยภาพการขับเคลื่อนการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เพื่อส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพให้กับทุกภาคส่วนในการพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่ที่ทันสมัยและปลอดภัย

References

- Akpormpis, W. (2018). *The offensive strategy for safety of life and property (SLP) by Nakhonsrithammaraj Provincial Police region*. Thailand National Defence College (TNDC).
- Chaloeisap, S. (2020). *Safety in life and property of people as of today*. Suan Dusit Universit. Retried on August 26, 2020 from <https://siamrath.co.th/n/128128> [in Thai]
- D.T.C. Enterprise. (2020). *EMERGENCY SYSTEM (emergency notification system)*. Retrieved on September 10, 2020 from <https://www.dtc.co.th/> [in Thai]
- Digital Economy Promotion Agency. (2016). *Smart City, Country Thailand (Smart City)*. Retried on August 26,2020 form <https://smartcitythailand.or.th> [in Thai]
- Nuntataiphob, N. (2018). *Smart environment city*. Retried on August 26,2020 form <https://library2.parliament.go.th/ebook/> [in Thai]
- Promotion office Digital economy. (2019). *Depa joins Pattaya City to drive Smart City shapes Pattaya as Nice tourist city*. Retried on September 10,2020 form <https://www.depa.or.th/th/smart-city-pattaya> [in Thai]
- Soisamlee, J. (2013). *Factors affecting the safety of life and property of the people. Tambon Saensuk, Amphur Muang Chonburi Province*. Burapha University [in Thai]
- Sumalee, A. (2015). *Smart City: Developing and implementing IT systems in city management. (1st edition)*. Bangkok: King Prajadhipok's Institute. [in Thai]

คนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ: ปัญหาทางกฎหมาย ทางออกเกี่ยวกับสัญชาติ
และสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

Stateless People: the Legal Issues, Solutions Related to Nationality and Human
Rights in Thailand

อรัญญา เรืองณรงค์¹ / ไททัส มาลา²

Aranya Ruengnarong / Titus Mala

^{1,2} สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
Public administration, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

ปัจจุบันยังมีหลายประเทศในโลกที่ต้องเผชิญกับปัญหาภาวะไร้รัฐ ไร้สัญชาติและหนึ่งในประเทศทั่วโลกที่พบกับปัญหานี้ก็คือประเทศไทยซึ่งรัฐบาลประเทศไทยได้ตระหนักความสำคัญของปัญหาภาวะไร้รัฐ ไร้สัญชาติ ซึ่งมีมติแนวทางและมาตรการในการแก้ไขเพื่อให้ได้รับรองสิทธิความเป็นคนสัญชาติไทยอย่างถูกต้องและเข้าสู่สิทธิในสวัสดิการของรัฐได้อย่างเสมอภาคคนไร้รัฐและคนไร้สัญชาติในประเทศไทยมีอยู่หลากหลายกลุ่มบางกลุ่มมีฐานะยากจนไม่มีที่อยู่อาศัยบางกลุ่มอยู่ในประเทศไทยมานานแต่ไม่ได้รับการสำรวจบางกลุ่มเป็นคนไทยแท้ๆแต่พ่อแม่ไม่ได้ไปแจ้งเกิดที่อำเภอทำให้ไม่มีเอกสารรองรับการเกิด ไม่มีใบสูติบัตรหรือเป็นเด็กถูกตามข้อมูลประกาศสำนักทะเบียนกลาง กระทรวงมหาดไทย ตามหลักฐานการขึ้นทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธ.ค. ปี 2562 ในจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักรไทยที่มีมากกว่า 69.43 ล้านคน มีบุคคลที่ไม่ได้มีสัญชาติไทยถึง 944,778

รัฐบาลไทยได้มีความพยายามที่จะแก้ปัญหาของชนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ และคนต่างด้าวอย่างต่อเนื่องแต่ก็ยังมีอุปสรรคอันเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ โดยเฉพาะความสับสนในการนำนโยบายกฎหมายกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องไปสู่การปฏิบัติซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารจัดการที่ไม่เป็นระบบและทัศนคติในทางลบต่อชนต่างด้าวของเจ้าหน้าที่จัดการแก้ไขปัญหานี้เป็นไปด้วยความยากลำบากเนื่องจากมีขั้นตอนต่างๆที่ซับซ้อน

คำสำคัญ: คนไร้รัฐ, ไร้สัญชาติ, สิทธิมนุษยชน,

Abstract

Currently, there are still many countries in the world facing statelessness. Stateless, and one of the countries around the world facing this problem is Thailand. The Government of Thailand recognizes the importance of statelessness problem, which has adopted resolutions, guidelines and corrective measures in order to ensure the legitimacy of Thai citizenship and equal access to the welfare of the State. There are many groups of stateless and stateless people in Thailand, some of whom are poor and homeless. Some groups have been in Thailand for a long time. But not explored Some of them are authentic Thai people. But the parents did not report the birth to the district, causing no documents to support the birth. No birth certificate Or was it right According to the information from the Central Registration Office Ministry of Interior According to the evidence of civil registration as of December 31, 2019, in the number of citizens across the Kingdom of Thailand that is more than 69.43 million, there are 944,778 non-Thai citizens.

The Thai government has made efforts to resolve the problem of stateless people, stateless people and aliens. But there are still obstacles due to various reasons. In particular, the failure to adopt legal policies. Relevant regulations into action As a result of systematic management And the negative attitude towards migrant workers to tackle this problem is difficult due to the complex process.

Keywords: stateless people, stateless people, human rights, public welfare.

บทนำ

ปัจจุบันยังมีหลายประเทศในโลกที่ต้องเผชิญกับปัญหาภาวะไร้รัฐ ไร้สัญชาติและหนึ่งในประเทศทั่วโลกที่พบกับปัญหานี้ก็คือประเทศไทยซึ่งรัฐบาลประเทศไทยได้ตระหนักความสำคัญของปัญหาภาวะไร้รัฐไร้สัญชาติ ซึ่งมีมติแนวทางและมาตรการในการแก้ไขเพื่อให้ได้รับรองสิทธิความเป็นคนสัญชาติไทยอย่างถูกต้องและเข้าสู่สิทธิในสวัสดิการของรัฐได้อย่างเสมอภาคคนไร้รัฐและคนไร้สัญชาติในประเทศไทยมีอยู่หลากหลายกลุ่มบางกลุ่มมีฐานะยากจนไม่มีที่อยู่อาศัย บางกลุ่มอยู่ในประเทศไทยมานาน แต่ไม่ได้รับการสำรวจ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าอยู่ในพื้นที่ห่างไกล มีข้อจำกัดในด้านภาษาไทย ไม่มีเอกสารการเกิด ไม่เข้าใจในข้อกฎหมาย จึงทำให้เป็นกลุ่มคนตกหล่น บางกลุ่มเป็นคนไทยแท้ๆ แต่พอ

แม้ไม่ได้ไปแจ้งเกิดที่อำเภอทำให้ไม่มีเอกสารรองรับการเกิด ไม่มีใบสูติบัตร หรือเป็นเด็กถูกทอดทิ้ง คนไร้สัญชาตินั้นยังมีข้อจำกัดอีกหลากหลาย ตามข้อมูลประกาศสำนักทะเบียนกลาง กระทรวงมหาดไทย ตามหลักฐานการขึ้นทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธ.ค. ปี 2562 ในจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักรไทยที่มีมากกว่า 69.43 ล้านคน มีบุคคลที่ไม่ได้มีสัญชาติไทยถึง 944,778 (ประกาศสำนักทะเบียนกลาง, 2019)

ปัญหาคนไร้สัญชาตินั้นยังส่งผลกระทบต่อการใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน การขาดโอกาสได้รับสิทธิทางสังคม เช่น ด้านการศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ และการคุ้มครองด้านสาธารณสุขระบบประกันสุขภาพซึ่งนโยบายและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่กับบุคคลไร้สัญชาตินั้นสามารถรักษาในสถานพยาบาลของรัฐได้แต่ต้องจ่ายค่ารักษาเองถึงแม้ในปัจจุบันบุคคลไร้สัญชาติที่ขึ้นทะเบียนบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนเรียบร้อยแล้วจะได้รับสิทธิจากกองทุนคืนสิทธิตาม ครม. 2553 แต่การคุ้มครอง 4 โรคร้ายได้แก่โรคไต โรคเอดส์ โรคหัวใจและโรคมะเร็ง ซึ่งกองทุนคืนสิทธิจะไม่มีงบนี้โดยตรงต่างจากระบบหลักประกันสุขภาพที่ดูแลครอบคลุมทั้ง 4 โรค หรือเรียกว่าบัตรทอง อีกทั้งสิทธิในฐานะที่เป็นคนไทย

คำว่า ไร้รัฐ ไร้สัญชาติ

แยกคำดังกล่าวออกเป็นสองคำและกำหนดนิยามคำว่า “คนไร้รัฐ” หรือ Stateless persons หมายถึง คนที่ไม่ถูกบันทึกการบุคคลในทะเบียนราษฎรของรัฐใดเลยบนโลก ส่วนคำว่า “คนไร้สัญชาติ” หรือ Nationalityless persons หมายถึง คนที่ไม่ได้รับการบันทึกในสถานะคนถือสัญชาติของรัฐใดเลยบนโลกนี้ กล่าวคือ ไม่ได้รับการยอมรับว่าเป็นคนชาติของรัฐ (phan thip – kanjana jitra – saisunthon, 2015)

บุคคลที่ไม่สามารถระบุได้ว่า เป็นผู้มีสถานะที่เป็นสมาชิกของประเทศใด หรือไม่มีประเทศใดรับว่าเป็นสมาชิกหรือเคยเป็นสมาชิกของประเทศ ซึ่งอาจจะมีทั้งคนต่างด้าวจริงๆ และผู้ที่มีฐานะทางกฎหมายที่ เป็นผู้มีสัญชาติไทย เพียงแต่ยังไม่มีการพิสูจน์ หรือไม่มีโอกาสพิสูจน์ หรือไม่มีพยานหลักฐานในการพิสูจน์ ซึ่งถือว่าการไร้สถานะความเป็นผู้มีสัญชาติไทย ทำให้เสียสิทธิต่างๆ อย่างมาก (UNHCR, 2016)

คำว่า ไร้ หมายถึง ไม่มี

คำว่า สัญชาติ หมายถึง ความสัมพันธ์ในทางกฎหมายระหว่างปัจเจกชนคนหนึ่งกับรัฐรัฐหนึ่งในลักษณะที่ปัจเจกชนตกอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยในทางบุคคลของรัฐนั้น สัญชาติจึงเป็นนิติสัมพันธ์ระหว่างรัฐและเอกชนที่ก่อให้เกิดสถานภาพ “คนชาติ” แก่บุคคลที่เป็นคู่กรณีในนิติสัมพันธ์

ดังนั้น เราสามารถตีความหมายคำว่า ไร้สัญชาติได้อย่างตรงตัว คือ ไร้สัญชาติ หมายถึงการไม่มีสัญชาตินั่นเอง การจัดกลุ่มสถานภาพบุคคลของสมาชิกในสังคมไม่ว่าจะเป็นของประเทศไทยหรือประเทศอื่นๆ ต่างมีหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยแผนกคตินุคคลเป็นหลัก คนไร้สัญชาติ ก็เป็นมนุษย์คนหนึ่งที่ต้องได้รับสิทธิ ตามหลักการสิทธิมนุษยชน การแบ่งสมาชิกในสังคมตามสถานะของบุคคล แบ่งได้เป็น (Wikipedia, 2016)

1. คนชาติ (National) หมายถึง พลเมืองที่ประเทศนั้นให้การรับรองว่าเป็นผู้อยู่ในการควบคุมของประเทศนั้นๆ ได้แก่ ผู้มีสัญชาติของประเทศนั้น คนต่างด้าวผู้ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศนั้นอย่างถาวร

2. คนต่างด้าว (Aliens) หมายถึง บุคคลที่ยังไม่มีสัญชาติของประเทศนั้นหรือคนต่างด้าวผู้ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศนั้นแบบชั่วคราว

3. คนไร้สัญชาติ (Statelessperson) หมายถึง บุคคลที่ไม่สามารถระบุได้ว่า เป็นผู้มีสถานะที่เป็นสมาชิกของประเทศใด หรือไม่มีประเทศใดรับว่าเป็นสมาชิกหรือเคยเป็นสมาชิกของประเทศ ซึ่งอาจจะมีทั้งคนต่างด้าวจริงๆ และผู้ที่มีฐานะทางกฎหมายที่เป็นผู้มีสัญชาติไทย เพียงแต่ยังไม่มีการพิสูจน์ หรือไม่มีโอกาสพิสูจน์ หรือไม่มีพยานหลักฐานในการพิสูจน์ ซึ่งถือว่าเป็นการริดรอนสิทธิความเป็นผู้มีสัญชาติไทยทำให้เสียโอกาสใช้สิทธิต่างๆ อย่างมาก (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

นักวิชาการด้านกฎหมายสัญชาติ จำแนกสาเหตุความไร้สัญชาติในประเทศไทยไว้ 2 ลักษณะ คือ 1) ความไร้สัญชาติเพียงด้านข้อเท็จจริง (De facto Stateless) และ 2) ความไร้สัญชาติทั้งด้านข้อกฎหมาย (De Jure Stateless) และ ความไร้สัญชาติโดยข้อเท็จจริง

ความไร้สัญชาติด้านข้อกฎหมายนั้น พอเข้าใจ หมายถึงความจำกัด ว่า “ไม่มีกฎหมายใดเลยกำหนดกระบวนการ หรือวิธีให้สัญชาติแก่บุคคล” แต่ ความไร้สัญชาติด้านข้อเท็จจริง ซึ่งมีสาเหตุ 2 รูปแบบ ที่เป็นข้อบกพร่องทั้งผู้ปกครอง คือ พ่อแม่และในระบบราชการไทย ผลักให้เด็กไทยที่มีสิทธิอยู่แล้วตามกฎหมาย กลายเป็นคนชายขอบ โดยเฉพาะเด็กๆที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย ซึ่งเห็นได้ว่าการไครซการนี้เองที่มีส่วนร่วมในการละเมิดสิทธิประชาชนและสิทธิมนุษยชน สาเหตุ 2 รูปแบบในที่นี้ คือ 1) ไร้สัญชาติเกิดจากความไม่รู้ ไม่สามารถพิสูจน์ตนเองว่า ตนเองกำเนิดและเกี่ยวพันกับรัฐได้อย่างไร ซึ่งมีอยู่หลายครอบครัว และ 2) รู้และบุคคลนั้นเชื่อ พร้อมทั้ง อ้างได้ว่า มีข้อเท็จจริงและพิสูจน์ตนเองได้ แต่เจ้าหน้าที่รัฐไม่เชื่อ (โดยเฉพาะฝ่ายปกครองและฝ่ายความมั่นคง) เช่น กรณีชาวบ้านแม่ยาย ที่ถูกนายอำเภอถอนสัญชาติ นับว่ารุนแรงที่สุด ละเมิดสิทธิประชาชนมากที่สุด ซึ่งกระทำการในนามของรัฐ (wilailak kairat, 2018)

ปัจจุบันนี้ บทบาทของรัฐและกฎหมายการให้สัญชาติ กลายเป็นกระบวนการละเมิดสิทธิมนุษยชนพอๆ กับคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพราะประชาชนคนไทยที่ซึ่งยังไม่ถูกรับรองสิทธิความเป็นพลเมืองนั้นง่ายมากต่อการถูกระงับ หรือละเว้นไม่กระทำการ ใดๆ หนึ่ง เพื่อให้เกิดการคุ้มครอง เนื่องจากโดยสภาพแล้วไม่สามารถอ้างสิทธิใดๆ ได้เลย ยิ่งกว่านั้น ไม่ได้รับแม้กระทั่ง ทรัพยากร เพื่อการพัฒนาตนเองพื้นฐาน อาทิ การศึกษา สาธารณสุข เป็นต้น

การที่บุคคลตกอยู่ในสภาพคนไร้รัฐหรือถูกคนที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนยอมทำให้บุคคลนั้นตกอยู่ในสภาพคนไร้สัญชาติและคนไร้สิทธิมนุษยชนด้วยโดยปริยายเพราะสัญชาติของบุคคลเป็นเรื่องของนามธรรมกล่าวอ้างได้แต่จับต้องไม่ได้เว้นแต่จะได้รับการบันทึกให้ปรากฏในเอกสารราชการโดยเอกสารประเภทแรกที่ใช้ในการจดบันทึกรายการบุคคลตั้งแต่เกิดตามกฎหมายของไทย ได้แก่ สูติบัตรหรือทะเบียนการเกิดนอกจากนี้ยังมีทะเบียนบ้านและทะเบียนประวัติซึ่งเป็นเอกสารที่บ่งบอกถึงสถานะของบุคคลเป็นรายครอบครัวทั้งนี้ไม่จำเป็นว่าบุคคลที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันทะเบียนบ้านหลังเดียวกันจะต้องมีสถานะเหมือนกันเพราะสถานะของบุคคล โดยเฉพาะเรื่องสัญชาติและสิทธิอาศัยย่อมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติและกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง (phan thip kanjana jitra saisunthon, 2015)

ไร้รัฐ ไร้สัญชาติ สถานการณ์และปัญหาทางข้อกฎหมาย

รัฐบาลไทยได้มีความพยายามที่จะแก้ปัญหาของชนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ และคนต่างด้าวอย่างต่อเนื่องแต่ก็ยังมีอุปสรรคอันเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ โดยเฉพาะความล้มเหลวในการนำนโยบายกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารจัดการที่ไม่เป็นระบบ และทัศนคติในทางลบต่อชนต่างด้าวของเจ้าหน้าที่ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2549 ได้ให้ความเห็นชอบนโยบายการปฏิบัติ ต่อชนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย บนพื้นฐานของความเคารพในสิทธิมนุษยชนและ ความเป็นเอกภาพของชาติไทย โดยมีนโยบายในการแปลงหรือให้สัญชาติไทยแก่บุคคลที่อพยพ เข้ามาในประเทศไทยและบุคคลที่ไร้รากเหง้ากลุ่มต่างๆ ดังนี้ (phan thip kanjana jitra saisunthon, 2013)

1. แปลงสัญชาติเป็นไทยให้แก่ผู้ที่มีเชื้อสายไทยที่มีชื่ออยู่ในระบบทะเบียน และไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทางได้ ตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด
2. ให้สัญชาติไทยแก่บุตรที่เกิดในประเทศไทยของบุคคลตามข้อ 1 ที่ได้รับ การแปลงสัญชาติเป็นไทยและพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้สืบสายโลหิตของบุคคลดังกล่าว

3. ให้สัญชาติไทยแก่เด็กต่างด้าวและเด็กไร้สัญชาติที่ถูกบุกรุกสิทธิตั้งแต่เยาว์วัยและมีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนของทางราชการและอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานาน อย่างน้อย 10 ปี จนกลมกลืนกลับสังคมไทยและมีคุณสมบัติอื่นๆตามหลักเกณฑ์ที่ราชการกำหนด

4. ให้สัญชาติไทยแก่เด็กที่บุกรุกสิทธิที่ได้รับสถานะตามคำสั่งศาลให้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลที่มีสัญชาติไทย

5. ให้สัญชาติไทยแก่บุคคลที่เกิดหรืออาศัยอยู่ในประเทศไทยและจบการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย

6. ให้สัญชาติไทยแก่บุคคลซึ่งมีผลงาน หรือความรู้ความเชี่ยวชาญที่เป็นประโยชน์ ในการพัฒนาประเทศ ในด้านศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการกีฬา รวมทั้งด้านอื่นๆ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควร

นโยบายที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีข้างต้นก็ได้กำหนดมาตรการ ป้องกันมิให้ชนต่างชาติอพยพเข้ามาใหม่ด้วย โดยมีมาตรการในการประสานกับประเทศเพื่อนบ้าน และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและ สภาวะแวดล้อมแก่ประชาชนและชุมชนชายแดนในประเทศต้นทาง เพื่อให้คนเหล่านี้ดำรงชีวิต อยู่ในพื้นที่ ถิ่นกำเนิด โดยไม่จำเป็นต้องอพยพเข้ามาในประเทศไทย ควบคู่กับการใช้มาตรการ ที่เข้มงวด โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังกับผู้หลบหนีเข้าเมืองที่อพยพเข้ามาใหม่และ ขบวนการนำพาคนเหล่านี้เข้าเมือง มาตรการดังกล่าวย่อมมีส่วนทำให้ผู้อพยพและบุตรหลานของ คนเหล่านี้หลีกเลี่ยงไม่ไปลงทะเบียนกับทางการและรับบริการพื้นฐานต่างๆ รวมทั้งบริการทาง การศึกษา เพราะกลัวว่าจะถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่รัฐ

รัฐบาลไทยได้กำหนดนโยบายในการจัดการแก้ไขปัญหาคคนไร้รัฐไร้สัญชาติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมอบหมายสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและกระทรวงมหาดไทย ดำรงจัดทำทะเบียนประวัติกลุ่มผู้อพยพหรือผู้หลบหนีเข้าเมืองทุกกลุ่มที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย รวมถึงการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรเพื่อรองรับการจัดทำทะเบียนราษฎรและกำหนดเลขประจำตัว สำหรับคนต่างด้าว และการนำระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบันทึกจัดเก็บและประมวลผล ข้อมูลตามเงื่อนไขที่กำหนดได้อย่างรวดเร็ว

ปัญหานี้มีหลายด้านหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นความมั่นคงและ มนุษยธรรม และกฎหมายระหว่างประเทศอีกด้วย ทำให้มีบุคคลที่หลกวงการเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น การที่จะปรับวิธีคิดในการแก้ปัญหา จึงเป็นเรื่องยากที่สำคัญ "ในส่วนของเด็กผมเชื่อมั่นว่าการให้โอกาสทางการศึกษาสามารถช่วยแก้ไขได้

การศึกษาสามารถปรับระดับความเข้าใจและ ทักษะคิด ตลอดจนพัฒนาให้เด็กเป็นผู้นำได้ เมื่อมีการส่งกลับเขาสามารถที่จะเข้าใจท้องถิ่นของเขา และสามารถพัฒนาท้องถิ่น สร้างอาชีพ สร้างรายได้ แต่หากเด็กไร้สัญชาติหลุดออกจากระบบ การศึกษาก็จะมีโอกาสกลายเป็นเด็กเร่ร่อน หรือเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ได้ (sompong jidradab, 2010)

ยังมีบุคคลเป็นจำนวนมากในประเทศไทยที่ ยังไม่ได้รับสิทธิเนื่องจากไม่มีสัญชาติไทย ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนปัญหาคนไร้สัญชาติในนี้ยังส่งผลกระทบต่อการใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานเช่น ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านการประกอบอาชีพ และการคุ้มครองต่างๆรวมไปถึงสิทธิในฐานะที่เป็นคนไทย การกำหนดควมมีสัญชาติของประเทศไทยนั้น โดยหลักจะกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ซึ่งนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายดังกล่าว 4 ฉบับ (ไม่นับรวมฉบับแก้ไขเปลี่ยนแปลงและกฎหมายจารีตประเพณี) คือ

1. มุลินนิติธรรมประเพณี (กฎหมายจารีตประเพณี)
2. พระราชบัญญัติแปลงชาติ ร.ศ.130 พ.ศ. 2454
3. พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2456 บังคับใช้ 10 เมษายน พ.ศ. 2456
4. พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2495 บังคับใช้ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2495
 - พระราชบัญญัติสัญชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2496 บังคับใช้ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2496
 - พระราชบัญญัติสัญชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2499 บังคับใช้ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500
 - พระราชบัญญัติสัญชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2503 บังคับใช้ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2503
5. พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 บังคับใช้ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2508
 - ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 พ.ศ. 2515 บังคับใช้ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2515
 - พระราชบัญญัติสัญชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535 บังคับใช้ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535
 - พระราชบัญญัติสัญชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2535 บังคับใช้ 9 เมษายน พ.ศ. 2535
 - พระราชบัญญัติสัญชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2551 บังคับใช้ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551
 - พระราชบัญญัติสัญชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2555 บังคับใช้ 14 มีนาคม พ.ศ. 2555

การได้สัญชาติไทยตามกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติสัญชาติไทยพ.ศ.2508 การได้สัญชาติตามกฎหมายไทยมีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และทฤษฎีสากลคือ

1. การได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

บุคคลที่ได้สัญชาติ ไทยโดยการเกิดจะต้องมีข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับประเทศไทยกล่าวคือ มารดาเป็นไทย หรือ บิดาชอบด้วยกฎหมายเป็นไทย หรือ เกิดในประเทศไทยซึ่งถือว่าอยู่กับบุคคลนั้น ตั้งแต่เกิดจึงถือว่าเป็นประเภทสัญชาติโดยการเกิด โดยถือเป็นสัญชาติโดยอัตโนมัติ

2. การได้สัญชาติไทยโดยเจตนาของเอกสารภายหลังการเกิด

สัญชาติไทยที่รัฐให้แก่บุคคลภายหลังการเกิดบุคคลนั้นย่อมเป็นคนต่างด้าวโดยการเกิดไม่มีจุดเกาะเกี่ยวอะไรกับประเทศไทยในการเกิดแต่ภายหลังมีข้อเท็จจริงที่แสดงความสัมพันธ์กับประเทศภายหลังซึ่งในกรณีของกฎหมายสัญชาติให้สัญชาติไทยในกรณี 1. หญิงต่างด้าวสมรสกับคนสัญชาติไทยและประสงค์จะได้สัญชาติไทย 2. คนต่างด้าวขอแปลงสัญชาติไทย

ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสถานะบุคคลของไทย ประกอบด้วยกฎหมาย 3 ฉบับ ได้แก่ กฎหมายการทะเบียนราษฎร กฎหมายคนเข้าเมือง และกฎหมายสัญชาติ โดยคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติที่ประสบปัญหาสิทธิสถานะบุคคล ได้แก่

1) กลุ่มที่ไม่มีเอกสารแสดงตนว่าเป็นคนของรัฐใด โดยมีแนวทางแก้ไข เช่น การแจ้งเกิด การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร

2) กลุ่มคนที่ไม่มียุติบัตรในการอาศัยอยู่ในประเทศไทย ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายคนเข้าเมืองให้การอนุญาต

3) กลุ่มที่ลักลอบเข้ามายังราชอาณาจักรไทยมาเป็นเวลานาน โดยรัฐไทยผ่อนผันให้อยู่ได้ชั่วคราวเป็นกรณีพิเศษ เช่น กรณีการหนีภัยสงครามของกลุ่มเวียดนามอพยพ ซึ่งรัฐไทยไม่สามารถส่งกลับได้นอกจากนี้ยังมีกรณีปัญหาของเด็กที่เกิดในราชอาณาจักรไทย แต่บิดามารดาไม่ใช่คนไทยจึงทำให้ไม่ได้รับสัญชาติไทย อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลักเกณฑ์ที่เปิดโอกาสให้คนที่เกิดในประเทศไทยได้เข้าถึงกลไกการได้สัญชาติไทยแล้ว ทั้งนี้ยอมรับว่าการพิจารณาให้สถานะบุคคลกับคนกลุ่มใดของรัฐไทยขึ้นอยู่กับพิจารณาเรื่องสถานการณ์ความมั่นคงในประเทศด้วย (venus sisuk, 2017)

รัฐบาลได้สนองพระปณิธานโดยการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายที่ก้าวหน้าในการพัฒนาสถานะบุคคลและสวัสดิการ แต่ยังมีปัญหาในระดับปฏิบัติ เจ้าหน้าที่บางส่วนไม่เข้าใจกฎหมาย มีการใช้ดุลยพินิจที่สร้างภาระแก่ชาวบ้าน หรือชาวบ้านให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ มีการร่วมมือกันทุจริต และบางพื้นที่มีการอพยพเข้ามาเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีคนไทยไร้รัฐ ไร้สัญชาติหลงเหลืออยู่ จำเป็นต้องมีการทบทวนการบังคับใช้กฎหมายทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พระราชบัญญัติสัญชาติ พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ให้ครอบคลุมกลุ่มประชากรเป้าหมายอย่างทั่วถึง สามารถแก้ปัญหาคน

ไร้รัฐ ไร้สัญชาติได้อย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพประเทศไทยมีนโยบายและกฎหมายที่มุ่งแก้ปัญหาความไร้รัฐ ไร้สัญชาติอย่างต่อเนื่อง โดยกฎหมายกำหนดให้รัฐไทยต้องรับรองความเป็นบุคคลแก่บุคคลทุกคนที่มีจุดเกาะเกี่ยวกับประเทศไทย กล่าวคือ หากบุคคลนั้นเกิดในประเทศไทย (ให้ดำเนินการจดทะเบียนการเกิด) อาศัยอยู่ (ให้จดทะเบียนบ้าน หรือทะเบียนประวัติ) หรือเสียชีวิต (ให้ออกใบมรณะบัตร) อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติยังประสบปัญหา เช่น ในบางพื้นที่เจ้าหน้าที่ยังคงปฏิเสธการจดทะเบียนการเกิดให้แก่บุคคลที่เกิดในรัฐไทย ยังมีคนไร้รัฐซึ่งไม่ทราบจำนวน บางกรณีแม้บุคคลจะไม่ไร้รัฐ แต่ก็ไม่มีสิทธิอาศัยหรือได้รับอนุญาตให้อาศัยในรัฐไทย นอกจากนี้ยังปัญหามีการระงับการเคลื่อนไหวทางทะเบียนราษฎร หรือการจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนราษฎร โดยไม่มีการแจ้งหรือเปิดโอกาสให้บุคคลเป้าหมายได้ชี้แจง ส่งผลอย่างต่อเนื่องต่อการดำเนินชีวิตประจำวันนับตั้งแต่การแจ้งเกิดบุตร การทำนิติกรรม ธุรกิจต่าง ๆ (Tamjai deetes, 2017)

บทสรุป

กล่าวโดยสรุปได้ว่า คนไร้สัญชาติในประเทศไทยมีอยู่หลากหลายกลุ่ม บางกลุ่มอยู่ในประเทศไทยมานาน แต่ไม่ได้รับการสำรวจ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าอยู่ในพื้นที่ห่างไกล มีข้อจำกัดในด้านภาษาไทย ไม่มีเอกสารการเกิด ไม่เข้าใจในข้อกฎหมาย จึงทำให้เป็นกลุ่มคนตกหล่น บางกลุ่มเป็นคนไทยแท้ๆ แต่พ่อแม่ไม่ได้ไปแจ้งเกิดที่อำเภอทำให้ไม่มีเอกสารรองรับการเกิด ไม่มีใบสูติบัตร หรือเป็นเด็กถูกทอดทิ้ง คนไร้สัญชาตินี้ยังมีข้อจำกัดอีกหลากหลายด้าน ด้านการออกนอกพื้นที่ เช่น การทำงาน ด้านสิทธิการศึกษา การไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนก็จะถูกจำกัดสิทธิในต่าง ๆ ที่ควรจะได้รับในฐานะคนไทย ซึ่งข้อมูลประกาศสำนักทะเบียนกลาง กระทรวงมหาดไทย ตามหลักฐานการขึ้นทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธ.ค. ปี 2562 ในจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักรไทยที่มีมากกว่า 69.43 ล้านคน มีบุคคลที่ไม่ได้มีสัญชาติไทยถึง 944,778 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่มีภูมิลำเนาแถบชายแดนระหว่างประเทศซึ่งเคยมีการเปลี่ยนแปลงด้านเขตแดน ทำให้มีปัญหากการพิจารณาเรื่องสัญชาติ เช่น กลุ่มชาติพันธุ์เผ่าต่างๆ ในละแวกภูเขาแนวชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

ซึ่งมีกฎหมายเกี่ยวข้องกับเรื่องสถานะบุคคลของไทย ประกอบด้วยกฎหมาย 3 ฉบับ ได้แก่ กฎหมายการทะเบียนราษฎร กฎหมายคนเข้าเมือง และกฎหมายสัญชาติ โดยคนไร้รัฐไร้สัญชาติที่ประสบปัญหาสิทธิสถานะบุคคล ได้แก่

- 1) กลุ่มที่ไม่มีเอกสารแสดงตนว่าเป็นคนของรัฐใด โดยมีแนวทางแก้ไข เช่น การแจ้งเกิด การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร

2) กลุ่มคนที่ไม่มียุติธรรมในการอาศัยอยู่ในประเทศไทย ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายคนเข้าเมืองให้
การอนุญาต

3) กลุ่มที่ลี้ภัยเข้ามายังราชอาณาจักรไทยมาเป็นเวลานาน โดยรัฐไทยผ่อนผันให้อยู่ได้ชั่วคราว
เป็นกรณีพิเศษ เช่น กรณีการหนีภัยสงครามของกลุ่มเวียดนามอพยพ ซึ่งรัฐไทยไม่สามารถส่งกลับได้
นอกจากนี้ยังมีกรณีปัญหาของเด็กที่เกิดในราชอาณาจักรไทย แต่บิดามารดาไม่ใช่คนไทยจึงทำให้ไม่ได้รับ
สัญชาติไทย อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันมีลักษณะที่เปิดโอกาสให้คนที่เกิดในประเทศไทย
ได้เข้าถึงกลไกการได้สัญชาติไทยแล้ว ทั้งนี้ยอมรับว่าการพิจารณาให้สถานะบุคคลกับคนกลุ่มใดของรัฐ
ไทยขึ้นอยู่กับพิจารณาเรื่องสถานการณ์ความมั่นคงในประเทศด้วย (venus sisuk, 2017)

ถึงแม้ว่า UNHCR จะชื่นชมความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหาเรื่อง คนไร้รัฐไร้สัญชาติ แต่
ภายในหลายปีที่ผ่านมายังคงมีบุคคลไร้สัญชาติเพิ่มจำนวนขึ้น ซึ่งเป็นเพราะยังมีปัญหาในระดับปฏิบัติ
เจ้าหน้าที่บางส่วนไม่เข้าใจกฎหมาย มีการใช้ดุลยพินิจที่สร้างภาระแก่ชาวบ้าน หรือชาวบ้านให้ข้อมูลที่
เป็นเท็จ มีการร่วมมือกันทุจริต และบางพื้นที่มีการอพยพเข้ามาเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีคนไทย
ไร้สัญชาติหลงเหลืออยู่ รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเพราะขาดความรู้ความ
เข้าใจ ขาดการใช้ดุลยพินิจที่ถูกต้อง หรือแม้กระทั่งการไม่กล้าปฏิบัติตามกฎหมายเพราะต้องรอคำสั่ง
การจากผู้บังคับบัญชาการก่อน จำเป็นต้องมีการทบทวนการบังคับใช้กฎหมายทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พระราชบัญญัติสัญชาติ พระราชบัญญัติ
การทำงานของคนต่างด้าว และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ให้ครอบคลุมกลุ่มประชากรเป้าหมาย
อย่างทั่วถึง สามารถแก้ปัญหาคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติได้อย่างเป็นธรรมมีประสิทธิภาพ และให้มีการทำ
ความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมโดยร่วมมือกับภาคประชาสังคมในการแก้ไข
ปัญหาต่อไป

References

- Announcement of The general Register office. (2019). The government gazette, 137 special edition 24. (July 10, 2020).
- The Registration Act B.E. (1991). as amended No. 2 B.E. 2009 Section 38 paragraph two is a provision of the Law on Tackling the Stateless. Person dropped from the Register of Public Accountant (dated April 14, 2019).
- Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health, Health Security Group. (2012). Basic Rights Reinstatement.
- Pantip Kanjanajitra Saisunthorn. (2012). The myth of national rights: perspective from the theory of true stories. Netiti Journal, Naresuan University.
- UNHCR Thailand. (2016). Stateless persons stateless. [Retrieved 10 July 2020].
- Venus sesuk ,Tarnjai Dethes. (2017). [Legal issues on nationality and citizenship rights of the Thai state]. Academic seminar. 10 July 2017.

ทศพิชราชธรรม: จริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหาร
Tossapitrajdhama: Ethics that Affect the Performance of Executives

ณัฐฐา แพงคำตา¹ / ปิยภรณ์ บุญเศษ² / ศุภรดา เสียงเสนาะ³ / สตาพร วิชัยรัมย์⁴

¹⁻³ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาปรัชญาและศาสนศาสตร์, สาขาวิชาปรัชญาและศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁴ อาจารย์ประจำสาขาวิชาปรัชญาและศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Email: 610112801023@bru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความเรื่องทศพิชราชธรรม : จริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหาร เป็นการอธิบายองค์ประกอบสำคัญของจริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหาร โดยนำหลักทศพิชราชธรรมมาปรับใช้ในการทำงาน เพื่อที่จะเสริมสร้างให้เป็นผู้บริหารที่มีความประพฤติที่เรียบร้อยดีงามทั้งกายวาจาและจิตใจ มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการครองตน ครองคน ครองงาน นักบริหารจะต้องทราบถึงบทบาทและหน้าที่พร้อมทั้งหลักการทำงานเพื่อให้งานมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

คำสำคัญ: ทศพิชราชธรรม, จริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของ, ผู้บริหาร

Abstract

Article on Tossapitrajathama: Ethics that affect the performance of executives. It describes the key elements of ethics that affect the performance of executives, by applying the Tossapitrajathama to be applied in the work in order to foster an executive who has good behavior, both physically, verbally and mentally. Having appropriate behavior in self- managing, people - managing and task - managing. Executives must know the roles and duties as well as the working principles to ensure quality work. Efficiency and maximum benefit to the organization.

Keywords: Tossapitrajdhama, ethics that affect performance, eexecutives.

บทนำ

ในองค์การใดก็ตามที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อความสำเร็จภายใต้ทรัพยากรการบริหารที่ประกอบด้วย คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินงาน การนำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นั้น ผู้ขับเคลื่อนนำพาองค์การคือนักบริหาร ซึ่งนักบริหารที่ดีนั้นต้องเป็นทั้งผู้มีความรู้และศิลป์ กล่าวคือ มีความรู้ในเชิงบริหารและศิลปะในการใช้คนให้เหมาะกับงาน โดยหวังความสำเร็จของงาน เป็นสำคัญ ผู้บริหารจึงถือได้ว่าเป็นผู้นำหน่วยงานและองค์การทั้งโดยตำแหน่งและโดยชอบธรรม ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารจึงมีมากมายนับการซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดขององค์การซึ่งถูก ลิก และเออร์วิก (Gulick & Urwick, 1937:13) ได้อธิบายว่า ผู้บริหารขององค์การจะมีบทบาท ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การ บริหารงานบุคคล (Staffing) การอำนวยความสะดวก (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน ผลการดำเนินงาน (Reporting) และวิธีการบริหารงบประมาณ (Budgeting) ซึ่งบทบาทภาระความ รับผิดชอบที่ 7 ด้านนี้ รวมเรียกกันสั้นๆ ว่า POSDCORB โดยใช้ตัวแรกของคำภาษาอังกฤษ มาร้อยเรียง เพื่อเป็นประโยชน์ในการจำ ผู้บริหารที่ปรารถนาจะเป็นผู้นำอย่างสมบูรณ์แบบจึงควรที่จะศึกษา คุณลักษณะเชิงจริยธรรมที่เกี่ยวกับผู้บริหารซึ่งได้แก่ศัพทพิชราชธรรมอันเป็นธรรมสำหรับนักปกครอง หรือนักบริหารขององค์การ โดยเป็นบทบาทเชิงจริยธรรมทั้งในด้านการมีพระเดชและพระคุณต่อ ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อร่วมงาน เพื่อสร้างความสุขและความพึงพอใจแก่บุคลากรทุกฝ่ายขององค์การ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์การนำหลักทศพิชราชธรรมมาประยุกต์ใช้ สำหรับการบริหารงานเพื่อก่อให้เกิดคุณภาพที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร โดยใช้วิธีศึกษาจาก ปรากฏการณ์ (Phenomena) (Kenaphoom, 2014: 49-51) จากนั้นค้นหาเนื้อหาสาระด้วยวิธีการที่ หลากหลาย ได้แก่วิธีคิดเชิงเหตุผลและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อหาความลงตัวเนื้อหาของ เนื้อหา และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเนื้อหาสาระโดยวิธีการบูรณาการระเบียบวิธีที่หลากหลาย (Kenaphoom, 2013: 169-185) จากการดำเนินการดังกล่าว ผู้เขียนจึงขอเสนอเชิงพรรณนาความ ดังต่อไปนี้

ความหมายของการบริหาร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 609) ได้ให้ความหมายของการบริหาร ไว้ว่า หมายถึง การปกครอง เช่น การบริหารส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจัดการ เช่น การจัดการธุรกิจ

พระเมธีธรรมภรณ์ (ประยูร ทุมมจิตโต, 2541: 2-3) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหารหมายถึง ศิลปะการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น นักบริหารมีหน้าที่ในการวางแผน จัดองค์การ อำนาจการและควบคุมทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นๆให้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางเอาไว้

สมคิด บางโม (2545 : 61) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ขององค์การและนอกองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อก้าวโดยสรุปแล้วการบริหารจึงหมายถึงกระบวนการของศาสตร์และศิลป์ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การที่ได้ตั้งไว้

ความสำคัญของการบริหาร

การบริหารเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของต่อองค์การ เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในอันจะชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้า การบริหารเป็นลักษณะของการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การ มีลักษณะการวินิจฉัยสั่งการ นักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ เพราะการวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหาร และการเจริญเติบโตของการบริหาร ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวองค์กรใด ย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหารเสมอ ดังนั้นการบริหารจึงเป็นเรื่องน่าสนใจ และจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิตของบุคคลในสังคม และการบริหาร จึงเป็นการใช้ศาสตร์ และศิลป์ นำเอาทรัพยากรบริหาร มาประกอบเป็นกระบวนการบริหาร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

เสนาะ ดิยาวี (2544 : 1-2) ได้กล่าวถึง หลักสำคัญของการบริหาร 5 ลักษณะ คือ

1. การบริหารเป็นการทำงานกับคนโดยอาศัยคน หมายความว่า การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม คือ อาศัยกลุ่มคนที่รวมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ นักบริหารจะต้องรับผิดชอบให้สำเร็จโดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลอื่น มิฉะนั้นจะทำงานไม่สำเร็จ สาธะสำคัญของ

การบริหารในข้อนี้ แสดงให้เห็นว่านักบริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้คือ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี มีความเป็นผู้นำและสามารถทำงานเป็นทีมได้ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้หากมีการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ และมีความสามารถที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายได้

2. การบริหารทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กร ต้องอาศัยความร่วมมือกันของคนทุกคนจึงจะทำให้สำเร็จลงได้ เป้าหมายเป็นสิ่งที่ทำให้นักบริหารจะต้องทำให้บรรลุได้นั้นจะต้องมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ประการแรก คือ เป้าหมายต้องสูงแล้วสามารถทำให้สำเร็จ เป้าหมายสูงเกินไปก็ทำให้สำเร็จไม่ได้ เป้าหมายต่ำเกินไปก็ไม่ท้าทายไม่มีคุณค่า ประการที่สอง การจะไปถึงเป้าหมายจะต้องมีระบบงานที่ดี มีแผนงานที่มีประสิทธิภาพ ประการสุดท้าย จะต้องระบุเวลาที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น

3. การบริหารเป็นการสมดุลกันระหว่างประสิทธิผลกับประสิทธิภาพ ซึ่งคำว่า ประสิทธิภาพ หมายความว่า ทำงานบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด ส่วนคำว่า ประสิทธิภาพ หมายความว่า ทำงานโดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด หรือเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด การทำงานให้สำเร็จอย่างเดียวไม่พอ แต่จะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ประหยัดอีกด้วย การทำให้ทั้งสองอย่างคือ งานบรรลุผลตามที่ต้องการและการใช้ทรัพยากรต่ำสุด จึงเป็นความสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

4. การบริหารเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า เราอาศัยในโลกนี้ที่มีทรัพยากรจำกัด การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จึงต้องตระหนัก 2 ข้อใหญ่ๆ คือ เมื่อใช้ทรัพยากรใดไปแล้ว ทรัพยากรนั้นจะหมดสิ้นไปไม่สามารถกลับคืนมาใหม่ได้ และจะต้องเลือกใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมอย่าให้สิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้น การบริหารกับเศรษฐศาสตร์จึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เศรษฐศาสตร์เป็นการศึกษาถึงการกระจายการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างไร ส่วนนักบริหารในองค์กรจะต้องผลิตสินค้าและบริหารให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5. การบริหารจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป นักบริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องสามารถคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้น

ดังนั้นความสำคัญของการบริหารจึงเป็นการดำเนินการเพื่อทำให้เกิดความสมดุลระหว่างคนและทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้บริบทสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

ในยุคสมัยปัจจุบัน ที่มีความเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็วรอบด้าน ทำให้นักบริหารจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการบริหารงาน โดยจะต้องมีคุณลักษณะทางการบริหาร ได้แก่ (สถาพร วิชัยรัมย์, 2556 : 43) การปรับตัวให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง มีความยืดหยุ่นในการบริหาร และมีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยการสร้างความไว้วางใจให้มีความเคารพ การให้เกียรติผู้อื่นและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกัน รวมทั้งการมีจริยธรรมเป็นแนวทางในการบริหารงานอีกด้วย

คุณลักษณะผู้บริหารที่ดี

คุณลักษณะของผู้บริหารที่ดี เป็นลักษณะนิสัยของบุคคลที่แสดงออกทางกายภาพและการตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม หลักจริยธรรมทางพระพุทธศาสนาซึ่งผู้เขียนได้ยกตัวอย่างคุณลักษณะนักบริหารที่ดีในแบบธรรมราชาซึ่ง ปรีชา ช่างขวัญยืน (2557 : 208-212) ได้อธิบายไว้ว่า หลักธรรมราชาที่จะนำมาใช้ในการปกครองระบอบต่าง ๆ นั้นเป็นหลักซึ่งมุ่งสร้างและตรวจสอบตัวบุคคลในฝ่ายบริหารให้ต้องมีคุณสมบัติอันชอบธรรมที่จะเป็นนักบริหาร การเป็นผู้ปกครองที่มีคุณสมบัติเพียงพร้อมในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นประมุขแห่งรัฐ คณะผู้บริหาร หรือข้าราชการในฝ่ายในระดับต่าง ๆ ก็ตาม จักต้องถือหลักคุณวุฒิและคุณธรรมเป็นสำคัญ ธรรมราชาแม้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แต่เป็นของที่สามารถปรับใช้ได้ในทุกระบอบการปกครอง เพราะเจตนาในการปกครองไม่ว่าจะเป็นระบอบใดล้วนแต่ต้องการผู้มีธรรมในการปกครองทั้งสิ้น ลักษณะของผู้ปกครองที่ดี มีดังนี้

1. ผู้ปกครอง (นักบริหาร) ต้องมีความรู้ สมัยโบราณคือ รู้ราชาศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ศิลปะวิทยาการ ศิลปะศาสตร์ 18 ประการ และพระเวท ในศาสนาพุทธ คือ รู้พระไตรปิฎก รู้คัมภีร์ต่าง ๆ ส่วนในสมัยปัจจุบันก็ต้องรอบรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่การเข้าใจสภาพการณ์ของโลก และใช้ความรู้นั้นในการแก้ปัญหาของประชาชนและของรัฐ
2. ผู้ปกครองต้องเป็นคนดี คือ ปกครองตนได้ก่อนจึงจะปกครองผู้อื่น ธรรมราชาตามความคิดไทยเป็นคนดีโดยการถือศีล 5 ศีล 8 ทำตามหลักราชธรรมและอรรถศาสตร์ ละอบายมุข และควบคุมอารมณ์ของตนเป็นหลักในการควบคุมตนให้เป็นคนดี
3. ผู้ปกครองจะต้องอุทิศตน คือ เสียสละตนเพื่อผู้ใต้ปกครอง เป็นผู้ปกครองแล้วต้องลำบากกว่าคนธรรมดา ต้องเหน็ดเหนื่อยกว่าคนธรรมดา ไม่ทอดธุระ ไม่ทิ้งเวลาว่างโดยเปล่าประโยชน์ ทำงาน

มากจนแทบไม่มีเวลาสนุกสนานบันเทิง การทำงานของผู้ปกครองเป็นการสร้างความสุขให้แก่ประชาชน ผู้ปกครองมีความสุขที่เห็นประชาชนมีความสุข

4. การปกครองมีจุดหมายเพื่อให้ผู้ใต้ปกครองทุกหมู่เหล่า ผู้ปกครองที่ดีก็ปกครองเพื่อให้ผู้ใต้ปกครองมีความสุข ผลประโยชน์ต้องตกแก่ผู้ใต้ปกครอง ผู้ปกครองต้องไม่เอาผลประโยชน์เสียเอง หาไม่แล้วจะเป็นเครื่องแสดงว่าจะไม่ใช่ผู้ปกครองที่ดี

5. การปกครองที่ดีต้องเป็นธรรม ผู้ปกครองที่ดีส่งเสริมคนดี ส่งเสริมทั้งสิ่งที่ถูกต้อง ตัดสินโดยถือหลักธรรมาธิปไตย ผู้ปกครองคนใดที่ส่งเสริมพรรคพวก แม้รู้ว่าเป็นคนไม่ดี สนับสนุนสิ่งที่ไม่ดี เช่น อบายมุข ความฟุ่มเฟือยต่าง ๆ ถือว่าไม่ถูกธรรม ทำตามแรงบังคับที่ไม่เป็นธรรม ไม่ดูแลผู้เสียเปรียบซึ่งเป็นฝ่ายถูก ผู้ปกครอง ที่เป็นเช่นนี้เป็นผู้ปกครองที่ไม่เป็นธรรม ผู้ปกครองที่เป็นธรรมจะต้องคบคนดี ส่งเสริมคนดี

6. ผู้ปกครองที่ดีจะต้องเป็นคนงาม คือ ต้องเป็นคนควบคุมอารมณ์ได้ ไม่โกรธง่าย ไม่ก้าวร้าว ไม่หยาบคาย มีความสุภาพเรียบร้อย อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักมองโลกและมองผู้อื่นในแง่ดี มีจิตใจสม่ำเสมอมั่นคง และไตร่ตรองโดยรอบคอบในทุกสถานการณ์

7. ผู้ปกครองต้องส่งเสริมความดีงาม ความดีงามเป็นจุดหมายสำคัญของคนดี ในแง่พุทธศาสนา ความดีงามเกิดขึ้นได้ด้วยการส่งเสริมให้คนทำความดี ละกิเลสต่าง ๆ จุดมุ่งหมายของรัฐต้องส่งเสริมให้มนุษย์ทำความดี โดยอำนวยความสะดวกและให้ความรู้และความเข้าใจ ธรรมราชาจึงต้องส่งเสริมศีลธรรมให้เกิดขึ้นในบ้านในเมือง

8. ผู้ปกครองต้องสร้าง และแผ่ความร่มเย็นเป็นสุข คือพิพากษาคดีต่าง ๆ โดยเป็นธรรม คนผิดต้องถูกลงโทษ คนดีต้องได้รางวัล ทุกคนมีความมั่นคงในชีวิตมั่นใจว่าจะไม่ถูกผู้ใดรังแกและไม่ถูกอำนาจรัฐรังแก นี่คือการร่มเย็นเป็นสุข ความร่มเย็นเป็นสุขนี้ผู้ปกครองต้องแผ่ไปสู่คนทุกหมู่เหล่า

9. ผู้ปกครองต้องรักษารัฐไว้ไม่ให้ตกอยู่ในอำนาจของคนต่างชาติ ปัจจุบันลัทธิอำนาจอานานิคมไม่ได้ใช้กำลัง แต่ใช้ความได้เปรียบทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ รวมทั้งอำนาจทางการเมืองในระดับโลก ผู้ปกครองต้องมีความสามารถในการปรับตัว

10. หลักการมีความห่วงใยใกล้ชิดประชาชน คุณลักษณะข้อนี้กฎในราชธรรม คือ พระเจ้าแผ่นดินต้องเสด็จประพาสไปในที่ต่าง ๆ จุดประสงค์คือเพื่อให้ได้ใกล้ชิดและได้เห็นปัญหาของประชาชน เป็นโอกาสที่ประชาชนจะได้แจ้งทุกข์ร้อนต่าง ๆ ซึ่งข้าราชการอาจจะไม่ได้ดูแลตามหน้าที่อย่างเพียงพอ

ความเป็นธรรมราชานี้ ในความหมายโดยตรงเป็นเรื่องของพระเจ้าแผ่นดิน แต่ในความหมายโดยกว้าง ข้าราชการซึ่งดูแลราชการต่างพระเนตรพระกรรณก็ต้องทำหน้าที่ดังกล่าวในฐานะที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้แทนพระองค์ แม้ในระบอบที่ไม่มีพระเจ้าแผ่นดิน หัวหน้ารัฐบาลก็ต้องทำหน้าที่นี้หรือแบ่งและมอบหมายให้ข้าราชการอื่น ๆ ทำเป็นส่วน ๆ แต่ละฝ่ายแต่ละส่วนก็ต้องนำเอาคุณลักษณะของธรรมราชาไปใช้ นอกเหนือจากนี้ผู้เขียนเห็นว่านักบริหารหรือผู้นำองค์กรก็สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมราชาในการบริหารองค์การให้ให้เกิดประสิทธิภาพได้เช่นเดียวกัน

ความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรมจริยธรรมเป็นมโนสำนึกของความคิดและความงามในจิตใจซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมจึงมักเป็นคนที่ประพฤติปฏิบัติชอบ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อบุคลากรทุกสาขาอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ที่จะมิพบทบทวนหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับคนและงาน ซึ่งถือว่าเป็นภาระรับผิดชอบที่หลากหลาย รวมถึงลักษณะทางจิตใจที่อาจมีสิ่งต่าง ๆ เข้ามากระทบกระทั่งอาจทำให้เกิดความวุ่นวาย ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีความจำเป็นที่จะต้องมีความคุณธรรมจริยธรรมในการกำกับจิตใจ และการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ดีงามซึ่ง ชีวรัตน์ กิจจารักษ์ (2542 : 24-26) ได้อธิบายถึงความจำเป็นที่นักบริหารจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ไว้ดังนี้

1. คุณธรรมจริยธรรม เป็นหัวใจของนักบริหาร เพราะนักบริหารเป็นผู้ปกครอง เป็นผู้นำคน จำต้องประพฤติตนให้สมกับที่คนทั่วไปยกย่อง ยอมรับนับถือ เพื่อจะได้เป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาและสังคมทั่วไป หากนักบริหารขาดคุณธรรมจริยธรรม องค์กรนั้นก็จะเป็นป่วนขาดความสงบสุข คนดีจะท้อแท้ ขาดขวัญกำลังใจ สิ้นหวัง มีผลกระทบต่อหน่วยงาน และชาติบ้านเมืองในที่สุด ฉะนั้นการเป็นนักบริหารที่ดี จะต้องมีความคุณธรรมจริยธรรมประจำใจและเป็นแนวทางปฏิบัติตน

2. นักบริหารมีภารกิจและบทบาทหน้าที่มากมาย จึงจำเป็นต้องมีการพบปะเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับคนอื่น หรือสิ่งแวดล้อมหลากหลาย ลักษณะของความสัมพันธ์หรืออันตรกิริยา ระหว่างนักบริหารกับสิ่งแวดล้อมหรือคนอื่นนั้น หากนักบริหารเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม ก็จะเกิดสันติสุข และการสร้างสรรค์งานก็จะดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว เรียบร้อยและราบรื่น ในทางตรงกันข้ามหากนักบริหารขาดคุณธรรมจริยธรรม ก็จะได้รับผลลัพธ์ที่ตรงกันข้าม คือ ผลลัพธ์ในทางลบ เช่น ความขัดแย้ง ปัญหาด้านภาพลักษณ์ ความน่าเชื่อถือ เป็นต้น

3. นักบริหารมีหน้าที่ส่งเสริมระเบียบวินัยของผู้ใต้บังคับบัญชา นักบริหารจึงต้องมีความคุณธรรมจริยธรรม และต้องมีมากกว่าผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย คุณธรรมจริยธรรม นอกจากจะเป็นปัจจัยส่งเสริมความสงบสุขและความเจริญแก่บุคคลเป็นส่วนตัวและประเทศชาติส่วนรวมแล้ว คุณธรรมจริยธรรมยัง

เป็นปัจจัยส่งเสริมวินัยอีกด้วย กล่าวคือ คุณธรรมจริยธรรมเป็นปัจจัยส่งเสริมวินัยคน เช่นเดียวกับธรรม เป็นเครื่องส่งเสริมศีลในทางศาสนา วินัยเป็นมาตรการบังคับภายนอก ไม่มีอำนาจบังคับภายในจิตใจ ส่วนคุณธรรมจริยธรรมเป็นคุณลักษณะ ที่เกิดขึ้นภายในจิตใจที่ส่งผลต่อการกระทำ คนเราหากมี คุณธรรมจริยธรรมจะมีจิตใจงดงาม มีมารยาทที่สำรวมหรือควบคุมทางวาจาด้วยศีล ควบคุมจิตด้วย สมาธิ และควบคุมความเห็นด้วยปัญญา แล้วก็จะมิวินัยดี คือ ไม่ประพฤติดิฉิน ล่วงเกินสิทธิและหน้าที่ที่พึงมีพึงได้ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นผู้อื่น ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต บริสุทธ์ยุติธรรม นักบริหารมีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีวินัย เช่น ในภาครัฐมีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 (ราชกิจจานุเบกษา, 2551 : 32) มาตรา 87 ที่ว่า “ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัยและป้องกันมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย...”

จึงเห็นได้ว่านักบริหารจำเป็นต้องมีคุณธรรมจริยธรรมมากกว่าผู้ใต้บังคับบัญชาเพราะนักบริหารต้องเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นอีกด้วย

4. นักบริหารที่มีคุณธรรมจริยธรรมจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ให้เกิดความรักเคารพ ยกย่องนับถือ รวมทั้งให้ความร่วมมือในการอุทิศตนต่อการทำงานที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ รวมทั้งจะเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีจิตสำนึกที่ดีที่จะประพฤติตนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมด้วย

สลลิตทิพย์ ชูชาติ (2556 : 39) กล่าวว่า คุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญของนักบริหาร เพราะเป็นสิ่งกำกับควบคุมและสร้างสำนึกในการปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของกฎกติกา กฎหมายและศีลธรรมขององค์กรหรือสังคม เป็นเครื่องมือให้คนเคารพตนเองและผู้อื่น ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น หากเมื่อใดที่นักบริหารขาดคุณธรรมจริยธรรม การละเมิดกติกา กฎหมายและศีลธรรมย่อมเกิดขึ้นได้ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมจะสร้างความสูญเสียแก่สถาบันหรือองค์กร คนที่จะได้รับผลกระทบมากที่สุดคือสมาชิกขององค์กรนั่นเอง

กรณีสำหรับประเทศไทย ได้กำหนดให้คุณธรรมจริยธรรมเป็นหลักในการเสริมสร้างพฤติกรรมที่ดีงามของนักการเมือง ข้าราชการ ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (ราชกิจจานุเบกษา, 2540 : 16) ที่ได้กำหนดให้คุณธรรมเป็นสาระสำคัญในการพัฒนาคุณภาพด้านจิตใจของนักการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่รัฐทุกระดับ ดังปรากฏในมาตรา 77 ที่บัญญัติว่า “รัฐต้องจัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และพนักงาน หรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่”

จากที่กล่าวมาจะพบว่า ในการบริหารองค์การหรือหน่วยงานต่าง ๆ จะประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ นักบริหารจะต้องเพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติหลายอย่าง กล่าวคือมีความรู้ความเข้าใจมีทักษะ มีคุณธรรมจริยธรรมและมีคุณสมบัติที่ดีของนักบริหาร ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้คือสมรรถนะของนักบริหารนั่นเอง

คุณธรรมจริยธรรมของนักบริหาร นับได้ว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งของสมรรถนะในการปฏิบัติงาน และเป็นพื้นฐานของระเบียบคำสั่ง จรรยาบรรณที่วิชาชีพต่าง ๆ ได้ยึดเป็นหลักในการประพฤติและพัฒนาวิชาชีพของตน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสร้างอันตรกิริยาระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาอีกด้วย

นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมกับนักบริหารจึงหมายความว่า คุณธรรมจริยธรรมจะมีส่วนเกื้อหนุนให้นักบริหารได้มีบทบาทในการบริหารงานในองค์การอย่างมีคุณภาพ เพราะบทบาทของนักบริหารที่เกี่ยวกับองค์การนั้น มีลักษณะของการเกี่ยวข้องกับตนเอง คน และงาน กล่าวคือนักบริหารจะต้องทำหน้าที่ในการครองตน ครองคนและครองงานซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

การครองตนเป็นลักษณะการดำรงตนเองให้มีภาพลักษณ์ที่ดีซึ่ง นิยม ผาโสภา (2543 : 50) ได้อธิบายว่า การครองตน คือ บุคคลจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดีมีคุณภาพ เป็นตัวอย่างที่ดีเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิกในองค์การ การครองตนเพื่ออยู่ร่วมกับคนจำนวนมากจะต้องใช้ผลงานซึ่งเป็นสิ่งที่นักบริหารหรือหน่วยงานจะต้องนำมาใช้ยึดเป็นหลักในการปฏิบัติตนโดยเฉพาะนักบริหารจะต้องแสดงตนต่อผู้ร่วมงาน และบุคคลอื่น ๆ อยู่เสมอ พฤติกรรมทุกอย่างของนักบริหารจะเป็นเป้าสายตาแก่ผู้พบเห็น และภาพที่ปรากฏแก่สายตาจะทำให้เกิดความทรงจำ ข้อคิดและข้อวินิจฉัยทั้งทางดีและไม่ดี ตลอดจนการดิชมของผู้พบเห็น

การครองคน คือ บทบาทของนักบริหารที่มีฐานะผู้บังคับบัญชาบุคลากรในองค์การซึ่ง วิชาดาธราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตวณะบุตร (2542 : 100) ได้อธิบายว่า การครองคน เป็นการปฏิบัติในการดำเนินชีวิต และการทำงาน รู้จิตใจคน รู้จิตของเพื่อนร่วมงานเพื่อใช้งานให้เหมาะสม รู้ภาวะของคน ความต้องการของคน รู้จักใช้มนุษยสัมพันธ์เป็นแนวทางครองใจคน สร้างน้ำใจในการทำงาน ตระหนักในการนำความคิด และการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาเสริมสร้างภูมิธรรมภูมิปัญญา

การครองงาน คือ บทบาทหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องความรับผิดชอบดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่ง วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2544 : 60) ได้อธิบายว่า การครองงาน ได้แก่ ทักษะความรู้ในการบริหารผู้ใต้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์ทางสังคม ความสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ มอบหมายงานให้ตรงกับทักษะความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน การให้รางวัล ติดตามผลการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ นักบริหารจะต้องมีความสามารถในการวางแผน จัดองค์กร แต่งตั้งบุคลากร อำนวยการ และการควบคุม เพื่อให้บังเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลแก่งาน

ทศพิธราชธรรม : จริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบริหาร

ทศพิธราชธรรมเป็นธรรมสำหรับพระเจ้าแผ่นดินหรือราชาผู้ปกครองประเทศอย่างไรก็ตาม หลักธรรมในข้อนี้สามารถนำมาอนุโลมและประยุกต์ใช้กับนักบริหารองค์กรหรือผู้นำทุกระดับเพื่อให้เกิดกิจการงานที่ดีมีความเป็นธรรมมีความเจริญก้าวหน้าและเกิดความสวัสดิในสังคมเพราะมีผู้ปกครองที่ทรงคุณธรรมจริยธรรมนั่นเอง

ทศพิธราชธรรมเป็นหลักที่สำคัญในการกล่อมเกลารามณ์ หรือเป็นธรรมที่หล่อเลี้ยง อารมณ์ของคนที่เป็นผู้นำเพื่อให้ผู้นำสามารถกำกับ และควบคุมอารมณ์ของผู้นำให้สามารถบริหารจัดการ อารมณ์ และความรู้สึกร่างกายของตนเองให้มีสุขภาพจิตดี คุณภาพจิตดี และสมรรถภาพจิตดี ทศพิศ ราชธรรม เป็นหลักปฏิบัติสำหรับกล่อมเกลาคิดใจเพื่อให้สามารถปรับใจให้สอดคล้องกับวิกฤติการณ์ ต่างๆ ที่เข้ามากระทบ และทดสอบจิตใจ และสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ไม่มีอคติ และมุ่ง ประโยชน์ส่วนรวมที่จะเกิดขึ้นแก่สังคมเป็นสำคัญ (हरष्वा ऋमहात्, 2556: 7) ทศพิศราชธรรมเป็น ธรรม10ประการดังนี้

1. ทาน คือการให้ นักบริหารหรือนักปกครองต้องรู้จักบำเพ็ญตนเป็นผู้ให้ เป็นนักเสียสละ โดย มุ่งปกครองหรือทำงานเพื่อให้เขาได้รู้จักเอาใจใส่ ดูแลจัดสรรสงเคราะห์อนุเคราะห์ให้ประชาชนหรือ หรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับประโยชน์สูงสุดได้รับความสะดวกปลอดภัยตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ เดือดร้อนและให้การสนับสนุนแก่ผู้บำเพ็ญคุณงามความดี (พระราชธรรมวาที (ชัชววัฒน์ ธรรมวาที), 2552: 17) การที่ผู้บริหารหรือผู้ปกครองจะสร้างการยอมรับนับถือแก่บุคคลอื่น ๆ สิ่งแรกที่ผู้บริหารต้อง ทำคือการสร้างความเชื่อมั่น เพราะความเชื่อมั่นจะนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำและผู้ตาม และ ปัจจัยสำคัญของการสร้างที่น่าเชื่อถือคือ “การให้” การให้จึงเป็นประเด็นแรกของการสร้างความ รักความสามัคคีและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน (हरष्वा ऋमहात्, 2556: 11)

2. สติ คือประพฤติดีงามทั้งกายวาจา ผู้ปกครองหรือนักบริหารต้องมีความประพฤติดีงามรู้จัก รักษาความซื่อสัตย์สุจริตรักษาเกียรติคุณประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นที่ยอมรับของ ประชาชน (ธีรรัตน์ กิจจารักษ์, 2542: 204) ดังนั้นสติจึงเป็นหลักปฏิบัติที่สามารถยืนยันคุณค่าของตัว ผู้นำเองว่า มีคุณลักษณะที่ทำให้สังคมเกิดความไว้วางใจในผู้บริหารอันเกิดจากพฤติกรรมในการรักษา

กาย วาจาให้เรียบร้อย โดยเฉพาะศีล 5 ซึ่งเป็นเครื่องหมายเบื้องต้นในการยืนยันคุณสมบัติที่ดีของการเป็นผู้นำหรือผู้บริหาร

รวมความว่าเมื่อผู้ปกครองหรือนักบริหารมีศีลเป็นเครื่องกำกับพฤติกรรมทางกายวาจาแล้ว ภายหลังกรรมวจีกรรมมนโกรรมก็จักไม่นำความเสียหายมาให้แก่ตนทั้งผู้นำและผู้ตาม

3. ปริจจาคะ คือการบริจาคหรือความเสียสละ ได้แก่ สามารถเสียสละความสุขความสำราญทรัพย์สินส่วนตน เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ธีรรัตน์ กิจจารักษ์, 2542: 205) นักบริหารหรือนักปกครองนั้นหากมีความเสียสละ มีจาคะธรรม ก็ย่อมสามารถที่จะเป็นผู้นำที่บันดาลประโยชน์สุขให้เกิดขึ้นได้อย่างไพศาล โดยที่ผู้นำที่แท้จริงนั้นสามารถเสียสละได้ แม้กระทั่งชีวิตตามหลักพระพุทธนาที่ว่า “พึงเสียสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะพึงสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต พึงเสียสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม” (हरथा ऋमृमाहास, 2556: 15) เพราะการเป็นผู้นำที่ดีนั้น จะต้องเริ่มต้นด้วยการเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเป็นทั้ง “ผู้เสีย” และ “ผู้สละ” ความสุขส่วนตัวเพื่อทำหน้าที่อันจะก่อให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่คนทั่วไป

4. อาชชวะ คือการปฏิบัติภาวะด้วยความซื่อตรงไม่คดไม่โกงไม่กอบโกยไม่เสแสร้งแก้งมายาหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ แต่ปฏิบัติโดยสุจริตงานหน้าที่มี แต่ความสะอาดโปร่งใสและตรวจสอบได้มีความจริงใจต่อประชาชนและประเทศชาติ (พระราชธรรมวาทิ (ชัยวัฒน์ ธรรมวฑฺฒโน), 2552: 18) ความซื่อสัตย์ซื่อตรงที่นักบริหารทุกระดับชั้นพึงระวังและปฏิบัติโดยเคร่งครัดนั้น เช่น 1) ซื่อตรงต่อบุคคล ได้แก่ ไม่คิดทรยศต่อมิตรและผู้มีพระคุณ 2) ซื่อตรงต่อเวลา ได้แก่ การทำงานตรงต่อเวลาที่กำหนด ไม่เบียดเบียนเวลาโดยใช้เวลาราชการไปเป็นประโยชน์ของตน 3) ซื่อตรงต่อหน้าที่ ได้แก่ ตั้งใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมายให้เกิดผลไม่ละทิ้งเสียกลางคัน เป็นต้น (ธีรรัตน์ กิจจารักษ์, 2542: 206)

นักบริหารที่มีความซื่อตรงย่อมได้รับความไว้วางใจจากมวลชนหรือประชาชนซึ่งจะส่งผลต่อความสัมพันธ์ (Relationship) ที่แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้นระหว่างผู้บริหารกับบุคคลต่างๆ ในสังคม

5. มัททวะ คือการแสดงความสุภาพอ่อนโยนอ่อนน้อมเป็นคนไม่แข็งกระด้างปราศจากมานะทิฐิมิอธชาติย์ไม่เย่อหยิ่งหรือหยาบคายเอาแต่ใจตัวเองหลู่ดูถูกผู้อื่น (ธีรรัตน์ กิจจารักษ์, 2542: 206) การที่ผู้บริหารมีกิริยามารยาทที่อ่อนโยน มีความอ่อนน้อมถ่อมตนจะเป็นเสน่ห์ที่ทรงพลังในการสร้างความเคารพศรัทธาเลื่อมใสและผูกใจไมตรีต่อเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา (สถาพร วิชัยรัมย์, 2559:113)

6. ตปะ คือการใช้ความเพียรเพื่อเพิกเลศตัมหามิให้เข้ามาครอบงำจิต ส่งผลให้เห็นผิดเป็นชอบ (ธีรรัตน์ กิจจารักษ์, 2542: 206) รู้จักระงับยับยั้งซึ่งใจตนเองได้ ไม่หลงใหลได้ปลื้มหมกมุ่นอยู่ในความสำราญและการปรนเปรอ ไม่มัวเมาในอำนาจ จนนำไปสู่การใช้อำนาจโดยปราศจากความยั้งคิด (สถาพร วิชัยรัมย์, 2559: 114) ธรรมข้อนี้เป็นเครื่องเติมเต็มจิตใจนักบริหารมิให้ลืมหืมตาและหลงผิด ดังนั้นนักบริหารที่ดีจึงต้องเพียรพยายามฝึกฝนสร้างกำลังใจที่จะผลาญความชั่วมัวเมาที่เกิดขึ้นจากการมีอำนาจ

7. อักโกธะ คือความไม่กริ้วโกรธไม่ลู่อำนาจของความโกรธ ได้แก่ การรู้จักใช้เหตุผล ไม่ใช่อารมณ์เกรี้ยวกราดปราศจากเหตุผลไม่วินิจฉัยความและกระทำการด้วยอำนาจความโกรธ (อมรา เล็กเริงสินธุ์, 2542:148) มีเมตตาประจําใจรู้จักระงับความขุ่นเคืองแห่งจิตมีการกระทำการต่าง ๆ ด้วยจิตอันสุขุมรอบคอบเยือกเย็น (พระราชธรรมวาทิ (ชัชวพันธ์ ธรรมวตฺ โน), 2552: 20) เพราะเมื่อใดที่ผู้นำเกิดความโกรธ เกลียดหรือชิงชังจะทำให้ความรักไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ ความสามารถระงับความโกรธของผู้นำจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารเริ่มต้นที่จะรักผู้อื่นมากยิ่งขึ้น ความไม่กริ้วโกรธจึงเป็นสิ่งที่จะนำมาซึ่งความรักความศรัทธาจากผู้ใต้บังคับบัญชาและส่งเสริมให้นักบริหารมีบุคลิกภาพที่น่าเลื่อมใสอีกด้วย

8. อวิหิงสา คือความเป็นผู้ไม่หลงระเริงในอำนาจไม่เบียดเบียนบีบบังคับข่มขู่ หาเหตุเบียดเบียนลงโทษด้วยอาชญาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือประหารราษฎรด้วยความอาฆาตเกลียดชังไม่ใช้อำนาจในทางที่ผิดไม่ใช้อิทธิพลส่วนตัวตนไปข่มเหงเบียดเบียนผู้ที่ด้อยกว่า(ธีรรัตน์ กิจจารักษ์, 2542: 207) ทั้งนี้การเบียดเบียนอาจมีนัยที่เกิดขึ้นจากตัวผู้นำเข้าไปเบียดเบียนโดยตรงหรือเปิดโอกาสให้บุคคลผู้ใกล้ชิดผู้บริหารได้ใช้อำนาจหน้าที่เข้าไปเบียดเบียนผู้อื่นโดยมิชอบ ดังนั้นธรรมข้อนี้จะสร้างความเคารพรักใคร่นับถือจากเพื่อร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับ

9. ชันติ คือความอดทนเข้มแข็งไม่ท้อถอย การอดทนต่องานที่ตรากตรำ (พระพรหมคุณาภรณ์, ป.อ. ปยุตฺโต, 2551: 808) ได้แก่ ความเป็นผู้อดทนต่อกระแสกมลที่มากกระทบ ตลอดจนความอดทนต่องานที่ตรากตรำต่อความเหนื่อยยากถึงลำบากกาย นำเหนื่อยหน่ายเพียงไรก็ไม่ท้อแท้หมดกำลังใจไม่ละทิ้งงานกิจกรรมที่ทำโดยชอบธรรม ความอดทนจึงเป็นคุณสมบัติประการหนึ่งของผู้บริหาร ธรรมนี้จะส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือนักบริหารมีความงดงามในเส้นทางของการดำรงตำแหน่งหน้าที่ เป็นความดีที่เป็นเกราะป้องกันอุปสรรคที่มากกระทบกระทั่งในบางครั้งบางโอกาส

10. อวิโรชนะ คือการวางใจให้หนักแน่นในธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์, ป.อ. ปยุตฺโต, 2553: 141) ได้แก่ ความไม่ประพฤติดิฉิพลาดความไม่คลาดธรรมหรือแปลความอีกนัยหนึ่งคือความไม่เป็นผู้

ประเพณีที่ผิดทำนองคลองธรรมทางศีลธรรมกฎหมายระเบียบวินัยขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของบ้านเมืองถือประโยชน์สุขความดีงามของรัฐและประชาราษฎร์เป็นที่ตั้งสติมั่นในธรรมทั้งส่วนยุติธรรมคือความเที่ยงธรรมก็ดีไม่ประพฤติกให้พลาดไม่ปฏิบัติให้เคลื่อนจนกลายเป็นวิปริตผิดเพี้ยนไป (ธีรรัตน์ กิจจารักษ์, 2542: 208) ธรรมข้อนี้มีความสำคัญเป็นหลักการที่รวมความเป็นคุณสมบัติของผู้ปกครองผู้นำและนักบริหารทั้งหมดที่จะใช้อำนาจด้วยความหนักแน่นเที่ยงธรรม และพร้อมจะหยิบยื่นความยุติธรรมให้แก่กลุ่มคนต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ในชุมชนให้ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้องค์การมีความเข้มแข็ง

ทศพิธราชธรรม หรือ ราชธรรม 10 คือจริยวัตร 10 ประการที่พระเจ้าแผ่นดินทรงประพฤติเป็นหลักธรรม ประจำพระองค์ หรือเป็นคุณธรรมประจำตนของผู้ปกครองบ้านเมือง ให้มีความเป็นไปโดยธรรมและยังคงประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชนจนเกิดความชื่นชมยินดี ซึ่งความจริงแล้วไม่ได้จำเพาะเจาะจงสำหรับพระเจ้าแผ่นดินหรือผู้ปกครองแผ่นดินเท่านั้น บุคคลธรรมดาที่เป็นผู้บริหารระดับสูงในทุกองค์กรก็พึงใช้หลักธรรมเหล่านี้ คุณธรรมทั้ง 10 ประการนั้นสามารถแก้ไขปัญหาคาความขาดแคลนและความหวาดวิตกได้ โดยผู้เขียนได้ทำการวิเคราะห์โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้บริหารที่เกี่ยวกับทศพิธราชธรรมในส่วนที่เป็นจริยธรรมฝ่ายพระเดชและพระคุณ โดยประยุกต์จากผลงานของ ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2542:209) ดังนี้

จริยธรรมฝ่ายพระคุณ	จริยธรรมฝ่ายพระเดช
1. ทาน แก้ไขปัญหาคาความขาดแคลนในปัจจุบัน	1. ตบะ แก้ไขปัญหาคาความหวาดกลัวคนพาลเกร
2. ศีล แก้ไขปัญหาคาความขาดแคลนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	2. อักโกระ แก้ไขปัญหาคาความหวาดกลัวอารมณ์รุนแรงเรื้อยวกราด
3. ปริจจาคะ แก้ไขปัญหาคาความขาดแคลนความลำบาก ความเชื่อมั่น ศรีทธาในหมู่คณะ	3. อวิหิงสา แก้ไขปัญหาคาความหวาดกลัวการกลั่นแกล้งจากผู้บังคับบัญชา
4. อาชชวะ แก้ไขปัญหาคาความขาดแคลนบุคคลแบบอย่างของความซื่อตรง	4. ขันติ แก้ไขปัญหาคาความหวาดกลัวความอ่อนแอของผู้บังคับบัญชา
5. มัททวะ แก้ไขปัญหาคาความขาดแคลนความอบอุ่นใจเมื่อได้ใกล้ชิดกัน	5. อวิโรธนะ แก้ไขปัญหาคาความหวาดกลัวความลำเอียงของผู้บริหารและการขาดหลักการ

ที่มา: ปรับปรุงจาก ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2542:209)

จากแผนภูมิดังกล่าว อธิบายได้ว่า จริยธรรม 5 ประการแรก เป็นจริยธรรมฝ่ายพระคุณมีลักษณะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความขาดแคลน หากใครได้ประพฤติปฏิบัติก็จะพบแต่ความสุข ความปลอดภัย ความอุ่นใจ จริยธรรม 5 ประการหลัง เป็นจริยธรรมฝ่ายพระเดช เป็นเรื่องของการใช้อำนาจแก้ไขปัญหาความหวาดกลัว ความหวาดระแวง ใครประพฤติปฏิบัติได้ก็จะมีอำนาจฤทธิ์เดชทำให้คนชั่วเกรงกลัว จึงก่อให้เกิดพระเดช รวมความแล้วจะพบว่าทั้งพระเดชและพระคุณ เป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องประพฤติปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์จะทำให้บุคลากรในหน่วยงานหรือองค์กรเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กร

สรุปได้ว่าหลักทศพิธราชธรรม 10 ประการเป็นหลักปฏิบัติของพระราชผู้ปกครองนักบริหาร รวมทั้งผู้นำระดับต่างๆ ซึ่งเมื่อได้ประพฤติปฏิบัติอย่างเคร่งครัดแล้วย่อมนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรือง ความสงบสุข และย่อมจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งส่วนรวมและส่วนตนรวมทั้งเป็นธรรมที่ส่งเสริมให้ผู้บริหารเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับนับถือ นำยกย่องเชิดชูในองค์กรอีกด้วย

สรุป

องค์กรทั้งหลายไม่ว่าจะขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ต่างก็มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ การปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ด้วยเหตุนี้องค์กรแต่ละแห่งจึงต้องมีผู้บริหารที่มีความสามารถที่ดี มีความเป็นมืออาชีพมาบริหารองค์กร สิ่งสำคัญอย่างยิ่งอันเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารคือจำเป็นต้องมีคุณธรรมจริยธรรมอันเป็นหลักประกันของความสำเร็จในการบริหารงานอย่างมีมาตรฐานทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับมิติด้านการครองตน ครองคน และการครองงาน

การปฏิบัติตามหลักทศพิธราชธรรม คือหลักในการที่ผู้บริหารจะต้องมีไว้ในตนเอง นั่นคือการมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งในด้านพฤติกรรม จิตใจ และสติปัญญา การเป็นผู้ให้ เป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อยดีงามทั้งกายวาจาและจิตใจ มีการเสียสละหรือบริจาคสิ่งของต่างๆ มีความซื่อตรง คือความซื่อสัตย์ปฏิบัติภารกิจหน้าที่ด้วยความสุจริต มีความจริงใจ มีอัธยาศัยไมตรี มีความอ่อนโยน ไม่เย่อหยิ่งในตนและในงาน เป็นผู้ที่มีความหนักแน่นในการฝึกตนเผากิเลสตัณหาให้เข้ามาครอบงำจิตใจ และยับยั้งรู้จักผิดชอบชั่วดี โดยการใช้เมตตาธรรม คือความไม่โกรธ ไม่เบียดเบียน ให้ภัยต่อบุคคลอื่น เป็นผู้ที่มีความอดทนในหน้าที่การงาน อดทนต่อคำกล่าวติเตียนของผู้อื่นและคนรอบข้าง ผู้บริหารที่หนักแน่นในคุณธรรมจริยธรรมไม่มีความเอนเอียง ยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้องดีงาม จะทำให้การบริหารงานในองค์กรเกิดประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งส่วนตนและส่วนรวม

เอกสารอ้างอิง

- ธีรรัตน์ กิจจารักษ์. (2542). คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ลักษณ์.
- นิยม ผาโสภา. (2543). พฤติกรรมการครองตนและครองงานตามแนวพุทธธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. (2557). ธรรมรัฐธรรมราชา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. (2546). กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2551). พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก.
- _____. (2553). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพมหานคร : เอสอาร์. ปรีนตติ้ง แมส โปรดักส์.
- พระมหามันต์ กิตติสาโร พระระพิน พุทธิสาโร. (2554). พระพุทธศาสนา. สำนักพิมพ์ บริษัทพัฒนาคุณภาพ วิชาการ.
- พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รศ.ดร. (2556). ทศพิธราชธรรม : 10 ตัวชี้วัดสำหรับผู้บริหารองค์กร. วารสาร บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. (9). ฉบับพิเศษ. (3-28).
- พระเมธีธรรมภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2541). คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระราชธรรมวาทิ (ชัชววัฒน์ ธมฺมวาทิ). (2552). 99 ธรรมะ วาทะ ข้อคิด. กรุงเทพฯ : เลียงเชียง. มาโนช พุฒไพจิตร. (2543). พจนานุกรมไทย ฉบับทันสมัย. ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- วิภาดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไทวณะบุตร. (2542). ภาวะผู้นำและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วีระวัฒน์ ปั่นนิตามัย. (2544). เซาว์อารมณ์ (EQ) : คณิตชี้วัดความสุขและความสำเร็จของชีวิต. กรุงเทพฯ : เอกซ์เปอร์เน็ท.

- สถาพร วิชัยรัมย์. (2556). สมรรถนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ โดย
การใช้เกณฑ์คุณภาพการจัดการภาครัฐ. วิทยานิพนธ์คุษภีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- _____. (2559). จริยธรรมสำหรับนักบริหาร. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สมคิด บางโม. (2545). การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สลิลทิพย์ ชูชาติ. (2556). พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- เสนาะ ดิยาวี. (2544). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อมรา เล็กเริ่งสินธุ์. (2542). คุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวน
คูสิต.
- Gulick L. and Lyndal, eds. (1937). Papers on the Science of administration. New York
:Columbia University Press.
- Kenaphoom, Sanya. (2013). The Creating of the sarvey reseach conceptual framework
on public administration. Valaya Alongkorn Review. 3(2), pp. 169-185.
- _____. (2014). Research philosohy : Quantity quality. Journal of Political Science and
Law, Rajabhat Kalasin University. 3(2), pp. 49-51.

การพัฒนาสังคม

การปรับตัวด้านการสื่อสารและวัฒนธรรมของแรงงานต่างด้าว
ในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
Adjustment of Communication and Culture of Foreign Workers
in Tambon Tha Sai, Amphur Muang, Samut Sakhon Province

เพชรพร จรมา¹ / รัฐชาติ ทศนัย²

Petcharaporn Jonma¹ / Rattachart Thatsanai²

¹สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสาร และวัฒนธรรมของแรงงานต่างด้าวเมียนมาในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร 2) ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสารและวัฒนธรรม ของแรงงานต่างด้าว ในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างชาวเมียนมาในเขตตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 397 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม สถิติเชิงพรรณนาที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน ใช้ T-test และวิเคราะห์ความแปรปรวน(Analysis of Variance : ANOVA) หรือ F-test หากพบว่ามีค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (Multiple Comparison) ด้วยวิธี Least-Significant different (LSD) และ Dunnett's T3

ผลการวิจัยปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีบุตร อายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี มีสถานะสมรส รายได้ช่วง 5,001-10,000 บาท นับถือศาสนาพุทธ มีเชื้อชาติมอญ ระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ช่วง 1-3ปี และโดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสารและวัฒนธรรม มี 4 ด้าน ทุกด้านมีความเห็นอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกได้แก่ 1) ด้านการสื่อสารและวัฒนธรรม 2) ด้าน

วัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับการสื่อสาร 3) ด้านการปรับตัวในการทำงาน ส่วนการทดสอบสมมุติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสารและวัฒนธรรม ได้แก่ เพศ รายได้ ศาสนา เชื้อชาติ ระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ที่แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในการปรับตัวของชาวเมียนมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: แรงงานต่างด้าว, การสื่อสาร, วัฒนธรรม, ตำบลท่าทราย

Abstract

Objective of this research: 1) To study the opinions affecting communication adaptation. And culture of Myanmar migrant workers in Tha Sai Sub-district, Mueang District, Samut Sakhon Province 2) Personal factors influencing communication and cultural adaptation. Of foreign workers In Tambon Tha Sai, Amphur Muang, Samut Sakhon Province Data were collected from a sample of 397 Burmese people in Tha Sai Sub-district, Muang District, Samut Sakhon Province. The tool used was a descriptive statistical questionnaire that was analyzed as mean, percentage and standard deviation. Inferential analytical statistics used T-test and Analysis of Variance (ANOVA) or F-test, if found that there was a difference of the mean, the multiple comparison was performed by Least-Significant method. different (LSD) and Dunnett's T3

The results showed that the majority of the sample were male with children, aged between 31-40 years, married status, income range of 5,001-10,000 baht, and were Buddhists. Mon ethnic The duration of work in the area ranges from 1-3 years and there are 4 factors affecting communication and cultural adaptation. All aspects are of good opinion. The top 3 average values were 1) communication and culture 2) culture linked to communication 3) adjustment in work The hypothesis testing found that Personal factors influencing communication and cultural adaptation were gender, income, religion, ethnicity, length of time working in the area. There was a statistically significant difference in opinion on the adaptation of the Myanmar Mara at 0.05 level.

Keywords: foreign workers, cultural communication, Tha Sai subdistrict

บทนำ

เนื่องจากปัจจุบันในประเทศไทยมีแรงงานต่างด้าวอพยพเข้ามาหาอาชีพทำในประเทศไทยจำนวนมากและมีหลายสัญชาติ ได้แก่ เมียนมา ลาว กัมพูชา และเวียดนาม จำนวน 3,034,298 คน (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน, 2562) และที่ได้รับอนุญาตทำงาน ตามมาตรา 59 มีจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 2,753,561 คน แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยมีการประกอบอาชีพที่หลากหลายหลังจากการเปิดกว้างของ Asean ในปี 2559 ที่เปิดอย่างเป็นทางการให้กลุ่มแรงงานต่างด้าวได้เข้ามาทำงานหรือมีการประกอบอาชีพที่เสรีมากขึ้น กลุ่มแรงงานต่างด้าวมีความหลากหลายทางสัญชาติ และกระจายไปทั่วทุกส่วนภูมิภาค และทั่วทุกจังหวัดในประเทศไทย (วารสารสถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน คงเหลือที่วราขอาณาจักรประจำปี 2558) มีกลุ่มแรงงานที่อพยพเข้ามาทำงานทำในประเทศไทย ในภูมิภาคปริมาณมากมากที่สุด ได้แก่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 56,661 คน จังหวัดนนทบุรี จำนวน 62,223 คน จังหวัดปทุมธานี จำนวน 138,373 คน จังหวัดนครปฐม จำนวน 53,058 คน และจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 147,296 คน จังหวัดที่จดทะเบียนแรงงานข้ามชาติมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี และสมุทรสาคร (อดิศักดิ์ ศรีสม, 2558)

วัฒนธรรมของประเทศพม่าได้รับอิทธิพลทั้งจากจีน อินเดีย และไทยมาช้านาน ยังสะท้อนให้เห็นในด้านภาษา ดนตรี และอาหาร ในปัจจุบันวัฒนธรรมพม่ายังได้รับอิทธิพลจากประเทศทางตะวันตกมากขึ้น ซึ่งเห็นได้ชัดจากเขตชนบทของประเทศในด้านการแต่งกาย ชาวพม่าทั้งหญิงและชาย นิยมนุ่งโสร่ง เรียกว่า ลองยี และยังคงสืบทอดงานประเพณีสิบสองเดือนไว้ แต่ก็มีมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมบ้าง สิ่งที่ควรปฏิบัติของคนพม่าที่เข้าวัดทำบุญ มีดังนี้คือ 1) เครื่องแต่งกาย ในศาสนสถานของพม่าทุกแห่ง ห้ามสวมกางเกงขาสั้นหรือกระโปรงสั้นเข้าไป สุภาพสตรีสวมกางเกงขายาวได้ บางแห่งจะมีบริการเช่าผ้าถุงหรือโสร่ง สวมทับกางเกงขาสั้นหรือกระโปรงสั้น รวมทั้งยังต้องถอดหมวก ถอดแว่นดำก่อนที่จะเข้าไปด้วย 2) รองเท้า ทุกคนต้องถอดรองเท้าทุกชนิดก่อนเข้าเขต ศาสนสถาน ตั้งแต่รั้วด้านนอก ถุงเท้า ถุงน่องก็ห้ามใส่เข้าไป ต้องเดินเท้าเปล่า และเป็นธรรมเนียมที่เคร่งครัดมาตั้งแต่สมัยโบราณ หากฝ่าฝืนชาวพม่าจะเข้ามาตักเตือนด้วยความไม่พอใจ 3) การถ่ายรูป วิดีโอ บางแห่งจะต้องเสียค่าธรรมเนียม บางแห่งห้ามถ่าย เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติต้องฝากกล้องเอาไว้กับเจ้าหน้าที่ก่อนจะเข้าไป 4) ศาสนสถานบางแห่งอาจห้ามสุภาพสตรีเข้าไปในเขตหวงห้าม เช่น ห้ามขึ้นไปปิดทองที่องค์พระมหามุนี มณฑลเจีย์ หรือที่องค์พระธาตุนันทร์แวน (ใจกัทธิโย) หรือที่เขตห้ามเข้าองค์พระมหาเจดีย์ชเวดากอง และองค์พระเจดีย์ชเวดากอง

วัฒนธรรมของประเทศไทยเป็นชาติที่เก่าแก่และมีวัฒนธรรมประจำชาติที่เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษและพัฒนาหล่อหลอมขึ้นในสังคมไทย จนมีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง คนไทยได้มีการยอมรับนำเอาวัฒนธรรมของชาติอื่นเข้ามาผสมผสาน โดยการนำมาดัดแปลงผสมผสานกันได้อย่างกลมกลืน จนเกิดเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทยที่มีเอกลักษณ์ วัฒนธรรมไทยมีที่มาจากหลายแหล่งกำเนิดด้วยกัน

วัฒนธรรมของคนไทยกับวัฒนธรรมของคนพม่ามีความคล้ายกันและต่างกันคือ กลุ่มแรงงานพม่ามีวัฒนธรรมที่คล้ายกับไทยหลายด้าน เช่น การนับถือศาสนาพุทธจำนวนมาก และนิยมเข้าวัดทำบุญ และมีความแตกต่างกันในด้านการแต่งกายในการเข้าวัด ไปทำบุญ คนไทยมักจะใส่เสื้อผ้าธรรมดาและรองเท้าในการเข้าวัดไปทำบุญหรือบางคนอาจมีการใส่เสื้อเชิ้ตและสวมใส่ผ้าถุงแทนการใส่กางเกง แต่ตรงกันข้ามกับกลุ่มคนพม่าที่มีวัฒนธรรมที่ต่างจากเรคือการเข้าวัดต้องใส่ชุดสุภาพถ้าเป็นเพศหญิงต้องใส่ชุดที่ขาววไม่เห็นหัวเข่าหรือกระโปรงคลุมเข่าลงมาและใส่เสื้อสุภาพไม่เปิดโชว์แบบของคนไทยในบางคน และยังคงถอดหมวก ถอดแว่นตาและถอดรองเท้าในการเข้าวัด ในการเข้าวัดของประเทศพม่าบางสถานที่มักมีการเสียค่าธรรมเนียมในการเข้าวัดทำบุญ แต่ต่างกับของไทย ประเทศไทยมักจะให้เข้าไปทำบุญในวัดได้ฟรีไม่เสียค่าธรรมเนียมใด ๆ

ในปัจจุบันอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสาครมีจำนวนประชากรชาวเมียนมาที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในแต่ละตำบลของจังหวัดสมุทรสาครมากที่สุด 4 อันดับ คือ 1. ตำบลท่าทรายมีจำนวน 45,120 คน 2. ตำบลนาดีมีจำนวน 27,584 คน 3. ตำบลโคกขามมีจำนวน 14,712 คน 4. ตำบลมหาชัยมีจำนวน 11,094 คน (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน, 2562)

ตำบลท่าทรายเป็นตำบลที่มีบริบทของความเป็นเมืองอุตสาหกรรมคือการก่อตั้งของโรงงานต่าง ๆ และ บริบทของเมืองเกษตรกรรม ซึ่งเป็นพื้นที่ของการทำสวนผลไม้ เช่น ฝรั่ง มะพร้าว มะม่วง เป็นต้น แรงงานต่างด้าวมักมีการปรับตัวในหลาย ๆ ด้าน เช่น การสื่อสารผ่านการชิมช๊อบจากเพื่อนร่วมงานและนายจ้าง เพื่อที่จะได้ใช้เป็นการสื่อสารระหว่างกันได้ง่ายยิ่งขึ้น และมีการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมในพื้นที่ แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ส่วนมากมีการสื่อสารระหว่างกันเป็นภาษาไทย สืบเนื่องมาจากการที่เข้ามาทำงานที่ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เป็นเวลานาน แต่ก็ยังคงมีบางส่วนใช้การสื่อสารเป็นภาษาไทยจำนวนน้อยเนื่องจากคนกลุ่มนั้นเข้ามาทำงานในพื้นที่ได้ไม่นานจึงยังไม่มีกรชิมช๊อบภาษาไทยที่มากพอแบบกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่อพยพเข้ามาทำงานในพื้นที่หลายปี โดยกลุ่มแรงงานที่สื่อสารเป็นภาษาไทยในที่

ทำงานมักจะมีการปรับตัวไปในทางที่ดีและเข้ากับคนในที่ทำงานได้อย่างกลมกลืนกว่าคนที่ยังปรับตัวไม่ค่อยได้ในที่ทำงาน

ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นปัญหาของการปรับตัวด้านวัฒนธรรมและการสื่อสารของกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่มีการปรับตัวให้เข้ากับสังคมในที่ทำงานได้อย่างไร และมีการอยู่ร่วมกันได้อย่างไร เนื่องจากวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันหลายด้าน และมีการปรับตัวอย่างไรให้ตนเองสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่นและสงบสุข จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ประกอบด้วยเรื่องการปรับตัวของกลุ่มแรงงานชาวเมียนมาในการใช้ชีวิตในสังคมที่มีความแตกต่างกัน จากที่ได้กล่าวไว้คือตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันกับคนอื่นในที่ทำงานได้อย่างราบรื่นและการอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของกลุ่มแรงงานชาวเมียนมากับกลุ่มคนในที่ทำงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสาร และวัฒนธรรมของแรงงานต่างด้าวเมียนมา ในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
2. ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสารและวัฒนธรรม ของแรงงานต่างด้าวเมียนมา ในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการสืบค้นข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งกรอบแนวคิดการวิจัยเป็น 2 ส่วน คือ ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรต้น สามารถแบ่งออกได้ 2 ส่วน คือ
 - 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ 1.เพศ 2.อายุ 3.สถานะ 4.รายได้ 5.ศาสนา 6.เชื้อชาติ (มอญ ะไข่ กะเหรี่ยง คะฉิ่น ไต(ไทใหญ่) จีน) 7.ระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ 8.บุตร
 - 1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสารและวัฒนธรรมของแรงงานต่างด้าวเมียนมาในตำบลท่าทรายอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ 1.ด้านการสื่อสารและวัฒนธรรม (พิมพ์ใจ สุรินทรเสรี,2534) 2.ด้านวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับการสื่อสาร (จุฑาทิพย์ บุญรอด,2545) 3.ด้านการปรับตัวในการทำงาน(ศรีสมพร สุขวงศา,2551) 4. ด้านสภาพแวดล้อม(กนกพร มโนรัตน์,2540)

2. ตัวแปรตาม

- 2.1 การปรับตัวของการสื่อสารและวัฒนธรรมของแรงงานเมียนมา ได้แก่ 1. ด้านการแก้ปัญหาและเผชิญกับสถานการณ์ที่มีปัญหาต่าง ๆ ผ่านการสื่อสาร(จุฑาทิพย์ บุญรอด, 2545)
2. ด้านการปรับตัวโดยการใช้วัฒนธรรมในการสื่อสารและทำความเข้าใจซึ่งกันและกันกับวัฒนธรรมของอีกฝ่ายหนึ่ง(ศรีสมพร สุขวงศา, 2551) 3. ด้านการปรับตัวของกลุ่มแรงงานเมียนมาในการสื่อสารโดยใช้ภาษาไทย(ธานีษฐ์ กองแก้ว, 2544) 4. ด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและสังคมในสถานที่ใหม่(จี๊ด เศรษฐบุตร, 2479)

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การคำนวณกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ใช้สูตรการคำนวณแบบทาร์โยยามาเน่ในกลุ่มประชากรของแรงงานชาวเมียนมาที่อาศัยอยู่ในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 45,120 คน (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน, 2562) โดยกำหนดระดับ ความเชื่อมั่นขึ้นที่ 95% ได้จำนวน 397 คน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบปิดและแบบเปิด (Close-Ended and Open-Ended) มีคำถามทั้งหมด 37 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสารและวัฒนธรรมของแรงงานต่างด้าวในตำบลท่าทรายอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ส่วนที่ 3 ผลที่ได้จากการปรับตัวของการสื่อสารและวัฒนธรรมของแรงงานเมียนมา และส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ แบบสอบถามใน 3 ส่วนเป็นข้อคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยวิธีการของ Likert Scale ในแบบสอบถามมีการแปลภาษาเป็นภาษาพม่าจากผู้เชี่ยวชาญในด้านภาษาพม่า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิเก็บข้อมูลแบบสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เนื่องจากไม่พบข้อมูลของชาวเมียนมาที่อาศัยอยู่ในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาครในแต่ละหมู่บ้านจึงทำการเก็บแบบสอบถามจากชาวเมียนมาที่อาศัยในพื้นที่โดยตรง

2. ข้อมูลทุติยภูมิโดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ข้อมูล หรือบทความทางเศรษฐกิจ จากหนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ตำราเรียน เอกสารประกอบการเรียน รวมถึงงานวิจัยภายในประเทศและงานวิจัยในต่างประเทศ ตลอดจนวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีการใช้สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analytical Statistics) มาใช้บรรยายคุณลักษณะของข้อมูล และสถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Analysis Statistics) เป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์ถึงลักษณะของตัวแปรต้นที่มีผลต่อตัวแปรตาม โดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและวิธีการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง (T-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) หรือ (F-test) หากพบว่ามีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (Multiple Comparison) ด้วยวิธี Least-Significant different (LSD) และ Dunnett's T3

ผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของชาวเมียนมาในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ปัจจัยส่วนบุคคลส่วนใหญ่พบว่า มีเพศชายจำนวน 257 ร้อยละ 64.7 ,อายุช่วง 31-40 ปีจำนวน 176 ร้อยละ 44.3 ,สถานะสมรสจำนวน 234 ร้อยละ 58.9 ,รายได้ช่วง 5,001-10,000 บาทจำนวน 186 ร้อยละ 46.9 ,ศาสนาพุทธ จำนวน 350 ร้อยละ 88.2 ,เชื้อชาติมอญ จำนวน 251 ร้อยละ 63.2 ,ระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ช่วง 1ปี-3ปีจำนวน 175 ร้อยละ 44.1 และมีบุตร จำนวน 243 ร้อยละ 61.2 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ปัจจัยส่วนบุคคลของชาวเมียนมาในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศชาย	257	64.7
อายุช่วง 31-40 ปี	176	44.3
สถานะสมรส	234	58.9
รายได้ช่วง 5,001-10,000 บาท	186	46.9
ศาสนาพุทธ	350	88.2
เชื่อชาติมอญ	251	63.2
ระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ช่วง 1ปี-3ปี	175	44.1
มีบุตร	243	61.2

4.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสาร และวัฒนธรรมของแรงงานต่างด้าวในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ด้านการสื่อสารและวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ 3.19 อยู่ในระดับดี รองมาคือด้านวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยคือ 3.11 อยู่ในระดับดี ด้านการปรับตัวในการทำงานมีค่าเฉลี่ยคือ 2.84 อยู่ในระดับดี แต่ในแบบสอบถามข้อย่อยของด้านการปรับตัวในการทำงานพบว่าแรงงานชาวเมียนมามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับคนไทยในระดับน้อยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.48 และด้านสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยคือ 2.81 อยู่ในระดับดี

ตารางที่ 2

ความคิดเห็นที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสาร และวัฒนธรรมของแรงงานต่างด้าวเมียนมา ในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ความคิดเห็นที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสาร และวัฒนธรรมของแรงงานต่างด้าวเมียนมา ในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร				
ที่	สื่อสาร และวัฒนธรรมของแรงงานต่างด้าวในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	ด้านการสื่อสารและวัฒนธรรม	3.19	0.794	ดี
2	ด้านวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับการสื่อสาร	3.11	0.720	ดี
3	ด้านการปรับตัวในการทำงาน	2.84	0.749	ดี
4	ด้านสภาพแวดล้อม	2.81	0.807	ดี
รวม		2.98	0.648	ดี

4.3 ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสารและวัฒนธรรม ของแรงงานต่างด้าวในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสารและวัฒนธรรม ของแรงงานต่างด้าว ในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง 4 ด้าน คือ 1.ด้านการแก้ปัญหาและเผชิญกับสถานการณ์ที่มีปัญหาต่าง ๆ ผ่านการสื่อสาร มีผลต่อเพศ รายได้ ศาสนา เชื้อชาติ 2.ด้านการปรับตัวโดยใช้วัฒนธรรมในการสื่อสารและทำความเข้าใจซึ่งกันและกันกับวัฒนธรรมของอีกฝ่ายหนึ่งมีผลต่อรายได้ เชื้อชาติ ระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ 3. ด้านการปรับตัวของกลุ่มแรงงานเมียนมาในการสื่อสารโดยใช้ภาษาไทย มีผลต่อเพศ รายได้ ศาสนา ระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ 4. ด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและสังคมในสถานที่ใหม่ มีผลต่อรายได้ ระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสารและวัฒนธรรม ของแรงงานต่างด้าว ในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

	t-test ←							f-test →	
	เพศ	อายุ	สถานะ	รายได้	ศาสนา	เชื้อชาติ	ระยะเวลา ในการทำงานใน พื้นที่	บุตร	
1. ด้านการแก้ปัญหาและเผชิญกับสถานการณ์ที่มีปัญหาต่าง ๆ ผ่านการสื่อสาร	0.000*	0.133	0.938	0.002*	0.026*	0.000*	0.120	0.424	
2. ด้านการปรับตัวโดยการใช้วัฒนธรรมในการสื่อสารและทำความเข้าใจซึ่งกันและกันกับวัฒนธรรมของอีกฝ่ายหนึ่ง	0.207	0.289	0.417	0.000*	0.147	0.006*	0.000*	0.248	
3. ด้านการปรับตัวของกลุ่มแรงงานเมียนมาในการสื่อสารโดยใช้ภาษาไทย	0.022*	0.648	0.961	0.000*	0.032*	0.076	0.033*	0.451	
4. ด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและสังคมในสถานที่ใหม่	0.362	0.248	0.893	0.000*	0.119	0.136	0.000*	0.491	

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การปรับตัวด้านการสื่อสารและวัฒนธรรมของแรงงานต่างด้าวในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับดี และมี การสื่อสารแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับ กันทิมา กุญชร ณ อยุธยา อ่างในบทวิจัยของธานีษฐ์ กองแก้ว (2544) ที่มีการกล่าวไว้ว่า ผู้แปลกหน้าที่เข้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่จะ ใช้การสื่อสารทั้งเชิงการใช้วัจนะกับอวัจนะภาษา เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุมและจัดการสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมใหม่ เกิดการเรียนรู้ และเผชิญกับสถานการณ์ที่มีปัญหาต่าง ๆ ผ่านการสื่อสาร ระหว่างระดับบุคคลและระดับสื่อมวลชน นอกจากนี้พบว่าการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเป็นลักษณะที่ต้องใช้ระยะเวลาในการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมที่ยาวนาน โดยสามารถเห็นผลของการเปลี่ยนแปลงได้จากคนรุ่นหลัง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับของ จุฑาพรรณ ผดุงชีวิต (2551) เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม คือ การทิ้งเอกลักษณ์ การทิ้งวัฒนธรรมเดิม และยอมรับวัฒนธรรมใหม่อย่างเต็มตัว ซึ่งกระบวนการนี้จะเป็นลักษณะระยะยาว นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่าแรงงานชาวเมียนมามีการปรับตัวให้เข้ากับที่ทำงานหรือมีการร่วมงานกันระหว่างคนไทยกับชาวเมียนมา

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์พบว่า 1. ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสาร และวัฒนธรรมของแรงงานต่างด้าวในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร มี 4 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านการสื่อสารและวัฒนธรรม, ด้านวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับการสื่อสาร, ด้านการปรับตัวในการทำงาน, ด้านสภาพแวดล้อม โดยทั้งสี่ด้านพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาคำถามย่อยพบว่า มีผลที่น่าสนใจคือแรงงานชาวเมียนมามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับคนไทยอยู่ในระดับน้อย ส่วนวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการปรับตัวด้านการสื่อสารและวัฒนธรรม ของแรงงานเมียนมาในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ดังนี้ 1. ด้านการแก้ปัญหาและเผชิญกับสถานการณ์ที่มีปัญหาต่าง ๆ ผ่านการสื่อสาร มีผลต่อเพศ รายได้ ศาสนา เชื้อชาติ 2. ด้านการปรับตัวโดยการใช้วัฒนธรรมในการสื่อสารและทำความเข้าใจซึ่งกันและกันกับวัฒนธรรมของอีกฝ่ายหนึ่งมีผลต่อรายได้ เชื้อชาติ ระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ 3. ด้านการปรับตัวของกลุ่มแรงงานเมียนมาในการสื่อสารโดยใช้ภาษาไทย มีผลต่อเพศ รายได้ ศาสนา และระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่ 4. ด้านการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมและสังคมในสถานที่ใหม่ มีผลต่อรายได้ ระยะเวลาในการทำงานในพื้นที่

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของชาวเมียนมาในตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่ามีเพศชายเป็นส่วนใหญ่ อายุอยู่ในวัยกลางคน มีสถานะสมรสและมีบุตร นับถือศาสนาพุทธ เชื้อชาติมอญ มีรายได้ 5,001-10,000 บาท เข้ามาทำงานอยู่ในพื้นที่ 1-3 ปี

ปัจจัยส่วนบุคคลของชาวเมียนมามีผลต่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคม วัฒนธรรม และความ เป็นอยู่ของกลุ่มคนที่อยู่ในพื้นที่ โดยมีปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการปรับตัวในทั้ง 4 ด้าน คือ 1. ด้านการ แก้ปัญหาและเผชิญกับสถานการณ์ที่มีปัญหาต่าง ๆ ผ่านการสื่อสาร 2. ด้านการปรับตัว โดยการใช้ วัฒนธรรมในการสื่อสารและทำความเข้าใจซึ่งกันและกันกับวัฒนธรรมของอีกฝ่ายหนึ่ง 3. ด้านการ ปรับตัวของกลุ่มแรงงานเมียนมาในการสื่อสาร โดยใช้ภาษาไทย 4. ด้านการปรับตัวให้เข้ากับ วัฒนธรรมและสังคมในสถานที่ใหม่ จากการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มแรงงานชาวเมียนมาที่อยู่ใน พื้นที่ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ข้อเสนอแนะ

7.1 คนไทยและคนเมียนมาควรมีการสานความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เช่น คนไทยเป็นเพื่อนกับคน เมียนมา หรือมีการร่วมกันทำกิจกรรมด้วยกัน เนื่องจากในการเก็บแบบสอบถามพบว่า ชาว เมียนมายังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสานสัมพันธ์กับคนไทยอยู่ระดับน้อย

7.2 คนไทยและคนเมียนมาควรศึกษาภาษาของกันและกันมากขึ้นเพื่อสะดวกต่อการสื่อสาร ระหว่างกันได้ง่ายขึ้น

7.3 ควรมีการศึกษาต่อด้านอื่น ๆ อีกเพื่อคนไทยและคนเมียนมาที่อาศัยในพื้นที่อื่นหรือใน พื้นที่ที่ทำการศึกษสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างราบรื่น

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร มโนรัตนา. (2540). สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจของแรงงานไทยหลังกลับจากการทำงาน ต่างประเทศ : ศึกษาเปรียบเทียบตามประสบการณ์ประเทศที่ไป (รายงานผลงานวิจัย). สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์: กรุงเทพฯ.
- คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ศูนย์วิชาบูรณาการ. (2554). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร หมวควิชาศึกษาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- จิต เศรษฐบุตร. (2479). เศรษฐศาสตร์พิสดารงานบุคคล.กรุงเทพฯ:คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฑาทิพย์ บุญรอด. (2545). การสื่อสารเพื่อการปรับในการทำงานของผู้บริหารญี่ปุ่น กรณีศึกษาบริษัท Daiwa Kasei (Thailand) Co., Ltd.วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จุฑาพรรษ์ (จามจุรี) ผดุงชีวิต. (2551). วัฒนธรรม การสื่อสาร และอัตลักษณ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธานีษฐ์ กรองแก้ว. (2544). การสื่อสารและการปรับตัวของอาจารย์ต่างชาติในมหาวิทยาลัยไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง. (2016). สืบค้นเมื่อ 12/3/63,จาก <http://www.etheses.rbru.ac.th/pdf-uploads/thesis-190-file06-2016-03-08-10-07-24.pdf>.
- พิมพ์ใจ สุรินทร์เสรี. (2534). กระบวนการหาข่าวสารของอาสาสมัคร โครงการเกษตรและพัฒนาชนบท หน่วยสันติภาพสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศไทย . คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์/กรุงเทพฯ.
- แรงงานจังหวัดสมุทรสาคร. (2553). สืบค้นเมื่อ 12/3/63,จาก <http://www.samutsakhon.go.th/index.php woker53>.
- ศรีสมพร สุขวงศา. (2551). การปรับตัวทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทแดงบ้านโพนทอง เมืองนาทรายทอง นครอนหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว . มหาวิทยาลัยขอนแก่น/ขอนแก่น.
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าวกรมการจัดหางาน ฉบับประจำเดือน พฤศจิกายน 2562. สืบค้นเมื่อ 12/3/63,จาก <https://www.doe.go.th/prd/alien/statistic/param/site/152/cat/82/sub/0/pull/category/view/list-label>.
- พิชญ สุรชีวาวัฒน์. สำนักบริหารแรงงานต่างด้าวกรมการจัดหางาน ฉบับประจำเดือน ธันวาคม 2562.

การศึกษาแนวทางป้องกันการใช้นิโคตินไฟฟ้าของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

A Study on Guidelines and Protect to Using E-cigarettes for Higher Education:

Case Study Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

สุพรรณมา สินมาก¹ / รัชชาติ ทัดสนัย²

Supansa Sinmark / Rattachart Thatsanai

¹สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Sociences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

Assistant Professor Dr., Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้วัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับส่งเสริมปัจจัยที่ทำให้ใช้นิโคตินไฟฟ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นในแนวทางการป้องกันการใช้นิโคตินไฟฟ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันการใช้นิโคตินไฟฟ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 387 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณานำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ One-Way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า ระดับส่งเสริมปัจจัยที่ทำให้ใช้นิโคตินไฟฟ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางพิจารณาตามรายด้านพบว่าด้านอยาก

ลอง คือ อันดับ 1. โดยมีค่าเฉลี่ย 3.24 รองลงมาด้านความเครียด มีค่าเฉลี่ย 2.91 สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อนักศึกษา พบว่า ชั้นปีกับคณะที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางป้องกันที่แตกต่างกันอย่างน้อยหนึ่งปัจจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในส่วนแนวทางการป้องกันการใช้นิโคทีนไฟฟ้าของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากพิจารณาตามรายด้าน พบว่า นโยบายด้านการสื่อสาร คือ อันดับที่ 1. โดยมีค่าเฉลี่ย 3.99 รองลงมา นโยบายด้านกฎระเบียบ มีค่าเฉลี่ย 3.87

คำสำคัญ: นิโคทีนไฟฟ้า, แนวทางการป้องกัน, นักศึกษา

Abstract

Objective of this research is 1) to study the level of promoting factors that make e-cigarettes use of Student Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage 2) to study different personal factors affecting opinions on the prevention of e-cigarette use among students of Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage 3) to A Study of Guidelines on the Prevention of e-cigarettes Use of Students of Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage By collecting data on samples of students in valaya Alongkorn Rajabhat University under Royal Patronage, amount 387 people The research tool was a statistical questionnaire. Descriptive field To analyze: percentage, mean Standard deviation Statistical analysis statistics Inferred t-test and F-test

The research results were found that Level promoting factors that The use of e-cigarettes of the students of the Royal University. Valaya Alongkorn under Royal Patronage was at a moderate level. Considered by individual aspects, it was found that the aspect of wanting to try is number 1 with an average of 3.24 Followed by stress had an average of 2.91. Personal factors affecting students were found that different years with different faculties had opinions on the approach. At least one different protection factor was statistically significant at a level of 0.05 in the cross section. to prevent the use of e-cigarettes among students. Overall, it was at the very agree level, considering each aspect. Found that the computer meeting was the first to be the first with a value of 3.99, followed by cleaning up the mess. Worth a cow 3.87

Keywords: E-cigarette, protect guidelines, student

บทนำ

ประเทศไทยในอดีตและปัจจุบันมีวัฒนธรรมการสูบบุหรี่อย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการสูบบุหรี่แบบม้วนกระดาษหรือใบจากแล้วพัฒนาเป็นแบบม้วนเป็นซองถึงจากนั้นพัฒนามาเป็นบุหรี่ไฟฟ้าตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งกลายเป็นทางเลือกใหม่ของวัยรุ่นในปัจจุบัน ซึ่งทำให้เห็นว่าการสูบบุหรี่ไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับคนไทยแต่เป็นค่านิยมที่มีมาตั้งแต่รุ่นปู่รุ่น โดยเป็นการเรียนแบบจากคนในครอบครัว รวมไปถึงเพื่อน แต่ในปัจจุบันมีเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้าแทรกแซง ซึ่งทำให้มีบุหรี่ไฟฟ้าในยุคปัจจุบันมีการมีการเปลี่ยนแปลงสังคมมากมายไม่ว่าจะทางการเมืองวัฒนธรรมหรือแม้กระทั่งในชีวิตประจำวัน ในสมัยอดีตประเทศไทยเริ่มมีการสูบบุหรี่แบบม้วนกระดาษหรือใบจากแล้วพัฒนาเป็นแบบม้วนเป็นซองถึงจากนั้นพัฒนามาเป็นบุหรี่ไฟฟ้าตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งกลายเป็นทางเลือกใหม่ของวัยรุ่นในปัจจุบัน การสูบบุหรี่นั้นส่งผลกระทบต่อสุขภาพ และพบว่าความสูญเสียจากค่ารักษาพยาบาลอันเนื่องมาจากความเจ็บป่วย พิการ หรือเสียชีวิต โดยโรคที่เกิดมาจากการสูบบุหรี่ ได้แก่โรคหัวใจขาดเลือด มะเร็งปอดและโรคถุงลมโป่งพอง จากผู้ป่วยที่มารักษาใน โรงพยาบาลสังกัด กระทรวงสาธารณสุข ในส่วนภูมิภาค ในปี พ.ศ. 2538 มีมูลค่าถึง 7,086 ล้านบาท การสูบบุหรี่นอกจากจะทำให้เกิดปัญหาโดยตรงต่อสุขภาพแล้ว ยังก่อให้เกิดปัญหาทาง สังคม และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากควันของบุหรี่ทำให้ผู้ที่เดินผ่านไปผ่านมามีกลิ่นของบุหรี่ติดตัว นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย (นิตยาภรณ์ ค้างเรื่อง. 2540 : 1)

จากการสำรวจพบว่าปริมาณการสูบบุหรี่ไฟฟ้ามีมากขึ้นโดยผู้สูบบส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้าปลอดภัยมากกว่าและสามารถช่วยลดการสูบบุหรี่ธรรมดาได้ อย่างไรก็ตามบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าควบคุมและบังคับใช้ในพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 แทนที่พระราชบัญญัติควบคุมยาสูบ พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 การเผยแพร่ข้อมูลในเรื่องความเสี่ยงและอันตรายจากการใช้บุหรี่ไฟฟ้ามีสารนิโคตินและทำงานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบด้วย แบตเตอรี่ อุปกรณ์ที่ทำให้เกิดความร้อน เพื่อเปลี่ยนน้ำยาให้เป็นละอองไอถึงบรรจุน้ำยาหรือถ้ำกลั่น และก้านกรอง โดยส่วนผสมที่พบมากในน้ำยา ได้แก่ นิโคติน โพรโพลีน โกลกลอล กลีเซอริน อาจจะเป็นอันตรายอย่างเฉียบพลันและระยะยาว จากการสูดดมไอรระเหย ซึ่งวัยรุ่นในกลุ่มนักศึกษาให้ความสนใจกับบุหรี่ไฟฟ้าเพราะเป็นกระแสสังคม ปัจจัยที่สำคัญคือน้ำยาของบุหรี่ไฟฟ้ามีหลายกลิ่นให้เลือกได้ตามใจชอบ ตัวอย่างเช่น กลิ่นองุ่นยาว กลิ่นแตงโม กลิ่นผลไม้รวม กลิ่นว

นิลา กลิ่นสตอเบอร์รี่ กลิ่นนม กลิ่นช็อคโกแลต กลิ่นมะม่วง และกลิ่นที่เป็นที่นิยมที่สุดคือ องุ่นขาว เพราะกลิ่นนี้ทำให้มีผลข้างเคียงคือ อาการมินเมา

การศึกษาของ โช, ซิน และมูน (Cho, Shin, & Moon, 2011 : 542-543) ได้ศึกษาแหล่งข้อมูลและปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มนักศึกษาเกาหลี จำนวน 400 คน โดยพบว่า แหล่งข้อมูลมาจากอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 46.4 จากเพื่อนร้อยละ 27.9 โดยบุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ เพื่อนเป็นแรงกดดัน และปัจจัยสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไฟฟ้า นอกจากนี้ โช, ซิน และมูน (Cho, Shin, & Moon, 2011 : 544-546) ได้ศึกษานักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษา จำนวน 4,321 คน พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ เพศ การยอมรับของกลุ่มเพื่อน ความไม่พอใจของชีวิตในโรงเรียน/มหาวิทยาลัย มีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ และเคยสูบบุหรี่มาก่อน ทั้งหมดเป็นปัจจัยเร่งให้วัยรุ่นอยากทดลองใช้บุหรี่ไฟฟ้า วัยรุ่นเป็นวัยที่เข้าสู่เทคโนโลยีได้ง่ายเนื่องจากบุหรี่ไฟฟ้าเป็นอีกผลิตภัณฑ์หนึ่งที่มีจำหน่ายบนโลกออนไลน์ และมีวางจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าทั่วไป (Grana. 2013 : 135) กลวิธีทางการตลาดใช้คนดังในสังคมในการส่งเสริมการขาย การออกแบบรูปลักษณ์ สี และกลิ่น เป็นสิ่งดึงดูดวัยรุ่นให้มีมุมมองที่ดีต่อสินค้า และทำให้วัยรุ่นรับรู้ว่าจะสามารถสูบบุหรี่ไฟฟ้าในที่สาธารณะได้ โดยที่วัยรุ่นไม่ได้ตระหนักเลยว่าจะทำให้เขาติดนิโคตินได้ (Pepper., et al. 2013 : 147, Sutfin., et al. 2013 : 220)

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการซื้อขายบุหรี่ไฟฟ้าของกลุ่มนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยการสัมภาษณ์เฉลี่ยแล้ว พบว่า นักศึกษาซื้อผ่านทางระบบออนไลน์ และราคาโดยเฉลี่ยจะอยู่ที่ 1,500 – 3,500 บาท ขึ้นอยู่กับขนาดของบุหรี่ไฟฟ้าหรือยี่ห้อของบุหรี่ไฟฟ้า เช่น ยี่ห้อเทสลา ราคาจะอยู่ที่ประมาณ 1,590 บาท ยี่ห้อสโมแอนชาลอน 2,350 บาท และยี่ห้อวีก็อดโปร 3,250 บาท ทั้งนี้ผู้วิจัยยังได้สำรวจอีกว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในช่วงพักเบรก ช่วงพักกลางวัน บริเวณใต้อาคารเรียน 100 ปี สมเด็จพระศรีนครินทร์ และบริเวณลานจอดรถ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการป้องกันการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เนื่องจากผู้วิจัยศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยดังกล่าว และเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มของนักศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

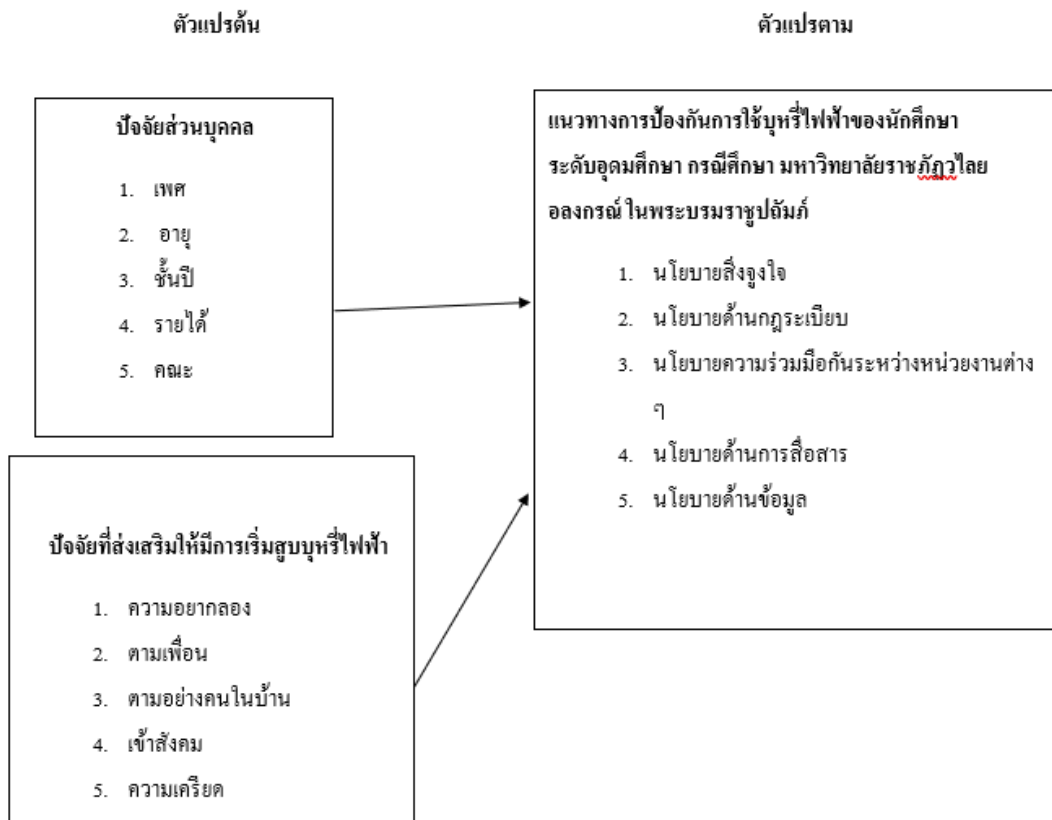
1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งเสริมทำให้ใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นในแนวทางการป้องกันการใช้นิโคตินไฟฟ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันการใช้นิโคตินไฟฟ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

ทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาแนวทางการป้องกันการใช้นิโคตินไฟฟ้าของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาควิชา : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้วิจัยพบว่ามีแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับวัยรุ่นรุ่นรุ่งรัตน์ ศรีสุริยวงศ์ (2539) ได้พูดถึงวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยเจริญเติบโตพร้อมเข้าสู่ภาวะการเป็นผู้ใหญ่ โดยยึดความพร้อมทางร่างกายเป็นตัวตัดสิน วัยนี้เป็นวัยที่เจริญเติบโตทางด้านร่างกายอย่างรวดเร็วพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจและความรู้สึกนึกคิด โดยอาศัยความผิดพลาดด้วยตัวเองมากกว่าที่จะเรียนรู้จากคำสั่งสอนการตัดสินใจแก้ปัญหาจะมีภาวะวุ่นวาย และมักแสดงออกทางอารมณ์ที่ชัดเจน และรุนแรงซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีจิตสังคมของ (psychosocial theory) อีริกสัน(Erikson, 2537) ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของ فروยด์ ได้สร้างทฤษฎีขึ้นในแนวความคิดของ فروยด์ แต่ได้เน้นความสำคัญทางด้านสังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ด้านจิตใจ ว่ามีบทบาทในการพัฒนาบุคลิกภาพมากอีริกสันต่างกับ فروยด์ หลายประการ อาทิเช่น การพัฒนาของคนไม่ได้จบแค่วัยรุ่น แต่ต่อไปจนกระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต ซึ่งจิตสังคม สรุปได้ว่าความสัมพันธ์กับผู้คนในสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลประกอบด้วย พ่อแม่ โรงเรียนเพื่อน เป็นต้นอยู่ในสภาพที่สับสนมีปัญหากับสมาชิกในครอบครัว ไปโรงเรียนก็มีปัญหากับเพื่อน ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้หากกลุ่มใหม่ที่มีสถานะเดียวกันซึ่งสาเหตุเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญทำให้วัยรุ่นหันมาลองสูบบุหรี่ไฟฟ้า โดยสอดคล้องกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. ได้เขียนไว้ว่า ความอยากลอง ตามเพื่อน เลียนแบบคนในบ้าน เข้าสังคม ความเครียด เป็นปัจจัยที่ทำให้มีการสูบบุหรี่ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับความหมายของบุหรี่ไฟฟ้า เป็นอุปกรณ์ที่ใช้พลังงานจากแบตเตอรี่ในการผลิตปริมาณสารนิโคตินที่สูดดมโดยใช้ไอระเหย โดยบุหรี่ไฟฟ้าจะใช้แบตเตอรี่ที่สามารถชาร์จใหม่ได้เป็นตัวจ่ายไฟความร้อนให้คอยล์บุหรี่ไฟฟ้า(coil)เมื่อนำน้ำยาไฟฟ้า (e-liquid)สัมผัสกับขดที่ระเหยออกมา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสาระสำคัญ

พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ เมื่อปี พ.ศ. 2560 โดยมีการป้องกันจากภาครัฐ ประกาศให้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักรตั้งแต่ปี 2557 ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายที่ช่วยในการป้องกันการใช้นิโคตินไฟฟ้า บุณัชชัช พิริยกิจกำจร (2561) ได้คิดนโยบายที่ช่วยเบี่ยงเบนความสนใจของนักศึกษาออกจากบุหรี่ไฟฟ้า 5นโยบายดังนี้ 1.นโยบายสิ่งจูงใจ 2.นโยบายด้านกฎระเบียบ 3.นโยบายการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ 4.นโยบายด้านการสื่อสาร 5.นโยบายด้านข้อมูล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย: ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นในแนวทางการป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร: ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษา ทั้งชายและหญิงซึ่งเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 7339 คน ปี1 - ปี4

กลุ่มตัวอย่าง: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งแต่อายุ 18-22 ปี หรือ ปี1-4 โดยใช้สูตรกรณีทราบจำนวนประชากร เพื่อประมาณค่าสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณของ ยามานะ (Yamane, 1970) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 6 กลุ่มจาก 8 คณะ ตามสัดส่วนของประชากรแต่ละคณะ ซึ่งสูตรในการคำนวณที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

$$\text{สูตรคำนวณ} \quad n = \frac{N}{1+(ne)} 2$$

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ .05

แทนค่า

$$n = \frac{7339}{1+7339(.05)} 2$$

$n = 387$ คน

การแบ่งชั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วน

$$n = \frac{N_i}{N/n}$$

ในกรณีที่

n_i = ขนาดตัวอย่างในชั้นภูมิที่ i

n = ขนาดตัวอย่าง

N_i = ขนาดของประชากรในชั้นภูมิที่ i

N = ขนาดของประชากร

แทนค่า

$$n_i = \frac{1769}{7339/387} = 93$$

ตารางที่ 1

จำนวนของนักศึกษาทั้งหมดของมหาวิทยาลัยจำแนกตามคณะ

คณะ / วิทยาลัย	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. คณะครุศาสตร์	1,769	93
2. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,663	87
3. คณะวิทยาการจัดการและวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	1,909	101
4. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและคณะเทคโนโลยีการเกษตร	1057	56
5. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	499	26
6. คณะสาธารณสุขศาสตร์	442	24
รวม	7339	387

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถามสำหรับจำนวนกลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 387 คน ซึ่งแบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลทั่วไป ของนักศึกษาปี 1-4 ที่อาศัยอยู่ในเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ตั้งแต่อายุ 18-22 ปีขึ้นไป โดยสอบถามข้อมูล เกี่ยวกับ เพศ อายุ ชั้นปี และ รายได้

ส่วนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการเริ่มสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษา โดย ลักษณะคำตอบในแบบสอบถามส่วนนี้ มี 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว จำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้า โดย ลักษณะคำตอบในแบบสอบถามส่วนนี้ มี 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว จำนวน 15 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล: การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics Analysis) และสถิติ เชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics Analysis) และสถิติ เชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis)

1. สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) เพื่ออธิบายปัจจัยพื้นฐาน โดยนำเสนอในรูปแบบ ตาราง ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงสรุปอ้างอิง ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (T-test) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA หรือ F-test) หากพบว่ามี ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคู่ (Multiple Comparison) ด้วย วิธี Least-Significant different (LSD)

3. การประมวลผลข้อมูล ผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดหมวดหมู่ตาม ประเภท ของ การวัดตัวแปร และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS for Window)

ผลการวิจัย

ผลลัพธ์สามารถอธิบายได้ดังนี้

จากข้อมูลบุคคลของนักศึกษาพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง(65.9 เปอร์เซ็นต์) ผู้ตอบแบบสอบถามชั้นปี 4 (31.8 เปอร์เซ็นต์) ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 3,000 – 5,000 บาท (41.9เปอร์เซ็นต์) นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นคณะวิทยาการจัดการและวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ (26.4 เปอร์เซ็นต์)

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการเริ่มสูบบุหรี่ของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง 1 ประการได้แก่ ด้านความอยากลอง มีค่าเฉลี่ย 3.24 (ตารางที่2)

ตารางที่ 2

จำนวนและร้อยละของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลเพศ, ชั้นปี, รายได้ต่อเดือน, คณะ (ที่สำคัญ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในมหาวิทยาลัยวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
เพศหญิง	255	65.9
ชั้นปี 4	123	31.8
รายได้เฉลี่ย 3,000 – 5,000 บาท	162	41.9
คณะวิทยาการจัดการและวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	102	26.4

ตารางที่ 3

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการเริ่มสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

ปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการเริ่มสูบบุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
ด้านความอยากลอง	3.24	1.086	เห็นด้วยมาก
ด้านทำตามเพื่อน	2.83	1.138	เห็นด้วยปานกลาง
ด้านเลียนแบบคนในบ้าน	2.86	1.222	เห็นด้วยปานกลาง
ด้านเข้าสังคม	2.72	1.186	เห็นด้วยปานกลาง
ด้านความเครียด	2.91	1.294	เห็นด้วยปานกลาง
ภาพรวม			เห็นด้วยปานกลาง

3. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับแนวป้องกันการใช้นิโคตินไฟฟ้าของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง โดยมีปัจจัยด้านนโยบายคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 5 ประการ ได้แก่ นโยบายด้านการสื่อสาร เป็นอันดับแรก มีค่าเฉลี่ย 3.99 รองลงมาเป็นนโยบายด้านกฎระเบียบ มีค่าเฉลี่ย 3.87 นโยบายด้านข้อมูล มีค่าเฉลี่ย 3.85 นโยบายด้านความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.83 และนโยบายสิ่งจูงใจ มีค่าเฉลี่ย 3.75 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 4

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษา

แนวป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษา	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
นโยบายด้านการสื่อสาร	3.99	.882	เห็นด้วยมาก
นโยบายด้านกฎระเบียบ	3.87	.904	เห็นด้วยมาก
นโยบายด้านข้อมูล	3.85	.917	เห็นด้วยมาก
นโยบายด้านความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ	3.83	.921	เห็นด้วยมาก
นโยบายสิ่งจูงใจ	3.75	.870	เห็นด้วยมาก
ภาพรวม			เห็นด้วยมาก

4. นักศึกษาที่ต่างกันระหว่างชั้นปีและคณะที่ต่างกันมีผลเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษา คือ 1. ชั้นปี กับนโยบายด้านความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ นโยบายด้านการสื่อสารและนโยบายด้านข้อมูล(.013,.001,.001)ตามลำดับ 2.คณะกับนโยบายกฎหมายนโยบายการร่วมมือและนโยบายสื่อสาร (.007,.001,.001)

ตารางที่ 5

ผลการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับนโยบายที่ช่วยการป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษา

แนวทางการป้องกันการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษา	t = test ← F = test →			
	เพศ	ชั้นปี	รายได้	คณะ
-นโยบายสิ่งจูงใจ	.689	.968	.809	.177
-นโยบายด้านกฎระเบียบ	.631	.103	.232	.007*
-นโยบายด้านความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ	.832	.013*	.252	.001*
-นโยบายด้านการสื่อสาร	.374	.001*	.194	.001*
-นโยบายด้านข้อมูล	.948	.001*	.587	.000

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายและข้อสรุป

จากการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมทำให้มีการใช้บุหรี่ไฟฟ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สามารถอธิบายได้ดังนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางมีเพียง ด้านที่นักศึกษาเห็นด้วยมากนั้นคือ ด้านการอยากลอง นักศึกษามองว่า การลองสูบบุหรี่ไฟฟ้าไฟ เป็นเรื่องที่ไม่ดี อีกทั้งยังมีในเรื่องของกลิ่นน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าค่อนข้างหลากหลายกลิ่นหอมน้ำยาของบุหรี่ไฟฟ้าจึงเป็นปัจจัยหลักที่ส่งเสริมให้นักศึกษาอยากลอง ซึ่งตรงกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ได้พูดถึงการอยากลองไว้ว่า การอยากลองเป็นธรรมชาติของวัยรุ่น ที่อยากลองเป็นสิ่งที่ท้าทายน่าตื่นเต้น สนุกถึงแม้จะทราบว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีต่อสุขภาพก็ตาม

นอกจากนี้พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาได้แก่ ชั้นปีและคณะที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาการใช้บุหรี่ที่ต่างกัน คณะวิทยาการจัดการและวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการให้แนวทางแก้ปัญหาการใช้บุหรี่ไฟฟ้า คือนโยบายด้านการสื่อสารหมายความว่า การนำโปสเตอร์มาประชาสัมพันธ์ตามจุดต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงโทษของบุหรี่ไฟฟ้าว่ามีผลเสียต่อร่างกายอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้าของวัยรุ่นของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2561) โดยมีการศึกษาปัจจัยที่ทำให้อยากลองสูบบุหรี่ไฟฟ้า คือ เพศอายุ และรายได้ ผู้วิจัยเห็นว่าชั้นปีอายุมีความคล้ายกัน

สำหรับแนวทางการป้องกันการสูบบุหรี่ไฟฟ้า นโยบายทางด้านการสื่อสาร มหาวิทยาลัยควรสื่อสารข้อมูลหลาย ๆ ทางเช่น เว็บไซต์,เพจ Facebook หรือจัดทำป้ายห้ามสูบบุหรี่ให้ชัดเจน และสื่อสารให้นักศึกษาเข้าใจ ซึ่งตรงกับ บุญชัย พิริยกิจจำจร (2561) ได้กล่าวว่านักศึกษาควรทราบช่องทางในการให้ข้อมูลแก่เยาวชน และรณรงค์ให้เกิดกระแสมากขึ้น ตลอดจนใช้สังคมใน โลกออนไลน์เป็นสื่อในการแก้ไขปัญหาในเยาวชน โคนเอนกลุ่มคนในออนไลน์มาร่วมมือกันให้ข้อมูลแก่วัยรุ่นเพื่อเกิดตระหนักและทราบพิษภัยของการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สนับสนุนการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับผลเสียของบุหรี่ไฟฟ้าและเปิดพื้นที่ให้ได้พูดคุยถึงผลกระทบสำหรับผู้อยากทดลอง
2. มหาวิทยาลัยควรมีกฎระเบียบที่ชัดเจนเกี่ยวกับการห้ามสูบบุหรี่ไฟฟ้าในมหาวิทยาลัย

- รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศ. (2557). ผลของโปรแกรมป้องกันการเริ่มต้นสูบบุหรี่ที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานในวัยรุ่นตอนต้น จังหวัดชลบุรี. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2561). ความสงสัยและอยากลอง หรือใกล้ชิดกับผู้ที่สูบบุหรี่นั้น เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เราหลงผิดและติดบุหรี่ในที่สุด. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 จาก. <https://www.thaihealth.or.th>.
- อรวรรณ คุณสนอง. (2559). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่เพื่อลดการสูบบุหรี่ในวัยรุ่นนอกระบบการศึกษา. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- อุ๋นกัง แซ่ลิ้ม. (2556). บุหรี่ไฟฟ้าและผลในการช่วยทำให้เลิกสูบบุหรี่. บทความวิชาการ. 1.ภาค วิชา เศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Cho, J.H., Shin, E. & Moon, S.S. (November 2011). "Electronic-cigarette smoking experience among adolescent". Journal of Adolescent Health, 49(5) : 542-543
- Grana, R.A. (February 2013). "Electronic cigarettes: A new nicotine gateway?". Journal of Adolescent Health, 52(2) : 135-136.
- Peoer J.K., Reiter, P.L., McRee A.L., Cameron, L.D., Gilkey, M.B., & Brewer, N.T., (February 2013) Adolescent males' Awareness of and Willingness to try Electronic Cigaretts. Journal of Adolescent Health, 52(2) : 144-150

การเตรียมความพร้อมรับมือกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของพนักงานรายเดือน ในนิคม
อุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี
Artificial Intelligence Preparedness for Monthly Employees in Bangkadi Industrial
Estate, Pathum Thani Province

รุ่งนภา ทองอ่อน¹ / รัฐชาติ ทัทสนัย²

Rungnapa Thongoon / Rattachart Thatsanai

¹สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม
ราชูปถัมภ์

Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat
University

² Assistant Professor Dr., Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya
Alongkorn Rajabhat University

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมรับมือกับ AI ของ
พนักงาน ในนิคมอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติ
ของ AI ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัว 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเตรียมตัวรับมือกับ AI
พนักงาน ในนิคมอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น
พนักงาน จำนวน 389 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีค่า
ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ One-Way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการเตรียมความพร้อมรับมือกับ AI ของพนักงาน โดยรวมอยู่ใน
ระดับสูง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้และการ ตอบสนองที่ซับซ้อน เป็นอันดับ 1 มี
ค่าเฉลี่ย 3.87 รองลงมาด้านทักษะทางสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.72 และด้านความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย
3.59 ระดับความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของ AI ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัว โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อ
พิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านเวลา เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.18 รองลงมาคือ ด้านข้อมูล มี
ค่าเฉลี่ย 4.10 และด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ย 4.6 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเตรียมตัวรับมือกับ AI

ของพนักงาน อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพทางการเงิน และรายได้ที่ต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมรับมือกับ AI ที่แตกต่างกันอย่างน้อยหนึ่งปัจจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การเตรียมความพร้อม, ปัญญาประดิษฐ์, อุตสาหกรรมบางกะดี

Abstract

The objective of this research is 1) to study the level of AI preparedness of employees in Bangkadi Industrial Estate. Pathumthani Province 2) To study the level of knowledge about the properties of AI, causing humans to adapt. 3) To study the factors affecting the preparation for AI employees in Bangkadi Industrial Estate. Pathumthani Province Data were collected from a sample of 389 employees. The research instrument was a questionnaire of descriptive statistics that were analyzed as percentage, mean, standard deviation. Inferential analytical statistics include t-test and F-test.

The research results were found that The overall level of employee AI preparedness is high. When considering each aspect, it was found that the awareness and The complex response was number 1 with an average of 3.87, followed by social skills with an average of 3.72 and creativity with an average of 3.59. Overall is high When considering each aspect, it was found that time was the number 1, the average was 4.18, followed by the data area with an average of 4.10 and technology at 4.6. Education background, financial status And different incomes will have at least one factor of differing opinions on AI preparedness. Statistically significant at a level of 0.05.

Keywords: preparation, artificial intelligence, Bangkadi Industrial Estate

บทนำ

ปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การซื้อขายในสมัยนี้มีการพัฒนาและเติบโตไปอย่างมากคนส่วนใหญ่นิยมซื้อขายกัน โดยผ่านแอปพลิเคชัน (Application) ซึ่งในยุคนี้แอปพลิเคชัน (Application) ถือเป็นอุปกรณ์ที่ทันสมัย ส่วนทางด้านแอปพลิเคชัน (Application) เริ่มเข้ามามีบทบาท

อย่างแพร่หลายจนกระทั่งกลายเป็นปัจจัยที่สำคัญในการใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์ ยกตัวอย่างเช่น การสื่อสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์มือถือ(สมาร์ตโฟน) คอมพิวเตอร์ ซึ่งล้วนแต่เป็นอุปกรณ์ที่เพิ่มการอำนวยความสะดวกในเรื่องของการทำงานต่าง ๆ มากขึ้นซึ่งแน่นอนว่าเทคโนโลยีได้มีการพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดดและมีแนวโน้มที่จะเติบโตไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มนุษย์ต้องเริ่มคิดค้นเทคโนโลยีที่แปลกใหม่มากกว่าปัจจุบันเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของมนุษย์ให้มากขึ้นกว่าเดิมซึ่งมนุษย์ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสมองเทียมจึงได้ค้นพบเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยโดยที่มนุษย์นั้นเป็นคนสร้างขึ้น หนึ่งในนั้นก็คือ AI

AI : Artificial Intelligence (หรือปัญญาประดิษฐ์) เป็นเทคโนโลยีที่ทำให้คอมพิวเตอร์มีลักษณะเหมือนมนุษย์หรือเรียกอีกอย่างว่าเครื่องจักรกลอัจฉริยะ ซึ่งมีความสามารถที่จะเรียนรู้และทำความเข้าใจในเรื่องของ ความคิด การวิเคราะห์ การวางแผน และการตัดสินใจ หรือแม้กระทั่งเลียนแบบพฤติกรรมของมนุษย์ AI เป็นโปรแกรมหรือซอฟต์แวร์ที่ถูกมนุษย์เขียนขึ้นเพื่อให้ประมวลผล และถูกนำมาประยุกต์ให้ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดย AI จะเป็นเทคโนโลยีที่เริ่มเข้ามามีบทบาทกับหลายด้าน อาทิเช่น ด้านทางการแพทย์ จะเข้ามาช่วยในเรื่องของการวัดความดันของผู้ป่วย และยังสามารถสแกนร่างกายของผู้ป่วยเพื่อค้นหาสิ่งผิดปกติของร่างกาย รวมไปถึงการผ่าตัด ซึ่งอาจจะทำการผ่าตัดออกมาได้ ดีกว่ามนุษย์ ในส่วนของด้านธุรกิจพาณิชย์ จะเข้ามาช่วยในเรื่องของการวิเคราะห์และประมวลผลได้ อย่างรวดเร็วกว่ามนุษย์ ที่เปรียบเสมือนกับเครื่องจักรกลอัจฉริยะ และ AI มีโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพเพิ่มขึ้นและยังถูกนำไปใช้ในภาคอุตสาหกรรมในบางส่วน ซึ่งอาจจะเข้ามามีบทบาทในเรื่อง ของการลงทุน เป็นตัวช่วยในการประมวล หรือส่งคำสั่ง และแน่นอนว่ามีแนวโน้มที่จะเข้ามาในภาคอุตสาหกรรมอย่างเต็มตัว (ศรีชัยศิริ คัมภีรานนท์, 2562)

บางกะดี เป็นพื้นที่ที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม เป็นแหล่งอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม มีถนนดิวานนท์เป็นสายสวนอุตสาหกรรมบางกะดี และเป็นสวนอุตสาหกรรมแห่งแรกของ ประเทศไทย และได้รับคัดเลือกให้เป็นบริษัทดีเด่น ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีของอุตสาหกรรมที่สมบูรณ์แบบของเมืองไทย ทั้งทางด้านเทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม ขณะนี้มีโรงงานที่มีคุณภาพในด้านการจัดการ สิ่งแวดล้อม และสวัสดิการแรงงานกว่า 30 โรงงาน นอกจากนั้นยังมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน มีโรงเรียนอยู่ล้อมรอบนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งประชาชนในเขตพื้นที่ทำอาชีพ รับจ้างเอกชนค้าขายและรับราชการเป็นส่วนใหญ่ และในปัจจุบันกลายมาเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สามารถทำรายได้ให้กับประชาชนในเขตพื้นที่บางกะดี (สำนักงานเทศบาลเมืองบางกะดี, 2563)

อย่างไรก็ตามเมื่อ AI ได้เข้ามาแทรกซึมในนิคมอุตสาหกรรมทำให้บริษัทและเหล่าพนักงาน ต้องมีการเตรียมรับมือกับ AI เนื่องจากสถานการณ์ในปัจจุบันเริ่มมีการส่งเสริมอุตสาหกรรมในประเทศไทยไปในทิศทางบวกจึงเห็นได้ว่าโรงงานอุตสาหกรรมหรือ บริษัทใหม่ ๆ ได้เริ่มมีการปรับเปลี่ยนโดยนำ AI เข้ามาใช้ในนิคมอุตสาหกรรมเพื่อช่วยเหลือในงานทำงานมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น AI มีแนวโน้มที่จะเข้ามาแทนมนุษย์ อย่างแน่นอน และถ้าหากพนักงานไม่คิดที่จะพัฒนาหรือเพิ่มศักยภาพตัวเองซึ่งอาจส่งผลเสียต่อพนักงานในอนาคตข้างหน้า (ไกรสร ถิ่นน้อย, 2549)

ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นคนในเขตที่พื้นที่ปทุมธานีมีความสนใจที่จะศึกษาการเตรียมความพร้อมรับมือกับ AI ของพนักงานรายเดือน ในนิคมอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อมูล เพื่อให้พนักงานตระหนักถึงผลกระทบและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นหลังจากนำ AI เข้ามาใช้ในภาคนิคมอุตสาหกรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมรับมือกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของพนักงานรายเดือน ในนิคมอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของปัญญาประดิษฐ์ (AI) ทำให้พนักงานต้องปรับตัว
3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อการเตรียมตัวรับมือปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของพนักงานรายเดือน ในนิคมอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี

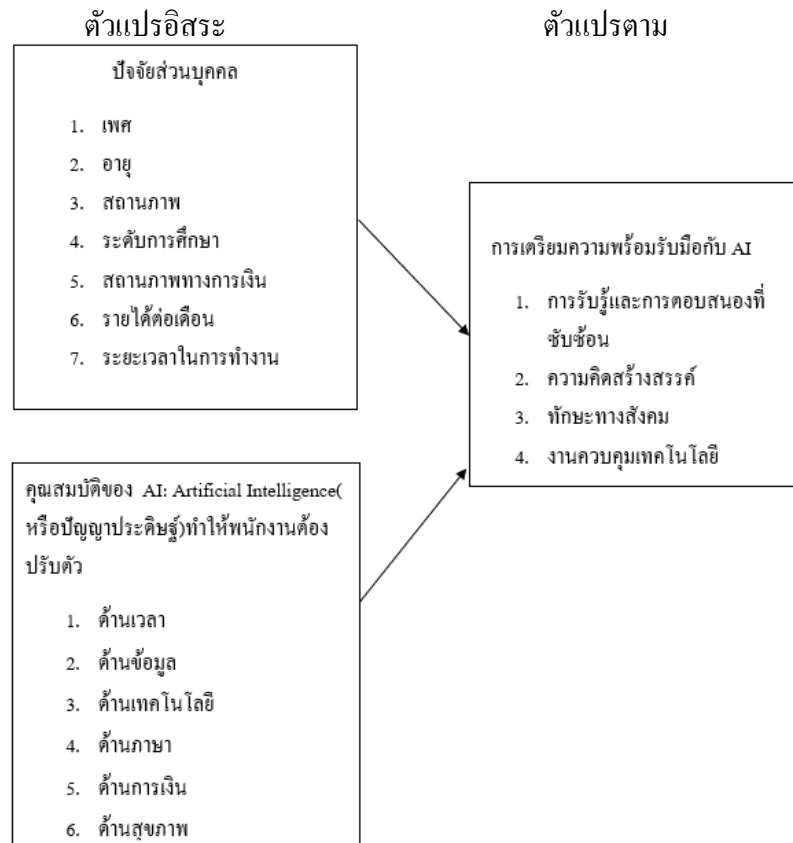
ทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาการเตรียมความพร้อมรับมือกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของพนักงานรายเดือน ในนิคมอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานีผู้วิจัยพบว่ามีแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมพร้อม Mckechine (1966) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมไว้ว่า ความพร้อม หมายถึง ลักษณะที่ผู้กระทำให้ความคล่องตัว หรือกระตือรือร้น ซึ่งมีความตั้งใจในการที่จะทำให้การทำงานนั้นสำเร็จและผ่านไปได้อย่างดี อัญชลี มุละดา (2541) ได้กล่าวเสริมไว้ว่าความพร้อม เป็นสภาพของความเป็นบุคคลที่มีการพร้อมในเรื่องของการความกระตือรือร้น ซึ่งมีความตั้งใจที่จะได้ลงมือทำงาน ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของไมเคิล คอมแจน (theories of motivation) การตื่นตัว (arousal) เป็นภาวะที่บุคคลพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรม สมองพร้อมที่จะทำงาน กล้ามเนื้อพร้อม

จะเคลื่อนไหว ซึ่งองค์กรที่มีพนักงานที่มีความตื่นตัวก็ย่อมส่งผลทำให้การทำงานเสร็จตามเป้าหมายไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เห็นปัญหาของ AI ที่ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวตามแนวคิดของ จารุณี ดวงสุวรรณ(2560) ได้กล่าวถึงความหมายของ AI: Artificial Intelligence (หรือปัญญาประดิษฐ์) ไว้ 2 แบบด้วยกันดังนี้ 1.Artificial(ซึ่งแปลว่าได้ว่า ของเทียมหรือของที่สร้างขึ้นมา) 2. Intelligence (ซึ่งแปลได้ว่า อัจฉริยะ) โดยการนำเอาสองคำนี้มารวมกันซึ่งจะแปลออกมาได้ว่า ความอัจฉริยะเทียมที่สร้างขึ้น ส่วนปรัชญาพล ชูศรี (2562) ได้กล่าวเสริมเกี่ยวกับความหมายของ AI ไว้ว่าเป็นเทคโนโลยีที่สร้างความสามารถให้กับเครื่องจักรหรือคอมพิวเตอร์โดยมีการนำเอาเครื่องมือทางสถิติมาใช้เพื่อมาสร้างซอฟต์แวร์ให้มีปัญญา และความสามารถในการลอกเลียนแบบมนุษย์โดยการ จดจำ แยกแยะ มีเหตุผล และมีความสามารถในการตัดสินใจ ซึ่งในบางกรณีสามารถที่จะเรียนรู้ได้เอง ที่สำคัญสื่อสารกับมนุษย์ได้ ซึ่งสอดคล้องเกี่ยวกับหุ่นยนต์ในภาคอุตสาหกรรมของพัชรพร ลิพพิพัฒน์ไพบูลย์ และ นันทนิตย์ ทองสร โดยนำกรอบความคิดของ Frey และ Osborne (2013) มาประยุกต์ใช้ การศึกษาโอกาสของแรงงานไทยที่เทคโนโลยีสามารถทำแทนได้ โดยใช้สมการถดถอย กำหนดให้ตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยส่วนบุคคลที่เสี่ยงจะถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยี ตามการศึกษาของ Frey และ Osborne (2013) โดยศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวต่อ ลักษณะพื้นฐานของแรงงาน เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สถานภาพทางการเงิน รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการทำงาน โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร 2016 นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมรับมือกับ AI ของพนักงานตามแนวคิดของทรงพันธ์ เจริมประยงค์ (2561) ได้กล่าวถึงลักษณะของงานที่ยังเป็นความท้าทายที่ AI: Artificial Intelligence (หรือปัญญาประดิษฐ์) ยังไม่สามารถทำการเลียนแบบหรือทดแทนมนุษย์ได้ในอีกหนึ่งหรือสองศตวรรษข้างหน้า

กรอบแนวคิดวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย: ในแต่ละช่วงอายุของพนักงานรายเดือนในนิคมอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี จะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการเตรียมตัวรับมือกับ AI

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร: ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นพนักงาน ที่ทำงานในนิคมสวนอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง : เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้นขนาดตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane,

1970) โดยกำหนดค่าระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95% ($Z = 1.96$) และระดับค่าความเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.5 ซึ่งสูตรในการคำนวณที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

$$\text{สูตรคำนวณ } n = \frac{p(1-p)z^2}{e^2}$$

$$n = 384 \text{ คน}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถามสำหรับจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 384 คน โดยมีการแบ่งแบบสอบถามออกเป็นสี่ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1)คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 7 ข้อ 2)คุณสมบัติของ AI ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัว จำนวน 18 ข้อ 3)การเตรียมความพร้อมรับมือกับ AI จำนวน 12 ข้อ (ระดับคะแนน 5) และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล: การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics Analysis) และสถิติ เชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis)

1. สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) เพื่ออธิบายปัจจัยพื้นฐาน โดยนำเสนอใน รูปแบบตาราง ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติเชิงสรุปอ้างอิง ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยการ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (T-test) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA หรือ F-test) หากพบที่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (Multiple Comparison) ด้วยวิธี Least-Significant different (LSD)
3. การประมวลผลข้อมูล ผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดหมวดหมู่ตาม ประเภทของการวัดตัวแปร และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทาง สังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS for Window)

ผลการวิจัย

ผลลัพธ์สามารถอธิบายได้ดังนี้:

1. จากข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (51.7เปอร์เซ็นต์)ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง26-34 ปี(31.6เปอร์เซ็นต์) 41.1เปอร์เซ็นต์ส่วนใหญ่มีสถานภาพ โสด ซึ่งมีวุฒิการศึกษาอยู่ที่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส./อนุปริญญา(41.6 เปอร์เซ็นต์) มีรายได้ต่อเดือนร้อยละ 40.9 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบมีรายได้ 9,000-15,000 บาท นอกจากนี้

ยังพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน (67.6 เปอร์เซ็นต์) ในด้านของระยะเวลาการทำงาน 39.3 เปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แล้วทำงานตั้งแต่ 1-5 ปี(ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1

จำนวนและร้อยละของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางกะปิจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลเพศ,อายุ,สถานภาพ,วุฒิการศึกษา,สถานภาพทางการเงิน,รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (OT),ระยะเวลาการทำงาน (ที่สำคัญ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในนิคมอุตสาหกรรมบางกะปิ	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
-เพศชาย	201	51.7
-อายุระหว่าง 26-34 ปี	123	31.6
-สถานภาพโสด	160	41.1
-วุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส.	162	41.6
อนุปริญญา		
-มีภาระหนี้สิน	263	67.6
-รายได้เฉลี่ย 9,000-15,000 บาท	159	40.9
-ทำงานตั้งแต่ 1-5 ปี	153	39.3

2. พนักงานส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมรับมือกับ AI อยู่ในระดับสูง โดยมีปัจจัยด้านคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ประการ ได้แก่ ด้านการรับรู้และการตอบสนองที่ซับซ้อน เป็นอันดับแรก ค่าเฉลี่ย 3.87 รองลงมาเป็นด้านทักษะทางสังคม ค่าเฉลี่ย 3.72 และด้านความคิดสร้างสรรค์ 3.59 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเตรียมความพร้อมรับมือกับ AI ของพนักงาน ในนิคมอุตสาหกรรมบางกะปิ จังหวัดปทุมธานี

การเตรียมความพร้อมรับมือกับ AI ของพนักงาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
-ด้านการรับรู้และการตอบสนองที่ซับซ้อน	3.87	.691	เห็นด้วยมาก
-ด้านทักษะทางสังคม	3.72	.808	เห็นด้วยมาก
-ด้านความคิดสร้างสรรค์	3.59	.743	เห็นด้วยมาก
-ด้านงานควบคุมเทคโนโลยี	3.04	.904	เห็นด้วยปานกลาง

3. พนักงานส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของ AI ทำให้พนักงานต้องปรับตัว อยู่ในระดับสูงโดยมีปัจจัยด้านคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 5 ประการ ได้แก่ ด้านเวลา เป็นอันดับแรก มีค่าเฉลี่ย 4.18 รองลงมาเป็นด้านข้อมูล มีค่าเฉลี่ย 4.10 ด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ย 4.06 ด้านสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.05 ด้าน และด้านการเงิน ค่าเฉลี่ย 3.80 เรียงตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณสมบัติของ AI ทำให้พนักงานต้องปรับตัว

คุณสมบัติของ AI ทำให้พนักงานต้องปรับตัว	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
-ด้านเวลา	4.18	.755	เห็นด้วยมาก
-ด้านข้อมูล	4.10	.735	เห็นด้วยมาก
-ด้านเทคโนโลยี	4.06	.713	เห็นด้วยมาก
-ด้านสุขภาพ	4.05	.706	เห็นด้วยมาก
-ด้านการเงิน	3.80	.901	เห็นด้วยมาก
-ด้านภาษา	3.28	1.005	เห็นด้วยปานกลาง

4. พนักงานที่มีความคิดเห็นที่ต่างกันระหว่าง เพศ สถานภาพทางการเงิน อายุ วุฒิการศึกษา และรายได้ ที่ต่างกันมีผลกับการเตรียมความพร้อมรับมือกับ AI ซึ่งมีปัจจัยดังนี้ คือ 1) เพศกับด้านงานควบคุมเทคโนโลยีและด้านความคิดสร้างสรรค์ (.019,.031.)ตามลำดับ 2) วุฒิการศึกษากับด้านความคิดสร้างสรรค์และด้านงานควบคุมเทคโนโลยี (.029,.038)ตามลำดับ 3) รายได้กับด้านการรับรู้และการ

ตอบสนองที่ซับซ้อนและด้านความคิดสร้างสรรค์(.012,.016)ตามลำดับ 4)สถานภาพทางการเงินและ
 ด้านงานควบคุมเทคโนโลยี(.024) 5)อายุและด้านความคิดสร้างสรรค์(.003)

ตารางที่ 4

ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเตรียมความพร้อมรับมือกับ AI ของพนักงาน

การเตรียมความพร้อมรับมือกับ AI พนักงาน	t-test ←		F-test →				
	เพศ	สถานภาพ ทางการเงิน	อายุ	สถานภาพ การเงิน	วุฒิ การศึกษา	รายได้	ระยะเวลา ในการทำงาน
-ด้านการรับรู้และ การตอบสนองที่ ซับซ้อน	.452	.515	.634	.559	.173	.012*	.674
-ด้านความคิด สร้างสรรค์	.031*	.319	.003*	.596	.029*	.016*	.487
-ด้านทักษะทาง สังคม	.929	.153	.433	.176	.714	.835	.716
-ด้านงานควบคุม เทคโนโลยี	.019*	.024*	.053	.251	.038*	.185	.945

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายและข้อสรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมรับมือกับปัญญาประดิษฐ์(AI)ของพนักงานรายเดือน ในนิคมอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี สามารถสรุปอภิปรายผลดังต่อไปนี้

จากการศึกษา พบว่า การเตรียมความพร้อมรับมือกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของพนักงานรายเดือนในนิคมอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแล้วอยู่ในระดับที่มาก เนื่องจากพนักงานส่วนใหญ่มีการเพิ่มศักยภาพทางการรับรู้และการตอบสนองที่ซับซ้อน ซึ่งพนักงานมองว่าการตั้งเป้าหมายหรือการวางแผนอนาคตนั้นเป็นการพัฒนาศักยภาพอย่างหนึ่งที่ AI นั้นทำไม่ได้หรือไม่อาจทำได้เท่ากับมนุษย์ในทางการรับรู้และการตอบสนองที่ซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับนิยตสารคดีของทรงพันธ์ เติมประยงค์ (2561) ได้พูดถึงลักษณะของงานที่ยังเป็นความท้าทายที่ AI ยังไม่สามารถทำเลียนแบบหรือทดแทนมนุษย์ได้ในอีกหนึ่งหรือสองศตวรรษข้างหน้า ได้แก่ 1) การรับรู้และการตอบสนองที่ซับซ้อน 2) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ 3) ทักษะทางสังคม 4) งานควบคุมเทคโนโลยี และพบว่าจากการเตรียมความพร้อมรับมือกับ AI ของพนักงานรายเดือน ในนิคมอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี

ด้านของงานควบคุมเทคโนโลยีอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก พนักงานส่วนใหญ่ไม่มั่นใจในทักษะการซ่อมแซมเครื่องจักร ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ อีลอน มัสก์ ขณะที่มักสลับมองว่า การพัฒนา AI ปัจจุบันนั้นก้าวไกลไปมากแล้ว การพัฒนาแบบไม่มีการควบคุมย่อมหมายถึงว่า วันหนึ่ง มันอาจมีความสามารถมากเกินมนุษย์ หนทางในการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์และ AI คือการเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน เป็นเสมือนส่วนผสมระหว่างมนุษย์และเครื่องจักร ที่เรียกกันว่า ไฮบอริก (เป็นซูเปอร์ฮีโร่ที่มีร่างกายเป็นครึ่งมนุษย์ครึ่งจักรกล)

จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายส่วนใหญ่มีทักษะความพร้อมเกี่ยวกับการซ่อมแซมเครื่องจักรมากกว่าผู้หญิง, ในส่วนของอายุระหว่าง 26-34 ปีส่วนมากมีประสบการณ์ในด้านการทำงานมากกว่านักศึกษาจบใหม่, โดยมีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส.มากที่สุด เพราะเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่และพร้อมที่จะเรียนรู้เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ, ในส่วนของสถานภาพทางการเงิน พนักงานที่มีภาระหนี้เงิน ต้องพยายามพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมเพื่อความก้าวหน้าและยังสามารถทำงานเพื่อสร้างรายได้ให้เพียงพอต่อการจ่ายภาระหนี้สิน, และในส่วนของรายได้ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมรับมือกับ ปัญญาประดิษฐ์(AI) ที่แตกต่างกัน เนื่องจากรายได้ระหว่าง 9,000-15,000 บาทเป็นช่วงรายได้ขั้นต่ำ พนักงานจึงต้องเตรียมความพร้อมรับมือกับ AI เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับตัวบุคคลซึ่งส่งผลให้รายได้พัฒนาตามไปด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานของพัชรพร ลิพิตพัฒน์ไพบุลย์ และ นันทนิตย์ ทองสร(2018) เรื่องหุ่นยนต์ในภาคอุตสาหกรรม โดยนำกรอบความคิดของ Frey และ Osborne (2013) ที่ได้มีการพูดถึงโอกาสของแรงงานไทยที่เทคโนโลยีสามารถทำแทนได้ โดยใช้สมการถดถอย กำหนดให้ตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยส่วนบุคคลที่เสี่ยงจะถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยี โดยการศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวต่อ ลักษณะพื้นฐานของแรงงาน เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สถานภาพทางการเงิน รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการทำงาน พบว่าโอกาสแรงงานถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยี มีโอกาสต่ำ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าแรงงานจะไม่ตกงาน เนื่องจากยังมีปัจจัยอื่น เช่น ความต้องการแรงงาน และความสามารถของแรงงาน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรสนับสนุน/ส่งเสริมทางด้านความคิดสร้างสรรค์ให้กับพนักงาน ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบของพนักงานที่ AI ไม่สามารถทำได้
2. ควรมีการจัดฝึกอบรมทางด้านเทคโนโลยีให้กับพนักงาน เพื่อช่วยเพิ่มทักษะความรู้ และความสามารถในการทำงาน แต่ต้องคำนึงถึง เพศ, สถานภาพทางการเงิน, วุฒิการศึกษา เป็นหลัก

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเก็บรวบรวมแค่ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมบางกะดี เพื่อให้ได้ความรู้รอบด้าน ควรมีการเก็บข้อมูลในนิคมอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในภาคอื่น ๆ ด้วย
2. งานวิจัยครั้งนี้มีวิธีการศึกษาในเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ความรู้รอบด้าน ควรมีการศึกษาวิธีการในเชิงคุณภาพไปควบคู่

เอกสารอ้างอิง

ไกรสร ถิ่นน้อย. (2549). การควบคุมการเคลื่อนที่ของหุ่นยนต์เคลื่อนที่อิสระ 5 แกน โดยใช้ชุด

ควบคุม PMAC ADV 400. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จาก www.bangkadi.go.th.

จารุณี ดวงสุวรรณ. (2559, ธันวาคม). เอกสารประกอบการสอน วิชา 344-371 ปริญญาประดิษฐ์ 1.

ภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์.

ทรงพันธ์ เجمประยงค์ (2561, ตุลาคม), มนุษย์กับ AI ใครวิ่งนำ ใครตาม(ออนไลน์)สืบค้นเมื่อวันที่ 11

มีนาคม 2563. จาก <https://web.tcdc.or.th/>.

นายศรัณย์ศิริ คัมภีรานนท์. (2562,เมษายน). AI เทคโนโลยีอนาคตของประเทศไทย. บทความวิชาการ.

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.ฉบับที่ 05.

พัชรพร ลิพิพัฒน์ไพบุลย์ และนันทนิตย์ ทองศรี (มกราคม,2018). หุ่นยนต์ใน ภาคอุตสาหกรรม

(ออนไลน์)สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2563.จาก

https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/Industrial_robots.pdf

สาวิตรี มะเร็งสิทธิ์และคณะ. (2556). การเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ประชาคม

เศรษฐกิจ อาเซียน (AEC)ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานเทศบาลเมืองบางกะดี. (2563). เทศบาลเมืองบางกะดี(ออนไลน์)สืบค้นเมื่อวันที่ 20 เมษายน.

การบริการการแพทยฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพของเทศบาล:
กรณีศึกษาเทศบาลเมือท่าโหลง
The Efficiency of Municipality Emergency Medical Service:
Case Study Thaklong Municipality

พงศัวรรณ แก้วสีตวง¹ / รัชชาติ ทศนัย²

Pongwan Kaewseduang¹ / Rattchart Thatsanai²

¹⁻²สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public administration, Valaya alongkorn rajabhat university under the royal patronage

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้เป็นกรนำเสนอการบริการการแพทยฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพของเทศบาล โดยได้นำแนวคิด ทฤษฎีและวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความคิดเห็นของผู้เขียนมาประกอบเป็นแนวทางในการอธิบาย โดยมีองค์ประกอบดังนี้ 1. ความสำคัญบริการการแพทยฉุกเฉินที่มีคุณภาพ 2. ระบบการแพทยฉุกเฉินกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. ลักษณะการบริการการแพทยฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการให้บริการการแพทยฉุกเฉินที่มีคุณภาพของเทศบาล จะช่วยบรรเทาความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและยังส่งเสริมให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันมนุษย์

คำสำคัญ: การแพทยฉุกเฉิน, การบริการที่มีประสิทธิภาพ

Abstract

The article was present about emergency medical service of municipal government. The concept of related theories and research, as well as the opinions of the authors to guidelines for explaining, The composition is as follows: 1. Quality Emergency Medical Services Priority 2. Emergency medical system with local government 3. Characteristics of emergency medical services available performance. The quality of emergency medical services provided by the municipality will help alleviate loss of life and property of the people and also promote a better quality of life, which is important. in living and human coexistence.

Keywords: emergency medicine, efficient service

บทนำ

การเจ็บป่วยฉุกเฉินเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของโลก เนื่องจากในปัจจุบันมีการเพิ่มขึ้นของอัตราการตาย ของประชากรโลกอันเนื่องมาจากโรคฉุกเฉิน องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้รายงานสาเหตุการตายของประชากรโลก เมื่อปี ค.ศ.2012 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรคหัวใจขาดเลือด ร้อยละ 13.2 รองลงมาคือ โรคหลอดเลือดสมอง และภาวะอุดกั้นทางเดินหายใจ ร้อยละ 11.9 และ 5.6 ส่วนอุบัติเหตุจราจร เป็นสาเหตุการตายในลำดับที่ 9 ร้อยละ 2.2 ของสาเหตุ การตายทั้งหมด (WHO, 2015 : Online) ในขณะที่เดียวกันประเทศไทยก็มีแบบแผนสาเหตุการตายคล้ายคลึงกับ สาเหตุการตายของประชากรโลก กล่าวคือมีสาเหตุการตายจากโรคหลอดเลือดหัวใจมากที่สุด ร้อยละ 15.7 รองลงมา คือ โรคหลอดเลือดสมอง ร้อยละ 11.8 และอุบัติเหตุจราจรร้อยละ 5.7 ของสาเหตุการตายทั้งหมด (World life expectancy, 2015 : Online) ซึ่งผู้ป่วยกลุ่มนี้จัดเป็นผู้ป่วยฉุกเฉินต้องได้รับการรักษาโดยเร็วที่สุด เช่น กรณีโรคหลอดเลือดสมองในระยะเวลามีอาการ (Stroke) จะต้องได้รับการรักษาภายในเวลา 3 ชั่วโมง (สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ, 2558 : Online) ทั้งนี้เพื่อลดการตายและความพิการซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจของบุคคล ครอบครัวและประเทศชาติ

การบริหารจัดการระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินของไทยมีลักษณะแบบรวมศูนย์ และมีการกระจายอำนาจบางส่วนของการจัดการไปยังหน่วยงานกระทรวงสาธารณสุขในส่วนภูมิภาค มีโครงสร้างแบ่งการจัดการเป็น 3 ระดับ คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค (จังหวัด) และระดับท้องถิ่น (ตำบล)

ด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น ๆ เรียกโดยว่า สพล. ให้สถาบันมีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ในกำกับของรัฐมนตรี”

ทั้งนี้ผู้เขียนบทความวิชาการเห็นว่า หน่วยงานภาคท้องถิ่นอย่างเทศบาลนั้นเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการสนับสนุนการให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ของตนเองที่ได้รับผิดชอบ เพราะเนื่องจากเป็นส่วนของภาคการให้บริการที่ใกล้ชิดและพบปะกับประชาชนมากที่สุด ซึ่งทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบมีหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพ ออกมาเป็นรูปแบบต่างๆ เช่น การบริการผู้ป่วยหรือบาดเจ็บที่ดี จนเกิดความประทับใจจากผู้รับบริการ ซึ่งการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศนั้นได้ บุคลากรจะต้องมีความสามารถด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ความสามารถในเรื่องการปฐมพยาบาล เจ้าหน้าที่นั้นจะต้องผ่านการอบรมขั้นพื้นฐานตามหลักเกณฑ์ที่ สาธารณสุขจังหวัดนั้นกำหนดไว้ ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญสนับสนุนในด้านปัจจัยต่างๆ เช่น อุปกรณ์ปฐมพยาบาลต่างๆ โดยผู้เขียนจะนำเสนอใน 3 ประเด็น ดังนี้

ความสำคัญการให้บริการการแพทย์ฉุกเฉินที่มีคุณภาพ

ประเทศไทยพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินด้วยรูปแบบ Anglo-American Model (AAM) โดยระบบการแพทย์ฉุกเฉินในประเทศไทยมีวิวัฒนาการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 จนถึง พ.ศ. 2556 สรุปได้เป็น 4 ยุคดังนี้ 1. ยุคบุกเบิก ก่อน พ.ศ. 2537 ช่วงต้นของยุคนี้เป็นบริการนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาลด้วยอาสาสมัครจากมูลนิธิต่างๆ เช่น มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง บุคลากรทางานด้วยจิตอาสาในการกู้ชีพผู้บาดเจ็บให้การดูแลผู้ป่วยนอกโรงพยาบาล และต่อมาภาครัฐได้เข้ามารับผิดชอบโดยจัดหน่วยบริการ “ศูนย์ส่งกลับโรงพยาบาลตำรวจ” ต่อมา พ.ศ. 2532 กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขได้จัดสร้างอาคาร EMS ที่โรงพยาบาลราชวิถี เพื่อเป็นศูนย์กลางด้านการฝึกอบรม และการบริหารระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในประเทศไทย ต่อมาได้มีการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกรมการแพทย์และกรุงเทพมหานคร มีการแบ่งพื้นที่ในการให้บริการออกเป็น 7 พื้นที่ และมีหมายเลขแจ้งเหตุ 2 หมายเลข คือ 1669 ในส่วนของกรมการแพทย์ และ 1554 ในส่วนของพื้นที่กรุงเทพมหานคร แต่การให้บริการ ยังไม่ทั่วถึง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2536 มีการบรรจุแผนการพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินไว้ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539)

ภาพที่ 1 อาสาสมัครนิธิให้การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บในยุคนุกเบิก
 ที่มา: เพจอาสาสมัครนิธิร่วมกตัญญู

และกระทรวงสาธารณสุขได้รับความช่วยเหลือทางเทคนิคจาก Japan International Cooperation Agency (JICA) ในการจัดตั้งศูนย์อุบัติเหตุ ณ โรงพยาบาลขอนแก่น ซึ่งครอบคลุมการให้บริการช่วยเหลือก่อนถึงโรงพยาบาล ต่อมาสำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร โดยโรงพยาบาลวชิรพยาบาลได้เปิดหน่วยแพทย์กู้ชีพขึ้น เป็นทางการเมื่อเดือนธันวาคม 2537 ให้บริการแก่ผู้บาดเจ็บโดยเน้นอุบัติเหตุจราจรและอุบัติเหตุต่างๆ โดยใช้ชื่อว่า SMART (Surgico-Medical Ambulance and Rescue Team) ยุคถัดมา 2. ยุคต้นแบบ Trauma Care (TC) (พ.ศ. 2537-2547) ได้จัดตั้ง "Trauma Center" ที่จังหวัดขอนแก่น ที่นับเป็นต้นแบบระบบการแพทย์ฉุกเฉินของไทย มีการเพิ่มหน่วยกู้ชีพในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เชื่อมประสานการทำงานกับศูนย์กู้ชีพบนเรลทร ขยายพื้นที่ให้บริการไปยัง เขตภาคกลางบางจังหวัด มีการจัดทำหลักสูตรผลิตบุคลากรทางการแพทย์ฉุกเฉินหลักสูตรแรก และบรรจุแผนงานอุบัติเหตุและงานสาธารณสุขไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ยุคถัดไป 3. ยุคขยายผล Trauma Care (พ.ศ. 2548 - 2551) การให้บริการการแพทย์ฉุกเฉิน ทั้งภายในและภายนอกโรงพยาบาลได้ขยายบริการไปยังส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น อย่างก้าวกระโดด โดยมีชุดปฏิบัติการครอบคลุมบุคลากรทั้ง 4 ระดับ บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มปรากฏ บริการฉุกเฉินด้านอายุรกรรมบางกลุ่มโรคได้เริ่มขึ้น สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติพัฒนาระบบรองรับบริการด้วยความร่วมมือของกระทรวงสาธารณสุข กล่าวได้ว่ามีการขยายบทบาทของรัฐในการพัฒนาระบบมากขึ้น ด้วยจำนวนเงินมากขึ้น แผนพัฒนาและการดำเนินแผนเป็นระบบมากขึ้น 4. ยุคหลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2551 สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.) ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลและพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินของประเทศไทย โดยมุ่งหวัง

ให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการคุ้มครองสิทธิเพื่อเข้าถึงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินอย่างทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพมาตรฐาน องค์ประกอบต่างๆ ของระบบบริการมีความชัดเจนขึ้น ทั้งในด้านกำลังคน ด้านครุภัณฑ์และอุปกรณ์ให้บริการ และด้านเงินอุดหนุนบริการและพัฒนาระบบสนับสนุน ส่งผลให้งานด้านนี้ขยายตัวอย่างต่อเนื่องในทางปริมาณ

ตารางที่ 1 ตารางแนวคิดหลักรูปแบบการแพทย์

องค์ประกอบ	ช่วงเวลา			
	ยุคบุกเบิก	ยุคต้นแบบ Trauma care	ยุคขยายผล Trauma care	ยุคหลังการประกาศใช้ พ.ร.บ. การแพทย์ฉุกเฉิน 2551
ระยะเวลา	ก่อน พ.ศ. 2537	พ.ศ. 2537 - 2547	พ.ศ. 2548 - 2551	พ.ศ. 2551 - ปัจจุบัน
ปลายทาง	สถานพยาบาล	หน่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน	หน่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน/ ศูนย์เฉพาะทาง	หน่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน/ ศูนย์เฉพาะทาง
การเชื่อมต่อองค์กร	ระบบการแพทย์ฉุกเฉินเป็นส่วนหนึ่งของบริการสาธารณสุข	ระบบการแพทย์ฉุกเฉินเป็นส่วนหนึ่งของบริการสาธารณสุข	ระบบการแพทย์ฉุกเฉินเป็นส่วนหนึ่งของบริการสาธารณสุข	ระบบการแพทย์ฉุกเฉินเป็นส่วนหนึ่งของบริการสาธารณสุข
องค์การที่เกี่ยวข้อง	ตำรวจ/ ตำรวจ/ มูลนิธิกู้ภัย	ตำรวจ/ หน่วยงานสาธารณสุข/ มูลนิธิกู้ภัย	ตำรวจ/ หน่วยงานสาธารณสุข/ มูลนิธิกู้ภัย	ตำรวจ/ หน่วยงานสาธารณสุข/ มูลนิธิกู้ภัย
กำลังคนด้านบริการฉุกเฉิน				
บุคลากร	อาสาสมัครกู้ชีพ	ทีมเวชกิจฉุกเฉิน/อาสาสมัครกู้ชีพ	ทีมเวชกิจฉุกเฉิน/พยาบาลเวชศาสตร์ฉุกเฉิน/อาสาสมัครกู้ชีพ	ทีมเวชกิจฉุกเฉิน/พยาบาลเวชศาสตร์ฉุกเฉิน/อาสาสมัครกู้ชีพ
การนำและการอภิบาลระบบ	มูลนิธิ	แพทย์/ หน่วยงานสาธารณสุข ภาครัฐ (รพ.ขอนแก่น/ ศูนย์เรนทร)	แพทย์/ หน่วยงานสาธารณสุข นโยบายเกี่ยวข้อง ผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน	พ.ร.บ. การแพทย์ฉุกเฉินฯ 2551/ สภอ./ สปสช./ อปท./ กทม.
ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ในการบริการ				
1. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย	รถกู้ชีพนูลิณี	รถพยาบาลฉุกเฉิน/ รถมอเตอร์ไซด์/ อาภาคารยาน	รถพยาบาลฉุกเฉิน/ รถมอเตอร์ไซด์/ อาภาคารยาน	รถพยาบาลฉุกเฉิน/ รถมอเตอร์ไซด์/ อาภาคารยาน
2. อุปกรณ์การสื่อสาร	โทรศัพท์ / วิดีโอสาร	โทรศัพท์ / วิดีโอสาร	โทรศัพท์ / วิดีโอสาร	โทรศัพท์ / วิดีโอสาร/ คอมพิวเตอร์
กลไกการคลัง				
- แหล่งทุน	มูลนิธิเป็นหลัก	สปสช./ มูลนิธิ/ ภาคเอกชน	สปสช./ สภอ./ ท้องถิ่น	สภอ./ สปสช./ ท้องถิ่น
ข้อมูลสารสนเทศ				
1. ศูนย์สั่งการ/หมายเลขฉุกเฉิน	ไม่มีศูนย์สั่งการ/ 123/ 191	เริ่มจัดตั้งศูนย์สั่งการ/ 1669/ 1646/ 1554/ จส. 100/ 191/ 199/ 1356	ตั้งศูนย์สั่งการเขต กทม. และจังหวัดใหญ่/ 1669/ 1646/ 1554/ จส.100/ 191/ 199/ 1356	ศูนย์สั่งการทั่วประเทศ (รพ./ สสจ./ อบต./ อปท.) 1669/ 1646/ 1554/ จส. 100/ 191/ 199/ 1356
2. ระบบข้อมูล	ไม่พบหลักฐาน	เริ่มมีฐานข้อมูลในบางโรงพยาบาล	เริ่มมีข้อมูลทั่วประเทศ	มีระบบสารสนเทศ การแพทย์ฉุกเฉิน ITMS และเชื่อมระบบกับ GPS
การให้บริการฉุกเฉิน	บริการก่อนนำส่งโรงพยาบาล (ปฐมพยาบาล ณ จุดเกิดเหตุ/ เคลื่อนย้ายผู้ป่วยเจ็บ/ ผู้ป่วยไปยังสถานพยาบาลด้วยอาสาสมัคร)	บริการก่อนนำส่งโรงพยาบาล/ การดูแลผู้ป่วยเจ็บ/ ผู้ป่วยระหว่างทางการเคลื่อนย้าย/ การดูแลในท้องฉุกเฉิน	บริการก่อนนำส่งโรงพยาบาล/ การดูแลผู้ป่วยเจ็บ/ ผู้ป่วยระหว่างการเคลื่อนย้าย/ การดูแลโดยศูนย์เฉพาะทาง	บริการก่อนนำส่งโรงพยาบาล/ การดูแลผู้ป่วยเจ็บ/ ผู้ป่วยระหว่างการเคลื่อนย้าย/ การดูแลในท้องฉุกเฉิน/ การดูแลโดยศูนย์เฉพาะทาง

ที่มา : วารสารวิชาการสาธารณสุข เรื่อง การศึกษาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินสำหรับผู้สูงอายุ ดำเนินแผนเป็นระบบมากขึ้น ยุคปัจจุบัน 4. ยุคหลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2551 สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.) ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลและพัฒนาการแพทย์ฉุกเฉินของประเทศไทย โดยมุ่งหวังให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการคุ้มครองสิทธิเพื่อเข้าถึงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินอย่างทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพมาตรฐาน องค์ประกอบต่างๆ ของระบบบริการมีความชัดเจนขึ้น ทั้งในด้านกำลังคน ด้านครุภัณฑ์และอุปกรณ์ให้บริการและด้านเงินอุดหนุนบริการและพัฒนา ระบบสนับสนุน ส่งผลให้งานด้านนี้ขยายตัวอย่างต่อเนื่องในทางปริมาณ

ทั้งนี้ผู้เขียนเห็นว่า ตั้งแต่ยุคบุกเบิกจนถึงยุคหลังการประกาศใช้ พ.ร.บ. การแพทย์ฉุกเฉิน 2551 ระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินมีจุดเริ่มต้นจากรากฐานของความคิดอาสาของบุคลากร และได้มีการพัฒนาขึ้นอย่างก้าวกระโดดและต่อเนื่อง จนเริ่มมีระบบขั้นตอนออกมาเป็นรูปธรรมอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งไม่ว่าจะเป็นเกิดความร่วมมือประสานงานหว่างองค์กรต่างๆ ของภาครัฐ เช่น สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ตำรวจ ดับเพลิง มูลนิธิกู้ภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จนเริ่มมีศูนย์สั่งการกลาง"ศูนย์เรนทร" เริ่มมีการพัฒนาต่อยอดความรู้ให้กับบุคลากรจนสามารถผลิตชุดปฏิบัติการเวชกิจฉุกเฉิน และนอกจากนี้มีการแบ่งการทำงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาดูแลรับผิดชอบและดูแลจึงทำให้การบริการการแพทย์ฉุกเฉินให้การบริการที่ครอบคลุมทุกพื้นที่และเริ่มมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการคุ้มครองสิทธิเพื่อเข้าถึงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินอย่างทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพมาตรฐาน

ภาพที่ 2 ภาพทีมกู้ชีพนครรังสิตให้การช่วยเหลือผู้ป่วยหมดสติ

ที่มา: เพจ กู้ชีพ-กู้ภัยเทศบาลนครรังสิต ปทุมธานี

2. ระบบการแพทย์ฉุกเฉินกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความสำคัญของการบริการ การแพทย์ฉุกเฉิน ตามพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2551 ให้นิยาม การแพทย์ฉุกเฉิน หมายความว่า การปฏิบัติการฉุกเฉิน การศึกษา การฝึกอบรม การค้นคว้า และการวิจัยเกี่ยวกับการประเมิน การจัดการ การบำบัดรักษาผู้ป่วยฉุกเฉิน และการป้องกันการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นฉุกเฉิน และได้มีการขยายความเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่า การแพทย์ฉุกเฉิน หมายถึง การปฏิบัติการฉุกเฉิน การศึกษา การฝึกอบรม การค้นคว้า การวิจัย การป้องกันการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นฉุกเฉิน และเกี่ยวกับการประเมิน การจัดการ การบำบัดรักษาผู้ป่วยฉุกเฉินนับแต่การรับรู้ถึงภาวะการเจ็บป่วยฉุกเฉิน จนถึงการดำเนินการให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการบำบัดรักษาให้พ้นภาวะฉุกเฉิน จำแนกเป็นการปฏิบัติการในชุมชน การปฏิบัติการต่อผู้ป่วยฉุกเฉินทั้งนอกโรงพยาบาลและในโรงพยาบาล ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ถูกกำหนดบทบาทและหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2551 มาตรา 33 วรรคสอง บัญญัติไว้ว่า เพื่อส่งเสริมการมีบทบาท ตามความพร้อมและความจำเป็นของประชาชนในท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน สนับสนุนและประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉินในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ โดยอาจได้รับการอุดหนุนจากกองทุน และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 กำหนดให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มี โรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่เรื่องสาธารณสุขและการรักษาพยาบาลเพื่อประโยชน์ของประชาชน ตามบทบาทและหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนด “การแพทย์ฉุกเฉิน” เป็นประเภทหนึ่ง ของการสาธารณสุข และการรักษาพยาบาล และมีการกระจายอำนาจบางส่วนของจัดการไปยังหน่วยงานกระทรวงสาธารณสุขในส่วนภูมิภาค มีโครงสร้างแบ่งการจัดการเป็น 3 ระดับ คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค (จังหวัด) และระดับท้องถิ่น (ตำบล) ดังนี้

ระดับประเทศหรือส่วนกลาง สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติทำหน้าที่ เป็นผู้กำกับดูแล มีเลขานุการสถาบันฯ บริหารจัดการภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงสาธารณสุขร่วมกับคณะกรรมการจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และคณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานและมีผู้แทนจากหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนร่วมเป็นคณะกรรมการ

ภาพที่ 3 ทีมกู้ชีพเทศบาลเมืองท่าโขลง
ที่มา: เพจกู้ชีพเทศบาลเมืองท่าโขลง

3. ลักษณะการบริการการแพทย์ฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพ

ลักษณะการบริการที่มีประสิทธิภาพนั้นจะเกิดจากการทำงานองค์กรนั้นนำแนวคิดหรือทฤษฎีมาปรับใช้และพัฒนา เพื่อให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่ดีด้านการแพทย์ฉุกเฉินนั้น ซึ่งมีลักษณะการบริการที่มีประสิทธิภาพมีแนวคิดดังนี้

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับบริการ มีองค์ประกอบดังนี้

3.1.1 ความหมายของการบริการ มีนักวิชาการได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับ “การให้บริการ” ไว้ดังที่จะนำมากล่าวต่อไปในนี้ สุมนา อยู่โพธิ์ (2544, หน้า 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริการ หมายถึงกิจกรรมที่สร้างคุณประโยชน์หรือความพึงพอใจ ซึ่งได้เสนอเพื่อขายหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นร่วมกับการขายสินค้า นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่นให้ความหมายที่ต่างไปเช่น วัชรภรณ์ สุริยาภิวัฒน์ (2546, หน้า 15) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริการ หมายถึงกิจกรรมที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดขึ้นให้แก่สมาชิกตามความสามารถและหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน โดยอาศัยความต้องการของสมาชิกที่ได้รับบริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางในการดำเนินโครงการในระยะต่อไป พร้อมทั้งให้เกิดความพอใจแก่สมาชิก

จากที่กล่าวมาผู้เขียนสรุปได้ว่า การบริการ คือ การกระทำที่เปี่ยมไปด้วยความช่วยเหลือ หรือการดำเนินการที่สร้างคุณประโยชน์ความพึงพอใจแก่ผู้อื่นในสิ่งที่ไม่มียุติลักษณะเป็นแก่นสาร เช่นปฏิบัติรับใช้การให้ข้อมูล การให้ความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้บริการของหน่วยบริการหน่วยใดหน่วยหนึ่ง เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ หรือความประทับใจ

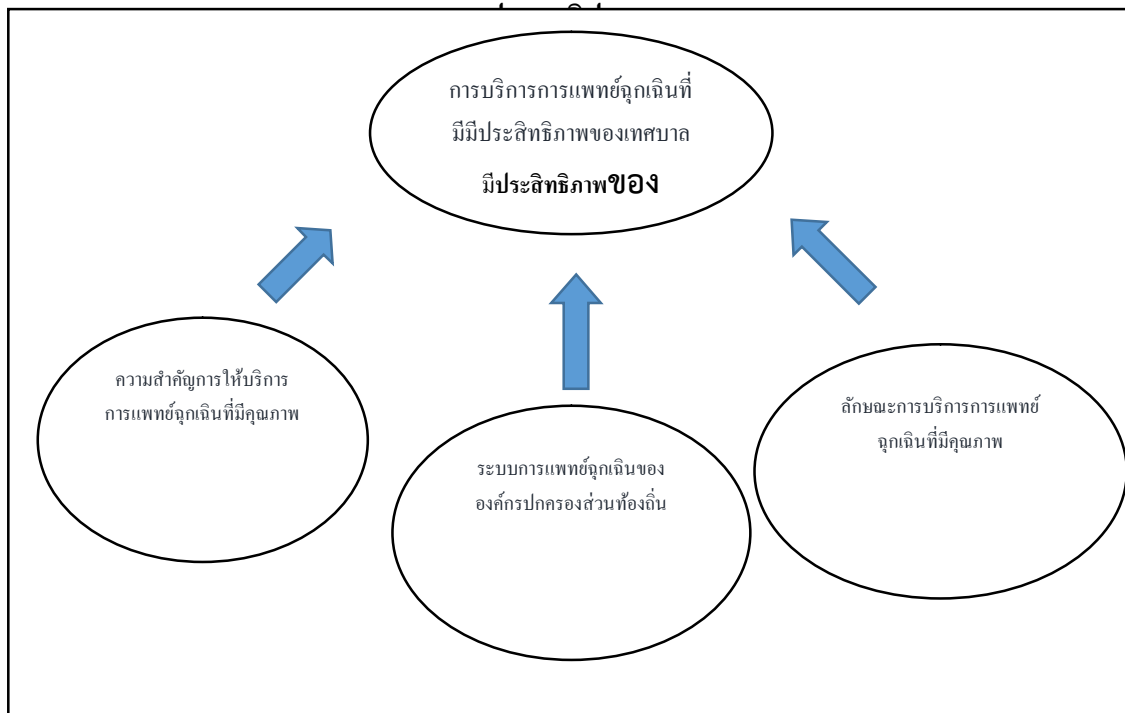
3.1.2 หลักการของการบริการ เพนชานสกีร์ และ โทมัส (Penchansky and Thomas, 1981, pp. 127-140 อ้างถึงในสมใจ ขวัญเลิศ, 2549, หน้า 8) ได้ให้แนวคิดทั่วไปถึงลักษณะการเข้าถึงหรือการใช้บริการในระบบบริการสุขภาพที่เหมาะสมระหว่างผู้ป่วยและระบบของการบริการสุขภาพโดยแบ่งเป็น 5 ลักษณะ คือ 1.ความพอเพียงของบริการที่มีอยู่คือ ความพอเพียงระหว่างการบริการที่มีอยู่กับความต้องการของผู้ป่วย 2.การเข้าถึงแหล่งบริการคือ ความสามารถที่จะใช้แหล่งบริการได้อย่างสะดวกโดยคำนึงถึงลักษณะที่ตั้งของแหล่งบริการและการเดินทางของผู้ใช้บริการ 3.ความเหมาะสมและสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งบริการ 4.ความสามารถของผู้ป่วยในการที่จะเสียค่าใช้จ่ายสำหรับบริการ 5.การยอมรับคุณภาพของการบริการซึ่งในนี้รวมถึงการยอมรับลักษณะของผู้ให้บริการด้วย

จากที่กล่าวมาผู้เขียนสรุปได้ว่า หลักการเกี่ยวกับการบริการเป็นกระบวนการของการปฏิบัติตนเพื่อผู้อื่น ผู้ที่จะให้การบริการจึงควรมีคุณสมบัติที่สามารถอำนวยความสะดวก และทำคุณเพื่อผู้อื่นอย่างมีความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะการบริการด้านสุขภาพ เพราะเป็นสิ่งที่ยกถึงประสิทธิภาพของใช้บริการ และความพึงพอใจของผู้ป่วย

3.1.3 การบริการที่มีคุณภาพ โดยมีนักวิชาการให้ความเห็นหลายท่าน เช่น เพ็ญจันทร์ แสนประสาน (2542, หน้า 13) กล่าวว่า คุณภาพบริการ หมายถึง การที่ผู้ให้บริการทำให้ผู้ใช้บริการได้รับความพึงพอใจ เป็นบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ตลอดจนขั้นตอนของบริการนั้น และภายหลังบริการด้วย ทั้งนี้ต้องตอบสนองต่อความต้องการเบื้องต้นและความคาดหวังของผู้ใช้บริการ ซึ่งจะมีผลทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจในการบริการ นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการ วิระพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ (2543, หน้า 27) กล่าวว่า คุณภาพบริการ หมายถึง ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ หรือระดับของความสามารถของบริการที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ หรือระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้รับบริการแล้ว

จากที่กล่าวมาผู้เขียนสรุปได้ว่า ลักษณะการบริการที่มีคุณภาพนั้นจะต้องมีการบริการที่ดี เริ่มต้นจากหน่วยงานองค์กรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานและมีอหิชาติดีในการบริการกับผู้ใช้บริการ ซึ่งจะสอดคล้องกับ ข้อ 3.1.3 การบริการที่มีคุณภาพ “เพ็ญจันทร์ แสนประสาน (2542, หน้า 13) กล่าวว่า คุณภาพบริการ หมายถึง การที่ผู้ให้บริการทำให้ผู้ใช้บริการได้รับความพึงพอใจ เป็นบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ตลอดจนขั้นตอนของบริการนั้น และภายหลังบริการด้วย ทั้งนี้ต้องตอบสนองต่อความต้องการเบื้องต้นและความคาดหวังของผู้ใช้บริการ ซึ่งจะมีผลทำให้ผู้ใช้บริการเกิด

ความพึงพอใจในการบริการ” มีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ใช้เวลาไม่นาน รถพยาบาลมาถึงจุดเกิดเหตุ

ภาพที่ 4 มโนทัศน์การบริการการแพทย์ฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพของเทศบาล
ที่มา : ผู้เขียนบทความ

สรุปและอภิปรายผล

จากที่กล่าวมาผู้เขียนสามารถสรุปและอภิปรายการบริการการแพทย์ฉุกเฉินที่มีคุณภาพได้ดังภาพ ซึ่งเป็นมโนทัศน์ของการให้บริการที่ดีการแพทย์ฉุกเฉินที่มีคุณภาพ โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้ การบริการการแพทย์ฉุกเฉินนั้น ได้มีการเกิดขึ้นโดยการบุคคลากรที่มีจิตอาสาซึ่งก่อตั้งเป็นมูลนิธิกุ๊กกี้ย ซึ่งในยุคนั้นเป็นช่วงยุคบุกเบิกจะทำให้การบริการนั้น ไม่เต็มประสิทธิภาพ จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข จัดตั้งสถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน (สพฉ.) ขึ้นมาเพื่อตอบสนองการบริการได้ทันทั่วทั้งที่ นอกจากนี้ระบบการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังมีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างหนึ่ง ซึ่งหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นคือการจัดบริการรับส่งผู้ป่วยบาดเจ็บ ของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และยังมีหน้าที่พัฒนาความรู้กับ

บุคลากรของตนเอง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและยังต้องศึกษาวิจัยค้นคว้าและให้ความรู้วิธีป้องกันภัยจากโรคต่างๆ หรือการให้บริการท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการออกหน่วย เติ้นท์บริการต่างๆ หรือลงพื้นที่ชุมชน พื้นที่ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการแพทย์ฉุกเฉินมากขึ้นและยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ การบริการการแพทย์ที่มีประสิทธิภาพของเทศบาลจะมีคุณภาพจริงนั้นเทศบาลจำเป็นต้องให้บริการประชาชน โดยให้ความสำคัญกับการบริการที่เต็มใจ ไม่เลือกปฏิบัติกับผู้ใช้บริการ มีอรรถยาศัยดี ให้บริการถูกต้องตามหลักขั้นตอนการแพทย์ฉุกเฉินตามมาตรฐานสากล มีความรวดเร็วในการบริการมาถึงในที่เกิดเหตุ และที่สำคัญจะต้องมีความรู้ความสามารถในการปฐมพยาบาล การบริการการแพทย์ฉุกเฉินที่มีคุณภาพ ดังนั้นการบริการการแพทย์ฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพของเทศบาลจะขาดองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งไปไม่ได้ตามภาพโนทัศน์ที่กล่าวไว้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- World Health Organization. (10 August 2015). *The Top 10 Cause of Death*. เข้าถึงได้จาก . Available [http : //www.who.int /mediacentre/factsheets/fs310/en/index4.html](http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs310/en/index4.html).
- World life expectancy. (10 August 2015). *Thailand Health Profile 2015*. เข้าถึงได้จาก Available: [//www.worldlifeexpectancy.com](http://www.worldlifeexpectancy.com)
- จารุวรรณ ธาดาเดช. (7 เมษายน 2542). เข้าถึงได้จาก วิกิพัฒนาการระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในประเทศไทย: <https://www.niems.go.th/1/Ebook/Detail/1112?group=28>
- นิชชาภัทร ชันสาคร. (2542). *การศึกษาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินสำหรับผู้สูงอายุ*. กรุงเทพมหานคร: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระครูถาวรกาญจนกิตติ์ (วิชยง จิตติชัย). (2557). *ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของ. กาญจนบุรี*.
- วัชรภรณ์ สุริยาภิวัฒน์. (2546). *วิจัยธุรกิจยุคใหม่*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ. (สิงหาคม 10 2558). *สพฉ.ห่วงผู้ป่วยฉุกเฉินโรคหลอดเลือดสมอง*. เข้าถึงได้จาก [//www.niems.go.th/View/ContentDetails.aspx](http://www.niems.go.th/View/ContentDetails.aspx).
- สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ. (16 มีนาคม 2563). เข้าถึงได้จาก พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน 2551: <https://www.niems.go.th/1/SubWebsite/?id=38>.

สมใจ ขวัญเลิศ. (2549). ความพึงพอใจของผู้ป่วยโรคมะเร็งต่อการบริการของฝ่ายโภชนาการ ศูนย์
มะเร็งชลบุรี. ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (10 พฤศจิกายน 2563). เข้าถึงได้จาก พระราชบัญญัติกำหนดแผนและ
ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542: <http://wiki.kpi.ac.th/>.

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดปทุมธานี. (15 กุมภาพันธ์ 2562). เข้าถึงได้จาก
<http://pte.disaster.go.th/>: http://pte.disaster.go.th/cmsdetail.pathum-6-63/31713/inner_1995/3218.1.

สุมนา อยู่โพธิ์. (2554). *ตลาดบริการ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ที่มีต่อนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
The Impact Situation of Covid-19 on the Students of Valayaalongkorn Rajabhat
University under the Royal Patronage in Pathumthani

กัญยารัตน์ พวงย้อย¹/ บุญอนันต์ บุญสนธิ²

Kanyarut Paungyoy / Boonanan Boonsonth

^{1,2}สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University

บทคัดย่อ

จากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease-2019: COVID-19) ที่ได้มีการระบาดเมื่อปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 และได้มีการแพร่ระบาดไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยมีผู้ติดเชื้อถึง 213 ประเทศ มีผู้ติดเชื้อ 40,610,286 คนทั่วโลก และเสียชีวิต 1,122,193 คนทั่วโลก ส่วนประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อ 3,700 คน และเสียชีวิต 59 คน ณ วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ซึ่งผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวที่มีต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ครอบคลุม การเรียน ส่งผลให้นักศึกษาใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว และด้านการเรียน ส่วนแนวทางการช่วยเหลือและเยียวยาของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การลดค่าเล่าเรียน 10 เปอร์เซ็นต์ และการให้หน้ากากอนามัยและแอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อโรค รวมถึงมีการปรับระบบการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์

คำสำคัญ: COVID-19, การระบาด, ผลกระทบจากสถานการณ์ Covid-19

Abstract

From a situation of the spread of Coronavirus Disease 2019 or COVID-19 that first identified at the end of December 2019 in Wuhan, China and then has spread into many countries around the globe, the COVID-19 has affected people around the world, as of 20 October 2020, there were the infected patients by 213 countries, 40,610,286 infected patients worldwide and 1,122,193 deaths worldwide. For Thailand, there were 3,700 infected patients and 59 deaths. Because of this pandemic situation, it also impacted on the students of Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage (VRU) in Pathum Thani Province by the 3 side effects as economy, family and education. In the matter of COVID-19 aiding and remedy, VRU treated students with the 10 percent of an education fee reducing, the face mask and sterilized alcohol distribution including the online teaching adjustment.

Keywords: Covid-19, spread, the effects from Covid-19 situation

บทนำ

จากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease-2019: COVID-19) ที่ได้มีการระบาดเมื่อปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 โดยพบผู้ป่วยรายแรกในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน และได้มีการแพร่ระบาดไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกอย่างรวดเร็ว เป็นไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีผลกระทบรุนแรงทั่วโลก ดังจะเห็นได้จากตารางแสดงการติดเชื้อของประเทศต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1

สถานการณ์ COVID-19 ทั่วโลก 213 ประเทศ 2 เขตบริหารพิเศษ 2 เรือสำราญ

สถานการณ์ COVID-19 ทั่วโลก 213 ประเทศ 2 เขตบริหารพิเศษ 2 เรือสำราญ									
Confirmed 40,610,286 +314,065		Severe 72,618 +582 (0.2%)		Recovered 30,334,284 +225,949 (74.7%)		Deaths 1,122,193 +3,830 (2.8%)			
PLACES	CONFIRMED	NEW CASES	DEATHS	ACTIVE CASES	PLACES	CONFIRMED	NEW CASES	DEATHS	ACTIVE CASES
1 USA	8,447,242	49,141	225,171(397)	2,727,553	11 UK	741,212	18,804	43,726(80)	N/A
2 India	7,594,284	46,046	115,235(593)	748,670	12 South Africa	705,254	1,461	18,492(21)	51,505
3 Brazil	5,251,127	15,783	154,226(321)	415,242	13 Iran	534,631	4,251	30,712(337)	72,559
4 Russia	1,415,316	15,982	24,366(179)	315,046	14 Chile	493,305	1,545	13,676(41)	14,608
5 Spain	1,015,795	12,214	33,992(73)	N/A	15 Iraq	430,678	4,044	10,317(63)	56,829
6 Argentina	989,680	0	26,267	159,448	16 Italy	423,578	9,338	36,616(73)	134,003
7 Colombia	965,883	6,311	29,102(132)	68,820	17 Bangladesh	390,206	1,637	5,681(21)	78,926
8 France	910,277	13,243	33,623(146)	770,719	18 Germany	373,821	6,840	9,896(30)	69,125
9 Peru	868,675	0	33,759	55,137	19 Indonesia	365,240	3,373	12,617(106)	63,380
10 Mexico	851,227	4,119	86,167(108)	146,024	20 Philippines	359,169	2,638	6,675(26)	42,191
144. Thailand 3,700 (+9) cases 59 Death					(ข้อมูล ณ 20 ตุลาคม 2563 เวลา 07.00 น.) ที่มา : worldometers				

ที่มา : กระทรวงสาธารณสุข

จากตารางข้างต้นพบว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทั่วโลกมีประเทศที่ติดเชื้อ COVID-19 ทั้งหมด 213 ประเทศ มีจำนวนผู้ติดเชื้อ 40,610,286 คนทั่วโลก และมีอาการรุนแรง 72,618 คนทั่วโลก รักษาหาย 30,334,284 คนทั่วโลก และผู้เสียชีวิต 1,122,193 คนทั่วโลก ประเทศที่มีผู้ติดเชื้อมากที่สุดคือ ประเทศสหรัฐอเมริกา 8,447,242 คน แม้กระทั่งในประเทศไทยก็ยังมีผู้ติดเชื้อกว่าอีก 3,700 คนนอกจากนี้ยังมีผู้เสียชีวิตจากสถานการณ์ COVID-19 จำนวน 59 คน ซึ่งประเทศไทยติดลำดับที่ 144 ของประเทศทั่วโลก (กระทรวงสาธารณสุข, 2563) เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562 องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ออกมาประกาศเตือนการระบาดของโรคปอดอักเสบที่ไม่ทราบสาเหตุในเมืองอู่ฮั่นมณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐ

ประชาชนจีน พบผู้ป่วยจำนวน 27 ราย โดยผู้ป่วย 7 ราย มีอาการรุนแรง ผู้ป่วยทั้งหมดมีความเกี่ยวข้องกับตลาดอาหารทะเลฮั่วหนาน ซึ่งนอกจากอาหารทะเลแล้วตลาดแห่งนี้ยังขายสัตว์ป่าอีกด้วย ต่อมาจีนได้ประกาศปิดตลาดดังกล่าว เนื่องจากคาดว่าเป็นต้นเหตุของการระบาดของโรคปอดอักเสบปริศนานี้ ในวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2563 จีนได้ประกาศพบผู้ป่วยเพิ่มเป็น 59 ราย และมีอาการรุนแรงรวม 7 ราย มีผู้สัมผัสที่อยู่ในระหว่างการติดตามอาการอีก 163 ราย โดยไม่มีรายงานผู้เสียชีวิตและไม่พบการแพร่จากคนสู่คน ในวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2563 จีนประกาศเชื้อสาเหตุนี้ว่าเป็นเชื้อไวรัสโคโรนา ซึ่งแยกได้จากผู้ป่วยและศึกษาลักษณะของไวรัสภายใต้กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน พบว่ามีลักษณะเหมือนเชื้อโคโรนา วันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2563 พบผู้เสียชีวิตรายแรกจากการติดเชื้อนี้ เป็นชายชาวฮั่นวัย 61 ปี ทางการศึกษาจีนได้ประกาศปิดเมืองอู่ฮั่น วันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2563 เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรค และจำกัดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (Chen Wang, Peter W Horby, Frederick G Hayden & George F Gao, 2020)

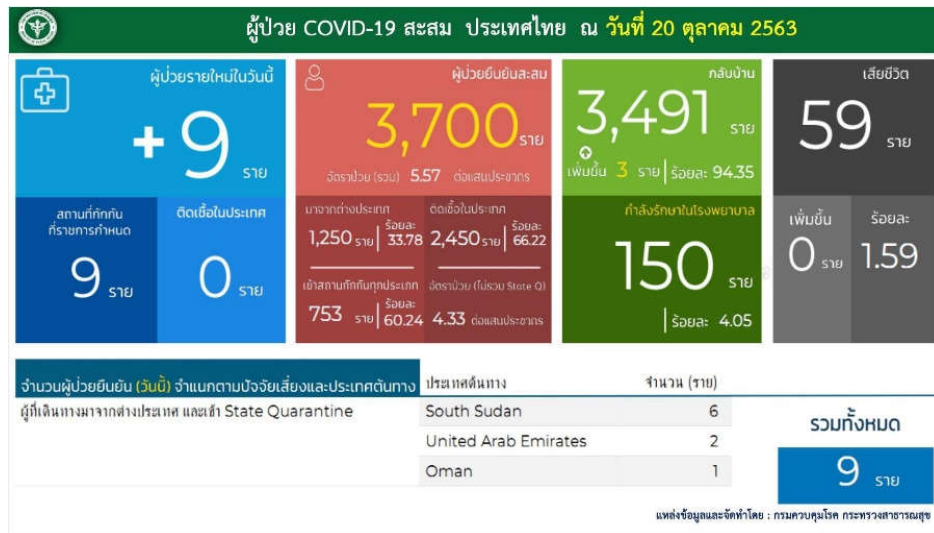
ผลกระทบการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในประเทศไทย อาจกลายเป็นโรคประจำถิ่นที่จะอยู่กับเราไปตลอดเช่นเดียวกับไข้เลือดออก และประชาชนต้องเรียนรู้ที่จะอยู่กับโรคนี้ โดยรูปแบบการใช้ชีวิตประจำวันบางอย่างจะเปลี่ยนไป เพราะมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมทำให้เกิดฐานวิถีชีวิตใหม่

ซึ่งนอกจากนี้ประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีสภาพอากาศร้อน และประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่ง ที่มีผู้ติดเชื้อไม่ต่างจากประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก ดังจะเห็นได้จากตารางผู้ติดเชื้อการแพร่ระบาดของ COVID-19 ในประเทศไทย

ชื่อตาราง สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในประเทศไทย

ตารางที่ 1

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในประเทศไทย ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2563

ที่มา : กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

จากตารางข้างต้นพบว่าจำนวนผู้ติดเชื้อในประเทศไทยของ ไทย ทั้งหมด 3,700 รักษาหาย

3,400 ราย และเสียชีวิต 59 ราย (กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง โดยเฉพาะผลกระทบด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการปิดเมืองหรือการยกเลิกกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ รวมทั้งจากพฤติกรรมปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสจนกลายเป็นฐานวิถีชีวิตใหม่หรือความปกติใหม่ (New normal) ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการผลิต การค้าปลีก การค้าระหว่างประเทศและการขนส่ง และส่งผลต่อการจ้างงาน โดยมีแรงงานจำนวนมากที่ต้องว่างงานอย่างฉับพลัน รัฐบาลจึงออกนโยบายมาตรการเยียวยาเพื่อช่วยเหลือประชาชนและผู้ประกอบการ แต่ยังมีประชาชนบางกลุ่มที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยาหรือได้รับการช่วยเหลืออย่างไม่ทั่วถึง เช่น นักศึกษาพนักงานชั่วคราว (Part-time) ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 (สมชัย จิตสุชน, 2563) จากสถานการณ์ COVID-19 ผลกระทบที่กระทบต่อประชาชนในวงกว้าง มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเรียน ด้านครอบครัว ด้านสังคม และด้านการท่องเที่ยว ซึ่งในบทความนี้ผู้เขียนได้ศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ที่กระทบต่อนักศึกษา โดยตรง 3 ด้าน ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ มีผู้มีรายได้น้อยลงหลังเกิดการระบาดร้อยละ 73.2 โดยในจำนวนนี้ร้อยละ 39.9 มีรายได้น้อยลงมากกว่าครึ่งหนึ่ง อีกทั้งหากไม่นับกลุ่มข้าราชการและพนักงานของรัฐ พบว่าร้อยละ 16.2 กลายเป็นคนว่างงาน ในขณะที่ร้อยละ 1.7 ออกจากกำลังแรงงาน และเมื่อรวมกันคิดเป็นร้อยละ 17.9 ของแรงงานที่เคยมีงานทำก่อนการระบาด ซึ่งหากคิดเป็นจำนวนคนที่จะได้กว่า 6 ล้านคน โดยในกลุ่มนี้พบว่า แรงงานรับจ้างทั่วไป หรือที่ทำงานแบบไม่ประจำตงานมากที่สุด (สมชัย จิตสุชน,2563)

ด้านการเรียน ได้รับผลกระทบซ้ำเติมจากการเรียนออนไลน์ และปัญหาหลัก ๆ คือ ค่าใช้จ่ายที่มีเพิ่มมากขึ้น ทั้งค่าบริการอินเทอร์เน็ตรายเดือน ค่าไฟที่สูงขึ้น การเข้าถึงอุปกรณ์การเรียนออนไลน์ เช่น สัญญาณอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์และแท็บเล็ต สำหรับนักศึกษาที่มีข้อจำกัด นักศึกษาบางคนที่ไม่มียุกรณ์การเรียนออนไลน์ ทำให้ไม่สามารถเรียนได้ จึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นในการซื้อใช้เรียนออนไลน์ และยังเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายแก่ผู้ปกครอง (ศิริพรรณ รัตนะอาพร,2563)

ด้านครอบครัว เนื่องจากสถานประกอบการปิดหรือหยุดดำเนินการ ห้างร้าน ตลาดนัดปิดตามมาตรการของรัฐ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ เช่น หาบเร่แผงลอย แท็กซี่ วินมอเตอร์ไซค์ มีจำนวนลูกค้าลดลง เกษตรกรรายได้น้อยลงเพราะผู้ซื้อน้อยลง ทำให้รายได้ของครอบครัวลดลง บางครอบครัวที่มีเด็กเล็ก ไม่สามารถหาผู้ดูแลที่สามารรถไว้ใจได้ คนในครอบครัวจำเป็นต้องออกจากงาน ทำให้ครอบครัวต้องสูญเสียรายได้ไปอีกหนึ่งช่องทาง จึงทำให้ไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอต่อคนในครอบครัว (สมชัย จิตสุชน,2563)

จากผลกระทบทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวที่ส่งผลกระทบต่อนักศึกษาราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี มีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ มีนักศึกษาทั้งสิ้นจำนวน 5,551 คน ข้อมูล ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2563 ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่มีต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 มีผลกระทบทางด้านบวกและผลกระทบทางด้านลบ ดังนี้

ผลกระทบทางด้านบวก ทั้งนี้รัฐบาลได้มีนโยบายและมาตรการครอบคลุมและช่วยเหลือประชาชนในหลาย ๆ ภาคส่วน ทั้งข้าราชการ พนักงานบริษัท กลุ่มผู้ใช้แรงงาน รวมทั้งผู้ประกอบการ และรัฐบาลได้มีมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและเยียวยา ในการคืนค่าธรรมเนียมการศึกษา 10% และผ่อนผันการชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา นักศึกษาสามารถฝึก

ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาได้ใน 6 เดือน และนักศึกษาสามารถผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาได้เป็น 3 งวด และประกันการติดเชื้อ COVID-19 สำหรับนักศึกษาให้มีสิทธิ์ได้รับเงินช่วยเหลือเป็นค่ารักษาพยาบาลเพิ่มเติมจำนวน 50,000 บาท แต่ในการเรียนออนไลน์นักศึกษาสามารถอยู่พื้นที่ใดก็ได้ในการเรียนออนไลน์ และในการเรียนออนไลน์ยังทำให้นักศึกษาประหยัดค่าเดินทางสำหรับนักศึกษาที่ไม่ได้อยู่หอพัก อีกทั้งยังประหยัดค่าหอไปอีกครั้งหนึ่ง ในการเรียนออนไลน์นักศึกษาสามารถจัดสรรเวลาในการเรียนรู้ได้อีกด้วย

ผลกระทบทางด้านลบ การจัดการเรียนการสอน ส่งผลกระทบต่ออย่างยิ่งกับนักศึกษา โดยนักศึกษาต้องหยุดเรียนตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 จนถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 ทำให้นักศึกษาไม่ได้เรียนเป็นเวลาถึงหนึ่งในสามของปีการศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้กำหนดนโยบายที่จะยกเลิกวันหยุดเพื่อชดเชยเวลาเรียนที่หายไปของนักศึกษา แต่การขาดเรียนสะสมก็ย่อมส่งผลกระทบต่อตัวนักศึกษาระยะยาว ซึ่งนักศึกษาต่างได้รับผลกระทบหลายด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจที่สืบเนื่องมาจากการที่ผู้ประกอบการได้รับผลกระทบ ด้านการเรียนการสอนที่มีการปรับการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์ ทั้งการสอนสดที่นักศึกษาสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนได้ทันที ก็เห็นหน้าเห็นตาได้ตอบสอบถามคุยกันได้ และการสอนแบบวิดีโอที่ผู้สอนสามารถอัดล่วงหน้าและนักศึกษาสามารถมาติดตามภายหลังสำหรับนักศึกษาที่มีข้อจำกัดเรื่องการเรียนการสอนออนไลน์แบบสด ระบบการเก็บคะแนนและตัดเกรดจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง ลดสัดส่วนของคะแนนจากงานกลุ่มที่มีความจำเป็นจะต้องทำงานร่วมกันหรือทำร่วมกันได้ผ่านทางออนไลน์ด้วยเครื่องมือทันสมัยต่าง ๆ เช่น กูเกิล ไดรฟ์ เป็นต้น ทางมหาวิทยาลัยเริ่มพิจารณาถึงการเลื่อนการสอบหรือเปลี่ยนการสอบเป็นระบบออนไลน์เพื่อลดความเสี่ยงในการชุมนุมกันของนักศึกษาในวันสอบ รวมไปถึงการเลื่อนการรับปริญญาด้วยการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในสังคมไทยจากการเรียนออนไลน์ส่งผลให้นักศึกษามีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เช่น ค่าบริการอินเทอร์เน็ต และค่าไฟ นอกจากนี้ยังพบว่ามียุทธศาสตร์งานไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบ เช่น นักศึกษาที่มีการหางานหรือหารายได้ระหว่างเรียน โดยรัฐบาลได้มีมาตรการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 เช่น การขอรับค่าประกันไฟฟ้า มาตรการรับเงินเยียวยา 5,000 บาทต่อเดือนต่อเนื่องเป็นเวลา 3 เดือน เป็นต้น แม้ว่ารัฐบาลได้มีนโยบายและมาตรการครอบคลุมและช่วยเหลือประชาชนในหลาย ๆ ภาคส่วน แต่ก็ยังมีกลุ่มที่ไม่ได้มีมาตรการช่วยเหลือโดยตรงอยู่ เช่น อาชีพอิสระบางกลุ่ม นักศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีการหารายได้ระหว่างเรียน และนักศึกษาที่ทำงานช่วยแบ่งเบาภาระของคนในครอบครัว จึงทำให้นักศึกษาได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค

COVID-19 เป็นต้น ในบทความนี้ผู้เขียนได้ใช้แนวคิดทฤษฎีหลักๆ ในการอธิบายถึงผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 ที่มีต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี โดยมี 2 แนวคิดทฤษฎีหลัก ๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีวิทยาการระบาด
2. แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบ
3. แนวคิดทฤษฎีการปรับตัว

1. ทฤษฎีวิทยาการระบาด

แพทย์ชาวกรีก ฮิปโปเครติส (Hippocrates) ได้อธิบายว่าปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพและความเจ็บป่วยของประชากร และเป็นพื้นฐานและตรรกะที่ทำให้เกิดแนวคิดความสนใจในสาธารณสุขและเวชศาสตร์ป้องกัน สาขาวิชานี้วิธีที่สำคัญพื้นฐานของงานวิจัยด้านสาธารณสุข และเกี่ยวข้องกับเวชศาสตร์อิงหลักฐาน (Evidence-based medicine) ในการหาปัจจัยเสี่ยงของโรคและประเมินวิธีการรักษาที่เหมาะสมที่สุด งานของนักวิทยาการระบาดที่เกี่ยวข้องกับโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ มีขอบเขตตั้งแต่การสืบค้นการระบาดของโรค (Outbreak investigation) ไปจนถึงการออกแบบการศึกษา การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ รวมทั้งการพัฒนาแบบจำลองทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและการเตรียมผลการวิจัยเพื่อเสนอผลการวิจัย นักวิทยาการระบาดอาจอาศัยระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์หลายอย่างเช่นชีววิทยาในการทำความเข้าใจการดำเนินโรค และระเบียบวิธีทางสังคมศาสตร์ เช่น สังคมศาสตร์และปรัชญาเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจปัจจัยเชิงใกล้เคียงและไกล (Changing Concepts: Background to Epidemiology" (PDF). Duncan & Associates)

อวิเซนนา (Avicenna) เป็น "บิดาของการแพทย์แผนใหม่" ที่ได้พบการติดต่อกันได้ของวันโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการกระจายของโรคผ่านทางน้ำและดิน อวิเซนนายังกล่าวด้วยว่าสารคัดหลั่งจากร่างกายนั้นปนเปื้อนด้วยเชื้อที่เขาเรียกว่า foul foreign earthly bodies ที่จะก่อให้เกิดการติดเชื้อ เขาได้เสนอวิธีการกักกัน (quarantine) เพื่อจำกัดการแพร่โรคติดต่อ และเขายังใช้วิธีการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง และเสนอแนวคิดของกลุ่มอาการในการวินิจฉัยโรคเฉพาะ Goodman, Lenn Evan (2003)

จิโรลาโม ฟราคัสโตโร (Girolamo Fracastoro) เป็นคนแรกที่เสนอทฤษฎีที่ว่าอนุภาคขนาดเล็กที่มองไม่เห็นซึ่งก่อให้เกิดโรคนั้นเป็นอนุภาคที่มีชีวิต อนุภาคเหล่านี้เชื่อว่าสามารถกระจายได้ในอากาศ แบ่งตัวเพิ่ม และถูกทำลายได้ด้วยไฟ ข้อความดังกล่าวเป็นการปฏิเสธทฤษฎีของกาลิเลโอที่กล่าวว่าคนเราเจ็บป่วยเพราะมีแก๊สพิษอยู่ในร่างกาย ใน ค.ศ. 1543 เขาได้แต่งตำรา

De contagione et contagiosis morbis ซึ่งเป็นครั้งแรกที่รณรงค์การรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลและสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันโรค การพัฒนากล้องจุลทรรศน์กำลังขยายสูงของ อันโทนี ฟาน ลิวเวนเฮค (Antonie van Leeuwenhoek) ในปี ค.ศ. 1675 ช่วยสนับสนุนหลักฐานของอนุภาคเล็กๆ ที่มีชีวิตกับทฤษฎีเชื้อก่อโรค

พี. เอ. ซไคส์เนอร์ (P. A. Schleisner) แพทย์ชาวเดนมาร์ก ผู้บุกเบิกทางวิทยาการระบาดคนสำคัญคนหนึ่ง ซึ่งทำงานเกี่ยวกับการป้องกันการระบาดของบาดทะยักในเด็กแรกเกิด (tetanus neonatorum) บนเกาะเวสต์แมนนา (Vestmanna Islands) ประเทศไอซ์แลนด์ในปี ค.ศ. 1849 และยังมีแพทย์ชาวฮังการีชื่อว่า อิกนาซ เซมเมลไวส์ (Ignaz Semmelweis) ซึ่งลดจำนวนการตายของทารกในโรงพยาบาลเวียนนาในปี ค.ศ. 1847 โดยการเริ่มทากระบวนการฆ่าเชื้อ การค้นพบของเขาได้ถูกตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1850 แต่งานของเขาก็ถูกละเลยในเวลาต่อมา เพราะไม่มีการใช้กระบวนการฆ่าเชื้ออย่างแพร่หลายจนกระทั่งศัลยแพทย์ชาวอังกฤษ โจเซฟ ลิสเตอร์ (Joseph Lister) ค้นพบสารระงับเชื้อในปี ค.ศ. 1865 ซึ่งต่อยอดมาจากการศึกษาของหลุยส์ ปาสเตอร์

2. แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบ

ประสิทธิ์ ตงยิ่งเจริญ (2542) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบไว้ว่า คำว่าผลกระทบ (Impact) ที่กล่าวถึงนั้น โดยทั่วไปกระทบถึงผลการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อม โดยผลกระทบดังกล่าวอาจมาจากนอกตามประเภท ขนาด และระยะเวลาได้ดังนี้ ประเภทของผลกระทบได้แก่ การสูญเสียทางเศรษฐกิจ ความสูญเสียบริการทางสังคมและสูญเสียเกี่ยวกับวิถีดำเนินชีวิต ขนาดของผลกระทบจะมีตั้งแต่ระดับที่น้อยถึงมากและระยะเวลาของผลกระทบที่มีทั้งระยะสั้นและระยะยาว

3. แนวคิดทฤษฎีการปรับตัว

แนวคิดทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy's Adaptation Model) ได้อธิบายว่าการปรับตัวและการให้ความช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหาในการปรับตัวเมื่อมีเหตุการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงเข้ามาในชีวิต โดยการปรับตัวเป็นกระบวนการและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลมีความคิดและความรู้สึก จากการใช้ความรู้สึกความตระหนักรู้ทางปัญญา และการสร้างสรรค์ในการบูรณาการระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมให้กลมกลืน รอยใช้แนวคิดจากทฤษฎีระบบมาอธิบายระบบการระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมให้กลมกลืน รอยใช้ความคิดจากทฤษฎีระบบมาอธิบายระบบการปรับตัวของบุคคลว่า

บุคคลเป็นเหมือนระบบการปรับตัวที่มีความเป็นองค์รวม (Holistic adaptivesystem) และเป็นระบบเปิด ประกอบด้วยสิ่งนำเข้า (Input) กระบวนการเผชิญปัญหา (Coping process) สิ่งนำออก (Output) และกระบวนการป้อนกลับ (Feedback process) แต่ละส่วนนี้จะทำงานสัมพันธ์กันเป็นหนึ่งเดียว โดยสิ่งเร้าที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในผ่านเข้าสู่ระบบการปรับตัว จะกระตุ้นให้บุคคลมีการปรับตัวตอบสนองต่อสิ่งเร้า นั้น โดยใช้กระบวนการเผชิญปัญหา 2 กลไก คือ กลไกการควบคุม และกลไกการคิดรู้ กลไกทั้งสองนี้จะทำงานควบคู่กันเสมอ ส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมกรปรับตัวออกมา 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอ้อมโนทัศน์ ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านการพึ่งพาระหว่างกัน ผลลัพธ์การปรับตัวมี 2 ลักษณะ คือ ปรับตัวได้ และปรับตัวไม่มีประสิทธิภาพ โดยสิ่งนำออกจากระบบนี้จะป้อนกลับไปเป็นสิ่งนำเข้าระบบเพื่อการปรับตัวที่เหมาะสมต่อไป ทั้งนี้ความสามารถในการปรับตัวของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับความรุนแรงของสิ่งเร้า และระดับความสามารถในการปรับตัวของบุคคลในขณะนั้น Roy & Andrews, (1999), The Roy's Adaptation Model, Stamford: Appleton & Lange)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้เขียนได้สรุปว่าทั้ง 3 แนวคิดทฤษฎีได้ดังนี้ จากการระบาดของ COVID-19 ทำให้มีผลต่อสุขภาพและความเจ็บป่วยของประชากร ที่ทำให้เกิดแนวคิดความสนใจในสาธารณสุขและเวชศาสตร์ป้องกันการระบาด ทำให้เกิดผลกระทบในหลาย ๆ ด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการดำเนินชีวิต ในการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้นักศึกษาได้รับผลกระทบทางตรง เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเรียน และด้านครอบครัว จึงทำให้นักศึกษาเรียนรู้ที่จะปรับตัวและรับมือจากสถานการณ์ COVID-19 ซึ่งรอยได้การศึกษาแนวคิดทฤษฎีการปรับตัวและการให้ความช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหาในการปรับตัวเมื่อมีเหตุการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงเข้ามาในชีวิตที่เราต้องเรียนรู้และปรับตัวที่จะอยู่กับโรคระบาดต่าง ๆ โดยการปรับตัวเป็นกระบวนการและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลมีความคิดและความรู้สึก เป็นต้น

สรุป

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่เริ่มระบาดไปทั่วโลกและแพร่ระบาดเข้ามาในประเทศไทยเมื่อช่วงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2563 นั้น ก่อให้เกิดผลกระทบทั้ง 3 ด้าน ไม่ว่าจะเป็น ด้านเศรษฐกิจที่แย่ลงจากการที่บริษัทหรือธุรกิจหลายแห่งจำเป็นต้องปิดการให้บริการชั่วคราวหรือกระทั่งยุติการให้บริการ รวมทั้งการใช้ชีวิตและการเป็นอยู่ในด้านครอบครัวที่กำลังประสบปัญหาจากสภาพเศรษฐกิจที่แย่ลง ส่งผลให้ไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอต่อประชากรในครัวเรือน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาที่ต้องปรับตัวเพื่อเรียนออนไลน์อยู่ที่บ้านหรือหอพักของตนเอง ที่นอกจากต้องรับแรงกดดันจากการที่ผู้ปกครองมีรายได้ลดลงแล้ว ยังต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่งด้วยจากการที่ต้องเรียนออนไลน์ เนื่องจากมีความจำเป็นต้องใช้คอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ตในการเรียน อีกทั้งยังมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เพิ่มขึ้น เช่น ค่าไฟฟ้า และค่าอินเทอร์เน็ต

ภาครัฐมีการช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบที่ต้องออกจากงาน หรือพักงานโดยไม่มีรายได้ แต่ยังมีกลุ่มนักศึกษาที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยา ทั้งนี้รัฐบาลก็ได้มีมาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือและเยียวยา ในการคืนค่าธรรมเนียมการศึกษา 10% และผ่อนผันการชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา นักศึกษาสามารถ ผัดชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาได้ใน 6 เดือน และนักศึกษาสามารถผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาได้เป็น 3งวด และประกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับนักศึกษาให้มีสิทธิ์ได้รับเงินช่วยเหลือเป็นค่ารักษาพยาบาลเพิ่มเติมจำนวน 50,000 บาท ในส่วนของแนวทางการช่วยเหลือและเยียวยาของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การลดค่าเล่าเรียน 10 เปอร์เซ็นต์ และการให้หน้ากากอนามัยและแอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อโรค รวมถึงมีการปรับระบบการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์อย่างไรก็ตามการเรียนออนไลน์ ซึ่งผู้เรียนสามารถอยู่บ้านหรือพื้นที่ใดก็ได้ที่สะดวกหรือเอื้อต่อการเรียนนั้นกลับส่งผลดีต่อตัวผู้เรียนในอีกทางหนึ่ง อีกทั้งยังสามารถจัดสรรเวลาในการเรียนรู้ได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563). **TIMELINE** ของ "โรคโควิด-19 ทั่วโลก" 3 เดือนแรก (ม.ค.-มี.ค.) ในประเทศไทย. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2563.

แทนคุณ วงศ์ขจร. (2562). หนังสือสารสนเทศ (42).มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ประสิทธิ์ ดงยิ่งเจริญ. (2542). แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบ. (ออนไลน์)สืบค้นวันที่ 24 ตุลาคม 2563.

ผู้จัดการออนไลน์. (2563). “ม.ทักษิณ” เปิดผลสำรวจนิสิต-นักศึกษา 6 สถาบันช่วงโควิด-19.

มณฑลที กปิตกาญจน์ และคณะ. (2563). ผลกระทบโควิด 19 ต่อตลาดแรงงานไทย. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2563.

เรียนออนไลน์สร้างภาระการเงิน. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2563 จาก

ศิริพรรณ รัตนะอาพร. (2563). การศึกษาในยุค Covid-19. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2563.

สมชัย จิตสุชน. (2563). โควิด-19 กระทบใคร กระทบอย่างไร พวกเขารับมือไหวไหม. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2563.

เสาวณี จันทะพงษ์ และทศพล ต้องหุ้ย. (2563). เศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจไทยหลังโควิด 19 : โรคปฎิวัติโลก ยกเครื่องสู่อนาคตวิถีชีวิตใหม่. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2563.

อดิเทพ พันธุ์ทอง. (2563).เรื่องวิทยาการระบาด. (ออนไลน์)สืบค้นวันที่ 24 ตุลาคม 2563 จาก

อ้างอิงจาก Roy & Andrews, (1999), **The Roy's Adaptation Model**, Stamford: **Appleton & Lange**).

การสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันไวรัสโควิด-19 ในองค์การบริหารส่วนตำบล
Creating a Contribution to the Prevention of COVID-19 in the Sub-District
Administrative Organization

มนต์ชนาทิพย์ พุดซ้อน¹ / รัฐชาติ ทัดสนัย²

Montanatip Putsorn¹ / Rattachart Thatsanai²

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the
Royal Patronage

²อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the
Royal Patronage

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันไวรัสโควิด-19 ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีส่วนร่วมในการป้องกันตนเองจากไวรัสโควิด-19 ได้อย่างปลอดภัย โดยผู้เขียนได้นำแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความคิดเห็นของผู้เขียนมาประกอบ เพื่อเป็นแนวทางในการอธิบาย การสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันไวรัสโควิด-19 ในองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะประกอบไปด้วย ความรู้เกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันไวรัสโควิด-19

คำสำคัญ: ไวรัสโควิด-19, การมีส่วนร่วม, การป้องกัน

และเพื่อเป็นประโยชน์ในการป้องกันไวรัสโควิด-19 ต่อตนเองและประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล

ดังนั้นในการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันไวรัสโควิด-19 จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้การใช้ชีวิตประจำวันเป็นไปอย่างปลอดภัยโดยปราศจากไวรัสโควิด-19 โดยผู้เขียนจะนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความคิดเห็นของผู้เขียนที่ได้มีการนำไป รวบรวม ข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยมี 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านความรู้เกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 2. ด้านแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม 3. การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันไวรัสโควิด-19 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับไวรัสโควิด-19

จากสถานการณ์ในประเทศไทยในเรื่องของไวรัสโควิด-19 ซึ่งมีการแพร่กระจายระลอกไปทั่วโลกและเป็นไวรัสที่สามารถติดเชื้อและนำไปสู่ถึงการเสียชีวิตได้ โดยปัจจุบันแล้วนั้นยังไม่สามารถควบคุมหรือผลิตยา เซรุ่ม วัคซีนที่ผู้ติดเชื้อได้ทำให้มีผู้ติดเชื้อสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้ผู้เขียนได้มีการวิเคราะห์ประเด็นในแต่ละด้านในการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันไวรัสโควิด-19สามารถอธิบายได้ดังนี้

1.1 การระบาดของไวรัสโควิด-19

การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ไวรัสนี้คาดว่าเริ่มติดต่อกันจากสัตว์ป่ามาสู่คน โดยคาดว่าอาจเกิดจากการติดเชื้อจากสัตว์ในตลาดสดอู่ฮั่นประเทศจีน มีต้นตอของการแพร่ระบาดจากงูเห่าจีนและงูสามเหลี่ยมจีนที่นำมาวางจำหน่ายในตลาดสดเมืองอู่ฮั่น ซึ่งเป็นสถานที่พบผู้ติดเชื้อในกลุ่มแรกๆ ซึ่งไวรัสนี้จึงอาจเป็นสัตว์ตัวกลางที่ส่งต่อเชื้อไวรัสโควิด-19 จากค้างคาวมาสู่คน เนื่องจากงูพิษที่อาศัยอยู่ในธรรมชาตินั้นจะล่าค้างคาวในถ้ำเป็นอาหาร โดยปัจจุบันต้นกำเนิดเชื่อมีหลักฐานจากการถอดรหัสพันธุกรรมพบว่า SARS-CoV-2 มีต้นกำเนิดมาจาก “ค้างคาวมงกุฎเทาแดง” และอีกทั้งไวรัสโควิด-19 สามารถปรับตัวให้อยู่อาศัยและขยายพันธุ์ในร่างกายของทั้งสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมและสัตว์เลื้อยคลานได้ ปัจจุบันไวรัสโควิด-19 ได้แพร่ระบาดไปแล้วกว่า 116 ประเทศและดินแดนทั่วโลก และมีผู้ติดเชื้อทั่วโลกไปแล้วกว่า 3,163,185 คนทั่วโลก ทั้งได้คร่าชีวิตผู้คนไปแล้วกว่า 212,795 ราย และมีผู้รักษาหายแล้วจำนวน 935,115 คน และสถานการณ์แพร่ระบาดในหลายประเทศรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเป็นรายวัน สถานการณ์ในประเทศไทย ตั้งแต่เดือนมีนาคม – เมษายน 2563 มีผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโควิด-19 สะสม 2,947 ราย และมีผู้รักษาหายแล้วเพิ่ม 2,665 ราย และผู้เสียชีวิตรวมแล้วทั้งหมด 54 ราย สถานการณ์โดยรวมแล้วมียอดผู้ติดเชื้อลดน้อยลง

1.2 อาการแสดงของไวรัสโควิด-19

1.2.1 ปวดศีรษะ	1.2.2 ไอ จาม
1.2.3 น้ำมูกไหล	1.2.4 หายใจลำบาก หายใจหอบเหนื่อย
1.2.5 เจ็บคอ	1.2.6 ปวดบวม ปวดอักเสบและน้ำท่วมปอด
1.2.7 โรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง	
1.2.8 มีอาการไข้ ร่างกายอ่อนเพลีย	

1.3 กลุ่มผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการสัมผัส

- 1.3.1 ผู้ที่เดินทางเข้าไป-ออกจาก หรือแวะเปลี่ยนเครื่องบินในประเทศหรือเมืองที่มีการ ระบาดของโรคอย่างต่อเนื่อง
- 1.3.2 มีการสัมผัสอย่างใกล้ชิดกับผู้ที่มีการตรวจจากโรงพยาบาลว่ามีความน่าจะติดเชื้อไวรัสโควิด-19 เช่น อาศัยอยู่บ้านเดียวกัน ดูแลรักษาผู้ป่วย มีการสัมผัสน้ำมูก น้ำลาย ไอ จาม โดยตรง
- 1.3.3 บุคคลที่ออกไปข้างนอกโดยไม่สวมหน้ากากอนามัย
- 1.3.4 ผู้ที่อาศัยในประเทศหรือเมืองที่มีการระบาดของโรคอย่างต่อเนื่อง
- 1.3.5 บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข
- 1.3.6 ผู้ที่มีอายุ 50+ และมีโรคประจำตัวเรื้อรัง เช่น เบาหวาน โรคหลอดเลือดและหัวใจ

1.4 วิธีการป้องกันไวรัสโควิด-19

1.4.1 รักษาร่างกายให้อบอุ่น	1.4.2 หลีกเลี่ยงการไปตลาด การค้าสัตว์มีชีวิต
1.4.3 ไม่สัมผัสสัตว์ที่ป่วยหรือตาย	1.4.4 ไม่นำมือมาสัมผัสตา หู จมูก ปาก
1.4.5 ควรสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้ง	1.4.6 ล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์
1.4.7 ไม่ควรใกล้ชิดผู้คนที่ควรยืนห่าง 1-2 เมตร	
1.4.8 ควรบริโภคแต่อาหารร้อน และปรุงสุก	
1.4.9 ออกกำลังกาย ทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ และพักผ่อนให้เพียงพอ	
1.4.10 ไม่ใกล้ชิดผู้ป่วยที่มีอาการไอ (หากเลี่ยงไม่ได้ควรสวมหน้ากากอนามัยป้องกัน)	

1.5 มาตรการในการป้องกันโรค

- 1.5.1 จำกัดจำนวนคนเข้าใช้บริการโดยคิดเกณฑ์ พื้นที่สำหรับให้บริการนั่งรับประทานอาหารอย่างน้อย 2 ตร.ม.ต่อผู้ให้บริการ 1 คน
- 1.5.2 ร่วมสร้างนวัตกรรมเพื่อลดเวลาในการให้บริการ ลดความแออัด หลีกเลี่ยงการติดต่อสัมผัสระหว่างกัน เช่น

ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การตีพิมพ์และ การให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์

2.2.2 การรับฟังความคิดเห็น (Consult) เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์

2.2.3 การเกี่ยวข้อง (Involve) การเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือรวมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย

2.2.4 ความร่วมมือ (Collaboration) เป็นการให้กลุ่มประชาชน ผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ

2.2.5 การเสริมอำนาจแก่ประชาชน (Empower) เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงสุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการกองทุนหมู่บ้าน ที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนหนึ่งๆ ได้พัฒนาความสามารถในการจัดการ และควบคุมการใช้ทรัพยากรของตนและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเต็มที่ และเหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อตนเองและสังคม ซึ่งในการมีส่วนร่วมนี้ได้พัฒนาการรับรู้ และข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ ซึ่งแสดงออกมาใช้เชิงของการตัดสินใจ ในการแสดงพฤติกรรม และ กำหนดรูปแบบ และ วิถีชีวิตของตนเอง

องค์การสหประชาชาติ (2542) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการพัฒนาไว้ว่า คือ การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นและมีพลังของประชาชนในระดับต่าง ๆ คือ

2.3.1 ในกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2.3.2 ในการเข้าร่วมปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจในทางสังคมวิทยา “การมีส่วนร่วม” หมายถึง พฤติกรรม หรือการกระทำอันประกอบไปด้วย การร่วมและการ

สมยอมในการประพฤติปฏิบัติตามพฤติกรรมที่เป็นที่คาดหวังของกลุ่ม ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ดังนั้น การมีส่วนร่วมในความหมายนี้ คือ การที่ประชาชนก่อให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ร่วมกันนั่นเอง

2.4 การมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

การมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันโรค และเปิดโอกาสให้ชุมชนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม โดยมอบอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่แต่ละกลุ่ม และในการปฏิบัติการป้องกันการมีส่วนร่วมต้องเปิดกว้างสำหรับทุกคนในชุมชนนั้น ๆ และเผยแพร่ให้สาธารณะได้รับทราบอย่างเป็นทางการ ปัจจัยสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วม ปัจจัยสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ความต้องการขององค์กรในการสร้างการมีส่วนร่วม เริ่มจากการแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในเรื่องวิสัยทัศน์และพันธกิจ และการควบคุมกำกับติดตามกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืน

การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานขององค์กร โดยความเท่าเทียมและทัดเทียมกัน การมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพแบ่งได้เป็นหลายระดับตั้งแต่การสร้างเครือข่ายจนถึงการสร้างความร่วมมือ ดังนี้

2.4.1 การสร้างเครือข่าย (networking) การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันเพื่อสร้างประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งต้องอาศัยเวลาและความไว้วางใจระหว่างองค์กร

2.4.2 การประสานงาน (coordinating) การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

2.4.3 การสร้างความร่วมมือ (cooperating) การแลกเปลี่ยนข้อมูล กิจกรรม และประสบการณ์ ต้องอาศัยเวลา ความเชื่อถือไว้วางใจ ระหว่างหน่วยงานและองค์กร

2.4.4 การมีส่วนร่วม (collaborating) การมีส่วนร่วมยังรวมถึงการพัฒนาศักยภาพของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อเกิดผลประโยชน์ร่วมกัน

2.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจเพื่อการป้องกันโรค

2.5.1 ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค (Protection motivation theory)

ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคมิขึ้นมาก่อนครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2518 โดยโรเจอร์ (Roger R.W. 1975) และได้ปรับปรุงแก้ไขนำมาใช้ใหม่ในอีกครั้งในปี พ.ศ. 2526 (Dunn and Rogers 1986) โดยทฤษฎีนี้เกิดขึ้นจากความพยายามที่จะทำความเข้าใจในกฎเกณฑ์ของการกระตุ้นให้เกิดความกลัว โดยเน้นเกี่ยวกับการประเมินการรับรู้ด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นความรู้ หรือประสบการณ์ทางสุขภาพ และการให้ความสำคัญกับสิ่งที่มาคุกคาม และขบวนการของบุคคลเพื่อใช้ขบคิดแก้ปัญหาในสิ่งที่กำลัง

คุณความอยู่นั้น การให้ความสำคัญแก่สิ่งที่กำลังคุกคาม จะหมายถึงการประเมินรวมปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นผล
 ให้ความน่าจะเป็นของการเพิ่มหรือลดลงของการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งที่มาคุกคามทางสุขภาพ
 ปัจจัยที่อาจส่งผลเพิ่มหรือลดของการตอบสนองอาจเป็นได้ทั้งปัจจัยภายในหรือภายนอก
 ร่างกายบุคคล เช่น

1. ความรุนแรงของโรค หรือสิ่งที่กำลังคุกคาม (Noxiousness)
2. การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรค หรือสิ่งที่กำลังคุกคาม (Perceived Probability)
3. ความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนอง (Response Efficacy)

และจากองค์ประกอบหรือตัวแปรที่ทำให้เกิดความกลัว จะทำให้เกิดสื่อกลางของกระบวนการในการ
 รับรู้ในด้าน คือ

- 1.1 ทำให้เกิดการรับรู้ในความรุนแรง จนสามารถประเมินความรุนแรงได้
- 1.2 ทำให้เกิดการรับรู้ในการทนสถานการณ์ และเกิดความคาดหวังในการทนรับสถานการณ์
- 1.3 ทำให้เกิดการรับรู้ในความสามารถในการตอบสนองความทนรับสถานการณ์

จากที่กล่าวมาผู้เขียนคิดว่า ในการมีส่วนร่วมนั้นจึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างมาก
 เพื่อที่จะทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันตนเองจากไวรัสโควิด-19 ในองค์การ
 บริหารส่วนตำบลเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวในการป้องกันการรับเชื้อ
 โดยตรง โดยการชักชวนหรือจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมโดยการสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเวลาออกจาก
 บ้าน ก็สามารถป้องกันการรับเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้ ดังนั้นการสร้างการมีส่วนร่วมจึงมีความจำเป็นและ
 สำคัญต่อการใช้ชีวิตในปัจจุบันเป็นอย่างมากเพื่อให้ประชาชนและชาวบ้านในองค์การบริหารส่วน
 ตำบลมีความปลอดภัยมากขึ้น

3. การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันไวรัสโควิด-19

การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันไวรัส
 โควิด-19 จำเป็นจะต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและใช้แนวคิดมาวิเคราะห์เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม
 ในการป้องกันไวรัสโควิด-19 และทำให้สามารถดำรงชีวิตในปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

3.1 ส่วนสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1.1 ข้อมูลสำหรับประชาชนของส่วนสาธารณสุข

ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีภาระหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมโรค การสุขภาพบาลอื่น ๆ
 ตามแผนการสาธารณสุขและข้อบังคับ ตำบล การวางแผนการสาธารณสุข การประมวลและวิเคราะห์

ข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข งานเฝ้าระวังโรค การเผยแพร่สื่ออบรม การให้สุขศึกษา การจัดทำงบประมาณตามแผนงานสาธารณสุข งานด้านสิ่งแวดล้อม การให้บริการสาธารณสุข การควบคุม การฆ่าสัตว์ จำหน่ายเนื้อสัตว์ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

งานควบคุมโรค มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 1) งานการเฝ้าระวัง
- 2) งานโรคติดต่อและสัตว์นำโรค
- 3) งานระบาดวิทยา
- 4) งานโรคเอดส์

ภารกิจในการป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ เป็นภาระหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุข โดยจะดำเนินการ ผ่านกรมควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ตลอดจนสถานีอนามัยระดับตำบล ซึ่งจะเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการ ในพื้นที่หมู่บ้าน แต่โดยที่ปัจจุบันได้มีการจัดตั้ง อบต. ขึ้น พร้อมทั้งได้กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 67(3) คือ ต้องป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อด้วย จึงทำให้เกิดความสับสนว่า การป้องกันโรค และการระงับโรคติดต่อในพื้นที่หมู่บ้าน เป็นภาระหน้าที่ของหน่วยงานสาธารณสุข ระดับตำบล หรือ อบต.

3.2 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523

กฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อนี้ นับว่าเป็นกฎหมายที่เน้นการควบคุมโรคติดต่อชนิดต่างๆ ที่เกิดจากเชื้อจุลินทรีย์ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการสุขาภิบาลที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่ดี เช่น โรคอุจจาระร่วง โรคอหิวาตกโรค อาหารเป็นพิษ ไข้รากสาด เป็นต้น อีกส่วนหนึ่งเกิดจากการสัมผัส ระหว่างบุคคลทั่วไป ที่ไม่เป็นโรค กับบุคคลที่เป็นโรคติดต่อ เช่น วัณโรค ไข้หวัดใหญ่ ไข้ทรพิษ โรคตาแดง กามโรคชนิดต่างๆ เป็นต้น อีกส่วนหนึ่งเกิดจากการสัมผัส หรือบริโภคสัตว์ที่เป็นโรคติดต่อ เช่น โรคแอนแทรกซ์ โรคพิษสุนัขบ้า กาฬโรค เป็นต้น

3.3 อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

โดยที่กฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ มิได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น ในการควบคุมป้องกัน หรือระงับโรคติดต่อโดยตรง หากแต่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ 1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการจังหวัด 2) เจ้าพนักงานสาธารณสุข 3) พนักงานเจ้าหน้าที่

3.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริการสาธารณะ

แนวคิดของ ประยูร กาญจนกุล ที่ให้ความหมายของคำว่า บริการสาธารณะไว้ในหนังสือ “กฎหมายปกครอง” ว่าบริการสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่อยู่ในความอำนาจการหรืออยู่ในความควบคุม ของฝ่ายปกครองที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน

โควิด-19และอาจทำให้ประเทศมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยไม่มีผู้ที่ติดเชื้อจากไวรัสโควิด-

ภาพมโนทัศน์ การสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันไวรัสโควิด-19 ในองค์การบริหารส่วนตำบล

อภิปรายผล

การสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันไวรัสโควิด-19 ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยตั้งแต่มีเชื้อไวรัสโควิด-19 แพร่ระบาดที่ประเทศจีนทำให้มีผู้ที่ติดเชื้อเป็นจำนวนมากและถึงขั้นเสียชีวิตในที่สุด ทำให้ไม่สามารถยับยั้งเชื้อไว้ได้จนทำให้มีเชื้อแพร่ระบาดไปทั่วโลกและผู้คนส่วนมากไม่มีการป้องกันโดยการสวมหน้ากากอนามัยโดยผู้คนจำนวนมากในประเทศจีนไม่สามารถป้องกันได้เพราะขาดหน้ากากอนามัยจึงทำให้มีการได้รับเชื้อและติดเชื้อเพิ่มมากยิ่งขึ้น นักแพทย์และทีมวิจัยก็ยังไม่

สามารถผลิตยาวัคซีนที่ป้องกันไวรัสโควิด-19ให้หายขาดได้ หากไม่มีการยับยั้งหรือการป้องกันโดยการสร้างการมีส่วนร่วมเข้ามาเพื่อช่วยกันสร้างการป้องกันโดยการสวมหน้ากากอนามัยเพื่อให้ตนเองไม่ได้สุดคมรับเชื้อเข้าสู่ร่างกาย หากรู้จักการซักชวนในการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันตนเองจากไวรัสโควิด-19 เป็นจำนวนมาก สามารถทำให้มีผู้ได้รับเชื้อลดน้อยลงและสามารถยับยั้งเชื้อไว้ได้ ทำให้คิดในปัจจุบันเป็นไปได้ง่ายโดยช่วยกันป้องกันอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ใช้ชีวิตในปัจจุบันได้อย่างมีความสุขโดยปราศจากไวรัสโควิด-19

ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนได้จัดทำข้อเสนอแนะแก่องค์การบริหารส่วนตำบล มี 3 ข้อดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรเร่งสร้างองค์การความสามัคคีการมีส่วนร่วมของประชาชนและเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันไวรัสโควิด-19
2. ปัจจุบันประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าผู้สวมหน้ากากอนามัยลดลงกว่า 90% ทำให้การ์ดตกต้องกระตุ้นด้วยการสนับสนุน โดยการแจกหน้ากากอนามัย หรือเจลแอลกอฮอล์ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันเพิ่มมากขึ้น
3. ควรตรวจสอบเสมอว่ามีประชากร หรือบุคคลที่เพิ่งเข้ามาใหม่เพิ่มเข้ามาภายในพื้นที่ชุมชนตำบล หรือเพิ่งกลับจากต่างประเทศควรรีบดำเนินการทันที

เอกสารอ้างอิง

สุจินต์ ดาววิระกุล. (2527). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน:

ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัด ของจังหวัด

นครสวรรค์ ประจำปีที่ 2527. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นกร ลำภาทิพย์. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่อำเภอ

นาแห้ว จังหวัดเลย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์: กรุงเทพฯ : จังหวัดเลย.

เบญจมาศ สุขศรีเพ็ง. (2550). ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค.

สืบค้นจากเว็บไซต์: <https://www.gotoknow.org/posts/115747>

อาภาพร เผ่าวัฒนา. (2554). การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในชุมชน. หจก. โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. (2558). พระราชบัญญัติโรคติดต่อ. (หน้า 26-28).
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2563). โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.
องค์การอนามัยโลก. (2563). ที่มา อาการ การรักษาและการป้องกันโรคไวรัสโควิด-19
สืบค้นจากเว็บไซต์: <https://www.bbc.com/thai/features-51734255>.
- ชุติมา มุลดืบ.(2561). การหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน
สืบค้นจากเว็บไซต์: <https://sites.google.com/site/goodgovernanceinternalaudit/khna-phucad-tha>.
- องค์การบริหารส่วนตำบล.(2537). อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
สืบค้นจากเว็บไซต์: <https://sites.google.com/site/phatcharapornprasiton/home/xanac-hnathikhxng-xngkhkar-brihar-swn-tabl>.
- กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข. การจัดการ เรื่อง การป้องกัน ระวังโรคติดต่อ และโรคที่เกิดจากสัตว์
สืบค้นจากเว็บไซต์: <http://advisor.anamai.moph.go.th/main.php?filename=tambon09>

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในยุคประเทศไทย 4.0 Improving People's Quality of Life in the Era of Thailand 4.0

อวิกา สุขบัติ¹ / จารุณี มุมบ้านเช่า²

Awika Sookbat / Jarunee Mumbansao

¹⁻²หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Email: awika.sookbat@vru.ac.th, jarunee@vru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งคุณภาพชีวิตของประชาชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก เมื่อคุณภาพชีวิตของประชาชนที่มีความเป็นอยู่ที่ดีนั้นก็จะสามารถนำพาให้ประเทศให้มีการพัฒนาได้อย่างรวดเร็วทั้งในด้านเทคโนโลยี ด้านการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข ด้านคมนาคม และภาคอุตสาหกรรมซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ วิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ไทยแลนด์ 4.0 ให้มีการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

คำสำคัญ: การพัฒนา, ยุคประเทศไทยแลนด์ 4.0

Abstract

This article aims to present the people's quality of life improvement in the era of Thailand 4.0. Which the quality of life of the people is very important to the development of the country. When the quality of life of the people with good well-being, it can lead the country to develop rapidly in technology, education, environment, economy, public health, transport and industrial sectors which are consistent with the objectives of Policy vision of Thailand 4.0 for sustainable national development And affect the quality of life of the people to have good quality of life.

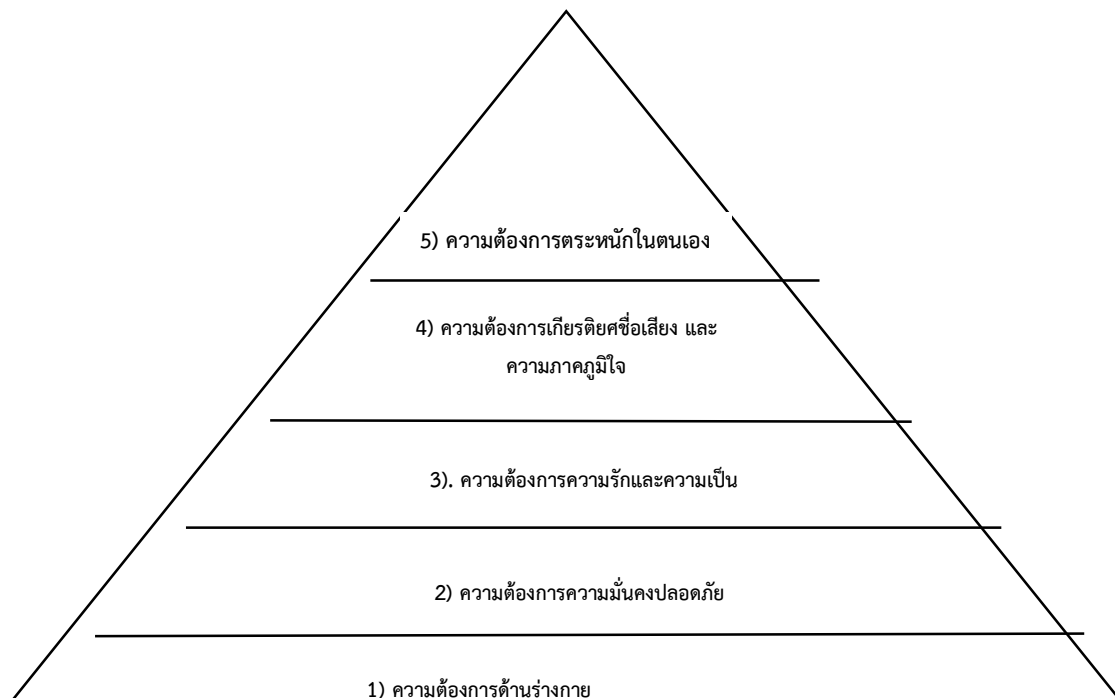
Keywords: development, Thailand 4.0 era

บทนำ

ประเทศไทย 1.0 การดำรงอยู่ และพัฒนาประเทศเน้นการเกษตรเป็นหลัก เช่น ผลิต และขายพืช ไร่ พืชสวน หมู หมา กา ไก่ เป็นต้น “ประเทศไทย 2.0” นอกจากเกษตรกรรมแล้วก็เน้นไปทางอุตสาหกรรม แต่เป็นอุตสาหกรรมเบา เช่น การผลิต และขายรองเท้า เครื่องหนัง เครื่องดื่ม เครื่องประดับ เครื่องเขียน กระเป๋าเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น “ประเทศไทย 3.0” ซึ่งเป็นยุคปัจจุบันเน้นหนักไปทางอุตสาหกรรมหนัก และการส่งออกเช่น การผลิต และขายส่งออกเหล็กกล้า รถยนต์ ถลันน้ำมัน แยกก๊าซธรรมชาติ ปูนซีเมนต์ เป็นต้น ประเทศไทยในยุค 1.0 2.0 และ 3.0 รายได้ประเทศยังอยู่ในระดับปานกลางซึ่งประเทศจะอยู่อย่างนี้ไม่ได้ต้องรีบพัฒนาเศรษฐกิจสร้างประเทศเพราะ Thailand 3.0 ที่เป็กันมาตลอดจนถึงทุกวันนี้มันทำให้รายได้ประเทศอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ไม่สามารถขับเคลื่อนให้มีการพัฒนาไปได้กว่านี้ เมื่อ 50 ปีก่อนช่วง พ.ศ. 2500-2536เศรษฐกิจของไทยเรามีการเติบโตอย่างมากถึงระดับ 7-8% ต่อปี แต่หลังจาก พ.ศ. 2537 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันเศรษฐกิจไทยเติบโตขึ้นเพียง 3-4% ต่อปีเท่านั้น นอกจากนั้นยังมีเรื่องของความเหลื่อมล้ำด้านความร่ำรวย และก็มีเรื่องของความไม่สมดุลในการเราก้าวข้ามพัฒนา ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลทำให้รัฐบาลต้องหันมาใส่ใจเร่งพัฒนาปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจกันยกใหญ่เพื่อให้จาก Thailand 3.0 ไปสู่ Thailand 4.0 ให้ได้ใน 3-5 ปีนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

ปัจจุบันจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย และการใช้ชีวิตของประชาชนเปลี่ยนไปจากเดิมค่อนข้างมาก การใช้ชีวิตของประชาชนมีความสะดวกสบาย ไม่ว่าจะเป็นทางด้านคมนาคมในการเดินทาง การทำธุรกรรมต่างๆ และทางด้านสาธารณสุขที่มีความทันสมัยมากขึ้นในการรักษาพยาบาล การเปลี่ยนแปลงของสังคม และทางด้านเทคโนโลยีส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนมากพอสมควร การรับอิทธิพลจากภายนอกที่เข้ามา โดยไม่ได้เตรียมการรับมือไว้ล่วงหน้า ปัญหาที่สังคมประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่คือพฤติกรรมของกลุ่มเยาวชนมีพฤติกรรมทางร่างกาย และจิตใจที่แข็งกระด้าง ขาดหลักธรรมในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าทางสังคม ปัญหาที่พบบ่อยที่สุดในสื่อต่างๆ คือปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก และเยาวชน ปัญหาสังคม ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ จากสิ่งที่กล่าวมานั้น เป็นสาเหตุที่ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนมีปัญหาอย่างมากมาย (พระมหาอำนาจสวัสดิ์, 2560)

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีนโยบาย “ไทยแลนด์ 4.0” เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายที่จะใช้ขับเคลื่อนประเทศการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือ โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา บนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ที่มีภารกิจสำคัญในการ

รูปภาพ 1 ลำดับขั้นความต้องการตามแนวคิดมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Human Need), มาสโลว์ Maslow

สำหรับสาระสำคัญของระดับความต้องการ 5 ขั้นมีดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological needs) คือ ความต้องการทางสรีรวิทยาหรือความต้องการด้านร่างกายมาสโลว์อธิบายว่า มนุษย์จะต้องได้รับการตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าวนี้เป็นพื้นฐานก่อนโดยระดับความต้องการในขั้นนี้ ได้แก่ ความต้องการอาหารน้ำดื่มอากาศการพักผ่อนความต้องการทางเพศความต้องการความอบอุ่นต้องการขจัดความ

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety needs) คือการที่มนุษย์ชอบอยู่อย่างสงบมีระเบียบวินัยและไม่รุกรานผู้อื่นความต้องการในระดับนี้อาจแยกย่อยได้ดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง ความมั่นคงในครอบครัวเช่นการมีบ้านที่แข็งแรงปลอดภัยและมีความรักใคร่ปรองดองกันในครอบครัว เป็นต้น

ประการที่สอง ความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพเช่นมีรายได้ยุติธรรมไม่ถูกไล่ออกงานไม่เสี่ยงอันตรายและผู้บังคับบัญชาที่มีความยุติธรรม เป็นต้น

ประการที่สาม การมีหลักประกันชีวิตเช่นมีผู้ดูแลเอาใจใส่ยามชราและยามเจ็บไข้เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love need) คือ แรงจูงใจที่มนุษย์ต้องการจะแสดงความเป็นเจ้าของทั้งจากสถานะของผู้มอบความรัก และผู้ที่ได้รับความรัก ความรัก ความรัก คือความรักความเอ็นดูความเอาใจใส่ที่ได้รับจากบุคคลรอบข้าง ได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน ภรรยา สามารวมทั้งจากคนรอบข้าง เป็นต้น โดยความรักจากพ่อแม่ คือความรักความห่วงใยความเอาใจใส่การอบรมสั่งสอนการให้อภัย และความเมตตาที่มีต่อลูกความรักจากเพื่อน คือความรักที่ช่วยเหลือกันเข้าใจในทุกอย่างโดยไม่มีปัญหาเรื่องช่องว่างระหว่างวัยเดียว ส่วนความรักของภรรยาและสามีคือความรักที่พร้อมที่จะดูแลคนที่ใช้ชีวิตด้วยเป็นคู่ร่วมกันทั้งในยามสุข และยามทุกข์ซึ่งความรักในขั้นนี้ แตกต่างจากความรักที่เกี่ยวข้องกับเพศหากเป็นเรื่องเพศจะเป็นความต้องการทางสรีระระหว่างหญิงชาย ชายชายและหญิงหญิง อีกทั้งมนุษย์ยังมีความต้องการได้รับการยกย่องจากผู้อื่น เพื่อความมั่นคงในชีวิตความต้องการการยอมรับจากกลุ่มรวมทั้งต้องการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มต้องการรักคนอื่น และได้รับความรักจากคนอื่นต้องการความรู้สึกว่าสังคมเป็นของตนและเห็นคุณค่าของการมีชีวิตของตนเองว่า สามารถทำประโยชน์ให้กับผู้อื่นได้มากเพียงใด และความต้องการมีเพื่อน

ขั้นที่ 4 ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงและความภาคภูมิใจ (Self-esteem need) คือ แรงจูงใจที่จะแสวงหา และเกียรติยศศักดิ์ศรีทั้งโดยตนเองสำนึกและผู้อื่นกล่าวยกย่องเชิดชู เช่น ความต้องการมีเกียรติยศการได้รับการยกย่อง การได้รับการยอมรับได้รับความสนใจจากคนในสังคมมีสถานภาพที่ดีทางสังคมมีชื่อเสียง และมีความต้องการที่จะได้รับคำชมเชยจากสิ่งที่ตนกระทำเป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้มนุษย์รู้สึกถึงการมีคุณค่าในความสามารถที่ตนได้รับการยอมรับจากผู้อื่นซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของลำดับขั้นเรื่องความต้องการด้านแรงจูงใจตามหลักทฤษฎีของมาสโลว์ ที่แต่ละบุคคลมักจะแสวงหาความต้องการได้รับการยกย่องจากผู้อื่น เมื่อคนทำสิ่งต่างๆได้จนตนเองพึงพอใจนำเสนอผลงานของตนให้ผู้อื่นได้เห็นได้สัมผัสจนปราศจากคำติในที่สุดส่งผลให้กลายเป็นมนุษย์ที่มีความสุขทางใจมากคนหนึ่ง เพราะได้รับความยอมรับจากผู้อื่นในสังคมในขณะเดียวกันมาสโลว์ได้กล่าวว่า ศักดิ์ศรีที่สำคัญต่อความมีสุขภาพจิตดีคือความรู้สึกนับถือ และเคารพตนเองรวมทั้งการได้รับการนับถือจากผู้อื่นที่มีใช้ลักษณะที่ฉาบฉวยหรือจอมปลอม

ขั้นที่ 5 ความต้องการตระหนักในตนเอง (Self-actualization need) คือ แรงจูงใจเพื่อตระหนักรู้ถึงความสามารถของตนประพุดติหรือปฏิบัติตนตามความสามารถ และสุดความสามารถโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญด้วย เช่น รู้จักตนเองยอมรับตนเองเปิดใจรับฟังคำวิจารณ์โดยไม่มัวถือคติดกับผู้วิจารณ์รู้จักแก้ไขตนเองในส่วนที่ยังบกพร่องต้องการพัฒนาตนเองพร้อมที่จะรับฟังความ

สถานศึกษาแบบต่อเนื่อง (Life-Long Learning) โดยต้องมีแผนการพัฒนาคนที่ถูกออกแบบมาให้สอดคล้องกันในทุกระดับและสาขา เพื่อการไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ต้องมีการพัฒนาคนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อไปทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกัน และต่อยอดซึ่งกันและกัน ต้องให้คุณค่ากับทุกระดับการศึกษาทุกอาชีพ ซึ่งการปรับเปลี่ยนประเทศไทยไปสู่โมเดล Thailand 4.0 นั้น จะเห็นปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคนไทยเกิดขึ้นอย่างแน่นอน 2 ประการ คือ 1. งานและอาชีพจำนวนหนึ่งจะหายไปเนื่องจากถูกทดแทนได้ด้วยการใช้เทคโนโลยีและ/หรือเครื่องจักรกลระบบอัจฉริยะ (Intelligence Manufacturing) และ 2. คนไทยที่ไม่มีทักษะเพียงพอสำหรับการทำงานด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม จะสูญเสียงานให้กับคนต่างชาติที่มีความสามารถนั้น ปรากฏการณ์ทั้งสองนี้สามารถส่งผลให้เกิดปัญหาคนไทยว่างงาน ขาดรายได้ ซึ่งจะกลับกลายเป็นปัญหาครั้งการก้าวพ้นกับดักรายได้ปานกลางของประเทศไทย รวมไปถึงปัญหาทางสังคมอีกมากมาย (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559)

ประเทศไทยติดกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) กว่าสองทศวรรษ สาเหตุมาจากประเทศไทยมีขีดความสามารถในการพัฒนา และผลิตนวัตกรรมค่อนข้างต่ำรวมทั้งความแพร่หลายในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับผลิตภัณฑ์ยังไม่เพียงพอต่อการผลักดันประเทศไทยไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงซึ่งถือเป็นอุปสรรคสำคัญระดับชาติที่ทุกภาคส่วนต้องช่วยกันแก้ไข มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในฐานะภาคการศึกษาที่ร่วมขับเคลื่อนประเทศไทยมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาแนวทางการศึกษาที่เข้มแข็ง และทัน โลกสมัยใหม่มุ่งสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญครอบคลุมในทุกสาขาอาชีพ เช่น ด้านอุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยให้ก้าวผ่านนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์งานวิจัย และเทคโนโลยีอันสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐที่ต้องการพาสังคมไทยก้าวสู่โมเดลเศรษฐกิจใหม่“ ประเทศไทย 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559)

จากการที่ได้ศึกษามาผู้เขียนมีความคิดเห็นว่า ประเทศไทย 4.0 มีการขับเคลื่อนประเทศด้วยการศึกษา เทคโนโลยี และภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในการที่จะขับเคลื่อนประเทศให้มีความทันสมัย และก้าวไกลมากขึ้น สิ่งเหล่านี้เป็นตัวเชื่อมโยงและเป็นหัวใจหลักที่จะทำให้ประเทศไทยได้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในยุคประเทศไทย 4.0

ในปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนไทยแลนด์ 4.0 เป็นการมุ่งเน้นสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีแนวคิดสำคัญ คือ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการสร้าง ความเข้มแข็งจากภายในเชื่อมโยงสู่ประชาคมโลก เปลี่ยนกระบวนการพัฒนาสู่การสร้างรากแก้ว โดย ปรับเปลี่ยนจากเศรษฐกิจที่เคยพึ่งพาเทคโนโลยีจากภายนอกเป็นหลักไปสู่การพึ่งพาตนเอง โดยใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยเริ่มจากฐานสำคัญ คือ การสร้างคนสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพเป็นสังคม อุดมปัญญา เมื่อคนไทยมีคุณภาพ จึงนำไปสู่การขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม กองบริหารงานวิจัยและ ประกันคุณภาพการศึกษา (2560)

นโยบายไทยแลนด์ 4.0 เป็นนโยบายเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดัก ประเทศรายได้ปานกลางกับดักความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตของประชาชน กับ ดักความไม่สมดุลพร้อม ๆ กับเปลี่ยนประเทศไทยไปสู่ ประกาศใน โลกที่หนึ่งที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของการปฏิวัติอุตสาหกรรมยุคที่ 4 อย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางที่แผน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีได้วางไว้ (ปริชา ปาในรัมย์, 2559, อ้างถึงใน จารุณี มนปรางค์, 2561)

เมื่อประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่ Thailand 4.0" แนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้นประเทศไทยจะต้อง ปรับตัวให้ทันกระแสโลกด้วยการเตรียมตัวก้าวเข้าสู่การพัฒนาในรูปแบบใหม่ ที่ธุรกิจจะต้องแข่งขัน กันด้วยความรู้ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมขณะเดียวกันยังมีอีกหลายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้น พร้อม ๆ กับการเปลี่ยนผ่านสู่ยุค 4.0 อย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยง จะต้องมองการณ์ไกล คาดการณ์ถึงสิ่งที่ไม่คาดฝัน ไว้ล่วงหน้า และเตรียมหาหนทางรับมือที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของตน (สมบัติ กุสุมา วสิม, 2559, อ้างถึงใน ธนิกานต์ ศรีจันทร์ และคณะ, 2561) การพัฒนาคุณภาพชีวิตถือเป็นสิ่งสำคัญใน การเตรียมตัวที่จะก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ ถือได้ว่าเป็นการสร้างรากฐานของระดับการดำรงชีวิตของคนให้ดีขึ้น โดยการให้ความรู้การฝึกด้านคุณธรรมการส่งเสริมสุขภาพอนามัยการประกอบอาชีพรวมกันอยู่ ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขในประเทศไทยได้มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานของคุณภาพชีวิตเป้าหมาย หลักในการ“ พัฒนาคุณภาพชีวิต” คือการให้มีความสามารถในการ“ พึ่งพาตนเอง "จุดเริ่มต้นของการ พัฒนาคุณภาพชีวิตคือเริ่มจากการพัฒนา“ ตนเอง" ซึ่งเป็นหน่วยย่อยของสังคมในการที่จะก้าวเข้าสู่ ยุค ไทยแลนด์ 4.0 (คะเนิงนิจ อนุโรจน์,แนวทางในการพัฒนาคนสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต, 2561) และทั้งนี้ ในปัจจุบันการพัฒนาด้านเองตามหลักพุทธศาสนา ถือเป็นสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพ ชีวิต เพราะได้มีการวิเคราะห์พฤติกรรม (การกระทำของคน) ไว้ในสองลักษณะ คือ ลักษณะที่หนึ่ง พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดทุกข์ เกิดจากการไม่รู้หรืออวิชาตันทนา เช่น ความโลภอยากได้ของคนอื่นเกิดการ

ลักษณะเป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดทุกข์ ลักษณะที่สอง พฤติกรรมสลายทุกข์ (การแก้ปัญหา) เมื่อคนเราเกิดความทุกข์ก่อให้เกิดพฤติกรรมในการแก้ปัญหาคือสร้างปัญญาและฉันทะ เพื่อให้เกิดการศึกษา รู้วิธีการในการแก้ปัญหาจากพฤติกรรมดังกล่าว แนวพุทธศาสนาจึงได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนไว้ดังนี้ ขั้นที่หนึ่ง นำสู่สิกขา คือ ขั้นของการฝึกฝนตนเองในการศึกษา การฝึกฝนให้เกิดสัมมาทิฐิ ซึ่งเป็นรากฐานของการฝึกและพัฒนาตนเอง ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย สองประการ คือ ประการที่หนึ่ง ปัจจัยภายนอก (ปร โท โฆชะ) คือ การกลั่นกรองรับเอาคำอบรมสั่งสอนจากพ่อ แม่ พี่ น้อง สื่อมวลชนต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการรับเอาความรู้ สัจคม และวัฒนธรรมที่ดีในการพัฒนา ตนเองต่อไป ประการที่สอง ปัจจัยภายใน (โยนิโสมนสิการ) (ที.ม.อ. (ไทย) 2/11/556) คือ การรู้จักเลือกปฏิบัติ เลือกลักษณะที่ดี ซึ่งคนมองเห็นประโยชน์และสามารถตีคุณค่าได้ ซึ่งจะต้องมีการฝึกฝนตามองค์ประกอบการมีสติพื้นฐานเป็นผู้มีศีล มีระเบียบ วินัย เป็นผู้มีความตั้งใจใฝ่สร้างสรรค์ เป็นผู้มีความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ เป็นผู้มีความเชื่อในหลักเหตุผลมีความกระตือรือร้นและการเป็นผู้มีวิจรรณญาณหาเหตุผล รู้จักพิจารณาอย่างรอบคอบ ขั้นที่สอง ไตรสิกขาเป็นขั้นการพัฒนาคนอย่างสมบูรณ์แบบ และในขั้นนี้ต้องมีการศึกษาเรื่องศักยภาพของมนุษย์หลักสำคัญในการพัฒนามนุษย์ในขั้นนี้ คือ (สุมานพ ศิวารัตน์, 2560) ประการที่หนึ่ง ศีล เป็นการฝึกพฤติกรรมโดยมีวินัยเป็นเครื่องมือในการฝึก ประการที่สอง สมาธิ เป็นการฝึกด้านจิตฝึกด้านคุณธรรมความมีจิตเมตตาความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประการที่สาม ปัญญา เป็นการฝึกในด้านการรู้ การพิจารณาการไตร่ตรองหาเหตุผล

ในขณะที่สังคมโลกกำลังมีการเปลี่ยนแปลงสังคมของชุมชนกำลังได้รับผลกระทบด้านเศรษฐกิจเทคโนโลยีสมัยใหม่ การที่จะพัฒนาตนเอง ให้เกิดความสมดุล สามารถปรับตนเองให้มีชีวิตเป็นสุขนั้น ควรจะเริ่มสร้างค่านิยมที่เหมาะสมดังนี้ การพึ่งตนเองการขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ เป็นการฝึกตนเองในความรับผิดชอบการใช้จ่ายของตนเองและครอบครัว การหารายได้ที่เหมาะสม หลีกเลี่ยงการพึ่งผู้อื่น การประหยัดและอดออม เป็นการฝึกฝนตนเองเรื่องการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับฐานะ การมีระเบียบวินัย และการเคารพกฎหมาย เป็นการฝึกฝนตนเองในการเคารพกฎและกติกาไม่ละเว้นปฏิบัติตามกฎระเบียบเพื่อให้ตนเองสบาย การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา หลักศาสนามุ่งให้ทุกคนทำความดี มีความเมตตากรุณาในแก่นแท้ของศาสนา และการพัฒนาอีกระดับหนึ่งในการการพัฒนาตนเอง คือ การพัฒนาครอบครัว ครอบครัวเป็นศูนย์รวมแห่งความรัก ความอบอุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครอบครัวไทยที่เป็นครอบครัว พื้นฐาน "สมาชิกในครอบครัวพ่อ แม่ ลูก จะมีความรู้สึกว่าครอบครัวเป็นศูนย์รวมของความรัก ความอบอุ่น และความ มั่นคงพฤติกรรมของสมาชิกของครอบครัว หน้าที่ของครอบครัว หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว เป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการเป็น

ประชาธิปไตย สมาชิกในครอบครัวรู้จักบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติต่อกัน การแบ่งความรับผิดชอบเป็นส่วนหนึ่ง ซึ่งจะปลูกฝังวัฒนธรรมของประชาธิปไตยที่เริ่มต้นที่ครอบครัว การพัฒนาความสัมพันธ์เริ่มจากจุดเล็ก ๆ คือ ตนเอง จากตนเองไปสู่ความสัมพันธ์ในครอบครัวกว้างออกไปอีก คือสังคม ชุมชน สังคมโลก พฤติกรรมการสร้างความสัมพันธ์เป็นธรรมชาติของมนุษย์ ทั้งนี้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการถือหลักในศีลธรรม ศิลปะเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ในสังคม การพัฒนาศิลปะ ก็คือการพัฒนาในด้านการมีชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม พัฒนาศิลปะเบื้องต้น ก็คือ ไม่ก่อการเบียดเบียน ไม่ทำความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น หรือสังคมในทางฝ่ายลบ ต่อมาในทางบวกก็คือ ประพฤติกรรมสิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อผู้อื่น การมีระเบียบวินัยการอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยดี ทั้งนี้ การพัฒนาตนเองในหลักศีลธรรม ถือเป็นการพัฒนาโดยเริ่มจากตนเอง เพื่อส่งผลต่อ การดำเนินชีวิตในสังคม เมื่อสังคมมีความสงบสุข คุณภาพชีวิตของคนในสังคมก็จะมีคุณภาพที่ดีมากขึ้น

ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน การมีเงินออม ความพึงพอใจกับสิ่งแวดล้อม ทั้งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม ความรู้สึกพึงพอใจกับบริการด้านการรักษาพยาบาลของรัฐ ความรู้สึกพึงพอใจกับบริการสาธารณสุขปกคของรัฐบาล การเข้าถึงทางด้านเทคโนโลยี การจัดการศึกษาของรัฐ ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของคนไทยและความรู้สึกพึงพอใจในคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน ส่วนปัจจัยที่มีผลทางลบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่ไม่ดี รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน และการมีหนี้สิน โรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ทั้งนี้รัฐบาลควรที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน มีการจัดบริการทางด้านสาธารณสุขปกคให้กับประชาชน ส่งเสริมด้านการศึกษาและเทคโนโลยีต่าง ๆ ด้านการรักษาพยาบาล และส่งเสริมให้ประชาชนที่ด้อยโอกาสได้มีอาชีพสามารถพึ่งพาตนเองได้ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน และอาจส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีมากขึ้น (มนตรี เกิดมีมูล, 2559)

บทสรุป

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในยุคไทยแลนด์ 4.0 นั้นถือเป็น สิ่งสำคัญอย่างมากในการพัฒนาประเทศให้ก้าวไปสู่ การพัฒนาในรูปแบบใหม่เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดย การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนนั้น เป็นใจความสำคัญในการที่จะทำ ให้ประเทศมีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งเริ่มจากการพัฒนาที่ตัว ของประชาชน ให้มีคุณภาพที่ดี ทั้งด้านจิตใจ วาจา และการปรับปรุงตัวเองให้มีความรู้ ความสามารถเพื่อใช้ทักษะความชำนาญสร้างความ

เชื่อมั่นในศักยภาพของตนแล้วเปลี่ยนแปลงชีวิตใหม่ให้กลายเป็น คนมีความสุขมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นที่ยอมรับในสังคมแนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตการพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นทั้งการพัฒนาความรู้ ทักษะ พฤติกรรมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาทัศนคติทางด้านจิตใจ และอุปนิสัยเพื่อกันหาตนเองเพิ่มทักษะ รวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตจะต้องมีการ พัฒนาในมิติต่าง ๆ คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านร่างกาย การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านอารมณ์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสติปัญญา เป็นการเพิ่มทักษะทางด้านความรู้ให้กับตนเอง การ พัฒนาคุณภาพชีวิตย่อมมีประโยชน์ต่อผู้พัฒนา คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตช่วยทำให้ บุคคลดำเนินชีวิต อยู่ในสังคมโดยมีแนวทางในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้สังคมมีความสุขไปด้วย การ พัฒนาคุณภาพชีวิตกระตุ้นให้บุคคล และสังคมเกิดความกระตือรือร้นคิดที่จะปรับปรุงตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นอยู่เสมอ การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลรู้จักใช้ปัญญามีเหตุผลความมี คุณธรรมจริยธรรมหลักจิตวิทยาหลักการ บริหารเพื่อมาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิด การพัฒนาคุณภาพ ชีวิตทำให้บุคคล และสังคมมีการอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ช่วยสลดปัญหาความขัดแย้งและปัญหา สังคม ทำให้บุคคลและสังคมมีความรู้ความเข้าใจอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขเกิดการร่วมมือร่วมใจในการ ส่งเสริม ศิลปะวัฒนธรรมประเพณีและค่านิยมที่ดีงามให้เกิดขึ้นในสังคม

ทั้งนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตในยุคไทยแลนด์ 4.0 ยังมีเทคโนโลยีที่เข้ามา เป็นตัวกลางในการขับเคลื่อนประเทศ ทั้งในด้านการศึกษา ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้าน สาธารณะสุข ด้านคมนาคม ภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ และสามารถนำความรู้ทางด้านต่าง ๆ มาเป็น แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี เมื่อประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี นั้น ก็สามารถทำให้ประเทศมีความก้าวหน้าส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนมีการ พัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2559). **รมช.พาณิชย์และเลขาฯ สวทช. ขยายความเข้าใจ “ไทยแลนด์ 4.0”**. สืบค้น 10 ตุลาคม 2563 จาก <http://www.most.go.th/main/index.php/contribution>.
- เกษม จันทร์แก้ว. (2540). **วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จารุณี มนประณีต. (2561). **ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 โดยรูปแบบโครงการเป็นรากฐานในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชั้นมัธยมศึกษา เขต 27. ปรินญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.**
- ธนากร สังเขป. (2555). **การพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิกานต์ ศรีจันทร์ และคณะ. (2561). **การพัฒนาทุนมนุษย์ในยุคไทยแลนด์ 4.0**. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ สำนักงานวิชาการ สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร กรกฎาคม 2559.
- ประภัสสร วัฒนา. (2560). **แนวคิดมนุษย์นิยมของมาสโลว์ (Maslow) และ แนวความคิดอัตถิภาวนิยมของฌอง ปอล ซาร์ตร์ (Jean Paul Sartre) ที่ปรากฏผ่านนวนิยายเรื่อง “วันหนึ่งในชีวิตของอิวาน เดนิโซวิช”**. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิเชฐ คุรงคเวโรจน์. (2559). **ก้าวสู่ยุคอุตสาหกรรม 4.0 อุตสาหกรรมไทยจะปรับตัวและรับมืออย่างไรดี?**. สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2563. จาก [http:// www.mmthailand.com/mmnew/industry-4-0.html](http://www.mmthailand.com/mmnew/industry-4-0.html).
- เพ็ญประภา ศรีประสม. (2560). **ประเทศไทย 4.0 เป็นอย่างไร**. สืบค้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2563. จาก <http://ced.sci.psu.ac.th/km/km/experience-km/2560/thailand4.0>.
- มนตรี เกิดมีมูล. (2559). **ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนไทย**.วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์. ปีที่ 56 ฉบับที่ 1/2559 (น. 158). สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2563 . จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/NDJ/article/download/54945/45610>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564**. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2563. จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). **ประเทศไทย 4.0**. สืบค้น 24 ตุลาคม 2563 จาก https://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2559.

สุมานพ ศิวรัตน์. (2560). การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยไตรสิกขา. วารสารสถาบันวิชาการป้องกัน
ประเทศ. ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2560.

https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.

สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2560). แนวคิดเกี่ยวกับประเทศไทย 4.0. สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2563. จาก

https://planning2.mju.ac.th/government/20111119104835_planning/Doc_25590823143652_358135.pdf.

“อภริตี” ใช้เวที WEF แสดงวิสัยทัศน์ พร้อมชี้แจง โรดแมป และ นโยบายประเทศไทย 4.0. (2559).

สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2563 . จาก <http://www.manager.co.th/iBizChannel/ViewNews.aspx?NewsID=9590000057886MGROnline>.

เด็กนั่งครึ่ง: กรณีศึกษา อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

Bargirl: A Case Study of Khlong Luang District in Pathum Thani Province

สุดารัตน์ โตใหญ่¹ / บุญอนันต์ บุญสนธิ²

Sudarat Toyai / Boonanan Boonsonth

^{1,2}สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “เด็กนั่งครึ่ง” กรณีศึกษา อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี ซึ่งในบทความนี้ผู้เขียนได้นิยามความหมายของคำว่า “เด็กนั่งครึ่ง” ว่าหมายถึง ผู้หญิงที่ทำหน้าที่บำเรอปรนนิบัติลูกค้าในสถานบันเทิง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1.เพื่อศึกษาการเข้ามาประกอบอาชีพของเด็กนั่งครึ่งในสถานบริการ 2.เพื่อศึกษาการยอมรับทางสังคมในการประกอบอาชีพเด็กนั่งครึ่ง ซึ่งพบว่าสาเหตุและแรงจูงใจในการเข้าไปประกอบอาชีพนี้ส่วนใหญ่มีแรงจูงใจทางด้านเศรษฐกิจเป็นตัวผลักดันส่วนการยอมรับจากสังคมแม้ว่าอาชีพเด็กนั่งครึ่งจะเป็นอาชีพที่มีอยู่จริงแต่ก็ยังไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมในวงกว้าง ผู้เขียนได้ทบทวนงานวิจัยและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพเด็กนั่งครึ่งพบว่ามียังน้อย 3 ฉบับที่สำคัญหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้จะประโยชน์ต่อสังคมในการรับรู้และทำความเข้าใจถึงอาชีพเด็กนั่งครึ่งอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: เด็กนั่งครึ่ง

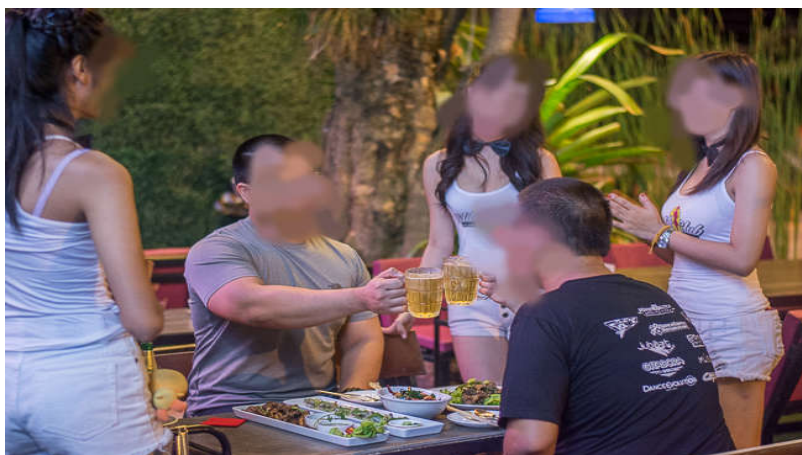
Abstract

This article is a study of “a bargirl” or on the term include a B-girl or a juicy girl in the case study of Khlong Luang district in Pathum Thani province that a bargirl is defined by the researcher as a woman who entertains the customers in an entertainment place. The purposes of this article are to study 1. To study the occupation of children sitting drinking. 2. The social acceptance in this career. The study results show that a bargirl career mostly causes and motivates by the impulsion of economy. As for the social acceptance, it is not broadly accepted. There are at least three issues of the literature review and the laws related to a bargirl career. Hopefully this article will be beneficial for the society in the truly perception and understanding in a bargirl career.

Keywords: Bargirl To study the occupation of children sitting drinking in a case study in Khlong Luang, Pathum Thani Province

บทนำ

โดยทั่วไปคนส่วนใหญ่มีความเข้าใจคำว่า “เด็กนั่งครึ่ง” ที่แตกต่างกันไปหลากหลาย ความหมายและมีความล่อแหลมต่อการกระทำตามกฏหมาย ผู้เขียนจะพยายามอธิบาย ความหมาย สาเหตุ หรือแรงจูงใจ ในการเข้ามาประกอบอาชีพของผู้หญิงที่ทำงานในอาชีพนี้ ซึ่ง จากการค้นหาความหมายเด็กนั่งครึ่งไม่พบความหมายที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งผู้วิจัยจึงนิยามความหมายของ คำว่าเด็กนั่งครึ่งเพื่อให้เกิดความเข้าใจว่า “เด็กนั่งครึ่ง” หมายถึง ผู้หญิงที่ทำหน้าที่บารอ ประดับตุ๊กตา ในสถานบันเทิง ซึ่งจะเป็นที่ดึงดูดให้คนทั่วไปเข้ามาใช้บริการในสถานบันเทิง ดังภาพต่อไปนี้

ตัวอย่างภาพ1 ร้าน Milk Club อยู่ใน โครงการเดอะ ฮาร์เบอร์ ถนนห้วยแก้ว

ที่มา Written by น้ำอ้วน

จากภาพดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้ใช้บริการจะเข้ามาพบปะสังสรรค์หรือมาเพื่อผ่อนคลายความเครียดหลังจากเสร็จภาระกิจการเรียน การทำงานที่สิ้นสุดลงเพื่อตอบสนองความต้องการของคนและทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือผู้ใช้แรงงานเจ้าของกิจการหรือลูกจ้างย่อมมีความต้องการหาความสุข สนุกสนาน รื่นเริงให้กับชีวิตด้วยกันทั้งสิ้นสถานบันเทิงมีด้วยกันหลากหลายรูปแบบเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคม การนำเสนอรูปแบบของสถานบันเทิงไม่ได้หยุดแต่เพียงเท่านี้ธุรกิจเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น ดิสโกเธค ผับ บาร์ ออบ อบนวด คาราโอเกะ เป็นต้น ในการคิดราคาค่าบริการของเด็กนั่งครั้งนั้นขึ้นอยู่กับสถานบริการแต่ละแห่งและมีตั้งแต่ราคาสูงจนถึงราคาหลักร้อย สถานบริการบางแห่งต้องสมัครสมาชิกและโปรโมชันบางแห่งก็คิดค่าบริการเครื่องเดิมตามปกติ เช่น ถ้าบริเวณนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวราคาก็อาจจะสูงหน่อยแต่หากเป็นแถบชานเมืองก็อาจมีราคาที่ขอมเยาว์ขึ้นแล้วแต่ความสามารถในกระเป๋าของนักท่องเที่ยวจะเอื้ออำนวยและเมื่อมีสถานบันเทิงเกิดขึ้นการมีเด็กนั่งครั้งก็ตามมาติดๆ เพราะไม่ว่านักท่องเที่ยวจะอยู่ในระดับใดความต้องการที่จะมีสาวสวยไว้บริการนั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวทุกคนปรารถนา

จากการศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้ (1) ภาณุพงษ์ ชุ่มชื่น ได้ศึกษาเรื่องโสเภณีเด็ก : กรณีศึกษาเมืองพัทยา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่นำเด็กสาวเข้าสู่การขายบริการ มี 7 ปัจจัยดังนี้ 1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 2. ปัจจัยด้านการศึกษา 3. ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม 4. ปัจจัยทางด้านครอบครัว 5. ผลการกระทำจากผู้ชาย 6. ความอยากรู้ 7. ปัจจัยเสริมแรงด้านวิถีการดำเนินชีวิต เด็กสาวจะพฤติกรรมที่กระทำซ้ำ ๆ กันทุกวันและไม่มีวางแผนสำหรับอนาคตการคบเพื่อนเด็กสาวจะคบเพื่อนและมีเพื่อนสนิทที่ทำงานอาชีพเดียวกัน โดยเด็กสาวทั้งหมดมีความเห็นเดียวกันที่ว่าอาชีพ

ขายบริการเป็นอาชีพที่ไม่รู้สึกอับอายและเสียใจที่มาทำอาชีพนี้แต่มีเด็กบางคนคิดว่าอาชีพนี้อาจจะช่วยลดปัญหาการข่มขืนให้น้อยลงได้ ส่วนมุมมองของนักท่องเที่ยงที่เคยมาใช้บริการมองว่าเด็กสาวที่มาทำอาชีพขายบริการเป็นคนที่ไม่ดีและไม่มีความจริงใจที่จะคบหาที่คบกับเราก็ เพียงแค่ต้องการเงินจากเราทางด้านปัญหาในการปราบปราม พบว่าบริเวณชายหาดนั้นเป็นสถานที่สาธารณะทุกคนมีสิทธิที่จะมานั่ง ทำให้ยากต่อการปราบปราม (2) อภิวิษญ์ สมครเขตการณ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่องการขายบริการทางเพศของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของการขายบริการทางเพศ มีดังนี้ 1. ปัญหาด้านเงิน 2. ปัญหาด้านครอบครัว 3. ปัญหาการคบเพื่อน 4. ปัญหาการผิดหวังในเรื่องความรักจากแฟนเก่า 5. การเสพติดสิ่งมีเงินมา ส่วนรูปแบบและกระบวนการขายบริการทางเพศของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เริ่มต้นจากผู้ขายบริการทางเพศได้เป็นสมาชิกของเว็บไซต์หนึ่ง และได้ลงรายละเอียดข้อมูลส่วนตัว โฆษณา ผ่านเว็บไซต์ดังกล่าว เมื่อผู้ซื้อบริการสนใจได้เพิ่มเพื่อนทางแอปพลิเคชันไลน์ (Line) และการพูดคุยทางโทรศัพท์ และได้นัดสถานที่มาเจอกันตามที่ได้ตกลงกันไว้ ส่วนการจ่ายเงินจากผู้ซื้อบริการโดยจ่ายเป็นเงินสด ซึ่งทั้ง 6 คน มีรูปแบบกระบวนการคล้ายกัน โดยการขายบริการทางเพศไม่ผ่านนายหน้าและวิธีการนี้เป็นที่นิยมในปัจจุบัน ส่วนมากจะใช้หอพักตัวเองหรือสถานที่โรงแรมที่ใกล้เคียงกับที่พัก และยังรู้สึกปลอดภัยมากกว่าที่อื่น ส่วนเรื่องความปลอดภัยจะให้ลูกค้าทุกคนสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งก่อนมีเพศสัมพันธ์และมีการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่เป็นประจำทุกปี(3) อัญชลี พิณีจักรัษธรรม (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การค้าประเวณีกรณีศึกษาของนักศึกษาหญิงในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เข้ามาสู่กระบวนการขายบริการทางเพศมีหลายสาเหตุหลายประการขึ้นอยู่กับตัวบุคคลนั้น เช่น ปัญหาทางการเงิน ปัญหาทางด้านครอบครัว ปัญหาติดยาเสพติด ปัญหาติดการพนัน มีเพื่อนหรือคนรู้จักที่ขายบริการทางเพศ โดยที่การเคยมีเพศสัมพันธ์มาก่อนเป็นปัจจัยเสริมที่สำคัญและช่วยให้การตัดสินใจเข้าสู่กระบวนการขายบริการทางเพศได้ง่ายขึ้น กล่าวโดยสรุปว่าผลการศึกษางานวิจัยทั้ง 3 เรื่องส่วนใหญ่ พบว่าผู้หญิงที่มาประกอบอาชีพนี้ส่วนใหญ่มีแรงจูงใจทางด้านเศรษฐกิจเป็นตัวผลักดัน และความกดดันจากสภาพความเป็นอยู่บางคนอาจจะมีปัญหาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวพ่อแม่แยกทาง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความรู้สึกขาดความอบอุ่นในชีวิตและทำให้มีภาระการเลี้ยงดูบุตรตกอยู่กับคนใดคนหนึ่ง จึงทำให้แสวงหาอาชีพที่สบายและไม่ต้องเหนื่อยได้เงินมาก ซึ่งจะส่งเงินกลับไปช่วยทางบ้านต่างจังหวัดที่ยากจนและขาดโอกาสทางการศึกษา จึงเป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้หญิงเข้ามาทำอาชีพเด็กนั้ครั้ง ประกอบกับบางคนอาจมีความปรารถนาส่วนตัวอยากได้เงินและความสะดวกสบายในชีวิต

ผู้เขียนได้ทำการคัดเลือกพื้นที่เพื่อศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ พื้นที่อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เนื่องจากเป็นอำเภอที่มีประชากรมากที่สุดในจังหวัดปทุมธานี และมีสถานบันเทิงประเภทที่มีเด็กนั่งครึ่งเป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้เขียนได้รับข้อมูลจำนวนสถานบันเทิงในพื้นที่จากสถานีตำรวจภูธร อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

ในบทความนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ซึ่งมีดังต่อไปนี้ (1). เพื่อศึกษาการเข้ามาประกอบอาชีพเด็กนั่งครึ่งในสถานบริการ ภูมิศึกษา อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี (2). เพื่อศึกษาการยอมรับทางสังคมในการประกอบอาชีพเด็กนั่งครึ่ง ภูมิศึกษา อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้เขียนได้ใช้แนวคิดทฤษฎีหลักๆ ในการอธิบายถึงเด็กนั่งครึ่ง ภูมิศึกษา อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยมี 3 ทฤษฎีหลักๆดังนี้

1. ทฤษฎีความคาดหวัง
2. ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์
3. ทฤษฎีการยอมรับทางสังคม

1. ทฤษฎีความคาดหวัง

Victor Vroom (1964) อธิบายว่า ความคาดหวังเป็นพฤติกรรมส่วนบุคคล ความต้องการเหตุผลในการที่จะกระทำกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้ผลตอบแทนตามที่ตนต้องการหรือความคาดหวังเกิดจากคุณค่าของสิ่งที่มาล่อใจ เช่น รางวัล เงิน สิ่งของตอบแทน เป็นต้น ที่จะได้รับ ถ้าสิ่งของเหล่านั้นมีคุณค่าสำหรับเขา ประกอบกับเขามีความสามารถหรือมีความหวังที่จะไปได้เขาจะเกิดความสนใจที่จะกระทำทันที ในบริบทแห่งความหมายที่กระชับ ความคาดหวัง (Expectancy) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ของบุคคลว่า การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของเขามีทางที่จะนำไปสู่ผลที่คาดหวัง

Vroom ได้เสนอรูปแบบของความคาดหวังในการทำงานเรียกว่า VIE Theory ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากในการอธิบายกระบวนการจูงใจของมนุษย์ในการทำงาน

$V = \text{Valance}$ หมายถึงระดับความรุนแรงของความต้องการของบุคคลในเป้าหมายรางวัลคือคุณค่าหรือความสำคัญของรางวัลที่บุคคลได้รับ

$I = \text{Instrumentality}$ หมายถึงความเป็นเครื่องมือของผลลัพธ์ (Outcomes) หรือรางวัลระดับที่ 1 ที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ 2 หรือรางวัลอีกอย่างหนึ่ง คือเป็นการรับรู้ในความสัมพันธ์ของผลลัพธ์ที่ได้(เชื่อมโยงรางวัลกับผลงาน)

E= Expectancy ได้แก่ ความคาดหวังถึงความเป็นไปได้ของการได้มาซึ่งผลลัพธ์หรือรางวัลที่ต้องการ เมื่อแสดงพฤติกรรมบางอย่าง (การเชื่อมโยงระหว่างผลงานกับความพยายาม)

สรุปทฤษฎีความคาดหวังในมุมมองของผู้เขียนคิดว่าเป็นทฤษฎีหนึ่งที่เป็นการเข้ามาประกอบอาชีพเด็กนั่งเครื่อง เนื่องจากพฤติกรรมส่วนใหญ่ของเด็กนั่งเครื่องมีความคาดหวังในผลตอบแทนและรายได้เพื่อดำเนินชีวิต โดยอาศัยความสามารถในการโน้มน้าวลูกค้าให้คล้อยตาม

2. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (Hierarchy of needs theory) ของ Abraham Maslow มาสโลว์ (Maslow, 1954 อ้างถึงใน พิทยา บวรวัฒนา, 2550 , หน้า130) หลักของทฤษฎีนี้ มีว่าความต้องการของมนุษย์สามารถจัดเป็นลำดับขั้นได้ 5 ขั้น ตามลำดับความสำคัญมาก่อนมาหลังได้ ดังนี้

Maslow's Hierarchy of needs Theory แบ่งลำดับความต้องการของมนุษย์ไว้ดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) ได้แก่ อาหาร น้ำดื่ม ความต้องการที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ และความต้องการอื่น ๆ ของร่างกาย
2. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Safety needs) ได้แก่ ความต้องการความมั่นคง และการป้องกันภัยอันตรายจากสิ่งรอบตัวและจากการทำร้ายจิตใจ
3. ความต้องการเป็นความรักและความเป็นเจ้าของ (Social needs) ได้แก่ ความรัก ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การได้รับการยอมรับและมิตรภาพ
4. ความต้องการการยกย่อง (Esteem needs) ได้แก่ การเคารพนับถือตัวเอง การเป็นตัวของตัวเองและการประสบความสำเร็จ การมีฐานะในวงสังคม การได้รับการยอมรับจากคนอื่นและการได้รับความสนใจจากคนอื่น

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization needs) ได้แก่ แรงผลักดันที่ทำให้คนสามารถเป็นในสิ่งที่ตนเป็นได้ดีที่สุด ซึ่งรวมถึงการเจริญเติบโตการใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่และความสมบูรณ์แบบ

Maslow อธิบายไว้ว่าในขณะที่ความต้องการขั้นหนึ่งได้รับการตอบสนองพอสมควรแล้วความต้องการที่สูงขึ้นขั้นถัดไปจะทำหน้าที่เป็นแรงผลักดันที่จูงใจให้มนุษย์ทำงาน จึงสรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์นั้นมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ไม่มีที่สิ้นสุดจากความต้องการน้อยก็เป็นต้องการเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในสิ่งที่ขาด ซึ่งในแต่ละบุคคลมีความต้องการที่แตกต่างกันจึงแสดงออกมาไม่เหมือนกัน ซึ่งอาชีพเด็กนึ่งครึ่งได้ตอบสนองกับกลุ่มคนที่มีความต้องการในสิ่งที่ขาดหาย โดยอาชีพเด็กนึ่งครึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กหันมาทำอาชีพนี้เพิ่มขึ้น

3. ทฤษฎีการยอมรับทางสังคม

การยอมรับเป็นพฤติกรรมของแต่ละบุคคลในการรับเอาสิ่งใหม่มายึดถือปฏิบัติด้วยความเต็มใจ โดยที่ พฤติกรรมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการและมีระยะเวลาที่มีความสำคัญต่อการที่จะรับสิ่งใหม่ในตัวบุคคลหรือกลุ่มจะได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงนี้จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงในตัวบุคคลในสังคมเพราะว่าการจะยอมรับในสิ่งใดที่เป็นสิ่งใหม่ต้องมีการปรับทางด้านความรู้ความเข้าใจ และ โดยเฉพาะทัศนคติต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้เกิดการยอมรับได้ง่าย (เพลินพร ศิวงาม, 2533) Foster (1973) ได้กล่าวว่าการยอมรับหมายถึงการที่ประชาชนได้เรียนรู้ผ่านการศึกษามาก่อนขั้นตอนการรับรู้การยอมรับจะเกิดขึ้นได้หากมีการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้นั้นจะได้ผลต่อเมื่อบุคคลนั้นได้ทดลองปฏิบัติจนเข้าใจว่าสิ่งนั้นสามารถให้ประโยชน์อย่างแน่นอน

Roger & Shoemaker (1971) ได้กล่าวว่าการยอมรับเป็นกระบวนการทางจิตใจของแต่ละคน ที่เริ่มตั้งแต่การรับรู้ข่าวสารไปถึงการยอมรับ

Kotler (2007, pp. 611) กล่าวถึงกระบวนการยอมรับไว้ 5 ขั้นตอน

1. ขั้นรับทราบ (Awareness Stage) เป็นการเริ่มต้นที่บุคคลได้รับทราบสิ่งใหม่ๆ
2. ขั้นสนใจ (Interest Stage) เป็นขั้นที่บุคคลเกิดความสนใจในสิ่งนั้นๆจึงมีการเสาะแสวงหาข่าวสารและรายละเอียดเพิ่มเติม
3. ขั้นไตร่ตรองและขั้นประเมิน (Evaluation Stage) เป็นขั้นที่บุคคลเกิดความสนใจในสิ่งนั้นจนถึงระดับหนึ่งมักจะไตร่ตรองหรือประเมิน โดยเทียบกับประสบการณ์หรือความรู้ของ ตนว่า ในสิ่งนั้นเมื่อนำไปปฏิบัติจะให้ประโยชน์เพียงใด ทำให้เขาได้สิ่งที่ต้องการขึ้นบ้างไหม
4. ขั้นลองทำ (Trial Stage) โดยการลองทำตามสิ่งนั้นว่าจะเกิดผลอย่างไร

5. ขั้นยอมรับหรือนำไปใช้ (Adoption) ขั้นนี้มักเกิดขึ้นหลังจากได้มีการลองทำและประสบผลดีจึงได้นำไปใช้

สรุปทฤษฎีการยอมรับทางสังคมผู้เขียนเห็นว่า การที่ผู้คนจะยอมรับสิ่งใหม่ๆที่เกิดขึ้นในสังคมนั้นขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลพร้อมที่จะเปิดรับกับสิ่งใหม่ที่จะเกิดขึ้นในสังคมนั้นๆ เพราะอาชีพเด็กนั้ดครั้งนั้นหลายคนมองว่าเป็นเรื่องที่ผิดศีลธรรมในสังคมจึงไม่เปิดใจและเข้าถึงการทำอาชีพนี้ นอกจากนี้ผู้เขียนได้ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพเด็กนั้ดครั้ง ซึ่งพบว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 3 ฉบับ ซึ่งรายละเอียดผู้เขียนจะนำไปศึกษาในการทำทวิจยต่อไป

1. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

2. ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27 พ.ศ.2562)

3. พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4 พ.ศ.2546)

โดยสรุปเพื่อให้เข้าใจความหมายของคำว่า “เด็กนั้ดครั้ง” หมายถึง ผู้หญิงที่ทำหน้าที่บำเรอปรนนิบัติลูกค้าในสถานบันเทิง ซึ่งสาเหตุและแรงจูงใจการเข้ามาประกอบอาชีพนี้ พบว่ามีแรงจูงใจทางด้านเศรษฐกิจเป็นตัวผลักดันและการยอมรับทางสังคมของอาชีพเด็กนั้ดครั้งแม้ว่าจะไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคมอย่างกว้างขวางแต่ก็เป็นอาชีพที่มีอยู่จริงในสังคม ในบทความนี้ผู้เขียนได้ทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพเด็กนั้ดครั้ง พบว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 ฉบับ ได้แก่ 1.)พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 2.)ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27 พ.ศ.2562) 3.)พระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4 พ.ศ.2546) ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้จะประโยชน์ต่อสังคมในการรับรู้และทำความเข้าใจถึงอาชีพเด็กนั้ดครั้งอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

กอบกุล ราชนาคร. (2538). การศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีและการค้าหญิง. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา <https://www.krisdika.go.th/21ocs17>

คณิต ฒ นคร. (2537). กฎหมายอาญาภาคความผิด. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชนกพล สกคผลเขต. (2545). การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก: ศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2544). **หลักกฎหมายอาญา ภาคความผิด**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- นางสาวประภัสสร วัฒนา. (2560). **แนวความคิดมนุษยนิยมของมาสโลว์ (Maslow) และแนวความคิด
อัตถิภาวนิยม ของฌอง ปอล ซาร์ตร์ (Jean-Paul Sartre) ที่ปรากฏผ่านนวนิยายเรื่อง “วันหนึ่ง
ในชีวิตของอีวาน เดนิโซวิช”** วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ศึกษา คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กาญจพงษ์ ชุ่มชื่น โสภณิเด็ก: **กรณีศึกษาเมืองพัทยา ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- อภิวิชญ์ สัมครเขตการณ์. (2560). **การขายบริการทางเพศของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.**
- อัญชลี พินิจรักษัธรรม. (2554). **การค้าประเวณี กรณีศึกษาของนักศึกษาหญิงในจังหวัด วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต. เศรษฐศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์).**
- ชัชวาล อรวงศ์สุภทัต. (2009). **ภาคทฤษฎีของแรงจูงใจในการทำงาน.**

บทบาททางสังคมและการนำเสนออัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัด
อุดรธานี: กรณีศึกษาผ่านเฟซบุ๊กสมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดอุดรธานี
Social Roles and Identities of Vietnamese - Thai in Udon Thani: A Case Study of
Vietnamese - Thai Association in Udon Thani Reflected through Facebook Page

วีรดา มั่นเหมาะ¹ / หนึ่งฤทัย จันทราคม²

Weerada Manmao / Nuengruethai Chantharakhami

¹⁻² หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน (ภาษาเวียดนาม) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ASEAN language and Culture program (Vietnamese), Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเป็นมาของคนเวียดนามในจังหวัดอุดรธานี 2) ศึกษาการเกิดขึ้นของสมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดอุดรธานี และ 3) ศึกษาบทบาททางสังคมและการนำเสนออัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายเวียดนามที่นำเสนอผ่านเฟซบุ๊ก เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยวิธีการศึกษาเอกสารและเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเฟซบุ๊กของสมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดอุดรธานี นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า คนเวียดนามอพยพเข้ามาในจังหวัดอุดรธานี ตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 และหลังจากนั้นก็มีการอพยพเข้ามาเรื่อย ๆ จนทำให้เกิดพื้นที่ของคนเวียดนามในจังหวัดอุดรธานีขนาดใหญ่และเป็นศูนย์กลางชุมชนคนเวียดนามที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนเวียดนามในจังหวัดอุดรธานีมีสถานภาพที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างไทย และ เวียดนาม โดยรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง จนสามารถจัดตั้งเป็นสมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนาม แสดงบทบาททางสังคมต่อท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี และ ต่อรัฐเวียดนาม โดยพวกเขาได้นำเสนอกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านเฟซบุ๊ก ซึ่งเป็นการสร้างตัวตนและพื้นที่ทางสังคมระหว่างคนไทยเชื้อสายเวียดนามด้วยกันเอง และ ระหว่างคนไทยในจังหวัดอุดรธานี

คำสำคัญ: คนไทยเชื้อสายเวียดนาม, สมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนาม, บทบาททางสังคม,
ญวนเก่า, ญวนใหม่

Abstract

The research aims at 3 purposes, including: 1) to study the immigration of Vietnamese in Udon Thani 2) to study the establishment of Vietnamese - Thai association in Udon Thani province and 3) to study the social roles and identities of this Vietnamese - Thai community reflected through Facebook. This research is a qualitative research. Collecting information from documents and Facebook page of Vietnamese - Thai association in Udon Thani was employed as a research tool. The research results were later examined by descriptive analysis. The research found that Vietnamese has immigrated into Udon Thani since early 20th century, gradually expanded and become a large community in Udon Thani and the center of Vietnamese community in the Northeast of Thailand as well. Besides, the social status of Vietnamese in Udon Thani province has also changed according to the political situations and the relationship between Thailand and Vietnam. The community has continuously developed, performed various social roles and finally established "Vietnamese - Thai association". By publicizing numerous activities on the association's Facebook page, the Vietnamese - Thai community has not only established their own identities and social statuses among community members but also earned their social statuses in local Udon Thani community.

Keywords: Vietnamese - Thai, Vietnamese - Thai Association, Social role, Old Vietnamese - Thai, New Vietnamese - Thai

บทนำ

ในภาคอีสานประเทศไทยมีคนไทยเชื้อสายเวียดนามอาศัยกระจายอยู่หลายพื้นที่ ทั้งนี้ คนเวียดนามได้อพยพเข้ามาในภาคอีสานหลายระลอก เริ่มมีการอพยพเข้ามาตั้งแต่ช่วง ต้นกรุงรัตนโกสินทร์จนถึงช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลไทยได้จำแนกคนเวียดนามอพยพเข้ามาเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มคนเวียดนามที่อพยพเข้ามาช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งเรียกว่ากลุ่มญวนเก่า และกลุ่มคนเวียดนามที่อพยพเข้าช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ.1945 – 1946 ซึ่งเรียกว่ากลุ่มญวนใหม่ (Sripana, 2005)

สำหรับจังหวัดอุดรธานีเป็นพื้นที่ที่มีคนไทยเชื้อสายเวียดนาม หรือ คนเวียดนามอพยพเข้ามาทั้ง สองกลุ่ม คือทั้งญวนเก่า และ ญวนใหม่ ซึ่งในอดีต โดยเฉพาะในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 กลุ่มคน

ญวนใหม่ที่เข้ามายังจังหวัดอุดรธานี รัฐบาลไทยไม่ให้การยอมรับ เนื่องจากมองว่ากลุ่มคนเวียดนามอพยพมีความเกี่ยวข้องกับคอมมิวนิสต์ หรือ เรียกว่าเป็นญวนคอมมิวนิสต์ ซึ่งขัดแย้งต่ออุดมการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยในขณะนั้น แต่ต่อมาสถานการณ์ทางการเมืองของภูมิภาคได้เปลี่ยนแปลงไป คนเวียดนามอพยพจึงได้รับการยอมรับจากรัฐบาลไทย จนกระทั่งในปัจจุบันกลุ่มคนเวียดนามอพยพในจังหวัดอุดรธานีได้รับสัญชาติ และ กลุ่มคนเวียดนามกลุ่มดังกล่าวยังคงดำรงชีวิตอยู่ในปัจจุบัน ภายหลังเมื่อก่อนกลุ่มคนเวียดนามอพยพได้รับสัญชาติ คนเวียดนามอพยพในจังหวัดอุดรธานีมีสถานภาพเป็นคนไทยใหม่ ทำให้คนเวียดนามอพยพมีบทบาททางสังคม ระหว่าง คนเวียดนามกับท้องถิ่น รวมถึงบทบาทระหว่างคนเวียดนามกับคนเวียดนามในประเทศเวียดนาม (Chantharakhami, 2020: 135) และ ในระยะหลังจึงได้มีการจัดตั้งสมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามขึ้นในหลาย ๆ จังหวัดของภาคอีสาน เช่น จังหวัดอุดรธานี สมาคมดังกล่าวมุ่งทำกิจกรรมที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคม ในปัจจุบันนี้มีสื่อโซเชียลมีเดียเข้ามาามีบทบาทในชีวิตประจำวัน โดยการใช้โซเชียลในการติดต่อสื่อสารกัน โดยเฉพาะเฟซบุ๊ก ดังนั้น สมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานีจึงได้มีการสร้างเพจเฟซบุ๊กสมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานีขึ้น เพื่อติดต่อสื่อสารกับคนไทยเชื้อสายเวียดนามในประเทศไทย รวมทั้งยังสามารถแสดงตัวตนแสดงออกถึงอัตลักษณ์เวียดนาม รวมถึงนำเสนอกิจกรรม หรือการมีส่วนร่วมของกลุ่มคนไทยเชื้อสายเวียดนาม ที่มีต่อท้องถิ่นที่พวกเขาอาศัยอยู่โดยนำเสนอผ่านเฟซบุ๊ก

ด้วยเหตุดังกล่าว บทความนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนำเสนอตัวตน และ บทบาททางสังคมของคนเวียดนามผ่านเฟซบุ๊ก ซึ่งเป็นเฟซบุ๊กของสมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดอุดรธานี บทความนี้ประกอบด้วยเนื้อหาหลักสามส่วน ได้แก่ 1) การเข้ามาของคนเวียดนามในจังหวัดอุดรธานี 2) การก่อตั้งของสมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดอุดรธานี 3) บทบาททางสังคมและการนำเสนออัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายเวียดนามที่นำเสนอผ่านเฟซบุ๊ก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของคนเวียดนามในจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาการก่อตั้งของสมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาบทบาททางสังคมและการนำเสนออัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายเวียดนามที่นำเสนอผ่านเฟซบุ๊ก

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary research) และ การเก็บข้อมูลในเฟซบุ๊กของสมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามอุดรธานี ที่มีการโพสต์ระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ความเป็นมาของคนเวียดนามในจังหวัดอุดรธานี

ภาคอีสานของประเทศไทยเป็นดินแดนที่คนเวียดนามอพยพเข้ามาพักพิงตั้งแต่สมัย กรุงรัตนโกสินทร์จนถึงช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ทั้งนี้ คนเวียดนามได้อาศัยการกระจายอาศัยอยู่เกือบทั่วพื้นที่ในภาคอีสานของประเทศไทย ซึ่งในระยะหลังเมื่อรัฐบาลไทยเห็นว่ากลุ่มคนเวียดนามอพยพที่เข้ามาหลังสงครามโลกครั้งที่สองมีนัยยะสำคัญต่อเสถียรภาพอาชีพไทยของประเทศ การศึกษาเกี่ยวกับคนญวนชุดหลังจึงมีมากขึ้น ทั้งนี้ได้จำแนกคนเวียดนามในประเทศไทยออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มคนญวนเก่า และ กลุ่มคนญวนใหม่

ในภาคอีสานเริ่มปรากฏคนเวียดนามอพยพเข้ามาตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ด้วยเหตุผลการอพยพที่แตกต่างกันไป สาเหตุสำคัญเนื่องจากการที่เวียดนามถูกยึดครองโดยฝรั่งเศสทั้งนี้ฝรั่งเศสได้ใช้อำนาจในการปกครองและกดขี่ประชาชนอย่างรุนแรง ด้วยความลำบากยากแค้นในการดำรงชีพ จนไม่สามารถทนอยู่ได้ภายใต้การถูกกดขี่นั้น จึงต้องอพยพเดินทางเข้าไปอาศัยในประเทศลาวส่วนใหญ่ นอกจากนี้ฝรั่งเศสได้มีนโยบายกวาดต้อนคนเวียดนามเข้าไปเป็นแรงงานในลาวเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่เจ้าอาณานิคมฝรั่งเศส จึงทำให้มีคนเวียดนามอาศัยอยู่ในลาวเป็นจำนวนมากและบางส่วนได้เดินทางข้ามแม่น้ำโขงเข้ามาทำมาหากินในแผ่นดินสยาม ประการสำคัญความไม่พอใจฝรั่งเศสทำให้คนเวียดนามกลุ่มหนึ่งจึงคิดหาทางที่จะปฏิบัติขับไล่ฝรั่งเศสออกจากเวียดนาม จึงเดินทางอพยพเข้ามาในอุดรธานีเพื่อสร้างฐานปฏิบัติการเคลื่อนไหวกู้ชาติ (Bhurudphat, 1978: 8) โดยขอรับการสนับสนุนจากคนเวียดนามที่อาศัยอยู่ในจังหวัดอุดรธานี เพื่อต่อสู้เรียกร้องเอกราชจากประเทศฝรั่งเศส (Aumnuaingentra, 2014: 622)

นอกจากคนเวียดนามกลุ่มแรกที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ยังมีคนเวียดนามกลุ่มที่สอง หรือ ที่เรียกว่าเป็นกลุ่มคนญวนใหม่ ที่ได้อพยพเข้ามาจากฝั่งลาวข้ามแม่น้ำโขงเข้ามาในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในช่วงปี ค.ศ.1945 - ค.ศ.1946 ซึ่งนับเป็นการอพยพครั้งนี้อีกเป็นการอพยพครั้งใหญ่ของคนเวียดนาม

มายังประเทศไทย สาเหตุของการอพยพเนื่องจากเกิดเหตุความวุ่นวายขึ้นในประเทศเวียดนาม คือ การเรียกร้องเอกราชของคอมมิวนิสต์เวียดนามต่อฝรั่งเศส ประกอบกับฝรั่งเศสกลับเข้าไปครอบครองประเทศลาว และได้ทำการปราบปรามอย่างรุนแรง ส่งผลให้คนเวียดนามที่อยู่ในประเทศเวียดนามต้องละทิ้งบ้านเกิด และ คนเวียดนามที่อาศัยอยู่ในประเทศลาวต้องอพยพหลีกเลี่ยงสงครามการโจมตีของฝรั่งเศสมายังจังหวัดชายแดนที่ติดริมฝั่งแม่น้ำโขงของ ประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2488-2489 (ค.ศ.1945-1946) ในขณะนั้นคนเวียดนามได้มีการอพยพเข้ามาเป็นสองระลอก ระลอกแรก คือ จากเมืองท่าแขก แขวงคำม่วน ข้ามมายังจังหวัดนครพนมเป็นแห่งแรก ต่อมาได้อพยพเป็นระลอกที่สองจากนครเวียงจันทน์ ข้ามแม่น้ำโขงมายัง จังหวัดหนองคาย และ หลังจากนั้นได้เดินทางต่อมายังจังหวัดอุดรธานี (Triwanitchakorn, 2018: 101)

สำหรับนโยบายของรัฐบาลไทยต่อคนเวียดนามอพยพนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และอุดมการณ์ของรัฐบาลไทย โดยนโยบายของรัฐบาลไทยนั้นมีการแปรเปลี่ยนไปตามบริบทสังคมภูมิภาค และ สังคมโลกในช่วงเวลานั้น ๆ นโยบายของรัฐบาลไทยแต่ละช่วงเป็นตัวกำหนดความมั่นคง และ วิถีชีวิตของคนเวียดนามอพยพ (Wanlee, 2016) เช่น รัฐบาลของนายปรีดี พนมยงค์ ได้ให้การช่วยเหลือ และ โอบรับคนเวียดนามอพยพอย่างเต็มใจ เนื่องจากดำเนินตามนโยบายต่างประเทศ ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันอย่างสันติกับประเทศเพื่อนบ้าน ต่อมาเมื่อจอมพล ป. พิบูลสงครามได้ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รวมทั้งรัฐบาลของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และ จอมพลถนอม กิตติขจร ได้ดำเนินนโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์ ทั้งนี้รัฐบาลไทยจึงไม่ให้การยอมรับคนเวียดนามอพยพผู้ที่ได้เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยในฐานะผู้อพยพลี้ภัย (ผู้ไร้สัญชาติ) จะไม่ได้รับสัญชาติ ลูกหลานที่เกิดมาก็จะไม่ได้รับสัญชาติเช่นเดียวกัน (Bhurudphat, 1978: 21) ผู้ที่อพยพเข้ามาจะยังไม่มียุทธศาสตร์ในสังคมไทย และมีวิถีชีวิตที่ยากลำบาก เนื่องด้วยวาทกรรมของรัฐบาลไทยที่ประทับให้ คนเวียดนามเกี่ยวข้องกับคอมมิวนิสต์ และมองว่าเวียดนามอพยพบางคนเป็นสายลับให้กับพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม เกรงว่าคนเวียดนามอพยพจะเข้ามาทำการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย และเกรงว่าจะมีผลต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติ รัฐบาลไทยหันมาใช้ นโยบายและมาตรการที่เข้มงวดต่าง ๆ เพื่อคัดค้านคนเวียดนามอพยพ เช่น การจำกัดพื้นที่ที่อยู่อาศัย ห้ามประกอบอาชีพบางอาชีพ ห้ามการเรียนหนังสือ ห้ามจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งนโยบายดังกล่าวล้วนส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนเวียดนามเป็นอย่างมากทั้งในด้านการถูกหวาดระแวงจากคนในท้องถิ่น และ ในด้านเศรษฐกิจเนื่องจากคนในท้องถิ่นมองว่าคนเวียดนามอพยพเป็นศัตรูของชาติจึงไม่อยากจะติดต่อค้าขาย ทำให้คนเวียดนามอพยพเหล่านี้ประสบกับความยากลำบาก และ ยากจนข้นแค้น (Sukree, 2015: 71) แต่ต่อมาสถานการณ์ทางการเมือง

คณะกรรมการดูแลชาวเวียดนามในต่างประเทศที่ตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์อยู่ 4 ข้อ ได้แก่

- 1) การรวมกลุ่มของชาวเวียดนามโพ้นทะเลให้มีความรักและสามัคคีกัน
- 2) อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชนชาติ
- 3) การร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นเพื่อจะได้กลับมาช่วยกันสร้างสรรค์และพัฒนาบ้านเกิด (ประเทศเวียดนาม)

4) การเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศเวียดนามและประเทศที่คนเวียดนามพำนักอาศัย จากนโยบายดังกล่าว และ เนื่องจากคนเวียดนามอพยพได้รับอนุญาตจากรัฐบาลไทยให้จัดตั้งเป็น สมาคมชาวเวียดนาม คนไทยเชื้อสายเวียดนามที่อาศัยอยู่ในจังหวัดอุดรธานีจึงได้รวมกลุ่มกันและ ผลักดันให้มีการก่อตั้งสมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดอุดรธานีขึ้น และ ได้รับการอนุมัติจดทะเบียนเป็นสมาคม เมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2547 โดยมีนายวินัย เลว่น เป็นนายกสมาคมในขณะนั้น ต่อมาคนไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดอุดรธานีได้ระดมทุนบริจาค เพื่อจัดตั้งสำนักงานสมาคม และได้ ทำการเปิดสำนักงานอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 17 พฤษภาคม ในปี พ.ศ.2550 โดยมี นายอำนาจ ผกา รัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี เป็นประธานพิธีเปิด ร่วมด้วย นายเหงเวียน ชวี ฮึง (Nguyễn Duy Hùng) เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประจำประเทศไทย นายเงิน เงเวียน จริก (Trần Nguyễn Trúc) กงสุลใหญ่สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประจำจังหวัดขอนแก่น นายเหงเวียน จรอง เลียน (Nguyễn Trọng Liên) กงสุลสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประจำจังหวัดขอนแก่น นายวินัย เลว่น นายกสมาคมคนเวียดนามจังหวัดอุดรธานี นายธีระ ตั้งหลักมั่น ประธานหอการค้าจังหวัดอุดรธานีและคณะ (Journal of the Udon Thani Chamber of Commerce, 2011)

สมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดอุดรธานี มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ในแบบ เครือญาติ ทำให้คนไทยเชื้อสายเวียดนามรู้สึกเป็นครอบครัวเดียวกันหรือเป็นพวกพ้องเดียวกัน มีการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์กันด้วยประเพณีและวัฒนธรรม เช่น การพูดภาษาเวียดนาม การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในชุมชนหรือในที่อื่นที่อาศัยอยู่ การรวมตัวกันเพื่อประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น ไหว้บรรพบุรุษ พิธีแต่งงาน และงานศพ รวมถึงการมีความสำนึกว่าเป็นคนเวียดนามด้วยกัน นอกจากนี้ยังมีการสวมใส่ชุดอ้าวสาย ในงานพิธีต่าง ๆ เช่น ในงานพิธีมงคลสมรส และ งานสำคัญอื่น ๆ (Sukree, 2015: 288)

ในด้านบทบาทหน้าที่ของสมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดอุดรธานี ทำหน้าที่เป็นตัวกลาง ในการประสานงานรวบรวมคนไทยเชื้อสายเวียดนามมาช่วยงานในเวลาที่มีงานประเพณีที่สำคัญของ จังหวัดอุดรธานี และ เป็นองค์กรที่มุ่งสร้างประโยชน์ให้กับส่วนรวม ไม่มุ่งหวังผลกำไร สมาคมมี

วัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ส่งเสริมความยุติธรรมในสังคม ส่งเสริมให้ คนไทยเชื้อสายเวียดนามในด้านอาชีพ และ เพื่อให้คนไทยเชื้อสายเวียดนามออกมาพบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น นอกจากนี้สมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามยังเป็นสะพานเชื่อมระหว่าง พี่น้องคนไทยเชื้อสายเวียดนามกับจังหวัด และ ที่สำคัญยังเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างรัฐบาลไทยและเวียดนาม (Aumnuayngentra, 2017: 238)

จึงกล่าวได้ว่า สมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดอุดรธานีเป็นพื้นที่ของความผูกพันภายในระหว่างคนไทยเชื้อสายเวียดนามที่พวกเขาเจอกัน รวมถึงได้แสดงให้เห็นถึงความ สามัคคีสามัคคีกัน และ หลังจากนั้นจึงพยายามไปสร้างความสัมพันธ์กับท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี หรือ พยายามที่จะพ่วงกรไปให้ความร่วมมือกับท้องถิ่น เพื่อที่จะได้เกิดตัวตนของกลุ่มคนไทยเชื้อสายเวียดนามขึ้นมา

3. บทบาททางสังคมและการนำเสนออัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายเวียดนามที่นำเสนอผ่านเฟซบุ๊ก

ในยุคของโลกาภิวัตน์ปัจจุบัน การใช้โซเชียลมีเดียมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการดำรงชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการใช้เฟซบุ๊กเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสาร ทั้งในลักษณะปัจเจก และเครือข่ายชุมชนออนไลน์ กรณีคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานี มีการนำเสนอตัวตนผ่านเฟซบุ๊ก ด้วยการตั้งเพจเฟซบุ๊กสมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามขึ้นเพื่อแสดงตัวตนสู่สาธารณะ บทบาททางสังคมและการนำเสนออัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายเวียดนาม ที่นำเสนอผ่านเฟซบุ๊กสามารถทำให้มองเห็นความพยายามในการสร้างตัวตนของคนไทยเชื้อสายเวียดนาม และ การพยายามสร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่มคนไทยเชื้อสายเวียดนามด้วยกันเอง รวมถึงการพยายามสร้างความสัมพันธ์ในท้องถิ่น

3.1 บทบาททางสังคมระหว่างคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานี

ในการนำเสนอตัวตนของคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานีผ่านเฟซบุ๊กอย่างหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นคือการนำเสนออัตลักษณ์ ผ่านประเพณีพิธีกรรมที่เป็นความเป็นเวียดนาม ดังจะเห็นได้จากการจัดงานหรือกิจกรรม เช่น

งานรำลึกวันคล้ายวันเกิดอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ ซึ่งเป็นบุคคลที่คนเวียดนามถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการประกาศอิสรภาพของเวียดนาม ดังนั้น ในวันคล้ายวันเกิดอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ ซึ่งตรงกับวันที่ 29 พฤษภาคมของ ทุกปี คนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานีก็จะรวมกลุ่มกันจัดพิธีรำลึกถึงท่านโฮจิมินห์ เพื่อแสดงความกตัญญูต่อวีรบุรุษผู้ยิ่งใหญ่

ของเวียดนาม ในกิจกรรมดังกล่าวคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานีก็จะมีการนำอาหารต่าง ๆ มาเพื่อจัดโต๊ะเคารพพิทักษ์โฮจิมินห์ร่วมกัน เป็นการแสดงออกให้เห็นว่าคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานีมีความความสัมพันธ์ระหว่างกันภายในพื้นที่ และได้แสดงออกถึงอัตลักษณ์ความเป็นเวียดนามที่มีความกตัญญูทวดที่ต่อวีรบุรุษเวียดนามและนอกจากนี้ยังมีพิธีกรรมวันปีใหม่ของเวียดนามหรือ คนเวียดนามเรียกว่า วันเต็ด (Tết) คนไทยเชื้อสายเวียดนามในแต่ละครอบครัวจะรวมตัวกันเพื่อจัดพิธีกรรมไหว้บรรพบุรุษ เพื่อระลึกถึงบรรพบุรุษ และ มีการฉลองวันปีใหม่ มีการรับประทานอาหารร่วมกันภายในครอบครัวของคนไทยเชื้อสายเวียดนาม

นอกจากนั้นคนไทยเชื้อสายเวียดนามยังยกสถานะพิธีกรรมวันปีใหม่ของเวียดนาม หรือวันเต็ด (Tết) ให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมในท้องถิ่น มีการเฉลิมฉลองร่วมกันกับคนในท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งจัดขึ้นในวันตรุษจีนอุดรธานี

จึงกล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรมดังกล่าว จัดขึ้นเพื่อสร้างพื้นที่หรือสร้างตัวตนให้กับ คนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานี เนื่องจากก่อนหน้านี้ไม่สามารถแสดงตัวตนความเป็นเวียดนามได้ แต่ในปัจจุบันสามารถแสดงตัวตนได้อย่างเปิดเผย จนสามารถแสดงตัวตนผ่านเฟซบุ๊กผู้สื่อข่าวได้

ภาพที่ 1 คนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานีจัดงานวันคล้ายวันเกิดอดีตประธานาธิบดี โฮจิมินห์ เพื่อรำลึกถึงวีรบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ของเวียดนาม เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2557

(Facebook page of Vietnamese - Thai association in Udon Thani, 2014)

3.2 บทบาททางสังคมของคนไทยเชื้อสายเวียดนามที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี

คนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งถือว่าเป็นคนในจังหวัดอุดรธานี จึงต้องแสดงบทบาททางสังคมที่มีต่อท้องถิ่น คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่น ที่พวกเขาพำนักอาศัยอยู่ เช่น เทศกาลตรุษจีนจังหวัดอุดรธานี และ งานทุ่งศรีเมืองจังหวัดอุดรธานี การที่คนไทยเชื้อสายเวียดนามได้มีส่วนร่วมในงานต่าง ๆ ดังกล่าว บ่งบอกได้ว่าคนไทยเชื้อสายเวียดนามได้รับการยอมรับจากคนในท้องถิ่น และได้แสดงออกถึงบทบาททางสังคมในฐานะสมาชิกในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าคนไทยเชื้อสายเวียดนามมีความเชื่อมโยงกับคนในท้องถิ่น จนกลายเป็นส่วนหนึ่งในท้องถิ่นอย่างกลมกลืน และ การเข้าร่วมกิจกรรมยังช่วยเสริมสร้างความแน่นแฟ้นและความสามัคคีระหว่างคนไทยเชื้อสายเวียดนามกับคนในท้องถิ่น

ภาพที่ 2 คนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานี เข้าร่วมเทศกาลตรุษจีนอุดรประจำปี 2559 เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559
แสดงให้เห็นการเชื่อมโยงวัฒนธรรมเวียดนามรวมเข้ากับท้องถิ่นอย่างกลมกลืน
(Facebook page of Vietnamese - Thai association in Udon Thani, 2016)

ภาพที่ 3 คนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานี เข้าร่วมงานทุ่งศรีเมืองจังหวัดอุดรธานี
 แสดงให้เห็นการมีความสัมพันธ์ร่วมกันในท้องถิ่นระหว่างคนไทยเชื้อสายเวียดนาม
 กับคนในจังหวัดอุดรธานี

(Facebook page of Vietnamese - Thai association in Udon Thani, 2017)

3.3 บทบาททางสังคมของคนไทยเชื้อสายเวียดนามที่มีต่อรัฐบาลไทยในฐานะพลเมืองของไทย

คนไทยเชื้อสายเวียดนามที่ได้รับสัญชาติไทย จึงถือว่าเป็นพลเมืองไทยที่มีหน้าที่เหมือนพลเมืองไทยทุกประการ จึงต้องมีความตระหนักถึงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ดังนั้นคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานีจึงมีความตระหนักในความเป็นไทย ดังจะเห็นได้จากการเข้าร่วมพิธีสำคัญต่าง ๆ ที่รัฐบาลไทยจัดขึ้น เช่น คนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานีร่วมลงนามถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ เข้าร่วมพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จัดขึ้น ณ พระเมรุมาศ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อส่งเสด็จพระมหากษัตริย์ไทย สู่สวรรคาลัย

การเข้าร่วมพระราชพิธีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคนไทยเชื้อสายเวียดนามในจังหวัดอุดรธานีได้แสดงออกถึงบทบาททางสังคมในฐานะที่เป็นพลเมืองของไทย คือ การมีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และ แสดงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ไทย และนอกจากนี้สมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดอุดรธานียังเป็นตัวแทนของรัฐบาลเวียดนามในการเข้าร่วมพิธีที่รัฐบาลไทยจัดตั้งขึ้น เปรียบเสมือนเป็นสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลไทยและเวียดนามอีกด้วย

ภาพที่ 4 สมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดอุดรธานี ร่วมลงนามถวายพระพร พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2553

(Facebook page of Vietnamese - Thai association in Udon Thani, 2010)

ภาพที่ 5 สมาคมคนไทยเชื้อสายเวียดนามจังหวัดอุดรธานี
ร่วมส่งเสด็จพระมหากษัตริย์ไทยสู่สวรรคาลัย เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2560
(Facebook page of Vietnamese - Thai association in Udon Thani, 2017)

- Chandavimol, P. (1998). *The Vietnamese in Thailand*. Bangkok: The Thailand research fund and the foundation for the promotion of social sciences and humanities textbooks project. [in Thai]
- Chantharakhami, N. (2020). *Vietnamese transnational social network in Thailand* (Thesis). Mahasarakham: Mahasarakham university. [in Thai]
- Journal of the Udon Thani Chamber of Commerce. (2011). *Opened a Vietnamese association office*
Retrieved on October 12, 2020 from <http://udonechamber.com/home/journal-chamber/12981298.html?fbclid=IwAR2AsQZlI4FIzV16QzQVFRNOimV7g1vEVEXUb5-A9UCBt5XbNleiWJtkNwU>. [in Thai]
- Sripana, T. (2005). *Viet Kieu in Thailand in Thai-Vietnamese relationship* (1st ed.). Bangkok: Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Sukree, S. (2015). *Vietnamese migrants : 'New Thai' capitalists that become the elite of the border town*. Chiang Mai: Center for ASEAN Studies Chiang Mai University. [in Thai]
- Triwanitchakorn, T. (2018). *Ho Chi Minh Educational and Historical Tourism Site in Udon Thani Province: An Amity Symbol of Thailand and Vietnam* (Local journals). Vietnam: Humanities and Social Sciences University. [in Thai]
- Wanlee, N. (2016). *Thai government and using media tool for dealing with Vietnamese immigrants' policy* (Thesis). Bangkok: Thammasat University. [in Thai]

การจัดการความรู้ทุนทางสังคมด้านเกษตรทฤษฎีใหม่: หลักการ แนวคิด
และการนำไปประยุกต์ใช้

Social Capital Knowledge Management in Agriculture New Theory: Principles,
Concepts and Applications

อชิตพล เข้มพันธุ์¹ / ไททัศน์ มาลา²

Achitphol Kaempun / Titus Mala

¹⁻² สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้นำเสนอความรู้เศรษฐกิจพอเพียงเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ได้นำมาจัดการความรู้ใหม่เพื่อเป็นการสร้างทุนทางสังคมให้กับชุมชนและยังรวบรวมข้อมูลในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงไว้อย่างหลากหลายความคิดหลากหลายแหล่งข้อมูลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวคิดและหลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อนำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ความรู้ของเศรษฐกิจพอเพียงนัยสำคัญของแนวคิดระบบเศรษฐกิจพอเพียงเกษตรทฤษฎีใหม่มีองค์ประกอบหลัก 3 ประการคือ ยึดหลักการพึ่งพาตนเองเป็นระบบเศรษฐกิจที่ยึดหลักการ "การพึ่งพาตนเอง" โดยเน้นการผลิตพืชผลให้เพียงพอกับความต้องการในครัวเรือนก่อนเมื่อเหลือจากการบริโภคแล้วจึงคำนึงถึงการผลิตเพื่อการค้า การรวมกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของชาวบ้านทั้งนี้กลุ่มหรือองค์กรชาวบ้านจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเกษตรทฤษฎีใหม่ต่าง ๆ ให้หลากหลายเช่น การเกษตรแบบผสมผสานการจัดสรรพื้นที่การทำเกษตร 30:30:30:10 หัตถกรรมเพื่อให้เกิดเครือข่ายที่กว้างขวางและองค์กรชาวบ้านเหล่านี้จะเข้มแข็งซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น การทำการเกษตรแบบจัดการบริหารแหล่งน้ำให้มีใช้ทำการเกษตรในหน้าแล้ง และตั้งอยู่บนพื้นฐานความมีคุณธรรมเศรษฐกิจพอเพียงต้องอยู่บนพื้นฐานของความเมตตาความเอื้ออาทรและความสามัคคีของสมาชิกในชุมชนซึ่งจะเห็นว่าเศรษฐกิจทฤษฎีใหม่นอกจากจะก่อให้เกิดรายได้แล้วยังช่วยให้เกิดความ

มุ่งคงทางสถาบันชุมชนสถาบันครอบครัวการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการรักษาประเพณีของท้องถิ่นด้วย

คำสำคัญ: การจัดการความรู้, เกษตรทฤษฎีใหม่, ทูนาทางสังคม

Abstract

This academic paper presents the sufficiency economy knowledge, new agriculture theory, which can bring new knowledge management to create social capital for the community and also collect information on the sufficiency economy in a variety of ideas and sources of information. That are intended for Studying the concepts and principles of New Theory Agriculture In order to apply the new theory of agriculture to daily life Knowledge of Sufficiency Economy The significance of the concept of sufficiency economy, the new theory of agriculture has three main components: self-reliance. "Self-reliance" emphasizing the production of crops that are sufficient to meet the household needs first, when the rest is consumed, then commercial production is taken into account. The sufficiency economy integration focuses on the unification of villagers. Villager groups or organizations will act as operators of various new theoretical agricultural activities such as integrated agriculture, land allocation, farming 30: 30: 30: 10 Craft to create a wide network and these villagers' organizations will be strong, which will help farmers in the community earn more. Agricultural management of water resources for use in agriculture in the dry season And based on morality, the sufficiency economy must be based on compassion, generosity and unity of the community members, which will see that the new theory economy not only generates income but also helps create wealth. There are also community institutions, family institutions, natural resource and environment conservation and preservation of local traditions.

Keywords: knowledge management, new theory agriculture, social capital

พื้นที่ประมาณ 30 % ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชไร่ พืชผัก พืชสมุนไพร ฯลฯ อย่างผสมผสานกัน และหลากหลายในพื้นที่เดียวกัน เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือจากการบริโภคก็นำไปขายได้ เป็นที่อยู่อาศัย และอื่นๆ

พื้นที่ประมาณ 10 % ใช้เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ ถนนหนทาง คันดิน โรงเรือนและสิ่งก่อสร้างอื่น รวมทั้งคอกเลี้ยงสัตว์ เรือนเพาะชำ ฉางเก็บผลิตผลการเกษตร ฯลฯ

ในการจัดการเกษตรตามแนว "ทฤษฎีใหม่" ให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ประเด็นสำคัญ คือ การพึ่งตนเอง ประหยัด และมัธยัสถ์ ก่อให้เกิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการแบ่งพื้นที่ให้สัมพันธ์ และเกื้อกูลกัน ซึ่งเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดิน น้ำ แรงงาน และรักษาสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น อันจะนำไปสู่การผลิตที่เกื้อกูลได้ และสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. (Pantu, 2017)

หลักการ และการถ่ายทอดความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่

การประยุกต์ใช้จะส่งผลทำให้สามารถเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านการเกษตร โดยมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ควบคู่กับการพัฒนาด้านการเกษตรดั่งนั้นชุมชนและท้องถิ่นจึงต้องมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการพึ่งตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้ การสร้างองค์ความรู้และการถ่ายทอดอย่างมีกระบวนการทั้งนี้ในด้านการถ่ายทอดการเกษตรเพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งมีความสามัคคีมีความเป็นอยู่ที่ดี ระบบนิเวศน์เกิดความสมดุลผลผลิตที่ได้ปลอดสารพิษมีแหล่งให้ความรู้ในด้านการจัดการการเกษตรจึงจะส่งผลทำให้สภาพเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้นดั่งนั้นการถ่ายทอดการเกษตรที่ถูกต้องตลอดจนเสริมสร้างกระบวนการทั้งนี้ในด้านการเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อนำไปจัดการบริหารทรัพยากรให้สอดคล้องกับหลักทฤษฎีใหม่ซึ่งต้องยึดหลักสิ่งแวดล้อมที่มีในพื้นที่ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและตัวเกษตรกรเองเหมาะสม "ทฤษฎีใหม่" เป็นแนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำ เพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการบริหารและจัดแบ่งที่ดินแปลงเล็ก ออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน เพื่อประโยชน์สูงสุดของเกษตรกร ซึ่งไม่เคยมีใครคิดมาก่อน มีการคำนวณโดยหลักวิชาการ เกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะกักเก็บให้พอเพียงต่อการเพาะปลูกได้ตลอดปี มีการวางแผนที่สมบูรณ์แบบ สำหรับเกษตรกรรายย่อย (KhonYuen N. , 2020)

หลักการและแนวทางสำคัญ

1. เป็นระบบการผลิตแบบพอเพียง ที่เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ในระดับที่ประหยัดก่อน ทั้งนี้ชุมชนต้องมีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำนองเดียวกับการ"ลงแขก" แบบดั้งเดิม เพื่อลดค่าใช้จ่าย
2. เนื่องจากข้าวเป็นปัจจัยหลักที่ทุกครัวเรือนจะต้องบริโภค ดังนั้น จึงประมาณว่าครอบครัวหนึ่งทำนา 5 ไร่ จะทำให้มีข้าวพอกินตลอดปี โดยไม่ต้องซื้อหาในราคาแพง เพื่อยึดหลักพึ่งตนเองได้อย่างมีอิสรภาพ

เมื่อเกษตรกรเข้าใจในหลักการและได้ปฏิบัติในที่ดินของตนเองจนได้ผลแล้ว ก็ต้องเริ่มขั้นที่สอง คือ ให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูป กลุ่ม หรือ สหกรณ์ ร่วมแรง ร่วมใจกันดำเนินการในด้าน การผลิต (พันธุ์พืช เตรียมดิน ชลประทาน ฯลฯ) เกษตรกรจะต้องร่วมมือในการผลิต โดยเริ่มตั้งแต่ ขึ้นเตรียมดิน การหาพันธุ์พืช ปุ๋ย การหว่าน และอื่น ๆ เพื่อการเพาะปลูก การตลาด (ลานตากข้าว ยุ้ง เครื่องสีข้าว การจำหน่ายผลผลิต) เมื่อมีผลผลิตแล้ว จะต้องเตรียมการต่าง ๆ เพื่อการขายผลผลิตให้ได้ประโยชน์สูงสุด เช่น การเตรียมลานตากข้าวร่วมกัน การจัดหาผู้รวบรวมข้าว เตรียมหาเครื่องสีข้าว ตลอดจนการรวมกันขายผลผลิตให้ได้ราคาดี และลดค่าใช้จ่ายลง ด้วยความเป็นอยู่(กะปิ น้ำปลา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ) ในขณะเดียวกันเกษตรกรต้องมีความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร โดยมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น อาหารการกินต่าง ๆ กะปิ น้ำปลา เสื้อผ้า ที่พอเพียง สวัสดิการ (สาธารณสุข เงินกู้) แต่ละชุมชนควรมีสวัสดิภาพและบริการที่จำเป็น เช่น มีสถานีอนามัยเมื่อยามป่วยไข้ หรือมีกองทุนไว้กู้ยืมเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน การศึกษา (โรงเรียน ศูนย์การศึกษา) ชุมชนควรมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา เช่น มีกองทุนเพื่อการศึกษาเล่าเรียนให้แก่เยาวชนของชุมชนเอง สังคมและศาสนา ชุมชนควรเป็นที่รวมในการพัฒนาสังคมและจิตใจ โดยมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยว กิจกรรมทั้งหมดดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ องค์กรเอกชน ตลอดจนสมาชิกในชุมชนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ (Organic agriculture, 2020)

ทฤษฎีใหม่ ขั้น ที่สาม

เมื่อดำเนินการผ่านขั้นที่สองแล้ว เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรก็ควรพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ขั้นที่สามต่อไป คือ คิดต่อประสานงาน เพื่อจัดหาทุน หรือแหล่งเงิน เช่น ธนาคาร หรือบริษัท ห้างร้านเอกชน มาช่วยในการลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิต

จากพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ นั้น พอจะสรุปถึงประโยชน์ของทฤษฎีใหม่ได้ ดังนี้

1. ให้ประชาชนพออยู่พอกินสมควรแก่สภาพในระดับที่ประหยัด ไม่อดอยาก และเลี้ยงตนเองได้
2. ในหน้าแล้งมีน้ำน้อยก็สามารถเอาน้ำที่เก็บไว้ในสระ มาปลูกพืชผักต่าง ๆ ได้ แม้แต่ข้าวก็ยังปลูกได้ โดยไม่ต้องเบียดเบียนชลประทาน
3. ในปีที่ฝนตกตามฤดูกาลโดยมีน้ำดีตลอดปี ทฤษฎีใหม่นี้ก็สามารถสร้างรายได้ให้ร่ำรวยขึ้นได้
4. ในกรณีที่เกิดอุทกภัยก็สามารถที่จะฟื้นตัว และช่วยตัวเองได้ในระดับหนึ่ง โดยทางราชการไม่ต้องช่วยเหลือมากเกินไป อันเป็นการประหยัดงบประมาณด้วย(Organic agriculture ,2020)

เงื่อนไขหรือปัญหา ในการดำเนินงาน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระราชดำรัสเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2538 ณ ศาลาดุสิดาลัย มีความตอนหนึ่ง ดังนี้

"...การทำทฤษฎี ใหม่นี้มีไว้ของง่าย ๆ แล้วแต่ที่ แล้วแต่โอกาส และแล้วแต่งบประมาณ เพราะว่าเดี๋ยวนี้ ประชาชนทราบถึงทฤษฎีใหม่นี้กว้างขวางและแต่ละคนก็อยากได้ ให้ทางราชการอุดหนุนแล้วช่วย แต่มันไม่ใช่ สิ่งง่ายนัก บางแห่งขาดแล้วไม่มีน้ำ แม้จะมีฝนน้ำก็อยู่ไม่ได้ เพราะว่ามันร้อน หรือบางทีก็เป็นพื้นที่ที่รับน้ำไม่ได้ ทฤษฎีใหม่นี้จึงต้องมีพื้นที่ที่เหมาะสมด้วย...ฉะนั้น การที่ปฏิบัติตามทฤษฎีใหม่หรืออีกนัยหนึ่ง ปฏิบัติเพื่อหา น้ำให้แก่ราษฎร เป็นสิ่งที่ไม่ใช่่ง่าย ต้องช่วยกันทำ..." (Sufficiency Foundation, 2017)

การจัดการความรู้/เกษตรทฤษฎีใหม่

การจัดการความรู้ หรือ Knowledge Management เป็นคำที่ได้รับความนิยมไม่น้อยในยุคปัจจุบัน เนื่องจากองค์กรธุรกิจต่างตระหนักถึงคุณค่าของสินทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Asset) ในองค์กรเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และได้พยายามศึกษาถึงวิธีการในการสร้างและรักษาสินทรัพย์ประเภทดังกล่าวไว้ในกิจการ จนกลายเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีการค้นคว้าและมีการสร้างทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวอย่างมาก คำที่เกี่ยวข้องในศาสตร์ของการจัดการความรู้ มักจะประกอบไปด้วยคำว่า ข้อมูล สารสนเทศ ความรู้ และปัญญา ซึ่งมีความหมายที่แตกต่างกันออกไป ข้อมูล (Data) คือ ข้อเท็จจริง หรือสิ่งที่ถือหรือยอมรับว่าเป็นข้อเท็จจริง ที่ยังไม่ผ่านการวิเคราะห์ สำหรับใช้เป็นหลักฐานหาความจริงหรือการคำนวณ สารสนเทศ (Information) คือ ข่าวสาร หรือข้อมูลที่ถูกจัดรูปเพื่อการแสดงหรือการชี้แจง สำหรับนำไปใช้วิเคราะห์และการคำนวณ ความรู้ (Knowledge) คือ เนื้อความ หรือสารสนเทศที่ผ่านการถอดความ ผ่านกระบวนการคิดและเข้าใจ เป็นข้อมูลที่ถูกจดจำในรูปของประสบการณ์ ปัญญา (Wisdom) คือ ความรู้ที่ถูกต้องตามความเป็นจริง ปราศจากอคติและความคิดเห็น มีความเที่ยงตรง ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลากระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) (Linil C. , n.d) การดำเนินงานจัดการความรู้ในองค์กร สามารถจำแนกออกเป็น 7 ขั้นตอนดังนี้

เศรษฐกิจพอเพียงกับ เกษตรทฤษฎีใหม่ ประสานความมั่นคงเศรษฐกิจเศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางปฏิบัติของ ทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางในการพัฒนาที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเองในระดับต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับความผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ โดยอาศัยความพอประมาณและความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ ความเพียรและความอดทน สติและปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสามัคคี เศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ โดยที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ ในขณะที่ แนว

พระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรอย่างเป็นขั้นตอน นั้น เป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรมเฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ อาจเปรียบเทียบกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผู้จัดการความรู้เพื่อเป็นการนำความรู้ที่มีอยู่ในตัวของเรากลับไปถ่ายทอดสู่ชุมชนสร้างความรู้ใหม่เพื่อให้ง่ายต่อการทำใช้ต่อและยังได้เป็นทุนทางสังคมของชุมชนอีกด้วย โดยยึดหลักทฤษฎีการจัดการความรู้ตามที่ผู้เขียนได้เสนอไว้คือ

1. การบ่งชี้ความรู้ เราต้องบอกจุดมุ่งหมายของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ คือการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง รู้กินรู้ใช้ เก็บออม ค้นหาบุคคลที่จะจัดเก็บความรู้และหาความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ได้อย่างไร

2. การสร้างและแสวงหาความรู้ เมื่อเราได้ความรู้มา แน่นอนความรู้ อาจจะมีข้อบกพร่องหรือจุดที่ต้องค้นหาความรู้เพิ่มเติม การแสวงหาความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่มิได้หลายหลายวิธี เช่นการส่งผู้นำชุมชนไปศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่จากจังหวัดอื่น ๆ และนำมาปรับเปลี่ยนประยุกต์ใช้กับชุมชนของตนเองให้เกิดประโยชน์

3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ เมื่อเราได้ความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่มาแล้ว ความรู้ยังไม่ได้จัดการให้เป็นระบบแบบเข้าใจง่ายหรือถ่ายทอด จึงจำเป็นที่จะต้องจัดการความรู้ให้เป็นระบบ คือการวางโครงสร้างหรือการวางแผนในการนำเนินการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เป็นขั้นตอน

4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ หลังจากที่เรจัดการความรู้ให้เป็นระบบแล้ว ความรู้ที่จะถ่ายทอดออกไปต้องผ่านการกลั่นกรองความรู้ คือ การปรับเปลี่ยนหรือนำความรู้มาประยุกต์ให้เข้ากับชุมชนหรือสถานที่การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ให้มีมาตรฐาน รองรับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในหลายๆพื้นที่ของชุมชน ทั้งในเรื่องของภูมิศาสตร์และพื้นที่ของการจัดทำเกษตรทฤษฎีใหม่

5. การเข้าถึงความรู้ เมื่อความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่จะถ่ายทอดออกไปจำเป็นต้องมีตัวเชื่อมโยงหรือช่องทางการสื่อสาร การสื่อสารเป็นตัวสำคัญที่จะเข้าถึงความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ จะต้องเข้าใจง่าย สะดวก เช่นการประชาสัมพันธ์ การบรรยายให้เกิดความน่าสนใจ การทดลองให้เห็นเป็นตัวอย่างว่าทำเกษตรทฤษฎีใหม่แล้วเกิดประโยชน์ต่อทุกครัวเรือนในชุมชนได้จริง

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เมื่อการทำเกษตรทฤษฎีใหม่เห็นผลแล้ว จะต้องมิชุมชนอื่น ๆ สนใจอยากเข้ามาศึกษาข้อมูล หากความรู้ จะได้ประโยชน์คือการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของแต่ละชุมชนเพื่อที่จะได้นำมาปรับปรุงหรือต่อยอดให้ดีขึ้นเช่น นำสิ่งที่แปลกใหม่และเกิดประโยชน์ต่อชุมชนของเรามาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นการต่อยอดเกษตรทฤษฎีใหม่ของชุมชนเราให้น่าสนใจมากขึ้นและยังได้เพิ่มความรู้ในตัวเราเพิ่มอีกด้วย

7. การเรียนรู้ เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นการเรียนรู้ที่ไม่จบสิ้น สามารถที่จะเรียนรู้ได้อยู่ตลอดเวลา สามารถนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อยู่เสมอ มีหลากหลายผู้คนที่สามารถปรับใช้หรือประยุกต์เกษตรทฤษฎีใหม่ขึ้นมาในแบบของตนเอง

ทำความรู้จัก เกษตรทฤษฎีใหม่ ศาสตร์พระราชาสู่ “โลก หนอง นา โมเดล”

ภาพที่ 2 โลก หนอง นา โมเดล

ที่มา : ajoumeyinspiredbytheking

โลก หนอง นา โมเดล คือ การจัดการพื้นที่ซึ่งเหมาะกับพื้นที่การเกษตร ซึ่งเป็นผสมผสานเกษตรทฤษฎีใหม่ เข้ากับภูมิปัญญาพื้นบ้านที่อยู่สอดคล้องกับธรรมชาติในพื้นที่นั้น ๆ โลก-หนอง-นา โมเดล เป็นการที่ให้ธรรมชาติจัดการตัวมันเองโดยมี มนุษย์เป็นส่วนส่งเสริมให้มันสำเร็จเร็วขึ้น อย่างเป็นระบบ ซึ่ง โลก-หนอง-นา โมเดล ซึ่งเป็นแนวทางทำเกษตรอินทรีย์และการสร้างชีวิตที่ยั่งยืน สร้างโลกบนพื้นที่ของตนเอง จากการนำดินที่ได้จากการขุดหนอง นำมาถมเป็น โลกเพื่อสร้างที่อยู่อาศัย ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ รวมทั้งปลูกต้นไม้ตามแนวทางศาสตร์พระราชาคือ “ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง” เพื่อพอกิน เพื่อใช้สอยในครัวเรือนหรือพอใช้ และเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยหรือพออยู่ (muangsukhothai ,2020) จากนั้นประโยชน์อย่างี่ 4 คือ ช่วยสร้างสมดุลระบบนิเวศ เพราะใบไม้ที่ร่วงหล่นจะช่วยปกคลุมหน้าดิน ในขณะที่รากจำนวนมากช่วยดูดซับน้ำฝน เพื่อกักเก็บน้ำไว้ได้ โลกเป็นน้ำได้ดินเพิ่มความชุ่มชื้น

หนอง ขุดหนอง รูปร่างคดโค้งอิสระ ไม่เป็นสี่เหลี่ยม เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ยามหน้าแล้งหรือจำเป็น และสามารถเป็นที่รองรับน้ำยามน้ำท่วมหลาก และเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของปลา

นา ยกหัวคันนาให้กว้างและสูงอย่างน้อย 1 เมตร ธรรมชาติของข้าวจะทะลิ่งน้ำไม่จมน้ำตาย เพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำไว้ในนา ขุดร่องใกล้หัวคันนา เป็นที่อยู่ของปลา ปู ปั้นหัวคันนาให้มีความกว้างมากพอที่จะปลูกต้นไม้ พืชผัก ให้มีรากยึดเหนี่ยวคันนา และเพิ่มพื้นที่ทำกิน

คลองไส้ไก่ ช่วยระบายน้ำรอบพื้นที่ โดยขุดให้มีลักษณะคดเคี้ยว เพื่อให้น้ำไหลได้ทั่วถึงตลอดทั้งพื้นที่เพื่อใช้ทำการเกษตรและช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับผืนดินและต้นไม้โดยรอบ

ฝายชะลอน้ำช่วยชะลอและกักเก็บน้ำจากต้นน้ำไว้ในพื้นที่ เพื่อไม่ให้น้ำหลากลงมาสร้างความเสียหายกับพื้นที่ลุ่มด้านล่างและช่วยกักตะกอนดินไม่ให้ลงมาสะสมในหนอง คลอง บึง หรือเขื่อน นอกจากนี้ สำหรับพื้นที่กลางน้ำฝายชะลอน้ำยังช่วยยกระดับน้ำเพื่อเก็บไว้ในพื้นที่อีกด้วย

ด้วยรูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” นี้ หากมีเกษตรกรมีพื้นที่รายละเอียด 10 ไร่ คิดเป็น 1 หลุมขนมนครก จะสามารถเก็บกักน้ำได้ปีละประมาณ 40,000 ลูกบาศก์เมตรต่อปีโดยเป็นน้ำบาดินประมาณ 20,000 ลูกบาศก์เมตร และเมื่อมีป่าชุ่มชื้นจะสามารถเก็บกักน้ำใต้ดินได้เพิ่มขึ้นอีก ถ้าทุกคนในกลุ่มน้ำป่าสัก หรืออย่างน้อย 100,000 ราย ร่วมมือร่วมใจกันสร้าง 100,000 หลุมขนมนครก จะสามารถเก็บกักน้ำได้กว่าสี่พันล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี คิดเป็นมากกว่า 4 เท่าของความจุเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จะสามารถแก้ไขปัญหาทั่วไปได้และที่สำคัญคือน้ำเก็บไว้ใช้ยามหน้าแล้ง สามารถปลูกพืชพันธุ์ได้ตลอดปี มีพอกิน พออยู่ พอใช้ เกิดทั้ง “ประโยชน์ตนและประโยชน์ท่าน” ในเวลาเดียวกัน (Sufficiency Economy Institute, 2017)

บทสรุป

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการความรู้ทุนทางสังคมด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ : หลักการ แนวคิด และการนำไปประยุกต์ใช้เป็นการสร้างทุนทางสังคมให้กับชุมชนและยังรวบรวมข้อมูลในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงไว้อย่างหลากหลายความคิดหลากหลายโดยยกตัวอย่างเกษตรทฤษฎีใหม่ “โคก หนอง นา โมเดล” มาเป็นตัวอย่าง โลก หนอง นา โมเดลเป็นโมเดลต้นแบบที่สถาบันเศรษฐกิจพอเพียงและมูลนิธิศึกษาระบบเศรษฐกิจได้สนับสนุนให้พระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้บริหารจัดการน้ำ และพื้นที่ทำการเกษตร โดยมุ่งหวังที่จะสร้างจุดเปลี่ยนให้กับชุมชน ซึ่งแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน 30 : 30 : 30 : 10 กล่าวคือ 30% แรกสำหรับแหล่งน้ำ ทั้งการขุดบ่อทำหนองและการขุดคลองไส้ไก่ที่ช่วยระบายน้ำรอบพื้นที่ อีก 30% สำหรับปลูกข้าว และอีก 30% สำหรับไว้ทำโคกหรือป่า โดยปลูกผักไว้เป็นอาหาร ปลูกไม้ใช้สอย ปลูกยาสมุนไพร ส่วน 10% ที่เหลือ สำหรับเป็นที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ ซึ่งหากลงมือทำลักษณะเช่นนี้ในหลาย ๆ จุด

References

- Career teachers com. (2563). **Get to know new agriculture**. Search on October 20, 2020, from website: kruachieve.
- Chanathip linil. (n.d.). **Knowledge Management**. Retrieved October 20, 2020, From the website: rmutsv.
- Sufficiency Foundation. (2017). **New Theory Agricultural Concepts**. Retrieved October 20, 2020, From the website: attap.
- Sufficiency Economy Institute. (2017). **Water management with "Khok Nong Na Model"** . Retrieved on October 18, 2020, From the website: mgronline.
- Surat Pittaya School 2. (n.d.) . **New Theory Agriculture**. Retrieved on October 18, 2020, from website: summerdoraemon.
- National Electronics and Computer Technology Center. (2560). **Water management with "Khok Nong Na Model"** . Retrieved on October 18, 2020, From the website: what2grow.
- Natthawat Khon Yuen. (2020). **Sufficiency Economy and Living**. Retrieved October 15, 2020, from the website: doraemoninmyheart.
- Muangskhothai. (2020). **"Khok Nong Na Model"**. Retrieved on October 19, 2020, From the website: district.
- Oganic agriculture. (2020). **Principles of Organic Farming**. Retrieved on October 20, 2020, From the website: kasetorganic.
- Phawadee Pantu. (n.d.). **Agriculture New theory**. Retrieved on October 17, 2020, From the website: Sites.

การทำแซนด์วิชเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพและสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ
ของเยาวชน 4 ชุมชน
Making Sandwiches to Develop Career Skills and Inspire Youth Careers in 4
Communities

กัญญารัตน์ นันสัน¹ / กัญญารัตน์ เมืองเกษม² / พีรณัฐ รักเกียรติดี³ / สุกัญญา ใจจำ⁴ /
สุรัญญา ตั้งวานิชวรกุล⁵ / กัมปนาท บริบูรณ์⁶ / เอกภูมิ เจียมวิทธานุกุล⁷

Kunyarut Nunphun / Kanyarat Muangkasem / Peeranut Rakkiatdee / Sukanya Jaicham /
Suranya Tangwanitworakun / Gumpanat Boriboon / Ekapum Jiemwittayanukul

¹⁻⁵ สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Bachelor of guidance and educational psychology. Faculty of Education, Srinakharinwirot University

⁶⁻⁷ ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Bachelor of Lifelong education, Faculty of Education, Srinakharinwirot University

บทคัดย่อ

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพให้กับเยาวชน 2. เพื่อฝึกทักษะการทำแซนด์วิชให้กับเยาวชน 3. เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและสร้างรายได้ให้กับชุมชน การพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพถือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาให้ชุมชนเกิดรายได้ ส่งเสริมศักยภาพของคนในชุมชนให้เห็นคุณค่าในตนเอง ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และการสร้างอาชีพถือเป็นเครื่องมือหลักในการสร้างความยั่งยืน โดยโครงการการทำแซนด์วิชเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพและสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพของเยาวชน 4 ชุมชน มุ่งเน้นพัฒนาสอนทักษะพื้นฐานการทำแซนด์วิชให้กับเยาวชน 4 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ ชุมชนโปโล ชุมชนร่วมฤดี และชุมชนวัดเจิน ซึ่งโครงการการทำแซนด์วิชเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพและสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพของเยาวชน 4 ชุมชน เป็นทางเลือกและเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพของเยาวชนในอนาคต

ผลจากการดำเนินงานพบว่า โครงการการทำแซนด์วิชเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพและสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพของเยาวชน 4 ชุมชน ได้รับความสนใจจากเยาวชนและผู้นำชุมชนใน

การเข้าร่วมโครงการ โดยพบว่าเยาวชนอายุเฉลี่ย 10-12 ปี ร้อยละ 80 มีทักษะในการทำแซนด์วิชเพิ่มมากขึ้น มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการขายหลักเข้าร่วมโครงการ สามารถสร้างแรงจูงใจในการต่อยอดในการเลือกประกอบอาชีพที่สุจริต อันส่งผลต่อการพัฒนาเยาวชนให้ห่างไกลจากยาเสพติดสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนต่อตนเองและชุมชน

คำสำคัญ: การพัฒนาชุมชน, การบริการชุมชน, การเรียนรู้โดยบริการสังคม, การพัฒนาทักษะอาชีพ

Abstract

The research aims to 1. To develop professional skills for youth 2. To practice sandwiches making skills for youth. 3. To inspire and generate income for the community. Srinakharinwirot University as a social service university has promoted, driven and promoted social enterprise work in a concrete way. The learning process based on “Service Learning” between universities and community “Student-centered” and “Community based” or community as a classroom, focus on the participatory learning process. And management of the common knowledge of all sectors to strengthen and sustain the community. It has been cultivated by Srinakharinwirot University students to have a view of volunteering and public consciousness. Inspire yourself and others as well as sacrifice for the public.

Developing career skills is integrated with part of community development. Promote the potential of people in the community to see self-esteem. For an unemployed to earn some benefits and career part building is the main tool for sustainability. By the project of making sandwiches to develop career skills and inspire youth careers in 4 communities. Established to teach the basic skills of making sandwiches for youth in four communities: Pattana Bonkai community, Polo community, Ruam-rue-dee community and Jen temple community. The project of making sandwiches to develop career skills and inspire youth careers in 4 communities as an alternative and a part of inspiring the careers of future youth.

The results of the operation showed that Making sandwiches to develop career skills and inspire youth careers in 4 communities have attracted the attention of youth and community leaders to

participate in the project. It was found that 80% of the youth aged 10-12 years had more skill in making sandwiches. Have knowledge and basic skills in the profession, including Communication skills, problem solving skills And master sales skills to join the project Able to create incentives for furthering in choosing honest occupations This affects the development of youth away from drugs and generates stable and sustainable incomes for themselves and their communities.

Keywords: community development, community service, service learning,
the development of career skills

บทนำ

ในปัจจุบันกรุงเทพมหานครเป็นเมืองเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย จากการสัมภาษณ์คุณปราณี คงศรีแก้ว เจ้าหน้าที่ศูนย์สร้างโอกาสเด็กกลุ่มพิณี และการลงสำรวจชุมชนเพื่อวิเคราะห์ SWOT Analysis พบว่าอัตราการขยายตัวผู้การเป็นชุมชนเมืองมากยิ่งขึ้นจากการย้ายถิ่นฐานเพื่อมาประกอบอาชีพ จึงส่งผลให้ชุมชนบ่อนไก่ ชุมชนโปโล ชุมชนร่วมฤดี และชุมชนวัดเจนนี ที่ตั้งอยู่ในแขวงลุมพินี เขตปทุมวัน ศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร แต่ระบบการบริหารจัดการและสภาพแวดล้อมในชุมชนกลับไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และการสร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพให้กับเยาวชน อย่างไรก็ตามผู้นำและสมาชิกในชุมชนยังมีความต้องการ พร้อมทั้งให้ความสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในพื้นที่อย่างเต็มความสามารถ

จากการวิเคราะห์ความต้องการและสภาพแวดล้อมภายในชุมชนจึงจัดตั้งโครงการการทำแซนด์วิชเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพและสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพของเยาวชน 4 ชุมชน เป็นการพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพถือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาให้เด็กและเยาวชนในชุมชนเห็นความสำคัญของทักษะพื้นฐานทางด้านอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ โดยผ่านการทำกิจกรรมที่เน้นให้สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของเด็กและเยาวชนให้เห็นคุณค่าในตนเอง ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และการสร้างทักษะพื้นฐานทางด้านอาชีพถือเป็นเครื่องมือหลักในการสร้างชุมชนแห่งความยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพให้กับเยาวชน
2. เพื่อฝึกทักษะการทำแซนด์วิชให้กับเยาวชน
3. เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและสร้างรายได้ให้กับชุมชน

ทบทวนวรรณกรรม

1. การพัฒนาชุมชน

(UN, 1955 : 6) ให้ความหมายว่า การพัฒนาชุมชน เป็นกระบวนการรวมกำลังระหว่างประชาชนในชุมชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เพื่อปรับปรุงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ ให้เจริญยิ่งขึ้นและผสมผสานเข้าเป็นชีวิตของชาติทำให้ประชาชน สามารถอุทิศตนเพื่อความก้าวหน้าของประเทศชาติได้อย่างเต็มที่

(The Community Development Department, 2527 : 1) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาชุมชน คือการพัฒนาความรู้ความสามารถของประชาชน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการช่วยตนเองเพื่อนบ้าน และชุมชนให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการร่วมมือระหว่างประชาชนกับรัฐบาล เป็นวิธีการที่นำเอาบริการของรัฐบาลผนวกเข้ากับความต้องการของประชาชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

พัฒนา บุญรัตนพันธุ์ (2517 : 1) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาชุมชนไว้ว่าเป็นขบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือน ชักจูง และส่งเสริมประชาชนในชนบทให้เกิดความคิดริเริ่มขึ้น และเสริมสร้างท้องถิ่นให้ก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการดูแลตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2526 : 10) อธิบายว่า การพัฒนาชุมชน คือการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของชุมชนจากสภาพที่เป็นอยู่ (สภาพที่ไม่พึงปรารถนาไม่ดีงาม) ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ (สภาพที่พึงปรารถนาที่ดีงามหรือเจริญ) กล่าวคือเป็นการจูงใจเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพของส่วนประกอบต่าง ๆ ในชุมชน จากสภาพที่ไม่พึงปรารถนาไปสู่สภาพที่พึงปรารถนาอันเป็นเป้าหมายที่ชุมชนตั้งไว้กล่าวโดยสรุปการพัฒนาชุมชน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงชุมชนที่มีการวางแผน (Planned Community Change)

สนธยา พลศรี (2547 : 49) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการพัฒนาคนและกลุ่มคนในชุมชน ให้มีศักยภาพเพียงพอและร่วมมือกันปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชนตามแผนและโครงการที่กำหนดไว้ ทั้งการใช้พลังของชุมชนและการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน

จากข้อความข้างต้นกล่าวได้ว่า การพัฒนาชุมชนคือการร่วมมือระหว่างชุมชนและภาครัฐในการแก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาให้ชุมชนมีความก้าวหน้าทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและการดูแลตนเองตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีผู้นำชุมชนเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนและสนับสนุนคนในชุมชนให้พัฒนาตามแผนและโครงการที่กำหนดไว้

หลักการพัฒนาชุมชน

จากแนวคิดพื้นฐานและปรัชญาของการพัฒนาชุมชนที่ได้นำเสนอมาแล้วในเบื้องต้น ได้ถูกนำมาใช้ในการกำหนดให้เป็นหลักในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน ดังนี้

องค์การสหประชาชาติ (1960 : 8-13) ได้กำหนดหลักการพัฒนาชุมชนเพื่อให้ประเทศต่าง ๆ นำไปใช้ ดังนี้

1. การพัฒนาชุมชนจะต้องตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน จากกรณีเริ่มของประชาชนและเริ่มจากโครงการง่ายไปสู่โครงการที่ยากขึ้นตามลำดับ
2. ต้องเป็นโครงการอเนกประสงค์ ที่จะช่วยแก้ปัญหาได้หลายด้าน
3. เป็นการเปลี่ยนแปลงเจตคติของประชาชนในชุมชน ที่ต้องทำไปพร้อม ๆ กับกิจกรรมด้านอื่น ๆ
4. จะต้องมุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างเต็มที่
5. ต้องแสวงหาผู้นำท้องถิ่น สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาผู้นำชุมชนในด้านต่าง ๆ ตามลักษณะของกิจกรรมและความจำเป็นของแต่ละชุมชน
6. ต้องยอมรับสตรีและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ
7. รัฐต้องเตรียมจัดบริการให้การสนับสนุน
8. ต้องวางแผนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพทุกระดับ
9. สนับสนุนให้องค์กรภาคเอกชน อาสาสมัครต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและนานาชาติ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา
10. ต้องมีการวางแผนให้เกิดความเจริญแก่ชุมชนที่สอดคล้องกับความเจริญในระดับชาติ

2. การบริการสังคม

ฮอลล์ (M. Penelope Hall) อาจารย์ภาควิชาสังคมศาสตร์ของ University of Liverpool ได้กล่าวถึงคำว่าบริการสังคมไว้ในตอนหนึ่งของหนังสือ The Social Services of Modern England เมื่อหลายสิบปีก่อนว่า บริการสังคมเป็นคำที่ยังมีความหมายคลุมเครือไม่มีนิยามใดนิยามหนึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการว่าเป็น ความหมายหนึ่งเดียวของคำว่า “บริการสังคม” แต่เป้าหมายของสิ่งที่เรียกว่า บริการสังคม ก็ตรงกันคือการมุ่งหวังที่จะให้ผู้รับมีความเป็นอยู่ดีขึ้น [The terms “social service” and “the social services” are relatively modern, having come into general use with the multiplication of public and voluntary provisions to further the well-being of members of the community which is one of the outstanding characteristic of our time. They are terms which are sometimes used rather vaguely, and universal agreement has not yet been reached as to which services should be classified as "social". (Hall, 1955,p.3)]

ทิทมัสน์ (Richard M. Titmuss) ปรมาจารย์ทางด้านนโยบายสังคมจาก London School of Economics and Political Science เป็นอีกท่านหนึ่งมองว่า บริการสังคมกับสวัสดิการสังคมมีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน We may regard the labels "social services" and "social welfare" as broadly synonymous. (Titmuss,1974,p.47)]

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการที่มีชื่อเสียงอีกหลายท่าน(ดู นิคม จันทรวิฑูร, 2505 น. 1-3; ระพีพรรณ คำหอม, 2549,น.6-27; ศรีทับทิม พานิชพันธ์ และคณะ, 2534น.36; สุรพล ปธานวนิช, 2547, น. 15; Brown,1985, pp.11-13; Clegg, 1977, p.117; William and Anderson,1975, p.9) ที่ให้ความหมายหรือความเห็นในเชิงให้ความหมาย ของคำว่า “บริการสังคม” ไว้ค่อนข้างสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาจากการให้ความหมาย และความเห็นในเชิงให้ความหมายของบรรดานักวิชาการดังกล่าวแล้ว ก็พอจะประมวลได้ว่า บริการสังคม คือ สิ่งที่ดีให้ดีขึ้นเพื่อให้ผู้รับมีคุณภาพชีวิต ที่ดีขึ้นหรือไม่ตกต่ำลงกว่าที่เป็นอยู่ นอกจากนี้บริการสังคมยังมีความหมายครอบคลุม การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ดีให้ดีขึ้น ประกอบด้วย การนำส่งสิ่งที่ดีให้ดีขึ้น ไปยังกลุ่มเป้าหมาย การทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสิ่งที่ดีให้ดีขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การบริการสังคมหมายถึงการพัฒนาความเป็นอยู่ของกลุ่มเป้าหมาย ยกกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ให้สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ซึ่งการบริการทางสังคมยังเป็นส่วนหนึ่งของสวัสดิการสังคม โดยการดำเนินการเพื่อนำส่งสิ่งที่มีอยู่ การทำให้กลุ่มเป้าหมายได้

เข้าถึงสิ่งที่จัดขึ้นใหม่ หรือการจัดตั้งในการให้บริการเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการบริการอย่างสมบูรณ์และเท่าเทียม

การบริการสังคมสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. ตัวสิ่งที่จัดให้มีขึ้น ก็คือ โครงการหรือกิจกรรมดำเนินงานที่แปลงหรือผลิต สร้างมาจากแนวคิด/นโยบายสวัสดิการสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหรือไม่ตกต่ำลงกว่าที่เป็นอยู่ ตัวอย่างสิ่งที่จัดให้มีขึ้นดังกล่าวก็ อาทิ บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (30 บาทรักษาทุกโรค) โครงการ บ้านเอื้ออาทร เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ/คนพิการ รถเมล์ฟรี รถไฟฟ้าฟรี

2. การนำส่งสิ่งที่จัดให้มีขึ้นไปยังกลุ่มเป้าหมาย ก็คือ การนำส่งสิ่งที่จัดให้มีขึ้น จากโครงการหรือกิจกรรมดำเนินงานที่แปลงมาจากแนวคิด/นโยบายสวัสดิการสังคม ไปสู่กลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เขาเหล่านั้นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหรือไม่ตกต่ำลงกว่าที่เป็นอยู่ ตัวอย่างการนำส่งดังกล่าวก็ อาทิ การออกไปให้บริการของหน่วยแพทย์เคลื่อนที่

3. การทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสิ่งที่จัดให้มีขึ้น ก็คือ การทำให้กลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะคนยากจน คนตกทุกข์ได้ยาก คนด้อยโอกาสเข้าถึงสิ่งที่จัดให้มีขึ้นจากโครงการ หรือกิจกรรมดำเนินงานที่แปลงมาจากแนวคิด/นโยบายสวัสดิการสังคมเพื่อให้เขาเหล่านั้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหรือไม่ตกต่ำลงกว่าที่เป็นอยู่ ตัวอย่างการทำให้กลุ่มเป้าหมาย เข้าถึงสิ่งที่จัดให้มีขึ้นดังกล่าวก็ อาทิ การให้ประชาชนคนไทยทุกคนที่ยังไม่มีสิทธิใดๆ จากหลักประกันอื่นเป็นผู้มีสิทธิตามโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า การให้ เด็กทุกคนเรียนฟรี 15 ปี การให้สิทธิคนพิการได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

4. การให้บริการสิ่งที่จัดให้มีขึ้นแก่กลุ่มเป้าหมาย ณ ที่ตั้งของผู้ให้บริการ ก็คือ การนำสิ่งที่จัดให้มีขึ้นจากโครงการหรือกิจกรรมดำเนินงานที่แปลงมาจากแนวคิด/นโยบายสวัสดิการสังคมออกมาให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหรือไม่ตกต่ำลงกว่าที่เป็นอยู่ ณ ที่ตั้งของหน่วยงานหรือจุดที่ให้บริการ ตัวอย่างการให้บริการสิ่งที่จัดให้มีขึ้นดังกล่าวก็ อาทิ การให้บริการแก่ผู้ป่วยของบุคลากร ทางการแพทย์ในโรงพยาบาล การให้บริการผู้สูงอายุ คนพิการที่มาติดต่อ ณ สำนักงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการบริการสังคมสามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบซึ่งการลักษณะของการบริการทางสังคมไม่ว่าจะเป็น การจัดให้มีขึ้น การนำส่งสิ่งที่จัดให้มีขึ้น ไปยังกลุ่มเป้าหมาย การทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสิ่งที่จัดให้มีขึ้น และการให้บริการสิ่งที่จัดให้มีขึ้นแก่กลุ่มเป้าหมาย ล้วนมีจุดมุ่งหมายเหมือนกันคือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย

3. การเรียนรู้โดยบริการสังคม

การเรียนรู้โดยบริการสังคมเป็นภารกิจสำคัญของหน่วยการจัดการศึกษาในการบูรณาการศาสตร์ที่ว่าด้วยวิชาการ วิชาชีพ และวิชาคน เพื่อยังให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงต่อวิธีการเรียนรู้ที่คงทน และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมตามสถานการณ์ (Nuangchalem and Chansirisira, 2012) การเรียนการสอนโดยบริการสังคมสามารถตอบสนองได้ทั้งมิติการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูและการหล่อหลอมกระบวนการคิดที่ปลูกฝังให้ชุมชนมีส่วนร่วม

ผู้เรียน สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ หากเปิด โอกาสและได้รับสภาพแวดล้อมที่ดีในการเรียนรู้พัฒนาทักษะและคุณลักษณะจากสังคมท้องถิ่นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จึงต้องพยายามให้ฝึกคิด ฝึกทำความเข้าใจ และร่วมกันวางแผน และนำไปสู่การปฏิบัติในสถานการณ์จริงหรือเสมือนจริงให้สอดคล้องกับชีวิตจริง กระบวนการสะท้อนผลหรือสะท้อนคิดจึงเป็นการสร้างความคิดรวบยอดให้ผู้เรียนได้ดี หากการเรียนรู้ในชั้นเรียนยังเน้นการท่องจำเนื้อหาผู้เรียนก็จะไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีให้สอดคล้องกับการทำงานและดำรงชีวิตจริง

ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนดำรงชีวิต มีหน้าที่สนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียน อาจกล่าวได้ว่าชุมชนคือห้องเรียนห้องใหญ่ที่ผู้เรียนสามารถผสมผสานความรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติให้ตอบสนองต่อการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนจึงก่อให้เกิดขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และประเพณีที่แตกต่างกันตามลักษณะของชุมชน การทำความเข้าใจรากเหง้าชุมชน การนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนจึงต้องเข้าใจบริบท การที่ผู้เรียนนำความรู้จากระบบการศึกษาไปใช้พัฒนาชุมชนโดยขาดการวิเคราะห์และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นจริงกับทฤษฎีจึงมักเกิดปัญหาต่อเนื่องกระทบกันไปเป็นลูกโซ่

สถานศึกษา เป็นแหล่งรวมสรรพวิทยาการที่ผู้สอนควรนำเสนอผ่านกระบวนการถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน เป็นแหล่งบ่มเพาะความรู้ที่ผู้เรียนต้องนำไปใช้ในการดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้สถานศึกษายังอยู่ภายในบริเวณที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ขับเคลื่อนชุมชนให้เป็นไปตามกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศตามนโยบายการศึกษาระดับชาติ

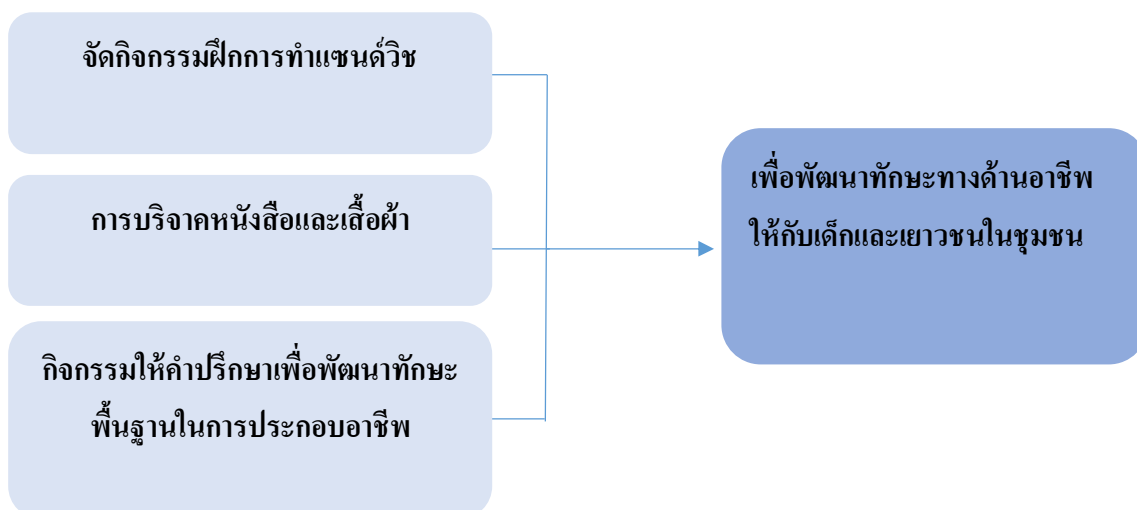
องค์กร/หน่วยงานเป็นสถาบันที่มีส่วนช่วยในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เช่น บริษัท ห้างร้าน หน่วยงานทางราชการ องค์กรเอกชน ซึ่งอาจอยู่รูปแบบของการสนับสนุนที่หลากหลาย เช่น ผลิตสื่อการเรียนการสอน ร่วมลงแรงและลงทรัพย์ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ผลิตงานวิจัย บริการวิชาการ เป็นต้น

การประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและชุมชน จะช่วยให้

ผู้เรียนได้รับการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยที่ผู้เรียนคือผู้ลงมือปฏิบัติโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของการเรียนวิทยาศาสตร์ (Clevenger and Ozbek,2013; Hart and Aumann, 2013) ผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้ก็สะท้อนกลับมาในรูปของ โครงการบริการสังคม ซึ่งชุมชนก็คือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดการเรียนการสอนโดยการบริการสังคมโดยตรง

จากข้อความข้างต้นกล่าวได้ว่า การเรียนรู้โดยการบริการสังคม เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เรียน โดยอาศัยความรู้บูรณาการเข้ากับการบริการชุมชน ทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

เด็กและเยาวชน 4 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ ชุมชนวัดเจนน ชุมชนร่วมฤดี ชุมชน โปโล

จำนวน 90 คน

กลุ่มตัวอย่าง

เยาวชนชุมชนพัฒนาบ่อนไก่	จำนวน 21 คน
เยาวชนชุมชนวัดเจน	จำนวน 15 คน
เยาวชนชุมชนร่วมฤดี	จำนวน 15 คน
เยาวชนชุมชนโปโล	จำนวน 12 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 63 คน

2. เครื่องมือวิจัย

- 2.1 การสัมภาษณ์
- 2.2 การสังเกต

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมและการสัมภาษณ์ของเยาวชนจากการทำกิจกรรมการทำแซนด์วิชเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพและสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพของเยาวชน 4 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนพัฒนาบ่อนไก่, ชุมชนวัดเจน, ชุมชนร่วมฤดี และชุมชนโปโล

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอน/กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
ติดต่อประสานงานกับ ศูนย์สร้างโอกาสเด็ก สวนลุมพินีและผู้นำชุมชนทั้ง 4 ชุมชน คือ ชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ ชุมชนร่วมฤดี ชุมชนวัดเจน และชุมชนโปโล	14 ตุลาคม 2563	ศูนย์สร้างโอกาสเด็ก สวนลุมพินี และชุมชนทั้ง 4 ชุมชน		กัญญารัตน์ นันฝัน กัญญารัตน์ เมืองเกษม สุรัญญา ตั้งวานิชวรกุล สุกัญญา ใจน้ำ พีรณัฐ รักรเกียรติดี
วางแผนการจัดกิจกรรม	16 ตุลาคม 2563	หอพัก เลขที่ 567 ซอยชานเมือง 5		กัญญารัตน์ นันฝัน

ขั้นตอน/กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
		เขตดินแดง แขวง ดินแดง จังหวัด กรุงเทพมหานคร		กัญญารัตน์ เมืองเกษม สุรัญญา ตั้งวา นิชวรกุล สุกัญญา ใจน้า พีรณัฐ รัก เกียรติดี
จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องเขียน และเสื้อผ้า มือสองสภาพดี	29 ตุลาคม 2563	หอพัก เลขที่567 ซอยชานเมือง5 เขตดินแดง แขวง ดินแดง จังหวัด กรุงเทพมหานคร		กัญญารัตน์ นันฝัน กัญญารัตน์ เมืองเกษม สุรัญญา ตั้งวา นิชวรกุล สุกัญญา ใจน้า พีรณัฐ รัก เกียรติดี
ติดต่อประสานงานเพื่อ เตรียมสถานที่และ สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน	29 ตุลาคม 2563	ชุมชน ทั้ง 4 ชุมชน		กัญญารัตน์ นันฝัน กัญญารัตน์ เมืองเกษม สุรัญญา ตั้งวา นิชวรกุล สุกัญญา ใจน้า พีรณัฐ รัก เกียรติดี

ขั้นตอน/กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
จัดเตรียมอุปกรณ์ วัสดุ การทำแซนด์วิชและ ตรวจอุปกรณ์เครื่อง เขียน และแพ็คเกจผ้า มือสองสภาพดีลงถุง	5-6 พฤศจิกายน 2563	หอพัก เลขที่567 ซอยชานเมือง5 เขตดินแดง แขวง ดินแดง จังหวัด กรุงเทพมหานคร		กัญญารัตน์ นันฝัน กัญญารัตน์ เมืองเกษม สุรัญญา ตั้งวา นิชวรกุล สุกัญญา ใจน้ำ พีรณัฐ รัก เกียรติดี
ลงพื้นที่สัมภาษณ์และ จัดกิจกรรมการทำ แซนด์วิช2ชุมชน	7 พฤศจิกายน 2563	ช่วงเช้า ชุมชน พัฒนาบ่อนไก่ ช่วงบ่าย ชุมชน ร่วมฤดี		กัญญารัตน์ นันฝัน กัญญารัตน์ เมืองเกษม สุรัญญา ตั้งวา นิชวรกุล สุกัญญา ใจน้ำ พีรณัฐ รัก เกียรติดี
ลงพื้นที่สัมภาษณ์และ จัดกิจกรรมการทำ แซนด์วิช2ชุมชน	8 พฤศจิกายน 2563	ช่วงเช้า ชุมชนวัด เจน ช่วงบ่าย ชุมชน โปโล		กัญญารัตน์ นัน ฝัน กัญญารัตน์ เมืองเกษม สุรัญญา ตั้งวานี ชวรกุล สุกัญญา ใจน้ำ พีรณัฐ รักเกียรติ ดี

ผลการศึกษา

โครงการการทำแซนด์วิชเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพและสร้างแรงบันดาลใจในการ ประกอบอาชีพของเยาวชน 4 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ ชุมชนวัดเจนน ชุมชนร่วมฤดี และชุมชนโปโล เด็กและเยาวชนได้ร่วมกิจกรรมการทำแซนด์วิชโบราณที่ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผลการดำเนินงานปรากฏว่า เด็กและเยาวชนเข้าร่วมโครงการมากกว่าร้อยละ 80 สามารถทำตามขั้นตอนการทำแซนด์วิชได้ด้วยตนเอง โดยใช้แบบบันทึกการสังเกตในการสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม หลังการทำกิจกรรมและการให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพพบว่ามีเด็ก และเยาวชนบางส่วนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการทำแซนด์วิชมาประยุกต์ใช้ในการต่อยอดให้เกิดสินค้าอื่น ๆ เช่น แฮมเบอร์เกอร์ การทำแซนด์วิชโบราณโดยการนำเข้าไปอบ หรือทำการปิ้ง

ดังนั้นเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำแซนด์วิช สามารถนำความรู้ที่ได้รับในภาคปฏิบัติไปใช้ในการพัฒนาและต่อยอดทักษะทางด้านอาชีพ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในครอบครัวและชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ได้

อภิปรายผล

1. การจัดโครงการการทำแซนด์วิชเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพและสร้างแรงบันดาลใจในการ ประกอบอาชีพของเยาวชน 4 ชุมชน เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมมีอายุระหว่าง 8 – 15 ปี ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเพิ่มพูนความสามารถทางด้านสติปัญญา โดยจะต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Social Environment) สิ่งแวดล้อมทางครอบครัว (Family Environment) และภาวะโภชนาการ (Nutrition) ดังนี้

1) การกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าและการสร้างแรงจูงใจ สิ่งเร้าจะมีส่วนกระตุ้นทำให้เด็กเกิดความสนใจ ต้องการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้มีประสบการณ์มากยิ่งขึ้น ถ้าเด็กได้รับการยอมรับ สามารถพึ่งพาตนเองได้ และผู้ใหญ่สามารถช่วยเหลือ ให้เด็กรู้จักปรับปรุงตนเองได้ดีและเหมาะสมจะเป็นวิธีการช่วยเพิ่มพูนความสามารถทางด้านสติปัญญาของเด็กได้ ควรจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

ก. ความพร้อมและความเข้าใจในตนเองของเด็ก เด็กต้องเข้าใจว่าตนมีความพร้อมและมีความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงใด

ข. การตอบสนองของผู้ใหญ่ ถ้าผู้ใหญ่ให้การสนับสนุนหรือตอบสนองแก่เด็ก เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักคิด จะทำให้เด็กมีโอกาสเพิ่มพูนทางด้านสติปัญญา

2) การให้เด็กลงมือปฏิบัติและจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง จะทำให้เด็ก เกิดความรู้สึกที่ จะเรียนรู้อย่างจริงจัง เพราะเด็กได้เห็นข้อบกพร่อง มองเห็นช่องทางการแก้ไข ปัญหา ต่าง ๆ ด้วยตนเอง

2. การจัดกิจกรรมการทำแซนด์วิชเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางอาชีพ ทำให้เด็ก ได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้เกิดทักษะ เกิดการเรียนรู้จากการลงมือทำ และเห็นคุณค่าในตนเอง นำ ความรู้ที่ได้มาต่อยอดเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างอาชีพในอนาคตได้

3. ช่วงวัยและลีลาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในชุมชนที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น การฝึก ทักษะการทำแซนด์วิช ผู้นำกิจกรรมจึงใช้กระบวนการทำให้คำปรึกษาในกลุ่มแบบยึดบุคคลเป็น ศูนย์กลาง มีแนวคิดที่ว่าทุกคนมีคุณค่า สามารถพัฒนาตนเองได้ โดยเน้นการสร้างสัมพันธภาพภายใน กลุ่มให้เด็กรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ทำให้เกิดการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และเน้นการลงมือปฏิบัติ ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความสนใจในกิจกรรมอย่างแท้จริง และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

ให้เยาวชนได้ทำแบบสอบถามความถนัดและความสนใจทางด้านอาชีพก่อนการดำเนิน กิจกรรมเพื่อให้รูปแบบการจัดกิจกรรมสอดคล้องต่อความสนใจความสามารถและความถนัดของ ผู้เข้าร่วมกิจกรรม และเพื่อจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย สามารถตอบสนองต่อลีลาการเรียนรู้ที่มี หลายรูปแบบ

References

ประจักษ์ น้ำประสานทอง. (2558, มกราคม-มิถุนายน). การจัดการบริการสังคมขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออก. วารสารสังคมศาสตร์. 11(1). ค้นหามือ 14 พฤศจิกายน 2563,

จาก http://www.jssnu.socsci.nu.ac.th/uploads/journal/2015_07_18_10_58_08.pdf.

พัฒน์ บุญรัตพันธ์. (2517). การสร้างพลังโดยขบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ :

ไทยวัฒนาพานิช.

สนธยา พลศรี. (2547). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2526). การพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

Hall, M. Penelope. (1955). *The Social Services of Modern England*. Rout ledge & Kegan Pual Ltd.

UN. Bureau of Social Affair. (1955). **Social Progress through Community Development.**

New York : The UN Publication.

Titmuss, R.M. (1974). Social Policy: An Introduction. London: George Alien & Unwin.

William, A. & Anderson, R. (1975). Efficiency in the Social Services, Basil Blackwell.

โครงการหนึ่งชีวิต หนึ่งหัวใจ เชื่อมสายใย เราพี่น้องกัน

ศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร กรุงเทพมหานคร

One Life Project, One Heart, a Connection, We Are Brothers and Sisters.

Chatuchak Children's Opportunity Center Bangkok

กฤติกันต์ กัญญาทอง¹ / นิกนิษา สมผุด² / วิชฐภาส อ่ำไพลาภสุข³ / สิทธิภากร พูลสวัสดิ์⁴

กัมปนาท บริบูรณ์⁵ / เอกภูมิ เจียมวิทยานุกุล⁶

Kiddikan Kanyatong / Niknisa Sompud / Vichupat Ampailapsuk /

Siripakorn Poolsawat / Gumpanat Boriboon / Ekapum Jiemwittayanukul

¹⁻⁴สาขาวิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Faculty of Educational Technology, Bachelor of Education, Srinakharinwirot University.

⁵⁻⁶ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

ศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร กรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์บริการขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็กเร่ร่อนหรือคนไร้ที่อยู่อาศัย และครอบคลุมกลุ่มเด็กที่ออกจากบ้านอาศัยนอนตามที่สาธารณะ และกลุ่มเด็กที่ออกมาทำงานช่วยเหลือเลี้ยงครอบครัวบนท้องถนน ด้วยการขอเงินนักท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวยามค่ำคืน หรือบางคนเดินขายพวงมาลัยตามสี่แยกบนท้องถนนในช่วงวันหยุดหรือหลังเลิกเรียน การที่เด็กต้องทำงานอยู่บนท้องถนนนานขึ้นเพื่อหาเงินให้เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัวในขณะที่ชีวิตอีกส่วนหนึ่งยังคง ต้องไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน การต้องรับผิดชอบบทบาทหน้าที่ทั้งสองด้านไปพร้อมๆกันถือเป็นงานหนักสำหรับเด็กที่อาจทำให้พวกเขากลายเป็นเด็กกลุ่มเสี่ยงที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน ขาดโอกาสในการได้รับการศึกษาและการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม และการดำเนินงานในปัจจุบันของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลไม่เอื้ออำนวย ภาคราชการยังคงทำงานติดกรอบระเบียบกฎเกณฑ์ เข้าไม่ถึงตัวเด็ก ด้วยเหตุนี้เอง เด็กเร่ร่อนบนท้องถนนมักถูกละเลย ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิและการบริการพื้นฐานทางสังคมที่มีคุณภาพรวมไปถึงเกิดช่องว่างทางสังคมโดยมีการใช้ยาเสพติดไปจนถึงการเป็นผู้กระทำหรือเป็นผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงทั้งทางกายและจิตใจได้

คณะผู้จัดทำโครงการจึงได้ลงพื้นที่และติดต่อกับเจ้าหน้าที่ศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักรเพื่อที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือพัฒนากลุ่มเยาวชนและผู้ไร้แหล่งพักพิง รวมทั้งได้ไปมอบสิ่งของบริจาคให้กับผู้ที่เกิดปัญหาความเดือดร้อนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเหล่านั้นให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

คำสำคัญ: เด็กเร่ร่อน, กลุ่มผู้ไร้ที่พักพิง, การลงพื้นที่ชุมชน

Abstract

The Jatujak Children's Opportunity Center, Bangkok, aims to setup a service center to help homeless or homeless children. It covers a group of children who leave their homes to sleep in public places, and a group of children who come out to work to help raise a family on the street. By asking for tourists' money at night attractions, or some people walking around the intersection on the road during the holidays or after school. Having children having to work on the road for longer to earn enough money for themselves and their families while living another part of their lives, they still having to go to school. The lack of opportunities for appropriate education and assistance, and the current operations of the relevant authorities, are rarely as successful as they should be. Due to unfavorable government policy, The government is still working on a regulatory framework that does not reach children. For this reason, Homeless children on the streets are often neglected. As a result, there is no access to quality social rights and services, as well as social gaps with drug use. To be an offender or a person who has committed physical and psychological violence.

The project's organisers have set up a project and contacted the staff at the Jatujak Children's Opportunity Center in order to participate in the development of youth groups and the homeless. In addition, they have donated to those who have suffered and improved the quality of life of those communities.

Keywords: homeless, the defenseless group, community space

บทนำ

ปัญหาเด็กเร่ร่อนเป็นปัญหาที่พบได้ตามเมืองใหญ่ๆ ทั่วทุกมุมโลก โดยเกิดจากการที่ผู้คนส่วนใหญ่มิ่สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบให้กับครอบครัวบางครอบครัวไม่อาจทำหน้าที่และบทบาทของตนได้อย่างสมบูรณ์แบบ โดยการที่เด็กออกมาเร่ร่อนนั้นเกิดขึ้นได้จากหลายๆ ปัจจัยด้วยกันทั้งปัญหาครอบครัวที่เกิดจากการหย่าร้างของพ่อแม่ การใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลใส่ใจบุตรไม่มีเวลาพูดคุยกัน เกิดความห่างเหินระหว่างพ่อแม่และบุตร และปัญหาที่อาจเกิดจากตัวเด็กเอง โดยเด็กวัยรุ่นกำลังอยากรู้อยากเห็นและอยากลอง มีความต้องการความเป็นอิสระ ต้องการหาประสบการณ์ใหม่ๆ รวมทั้งต้องการมีกลุ่ม มีพวกพ้อง อันเป็นวิถีให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการหลายประการ ทั้งความรู้สึกอบอุ่นใจ การได้รับการยกย่อง ความรู้สึกว่ามีผู้เข้าใจตนมีผู้สนใจตนร่วมทุกข์ร่วมสุขกับตน จึงเป็นผลให้เด็กเลือกใช้ชีวิตอยู่นอกบ้านกับเพื่อนมากกว่าอยู่กับพ่อแม่ และไม่รู้สึกรู้ว่าถูกบังคับให้ทำสิ่งต่างๆตามความต้องการของพ่อแม่ ปัญหาเด็กเร่ร่อนเป็นปัญหาที่มีมานาน และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเด็กเร่ร่อนเป็นปัญหาสังคมที่เชื่อมโยงกับปัญหาอื่นๆ มากมาย อาทิ การก่ออาชญากรรมต่างๆ การค้าประเวณีการข้องเกี่ยวกับสิ่งเสพติด กระบวนการค้ามนุษย์ เป็นต้น

ด้วยปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวในช่วงต้นศูนย์สร้าง โอกาสเด็กจตุจักรจึงเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการช่วยเหลือกลุ่มเร่ร่อนและกลุ่มผู้ที่ไร้ที่พักพิง เพื่อให้พวกเขาเหล่านั้นได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการบริการทางด้านจัดการศึกษา การฝึกอาชีพ การบริการเครื่องอุปโภค-บริโภค การส่งเสริมให้กลุ่มเยาวชนเหล่านี้มีรายได้มาเลี้ยงชีพ รวมถึงสอนทักษะพื้นฐานในการใช้ชีวิตให้มีความปลอดภัย และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในการไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ประกอบอาชีพที่สุจริต รักษาศาสนา พระมหากษัตริย์ รวมถึงเป็นคนดีของสังคมของประเทศชาติ

คณะผู้จัดทำจึงได้มีโอกาสลงพื้นที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือชุมชน อาทิ การเข้าไปช่วยเจ้าหน้าที่ที่ดูแลศูนย์สร้าง โอกาสเด็กจตุจักร ในการบริการสิ่งของเครื่องใช้ อาหารต่างๆ เป็นต้น รวมไปถึงการให้คำแนะนำ และให้กำลังใจแก่เยาวชนที่เร่ร่อน และผู้ที่ไร้ที่พักพิงให้มีกำลังใจที่ไม่ย่อถ้อในการดำเนินชีวิต และมีแรงผลักดันที่จะทำความดีให้ตนเองได้ตอบแทนคุณความดีในการกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงสภาพแวดล้อมทั่วไปของชุมชนและความเป็นอยู่ในศูนย์สร้างโอกาสเด็ก จตุจักร
2. เพื่อให้ทราบถึงหน้าที่รูปแบบการบริหารจัดการของศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร
3. เพื่อเป็นกำลังเสริมในการช่วยเหลือส่งต่อโอกาสให้กับคนในชุมชน
4. เพื่อได้เป็นการฝึกประสบการณ์ในการเข้าไปช่วยเหลือคนในชุมชน
5. เพื่อพัฒนาให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและลดช่องว่างของปัญหาเสพติดในชุมชน

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยในครั้งนี้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและสรุปตัวแปรหลักได้ดังนี้

1. การพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชน (Community Development) คำว่า “การพัฒนาชุมชน” มาจากแนวความคิด “การศึกษามวลชน” (Mass Education) ในประเทศแถบทวีปแอฟริกาที่เป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษ ซึ่งมีหลักการว่าการสร้างคนให้เป็น พลเมืองดีนั้นสามารถเริ่มจากหน่วยเล็ก ๆ ในชุมชนและจะต้องมุ่งไปที่ชุมชนโดยรวม เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษา เรียนรู้ ตระหนักและได้เข้ามามีส่วนร่วมถึงขั้นสูงสุด คือการเข้าไปควบคุมการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ สังคมที่เกิดขึ้นรอบตัวของเขาเอง การศึกษามวลชนเป็นการศึกษานอกระบบ มากกว่าการศึกษาในระบบ เพื่อให้ประชาชนตื่นตัวและรับผิดชอบตนเองต่อไป นอกจากนี้ยังมีการให้ความหมายของการพัฒนาชุมชนไว้ดังนี้

องค์การสหประชาชาติ (UN. 1955 : 6) ให้ความหมายว่า การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการรวมกำลังระหว่างประชาชนในชุมชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เพื่อปรับปรุงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ ให้เจริญยิ่งขึ้นและผสมผสานเข้าเป็นชีวิตของชาติทำให้ประชาชน สามารถอุทิศตนเพื่อความก้าวหน้าของประเทศชาติได้อย่างเต็มที่

กรมการพัฒนาชุมชน (2527 : 1) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาชุมชน คือการพัฒนาความรู้ความสามารถของประชาชน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการช่วยตนเอง เพื่อนบ้าน และชุมชนให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการร่วมมือระหว่างประชาชนกับรัฐบาล เป็นวิธีการที่นำเอาบริการของรัฐบาลผนวกเข้ากับความต้องการของประชาชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น สรุปได้ว่าการพัฒนาชุมชน หมายถึงกระบวนการ เปลี่ยนแปลงคนและชุมชนให้ดีขึ้น โดยใช้พลังและความร่วมมือจากคนในชุมชนและหน่วยงานของรัฐ และองค์กรในชุมชน เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาและ

สร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดความก้าวหน้าทั้งในด้าน คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง โดยมุ่งยกระดับมาตรฐานการครองชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

2. การบริการสังคม

คำว่า “การบริการทางสังคม” มีผู้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

ฮอลล์ (M. Penelope Hall) อาจารย์ภาควิชาสังคมศาสตร์ของ University of Liverpool ได้กล่าวถึงคำว่าบริการสังคมไว้ในตอนหนึ่งของหนังสือ The Social Services of Modern England เมื่อหลายสิบปีก่อนว่า บริการสังคมเป็นคำที่ยังมีความหมายคลุมเครือ ไม่มีนิยามใดนิยามหนึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการว่าเป็นความหมายหนึ่งเดียวของคำว่า “บริการสังคม” แต่เป้าหมายของสิ่งที่เรียกว่า บริการสังคมก็ตรงกันคือการมุ่งหวังที่จะให้ผู้รับมีความเป็นอยู่ดีขึ้น [The terms “social service” and “the social services” are relatively modern, having come into general use with the multiplication of public and voluntary provisions to further

the well-being of members of the community which is one of the outstanding characteristic of our time. They are terms which are sometimes used rather vaguely, and universal agreement has not yet been reached as to which services should be classified as “social” (Hall, 1955, p.3)]

ทิทมัสส์ (Richard M. Titmuss) ปรมาจารย์ทางด้านนโยบายสังคมจาก London School of Economics and Political Science เป็นอีกท่านหนึ่งมองว่าบริการสังคมกับสวัสดิการสังคมมีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน [We may regard the labels “social services” and “social welfare” as broadly synonymous. (Titmuss, 1974, p.47)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการบริการทางสังคมหมายถึง สิ่งที่ดีให้มีขึ้นเพื่อให้ผู้รับมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหรือไม่ตกต่ำลงกว่าที่เป็นอยู่และเป็นการนำส่งสิ่งที่ดีให้มีขึ้นไปยังกลุ่มเป้าหมาย การทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสิ่งที่ดีให้มีขึ้น และการให้บริการสิ่งที่ดีให้มีขึ้นแก่กลุ่มเป้าหมาย ณ ที่ตั้งของผู้ให้บริการ

กรอบแนวคิดจากการวิจัย

ตัวแปรต้น : เยาวชนหรือกลุ่มคนเร่ร่อนหรือไร้ที่พึ่งอาศัย , สภาพความเป็นอยู่

ตัวแปรตาม: การลงพื้นที่ไปศึกษาพัฒนาศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร , การช่วยเหลือชุมชน และพัฒนาความเป็นอยู่ของคนในชุมชน

และสิ่งของบริ โภคต่างๆ ไปมอบให้กับสมาชิกของชุมชนร้อยกรอง เพื่อนำสิ่งของไปช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนในชุมชน (ชุมชนที่ได้ไปลงพื้นที่คือชุมชนที่อยู่ในความดูแลของ ผู้ดูแลศูนย์สร้างโอกาสเด็ก จตุจักร)

ลงพื้นที่ครั้งที่ 3 31 ตุลาคม 2563

ในครั้งนี้ได้กลับไปลงพื้นที่ศูนย์สร้างโอกาสเด็ก จตุจักร เพื่อพูดคุยกับเด็กไว้ที่พักพิงที่เคยเข้ามาใช้บริการในศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร เพื่อทราบภูมิหลังในชีวิตของสมาชิกแต่ละคนที่เข้ามาใช้บริการ ว่ารู้จักศูนย์รับบริการเด็กจตุจักรได้อย่างไร ทำไมถึงเข้ามาขอรับบริการ รู้สึกอย่างไรหลังเข้ามาขอรับความช่วยเหลือในศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร จากการสอบถามทำให้ทราบว่าศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร ไม่ใช่เป็นแค่ศูนย์รับบริการช่วยเหลือเพียงเท่านั้น เพราะศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักรแห่งนี้ ทำให้ชีวิตของสมาชิกคนหนึ่งสามารถยกระดับได้เท่าเทียมกับคนในสังคมทั่วไป จากในวันที่ไม่มีอะไรติดตัวมา ก้าวไปสู่วันที่มีงานและเงินเดือนเลี้ยงชีพตนเอง กล่าวคือศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักรเป็นเสมือนพ่อแม่คนที่สอง ที่รองรับความช่วยเหลือผู้ที่ขอรับบริการ ไม่ว่าจะเป็นอาหารประทังชีวิต รวมไปถึงสร้างอาชีพให้กับสมาชิก ดึงความมีดหม่นในชีวิตที่ติดยาเสพติด ออกมาสู่แสงทางสว่างในการประกอบอาชีพที่สุจริต

ผลการดำเนินวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักรได้ทำการช่วยเหลือและอุปการะช่วยเหลือให้กับ ผู้ไร้ที่พึ่งหรือเด็กเร่ร่อน โดยศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักรจะเปิดรับบริการบริการสำหรับสมาชิกไว้ที่พึ่งอยู่ตลอดเวลา ซึ่งผู้ที่เข้ามาใช้บริการก็ได้มีชีวิตที่ดีขึ้นกลับสู่สังคม จากภูมิหลังชีวิตที่หลีกเลี่ยงผลัดเปลี่ยนที่อยู่จากวันต่อวัน นอนอยู่เกาะกลางถนนข้างถังขยะมีกลิ่นเหม็นน่า รวมถึงต้องคอยหลบหนีตำรวจเพราะได้ใช้ชีวิตในทางที่ผิดโดยการหันไปพึ่งยาเสพติด จนได้มาเจอศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักรที่ทำให้ชีวิตค้นพบทางสว่าง ทำให้ชีวิตหนึ่งชีวิตได้มีอาชีพที่สุจริต ทัดเทียมเหมือนกันในสังคมได้อย่างปกติ เป็นที่รักเป็นคนดีของเพื่อน คนในชุมชนสังคมและในประเทศชาติสืบไป

ในการลงไปศึกษาพื้นที่ศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การลงพื้นที่ในครั้งที่ 1 วันศุกร์ที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2563

การลงพื้นที่ศึกษาในครั้งแรกคณะผู้วิจัยได้ติดต่อกับคุณนิภา หัวหน้าดูแลศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร และทำการนัดวันมาลงในพื้นที่วันศุกร์ที่ 16 ตุลาคม 2563 เมื่อไปถึงได้พบกับพี่ๆเจ้าหน้าที่

อภิปรายผล

จากการลงพื้นที่ไปศึกษาศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่าบริเวณศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร กรุงเทพมหานครตั้งอยู่ใจกลางในสวนจตุจักร โดยศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักรมีลักษณะเป็นตู้คอนเทนเนอร์จำนวนสองตู้ประกบกันโดยรวมมีพื้นที่ไม่ใหญ่มาก และจากการเข้าไปลงพื้นที่ในครั้งที่หนึ่ง ทำให้ทราบว่าในศูนย์บริการมีผู้เข้ามาใช้บริการน้อยลงเนื่องจากระบบรักษาความปลอดภัยจากหน้าสวนจตุจักรของเจ้าหน้าที่ ที่คอยตรวจดูแลความปลอดภัยอยู่บริเวณหน้าประตูทำให้ผู้รู้ที่พึงบางท่านเกิดความหวาดกลัวที่จะโดนจับกุมจึงได้หลีกเลี่ยงและไม่มีโอกาสเข้ามาขอรับบริการ และอีกปัจจัยหนึ่งคือผู้รู้ที่พึงมีจำนวนน้อยมากที่จะทราบว่า มีสถานที่ที่คอยช่วยเหลือพวกเขาเหล่านั้น นอกจากนี้จะเป็นคนในพื้นที่แถวนั้นที่รู้และการบอกปากต่อปากจากผู้เข้ามาใช้บริการเท่านั้น

ซึ่งที่เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ในการดูแลศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักรจึงมีอีกหน้าที่นอกจากทำหน้าที่เป็นครูในการบริการผู้รู้ที่พึงอยู่ที่บ้าน นั่นคือการลงไปในชุมชนที่ได้รับความเดือดร้อน ประจวบเหมาะกับการที่กลุ่มของข้าพเจ้าได้เข้าไปลงพื้นที่ในครั้งที่สอง นั่นคือการลงไปช่วยเหลือชุมชน โดยนำสิ่งของไปบริจาคให้กับคนในพื้นที่ที่ได้รับความเดือดร้อน อาทิเครื่องอุปโภค-บริโภค เป็นต้น และในครั้งที่สามเป็นการกลับไปลงพื้นที่ต้นกำเนิดคือศูนย์สร้างโอกาสเด็กจตุจักร กรุงเทพมหานคร เพื่อพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทำให้ทราบถึงชีวิตของผู้ที่เข้ามาใช้บริการจากศูนย์สร้างโอกาสเด็กกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

ควรสร้างเครือข่ายและทำให้สมาชิกที่ได้รับความเดือดร้อนได้รับข่าวสารว่าในบริเวณศูนย์สร้างโอกาสจตุจักร ดันรับและคอยที่จะช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับคนในพื้นที่ นอกจากนี้ควรสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยด้านหน้าว่าถ้าเจอผู้รู้ที่พึงพาควรให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเชิญชวนหากพบสมาชิกที่ได้รับความเดือดร้อน เพื่อที่จะได้นำสมาชิกเข้ามาใช้บริการส่งคืนสังคมได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

พนัส หมั่นมานะ. (2559). “เด็กเร่ร่อนปัญหาสังคมที่เกิดจากความล้มเหลวของสถาบันครอบครัว”
เมืองไทย. [ออนไลน์] ; สืบค้นจาก <https://panusmanm.wordpress.com>. 18 ตุลาคม 2559.

ขนิษฐา คำพิง. (2553). “ปัญหาเด็กเร่ร่อน” [ออนไลน์] ; สืบค้นจาก <http://kampheng.blogspot.com>.
5 สิงหาคม 2559.

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2559). เด็กเร่ร่อน-เด็กสลัม ภาพสะท้อน
ปัญหาการศึกษาเมืองไทย. [ออนไลน์] ; สืบค้นจาก
<http://www.thaihealth.or.th/Content/17198>. 25 ตุลาคม 2559.

ยศ บริสุทธิ์. (2558) การศึกษาชุมชนแนวคิดฐานการวิจัยและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่
1, (โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2558).

ประจักษ์ น้าประสานไทย. (2558) การจัดการบริการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออก
: วารสารสังคมศาสตร์. 11(1), 85-121.

ภาคผนวก

รูปภาพลงพื้นที่ในครั้งที่ 1

รูปภาพลงพื้นที่ในครั้งที่ 2

รูปภาพลงพื้นที่ในครั้งที่ 3

การศึกษาสภาพปัญหาของเยาวชนไทยและการจัดกิจกรรมเพื่อ
พัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพ
A Study of Thai Youth Problems and Activity Organizing for
Develop Youth Quality

เทวินทร์ ตั้งคำ¹ / พงศ์พล ละครานรัมย์² / สุภากร ผดุงเจริญ³ / พสุ วรรณสุทธิ⁴
กัมปนาท บริบูรณ์⁵ / เอกภูมิ เจียมวิทยานุกุล⁶

Supakorn phadungcharoen / Pongpon Kharanram / Tewin Tangkham / Pasu Wannasut

Gumpanat Boriboon/ Ekapum Jiemwittayanukul

¹⁻²สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Guidance and Psycology, Faculty of Education, Srinakharinwirot University

³⁻⁴สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Industrial Education, Faculty of Education, Srinakharinwirot University

⁵⁻⁶อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ดร., ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Lifelong education, Faculty of Education, Srinakharinwirot University

Email: pasu.wannasut@g.swu.ac.th

บทคัดย่อ

การจัดโครงการกิจกรรมพัฒนาเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษา และพัฒนา
เยาวชนให้เข้มแข็ง โดยผู้จัดทำได้ร่วมงานกับศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) และ สภาคเด็ก
และเยาวชนฯ โดยร่วมทำกิจกรรมใน 3 พื้นที่ ได้แก่ 1.กิจกรรมบริจาคสิ่งของและสอนภาษาที่วัดพรหม
วงศาราม 2.กิจกรรมส่งเสริมความรู้เรื่องเพศศึกษาในวัยเรียนที่โรงเรียนมัธยมวัดดาวคอง 3.กิจกรรม
ส่งเสริมการเล่นกีฬาที่ชุมชนริมทางรถไฟสายท่าเรือ เขตคลองเตย จากการทำกิจกรรม พบว่าลักษณะ
ของกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นการพัฒนาเยาวชนในชุมชน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน
โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับเยาวชนด้วยโอกาส พัฒนาทักษะทางวิชาการและ
วิชาชีพ กิจกรรมนี้เป็นการร่วมมือระหว่างนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ-โรฒ, ศูนย์เยาวชน
กรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) และ สภาคเด็กและเยาวชนฯ โดยจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพออก

ปฏิบัติงานภาคสนาม การจัดทำโครงการพัฒนาเยาวชนในชุมชน เพื่อส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ หรือ การบริการสังคมอื่น ๆ อีกทั้งนิสิตยังได้รับประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติและได้ติดต่อประสานงานกับ หน่วยงานต่าง ๆ ด้วยตนเองอีกด้วย

คำสำคัญ: พัฒนาชุมชน, พัฒนาเยาวชน, การบริการสังคม

Abstract

Organization of youth development activities. The purposes of this study were to support education. Develop youth to be strong. The organizers work together with The Bangkok Youth Center (Thai-Japan) and The Children and Youth Council of Bangkok. By participating in activities in 3 areas: 1. Donating things and teaching the language at Wat Phromwongsaram. 2. Activities to promote sex education in school age at Matthayom Wat DaoKhanong School 3. Sports promotion activities at Chumchon Rim Thang Rotfai Sai Tha Rua, Khlong Toei. It was found that most of the activities were youth development in the community. Which received cooperation from many agencies. The goal is to create educational opportunities for disadvantaged youth. Develop academic and professional skills This activity is a collaboration between Srinakharinwirot University students, The Bangkok Youth Center (Thai-Japan) and The Children and Youth Council. By organizing a professional experience training in the field Establishing a youth development project in the community To promote learning opportunities Or other social services, students also gain experience from practical training and have contacted and coordinated with various departments by themselves.

Keywords: community development, develop youth, service learning

บทนำ

สภาพแวดล้อมในพื้นที่ชุมชนส่วนใหญ่ นั้น มักจะพบกับปัญหาอาชญากรรม ปัญหาเสพติด ตลอดจนปัญหาการขาดความรู้ในทักษะวิชาการหรือวิชาชีพ ซึ่งการที่จะพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้นหรือการจัดการกับปัญหาเหล่านี้ให้หมดสิ้นไป ควรเริ่มต้นที่การศึกษา ซึ่งการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้ และมีคุณสมบัติต่าง ๆ ที่จะช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว

ที่โรงเรียนมัธยมวัดดาวคอง

3. จัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนในด้านการกีฬา ส่งเสริมให้เยาวชนเล่นกีฬา ห่างไกลยาเสพติด
ที่ชุมชนริมทางรถไฟ เขต คลองเตย

บททวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและสรุปตัวแปรหลักได้ดังนี้

ความหมายของการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชนได้มีก าเนิดขึ้นและเป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว และจากการที่การพัฒนา
ชุมชนได้ถูกน ามาใช้และรับการยอมรับอย่างแพร่หลายจึง ได้มีองค์การ หน่วยงานและนักวิชาการ ได้ให้
ความหมายของการพัฒนาชุมชน ดังนี้

องค์การสหประชาชาติ (UN. 1955 : 6) ให้ความหมายว่า การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการ
รวมกำลังระหว่างประชาชนในชุมชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เพื่อปรับปรุงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม
และวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ ให้เจริญยิ่งขึ้นและผสมผสานเข้าเป็นชีวิตของชาติ ทำให้ประชาชน
สามารถอุทิศตนเพื่อความก้าวหน้าของประเทศชาติได้อย่างเต็มที่

พจน์ บุญรัตนพันธุ์ (2517 : 1) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาชุมชนไว้ว่า
เป็นขบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งที่รัฐบาล น ามาใช้เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือน ชักจูงและส่งเสริมประชาชน
ในชนบทให้เกิดความคิดริเริ่มขึ้น และเสริมสร้างท้องถิ่นให้ก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม
วัฒนธรรมและการดูแลตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2526 : 10) อธิบายว่า การพัฒนาชุมชน คือการเปลี่ยนแปลง
ส่วนประกอบของชุมชนจากสภาพที่เป็นอยู่ (สภาพที่ไม่พึงปรารถนาไม่ดิงาม) ไปสู่เป้าหมายที่กำหนด
ไว้ (สภาพที่พึงปรารถนาที่ดิงามหรือเจริญ) กล่าวคือเป็นการจูงใจเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นใน
ชุมชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพของส่วนประกอบต่าง ๆ ในชุมชน จากสภาพที่ไม่พึงปรารถนาไปสู่
สภาพที่พึงปรารถนาอันเป็นเป้าหมายที่ชุมชนตั้งไว้ กล่าว โดยสรุปการพัฒนาชุมชน ได้แก่ การ
เปลี่ยนแปลงชุมชนที่มีการวางแผน (Planned Community Change)

สนธยา พลศรี (2547 : 49) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการพัฒนาคนและกลุ่ม
คนในชุมชน ให้มีศักยภาพเพียงพอและร่วมมือกันปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน
ตามแผนและ โครงการที่กำหนดไว้ ทั้งการใช้พลังของชุมชนและการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน
จากความหมายดังที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง กระบวนการ

เปลี่ยนแปลงคนและชุมชนให้ดีขึ้น โดยใช้พลังและความร่วมมือจากคนในชุมชนและหน่วยงานของรัฐ และองค์กรในชุมชน เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดความก้าวหน้า

หลักการพัฒนาชุมชน

จากแนวคิดพื้นฐานและปรัชญาของการพัฒนาชุมชนที่ได้ใน มาเสนอมาแล้วในเบื้องต้น ได้ถูก นำมาใช้ในการ กำหนดให้เป็นหลักในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน ดังนี้

องค์การสหประชาชาติ (1960 : 8-13) ได้กำหนดหลักการพัฒนาชุมชนเพื่อให้ประเทศต่าง ๆ นำไปใช้ ดังนี้

1. การพัฒนาชุมชนจะต้องตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน จากการริเริ่มของประชาชนและเริ่มจากโครงการง่ายไปสู่โครงการที่ยากขึ้นตามลำดับ
2. ต้องเป็นโครงการอเนกประสงค์ ที่จะช่วยแก้ปัญหาได้หลายด้าน
3. เป็นการเปลี่ยนแปลงเจตคติของประชาชนในชุมชน ที่ต้องทำไปพร้อม ๆ กับกิจกรรมด้านอื่น ๆ
4. จะต้องมุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างเต็มที่
5. ต้องแสวงหาผู้นำท้องถิ่น สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาผู้นำ ชุมชนในด้านต่าง ๆ ตามลักษณะของกิจกรรมและความจำเป็นของแต่ละชุมชน
6. ต้องยอมรับสตรีและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ
7. รัฐต้องเตรียมจัดบริการให้การสนับสนุน
8. ต้องวางแผนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพทุกระดับ
9. สนับสนุนให้องค์กรภาคเอกชน อาสาสมัครต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและนานาชาติได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา
10. ต้องมีการวางแผนให้เกิดความเจริญแก่ชุมชนที่สอดคล้องกับความเจริญในระดับชาติ

พัฒนาเยาวชน

เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่ออนาคตของชาติจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาตามศักยภาพตั้งแต่แรกเกิด การที่เด็กและเยาวชนจะสามารถพัฒนาเต็มตามศักยภาพได้ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม คือต้องได้รับการพัฒนาครบทุกด้าน ได้แก่การพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์และด้านสังคม ไปพร้อม ๆ กันโดยไม่ละเว้นด้านใดด้านหนึ่ง การพัฒนาเด็กและเยาวชน

ต้องอาศัยสหวิทยาการการบูรณาการผสมผสานกับวิถีชีวิตของเด็กและเยาวชนให้ได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วน (แนวทางการดำเนินงาน โครงการคาราวานเสริมสร้างเด็กปี, 2550 : 23)

การเรียนรู้โดยบริการสังคม (Service Learning)

การเรียนรู้โดยบริการสังคมเป็นภารกิจสำคัญของหน่วยการจัดการศึกษาในการบูรณาการศาสตร์ที่ว่าด้วยวิชาการ วิชาชีพ และวิชาคน เพื่อยังให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงต่อวิธีการเรียนรู้ที่คงทน และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมตามสถานการณ์ (Nuangchalerm and Chansirisira, 2012) การเรียนการสอน โดยบริการสังคมสามารถตอบสนองได้ทั้งมิติการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูและการหล่อหลอมกระบวนการคิดที่ปลูกฝังให้ชุมชนมีส่วนร่วม

ผู้เรียน สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ หากเปิด โอกาสและได้รับสภาพแวดล้อมที่ดีในการเรียนรู้พัฒนาทักษะและคุณลักษณะจากสังคมท้องถิ่นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จึงต้องพยายามให้ฝึกคิด ฝึกทำความเข้าใจ และร่วมกันวางแผน และนำไปสู่การปฏิบัติในสถานการณ์จริงหรือเสมือนจริงให้สอดคล้องกับชีวิตจริง กระบวนการสะท้อนผลหรือสะท้อนคิดจึงเป็นการสร้างความคิดรวบยอดให้ผู้เรียนได้ดี หากการเรียนรู้ในชั้นเรียนยังเน้นการท่องจำเนื้อหาผู้เรียนก็จะไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีให้สอดคล้องกับการทำงานและดำรงชีวิตจริง

ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนดำรงชีวิต มีหน้าที่สนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียน อาจกล่าวได้ว่าชุมชนคือห้องเรียนห้องใหญ่ที่ผู้เรียนสามารถผสมผสานความรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติให้ตอบสนองต่อการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนจึงก่อให้เกิดขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และประเพณีที่แตกต่างกันตามลักษณะของชุมชน การทำความเข้าใจรากเหง้าชุมชน การนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนจึงต้องเข้าใจบริบท การที่ผู้เรียนนำความรู้จากระบบการศึกษาไปใช้พัฒนาชุมชนโดยขาดการวิเคราะห์และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นจริงกับทฤษฎีจึงมักเกิดปัญหาต่อเนื่องกระทบกันไปเป็นลูกโซ่

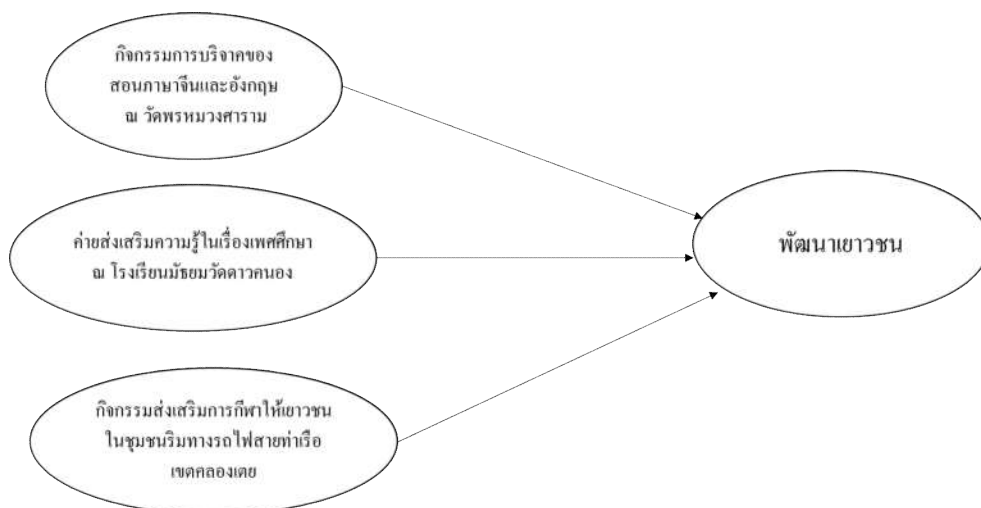
สถานศึกษา เป็นแหล่งรวมสรรพวิทยาการที่ผู้สอนควรนำเสนอผ่านกระบวนการถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน เป็นแหล่งบ่มเพาะความรู้ที่ผู้เรียนต้องนำไปใช้ในการดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้สถานศึกษายังอยู่ภายในบริเวณที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ขับเคลื่อนชุมชนให้เติบโตตามกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศตามนโยบายการศึกษาระดับชาติ

องค์กร/หน่วยงานเป็นสถาบันที่มีส่วนช่วยในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เช่น บริษัท ห้างร้าน หน่วยงานทางราชการ องค์กรเอกชน ซึ่งอาจอยู่รูปแบบของการ

สนับสนุนที่หลากหลาย เช่น ผลิตสื่อการเรียนการสอน ร่วมลงแรงและลงทรัพย์ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ผลิตงานวิจัย บริการวิชาการ เป็นต้น

การประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและชุมชน จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยที่ผู้เรียนคือผู้ลงมือปฏิบัติโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของการเรียนวิทยาศาสตร์ (Clevenger and Ozbek, 2013; Hart and Aumann, 2013) ผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้ก็สะท้อนกลับมาในรูปของโครงการบริการสังคม ซึ่งชุมชนก็คือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดการเรียนการสอนโดยการบริการสังคมโดยตรง

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 นักเรียนใน โรงเรียนวัดพรหมวงศารามจำนวน 30 คน
- 1.2 นักเรียนชั้นมัธยมปลายโรงเรียนมัธยมวัดดาวคณง จำนวน 100 คน
- 1.3 เยาวชนในชุมชนริมทางรถไฟสายท่าเรือ เขตคลองเตย จำนวน 50 คน

2. เครื่องมือวิจัย

- 2.1 การจัดกิจกรรมบริจาคของและสอนภาษาจีน-อังกฤษ ที่โรงเรียนวัดพรหมวงศาราม
- 2.2 การจัดถ่ายกิจกรรมส่งเสริมความรู้เรื่องเพศศึกษา ที่โรงเรียนวัดดาวคณง

2.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการกีฬาให้เยาวชน ที่ชุมชนริมทางรถไฟสายท่าเรือ เขตคลองเตย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนจากการทำกิจกรรมพัฒนาเยาวชนชุมชน 3 พื้นที่ได้แก่ วัดพรหมวงศาราม โรงเรียนมัธยมวัดดาวคณอง และชุมชนริมทางรถไฟ เขต คลองเตย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบ swot anlysis โดยมีดังนี้

4.1 โรงเรียนวัดพรหมวงศาราม

ข้อดี	ข้อเสีย
- นักเรียนมีความกระรือร้อนมากขึ้นและสนใจศึกษาเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ	- นักเรียนบางส่วนฐานะค่อนข้างยากจน ทำให้ขาดโอกาสที่ใ้ได้รับการศึกษาต่อ
- นักเรียนมีความกล้าแสดงออก กล้าพูดมากขึ้น และร่วมกันทำกิจกรรมสันตนาการ	- เป็นโรงเรียนทำให้การจัดการเรียนการสอนทำได้จำกัด
โอกาส	อุปสรรค
- ทางเจ้าอาวาสให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ต่อการจัดการศึกษาและเปิดโอกาสใ้การบริจาคสิ่งของที่จำเป็นใ้เด็กและเยาวชน	- พื้นที่และลักษณะโดยรอบของวัดไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน
	- เปิดรับจำนวนนักเรียนได้อย่างมีจำนวนจำกัด

4.2 โรงเรียนมัธยมวัดดาวคณอง

ข้อดี	ข้อเสีย
- นักเรียนมีคสามตั้งใจทำกิจกรรมมาก และมี การโต้ตอบกับวิทยากรตลอดเวลา	- นักเรียนส่วนใหญ่แย่งกันพูดตลอดเวลา
- นักเรียนตระหนักกับปัญหาท้องในวัยเรียนมากขึ้น โดยมีการซักถามข้อสงสัย และ วิธีการป้องกันจากวิทยากร	- นักเรียนบางส่วนยังไม่สามารถเขียนภาษาไทยได้ถูกต้อง ทำให้มีปัญหในการทำกิจกรรมที่ ต้องมีการเขียน
โอกาส	อุปสรรค

- โรงเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม - นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความรู้ในเรื่องเพศศึกษาอย่างเต็มที่ โดยได้อ่านบทความสะดกในเรื่อง มีความรู้ความเข้าใจที่ยังผิดพื้นที่ในการจัดกิจกรรมและอุปกรณ์ต่าง ๆ
- โรงเรียนเปิดโอกาสให้มีการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ จากหน่วยงานอื่นอยู่เสมอ

4.3 ชุมชนริมทางรถไฟสายท่าเรือ เขตคลองเตย

ข้อดี	ข้อเสีย
- นักเรียนได้แสดงความสามารถทางด้านกีฬาฟุตบอล	- นักเรียนส่วนใหญ่ฐานะยากจน ทำให้ขาดโอกาสในเรื่องการศึกษา
- นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่อยากจะแสดงความสามารถของตนเองมากขึ้น	- เป็นชุมชนแออัด มีการค้าสิ่งเสพติดผิดกฎหมายในชุมชน
โอกาส	อุปสรรค
- หัวหน้าชุมชน เปิดโอกาสและให้ความร่วมมือต่อการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาเยาวชนในพื้นที่ อยู่ตลอดเวลา	- พื้นที่ในชุมชนไม่มีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรม ทั้งในด้านการเรียนหรือเล่นกีฬา

ผลการวิจัย

จากกลุ่มผู้วิจัยได้ทำกิจกรรมให้กับเยาวชนใน 3 พื้นที่ ได้แก่ กิจกรรมที่วัดพรหมวงศา-ราม เป็นการบริการของ สอนภาษาจีนและอังกฤษ ทำให้เยาวชนที่ได้ร่วมกิจกรรมได้ของใช้ที่จำเป็นและยังได้ฝึกทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ พื้นที่ต่อมาคือ กิจกรรมที่โรงเรียนมัธยมวัดดาวคอง เป็นการจัดกิจกรรมจะเป็นแบบการจัดค่ายส่งเสริมความรู้ในเรื่องเพศศึกษา เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และมีกิจกรรมสนทนากาให้นักเรียนรู้สึกเพลิดเพลิน และพื้นที่สุดท้ายคือกิจกรรมที่ชุมชนริมทางรถไฟสายท่าเรือ เขตคลองเตย เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เยาวชนสนใจมาเล่นกีฬามากขึ้น โดยมีผู้สนับสนุนใจดีสร้างสนามฟุตบอลให้กับเยาวชนในชุมชน กิจกรรมต่าง ๆ ช่วยสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับเยาวชนที่ด้อยโอกาส และส่งเสริมความรู้ที่นอกเหนือจากในห้องเรียน พัฒนาทักษะทาง

วิชาการและวิชาชีพ ตระหนักถึงปัญหาในสังคมมากขึ้นส่งผลให้เยาวชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีภูมิคุ้มกันที่ดี

อภิปรายผล

1. กิจกรรมที่วัดพรหมวงศาราม เยาวชนได้เรียนรู้ภาษาที่มีมีความจำเป็นและจะเป็นประโยชน์ให้แก่เยาวชนในอนาคตได้ คือ ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ ส่งผลให้เด็กมีความรู้และเกิดความสนใจในภาษาทั้ง 2 ภาษา นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมละลายพฤติกรรมที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ของเยาวชนให้มีความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สุดท้ายคือได้มีการบริจาคลังของอุปกรณ์การเรียนให้กับเยาวชนในชุมชนเพื่อให้เยาวชนนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนหนังสือ

2. กิจกรรมที่โรงเรียนมัธยมวัดดาวคอง เป็นการจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา จากการจัดกิจกรรมครั้งนี้ทำให้เยาวชนเห็นถึงปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ในปัจจุบันว่ามันเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเราและถ้ามันเกิดพลาดขึ้นมาโดยเราไม่มีวิธีการป้องกันมันจะส่งผลเสียต่อเราอย่างไร ซึ่งส่งผลให้เยาวชนเห็นความสำคัญในการป้องกันและหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์

3. กิจกรรมที่ชุมชนริมทางรถไฟสายท่าเรือ เขตคลองเตย เป็นรูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เยาวชนสนใจเล่นกีฬามากยิ่งขึ้น โดยมีการสร้างสนามฟุตบอลให้กับชุมชน เพื่อให้เยาวชนในชุมชนได้มีพื้นที่ในการเล่นกีฬา ออกกำลังกายซึ่งทำให้เยาวชนในชุมชนมีสุขภาพที่ดี แข็งแรง และไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งผิดกฎหมาย

บทสรุป

จากที่กลุ่มผู้วิจัยได้ทำการจัดกิจกรรมทั้ง 3 พื้นที่ พบว่า เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่วัดพรหมวงศาราม มีความสนใจในภาษาอังกฤษและภาษาจีนมากยิ่งขึ้น และได้เห็นความสำคัญของภาษาต่างประเทศที่จะเข้ามามีอิทธิพลในประเทศไทย ในพื้นที่ต่อไป คือ เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนวัดดาวคอง ส่งผลให้เยาวชนเล็งเห็นปัญหาในเรื่องเพศสัมพันธ์ และได้เล็งเห็นวิธีการในการป้องกันรวมถึงการหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดปัญหาในเรื่องเพศสัมพันธ์ ในพื้นที่สุดท้าย คือ เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนริมทางรถไฟ เขต คลองเตย มีความสนใจในการเล่นกีฬามากยิ่งขึ้น เยาวชนในชุมชนหันมาใช้บริการสนามกีฬาเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เยาวชนในชุมชนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่ผิดกฎหมาย

ข้อเสนอแนะ

- ควรแบ่งบุคลากรมาช่วยในการจัดกิจกรรมมากขึ้น เนื่องจากกิจกรรมทในหลายพื้นที่
- ควรมีการเตรียมใบประเมินกิจกรรมทุกครั้ง
- เนื้อหาของกิจกรรมควรคำนึงถึงวัยของเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย
- สำรวจพื้นที่ ที่มีปัญหาและจัดกิจกรรมเพิ่มเติมให้กับพื้นที่ต่าง ๆ ที่ประสบปัญหา

References

- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2560). **ยกร่างแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560–2564)**. [Online] สืบค้นเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2563 จาก http://www.dcy.go.th/webnew/main/news_view.php?id=1492&type=12.
- พัฒน์ บุญรัตพันธ์. (2517). **การสร้างพลังโดยขบวนการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2545). **ภูมิศาสตร์กับวิถีชีวิตไทย**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์.
- ส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ, สำนักงาน. กระทรวงการ
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2550). **แนวทางการดำเนินงานโครงการคาราวานเสริมสร้าง
เด็ก ปี 2550**. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ
และผู้สูงอายุ.
- สนธยา พลศรี. (2547). **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2526). **การพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- Clevenger, C.M. and Ozbek, M.E. (2013). **Teaching Sustainability through Service-learning in Construction Education**. International Journal of Construction Education and Research. 9(1) : 3-18.

- Hart, A. and Aumann, K. (2013). **Challenging Inequalities through Community-University Partnerships**. In Benneworth, P. (Editor). University Engagement with socially excluded Communities. London: Springer Dordrecht Heidelberg.
- Maynes, N., Hatt, B. & Wideman, R. (2013). **Service Learning as a Practicum Experience in a Pre-service Education Program**. Canadian Journal of Higher Education. 43(1) : 80-99.
- Nuangchalerm, P. & Chansirisira, P. (2012). **Community Service and University Roles : An Action Research based on the Philosophy of Sufficiency Economy**. US-China Education Review. 2(4) : 453-459.
- UN. Bureau of Social Affair. (1955). **Social Progress Through Community Development**. New York : The UN Publication.

คำสำคัญ: การพัฒนาชุมชน, การพัฒนาอย่างยั่งยืน

Abstract

The objectives of this project: 1) To study the environment of the community in Moo 5, Nong Sam Wang Sub-district, Pathum Thani. 2) To carry out community development activities for the people of Nong Sam Wang Sub-District, Pathum Thani for sustainability. The population consisted of people who lived in Nong Sam Wang Sub-district, Pathum Thani and the sample group 32 people: The population agriculturist 6 people, was grade 5 and Kindergarten 3 at Wat Thamrat Charoenphon School. The instrument used for data collection was interview and field survey.

All activities are organized as follows; 1. Youth reforestation activity, the valuable and rare trees have been planted around Wat Thammarat Charoenphol School. 2. Activity to reduce the use of chemicals in agriculture by using infographic to show the information about advantages and disadvantages to use of chemicals. 3. Creative arts activities Students have created worksheets for Kindergarten 3 students at Wat Thamarat Charoenphol School. Practice tearing, cutting, patching, paper and coloring.

The results have shown that; Sam Wang Sub-district, Pathum Thani, has a Lower Chao Phraya river basin. Within Nong Sam Wang Sub-district, there are 13 villages with a total population of 10,614 people. Most people have completed compulsory education. They work in agriculture and the main agricultural products that generate income for farmers are rice, orchards and vegetables accordingly students brought the information from the aforementioned to form a sustainable community And there to carry out community development activities for the people of Nong Sam Wang Sub-District, Pathum Thani all 3 activities found Participants pay attention and cooperate very well. The population there is a tendency to reduce the use of chemicals in agriculture and turn to dried organic fertilizers. Students recognize and recognize the importance of nature and the environment within the community. Students to promote and fine motor development and concentration.

Keywords: community development, sustainable development

ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาชุมชน คือการพัฒนาความรู้ ความสามารถของประชาชน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการช่วยตนเอง เพื่อนบ้านและชุมชนให้มี มาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการร่วมมือระหว่างประชาชนกับรัฐบาล เป็นวิธีการที่นำเอาบริการ ของรัฐบาลผนวกเข้ากับความต้องการของประชาชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น จากความหมายดังกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการพัฒนาชุมชน หมายถึง กระบวนการ เปลี่ยนแปลงคนและชุมชนให้ดีขึ้น โดยใช้พลังและความร่วมมือจากคนในชุมชนและหน่วยงานของรัฐ และองค์กรในชุมชน เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดความก้าวหน้าทั้งในด้านคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง โดยมียกระดับมาตรฐานการ ครองชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

การพัฒนาชุมชนนั้นจะต้องเริ่มจากการศึกษาชุมชน โดยการศึกษาชุมชน หมายถึง กระบวนการในการเข้าไปศึกษาเรียนรู้ ทำความเข้าใจเรื่องราวของชุมชนใดชุมชนหนึ่ง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอดีตสถานการณ์ ปัจจุบัน ปัจจัยแวดล้อมในชุมชน การทำความเข้าใจก่อนที่จะลงมือทำงานถือเป็นหัวใจสำคัญและมีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาชุมชน เพราะนอกจากจะทำให้สามารถกำหนดเป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาได้อย่างตรงความต้องการ และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของชุมชนแล้ว การเข้าใจชุมชนอย่างลึกซึ้งจะทำให้ดำเนินงานร่วมกับชุมชนได้ง่าย และได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ตัวอย่างของประเด็นที่ควรจะทำการศึกษา เช่น ข้อมูลทางกายภาพ ว่าภายในชุมชนนั้นมีจำนวนประชากร จำแนกตามเพศ อายุ จำนวนครัวเรือน ฐานะความเป็นอยู่ การตั้งบ้านเรือนในชุมชน ลักษณะภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ การคมนาคม สภาพปัญหาทางกายภาพ หรือข้อมูลทางสังคม การเมือง การปกครอง เป็นต้น

2. การบริการสังคม Service Learning

Zlotkowski (1998) ให้ความหมายของการบริการสังคมว่าเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่กำหนดการวางแผนไว้อย่างชัดเจนสำหรับการบูรณาการทางวิชาการกับการบริการสังคมเข้าด้วยกัน และยังให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเชื่อมโยงอยู่โดยตรงกับหลักสูตรทั้งรายวิชา กับโครงการศึกษาซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกับบริบทของอุดมศึกษาได้เป็นอย่างดี

(Osman & Petersen, 2013 : 4-7) ให้คำจำกัดความว่า การเรียนการสอนที่เน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง การมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน ทั้งการลงมือปฏิบัติการสนทนาสื่อสาร การหาพื้นที่ที่เหมาะสมในการมีส่วนร่วมกับชุมชนที่หลากหลาย นักศึกษาได้เห็นมุมมองที่แตกต่างและได้ใช้ความคิดอย่างอิสระในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การเรียนการสอนแบบนี้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของนักศึกษา ทำให้บัณฑิตมีคุณภาพ เป็นพลเมืองโลกที่ดี

สรุปได้ว่าการบริการสังคม เป็นการเรียนรู้ที่ใช้ประสบการณ์ของผู้เรียน โดยอาศัยการบูรณาการทางวิชาการกับการบริการสังคม ที่มาจากความต้องการและปัญหาของชุมชน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับหลักสูตรในรายวิชาและ โครงการ หรือกิจกรรมซึ่งต้องได้รับการวัดและประเมินผลทั้งด้านวิชาการและบริการสังคม

กรอบแนวคิด

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
<ul style="list-style-type: none"> - ชาวบ้าน - นักเรียน - สภาพความเป็นอยู่ 	<ul style="list-style-type: none"> - การมีส่วนร่วมในกิจกรรม - การพัฒนาชุมชนตำบลหนองสามวังอย่างยั่งยืน - เกิดการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน

วิธีดำเนินการ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนในชุมชนตำบลหนองสามวัง จังหวัดปทุมธานี โดยกลุ่มตัวอย่าง ประชาชน จำนวน 32 คน ได้แก่ ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 6 คน นักเรียน โรงเรียนวัดธรรมราษฎร์เจริญผลระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 จำนวน 20 คน ระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในการร่างการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชน จากตัวแทนชุมชนตำบลหนองสามวัง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 5 คน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง การสำรวจภาคสนาม

3. ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

ผู้จัดทำโครงการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง กับตัวแทนชุมชนตำบลหนองสามวัง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 5 คน สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไป เช่น ชื่อ-สกุล เพศ อายุ ระดับการศึกษา ที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ เป็นต้น และมีการสำรวจภาคสนาม และมีการจดบันทึกสภาพแวดล้อมในชุมชนที่พบเจอลงในสมุดจดบันทึก และรวบรวม ตรวจสอบ นำผลสรุปที่ได้นำมาร่าง

เพื่อจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนตำบลหนองสามวัง จังหวัดปทุมธานี โดยใช้ระยะเวลา 2 วันในการเก็บข้อมูล คือ วันที่ 9-10 ตุลาคม พ.ศ. 2563

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอน/กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1. ติดต่อประสานงานกับผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5 ตำบลหนองสามวัง อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	5 ต.ค. 2563	บ้านผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5 ตำบลหนองสามวัง อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	-	นางสาวโชติกา ปิติทานันท์
2. จัดทำแบบสัมภาษณ์	7 ต.ค. 2563	หมู่ 5 ตำบลหนองสามวัง อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	-	นางสาวโชติกา ปิติทานันท์
3. ลงพื้นที่สัมภาษณ์และสำรวจ ตำบลหนองสามวัง	9-10 ต.ค. 2563	หมู่ 5 ตำบลหนองสามวัง อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	-	นางสาวโชติกา ปิติทานันท์
4. สรุปผลการลงพื้นที่และร่างกิจกรรมพัฒนาชุมชน	10 ต.ค. 2563	หมู่ 5 ตำบลหนองสามวัง อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	-	นางสาวโชติกา ปิติทานันท์
5. จัดกิจกรรมที่ 1: เยวชนปลูกป่า	15 ต.ค. 2563	โรงเรียนวัดธรรมราษฎร์เจริญผล	-	นางสาวโชติกา ปิติทานันท์
6. จัดกิจกรรมที่ 2: การลดใช้สารเคมีในเกษตร ครั้งที่ 1	24 ต.ค. 2563	หมู่ 5 ตำบลหนองสามวัง อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	-	นางสาวโชติกา ปิติทานันท์
7. จัดกิจกรรมที่ 2: การลดใช้สารเคมีในเกษตร ครั้งที่ 2	26 ต.ค. 2563	หมู่ 5 ตำบลหนองสามวัง อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	-	นางสาวโชติกา ปิติทานันท์
8. จัดกิจกรรมที่ 3: ศิลปะสร้างสรรค์	30 ต.ค. 2563	โรงเรียนวัดธรรมราษฎร์เจริญผล	-	นางสาวโชติกา ปิติทานันท์

ผลการศึกษา

ตำบลหนองสามวัง เป็นตำบลในเขตการปกครองของอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ภายในตำบลหนองสามวัง มีหมู่บ้านทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญที่ทำรายได้ให้แก่เกษตรกร ได้แก่ ข้าว สวนผลไม้ และพืชผักต่าง ๆ และเกษตรกรในชุมชนมีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชจำนวนมาก ทำให้มีราคาต้นทุนการผลิตที่สูง และไม่สอดคล้องกับสถานะการเงินของแต่ละครัวเรือน เนื่องจากการมีราคาทางด้านผลผลิตนั้นมีราคาไม่แน่นอนส่วนมากราคาสินค้าจะต่ำ และในพื้นที่มีการทำเกษตรที่มีความเหมือนกัน คือ ทำนา ปลูกผักที่เหมือนกันทำให้ผลผลิตนั้นล้นตลาด

ด้านการศึกษา ตำบลหนองสามวัง จังหวัดปทุมธานี มีสถานศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 6 แห่ง ดังนี้ 1. โรงเรียนนิกรราษฎร์บูรณะ (เหราบัตย์อุทิศ) 2. โรงเรียนคลองสิบสาม (พิวศรัราษฎร์บำรุง) 3. โรงเรียนวัดธรรมราษฎร์เจริญ 4. โรงเรียนชุมชนประชาภิกร อำนวนเวทย์ 5. โรงเรียนราษฎร์สงเคราะห์วิทยา 6. โรงเรียนวัดโปรยฝน 7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองสามวัง ซึ่งส่วนใหญ่ประชาชนในตำบลหนองสามวังจบการศึกษาภาคบังคับ และเนื่องจากภายในชุมชนมีประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจำนวนมาก ทำให้ไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน หรือส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่สำคัญให้กับเด็ก ซึ่งอาจส่งผลให้มีปัญหาทางการเรียนได้ในที่สุด จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้จัดทำโครงการจึงจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชน ทั้งหมด 3 กิจกรรม โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1) กิจกรรมเยาวชนปลูกป่า ได้รับความร่วมมือกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดปทุมธานี ดำเนินกิจกรรมปลูกป่ารอบบริเวณ โรงเรียนวัดธรรมราษฎร์เจริญผล ซึ่งมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 จำนวน 20 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 10 คน ปลูกต้นไม้ที่มีค่าและหายาก เช่น ต้นพะยูง ต้นประดู่ป่า จากการจัดกิจกรรมเยาวชนปลูกป่ารอบบริเวณ โรงเรียนวัดธรรมราษฎร์เจริญผล ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนปลูกต้นไม้ และสามารถสร้างจิตสำนึกรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้รับทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2) กิจกรรมการลดใช้สารเคมีในเกษตร ผู้จัดทำโครงการได้ลงภาคสนามที่หมู่ 5 ตำบลหนองสามวัง อำเภอนองแสง จังหวัดปทุมธานี โดยมีการจัดทำอินโฟกราฟิกแสดงข้อมูลเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อยในการใช้สารเคมีในเกษตร และสาธิตการทำปุ๋ยอินทรีย์แบบแห้งให้กับชาวบ้านที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 6 คน จากการดำเนินกิจกรรม ได้รับความช่วยเหลือจากนายกิตติ พิทยานันท์ ในการสอนและสาธิตการทำปุ๋ยอินทรีย์แบบแห้ง โดยตัวแทนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีการให้ความร่วมมือ แสดงความคิดเห็นร่วมกันเป็นอย่างดี อีกทั้งได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีในเกษตร สามารถนำความรู้ที่ได้รับในภาคปฏิบัติไปใช้ในการพัฒนาทักษะด้านการเกษตร และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในชุมชนตำบลหนองสามวัง จังหวัดปทุมธานีได้

ภาพที่ 2 การสาธิตการทำปุ๋ยอินทรีย์แบบแห้ง

3) กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผู้จัดทำโครงการได้จัดกิจกรรมให้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนวัดธรรมราชฐ์เจริญผล จำนวน 6 คน โดยจัดกิจกรรมพัฒนาการกล่อมเนื้อมัดเล็กด้วยการบูรณาการร่วมกับวิชาศิลปะกับการใช้ประสาทสัมผัสจากการมอง การฟัง การดมกลิ่น สัมผัส เช่น การระบายสี การทัก ตัด ปะกระดาษ เพื่อพัฒนาการกล่อมเนื้อมัดเล็กให้มีพัฒนาการด้านการเขียน หยิบจับสิ่ง ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว จากการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ภาพที่ 3 สอนระบายสีวันลอยกระทงปี 2563

อภิปรายผล

จากการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนตำบลหนองสามวัง จังหวัดปทุมธานีสู่ความยั่งยืน นั้นพบว่าในกิจกรรมที่ 1 เยาวชนปลูกป่า นั้นถ้าหากนักเรียนและผู้เข้าร่วมโครงการมีการนำความรู้ที่ได้จากเข้าร่วมกิจกรรม นำต้นไม้มารปลูกภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการณรงค์ตระหนักถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติก็จะทำให้ชุมชนตำบลหนองสามวังมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน อีกทั้งสามารถสร้างรายได้ภายในชุมชน สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านที่ 5 คือ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ร่วมกันลดปัญหาโลกร้อน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ยุทธศาสตร์ข้อที่ 4.1 ที่ว่าการรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

กิจกรรมที่ 2 การลดใช้สารเคมีในเกษตร ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้นมีแนวโน้มที่จะลดการใช้สารเคมีในทางเกษตร และหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนสารเคมี เนื่องจากการใช้สารเคมีจำกัดศัตรูพืชสามารถก่อให้เกิดผลกระทบจากการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม ที่เกิดขึ้นได้ตั้งแต่กระบวนการผลิต การขนส่ง การจำหน่าย การนำไปใช้โดยเกษตรกร รวมไปถึงการกำจัดซากขูดเปล้าของสารเคมี ซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง คือ สิ่งมีชีวิตทั้งคน สัตว์และระบบนิเวศ

ซึ่งในการที่ประชากรหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์นั้นถือว่าเป็นเรื่องดี เพราะเป็นการรักษาสุขภาพแล้วยังสามารถลดภาระค่าใช้จ่ายได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Lianjumboon (1992) ที่ว่ากิจกรรมการผลิตทางการเกษตรต้องสอดคล้องกับระบบนิเวศน์ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกรและผู้บริโภค มีการอนุรักษ์บำรุงดิน และสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์ในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยดูแลด้านทรัพยากรมนุษย์ เช่น ความปลอดภัยในการทำงานและสุขภาพของเกษตรกร สุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค การอยู่ร่วมกันของชุมชนชนบท

และนักเรียนในระดับปฐมวัย นั้นมีการเติบโตและพัฒนาอย่างรวดเร็วตามการเรียนรู้ จึงมีความจำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้รอบด้าน เพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กให้เต็มที่ ซึ่งในการพัฒนาและส่งเสริมระบบกล้ามเนื้อมัดเล็กนั้น สามารถดำเนินการในรูปแบบบูรณาการวิชาศิลปะกับการใช้ประสาทสัมผัสจากการมอง การฟัง การดมกลิ่น สัมผัส โดยการระบายสีด้วยสีไม้หรือสีเทียน การปั้นดินน้ำมันหรือปั้นดินเหนียว งานกระดาษ เช่น การฉีก การตัด พับ ปะกระดาษ เป็นต้น ในการที่เด็กได้ลงมือกระทำ การจับต้องสัมผัส จะทำให้เด็กเข้าใจ และรวบรวมประสบการณ์ทั้งหมดเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นประสบการณ์สำคัญในการเตรียมความพร้อมในการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาต่อไป ซึ่งกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ผู้จัดทำโครงการจัดนั้น มีการให้เด็กนักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตัวเอง สอดคล้องกับแนวคิด Dewey ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการกระทำ จะทำให้เด็กมีการรู้จักการสังเกต มีการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันระหว่างมือกับตา มีพัฒนาการที่ดีขึ้นในด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) ของชุมชนตำบลหนองสามวัง จังหวัดปทุมธานี
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในโครงการควรมีจำนวนมากกว่านี้

References

ครรชิต พุทธิโกษา & สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2554). คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์.

Dewey, J. (1992). School of Tomorrow. New York: Dutton.

- Lianjumboon, V. (1992). *Alternative Agriculture: Meaning, History, and Technique*. Bangkok: Alternative Agriculture Network.
- Osman, R. & Petersen, N. (2013). *Service learning in South Africa*. Cape Town, Southern Africa: Oxford University Press.
- United Nations. (2019). Social development [Online]. Retrieved June 7, 2019, from: <https://www.un.org/development/desa/en/key-issues/social.html>.
- Zlotkowski, E. (1998). *Successful service-learning programs: New models of excellence in higher education*. Bolton, MA: Anker.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของไทย

Factors Affecting Development of a Community Enterprises in Thailand

นฤมล บุญครอบ¹ / ดาวราย ลิมสายหัว²

Narumol Boonkhrob / Daorai Limsaihua

^{1,2}สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของไทย มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพให้เกิดความเข้มแข็ง (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของไทย ซึ่งสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน ได้มีแนวคิดในการบริหารจัดการ และพัฒนาวิสาหกิจเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง โดยมีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาให้มีความมั่นคงและเกิดความเข้มแข็งมากขึ้น ตามความต้องการของรัฐบาลในการที่จะสร้างความเข้มแข็งภายในประเทศ ด้วยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจจากรากฐาน เพื่อผลิตสินค้า หรือให้บริการ ส่งเสริมการจ้างงาน โดยไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อสร้างกำไรอย่างเดียว แต่เพื่อแก้ปัญหาพัฒนาชุมชน สังคม หรือสิ่งแวดล้อมด้วย ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของไทย มีจำนวน 4 ปัจจัยได้แก่ (1) ปัจจัยด้านเงินทุน (2) ปัจจัยด้านการตลาดและการจัดจำหน่าย (3) ปัจจัยด้านการผลิตและออกแบบผลิตภัณฑ์ (4) ปัจจัยด้านบุคลากร

คำสำคัญ: การพัฒนา, วิสาหกิจชุมชน, ความเข้มแข็ง

Abstract

The objectives of this article are (1) to study the concept of the community enterprise (2) to study the affecting factors to develop a community enterprise groups. Department of Community Development has a concept of management and development of enterprise groups. There are guidelines for the development of enterprise groups as a tool for development to become more stable and stronger. The government aims to drive the economy and also to solve problems and develop community, society or environment as well. From various related documents and research studies, it was found that there are four factors affecting the development of community enterprise groups in Thailand. (1) Funding factor (2) Marketing and distribution factor (3) Production and product design factor and (4) Personnel factor.

Keywords: community enterprises, development, strength

บทนำ

ปัจจุบันรัฐบาลของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการสร้างความเข้มแข็งภายในประเทศ ด้วยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจจากรากฐาน สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกิจการที่เป็นประโยชน์แก่คนในชุมชน หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) เพื่อผลิตสินค้า หรือให้บริการ ส่งเสริมการจ้างงาน โดยไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อสร้างกำไรอย่างเดียว แต่เพื่อแก้ปัญหาพัฒนาชุมชน สังคม หรือสิ่งแวดล้อมด้วย ที่ผ่านมารัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณตามโครงการต่าง ๆ ซึ่งมีหลายชุมชนนำงบประมาณนั้นไปสร้างร้านค้าชุมชน โรงสีชุมชน หรืออื่น ๆ โดยชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกัน บริหารจัดการกันเอง ทำให้เกิดกำไรและการหมุนเวียนรายได้ มีการนำไปลงทุนเพิ่มเพื่อขยายกิจการ เกษตรสามารถนำผลผลิตไปแปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่ม และจ่ายงานกันเองในท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานของวิสาหกิจเพื่อสังคมที่รัฐบาลต้องการสนับสนุนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน และสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นบริษัทชุมชนได้ตามแนวทางของนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา รัฐบาลมีแผนจะคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนประมาณ 350 แห่งจากทั้งหมด 70,000 แห่ง ที่มีแนวโน้มเป็นกิจการเพื่อสังคม เข้าสู่กระบวนการให้ความรู้และพัฒนาเป็นกิจการเพื่อสังคมในรูปแบบองค์กรชุมชน (Community Social Enterprise) เพื่อแก้ไขปัญหาชุมชนและพัฒนาเศรษฐกิจรากฐาน เชื่อมโยงกับมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจเพื่อสังคมของรัฐบาล นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ (สกส.) ยัง

ร่วมกันเร่งรัดส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชน พัฒนาเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมที่ให้บริการทั้งทางด้าน เศรษฐกิจและสังคมในระดับชุมชน ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยเร็วและส่งเสริมให้วิสาหกิจเพื่อสังคม ในแต่ละพื้นที่รวมกลุ่มกันให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น สามารถแลกเปลี่ยนความรู้และใช้ทรัพยากร ร่วมกัน โดยหน่วยงานรัฐคอยให้การสนับสนุนตามแนวทางประชารัฐ รวมทั้งยกระดับกลุ่มวิสาหกิจให้ เป็นศูนย์ธุรกิจเฉพาะด้าน โดยเฉพาะในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น ส่งเสริมศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูป สินค้าเกษตรคลังสินค้าและการขนส่งใน จังหวัดสระแก้วเชื่อม โยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษของกัมพูชาใน เขตปอยเปต โอนียง นอกจากนี้ยังได้เชิญชวนให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน ใน รูปแบบต่าง ๆ เช่นการลงทุนร่วมกับวิสาหกิจบริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่วิสาหกิจ โดยสามารถได้รับ สิทธิประโยชน์ทางภาษีตามที่กำหนดไว้ (สรรเสริญ แก้วกำเนิด , 2559 : ออนไลน์)

วิสาหกิจชุมชนเกิดขึ้นจากการนำแนวทางเศรษฐกิจชุมชนหรือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมา พัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ วิสาหกิจชุมชนจัดเป็นกลุ่มกิจกรรมของชุมชนที่ชุมชนคิดได้จากการ เรียนรู้ และภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งไม่ใช่กิจกรรมที่มีความซับซ้อนอะไรมากนัก แต่เป็นการทำกินทำใช้ เพื่อทดแทนการซื้อจากตลาดหรือห้างร้านต่าง ๆ และยังเป็นการจัดการระบบการผลิตและบริโภคที่มีอยู่ ในชีวิตประจำวัน เช่น การจัดการเรื่องข้าว น้ำยาธรรมชาติ น้ำยาล้างจาน ผ้าอ้อมสี หรืออื่น ๆ ที่ชุมชนทำ เองได้โดยไม่ยุ่งยาก การทำกินหรือการทำใช้เองนั้นช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจับจ่ายใช้สอย และยังช่วยให้ เศรษฐกิจเข้มแข็งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการจัดระบบเศรษฐกิจใหม่ให้เกิดขึ้นจริงในชุมชน เพราะถ้าชุมชน มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ก็จะทำให้เศรษฐกิจของประเทศเกิดความเข้มแข็งและอยู่ได้ อย่างมั่นคง ดังนั้นวิสาหกิจชุมชนจึงมีความสำคัญอย่างมากในการสร้างรากฐานความมั่นคงให้กับ ประเทศ ด้วยการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับรากหญ้าหรือระดับชุมชนให้มีความเข้มแข็ง และยังสามารถช่วย กระจายโอกาสในการประกอบอาชีพให้กับประชาชน เพื่อเกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และลดภาระ ค่าใช้จ่ายให้กับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ยิ่งขึ้น (2555 : ออนไลน์)

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้มีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน ของไทย เนื่องจากในปัจจุบันรัฐบาลพยายามที่จะส่งเสริมและผลักดันกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้เกิดความ เข้มแข็ง สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกิจการที่เป็นประโยชน์แก่คนในชุมชน ดังนั้นการที่จะพัฒนากลุ่ม วิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพและเกิดความเข้มแข็ง รวมไปถึงการผลิตสินค้าหรือการให้บริการใน ด้านต่าง ๆ ควรจะทำอย่างไรถึงจะตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคได้นั้น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อแนวทางในการพัฒนากลุ่มอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการ การพัฒนา

ด้านการผลิต การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมช่องทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์ รวมไปถึงการจัดสรรผลกำไรให้กับสมาชิก โดยบทความวิชาการนี้ แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน คือ (1) แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพ (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนของไทย และ (3) สรุป โดยมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพให้เกิดความเข้มแข็ง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนของไทย

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพ

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน (2560 : 4 - 15) ได้มีแนวคิดในการบริหารจัดการ และพัฒนากลุ่มอาชีพเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งไว้ ดังนี้

1. การบริหารกลุ่มอาชีพ

การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ร่วมกันของสมาชิก รวมถึงทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้หลัก 5 ก ดังนี้

ก ที่ 1 : กลุ่ม/สมาชิก

- กลุ่มเป็นการรวมตัวกันของคนที่มีความสมัครใจ พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มที่มีอาชีพเดียวกัน หรือประเภทอาชีพเดียวกัน อย่างน้อย 5 คน ขึ้นไป

- ที่ตั้งของกลุ่ม ควรเลือกสถานที่ที่เป็นที่สาธารณะ หรือสถานที่ที่มีความพร้อมสามารถเป็นศูนย์กลางการดำเนินงานของกลุ่ม สมาชิกสามารถเดินทางไปมาสะดวก และควรมีการขอใช้สถานที่ให้ถูกต้อง

- สมาชิก เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กลุ่มกำหนด เช่น มีภูมิลำเนา หรือถิ่นอาศัยเดียวกับสถานที่ตั้งกลุ่ม มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นชอบในหลักการของกลุ่ม รวมถึงพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบข้อตกลงของกลุ่ม และสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มด้วยความสมัครใจ

- บทบาทหน้าที่ของสมาชิกคือ เข้าร่วมการประชุมและแสดงข้อคิดเห็น ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม นำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาอาชีพ ร่วมกำหนดและปฏิบัติตามระเบียบของกลุ่ม

ก ที่ 4 : กองทุน

กองทุนของกลุ่มอาชีพอาจเป็นเงินหรือเครื่องมือ ที่ทำให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินการได้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ซึ่งที่มาของทุน ได้แก่

- 1) ทุนจากการระดมหุ้นของสมาชิกควรกำหนดจำนวนหุ้นของสมาชิกให้ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทุนตั้งต้นในการดำเนินงานของกลุ่ม
- 2) ทุนจากภาครัฐ/ เอกชน เช่น ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณ เงินบริจาค เงินสมทบจากเครือข่าย หรือกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 3) ทุนจากการจัดกิจกรรม เช่น จำหน่ายข้าวเปลือก เส้นฝ้าย แล้วหักรายได้เข้ากลุ่ม
- 4) ทุนจากการกู้ยืม แบ่งเป็นแหล่งทุนภายในชุมชน เช่น เงินกู้จากสหกรณ์ ฯ กองทุนหมู่บ้าน ฯ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เครือญาติ แหล่งทุนภายนอกชุมชน เช่น สถาบันการเงินต่าง ๆ (ธกส. ออมสิน SME ฯลฯ)

ก ที่ 5 : กิจกรรม

เป็นสิ่งที่สมาชิกกลุ่มร่วมกันปฏิบัติ เพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนและชุมชน โดยมีการกำหนดเป็นแผนกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุมการวางแผนการผลิตและจำหน่าย การระดมทุนของกลุ่ม การพัฒนาความรู้ความสามารถของสมาชิก การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ การจัดสวัสดิการ การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

กิจกรรมของกลุ่มถือเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้กลุ่มมีชีวิต บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ดังนั้นคณะกรรมการจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้กลุ่มมีแผนและดำเนินกิจกรรมตามแผนอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ โดยกิจกรรมของกลุ่มต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วม ก่อให้เกิดความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง ชุมชนพึ่งตนเองได้ตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง

2. การพัฒนากลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพที่สามารถดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการดำเนินกิจกรรมกลุ่มอาชีพได้อย่างยั่งยืนนั้นกลุ่มอาชีพจำเป็นต้องมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- 1) **การบริหารจัดการ** กลุ่มอาชีพ หรือวิสาหกิจชุมชน สมาชิกทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่ม มีกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ผลประโยชน์ที่ได้ของกลุ่มจะต้องมีการแบ่งปันให้เหมาะสม เป็นธรรม และสมาชิกมีความพึงพอใจ และจะต้องมีกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้ การมีกฎระเบียบ กติกาที่เป็นที่ยอมรับของทุกคน มีการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงาน มีกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ เช่น การให้รางวัล การยกย่อง ชมเชย

2) **การพัฒนาด้านการผลิต** ปริมาณ คุณภาพผลผลิตจะต้องได้ตามเป้าหมาย และจะต้องมีความหลากหลายสามารถพัฒนาและต่อยอดได้

3) **การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์** การคัดวัตถุดิบจะต้องมีคุณภาพ กำกับถึงความปลอดภัยและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ใช้ภูมิปัญญา/ วัฒนธรรม เป็นฐานในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และรูปแบบผลิตภัณฑ์จะต้องสอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีการนำเทคโนโลยี/ องค์ความรู้ใหม่ มาใช้ในการดำเนินงาน และที่สำคัญคือการขอเครื่องหมายรับรองคุณภาพ เช่น มผช. ออ. ฮาลาล เป็นต้น

4) **การส่งเสริมช่องทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์** ถือเป็นเปิดโอกาสในการสร้างการรับรู้ และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ ซึ่งจะประกอบไปด้วย ที่ทำการกลุ่ม, ตลาดในชุมชน, ร้านโอท็อป, ร้านค้าในโรงแรม/ ที่พัก/ แหล่งท่องเที่ยว, ร้านจำหน่ายของฝาก/ จุดพักรถนักท่องเที่ยว, งานแสดงสินค้าของหน่วยงานราชการ เช่น ที่ว่าการอำเภอศาลากลางจังหวัด ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ฯลฯ, งานแสดงสินค้าของภาคเอกชน, การประชาสัมพันธ์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ โปสเตอร์ แผ่นพับ แผ่นปลิว, สื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ ไลน์ เฟซบุ๊ก

5) **การจัดสรรผลกำไร** จะต้องมีการจัดสรรสวัสดิการ เช่น การจัดหาปนกิจ ค่ารักษาพยาบาลทุนการศึกษา จัดทำประกันชีวิต ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ซื่อและซ่อมวัสดุ อุปกรณ์ ต้องพัฒนาสาธารณประโยชน์ เช่น พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมและพัฒนาคณะกรรมการและสมาชิก เช่น ศึกษาดูงาน, ให้กู้ยืมเงิน, ค่าตอบแทนคณะกรรมการ, ค่าตอบแทน คนจำหน่ายสินค้า, สมาชิกยืมเงินเป็นทุนหมุนเวียน การจัดสรรเป็นทุนของกลุ่ม นอกจากนี้แล้วจะต้องแบ่งปันผลแก่สมาชิกด้วย

3. การนำกลุ่มอาชีพเข้าสู่ OTOP

กลุ่มอาชีพตามแนวทางสามาชีพชุมชน ในปี 2560 จะมีการจัดตั้งขึ้นไม่น้อยกว่า 2,360 กลุ่ม หากกลุ่มอาชีพมีการบริหารจัดการที่ดี และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีความพร้อมต่อการลงทะเบียนและคัดสรรหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ได้ จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาของกลุ่มอาชีพที่จะก้าวต่อไปอีกระดับหนึ่ง

จากแนวคิด “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” (One Tambon One Product : OTOP) ที่เน้นกระบวนการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ในแต่ละหมู่บ้าน ชุมชน หรือตำบล เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้แต่ละชุมชน ได้นำทรัพยากรภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการคุณภาพที่มี

จุดเด่นและมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาด สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่น โดยยึดหลักการพึ่งตนเองของชุมชน และรัฐพร้อมที่จะช่วยเหลือในด้านความรู้สมัยใหม่และการบริหารจัดการ เชื่อมโยงสินค้าชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4. มาตรฐานของกลุ่มอาชีพ

มาตรฐานของกลุ่มอาชีพ มีตัวบ่งชี้ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กร เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาชุมชน ตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน แบ่งเป็น 3 ด้าน ซึ่งแต่ละด้านมีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบดังนี้

- 1) ด้านบริหารงาน ประกอบด้วย กองทุน, กฎระเบียบ, และกิจกรรมของกลุ่ม
- 2) ด้านบริหารคน ประกอบด้วย กรรมการ, สมาชิก, คนในชุมชน
- 3) ด้านบริหารผลประโยชน์ ประกอบด้วย ผลประโยชน์ต่อสมาชิก, ผลประโยชน์ต่อกลุ่ม, ผลประโยชน์ต่อชุมชน

5. ปัจจัยความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ

การจัดตั้งและพัฒนาชุมชนอาชีพให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ มีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ ดังนี้

- 1) ด้านผู้นำ ผู้นำจะต้องมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และการจัดการธุรกิจ รวมถึงจะต้องมีการกระจายอำนาจให้แก่สมาชิกคนอื่นในกลุ่ม
- 2) ด้านสมาชิก สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะต้องมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ จำนวนสมาชิกในการเข้าร่วมกิจกรรมจะต้องมีความเหมาะสมและจะต้องมีการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีให้กับสมาชิกในกลุ่ม
- 3) ด้านวัตถุประสงค์ของกลุ่ม สมาชิกทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นมาจะต้องสอดคล้องกับสมาชิกกลุ่มและสมาชิกทุกคนจะต้องเข้าใจในวัตถุประสงค์ การดำเนินงานต่าง ๆ จะต้องสำเร็จตามวัตถุประสงค์
- 4) ด้านบริหารจัดการกลุ่ม สมาชิกทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่ม กิจกรรมต่าง ๆ ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจะต้องเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ กฎระเบียบกติกาจะต้องเป็นที่ยอมรับของทุกคน การแบ่งปันผลประโยชน์ของกลุ่มต้องดูที่จำนวนความพึงพอใจในการได้รับผลประโยชน์ของสมาชิกด้วย

5) ด้านการสื่อสารภายในกลุ่ม ในการประชุมกลุ่มจะต้องมีรูปแบบการสื่อสารและความถี่ของการสื่อสาร

6) ด้านผลผลิต ผลงานของกลุ่ม ผลผลิตจะต้องมีความหลากหลาย คุณภาพ ปริมาณผลผลิตจะต้องได้ตามเป้าหมาย ผลผลิตสามารถพัฒนาและต่อยอดได้ มีตลาดรองรับผลผลิต

7) ด้านเงินทุนในกลุ่ม ในกลุ่มจะต้องมีเงินทุนหมุนเวียนตลอด และจำนวนการถือหุ้นของสมาชิก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของไทย

สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนกรมการพัฒนาชุมชน (2546 : 3) ได้ให้ความหมายว่า วิสาหกิจชุมชน หมายถึง การประกอบกิจการด้านสามัคคีธรรมของชุมชนโดยชุมชน ในการผลิตสินค้าการให้บริการและอื่น ๆ หรือการเรียนรู้และพึ่งตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน ด้านการนำทุนของชุมชนมาดำเนินการ โดยใช้รูปแบบการจัดการที่เหมาะสม ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม บนพื้นฐานเศรษฐกิจแบบพอเพียง

เนื่องจากปัจจุบันวิสาหกิจชุมชนมีจำนวนมากขึ้น และรัฐบาลพยายามที่จะผลักดันให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นบริษัทชุมชนได้ ด้วยสถานะเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ ที่ไม่คงที่ ผกผันอยู่ตลอดเวลา รวมถึงเทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น จึงทำให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่ต้องการที่จะซื้อสินค้าที่ไม่จำเป็น หากสินค้าที่มีความจำเป็นก็ต้องมีคุณภาพที่ดีและทันสมัยมากขึ้นด้วย ดังนั้น การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของไทยให้เกิดความเข้มแข็ง จึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของไทย มีจำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่

1. เงินทุน หมายถึง กองทุน เงินที่เกิดขึ้นจากการออม การสะสมทรัพย์ รวมถึงงบประมาณที่ได้รับ การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่าในด้านของเงินทุน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ได้รับเงินทุนสนับสนุนจากต้นสังกัดและหน่วยงานภาครัฐเป็นอย่างดีและมีความต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของชมพูนุท ศรีพงษ์ และคณะ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านทหารกองทัพภาคที่ 4 กองทัพบกไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานและเป็นจุดแข็งของกลุ่ม คือการสนับสนุนด้านเงินทุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ปัจจัยซึ่งเป็นจุดอ่อน ได้แก่ ความสามารถทางการตลาด

ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความสำเร็จ : กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตและ
พัฒนาการแปรรูปกล้วย ตำบลระหาน อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร จากการศึกษาพบว่า
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตและพัฒนาการแปรรูปกล้วย ตำบลระหาน อำเภอบึงสามัคคี จังหวัด
กำแพงเพชร มีการดำเนินงานที่เป็นระบบมีการจัดตั้งศูนย์กลางการผลิตเพื่อควบคุมตรวจสอบและ
รับประกันคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ผู้นำกลุ่มและสมาชิกมีความรับผิดชอบและมีความเสียสละที่จะ
ทำงานเพื่อส่วนรวม โดยไม่หวังผลตอบแทนสมาชิกในกลุ่มมีทักษะและความชำนาญในการทำงานเป็น
อย่างดี อีกทั้งสมาชิกในกลุ่มมีอุดมการณ์และทัศนคติไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้การพัฒนา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตและพัฒนาการแปรรูปกล้วยตำบลระหานเกิดความเข้มแข็งจนสามารถ
พึ่งตนเองได้

บทสรุป

แนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนใน
ประเทศไทยนั้น มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถผลิตสินค้าและบริการที่ตอบสนองต่อความ
ต้องการของผู้บริโภคในยุคสมัยใหม่ได้เป็นอย่างดี การจะสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มได้นั้น จะต้อง
ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานต้นสังกัดเอง หน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐที่จะต้องให้
การสนับสนุนไม่ว่าจะในเรื่องของเงินทุนหรืออุปกรณ์ที่มีความทันสมัย รวมไปถึงองค์ประกอบต่าง ๆ
ทั้งบุคลากรที่จะต้องมีความรู้ความสามารถ และมีอุดมการณ์ วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องและไปใน
ทิศทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ทรัพยากรธรรมชาติที่เพียงพอ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา
ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์และสามารถต่อยอดได้ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นพื้นฐานในการที่จะพัฒนา
วิสาหกิจชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของรัฐบาลที่พยายาม
สนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนเกิดความยั่งยืน และสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นบริษัทชุมชนได้

เอกสารอ้างอิง

- ชมพูนุท ศรีพงษ์ และคณะ. (2559). การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านทหารกองทัพภาคที่ 4 กองทัพบกไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ชมพูนุท ศรีพงษ์ และคณะ. (2562). พันธมิตรธุรกิจวิสาหกิจชุมชนของแม่บ้านทหารบกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Alliances of thai army housewives community enterprises in the southern border provinces). คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- วรรณพงษ์ ช่วยรักษา. (2560). แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษากลุ่มสตรีทอผ้าฝ้ายย้อมคราม บ้านถ้ำเต่า จังหวัดสกลนคร. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สำหรับผู้บริหาร วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิมลสิริ กุญขุนทด และณัฐชนน มาพิการณ์. (2563). การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความสำเร็จ : กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตและพัฒนารูปกล้วย ตำบลระหาน อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง.
- สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. 2560. แนวทางการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ (Online). <https://ratchaburi.cdd.go.th>, 20 ตุลาคม 2563.
- โพสทูเดย์. 2559. รัฐหนุนวิสาหกิจเพื่อสังคมต้นแบบธุรกิจฐานราก. (Online). <https://www.posttoday.com> 16 มีนาคม 2563.

การสร้างสรรค์โมชันกราฟิกเรื่องปัญหาโรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Creating a Motion Graphic on Depression at Buriram Rajabhat University

อลิสตา ชินวดี¹ / ชินานาง สวัสดิ์รัมย์²

^{1,2}สาขาวิชาศิลปประดิษฐ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การสร้างสรรค์โมชันกราฟิกเรื่องปัญหาโรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและผลกระทบของโรคซึมเศร้าของนักศึกษา และเพื่อศึกษาเทคนิคการสร้างสรรค์โมชันกราฟิกเพื่อสร้างสรรค์โมชันกราฟิกปัญหาโรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และเผยแพร่ให้ความรู้และข้อมูลแก่ผู้ที่ได้รับชม และทำการศึกษาการสร้างสรรค์โมชันกราฟิก ในการออกแบบกราฟิกและไอคอนจะใช้โปรแกรม Adobe Illustrator, Adobe Photoshop ในการออกแบบ โดยใช้ขนาดของพื้นงานที่ 3840 x 2160 Px ซึ่งเป็นขนาดที่มีความละเอียดค่อนข้างสูง เพื่อนำใช้ในการเคลื่อนไหว โปรแกรม Adobe After Effect ที่ใช้ขนาดวิดีโอในการผลิตชิ้นงานที่ 1920 x 1080 Px จำนวน 1 คลิป ความยาว 3.49 นาที ผลจากการศึกษาพบว่า จากข้อมูลผลการสำรวจของศูนย์ BRU Happy Center จำนวนนักศึกษากว่า 100 คน ที่มีอาการเข้าข่ายโรคซึมเศร้าและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากกรมสุขภาพจิตที่ได้กล่าวมาข้างต้น โดยปัญหาส่วนใหญ่ที่พบได้แก่ 1) นักศึกษาที่กลัวการรับรู้ของตัวเองป่วย 2) นักศึกษาที่คิดไปเองว่าป่วย และ 3) นักศึกษาที่ป่วยโดยไม่รู้ตัวตัวเองป่วย สามารถแบ่งสัดส่วนของนักศึกษาแต่ละชั้นปีได้ ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 15 ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 15 ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 25 และชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 45 ซึ่งช่วงชั้นปีที่พบปัญหาผู้ที่มีโรคซึมเศร้ามากที่สุดคือ ช่วงชั้นปีที่ 4 ซึ่งมีสาเหตุจากความเครียดเป็นส่วนใหญ่และในบางกรณีสามารถนำไปสู่การคิดฆ่าตัวตาย ผู้วิจัยจึงได้สรุปข้อมูลเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่ผู้ที่ได้รับชม การสร้างสรรค์โมชันกราฟิกเรื่องปัญหาโรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อที่จะได้รู้เท่าทันและใส่ใจอารมณ์ของตนเองมากขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้ที่รับชมจะได้รับความรู้และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อแนวทางแก่ผู้ที่อยู่ในภาวะซึมเศร้าและผู้ชมทั่วไป รวมถึงผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการสร้างสรรค์โมชันกราฟิกต่อไป

คำสำคัญ: โมชันกราฟิก, โรคซึมเศร้า

Abstract

Creating a Graphic Motion on Depression at Buriram Rajabhat University It aims to study the problems and effects of depression among students, and to study the techniques of motion graphics to create motion graphics on depressive disorders at Buriram Rajabhat University, and disseminate knowledge and information to visitors, and to study graphic motion creations, and to design adobe illustrator, Adobe Photoshop in the design using the size of the floor at 3840 x 2160 Px, which is a relatively high resolution. According to the results of the bru happy center survey, more than 100 students with depressive disorders are more likely to develop depression, according to data from the Department of Mental Health. The most common problems are 1) students who are afraid of perceiving themselves as sick, 2) students who think of themselves as sick, and 3) students who are sick without knowing they are sick. The proportion of students in each year can be divided. The first year was 15% in year 2, 15% year 3, 25% and year 4 percent, and 45 percent of the year experience was the most depressed, during the fourth year, which was mainly caused by stress and in some cases can lead to suicidal thoughts. Therefore, the researchers concluded the information to provide knowledge and understanding to the visitors. Creating a Graphic Motion on Depression at Buriram Rajabhat University In order to be more aware and more conscious of their emotions, The researchers hope that viewers will gain useful knowledge and information to guide those in depression and the general audience, as well as those who are interested in creating motion graphics.

Keywords: motion graphic, depression,

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีสถิติผู้ป่วยโรคซึมเศร้าประมาณ 2.9 ล้านคน หรือประมาณ 4.4 ของประชากรไทยทั้งประเทศ โดยความเสี่ยงสำคัญของผู้ป่วยโรคซึมเศร้าคืออาจนำไปสู่ “การฆ่าตัวตาย” กรมสุขภาพจิตเคยเปิดเผยว่าในปี 2561 มีคนไทยพยายามฆ่าตัวตายชั่วโมงละ 6 ราย หรือทั้งปีมากกว่า 53,000 คน และเสียชีวิตราว 4,000 คน ถือเป็นสาเหตุการตายของคนไทยลำดับต้น ๆ รองจากโรค

ร้ายแรงอื่น ๆ ในจำนวนผู้ป่วยนี้สามารถแยกออกเป็นกลุ่มเยาวชน อายุ 15-24 ปี ร้อยละ 11.5 และในปี 2560 มีอัตราการฆ่าตัวตายของกลุ่มเยาวชน อายุ 20-24 ปี หรือในวัยนักศึกษาสูงถึง 4.94 ต่อประชากรแสนคน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปี 2561 เป็น 5.33 ต่อประชากรแสนคน (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ, 2563) ในขณะที่จากการสำรวจข้อมูลจากศูนย์ Happy Center BRU มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อบริการนักศึกษา ซึ่งจะมีทีมคณาจารย์ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาเข้ามาทำหน้าที่รับฟังปัญหาและแนะแนวทางแก้ไขให้แก่นักศึกษา โดยเฉพาะ พบว่านักศึกษามากกว่า 100 คน ที่มีอาการเข้าข่ายโรคซึมเศร้าและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และมีนักศึกษาอีกกว่า 50 คน ที่เข้ารับการรักษาโดยตรงจากโรงพยาบาล (ศูนย์ Happy center BRU, สัมภาษณ์ 19 มีนาคม 2563)

ในขณะที่ปี 2562 มีประชากรไทยกว่า 57 ล้านคน สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากถึง 55 ล้านคน ซึ่งมีผู้ใช้งาน Social Media เป็นประจำ 49 ล้านคน ใช้ Social Media ผ่านโทรศัพท์มือถือ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันสื่อมัลติมีเดียสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้เพิ่มมากขึ้นจากสถิติข้อมูลการสำรวจมีจำนวนเฉลี่ยถึง 9 ชั่วโมงต่อวัน (Marketingoops, 2562: ออนไลน์) ซึ่งสื่อโมชั่นกราฟิก (Motion Graphic) ซึ่งเป็นเสมือนการนำเสนอข้อมูลภาพเคลื่อนไหวที่ได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน มีจุดเด่นของโมชั่นกราฟิกก็คือการอธิบายเรื่องที่ซับซ้อนให้บุคคลทั่วไปได้เข้าใจง่ายขึ้นภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว สื่อประเภทนี้จึงมีความเหมาะสมกับการใช้งานที่ต้องการอธิบายเรื่องที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย (พนดล อัครคหสิน, 2561)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาของโรคซึมเศร้าและผู้ป่วยโรคซึมเศร้า ด้วยแนวโน้มของจำนวนผู้ป่วยที่เพิ่มมากขึ้นและอัตราการฆ่าตัวตายหรือการคิดฆ่าตัวตายของกลุ่มเยาวชนในช่วงอายุ 20 - 24 ปี หรือในวัยรุ่นนักศึกษานั้นเพิ่มมากขึ้นอย่างน่าเป็นห่วงในระยะเวลาไม่กี่ปีมานี้ ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์โมชั่นกราฟิกเรื่องปัญหาโรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพราะโมชั่นกราฟิกเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงสาธารณชนได้ง่าย โดยผ่านทาง Social Media ในรูปแบบกราฟิกเคลื่อนไหว เพื่อเป็นสื่อให้ความรู้และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจสร้างสรรค์สื่อโมชั่นกราฟิก นอกจากนี้ยังตรงกับความต้องการของศูนย์ Happy Center มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ต้องการผลิตสื่อชนิดนี้เพื่อนำไปเผยแพร่ข้อมูลใน Facebook Page เพื่อการประชาสัมพันธ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาและผลกระทบของโรคซึมเศร้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาเทคนิคการสร้างสรรค์โมชันกราฟิก
3. เพื่อสร้างสรรค์โมชันกราฟิกปัญหาโรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

โมชันกราฟิก (Motion Graphic) หมายถึง งานกราฟิกที่เคลื่อนไหวได้โดยการนำเอามาจัดเรียงต่อกัน อธิบายให้เข้าใจอย่างง่ายคือ การทำให้ภาพวาด 2 มิติ ของเราเคลื่อนไหวได้ เหมือนการทำการ์ตูนแอนิเมชัน

โรคซึมเศร้า (Depression) หมายถึง ความผิดปกติของสมองที่มีผลกระทบต่อความนึกคิด อารมณ์ ความรู้สึก พฤติกรรม และสุขภาพกาย

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาปัญหาและผลกระทบ โรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และลงพื้นที่สำรวจข้อมูลจาก ศูนย์ Happy Center มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคโปรแกรมที่ใช้ในการทำโมชันกราฟิก ด้วยโปรแกรม

ขอบเขตด้านการออกแบบ

ในการออกแบบกราฟิกและไอคอนจะใช้โปรแกรม Adobe Illustrator, Adobe Photoshop ในการออกแบบ โดยใช้ขนาดของพื้นงานที่ 3840 x 2160 Px ซึ่งเป็นขนาดที่มีความละเอียดค่อนข้างสูง เพื่อนำใช้ในการเคลื่อนไหวโปรแกรม Adobe After Effect ที่ใช้ขนาดวิดีโอในการผลิตชิ้นงานที่ 1920 x 1080 Px จำนวน 1 คลิป ความยาว 3.49 นาที

วิธีการศึกษา

1. ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลปัญหาโรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้นำให้กระชับได้ใจความ
2. กำหนดโครงเรื่อง สร้างเนื้อเรื่อง จากนั้นออกแบบ story board และออกแบบคาแรคเตอร์
3. สร้างงานโมชันกราฟิก ตรวจสอบความถูกต้องของงาน จากนั้น Render ไฟล์เป็น Mp4 เพื่อทำการเผยแพร่

สรุปและอภิปรายผล

ผลการสร้างสรรค์โมชันกราฟิกเรื่องปัญหาโรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สามารถอภิปรายผลการวิจัยดังนี้ ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งขั้นตอนการสร้างสรรค์โมชันกราฟิกเรื่องปัญหาโรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ออกเป็นสองขั้นตอนได้แก่ 1. ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า และ 2. ขั้นตอนการออกแบบ ดังนี้

1. ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า การสร้างสรรค์โมชันกราฟิกเรื่องปัญหาโรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและผลกระทบของโรคซึมเศร้าของนักศึกษา และเพื่อศึกษาเทคนิคการสร้างสรรค์โมชันกราฟิกเพื่อสร้างสรรค์โมชันกราฟิกปัญหาโรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และเผยแพร่ให้ความรู้และข้อมูลแก่ผู้ที่ได้รับชมได้สำรวจตนเองและครอบครัว จากข้อมูลผลการสำรวจของศูนย์ BRU Happy Center พบว่ามีจำนวนนักศึกษากว่า 100 คน ที่มีอาการเข้าข่ายโรคซึมเศร้าและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากกรมสุขภาพจิตที่ได้กล่าวมาข้างต้น โดยปัญหาส่วนใหญ่ที่พบได้แก่ 1) นักศึกษาที่กลัวการรับรู้ว่าเป็นตัวเองป่วย 2) นักศึกษาที่คิดไปเองว่าป่วย และ 3) นักศึกษาที่ป่วยโดยไม่รู้ว่าเป็นตัวเองป่วย สามารถแบ่งสัดส่วนของนักศึกษาแต่ละชั้นปีได้ ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 15 ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 15 ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 25 และชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 45 ซึ่งช่วงชั้นปีที่พบปัญหาผู้ที่มีโรคซึมเศร้ามากที่สุดคือ ช่วงชั้นปีที่ 4 ซึ่งมีสาเหตุจากความเครียดเป็นส่วนใหญ่และในบางกรณีสามารถนำไปสู่การคิดฆ่าตัวตาย ผู้วิจัยจึงได้สรุปข้อมูลเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่ผู้ที่ได้รับชม การสร้างสรรค์โมชันกราฟิกเรื่องปัญหาโรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อที่จะได้รู้เท่าทันและใส่ใจอารมณ์ของตนเองมากขึ้น

2. ขั้นตอนการออกแบบ ผู้วิจัยได้ทำการทำงานเริ่มตั้งแต่การได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาจับใจความสำคัญของปัญหา สาเหตุ และผลกระทบของโรคซึมเศร้าแยกเป็นข้อๆ เพื่อความเข้าใจง่าย และสะดวกต่อการเก็บข้อมูล นำข้อมูลที่ได้เขียนสทอริบอร์ด ออกแบบตัวละคร กราฟิกไอคอนและจากการเคลื่อนไหวเอฟเฟคต่าง ๆ จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล สัญลักษณ์ที่ใช้เสร็จแล้วนำผลงานโมชันกราฟิกนำเสนอเกี่ยวกับปัญหาโรคซึมเศร้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Render เป็นไฟล์วิดีโอซึ่งทุกกระบวนการล้วนต้องประสออุปสรรคและปัญหาบ้าง ดังนั้นควรที่จะวางแผนงานให้ดี ตรวจสอบเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์
 - 1.1 สามารถนำผลงานที่ได้สร้างสรรค์ไปจัดแสดง เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจได้นำไปศึกษาพัฒนาต่อยอดเป็นผลงานที่ดีขึ้นไป
 - 1.2 สามารถนำข้อมูลจากผลงานไปสำรวจตนเองและคนรอบข้างได้ เพื่อจะได้รู้เท่าทันและหาวิธีการแก้ไขปัญหาทางอารมณ์ได้

เอกสารอ้างอิง

- ต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน. (19 มีนาคม 2563). สัมภาษณ์. ศูนย์ Happy Center BRU. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พนดล อัครคหสิน. (2561). เทคนิคและกระบวนการสร้างสรรค์สื่อ Motion Infographic เพื่อใช้ในสื่อออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2563, จาก http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/4095/1/noppadol_akka.pdf.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2563). จัปตาทิศทงสุขภาพคนไทยปี 2563. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2563, จาก <https://resourcecenter.thaihealth.or.th/files/90/จัปตา%2010%20พฤติกรรมสุขภาพคนไทย%20ปี%2063.pdf>.

การสร้างสรรคัจิตรกรรมดิจิทัลความเชื่อผ้าโฮล บ้านเมืองฝาง จังหวัดบุรีรัมย์

Digital Painting of Faith Hole Fabric Ban Muang Fang, Buriram

นกรินทร์ บุญทอง¹ / ชินานาง สวัสดิ์รัมย์²

^{1,2}สาขาวิชาศิลปะดิจิทัล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การสร้างสรรคัจิตรกรรมดิจิทัลความเชื่อผ้าโฮล บ้านเมืองฝาง จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นและความเชื่อผ้าโฮล บ้านเมืองฝาง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานำมาวิเคราะห์และอธิบายผลเกี่ยวกับความเชื่อของผ้าโฮลที่มีความสัมพันธ์ต่อวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ของกลุ่มชาวไทยเชื้อสายเขมรในพื้นที่บ้านเมืองฝาง และทำการศึกษาการสร้างสรรคัจิตรกรรมดิจิทัล เทคนิคและกระบวนการสร้างสรรคัผลงาน โดยมีขั้นตอนในการทำงานโดยใช้โปรแกรม Adobe Photoshop Cs6 จากนั้นจึงนำองค์ความรู้ที่ได้มาใช้ในการสร้างสรรคัจิตรกรรมดิจิทัลสะท้อนความเชื่อผ้าโฮล บ้านเมืองฝาง จังหวัดบุรีรัมย์ ขนาด 60x80 เซนติเมตร จำนวน 5 ภาพ ผลจากการศึกษาพบว่า ความเป็นมาของความเชื่อผ้าโฮล บ้านเมืองฝาง ซึ่งมีความสอดคล้องกับความเชื่อของชาวเขมรในประเทศกัมพูชา และกลุ่มชาติพันธุ์เชื้อสายไทย-เขมร ในแถบอีสานใต้ ซึ่งสามารถนำมาสร้างสรรคัเป็นจิตรกรรมดิจิทัลสะท้อนความเชื่อผ้าโฮล โดยกำหนดแนวความคิดในการออกแบบคือความเชื่อผ้าโฮลที่มีความสัมพันธ์ต่อวิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีของชาวบ้านเมืองฝางตั้งแต่แก่จนตาย โดยผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรคัมาจาก การเกิดของเด็ก พิธีแต่งงาน การประกอบการแต่งกายของนาคในงานพิธีอุปสมบท ในช่วงวัยที่ชาวบ้านต้องออกไปทำงานที่ต่างถิ่น และวาระสุดท้ายของชีวิต ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้ที่รับชมจะได้รับความสุนทรีย์จากภาพจิตรกรรมดิจิทัลชุดนี้ และเพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางด้านศิลปะแก่ผู้ที่สนใจต่อไป

คำสำคัญ: จิตรกรรมดิจิทัล, ความเชื่อ, ผ้าโฮล

ก็ยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับพิธียกดวงที่ทำจากผ้าโฮลเพื่อส่งวิญญาณบรรพบุรุษขึ้นสู่สวรรค์ ความเชื่อเหล่านี้ อยู่คู่กับชาวหมู่บ้านเมื่อฝางอย่างยาวนาน จึงกล่าวได้ว่าความเชื่อเหล่านี้จึงเป็นชุดความคิดของบรรพบุรุษที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน (ทรงพันธ์ วรรณมาศ, 2534) และเป็นที่น่าสนใจที่จะถ่ายทอดภาพสะท้อนความเชื่อของผ้าโฮล ณ หมู่บ้านเมืองฝาง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นภาพวาดออกมาด้วยการสร้างสรรค์จิตรกรรมดิจิทัล ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสมัยใหม่ในรูปแบบของการวาดภาพดิจิทัล หรือการวาดภาพในโปรแกรมคอมพิวเตอร์และแสดงผลทางหน้าจอด้วยระบบสี RGB นั้งเอง ซึ่งต่างจากการสร้างงานศิลปะด้วยการวาดภาพแบบดั้งเดิม เช่น การวาดภาพด้วยสีอะคริลิก สีน้ำมัน สีน้ำ ฯลฯ และวาดภาพบนผืนผ้าใบ หรือกระดาษ อย่างไรก็ตามการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะด้วยคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมซอฟต์แวร์ที่สามารถวาดภาพได้เสมือนมีผืนผ้าใบ แปรง สี และอุปกรณ์หลากหลายที่ใช้ในการวาดภาพได้เสมือนจริง ทำให้งานศิลปะดิจิทัลมีรูปแบบที่แตกต่างจากแบบดั้งเดิม (Noppayot Graphic, 2559 : ออนไลน์) และให้ความรู้สึกที่ทันสมัยและสามารถเข้าถึงผู้คนได้ง่ายและรวดเร็วในยุคดิจิทัลที่สื่อออนไลน์มีบทบาทต่อการใช้ชีวิต

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นคุณค่าและความสำคัญของผ้าโฮล บ้านเมืองฝาง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีความสัมพันธ์กับชาวไทยเชื้อสายเขมร และความเชื่อมีต่อวิถีชีวิต ความเชื่อ พิธีกรรม ประเพณีและวัฒนธรรม ซึ่งมีความน่าสนใจและยังเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยจึงต้องการสร้างสรรค์จิตรกรรมดิจิทัลสะท้อนความเชื่อผ้าโฮลนี้ เพื่อให้ผู้รับชมเกิดความสุนทรีย์จากการชื่นชมผลงาน และเป็นแนวทางให้แก่ผู้สนใจเกี่ยวกับเชื้อของคนไทยเชื้อสายเขมรที่มีต่อผ้าโฮล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและความเชื่อผ้าโฮล บ้านเมืองฝาง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาการสร้างสรรค์จิตรกรรมดิจิทัล
3. เพื่อสร้างสรรค์จิตรกรรมดิจิทัลสะท้อนความเชื่อผ้าโฮล บ้านเมืองฝาง จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

จิตรกรรมดิจิทัล (CG Painting) หมายถึง การวาดภาพด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Adobe Photoshop Cs6 โดยใช้เมาส์ปากกาเป็นอุปกรณ์หลักในการวาดและสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งภาพวาดจะแสดงผลผ่านจอในระบบสี RGB

ผ้าโฮล หมายถึง ผ้าทอชนิดหนึ่งที่ใช้เทคนิคในการสร้างลวดลายโดยการเอาเชือกมัดกับเส้นใย โดยส่วนใหญ่นิยมใช้เส้นใยไหม โดยการมัดเป็นข้อ ๆ ตามลายที่กำหนดไว้ เทคนิคในการสร้างลายผ้า เช่นเดียวกับการทำผ้าไหมมัดหมี่จากนั้นจึงย้อมสีเส้นใยและทอเป็นผืน ซึ่งเป็นผ้าที่นิยมใช้ในกลุ่มชาติพันธุ์ไทย-เขมร

บ้านเมืองฝาง หมายถึง หมู่บ้านที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ไทย-เขมร อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และกลุ่มสตรีที่นิยมทอผ้าโฮลเป็นงานเสริม ซึ่งหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ที่บ้านเมืองฝาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาประวัติความเป็นมาและความเชื่อผ้าโฮล บ้านเมืองฝาง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีความสัมพันธ์ต่อวิถีชีวิต ความเชื่อ พิธีกรรม ประเพณีและวัฒนธรรม

ขอบเขตด้านการออกแบบ

สร้างสรรค์จิตรกรรมดิจิทัล (Digital Painting) สะท้อนความเชื่อผ้าโฮล บ้านเมืองฝาง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop Cs6 ขนาด 60x80 เซนติเมตร จำนวน 5 ภาพ

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องและลงพื้นที่สำรวจ สัมภาษณ์ผู้รู้ เกี่ยวกับผ้าโฮล บ้านเมืองฝาง จังหวัดบุรีรัมย์ รวบรวมและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผ้าโฮลที่มีผลต่อวิถีชีวิต ความเชื่อ พิธีกรรม ประเพณีและวัฒนธรรม เพื่อสร้างสรรค์จิตรกรรมดิจิทัล (Digital Painting) สะท้อนความเชื่อผ้าโฮล
2. ศึกษาข้อมูลทฤษฎีทางศิลปะ หลักการออกแบบศิลปะดิจิทัล ทฤษฎีสี การจัดองค์ประกอบศิลป์ และการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมดิจิทัลด้วย โปรแกรม Adobe Photoshop Cs6 ที่ใช้ในการสร้างผลงานต้นแบบ
3. ออกแบบภาพร่างจิตรกรรมดิจิทัลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลและคัดเลือกผลงาน โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนาผลงานเป็นผลงานต้นแบบ
4. วาดภาพผลงานต้นแบบ จำนวน 5 ภาพ ลงสีเก็บรายละเอียดและดูความเรียบร้อยทุกส่วนประกอบในผลงานจากนั้นดำเนินการพิมพ์ภาพ
5. นำเสนอผลงานต่อคณะกรรมการ ประเมินผลและสรุปผล

ชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีของชาวบ้านเมืองฝางตั้งแต่แก่จนตาย โดยผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์มาจาก การเกิดของเด็ก พิธีแต่งงาน การประกอบ การแต่งกายของนาคนในงานพิธีอุปสมบท ในช่วงวัยที่ชาวบ้านต้องออกไปทำงานที่ต่างถิ่น และวาระสุดท้ายของชีวิต จากที่กล่าวมานี้ เป็นภาพสะท้อนความเชื่อที่อยู่คู่กับชาวหมู่บ้านเมืองฝางอย่างยาวนาน

ข้อเสนอแนะ

1. การสร้างสรรค์จิตรกรรมดิจิทัลความเชื่อผ้าโฮล บ้านเมืองฝาง จังหวัดบุรีรัมย์ ในการเลือกใช้เทคนิคในการวาดภาพที่เหมาะสม สวยงาม สัมพันธ์กับการวาดลวดลายผ้า ผู้วิจัยควรมีการคุมโทนสีของภาพให้อยู่ในทิศทางเดียวกันเป็นภาพรวมทั้ง 5 ภาพ ทั้งนี้เพื่อปรับใช้ในการทำวิจัยหรือชิ้นงานในครั้งต่อไปได้อย่างดียิ่งขึ้น และนำไปใช้ได้กับสร้างสรรค์งานต่าง ๆ ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ทรงพันธ์ วรรณมาศ. (2534). **ผ้าไทยลายอีสาน**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วาริต เมที. **การสร้างสร้งงาน Digital Art**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2563, จาก <http://www.itrmu.net/web/>.
- ศักดิ์ ธัญศรีสวัสดิ์กุล. (2529). **การออกแบบลวดลาย** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมชาย ฉันทะจารุ. **ทัศนมิติ**. สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2562, จาก <https://sites.google.com/a/kmp.ac.th>.
- อารี สุทธิพันธุ์. (2532). **ทัศนศิลป์และความงาม**. กรุงเทพฯ: บริษัทต้นอ้อแกรมมี จำกัด.
- Noppayot Graphic. (2559). **Digital Painting**. สืบค้นวันที่ 7 พฤษภาคม 2562, จาก https://pantahz.blogspot.com/2016/06/blog-post_12.html.

โลกของพลาโมเดล: มายาคติของชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คนในสังคมไทยร่วมสมัย

World of Pla Model: Mythologies of People and Culture in Thai

Contemporary Society

ชนพล รามฤทธิ¹

Tanapon Ramrit

* ¹ นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยทางศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Doctor of Philosophy Program in Fine and Applied Arts Research , Fine and Applied Arts Research, Mahasarakham University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาพลาโมเดลที่ได้เข้ามามีบทบาทต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยการสร้างสรรค์ผลงานผ่านพลาโมเดลหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า พลาสตี้กโมเดลที่รู้จักกันในรูปแบบจำลองสิ่งต่างๆ โดยการมีการนำแนวความคิดเกี่ยวกับทางด้านมายาคติเข้ามาอธิบายถึงความสัมพันธ์ในการประกอบสร้างความหมายทางวัฒนธรรมหรือการแฝงด้วยความหมายอื่นๆ ของพลาโมเดล และการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนที่แทนตัวเองว่าโมเดลเลอร์กับสังคมที่แฝงด้วยคติและความหมายทางวัฒนธรรมของผู้คนในสังคมร่วมสมัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่สร้างสรรค์ผลงานพลาโมเดลหรือที่เรียกว่า โมเดลเลอร์ เป็นผู้ถ่ายทอดงานศิลปะอีกรูปแบบหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างพลาโมเดลกับสังคมในยุคปัจจุบัน ซึ่งถูกประกอบสร้างเพื่อแสดงให้เห็นถึงการแทนด้วยความหมายและสัญลักษณ์ต่างๆ ทั้งรูปแบบ แนวคิดการสร้างสรรค์ สื่อประกอบทางสังคม และการโมดิฟายตัดแปลงรูปแบบของพลาโมเดล ซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความหมายทางวัฒนธรรมและการเสกสรรปั้นแต่งทางสังคมผ่านผลงานพลาโมเดลที่เป็นงานศิลปะในสังคมของคนร่วมสมัยหรือการประกอบสร้างของพลาโมเดลแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่ถูกสรรสร้างเพื่อการต่อร่องพื้นที่บางอย่างทางวัฒนธรรม

โดยสรุป พลาโมเดล เป็นมายาคติทางวัฒนธรรมที่ถูกสร้างขึ้นในรูปแบบผลงานศิลปะของผู้คนในสังคมร่วมสมัยที่แสดงให้เห็นถึงการแทนความหมายด้วยวัตถุ การแทนรูปสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมจากผู้สร้างสรรค์สร้างที่เรียกว่า โมเดลเลอร์ และการปฏิสัมพันธ์ของสังคมต่อพลาโมเดลที่ได้เข้ามาเป็นส่วน

หนึ่งในการแสดงผลงานทางด้านศิลปะรูปแบบหนึ่งของคนในสังคมร่วมสมัย

คำสำคัญ: พลาโมเดล ,มายาคติ ,วัฒนธรรม ,สังคมร่วมสมัย

Abstract

This study aimed to study the Plamodel or plastic model which plays a role in art creation – known as the model. The idea of myth was brought to explain the cultural meaning or other hidden meanings of the Plamodel and the relationship between the modelers and the society that the principle and cultural meaning of people in contemporary society is hidden.

The results found that the Plamodel creators, which are called the modelers, were the creators of another type of arts. They reflected the relationship between the Plamodel and the present society, which was created in order to represent the meanings and the symbols of the ideas of creating media and modifying the Plamodel. These showed the cultural meaning and social creating through the art of Plamodel in the contemporary society. Moreover, the creating of the Plamodel reflected the negotiation of some cultural spaces.

In conclusion, the Plamodel was the cultural myth and was created as the art work by the group of people in the contemporary society. Materials and cultural symbols were represented through the Plamodel by the modelers. The interaction of the Plamodel society becomes a part of arts in the contemporary society.

Keywords: plamodel, myth , cultural, contemporary society

บทนำ

ของเล่น (Toy) เป็นวัสดุที่ทำขึ้นทั้งจากวัสดุธรรมชาติหรือการผลิตในกระบวนการอุตสาหกรรมที่นำมาให้เด็กเล่น เพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกายและจิตใจ โดยเริ่มต้นจากการใช้ประสาทสัมผัสทางด้านต่างๆ เพื่อเป็นการลองผิดลองถูกหรือการลอกเลียนแบบที่จะนำไปสู่การสร้างทักษะหรือมโนทัศน์การเรียนรู้ ดังนั้นของเล่นจึงเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเสริมสร้างทักษะที่จะไปสู่การพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา นอกจากนี้ของเล่นยังจะเป็นสิ่งสำคัญสำหรับวัยเด็กแล้ว

ยังสามารถที่จะแสดงถึงการบ่งบอกถึงความสามารถที่ค้นพบภายในตัวได้ เช่น ความสามารถด้านการแก้ไขปัญหา ความสามารถทางด้านการใช้ภาษา หรือแม้กระทั่งการแสดงออกทางด้านอารมณ์ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้นๆ ของเล่นไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่ง ที่มีขนาดเล็กจนเกินไปอาจรวมถึงสิ่งที่มีขนาดใหญ่ด้วย นอกจากของเล่นจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ของเล่นยังเป็นสื่อกลางที่ช่วยให้ซึมซับถึงเชื่อมโยงทางสังคม กล่าวคือ ของเล่นเป็นเสมือนการจำลองบางสิ่งบางอย่างที่สังคมได้กำหนดมาให้ มีบทบาทในการจำลองสถานการณ์เพื่อให้เกิดบางสิ่งบางอย่าง เช่น (Johnson, J.E. . 1987)

1. ของเล่นเกี่ยวกับการสอนและให้ความรู้ (Instructional Materials) เป็นของเล่นที่เน้นพัฒนาการเรียนรู้ โดยการออกแบบให้สอนทักษะเฉพาะด้านที่จะส่งผลให้เกิดการคิดแบบรวบยอด
2. ของเล่นประเภทวัสดุของจริง (Real Materials) เป็นของเล่นที่มีลักษณะเฉพาะวัสดุของเล่นเหล่านี้ จะช่วยเสริมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากสามารถปรับเปลี่ยนได้หลายรูปแบบและทำให้เกิดแรงจูงใจในการอยากเลียนแบบผู้ใหญ่ที่ตนเองยึดเป็นต้นแบบ
3. ของเล่นเกี่ยวกับการสร้าง (Construction Materials) เป็นของเล่นที่ออกแบบมาให้เล่นได้หลายวิธีด้วยกัน แต่จะมีความแตกต่างจากวัสดุของเล่นเกี่ยวกับการสอนและให้ความรู้ที่มีวิธีการเล่นเฉพาะแบบ ส่วนวัสดุเกี่ยวกับการสร้างจะมีรูปแบบการเล่นที่มีอิสระ
4. ของเล่น (Toy) เป็นแบบจำลองสิ่งของที่เคยพบเห็นและจากการเคยสัมผัสจากสิ่งแวดล้อมทางสังคมนรอบๆ ของเล่นบางชนิดถูกจำลองมาจากของจริงในชีวิตประจำวัน ของเล่นบางชนิดสร้างมาจากความคิดและจินตนาการ

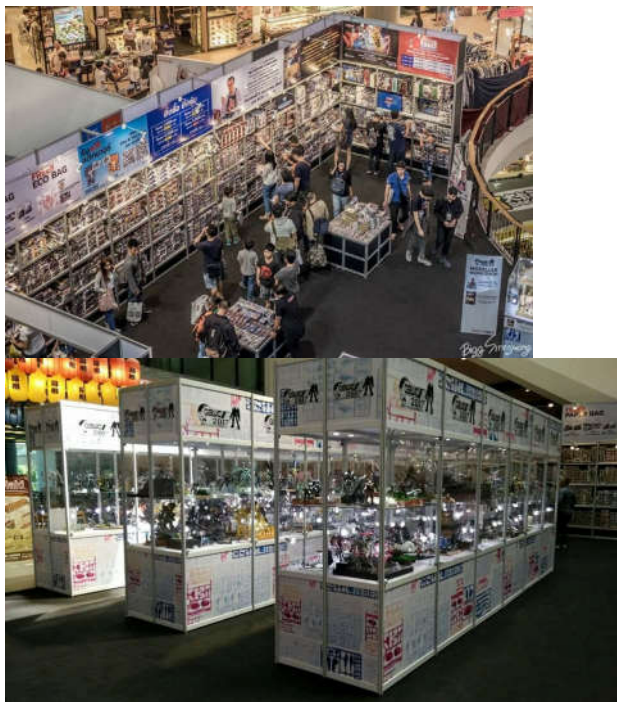
ภาพที่ 1 ของเล่น (Toy)

ที่มา : <https://www.marumura.com/japan-toy-museum/>

จะเห็นได้ว่าของเล่นเป็นส่วนที่มีบทบาทต่อหลายๆ ด้านแล้ว สถานะการเปลี่ยนแปลงของโลกและเทคโนโลยียังเป็นตัวกำหนดรูปและลักษณะของเล่นได้ตามยุคและตามสมัยด้วยเช่นกัน แต่ก็ยังมี

ความแตกต่าง ของเล่นยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางสังคมอีกด้วยเช่นกัน ดังคำกล่าวของเพียเจต์ (Jean Piaget) นักจิตวิทยาชาวสวิสซึ่งเป็นผู้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ซึ่งเชื่อว่า ความสำคัญของความเป็นมนุษย์อยู่ที่ความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านการปรับตัวให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อมซึ่งปรากฏอยู่ในตัวตั้งแต่แรกเกิด ความสามารถนี้คือการปรับตัว (Adaptation) เป็น กระบวนการที่สร้างตามความคิด โดยกรณีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อม 2 ลักษณะ คือ การ ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมโดยซึมซับจากประสบการณ์ และการปรับโครงสร้างสติปัญญาตาม สภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดความสมดุลใน โครงสร้างความคิด (สุรางค์ ใคว์ตระกูล. 2356 : 135) ดังนั้น แล้วของเล่นจึงเป็นส่วนที่สำคัญต่อการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจที่จะเป็นตัวนำไปสู่ ความก้าวหน้าในอนาคต

จุดเริ่มต้นของปรากฏการจากกลุ่มคนที่นิยมกันปลาหรือพลาสติกโมเดล โดยบริษัท Frog เริ่ม จาก การจำหน่ายพลาสติกโมเดลในประเทศอังกฤษ ในขณะที่นั้นเป็นการผลิตขายหุ่นจำลองเพนกวิน PenQuin ขนาด 1/72 ในปี ค.ศ. 1936 จากนั้นไม่นานก็ได้ขยายตัวเข้าสู่อเมริกาและญี่ปุ่น แต่ใน ขณะเดียวกันที่มีเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 เข้ามาทำให้งานพลาสติกโมเดลส่วนใหญ่เป็นงานที่ได้ ต้นแบบจากรถถัง เรือรบ เครื่องบิน และทหาร จนเมื่อสภาวะสงครามสงบลงพลาสติกโมเดลที่จำลอง แบบมาจากประเภทต่างๆ จึงได้รับความนิยมตามไปด้วยเช่นกัน ด้วยความร่วมมือจากบริษัทหลายๆ ค่ายที่ร่วมงานในการผลิตพลาสติกโมเดลออกมาหนึ่งในนั้นเป็นบริษัทค่ายใหม่จากประเทศญี่ปุ่นชื่อว่า บันได (Bandai) ซึ่งเป็นบริษัทน้องใหม่ที่เกิดจากการร่วมมือในการผลิตพลาสติกโมเดลในปัจจุบัน โดย เริ่มแรกพลาสติกโมเดลในประเทศญี่ปุ่นเริ่มต้นจากการวางจำหน่ายชุดจำลองเรือดำน้ำของอเมริกา ขนาด 1/300 รุ่น SSN-571 NAUTILUS เป็นชุดจำลองขนาดเล็กที่มีรายละเอียดไม่มากนัก หลังจากนั้น ไม่นานพลาสติกโมเดลก็เป็นที่นิยมสำหรับนักสะสมจนกลายเป็นงานอดิเรกในประเทศญี่ปุ่น และได้ เริ่มมีพลาสติกโมเดลรุ่นใหม่ที่เป็นคาแรคเตอร์ตัวละครในการ์ตูน ที่เป็นฉบับของตนเองที่ชื่อว่าหุ่น เหล็กหมายเลข 28 (Tetsujin 28) ซึ่งทำให้เกิดกระแสการออกคาแรคเตอร์พลาสติกโมเดลออกมาอย่าง ต่อเนื่องจนกลายเป็นกระแสทางสังคมภายในประเทศตนเองอย่างชัดเจน

ภาพที่ 2 การประกวดพลาโมเดล

ที่มา : MYDESIGN - CLUB

โมเดล (Model) เป็นคำนามในภาษาอังกฤษ แปลว่า แบบจำลอง โดยทั่วไปแล้วแบบจำลองจะถูกสร้างโดยการย่อขนาดเป็นมาตราส่วน (Scale - สเกล) หรือไม่เป็นก็ได้แล้วแต่ผู้สร้างแบบจำลองนั้นๆ ซึ่งโมเดลนี้อาจจะเป็นการทำความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นรูปเป็นร่างเพื่อเป็นต้นแบบให้เห็นภาพรวมของสิ่งนั้นได้ง่ายขึ้นก่อนที่จะนำมาสร้างให้เกิดเป็นจริงขึ้นมา เช่น แบบจำลองของโครงการก่อสร้างต่างๆ รถยนต์ หรือในทางกลับกันอาจจะเป็นการสร้างเลียนแบบจากของจริงที่มีอยู่ซึ่งเป็นที่ที่มีขนาดใหญ่ สวยงาม มูลค่าสูงหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่สามารถครอบครองเป็นเจ้าของได้ เช่น โบราณสถานต่างๆ สิ่งมหัศจรรย์ของโลก เป็นต้น พลาโม (Plamo) มาจากคำว่า Plastic model คือ แบบจำลองที่ทำจากพลาสติกเริ่มรู้จักในประเทศไทยครั้งแรกจากหนังสือการ์ตูนเรื่อง พลาโมเคียวชิโร่ หรือ อัสวินสมองกลพิมพ์ครั้งแรกแบบไม่มีลิขสิทธิ์โดยสำนักพิมพ์วิบูลย์กิจ พลาโมเดลส่วนใหญ่ที่มีในเรื่องนี้เป็นโมเดลหุ่นยนต์จากการ์ตูนเรื่อง กันดั้มซึ่งเป็นการ์ตูนหุ่นยนต์เรื่องหนึ่งที่ได้รับคามนิยมอย่างมากในสมัยนั้น ดังนั้นเมื่อพูดถึงพลาโมส่วนใหญ่จึงนึกถึงพลาโมเดลกันดั้มเป็นอย่างแรก ซึ่งพลาโมนั้นไม่จำเพาะเจาะจงว่าจะเป็นกันดั้มแต่อาจจะเป็นหุ่นจำลองประเภทอื่นก็ได้ (Bandai-hobby. 2560 : ออนไลน์)

จากแรงบันดาลใจด้วยการสร้างสรรค์จากผลงานอนิเมชัน Mobile Suit Gundam ซึ่งเป็นทีวีซีรีส์

แอนิเมชันญี่ปุ่นที่เริ่มฉายภาคแรกมาตั้งแต่ปี 1979 ออกแบบและกำกับโดย Yoshiyuki Tomino และทีมงานบริษัท Sunrise คอนเซ็ปของซีรีส์นี้จะเกี่ยวข้องกับสงครามในยุคอนาคต มนุษยชาติแบ่งฝักแบ่งฝ่ายกัน และสร้างหุ่นยนต์ขนาดยักษ์ที่เรียกว่า โมบิลสูท (Mobile Suit) ออกมาทำสงครามมาเป็นเวลานาน ตรงจุดนี้เองเป็นเหตุผลทางการตลาดที่เกี่ยวข้องกับผู้เขียนบทและดีไซเนอร์สามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ด้วยเนื้อเรื่องที่ชวนติดตามและทิ้งท้ายปริศนาไว้ รวมทั้งการออกแบบของตัวโมบิลสูทที่ออกแบบมาอย่างพิถีพิถัน สวยงามดูร่วมสมัย จึงทำให้ซีรีส์ Mobile Suit Gundam เป็นหนึ่งในซีรีส์ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศญี่ปุ่นและนอกประเทศด้วยกัน นอกจากนี้แล้วพลาสติกโมเดลกันดั้มยังได้ถูกผลิตขึ้นมาจำหน่ายเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าและผู้ซื้อในแต่ละประเทศซึ่งมีเป็นจำนวนมากโดยภายใต้การควบคุมของบริษัท Bandai พลาสติกโมเดลในยุคแรกจะเหมือนกับพลาสติกทั่วไปคือ ต้องทาขาวและพ่นสีเพื่อจะให้ออกมาเหมือนในอนิเมชันที่มีลูกเล่นน้อยและจุดขายแบบขายได้ไม่กี่จุด จึงเป็นของที่เข้าถึงยากสำหรับคนทั่วไปที่ไม่ได้มีต้นทุนและทักษะทำโมเดลมากมายนัก แต่เมื่อเวลาผ่านไปเทคโนโลยีการผลิตพลาสติกก็ดีขึ้นทำให้พลาสติกมีการคิดค้นมาตั้งแต่อยู่ในโรงงานและเวลาประกอบตรงส่วนที่ใช้ต่อก็จะแน่นขึ้น ทำให้ไม่ต้องใช้กาวและไม่ต้องทาสีพลาสติกจึงเข้าถึงผู้คนได้ง่ายขึ้นและกลายเป็นของสะสมยอดนิยมสำหรับคนชื่นชอบซีรีส์กันดั้ม มาจนถึงทุกวันนี้ เสน่ห์ของพลาสติกโมเดลไม่ใช่แค่ทำตามคู่มือเพียงอย่างเดียวแต่ยังสามารถดัดแปลงให้มีรูปลักษณะต่างๆ ขึ้นอยู่กับทักษะฝีมือและความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคน ถือได้ว่าเป็นงานอดิเรกที่ต้องใช้เวลาและสมาธิอย่างมาก ยิ่งประกอบได้มีรายละเอียดมากเท่าไรยิ่งสื่อถึงความตั้งใจ ความใส่ใจ และความละเอียดของผู้ประกอบเป็นอย่างมาก ไม่ต่างจากงานศิลป์วาดภาพ หรืองานจำลองประเภทอื่นๆ

ภาพที่ 3 พลาโมเดล
ที่มา: MYDESIGN-CLUB

แขนงรูปแบบของการสื่อสารผ่านผลงานหรือการแทนด้วยสัญลักษณ์อาจบ่งบอกถึงความหมายบางอย่าง
 ดังนั้นแล้วการใช้แนวคิดทางมิติวัฒนธรรมมาอธิบายจึงเป็นการบ่งบอกถึงภาพรวมหรือการกำหนด
 ประเด็น ความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันของสิ่งต่างๆ อย่างเป็นระบบของพลาโมเดล หรือการมองเห็น
 ถึงการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวของกระแสวัฒนธรรมที่มีต่อการสร้างผลงานทางศิลปะในรูปแบบอื่นๆ
 โดยปราศจากความคิดหรืออคติ รวมทั้งยังมองว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นกระแสวัฒนธรรมใหม่
 และการสร้างผลงานศิลปะรูปแบบใหม่เช่นกัน

ภาพที่ 3 พลาโมเดล
 ที่มา: MYDESIGN-CLUB

ศิลปินชนิดหนึ่งที่แทนตัวเองว่า โมเดลเลอร์ (Modeller) หรือบุคคลที่ทำงานสร้างสรรค์ศิลปะผ่านผลงานพลาสติกโมเดลในรูปแบบต่างๆ เช่น การทำสี ลวดลาย หรือแม้กระทั่งฉากจำลองต่างๆ ในจุดนี้เองพลาสติกโมเดลคาแรคเตอร์ถูกส่งต่อผสมผสานแนวคิดและสิ่งแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ ผลงานจากโมเดลเลอร์จึงถูกสะท้อนพื้นที่ในบริบทนั้นๆ จนพัฒนามาเป็นวัฒนธรรมของการสร้างผลงานพลาสติกโมเดล ต่อมาได้พัฒนาสู่การยกระดับการประกวดในระดับประเทศและระดับโลกต่อมา

คำถามการวิจัย

1. พลาโมเดลมีกระบวนการเติบโตในประวัติศาสตร์และพัฒนาการในมิติทางวัฒนธรรม สังคมอย่างไร ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างพลาโมเดลกับมนุษย์ พลาโมเดลกับสังคมอย่างไร และได้เข้ามามีบทบาทส่งผลต่อสังคมไทยร่วมสมัยอย่างไร

2. พลาโมเดลในฐานะที่เป็นวัตถุศิลปะชนิดหนึ่ง มีกระบวนการสร้างในเชิงสัญลักษณ์ กระบวนการสร้างและให้ความหมายในสถานการณ์ต่างๆ การสร้างด้วยอุดมการณ์ การสร้างด้วยความหมายต่อสังคม วัฒนธรรม และส่งผลต่อคนสังคมไทยร่วมสมัยอย่างไร

3. พลาโมเดลมีความสำคัญแบบใด และมีกระบวนการกลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยร่วมสมัยได้อย่างไร การเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาของสังคมและวัฒนธรรมของคนไทยร่วมสมัยส่งผลอย่างไรกับพลาโมเดลที่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งทางวัฒนธรรม

4. พลาโมเดลถูกเปลี่ยนความหมายในสังคมด้วยวิธีการใด ในกระบวนการสร้างความหมายใหม่ของพลาโมเดลในมิติความสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรมทำได้อย่างไร และผู้คนในสังคมไทยร่วมสมัยให้ความหมายในระบบมายาคติที่มีความสัมพันธ์กับพลาโมเดลอย่างไร

5. พลาโมเดลในพื้นที่ของ GBCW THAILAND 2019 (GUNPLA BUILDERS WORLD CUP THAILAND 2019) มีความหมายว่าอย่างไร ในงานดังกล่าวเป็นพื้นที่ของการแสดงที่มีความสัมพันธ์ระหว่างพลาโมเดลกับกลุ่มคนซึ่งเป็นปรากฏการณ์ของวัฒนธรรมของผู้คนในสังคมไทยร่วมสมัย พื้นที่ภายใน GBCW THAILAND 2019 ถูกทำให้มีความหมายต่อสังคมและวัฒนธรรมไทยร่วมสมัยได้อย่างไร และพื้นที่ของ GBCW THAILAND 2019 ซึ่งอยู่ในวัฒนธรรมของผู้คนในสังคมไทยร่วมสมัยถูกยกระดับขึ้นในความเป็นสากลได้อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการของวัฒนธรรมพลาโมเดลที่มีผลต่อสังคมไทยร่วมสมัย
2. เพื่อศึกษาพลาโมเดลในฐานะวัตถุศิลปะที่มีผลต่อสังคมไทยร่วมสมัย
3. เพื่อศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทยร่วมสมัยที่มีความสัมพันธ์กับพลาโมเดล

4. เพื่อศึกษาปรากฏการณ์มายาคติของสังคมไทยร่วมสมัยในมิติสัมพันธ์กับพลาโมเดล
5. เพื่อวิเคราะห์พื้นที่และความหมายงาน GBCW THAILAND 2019 (GUNPLA BUILDERS

WORLD CUP THAILAND 2019)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดและทฤษฎีมาอธิบาย ได้แก่ 1. แนวคิดเรื่องมายาคติ (Mythologies) ว่าด้วยเรื่องการสอดแทรกและความหมายแฝงในบริบทต่างๆ 2. แนวคิดเรื่องความจริงแท้ (Authenticity) ว่าด้วยเรื่องของความจริงที่แตกต่างกันออกไปตามบริบทที่ถูกนำไปใช้ และอีกหนึ่งแนวคิดที่นำมาประกอบการอธิบายในส่วนเสริมคือ แนวคิดเรื่องพื้นที่ (Place / Space) การใช้พื้นที่ภายใต้ของปรากฏการณ์ GBWC THAILAND 2019 และนำแนวคิดพื้นที่ทั้ง 3 เข้ามาอธิบายทำความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษางานวิจัยโลกของพลาโมเดลที่มีมิติความสัมพันธ์กับสังคมไทยร่วมสมัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เน้นการศึกษาภาคสนาม และการศึกษาเอกสารมีการกำหนดประชากร และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรการวิจัยแบ่งได้ 6 กลุ่ม คือ

1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ของเล่นและพลาโมเดล

1.2 พลาโมเดลเลอร์ จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกของพลาโมเดลจากการประกวดภายในงาน GBCW THAILAND 2019 (GUNPLA BUILDERS WORLD CUP THAILAND 2019) และ พลาโมเดลเลอร์แชมป์โลก GBCW THAILAND 2015 จำนวน 1 คน และคณะกรรมการในการดำเนินงาน GBCW THAILAND 2019 จำนวน 8 คน ซึ่งประชากรดังกล่าวเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญในการวิจัย

1.3 บุคคลภายนอก หรือนักท่องเที่ยวที่เข้ามาชมงาน GBWC THAILAND 2019

1.4 พิพิธภัณฑ์สถานที่จัดเก็บของเล่นและพิพิธภัณฑ์ที่จัดเก็บพลาโมเดล

1.5 กลุ่มทางสังคมพลาโมเดลและเครือข่ายทางสังคมพลาโมเดล

1.6 บุคคลจากภาครัฐ เอกชน และสื่อมวลชน

2. วิธีการเก็บข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลวิจัยจากกลุ่มประชากรตามข้อ 1 โดยเน้นปฏิบัติการวิจัยสนามในพื้นที่วิจัยของการจัดงาน ณ ห้างสยามพารากอน และพื้นที่รอบนอกที่เกี่ยวข้อง โดยภายในงาน GBWC THAILAND 2019 (GUNPLA BUILDERS WORLD CUP THAILAND 2019) สามารถจำแนกของพื้นที่ภายในงาน

2. แบบบันทึกการทำงานภาคสนาม

แบบบันทึกการทำงานสนามในพื้นที่ของงาน GBWC THAILAND 2019 ช่วงเวลาที่มีกิจกรรมภายในงาน เป็นแบบบันทึกเพื่อการทำงานสนามที่มีโครงสร้างหลักตามวัตถุประสงค์การวิจัยและตามกรอบแนวการวิจัย

3. เครื่องมือบันทึกข้อมูลสื่อสาร

เครื่องมือสื่อทัศนศาสตร์ ด้วยการจดบันทึกด้วยอุปกรณ์เทคโนโลยี คือ กล้องถ่ายภาพนิ่ง กล้องภาพเคลื่อนไหว เครื่องบันทึกเสียง และรวมไปถึงโทรศัพท์มือถือ ซึ่งผู้วิจัยจึงต้องเก็บข้อมูลทั้งในส่วนที่เป็นภาพนิ่ง เสียง และ ภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียงพร้อมไปกับการบันทึก การปฏิสัมพันธ์ พื้นที่ เวลา และผู้คน เพื่อที่จะได้นำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการศึกษาวิเคราะห์ตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านการปฏิบัติงานภาคสนาม และพื้นที่เพื่อการศึกษาในกรุงเทพมหานครฯ ดังนี้

1.1 พื้นที่ภายในงาน GBWC THAILAND 2019 (GUNPLA BUILDERS WORLD CUP 2019) พื้นที่บริเวณรอบนอกงาน GBWC THAILAND 2019 และพื้นที่นอกเหนือจากการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะ ประกอบด้วย พิพิธภัณฑ์ของเล่นของสะสม 5 พิพิธภัณฑ์ พลาโมเดล 11 ชิ้น พลาโมเดลเลอร์ 11 คน โดยแบ่งตามพื้นที่การศึกษา การเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ การค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 พิพิธภัณฑ์ล้านของเล่น เกริก ยูซัพพันท์ ประกอบด้วย รศ. เกริก ยูซัพพันท์

1.1.2 บ้านพิพิธภัณฑ์ เอนก นาวิกมูล ประกอบด้วย อาจารย์อเนก นาวิกมูล และ
อาจารย์ประยูร สงวนไพร

1.1.3 THE MODEL พิพิธภัณฑ์โมเดลจำลอง ณัฐวุฒิ อิมวุฒิกุล (โจ้ วัตสิงห์)
ประกอบด้วยคุณณัฐวุฒิ อิมวุฒิกุล

1.1.4 พิพิธภัณฑ์ของเล่นของสะสมตุนนี่ ประกอบด้วย คุณสมพร โพธิ์อยู่
และคุณภานินทร์ ดีเดช

1.1.5 พิพิธภัณฑ์ BANDAI NAMCO THAILAND ประกอบด้วย คุณ ภาคย์ เอี่ยมแจ้ง

1.2 พื้นที่การปฏิบัติงานภาคสนาม ศึกษาในงาน GBWC THAILAND 2019 (GUNPLA BUILDERS WORLD CUP 2019) เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ของพลาโมเดลที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยร่วมสมัย

1.3 พื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย พื้นที่ในที่นี้ คือ พื้นที่นอกเหนือจากงาน GBWC THAILAND 2019 (GUNPLA BUILDERS WORLD CUP 2019) กลุ่มทางสังคมและเครือข่ายพลาโมเดล ยักรวมไปถึงห้างสรรพสินค้า ร้านค้าที่เป็นแหล่งจำหน่ายรวบรวมเกี่ยวกับพลาโมเดล

1.4 พื้นที่ที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษา เก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ ค้นคว้ารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นที่ตั้งหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เป็นต้น

สำหรับพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยภายนอกนั้น คือ พื้นที่ประเทศไทย โดยในภาคเอกสารงานวิจัย แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ข้อมูลเกี่ยวกับของเล่นและพลาโมเดล พื้นที่ส่วนนี้ต้องค้นคว้าจากกรสืบค้นทั้งภายในและภายนอก เช่น หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หอสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร แหล่งข้อมูลฐานงานวิจัยต่างประเทศ หนังสือวารสารต่างๆ ทั้งภาษาอังกฤษและญี่ปุ่นเพื่อนำมาประกอบในการศึกษาให้ได้มากที่สุด

2. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษาการลงพื้นที่

การวิจัยเรื่องนี้ใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 1 ปี คือ เริ่มต้นเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2562 ถึง เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2563

ผู้วิจัยจะศึกษาการปรากฏของพลาโมเดลที่ได้เข้ามาในประเทศไทย และวิวัฒนาการของพลาโมเดล จนมาถึงการพัฒนาเป็นการประกวด GBWC 2019 (GUNPLA BUILDERS WORLD CUP) ที่มีต่อวัฒนธรรมของผู้คนในสังคมไทยร่วมสมัย

3. หน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis)

วิเคราะห์ปรากฏการณ์ โลกของพลาโมเดล การสร้างความหมาย กระบวนการทางศิลปกรรม (Art Style) และช่วงเวลา (Time Line) ในงาน GBWC THAILAND 2019 ผ่านพื้นที่ดังกล่าวซึ่งเป็นพื้นที่ทางกายภาพในการศึกษา พื้นที่ในจิตภาพ และพื้นที่ทางสังคม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าผู้ที่สร้างสรรค์ผลงานพลาโมเดลหรือที่เรียกว่าโมเดลเลอร์เป็นผู้ถ่ายทอดงานศิลปะอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างพลาโมเดลกับสังคมในยุคปัจจุบัน ซึ่งถูกประกอบสร้างเพื่อแสดงให้เห็นถึงการแทนด้วยความหมายและสัญลักษณ์ต่างๆ ทั้งรูปแบบ แนวคิดการ

สร้างสรรค์ สื่อประกอบทางสังคม และการ โหมดิฟายดัดแปลงรูปแบบของพลาโมเดล ซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความหมายทางวัฒนธรรมและการเสกสรรปั้นแต่งทางสังคมผ่านผลงานพลาโมเดลที่เป็นงานศิลปะในสังคมของคนร่วมสมัย หรือการประกอบสร้างของพลาโมเดลแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่ถูกสรรค์สร้างเพื่อการต่อร่องพื้นที่บางอย่างทางวัฒนธรรมไทยร่วมสมัย

สรุปผล

พลาโมเดล เป็นมายาคติทางวัฒนธรรมที่ถูกสร้างขึ้นในรูปแบบผลงานศิลปะของผู้คนในสังคมร่วมสมัย ที่แสดงให้เห็นถึงการแทนความหมายด้วยวัตถุ การแทนรูปสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมจากผู้ที่สรรค์สร้างที่เรียกว่า โมเดลเลอร์ และการปฏิสัมพันธ์ของสังคมต่อ พลาโมเดลที่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการแฝงผลงานทางด้านศิลปะรูปแบบหนึ่งของคนในสังคมร่วมสมัย พลาโมเดลถูกสร้างและประกอบขึ้นเพื่อบ่งบอกถึงกลุ่มคนที่ชื่นชอบด้วยกันหรือรวมไปทั้งการแสดงอัตลักษณ์ที่แสดงออกผ่านงานศิลปะสมัยใหม่ รวมไปถึงการแสดงออกแบบชาติพันธุ์ที่ถูกบรรจุภายในพลาโมเดล เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับงานศิลปะในด้านศิลปกรรมศาสตร์แล้วพบว่างานศิลปะมีกระบวนการทำงานที่ไม่ต่างไปจากการปั้น การใช้สี การใช้แนวคิด รวมไปถึงขั้นตอนการทำงานงานต่างๆ ในกระบวนการหรือขั้นตอนการสร้างผลงานศิลปะถือได้ว่าเป็นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นตามยุคสมัยที่ได้เปลี่ยนหรือถูกพัฒนาขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการและการแสดงออกในด้านใหม่ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ในปัจจุบันพลาโมเดลได้เข้ามามีบทบาทต่อสังคมร่วมสมัยที่กำลังเป็นนิมิตซึ่งสามารถนำไปสร้างสรรค์ผลงานทางด้านงานศิลปะในแขนงอื่นๆ และสามารถนำไปประยุกต์ให้เข้ากับสื่อการเรียนรู้ได้
2. พลาโมเดลเป็นสิ่งใหม่ของการถ่ายทอดงานศิลปะที่ใช้แนวคิด ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับกรสร้างผลงานศิลปะใหม่ๆ หรือหาแนวทางการสร้างผลงานศิลปะแนวใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- คำรงค์ ฐานดี. (2550). รายงานการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง จีน-เกาหลีใต้-ญี่ปุ่น ตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 - ปัจจุบัน. ศูนย์เกาหลีศึกษา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. (2551). เอกสารทางวิชาการเรื่อง เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ: ความสัมพันธ์ระหว่างจีน, เกาหลี และญี่ปุ่น - ตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19. ศูนย์เกาหลีศึกษา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เทพ เลิศเทวศิริ. (2546). การคิดออกแบบและมิติทางวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2536). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Online-station. (2560). เจาะลึกตำนานของเล่น Gundam Plastic Model หรือกันพล่า. (ออนไลน์)
แหล่งที่มา : <http://www.online-station.net/entertainment/hobby-toys/8>. 20 สิงหาคม 2560.
- Johnson, J.E., Christie, James F. & Yawkey, T.D. (1987). **Play and Early Childhood Development**. New York: Harper Collins.

การศึกษา เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้

การเรียนออนไลน์กับการศึกษาของไทยระดับอุดมศึกษา

Online Teaching and Thai Education

วรากร ศรีโสม¹ / จารุณี มุมบ้านเช่า²

Warakorn Srisom / Jarunee Mumbansao

¹⁻²หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Email: filmwarakorn22@gmail.com, jarunee@vru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอที่เกี่ยวกับการเรียนออนไลน์กับการศึกษาของไทย เพราะการศึกษานั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในด้านการสร้างความได้เปรียบ เสมือนเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและการศึกษายังคงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อมนุษย์ทุกคนเพราะการศึกษานอกจากจะช่วยทำให้มนุษย์มีความรู้แล้วนั้นยังช่วยในเรื่องของการทำงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งแน่นอนว่าในการทำงานนั้นกลุ่มนายทุนหรือเจ้าของบริษัทต่าง ๆ ย่อมต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานทั้งสิ้น ดังนั้นจึงสามารถบอกได้ว่าการศึกษาคือสิ่งที่จำเป็นและสำคัญที่สุดของมนุษย์ โดยในปัจจุบันการศึกษาของประเทศไทยได้มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนมากขึ้นกว่าในอดีตเพราะในยุคสมัยปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีซึ่งในแง่ของการศึกษานั้นทำให้มีอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีความทันสมัยที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ซึ่งการเรียนออนไลน์ในปัจจุบันกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากเพราะผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้ทุกที่และทุกเวลา การเรียนออนไลน์นั้นสามารถที่จะทำให้การเรียนของผู้เรียนสามารถเป็นไปได้ตามปกติเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือกรณีที่ทำให้ไม่สามารถที่จะมาเรียนที่สถานศึกษาได้ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม เช่น การเกิดโรคระบาด การเกิดอุทกภัย หรือแม้แต่เจ็บป่วยจนทำให้ไม่สามารถที่จะไปเรียนในสถานศึกษาได้ก็ยังสามารถที่จะเรียนไปพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้ และยังเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถทำให้การศึกษาสามารถที่จะเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของผู้เรียนได้มากขึ้นจึงเป็นเหตุที่ทำให้ผู้เขียนบทความนี้ให้ความสนใจและได้ทำการศึกษาในเรื่องการเรียนออนไลน์กับการศึกษาของไทย

คำสำคัญ: การเรียนออนไลน์, การศึกษาไทย, อุดมศึกษา

Abstract

This academic article aims to present online learning and Thai education. Because education is very important to create an advantage. As an important tool for the development of the country and education is still important to all human beings because education not only helps human knowledge but also helps in different areas of work. Of course, in the work that the capitalists or the owners of various companies would need personnel with knowledge and abilities to work at all. Therefore, it can be said that education is the most necessary and important to human beings. Nowadays, education in Thailand has introduced technology to be a part of learning more than in the past because in the present time there is advancement in technology which in terms of education has made different devices. That is modern that can be used in teaching students. Online learning is now very popular because students are able to learn anywhere and at any time. Online learning is able to make it possible for the students to study normally in the event or in the event that they are unable to attend school for any reason such as an epidemic. Flooding Or even sick to make it impossible to go to school in school, it is still able to study with friends and is also another option that can make education able to reach the target group of learners a lot. This is why the author of the article was interested and made a study of online learning and Thai education.

Keywords: online learning, Thai education, higher education

บทนำ

การศึกษานับว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีทักษะ มีความรู้ และช่วยเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของแต่ละบุคคล จึงควรที่จะให้ความสำคัญต่อการศึกษานี้พื้นฐานในทุก ระดับและทุกระบบ ไม่ว่าจะเป็นทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ รวมทั้งการศึกษตาม อัยาศัย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวดที่ 4 ในมาตราที่ 22 ได้กำหนดไว้อย่าง ชัดเจนว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ระบบการศึกษาในปัจจุบันมีความก้าวหน้าและมีการพัฒนามากขึ้นกว่า ในอดีต การศึกษาจึงเปรียบเสมือนเป็นอาวุธที่สำคัญ อีกทั้งการศึกษาที่ดีนั้นจะช่วยพัฒนาคุณภาพและ

พัฒนาการเรียนรู้เพื่อให้พร้อมสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งการเรียนรู้ที่ถูกต้องจะสามารถนำมาใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมเพื่อให้ก้าวทันในยุคของโลกที่กำลังจะเปลี่ยนแปลง (วิสุทธิพงษ์ ยอดเสาศิ, 2555)

ในปัจจุบันช่องทางในการเข้าถึงการศึกษานั้นมีอย่างหลากหลาย อย่างเช่นการเรียนออนไลน์ซึ่งปัจจุบันกำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นเพราะข้อได้เปรียบของสื่ออินเทอร์เน็ตในการจัดหาข้อมูลสารสนเทศให้แก่ผู้เรียนซึ่งสื่อประเภทอื่น ๆ ไม่สามารถทำได้นั้นเอง เช่น การนำเสนอที่เหมือนจริง ข้อความเสียง ภาพนิ่ง กราฟิกภาพเคลื่อนไหว และความสะดวกในการแก้ไขและเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้ทันสมัยได้ตลอดเวลาที่เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การเรียนออนไลน์เป็นที่นิยมเพิ่มขึ้น ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist) เชื่อว่ากระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในผู้เรียนเป็นผู้สร้าง (Construct) ความรู้มาจากความพยายามที่จะเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ด้วยกระบวนการพิสูจน์อย่างมีเหตุผล เป็นความรู้ที่เกิดจากการไตร่ตรอง การคิดวิเคราะห์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างมีความหมายและเน้นการแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต โดยที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างเสริมความรู้ผ่านกระบวนการทางจิตวิทยาด้วยตนเอง โดยพื้นฐานความเชื่อที่ว่าครูผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียนได้ แต่สามารถจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนปรับขยายโครงสร้างทางปัญญาโดยการจัดสถานการณ์ปัญหา (Problem-Base) ให้เกิดภาวะเสียดสมดุลหรือก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญารุ่งขึ้นเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนสร้างความรู้เพื่อขจัดความขัดแย้งทางปัญญานั้น (จันทร์พินท์ พัฒนโอพาร, 2556)

จากที่กล่าวมาในข้างต้นบทความวิชาการนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่าเรียนออนไลน์กับการศึกษาไทยเป็นสิ่งที่สามารถที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศไทยที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนและยังสามารถนำไปใช้ในการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนด้วยการใช้เทคโนโลยีแสวงหาความรู้ ต่อยอดองค์ความรู้ และเป็นการศึกษาสู่อนาคต ที่เน้นการผลิตคนไปสร้างสรรค์นวัตกรรมอย่างแท้จริง โดยมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

การเรียนออนไลน์

การเรียนแบบออนไลน์ คือ โดยทั่ว ๆ ไปจะครอบคลุมความหมายที่กว้างมากกล่าวคือจะหมายถึงการเรียนในลักษณะใดก็ได้ซึ่งใช้การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอินทราเน็ตเอ็กซ์ทราเน็ตหรือทางสัญญาณ โทรทัศน์หรือสัญญาณดาวเทียม (Satellite) ก็ได้ซึ่งเนื้อหาสารสนเทศอาจอยู่ในรูปแบบการเรียนที่เราคุ้นเคยกันมาพอสมควร

เช่นคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การสอนบนเว็บ (Web-Based Instruction) การเรียนออนไลน์ (On-line Learning) การเรียนทางไกลผ่านดาวเทียมหรืออาจจะอยู่ในลักษณะที่ยังไม่ค่อยเป็นที่แพร่หลายมากนัก เช่นการเรียนจากวิดีโอทัศน์ตามอรรถศาสตร์ (Video on-Demand) เป็นต้นอย่างไรก็ดีในปัจจุบันคนส่วนใหญ่เมื่อกล่าวถึงการเรียนแบบออนไลน์ (e-Learning) จะหมายถึงการเรียนเนื้อหาหรือสารสนเทศซึ่งออกแบบมาสำหรับการสอนหรือการอบรมซึ่งใช้เทคโนโลยีของเว็บ (Web Technology) ในการถ่ายทอดเนื้อหาและเทคโนโลยีระบบการจัดการคอร์ส (Course Management System) ในการบริหารจัดการงานสอนด้านต่าง ๆ โดยผู้เรียนที่เรียนจากการเรียนแบบออนไลน์ (e-Learning) สามารถนำเสนอโดยอาศัยเทคโนโลยีมัลติมีเดีย และเทคโนโลยีเชิงโต้ตอบ (Interactive Technology) (ถนอมพร เลาหจรัสแสง, 2554) นอกจากนี้การเรียนออนไลน์เป็นการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบออนไลน์โดยส่วนใหญ่เป็นสื่อประสม เน้นการออกแบบที่ใช้วิธีการ กลยุทธ์และการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักเรียนโดยทันทีในการนำเสนอ ซึ่งจะกระตุ้นให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยนักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ และสามารถใช้ทบทวนความรู้ได้ตลอดเวลาตลอดจนอาจมีแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบเพื่อให้นักเรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจ ทั้งนี้อาจจะอยู่ในรูปแบบของ Learning Object ซึ่งเป็นบทเรียนออนไลน์ที่มีขนาดเล็ก ประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์การเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ และแบบทดสอบ โดยมีลักษณะเด่นคือ เนื้อหาเป็นอิสระภายในตัวเอง สะดวกต่อการนำไปใช้และปรับแก้สามารถใช้ซ้ำ และแบ่งปันแลกเปลี่ยนเนื้อหาระหว่างกัน (จินตวิรัช คล้ายสังข์, 2556)

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าการเรียนออนไลน์ หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาสาระหรือบทเรียนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียที่หลากหลายในการถ่ายทอดความรู้เช่น ข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีทัศน์ หรือมัลติมีเดียอื่น ๆ โดยนำเสนอผ่านบริการเว็ลด์ ไซด์ เว็บ ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีระบบเครื่องมือสื่อสารระหว่างผู้สอน นักเรียน และเพื่อนร่วมชั้น เพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้หรือเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่และสามารถใช้ทบทวนความรู้ได้ตลอดเวลา

ประเภทของการเรียนออนไลน์

Parson (2005, อ้างถึงใน จินตนา กลินันท์, พศุทธิพงษ์ เล็กศิริรัตน์, 2553) ได้มีการแบ่งประเภทของการเรียนออนไลน์ออกเป็น 3 ประเภทคือ ประเภทแรก เว็บช่วยสอนแบบรายวิชาอย่างเดียว (Stand Alone Courses) เป็นรายวิชาที่มีเครื่องมือและแหล่งที่เข้าไปถึงและเข้าหาได้โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ตอย่างมากที่สุดถ้าไม่มีการสื่อสารก็สามารถที่จะไปผ่านระบบคอมพิวเตอร์สื่อสารได้ลักษณะของเว็บ

ช่วยสอนแบบนี้มีลักษณะเป็นแบบวิทยาเขตมีนักศึกษาจำนวนมากที่เข้ามาใช้จริง แต่จะมีการส่งข้อมูลจากรายวิชาทางไกล ประการสอง เว็บช่วยสอนแบบเว็บสนับสนุนรายวิชา (Web Supported Courses) เป็นรายวิชาที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมที่มีการพบปะระหว่างครูกับนักเรียนและมีแหล่งให้มากเช่นการกำหนดงานที่ให้ทำบนเว็บการกำหนดให้อ่านการสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือการมีเว็บที่สามารถชี้ตำแหน่งของแหล่งบนพื้นที่ของเว็บไซต์โดยรวมกิจกรรมต่าง ๆ เอาไว้ ประการสุดท้าย เว็บช่วยสอนแบบศูนย์การศึกษา (Web Pedagogical Resources) เป็นชนิดของเว็บไซต์ที่มีวัตถุประสงค์เครื่องมือซึ่งสามารถรวบรวมรายวิชาขนาดใหญ่เข้าไว้ด้วยกันหรือเป็นแหล่งสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษาซึ่งผู้ที่เข้ามาใช้ก็จะมีสื่อให้บริการหลายรูปแบบอย่างเช่นเป็นข้อความเป็นภาพกราฟิกการสื่อสารระหว่างบุคคลและการทำภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ เป็นต้น

องค์ประกอบของการเรียนออนไลน์

บทเรียนออนไลน์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง บทเรียนออนไลน์เป็นเนื้อหาสาระที่นำเสนอในรูปแบบออนไลน์ส่วนใหญ่มีลักษณะ เป็นสื่อประสมแบ่งการถ่ายทอดเนื้อหาได้ 3 ลักษณะ ดังนี้ลักษณะที่หนึ่ง การใช้ข้อความออนไลน์ เป็นหลักมีจุดเด่นที่ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายและผู้สอน ผลิต เนื้อหา ได้ด้วยตนเอง ลักษณะที่สอง การใช้บนเรียนสื่อประสมแบบปฏิสัมพันธ์แบบง่าย ๆ เพื่อประกอบบทเรียนผู้สอนสามารถผลิต และปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยได้ด้วยตนเอง ลักษณะที่สาม การใช้บทเรียนคุณภาพสูงในการนำเสนอเนื้อหาจะต้องมีทีมงาน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการ ออกแบบการสอนด้านเนื้อหาด้านการผลิตบทเรียนมัลติมีเดียตลอดจนโปรแกรมเมอร์และนักออกแบบกราฟิก ส่วนที่สอง ระบบบริหารจัดการเรียนรู้เป็นโปรแกรมบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการจัดการ และสนับสนุนการจัดการเรียนซึ่งใช้เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต เข้า มา ช่วย ในการจัดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ สอนกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับแหล่งข้อมูลให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาจัดการ และใช้งาน ได้ง่ายโดยมีเครื่องมือทางด้านการจัดการ การปรับปรุง การควบคุม การสำรองข้อมูล การสนับสนุนข้อมูล การ บันทึกสถิตินักเรียน และการประเมินผลตลอดจนการตรวจให้คะแนนนักเรียนโดยสามารถเรียกใช้เครื่องมือผ่านเว็บ บราวเซอร์ โดยแบ่งเครื่องมือเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง เครื่องมือสื่อสาร (Communication tools) ประกอบด้วยการอภิปรายการแลกเปลี่ยนไฟล์ อีเมล วารสาร การ สนทนา การบริการวิดีโอ และไว้ท์บอร์ดกลุ่มที่สอง เครื่องมืออำนวยความสะดวก (Productivity tools) ประกอบด้วยบุคมาร์คปฏิทินการเรียน การสืบค้น ภายใน รายวิชา การแนะนำการเรียน กลุ่มที่สาม เครื่องมือสนับสนุนนักเรียน (Student involvement tools) ประกอบด้วยการจัดกลุ่มการประเมินตนเอง การ สร้างชุมชนของนักเรียนเพิ่ม

สะสมงานนักเรียน กลุ่มที่สี่ เครื่องมือบริหารรายวิชา (Administration tools) ประกอบด้วย การ ระบุตัวตนของนักเรียน การกำหนดคสิทธิ์ การเข้าใช้รายวิชาการลงทะเบียนเรียน กลุ่มที่ห้า เครื่องมือส่งผ่านรายวิชา (Course delivery tools) ประกอบด้วยการจัดการรายวิชาการช่วยเหลือผู้สอน การ ประเมินผลออนไลน์ การติดตามนักเรียน การทดสอบ และให้คะแนนอัตโนมัติ กลุ่มสุดท้าย การออกแบบหลักสูตร (Curriculum design) ประกอบด้วยการเข้าถึงระบบ เทมเพลต รายวิชาการจัดการ หลักสูตร การปรับแต่งมุมมองของหน้าจอการออกแบบการสอน การใช้เนื้อหาร่วมและการใช้ซ้ำ ส่วนที่สาม การติดต่อสื่อสารเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียน ได้ติดต่อสอบถาม ปรีกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างนักเรียนและผู้สอนและระหว่างนักเรียนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ได้แก่แชท อีเมล ห้อง สนทนา กระดานอภิปราย กระดานประกาศ เครื่องช่วยสั่งคอมพิวเตอร์ บล็อก ส่วนที่สี่ การประเมินผลการเรียนอาจจะมีการวัดผลก่อนเรียน (Pre test) เมื่อเข้าสู่บทเรียนแล้วอาจจะมีทดสอบย่อย ท้ายบท (Quiz) และการสอบใหญ่ก่อนที่จบหลักสูตร (Final Examination) ซึ่งรูปแบบข้อสอบดังกล่าวอาจจะ เป็นแบบเลือกตอบแบบถูกผิด แบบเติมคำตอบแบบจับคู่ให้ผู้สอน ได้เลือกใช้ตามความสะดวกนอกจากนี้อาจจะเป็นกิจกรรมทางการเรียนอื่น ๆ เช่น จำนวนครั้งที่เข้าเรียนออนไลน์ การเข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์ เวลาที่ใช้ในแต่ละบทเรียน ความถี่ในการแสดงความคิดเห็นหรืออภิปราย งานที่ได้รับมอบหมาย เพิ่มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น (จินตวิโร คคล้ายสังข์, 2556)

การศึกษาไทย

การศึกษา คือ กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้การฝึกการสืบสานทางวัฒนธรรมการสร้างสรรคักรร โลงความก้าวหน้าทางวิชาการสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดการสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยยึดหลักการดังนี้ หลักการที่แรกเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน หลักการที่สองให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและหลักการสุดท้ายการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็น ไปอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพซึ่งการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ ข้อที่หนึ่ง จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ข้อที่สอง ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มา

ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ข้อที่สาม จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ข้อที่สี่ จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณแบบอันพึงประสงค์ไว้ไปกับวิชา ข้อที่ห้า ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ โดยมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และข้อสุดท้าย จัดการเรียนรู้อให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Wehmeier Sally ซึ่งเป็นนักวิชาการศึกษาที่กล่าวว่าการศึกษาคือกระบวนการของการสอนการฝึกและการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ทำงานในโรงเรียนหรือในวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงความรู้และพัฒนาทักษะต่าง ๆ (Wehmeier Sally, 2000) อาจกล่าวได้ว่าการศึกษาคือกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นบุคคลและสังคมเพื่อให้มีความรู้ความสามารถมีทักษะพื้นฐานพร้อมที่จะประกอบการทำงานอาชีพได้อีกทั้งการศึกษาช่วยให้คนเจริญอกงามทั้งทางปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคมการศึกษานั้นจำเป็นจะต้องใช้เวลาอยู่ตลอดไปจนกว่าจะจากโลกนี้ไป (พันธิการ์ วัฒนกุล, 2561)

การศึกษาไทยระดับอุดมศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษามีบทบาทในการผลิตความรู้ชั้นสูง ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตและบุคลากรเพื่อพัฒนาประเทศ วิจัย บริการสังคม โดยจัดในมหาวิทยาลัย สถาบัน วิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น การศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันได้แบ่งออกเป็นระดับต่ำกว่าปริญญาหรืออนุปริญญาและระดับปริญญาในระดับแรกคือระดับอนุปริญญา การศึกษาระดับอนุปริญญาหรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงใช้ระยะเวลาในการศึกษาจำนวน 2 ปี สถานศึกษาที่มีหลักสูตรระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงส่วนใหญ่จะอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ วิทยาลัยชุมชน สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยอาชีวศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาลัยช่างศิลป์ สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักสูตรระดับอนุปริญญาหรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาเฉพาะทางหรือสายอาชีพ ระดับที่สองคือระดับปริญญา ผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาต้องสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในสายอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า การศึกษาระดับปริญญาสามารถแบ่งเป็นระดับการศึกษาย่อยได้ดังนี้ การศึกษาระดับปริญญา

ตรี โดยปกติจะกำหนดระยะเวลาของหลักสูตรไว้ 4 ปี และ 2 หรือ 3 ปี ในหลักสูตรต่อเนื่องจากระดับอนุปริญญา ส่วนหลักสูตรปริญญาตรีที่กำหนดระยะเวลาเรียน 5 ปี นั้นจะอยู่ในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาวิชาจิตรกรรม สาขาครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม ส่วนสาขาที่ใช้เวลาในการศึกษา 6 ปี ได้แก่ สาขาแพทยศาสตร์ สาขาสัตวแพทยศาสตร์ สาขาเภสัชศาสตร์ ในบางสาขาต้องมีการฝึกงานก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา การศึกษาระดับปริญญาโท เป็นการศึกษาซึ่งลงลึกในขอบเขตการศึกษาที่เฉพาะเจาะจงมากกว่าระดับปริญญาตรี ผู้เรียนใช้เวลาในการศึกษาอย่างน้อย 1 ปี แต่โดยทั่วไปแล้วจะใช้เวลา 2 ปี ผู้เรียนจะต้องผลิตวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ในหัวข้อที่สนใจที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียนก่อนที่จะได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา การศึกษาระดับปริญญาเอก ใช้เวลาในการศึกษาโดยทั่วไป 3 ปี ต่อเนื่องจากการศึกษาระดับปริญญาโท โดยมีการเปิดการเรียนการสอนระดับปริญญาเอกในบางสาขาวิชา นอกจากนี้ ในระดับอุดมศึกษายังมีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตซึ่งเป็นการศึกษาที่สูงกว่าระดับปริญญาตรีแต่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท และระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ซึ่งเป็นการศึกษาที่สูงกว่าระดับปริญญาโทแต่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ดังนั้นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม มีบทบาทสำคัญยิ่งในการสร้างวิทยาการองค์ความรู้และนวัตกรรม และยังมีบทบาทในการสร้างเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยสามารถผลิตกำลังคนที่มีทักษะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ทั้งภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม และในระดับท้องถิ่น และชุมชน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

แนวโน้มของการศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษา

การวิเคราะห์การศึกษาในประเทศไทยภายใต้การใช้แผนการศึกษาแห่งชาติพระราชบัญญัติ(พ.ร.บ.) การศึกษาแห่งชาติรวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อีกทั้งความพยายามของทุกส่วนในการมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาในประเทศที่ผ่านมาสามารถมองเห็นถึงสภาพที่ยังไม่มีการพัฒนาอย่างชัดเจนเท่าที่ควร ซึ่งมีแนวโน้มด้านบวก 5 ด้าน ต่อไปนี้ ด้านแรก หลักสูตรใหม่เกิดขึ้นจำนวนมาก จากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันในด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ทำให้คนในสังคมต้องการเพิ่มความรู้ความสามารถให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจึงหันมาสนใจศึกษาต่อในหลักสูตรที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ดังนั้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของคนในสังคมสถาบันการศึกษาจึงมุ่งพัฒนาหลักสูตรใหม่ๆ อาทิ หลักสูตรที่บูรณาการระหว่างสองศาสตร์ขึ้นไป เช่น ระดับอาชีวศึกษา หลักสูตรเดียวจะมีหลายสาขาวิชาเรียนช่วงต้นจะผนวกการตลาดและการบัญชีเข้าไปด้วยเป็นต้น หลักสูตรที่ให้ปริญญาบัตร 2 ใบ และมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยตลอดเวลา ด้านที่สอง หลักสูตร

การเรียนออนไลน์กับการศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษา

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นสิ่งใหม่ในการรับรู้ของบุคคลทั่วไป แต่สำหรับแวดวงการศึกษาได้รับรู้และตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นก่อนที่จะมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาหรือโควิด-19 แล้วด้วยกระบวนการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ที่มีการปรับตัวที่ละน้อย แต่เมื่อมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาหรือโควิด-19 จึงได้มีการปรับใช้ในอัตราที่เร่งขึ้น อาจจะมีปัญหาบ้าง แต่เมื่อตั้งหลักได้ก็สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเลือกใช้แพลตฟอร์มตามที่ถนัด การออกแบบบทเรียน การจัดการห้องเรียน การใช้สื่อในการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ถึงแม้จะมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติ แต่ต้องยอมรับว่าการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นวิธีใหม่ที่จะเป็นไปของการศึกษาไทยในอนาคต อันใกล้นี้ (จักรกฤษณ์ โปคาพล, 2563) จากที่กล่าวมาการศึกษาไทยในปัจจุบัน นั้นเป็นยุคแห่งการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง และมีหลากหลายรูปแบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองได้อย่างรวดเร็วโดยการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนกับการเรียนการสอนของไทยในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ก้าวทันโลกยุคใหม่ที่ไร้ขอบเขตภายใต้จินตนาการของมนุษย์ การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาดังนั้นการเรียนออนไลน์จึงเหมาะสมกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบัน เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และผู้เรียนยังเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ทั้งระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเอง

บทสรุป

การศึกษาไทยในปัจจุบันนั้นจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาและอาศัยเทคโนโลยีต่าง ๆ เนื่องจากในปัจจุบันนี้ที่มีอุปสรรคต่าง ๆ มากมายที่ทำให้การศึกษาต้องหยุดชะงักและขาดความต่อเนื่องทางการศึกษาที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้เรียน ซึ่งอุปสรรคต่าง ๆ นั้นไม่สามารถที่จะยับยั้งหรือคาดการณ์ได้ว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งการที่นำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมกับการศึกษาทำให้การศึกษามีความต่อเนื่องและสามารถที่จะเรียนรู้ได้ทุกสถานที่ ซึ่งนั่นจะส่งผลในด้านที่ดีแก่การศึกษาของไทยเพราะผู้เรียนทุกคนสามารถที่จะเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและยังทำให้การศึกษาของไทยเกิดการพัฒนาและยังสามารถที่จะพัฒนาบุคลากรต่าง ๆ ให้เกิดความตื่นตัวกับการเรียนรู้ในปัจจุบันที่ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดความเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก แต่ถึงอย่างไรแม้ว่าจะมีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับ

การศึกษาที่เชื่อว่าจะไม่มีปัญหาเกิดขึ้นเพราะเนื่องจากในปัจจุบันยังคงมีความเหลื่อมล้ำทั้งเรื่องของฐานะทางครอบครัวและความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ผู้เรียนทุกคนนั้นย่อมมีไม่เท่ากันแต่การศึกษายังคงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดต่อผู้เรียนทุกคน ดังนั้นการจัดการศึกษาของไทยจึงต้องอาศัยเทคโนโลยีและการเรียนรู้จากการศึกษาสภาพจริงของสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่าการเรียนรู้ในสถานศึกษา และจำเป็นต้องมีการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้จากการใช้เทคโนโลยีด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ถนอมพร เลาหจรัสแสง. (2554). การสอนบนเว็บ (Web-Based Instruction) นวัตกรรมเพื่อคุณภาพการเรียนการสอน. วารสารศึกษาศาสตร์.
- จินตวีร์ คล้ายสังข์. (2556). e-Learning Courseware อีเลิร์นนิ่งคอร์สแวร์แนวคิดสู่การปฏิบัติสำหรับการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งในทุกกระดับ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา กลิ่นนันทน์ และ พศุทธิพงษ์ เล็กศิริรัตน์. (2554). ผลการเข้าบทเรียนออนไลน์ วิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับนิสิต. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เริงรณ ล้อมลาย และ พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. (2560). แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาในบริบทของการศึกษาไทย. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิไล ตั้งจิตสมคิด. (2539). การศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินต์ติ้ง เฮ้าส์.
- พันธิการ์ วัฒนกุล. (2561). การพัฒนาระบบประเมินห้องเรียนอัจฉริยะเสมือนสำหรับการศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). รายงานการศึกษาไทย (Education in Thailand). กรุงเทพฯ :บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- ประหยัด พิมพา. (2561). การศึกษาไทยในปัจจุบัน. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด. ปีที่ 7(ฉบับที่ 1). หน้า 242-249.
- จันทร์พินท์ พัฒนโอฬาร. (2556). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์เพื่อส่งเสริมการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. คุรุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. สาขาเทคโนโลยีการเรียนรู้และสื่อสารมวลชน. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

จักรกฤษณ์ โปคาพล. (2563). การจัดการเรียนรู้ออนไลน์: วิธีที่เป็นไปทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหา
มกุฏราชวิทยาลัย.

วิสุทธิพงษ์ ยอดเสาศิต. (2555). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยีเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.

ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

โครงการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน

มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมฯ บ้านเสื่อใหญ่

Preschool Activities Project in Foundation for Slum Child Care at Ban Sur Yai

จนาคคม เรืองแสน¹ / ศักระพี พัวพันธ์สวัสดิ์² / อัชชมา สมบูรณ์³ / พิจาริน แสงเงิน⁴

กัมปนาท บริบูรณ์⁵ / เอกภูมิ เจียมวิทยานุกูล⁶

Kanakom Ruengsan / Sakraphi Puapansawad / Achama Sombon / Pijarin Saengngern /

Gumpanat Boriboon / Ekapum Jiemwittayanukul

¹⁻⁴สาขาวิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Educational Technology, Bachelor of Education, Srinakharinwirot University

⁵⁻⁶ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาดอกชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมฯ จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กก่อนวัย 0 - 5 ปี ในชุมชนแออัด ในเขตกรุงเทพฯ ชุมชนแออัดเกิดขึ้นจากผู้คนที่ย้ายถิ่นจากชนบทมาสู่เมืองหลวงด้วยความเชื่อว่าพวกเขาจะสามารถหางานทำและมีชีวิตที่ดีขึ้น และด้วยความไม่มีที่อยู่อาศัยพวกเขาจึงสร้างบ้านของตัวเองขึ้นมาบนที่ดินของผู้อื่นที่พอจะสร้างบ้านได้ และอยู่กันอย่างแออัด เด็ก ๆ ที่อยู่ในครอบครัวเหล่านี้จึงเติบโตมาท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเสื่อมโทรม และบางแห่งเต็มไปด้วยปัญหาสุขภาพและอันตรายต่าง ๆ ดังนั้น งานของมูลนิธิฯ จึงเข้าไปช่วยเหลือเด็กก่อนที่อยู่ในชุมชนแออัดให้ได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

คณะผู้จัดทำโครงการได้มีโอกาสไปปฏิบัติการจัดการศึกษาและพัฒนาชุมชน จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กในมูลนิธิบ้านเด็กอ่อนในสลัม โดยได้มีฝึกประสบการณ์ในหน่วยงานมูลนิธิ คือ จัดกิจกรรมให้แก่เด็กกลาง อายุ 2-3 ปี เกี่ยวกับอวัยวะในร่างกายของเรา และจัดกิจกรรมให้แก่เด็กโต อายุ 4-5 ปี เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงน่ารักและการปลูกฝังให้เด็กรักชาติ โดยในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กทั้ง 2 วัยนี้ได้มีการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรม คือ สื่อรูปอวัยวะ สื่อจิ๊กซอว์อวัยวะ สื่อส่งสัตว์ สื่อจิ๊กซอว์สัตว์ และสื่อธงชาติไทย เพื่อให้เด็ก ๆ ได้เกิดการซึมซับประสบการณ์ผ่านการปฏิบัติและการลงมือทำ และได้พัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กัน

คำสำคัญ : กิจกรรมการเรียนรู้ , การพัฒนาชุมชน

Abstract

The Foundation for Slum Child Care is set up for improving the quality of life for children age between 0-5 years old in the slums of Bangkok. The slum of Bangkok develops from people move from upcountry areas to the capital city. They believe that they can get a job and have a better life in Bangkok. People living in slum build their dwellings on other people's lands and cram in their houses. Children in slum grow up under poor living conditions and some slums have high rates of drug abuse and children's risk. Therefore, The Foundation for Slum Child Care has a role on helping promote physical and mental health development of children living in slum.

Project management team had an opportunity to practice education and community development. Organized learning activities to promote learning for children in the Foundation of the Slum Babies Home By having practiced experience in the Foundation is organizing activities for middle aged children 2-3 years about the organs on our body. And organized activities for children 4-5 years old about cute little animals and instilling patriotic children In organizing activities for both children of these ages, media was used to organize activities, namely organ-shaped media. Organ jigsaw media Animal viewing media Animal jigsaw media And the Thai national flag media to allow children to absorb experience through practice, action And develop skills in various fields at the same time.

Keywords: learning activities, community development

บทนำ

ธรรมชาติและ ความสนใจของเด็กก่อนวันเรียนมีลักษณะเหมือนฟองน้ำ ซึ่งสามารถดูดซับเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น พ่อ แม่ ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องจะเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการปลูกฝัง และพัฒนาการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ของเด็กอย่างมาก การเลี้ยงดูและปลูกฝังที่ถูกต้องจึงมีความสำคัญเป็น อย่างมาก การพัฒนาความสามารถและศักยภาพของเด็กในช่วงก่อนวัยเรียน พ่อ แม่ ผู้ปกครองและครูควร คำนึงถึงพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้าน

อารมณ์และสังคม และด้านสติปัญญา ในวัยนี้มีพัฒนาการที่เด่น ๆ ซึ่งผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องเด็กควร
มีความรู้และเข้าใจ รวมทั้งสังเกตความสามารถในแต่ละด้าน พร้อมทั้งให้การกระตุ้นอย่างเหมาะสม

มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมฯ เป็นมูลนิธิฯ ที่อุทิศตนด้วยการดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเด็กก่อน
วัยเรียนตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี ที่มาจากครอบครัวที่ยากจนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีความเสี่ยง
และจากครอบครัวที่ประสบภาวะวิกฤติที่พ่อ และแม่ของเด็กไม่สามารถให้การดูแลเด็กได้ ทั้งนี้การ
ดำเนินงานของมูลนิธิฯ มีการดำเนินงานในเชิงรุกด้วยการเข้าไปในชุมชนแออัด ให้การอบรม จัดตั้ง
แกนนำ ตลอดจนรวมถึง เป็นศูนย์กลางการฝึกอบรมให้กับผู้ทำหน้าที่ดูแลเด็กก่อนวัยเรียน

คณะผู้จัดทำโครงการได้มีโอกาสไปปฏิบัติการจัดการศึกษาและพัฒนาชุมชน จัดกิจกรรมการ
เรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กในมูลนิธิบ้านเด็กอ่อนในสลัมฯ ได้มีฝึกประสบการณ์ใน
หน่วยงานมูลนิธิ คือ จัดกิจกรรมให้แก่เด็กกลาง อายุ 2-3 ปี เกี่ยวกับอวัยวะบนร่างกายของเรา และจัด
กิจกรรมให้แก่เด็กโต อายุ 4-5 ปี เกี่ยวกับสัตว์น่ารักและการปลูกฝังให้เด็กรักชาติ โดยในการจัด
กิจกรรมให้แก่เด็กทั้ง 2 วัยนี้ได้มีการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรม คือ สื่อรูปอวัยวะ สื่อจิกซอว์อวัยวะ
สื่อต่อสัตว์ สื่อจิกซอว์สัตว์ และสื่อธงชาติไทย เพื่อให้เด็ก ๆ ได้เกิดการซึมซับประสบการณ์ผ่านการ
ปฏิบัติและการลงมือทำ และได้พัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กัน และนอกจากได้ไปจัด
กิจกรรมให้กับเด็ก ๆ แล้ว ยังได้ปฏิบัติกิจกรรมจิตอาสาให้กับทางมูลนิธิ คือ การช่วยล้างจาน เช็ดถ้วย
จาน ล้างถัง ป้อนข้าวเด็ก เช็ดตัวเด็ก ใส่เสื้อผ้าเด็ก และการแจกอาหารกับเด็ก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงสภาพทั่วไปและความเป็นอยู่ในชุมชนและมูลนิธิเด็กอ่อนในสลัม
2. เพื่อให้ทราบถึงการทำหน้าที่ของมูลนิธิเด็กอ่อนในสลัม
3. เพื่อให้ได้ประสบการณ์การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กในแต่ละวัย
4. เพื่อฝึกประสบการณ์ในการทำสื่อที่เหมาะสมต่อเด็กแต่ละช่วงวัย
5. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของเด็กให้ดียิ่งขึ้น

ที่จัดตั้งอาจเป็นการจัดตั้งอย่างไม่เป็นทางการ ไม่มีกฎหมายรองรับ แต่อาจมีระเบียบ ทางราชการหรือระเบียบของกลุ่มที่จัดทำขึ้นเอง เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม ส่วนกลุ่มที่เป็นทางการ ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีกฎหมายรองรับเป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคลแล้วแต่กรณี ดังนั้น กลุ่มหรือองค์กรชุมชนในการพัฒนาชุมชนนั้นลักษณะของการรวมตัวของกลุ่มต้องเกิดจากบุคคลในชุมชนที่มีปัญหาหรือความต้องการบางอย่างที่คล้ายคลึง ซึ่งการมาร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชนทำให้เกิดพลังในการผลักดันหรือต่อรองเพื่อแก้ไขปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ได้หมดสิ้นไป ทั้งนี้เพราะการพัฒนาชุมชนในลักษณะของการรวมตัวด้วยระบบกลุ่มนั้น เป็นการนำเอาบุคคลในชุมชนเข้ามารวมตัวกันเป็นกลุ่ม ซึ่งมีผลที่ก่อให้เกิดความสามารถในการพัฒนาชุมชนจึงมีอิทธิพลเหนือบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากกลุ่มที่มีการรวมตัวเกิดความเข้มแข็งก็จะสามารถทำให้เกิดพลังในการ ต่อรอง เพื่อสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งเสริมสร้างความเสมอภาค ความมั่นคงในชุมชน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มของประชาชน เพื่อให้กลุ่มประชาชนภายในชุมชน สามารถแก้ปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ให้หมดสิ้นหรือเบาบางลง โดยส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนของตนมากที่สุด

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่เด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-5 ปีขึ้นไป โดยมีเด็กกลาง จำนวน 20 คน และ เด็กโต จำนวน 40 คน ในบริเวณชุมชนสลัมบ้านเสือใหญ่ กรุงเทพมหานคร

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในระหว่างวันที่ 15 ตุลาคม – 5 พฤศจิกายน 2563

15 ตุลาคม 2563

มีการลงพื้นที่เพื่อสำรวจสถานที่ปรึกษาพูดคุยเพื่อรวบรวมข้อมูล และเพื่อจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป โดยจากการสังเกตสถานที่และเด็กในมูลนิธิเห็นว่า มูลนิธิฯ มุ่งเน้นการทำงานด้านการพัฒนาเด็กตามหลักของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ให้ได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมตามวัย ได้รับการปกป้องคุ้มครองและการมีชีวิตในวัยเด็กที่มีความสุข

22 ตุลาคม 2563

เด็กได้ฝึกสายตา ฝึกสังเกต การแยกแยะเส้นสีภาพและจินตนาการ รวมถึงได้เกิดการพัฒนาของกล้ามเนื้อมัดเล็ก

ผลการจัดกิจกรรมครั้งที่ 3

เด็ก ๆ สามารถบอกชื่ออวัยวะภายนอกสังเกตและเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของอวัยวะได้

ผลการจัดกิจกรรมครั้งที่ 4

เด็ก ๆ มีความร่าเริง แจ่มใส อารมณ์ดี และรู้ความหมายของสีทั้งสีในธงชาติไทย

ผลการจัดกิจกรรมครั้งที่ 5

เด็ก ๆ ฝึกการใช้งานอวัยวะส่วนตาและมือให้สัมพันธ์กัน และได้ฝึกการสังเกต รวมทั้งมีไหวพริบมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการจัดกิจกรรมทั้ง 6 ครั้ง คือ เด็ก ๆ มีความสนใจในการทำกิจกรรม ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างดี ได้เรียนรู้การทำกิจกรรมเป็นกลุ่มและได้รับการพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านความรู้ คือ ได้รู้เกี่ยวกับสัตว์ชนิดต่าง ๆ อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ด้านร่างกาย ได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กในการหยิบจับสิ่งต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา เด็กได้ฝึกการมีไหวพริบ ฝึกการคิดอย่างมีจินตนาการ กล่าวได้ว่าเด็ก ๆ ได้มีการพัฒนาตนเองตามวัยได้อย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

จากการปฏิบัติการจัดการศึกษาและพัฒนาชุมชน ที่มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัม ฯ บ้านเลื้อใหญ่ พบว่า การจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงวัยต้องมีความแตกต่างกันตามพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งในการพัฒนาเด็กในแต่ละช่วงวัยนั้นต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย โดยการเรียนรู้ที่ดีของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับ การลงมือปฏิบัติ และการซึมซับประสบการณ์เป็นหลัก ซึ่งจะสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ที่กล่าวว่า กระบวนการทางสติปัญญาของเด็กจะเกิดขึ้นจากการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมอยู่ 2 แบบ คือ การซึมซับประสบการณ์ (Assimilation) และการปรับโครงสร้างสติปัญญา (Accommodation) ตามสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดความสมดุลในความคิดความเข้าใจ (Equilibration) อธิบายง่าย ๆ คือ เด็กจะซึมซับประสบการณ์ที่เขาได้รับ แล้วมารวมเข้าด้วยกันเพื่อทำให้เกิดกระบวนการคิดเกิดขึ้น มีการเชื่อมโยงระหว่างเรื่องเก่าที่เคย

เรียนรู้มา ผสมกับเรื่องใหม่เข้าด้วยกัน ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความคิด และความเข้าใจของเด็ก (Lalimay: 2563)

ดังนั้นในการพัฒนาเด็กในแต่ละช่วงวัยจึงมีความสำคัญอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นในด้านของ ร่างกาย ด้านสติปัญญาและภาษา รวมถึงด้านสังคมและอารมณ์ ซึ่งจะทำให้เด็กได้เติบโตอย่างมีศักยภาพ และมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ควรมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม เช่น สามารถจัดกิจกรรมแบบเต็มวันได้ เพื่อให้ได้ สังกะและเรียนรู้การทำงานในมูลนิธิและการพัฒนาเด็กก่อนวัยก่อนเรียนได้อย่างเต็มที่

บรรณานุกรม

ชนวิวัฒน์ ดินพเก้า. (2524). การออกแบบสภาพแวดล้อมภายในห้องส่งเสริมการเรียนรู้เด็กก่อนวัยเรียน

บ้านสมวัย มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัม ในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร. สาขาวิชาการออกแบบ ภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.

อรพรรณ บัวอิน . (2550). การศึกษาปฐมวัยและพัฒนารเด็กก่อนวัยเรียน ในประเทศกำลังพัฒนา. พัฒนาการเศรษฐกิจปริทรรศน์ 73 ปีที่ 11 ฉบับที่ 1.

Pobpad. (2563). พัฒนาการเด็กเล็กตามช่วงวัยใน 5 ปีแรก กับสิ่งที่พ่อแม่ควรรู้. สืบค้นจาก

<https://www.pobpad.com/%E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%92%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%81%E0%B9%80%E0%B8%A5%E0%B9%87%E0%B8%81%E0%B8%95%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%8A%E0%B9%88%E0%B8%A7>

เฉลียว บุรีภักดี และคณะ. (2545). ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.

29 ตุลาคม 2563

2 พฤศจิกายน 2563

6 พฤศจิกายน 2563

กิจกรรมอื่นๆ

โครงการฝึกประสบการณ์ในหน่วยงาน
ศูนย์สร้างสุขทุกวัยวัดดอกไม้ ภายใต้การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน
Summary of the Training Program at Wat Dok Mai Happiness Center for All of
Ages, under Education for Sustainable Community Development

ปัฐวีภรณ์ นิมดำ¹ / คุณานนท์ สิริเขตร์² / นางกัพัฒน์ แสนสุข³ / วนิษฐา ศรีสนาม⁴ /
กัมปนาท บริบูรณ์⁵ / เอกภูมิ เจียมวิทยานุกูล⁶

Patthaweepron Nimdum / Khunnanon Siriket / Napangpat Sansuk / Wanissata Srisanam /
Gumpanat Boriboon / Ekapum Jiemwittayanukul

¹⁻⁴สาขาวิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Educational Technology, Bachelor of Education, Srinakharinwirot University

⁵⁻⁶ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Department of Adult Education and Lifelong Education of Education, Srinakharinwirot University

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของโครงการในครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้สูงอายุขณะเข้าร่วมกิจกรรมร้องเพลงในศูนย์สร้างสุขทุกวัยวัดดอกไม้ 2) เพื่อจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ในศูนย์สร้างสุขทุกวัยวัดดอกไม้ ภายใต้กิจกรรมด้านดนตรีและการร้องเพลง ซึ่งกลุ่มผู้จัดโครงการได้จัดกิจกรรมด้านดนตรีและการร้องเพลง (Music and Singing)

ผลการดำเนินงาน ได้พบว่าประเทศไทยมีประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ขณะที่บุคคลในวัยทำงานและวัยเด็กมีประชากรลดลง เช่นเดียวกัน อาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ โดยในทึนี้ ผู้สูงอายุหมายถึงผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป เป็นวัยที่พ้นจากการทำงาน แม้ผู้สูงอายุจะมีสภาพร่างกายเสื่อมถอยลง ความมีบทบาททางสังคม กิจกรรมในการประกอบอาชีพลดลง แต่ก็มิได้หมายความว่าผู้สูงอายุจะไม่สามารถทำกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ซึ่งกิจกรรมนันทนาการนั้นคือกิจกรรมที่ทำในช่วงเวลาว่างเป็นสื่อที่ก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยกิจกรรมนันทนาการเหล่านี้จะทำให้ผู้สูงอายุผ่อนคลายความเครียดมีความบันเทิง พร้อมกันนั้นยังช่วยทำให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุดีขึ้น เป็นการทำให้ร่างกายสดชื่น และยังส่งผลให้ร่างกาย

จิตใจของผู้สูงอายุที่ตื่นตัวอยู่เสมอ และถ้าเป็นกิจกรรมที่ทำให้ร่างกายผู้สูงอายุได้เคลื่อนไหวก็จะส่งผลให้ร่างกายแข็งแรงขึ้นด้วย แต่อย่างไรก็ตาม กิจกรรมนั้นหนากการนั้นก็ต้องมีการพิจารณาตามความเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุและควรคำนึงถึงความปลอดภัยอยู่เสมอด้วย ซึ่งทางศูนย์สร้างสุขทุกวัยวัดดอกไม้ได้มีกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุให้ทางเราไปได้ฝึกประสบการณ์และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยสร้างความสุขให้แก่ผู้สูงอายุได้ ภายใต้การจัดกิจกรรมในด้านของดนตรีและการร้องเพลง (Music and Singing) ซึ่งคือ กิจกรรมที่ถ่ายทอดความรู้สึก แสดงออกตัวตน ของบุคคล ดนตรีเป็นการระบายอารมณ์เป็นการผ่อนคลายความเครียดขณะทำงานหรือเวลาว่างสำหรับผู้สูงอายุ ณ ศูนย์สร้างสุขทุกวัยวัดดอกไม้

คำสำคัญ: การพัฒนาชุมชน, การบริการสังคม

Abstract

The purpose of this project: 1) to study the behaviour of the elderly while participating in singing activities in the centre for the wat dok mai happiness center for all of ages 2) to organize a celebration for the elderly in the wat dok mai happiness center for all of ages under the activity of music and singing, in which the group of organizers has organized activities in music and singing.

All activities are organized as follows: Thailand has a growing elderly population while people in working age and the population of children has decreased, as well as it could be said that Thailand will become a full-fledged ageing society. the elderly refers to a person who is 60 years of age or over of the age who are out of work. Even though the elderly have deteriorating physical condition, social roles and occupational activities are decreased but this does not mean that the elderly cannot do any recreational activities. Recreational activities are activities performed during free time it is what contributes to the development of physical, emotional, social and intellectual development.

And these activities will relieve stress and have excitement, at the same time that will improve the quality of life of the elderly. It makes the body fresh, challenge the body and mind of the elderly are always alert. And activities that move the body will make the body of the elderly stronger. Recreational activities that are considered appropriate for the elderly should always be considered safety. Under the theme of Music and Singing, which is an activity that conveys feelings, expresses

one's identity, music is an emotional relaxation of stress during work or leisure for the elderly, at the wat dok mai happiness center for all of ages.

Keywords: community development, service learning

บทนำ

ประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุการเปลี่ยนแปลงและเตรียมพร้อมให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีและใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขเป็นเรื่องสำคัญ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศไทยทำให้ ประชากรในวัยผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น โดยมีผลต่อเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม มีผลให้ลักษณะครอบครัวไทย เปลี่ยนจากครอบครัวขยาย (Extend Family) ไปสู่ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวลดลง จำนวนผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวลดลง มีเวลาให้ผู้สูงอายุลดลง ขาดการให้ความรักและความอบอุ่น ผู้สูงอายุจึงถูกทอดทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยวและดำเนินชีวิตเพียงลำพัง สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผู้สูงอายุต้องเผชิญกับปัญหาในการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน ทั้งในด้านความคิด ความเข้าใจและค่านิยมต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความน้อยใจ ความเครียด ความคับข้องใจ แยกตัวออกจากสังคม ขาดสัมพันธ์ภาพกับสมาชิกในครอบครัว ท้อแท้และเบื่อหน่ายในชีวิต ประกอบกับวัยสูงอายุเป็นวัยที่ต้องเผชิญกับรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบใหม่ ต้องออกจากงานมีรายได้ลดลง ภาวะสุขภาพเสื่อมลง มีโรคทางกายเพิ่มมากขึ้น มีสารชีวเคมีและฮอร์โมนลดลง การสูญเสียสิ่งสำคัญของชีวิต เช่น การสูญเสียคู่ชีวิต เพราะตายจาก การสูญเสียบุตรเพราะแยกไปมีครอบครัว การสูญเสียตำแหน่งหน้าที่การงาน การสูญเสียสถานภาพหรือบทบาททางสังคม ตลอดจนการสูญเสียการเป็นที่พึ่งของครอบครัว สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้สูงอายุ หากผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบุคคลใกล้ชิดด้วยแล้ว จะยิ่งทำให้ผู้สูงอายุว่าห่วย มีภาวะซึมเศร้าและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองลดลงจนเกิดความรู้สึกสิ้นหวัง แยกตัวออกจากสังคม เป็นผลให้เกิดความผิดปกติทางจิตใจที่รุนแรงและอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตได้ ดังนั้น ทางกลุ่มผู้จัดทำโครงการจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในด้านนี้ จึงเกิดเป็นการจัดการ โครงการภายใต้กิจกรรมนันทนาการ โดยมีการพิจารณาตามความเหมาะสมกับกลุ่มและลักษณะของผู้สูงอายุ ซึ่งคือกิจกรรมด้านดนตรีและการร้องเพลง (Music and Singing) เพื่อให้กลุ่มผู้สูงอายุได้มีการถ่ายทอดความรู้สึก และมีความกล้าแสดงออก เพื่อเป็นการ

ระบายนามอื่น อีกทั้งยังช่วยผ่อนคลายความเครียด และภาวะซึมเศร้าอีกด้วย ซึ่งได้มีการจัดโครงการให้
สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ กับทางศูนย์สร้างสุขทุกวัยวัดดอกไม้ เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้สูงอายุขณะเข้าร่วมกิจกรรมร้องเพลงในศูนย์สร้างสุขทุกวัยวัดดอกไม้
2. เพื่อจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ในศูนย์สร้างสุขทุกวัยวัดดอกไม้ ภายใต้กิจกรรมด้านดนตรีและการร้องเพลง (Music and Singing)

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและสรุปตัวแปรหลักได้ดังนี้

1. การพัฒนาชุมชน

สุเทพ เชาวลิต (2524) ได้กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน คือ “การพัฒนาความคิดและความสามารถ
ของประชาชนในการทำงานร่วมกันภาคีรัฐและภาคประชาชนและระหว่างประชาชนด้วยกันเอง”

ไพศาล สรรสรวิสุทธิ (2550) ได้กล่าว หลักการ วิธีการและกระบวนการพัฒนาชุมชนไว้ดังนี้

- 1) ทุกคนในชุมชนต้องให้ความร่วมมือให้เกิดประโยชน์ได้มากที่สุดในการสร้างความเจริญให้
ท้องถิ่นนั้นดีขึ้น
- 2) ทุกคนในชุมชนควรจะได้รับส่งเสริมให้ได้เข้าร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนการปฏิบัติ
ต่าง ๆ ตามโครงการพัฒนาชุมชน
- 3) จะต้องเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นของตนโดยเสรี เพื่อจะได้รับความคิดเห็น
ต่าง ๆ ตลอดจนความต้องการของผู้คนในท้องถิ่น
- 4) ผู้นำชุมชนควรที่จะได้รับการเปลี่ยนตัวกันบ้างตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปและจะต้องมีการ
เตรียมบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นผู้นำชุมชนไว้หลาย ๆ คน
- 5) พึงให้การศึกษาแก่คนในชุมชนอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป
- 6) หากจะต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์การนั้นจะต้องสามารถทำหน้าที่ได้อย่างดีไม่ว่า
จัดตั้งหน่วยงานนั้นขึ้นเพื่อแสดงผลของการพัฒนาชุมชน
- 7) การปฏิบัติตามแผนการปฏิบัติต่าง ๆ ควรให้เป็นไปตามหลักประชาธิปไตย เพื่อให้ผู้คนใน
ท้องถิ่นได้รับรู้และเข้าใจวิธีการต่าง ๆ ของระบบนี้ได้ถูกต้อง

2. การบริการสังคม (Service Learning)

ประกาย จิโรจน์กุล (2560) ได้ให้ความหมายว่า เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษาแบบ experiential education ที่มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างรอบคอบ เพื่อให้บัณฑิตได้นำความรู้ทาง ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติในการให้บริการแก่ชุมชน หรือสังคม ที่นิสิตเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเองและเกิดความ เข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาทางสังคมอย่างลึกซึ้ง ควบคู่กับการเกิดกระบวนการคิดในจิตใจจนเกิดเป็น การสร้างความรู้ใหม่ ในขณะเดียวกันก็ได้มีส่วนร่วมในการบริการสังคม ที่ตอบสนองความต้องการ ของชุมชน ทำให้นิสิตได้เห็นสิ่งที่ทำนั้น มีคุณค่าและมีความหมาย กิจกรรมที่ให้อาจจะต้องสอดคล้องกับ เนื้อหาที่เรียน และระดับความรู้ของนิสิต

โดยการวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอกิจกรรม Service-Learning ในรูปแบบที่เป็นกิจกรรมส่งเสริมหลัก ในลักษณะของโครงการให้บริการในชุมชนวัดดอกไม้ เขตยานนาวา ซึ่งทางคณะนิสิตได้ดำเนินการ ภายใต้อการดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัมปนาท บริบูรณ์ และอาจารย์ ดร. เอกภูมิ เขียมวิทยานุกูล ตามหลักแนวคิดของ Service- Learning จึงได้มีการเลือกพื้นที่ชุมชนที่จะให้บริการ เป็นศูนย์สร้างสุข ทุกวัยวัดดอกไม้ เพื่อเป็นการสร้างประโยชน์ต่อชุมชนและได้ผลจากการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คนในบริเวณชุมชนวัดดอกไม้ เขต ยานนาวา กรุงเทพมหานคร

2. เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การจัดทำโครงการในครั้งนี้ ผู้จัดทำได้มีการดำเนินการในระหว่างวันที่ 30 กันยายน – 2 พฤศจิกายน 2563 โดยได้มีการจัดบันทึกสังเกตพฤติกรรมของผู้สูงอายุขณะเข้าร่วมกิจกรรม ที่พบเจอลง เพื่อรวบรวม ตรวจสอบ และนำผลสรุปที่ได้มาใช้ในการออกแบบการจัดกิจกรรม

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียดการดำเนินงานโดยย่อ	ชั่วโมง	ผู้ดูแลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
30/9/63	ติดต่อประสานงาน วทสจ สุพรรณบุรี	3	จ.น.ส. นิตยา / น.ส. นิตยา	17.00น - 19.00น.
12/10/63	- ฝึกสอน วิชาจิตวิทยา - กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจผู้สูงอายุ	4	จ.น.ส. นิตยา / น.ส. นิตยา	12.00น - 16.00น.
17/10/63	- กิจกรรม ร้องเพลงของปู่ย่าตายาย	4	จ.น.ส. นิตยา / น.ส. นิตยา	09.00น - 12.00น.
19/10/63	- กิจกรรม ใช้น้ำแข็งละลายน้ำ สำหรับฝึกใช้ฟัน	4	จ.น.ส. นิตยา / น.ส. นิตยา	12.00น - 16.00น.
25/10/63	- กิจกรรม ร้องเพลงของปู่ย่าตายาย	4	จ.น.ส. นิตยา / น.ส. นิตยา	09.00น. - 12.00น.
31/10/63	- กิจกรรม ร้องเพลงของปู่ย่าตายาย	4	จ.น.ส. นิตยา / น.ส. นิตยา	09.00น. - 12.00น.
2/11/63	- กิจกรรม ใช้น้ำแข็งละลายน้ำ สำหรับฝึกใช้ฟัน	4	จ.น.ส. นิตยา / น.ส. นิตยา	12.00น. - 16.00น.

ภาพที่ 1 ตารางขั้นตอนการดำเนินงาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความถี่ของพฤติกรรมที่ผู้สูงอายุได้แสดงออกขณะเข้าร่วมกิจกรรม

ผลการวิจัย

ผลการสังเกตเชิงพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มผู้สูงอายุ

การสังเกตครั้งที่ 1 : วันที่ 12 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2563

รายการพฤติกรรม	ระดับความถี่ของพฤติกรรม				
	เสมอ (4)	บ่อยครั้ง (3)	บางครั้ง (2)	นานๆ ครั้ง (1)	ไม่เคยเลย (0)
1. มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม	X				
2. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม		X			
3. มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมกิจกรรม		X			
4. มีการปรับตัวให้เข้ากับการสภาพแวดล้อมในการทำกิจกรรม อย่างเหมาะสม		X			
5. มีความกล้าแสดงออก และการเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม		X			
6. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างการทำกิจกรรม	X				

การสังเกตครั้งที่ 2 : วันที่ 17 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2563

รายการพฤติกรรม	ระดับความถี่ของพฤติกรรม				
	เสมอ (4)	บ่อยครั้ง (3)	บางครั้ง (2)	นานๆ ครั้ง (1)	ไม่เคยเลย (0)
1. มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม	X				
2. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม		X			
3. มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมกิจกรรม		X			
4. มีการปรับตัวให้เข้ากับการสภาพแวดล้อมในการทำ กิจกรรมอย่างเหมาะสม		X			
5. มีความกล้าแสดงออก และการเป็นผู้นำในการทำ กิจกรรม		X			
6. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างการทำ กิจกรรม		X			

การสังเกตครั้งที่ 3 : วันที่ 19 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2563

รายการพฤติกรรม	ระดับความถี่ของพฤติกรรม				
	เสมอ (4)	บ่อยครั้ง (3)	บางครั้ง (2)	นานๆ ครั้ง (1)	ไม่เคยเลย (0)
1. มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม		X			
2. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม		X			
3. มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมกิจกรรม		X			
4. มีการปรับตัวให้เข้ากับการสภาพแวดล้อมในการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม		X			
5. มีความกล้าแสดงออก และการเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม		X			
6. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างการทำกิจกรรม		X			

การสังเกตครั้งที่ 4 : วันที่ 25 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2563

รายการพฤติกรรม	ระดับความถี่ของพฤติกรรม				
	เสมอ (4)	บ่อยครั้ง (3)	บางครั้ง (2)	นานๆ ครั้ง (1)	ไม่เคยเลย (0)
1. มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม	X				
2. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	X				
3. มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมกิจกรรม		X			
4. มีการปรับตัวให้เข้ากับการสภาพแวดล้อมในการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม		X			
5. มีความกล้าแสดงออก และการเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม		X			
6. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างการทำกิจกรรม	X				

การสังเกตครั้งที่ 5 : วันที่ 31 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2563

รายการพฤติกรรม	ระดับความถี่ของพฤติกรรม				
	เสมอ (4)	บ่อยครั้ง (3)	บางครั้ง (2)	นานๆ ครั้ง (1)	ไม่เคยเลย (0)
1. มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม	X				
2. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	X				
3. มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมกิจกรรม	X				
4. มีการปรับตัวให้เข้ากับการสภาพแวดล้อมในการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม		X			
5. มีความกล้าแสดงออก และการเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม		X			
6. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างการทำกิจกรรม	X				

การสังเกตครั้งที่ 6 : วันที่ 2 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

รายการพฤติกรรม	ระดับความถี่ของพฤติกรรม				
	เสมอ (4)	บ่อยครั้ง (3)	บางครั้ง (2)	นานๆ ครั้ง (1)	ไม่เคยเลย (0)
1. มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม	X				
2. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม		X			
3. มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมกิจกรรม		X			
4. มีการปรับตัวให้เข้ากับการสภาพแวดล้อมในการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม		X			
5. มีความกล้าแสดงออก และการเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม	X				
6. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างการทำกิจกรรม	X				

รูปแบบการจัดกิจกรรม

เป็นรูปแบบการทำกิจกรรมร้องเพลงแบบเป็นหมู่คณะและแบบรายบุคคล มีการเรียนรู้และฝึกร้องเพลง
หลายๆ เพลง เพื่อให้สมองเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา รวมไปถึงการใช้สื่อเสริมจังหวะ ได้แก่ เครื่อง
เสียง เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องดนตรีที่ให้จังหวะ ซึ่งในการการประเมินผลจะมีการสังเกตเชิง
พฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นกลุ่มผู้สูงอายุ ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ว่ามีความสุข
สนุกกับการร้องเพลงและมีการโต้ตอบ มีส่วนร่วมในระหว่างทำกิจกรรมมากน้อยเพียงใด

ภาพที่ 2 กิจกรรมนันทนาการดนตรีและการร้องเพลง สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ

ภาพที่ 3 กิจกรรมนันทนาการดนตรีและการร้องเพลง สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ

ภาพที่ 4 กิจกรรมนันทนาการดนตรีและการร้องเพลง สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ

อภิปรายผล

โครงการมีความสอดคล้องกับการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน กล่าวคือ ทำให้เห็นถึงความสอดคล้องกันในด้านของการให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพที่จะทำให้เกิดสุขภาพองค์รวมที่ได้มีการกำหนดศักยภาพมนุษย์ไว้ 6 ด้านตามหลักของการพัฒนาชุมชนในด้านบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย ด้านสัมพันธภาพ ด้านอารมณ์ ด้านการตัดสินใจ และด้านจิตวิญญาณ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ได้ถูกนำมาใช้ในการออกแบบกิจกรรมของทางศูนย์สร้างสุขทุกวัย วัดดอกไม้ โดยได้มีการออกแบบให้คนและชุมชนได้มีส่วนร่วมและช่วยกันสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพในทั้ง 6 ด้าน โดยมุ่งเน้นการให้ความสำคัญในด้าน สิ่งแวดล้อมของบุคคล ซึ่งคือ ชุมชน เพื่อสนับสนุนให้กลุ่มผู้สูงอายุ ได้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สัมพันธภาพ อารมณ์ การตัดสินใจและจิตวิญญาณ เพื่อนำไปสู่การใช้ชีวิตในชุมชนได้อย่างอิสระเหมาะสมกับวัยและมีความสุข

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่า รูปแบบกิจกรรมของศูนย์สร้างสุขทุกวัย วัดดอกไม้ มีการมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพ ด้านจิตใจ และอารมณ์ โดยเป็นการสร้างพื้นที่ที่ให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมร้องเพลง จึงก่อให้เกิดพื้นที่สำหรับผู้สูงอายุภายในชุมชนที่มีความสนใจได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมกันอย่างมีความสุข สนุกสนาน ได้พัฒนาทักษะทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ได้รับความสุขและรอยยิ้มจากผู้คน ได้เปิดสังคม ได้ใกล้ชิดกับคนอื่น ๆ ในชุมชน มีกลุ่มมีเพื่อนในวัยเดียวกัน

ที่ร่วมเรียนรู้ไปด้วยกันซึ่งชี้ให้เห็นว่า โครงสร้างในการที่จะพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนที่ดีได้นั้น หลักสำคัญ คือ องค์กรที่มีรูปแบบกลไกที่เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับชมรมกลุ่มผู้สูงอายุ โดยถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างโอกาสในการพัฒนาเพื่อใช้ชีวิตในชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ เนื่องจากองค์กรเหล่านี้สามารถเป็นศูนย์กลางที่จะสามารถพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมและพัฒนาประชาชนในทุกเพศทุกวัยภายในชุมชน ให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพรู้จักช่วยเหลือและร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่นของตนให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) ของชุมชน วัดดอกไม้ เขต ยานนาวา กรุงเทพมหานคร เพิ่มเติมเพื่อให้เห็นข้อมูลในหลายๆ ด้านที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. รูปแบบกิจกรรมของโครงการควรมีความหลากหลายมากกว่านี้

References

- Chaowalit, S. (1981). *Community Development*. Bangkok. Odeon Store. [in Thai]
- Sansarawisut, P. (2007). *Community Development*. Bangkok. From <http://www.gotokhow.org/posts/295403>. [in Thai]
- Jirohtgun, P. (2017). *Learning from service to intellectual skill development and professional value of nursing students*. Faculty of Nursing Kasem Bundit University. [in Thai]

ปัญหาในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์
Learning Problems among Mathayom Suksa 6 Students in
Huay Mek Wittayakhom School, Kalasin Province

อนุชิตา วงศ์ชารี¹ / จูตินันท์ พิวนิล²
Anuthida Wongchari¹ / Titinan Pewnil²

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร ศศ.บ. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Undergraduate student in B.A. (Sociology and Anthropology), Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University
²อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Lecturer, Department of Sociology and Anthropology, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์ และเพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการสุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวน 118 คน ในช่วงภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีปัญหาในการเรียนในระดับปานกลาง โดยจำแนกปัญหาในการเรียนออกเป็น 6 ด้าน พบว่า นักเรียนมีปัญหาในการเรียนด้านลักษณะการจัดการเรียนรู้สูงสุด รองลงมาคือปัญหาด้านทักษะความรู้ และด้านสภาพแวดล้อมการเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยตามคุณลักษณะทั่วไปของนักเรียน พบว่า ปัจจัยด้านผลการเรียนสะสมของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับปัญหาในการเรียนของนักเรียน โดยนักเรียนที่มีผลการเรียนสะสมในระดับสูงจะมีค่าเฉลี่ยการมีปัญหาในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนสะสมในระดับอื่น ๆ ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าลักษณะการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนถูกมองว่าเป็นปัญหาสำคัญในมุมมองของนักเรียนรวมถึงปัญหาสภาพแวดล้อมในการเรียนซึ่งเป็นสิ่งที่โรงเรียนควรเร่งดำเนินการปรับให้เหมาะสมตามบริบทของนักเรียน

คำสำคัญ: ปัญหาในการเรียน, นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6, โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม

Abstract

This research aims to study learning problems of Mathayomsuksa 6 students at Huay Mek Wittayakhom School and to study factors related to learning problems of Mathayomsuksa 6 students at Huay Mek Wittayakhom School, Kalasin Province. This research was a quantitative research, sampling with 118 students during the second semester of the academic year 2019. A self-administered survey questionnaire was used in this study. The results found that Overall, the students had moderate learning difficulties. When the learning problems were classified into 6 areas, the study was found that students had the highest learning problems in learning management. Followed by the problem of knowledge skills and learning environment. However, when testing the average difference according to the general characteristics of the students, this study was found that the student's cumulative performance factors correlated with the students' learning problems. The students with high cumulative academic performance had a higher average of learning difficulties than those with other cumulative academic results. The results of this study indicated that the nature of the school's teaching and learning is seen as a major problem in the student's perspective, including the problem of the learning environment, in which the school should accelerate action to optimize the context of the student.

Keywords: learning problems, Mathayom Suksa 6 Students, Huay Mek Wittayakhom School

บทนำ

จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทยที่มุ่งเน้นการแข่งขันในหลายด้าน รวมถึงค่านิยมด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นการประกวดแข่งขันและให้คุณค่ากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้นการประสบความสำเร็จในการเรียนจึงกลายเป็นเงื่อนไขสำคัญของการประสบความสำเร็จในชีวิตประการหนึ่ง สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นได้จากความคาดหวัง ความฝัน และความกลัวของคนรุ่นใหม่ รวมถึงครอบครัวที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับความสำเร็จด้านการศึกษาของบุตรหลานมากเป็นอันดับแรก คนรุ่นใหม่กลัวที่จะทำให้ครอบครัวต้องผิดหวังจากการไม่ประสบความสำเร็จของตนเอง (จูนิเทียนไทย และคณะ, 2563) เมื่อการเรียนเป็นหน้าที่หลักของเด็กและเยาวชนที่จะต้องทำให้ดีและประสบความสำเร็จ สิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กและเยาวชนหลายคนเกิดความกดดัน ขณะเดียวกันการมีอายุอยู่

ในช่วงความเป็นวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านอารมณ์ อีกทั้งยังเป็นช่วงรอยต่อของชีวิต ซึ่งถือว่าเป็นวัยเจริญเติบโตจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม สภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ ล้วนเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้วัยรุ่นเกิดความเครียด และยากที่จะหาทางออก จะสังเกตเห็นได้ว่าความเครียดในวัยรุ่นมีมากขึ้น เพราะต้องเรียนอย่างหนัก บางส่วนรู้สึกเบื่อหน่ายไม่อยากเรียน และพบว่ามีเด็กนักเรียนต้องลาออกจากโรงเรียนกลางคันจำนวนมาก โดยมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น (ณัฐชนันย์ ลิ้มวัฒนาพันธ์, 2562) ไม่เพียงเท่านั้นยังมีปัญหาอีกมากที่เห็นได้จากสื่อต่าง ๆ เช่น เวลาเรียนในแต่ละวันยาวนานเกินไป ผิดหวังจากการเรียน ทำเกรดไม่ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ความกดดันจากครอบครัว ความก้าวหน้าทางวิทยาการ ประกอบกับการแข่งขันที่สูงขึ้น อาชีพที่บ่งชี้ถึงความมั่นคงเป็นปัจจัยสำคัญที่บอกถึงคุณภาพชีวิต การเลือกเรียนในสาขาที่ตนชอบให้สัมพันธ์กับงานที่รองรับ ไม่ใช่ความเครียดเพียงหนึ่งเดียว มีสื่อมากมายที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับการตกงานของบัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี นับเป็นสิ่งที่กระตุ้นความเครียดของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้เป็นอย่างมาก การสอบไม่ติดในคณะที่อยากเรียนเป็นความกลัวที่มาพร้อมกับความเครียด ไม่เพียงเท่านั้น จากปัญหาที่มากขึ้นของเยาวชน ประกอบกับสถานการณ์ทางสังคมและสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ ส่งผลให้จำนวนการฆ่าตัวตายของเยาวชนไทยเพิ่มมากขึ้น ข้อมูลสถานการณ์โรคซึมเศร้าจากกรมสุขภาพจิต พบว่า ปี 2560 กลุ่มเยาวชนอายุ 20-24 ปี มีอัตราการฆ่าตัวตาย 4.94 ต่อประชากรแสนคน ส่วนในปี 2561 เพิ่มขึ้นเป็น 5.33 ต่อประชากรแสนคน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการให้บริการสายด่วนสุขภาพจิต 1323 ในปี พ.ศ. 2561 มีสถิติการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์รวมทั้งสิ้น 70,534 ครั้ง โดยเป็นกลุ่มเด็กอายุ 11-19 ปี กว่า 10,298 ครั้ง หรือคิดเป็นร้อยละ 14.6 (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2562)

ส่วนข้อมูลด้านปัญหาการเรียนของนักเรียนนั้น จากผลการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภูมิภาคที่มีปัญหาเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาสูงกว่าภูมิภาคอื่น เนื่องจากขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตและขาดโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ (ดำรง คุ่มทอง, พิชรินทร์ สิริสุนทร, รัตนะ บัวสนธ์ และทวีศักดิ์ ศิริพร ไพบูลย์, 2557) ในขณะที่ปัญหาด้านการเรียนของเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสูงกว่าภูมิภาคอื่น ๆ โดยอ้างอิงจากผลการสำรวจสถานการณ์ระดับสติปัญญาเด็กนักเรียนไทย ปี พ.ศ. 2554 พบว่า นักเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีระดับสติปัญญา (IQ) ระดับน้อยกว่าภูมิภาคอื่น ในขณะที่การมีภาวะสมาธิสั้นมีจำนวนสูงที่สุดในประเทศไทย (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2555) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ปัญหาด้านการศึกษาของเด็กและเยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังคงเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญที่ยังต้องมีการศึกษาต่อเนื่อง

สำหรับโรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคมเป็น โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยตั้งอยู่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ทำหน้าที่ผลิตนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถเพื่อส่งนักเรียนไปสู่รั้วมหาวิทยาลัยอย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคมยังพยายามที่จะสนับสนุนให้นักเรียนได้มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ แต่ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั้นเป็นช่วงรอยต่อระหว่างการผันเปลี่ยนไปสู่ระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีความแตกต่างจากการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เกิดความเครียดในหลายด้าน เช่น กลัวสอบเข้าระดับอุดมศึกษาไม่ได้ ไม่เข้าใจบทเรียนในบางเรื่อง ขาดทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ เกิดการแข่งขันมากมาย ปัจจุบันเด็กที่ได้รับการศึกษาในโรงเรียนเอกชนหรือโรงเรียนใหญ่ ๆ จะส่งผลให้มีความรู้ความสามารถมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในปัจจุบันที่สังคมไทยให้ความสำคัญกับผลการเรียน นั่นจึงเป็นตัวเน้นย้ำความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคมเป็นอย่างมากในปัจจุบัน

จากเหตุผลและปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม ในปีการศึกษา 2562 เพื่อเป็นข้อมูลและเป็นข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและคุณครูในโรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเพื่อลดและป้องกันความเครียด และเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมสุขภาพจิตและป้องกันโรคที่เกิดจากความเครียด อีกทั้งยังเป็นแนวทางต่อคุณครูในการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอน รวมทั้งเป็นประโยชน์แก่นักเรียนในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข การเรียนของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในปี

การศึกษา 2562 จำนวน 173 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามการคำนวณในตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำในการศึกษานี้เท่ากับ 118 คน ในการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีสุ่มจับสลากรายชื่อนักเรียนตามขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถจำแนกได้ดังตารางที่ 1

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแผนการเรียน

แผนการเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
วิทย์ – คณิต	111	70
ศิลป์ – ภาษา	32	20
ทวิศึกษา	30	28
รวม	173	118

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามประเภทให้กลุ่มตัวอย่างกรอกตนเอง (Self-administered questionnaire) โดยมีข้อความประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ได้แก่ เพศ แผนการเรียน ระดับผลการเรียนสะสม ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และความสัมพันธ์กับเพื่อน ส่วนที่ 2 เป็นข้อความปัญหาในการเรียนของนักเรียน ข้อคำถามส่วนหนึ่งพัฒนาต่อจากแบบสอบถามของธัญญารัตน์ จันทระเสนา (2555) และนำมาปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องบริบทของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 โดยการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งคำถามปัญหาในการเรียนเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านลักษณะการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อ 2) ด้านการวัดประเมินผล จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านครูผู้สอน จำนวน 4 ข้อ 4) ด้านทักษะความรู้ จำนวน 7 ข้อ 5) ด้านสภาพแวดล้อมการเรียน จำนวน 7 ข้อ และ 6) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน จำนวน 6 ข้อ รวมคำถามปัญหาในการเรียนทั้งหมด 33 ข้อ โดยแต่ละข้อคำถามกำหนดวิธีการให้คะแนนการประสบปัญหาเป็น 5 ระดับ คือ 1 หมายถึงน้อยที่สุด 2 หมายถึงน้อย 3 หมายถึงปานกลาง 4 หมายถึงมาก และ 5 หมายถึงมากที่สุด

สำหรับการแปลความหมายค่าเฉลี่ยปัญหานั้น แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายความว่านักเรียนมีปัญหามากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายความว่านักเรียนมีปัญหา ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายความว่านักเรียนมีปัญหาปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายความว่านักเรียนมีปัญหา

ตารางที่ 2

คุณลักษณะทั่วไปของนักเรียน

คุณลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	36	30.5
หญิง	82	69.5
แผนการเรียน		
วิทย์-คณิต	70	59.4
ศิลป์-ภาษา	20	16.9
ทวิศึกษา	28	23.7
ระดับผลการเรียนสะสม		
ต่ำกว่า 2.50	5	4.2
2.50 - 2.99	22	18.7
3.00 - 3.49	45	38.1
3.50 - 4.00	46	39.0
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว		
ครอบครัวมีรายได้สูงกว่ารายจ่าย	5	4.2
ครอบครัวมีรายได้พอ ๆ กับรายจ่าย	91	77.1
ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่ารายจ่าย	22	18.7
ความสัมพันธ์กับเพื่อน		
รู้สึกว่สนิทกับเพื่อนมาก	74	62.7
รู้สึกว่สนิทกับเพื่อนปานกลาง	42	35.6
รู้สึกว่สนิทกับเพื่อนน้อย	2	1.7
รวม	118	100.0

ปัญหาในการเรียนของนักเรียน

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าแสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาลัย มีปัญหาในการเรียน โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.64) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีปัญหาทางการเรียนในด้านลักษณะการจัดการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 2.90) รองลงมาคือปัญหาด้าน

ทักษะความรู้ (ค่าเฉลี่ย 2.71) ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 2.70) ส่วนด้านที่นักเรียนมีปัญหา
น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น คือด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 2.42)

ตารางที่ 3

ระดับปัญหาในการเรียนของนักเรียน

ปัญหาในการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
1. ด้านลักษณะการจัดการเรียนรู้	2.90	0.68	ปานกลาง
2. ด้านการวัดประเมินผล	2.69	0.70	ปานกลาง
3. ด้านครูผู้สอน	2.43	0.86	น้อย
4. ด้านทักษะความรู้	2.71	0.76	ปานกลาง
5. ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	2.70	0.85	ปานกลาง
6. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	2.42	0.81	น้อย
รวม	2.64	0.66	ปานกลาง

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาในการเรียน

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยตามคุณลักษณะทั่วไปของนักเรียน ผลการวิเคราะห์ใน
ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม คือ ปัจจัยด้านผลการเรียนสะสมของนักเรียน โดยพบว่า นักเรียนที่มีผลการ
เรียนดี (เกรดเฉลี่ย 3.50 - 4.00) จะเป็นผู้ที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาในการเรียนสูงที่สุด โดยแตกต่างอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กับผู้ที่เรียนระดับปานกลาง (มีเกรดเฉลี่ย 2.50 - 2.99 และ
กลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.00 - 3.49)

อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้ ปัจจัยด้านเพศ แผนการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของ
ครอบครัว และความสัมพันธ์กับเพื่อนนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรปัญหาในการเรียนของนักเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4

ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยปัญหาในการเรียนจำแนกตามคุณลักษณะทั่วไปของนักเรียน

คุณลักษณะทั่วไป	จำนวน	ค่าเฉลี่ยปัญหาในการเรียน	ค่าสถิติทดสอบ	P-Value
เพศ				
ชาย	36	2.75	t = 1.24	0.218
หญิง	82	2.59	df = 116	
แผนการเรียน				
วิทย์-คณิต	70	2.75	F = 2.71	0.071
ศิลป์-ภาษา	20	2.40	df = 117	
ทวิศึกษา	28	2.54		
ระดับผลการเรียนสะสม				
ต่ำกว่า 2.50	5	2.72	F = 2.83	0.042
2.50 - 2.99	22	2.39*	df = 117	
3.00 - 3.49	45	2.56*		
3.50 - 4.00	46	2.83*		
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว				
ครอบครัวมีรายได้สูงกว่ารายจ่าย	5	2.62	F = 0.89	0.415
ครอบครัวมีรายได้พอ ๆ กับรายจ่าย	91	2.60	df = 117	
ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่ารายจ่าย	22	2.81		
ความสัมพันธ์กับเพื่อน				
รู้สึกว่ามีสนิทกับเพื่อนมาก	74	2.64	F = 0.01	0.993
รู้สึกว่ามีสนิทกับเพื่อนปานกลาง	42	2.64	df = 117	
รู้สึกว่ามีสนิทกับเพื่อนน้อย	2	2.70		

หมายเหตุ * $p < 0.05$

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ในปีการศึกษา 2562 มีปัญหาในการเรียนโดยรวมในระดับปานกลาง โดยปัญหาที่นักเรียนให้คะแนนสูงสุดคือ ปัญหาในเรื่องลักษณะการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือเรื่องสภาพแวดล้อมในการเรียน ซึ่งสองประเด็นนี้ เป็นปัญหาที่พบได้บ่อยในหลายโรงเรียน อาทิ การที่หลักสูตรมีวิชาให้นักเรียนต้องเรียนมากเกินไป การเรียนมีความตึงเครียด เพราะเป็นการเรียนในชั้นปีสุดท้ายของการศึกษาในระดับมัธยม รูปแบบการเรียนส่วนมากเน้นการบรรยายมากกว่าการปฏิบัติ และการจัดเวลาเรียนอาจใช้เวลาไม่เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียน สิ่งเหล่านี้ โรงเรียนอาจต้องปรับเปลี่ยนการดำเนินการในส่วนที่สามารถทำได้โดยไม่กระทบต่อ โครงสร้างหลักสูตรการเรียนที่สำคัญ เช่น การปรับรูปแบบกิจกรรมการเรียนให้มีการปฏิบัติมากขึ้น เป็นต้น ส่วนเรื่องสภาพแวดล้อม โรงเรียนอาจจัดอุปกรณ์ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ และการปรับภูมิทัศน์ให้เหมาะสมกับการเป็นแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างเพียงพอมากขึ้น โรงเรียนอาจใช้รูปแบบการดำเนินการจัดการเรียนร่วมที่มีประสิทธิผลสำหรับนักเรียน ด้วยการพัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกฝ่ายทั้งการพัฒนานักเรียนตามศักยภาพและบริบทความต้องการของผู้เรียน พัฒนาครูผู้สอน รวมถึงการเชื่อมโยงการแก้ไขปัญหาให้กับผู้ปกครองของนักเรียนอย่างเป็นระบบ (บุญยัง สายเมฆ, ชีระ รุญเจริญ และสมาน อัสวภูมิ, 2555)

อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าปัญหาในการเรียนของนักเรียนจากการศึกษาครั้งนี้ มีลักษณะสอดคล้องกับผลการศึกษาศิลิยุพิน สุภรณ์ชัชภักชนา (2562) ที่พบว่า ปัญหาสำคัญที่ทำให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ขาดเรียนเป็นเพราะ 1) ปัญหาจากครูผู้สอน เช่น การสอนไม่น่าสนใจ ครูขาดการดูแลเอาใจใส่ ครูเข้มงวดมากเกินไป และครูเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นบางบุคคล 2) ปัญหาของตัวผู้เรียน เช่น ไม่มีความสนใจ ขาดแรงจูงใจในการเรียน 3) ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ไม่เหมาะสมกับการเรียน และแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนไม่เพียงพอต่อผู้เรียน ดังนั้น จึงสะท้อนให้เห็นได้ว่า ปัญหาในการเรียนของนักเรียนมีปรากฏคล้ายคลึงกันในหลายโรงเรียน และไม่ได้มีปัญหาเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น อีกทั้งปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลให้เกิดการขาดเรียนของนักเรียน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อด้านอื่น ๆ ตามมา

สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการเรียนของนักเรียน จากผลการศึกษานี้ พบว่าปัจจัยด้านผลการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับปัญหาในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนที่เรียนดีเป็นผู้ที่มีปัญหาในการเรียนมากกว่ากลุ่มอื่น อาจเป็นเพราะมีความกดดัน เช่น รูปแบบการเรียน สภาพแวดล้อมในการเรียนที่ไม่เหมาะสมหรือไม่เพียงพอ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการในการ

เรียนรู้ของนักเรียนได้ ซึ่งกลุ่มนักเรียนที่เรียนดีมักจะมีแนวโน้มมีความต้องการเป็นผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และให้ความสำคัญกับการเรียน (สำราญ หงษ์กลาง และสมจิต มุ่งกลาง, 2563)

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ระดับผลการเรียนของนักเรียนที่แตกต่างกันนั้นพบว่านักเรียนจะมีปัญหาในการเรียนแตกต่างกัน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง จะมีแนวโน้มมีปัญหาในการเรียนสูงด้วย ซึ่งอาจเกิดจากความคาดหวังและความกดดันในการเรียน และอนาคตในการศึกษาต่อดังนั้นจึงควรมีนโยบายในการดูแลนักเรียนในกลุ่มดังกล่าวโดยเฉพาะ รวมถึงการจัดการปัญหาในการเรียนของนักเรียนที่ผลการศึกษาที่แตกต่างกัน จำเป็นต้องมีบริบทของนโยบายที่แตกต่างกันด้วย ดังนั้นคำว่าปัญหาในการเรียน อาจไม่ได้หมายถึงเฉพาะนักเรียนที่มีผลการเรียนน้อยเสมอไป แต่นักเรียนทุกคนล้วนมีปัญหาในการเรียนได้เช่นกัน แต่จะเป็นปัญหาในลักษณะที่ต่างกันออกไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการเพื่อลดปัญหาในการเรียนของนักเรียน ในด้านการเรียนสอนควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบรูปแบบการเรียนมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยในการเรียนเพียงพอสำหรับนักเรียน

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ควรมีการศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของนักเรียนในมิติอื่น ๆ เช่น ปัญหาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และกลวิธีในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อเป็นองค์ความรู้ที่จะนำไปสู่ต้นแบบการแก้ไขปัญหาในการเรียนของนักเรียนได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย ควรสนับสนุนและส่งเสริมการแก้ปัญหาการเรียนของเด็กในทุกกลุ่มผลการเรียน โดยให้การช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาของนักเรียนแต่ละกลุ่มให้ตรงตามบริบทของปัญหามากกว่าการมุ่งเน้นที่นักเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคมที่อนุญาตให้ดำเนินการวิจัยครั้งนี้ รวมถึงคุณครูสถาพร คำพะวงค์ และคุณครูบุษยาพร กมลผาด ที่ให้ความช่วยเหลือในการประสานการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างนักเรียนเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2555). รายงานการสำรวจสถานการณ์ระดับสติปัญญาเด็กนักเรียนไทย 2554. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2562, มิถุนายน 10). กรมสุขภาพจิต ห่วงวัยรุ่นเยาวชนไทยมีภาวะซึมเศร้า แนะนำครอบครัวรับฟังอย่างเข้าใจ. [รูปแบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์]. สืบค้นจาก www.prdmh.com.
- จูลณี เทียนไทย, ภัทรพรหม ทำดี, ภาสนันท์ อัสวรักษ์, ปุณณทรีย์ เจียวิริยบุญญา, ว่าน ฉันทน์ฉาย ฉันทวิลาสวงศ์ และฐิตินันท์ พิวนิล. (2563). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ การสร้างความเข้าใจในคุณลักษณะ พฤติกรรม และทัศนคติในอนาคตของชาวดิจิทัลไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.).
- ณัฐธินัย ลิ้มวัฒนาพันธ์. (2562, กรกฎาคม 19). เด็กไทยเรียนหนักที่สุดในโลก – เครียดพ่อแม่กดดัน – แยกความหวังของคนรอบข้าง. [รูปแบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์]. สืบค้นจาก <https://www.tcijthai.com/news/2019/19/scoop/9226>.
- ดำรง ตุ่มทอง, พัทธรินทร์ สิริสุนทร, รัตนะ บัวสนธ์ และทวิศักดิ์ ศิริพร ไพบูลย์. (2557). ปัญหาเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา : สถานการณ์ความไม่เสมอภาคในสังคมไทย. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 10(1), 123-141.
- ชัยรัตน์ จันทระเสนา. (2555). ความเครียดของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญยิ่ง สายเมฆ, ชีระ รุญเจริญ และสมาน อัสวภูมิ. (2555). รูปแบบการดำเนินการจัดการเรียนร่วมที่มีประสิทธิผลสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 6(1), 87-99.

- ตำราญ หงษ์กลาง และสมจิต มุ่งกลาง. (2563). สภาพปัญหา และความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมการศึกษา*, 4(1), 105-112.
- สิริยุพิน ศุภรัตน์ภักชนา. (2562). สาเหตุการขาดเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และการแก้ไข.
Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts), 12(1),
1226-1241.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research
Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับหัวข้อหลักของการประชุม

แนวคิดและปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรในการปฏิบัติงาน
Concept and Factors Affecting the Organization Commitment of Personnel in
Operational

ปนัดดา พิมพ์ศรี¹ / เทวพงษ์ พวงเพชร²

Panudda Pimsri / Tevapong Puangpetch

¹⁻²สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

Email: Panuddapimsri2@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการ เรื่องแนวคิดและปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรในการปฏิบัติงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรในการปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีการศึกษาแบบทบทวนวรรณกรรม เช่น หนังสือ บทความวิชาการ งานวิจัย เป็นต้น เนื้อหาประกอบด้วย (1) แนวคิดและทฤษฎีความผูกพันต่อองค์กร (2) ความหมายปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพัน บทความวิชาการนี้ได้นำทฤษฎีลำดับความต้องการของ Maslow ทฤษฎี ERG และแนวคิดทฤษฎี OCB มาอธิบายดังนี้ ทฤษฎีลำดับความต้องการของ Maslow และทฤษฎี ERG มีความคล้ายคลึงกันแต่มีความแตกต่างสำคัญคือ ทฤษฎี ERG จะบอกถึงความต้องการของมนุษย์ สามารถเกิดขึ้นได้มากกว่าหนึ่งอย่างแต่ในเวลาเดียวกันและทฤษฎีลำดับความต้องการของ Maslow จะอธิบายเกี่ยวกับลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์และเมื่อความต้องการนั้นได้รับการตอบรับแล้ว มนุษย์จะมีความต้องการอีกขั้นไปเรื่อย ๆ ไม่มีวันสิ้นสุด ในส่วนแนวคิดทฤษฎี OCB จะมีลักษณะแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมในการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร เช่น พฤติกรรมการทำงานของบุคลากรที่มีส่วนร่วมกับองค์กรเกินกว่าบทบาทหน้าที่ในการทำงานและพฤติกรรมของบุคคลที่ปฏิบัติโดยสมัครใจในแต่ละสถานการณ์ เป็นต้น

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ

การศึกษา (2) ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ เช่น สภาพของงานที่แต่ละบุคคลปฏิบัติอยู่ว่ามีลักษณะอย่างไร (3) ปัจจัยด้านประสบการณ์ในการทำงาน เช่น ความรู้สึกรักของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนว่ามีความรู้สึกรักการทำงานในองค์กรที่ผ่านมาอย่างไร (4) ปัจจัยด้านคุณลักษณะโครงสร้าง เช่น มีลักษณะที่เป็นระบบแบบแผน มีหน้าที่เด่นชัด อย่างไรก็ตามปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรนั้นถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้บริหารจะต้องมีแนวคิดทฤษฎี องค์ประกอบเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรเข้ามาเสริมสร้างให้บุคลากรเกิดความผูกพันหรือเกิดความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานในองค์กร การปฏิบัติงานก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นเรื่องแนวคิดและปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรจึงควรได้รับความสำคัญและควรมีแนวทางเสริมสร้างความผูกพันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พนักงานยึดอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ความผูกพันต่อองค์กร, ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร, แนวคิด

Abstract

Academic articles concepts and factors affecting the organizational commitment of the personnel in Operational. The objective is to present the importance and factors affecting the organizational commitment of the personnel in Operational. By using the method of studying literature review such as books, academic articles, research, etc. The content consists of (1) concept, the theory of organizational commitment (2) factors affecting the commitment. This academic article brings Maslow's sequence theory, ERG theory, and OCB theories describe it as follows: Maslow's sequence theory and ERG theory are similar. But the main difference is that the ERG theory tells of human needs. More than one thing can happen at the same time. And Maslow's theory of needs explains the hierarchy of human needs. And when the need is met, there will be another level of demand and will never end. In theory, OCB will exhibit good membership behavior in the organization. For example, the working behavior of the personnel participating in the organization apart from the role and functions in the work and the behavior of the person acting voluntarily in each situation.

From this study, the authors found that factors influencing organizational commitment were (1) personal traits which vary according to personal characteristics such as gender, age, education; How (3) Work experience factors, for example, how did each worker perceive his work in the past organization (4) Structural factors, such as systematic nature, have a clear function. The organization is considered very important. Management must have a theoretical concept. Elements of organizational commitment to empower people to make a difference or create satisfaction to the organization's performance. Operations will be more efficient and the organization will achieve its goals. Therefore, the concepts and factors affecting the Organization's commitment of personnel to there should be a way to continually strengthen their commitment. To make the organization stand for sustainability.

Keywords: organization commitment, factors affecting the commitment, concept

บทนำ

ในปัจจุบันองค์การเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบให้เกิดความจำเป็นที่ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนคติในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และได้มีการยอมรับด้วยว่าองค์ประกอบหลักที่มีความสำคัญในการนำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย คือ ทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ (Human Resources) สืบเนื่องมาจากว่า การที่องค์การจะสามารถประสบความสำเร็จและดำรงอยู่ได้นั้นบุคลากรจะต้องมีความผูกพัน ความร่วมมือ ร่วมใจ ความเสียสละ ความอดทน และความเต็มใจในการทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ดังนั้น ทรัพยากรมนุษย์จึงถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกองค์การ อีกทั้งยังถือเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญที่จะสามารถทำให้องค์การประสบความสำเร็จอีกด้วย และในเวลาต่อมายังได้มีการพัฒนาการบริหารทรัพยากรสมัยใหม่ โดยได้มีการมองว่าบุคลากรนั้นเปรียบเสมือน “ทุนมนุษย์” (Human Capital) โดยการบริหารทุนมนุษย์ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการผลักดันองค์การให้สามารถก้าวไปถึงเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความผูกพันของบุคลากรต่อองค์การก็ได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญต่อองค์การ และยังเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการชนะร่วมกันระหว่างบุคลากรและองค์การ (win-win situation) หรือเป้าหมายแห่งความสำเร็จด้วยกันทั้งคู่ ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารจะต้องรักษาบุคลากรให้มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ให้นานที่สุด และการ

พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งความผูกพันของบุคลากรต่อองค์กรจะทำให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่
ฉะนั้นความผูกพันต่อองค์กรจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (Kaewjomnong, 2012: 13)

ความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรถือได้ว่าเป็นเรื่องที่ได้รับการสนใจจากนักวิชาการ
กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรใน
การปฏิบัติงาน ผลที่ได้จากการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กร และเครื่องมือในการส่งเสริมความ
ผูกพันต่อองค์กร บทความวิชาการนี้จึงได้รวบรวมองค์ความรู้จากนักวิชาการหลากหลายท่านเกี่ยวกับ
แนวคิดทฤษฎีความผูกพันต่อองค์กร ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของบทความ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรในการปฏิบัติงาน

บททวนวรรณกรรม

การเขียนบทความวิชาการในครั้งนี้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและสรุปตัวแปร
หลักได้ดังนี้

1. ความผูกพันต่อองค์กร

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีมากมายเกี่ยวข้องกับความหมายของความผูกพันต่อองค์กร
(Organization Commitment) เช่น จากหนังสือ บทความวิชาการ งานวิจัย แต่อย่างไรก็ตามยังไม่มีนิยามสรุป
ความหมายออกมาอย่างแน่นอนนักสำหรับในเรื่องความหมายของความผูกพันต่อองค์กร ดังนั้นผู้เขียน
จะอธิบายประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรในด้านความหมาย ด้านความสำคัญ ด้าน
องค์ประกอบ และด้านทฤษฎีของความผูกพันต่อองค์กร ดังต่อไปนี้

ความหมายของความผูกพันต่อองค์กร

สำหรับเรื่องความหมายของความผูกพันต่อองค์กรนั้น ผู้เขียนพบว่าได้มีนักวิชาการ
หลากหลายท่านได้มีการให้ความหมายในเรื่องนี้ไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งมีดังต่อไปนี้

Becker (1960 as cited in Haasani, 2007: 7) ได้ให้ความเห็นว่า ความผูกพันต่อองค์กร
เป็นการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งนำตนเองเข้าไปผูกมัด (Engage) กับการกระทำหรือพฤติกรรมบางอย่าง
อันเนื่องจากเขาได้ลงทุนเสียเวลา และพลังไปกับสิ่งนั้น โดยเรียกสิ่งทีลงทุนไปนั้นว่า “Side-bet”
Becker ได้สร้างทฤษฎีที่เรียกว่า Side-bet Theory สามารถสรุปสาระสำคัญได้ว่า ความผูกพันต่อองค์กร
เป็นผลมาจากการที่บุคคลเปรียบเทียบกับ เขาได้ลงทุนในกำลังกาย กำลังปัญญา เวลา ให้กับองค์กร และ

ยอมเสียโอกาสบางอย่างไป บุคคลนั้นย่อมหวังที่จะได้รับประโยชน์ตอบแทนจากองค์การ ซึ่งถ้าหากเขา ลาออกหรือโยกย้ายจากองค์การนั้นไปแล้ว เขาจะต้องสูญเสียอะไรบ้าง ดังนั้นการที่บุคคล ๆ หนึ่ง เข้า เป็นสมาชิกองค์การยิ่งนานเท่าไรก็เหมือนกับเขาได้ลงทุนอยู่กับองค์การมากเท่านั้น ความผูกพันต่อ องค์การจะมากขึ้นตามระยะเวลาและยากที่จะละทิ้งองค์การนั้นไป

Buchanan (1974 as cited in Chuemuwan, 2007: 53) ได้ให้ความหมายของความผูกพันต่อ องค์การไว้ว่า เป็นทัศนคติที่จะเข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีความรักใคร่ที่ผูกติดและยึดมั่นกับเป้าหมาย และ คุณค่าขององค์การ ความผูกพันมี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การแสดงตน (Identification) หรือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับองค์การ เป็นความ ภาควิมิใจในองค์การ และการยอมรับจุดมุ่งหมายขององค์การ
2. ความเกี่ยวข้องกับองค์การ (Involvement) หมายถึง ความเต็มใจที่จะทำงานเพื่อ ความก้าวหน้าและผลประโยชน์
3. ความจงรักภักดีต่อองค์การ (Loyalty) หมายถึง การยึดมั่นในองค์การ และปรารถนาที่จะ เป็นสมาชิกขององค์การต่อไป

Smithikrai (2011: 324) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความผูกพันต่อองค์การ หมายถึง ภาวะที่ บุคคลมีความรู้สึกยึดมั่นในองค์การของตน ยอมรับเป้าหมายขององค์การ เต็มใจที่จะทุ่มเทความ อุตสาหะในการทำงานให้แก่องค์การ และปรารถนาที่จะอยู่ในองค์การต่อไป ความผูกพันต่อองค์การมี 3 ประเภท ได้แก่ (1) ความผูกพันอันเนื่องมาจากอารมณ์ (2) ความผูกพันอันเนื่องมาจากการลงทุน และ (3) ความผูกพันอันเนื่องมาจากหน้าที่ ความผูกพันต่อองค์การมีพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรหลาย ประการ เช่น การปฏิบัติงาน ความพึงพอใจในงาน และการลาออกจากงาน

จากความหมายของความผูกพันต่อองค์การดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า นักวิชาการหลาย ท่านมีการให้ความหมายของความผูกพันต่อองค์การที่มีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งอาจพิจารณาได้ว่า “ความผูกพันต่อองค์การของบุคลากร เป็นความรู้สึกของบุคลากรที่มีต่อองค์การ ความจงรักภักดีของ บุคลากรที่แสดงออกมาเป็นความรู้สึกในความเชื่อมั่นยอมรับเป้าหมายขององค์การและเต็มใจที่จะใช้ ความพยายามอย่างมากในการปฏิบัติงาน โดยมีทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่ตั้งใจที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้องค์การประสบความสำเร็จ”

ทั้งนี้สำหรับผู้เขียนมีความเห็นว่า ความผูกพันต่อองค์การ หรือ Organizational Commitment นั้นหมายถึง ทัศนคติหรือความรู้สึกของบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีต่อองค์การ เช่น ความ

เต็มใจที่จะทุ่มเทในการปฏิบัติงานเพื่อองค์กร การยึดมั่นในองค์กร การนำพาองค์กรให้ไปสู่ความสำเร็จในเป้าหมายที่กำหนดไว้

ความสำคัญต่อความผูกพันต่อองค์กร

สำหรับเรื่องความสำคัญต่อความผูกพันต่อองค์กรนั้นความผูกพันต่อองค์กรนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของความผูกพันต่อองค์กรไว้ดังนี้

Lumphasuk (2007: 11) กล่าวว่า ความผูกพันต่อองค์กรเปรียบเสมือนตัวกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อบุคลากรเกิดความจงรักภักดีต่อองค์กรจะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กร

Pitakthepsombat et all (2009: 158) กล่าวโดยสรุปว่า ความผูกพันต่อองค์กร มีความสำคัญต่อไปนี้

1. ความผูกพันต่อองค์กรสามารถทำนายอัตราการเข้า-ออกจางาน ของพนักงานในองค์กร ได้ดี ผู้ที่มีความผูกพันต่อองค์กรสูงมักมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะยังคงอยู่กับองค์กรต่อไป ทำให้อัตราการย้ายงานและการขาดงานลดลง

2. ความผูกพันต่อองค์กร เป็นแรงผลักดันให้สมาชิกขององค์กรปฏิบัติงานได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีความผูกพันต่อองค์กร เนื่องจากพนักงานรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของร่วมกันในองค์กรและต่างก็มีส่วนร่วมในการสร้างความสำเร็จให้กับองค์กรร่วมกัน

3. ความผูกพันต่อองค์กรเป็นปัจจัยเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายของพนักงานกับเป้าหมายองค์กร โดยผู้ที่ยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กรมีแนวโน้มที่จะให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบายขององค์กร

4. ผู้ที่มีความผูกพันต่อองค์กรสูงจะเต็มใจที่จะใช้ความพยายามทุ่มเททำงานให้กับองค์กร

5. ความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวชี้วัดหลักที่สามารถอธิบายความที่มีประสิทธิภาพขององค์กรได้

จากแนวคิดความสำคัญที่นักวิชาการได้กล่าวมานั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า ความผูกพันต่อองค์กรมีความสำคัญอย่างมากต่อองค์กร เพราะจะมีผลต่อความสำเร็จ ความอยู่รอดและความมีประสิทธิภาพขององค์กร โดยความผูกพันต่อองค์กรจะเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้สมาชิกในองค์กรปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถในงานที่รับผิดชอบ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร การศึกษาความรู้สึกผูกพันของบุคลากรในองค์กรจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะสะท้อนภาพจริงของ

องค์การที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และอนาคตให้ผู้บริหารได้รับรู้ ทำให้สามารถเปลี่ยนวิธีการบริหาร การวางแผน การสร้างแรงจูงใจให้เกิดความรักความผูกพันที่ดียิ่งขึ้น

องค์ประกอบของความผูกพันต่อองค์การ

สำหรับเรื่องความหมายของความผูกพันต่อองค์การนั้น ผู้เขียนพบว่าได้มีนักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของความผูกพันต่อองค์การไว้ดังนี้

Greenberg and Baron (as cited in Chusai, 2004) แบ่งองค์ประกอบของความผูกพันต่อองค์การไว้ดังนี้

1. ความผูกพันด้านการคงอยู่กับองค์การ (Continuance Commitment) หมายถึง การที่บุคคล ต้องการอยู่ทำงานกับองค์การเพราะมีความเชื่อว่าหากลาออกจะไม่คุ้ม ยิ่งถ้าอยู่กับองค์การ มาเป็นเวลานาน หากลาออกจะยิ่งทำให้สูญเสียสิ่งที่ได้ลงทุนกับองค์การในเวลาที่ผ่านมา เช่น ประโยชน์ที่ได้จากการเกษียณอายุ มิตรภาพ พนักงานยังคงทำงานอยู่กับองค์การเพียงเพราะว่าไม่ต้องการสูญเสียสิ่งเหล่านี้ ไป อาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่มีความผูกพันด้านการคงอยู่ในองค์การในระดับสูง

2. ความผูกพันด้านความรู้สึก (Affective Commitment) หมายถึง การที่บุคคลต้องการอยู่ทำงานกับองค์การเพราะว่าเห็นพ้องกับเป้าหมายและค่านิยมขององค์การ คนที่มีความผูกพันด้านความรู้สึกมาก จะเป็นผู้ที่เห็นพ้องกับสิ่งที่องค์การกำลังทำอยู่ และเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่องค์การกำลังดำเนินการให้เกิดเปลี่ยนแปลง พนักงานอาจจะสงสัยว่าค่านิยมของตนยังคงสอดคล้องกับค่านิยมขององค์การหรือไม่ เมื่อเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นพนักงานอาจจะสงสัยว่าตนเองยังคงเป็นส่วนหนึ่งขององค์การหรือไม่ หากพนักงานคิดว่าไม่เป็นก็อาจจะ ลาออกไป

3. ความผูกพันด้านบรรทัดฐาน (Normative Commitment) หมายถึง การที่บุคคลต้องการทำงานกับองค์การอันเนื่องมาจากแรงกดดันจากคนอื่น คนที่มีความผูกพันด้านบรรทัดฐานมากจะมีความกังวลมากกว่าคนอื่น จะคิดอย่างไรหากตนลาออก คนเหล่านี้ไม่อยากจะทำให้นายจ้างผิดหวัง และกังวลว่าเพื่อนร่วมงานอาจจะคิดกับตนในทางที่ไม่ดีหากตนลาออก

จากองค์ประกอบของความผูกพันต่อองค์การข้างต้นที่นักวิชาการได้กล่าวไว้แล้ว ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบของความผูกพันต่อองค์การ คือ ทัศนคติหรือความรู้สึกภายในบุคคล ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างมากในการปฏิบัติงาน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร

สำหรับเรื่องทฤษฎีเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร ผู้เขียนพบว่ามีนักวิชาการหลากหลายท่านได้มีการให้ทฤษฎีเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร ไว้มากมาย ผู้เขียนจึงขอนำ ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ และทฤษฎี อี-จี-อาร์ของแอลเดอร์เฟอร์ อีกทั้งแนวคิดทฤษฎีแนวคิดทฤษฎี OCB: Organizational Citizenship Behavior ผู้เขียนได้นำมาสอดแทรกในหัวข้อแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร เพื่อใช้ในการศึกษาบทความ ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีลำดับความต้องการของ Maslow (Maslow's hierarchy of needs theory)

Abraham H. Maslow (1954 as cited in Prasertsri, 2005: 90-91) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs theory) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งกำหนดโดยนักจิตวิทยาชื่อมาสโลว์ (Abraham Maslow) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่มีการกล่าวกันอย่างแพร่หลาย มาสโลว์มองว่า ความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วมนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ในส่วนลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ มีดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของทุกคนเพื่อความอยู่รอด เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อากาศ น้ำดื่ม การพักผ่อน เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เป็นความต้องการป้องกันภัย อันตราย ความต้องการความเป็นระเบียบ ความมั่นคงในชีวิตและหน้าที่การงาน เป็นต้น

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs) เป็นความต้องการเพื่อน ต้องการผู้ร่วมงาน ความต้องการครอบครัว ความต้องการเป็นที่ยอมรับ ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของคณะ เป็นต้น

4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem needs) เป็นความต้องการความนับถือ ความต้องการความมั่นคง ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความเห็นของคน โดยทั่วไป ความภูมิใจในตัวเอง ความต้องการมีความรู้ความสามารถ เป็นต้น

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล เช่น ความต้องการที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จและเหมาะสมที่สุด ความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง ส่งเสริมความยุติธรรม สร้างระเบียบและขยายความต้องการให้ถึงที่สุด

จะเห็นได้ว่าจากทฤษฎีลำดับความต้องการของ Maslow สามารถแบ่งความต้องการ ของมนุษย์ออกได้เป็น 2 ระดับ คือ

1. ความต้องการในระดับต่ำ (Lower order needs) ประกอบด้วยความต้องการทาง ร่างกาย ความต้องการความปลอดภัยมั่นคง และความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ

2. ความต้องการในระดับสูง (Higher order needs) ประกอบด้วยความต้องการ การยกย่องจากผู้อื่น และความต้องการความสำเร็จในชีวิต

2. ทฤษฎี ERG (Existence relatedness growth) Alderfer (1969 as cited in Santiwong, 1996) จากการศึกษาของแอลเดอร์เฟอร์เห็นว่าความต้องการของมนุษย์แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการที่จะดำรงชีวิต หรือความต้องการที่จะคงอยู่ หรือความต้องการที่จะคงอยู่ (Existence-E) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เป็นความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมด้วยดี เป็นความต้องการปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต ความต้องการทางวัตถุ เงินเดือน ประโยชน์ตอบแทน สภาพการทำงาน ปัจจัยอำนวยความสะดวกในการทำงาน เป็นต้น

2. ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness-R) เป็นความต้องการที่จะผูกพันกับผู้อื่นในการทำงาน ต้องการเป็นพวกได้รับความยอมรับ ร่วมรับรู้และแบ่งปันความรู้สึกระหว่างกัน ต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น

3. ความต้องการเจริญเติบโต (Growth-G) เป็นความต้องการที่จะเจริญก้าวหน้าในการทำงาน เป็นการที่คนสามารถทุ่มเทความรู้ ความสามารถของตนเอง ในการทำงานอย่างเต็มที่และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองเพิ่มขึ้นด้วย

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์การดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ โดยจะแสดงออกในรูปของพฤติกรรมที่จะตอบสนองความต้องการของตน ซึ่งพฤติกรรมนั้นเกิดจากปัจจัยเดียวหรือหลายปัจจัยก็ได้ แต่ทั้งนี้แรงจูงใจของบุคคลจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความต้องการเสมอจึงทำให้เกิดความผูกพันต่อองค์การ

3. แนวคิดทฤษฎีของพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ

พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์การ (Organizational Citizenship Behavior: OCB) ได้รับการยอมรับโดยนักวิชาการว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์การ และได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์การ

Spector (1996 as cited in SakpichaiMongkol, 2555: 25) ให้ความหมายว่าพฤติกรรมเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ หมายถึง พฤติกรรมที่นอกเหนือจากงานในหน้าที่ และเป็นพฤติกรรมที่มีประโยชน์ต่อองค์การ เช่น การทำงานตรงเวลา การช่วยเหลือคนอื่น ๆ การอาสาสมัครทำงาน

ดีและองค์การลงทุนด้วยการตอบแทนที่คุ้มค่าแก่บุคลากรจะทำให้บุคลากรตอบแทนด้วยความทุ่มเทพลังในการทำงานเพื่อองค์กร

Steers (1997 as cited in Phongpesach, 2011: 5) ได้ศึกษาปัจจัยเบื้องต้นของความผูกพันต่อองค์กร พบว่ามีองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล (Personal Characteristics) หมายถึง ตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร เช่น เพศ อายุ การศึกษา ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาปฏิบัติงาน สถานภาพสมรส ฯลฯ

2. ลักษณะงานที่ปฏิบัติ (Job Characteristics) หมายถึง สภาพของงานที่แต่ละบุคคลรับผิดชอบปฏิบัติอยู่ว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น ความมีอิสระในการทำงาน (Autonomy) งานที่มีคุณค่า ความประจักษ์ในงาน (Task Identity) ความหลากหลายในงาน (Variety) งานที่มีโอกาสพบปะผู้อื่น (Social Interactions)

3. ประสบการณ์ในการทำงาน (Work Experience) หมายถึง ความรู้สึกของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนว่ามีความรู้ต่อการทำงานในองค์กรที่ผ่านมาอย่างไร เช่น ทศนคติของกลุ่มต่อองค์กร (Group Attitude) การพึ่งพาได้จากองค์กร (Organization Dependability) ความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญต่อองค์กร (Personal Importance)

Mowday et al (1997 as in cited, Kaewmorakot 1999: 21) ได้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยที่ก่อให้เกิดความผูกพันทางด้านจิตใจ (Affective Commitment) ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ

1. คุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Characteristics)
2. คุณลักษณะงาน (Job Characteristics)
3. ประสบการณ์การทำงาน (Work Experience)
4. คุณลักษณะโครงสร้าง (Structural Characteristics)

Whanpetch (2000: 141-142) กล่าวว่าพื้นฐานที่สำคัญที่มีต่อความพึงพอใจในการทำงานซึ่งสามารถส่งผลให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรในระยะยาว มีดังต่อไปนี้

1. งาน (job) คือ ตัวงานที่เขาได้ไปทำงานอยู่ หมายความว่า เขานั้นมีความชอบ ความถนัดและความสนใจในงานนั้นหรือไม่ หากเขามีความรับผิดชอบความสนใจแล้วก็จะมีความพึงพอใจในงานนั้นสูงเป็นทุนอยู่ ในขณะที่เขาทำงานไปโอกาสที่เขาจะเรียนรู้งานรู้อสิ่งใหม่ ๆ มากขึ้น

2. ค่าจ้าง (wage) ค่าจ้างแรงงานเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้บุคคลอยากทำงานในหน่วยงานนั้นหรือไม่ การให้ค่าจ้างในอัตราที่เหมาะสม โดยเฉพาะในบรรดาคนงานหรือลูกจ้างที่มีคุณสมบัติเดียวกัน

3. โอกาสที่ได้เลื่อนขั้นหรือตำแหน่ง (promotion)

4. การยอมรับ (recognition) ทั้งจากผู้บังคับบัญชา ผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงาน

5. สภาพการทำงาน (working) เป็นสภาพโดยทั่ว ๆ ไป ของสถานที่ทำงาน

6. ผลประโยชน์ (benefit) และสวัสดิการ (services) หมายถึง สิ่งที่เขาได้รับตอบแทนจากผลการปฏิบัติงาน นอกเหนือจากค่าจ้าง

7. ผู้บังคับบัญชา (leader) หัวหน้าก็มีอิทธิพลเหมือนกัน เช่น ลักษณะของหัวหน้าเป็นแบบใด มีทักษะในการบริหารงานมากน้อยเพียงใด และเมื่อมีปัญหาหัวหน้ามีความสามารถที่จะแก้ไขปัญหาแก่ผู้ปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด

8. เพื่อนร่วมงาน (co-workers) หากมีเพื่อนร่วมงานที่ดีในองค์การย่อมส่งผลทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในการทำงานมากขึ้น

9. องค์การและการจัดการ (organization and management) หมายถึง องค์การใดที่มีชื่อเสียงในการทำงาน ย่อมทำให้เกิดการยอมรับ เกิดความพึงพอใจในองค์การนั้น

จากความหมายของปัจจัยที่ส่งต่อความผูกพันต่อองค์การดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า นักวิชาการหลายท่านมีการให้ความหมายของปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การที่มีความใกล้เคียงกันคล้ายคลึงกัน ทั้งนี้สำหรับผู้เขียนมีความเห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การนั้นหมายถึง ลักษณะส่วนบุคคล คุณลักษณะของงาน ประสบการณ์ในการทำงาน คุณลักษณะโครงสร้าง และขณะเดียวกันก็มีอิทธิพลต่อความปรารถนาที่จะอยู่กับองค์การต่อไป

สรุป

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าความผูกพันต่อองค์การถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อองค์การ หากองค์การใดมีบุคลากรที่มีความผูกพันและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ย่อมจะนำไปให้องค์การบรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้บุคลากรจะเกิดความผูกพันและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้น จะต้องมีความคิดทฤษฎี องค์ประกอบเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การเข้ามาเสริมสร้างให้บุคลากรเกิดความผูกพันและความพึงพอใจ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การรวมทั้งการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การในการปฏิบัติงาน เช่น แนวคิดทฤษฎี OCB ทฤษฎีความต้องการ

ของ Maslow และทฤษฎี EGR ของ Alderfer ในแนวความคิด OCB จะแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่บุคลากรมีในองค์กรนอกเหนือจากบทบาทหน้าที่ที่องค์กรกำหนดไว้ โดยที่องค์กรไม่ได้ร้องขอให้ทำ แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ในส่วนแนวคิดทฤษฎีของ Maslow และทฤษฎี EGR นั้น มีความคล้ายคลึงกันแต่ก็มีความแตกต่างสำคัญคือ ทฤษฎีของแอลเดอร์เฟอร์จะบอกว่าความต้องการของมนุษย์สามารถเกิดขึ้นได้มากกว่าหนึ่งอย่างแต่ในเวลาเดียวกัน ทฤษฎีของมาสโลว์จะอธิบายเกี่ยวกับลำดับขั้นความต้องการ และเมื่อความต้องการนั้น ได้รับการตอบรับแล้ว มนุษย์จะมีความต้องการอีกขั้นหนึ่งไปเรื่อย ๆ ไม่มีวันสิ้นสุด อีกทั้งในส่วนขององค์ประกอบความผูกพันต่อองค์กรซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ 1. ความผูกพันด้านการคงอยู่กับองค์กร 2. ความผูกพันด้านความรู้สึกรัก 3. ความผูกพันด้านบรรทัดฐาน รวมไปถึงด้านปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กรดังนี้ 1. ด้านลักษณะส่วนบุคคล 2. ด้านลักษณะในการปฏิบัติงาน 3. ประสบการณ์ในการทำงาน 4. คุณลักษณะโครงสร้าง เป็นต้น

จากที่กล่าวมาดั่งนั้นแนวคิดเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรควรได้รับความสำคัญและแนวทางเสริมสร้างความผูกพันอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังต้องได้รับการศึกษาวิจัยอีกมากในบริบท เพื่อให้้องค์การยืนหยัดอย่างต่อเนื่องไปในระยะยาวและอย่างยั่งยืน

References

- Alderfer, C. P. (1969). *An empirical test of a new theory of human needs. Organizational*.
- Becker, G. S. (1960). *An economic analysis of fertility. In Demographic and economic Behaviour and Human Performance, 4 (2), 142-175.* [in Thai]
- Boonchom, C. (2553). *Organizational commitment: Case Study of the Personnel Santi Islamic School.* Master of Arts Thesis in Social Development, Faculty of Social Development and Environment, Institute for Administrative Development. [in Thai]
- Buchanan, B. (1974). *Building Organizational Commitment: The Socialization of Managers in work Organizations.* Administrative Science Quarterly. 19,4 : 535-546. [in Thai]
- Greenberg, J., & Baron, R. A. (2000). *Behavior in Organizations.* (7th ed). New jersey: Prentice - hall. [in Thai]

- Kaewjomnong, A. (2009). *Human Resource Management*. Bangkok: Chulalongkorn Book Center, Thaksin University. [in Thai]
- Lumphasuk, (2007). *A study of organizational commitment of teachers in Sarasas affiliated schools Educational districts 1*. Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Photocopy.
- Maslow, Abraham M. (1954). *Motivation and Personality*. New York : Harper and Row.
- Phongpesach, N. (2011). *Organization commitment: Study in the case of Kuakarun Nursing College officials*. Special Problems Master of Public Administration, General Administration Graduate school Burapha University. [in Thai]
- Pitakthepsombat, P. (2009). *Satisfaction and commitment to the organization. Definition, theory, research methods, measurements, and research*. Bangkok: SemaTham Publishing House. [in Thai]
- Samitkrai, C. (2011). *Industrial and Organizational Psychology*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Theparak, I. (2011). *Relationship between ethical intelligence, job satisfaction and organizational commitment. Case study: Registered nurses, private hospitals*. (Master's thesis). Bangkok : Thammasat University. [in Thai]
- Whanpetch, W. (2000). *Human relations in industrial administration*. Bangkok: Thamkamol Printing House. [in Thai]

การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร
The Competency Development of Personnel and the Performance Effectiveness
of Personnel

วิลาวัลย์ ศรีษะเสื่อ¹ / กัมลาศ เยาวะนิจ²

Wilawan Srisasuea / Kamalas Yaowanit

¹⁻² สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the
Royal Patronage

Email : wilawan.a02@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอผลการศึกษากการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร วัตถุประสงค์ของบทความนี้ คือ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจถึงการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยเนื้อหาประกอบด้วย 1) สมรรถนะ 2) ประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน และ 3) การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร บทความนี้ใช้ทฤษฎีฐานทรัพยากรมนุษย์ (Resource-based View : RBV) ซึ่งกล่าวถึง ทรัพยากรนั้นจะต้องก่อให้เกิดคุณค่าขึ้นภายในองค์กร (Value) ทรัพยากรนั้นจะต้องหายาก (Rarity) ทรัพยากรนั้นจะต้องไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ หรือมีต้นทุนลอกเลียนแบบสูง (Imitability) และความสามารถที่ทดแทนไม่ได้มาอธิบาย โดยผลจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนพบว่าจากการที่องค์กรต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านต่าง ๆ การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรนั้นถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและองค์กรจะต้องสนับสนุนให้มีการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเพื่อเป็นการเพิ่มสมรรถนะของบุคลากรในองค์กร เพราะเมื่อบุคลากรมีสมรรถนะสูงแล้วก็จะทำให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

คำสำคัญ: สมรรถนะ, บุคลากร, ประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

Abstract

This article presented results from the study of the competency development of personnel and the performance effectiveness of personnel. The objectives of this article were to strengthen understanding of personnel competency development that affecting the performance effectiveness of personnel. This article contains 3 main parts 1) the concept of competency 2) performance effectiveness, and 3) the competency development of personnel affecting the performance effectiveness of personnel. This article uses the theory of Resource-based View: RBV, which refers to a resource that will create value within the organization. That resource must be rare and resource must not be able to copy or have a high cost to copy. By the results of this study revealed that the competency development of personnel is considered to be very important and must be supported by the organization since the organization has to adapt to changing environment in various aspects. Besides, the result also revealed that competency development of personnel will enhance competency of personnel and this enhancement increased the organization effectiveness in return.

Keywords: competency, personnel, performance effectiveness

บทนำ

ในปัจจุบันองค์กรต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอันสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในหลากหลายด้าน การที่องค์กรจะอยู่รอดในสถานการณ์เช่นนี้ได้ นั่น องค์กรจะต้องมีปัจจัยที่จะช่วยขับเคลื่อนองค์กร ซึ่งก็คือ “ บุคลากร ” โดยบุคลากรจะต้องมีสมรรถนะพร้อมในทุกด้านจนสามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเกิดประสิทธิผลจนสามารถส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จได้ในที่สุด ด้วยเหตุนี้องค์กรต้องมีหน้าที่ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรอย่างจริงจังผ่านกระบวนการในการพัฒนาสมรรถนะต่าง ๆ จนทำให้บุคลากรมีสมรรถนะพร้อมทุกด้าน ในที่สุด จะเห็นได้ว่า การพัฒนาสมรรถนะมีความสำคัญ และสามารถส่งผลต่อการเกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานและการประสบความสำเร็จขององค์กรเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในบทความนี้ก็จะจะเป็นผลจากการศึกษาจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ

2. สมรรถนะเฉพาะงาน (Job Competency) หมายถึง สมรรถนะของบุคคลกับการทำงานในตำแหน่งหรือบทบาทเฉพาะตัว เช่น อาชีพนักสำรวจ ก็ต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ตัวเลข การคิดคำนวณ ความสามารถในการทำบัญชี เป็นต้น

3. สมรรถนะองค์การ (Organization Competency) หมายถึง ความสามารถพิเศษเฉพาะองค์การนั้นเท่านั้น

4. สมรรถนะหลัก (Core Competency) หมายถึง ความสามารถสำคัญบุคคลต้องมีหรือต้องทำเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

5. สมรรถนะในงาน (Functional Competency) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่มีหน้าที่ที่รับผิดชอบ ตำแหน่งหน้าที่อาจเหมือนแต่ความสามารถตามหน้าที่ต่างกัน

จากการแบ่งประเภทสมรรถนะดังกล่าวข้างต้นนั้น ผู้เขียนสามารถสรุปได้ว่าการแบ่งประเภทสมรรถนะข้างต้นมีการแบ่งประเภทที่มีความเหมือนกัน ได้แก่ 1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) 2. สมรรถนะตามสายงานหรือสมรรถนะเฉพาะงาน (Job Competency) 3. สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) และสำหรับส่วนที่มีการแบ่งประเภทที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ 1. สมรรถนะการบริหาร (Professional Competency) 2. สมรรถนะเชิงเทคนิค (Technical Competency) 3. สมรรถนะองค์การ (Organization Competency)

นอกจากนี้ จากการที่ผู้เขียนได้มีการพิจารณาถึงการแบ่งประเภทสมรรถนะดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า การแบ่งประเภทสมรรถนะดังกล่าวข้างต้นมีส่วนที่สามารถนำมาผสมผสานเข้ากันได้ คือ

1. สมรรถนะการบริหารกับสมรรถนะหลัก ซึ่งสมรรถนะการบริหารสามารถนำมาผสมผสานอยู่ในสมรรถนะหลักได้ โดยอาจพิจารณาได้ว่าสมรรถนะการบริหารเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งบุคลากรควรมีเพื่อช่วยให้มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ดีจนสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ ส่วนสมรรถนะหลักเป็นบุคลิกลักษณะที่ดีของบุคลากรที่ได้มีการแสดงออกมาและสามารถช่วยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ กล่าวคือ สมรรถนะการบริหารจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ส่วนสมรรถนะหลักจะเป็นการแสดงบุคลิกลักษณะที่ดีออกมาให้เห็น

ดังนั้นเมื่อมีการนำสมรรถนะการบริหารมาผสมผสานอยู่ในสมรรถนะหลักก็จะทำให้เกิดบุคลิกลักษณะของบุคลากรในการมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดีโดยได้มีการแสดงออกมาให้เห็นจนส่งผลให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้

2. สมรรถนะส่วนบุคคลกับสมรรถนะตามสายงาน ซึ่งสมรรถนะส่วนบุคคลสามารถนำมาผสมผสานอยู่ในสมรรถนะตามสายงานได้ โดยอาจพิจารณาได้ว่าสมรรถนะส่วนบุคคลเป็นบุคลิกลักษณะ โดยเฉพาะของบุคคล ส่วนสมรรถนะตามสายงาน เป็นสมรรถนะเฉพาะแต่ละตำแหน่งงานที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน

ดังนั้นเมื่อมีการนำสมรรถนะส่วนบุคคลมาผสมผสานอยู่ในสมรรถนะเฉพาะงานก็จะทำให้เกิดบุคลิกลักษณะเฉพาะตามตำแหน่งงานที่บุคคลจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน

ท้ายที่สุดในความเห็นของผู้เขียนในเรื่องประเภทสมรรถนะนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่าสมรรถนะสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกัน ได้แก่ 1. สมรรถนะเฉพาะบุคคล หมายถึง บุคลิกลักษณะเฉพาะส่วนบุคคลของแต่ละบุคคลที่มีอยู่ในตัว 2. สมรรถนะหลัก หมายถึง บุคลิกลักษณะที่ดีของบุคคลที่มีการแสดงออกมาและเป็นสิ่งที่จะช่วยให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้วางแผนไว้ 3. สมรรถนะส่วนสายงาน หมายถึง สมรรถนะตามแต่ละตำแหน่งงานที่บุคคลมีการปฏิบัติหน้าที่อยู่

1.3 องค์ประกอบของสมรรถนะ

สำหรับในเรื่ององค์ประกอบของสมรรถนะนั้น ผู้เขียนพบว่าได้มีนักวิชาการหลายท่านได้มีการแบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมีดังต่อไปนี้

แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1993 as cited in Rasameethamachot, 2005) กล่าวถึงสมรรถนะประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) คือ ส่วนความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ เช่น ความรู้ด้านเครื่องยนต์

2. ทักษะ (Skill) คือ ส่วนที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ทักษะทางการถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น โดยทักษะที่มีการเกิดขึ้นได้นั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้และสามารถปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วองไว

3. บทบาททางสังคม (Social Role) หมายถึง สิ่งที่บุคคลต้องการสื่อให้บุคคลอื่นในสังคมเห็นว่าตัวเขามีบทบาทอย่างไรต่อสังคม เช่น ขอบช่วยเหลือผู้อื่น

4. ภาพพจน์หรือมโนทัศน์เกี่ยวกับตัวเอง (Self - image) หมายถึง ภาพพจน์หรือมโนทัศน์ที่บุคคลมองตัวเองว่าเป็นอย่างไร เช่น เป็นผู้นำ เป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นศิลปิน เป็นต้น

5. แรงจูงใจ/ เจตนาคติ (Motive/ Attitude) เป็นแรงจูงใจหรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย หรือมุ่งสู่ความสำเร็จ เป็นต้น

Phromphan (2011: 188 - 217) กล่าวว่า สมรรถนะมีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ ได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษา การค้นคว้า หรือประสบการณ์ หรือสารสนเทศที่นำไปสู่การปฏิบัติ

2. ทักษะ (Skill) หมายถึง การกระทำในเรื่องที่เกี่ยวข้องของชีวิตและวิชาชีพซ้ำ ๆ หลายครั้ง จนเกิดความชำนาญ ทักษะในองค์การประกอบด้วย 1. ทักษะเฉพาะงาน คือ ทักษะพื้นฐานของงานซึ่งในแต่ละหน่วยงานมีภารกิจที่แตกต่างกัน 2. ทักษะการบริหาร คือ ความชำนาญในการดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์กร โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ผ่านกระบวนการบริหารอย่างมีระบบ 3. ทักษะชีวิต คือ ทักษะที่มนุษย์ทุกคนจำเป็นต้องมีและใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ตนเองมีความสุข สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้และประสบความสำเร็จ

3. คุณลักษณะของบุคคล หรือพฤติกรรมของบุคคล (Attributes) หมายถึง ความคิด ความรู้สึก เจตคติ ทัศนคติ แรงจูงใจ ความต้องการส่วนบุคคล ภาพลักษณ์ของตนหรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเป็น คุณลักษณะของบุคคลที่สำคัญ ได้แก่ การควบคุมอารมณ์ การมองโลกในแง่ดี ความเครียด การมีกาลเทศะ ความกระตือรือร้น ความเชื่อมั่นในตนเอง การรักษาความลับ

จากการแบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะดังกล่าวข้างต้นนั้น ผู้เขียนสามารถสรุปได้ว่ามีการแบ่งองค์ประกอบที่มีความเหมือนกัน ได้แก่ 1. ความรู้ (Knowledge) 2. ทักษะ (Skill) และสำหรับส่วนที่มีองค์ประกอบแตกต่างกัน ได้แก่ 1. บทบาททางสังคม (Social Role) 2. ภาพพจน์หรือมโนทัศน์เกี่ยวกับตัวเอง (Self - image) 3. แรงจูงใจ/ เจตคติ (Motive/ Attitude) และ 4. คุณลักษณะของบุคคล หรือพฤติกรรมของบุคคล (Attributes)

ต่อมาจากการที่ผู้เขียนได้มีการพิจารณาถึงองค์ประกอบของสมรรถนะดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า องค์ประกอบของสมรรถนะดังกล่าวข้างต้นมีส่วนที่สามารถนำมาผสมผสานเข้ากันได้ คือ ภาพพจน์หรือมโนทัศน์เกี่ยวกับตัวเองกับคุณลักษณะของบุคคล ซึ่งภาพพจน์หรือมโนทัศน์เกี่ยวกับตัวเองสามารถนำมาผสมผสานอยู่ในคุณลักษณะของบุคคลได้ โดยอาจพิจารณาได้ว่าภาพพจน์หรือมโนทัศน์เกี่ยวกับตัวเอง เป็นการใช้ความคิดในการมองตนเองออกมาเป็นภาพ ส่วนคุณลักษณะของบุคคล เป็นพฤติกรรมการแสดงออก ความรู้สึก ความคิด หรือสิ่งต่าง ๆ ที่แต่ละบุคคลเป็น ซึ่งก็จะมี ความแตกต่างกันออกไป

ดังนั้นเมื่อมีการนำภาพพจน์หรือมโนทัศน์เกี่ยวกับตัวเองมาผสมผสานอยู่ในคุณลักษณะของบุคคลก็จะทำให้เกิดทั้งพฤติกรรมของบุคคลที่ได้มีการแสดงออกมาและความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในการมองเรื่องต่าง ๆ ออกมาเป็นภาพความคิด

ท้ายที่สุดในการเห็นของผู้เขียนในเรื่ององค์ประกอบของสมรรถนะนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า องค์ประกอบของสมรรถนะสามารถแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ 1. ความรู้ 2. ทักษะ 3. คุณลักษณะเฉพาะบุคคล

1.4 ความสำคัญของสมรรถนะ

สำหรับในเรื่องความสำคัญของสมรรถนะนั้น ผู้เขียนพบว่าได้มีนักวิชาการหลายท่านได้มีการให้ความสำคัญของสมรรถนะที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

Office of the Civil Service Commission (2005: 5) กล่าวว่า สมรรถนะหรือ Competency มีความสำคัญ ดังนี้

1. ช่วยให้การคัดสรรบุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถตลอดจนพฤติกรรมที่เหมาะสมกับงานเพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จตามความต้องการขององค์กรอย่างแท้จริง
2. ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงระดับความสามารถของตัวเองว่าอยู่ในระดับใด และจะต้องพัฒนาในเรื่องใด ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น
3. เป็นประโยชน์ในการพัฒนาฝึกอบรมแก่พนักงานในองค์กร
4. ช่วยสนับสนุนให้ตัวชี้วัดหลักของผลงาน (KPIs) บรรลุเป้าหมายเพราะ Competency จะเป็นตัวบ่งบอกได้ว่า ถ้าต้องการให้บรรลุเป้าหมายตามแล้วจะต้องใช้ Competency ตัวไหนบ้าง
5. ช่วยให้เกิดการหล่อหลอมไปสู่สมรรถนะขององค์กรที่ดีขึ้น เพราะถ้าทุกคนปรับสมรรถนะของตัวเองให้เข้ากับผลงานที่องค์กรต้องการอยู่ตลอดเวลาแล้ว ในระยะยาวก็จะส่งผลให้เกิดเป็นสมรรถนะเฉพาะองค์กรนั้น ๆ เช่น เป็นองค์กรแห่งการคิดสร้างสรรค์

Malee (2006) กล่าวถึง ความสำคัญของสมรรถนะไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ช่วยให้องค์กรให้ความสนใจต่อพฤติกรรมและทักษะที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของงานอย่างแท้จริง สามารถชี้จุดแข็งของบุคคลที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและระบุจุดอ่อนหรือจุดที่ต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุง
2. สร้างความมั่นใจว่าการพัฒนานั้นมีความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ขององค์กรช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จ
3. ช่วยให้การใช้ทรัพยากรสำหรับการพัฒนามีประสิทธิภาพมากขึ้น การพัฒนาทักษะและพฤติกรรมที่ช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์และสอดคล้องกับวัฒนธรรมขององค์กร จะช่วยให้องค์กรใช้ทรัพยากรทั้งเรื่องงบประมาณและเวลาได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด

4. ใช้กรอบในการพัฒนาสำหรับผู้บังคับบัญชาและผู้ที่ทำหน้าที่สอนงานในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยกรอบสมรรถนะช่วยให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามีความเข้าใจตรงกันว่า สมรรถนะใดที่จะนำไปสู่การทำงานให้ประสบความสำเร็จ

Smithikrai (2007) อธิบายว่า สมรรถนะมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานของพนักงานและองค์กรดังนี้

1. ทำให้องค์กรสามารถคัดเลือกบุคคลที่มีคุณลักษณะที่ดีทั้งในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ รวมทั้งพฤติกรรมที่มีความเหมาะสมกับงานเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้สำเร็จตามที่ต้องการอย่างแท้จริง

2. ทำให้ผู้ปฏิบัติงานนั้นทราบระดับความรู้ ทักษะ ความสามารถของตนว่าอยู่ในระดับไหน และมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาในเรื่องใดจึงจะช่วยให้เกิดความรู้ด้วยตนเองยิ่งขึ้น

3. นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาฝึกอบรมพนักงานในองค์กร

4. ช่วยสนับสนุนให้ตัวชี้วัดหลักผลงานมีการบรรลุเป้าหมายเพราะสมรรถนะถือได้ว่าเป็นตัวบ่งบอกได้ว่าถ้าต้องการที่จะให้ตัวชี้วัดหลักผลงานบรรลุเป้าหมายจะต้องใช้สมรรถนะใด

5. ทำให้มีการป้องกันที่จะไม่ให้ตัวของผลงานนั้นเกิดเพราะโชคชะตาเพียงอย่างเดียว เช่น ในการขายของพนักงานขายมียอดขายที่เพิ่มขึ้นสูงกว่าเป้าหมายที่ได้กำหนดทั้งที่ในส่วนพนักงานขายคนนั้นไม่มีความตั้งใจทำงานมากนัก แต่เนื่องด้วยตลาดมีความต้องการที่สูงอยู่แล้วจึงเป็นผลให้ยอดขายเพิ่มขึ้น โดยที่ไม่มีการทุ่มเทความพยายามมากนักแต่หากวัดสมรรถนะแล้วจะทำให้มีการสามารถตรวจสอบได้ว่าพนักงานคนนั้นประสบความสำเร็จเพราะโชคช่วยเหลือหรือเพราะทำเอง

6. ทำให้การพัฒนาสมรรถนะขององค์กรนั้นประสบผลสำเร็จเร็วขึ้นเพราะถ้าหากพนักงานทุกคนมีการปรับสมรรถนะของตนเองให้สามารถเข้ากับมาตรฐานที่องค์กรกำหนดตลอดเวลาแล้วในระยะแรกและระยะยาวก็จะส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรนั้น ๆ เช่น การเป็นองค์กรแห่งการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพราะด้วยทุกคนในองค์กรนั้นมีสมรรถนะในเรื่องการคิดสร้างสรรค์

จากความสำคัญของสมรรถนะดังกล่าวข้างต้นนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า ความสำคัญของสมรรถนะสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ทำให้บุคลากรในองค์กรทราบถึงขีดความสามารถของตนเองว่ามีมากน้อยเพียงใดและทราบถึงขีดความสามารถที่ตนเองนั้นขาดอยู่

2. ทำให้บุคลากรทุกคนในองค์กรรู้จักพัฒนาสมรรถนะของตนเองให้ดียิ่งขึ้นเพื่อทำให้สอดคล้องกับงานที่รับผิดชอบและเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์

3. ทำให้องค์กรสามารถกำหนดเกณฑ์สมรรถนะที่จะมีส่วนช่วยทำให้องค์กรสามารถคัดเลือกบุคคลที่มีความพร้อมทำให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามที่ได้วางแผนไว้มาเข้าทำงานภายในองค์กร และทำให้องค์กรสามารถกำหนดเกณฑ์สมรรถนะที่บุคลากรในแต่ละตำแหน่งงานจำเป็นต้องมีได้อย่างเหมาะสม

4. ทำให้องค์กรหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรที่จะส่งผลทำให้งานบรรลุผลวัตถุประสงค์ตามที่องค์กรได้มีการวางแผนไว้

5. ทำให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามที่ได้วางแผนไว้ เพราะเมื่อบุคลากรทุกคนมีการพัฒนาสมรรถนะของตนเองก็จะทำให้งานที่รับผิดชอบอยู่มีประสิทธิภาพจนส่งผลทำให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จได้ตามที่วางแผนไว้

2. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ในส่วนนี้ผู้เขียนจะมีการนำเสนอเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยมีการแบ่งการพิจารณาออกเป็น 4 ประเด็น ดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

สำหรับในเรื่องความหมายของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนั้น ผู้เขียนพบว่าได้มีนักวิชาการหลายท่านได้มีการให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งมีดังต่อไปนี้

Danthamrongkul (2003: 27) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการเลือกเป้าหมายที่เหมาะสมและบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ ประสิทธิภาพจึงวัดกันที่ว่าองค์กรสามารถสนองผู้บริโภคสินค้าหรือบริการที่เป็นที่ต้องการหรือไม่ และสามารถบรรลุในสิ่งที่พยายามจะทำมาน้อยเพียงใด

Tiyao (2003: 2) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การทำงานบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพขององค์กรนับว่ามีความสำคัญต่อการวิเคราะห์และขัดเกลาพฤติกรรมองค์กรที่เกิดจากการบริหารงานว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด

Phatamontri (2004: 13) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง ความสามารถที่จะบริหารงานให้ได้ผลผลิต (Output) มากที่สุดเมื่อเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ฝ่ายบริหารกำหนดไว้

Santiwong (2006: 2) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ขนาดของความสามารถขององค์กรในการที่จะสามารถทำงานบรรลุตามเป้าหมายต่าง ๆ ที่ตั้งไว้ จะสามารถทำให้บรรลุผลสำเร็จมากเพียงใด

Yawaprapha (2009: 130) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบาย

จากความหมายของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนั้น หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้วางไว้อย่างเต็มกำลังความสามารถ

2.2 ประสิทธิภาพเกิดขึ้นได้อย่างไร

สำหรับในเรื่องประสิทธิภาพเกิดขึ้นได้อย่างไรนั้น ผู้เขียนพบว่า ได้มีนักวิชาการที่มีการให้รายละเอียดในเรื่องนี้ซึ่งมีดังต่อไปนี้

Cherrington (1994: 85 as cited in Phadungsin, 2017: Online) กล่าวว่า การวัดประสิทธิภาพหรือความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (Success) พิจารณาองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. คุณภาพของงานที่ได้ทำ (Quality of Work) หมายถึง ความสำเร็จในการทำงาน
2. ปริมาณงานที่ทำ (Quantity of Work) หมายถึง จำนวนเนื้องานที่ทำได้ในระยะเวลาที่กำหนด
3. การพัฒนาคุณภาพส่วนบุคคล (Personality Quality Development) หมายถึง การมีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่ม มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด การพัฒนาความสามารถ ทักษะ บุคลิกภาพ ทักษะความสามารถในการพูดคุย
4. การพัฒนาการจัดการบริหาร (Improvement in Performance of Administration) หมายถึง การเป็นผู้นำที่ดีของกลุ่มของตน การเอาใจใส่การดำเนินงานของผู้ร่วมทีมงาน การสนับสนุน การช่วยเหลือในการแก้ปัญหา

นอกจากนี้ Sealer (1998 as cited in Juthachan, 2007: 51) ได้ใช้ทฤษฎีระบบเป็นกรอบการวิเคราะห์ประสิทธิภาพขององค์กร โดยเฉพาะผลผลิต (output) ขององค์กรพบว่า ประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการ คือ

1. ความสามารถในการผลิต (Productivity) หมายถึง กิจกรรมในการผลิตผลผลิตโดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด
2. ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง กิจกรรมในการสนองตอบความสนใจของสมาชิก
3. การพัฒนา (Development) หมายถึง กิจกรรมการลงทุนในทรัพย์สินด้านคน (human assets) โดยเฉพาะการฝึกอบรมและการพัฒนา

จากองค์ประกอบการวัดประสิทธิผลและกรอบการวิเคราะห์ประสิทธิผลขององค์กรที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า ประสิทธิภาพขององค์กรสามารถเกิดขึ้นได้ดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติงานทันตามเวลาที่กำหนดและประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน
2. การพัฒนาการบริหาร โดยจะต้องมีการพัฒนาปัจจัยที่มีส่วนช่วยในการบริหารให้ดียิ่งขึ้น อาทิเช่น การปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำที่ดี การรู้จักเอาใจใส่เพื่อนร่วมงานเวลาที่มีการปฏิบัติงาน การช่วยเหลือ การส่งเสริมในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น
3. การพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลให้มีความพร้อมในทุกด้าน อาทิเช่น ความรับผิดชอบ ทักษะในการปฏิบัติงาน ทักษะคิด เป็นต้น โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ในการช่วยพัฒนา อาทิเช่น การจัดฝึกอบรม
4. การสร้างกิจกรรมที่จะส่งผลให้สมาชิกในองค์กรเกิดความพึงพอใจได้
5. การใช้ทรัพยากรให้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในการผลิตผลผลิต

2.3 การบริหารที่จะทำให้เกิดประสิทธิผล

สำหรับในเรื่องการบริหารที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลนั้น ผู้เขียนพบว่าได้มีนักวิชาการให้รายละเอียดไว้ดังต่อไปนี้

Galbraith Jay R et al. (2002 as cited in Sita. 2016: Online) ได้เสนอแนวคิด Star Model ในการบริหารองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมองว่าองค์กรต้องมีองค์ประกอบเหล่านี้ด้วย ซึ่งก็คือ

1. นโยบายด้านกลยุทธ์ (Strategy) ซึ่งเป็นการระบุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร รวมถึงพันธกิจและค่านิยมที่องค์กรต้องการตอบสนอง จะเป็นตัวกำหนดทิศทางงานดำเนินงานขององค์กรในอนาคต
2. โครงสร้างองค์กร (Structure) เป็นสิ่งที่กำหนดโครงสร้างอำนาจและอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ในองค์กร ตลอดจนความสัมพันธ์ของความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในงานที่สำคัญ รูปทรงขององค์กร ซึ่งหมายถึงจำนวนบุคลากรที่มีผลต่อระดับการบังคับบัญชา ลักษณะของการจัดสรรอำนาจว่าเป็นการรวมอำนาจ หรือกระจายอำนาจในองค์กร และเรื่องของการจัดกลุ่มแผนงานว่ามีการจัดกลุ่มกันในลักษณะใด
3. กระบวนการทำงาน (Process) หมายถึง กระบวนการของการตัดสินใจและการส่งผ่านข้อมูลภายในองค์กร

4. ระบบการจ่ายค่าตอบแทน (Rewards) ซึ่งการจ่ายค่าตอบแทนหรือการให้รางวัลต่าง ๆ ควรมีความสอดคล้องกับความต้องการและเป้าหมายของคนในองค์กร และสอดคล้องกับโครงสร้างและกลยุทธ์ขององค์กรที่มีการกำหนดไว้

5. บุคลากร (People) คือ การบริหารทรัพยากรบุคคลในทุก ๆ ด้านเพื่อเพิ่มศักยภาพของทรัพยากรบุคคลให้มีความสามารถ พร้อมทั้งจะนำนโยบายและกลยุทธ์ขององค์กรไปสู่การปฏิบัติ

จากองค์ประกอบการบริหารองค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า ในการบริหารที่ทำให้้องค์การเกิดประสิทธิผลนั้นสามารถสรุปได้ดังนี้

1. นโยบายด้านกลยุทธ์ต้องมีรายละเอียดในเรื่องเป้าหมาย วัตถุประสงค์ พันธกิจและค่านิยมขององค์กรที่จะเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดแนวทางการดำเนินงานขององค์กรต่อไป

2. โครงสร้างองค์การ เป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดรายละเอียดในเรื่องของโครงสร้างอำนาจและอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ในองค์กร รวมไปถึงรายละเอียดในเรื่องของความชำนาญในแต่ละด้านในงานที่สำคัญ รูปทรงขององค์การ ซึ่งก็คือจำนวนบุคลากรที่มีผลต่อลักษณะของการจัดสรรอำนาจและลักษณะการจัดกลุ่มแผนงาน

3. กระบวนการทำงานภายในองค์กรต้องมีความถูกต้องและเหมาะสม

4. การจ่ายค่าตอบแทนหรือการให้รางวัลต้องมีการตอบสนองและมีความเหมาะสมต่อความต้องการของคนในองค์กร และตรงต่อกลยุทธ์ขององค์กร

5. การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรต้องมีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นจนมีความสามารถเพียงพอต่อการนำนโยบายขององค์กรไปปฏิบัติได้อย่างดี

2.4 การทำงานที่จะทำให้เกิดประสิทธิผล

สำหรับในเรื่องการทำงานที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลนั้น ผู้เขียนพบว่าได้มีนักวิชาการที่มีการให้รายละเอียดในเรื่องนี้ซึ่งมีดังต่อไปนี้

การที่จะเกิดประสิทธิผลการทำงานนั้นต้องประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก ได้แก่ ผู้ที่ทำงานและโครงสร้างการทำงาน สำหรับผู้ที่ทำงานจะต้องมีแนวคิดการปฏิบัติตัวในการทำงานและการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังนั้นผู้ที่ทำงานที่มีประสิทธิผลควรมีลักษณะดังนี้ (Suksaen, 2013 as cited in Wattanarangsarn, 2015: 7-8)

1. ความฉับไว หมายถึง การจัดการกับเวลาได้อย่างดีที่สุด รวดเร็ว ไม่ทำงานล่าช้า ทำงานแล้วเสร็จตามกำหนดเวลา หรืองานบริการ ผู้รับบริการย่อมคาดหวังเรื่องความรวดเร็วของพนักงาน

2. การบริหารเวลา จะช่วยลดความไม่เป็นระเบียบชีวิต ทำให้มีจุดมุ่งหมายในการทำงาน ดังนั้นการกำหนดระยะเวลาเวลาในการทำงานหรือการทำสิ่งต่าง ๆ เป็นการจัดระเบียบชีวิตของตนเอง และเป็นการวางแผนในแต่ละวัน ทำให้เกิดความยืดหยุ่นในการทำกิจกรรมอื่น ๆ หรืองานชิ้นต่อ ๆ ไป

3. การเพิ่มความมั่นใจในการทำงานให้ตนเอง ทำให้เกิดการแสดงออกในทางที่เหมาะสม และยังส่งผลต่อบุคลิกภาพที่ดี ความกล้าที่จะแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องหรือกล้าที่จะคิดต่างแม้สิ่งที่คิดนั้นผู้อื่นอาจไม่เห็นด้วยหรือไม่ยอมรับ แต่หากผลที่ออกมาล้มเหลว ก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้จากความผิดพลาดนั้นและพัฒนาตนเองต่อไป

4. มีความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเป็นทีมหรือทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำงานอย่างจริงจัง จริงใจ ไม่ทำตัวเป็นอุปสรรค ช่วยคิดช่วยแก้ไขปัญหาคือต่าง ๆ ร่วมกัน แบ่งผลประโยชน์ร่วมกันอย่างยุติธรรม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งจะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน

5. การมีคุณธรรมในการทำงาน มีการแสดงออกอย่างถูกต้องต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาทั้งภายใน วาจา ใจ ซึ่งจะต้องยึดเป็นหลักในการปฏิบัติ ให้เกิดเป็นนิสัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม โดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน จะทำให้สังคมการทำงานมีความเป็นระบบระเบียบมากขึ้น ความเป็นระเบียบทางจิตใจ จะทำให้เกิดการแสดงออกที่ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

6. การเป็นบุคคลที่สามารถทำได้ตามสิ่งที่พูดหรือสัญญาไว้

7. หมั่นสร้างแรงจูงใจหรือสิ่งกระตุ้นจากภายในให้มีความอยากที่จะเรียนรู้ พัฒนาตนเอง จากการทำงานตลอดเวลา

8. การปรับเปลี่ยนมุมมองหรือทัศนคติการทำงานที่ไม่เหมาะสม

9. สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้อภัยซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี

จากลักษณะและวิธีการทำงานที่มีประสิทธิผลที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า ในการทำงานที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลนั้นสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ปฏิบัติงานต้องมีการวางแผนการปฏิบัติงานและตั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงานเพื่อจะได้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ในการปฏิบัติงานจะต้องมีการปฏิบัติตามที่ได้วางไว้อย่างเคร่งครัด

2. ผู้ปฏิบัติงานต้องมีการพัฒนาบุคลิกลักษณะและทักษะต่าง ๆ ของตนเองที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น อาทิเช่น ความกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ต่อเพื่อนร่วมงาน การแสวงหาความรู้ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน การเรียนรู้ที่จะจัดการเวลาได้อย่างเหมาะสม และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น

3. ผู้ปฏิบัติงานต้องมีทัศนคติและมุมมองในการปฏิบัติงานที่ดีและเหมาะสม

4. ผู้ปฏิบัติงานต้องปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถและมีการให้ความร่วมมือและสนับสนุนเป็นอย่างดีเมื่อต้องมีการทำงานร่วมกันเป็นทีม

3. การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร

สำหรับเรื่อง “ การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร ” นั้น ผู้เขียนมีความเห็นในเรื่องนี้ว่า การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างแน่นอน เพราะเนื่องจากสมรรถนะ (Competency) ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยกำหนดเกณฑ์สมรรถนะที่ในแต่ละตำแหน่งงานจำเป็นต้องมี และสมรรถนะยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรในองค์กร ด้วยเหตุนี้สมรรถนะจึงมีความสำคัญต่อการเกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง

แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานไม่ได้น้อยไปกว่ากันเลย ซึ่งก็คือ “ บุคลากร ” นั่นเอง โดยบุคลากรถือเป็นปัจจัยที่มีบทบาทในการช่วยขับเคลื่อนให้องค์กรเกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งยังเป็นปัจจัยที่สามารถกำหนดได้ว่าองค์กรจะสามารถก้าวต่อไปข้างหน้าในทิศทางใดและมากน้อยเพียงใด ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีฐานทรัพยากรมนุษย์ (Resource-based View : RBV) ที่เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญหรือมุ่งเน้นที่ทรัพยากรและความสามารถในการจัดการกับทรัพยากรภายในองค์กร ที่ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ โดยต้องแสดงลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ ทรัพยากรนั้นจะต้องก่อให้เกิดคุณค่าขึ้นภายในองค์กร (Value) ทรัพยากรนั้นจะต้องหายาก (Rarity) ทรัพยากรนั้นจะต้องไม่สามารถลอกเลียนแบบได้หรือมีต้นทุนลอกเลียนแบบสูง (Imitability) และความสามารถที่ทดแทนไม่ได้

ดังนั้นในการปฏิบัติงานแต่ละตำแหน่งงานของบุคลากรก็จะต้องมีในเรื่องของสมรรถนะที่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้น ๆ ทุกคนจำเป็นต้องมีเพื่อช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผล โดยก็จะจะมีปัจจัยในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลที่หลากหลายด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น Galbraith Jay R et al. (2002 as cited in Sita, 2016: Online) เห็นว่า การบริหารทรัพยากรบุคคลในทุก ๆ ด้านเพื่อเพิ่มศักยภาพของทรัพยากรบุคคลให้มีความสามารถ พร้อมทั้งจะนำนโยบายและกลยุทธ์ของ

องค์การไปสู่การปฏิบัติ จากที่กล่าวมานั้นเป็นการแสดงให้เห็นได้ว่า จะต้องมีการพัฒนาสมรรถนะบุคคลในด้านต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้นจนทำให้บุคคลมีความพร้อมในทุกด้านแล้วเมื่อทำได้เช่นนี้ก็จะเกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน เช่นเดียวกับ Sealer (1998 as cited in Juthachan, 2007: 51) ได้กล่าวว่า การพัฒนา (Development) หมายถึง กิจกรรมการลงทุนในทรัพย์สินด้านคน (human assets) โดยเฉพาะ การฝึกอบรมและการพัฒนา จากที่กล่าวมานั้นเป็นการแสดงให้เห็นได้ว่า ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาสมรรถนะบุคคลจนทำให้บุคคลเกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานได้ในที่สุด ทั้งนี้จะทำให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานได้มากขึ้นเพียงใดนั้นควรต้องได้รับการสนับสนุนทั้งจากในส่วนขององค์กรที่จะต้องให้ความสำคัญและไม่ละเลยในเรื่องการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรอย่างจริงจังและในส่วนของบุคลากรเองก็ต้องให้ความสำคัญและหันมาพัฒนาสมรรถนะในแต่ละด้านที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานของตนเองด้วย ท้ายที่สุดเมื่อทำได้ดังนี้แล้วก็จะย่อมจะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานได้อย่างมากที่สุดในที่สุด

References

- Akharabawon, J. (2006). *Create People, Create Results*. Bangkok: Kor Phol Pim. [in Thai]
- Danthamrongkul, W. (2003). *Administration*. Bangkok: Thirdwave Education Co., Ltd. [in Thai]
- Gongkasawat, T. (2005). *How to start when applying Competency to your organization?*. Bangkok: Technology Promotion Association (Thailand-Japan). [in Thai]
- Juthachan, S. (2007). *Financial competence that affects practice Providing health services of the Rayong Community Health Center*. Mahidol University. [in Thai]
- Malee, S. (2006). *Human resource management based on competencies. In the course contents Human resource management*. Program in Management science Sukhothai Thammathirat Open University. [in Thai]
- Meesuttha, A and Suchchukorn, S. (2005). *Performance Appraisal*. (8th ed.). Bangkok: Pimdeekarnpim. [in Thai]
- Office of the Civil Service Commission. (2005). *Thai Civil Service Competency Manual*. Bangkok: Office of the Civil Service Commission. [in Thai]

- Phadungsin, C. (2017). *Core Competencies Ompetencies that Affect The Proficiency of Support Staff In Higher Education Institution Rajamangala University of Technology*
- Isan** [Online] , Available from:
 file:///C:/Users/User/Documents/%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%A2/%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%A2%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%A2%E0%B8%B5%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%A1%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8%AD%E0%B8%B5%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%99%C2%A0%C2%A0.pdf. (2020, 1 Jun). [in Thai]
- Phatamontri, U. (2004). *Modern Internal Auditing*. Bangkok: Kasetsart University book center. [in Thai]
- Phromphan, S. (2011). *Resection of competency for development*. Bangkok: Panyachon. [in Thai]
- Rassametummachot, S. (2005). *Competency Based Learning*. Bangkok: Sirivatana Interprint Co.,Ltd. [in Thai]
- Saenthong, N. (2004). *Get to know Competency*. Bangkok: HR Center. [in Thai]
- Sakworawit, A. (2004). *The concept of competency: an old story that we still get lost in*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Santiwong, T. (2006). *Principles of Management*. Bangkok: Thai Wattana Panich. [in Thai]
- Sita, C. (2016). *The study of contributing factors towards the effective operation of the land bank administration institute (Public organization) : Distribution of landholdings* [Online], Available from:
http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5803010213_5461_5047.pdf.
 (2020, 1 Jun). [in Thai]

- Smithikrai, C. (2007). *Recruiting, selecting and evaluating the performance of Personnel*. (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. [in Thai]
- Smithikrai, C. (2013). *Recruiting, selecting and evaluating the performance of Personnel*. (4th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. [in Thai]
- Thongkaew, T. (2007). *Competency : Principles and guidelines*. Bangkok: Suan Dusit University. [in Thai]
- Tiyao, S. (2003). *Principles of Management*. Bangkok: Thammasat University. [in Thai]
- Watanarangsana, P. (2015). *Increasing Performance Efficiency of Employees In-4 Star Hotel in Siam Square*. Independent research Master's degree, Bangkok University. [in Thai]
- Wutirong, P. (2012). *Ultimate human resource management in the new era*. (1st ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. [in Thai]
- Yavaprabhas, S. (2009). *Public policy*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
Factors Related to the Decision to Study in Public Administration Program

ปิยะมาต สิงห์โตทอง¹ / กัมลาศ เยาวะนิจ²

Piyamad Singthothong / Kamalas Yaowanit

¹⁻²สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, ValayaAlongkorn Rajabhat University under the
Royal Patronage

Email: piyamadnan@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการ เรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความสำคัญและความจำเป็นของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ โดยนำเสนอปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยใช้วิธีการศึกษาแบบทบทวนวรรณกรรมไม่ว่าจะเป็นหนังสือ บทความวิชาการ และเอกสารต่าง ๆ เป็นต้น เนื้อหาประกอบด้วย (1) การตัดสินใจ (2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้เขียนพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีหลายปัจจัยด้วยกัน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนที่ดึงดูดนักศึกษาให้สามารถตัดสินใจในการเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ยังส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาต่อไปอีกด้วย

คำสำคัญ: การตัดสินใจ, ศึกษาต่อ, หลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

Abstract

Academic articles on factors related to the decision to Continue study the Public Administration Program The objective is to present the importance and the necessity of factors related to the decision to Continue study public administration program by presenting factors related to education by using a literature review study method, whether it is a book, an academic article and various documents etc. Contents include (1) decision (2) Factors Related to the Decision to Study in Public Administration Program The result of this study, the authors found that Factors Related to the Decision There are many factors.

As a result of this study, the authors found that factors influencing decision making were several All of these factors are the factors that attract students to make good decisions about their admission to the public administration program. In addition, all these factors contribute to the success of students' education.

Keywords: decision, continue study, public administration program

บทนำ

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ถือเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของการดำเนินชีวิต ประชาชนส่วนใหญ่ รวมถึงรัฐบาล ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาคือพื้นฐานแห่งความสำเร็จในชีวิต และสามารถนำความรู้มาใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อหาเลี้ยงดูตนเอง และครอบครัวได้ในอนาคต (Royal Academy, 2003) ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาความรู้ สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ศักยภาพสูงสุด และมีจิตสาธารณะในการแก้ไขปัญหาสังคม รวมถึงดูแลสภาพแวดล้อมและจัดการทรัพยากรของประเทศให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อให้สามารถทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาของหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้เขียนได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

- ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- ศึกษาค้นคว้ารวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เรื่องการตัดสินใจ
- ศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับ เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตร
สาขารัฐประศาสนศาสตร์
- การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาผลการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐ
ประศาสนศาสตร์ โดยการค้นคว้างานวิจัย จำนวน 2 ผลงาน
- การค้นคว้าจากหนังสือ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การสรุปเปรียบเทียบผลการศึกษากับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อค้นหาปัจจัยที่พบตรงกันในการวิจัยหลายๆ งาน

ผลการวิจัย

5.1 การตัดสินใจ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทั้งจากในหนังสือและเอกสาร
ต่างๆ ในส่วนนี้ผู้เขียนจะมีการนำเสนอเกี่ยวกับการตัดสินใจ โดยมีการแบ่งการพิจารณาเป็น 3 ประเด็น
ดังต่อไปนี้

5.1.1 ความหมายของการตัดสินใจ

สำหรับในเรื่องความหมายของการตัดสินใจนั้น ผู้เขียนพบว่ามึนักวิชาการหลายท่านได้มีการ
ให้ความหมายในเรื่องนี้ไว้หลากหลาย ซึ่งมีดังต่อไปนี้

Jamnong (1980) ได้ให้ความหมายว่า การตัดสินใจเป็นเรื่องของการจัดการที่หลีกเลี่ยง
ไม่ได้และในการจัดการนั้น การตัดสินใจเป็นหัวใจในการปฏิบัติงานทุกๆ เรื่องทุกๆ กรณีเพื่อดำเนินการ
ไปสู่วัตถุประสงค์ อาจมีเครื่องมือมาช่วยในการพิจารณา มีเหตุผลส่วนตัวอารมณ์ ความรักใคร่ชอบ

พอ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ และมีลักษณะเป็นกระบวนการอันประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ต่อเนื่องกันไป

Diaoitsaret (1982: 127) กล่าวว่า การตัดสินใจ เป็นการเลือกทางปฏิบัติ ซึ่งมีอยู่หลายทาง เพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

Rodprasert (1992 : 283) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการในการสร้าง ทางเลือกการดำเนินงานไว้หลายๆ ทาง แล้วพิจารณาตรวจสอบ ประเมินทางเลือกเหล่านั้นเพื่อเลือกทาง ที่ดีที่สุดเพื่อดำเนินงาน

Pongsrirote (1997: 187) ได้ให้ความหมายว่า การเลือกปฏิบัติหรือกระบวนการปฏิบัติ หรือ การเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดในทางใดทางหนึ่ง จากทางเลือกหลายๆ ทาง เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามที่ต้องการหรือวินิจฉัยสั่งการ คือ การชั่งใจ ไตร่ตรองและตัดสินใจเลือกทาง ดำเนินงานที่เห็นว่าดีที่สุดในทางใดทางหนึ่งจากหลายๆ ทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

Khumkhong (1999) กล่าวว่า การตัดสินใจต้องใช้ข้อมูลพื้นฐานจากเรื่องที่กำลังพิจารณา โดยใช้ความรู้พื้นฐานและข้อสรุปที่เป็นที่ยอมรับ นำมาผสมผสานกับการสรุปอ้างอิง เพื่อนำไปสู่ เป้าหมาย แสดงทิศทางการไปสู่การตัดสินใจ

Darathai (1999 : 23) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง ความคิดและการกระทำต่างๆ ที่ นำไปสู่การตกลงใจเลือกทางใดทางหนึ่งจากทางเลือกที่มีอยู่หลายทาง เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

Srirot (2000 : 187) ได้ให้ความหมายว่า การตัดสินใจหรือการวินิจฉัยสั่งการ การ เลือกปฏิบัติหรือการเว้นปฏิบัติ หรือการเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดในทางใดทางหนึ่งจากหลายๆ ทาง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการ

Tochinda (2005 : 178) ได้ให้ความหมายว่า การที่ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาพิจารณา ตัดสินใจและสั่งการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การวินิจฉัยสั่งการ หรือการตัดสินใจเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ มาก เพราะการวินิจฉัยสั่งการจะเป็นการเลือกทางเลือก ดำเนินการที่ดีที่สุดในการบรรดาทางเลือกหลายๆ ทาง

Bangmo (2005 : 175) ได้ให้ความหมายว่า การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็น แนวทางปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหลายอย่าง เพื่อความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในทางปฏิบัติการตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับ ปัญหาที่ยุ่ยากสลับซับซ้อน และวิธีการแก้ปัญหาให้วินิจฉัย มากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่

ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกสั่งการปฏิบัติโดยวิธีใด จึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุดและบังเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรนั้น

จากความหมายของการตัดสินใจดังกล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนสามารถสรุปได้ว่า การตัดสินใจคือ กระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากหลาย ๆ ทางเลือก ที่ได้มีการ พิจารณา ไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล เพื่อนำทางเลือกนั้นมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

5.1.2 ความสำคัญของการตัดสินใจ

สำหรับความสำคัญของการตัดสินใจนั้น พบว่ามีนักวิชาการหลายท่านได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การตัดสินใจจึงมีความสำคัญ 4 ประการ (Stoner. 1978: 167 - 170) ดังนี้

1) การตัดสินใจเป็นเครื่องวัดความแตกต่างระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ จะต้องแสดงความรู้ความสามารถในการตัดสินใจที่ดีกว่าผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารจะต้องมีเหตุผล หลักการ มีเจตคติและวิจารณญาณที่ดี

2) การตัดสินใจเป็นมรรควิธีนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร ผู้บริหารควรตระหนักเสมอว่าการตัดสินใจไม่ใช่เป้าหมายของตัวเอง แต่เป็นมรรควิธี หลักการ วิธีการ และเครื่องมือที่จะทำให้การบริหารองค์กรให้ประสบความสำเร็จเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นการกำหนดเป้าหมายขององค์กรที่ชัดเจนก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องเริ่มต้น การหาวิธีการ และแนวทางปฏิบัติที่หลากหลาย ก็เป็นขั้นตอนที่กระทำตามมา และนี่คือการตัดสินใจนั่นเอง การกำหนดแนวทางวิธีการที่ดีที่หลากหลายและสร้างสรรค์จะนำพาให้องค์กรสำเร็จได้

3) การตัดสินใจเป็นเสมือนสมองขององค์กร การตัดสินใจที่ดีก็เหมือนกับคนเรามีสมองและระบบประสาทที่ดี ก็จะทำให้ตัวเราประสบความสำเร็จ ในชีวิตการงาน ชีวิตส่วนตัว และชีวิตทางสังคม

4) การตัดสินใจปัญหาเป็นกลยุทธ์การแก้ปัญหาในอนาคต ในทฤษฎีการตัดสินใจทั่วไปมองว่าเป็นการแก้ไขในอดีต ซึ่งได้แก้ปัญหาข้อขัดแย้งซึ่งมีการสะสมมาตั้งแต่อดีต และมีแนวโน้มมากขึ้นในอนาคต ซึ่งก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้หมดสิ้น และยังมีปัญหาใหม่ๆ เข้ามาอีกมากมาย โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนกรอบความคิดหรือกระบวนการทัศน์ในการมองปัญหาใหม่ให้มองไปไปถึงปัญหาในอนาคต

Busarakamwadi (2008 : 109) กล่าวว่า ความสำคัญของการตัดสินใจสามารถสรุปได้ดังนี้

1) เพื่อลดความขัดแย้ง โดยแต่ละบุคคลล้วนมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องความรู้และประสบการณ์จึงเป็นผลให้ในการตัดสินใจถ้าไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันก็จะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้

2) เพื่อลดความเสี่ยงในการตัดสินใจของบุคคลที่ไม่มีกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ในการตัดสินใจถ้ามีการใช้เครื่องมือที่ถูกต้องก็จะส่งผลให้การตัดสินใจมีโอกาสผิดพลาดน้อยลง

จากความสำคัญของการตัดสินใจดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนสามารถสรุปได้ดังนี้ ความสำคัญของการตัดสินใจมีความสำคัญที่มีส่วนเหมือนกัน คือ 1. การตัดสินใจถ้ามีการกำหนดแนวทางวิธีการที่ดีก็จะส่งผลให้มีความสำเร็จ และความสำคัญที่มีส่วนแตกต่างกัน คือ 1. การตัดสินใจเป็นเครื่องวัดความแตกต่างระหว่างผู้บริหารกับผู้บริหาร 2. การตัดสินใจเป็นเสมือนสมองขององค์กร 3. การตัดสินใจปัญหาเป็นกลยุทธ์การแก้ปัญหาในอนาคต 4. เพื่อลดความขัดแย้ง

จากความสำคัญของการตัดสินใจดังกล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า ความสำคัญของการตัดสินใจ สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้ การตัดสินใจมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการตัดสินใจที่ดีควรจะมี หลักการ วิธีการ และแนวทางปฏิบัติที่หลากหลาย เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจที่เหมาะสม และยังสามารถช่วยลดความขัดแย้งได้อีกด้วย

5.1.3 กระบวนการตัดสินใจ

สำหรับในเรื่องกระบวนการตัดสินใจนั้น ผู้เขียนพบว่าได้มีนักวิชาการหลายท่านได้มีการแบ่งกระบวนการตัดสินใจที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พลันเกต และแอ็ดเนอร์ (Plunkett and Attner, 1994 : 162) ได้เสนอลำดับขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้ อ้างจากกุลชลิ ไชยน์ดา 2539 : 139)

ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา (Define the problem) เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะการระบุปัญหาได้ถูกต้องหรือไม่ ย่อมมีผลต่อการดำเนินการในขั้นต่อไป ของกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการตัดสินใจด้วย

ขั้นที่ 2 ระบุข้อจำกัดของปัจจัย (Identify limiting factors) เมื่อสามารถระบุปัญหาได้ถูกต้องแล้ว ผู้บริหารควรพิจารณาถึงข้อจำกัดต่างๆ ขององค์กร โดยพิจารณาจากทรัพยากรซึ่งเป็นองค์ประกอบของกระบวนการผลิต ได้แก่ กำลังคน เงินทุน เครื่องจักร สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ รวมทั้งเวลาซึ่งมักเป็นปัจจัยจำกัดที่พบอยู่เสมอ การรู้ถึงข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้จะช่วยให้ผู้บริหารกำหนดขอบเขตในการพัฒนาทางเลือกให้แคบลงได้

ขั้นที่ 3 การพัฒนาทางเลือก (Develop potential alternatives) ผู้บริหารควรทำการพัฒนาการแก้ไขปัญหาให้น้อยลงหรือให้ประโยชน์สูงสุด

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ทางเลือก (Analyze the alternatives) เมื่อผู้บริหารได้ทำการพัฒนาทางเลือกต่างๆ โดยจะนำเอาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกับกันอย่างรอบคอบทางเลือกบางทางเลือกที่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดขององค์กรก็อาจทำให้เกิดผลต่อเนื่องที่ไม่พึงประสงค์ตามมา

ขั้นที่ 5 การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the best alternative) เมื่อผู้บริหารได้ทำการวิเคราะห์และประเมินทางเลือกต่างๆ แล้ว ผู้บริหารควรเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียว ทางเลือกที่ดีที่สุดควรมีผลเสียต่อเนื่องในภายหลังน้อยที่สุด และให้ผลประโยชน์มากที่สุด แต่บางครั้งผู้บริหารอาจตัดสินใจเลือกทางเลือกแบบประนีประนอมโดยพิจารณาองค์ประกอบที่ดีที่สุดของแต่ละทางเลือก

ขั้นที่ 6 การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement the decision) เมื่อผู้บริหารได้ทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว ก็ควรมีการนำผลการตัดสินใจนั้น ไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรกำหนดโปรแกรมของการตัดสินใจ โดยระบุถึงตารางเวลาการดำเนินงานงบประมาณ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ควรมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน และจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่จะช่วยให้การตัดสินใจเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ผู้บริหารควรกำหนดระเบียบวิธี กฎ และนโยบาย ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 7 การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล (Establish a control and evaluation) ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจ ได้แก่ การสร้างระบบการควบคุมและการประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ผู้บริหารแก้ปัญหาหรือทำการตัดสินใจใหม่ได้โดยได้ผลลัพธ์ของการปฏิบัติที่ดีที่สุด

Asavapoom (2008: 224) ได้กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจไว้หลายประการ ดังนี้ การตระหนักถึงความต้องการจำเป็นในการตัดสินใจหรือกำหนดวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจ

- 1) การระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจ
- 2) การกำหนดเกณฑ์ที่ต้องตัดสินใจ
- 3) การพัฒนาและกำหนดทางเลือก
- 4) การประเมินทางเลือก
- 5) การเลือกทางเลือก

6) การใช้ทางเลือกและการประเมินผล

นอกจากนี้ Sugsawang (2020 : Online) กล่าวว่า การตัดสินใจที่ดีนั้น มีขั้นตอนการตัดสินใจ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดขอบเขต/ความสำคัญของการตัดสินใจ (Identity of Decision making) ผู้ที่ต้องตัดสินใจต้องสามารถรู้และระบุเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ต้องการจากการตัดสินใจครั้งนี้

2. รวบรวมทางเลือกทั้งหมดออกมา (list the Option) เพื่อหาทางเลือกที่จะเป็นข้อมูลเพิ่มเติมในการตัดสินใจให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

3. ศึกษาและกำหนดขอบเขตของแต่ละทางเลือก (Rating the Opting) ศึกษาแต่ละทางเลือกในการตัดสินใจว่ามี ประโยชน์ ข้อดี ข้อเสีย ความเสี่ยง อะไรบ้าง

4. การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the best solution) การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด บางครั้งหากมีทางเลือกที่ดีพอๆ กัน ผู้ทำการตัดสินใจอาจจะต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจด้วย

5. ประเมินการตัดสินใจ (Evaluate the decision) หลังจากการตัดสินใจไปแล้วในแต่ละครั้ง ให้ประเมินผลการตัดสินใจในนั้นไปด้วย เพื่อการเรียนรู้และบทเรียนในการตัดสินใจในครั้งต่อไป

จากกระบวนการตัดสินใจดังกล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้เขียนสามารถสรุปได้ว่าการแบ่งกระบวนการตัดสินใจที่มีความเหมือนกัน ได้แก่ 1. การระบุปัญหา 2. การพัฒนาและการกำหนดทางเลือก 3. การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด 4. การประเมินผลจากการตัดสินใจ และสำหรับส่วนที่มีการแบ่งกระบวนการตัดสินใจที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ 1. การวิเคราะห์ทางเลือก 2. การรวบรวมทางเลือกทั้งหมดออกมา

นอกจากนี้จุดเริ่มต้นของกระบวนการตัดสินใจยังมีความเหมือนกัน คือ ต้องระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจเป็นการทำความเข้าใจของปัญหาและความต้องการนั้นๆ และเป็นการกำหนดขอบเขตของการตัดสินใจให้ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การดำเนินการต่อไปที่ถูกต้อง

ท้ายที่สุดในความเห็นของผู้เขียนในเรื่องกระบวนการตัดสินใจ ผู้เขียนมีความเห็นว่ากระบวนการตัดสินใจสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การระบุปัญหา 2. รวบรวมทางเลือกทั้งหมดออกมา 3. วิเคราะห์ทางเลือก 4. เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด 5. ประเมินผลจากการตัดสินใจ

5.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขารัฐประศาสนศาสตร์”

สำหรับผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขารัฐประศาสนศาสตร์” ผู้เขียนพบว่าได้นักวิชาการนำเสนอไว้หลายท่าน ซึ่งมีดังต่อไปนี้

Saengjanthr (2007) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ เพศ รายได้ ภาพลักษณ์ของวิทยาลัย หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน อุปกรณ์การเรียนการสอน การบริหารจัดการของวิทยาลัย และพบว่าไม่มีปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการตัดสินใจตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ

Petchhoti (2017) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้แก่ ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอน หลักสูตร การบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน และพบว่าไม่มีปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้แก่ เพศ อายุ สาขาวิชาที่เรียน รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และรายได้ของนักศึกษาต่อเดือน

จากผลการวิจัยดังกล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้เขียนสามารถสรุปได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลเหมือนกัน ได้แก่ ภาพลักษณ์ของวิทยาลัย ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการของวิทยาลัย และสำหรับส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลเหมือนกัน ได้แก่ อายุ และยังพบว่า ปัจจัยที่ผลงานที่ 1 พบว่าส่งผล แต่ผลงานที่ 2 พบว่าไม่ส่งผล ได้แก่ เพศ รายได้

จากการคิดวิเคราะห์ของผู้เขียน พบว่า การที่ผลงานวิจัยนี้ได้ผลการศึกษาเหมือนกันหรือแตกต่างกันน่าจะเป็นเพราะว่า สถาบันและสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน จึงทำให้ผลการศึกษาเหมือนกันและแตกต่างกัน

ท้ายที่สุดในความเห็นของผู้เขียนในเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ได้แก่ 1) ภาพลักษณ์ของสถาบัน ความมีชื่อเสียง ความประทับใจ ความไว้วางใจที่มีต่อสถาบัน สถาบันเป็นที่ยอมรับของสังคม และเป็นสถาบันที่มีความทันสมัยในทุก ๆ ด้าน

2) หลักสูตร มีความสอดคล้องต่อผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน 3) ด้านอาจารย์ผู้สอน คณาจารย์ผู้สอนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ 4) สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ต้องเพียงพอต่อการใช้งานและต้องมีความทันสมัย 5) การบริหารจัดการของสถาบัน ต้องมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่ดี ห้องเรียนเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา

5.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขารัฐประศาสนศาสตร์

สำหรับเรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์” ผู้เขียนมีความเห็นในเรื่องนี้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มีหลายประการด้วยกัน ได้แก่ ภาพลักษณ์ หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

นอกจากนี้ จากการที่ผู้เขียนได้ศึกษาหาข้อมูลในเรื่องนี้ก็พบว่ายังมีอีกหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ โดย Saengjhan (2007) กล่าวว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ 1) ภาพลักษณ์ของสถาบัน คือ ความมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป 2) หลักสูตร เป็นเนื้อหาวิชาที่ได้รับความนิยม เนื้อหาวิชาสามารถนำมาประกอบอาชีพได้ 3) อาจารย์ผู้สอน เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญในรายวิชาที่สอน 4) สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นสิ่งที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน 5) การบริหารจัดการของวิทยาลัย เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานของสถาบันให้ดียิ่งขึ้นไป จากที่กล่าวมานั้นแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาจะมีในเรื่องภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยซึ่งปัจจัยทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา และ Petchhoti (2017) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้แก่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย และด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน จากที่กล่าวมานั้นแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาจะมีในเรื่องภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการของ

มหาวิทยาลัย และด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ซึ่งปัจจัยทั้งหมดจะต้องอยู่ในเกณฑ์ที่ดีเพราะมี การส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษา จากปัจจัยดังกล่าวก็แสดงให้เห็นได้ว่ามีปัจจัยที่ หลากหลายที่ส่งผลต่อนักศึกษาในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ โดยปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการ ตัดสินใจเป็นอย่างมาก

ท้ายที่สุดนี้ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรรัฐประศาสน ศาสตร์ถือได้ว่ามีความสำคัญที่สถาบันต่าง ๆ ควรนำข้อมูลมาศึกษาเพื่อที่จะได้นำไปเป็นแนวทางใน การนำมาพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นต่อไป และสำหรับนักศึกษาเอง ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีส่วนดึงดูด ให้นักศึกษาสามารถตัดสินใจในการเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ได้เป็นอย่างดี เพราะปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาต่อไป

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชา รัฐประศาสน ศาสตร์ สามารถอภิปรายผลการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

6.1 จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ในความคิดเห็นของผู้เขียน ภาพลักษณ์ของสถาบันถือได้ว่ามีความสำคัญ สามารถทำให้สถาบันมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของสังคม ในการที่จะมีการเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดี ออกไป ควรที่จะมีการประชาสัมพันธ์ที่ดีด้วย

6.2 จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตรส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ในความคิดเห็นของผู้เขียน หลักสูตรถือได้ว่ามีความสำคัญ หลักสูตรต้อง มีความทันสมัย มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน มีความหลากหลายและน่าสนใจ

6.3 จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอนส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ในความคิดเห็นของผู้เขียน อาจารย์ผู้สอนถือได้ว่ามีความสำคัญ อาจารย์ ผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการตรงกับสาขาที่สอน และมีประสบการณ์ในการสอน

6.4 จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนส่งผลต่อการ ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ในความคิดเห็นของผู้เขียน สื่อและอุปกรณ์ การเรียนการสอนถือได้ว่ามีความสำคัญสื่อการเรียนการสอนสามารถช่วยในการสอนของครูได้ดีมาก ยิ่งขึ้น สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมในหลายๆ รูปแบบ

6.5 จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ในความคิดเห็นของผู้เขียน การบริหารจัดการถือได้ว่าเป็นความสำคัญ ในการบริหารจัดการที่จะส่งผลให้ภาพรวมของมหาวิทยาลัยมีความพัฒนา และยังคงส่งผลให้มหาวิทยาลัยก้าวหน้าต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ในครั้งถัดไป ควรจัดทำวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์นักศึกษาโดยตรง เพื่อสอบถามถึงปัจจัยต่างๆ ที่สำคัญเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์

References

- Bangmo, S. (1995). *Organization and Management*. Bangkok : Witapat. [in Thai]
- Busarakamwadi, W. (2008). *Organization and Management*. Valaya Longkorn Rajabhat University under the Royal Patronage Rajupatham. [in Thai]
- Darathai, P. (1999). *Relationship between the nature of management's decision-making and effectiveness*. (22th ed.). Bangkok : Sukhothai Thammathirat Open University. [in Thai]
- Diaoitsaret, S. (1982). *Teaching materials Management Department 412* Behavior of educational Leaders Chonburi Department of Educational Administration Faculty of Education Srinakarinwirot University. Bang Saen. [in Thai]
- Jamngong, W. (1980). *Decision-making behavior*. Bangkok : Odeon Store. [in Thai]
- Khumkhong, B. (1999). *Some Factors Related to Critical Thinking Ability in Grade 6 Students High School Year 3 And high school year 6 In the district Songkhla Master of Education Thesis Srinakarinwirot University Prasanmit*. [in Thai]
- Saengjanthr, K. (2008). *The factors that contribute to the decision to choose to study in the Master of Public Administration Program*, College of Public Administration, Burapha College [Online] Available from:
<http://digital.collect.lib.buu.ax.th/ddomstydetai>. (2020, 7 Nov). [in Thai]

- Oppenheim, A. N. (1966). *Questionnaire design and attitude measurement*. (2nd ed.).
New York: Basic Book. [in Thai]
- Petchhote, S. (2017). *Factors Influencing Decision Making to Study in Home Economics Faculty of Education Maha Wittayalai Ramkhamhaeng* [Online]
Available from:
<http://www2.gspa.buu.ac.th/library/is/mpa47/47933219.pdf>. (2020, 7 Nov). [in Thai]
- Plunkett, W.R. and R. F. Attner. (1994). *Introduction to Management*. Belmont : Wadsworth.
[in Thai]
- Pongsrirote, S. (1997). *Organization and Management*. (6th ed.). Bangkok: Partnership Limited
Techniques 19. [in Thai]
- Stoner, A. (1978). *Management. Englewood Cliffs*. New Jersey: Prentice-Hall. [in Thai]
- Sugsawang, S. *Good decision*. [Online]
Available from: <https://pechmint.wixsite.com/nattha01/about2-c4jt>. (2020, 5 Nov). [in Thai]
- Tochinda, B. (2005). *Organization and Management*. (3th ed.). Bangkok: Include the message.
[in Thai]

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Human Resource Development for the Efficiency of Local Government Organizations

กัญญารัตน์ สว่างชาติ¹ / จารุณี มุมบ้านเช่า²

Kanyarat Sawangchat / Jarunee Mumbansao

¹⁻²หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Email: kanyarat.sa@vru.ac.th, jarunee@vru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นเป็นกลไกสำคัญที่เป็นตัววิเคราะห์และวางแผนโครงสร้างการบริหารจัดการเพื่อสรรหา คัดเลือก และบรรจุบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณสมบัติที่เหมาะสมเข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถการพัฒนาทักษะส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น เมื่อบุคลากรได้ปฏิบัติตามทฤษฎีการบริหารจัดการ POCCC ของ Henri Fayol มี 5 ประการดังนี้ ประการแรก การวางแผนเป็นการกำหนดเป้าหมายไว้และปฏิบัติตามจนบรรลุผลสำเร็จ ประการที่สอง การจัดองค์กรเป็นการกำหนดภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในองค์กรเพื่อที่จะได้ไม่ทับซ้อนกัน ประการที่สาม การบังคับบัญชาสั่งการ ทำให้การดำเนินงานต่างๆเป็นไปอย่างราบรื่น มีคนคอยควบคุมสั่งการช่วยทำให้เกิดการตัดสินใจได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ประการที่สี่ การประสานงานเป็นการเชื่อมโยงภาระหน้าที่ของบุคลากรในองค์กรเข้าด้วยกันและประการสุดท้าย การควบคุมเป็นการบริหารจัดการทุกอย่างให้สำเร็จลุล่วงไปตามแผนที่วางไว้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ทำให้การบริหารจัดการเป็นระบบ ระเบียบ และปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น ตัวบุคลากรมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพ และประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This academic article aims to present the human resource development for the efficiency of local government organizations. Because human resource development is an important mechanism that analyzes and plans the management structure in order to recruit, select and recruit personnel with appropriate knowledge, capability and qualifications to work in the local government organization. Developing and promoting personnel to have better knowledge and ability to have better operational skills. In addition, the personnel are also developing potentials. When personnel have followed Henri Fayol's POCCC management theory, there are five main points: First, planning is setting goals and fulfilling them to achieve results. Second, organization determines the responsibilities of the personnel in the organization so that will not overlap. Third, the command of command Making the operations go smoothly There are people to control and direct. It helps to make decisions in a timely manner. Fourth, coordination is the link between the responsibilities of the organization's personnel and lastly Control is managing everything to be accomplished as planned. Which is very beneficial to the administration of the local government organization Make the management systematic and work smoothly. Personnel are efficient Encourage local government organizations to have potential and success as well.

Keywords: human resource development, local government organization efficiency

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือการช่วยใ้บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีขวัญและสร้างกำลังใจในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความจงรักภักดีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน ช่วยพัฒนาใ้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจริญเติบโตเพราะการจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นตัวกลางในการประสานงานกับแผนกต่าง ๆ เพื่อแสวงหาวิธีการใ้ใ้ได้บุคลากรที่มีคุณสมบัติที่ตรงตามต้องการเข้ามาทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใ้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำใ้้องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นเจริญเติบโต และพัฒนายิ่งขึ้น ช่วยเสริมสร้างความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนให้แก่สังคมและประเทศชาติ

ปัจจุบันมนุษย์ต้องการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ในขณะที่เดียวกันองค์กรก็ต้องเติบโตตลอดเวลาเช่นกัน องค์กรจะก้าวไปข้างหน้าได้นั้นเกิดจากแรงผลักดันที่สำคัญก็คือบุคลากรทุกคนในองค์กร ศักยภาพทุกคนย่อมส่งผลต่อศักยภาพขององค์กร หากบุคลากรทุกคนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลให้องค์กรนั้นมีประสิทธิภาพตามไปด้วย แนวคิดว่าบุคลากรในองค์กรเป็นเสมือนทรัพย์สินประเภทหนึ่งขององค์กรที่ต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ จ่ายค่าตอบแทน ให้รางวัลและสวัสดิการ โดยเน้นการดึงและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรมาใช้ให้เหมาะสมกับงาน มีการพัฒนาแนวคิดไปสู่การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ที่มุ่งพัฒนา เสริมสร้างและกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความรัก ความศรัทธา และมุ่งมั่นทุ่มเททำงานให้กับองค์กร สนับสนุนให้ บุคลากรเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวคิดที่สร้างสรรค์ อันก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ขึ้น (วนิดา วาติเจริญ, 2556 : 11) สิ่งเหล่านี้จะเป็นกำลังผลักดันและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กร

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้นเป็นกลยุทธ์สำคัญขององค์กรที่จะต้องใส่ใจดำเนินการอย่างรอบคอบและจริงจัง เพราะหากสามารถจัดการกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว บุคลากรในองค์กรก็จะมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพตามมาด้วย แล้วแน่นอนว่าท้ายที่สุดองค์กรก็จะประสบความสำเร็จทั้งยังเพิ่มศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งบุคลากรและองค์กรเองก็ก้าวหน้าไปพร้อมกันด้วย

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (2559 : 128) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือบุคลากรมีวิธีการที่หลากหลาย หากองค์กรสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของบุคคลและภารกิจขององค์กร จะทำให้องค์กรได้บุคลากรที่มีความรู้ ทักษะและ ความสามารถในงาน เพราะบุคลากรทุกคนมีศักยภาพของตนเอง ที่สามารถพัฒนาให้เพิ่มพูนขึ้นได้ทั้งด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติ ถ้าหากมีแรงจูงใจที่ดีพอ ดังนั้น ในการพัฒนา ทรัพยากรบุคคลนั้นองค์กรจะต้องดำเนินการทุกด้านอย่างบูรณาการ

ความหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

พิชิต เทพวรรณ (2554 : 156) กล่าวว่า iva การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์เป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ โดยมีความเชื่อมโยงกับกลยุทธ์ขององค์กรและกลยุทธ์ธุรกิจ เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการได้ โดยจะให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในนโยบายและการปฏิบัติด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายในระยะยาว การบริหารทรัพยากรมนุษย์ไว้ว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในความหมายแคบ หมายถึง การพัฒนามนุษย์ในระดับปัจเจกบุคคล และการพัฒนามนุษย์ในระดับองค์กร ศิริภัสสรศวงศทองดี(2559 : 19) ได้ให้คำนิยามการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไว้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในความหมายแคบเป็นการพัฒนาเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ใหม่ๆ และเป็นการเพิ่มศักยภาพของบุคคลให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานตามที่ต้องการ เพื่อสามารถทำให้ สมการแห่งความสำเร็จอันประกอบด้วยผลรวมขององค์กรเป็นจริง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในความหมายกว้าง หมายถึง การพัฒนามนุษย์ในระดับสังคม ประเทศ และสากล มีองค์กรหลายระดับที่ถูกคาดหวังให้ร่วมกันรับผิดชอบในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับมหภาค เช่น กระทรวง ทบวง กรม ของรัฐบาลในทุกๆ ประเทศ นอกจากนี้ยังมีองค์กรระหว่างประเทศ โรงเรียน สถานศึกษา สถาบันทางศาสนา องค์กรการกุศล รวมทั้งวิธีการ เป้าหมาย และกระบวนการที่หลากหลาย สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (2559 : 107-108) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูน ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และทัศนคติของบุคคลให้มีพฤติกรรมการทำงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร อาจกระทำได้หลายวิธี เช่น การศึกษาต่อการฝึกอบรม การสัมมนาทางวิชาการ การศึกษาดูงานและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือการพัฒนาตนเอง

ความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

พิชิต เทพวรรณ (2554 : 157) กล่าวว่า iva การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการสร้างโอกาสให้ทรัพยากรมนุษย์หรือพนักงานแต่ละคนในการเพิ่มทักษะความรู้ ความเชี่ยวชาญ และระดับสมรรถนะให้ดีขึ้น ซึ่งเป้าหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ขององค์กร มีอยู่ 3 ประการ คือ ประการแรกเพื่อให้องค์กรมีความได้เปรียบทางการแข่งขันจากการมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ประการที่สองเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องและครอบคลุมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับกลยุทธ์ขององค์กร และกลยุทธ์การเรียนรู้ของแต่ละบุคคล และประการ

การพัฒนาองค์กรการพัฒนา หมายถึง การทำให้ดียิ่งขึ้นการทำให้เติบโตอย่างยั่งยืนการพัฒนาเน้นไปที่องค์กร เพื่อให้องค์กรปรับตัวได้ในทุกสถานการณ์

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นการนำศักยภาพของแต่ละบุคคลมาใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสร้างให้แต่ละบุคคลเกิดทัศนคติที่ดีต่อองค์กรตลอดจนเกิดความตระหนักในคุณค่าของตนเอง เพื่อนร่วมงานและองค์กร เมื่อพิจารณาการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์จะเห็นถึงหลักการมี 5 ประการดังนี้ ประการแรกคือ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาให้เพิ่มพูนขึ้นได้ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะและเจตคติ ถ้าหากมีแรงจูงใจที่ดีพอ ประการที่สองคือ การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ควรเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ตั้งแต่การสรรหา การคัดเลือก นำมาสู่การพัฒนาในระบบขององค์กร ประการที่สามคือ วิธีการในการพัฒนาทรัพยากรมีหลายวิธีจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะขององค์กรและบุคลากร ประการที่สี่คือ จัดให้มีระบบการประเมินการพัฒนาความสามารถของบุคลากรเป็นระยะๆ เพื่อช่วยแก้ไขบุคลากรบางกลุ่มให้พัฒนาความสามารถเพิ่มขึ้น และในขณะเดียวกันก็สนับสนุนให้ผู้มีขีดความสามารถสูงได้ก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่งใหม่ที่ต้องใช้ความสามารถสูงขึ้น และประการสุดท้ายคือ องค์กรจะต้องจัดระบบทะเบียนบุคลากรให้เป็นปัจจุบันที่สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าได้เป็นรายบุคคล

หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มองเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อระบบการพัฒนาทั้งในระดับจุลภาคและระดับมหภาค ด้วยมนุษย์มีศักยภาพอยู่ในตัวที่สามารถเพิ่มพูนได้ตามกระบวนการวิธีการที่เหมาะสมที่ถูกเลือกนำมาประยุกต์ใช้ทำให้มนุษย์มีความรู้ ความสามารถที่เพิ่มขึ้นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการขององค์กรได้เป็นอย่างดีดังนั้น จึงทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขึ้น (พรชัย เจดามาน, 2560)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีหลักการที่สำคัญอยู่ 6 ประการดังนี้ ประการแรกคือ หลักการเสริมสร้างความเชื่อถือนะศรัทธาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีหลักการที่สำคัญ คือ จะต้องให้ผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรม รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความเชื่อถือนะศรัทธาเกิดขึ้นก่อน เมื่อทุกฝ่ายเกิดความเชื่อถือนะศรัทธาแล้วก็จะทำให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการได้ เช่น ความเชื่อถือนะศรัทธาที่มีต่อหน่วยงานที่เป็นผู้ดำเนินงาน ความเชื่อถือนะศรัทธาในชื่อเสียงและประสบการณ์ของวิทยากร เป็นต้น ประการที่สองคือ หลักการรักษาระดับความสนใจให้อยู่ในระดับที่สูงอยู่เสมอในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีหลักการที่สำคัญ คือ จะต้องทำให้ผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมที่กำลังดำเนินการอยู่นั้น ให้อยู่ในระดับที่สูงเพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมเกิดความสนใจในเรื่องที่กำลังรับรู้และ รับฟัง โดยเฉพาะ

วิทยาการ ควรที่จะมีความสามารถในการสร้างความสนใจผู้ที่รับการพัฒนาและฝึกอบรม เช่น มีการให้
 ทำกิจกรรมต่างๆ มีการใช้เทคนิคหรือวิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาและฝึกอบรม เป็นต้น ประการที่สาม
 คือ หลักการเสริมสร้างภาวะสมองในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีหลักการที่สำคัญ คือ จะต้องทำให้ผู้ที่
 เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมได้มีการเสริมสร้างภาวะสมองด้วยการฝึกให้รู้จักคิด ฝึกให้มีการปฏิบัติ
 ฝึกให้มีการโต้ตอบ หรือฝึกให้เกิดการมีส่วนร่วม ซึ่งวิธีการฝึกต่างๆ เหล่านี้จะทำให้ผู้ที่เข้ารับการพัฒนา
 และฝึกอบรมเกิดความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้น และเป็นการเสริมสร้างภาวะสมองของผู้ที่เข้ารับการ
 พัฒนาและฝึกอบรมด้วย ประการที่สี่คือ หลักการเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีในหัวข้อต่าง ๆ ในการพัฒนา
 ทรัพยากรมนุษย์มีหลักการที่สำคัญ คือ จะต้องทำให้ผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรม ได้รับรู้และเข้าใจ
 ถึงความสำคัญประโยชน์ และความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ในเรื่องหัวข้อ และเนื้อหาต่างๆ ที่กำหนดไว้
 ในหลักสูตรของการพัฒนาและฝึกอบรม จึงเป็นหลักการสำคัญที่ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะต้อง
 ยึดหลักการเพื่อเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีในหัวข้อต่าง ๆ ให้กับผู้ที่เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรม และ
 ประการที่ห้าคือ หลักการเสริมสร้างความเข้าใจในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีหลักการที่สำคัญ คือ
 จะต้องทำให้ผู้รับการพัฒนาและฝึกอบรม เกิดความเข้าใจสามารถนำความรู้ต่างๆ ที่ได้รับไปใช้ในการ
 ปฏิบัติงานหรือประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้ กล่าวคือผู้ที่รับการพัฒนาและฝึกอบรม เมื่อได้
 ความรู้จากการพัฒนาและฝึกอบรมแล้ว จะต้องมีความเข้าใจได้ด้วยว่าจะนำความรู้ที่ได้นั้นไปใช้ หรือ
 ประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้อย่างไรทำไมถึงต้องทำเช่นนั้น ดังนั้น จึงเป็นหลักการสำคัญที่ว่า
 จะต้องเสริมสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมด้วย และประการสุดท้าย
 คือ หลักการเน้นหรือย้ำในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีหลักการที่สำคัญ คือจะต้องทำให้ผู้ที่เข้ารับการ
 พัฒนาและฝึกอบรม สามารถที่จะจดจำจากสิ่งที่ได้รับจากการพัฒนาและฝึกอบรมให้ได้การที่ให้ผู้รับ
 การพัฒนาและฝึกอบรมสามารถจดจำได้ดีนั้นวิธีการหนึ่งที่นิยมใช้กันก็คือ การเน้นหรือการย้ำนั่นเอง
 ยกตัวอย่างเช่น การที่บุคคลบางคนร้องเพลงบางเพลงได้ทั้งๆ ที่ไม่เคยเห็นเนื้อเพลงนั้นเลย

ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับความหมายที่กล่าวถึงเพื่อทำให้เพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี
 ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นผู้ศึกษาเห็นว่าคำนิยามของคำว่า ประสิทธิภาพ มีความจำเป็นและได้รับความสนใจ
 อย่างกว้างขวางนำมาปรับใช้กำหนดทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากรซึ่งผู้
 ศึกษาพบว่า มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ได้มี
 นักวิชาการต่าง ๆ ให้ความหมายไว้ดังนี้

ความหมายของประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพในระบบราชการนั้นมีความหมายรวมถึงผลิตภาพ และประสิทธิภาพ โดยประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่วัดได้หลายมิติ ตามแต่วัตถุประสงค์ที่ต้องการพิจารณา มี 3 ประการคือ ประการแรกคือ ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนของการผลิต (Input) ได้แก่ การใช้ทรัพยากรการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอย่างประหยัดคุ้มค่า และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด ประการที่สองคือ ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการการบริหาร (Process) ได้แก่ การทำงานที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็วและใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิม และประการสุดท้ายคือ ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไรทันเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและบริการเป็นที่พอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ (ไพบุลย์ ตั้งใจ, 2554) นิยามคำว่า “ประสิทธิภาพ” หมายถึง แนวคิดหรือความมุ่งมาดปรารถนาในการบริหารงานในระบบประชาธิปไตยในอันที่จะทำให้การบริหารราชการได้ผลสูงสุด คู่กับการที่ได้จ่ายเงินภาษีอากรไปในการบริหารประเทศ และจะก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ประชาชน (กษพร พุทธจักร, 2553)

องค์ประกอบของประสิทธิภาพในการปกครองส่วนท้องถิ่น

Peterson & Plowman (1989 อ้างถึงใน อุทสัน วีระศักดิ์การุณย์, 2556) ได้ให้แนวคิดใกล้เคียงกับ Haring Emerson โดยตัดทอนบางข้อลง และสรุปองค์ประกอบของประสิทธิภาพไว้ 4 ประการ ประกอบด้วย ประการแรกคือ คุณภาพของงาน (Quality) จะต้องมีคุณภาพสูงคือ ผู้ผลิตและผู้ใช้ได้ประโยชน์คุ้มค่า และมีความพึงพอใจ ผลการทำงานมีความถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว ครบถ้วนและเชื่อถือได้ มีในการปฏิบัติงานจะมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าเสมอ นอกจากนี้ผลงานที่มีคุณภาพควรก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและสร้างความพึงพอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ ประการที่สองคือ ปริมาณงาน (Quantity) งานที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามความคาดหวังของหน่วยงาน โดยผลงานที่ปฏิบัติได้มีการจัดลำดับความสำคัญของปริมาณงาน เพื่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน หรือเป้าหมายที่บริษัทวางไว้ และควรมีการวางแผนบริหารเวลาเพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประการที่สามคือ เวลา (Time) คือ เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานจะต้องอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องตามหลักการเหมาะสมกับงาน และทันสมัย จะต้องปฏิบัติงานให้ได้ผลงานแล้วเสร็จสมบูรณ์ตามเวลาที่กำหนด มีความตรงต่อเวลาและรักษาเวลา มีการบริหารเวลาและแบ่งเวลาอย่างเหมาะสม ตามหลักการและทันสมัย การนำเทคโนโลยีที่

ทันสมัยเข้ามาเพื่อลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้สะดวกรวดเร็วขึ้นตามคาดหวังของหน่วยงานนั้นๆ และประการสุดท้ายคือ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Costs) ในการดำเนินงานทั้งหมดจะต้องเหมาะสมกับงาน และวิธีการคือ จะต้องลงทุนน้อยและให้ได้ผลกำไรมากที่สุด ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่าย ต้นทุนการผลิต ได้แก่ การใช้ทรัพยากรด้านการเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยี ที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ่มค่า ตระหนักและกระตุ้นให้ผู้อื่นใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ การนำทรัพยากรที่ใช้แล้วสามารถพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน โดยไม่สิ้นเปลืองงบประมาณและทรัพยากรขององค์กรเกินจากที่กำหนดไว้ และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ใช่เป็นเพียง แค่การพัฒนาการทำงานเพื่อรับคำสั่งชมจากประชาชนเท่านั้น แต่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในอนาคตนั้น จะเห็นได้ว่าการวางโครงสร้างและการวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะเป็นการเชื่อมโยงประสิทธิภาพการทำงานและผลสัมฤทธิ์ที่ได้เชื่อมโยงและประสานมิติการพัฒนาสังคม มิติทางเศรษฐกิจและมิติทางสิ่งแวดล้อมเข้าไว้ด้วยกัน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเกี่ยวข้องกับคนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนทุกหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติงาน ประชาชน เป็นการดำเนินงานที่สำคัญซึ่งจะทำให้สำเร็จได้ต้องประกอบด้วย 3 ประการคือ ประการแรก การพัฒนาความรู้ทั้งเชิงทฤษฎีและปฏิบัติที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประการที่สอง กระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวของสังคมที่ทั่วถึงและต่อเนื่อง และประการสุดท้าย มีความต้องการทางการเมืองที่ชัดเจนและต่อเนื่อง

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ดีย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมากมหาศาลการพัฒนาตัวแบบและวิธีการประเมินคุณภาพการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 5 มิติหลัก คือ มิติที่แรก ความเป็นรูปธรรมของบริการ (tangibility) หมายถึง ลักษณะทางกายภาพที่ปรากฏ ให้เห็นถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อันได้แก่ สถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือเอกสารที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารและสัญลักษณ์ รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้รับบริการรู้สึกว่าได้รับการดูแลห่วงใยและความตั้งใจจากผู้ให้บริการ บริการที่ถูกนำเสนอออกมาเป็นรูปธรรมจะทำให้ผู้รับบริการรับรู้ถึงการให้บริการนั้นๆ ได้ชัดเจนขึ้น มิติที่สอง ความเชื่อถือไว้วางใจได้ (reliability) หมายถึง ความสามารถในการให้บริการให้ตรงกับสัญญาที่ให้ไว้กับผู้รับบริการ บริการที่ทำให้ทุกครั้งจะต้องมีความถูกต้อง เหมาะสม และได้ผลออกมาเช่นเดิม ในทุกจุดของบริการ ความสม่ำเสมอนี้จะทำให้ผู้รับบริการรู้สึกว่าการบริการที่ได้รับนั้นมีความน่าเชื่อถือ สามารถให้ความไว้วางใจได้ มิติที่สาม การ

ตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ (responsiveness) พร้อมและความเต็มใจที่จะให้บริการ โดยสามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างทันท่วงที ผู้รับบริการสามารถเข้ารับบริการได้ง่าย และได้รับความสะดวกจากการใช้บริการ รวมทั้งจะต้องกระจายการให้บริการไปอย่างทั่วถึง รวดเร็ว มิติที่ให้การให้ความเชื่อมั่นต่อผู้ใช้บริการ (assurance) หมายถึง ความสามารถในการสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ ผู้ให้บริการจะต้องแสดงถึงทักษะความรู้ ความสามารถในการให้บริการ และตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการด้วยความสุภาพ นุ่มนวล มีกริยามารยาทที่ดี ใช้การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและให้ความมั่นใจว่าผู้รับบริการจะได้รับบริการที่ดีที่สุด และมีทัศนคติที่ดี การรู้จักและเข้าใจผู้ใช้บริการ (empathy) หมายถึง ความสามารถในการดูแลเอาใจใส่ผู้รับบริการตามความต้องการที่แตกต่างของผู้รับบริการแต่ละคน

ทฤษฎีการบริหารจัดการ POCCC ของ Henri Fayol กำหนดขึ้นสำหรับการบริหารจัดการองค์กรที่มีความสำคัญในการเชื่อมโยงและส่งผลกระทบต่อกันและกัน เพื่อให้การทำงานสมบูรณ์และประสบความสำเร็จ โดยหน้าที่ทั้ง 5 ประการมีดังนี้ ประการแรกคือ การวางแผนการกำหนดแผนปฏิบัติการหรือวิถีทางที่จะปฏิบัติงานไว้ตั้งแต่ต้นจนจบ ให้ครอบคลุมทุกกระบวนการ เป็นแนวทางที่วางไว้สำหรับการทำงานในอนาคต ซึ่งการวางแผนนี้จะเกิดขึ้นจากวิสัยทัศน์บวกกับจินตนาการในการบริหารจัดการที่คาดการณ์ล่วงหน้า ซึ่งจะถ่ายทอดออกมาเป็นแผนปฏิบัติการการทำงานและเป้าหมายที่จะต้องบรรลุสู่ความสำเร็จ ประการที่สองคือ การจัดองค์กร เป็นการกำหนดตำแหน่งงาน ภาระ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ตลอดจนจำนวนคน ให้ครอบคลุมการทำงานครบทุกกระบวนการ รวมถึงการจัดโครงสร้างตำแหน่ง โครงสร้างองค์กร เพื่อจัดลำดับการบริหารและสั่งการด้วย หากองค์กรมีการจัดการองค์กรที่เป็นระบบระเบียบ แบ่งงานชัดเจน ไม่ทับซ้อน มีหน้าที่ครบ มีปริมาณคนพอกับที่ต้องการ ก็ย่อมทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และโอกาสบรรลุผลสำเร็จที่สูง ประการที่สามคือ การบังคับบัญชาสั่งการ เป็นการจัดองค์กรตลอดจนจัดโครงสร้างการทำงานนั้นจะทำให้เราเห็นสายบังคับบัญชาที่ชัดเจน เห็นลำดับความสำคัญ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ในการสั่งการ เพราะการทำงานหมู่มาจำเป็นต้องมีผู้บังคับบัญชาเพื่อให้การทำงานดำเนินไปได้อย่างราบรื่น มีคนคอยควบคุม สั่งการ ควบคุมรวม ตลอดจนสอดส่องปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขให้ไวที่สุด ข้อดีในการมีอำนาจสั่งการอีกอย่างก็คือช่วยให้เกิดการตัดสินใจอย่างทันท่วงที ผู้ที่มีอำนาจการตัดสินใจจะต้องสามารถวิเคราะห์สิ่งต่างๆ ได้อย่างรอบคอบ และตัดสินใจได้เฉียบขาด ว่องไว ตลอดจนมีความรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองด้วย และผู้บังคับบัญชาที่ดียังสามารถที่จะสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เข้าใจและเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา ให้กำลังใจ รวมถึงอยู่ข้างๆ ในยามที่เกิดวิกฤติ ประการที่สี่คือ การประสานงานหมายถึงภาระหน้าที่ในการ

เชื่อมโยงงานตลอดจนการปฏิบัติการทุกอย่างรวมไปถึงกำลังคนที่หน่วยให้ทำงานเข้ากันได้กับให้มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน อำนาจให้เกิดการทำงานที่ราบรื่น เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามที่วางไว้ ทุกอย่างหากขาดการประสานงานที่ดีก็อาจทำให้เกิดความล้มเหลวได้ เมื่อมีการแบ่งโครงสร้างตลอดจนมอบหมายงานให้กับแต่ละส่วนชัดเจนแล้วการประสานงานให้เกิดการทำงานที่ดีที่สุดนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะแต่ละส่วนต้องทำงานสอดประสานกันเพื่อผลสำเร็จเดียวกันนั่นเอง การประสานงานที่ดีนั้นจำเป็นจะต้องมีในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคลต่อบุคคล หัวหน้างานต่อลูกน้อง แผนกต่อแผนก ไปจนถึงผู้บริหารต่อทุกหน่วยงานในองค์กรเช่นกัน และประการสุดท้ายคือ การควบคุมในที่นี้หมายถึงการกำกับตลอดจนบริหารจัดการทุกอย่างให้สำเร็จลุล่วงไปตามแผนที่วางไว้ ประครองการดำเนินงานให้เป็นไปตามกรอบที่กำหนด ทั้งในเรื่องของกรอบเวลา มาตรฐานการปฏิบัติการ ขั้นตอนการทำงาน ไปจนถึงการประสานงานทุกฝ่ายให้เกิดความราบรื่น การควบคุมนี้ยังรวมไปถึงการบริหารที่ไม่ใช่ทรัพยากรบุคคลอีกด้วย แต่รวมถึงทรัพยากรที่เป็นวัตถุดิบ เครื่องจักร ผลผลิตที่ได้ ตลอดจนงบประมาณในการดำเนินงานทั้งหมดด้วย เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพที่สุด

การให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง จะทำให้บุคลากรเกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เมื่อบุคลากรได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงมีขวัญและกำลังใจแล้วย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงานและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

ด้านการจัดหาทรัพยากรมนุษย์

มีการวางแผนในการจัดหาบุคลากรในตำแหน่งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีการจัดทำกรอบอัตรากำลังของบุคลากรในองค์กรอย่างชัดเจน มีการสอบคัดเลือกเข้าทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้หลักความรู้ความสามารถ ให้ความสำคัญกับพนักงานในการแต่งตั้ง รับโอน เลื่อนตำแหน่ง ผู้บริหารเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมกำหนดกลยุทธ์ ในการจัดหาบุคลากร

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประสานงานกันให้ความร่วมมือในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี และมีการติดตามผลหลังการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการพัฒนาทักษะ และปรับทัศนคติของบุคลากรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีในปัจจุบัน โดยสามารถจำแนกออกเป็น 3 รูปแบบ คือ การจัดอบรมสัมมนาการให้ ทุนการศึกษา และการสอนงานภายในหน่วยงาน กล่าวคือ รูปแบบแรกเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้วยวิธีการจัดการอบรมสัมมนา มีทั้งการจัดการอบรมสัมมนาเอง โดยองค์กร

เอกสารอ้างอิง

- กชพร พุทธจักร. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนของนักเรียนพิการ และนักเรียนด้อยโอกาส จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดยโสธร จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักการบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พิชิต เทพวรรณ. (2554). การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ : แนวคิดและกลยุทธ์เพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ไพบุลย์ ตั้งใจ. (2554). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา บริษัท แอมพาส อินดัสตรี จำกัด จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพุทธศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ.
- พรชัย เจดามาน. (2556). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2563, จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/print.php?id=857239>.
- วนิดา วาดิเจริญ. (2556). การจัดการทรัพยากรมนุษย์ จากแนวคิดทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ศิริภัสสรศ วงศทองดี. (2559). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. (พิมพ์ครั้งที่ 3) ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). การบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่างบูรณาการ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- อุทิสัน วีระศักดิ์การุณย์. (2556). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความต้องการในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน. ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานตำรวจและกระบวนการยุติธรรม, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.

การนำเสนอแบบโปสเตอร์

ภาษา ภาษาศาสตร์ และวรรณกรรม

**An Ability in Using Collocation of the Third-Year English-Majored Students,
Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University**

**Sirimongkol Ropkop¹ / Kantima Tongtidram² /
Amita Tapalad³ / Bamrung Kanram⁴**

¹⁻³ English Program, BRU student

⁴bamrung.kr@bru.ac.th, BRU English Lecturer

Abstract

The objectives of this research were to study the ability of third-year English-majored students at BuriramRajabhatUniversity in using English collocations and to study the collocational violationsused by the third-year English-majored students at BuriramRajabhat University in using English collocations.The population of this study was 63 third-year English-majored students of English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences at BuriramRajabhat University, selected with purposive sampling. The instrument used was a collocation test comprising 35 items, based on seven patterns of Lewis (2000) strategy. The data obtained were analyzed by mean, percentage and frequency. The results revealed that the average mean of informants' ability in usingEnglish collocations is 17.17(49.16%). When considering in each item, the findings revealed that the highest ability level was adjective + noun collocation (57.16%), followed by phrasal verb (57.14%), verb + noun (56.82%), adverb + adjective (50.80%), noun + noun (43.82%), adjective + preposition (42.54%), and verb + adverb (35.22%) andverb + adverb collocation, respectively.

Keywords: ability, collocation, and ability in using

Introduction

1. Significance of the Study

BuriramRajabhat University (BRU) which is located in Buriram Province was ranked No. 3 of Rajabhat University group of Thailand (“Ranking web of universities,” 2017) and no. 159 among universities in South East Asia in 2020 (“Ranking web of universities,” 2020). There are 59 programs under 6 faculties. The 6 faculties are 1) Education, 2) Humanities & Social Sciences, 3) Agricultural Technology, 4) Sciences, 5) Management Science, and 6) Nurse (Students’ Manual, 2018). There are 3 English programs under the 2 faculties: English, and Business English of Faculty of Humanities and Social Sciences, and English Education of Faculty of Education. English program focuses on main English: listening, speaking, reading, writing, literature, and linguistics. It is a 4-year bachelor degree program. In 2020, there are 10 groups of English major students of Faculty of Humanities and Social Sciences. Two of them are the third-year students.

In Thailand, the students have studied English since they are in grade 1. They study vocabulary, listening, speaking, reading, and writing. In addition to the four English language skills, there are two important aspects of English which are vocabulary and grammar. The importance of vocabulary acquisition has always been recognized although, at times vocabulary is treated separately from grammar and skills (Deveci, 2004). Vocabulary should be at the centre of language teaching because “a language consists of grammaticalized lexis, not lexicalized grammar” (Lewis, 1993). It is accepted that choosing words carefully in certain situations is more important than choosing grammatical structure (Hammer, 1991). We cannot effectively communicate if we do not have good vocabulary knowledge (Hanks, 1987). Learning to compose English sentences, we are taught in only two parts included vocabulary and grammar. Key elements in English sentence writing there are three parts contained vocabulary, grammar, and collocation. All three parts are important, especially collocation.

English program students of BuriramRajabhat University have studied several courses concerning using collocation both implicitly and explicitly. Students must use a right collocation to construct the meanings of the communication through writing or speaking. However, collocation, in students’ opinion, is still a new thing for them.

The researchers are the 4th year students and had studied those courses concerning collocation and found that most students cannot use appropriate collocation in communication. Therefore, the researchers would like to see the ability in using English collocation of the third year students and the ways they choose them.

Research Objectives

2.1. To study an ability of the third-year English-majored students at BuriramRajabhat University in using English collocations.

2.2 To study the collocational violations used by the third-year English-majored students at BuriramRajabhat University.

Literature Review

There are many scholars who have given many meanings of collocation, so we have carefully selected as follows:

Kenneth Beare(2018) states that collocation refers to a group of two or more words that usually go together. A good way to think of collocation is to look at the word collocation. Co - meaning together - location - meaning place. Collocations are words that are located together. A good answer to "What is collocation?" is: Collocation is a group of two or more words that like to hang out together.

Wanthanaphichet(2013) states that collocation is an important element that is neglected. Not being important in the teaching and learning of English, although collocation is used to write English as much as 60-80%. Therefore, focusing on memorizing words in many words does not make us learn English better. Equal to the practice of memorizing words in groups (Collocations) vocabulary used in everyday life is less than 4,000 words, but collocations or vocabulary groups used in conjunction with those words. There are tens of thousands of collocations. Therefore, if we know tens of thousands of collocations, then we can compose countless correct sentences.

Thanalertkul (2009) says that the collocation comes from two English words -col which means to do something with something or someone and -location means the word linking, word placement or group of words that need to be used together in various sentences that is used by native

speakers and is considered to be standardized. In which the words used together will not use alternate words or alternate positions even though the words to be used instead, does it have the same meaning? (Loft Study, 2011). Common words may cause problems for language learners who do not use the mother tongue of themselves because the words appear with the characteristics of words. Idioms that cannot be explained by reason or rules according to language principles.

To sum up, a collocation is two or more words that often go together. These combinations just sound “right” to native English speakers, who use them all the time. On the other hand, other combinations may be unnatural and just sound “wrong”.

Lewis (2000)’s strategy has divided collocation into 7 types.

1. adjective + noun	e.g. regular exercise
2. verb + noun	e.g. do my homework
3. noun + noun	e.g. ceasefire agreement
4. verb + adverb	e.g. vaguely remember
5. adverb + adjective	e.g. richly decorated
6. adjective + preposition	e.g. (to be) fond of
7. phrasal verb	e.g. turn off

Methodology

1. Research Design

The researchers employed a quantitative research

2. Population and Samples

The population of this study was 63 third-year English-majored students, and the samples were these 63 students. The students were selected by Purposive Sampling.

3. Instrument

The instrument of this study was a test consisted two parts: the first was in a sentence completion form and the second was in a multiple-choice form. They were based on seven patterns of collocation on the basis of Lewis (2000)'s strategy as follows:

1. adjective + noun e.g. regular exercise
2. verb + noun e.g. do my homework
3. noun + noun e.g. ceasefire agreement
4. verb + adverb e.g. vaguely remember
5. adverb + adjective e.g. richly decorated
6. adjective + preposition e.g. (to be) fond of
7. phrasal verb e.g. turn off

4. Data Collection

The samples were asked to do the test for an hour. Then the answers were analyzed.

5. Data Analysis

The researchers analyzed the samples' answers by a statistical program. The statistics were percentage, mean, and standard deviation.

Results

There were 2 results according to the research purposes.

1. The ability in using collocation of all the participants
2. The collocational violations used by the third-year English-majored students

All the findings will be shown by tables and discussion.

Table 1

The Informants' Ability in Using English Collocation

Classification of Collocation	\bar{X}	Percentage	Standard Deviation	Total Score
1. adjective + noun	2.86	57.16	1.45	5
2. phrasal verb	2.86	57.14	1.02	5
3. verb + noun	2.84	56.82	1.45	5
4. adverb + adjective	2.54	50.80	0.89	5
5. noun + noun	2.19	43.82	1.51	5
6. adjective + preposition	2.13	42.54	1.19	5
7. verb + adverb	1.76	35.22	1.45	5
Total	17.17	49.16	1.28	35

Table 1 shows that the average mean scores of students' ability in using collocations, the findings revealed that the informants' ability as a whole was 17.17 (49.16%), while the total score was 35. The standard deviation, however, was at 1.28 it indicated that the whole group's collocation ability was close to each other. When considering in each item, the findings revealed that the highest ability was adjective + noun collocation (57.16%), followed by phrasal verb (57.14%), verb + noun (56.82%), adverb + adjective (50.80%), noun + noun (43.82%), adjective + preposition (42.54%), and verb + adverb (35.22%) and verb + adverb collocation, respectively.

Table 2

An analysis of adjective + noun collocational violations used by the third-year English-majored students

the test item	The correct answer	The students' answers	Total			
			Correct		Incorrect	
			N	%	N	%
1	I have a <i>limitedknowledge</i> of French. I am good at reading, but not at speaking and writing.	<i>optional knowledge</i>	32	50.8	31	49.2
2	I will have to write a <i>full report</i> of the situation to my boss. It will cover all the detailed information.	<i>optional report</i>	33	52.4	30	47.6
3	This is <i>environmentally – friendly</i> washing powder. It is not harmful to the environment.	<i>environmentally – necessary</i>	33	52.4	30	47.6
4	We urge you to adopt all <i>necessary measures</i> to guarantee people's safety.	<i>friendly measures</i>	24	38.1	39	61.9
5	It is a <i>luxurioushotel</i> with its own swimming pool and restaurant. However, spending a night there is quite expensive.	<i>full hotel</i>	58	92.1	5	7.9
Total			36	57.16	27	42.84

From the above table, the adjective + noun collocational violations were found at the highest frequency (57.16%). The students who answered correctly averaged was 36 people and 27 people who answered incorrectly (42.84%).

Table 3

An analysis of phrasal verb collocational violations used by the third-year English-majored students

the test item	The correct answer	The students' answers	Total			
			Correct	Incorrect		
			N	%	N	%
31	The clouds are drifting away and the weather is <i>clearing up</i> .	<i>clearing out</i>	44	69.8	19	30.2
32	He <i>passed away</i> in his sleep at his home. He died in peace.	<i>passed down</i>	31	49.2	32	50.8
33	To <i>conform with</i> hygiene regulations, there must be more sinks for hand washing in the restroom at this restaurant.	<i>conform to/ for</i>	38	60.3	25	39.7
34	This result has <i>set back</i> their chances of winning the competition. However, they may be the runner-up team.	<i>set fort</i>	41	65.1	22	34.9
35	He <i>put back</i> a little every month for a deposit on his new house.	<i>put on</i>	26	41.3	37	58.7
Total			36	57.14	27	42.86

From the above table, the phrasal verb collocational violations were found at second frequency (57.14%). The students who answered correctly averaged was 36 people and 27 people who answered incorrectly (42.86%).

Table 4

An analysis of verb + noun collocational violations used by the third-year English-majored students

the test item	The correct answer	The students' answers	Total			
			Correct		Incorrect	
			N	%	N	%
16	He <i>gavemea gift</i> home because we are neighbors.	<i>had me a gift</i>	44	69.8	19	30.2
17	He <i>hadan argument</i> with a barman and was thrown out of the hotel.	<i>made an argument</i>	32	50.8	31	49.2
18	He merely <i>shruggedhis shoulders</i> in reply.	<i>won/ made his shoulders</i>	39	61.9	24	38.1
19	She has <i>madeno attempt</i> to contact her mother.	<i>gave/ erupted no attempt</i>	27	42.9	36	57.1
20	She <i>won the first prize</i> and her family was so happy for her.	<i>erupted the first prize</i>	37	58.7	26	41.3
Total			35.8	56.82	27.2	43.18

From the above table, the verb + noun collocational violations were found at fourth frequency (56.82%). The students who answered correctly averaged was 35.8 people and 27.2 people who answered incorrectly (43.18%).

Table 5

An analysis of adverb + adjective collocational violations used by the third-year English-majored students

the test item	The correct answer	The students' answers	Total			
			Correct		Incorrect	
			N	%	N	%
26	It was a <i>remarkably</i> productive meeting. We gained a lot of useful ideas.	<i>wonderfully</i> <i>productive</i>	26	41.3	37	58.7
27	He's sad because his mother is <i>desperately</i> ill in hospital.	<i>strongly</i> ill	39	61.9	24	38.1
28	She looked <i>absolutely</i> lovely in the blue dress.	<i>highly</i> lovely	31	49.2	32	50.8
29	She was not exactly good-looking, but she is <i>perfectly</i> presentable.	<i>madly</i> <i>presentable</i>	31	49.2	32	50.8
30	She is <i>justly</i> proud of her achievements. She really deserves the 1st prize award.	<i>oddly</i>	33	52.4	30	47.6
Total			32	50.8	31	49.2

From the above table, the adverb + adjective collocational violations were found at fourth frequency (50.80%). The students who answered correctly averaged was 32 people and 31 people who answered incorrectly (49.20%).

Table 6

An analysis of noun + noun collocational violations used by the third-year English-majored students

the test item	The correct answer	The students' answers	Total			
			Correct N	Correct %	Incorrect N	Incorrect %
6	I stopped to buy a magazine at a newspaperkiosk.	booth	22	34.9	41	65.1
7	She recalled her first televisionappearance forty years ago.	booth	34	54	29	46
8	You can call the helpline during normal businesshours. None works after 6.00 p.m.	kiosk/ booth/ police	17	27	46	73
9	A routine policepatrol spotted signs of a break-in at that bank.	state/ business	30	47.6	33	52.4
10	Many families in USA on a lowincome is dependent on statesupport. They get financialassistance from the government monthly.	business	35	55.6	28	44.4
Total			27.6	43.82	35.4	56.18

From the above table, the noun + noun collocational violations were found at the fifth frequency(43.82%). The students who answered correctly averaged was 27.6 people and 35.4 people who answered incorrectly (56.18%).

Table 7

An analysis of adjective + preposition collocational violations used by the third-year English-majored students

the test item	The correct answer	The students' answers	Total			
			Correct N	%	Incorrect N	%
21	I think you are <i>mistaken</i> about the time.	<i>mistaken on the time</i>	23	36.5	40	63.5
22	She used to be a nurse and she is <i>experienced</i> in looking after children.	<i>experienced at looking</i>	29	46	34	54
23	The two books are more or less <i>equal</i> in length.	<i>equal to/ as length</i>	22	34.9	41	65.1
24	His statement was inconsistent with other accounts of the events. It's <i>fine</i> with rough work.	<i>fine to rough work</i>	27	42.9	36	57.1
25	He was <i>pink</i> with anger because his car was stolen.	<i>pink by anger</i>	33	52.4	30	47.6
Total			26.8	42.54	36.2	57.46

From the above table, the adjective + preposition collocational violations were found at sixth frequency (42.54%). The students who answered correctly averaged was 26.8 people and 36.2 people who answered incorrectly (57.46%).

Table 8

An analysis of verb + adverb collocational violations used by the third-year English-majored students

the test item	The correct answer	The students' answers	Total			
			Correct N	Correct %	Incorrect N	Incorrect %
11	Somchai is <i>totally</i> competent always follows professional standards and is successful in all the assignments.	<i>perfectly</i>	28	44.4	35	55.6
12	There is a <i>relatively</i> moderate increase in the rate of inflation.	<i>Sharply</i>	14	22.2	49	77.8
13	Without any hesitation, I <i>strongly</i> recommend her as an MA candidate at your university.	<i>relatively/ perfectly recommend</i>	16	25.4	47	74.6
14	Political theories are not <i>absolutely</i> valid. They can change from time to time.	<i>strongly</i>	31	49.2	32	50.8
15	House prices have <i>risen</i> sharply in recent months.	<i>risen totally</i>	22	34.9	41	65.1
Total			22.2	35.22	40.8	64.78

From the above table, the verb + adverb collocational violations were found at the lowest frequency (35.22%). The students who answered correctly averaged was 22.2 people and 40.8 people who answered incorrectly (64.78%).

Discussion

The findings of this study were 1) The most ability of all the third-year English-major students in using collocation, and 2) The analysis of collocational violations of the third-year English-major students in using collocation. The discussion can be done as follows.

1. The results of this study revealed that the students' knowledge of English collocation is rather limited. It is plausible to say that the students lacked an awareness of the existence of collocations. Also, they were probably not well – trained on vocabulary specialization. The findings coincided with Wongpunya (2018) who stated that collocation is one of the communication forms that EFL teachers and students should pay attention to. The present study aimed to analyze the misuse of grammatical and lexical collocations by low-proficiency. Results showed that participants had more errors in using lexical collocations than grammatical collocations. Therefore, collocation should be emphasized in second foreign language classrooms to enhance effective language learning.

2. The findings of this study disclosed that the students' ability in using adjective + noun collocation was at the highest level (57.16%). It is plausible to explain that this pattern is the relative effectiveness of inductive and deductive approaches to learning collocations by using a concordance. It was also found that easy collocations seemed more suitable in the concordance learning setting (Sun and Wang, 2003). On the contrary, the verb + adverb collocations were found being used correctly at the lowest level, (35.22%). This finding was supported by the study of Mongkolchai (2008) showing that the verb + adverb collocational violations were found by the students was difficult and troublesome.

Interestingly, the other factors influencing in using English collocation were that the students committed collocational violations because when deciding which collocates should be used, it is plausible that they applied the strategy of their synonymy, the informants applied the strategy of transferring L1 to L2 collocation when deciding to choose word partnership (Farghal and Obiedat, 1995 ; Yumanee, 2012; Fatima Muhammad Shitu, 2015), a lack knowledge about specific collocation led the students to rely heavily on simple and general expression.

Recommendations

From the findings of this study, it revealed that a collocation test of 35 items based on seven patterns of Lewis (2000)'s classification was applied to a sample group of 63 students. The average mean of students' ability in using English collocation is 17.17 (49.16%). When considering in each item, the findings revealed the informants' ability in adjective + noun collocation was at the highest level (57.16%), followed by phrasal verb (57.14%), verb + noun (56.82%), adverb + adjective (50.80%), noun + noun (43.82%), adjective + preposition (42.54%), and verb + adverb (35.22%) andverb + adverb collocation, respectively. Therefore, the researchers would like to give the following suggestions.

1. Implications

Grammar and writing teachers should teach students collocation and how to use them effectively. Students must apply English collocation for not only grammar and writing course but also another English skill or aspect.

2. Future Studies

Researchers may conduct comparative research, compare the use of collocation from one pattern to another pattern in details.

Conduct Thai's EFL knowledge of collocation among each year group of students.

References

- Architamitrad . (2016). *The Secret Power of the 4 English Language Skills: Speak, Write, Listen and Read Better with 19 Tips*.
- A.P. Cowie . (2018). *University of Leeds OxfordAdvanced Learner's Dictionary of Current English* by A.S. Hornby, Fourth Edition / University of Leeds Combinatorics". In EURALEX'94 Proceedings. Vrije Universiteit Amsterdam. 226-257.

- Deveci, T. (2004). *Why and How to Teach Collocations. Particle Choices and Collocation in Cameroon English Phrasal Verbs*. Retrieved online from <http://file:///C:/Users/a/Downloads/2004-4311-1-SM.pdf>
- December. (2004). *InvestigationesLinguisticae*, Vol. XI, Poznan.
- Della Summers.(2019). Longman Language Activator – The World’s First Production Dictionary.English teaching forum online. Retrieved March 3, 2007 from www.exchanges.state.gov/forum/vols/vol42/no2/p16.
- EnglishCLUB. (1997). *Collocation*. Retrieved From https://www.englishclub.com/vocabulary/collocations.htm?fbclid=IwAR01_172QFFFnKJS6URebx_8r_zonG-jbZCRzRfnbLB40VHIIPaqHJR006A.
- English Terminal.Retrieved September 14, 2020, From https://www.engterminal.com/Development-of-4-major-English-skills.html?fbclid=IwAR1JdMPeQOGsW_i4JHNV1b3acMyOKgR-eah1jgEzxcMP7TuqX_fY13Ankjc.
- Mongkolcha. (2008). *A study of university students’ ability in using Englishcollocations,*
- The Master. (2008). of Arts Degree in English at Srinakharinwirot University Srinakharinwirot University,/Page 15.
- Hammer, J. (1991). *The practice of English language teaching*. Second Edition. London: Longman.
- Heid U. (1994), “On Ways Words Work Together - Topics in Lexical.
- Hanks. F. (1987). Discourse genres in a theory of practice. *American Ethnologist*, 14,668- 692. Retrieved January 9, 2007 from www.links.jstor.org/sici/sici.
- John Rupert Firth. (1994). *Teaching collocation*Retrievedonline from <http://file:///C:/Users/a/Downloads/2004-4311-1-SM.pdf>
- J. Hill/ (April 1999)/ ETP, /Issue II http://file:///C:/Users/a/Downloads/AN_ANALYSIS_OF_STUDENTSPHRASAL_VERBS_TR.pdf.

- Lewis, M. (Ed.). (2000). *Teaching collocation: Further development in the lexical approach*. Oxford: Oxford University Press.
- Mohammed Farghal& Hussein Obiedat/ (Nov. 95) / International Review of Applied Linguistics in Language Teaching/ (Vol. 33, Issue 4)
- Michael Lewis. (1994). *The State of ELT And AWay Forward, Language TeachingPublications*.
- Mallikamas. (2002-2003). *The role of the common words in improving the skills of English language*(Vol.20)/Parthat Language Journal.
- Thanalertkul.(2012). *A Survey of the Use of Collocation in Thai College Students' Writing, / At Rajamangala University of Technology SuvarnabhumiSuphanburi Campus/Page 2*.
- Testthailand.english. (2012). *Collocation*. Retrieved From <https://m.facebook.com/testthailand.english/posts/325987637444910>.
- Thoughtco.com. (2018). *What Is Collocation?* Retrieved From <https://www.thoughtco.com/what-is-collocation-1211244>.
- The Oxford Companion to The*English Language*" 1992Page 231,232 *Vocabulary*.RetrievedSeptember14,2020,Fromhttps://en.m.wikipedia.org/wiki/Vocabulary?fbclid=IwAR2KdB7iiK1vcimPmyYMI0hGgfODWyR7YNC6g_D9j7ZQfcXeJCjEimzqNE

**Effective English Reading Strategies of the Third Year English Program Students,
Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University**

Drunee Klayklungmee¹ / Paphatsawan Meanmitr² / Saipin Peannok³ / Surachai Piyanakool⁴

¹⁻³ English Program, BRU student

⁴surachai.py@bru.ac.th, BRU Asst. Prof.

Abstract

The purposes of this study were to 1) study effective English reading strategies of the third year English major students in the faculty of Humanities and social sciences, Buriram Rajabhat University, and 2) compare effective reading strategies of the students with GPA 3.00 or more and the students with GPA lower than 3.00. The number of population was 63 third year English major students, and the samples were all those 63 people. The research instrument was a set of questionnaires asking the students' effective reading strategies. The collected information was analyzed by percentage, mean, and standard deviation. The researchers found the following results: 1) The top 3 effective reading strategies of the third year students were 1) reading back and forth to see the relation between the details of the passage, 2) looking at the title and images, then predict what it will be about, and 3) reading the questions first, then scan to find the answers. 2) The top 3 effective reading strategies of the third year students who gained GPA 3.00 up were 1) reading back and forth to see the relation between the details of the passage, 2) looking at the title and images, then guess what it is about, and 3) previewing the text to see what it is about, the length of the text, or topics before reading it. 3) The top 3 effective reading strategies of the third year students who gained GPA lower than 3.00 up were 1) reading questions first, then scan to find the answers, 2) looking at the title and images, then guess what it is about, and 3) reading back and forth to see the relation between the details of the passage. It can be seen that the second effective reading strategy of the two groups of students was the same, that is, looking at the title and images, then guess what it is about.

Keywords: reading, reading strategies, effective reading strategies

Introduction

1. Significance of the Study

Buriram Rajabhat University (BRU) is located in Buriram Province which is in the lower northeastern part of Thailand. It was ranked No. 3 of Rajabhat Universities in Thailand (“Ranking web of universities,” 2017) and no. 159 among universities in South East Asia in 2020 (“Ranking web of universities,” 2020). There are 59 programs under 6 faculties. The 6 faculties are 1) Education, 2) Humanities & Social Sciences, 3) Agricultural Technology, 4) Sciences, 5) Management Science, and 6) Nurse (Students’ Manual, 2018). There are 3 English programs under the 2 faculties: English, and Business English of Faculty of Humanities and Social Sciences, and English Education of Faculty of Education. English program focuses on main English: listening, speaking, reading, writing, literature, and linguistics. It is a 4-year bachelor degree program. In 2020, there are 10 groups of English major students. Two of them are the third year students.

Nowadays, people are aware of the importance of English. People use English language in communication among non native speakers in this world. In Thailand, the students have studied English since they are in grade 1. They study vocabulary, listening, speaking, reading, and writing. Since their first language is Thai, they do not speak English in their daily life. The skill that they apply most is reading because they can read English through advertisement, labels, Internet, etc. English program students of Buriram Rajabhatt University study 2 courses of reading: Basic Reading and Reading for Interpretation. In reading, students must employ suitable reading strategies to construct the meanings of the passages.

The researchers are the 4th year students and had studied those 2 courses of reading and found that most students earned grade C or lower, which are not the high grades. Most students did not apply appropriate strategies in reading. Therefore, the researchers would like to ask the third year students who also have finished studying the 2 courses of reading, what are their effective reading strategies. According to Cohen (1990), reading strategies are the ways readers use to understand the reading passages; and Block (1986) posited that reading strategies refer to techniques and methods

readers apply to construct the meanings of the reading materials. The examples of reading strategies are skimming, scanning, questioning, predicting, etc.

Research Objectives

2.1 To study effective English reading strategies of the 3rd year students in the Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University.

2.2 To compare English reading strategies of the 3rd year students who gained GPA 3.00 up and the students who earned GPA less than 3.00.

Literature Review

Mokhtari and Sheorey (2002) categorized reading strategies into 3 types: 1) Global Reading Strategies, GLOB, refer to the strategies the readers intend to apply them to understand the passages, 2) Support Reading Strategies, SUP, mean the basis reading strategies the readers employ to help them in constructing the meanings of texts, and 3) Problem Solving Strategies, PROB, are those reading activities the readers use directly with the text while they are reading. The details of those reading strategies are as follows: GLOB: 1) I have a purpose in mind when I read. 2) I think about what I know to help me understand what I read. 3) I take an overall view of the text to see what it is about before reading it. 4) I think about whether the content of the text fits my reading purpose. 5) I review the text first by noting its characteristics like length and organization. 6) When reading, I decide what to read closely and what to ignore. 7) I use tables, figures, and pictures in text to increase my understanding. 8) I use context clues to help me better understand what I am reading. 9) I use typographical features like bold face and italics to identify key information. 10) I critically analyze and evaluate the information presented in the text. 11) I check my understanding when I come across new information. 12) I try to guess what the context is about when I read. 13) I check to see if my guesses about the text are right or wrong.

SUP: 1) I take note while reading to help me understand what I read. 2) When texts become difficult, I read aloud to help me understand what I read. 3) I underline or circle information in the text to help me remember it. 4) I use reference materials (e.g., a dictionary) to help me understand what I read. 5) I

paraphrase (restate ideas in my own words) to better understand what I read. 6) I go back and forth in the text to find relationships among ideas in it.7) I ask myself questions I like to have answered in the text.8) When reading, I translate from English into my native language.9. When reading, I think about information in both English and my mother tongue.

PROB: 1) I read slowly and carefully to make sure I understand what I am reading. 2) I try to get back on track when I lose concentration.3) I adjust my reading speed according to what at I am reading.4) when texts become difficult, I pay closer attention to what I am reading.5) I stop from time to time and think about what I am reading.6) I try to picture or visualize information to help remember what I read. 7) When text becomes difficult, I reread it to increase my understanding.8) When I read, I guess the meaning of unknown words or phrases.

Methodology

1. Research Design

The researcher employed a quantitative research or survey research.

2. Population and Samples

The population of this study were 63 third year English major students, and the samples were these 63 students. The students were selected by Purposive Sampling. 29 students had GPA 3.00-4.00, and 34 students had GPA lower than 3.00.

3. Instrument

The instrument of this study was a set of questionnaire including 20 items of strategies. The students rated the strategies through a 5 rating-scale form. 5 means the reading strategy that the students always use, 4 refers to the strategy the students apply frequently, 3 means the students sometimes use that strategy, 2 was the strategy the students rarely use, and 1 means the strategy the students never apply.

4. Data Collection

The samples were oriented towards answering the questionnaires. Then the researchers had them respond for one hour. After that, the answers were analyzed.

5. Data Analysis

The researchers analyzed the samples' responses by a statistical program. The statistics were percentage, mean, and standard deviation.

Results

There were 3 results according to the research purposes.

1. The effective reading strategies of all the participants
2. The effective reading strategies of the students who gained GPA 3.00 up.
3. The effective reading strategies of the students who gained GPA less than 3.00.

All the findings will be shown by tables and discussion.

Table 1

Effective Reading Strategies of All Third Year Students

Reading Strategies	N	\bar{X}	S.D.	Rank
1. I preview the text to see what it's about, the length of the text, or topics before reading it.	63	3.46	1.13	5
2. I find the meaning of English vocabulary to make it easy to understand from a dictionary.	63	3.41	1.14	6
3. I use typographical aids like boldface and italics to identify key information.	63	3.33	1.12	10
4. I go back and forth in the text to find relationships among the details of the story.	63	3.68	0.98	1
5. I read the questions first and scan to find the answers.	63	3.48	1.13	3
6. I read slowly and carefully to be sure I understand what I'm reading.	63	3.25	1.13	15
7. I take notes while reading to help me understand what I read.	63	3.19	0.99	16
8. When I read a long passage, I read only the 1st sentence and the last sentence of each paragraph.	63	2.89	1.00	20
9. I read and ask myself what I want to know.	63	3.10	1.01	19

Table 1 (Cont.)

Reading Strategies	N	\bar{x}	S.D.	Rank
10. I think about what I know about the topic to help me understand what I read.	63	3.16	0.91	18
11. When the text is difficult, I pay closer attention to what I'm reading.	63	3.35	1.12	8
12. I ask myself what the topic, main idea, and supporting details are.	63	3.27	1.05	14
13. I take a look at the title and pictures and predict what it will be about.	63	3.63	1.14	2
14. I guess the meanings by words, phrases, or sentences before or after the difficult word to help me better understand what I'm reading.	63	3.46	0.98	4
15. I try to guess the meaning of unknown words or phrases.	63	3.35	1.12	9
16. I think about suffixes when I want to guess the meaning of words.	63	3.27	0.98	13
17. I have a purpose in mind when I read.	63	3.30	1.08	11
18. I discuss what I read with others to check my understanding.	63	3.29	1.14	12
19. I use tables, figures, and pictures in the text to increase my understanding.	63	3.17	1.07	17
20. I translate sentence by sentence.	63	3.40	1.07	7

From table 1, the top three effective reading strategies of the third year students were 1) Reading back and forth to find the relationship between the details of the story (\bar{x} = 3.68, S.D. = 0.98) 2) Looking at the title and image and guessing what it was about (\bar{x} = 3.63, S.D. = 1.14), and 3) Reading the questions first and scan to find the answers. (\bar{x} = 3.48, S.D. = 1.13).

Table 2

Effective Reading Strategies of the Students with GPA 3.00 – 4.00

Effective Reading Strategies	Rank	N	\bar{x}	S.D.
1. I go back and forth in the text to find relationships among the details of the story.	1	29	3.63	1.03
2. I take a look at the title and pictures and predict what it will be about.	2	29	3.62	1.15
3. I preview the text to see what it's about, the length of the text, or topics before reading it.	3	29	3.46	1.07

Table 2 (Cont.)

Effective Reading Strategies	Rank	N	\bar{X}	S.D.
1. I go back and forth in the text to find relationships among the details of the story.	1	29	3.63	1.03
2. I take a look at the title and pictures and predict what it will be about.	2	29	3.62	1.15
3. I preview the text to see what it's about, the length of the text, or topics before reading it.	3	29	3.46	1.07
4. I guess the meanings by words, phrases, or sentences before or after the difficult word to help me better understand what I'm reading.	4	29	3.46	1.17
5. I find the meaning of English vocabulary to make it easy to understand from a dictionary.	5	29	3.42	1.17
6. I read the questions first and scan to find the answers.	6	29	3.40	1.14
7. I use typographical aids like boldface and italics to identify key information.	7	29	3.35	1.08
8. I translate sentence by sentence.	8	29	3.35	1.10
9. I try to guess the meaning of unknown words or phrases.	9	29	3.35	1.17
10. When the text is difficult, I pay closer attention to what I'm reading.	10	29	3.29	1.17
11. I have a purpose in mind when I read.	11	29	3.27	1.12
12. I ask myself what the topic, main idea, and supporting details are.	12	29	3.25	1.10
13. I discuss what I read with others to check my understanding.	13	29	3.25	1.16
14. I read slowly and carefully to be sure I understand what I'm reading.	14	29	3.19	1.17
15. I think about prefixes and suffixes when I want to guess the meaning of words.	15	29	3.17	1.02
16. I use tables, figures, and pictures in the text to increase my understanding.	16	29	3.17	1.13
17. I think about what I know about the topic to help me understand what I read.	17	29	3.13	0.90
18. I take notes while reading to help me understand what I read.	18	29	3.13	1.06
19. I read and ask myself what I want to know.	19	29	3.12	1.00
20. When I read a long passage, I read only the 1st sentence and the last sentence of each paragraph.	20	29	2.83	1.00

From Table 2, the top three effective reading strategies of the third year students with GPA 3.00- 4.00 were 1) Going back and forth in the text to find relationships among the details of the story. (\bar{x} = 3.63, S.D.= 1.03), 2) taking a look at the title and pictures and predict what it will be about. (\bar{x} = 3.62, S.D.= 1.15), and 3) Previewing the text to see what it's about, the length of the text, or topics before reading it. (\bar{x} = 3.46, S.D.= 1.07).

Table 3

Effective Reading Strategies of the Students with GPA Lower than 3.00.

Reading strategies	Rank	N	\bar{x}	S.D.
1. I read the questions first and scan to find the answers.	1	34	3.91	0.94
2. I take a look at the title and pictures and predict what it will be about.	2	34	3.82	0.98
3. I go back and forth in the text to find relationships among the details of the story.	3	34	3.73	0.78
4. I think about prefixes and suffixes when I want to guess the meaning of words.	4	34	3.64	0.80
5. I translate sentence by sentence.	5	34	3.64	0.92
6. I read slowly and carefully to be sure I understand what I'm reading.	6	34	3.55	0.92
7. When the text is difficult, I pay closer attention to what I'm reading.	7	34	3.55	0.93
8. I preview the text to see what it's about, the length of the text, or topics before reading it.	8	34	3.45	0.93
9. I discuss what I read with others to check my understanding.	9	34	3.45	1.03
10. I use typographical aids like boldface and italics to identify key information.	10	34	3.45	1.12
12. I take notes while reading to help me understand what I read.	12	34	3.36	0.67
13. I ask myself what the topic, main idea, and supporting details are.	13	34	3.36	0.80
14. I try to guess the meaning of unknown words or phrases.	14	34	3.36	0.92
11. I find the meaning of English vocabulary to make it easy to understand from a dictionary.	11	34	3.36	1.02
15. I have a purpose in mind when I read.	15	34	3.36	1.03

Table 3 (Cont.)

Reading strategies	Rank	N	\bar{x}	S.D.
16. I guess the meanings by words, phrases, or sentences before or after the difficult words to help me better understand what I'm reading.	16	34	3.27	0.78
17. When I read a long passage, I read only the 1st sentence and the last sentence of each paragraph.	17	34	3.27	0.90
18. I think about what I know about the topic to help me understand what I read.	18	34	3.27	1.00
19. I use tables, figures, and pictures in the text to increase my understanding.	19	34	3.18	0.75
20. I read and ask myself what I want to know.	20	34	3.00	1.09

From Table 3, the top three effective reading strategies of the third year students with GPA lower than 3.00 were 1) Reading the questions first and scan to find the answers (\bar{x} = 3.91, S.D.=0.94), 2) Taking a look at the title and pictures and predict what it will be about. (\bar{x} =3.82, S.D.= 0.98), and 3) Going back and forth in the text to find relationships among the details of the story (\bar{x} = 3.73, S.D.=0.78).

Table 4

Comparing Effective Reading Strategies of the Students with GPA 3.00-4.00 and the Students with GPA less than 3.00

Students	The Most Effective Reading Strategies	The Second Most Effective Reading Strategies	The Third Most Effective Reading Strategies
Students with GPA 3.00-4.00	1) I go back and forth in the text to find relationships among the details of the story (\bar{x} = 3.63, S.D.=1.03).	2) I take a look at the title and pictures and predict what it will be about (\bar{x} = 3.62, S.D.=1.15).	3) I preview the text to see what it's about, the length of the text, or topics before reading it (\bar{x} = 3.46, S.D.=1.17).
Students with GPA less than 3.00	1) I read the questions first and scan to find the answers (\bar{x} = 3.91, S.D.= 0.94).	2) I take a look at the title and pictures and predict what it will be about. (\bar{x} = 3.82, S.D.= 0.98).	3) I go back and forth in the text to find relationships among the details of the story (\bar{x} = 3.73, S.D.= 0.78)

From Table 4, it revealed that the most effective reading strategy of the higher group (I go back and forth in the text to find relationships among the details of the story (\bar{x} = 3.63, S.D.= 1.03) was the third effective reading strategy of the lower group (\bar{x} = 3.73, S.D.=0.78). The second most effective reading strategy of both groups was the same strategy, “I take a look at the title and pictures and predict what it will be about” (\bar{x} = 3.62, S.D.=1.15, \bar{x} = 3.82, S.D.= 0.98).

The range of \bar{x} of the higher group was 3.46-3.63, which were moderate levels to high levels, while the range of \bar{x} of the lower group was 3.73-3.91, which were high levels.

Discussion

The findings of this study were 1) The most effective reading strategies of all the third year English major students, 2) The most effective reading strategies of the third year English major students whose GPAs were 3.00-4.00, 3) The most effective reading strategies of the third year

English major students whose GPAs were lower than 3.00, and 4) The comparison of the two groups' effective reading strategies. The discussion can be done as follows.

1. The top three effective reading strategies of the third year students were 1) Reading back and forth to find the relationship between the details of the story (\bar{x} = 3.68, S.D. = 0.98) 2) Looking at the title and image and guessing what it was about (\bar{x} = 3.63, S.D. = 1.14), and 3) Reading the questions first and scan to find the answers. (\bar{x} = 3.48, S.D. = 1.13). The students read back and forth because they don't want to lose track when they are constructing the meanings of the story. They think about the writers when they read. The authors must have plot of the story or outline before they write. The readers must take a look at the relation between nouns and pronouns, sequencers, or transitional words (Harris & Kunka, 2015, Koch & Silsbee, 2017). The reason for the students look at the title and pictures, then guess the topic of the story because the title and illustration activate their background and they can predict the story accurately and comprehend the texts faster (Jennings, Caldwell, and Lerner, 2014). Finally, students use the questions as their purposes of reading, and apply scanning reading strategy to locate the answer of the questions (Beck, & McKeown, Hamilton & Kugan (1997).

The high GPA and low GPA students ranked their top three reading strategies at the moderate level to high level (3.46-3.91). That is, they know that reading strategies improve their reading ability and they employ them moderately to frequently. Both groups of students favor similar reading strategies. They shared the same second effective reading strategy, I take a look at the title and pictures and predict what it will be about.

Interestingly, the finding of this study was not similar to the result of Sheory and Mokhtari (2001, 2002). Sheory and Mokhtari conducted the studies on the metacognitive reading strategies of L2 learners compared to American students. They found that skilled readers applied reading strategies more frequently than the weak readers. This study, on the contrary, weak readers applied reading strategies more frequently (\bar{x} = 3.73- 3.91) than the skilled readers (\bar{x} = 3.46 – 3.63).

Recommendations

From the findings of this study, all third year students employed effective reading strategies at the moderate level to the high level. Both strong readers and weak readers were aware of the benefit of reading strategies. Therefore, the researchers would like to give the following suggestions.

1. Implications

Reading teachers should teach students effective reading strategies and how to use them effectively.

Students must apply reading strategies when they read, and employ the suitable reading strategies for them.

2. Future Studies

Researchers may conduct comparative research, compare the effects of a reading strategy to another strategy conduct three effective reading strategies among three groups of students.

References

- Beck, I.L. & McKeown, M.G., Hamilton, R.L., & Kugan, L. (1997). *Questioning the author: An approach for enhancing student engagement with text*. Newark, DE: International Reading Association.
- Block, E. (1986). The comprehension strategies of second language readers. *TESOL Quarterly*, vol. 3
- Cohen, A. D. (1990). *Language Learning: Insight for learners, teachers, and researchers*. New York: New Bury House Publisher.
- Harris, M. & Kunk, J. (2015). *Prentice hall reference guide(9th ed.)*. New York: Prentice Hall.
- Jennings, J., Caldwell, J., & Lerner, J. (2014). *Reading problems assessment and teaching strategies*. Boston, MA: Pearson, Education, Inc.
- Koch, R. T. & Silsbee, R. (2017). *Reading Comprehension Strategies*. Retrieved November 2020, from https://www.merrimack.edu/academics/academic_support/academic_success_center/writing_center/resources/
- Mokhtari, K. & Sheorey, R. (2002). Measuring ESL Students' awareness of reading strategies. *Journal of Development of Education*. vol.25 No.3 2002 p2-10.

Sheory, R., & Mokhtari, K. (2001). Differences in metacognitive awareness of reading strategies among native and non-native readers. *System*, 29, 431-449.

Ranking web of universities. (2017). Retrieved 19 February 2020 from
http://www.webometrics.info/en/Asia_Pacifico/South%20East%20Asia?page=1.

Ranking web of universities. (2020). Retrieved 19 February 2020 from
http://www.webometrics.info/en/Asia_Pacifico/South%20East%20Asia?page=1.

An Analysis of Spoken Words, Idioms, Metaphors, and Similes in Aladdin Movie

Chanoknan Loytalay¹ / Thitiyakorn Jansricha² / Thanatphon Somchairao³ /
Surachai Piyanukool⁴ / Nirada Svangarrome⁵

¹⁻³ English Program Student

⁴ English Program Assistant Professor

⁵ English Program Lecturer

Abstract

The purpose of this research was to analyze spoken words, idioms, metaphors, and similes in Aladdin movie. Aladdin was the 8th rank of top 10 fantasy movies, showing in Thailand in 2019. The instrument of this research was a table of analysis and the contents used to analysis were patterns, types of spoken words, idioms, metaphors and similes. The results revealed that spoken words were found for 58 words or 39.19%. The word “gonna” was the highest repetition (10 or 17.24%). The word “free” was repeated lower (5 or 8.62 %), and the least repetition of the spoken word was “wanna” (4 = 6.89 %). For idioms, there were 44 idioms or 29.72% in this movie without repetition. Metaphors were found for 29 words or 19.60%. “Street Rat” was found twice or 6.89 %. There were 17 similes or 11.49 %.

Keywords: spoken word, idiom, metaphor, similes, aladdin

Introduction

English language is embedded in social communities whether daily life, work places or education. In addition, English is a tool to convey information and knowledge in various aspects. Therefore, many countries in the world focuses on developing population to have knowledge and ability to communicate in English (Pongpanich, 2008). It means that English learning is undeniably for today. In Thailand, there are various methods to practice and learn in English in order to improve four basic skills as listening, speaking, reading and writing (Chattiwat, 2000). Some people apply

their experiences, a way of thinking, reading cartoons or novels, watching international movies from social media for learning English (Tukdee, 2017).

Nowadays, social media is one of the ways to learn English easily. It is contained of useful contents that are applicable for learners and teachers who are enthusiastic to learn or practice in English. The contents are provided a medium of learning English in various courses such as realistic and stimulates learning English-language films and international movies (Tuector, 2020). The international movies are not only contained of entertaining, but also provided vocabulary, word choices and genres of language for audiences. In this reason, the researcher are interested to find out the genres of language in the international movies. The genres of language are highlighted on spoken words, idioms, metaphor, and similes. The international movie is selected as “Aladdin” which is produced by Guy Ritchie of Walt Disney Pictures. The content is based on Arab folk tales and Arabic stories. It has also received positive reviews and achieved more than \$923 million in gross revenue worldwide. It is the third highest-grossing film (2019 Wikipedia: n.d.). With the mentioned rationale, the researchers aimed to study the numbers, types, and meanings of unfamiliar English spoken words, idioms, metaphors, and similes in Aladdin movie.

Research Objective

To analysis spoken words, idioms, metaphors, and similes in Aladdin movie and to find out the number of types and meanings of unfamiliar English spoken words, idioms, metaphors, and similes in Aladdin movie.

Analytical Concepts

The Office of Academic and Educational Standards (2006: 5) defines an analysis is an analytical thinking to identify issues or problems, to classify and to compare the data with systematically group then to examine the information or find additional information in order to synthesize information before decision. In addition, Khaemmanee and colleagues (2006: 13) explained that analysis means the classification of things to find elements and relationships between information and facts to understand correctly and reasonably. Furthermore, an analysis is a central

thinking skill which must be further developed from basic thinking skills to identify reason and relationship between elements from different aspects of the surrounding information (Pornsima, 2000: 24).

The Elements of Analysis

The Office of the Basic Education Commission (2005: 52) stated that the elements of an analysis are consisted of

1. Interpretation, understanding and justification what need to be analyzed depending on knowledge, experience and values.
2. Having knowledge and understanding of the subject to be analyzed.
3. Observance, skepticism, questioning, scope of questions. Analytical thinking be based on 5 W 1 H as Who is (Who) (What) (Where) (When) (Why)(How).
4. Finding relationship between a logical question and answer to find What caused it to connect? Who is involved? When this happens? What is the impact? Is there any component that leads to it? What are the solutions of the problem?

Furthermore, Srisa-aad (2002: 26-27) has classified the elements of analytical thinking into two terms. Firstly, it is critical thinking that is required the ability to find essential components of stories or events in relation to each other based on any principles. Secondly, it is defined as relationship analysis which is to find relationships of different parts. Moreover, Wassanasomsit (1984: 64-65) mentioned that an analysis is to interpret the facts from thoughts and assumptions, to analyze the relationship of stories and thoughts from understanding techniques, propaganda or product advertising.

The Benefits of Analysis

For Analysis, there were various benefits of analysis described by many researchers. That is, it helps readers, learners or listeners to know the facts, to find the implication and to understand the history of the events based on the elements of the story. Interpreters must explored reasonable information and knowledge before making decision, solving problems and assessing on the subjects. Analysis can build awareness of rational and truthful summarization. In summarizing part, it helps

readers or listeners to consider and conclude without emotional prejudices or subjunctive decision. It can use the fundamental information to analyze with other factors of the situation at the time in order to make more reasonable predictions (Munkham, 2004: 39). Referring to critical thinking, this is a fundamental skill that is gained from analysis skills for learners to develop higher thinking skills in other areas. It can assist learners to get more understanding the background of the events, knowing the basic reasons of happening situations, and describing details of things to get the facts (Wongsaphan, 2013: 125). In the part of analysis thinking, Sariwat (2006: 125) stated that it is useful for people to adjust for living together with others for happiness. It promotes intellectual intelligence as the ability of thinking to solve problems. It reduces personal experience claims from general conclusions. It helps to evaluate and summarize things on the facts for decision.

The Definition of Spoken Words, Metaphors, Similes and Idioms

Spoken Words

The spoken language can be represented by many forms. Spoken words are a language that require a voice to communicate and it is convenient, simple and easy to understand. The speakers have to punctuate the words correctly to make communication as effectively (Phumklom & Indrambarya, 2019: 416). It has an incomplete structure and it is constructed by the colloquial language that is often interpolated or consisted of the environment at that time. Therefore, both speakers and audiences must be in the same environment. In addition, spoken words may be corrected or changed to the text spoken while spoken (Burusphat, 1994). There are various patterns of spoken words to convey the idea to listeners such as using proper words referred to gender, age knowledge or position of persons, or using illustrate words with audience to image the contents of speakers (Tipsrinimit, 2001 :92-98).

Idioms

Idioms are a group of words that are carried different meanings depending on the meaning of the individual words (Oxford Learner's Dictionary: n.d.). Stathi (2006:27) said that the term 'idiom' can refer to two types of fixed expressions. First, in a narrow sense, idioms are expressed in term of semantic sense as typical expressions for example kick the bucket, spill the beans etc. Second,

idiomaticity is a formal property of expressions that is more or less equated with the fixedness of form; for example, by and large. The idioms are performed from different sources such as from work and technology, the word of sports and entertainment, rural life or a part of body ect. Moreover, many idioms are constructed from feeling and emotions, or unusual grammatical patterns. The types of idioms can be formed as noun phrases, transitive verb phrases, verbal phrases or alliterative phrases.

Metaphors

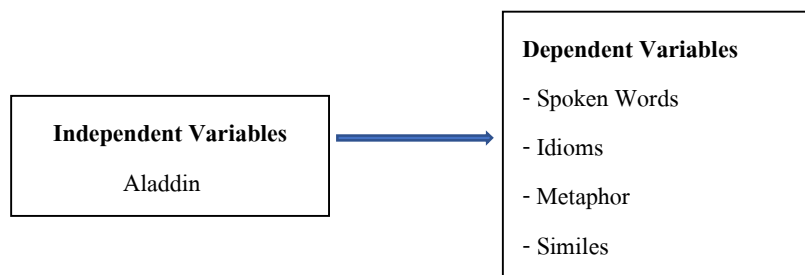
Metaphors are language forms that arise from the process of comparing one thing into another in terms of likeness or difference. The metaphor is a means of conveying mood and aesthetics of the work as for the appearance along the perimeter. It was used to explain the language that is born at the thought level, reflecting the thoughts of each human society. In term of comparing, metaphors will always explain the abstraction in concrete but there must be something to be compared. In order to, it will make people know how humans think about that; for example, some cultures may compare "time" to property and money in the way that "time" is valuable (Ampala, 2016 :12).

Simile

Oxford (n.d.) defines that simile is a word or phrase that is involved comparing with something to something else. Simile is normally used the words "like or as" to present description; for example, a face like a mask, as white as snow. Moreover, Ridout and Clarke (1970: 327) stated that simile is a figure of speech which is likened on the strength of some common qualities in all other respects unlike in order to increase the imaginative perception of what is being asserted. According to Keraf (2001: 138), simile is a comparison that is explicit implication between two things. There are two terms of comparisons that are clear and unclear similarly. The clear similarity is to explicit the composition of details obviously. And for unclear similarity, the containers of something are indicated in such a way of unclear explanations. Similes is used to assert similarity by using the words as like, same, as, like, like, and so on. It is used to compare with something that is dissimilar with one thing. In comparison, that is normally constructed from common word in everyday language or well-known figures of speech for easy understanding.

Methodology

The design of this research was content analysis in the form of tables and content descriptions. The researchers employed purposive sampling as a method. And the samples and population of this study were Aladdin movies which was the 8th rank in Thailand and earned the highest income in Thailand in 2019. There were Arabian Night, Aladdin of Walt Disney. The research was scoped in duration of the first semester of academic year 2020 from July to October. The researchers designed independent by using Aladdin movie and dependent variables of spoken words, idioms, metaphor, and similes as below:

The collected data were investigated and reaffirmed the accuracy with Thai and English books. The analysis was performed by separating tables for each type of the words included showing the numbers of occurrence.

In the data analysis, the researchers emphasized on unfamiliar of spoken words, idioms, metaphors and similes that were occurred in Aladdin movie. The movies were downloaded and analyzed frame by frame. All of the data were analyzed and calculated by a percentage in each table of spoken words, idioms, metaphors and similes respectively. The data was calculated bases on percentages form as below:

Percentage

$$P = \frac{F \times 100}{n}$$

P = percentage

F = the frequency which you would like to calculate as a percentage

n = all frequency

The Findings

In this section, the researcher represented and summarized of the findings from this research. All the results were presented in the table and viewed the percentage of spoken words, idioms, metaphors, and similes as below:

Table 1

The Total of Spoken, Idioms, Metaphors, and Similes

Words	Total	Percentage (%)
Spoken Words	58	39.18
Idioms	44	29.72
Metaphors	29	19.59
Similes	17	11.48
Total	148	100%

Referring to the Table 1, There were four types of findings as spoken words, idioms, metaphors and similes. The total of each type was found in Aladdin movie for 148 words or 100%. The number of the findings were presented from the highest to lowest percentage as below:

Spoken Words

Spoken words were found for 58 words or 39.19%. The word “gonna” was the highest use in movie. It was repeated for 10 times or 17.24 %. Secondly, the researchers found the word “free” was the lower use for 5 times or 8.62%. And the third, the repeated word “wanna” was the least use for 4 times or 6.89 %.

Idioms

Idioms were used in this movie for 44 times or 29.72%. There were various types of them and each of idioms was no recurrence in the movie.

Metaphors

Metaphors were appeared in this movie for 29 times or 19.59%. The repeated words “*Street rat*” were stated for 2 times or 6.89 %. There was similarity word as “*Street rat*” that was expressed disdain such us “*Rough bet*”.

Similes

Similes were the lowest findings in movie for 17 times or 11.48%. There was no recurrence in this movie.

Discussion

Based on the objective of this research, the researcher aimed to investigate unfamiliar spoken words, idioms, metaphors and similes in Aladdin movie and to find out the number of word types that were used in Aladdin movie. After collected data had studied by calculated percentages, the results shown that spoken words were the highest numbers of using and idioms, metaphors and similes were found respectively. The findings were explained as below:

Spoken Words

The researcher found 58 spoken words or 39.19% in Aladdin. The spoken words ‘*gonna*’ was the highest number of using. It is the informal word of ‘going to’ which means similarly to ‘*will*’. The speakers normally use ‘*gonna*’ to talk to their friends or familiar people. They refer to the short coming actions or the near future time. Both speakers and listeners be in the same situation and they understand to the same idea.

For examples:

(1) Aladdin: How we *gonna* get there? = How are we going to get there? (near future)

(2) Genie: That’s not *gonna* be easy. = That’s not going to be easy.

From example (1) and (2), the words ‘*gonna*’ were used with intention to the near future. The speakers expect action taken place in the future time. The word ‘*gonna*’ is used for convenient and easy understanding of speakers and listeners. In addition, the researcher found the spoken word ‘*free*’ was frequency use in movie. The word ‘*free*’ referred to get Genie free or give a freedom because Aladdin movie is about a thief named Aladdin who found a magic lamp where there is a giant, Genie

Jasmine: Are you hungry? Here, takes some bread.

Jama: You steal from my brother.

Jasmine: Stealing? No, I...

Jama: You pay, or I take bracelet

Jasmine: Sir, I don't have any money. Let's go of me!

Aladdin: Whao! **Take it easy**. Jama.

Metaphors

The researcher found 29 or 20.00% in Aladdin. The speaker use '*street rat*' to compare with dirty life as a rat. Regarding Americans homeless, most of homeless persons in America are normally referred to dirty rats. In the story, guard call Aladdin '*street rat*' when he helps old man from guard's horse.

Gard: **Street rat!** Get out of the way!

Aladdin: who do you think you're calling a street rat?

Gard: Are you talking back to me?

Similes

The researcher found 17 or 11.72 % in Aladdin. Genie said '*Treat your woman like a queen*'. to convey taking care own lover like a queen. Wherewith, Aladdin made a wish from Genie to become a prince in order to be in love with Jasmine. But at that time, Jeanie thought that Aladdin only wanted to treat Jasmine like a princess. Therefore, it is misunderstanding.

Genie: Treat your woman *like* a queen.

In conclusion from this research, the researchers were viewed the beauty of language by using idioms and comparisons along with social reflection on class division in Aladdin. Moreover, culture was reflected by the classification of language genres and many words in movie were presented in easy way to understand and get familial with the story. In the part of analysis, the researcher found the relation of languages and implication of situations in the movie. Therefore, the researchers interpreted and classified the genres of languages with undertaken by explore of situation and thinking of the facts of events. The abilities of analysis as awareness of truthful, interpretation with rational information and summarized by the facts were applied for this research.

From an analysis of spoken words, idioms, metaphors, and similes in Aladdin movie, the spoken words were the words that were easy to understand and interpret so they were use most in movie. According to the nature of spoken words, it aims to communicate effectively even though it's form may performed unusual structures, both of speakers and listeners are in the same situation. Idioms were used in this study that were normally related to typical things and to compare with rural life and it were performed as a noun phrase. For metaphors, they were compared to something as animal that is "street rat" in order to explain thinking of speakers and facilitate readers or audiences to image the situations and meanings easily. Lastly findings of this study, similes are a language device that use for comparison between two things in such a way that refer to the likeness of something with unlikeness of other things with intention for unrevealed meaning directly. The way of using comparison techniques can construe the analytical thinking of those readers, listeners or audience to interpret the meaning of the words. For example, the phrase was found in this research as "Treat your woman like a queen" is implied that the woman who was treated is a queen.

Recommendations

Regarding to this research, there were interesting language devices that were employed in English movie exceptional spoken words, idioms, metaphors or similes. For further study, other researchers may study on structures or patterns of language that are used in English movie. Since the language in movie has varieties of using to present the story. They are contained of words choices, grammatical construction and other genres of language. Furthermore, learning English language can study not only via movie, but also from teaching language on YouTube, songs or other devices on social media. Moreover, the study on relation of languages, contexts and characters in the movie are recommended. The researcher found that many words were used to compare or refer relating to context or environment in the scene of situation or environment in each country.

References

Aladdin. (2019). [Online]. Available from:

https://www.imdb.com/title/tt6139732/?ref_=ttawd_awd_tt. [July 28th, 2020] *Aladdin*(OST).
[Online].

Available from: <https://movie.mthai.com/soundtrack/258985.html>. [July 28th, 2020] *Aladdin*.

[Online]. Available from:

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B8%99>.

[July 28th, 2020]

Aladdin: A utopian world where even The Magic of Genie is unabthy. [Online]. Available from:

<https://themomentum.co/aladdin-2019/>. [July 28th, 2020]

Ampala, P. “. 2016Time’ Conceptual systems of Northern Thai dialect speakers .[Online]. Available from:

http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5506300028_6684_5095.pdf.

[August 10th, 2020]

Burusphat, S. (1994). *Discourse analysis*. Bangkok: Sahathamik Co., Ltd.

Chattiwat, W. (2000). *Teaching English reading comprehension*. Nakhonpatom : Silpakorn

University. [July 26th, 2020]

How To Practice English By Watching Movies Get Both Knowledge And Entertainment. (2020).

[Online]. Available:

<https://tueetor.com/blog/th/language/practice-englishskills-from-movie/>. [October 28th,2020]

Khaemmanee T. & collegues. (2006). *Presentation of a model for building high-level thinking skills of students, teachers at undergraduate level*.

For education courses, research reports, Faculty of Education Chulalongkorn University.

[August 10th,2020]

- Keraf G. 2001. *Diksi dan Gaya Bahasa*. Jakarta:PT.Gramedia Pustaka Utama. [Online].
 Available from:
<https://ejournal.gunadarma.ac.id/index.php/sastra/article/download/1567/1326>. [August 10th,2020]
- Munkham, S. (2004). *Complete all the thinking tools*. 3rd edition. Bangkok: photo prints.
 [August 12th,2020]
- Office of Academic and Educational Standards. (2006). *Guidelines for teaching and learning reform implementation according to the spirit of the Ministry of Education 2006 year of teaching and learning reform*. Bangkok: Ministry of Education.
- Office of the Basic Education Commission. (2005). *Indicators of the Buddhist Way School*. Bangkok: Office of Educational Management Innovation Development.
- Oxford Learner's dictionary*. [Online]. Available from:
<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>. [July 28th, 2020]
- Phonsima, O. (2000). *Thinking*. Bangkok: Thinking Skills Development Institute.
- Pongpanich, N. (2008). A Study of Problems in English Speaking in Speech Communication of Management Sciences Students, Kasetsart University, Sriracha Campus. [Online]. Available from: <file:///C:/Users/a/Downloads/54201-Article%20Text-125461-1-10-20160404.pdf>.
 [October 28th,2020]
- Ridout, R. & Clarke, W.D. (1970). *A reference book of English: A general guide for foreign students of English*. London: Macmillan. [Online]. Available from:
<https://repository.nida.ac.th/bitstream/handle/662723737/4045/b203116e.pdf?sequence=4&isAllowed=y>. [August 8th,2020]
- Sariwat, L. (2006). *Thinking*. Bangkok: Odeon Store.
- Srisa-aad, B. (2002). *Preliminary research*. Bangkok: Suveiriyasan. [August 8th,2020]
- Tipsrinimit, N. (2001). *Principle of speaking*. Songkhla: Thaksin University. [August 9th,2020]
- Tukdee, P. (2017). *Presentation of Female Identity in the Disney Animation, Frozen* .[Online].
 Available from: <http://gscm.nida.ac.th/uploads/files/.1599016642pdf>. [July 26th, 2020]

- Vasanasomsit, P. (1984). *Organization of the investigative teaching process*. Bangkok: Chulalongkorn University. *Webster's Dictionary School*. [Online]. Available from: <https://www.merriamwebster.com/dictionary/school>. [July 28th, 2020]
- Wongsaphan, M. (2013). *Enhancing student learning with analytical thinking process*. *Journal of Education Science*. Thaksin University. 13 (3): 125-139.
- 5 Wonders To Meet the 2019 Version of "Aladdin"*. [Online]. Available from: <https://www.sanook.com/movie//87401>. [July 26th, 2020]

คติความเชื่อในละครเรื่อง นาคี

Beliefs in Drama Nagi

สุชาดา กันนุลา¹

Suchada Kannula

¹สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพสะท้อนสังคมเกี่ยวกับคติความเชื่อจากละครเรื่อง "นาคี" ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ อย่างละเอียดเพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ ภาพสะท้อนสังคม โดยมีการนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนสังคมเกี่ยวกับคติความเชื่อจากละครเรื่องนาคี พบความเชื่ออยู่ 2 ประเด็นคือ ประเด็นแรกพบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติ และประเด็นที่สองพบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การศึกษาครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงภาพสะท้อนคติความเชื่อของคนในสังคมไทยเข้ามาเกี่ยวข้องมากมาย ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อเรื่องผี สาง เทวดา อำนาจลี้ลับ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ฯลฯ ล้วนเป็นความเชื่อที่คนในสังคมให้การยอมรับและปฏิบัติสืบต่อกันมา อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ของผู้คนในสมัยอดีตและปัจจุบันได้อย่างเด่นชัด

คำสำคัญ: คติ, ความเชื่อ, นาคี, ภาพสะท้อนสังคม

Abstract

The objective of this study was to study the social reflection on beliefs in the drama "Nagi". The researcher examined various documents in detail to collect information about the analysis of social reflection. The research results were presented in descriptive and analytical form. The research findings were that Social reflection on beliefs in the drama Nagi was categorized into 2 issues. First, beliefs about the supernatural and the second issue was beliefs about the sacred. This study has enabled the researcher to have a lot to reflect on the beliefs of people in Thai society, whether it was

เกี่ยวกับพญานาคของคนในสมัยอดีต และความเชื่อของคนในยุคปัจจุบันผสมผสานกับความคิดและรูปแบบของละครไทย โดยนำมาบูรณาการร่วมกันเพื่อสะท้อนความเชื่อในเรื่องคติชนของคนในสังคมไทยที่มีต่อพญานาค ว่ามีความเชื่อมากน้อยเพียงใดผ่านการตีความจากบริบทของสังคม โดยการนำเสนอผ่านรูปแบบของการแสดงในบทละคร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาภาพสะท้อนสังคมเกี่ยวกับคติความเชื่อจากละครเรื่อง “นาคี”

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาคือ ละครเรื่อง “นาคี” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 เป็นละครโทรทัศน์ไทยในปี พ.ศ. 2559 ฉายเมื่อวันที่ 26 เดือนกันยายน ถึงวันที่ 5 เดือนธันวาคม มีทั้งหมด 11 ตอน จากบทประพันธ์นวนิยายและบทละครของ ศรี อภิรุณ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาภาพสะท้อนสังคมเกี่ยวกับคติความเชื่อในละครเรื่อง “นาคี” พบว่ามีคติความเชื่อ 2 ประเด็น ดังนี้

1. ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติ คือเป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์และถือว่าเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์อย่างหนึ่ง การดำรงชีวิตของมนุษย์ในสมัยโบราณที่มีความเจริญทางด้านวิชาการน้อยความเชื่อจึงเกิดเกิดขึ้น และเกิดการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติที่มนุษย์เชื่อว่าเป็นการบันดาลให้เกิดขึ้นจากอำนาจของเทวดา พระเจ้า หรือภูตผีปีศาจ ดังนั้นเมื่อเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ขึ้น เช่น ฝนตก พายุร้อง พายุผ่า แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด อุทกภัย และวาทภัยต่าง ๆ ล้วนเป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อชีวิตหรือความเป็นอยู่ของมนุษย์ซึ่งยากที่จะป้องกันหรือแก้ไขได้ด้วยตัวเอง บางอย่างเป็นเหตุการณ์ที่อำนาจประโยชน์ แต่บางเหตุการณ์ก็เป็นอันตรายต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ มนุษย์จึงพยายามที่จะคิดหาวิธีการที่จะก่อให้เกิดผลในทางที่ดีและเกิดความสุขให้กับตนเอง เพื่อกระทำต่อสิ่งที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติเหล่านั้นทำให้เกิดเป็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นพิธีกรรมหรือศาสนาขึ้น (พรเทพ สหชัยรุ่งเรือง, 2542 : 2) จากการศึกษาละครเรื่อง “นาคี” พบว่ามีความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติที่พบในละครนาคีทั้งหมด 11 ตอน ผู้วิจัยได้พบความเชื่อดังกล่าวในตอนที่ 1 ตอนที่ 3 และตอนที่ 6 ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 1 เกิดเหตุการณ์ลมพายุ

ตอนที่ 1 พบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติ จากเหตุการณ์ที่เกิดลมพายุ ฝนฟ้ากระหน่ำ ชาวบ้านเชื่อว่าเจ้าแม่นาจิกำลังแสดงอิทธิฤทธิ์ และทำให้เกิดปรากฏการณ์สุริยคราสขึ้น

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นเพราะสามีนอกใจไปจับจู๋เอือก (หรือเจ้าแม่นาจิก) เพื่อนางจู๋เอือกไปขายให้กับชาวต่างชาติ จะได้นำเงินมาเลี้ยงดูครอบครัวและลูกที่กำลังจะคลอดเป็นสาเหตุที่ทำให้สามีนอกใจตาย และพวกชาวต่างชาติที่ชอบจับจู๋เอือกไปขายก็ไม่รอดพ้นจากเหตุการณ์ในครั้งนี้เช่นกัน

ภาพที่ 2 สิ่งเร้นลับที่มองไม่เห็น

ตอนที่ 3 พบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติ คนในหมู่บ้านดอนไม้ป่ามีความเชื่อว่าไม่ควรออกไปข้างนอกในเวลากลางคืน เพราะอาจทำให้เกิดอันตรายจากสิ่งที่ยังมองไม่เห็น

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าในเรื่องนี้มีเหตุการณ์ที่นักศึกษาที่มาจากกรุงเทพฯ ต้องการที่จะศึกษาพวกวัตถุโบราณต่าง ๆ และต้องการไขข้อสงสัยเกี่ยวกับเทวรูปของเจ้าแม่นาจิก จึงออกเดินทางไปสำรวจตอนกลางคืนเพื่อไม่ให้ชาวบ้านสงสัย แต่กลับเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันขึ้นเพราะนักศึกษาหนึ่งในนั้นโดนผีเข้า ซึ่งตรงกับความเชื่อของชาวบ้านดอนไม้ป่าที่ว่า “ไม่ให้ออกไปข้างนอกตอนกลางคืน”

ภาพที่ 3 เกิดพายุอย่างหนักได้ฝิวน้ำ

ตอนที่ 6 พบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติ เป็นเหตุการณ์ที่พวกกำนันแยมต้องการทำลายเทวรูปเจ้าแม่นาจิซึ่งได้จมลงไปได้ฝิวน้ำ ทำให้เกิดเหตุการณ์ลม พายุ ฝนฟ้ากระหน่ำอย่างหนัก

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นชาวบ้านมีความเชื่อว่าเจ้าแม่นาจิคลบันดาลให้เกิดพายุได้ฝิวน้ำเพื่อขัดขวางผู้คนที่คิดจะทำลายเทวรูปของเจ้าแม่นาจิ เมื่อเจ้าแม่นาจิโกรธจึงคลบันดาลให้เกิดปรากฏการณ์พายุได้ฝิวน้ำ ทำให้แพของพวกเขาจมล่มและไม่สามารถทำลายเทวรูปได้

2. ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือความเชื่อในเรื่องอำนาจให้ทั้งคุณและโทษให้เป็นและให้ตายแก่มนุษย์ทุกคนได้ โดยไม่มีใครสามารถหยุดยั้งพลังอำนาจและสิ่งที่เด็ดขาดนั้นได้ ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ที่มียศตำแหน่งหรือเทพเจ้าต่าง ๆ ที่มนุษย์ตั้งขึ้นมาตามความเชื่อของบรรพบุรุษ หรือเทพในนิยายปรัมปราที่เล่าขานสืบต่อกันมาถึงความมหัศจรรย์มีอิทธิฤทธิ์ อภินิหารย์ต่าง ๆ มนุษย์และเทพเจ้าจอมปลอมเหล่านั้นก็ไม่สามารถที่จะมีพลังอำนาจเหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ยิ่งใหญ่นี้ได้ (คำพูน บุญทวี, 2556 : 52) จากการศึกษาละครเรื่อง “นาจิ” พบว่ามีความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่พบในละครนาจิทั้งหมด 11 ตอน ผู้วิจัยพบความเชื่อดังกล่าวในตอนที่ 1, 2, 3, 4, 6, และตอนที่ 10 ดังตัวอย่าง

ปองไปขอลูกกับเจ้าแม่นาคีจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เจ้าแม่ได้มาอาศัยในร่างของคำแก้ว เพราะว่าในอดีตชาติแม่คำปองไม่ทำร้ายลูกของตน

ในภาคปัจจุบันจะเห็นได้ว่าชาวบ้านพบงูเหือกและมีความเชื่อกันว่าเป็นงูศักดิ์สิทธิ์ หากใครไปยุ่งหรือไปแตะต้องงูเหือก จะทำให้ชาวบ้านทุกคนในหมู่บ้านดอนไม้ป่าพังพินาศ

ภาพที่ 6 แหวนพิรอด

ตอนที่ 1 พบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หากผู้ใดสวมแหวนพิรอดจะสามารถป้องกันอันตรายจากงูได้ทั้งหมด และมีอิทธิฤทธิ์ร้ายแรง

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า “แหวนพิรอด” ในละครเรื่องนาคีมีที่มาจากพระพุทธรูปหนึ่งที่มอบแหวนให้กับเคนหรือพ่อของคำแก้ว แหวนพิรอดนี้มีอำนาจสามารถป้องกันงูได้ หลังจากที่ได้แหวนเคนก็มุ่งตรงไปที่เทวาลัยเพื่อไปจับเจ้าแม่นาคีและจับเจ้าแม่นาคีได้ในที่สุด ในเรื่องเมื่อเคนถูกกอกซึ่งเป็นเพื่อนแค้นแหวนไปจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ตนเองโดนงูกัดตาย ในเหตุการณ์ครั้งนั้นมีเพียงนายกอกกลับรอดชีวิตจากเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้นายกอกรู้ว่าแหวนพิรอดนั้นมีความศักดิ์สิทธิ์สามารถป้องกันงูทุกชนิด หลังจากผ่านไป 19 ปี นายกอกจึงได้มอบแหวนพิรอดแก่ลำเจียกลูกของตน แหวนจึงคอยปกป้องนางร้ายอย่างลำเจียกให้รอดพ้นจากเนื้อมือของบริวารเจ้าแม่นาคีมาโดยตลอด

ภาพที่ 7 ศาลผีตาแฮก

ตอนที่ 2 พบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ศาลผีตาแฮกเป็นผีที่คอยปกป้องรักษาข้าวกล้าในนา ชาวบ้านดอนไม้ป่ามีการนับถือเจ้านับถือผี และบูชาตามฤดูกาลทำนา

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า “ศาลผีตาแฮก” เป็นประเพณีและความเชื่อของ ชาวบ้านดอนไม้ป่าที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ เนื่องจากชาวบ้านดอนไม้ป่า มีความเชื่อว่าศาลผีตาแฮกจะคอยปกป้องรักษาต้นข้าว ก่อนที่ชาวบ้านจะลงมือทำการหว่านกล้าเพื่อปลูก ข้าว ชาวบ้านดอนไม้ป่าจะมีการตั้งศาลผีตาแฮกขึ้นก่อนเพื่อให้ปกป้องรักษาต้นข้าวที่กำลังจะเติบโตขึ้น ในอนาคต

ภาพที่ 8 ศพที่ถูกบริวารเจ้าแม่นาจีกัดตาย

ตอนที่ 3 พบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคนในหมู่บ้านมีความเชื่อว่า คนที่ถูกงูกัดตายเกิดจากฝีมือของเจ้าแม่นาจีและบริวาร

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าคนที่ถูกงูกัดตายกลายเป็นศพ ชาวบ้านดอนไม้ป่ามีความเชื่อว่า “บริวารของเจ้าแม่นาจีก็จะมากลืนกินซากศพเพื่อนำไปทำเป็นพิษของตนเอง” คนที่ถูกงูกัดตายจะย้ายศพไปไหนไม่ได้เด็ดขาด ไม่อย่างนั้นจะเกิดอาเพศครั้งใหญ่ วิญญาณคนตายจะไม่ได้ไปสุคติไปเกิด

ภาพที่ 9 การจัดพิธีบวงทรวงเจ้าแม่นาคี

ตอนที่ 4 พบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เมื่อถึงวันบวงทรวงสาวพรหมจรรย์ทุกคนต้องเข้าพิธีรำถวายเจ้าแม่นาคี

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าชาวบ้านดอนไม้ป่าเชื่อกันว่าเมื่อเกิดสุริยุปราคา มนุษย์ต้องสังเวทชีวิตเพื่อให้พญานาคคายดวงอาทิตย์ออกมา และมีความเชื่อที่ว่าเจ้าแม่นาคีจะออกอาละวาดเอาชีวิตคนเพื่อเป็นเครื่องสังเวท ตามประเพณีชาวบ้านดอนไม้ป่าเมื่อถึงวันบวงทรวงชาวบ้านต่างพากันพร้อมหน้าพร้อมตาที่หน้าเทวาลัย จะมีพิธีกรรมที่สาวพรหมจรรย์ทุกคนต้องเข้าพิธีรำถวายเจ้าแม่นาคี เพื่อเป็นการแสดงความเคารพและขอขมาเพื่อไม่ให้เจ้าแม่ออกอาละวาดทำร้ายชาวบ้าน จึงเกิดพิธีกรรมการรำถวายเจ้าแม่นาคีขึ้น

ภาพที่ 10 สิ่งศักดิ์สิทธิ์

ตอนที่ 6 พบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ชาวบ้านเชื่อว่าเจ้าแม่นาคีที่เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในหมู่บ้านดอนไม้ป่า

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าในละครเรื่องนาคีชาวบ้านเชื่อกันว่าเจ้าแม่นาคีคือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ควรเคารพนับถือเป็นอย่างมาก แต่ก็มีผู้คนกลุ่มหนึ่งที่ต้องการจะกำจัดและแก้แค้นเจ้าแม่นาคี เพราะได้ฆ่าลูกชายของตนตาย จึงพยายามทำทุกอย่างเพื่อไม่ให้คนนอกเข้ามายุ่งวุ่นวายกับคนในหมู่บ้าน เป็นเหตุที่ทำให้คนกลุ่มนี้เปลี่ยนจากความศรัทธากลายเป็นความโกรธแค้น

ภาพที่ 11 เทวรูปเจ้าแม่นาคี

ตอนที่ 6 พบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ชาวบ้านมีความเชื่อว่าเจ้าแม่นาคีสามารถช่วยรักษาอาการเจ็บป่วยต่าง ๆ ได้

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าชาวบ้านมีความเชื่อว่าเจ้าแม่นาคีสามารถรักษาอาการป่วยได้ เช่น เหตุการณ์ที่คำแก้วถูกล่าเจิกทำร้ายด้วยแหวนปิรอดจนเกิดแผลไหม้ ในตอนนั้นคำแก้วไม่รู้ว่าตัวเองเป็นงูซึ่งเป็นกายหยาบของเจ้าแม่นาคี แต่ด้วยอนุภาพอันร้ายแรงของแหวนปิรอดจึงทำให้คำแก้วเป็นแผลไหม้บริเวณแขนซ้ายที่ถูกสัมผัสจากแหวน ด้วยความเชื่อที่ว่าเจ้าแม่นาคีสามารถรักษาอาการต่าง ๆ ได้ ทำให้คำแก้ววิ่งหนีเข้าไปที่เทวาลัยเพื่อขอให้เจ้าแม่นาคีช่วยปกป้องคุ้มครองและรักษาแผลให้ตน

ภาพที่ 12 โคนทำเสน่ห์

ตอนที่ 10 พบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จากเหตุการณ์ที่ทศพล โคนทำเสน่ห์ตัวละครในเรื่องมีความเชื่อว่า “น้ำล้างเท้าของพ่อและแม่เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สุดสำหรับลูก ทำให้สามารถถอนมนต์ดำเสน่ห์เล่ห์กลนั้นได้”

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าความเชื่อเกี่ยวกับการทำเสน่ห์มีมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ เมื่อต้องการให้ใครรักก็จะไปทำเสน่ห์เพื่อให้คนที่ตนเองต้องการมารัก ในละครเรื่อง “นาคี” ลำเจียกได้ขอให้หมอผีทำเสน่ห์ใส่ทศพลให้รักตน เพราะลำเจียกรักทศพลมากแต่ทศพลไม่รัก เหตุการณ์ความเชื่อต่อมาคือเมื่อคำแก้วรู้ว่าทศพลคนรักของตน โคนลำเจียกทำเสน่ห์ใส่ก็มีความเชื่อที่ว่า “พ่อแม่คือสิ่งศักดิ์สิทธิ์สำหรับลูก” ซึ่งมีความสอดคล้องกับความเชื่อที่ว่าน้ำล้างเท้าของพ่อแม่เมื่อนำมาให้ทศพลดื่มก็จะสามารถถอนเสน่ห์ได้

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมเกี่ยวกับคติความเชื่อในละครเรื่อง “นาคี” พบว่าภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏมีอยู่ 2 ด้านคือ ภาพสะท้อนสังคมด้านสิ่งเหนือธรรมชาติ จะเห็นได้ว่าภายในเรื่องเมื่อเกิดเหตุการณ์ทางธรรมชาติขึ้น ตัวละครต้องมีความเชื่อว่าเจ้าแม่ นาคี กำลังบันดาลโทษให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งความเชื่อเหล่านี้เป็นเพียงความเชื่อที่ผู้เขียนละครต้องการจะสะท้อนให้เราเห็นสภาพทางสังคมในอดีตจนถึงปัจจุบันชัดเจนขึ้น ว่ามนุษย์นั้นมีการดำเนินชีวิตอย่างไร และภาพสะท้อนสังคมด้านสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นภาพที่สะท้อนให้เห็นว่าภายในเรื่องตัวละครนั้นมีความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นอย่างมาก และมักจะให้ความสำคัญกับความเชื่อมาโดยตลอด เพราะตัวละครเหล่านั้นอาศัยความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิต ให้ช่วยปกป้อง และคุ้มครองตนเองให้รอดพ้นจากพยันตรายทั้งปวงได้ ดังที่ อภิญาญา ศรีรัตน์สมบูรณ์ (2534 : 1 - 2) ได้กล่าวถึง ความสัมพันธ์โทรทัศน์กับ

สังคมว่า “ละครโทรทัศน์” เป็นรายการเพื่อความบันเทิงประเภทหนึ่งที่น่าสนใจเรื่องราวต่าง ๆ จากเค้าโครงเรื่องจริงหรือแต่งขึ้นจากจินตนาการ เนื่องจากโทรทัศน์เป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นจากมนุษย์ในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม จึงถือได้ว่าละครโทรทัศน์เป็นสื่อสะท้อนสิ่งที่มีและสิ่งที่เป็นอยู่ในสังคมเพื่อให้ผู้ชมได้รับรู้ ในขณะที่เดียวกันเป็นการสร้างภาพแห่งความเป็นจริงในสังคมขึ้นมาใหม่ โดยการเลือกที่จะนำเสนอเนื้อหาประเภทใดและให้ความหมายกับสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในสื่อและศศิลักษณ์ แจ่มสุข (2558 : 1 - 4) กล่าวว่า “ละครโทรทัศน์” กลายเป็นวัฒนธรรมมวลชนในสังคม เป็นสิ่งที่สะท้อนโครงสร้างและค่านิยมของคนในสังคม ในขณะที่เดียวกันการดำรงรักษาโครงสร้างและค่านิยมนั้นไว้ให้สืบทอดต่อไปด้วยกระบวนการปลูกฝังอย่างไม่รู้ตัว และละครโทรทัศน์ทำหน้าที่เปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้นด้วยการนำเสนอสิ่งที่เราไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น เปรียบเสมือนเป็นโลกแห่งประสบการณ์ของผู้ชม กล่าวคือมีอิทธิพลต่อผู้ชม ละครยังสะท้อนภาพทางสังคม ความคิด และจิตใจของมนุษย์ วัฒนธรรม และความเชื่อ อันเป็นสาระที่คนทำอยากจะทำบอกคนดู นอกจากนี้ยังมีการเน้นสิ่งที่ยากเห็นในสังคมของตนหรือบางครั้งเป็นสิ่งที่ต้องการลงโทษหรือปิดบังละครโทรทัศน์ไทยในฐานะวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของสังคม จึงได้สะท้อนถึงสังคมและบุคลิกภาพของคนไทยด้วย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา แก้วเทพ (2541 : 283) กล่าวคือ หน้าที่ของละครโทรทัศน์มิได้เป็นเพียงความบันเทิงช่วยยามเท่านั้น แต่มีหน้าที่และผลกระทบในระยะยาว ต่อมาที่มีการส่งเสริมคุณค่าบางอย่างของสังคม เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว, ธรรมะย่อมชนะอธรรม, การรักสันติ และการให้อภัยเป็นหนทางการแก้ปัญหาที่ดีกว่าการอาฆาตเค้น หรือการรักษาพรหมจรรย์เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับผู้หญิง เป็นต้น ละครโทรทัศน์เป็นตัวกำหนดหน้าที่และจำกัดบทบาทของคนในสังคม เช่น อนุญาตให้ผู้ชายสามารถมีภรรยาหลายคนหากมีฐานะทางเศรษฐกิจที่สามารถเลี้ยงดูได้ ผู้หญิงมีสามีคนเดียว ลูกต้องกตัญญูตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ เป็นต้น บางทีหน้าที่ของละครโทรทัศน์อาจจะเหมือนชีวิตจริงของคนเราก็ได้

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ภาพรวมจากการศึกษาความคิดเห็นที่พบในละครเรื่องนาคี ให้คุณค่าทั้งด้านจิตใจ ด้านสังคม และให้ทั้งความบันเทิงจากเนื้อหาที่ได้รับชม และให้แนวคิดจากการแก้ปัญหาของตัวละคร เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและสะท้อนสังคมในด้านความคิดเห็นของคนในภาคอีสาน ที่มีความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยพบว่ายังมีสิ่งที่ควรศึกษาเพิ่มเติมและยังมีมุมมองที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ผลการวิจัยภาพสะท้อนสังคมเกี่ยวกับความเชื่อที่ปรากฏในละครเรื่อง “นาคี” สามารถศึกษาละครโทรทัศน์เรื่องอื่น ๆ เพิ่มเติมและนำไปเปรียบเทียบบริบทภาพสะท้อนสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจประกอบกับความเชื่อในการดำเนินชีวิตในสังคมได้

2. ผลการวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการนำเสนอ สามารถศึกษากลวิธีการนำเสนอจากละครเรื่องอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้กลวิธีในการนำเสนอบทละคร และนำไปประยุกต์ใช้กับการเขียนเรื่องสั้น นวนิยาย หรือบทละครได้

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา แก้วเทพ. (2541). วัฒนธรรม: สื่อสารเพื่อสานสร้าง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ขวัญจิตร นุชชำนาญ. (2555). ความเชื่อเหนือธรรมชาติและการสร้างภาวะเหนือธรรมชาติในนวนิยายของกึ่งฉัตร. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ตรีศิลป์ บุญขจร. (2523). นวนิยายกับสังคมไทย พ.ศ. 2475 – 2500. กรุงเทพฯ: บางกอกการพิมพ์.

นพพร ด้านสกุล. (2549). การวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของจูเลียม กิ่งทอง. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศศิลักษณ์ แจ่มสุข. (2538). การนำเสนอภาพตัวละครเอกในละครโทรทัศน์ (รายงานผลงานวิจัย). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิญา ศรีรัตนสมบุญ. (2534). การวิเคราะห์ละครโทรทัศน์ "คู่กรรม" ในการถ่ายทอดความเชื่อและค่านิยมในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลีลาการใช้ภาษาในแอกเคานต์ “คำคมยิ้มแฉ่ง” บนสื่อทวิตเตอร์ Use of Language Style in Account Quote of Smile on Twitter

สุจิตา บุญจรัส¹

Suchita Buncharan

¹สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

Email: 600112154042@bru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลีลาการใช้ภาษาของแอกเคานต์คำคมที่ปรากฏในสื่อทวิตเตอร์ คัดเลือกคำคมจากแอกเคานต์ “คำคมยิ้มแฉ่ง” บนสื่อทวิตเตอร์ จำนวน 113 ข้อความ ซึ่งใช้วิธีการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้ลีลาการใช้ภาษา 2 ประเภท ดังนี้ 1) การใช้คำ แบ่งเนื้อหาเป็น 9 ประเภท ได้แก่ 1.1 การใช้คำสัมผัส 1.2 การใช้การเล่นคำ 1.3 คำตรงข้าม 1.4 การใช้ความซ้ำกัน 1.5 การใช้คำซ้ำโดยการใช้น้อยมาก 1.6 การใช้คำภาษาพูด 1.7 การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ 1.8 การใช้คำพวน 1.9 การใช้คำธรรมดา 2) การใช้ประโยค แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 2.1 ประโยคเปรียบเทียบ ผู้เขียนได้สร้างข้อความโดยการใช้ประโยคเปรียบเทียบ ซึ่งการเปรียบเทียบประโยคมี 2 ประเภท คือการเปรียบเทียบแบบขึ้นกว่าและการเปรียบเทียบแบบอุปมา 2.2 ประโยคข้อความ 2.3 ประโยคคำถาม ซึ่งมีการใช้ประโยคคำถาม 2 ประเภท ได้แก่ ประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ และประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบ 2.4 ประโยคแสดงเหตุและผล ซึ่งลีลาการใช้ภาษาของแอกเคานต์คำคมนี้อมีการใช้คำและประโยคที่กินใจทำให้ผู้อ่านจดจำสิ่งที่อ่านได้อย่างรวดเร็วจึงทำให้ผู้ติดตามจำนวนมาก

คำสำคัญ: คำคมยิ้มแฉ่ง, ทวิตเตอร์, ลีลาการใช้ภาษา

Abstract

The objective of this research was to study the language style of Accounts Quotes appearing in Twitter media selected quotes from account "Quotes of smiles" on the Twitter medium of 113 messages using descriptive and analytical research methods. The research results were found that there were 2 types of language styles as follows: 1) Using words to divide the content into 9 categories: 1.1 rhyme 1.2 using wordplay 1.3 opposites 1.4 repetition 1.5 repeating words by using Yamaka 1.6 Using spoken words 1.7 Using English transliteration 1.8 Using spoonerism 1.9 Using common words 2) Sentence was divided into 4 types: 2.1 Comparative sentences in which the author created the message by using a comparison sentence. There were two types of sentence comparisons, namely, the comparative comparison and simile comparison. 2.2 Interrogative sentences 2.3 Interrogative sentences in which two types of interrogative sentences were used: question sentences that need answers and no answer. 2.4 Sentence and cause, the style of using the language of this quote account was the use of touching words and sentences that made the reader memorize what they had read quickly, thus getting a lot of followers.

Keywords: quote of smile, twitter, use of language

บทนำ

ในปัจจุบันสื่อทางอินเทอร์เน็ตนับว่ามีบทบาทและมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมากจนกลายเป็นการสื่อสารสมัยใหม่ที่เป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งมีส่วนช่วยทั้งในเรื่องการศึกษาการทำงาน การติดต่อสื่อสารและความบันเทิง เป็นต้น โดยอินเทอร์เน็ต (internet) หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั่วโลกเข้าด้วยกัน โดยอาศัยเครือข่ายโทรคมนาคมเป็นตัวเชื่อมต่อเพื่อให้คอมพิวเตอร์ทุกเครื่องสามารถสื่อสารระหว่างกันได้ ทั้งนี้ความสะดวกและรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารและการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ทำให้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการเติบโตอย่างรวดเร็วและทำให้มีการบริการต่าง ๆ มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารด้วยระบบ www. (world wide web) ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) กระดาน สนทนา (webboard) อินสตาแกรม (instragram) เฟซบุ๊ก (facebook) รวมถึงทวิตเตอร์ (twitter) ด้วย (Suksawat. S.,2015 : 1)

สโตน และอิวาน วิลเลียมส์ เจ้าของบริษัทอ็อบวีโออุส และต่อมาในเดือนกรกฎาคมก็ได้เปิดตัวเว็บไซต์สังคมออนไลน์ ซึ่งต่อมาได้รับความนิยมจากทั่วโลกโดยมีผู้ใช้ที่ลงทะเบียนเข้าใช้มากกว่า 500 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2555 รวมไปถึงมีทวีตมากกว่า 340 ล้านทวีตต่อวัน และมีการค้นหาข้อมูลผ่านเว็บไซต์มากกว่า 1,600 ล้านครั้งต่อวันนับตั้งแต่วันเปิดตัว ทวิตเตอร์เป็นเว็บไซต์ 1 ใน 10 อันดับที่มีผู้ใช้งานมากที่สุด โดยได้รับการขนานนามว่าเป็นเว็บไซต์สำหรับการส่งบริการข้อความสั้น บนอินเทอร์เน็ต ซึ่งในภายหลังนอกจากที่จะสามารถทวีตบนเว็บไซต์แล้ว ได้มีการเปิดให้ใช้งานการส่งทวีตด้วยการส่งบริการข้อความสั้น (SMS) และบนโปรแกรมประยุกต์ใน โทรศัพท์มือถือ และสมาร์ตโฟนตัวระบบซอฟต์แวร์ของทวิตเตอร์ (Soongsomsakul, R. & Wattanaprapa, N., 2019 : 1)

คำคมยืมแรง เป็นแอกเคานต์หนึ่งที่ถูกสร้างขึ้นบนเว็บไซต์ทวิตเตอร์ เป็นแอกเคานต์ที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก ซึ่งนอกจากจะเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปแล้วยังเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ที่ได้รับความสนใจในช่วงเวลานั้นของสังคมด้วย โดยผู้สร้างข้อความมีวัตถุประสงค์เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน เมื่อผู้อ่านชื่นชอบก็จะแสดงออกด้วยการกดความชอบ (Likes) หรือที่เรียกกันว่า กดเพบ ที่มาจกคำว่า Favorite โดยเป็นทั้งการกดถูกใจ และกดบันทึกโพสต์นั้นไว้ในคลังเพบ ทั้งยังสามารถส่งต่อ (Retweet) เป็นการทวีตสิ่งที่ชอบมาไว้บนหน้าไทม์ไลน์ของเรา ส่วนทวีตพร้อมความคิดเห็น ก็คือสามารถเพิ่มคอมเมนต์กำกับสิ่งที่แชร์ได้หรือแสดงความคิดเห็น (Mention) คือการอ้างถึงบุคคลที่จะกล่าวถึงได้ ข้อความนั้นได้ ซึ่งเป็นการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์รูปแบบหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่าการนำเสนอข้อความคำคมลักษณะนี้นั้นบนแอกเคานต์บนสื่อทวิตเตอร์เป็นการเปิดประเด็นในการสนทนาให้ผู้ร่วมสนทนาคนอื่นเข้ามาตอบหรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ตนได้เปิดไว้และยังสามารถส่งต่อข้อความนั้นไปยังบุคคลอื่น ทำให้การสนทนาขยายวงกว้างออกไปอีกด้วย

การศึกษาข้อความคำคมที่ปรากฏในแอกเคานต์ “คำคมยืมแรง” บนทวิตเตอร์ในแง่ของลีลาการใช้ภาษานั้นมีความน่าสนใจ กล่าวคือ มีการใช้ถ้อยคำที่สละสลวย มีสัมผัสคล้องจอง นอกจากนั้นยังสื่อถึงทัศนคติของวัยรุ่นในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี การศึกษาข้อความคำคมบนประเด็นที่มีผู้ศึกษามาแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ภาษา ตัวอักษร และความหมายในสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษา ลีลาการใช้ภาษาที่ปรากฏในแอกเคานต์ “คำคมยืมแรง” ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นลักษณะลีลาการใช้ภาษาของคำคมที่ปรากฏบนสื่อทวิตเตอร์ ซึ่งเป็นแอกเคานต์คำคมที่ได้รับความสนใจมากที่สุดบนสื่อทวิตเตอร์ให้มีความชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้ทราบลักษณะการใช้ภาษาไทยปัจจุบันที่ปรากฏทางสื่อทวิตเตอร์ด้วย การศึกษาครั้งนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความคิด และทัศนคติของคนในสังคมออนไลน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาลีลาการใช้ภาษาของแอกเคานต์คำคมที่ปรากฏในแอกเคานต์ “คำคมยิ้มแฉ่ง” บนสื่อทวิตเตอร์

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกคำคมจากแอกเคานต์ “คำคมยิ้มแฉ่ง” จากสื่อทวิตเตอร์ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 กรกฎาคม 2563 จำนวน 113 ข้อความ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาลีลาการใช้ภาษาของคำคมที่ปรากฏในแอกเคานต์ “คำคมยิ้มแฉ่ง” บนสื่อทวิตเตอร์พบว่ามียลีลาการใช้ภาษาดังนี้

1. การใช้คำ

การใช้คำ หมายถึง การที่ผู้ส่งสารเลือกใช้ถ้อยคำ ในลักษณะต่าง ๆ ในคำคมยิ้มแฉ่ง เพื่อให้บรรลุตรงตามวัตถุประสงค์ในการสื่อสารผลการศึกษาลักษณะคำที่พบในคำคมยิ้มแฉ่ง แบ่งเป็น 9 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1.1 การใช้คำสัมผัส หมายถึง คำคล้องจองที่มีเสียงสระและมาตราสะกดอย่างเดียวกัน เรียกว่า “สัมผัสสระ” และคำคล้องจองที่มีเสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันเรียกว่า “สัมผัสพยัญชนะ” สำหรับกลวิธีการใช้คำสัมผัสนับว่าเป็นสิ่งที่ผู้ส่งสารนิยมใช้กันมากในแอกเคานต์ “คำคม ยิ้มแฉ่ง” นี้เนื่องจากทำให้ผู้รับสารสามารถจดจำข้อความเหล่านั้นได้ง่ายขึ้น ซึ่งการใช้คำสัมผัสคล้องจองนี้ถือได้ว่าเป็นกลวิธีที่มีการใช้มากเช่นเดียวกันกับการใช้ภาษาพูดที่กล่าวมาข้างต้น โดยการใช้คำสัมผัสในที่นี้ พบลักษณะที่นิยมใช้ก็คือ “การสัมผัสสระ” ในการสร้าง แอกเคานต์ “คำคม ยิ้มแฉ่ง” นี้ ให้ความสัมผัสคล้องจองกัน ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 7 มกราคม 2563)

จากข้อความนี้มีการใช้คำสัมผัสที่เป็นการสัมผัสสระและตัวสะกด ซึ่งมีการใช้สระและตัวสะกดเดียวกัน สัมผัสคล้องจองกันในข้อความโดยมีเสียงสัมผัสคำว่า “หล่น” กับคำว่า “คน” จะเห็นได้ว่าคำว่า “หล่น” กับคำ “คน” นั้นมีเสียงตัวสระโอะ และตัวสะกดแม่กดเหมือนกัน การสร้างข้อความนี้ผู้เขียนต้องการสร้างให้เกิดเสียงสัมผัสคล้องจองทำให้ข้อความนี้มีความไพเราะ มีการเล่นจังหวะคำคล้องจองอย่างสละสลวยทั้งยังทำให้ผู้อ่านสามารถอ่านและจำได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

1.2 การใช้การเล่นคำ หมายถึง การนำคำที่มีรูปหรือเสียงพ้องกัน หรือใกล้เคียงกันมาเล่นในเชิงเสียงและความหมาย ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 17 มีนาคม 2563)

จากข้อความนี้มีการเล่นคำพ้องรูปพ้องเสียงโดยสังเกตจากคำว่า “ชั่ว” เป็นคำที่มีเสียงเหมือนกันเขียนเหมือนกันแต่ความหมายไม่เหมือนกันคำว่า “ชั่ว” ในความหมายแรกมีความหมายว่า เลวทราม ร้ายคนไม่ดี ไม่ดีเพราะจงใจฝ่าฝืนศีลธรรมหรือจารีตประเพณี ส่วนคำว่า “ชั่ว” ในวรรคที่ 2 มีความหมายว่า ระยะเวลา ซึ่งในบริบทนี้ผู้เขียนต้องการทำให้ข้อความนี้กลายเป็นเรื่องขบขันหรือเป็นการเล่นสนุกกับภาษาทำให้อ่านเกิดความสนุกสนาน

1.3 คำตรงข้าม หมายถึง การใช้คำที่มีความหมายต่างกัน ลักษณะตรงกันข้าม เช่น พุดให้เขารักยากหนักหนา พุดให้เขาด่าง่ายนิดเดียว ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 15 กุมภาพันธ์ 2563)

จากข้อความนี้มีการใช้คำตรงข้าม จะเห็นได้จากคำว่า “หนา” และ “บาง” ซึ่งเป็นคำตรงข้ามกัน คำว่า “หนา” มีความหมายว่า แน่นทึบ,มาก ส่วนคำว่า “บาง” มีความหมายว่า มีส่วนสูงน้อยกว่าผิวพื้น,มีความหนาน้อย ซึ่งในบริบทนี้แสดงให้เห็นถึงความหมายตรงกันข้ามกันของคำคม

1.4 การใช้ความซ้ำกัน คือ การเน้นการกล่าวคำเดียวกันซ้ำหลายครั้งและอยู่ในข้อความเดียวกัน ก็เพื่อเป็นการเน้นน้ำหนักของคำเหล่านั้น ให้มีความหมายเพิ่มขึ้น (Wathikthinakorn, P., 1992: 57) ซึ่งในแอกเคานต์ “คำคม ยิ้มแฉ่ง” นี้จะพบว่ามีกรปรากฏของการใช้คำเดิมซ้ำกันในโครงสร้างประโยคอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ ก็เพราะผู้ส่งสารมีเจตนาต้องการที่จะเน้นความสำคัญของคำเหล่านั้น เพื่อให้มีความหมายที่ชัดเจน ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 1 กุมภาพันธ์ 2563)

ข้อความนี้เป็นการใช้คำซ้ำ คำว่า “รู้สึก”ซึ่งมีความหมายว่า รู้ตัว,รู้ด้วยการสัมผัส,รู้สำนึก,เกิดอาการที่รู้ว่าเป็นสุขหรือทุกข์ ,เกิดลางสังหรณ์ขึ้นในใจ,มีแนวโน้มให้สันนิษฐานหรือคาดคะเนว่ามีอะไรเกิดขึ้นเพื่อเน้นให้เห็นถึงความหมายในการมี,ยึดถือสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรืออาศัยเป็นที่พึ่ง ซึ่งในข้อความนี้สื่อถึงความรู้สึกของคนสองคนที่มีต่อกันแต่ไม่เหมือนกัน

1.5 การใช้คำซ้ำโดยการใช้ไ้ม้มก หมายถึง การกล่าวคำเดิมซ้ำครั้งที่สองด้วยการใช้เครื่องหมายไ้ม้มก (๓) แทนคำซ้ำคำหลังเพื่อเน้นความหมายของคำ ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 14 มกราคม 2563)

จากข้อความนี้มีการซ้ำคำโดยใช้ไ้ม้มก หลังคำว่า “คน” ซึ่งมีความหมายว่า มนุษย์ ความหมายของคำคม คือ ไม่มีใครคนใดที่สามารถแย่งใครคนใดคนหนึ่งออกไปได้ นอกจากคน ๆ นั้นจะจงใจหรือเต็มใจไปกับเขาเอง โดยในบริบทนี้ย้ำคำว่า “คน” เพื่อให้เน้นว่าคนให้มีน้ำหนักรวมขึ้น

1.6 การใช้คำภาษาพูด หมายถึง ภาษาที่ผู้ส่งสารใช้ในการสร้างความสนิทสนมกับผู้รับสาร โดยการใช้คำที่เป็นกันเองเสมือนกับคนรู้จัก เพื่อให้ข้อความสามารถเข้าถึงผู้รับสารได้โดยง่าย ทั้งนี้ การใช้คำภาษาพูดเช่นนี้ ยังเป็นการช่วยลดช่องว่างระหว่างการสนทนาให้กับผู้ส่งสารและผู้รับสารด้วย จึงทำให้ผู้ส่งสารต้องใช้คำภาษาพูดที่เป็นภาษาในระดับกันเอง เพื่อสร้างความสนิทสนมกับผู้รับสารซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่รู้จักในการสื่อสารผ่านทางข้อความ ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 16 มกราคม 2563)

จากข้อความมีการใช้คำภาษาพูดในการสร้างข้อความโดยมีคำว่า “นี่” ซึ่งเป็นการใช้คำภาษาพูดลงท้ายและเป็นการใช้เพื่อสร้างความเป็นกันเองในการสื่อสารกับผู้อ่าน คำว่า “นี่” เป็นคำพูดที่ใช้พูดกับคนที่สนิทสนมคุ้นเคย ทั้งยังเป็นการใช้เสริมท้ายคำบางคำ

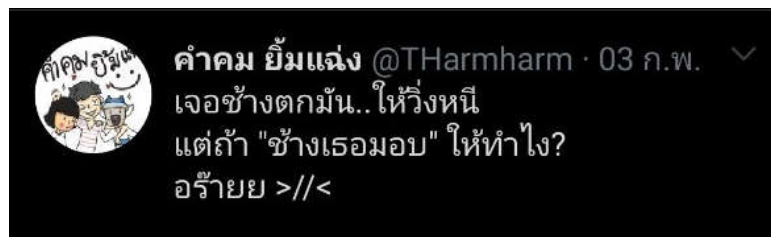
1.7 การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ หมายถึง การใช้คำภาษาอังกฤษโดยเขียนเป็นคำไทยตามเสียงของภาษาเดิมหรือใกล้เคียงกับภาษาเดิมมากที่สุด ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 19 มีนาคม 2563)

จากประโยคข้างต้น มีการใช้คำภาษาอังกฤษ 2 คำ คือคำว่า ROV และ LOVE ซึ่งคำว่า ROV คือ เกม ROV หรือ Realm of Valor เป็นเกมที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในช่วงเวลาหนึ่ง การใช้คำว่า ROV เป็นการทับศัพท์โดยการย่อจาก Realm of Valor ย่อมาเป็น ROV ส่วนคำว่า LOVE เป็นคำภาษาอังกฤษ มีความหมายว่ารัก ในบริบทของข้อความนี้มีความหมายว่า หากเธอเบื่อการเล่นเกมที่แล้วเรามีความรักมาให้แทน

1.8 การใช้คำพวน เป็นลักษณะการเล่นกับเสียงที่คนไทยรู้จักคุ้นเคยดี การพวนคำมีหลักคือคำที่นำมาพวนนั้นต้องมีอย่างน้อย 2 พยางค์ ในการพวนนั้น ให้คงเสียงพยัญชนะต้นของแต่ละพยางค์ไว้ จากนั้นสลับเสียงสระและพยัญชนะของพยางค์หน้าและพยางค์หลัง เช่น “ตาย” พวนได้เป็น “ตายน” ในกรณีนี้คำนั้น มีมากกว่า 2 พยางค์ พยางค์กลางจะคงเสียงเดิมไว้ เช่น “หมูกินข้าว” พวนได้เป็น “หมากินข้าว” ส่วนใหญ่คำที่พวนแล้วนั้น มักไม่มีความหมายอะไร แต่ก็มีในบางครั้งที่คำที่พวนแล้วนั้น ไปตรงกับคำที่มีความหมาย ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 3 กุมภาพันธ์ 2563)

จากข้อความข้างต้นมีการใช้คำพวนคือคำว่า “ซ้างเชอมอบ” เป็นการพวนคำ 3 พยางค์ โดยนำ พยางค์แรกกับพยางค์สุดท้ายมาพวนกัน พยางค์ตรงกลางยังอยู่คงเดิม ซึ่งถ้าพวนมาแล้วจะมีความหมาย ว่า ซอบเชอใหม่ เป็นข้อความที่ส่งให้คนที่ชอบ

1.9 การใช้คำธรรมดา หมายถึง การใช้คำเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน มีความหมายตรงตัว ไม่มีการ ดัดแปลงรูปคำ ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 16 มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างเป็นการใช้คำธรรมดา ความหมายของคำคม คือ ไม่ควรไปอยากได้หรือต้องการสิ่ง ที่รู้ทั้งรู้อยู่แล้วว่าเมื่อได้สิ่งนั้นไปแล้วจะไม่รักษา

2. การใช้ประโยค มีประเด็นศึกษาดังนี้

2.1 ประโยคเปรียบเทียบ คือ ประโยคที่มีใจความเพื่อใช้เปรียบเทียบระหว่างสิ่งสองสิ่ง โดยใช้ รูปประโยคเพื่อเปรียบเทียบและทำให้เห็นภาพความเหมือนหรือความแตกต่างกันระหว่างสิ่งนั้น ทั้งนี้ ประโยคในแอกเคานต์ “คำคม ยิ้มแฉ่ง” ที่เป็นการเปรียบเทียบนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ เปรียบเทียบแบบขั้นกว่าเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์ ดังนี้

2.1.1 เปรียบเทียบแบบขั้นกว่า หมายถึง การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสองสิ่ง โดยใช้คำที่แสดงความเป็นขั้นกว่าในการเปรียบเทียบ คือ “กว่า, ดีกว่า” ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 21 พฤษภาคม 2563)

จากประโยคข้างต้น มีการเปรียบเทียบประโยคแบบขึ้นกว่า โดยมีคำว่า “กว่า”เข้ามาเป็นตัวเปรียบเทียบ ความหมายของข้อความนี้คือ เป็นคนที่ไม่รู้อะไร ดีกว่าต้องเสียเธอไป

2.2.2 เปรียบเทียบแบบอุปมาและอุปลักษณ์ หมายถึง การเปรียบเทียบด้วยการใช้สิ่งหนึ่งกล่าวแทนอีกสิ่งหนึ่ง โดยการเปรียบเทียบแบบอุปมาเป็น การเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง การเปรียบเทียบด้วยวิธีนี้มีคำแสดงความหมายว่า “เหมือน” ปรากฏอยู่ด้วย เช่น เหมือน เสมือน ดุจ ประดุจ ดัง เพียง คล้าย ปูน ราว ฯลฯ ส่วนการเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์เป็นการเปรียบเทียบโดยนำเอาลักษณะสำคัญของสิ่งที่ต้องการเปรียบ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่มีความสัมพันธ์กันมาเปรียบเทียบกัน โดยอาจเป็นพฤติกรรมของสัตว์ หรือกริยาอาการของสิ่งต่าง ๆ มาอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์และนำมาเปรียบเทียบทันทีโดยไม่มีคำแสดงการเชื่อมโยงทั้งนี้ การเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์จะไม่เป็นการกล่าวออกมาโดยตรงแต่ใช้วิธีการกล่าวเป็นนัย เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายได้เอง ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 9 มีนาคม 2563)

จากประโยคข้างต้นมีการเปรียบเทียบ “ความรัก” เหมือน “ไวรัส” เป็นการเปรียบเทียบแบบอุปมา ในบริบทนี้มีความหมายว่า ผู้เขียนเปรียบเทียบความรักเสมือนเชื้อไวรัสที่มันสามารถเกิดกับคนทุกคนได้ตลอดเวลาโดยที่ไม่มีใครสามารถกำหนดมันได้

2.2 ประโยคขัดความ หมายถึง ประโยคที่มีเนื้อความส่วนแรกขัดแย้งกันอยู่กับเนื้อความที่กล่าวตามมา และมีการใช้สำนวน “แต่” แสดงความขัดแย้งเป็นบทเชื่อม ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 20 กุมภาพันธ์ 2563)

จากประโยคข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นประโยคขัดความเนื่องจากมีคำว่า “แต่” เป็นคำเชื่อมในการขัดความซึ่งในความหมายของข้อความนี้ จะแบ่งประโยคออกเป็น 2 ส่วนคือ ไม่ได้เป็นอะไรกับเขา กับ ไม่ได้ไม่อยากให้เขามีใคร โดยมีคำว่า “แต่” มาเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความขัดแย้งชัดเจนมากขึ้น

2.3 ประโยคคำถาม คือ ประโยคที่มีใจความเพื่อใช้ถามเมื่อต้องการทราบคำตอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากบุคคลหนึ่ง แต่ในแอกเคานต์ “คำคม ยิ้มแฉ่ง” นี้การใช้ประโยคคำถามมี 2 ลักษณะ คือ ประโยคถามให้ตอบและประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ ดังนี้

2.3.1 ถามให้ตอบ หมายถึง ประโยคที่ต้องการคำตอบรับหรือปฏิเสธ ซึ่งเป็นการตอบคำถามจากสิ่งที่กล่าวมา จากข้อมูลที่ปรากฏในหน้าแฟนเพจ “ข้อความโดนๆ” มีคำถามแบบตอบรับปฏิเสธเท่านั้น ซึ่งมีคำว่า “ไหม, หรือไม่” อยู่ในประโยคถามโดยไม่ต้องคำตอบ หมายถึง ประโยคที่มีการแสดงคำถามเพียงเท่านั้น ซึ่งผู้ส่งสารอาจไม่ได้ต้องการคำตอบเสมอไป ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 11 มีนาคม 2563)

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการใช้ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบ กล่าวคือ ผู้ส่งสารต้องการที่จะถามกับผู้รับสารว่า ในวันที่เหนื่อยกับความสัมพันธ์นี้มาก ๆ แล้วยังจะเรียกสิ่งนี้ว่าความรักอยู่ไหม ซึ่งคำตอบของผู้รับสารอาจเป็นการตอบตกลงหรือปฏิเสธก็ได้ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับผู้อ่านหรือผู้รับสารว่ามีความคิดเห็นอย่างไร

2.3.2 ถามโดยไม่ต้องถามคำตอบ หมายถึง ประโยคที่มีการแสดงคำถามเพียงเท่านั้น ซึ่งผู้ส่งสารอาจไม่ได้ต้องการคำตอบเสมอไป ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 20 มีนาคม 2563)

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการใช้ประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ กล่าวคือ ผู้ส่งสารไม่ได้ต้องการที่จะถามกับผู้รับสารว่า ตนเองขออ่านหนังสือเล่มเดิม แล้วสามารถเขียนตอนจบใหม่ดังที่กล่าวมาข้างต้นได้หรือไม่ แต่ผู้ส่งสารก็รู้คำตอบอยู่แล้วภายในใจตนว่า “ไม่ได้”

2.4 ประโยคแสดงเหตุและผล หมายถึง การเสนอความที่แสดงความเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน โดยมีเนื้อความแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นสาเหตุ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดขึ้นและส่วนที่เป็นผล ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามมา ดังตัวอย่าง

(คำคมยิ้มแฉ่ง : 16 มีนาคม 2563)

จากข้อความตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการใช้ประโยคแสดงเหตุและผล ที่มีเนื้อความสองส่วนว่า “เพราะชีวิตมันยังคงต้องเดินต่อ” และอีกส่วนคือ “ถึงจะร้องไห้เดินก็ต้องเดิน” โดยส่วนแรกผู้ส่งสารแสดงเหตุที่เกิดขึ้นเพราะเส้นทางชีวิตเราไม่ได้หยุดเพียงแค่นี้ เรายังคงต้องเดินไปข้างหน้าต่อผลที่เกิดขึ้นถึงแม้ว่าเส้นทางชีวิตข้างหน้าจะยากลำบากจนต้องร้องไห้อีกสักกี่ครั้ง ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นก็ต้องเดินหน้าต่อไป

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการศึกษาในข้างต้น เรื่องของลีลาการใช้ภาษาที่ใช้สร้างข้อความในแอกเคานต์ “คำคม ยิ้มแฉ่ง” ที่กล่าวมานี้เป็นสิ่งที่ทำให้โดนใจผู้รับสารได้เป็นอย่างมาก กล่าวคือ เป็นข้อความที่ทำให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกชื่นชอบ เพราะเนื้อหาในข้อความได้ตรงกับเรื่องที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน จึงทำให้แอกเคานต์ “คำคม ยิ้มแฉ่ง” กลายเป็นที่ชื่นชอบของคนบนสื่อทวิตเตอร์

ข้อความที่ปรากฏในแอกเคานต์ “คำคม ยิ้มแฉ่ง” มีลักษณะภาษาเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ โดยเฉพาะการใช้คำสัมผัส เป็นการใช้คำที่พบมากที่สุดไปในแอกเคานต์ “คำคม ยิ้มแฉ่ง” ซึ่งเป็นการใช้คำสัมผัสคล้องจอง เพื่อการจดจำได้ง่าย โดยการใช้ภาษาที่มีความสละสลวยเช่นนี้ ทำให้เกิดความโดนใจ เพราะเป็นการเล่นเสียงสัมผัส และทำให้ข้อความน่าสนใจขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งผู้ส่งสารยังต้องการสร้างความใกล้ชิดเหมือนผู้รับสารนั้นเป็นคนในสังคมเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีการใช้คำพวนมีการเล่นสนุกกับคำโดยการพวนคำไปมา ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนุกสนานกับข้อความที่ผู้เขียนสร้างขึ้นด้วย การใช้รูปประโยคลักษณะเด่นอย่างหนึ่ง คือ การใช้ประโยคขัดความ ซึ่งเป็นรูปแบบการใช้รูปประโยคที่มีเนื้อความสองเนื้อความที่ขัดแย้งกัน ในข้อความเดียวกัน เพื่อต้องการใช้ประโยคที่ขัดแย้งกันเพื่อสร้างข้อความให้โดนใจผู้รับสารได้

2. ศึกษาจากสื่อออนไลน์อื่น ๆ นอกเหนือจากทวิตเตอร์ เช่น เฟซบุ๊ก อินทราแกรม ไลน์ ยูทูป เป็นต้น
3. จากการศึกษาครั้งนี้ยังสามารถจะประเด็นไปการศึกษาเนื้อหาอื่น ๆ ได้อีก เช่น กลวิธีการเขียนคำคม หรือรูปแบบการเขียนคำคม

References

- Wathikthinnakorn, P. (1992). Characteristics and Use of Thai. (9th Ed.) Bangkok: Department of Thai and Western Language. Ramkhamhaeng University.
- Soongsomsakul, R. & Wattanapraba, N. (2019). A Study on Human Behavior Using Online Social Media on Twitter Sharing Negative Posts. Bangkok: Suan Sunandha Rajabhat University.
- Suksawat, S. (2015). Language and pragmatic strategies used on “Korkwamdondon” Facebook fan page. Chiang Mai: Graduate School, Chiang Mai University.

พฤติกรรมด้านมืดของตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม Dark Behavior of Character in TV Drama “Karma Cage”

ภัทธารภณ์ ขุนศิริ¹

Phattharaphon Khunsiri

¹สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

Email: 600112154034@bru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์พฤติกรรมด้านมืดของตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม ของ พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมด้านมืดของตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม โดยมีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพฤติกรรมด้านมืดของตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรมพบว่าตัวละครมีพฤติกรรมด้านมืดพบทั้งหมด 11 ด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามพฤติกรรมด้านมืดที่ปรากฏในละครโทรทัศน์มากที่สุดไปหาพฤติกรรมด้านมืดที่ปรากฏในละครน้อยที่สุด ดังนี้ 1) ด้านความอ่อนแอ อ่อนไหว โง่เขลา โสภเคราะห์ 2) ด้านการก้าวร้าว รุนแรง ดุร้าย 3) ด้านการพุดจาหยาบคาย ประชดประชัน 4) ด้านการวิตกกังวล หวาดกลัว 5) ด้านการปล่อยให้กิเลสครอบงำ 6) ด้านการเก็บกด ปกปิดความรู้สึก 7) ด้านการเสแสร้งแกล้งทำ 8) ด้านการใส่ร้ายป้ายสีและการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง 9) ด้านความเห็นแก่ตัว 10) ด้านการเย่อหยิ่ง ทิฐิสูง ทะนงตัว 11) ด้านการหลีกเลี่ยงปัญหา ไม่ยอมรับความจริง โดยพฤติกรรมเหล่านี้เป็นสาเหตุมาจากแรงขับภายในและสิ่งเร้าภายนอกประกอบกันซึ่งจากการสร้างตัวละครให้สมจริงโดยการให้ตัวละครแสดงพฤติกรรมด้านมืดออกมาอย่างมีเหตุผลนี้ ส่งผลให้ละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรมได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นอย่างมาก

คำสำคัญ: พฤติกรรมของตัวละคร, กรงกรรม, ละครโทรทัศน์

Abstract

A research on character analysis of dark behavior in Pongpat Wachirabunjong's television drama "Karma Cage" aims to analyze the dark behavior of characters in the television drama "Karma Cage". The results were presented in descriptive method. The research finding showed that the dark behavior of the characters in the television drama Karma Cage were found in 11 aspects which were sorted according to the most dark behaviors that appeared in the TV drama to the least dark behavior that appeared in TV drama as follows: 1) vulnerable, stupid, sad, 2) aggressive, violent, brutal, 3) rude, sarcastic, 4) anxiety, fear, 5) self-indulgence, 6) suppression, Concealing feelings 7) Pretending to pretend 8) Slander and rationalization 9) Selfishness 10) High arrogance, arrogance 11) Avoiding problems not accepting the truth. These behaviors were caused by internal drives and external stimuli, which were created by realistically realistic characterization by giving the characters a rational expression of dark behavior. As a result, the TV drama Karma has been very popular with audiences.

Keywords: behavior of character, Karma Cage, TV drama

บทนำ

บทเพลงกิเลสค้นหา ความรัก โลก โกรธ หลง เป็นนิสัยปกติของมนุษย์ทั่วไป เพราะมนุษย์เราก่อเกิดมาพร้อมกับกิเลสค้นหา ความรู้สึกนึกคิดเหล่านี้จะแสดงออกมาผ่านพฤติกรรม ซึ่งอาจจะแสดงออกมาในทางบวกหรือทางลบก็ได้ Monsaeng, P. (2015: 3) กล่าวว่า พฤติกรรมด้านบวกเป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถแสดงออกมาได้อย่างเปิดเผยไม่ปกปิดซ่อนเร้น เนื่องจากพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาแล้วสังคมยอมรับ แต่ในทางตรงกันข้ามพฤติกรรมด้านลบกลับไม่ได้รับการจากสังคม นอกจากนี้ผู้ที่แสดงพฤติกรรมด้านลบออกมาก็จะถูกประณามและถูกกีดกันออกจากสังคม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของพฤติกรรมที่แสดงออกของแต่ละบุคคลด้วย ดังนั้นมนุษย์เราจึงพยายามที่จะเก็บกอดความรู้สึกทางลบไว้ไม่ให้ปรากฏออกสู่สาธารณชน ทั้งนี้เพื่อให้ตนเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยทั่วไป หากจะเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านบวกอาจเปรียบได้ดังแสงสว่างที่สามารถมองเห็นได้โดยง่าย ส่วนพฤติกรรมทางด้านลบนั้นเป็นความมืดที่มองเห็นได้ยาก ดังที่ Keawkanwan, S. (2001: 13-14) ได้เปรียบเทียบจิตใต้สำนึกของมนุษย์ว่าจิตของมนุษย์มีสองส่วน คือ จิตส่วนสำนึกและจิตส่วนใต้สำนึกเหมือนดั่งน้ำแข็งลอยน้ำในมหาสมุทร ส่วนที่ลอยเหนือน้ำต้องการแสงสว่างและอากาศ ปรากฏแก่

สายตาโลก คือ จิตหรือพฤติกรรมที่อยู่ในการควบคุมของการรู้ตัว ส่วนที่จมอยู่ใต้น้ำอยู่ในความมืดมากกว่า ไม่ปรากฏแก่สายตาโลกคือจิตใต้สำนึกที่ถูกบีบอัด เก็บกดหรือเฝ้าคอยให้สมปรารถนา เพื่อรอจังหวะเหมาะสำหรับตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ยังไม่ได้ทำหรือทำไม่ได้ในภาวะปกติ

Monsaeng, P. (2015: 3) กล่าวว่า การมองเห็นพฤติกรรมด้านลบของมนุษย์นั้นเปรียบเสมือนกับการมองหาสิ่งของในที่มืด ซึ่งต้องใช้แสงสว่างอื่นเป็นตัวช่วยในการมองเห็น เนื่องจากพฤติกรรมทางด้านลบโดยปกติแล้วมนุษย์จะพยายามเก็บซ่อนเร้นเอาไว้ จะแสดงออกมาเมื่อถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกและแรงขับภายในได้จิตสำนึก ดังที่ Keawkanwan, S. (2001: 6) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมมนุษย์ตามทฤษฎีของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ ว่า พฤติกรรมของมนุษย์ที่ปรากฏออกมาจากแรงซ่อนเร้นอยู่ในจิต คือสัญชาตญาณ (คือญาณที่ติดมาพร้อมกับการเกิดเป็นมนุษย์) และจิตใต้สำนึก (คือการสะสมประสบการณ์อันมากมายที่ถูกบีบรัด เก็บกดหรือคอยเพื่อให้ได้จังหวะเหมาะสำหรับปฏิบัติการใด ๆ ลงไปให้สมปรารถนา) ดังนั้นพฤติกรรมด้านมืดของบุคคลจึงต้องใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาในการวินิจฉัยวิเคราะห์เหตุแห่งพฤติกรรมหรือแรงขับที่ก่อให้เกิดบุคคลแสดงพฤติกรรมด้านมืดหรือด้านลบออกมา

หากเปรียบเทียบมนุษย์กับตัวละครแล้วคงไม่แตกต่างกันมากนัก เพราะตัวละครเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก จินตนาการและสะท้อนสภาพสังคมในแต่ละสมัยได้อย่างเด่นชัด ตัวละครเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้ละครโทรทัศน์มีความโดดเด่น น่าติดตาม โดยเฉพาะละครโทรทัศน์ที่สามารถสร้างสรรค์ตัวละครให้สะท้อนภาพของสังคมออกมาได้อย่างเด่นชัดมากเท่าไร ผู้รับชมก็จะยิ่งให้ความสนใจและให้การตอบรับชื่นชมมากเท่านั้น

ละครโทรทัศน์ คือรายการทางโทรทัศน์ที่มีบทละครและเรื่องราว มีการตกแต่งฉากให้เหมือนจริงอย่างภาพยนตร์ แต่เนื้อเรื่องจะยาวกว่า และออกอากาศเป็นตอน ๆ จนจบ ซึ่งคำว่า ละครโทรทัศน์ตามพจนานุกรม ได้ให้ความหมายไว้ว่า ละครพูดที่แสดงทางโทรทัศน์ มีการตกแต่งฉากให้เหมือนจริง Thananusap, N. (2008) ละครโทรทัศน์ ถือเป็นรายการที่คนส่วนมากใช้เวลารับชมมากกว่ารายการประเภทอื่น ๆ เพราะสามารถตอบสนองความรู้ของมนุษย์ ในด้านอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างดี เนื่องจากความสมจริงของภาพ และเสียงที่ถ่ายทอดผ่านการแสดงออก โดยผู้แสดง ทำให้กระตุ้นความรู้สึกของผู้รับชมให้คล้อยตามและนำไปสู่อารมณ์ต่าง ๆ อาทิเช่น สนุก เสรี รัก โกรธ เป็นต้น

ละครกรงกรรม เป็นละครโทรทัศน์ไทยแนวชีวิตย้อนยุคสะท้อนสังคม ที่สร้างจากบทประพันธ์ของ จุฬามณี และบทโทรทัศน์โดย ยิงยศ ปัญญา ผู้อำนวยการสร้าง รัชญา วชิรบรรจง สร้างโดย บริษัท แอค-อาร์ต เจเนอเรชั่น จำกัด กำกับการแสดงโดย พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง และ ธนากร โปษยานนท์ นำแสดงโดย ใหม่ เจริญปุระ, ราณี แคมเปน, จิรายุ ตั้งศรีสุข, พิษขภา พันธุมจินดา, ปรียากานต์ ใจกันทะ,

รินรดา แก้วบัวสาย, รุทกฤต ดวันพงค์, ชนาธิป โพธิ์ทองคำ, วชิรวิชัย ไพศาลกุลวงศ์, อรณศ ศีลาบาลเส, เคนคุณ งามเนตร ออกอากาศทางช่อง 3 ,มีจำนวนตอน 19 ตอน กรงกรรมออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 เริ่มออกอากาศตั้งแต่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 – 30 เมษายน พ.ศ. 2562 และในปัจจุบันยังมีการออกอากาศซ้ำ เนื่องจากยังคงได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง

ละครกรงกรรม ในปี 2562 ปีที่ออกอากาศนั้น มีการนำมาออกอากาศซ้ำอีก 1 รอบ ในปีเดียวกัน เนื่องจากยังคงได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง กรงกรรมมีเนื้อหาเกี่ยวกับแม่ที่มีลูกชาย 4 คน เป็นการเล่าเรื่องที่ว่าด้วยกรรมของตัวละครแต่ละคนที่พานพบกัน โดยแม่บงการลูกในทุกเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องทำมาหากิน การออกเรือน ว่าเป็นไปตามแบบที่แม่วางไว้ซึ่งเป็นการอบรมเลี้ยงลูกในทางที่ผิด จึงนำไปสู่โศกนาฏกรรมและการสูญเสียผ่านผู้คนในตระกูลแม่

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสังเกตเห็นว่า บทละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม มีการนำเสนอพฤติกรรมหลากหลายด้าน โดยสื่อผ่านตัวละคร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมด้านมืดของตัวละครที่ปรากฏในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมด้านมืดของตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจากละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม กำกับการแสดงโดยพงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง ออกอากาศทางไทยทีวีสีช่องสาม ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เดือนเมษายน พ.ศ. 2562

ผลการวิจัย

จากการศึกษาละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม พบว่าตัวละครได้แสดงพฤติกรรมด้านมืดแบ่งออกเป็น 11 ด้าน โดยสาเหตุหลักมาจากแรงขับภายในและสิ่งเร้าภายนอก ดังนี้

1. ด้านความวิตกกังวล

จิตใต้สำนึกแห่งความวิตกกังวลมีอำนาจเหนือการควบคุม ทำให้ตัวละครแสดงพฤติกรรมด้านมืดในรูปแบบนี้ในลักษณะแตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นการหวาดระแวง หวาดกลัวกระวนกระวายใจ ตื่นเต้นตกใจง่าย คิดมากวิตกกังวลจนนอนไม่หลับ เป็นต้น ในด้านของความวิตกกังวลนี้ Keawkanwan,

ฝ่ายใช้คำพูดรุนแรงหยาบคาย เสียดสี ถูกเหยียดหยาม ส่วนเรณูจะแสดงออกทางท่าทางสีหน้า โกรธ
 แค้นไม่พูดไม่จาอะไร ซึ่งจริง ๆ แล้วข้อที่ยกขึ้นความปรารถนาดีที่มีต่อลูกชายพยายามจะเลือกสิ่งดี ๆ
 ให้กับลูกไม่อยากจะลูกมาเจอกับคนที่ตนมองและตัดสินใจว่าเป็นคนดี

3. ด้านการปล่อยให้อิเลศครอบงำ

กิเลสเป็นอำนาจมืดที่แฝงอยู่ในจิตใต้สำนึกมนุษย์ทุกคนและมีแรงขับมากจนสามารถผลักดัน
 ให้มนุษย์เราแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาเพื่อตอบสนองความต้องการของกิเลสในเรื่องนี้
 Keawkanwan, S. (2001: 15-16) ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ที่ติดตัวมาแต่กำเนิดตามทฤษฎี
 ของฟรอยด์ว่า อิด (Id) เป็นส่วนที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดและประกอบด้วยแรงขับทางสัญชาตญาณ
 (Instinct) ที่กระตุ้นให้มนุษย์ตอบสนองความต้องการ ความสุข ความพอใจในขณะเดียวกันก็จะทำหน้าที่
 ที่ลดความเครียดที่เกิดขึ้น การทำงาน Id จึงเป็นไปตามหลักความพอใจ (Pleasure Principle) ที่ไม่
 คำนึงถึงความเหมาะสมตามความเป็นจริงหรือความถูกต้องดีงาม ส่วน Samangkun, S. (1991: 22-43)
 ได้กล่าวถึง ลำดับการเกิดและอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่กระตุ้นในมนุษย์ตอบสนองกิเลสตามทฤษฎีของ
 อันเฟรด แอดเลอร์ ว่าลูกคนโตจะมีบุคลิกจริงจัง เคร่งเครียด อิจฉาริษยา เนื่องจากรู้สึกว่าเขาถูกน้อง
 แย่งความรักไปและต้องพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้ความรักคืนมา นอกจากนี้สิ่งกระตุ้นกิเลสอีกทาง
 หนึ่งก็คืออิทธิพลทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะสังคมในโรงเรียนที่ส่งเสริมเรื่องการแข่งขันมากจนเกินไป
 ทำให้เด็กเกิดการชิงดีชิงเด่น อิจฉา และเห็นแก่ตัวจนหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพส่วนตนและพยายามทำ
 ทุกอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการอันเลิศจากกิเลส ดังเช่นตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม
 ที่แสดงพฤติกรรมด้านมีรูปแบบนี้ออกมามากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการแสดงอาการ โกรธเกลียดไม่พอใจ
 การอยากได้ใคร่มีในสิ่งที่ไม่ใช่ของตน การหึงหวง อิจฉาริษยา การเห็นผิดเป็นชอบหรือลุ่มหลงในกา
 มราคะ เป็นต้น ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่าในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม มีพฤติกรรมด้านมีด
 ด้านการปล่อยให้อิเลศครอบงำทั้งหมด 11 ตอน รวม 19 พฤติกรรม ยกตัวอย่างเช่น

จากภาพข้างต้นเป็นฉากในร้านบ้านแบ๊ เป็นช่วงที่อาจขึ้นไปบนบ้านเลยฝากให้พี่ไลเฝ้ากะแทน พี่ไลพยายามเปิดกะเพื่อดูเงินหวังจะขโมยเงินนั่นเองแต่กะถูกเอาตงล็อกไว้แต่ระหว่างนั้นมีลูกค้ามาซื้อขอพี่ไลจึงฉวยโอกาสแอบขโมยเงินส่วนนี้ใส่กระเป๋าตนเอง หลังจากเอาตงลงมาจากบนบ้านและเปิดกะทำให้พี่ไลเห็นเงินอยู่ภายกะมากมายพี่ไลเลยยิ่งเกิดกิเลสมากขึ้น

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการแสดงพฤติกรรมด้านมืดของพี่ไลเป็นการแสดงพฤติกรรมในรูปแบบการปลอ่ยให้กิเลสครอบงำอำนาจมืดที่แฝงอยู่ในจิตใจของพี่ไล การที่พี่ไลลับมีพฤติกรรมและนิสัยเช่นนี้เป็นเพราะมีแรงขับ มีความคับแค้นอยู่ในใจที่ตนเองไม่ได้เป็นสะใภ้ใหญ่ของบ้านแบ๊ แล้วยังแต่งงานเสร็จแม่สามีก็ไม่ไว้ใจจึงทำให้พี่ไลแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นออกมา เพื่อตอบสนองความต้องการและความสุขของตัวเอง

4. ด้านความอ่อนแอ อ่อนไหว โศกเศร้า

พฤติกรรมด้านมืดในรูปแบบนี้จะปรากฏขึ้นเมื่อตัวละครต้องเผชิญปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ซึ่งตัวละครมักจะแสดงออกมาในลักษณะของการ โศกเศร้าเสียใจ จมอยู่กับความทุกข์ การดิ่งเลไม่กล้าตัดสินใจ เชื่อคนง่าย ถูกหลอกหลวง รวมถึงการหวั่นไหวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องนี้ Wongsan, S. (2008: 63-65) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของมนุษย์ตามทฤษฎีของ คาร์ล จุง เกี่ยวกับบุคลิกภาพของมนุษย์ประเภทเปิดเผย หรือประเภทชอบสังคมหรือประเภทแสดงตัว (Extravert) มักจะมีอารมณ์อ่อนไหวรวดเร็วการแสดงออกของอารมณ์ชัดเจน ไม่ว่าจะดีใจ เสียใจ โศกเศร้า โกรธ รวมถึง Wongsan, S. (2008: 67-69) ได้อธิบายถึงทฤษฎีของแฮนส์ ไอแซกส์ ว่าบุคคลที่แสดงพฤติกรรมเหล่านี้ชัดเจนอยู่ในกลุ่มบุคลิกภาพเก็บตัวอย่างหวั่นไหว Unstable introvert แบบครองทุกข์ (Melancholic) โดยมักจะมีอารมณ์หวั่นไหวอยู่เสมอ ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่าในละครโทรทัศน์เรื่องกรรมกรรม มีพฤติกรรมด้านมืดในรูปแบบความอ่อนแอ อ่อนไหว โศกเศร้าทั้งหมด 17 ตอน รวม 54 พฤติกรรม ยกตัวอย่างเช่น

จากภาพข้างต้นตัวละครแสดงพฤติกรรม คือ เสียใจนึกถึงคำพูดที่ได้พูดคุยกับยายผู้เป็นแม่ เรื่องการย้ายที่อยู่ส่งผลทำให้เสียใจมีลักษณะ โศกเศร้า เสียใจ จมอยู่กับความทุกข์

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏตัวละครมีความโศกเศร้าที่กำลังเผชิญกับปัญหาของความขัดแย้งระหว่างเสียใจกับยาย นึกถึงคำพูดของยายที่กระทำกับเสียใจอย่างกับไม่ใช่ลูก ผลักไสไล่ส่งคำทอสารพัดทำให้เสียใจเก็บปัญหาเหล่านี้ไว้ในใจ จนแสดงออกมาด้วยพฤติกรรมโศกเศร้า

5. ด้านการเย่อหยิ่ง ทิฐิสูง ทะนงตัว

ตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกรรมกรรม มักจะแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากความต้องการจากจิตใต้สำนึกหรือ อิด (Id) ในรูปแบบของความเย่อหยิ่ง จองหองออกมาบ่อยครั้ง ดังที่ Keawkanwan, S. (2001:15-16) ได้กล่าวถึงความคิดของฟรอยด์ว่ามนุษย์มักตอบสนองความต้องการ ความสุข ความพอใจ โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมตามความเป็นจริงหรือความถูกต้องดีงาม โดยเฉพาะตัวละครที่มีบรรดาศักดิ์ เป็นเจ้าขุนมูลนายสืบเชื้อสายจากเชื้อพระวงศ์ ซึ่งตัวละครจะแสดงออกมาในลักษณะของการทะนงตน ไม่ยอมก้มหัวให้ใคร เอาแต่ใจตนเองถือทิฐิ และยึดติดกับบรรดาศักดิ์ของตน จนก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและบางครั้งก็สร้างความเดือดร้อนให้แก่คนรอบข้างด้วยเช่นกัน ในเรื่องนี้ Wongsan, S. (2008: 61) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของมนุษย์ตามทฤษฎีของ คาร์ล จุง ว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพประเภทเก็บตัว จะมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงมากมักจะทำอะไรมักขึ้นกับการตัดสินใจตนเองเป็นใหญ่ ถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่ มักทำหรือคิดโดยผูกพันตนเองมากกว่าคนอื่นหรือสิ่งแวดล้อมสนใจแต่เรื่องของตนเองมากกว่าสิ่งอื่นหรือบุคคลอื่นที่อยู่รอบข้าง ส่วน Samangkun, S. (1991: 75) ก็ได้กล่าวถึงความคิดของ คาร์เรนฮอร์นาย เกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า คนลักษณะนี้เป็นบุคคลประเภทผู้ (Moving Against) คือประเภทวางอำนาจ ชวนทะเลาะ คนประเภทนี้มักจะเรียกร้องให้ได้มาซึ่งสิทธิศักดิ์ศรีและอำนาจ เขา

จะแสดงความเข้มแข็งไม่ต้องพึ่งใคร ไม่ไว้หน้าใคร ซึ่งพฤติกรรมด้านมืดในรูปแบบเหยียดหยังจองหอง ทิฐิสูง ทะนงตัวนี้ ได้ปรากฏในตัวละครเรื่องกรงกรรมทั้งหมด 3 ตอน รวม 5 พฤติกรรม ยกตัวอย่างเช่น

จากภาพข้างต้นเป็นฉากในงานแต่งงานของอาดกับฟิล (ฟิลคือหมั้นเก่าของเฮียใช้) เฮียใช้ได้เดินมาแสดงความยินดีและพูดคุยอธิบายเรื่องราวที่เกิดขึ้น โคนมีเรณูเดินตามหลังไปด้วย ในบทสนทนาจากภาพข้างต้นเฮียใช้พยายามพูดคุยอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ให้ฟิลเข้าใจ แต่ฟิลแสดงกิริยารวมทั้งคำพูดที่แข็งแรงแรง ไม่รู้สึกเสียใจ

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการแสดงพฤติกรรมด้านมืดของฟิล ในฉากปรากฏพฤติกรรมด้านเหยียดหยัง ทิฐิสูง ทะนงตัว จากคำพูดของฟิลที่พูดกับเฮียใช้ข้างต้น เป็นคำพูดออกไปในเชิงที่ฟิลเอง 'ไม่รู้สึกเสียใจ' หรือเสียคายเฮียใช้ที่ต้องเสียเฮียใช้ให้แก่คนอย่างเรณู เพราะตัวเองนั้นมีดีทุกอย่าง ทั้งด้านการศึกษา ฐานะ วงศ์ตระกูล ตัวเฮียใช้เองจะต้องเป็นคนเสียคายในตัวฟิล พฤติกรรมของตัวละครฟิลเป็นตัวละครที่มีลักษณะไม่ยอมก้มหัวให้ใคร ยึดติดกับบรรดาศักดิ์ของตน เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง มักเอาความคิดของตัวเองเป็นหลักเสมอ

6. ด้านการก้าวร้าว รุนแรง ดูร้าย

จิตสำนึกที่รุนแรงของตัวละครมักจะแสดงความพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงออกมาเสมอ โดยแสดงออกมาในหลายรูปแบบบางคนแสดงออกมาโดยการทุบตี ทำร้ายผู้ที่อ่อนแอกว่าหรือคนที่ไม่มีทางสู้ บางคนทำร้ายตัวเอง บางคนทำร้ายข้าวของหรือบางคนก็เพียงแต่แสดงสีหน้าท่าทางโกรธแค้นเท่านั้น ซึ่ง Meesap, K. (2011: 86) ได้กล่าวไว้ว่าพฤติกรรมเช่นนี้เกิดจากสัญชาตญาณมุ่งตาย (Death Instinct) ตามแนวความคิดของซิกมันด์ ฟรอยด์ โดยลักษณะที่เด่นชัดของสัญชาตญาณนี้คือแรงกระตุ้นให้ก้าวร้าวทำลาย ส่วน Wongsan, S. (20081: 68-69) กล่าวถึงความคิดของแฮนส์ ไฮเซนเบิร์ก ว่าบุคคลมีพฤติกรรมเช่นนี้ เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผยอย่างหัวนั้ว Unstableextravert แบบเกรียวกราว (Choleric) คือ

มักจะแสดงความก้าวร้าวออกมาเสมอ ทางด้าน Samangkun, S. (1991: 21) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ อันเฟรด แอดเลอร์ ว่าพฤติกรรมในรูปแบบนี้เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายในครอบครัวโดยเฉพาะเด็กที่โดนเกลียดชัง (Hated Child) เขาจะรู้สึกที่โลกเป็นศัตรูต่อเขา เขาจึงจำเป็นต้องเป็นศัตรูต่อโลก โดยที่เด็กมีเจตคติว่าทุกคนไม่ชอบตน ดังนั้นตนจึงต้องต่อสู้ทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิต่าง ๆ ตลอดจนความสำเร็จในการแก้แค้น แม้ไม่ได้ต่อสู้ด้วยกำลังกายก็เอานโยบายเข้าว่านอกจากนี้ Samangkun, S. (1991: 75) ยังได้กล่าวถึง ทฤษฎีของฮอร์นาย ว่าบุคลิกภาพประเภทนี้เป็นลักษณะของบุคคลประเภทผู้ซึ่งแสดงออกมาเมื่อต้องเผชิญกับปัญหา และจากการวิเคราะห์พบว่าพฤติกรรมก้าวร้าว รุนแรง คุร้าย ที่ปรากฏในละครโทรทัศน์เรื่องกรรมกรรมทั้งหมด 18 ตอน รวม 51 พฤติกรรม ยกตัวอย่างเช่น

จากภาพข้างต้นเป็นฉากที่ตัวละครแสดงพฤติกรรมด้านการก้าวร้าว รุนแรง คุร้าย โกรธแค้นของพี่สาวเรณู ที่กำลังเข้าใจผิดว่าเรณูนั้นไปยั่วอารมณ์ทางเพศต่อสามีของตนถึงขั้นได้เสียกันจนเรณูตั้งท้อง แต่แท้จริงแล้วเรณู โดนข่มขืนไม่ได้ยินยอมหรือยั่ววนเอง พี่สาวเรณูได้แสดงพฤติกรรมในลักษณะทำร้ายร่างกายซึ่งผู้ถูกกระทำคือเรณู

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการแสดงพฤติกรรมด้านมืดของตัวละครคือการแสดงความก้าวร้าวในรูปแบบของการทุบตี โดยการที่พี่สาวของเรณูนั้นแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางการทุบตีเพราะมีสิ่งมากระตุ้น มีเหตุมีผลที่ทำเช่นนั้น เพราะเขารู้สึกว่าตัวเองกำลังถูกหักหลัง ทำให้เขารู้สึกเสียใจ เพราะไม่ใช่คนอื่นคนไกล แต่เกิดขึ้นกับน้องสาวของตัวเอง เลยเป็นการปลดปล่อยหรือแก้ปัญหามาโดยการสร้างความรุนแรงออกมา

7. ด้านความเห็นแก่ตัว

ตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกรรมกรรม จะแสดงพฤติกรรมด้านมืดในรูปแบบเห็นแก่ตัวอยู่บ่อยครั้ง โดยตัวละครมักจะแสดงออกมาในลักษณะของการไม่มีน้ำใจ การคดโกง การข่มขู่ ปละการ

10. ด้านการเสแสร้งแกล้งทำ

การแสดงพฤติกรรมด้านมืดของตัวละครบางตัวมักจะปรากฏพฤติกรรมเสแสร้งแกล้งทำ โดยแสดงพฤติกรรมหน้าไหว้หลังหลอก แกล้งพูดดีทำดีกับคนที่ตนเองเกลียดหรือผู้ที่มีประโยชน์ต่อตน เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนเองต้องการ รวมถึงการพยายามเลียนแบบพฤติกรรมของคนในสังคมเพื่อให้ตัวเองเป็นที่ยอมรับ พฤติกรรมเหล่านี้ตรงกับกลวิธานป้องกันตนเองอันเกิดจากความต้องการของ อิด ภายใต้อัจฉริยภาพตามทฤษฎีของฟรอยด์ซึ่ง Wongsan, S. (2008: 115) ได้กล่าวถึงความคิดนี้ว่าเป็นการแสดงปฏิกิริยาตรงข้ามกับความปรารถนาที่แท้จริงและเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพที่อ่อนแอ เพราะบุคคลนั้นอยู่ในโลกของการหลอกกลางตนเองและหลอกผู้อื่นเสมือนอยู่ในโลกมายาอยู่ตลอดเวลา สภาพเช่นนี้เป็นภัยต่อสุขภาพจิตเป็นอย่างยิ่งนอกจากนี้ Samangkun, S. (1991: 75) ยังได้กล่าวถึงทฤษฎีของ คาร์เรน สอร์นีย์ ว่าการแสดงพฤติกรรมตรงข้ามกับความรู้สึกที่แท้จริง โดยการหันเข้าหา ฟินอปพิทา เอาอกเอาใจผู้อื่นอยู่เสมอแท้จริงแล้วอาจซ่อนความรู้สึกเกลียดแค้นชิงชังไว้ในส่วนลึกของจิตใจ อันเป็นวิธีการคลายความคับข้องใจเมื่อบุคคลต้องเผชิญหน้ากับปัญหา ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่าในละครโทรทัศน์เรื่องกรรมกรรม มีพฤติกรรมด้านมืดในรูปแบบการเสแสร้งแกล้งทำทั้งหมด 13 ตอน รวม 18 พฤติกรรมยกตัวอย่างเช่น

จากภาพข้างต้นเป็นการสนทนาเรื่องงานแต่งงานของอาตง เป็นการพูดถึงเรื่องของงานแต่งที่ย่อยให้ฝ่ายหญิงมาแค่ 10 ซอง ทางฟิไลจึงขอเพิ่มแล้วแม่ข้อยก็พูดออกไปว่าแค่เรื่องซองถ้าคนรักนับถือกันจริง ๆ บอกปากเปล่าเอาก็ได้ ซึ่งความเป็นจริงแล้วแม่ข้อยก็ตั้งใจจะให้ทางฟิไลแค่ 10 ซองตั้งแต่แรกอยู่แล้ว แต่ฟิไลหันเล่เหลี่ยมของแม่ข้อยเลยเอาชื่อพ่อมาอ้างว่า พ่อฝากบอกมาให้เตรียมเรือมารับที่บ้านให้จองโรงแรมที่พักสำหรับญาติ แต่ข้อยแสดงอาการอย่างเต็มใจ ไม่มีปัญหา แต่แท้จริงแล้วต่างฝ่ายต่างเสแสร้งแกล้งทำใส่กัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาพฤติกรรมด้านมีดของตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม พบว่าผู้จัดได้ถ่ายทอดเรื่องราวไว้หลายด้าน และมีการนำเสนอเรื่องในรูปแบบย้อนสมัยสะท้อนสภาพสังคมทั้งการอบรมเลี้ยงดูลูก ชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะนิสัยของมนุษย์ที่แตกต่างกันไป เป็นต้น ละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรมมีการผูกเรื่อง การสร้างปมความขัดแย้งที่เชื่อมโยงเรื่องราวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างลงตัวและน่าสนใจ ปัจจัยที่ส่งผลให้ละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม กำกับการแสดงโดย พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง มีความน่าสนใจ คือ การแสดงออกทางพฤติกรรมของตัวละคร มีการแสดงพฤติกรรมด้านมีดของตัวละครไว้หลากหลายด้านและสมจริง จากการศึกษาพบว่าตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรมได้แสดงพฤติกรรมด้านมีดถึง 11 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความวิตกกังวล หวาดกลัว 2) ด้านการพูดจาหยาบคาย ประชดประชัน 3) ด้านการปล่อยใจให้กิเลสครอบงำ 4) ด้านอ่อนแอ อ่อนไหว โง่เขลา โสกเศร้า 5) ด้านการเย่อหยิ่ง ทิฐิสูง ทะนงตัว 6) ด้านการก้าวร้าว รุนแรง คุร้าย โกรธแค้น 7) ด้านความเห็นแก่ตัว 8) ด้านการเก็บกด ปิดบังความรู้สึก 9) ด้านการใส่ร้ายป้ายสีและการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง 10) ด้านการเสแสร้งแกล้งทำ 11) ด้านการหลีกเลี่ยงปัญหา ไม่ยอมรับความจริง ซึ่งล้วนแต่มีสาเหตุมาจากแรงขับภายในและสิ่งเร้าภายนอกเสริมแรงซึ่งกันและกัน ซึ่งพฤติกรรมที่ปรากฏในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรมได้ตรงกับแนวคิดของนักจิตวิทยาหลาย ๆ ท่านไม่ว่าจะเป็น ซิกมันด์ ฟรอยด์, คาร์ล จุง, แอนส์ ไอแซกส์, อันเฟรด แอดเลอร์ และคาร์เรน ฮอร์นาย ได้กล่าวถึงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของมนุษย์ว่าเกิดจากความต้องการอันเป็นสัญชาตญาณและความวิตกกังวลที่อยู่ในจิตใต้สำนึก ประกอบกับแรงกดดันของสิ่งเร้าภายนอกเป็นสำคัญ ดังที่ Keawkanwan, S. (2001: 15-16) ได้กล่าวถึงโครงสร้างบุคลิกภาพตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ว่าประกอบด้วยพลัง 3 ประการ คือ อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Superego) ซึ่งพลังทั้ง 3 มีลักษณะเฉพาะตัว แต่มีอิทธิพลต่อกันและทำงาน พลังเหล่านี้ส่งผลให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมและมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไป รวมไปถึง Samangkun, S. (1991: 7-21) ที่ได้เน้นย้ำถึงอิทธิพล 2 ประการ ที่มีผลต่อการสร้างบุคลิกภาพ ตามทฤษฎีของแอดเลอร์ ว่าบุคลิกภาพมนุษย์เกิดจากสิ่งที่เป็นมาแต่กำเนิดและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

การที่ละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรมสอดแทรกพฤติกรรมด้านมีดให้แก่ตัวละครได้อย่างเหมาะสมนี้ มีชีวิตจิตใจ มีรัก โลภ โกรธ หลง มีด้านมืดด้านสว่างเหมือนมนุษย์ทั่วไปในสังคม ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Konkanan, W. (1979 : 99) ได้กล่าวถึงแนวการสร้างตัวละครให้สมจริงว่าตัวละครที่เป็นคนจะดูสมจริงก็ต่อเมื่อแสดงความเป็นธรรมชาติของปุถุชน คือ เป็นที่อาศัยของกิเลสและอวิชชา คือ ความโลภ โกรธ หลง อิจฉาริษยา โง่เขลา ฯลฯ ในสัดส่วนที่ต่างกันในแต่ละคน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัย

ที่สำคัญสองปัจจัย คือ พันธกรรมหรือกำเนิดของตัวละครกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การเลี้ยงดู การศึกษา การอบรมและประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรมไม่เพียงแต่จะให้คุณค่าในด้านบันเทิงอารมณ์แก่ผู้ชมเท่านั้น แต่ยังให้คุณค่าด้านสติปัญญาควบคู่ไปกับความเพลิดเพลิน ละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม จึงได้รับความนิยมจากผู้ชมและได้มีการนำมาออกอากาศซ้ำในปีเดียวกัน อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยพบว่ายังมีสิ่งที่คุณค่าที่ควรศึกษาเพิ่มเติมและยังมีมุมมองที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมด้านมืดของตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม ที่มีคำแนะนำเนื้อหาทางพฤติกรรมด้านมืดหรือเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาพฤติกรรมด้านดีของตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกรงกรรม เพื่อเปรียบเทียบข้อแตกต่างของพฤติกรรมของตัวละครทั้งสองด้าน

2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมด้านมืดของตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องอื่น ๆ เปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์ความเหมือนหรือความต่างของพฤติกรรมด้านมืดของตัวละครในแต่ละเรื่อง

References

- Meesap, K. (2011). Elementary Psychoanalytic Theory. (5th.ed.). Nathaburi: Samit.
- Thananusap, N. (2008). Influence of Television Drama Media on Moral Behavior: A case study of Undergraduate Student of Mahidol University (Master's thesis). Mahidol University, Salaya.
- Monsaeng, P. (2015). Types and negative behavior of main characters in the novels written by M.L.Srifa Mahawan (Master's thesis). Chiang Mai Rajabhat University, Chiang Mai.
- Konkanan, W. (1979). Literature Study. Nakhon Pathom: Sipakorn University, Sanamchan Palace Campus.

- Keawkanwan, S. (2001). Theory of Personal Psychology (Knowing Other Knowing Oneself) .
(9th ed.). Bangkok: Mochaoban.
- Wongsan, S. (2008). Personal Development. Bangkok: Ruamsan.
- Samangkun, S. (1991). Social Psychology Vol.1 (2nd. Ed.). Chiang Mai: Department of Psychology,
Faculty of Humanities, Chiang Mai University.

A Linguistic Landscape Study of Signage on Bulamduan Road, Mueang Distric, Buriram

Suparak Klahan / Kittisak Keawpetch /

Sakdapat Ponnok / Yada Ramrit

¹⁻⁴English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

Abstract

The objectives of this study were 1) to explore language choices found on shop name on Bulamduan Road, and 2) to explore linguistic strategies found on shop name on Bulamduan Road. The data was collected by capturing all the shop signs on Bulamduan Road. The researchers analyzed the data by using the framework of linguistic strategy. The result indicates that there were 71 shop signs on Bulamduan Road. Considering the language choices, monolingual signs were found the most (66%), followed by bilingual signs (34%), whereas multilingual sign was not found. Focusing on linguistic strategies, the result showed that the most frequently use of linguistic strategies on signages was transliterations (25%), followed by hybrid syntactic structures (20%) and multi-strategies (11%). However, the study also found that there were 26% of the signs that cannot be classified into this linguistic strategy framework due to they were named in authentic Thai language and authentic English language.

Keywords: signage, linguistic landscape, language choices, linguistic strategy, Bulamduan Road

Introduction

Linguistic Landscape (LL) is the language that is used in public places and commonly seen in everywhere such as public road signs, advertising billboards, street names, place names, commercial shop signs, and public signs on government buildings combines to form the LL of a given territory, region, or urban agglomeration (Landry & Bourhis, 1997). It has been explained as somewhere at the

Research objectives

1. To explore language choice found on shop name on Bulamduan Road
2. To explore linguistic strategies use to create on shop name signs on Bulamduan Road

Methodology

This study was a mixed-method research design which investigate the linguistic landscape study of signages on Bulamduan Road. Linguistic strategies were collected and developed as a framework for this study. The researchers collected the data by capturing shop signage with camera on mobile phones starting from the T- junction between Jira Road and Bulamduan Road to the intersection between Bulamduan Road and Thani Road. The photos of shop signage were analyzed through language choices and linguistic strategies.

Table 1

Linguistic Strategies Framework

Linguistic Strategies	Definition
Transliterations	Something written, especially copied from one medium to another, as a typewritten version of dictation
Lexical Blends	A word blend is formed by combining two separate words with different meanings to form a new one.
Acronyms	an abbreviation formed from the initial letters of other words and pronounced as a word
Speech Act	something expressed by an individual that not only presents information but performs an action as well.
Onomatopoeic	The word related the good sold or product are used to be a shop name
Multi strategies	The languages use on sign more than one strategy
Non-classified strategies	The languages use on sign don't follow researchers' framework and linguistic role

Results

It was found that the shop signs on Bulamduan Road were presented in monolingual language the most (66%), followed by bilingual language (34%) whereas the use of multilingual language was not found. In terms of languages both Thai and English languages were found on the monolingual shop signs. It was found that Thai language the most (87%), followed by English (13%). The result also showed that on bilingual signs, Thai and English language were found the most (96%), followed by Thai and Chinese (4%).

Table 2

Language Choices Found on Shop Signs on Bulamduan Road

Language Choices	Languages Found on Shop signs
Monolingual language (66%)	Thai (87%) English (13%)
Bilingual language (34%)	Thai – English (96%) Thai – Chinese (4%)
Multilingual language (0%)	

In terms of linguistic, literary and rhetorical strategies play a role in creating signs on Bulamduan Road. Linguistic strategies on Bulamduan Road were presented the most in “non-classified” (26%) with monolingual (95%) in Thai (86%) and English (14%), and bilingual (5%) in Thai and Chinese (100%) followed by “transliterations” (25%) with monolingual (39%) in Thai (100%), and bilingual (61%) in Thai and English (100%). The third most were “hybrid syntactic structures” (20%) with monolingual (100%) in Thai (93%) and English (7%).

Table 3

Linguistic Strategies Found on Shop Signs in Bulamduan Road

Linguistic Strategies	Language Choices	Languages
Acronym 6(9%)	Monolingual 3(50%)	Thai 1 (67%), English 2 (33%)
	Bilingual 3 (50%)	Thai – English 3 (100%)
Hybrid Syntactic Structures 14(20%)	Monolingual 14 (100%)	Thai 13 (93%), English 1 (7%)
	Bilingual 0 (0%)	
Lexical Blends 1(1%)	Monolingual 0 (0%)	
	Bilingual 1 (100%)	Thai – English 1 (100%)
Onomatopoeic 1(1%)	Monolingual 0 (0%)	
	Bilingual 1 (100%)	Thai – English 1 (100%)
Speech Act 1 (1%)	Monolingual 1 (100%)	Thai 1 (100%)
	Bilingual 0 (0%)	
Transliterations 18 (25%)	Monolingual 7 (39%)	Thai 7 (100%)
	Bilingual 11 (61%)	Thai – English 11 (100%)
Multi-Strategies 8 (11%)	Monolingual 1 (12%)	Thai 1 (100%)
	Bilingual 7 (88%)	Thai – English 7 (100%)
Non-Classified strategies 22 (26%)	Monolingual 21 (95%)	Thai 18 (86%), English 3 (14%)
	Bilingual 1 (5%)	Thai – Chinese 1 (100%)
Total (100%)		Thai 41 (58%), English 6 (9%), Thai – English 23 (32%), Thai – Chinese 1 (1%)

Discussion

This study found that Thai language is used on signs the most because it is served as an official language for Buriram people and almost tourist are Thai people. Therefore, many shop signs use Thai language for giving information that specific to Thai people. The result also showed that the most frequently use of linguistic strategies was transliterations (25%). Most of transliterations strategies was trans from English to Thai that related with Thongthong's (2016) study, which found that transliterations was found the most that show Thailand has borrowing words from other countries to create shop signs for attract both of Thai and foreign customers and easier to understanding.

It was found that some signs were written by wrong grammatical such as "SHOP COFFEE" and "สเต็กสีส้ม Steak House Orange". The wrong grammatical writing may cause by the shop owner's intention or shop owner's design the pronunciation of the sign to make it easier to pronounce the shop name to attract Thai customers. Another possible reason is the shop owner lacks English grammatical knowledge.

Picture 1 Bilingual shop sign

The study also found some signs used English words, but some words were translated from English to Thai word. Some of them presented both Thai and English words in one sign. For example, the shop name is "คอฟฟี่ Duck". The word "คอฟฟี่" is transliterated from "coffee" in English. This could be implied that since the word coffee is well known among Thai people, using transliterations strategy is the way to get attention from the customers and it is the way to communicate to the customers about the product.

Picture 2 Bilingual shop sign

Suggestions

1. The future studies should be surveyed more billboards and traffic sign.
2. The future studies to study not only shop name and accommodation names should be focus on details of shop signage.
3. The future studies should be surveying more signage on tourist attractions in Buriram province.

References

- Backhaus, P. (2006). Multilingualism in Tokyo: A Look into the Linguistic Landscape. *International Journal of Multilingualism*, 3(1), pp.52-66.
- Ben-Rafael, E.; Shohamy, E.; Amara, M. & Trumper-Hecht, N. (2006). "Linguistic Landscape as Symbolic Construction of the Public Space: The Case of Israel". *International Journal of Multilingualism*. 3 (1):7-30.
- Blommaert, Jan. (2013) *Ethnography, Superdiversity and Linguistic Landscapes*. Bristol: Multilingual Matters.
- Cargile, A. C., Giles, H., Ryan, E. B., & Bradac, J. J. (1994). Language attitudes as a social process: A conceptual model and new directions. *Language & Communication*, 14(3), 211-236. doi:10.1016/0271-5309(94)90001-9.
- Coulmas, F. (1997). *The handbook of sociolinguistics*. Oxford. UK.

- Landry, R. & Bourhis, R. (1997). "Linguistic Landscape and Ethnolinguistic Vitality: An Empirical Study". *Journal of Language and Social Psychology*. 16 (1): 23–49.
- Spolsky, B. & Cooper, R. (1991). *The Languages of Jerusalem*. Oxford: Oxford University Press.
- Thongtong, T. (2016). A Linguistic Landscape Study of Signage on Nimmanhemin Road, A Lanna Chiang Mai Chill-Out Street. *MANUSYA: Journal of Humanities, Special Issue No.22*.

Investigating Grammar Learning Strategies Use of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University

Jasmin Jatuchae¹ / Siriyakorn Siriaimtrakul² / Tatiya Tanuanram³ /
Pallapa Lertcharoenwanich⁴

¹⁻²B.A. Student, Business English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

E-mail: 600112156014@bru.ac.th

E-mail: 600112156047@bru.ac.th

³⁻⁴Lecturer, Business English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

E-mail: tatiya.tn@bru.ac.th

E-mail: pallapa.lert@bru.ac.th

Abstract

The purposes of this study were 1) to investigate the use of grammar learning strategies of Business English major students at Buriram Rajabhat University and 2) to compare the use of grammar learning strategies between low and high proficiency students who are studying in Business English major at Buriram Rajabhat University. The populations were 330 Business English major students. The samples were 77 first year students in Business English major selected by simple random sampling. The research instruments were the Oxford placement test, questionnaire and semi- structured interview. The statistics for data analysis included frequency, percentage, mean and standard deviation. The findings of the study indicated that the use of grammar learning strategies of the first year Business English major students as a whole was at a high level. When considering in each strategy, it was revealed that "Social-Affective Strategies" received the highest level, followed by "Cognitive 5 Strategies" while "Metacognitive Strategies" received the lowest level, respectively and the results in the use of grammar learning strategies between low and high proficiency students were in the same way including they ask teachers, taking notes and learn more on internet when they do not understand in grammar learning. The researchers expect that the

results of the study will be beneficial for English grammar teaching and learning that is beneficial in the future.

Keywords: grammar, learning strategies, low and high proficiency students

Introduction

In 2012, Ahmadi & Mahmoodi's states that the English language is the key to prosperity. It is an international language. There are millions of people around the world in 49 countries who speak English by learning the English language the students can communicate with other people and acquire information in English that can help our people promote their businesses and strengthen the economy of our country. The student can learn about skills for daily life, and about religions, science and technologies that have been developed in English speaking countries.

For, "grammar is just as important an instrument of communication, and a text cannot be written cohesively without attention being paid to how meaning is being expressed through grammar." (Muncie, 2002, p. 183). Furthermore, learning grammar is a significant aspect of language learning. If learners do not have a deep and good knowledge of grammar, they will certainly commit many mistakes in writing or speaking.

In addition, learning strategies as defined by Oxford (1990) refers to "actions and thoughts that learners consciously employ to make language learning and/or language use easier, more effective, more efficient, and more enjoyable." Thus, given that all other factors which may affect language learning such as type of instruction are controlled, it is the type and amount of adopted learning strategy which discriminates poor and good learners, not totally but for sure to a great extent, in a specified EFL setting such as Business English Students.

Grammar learning strategies can be classified into cognitive strategies for learning grammar (CSLG), metacognitive strategies for learning grammar (MSLG), affective strategies for learning grammar (ASLG), and social strategies for learning grammar (SSLG). Every subcategory is embodied with the relevant specific items. Griffiths (2008) stated that grammar learning strategies as

one of the main strategies, which would help the successful learning of a new language, possess distinctive characteristics.

The importance of the issue of the cultural background and ethnocentric bias might jeopardize the generalizability of the results of previously done research on language learning strategy. Thus, in this study, the problem is found that students do not have basic knowledge about grammar and therefore do not use grammar correctly. Thus, the researchers are interested to study in an investigating grammar learning strategies use of business English students at Buriram Rajabhat University this study sets out to investigate the use of grammar learning strategies of Business English students and to compare the use of grammar learning strategies between low and high proficiency students.

Research Objectives

This study designed to achieve the following objectives:

- 2.1 To investigate the use of grammar learning strategies of Business English students at Buriram Rajabhat University.
- 2.2 To compare the use of grammar learning strategies between low and high proficiency students who are studying in Business English Major at Buriram Rajabhat University.

Research Methodology

3.1 Population and Samples

3.1.1 The population of this study was 330 Business English major students at Buriram Rajabhat University in the first semester of academic year 2020.

3.1.2 The samples for quantitative were 77 first year Business English major students who studied a grammar course at Buriram Rajabhat University in the first semester of academic year 2020. They were selected by simple random sampling.

3.1.3 The samples for qualitative were 10 first year of Business English major students divided into 5 high proficiency students and 5 low proficiency students who studied a grammar

course at Buriram Rajabhat University in the first semester of academic year 2020. They were selected according to placement test score.

3.2 Research Instruments

3.1 Grammar Placement Test

The Oxford Placement Test consists of listening and grammar sections. The listening section consists of 100 items. It takes approximately ten minutes to complete the listening test. Test-takers are asked to choose the correct word which they hear in short sentences from two choices. This type of test is a phonemic discrimination task in which the test-takers' task is to distinguish two words which differ by one phoneme.

The grammar section consists of 100 items. Fifty minutes are allotted for completion. Test-takers are asked to read the system with a blank and to choose one of the three options for the blank. The test type is a multiple-choice task (Allan, 2004)

This research studies only grammar to compare the use of grammar learning strategies between low and high proficiency. Therefore, normality tests were computed. For the OPT scores, the Kolmogorow-Smirnov test, $D(129) = 0.06$, $p = 0.20$, and the Shapiro-Wilk test, $D(129) = 0.99$, $p = 0.40$, confirmed that the distribution did not significantly deviate from normality. The correlation the scores on the OPT ($r = 0.58$) were statistically significant, $p < 0.00$ which may lead to discrepancies in proficiency level decisions. The OPT measured a larger range of proficiency with item difficulty estimates spanning 6.43 logits (max: 2.90; min: -3.53). The average error associated with the item estimates on the OPT was acceptable at 0.23 from Hideki, Mariko, & Wistner (2009).

3.2.2 Questionnaire

The questionnaire consists of 3 parts as follows:

Part 1: This section was about the personal information of the samples. The samples were required to answer the research questions about gender, year and score from Placement test. This part was in the form of a check list.

Part 2: This section comprises of 30 statements of a five-point rating scale questionnaire with Likert's rating scale. It aims to investigate the use of grammar learning strategies of Business English major students. The five-point Likert's scales used were as follows:

Meaning	Opinion Level
5 means	Always Use
4 means	Often Use
3 means	Occasionally Use
2 means	Seldom Use
1 means	Never Use

Part 3: This section was about the additional opinions on the grammar learning strategies used. It was the open-ended form in which the samples can write their suggestions or comments down. The above questionnaire was constructed and developed gradually as follows: The researchers studied theories and principles from textbooks, documents, articles and related literatures. The researchers reviewed the literatures on how to construct the grammar learning strategies questionnaires as defined by Likert or five point rating scales. The researchers constructed the draft questionnaire with 30 statements adapted from Gurata (2008). The researchers proposed the statements of the questionnaire to the advisor to check the correctness and appropriateness. Then the researchers revised and edited some items in the questionnaire statements according to the advisor's suggestions and comments. The revised questionnaire statements were examined by the three experts to check the correctness and appropriateness. The researchers calculated to find out the mean scores. The appropriate score at 3.50 and upper was considered that the statement can be used. The researchers organized the approved statements and tried out with 30 Business English major students, who were not the samples. The researchers calculated the reliability of the questionnaire by using the Coefficient Alpha of Cronbach (α -coefficient) in which the value must be at least 0.70 Srisa-ard (2006).

3.2.3 Semi-Structured Interview

The semi-structured interview was used to obtain in-depth information about grammar learning strategies, to investigate the use of grammar learning strategies of the Business English major students. The six interview questions are gradually formulated as follows: The researchers reviewed the literature on how to construct the interview. The researchers constructed five questions in both Thai and English versions. The researchers proposed the interview questions to the advisor to

check the correctness and appropriateness. Then the researchers revised and edited the questions according to the advisor's suggestions and comments. The revised questions were examined by the three experts (the same as checking the questionnaire) to check the face validity. The researchers revised and edited the interview questions to be part of the interview.

3.3 Data Collection

The data collection was conducted step as follow:

3.3.1 The researchers distributed the Oxford placement test to the sample group, they were required to test. After that, the researchers collected the score from the test and selected 5 students who got high scores and 5 students who got low scores to interview.

3.3.2 The researchers distributed the questionnaire to the Business English major students, they were required to fill out the questionnaire, then the researchers collected the data by themselves at Buriram Rajabhat University during 20-21 October 2020.

3.3.3 The final version of the semi-structured interview guide was administered to 10 Business English major students. The Thai version was used to interview the Business English major students. Each of the 10 interviewees was interviewed for approximately 5 minutes. Each interview was audio-taped to ensure that all the information is recorded and can be reviewed afterwards. After the interviews have been completed, the audiotape was transcribed.

3.4 Data Analysis

3.4.1 Grammar Placement Test

After checking the score of the grammar placement test, the score was compared with the low and high proficiency students. Mean score of the test were used to selected the sample in interview divided into 5 low proficiency students who take low score S.D and 5 high proficiency students who take high score S.D

3.4.2 Questionnaire

After checking the completion of each questionnaire, the data gathered from the questionnaire were statistically analyzed by using Statistic Package for Social Science (SPSS) mainly focusing on the descriptive statistical analysis i.e. alpha coefficient, frequency, percentage, mean, and standard deviation. The statistical devices employed in this study are as follows:

3.4.2.1 Alpha coefficient of Cronbach was used to calculate the reliability of the questionnaire.

3.4.2.2 Frequency (f) and Percentage (%) was used to calculate the data of the personal information of the samples.

3.4.2.3 Mean (\bar{x}) and standard deviation (S.D) were used to investigate the use of grammar learning strategies of Business English major students. The following criteria are employed for interpretation by Oxford and Burry-Stock (1995).

3.4.2.4 Content analysis technique will be used to analyze the data from the open-ended form.

3.4.3 Semi-structured Interview

The interview was done by selecting five students with high scores and five students with low scores from oxford placement test. The semi-structured interview was used to obtain the in-depth information about grammar learning strategies of the Business English major students from the semi-structured interview was analyzed by content analysis technique.

Research Results

The results were presented according to the research objective as follows:

4.1 General Information

There were 77 Business English major students at Buriram Rajabhat University, who responded to the questionnaire. In this part, they were required to specify their general information which is gender and Oxford placement test score.

Table 4.1 shows an outline of the general information of the sample as follows:

Table 1

General Information

General Information	Sample (n=77)	
	Frequency	Percent
1. Gender		
Male	8	10.40
Female	69	89.60
Total	77	100.00
2. Oxford placement test score		
22	2	2.60
27	4	5.20
28	4	5.20
29	3	3.90
30	5	6.50
31	4	5.20
32	3	3.90
33	4	5.20
34	2	2.60
35	5	6.50
36	4	5.20
37	3	3.90
38	5	6.50
39	4	5.20
40	3	3.90
41	3	3.90
42	5	6.50

Table 1 (cont.)

General Information	Sample (n=77)	
	Frequency	Percent
2. Oxford placement test		
score		
43	3	3.90
44	2	2.60
46	3	3.90
47	1	1.30
49	1	1.30
50	1	1.30
52	1	1.30
53	1	1.30
54	1	1.30
Total	77	100.00

As shown in Table 1, it presents the details of gender and Oxford placement test score. In terms of gender, there were 69 females (89.60%) and 8 males (10.40%). In terms of Oxford placement test score, there was 1 student have the highest score at 54 (1.30%), followed by 1 student has scored 53 (1.30%), and 2 students have the lowest score at 22 (2.60%).

4.2 The Use of Grammar Learning Strategies of the first year Business English Major Students at Buriram Rajabhat University

The use of grammar learning strategies of the first year Business English major students are presented in Table 4.2 below.

Table 2

The Use of Grammar Learning Strategies of the first year Business English Major Students at Buriram Rajabhat University

Categories	\bar{x}	S.D.	Meaning
Cognitive Strategies	3.51	0.88	High
1. When I learn a new grammar structure, I try to associate it with other structures that I already know.	3.44	0.80	Moderate
2. When I learn a new grammar structure, I try to classify it under a group of similar things. (e.g. verbs, tenses, etc.)	3.47	0.74	Moderate
3. When I learn a new grammar structure, I compare it with my own language by thinking of its equivalent in my native language.	3.47	0.84	Moderate
4. When I see a new grammar structure, I use the context/situation, the dialogue, or the picture in order to understand its meaning.	3.71	0.81	High
5. When I see a new grammar structure, I examine the parts of that structure.	3.47	0.93	Moderate
6. When I see a new grammar structure, I try to infer the rules about that structure.	3.52	0.87	High
7. I take notes when my teacher explains a new grammar structure (e.g. I write down the meaning and the usage of the structure).	4.04	0.92	High
8. I use my own language to write the rules of a new grammar structure.	3.60	0.92	High

Table 2 (Cont.)

Categories	\bar{x}	S.D.	Meaning
9. I underline and use different colors or capital letters to emphasize the important parts of grammar rules and explanations.	4.21	0.89	High
10. I draw charts for the grammar rules I learnt.	3.40	0.98	Moderate
11. I say a new grammar structure to myself several times in order to memorize it.	3.35	0.96	Moderate
12. I review the grammar structures I learn regularly.	3.29	0.92	Moderate
13. I do grammar exercises at home.	2.91	0.93	Moderate
14. I use grammar books in order to review or better understand new grammar structures.	3.38	0.89	Moderate
15. I write one or two sentences using the new grammar structure so that I can remember that structures.	3.38	0.89	Moderate
16. I remember a new grammar structure by thinking of its location in the book (e.g. in the picture or in the dialogue), in my notebook, or on the board.	3.45	0.87	Moderate
17. I remember a new grammar structure by thinking of the context/situation it was used in.	3.51	0.85	High
18. I always try to practice a new grammar structure.	3.22	0.88	Moderate
19. When my teacher corrects my grammar mistake, I repeat the correct form.	3.86	0.91	High
Social-Affective Strategies	3.52	0.92	High
20. If I do not understand my teacher's explanation of a new structure, I will ask him/her to repeat.	3.62	0.92	High
21. If I do not understand my teacher's explanation, I will ask my friends for help.	3.87	0.88	High

Table 2 (Cont.)

Categories	\bar{x}	S.D.	Meaning
22. I ask my teacher questions about his/her corrections of my grammatical mistakes.	3.42	0.95	Moderate
23. I study grammar with my friends or relatives.	3.13	1.04	Moderate
24. I try to use grammar structures even when I am not sure they are correct.	3.56	0.83	High
Meta-cognitive Strategies	3.44	0.91	Moderate
25. I think about the situations in which I can use the newly learnt grammar structures.	3.53	0.90	High
26. I try to notice the new grammar structures that appear in a reading text.	3.61	0.86	High
27. I preview the grammar subjects that will be covered before coming to class.	3.23	0.96	Moderate
28. I determine the grammar structures that I have trouble with and make an effort to improve them.	3.38	0.86	Moderate
29. I examine the mistakes which my teacher has marked in a written assignment, and try to correct them.	3.65	0.89	High
30. I try to notice my grammar mistakes and find out the reasons for them.	3.43	0.99	Moderate
Total	3.50	0.90	High

Table 2, it presented the use of grammar learning strategies of the first year Business English major students. The total at the high level ($\bar{x} = 3.50$), (S.D. = 0.90), the highest strategy used was Social-Affective Strategies at the high level ($\bar{x} = 3.52$), (S.D. = 0.92), followed by Cognitive Strategies at the high level ($\bar{x} = 3.51$), (S.D. = 0.88), and Metacognitive Strategies at the moderate level ($\bar{x} = 3.44$), (S.D. = 0.91), respectively.

When considering the aspect of Social-Affective strategies, it was found that the highest mean score was item 21 “If I do not understand my teacher’s explanation, I will ask my friends for help.” at the high level ($\bar{x} = 3.87$), (S.D. = 0.88), followed by item 20 “If I do not understand my teacher’s explanation of a new structure, I will ask him/her to repeat.” at the high level ($\bar{x} = 3.62$), (S.D. = 0.92), and item 24 “I try to use grammar structures even when I am not sure they are correct.” at the high level ($\bar{x} = 3.56$), (S.D. = 0.83). While the lowest mean score was item 23 “I study grammar with my friends or relatives.” at the moderate level ($\bar{x} = 3.13$), (S.D. = 1.04).

The Cognitive Strategies, the most used were item 9 “I underline and use different colors or capital letters to emphasize the important parts of grammar rules and explanations.” at the high level ($\bar{x} = 4.21$), (S.D. = 0.89), followed by item 7 “I take notes when my teacher explains a new grammar structure (e.g. I write down the meaning and the usage of the structure).” at the high level ($\bar{x} = 4.04$), (S.D. = 0.92), and item 19 “When my teacher corrects my grammar mistake, I repeat the correct form.” at the high level ($\bar{x} = 3.86$), (S.D. = 0.91). However, the lowest mean score was item 13 “I do grammar exercises at home.” at the moderate level ($\bar{x} = 2.91$), (S.D. = 0.93).

The most used Metacognitive Strategies was item 29 “I examine the mistakes which my teacher has marked in a written assignment, and try to correct them.” at the high level ($\bar{x} = 3.65$), (S.D. = 0.89), followed by item 26 “I try to notice the new grammar structures that appear in a reading text.” at the high level ($\bar{x} = 3.61$), (S.D. = 0.86), and item 25 “I think about the situations in which I can use the newly learnt grammar structures.” at the high level ($\bar{x} = 3.53$), (S.D. = 0.90). While the lowest mean score was item 27 “I preview the grammar subjects that will be covered before coming to class.” at the moderate level ($\bar{x} = 3.23$), (S.D. = 0.96).

4.3 Comparisons of the Use of Grammar Learning Strategies between Low and High Proficiency Students who are Studying in Business English Major at Buriram Rajabhat University in term of the Oxford Placement Test Score

This part presents the comparisons of the use of grammar learning strategies of the first year Business English major students in term of the Oxford Placement test score. The finding is shown in table 4.4 below.

Table 3

Comparisons of the Use of Grammar Learning Strategies between Low and High Proficiency Students who are Studying in Business English Major at Buriram Rajabhat University in term of the Oxford Placement Test Score

No	Grammar Learning Strategies	Variance	df	SS	MS	F	Sig	P
1	Cognitive Strategies When I learn a new grammar structure, I try to associate it with other structures that I already know.	Between Group	2.00	1.35	0.67	1.05	0.36	NS
		Within Group	74.00	47.64	0.64			
		Total	76.00	48.99				
2	When I learn a new grammar structure, I try to classify it under a group of similar things. (e.g. verbs, tenses, etc.)	Between Group	2.00	0.88	0.44	0.81	0.45	NS
		Within Group	74.00	40.29	0.54			
		Total	76.00	41.17				
3	When I learn a new grammar structure, I compare it with my own language by thinking of its equivalent in my native language.	Between Group	2.00	1.93	0.69	1.39	0.26	NS
		Within Group	74.00	51.24	0.20			
		Total	76.00	53.17				

Table 4.3 (Cont.)

No	Grammar Learning Strategies	Variance	df	SS	MS	F	Sig	P
4	When I see a new grammar structure, I use the context/situation, the dialogue, or the picture in order to understand its meaning.	Between Group	2.00	0.34	0.20	0.30	0.75	NS
		Within Group	74.00	49.32	0.68			
		Total	76.00	49.71				
5	When I see a new grammar structure, I examine the parts of that structure.	Between Group	2.00	0.11	0.05	0.06	0.94	NS
		Within Group	74.00	65.06	0.88			
		Total	76.00	65.17				
6	When I see a new grammar structure, I try to infer the rules about that structure.	Between Group	2.00	0.60	0.30	0.40	0.68	NS
		Within Group	74.00	56.62	0.77			
		Total	76.00	57.22				
7	I take notes when my teacher explains a new grammar structure (e.g. I write down the meaning and the usage of the structure).	Between Group	2.00	3.32	1.66	1.20	0.14	NS
		Within Group	74.00	61.56	0.83			
		Total	76.00	64.88				

Table 4.3 (Cont.)

Grammar Learning								
No	Strategies	Variance	df	SS	MS	F	Sig	P
8	I use my own language to write the rules of a new grammar structure.	Between	2.00	1.36	0.68	0.79	0.46	NS
		Group						
		Within	74.00	63.16	0.85			
		Group						
		Total	76.00	64.52				
9	I underline and use different colors or capital letters to emphasize the important parts of grammar rules and explanations.	Between	2.00	0.10	0.48	0.59	0.56	NS
		Group						
		Within	74.00	59.72	0.81			
		Group						
		Total	76.00	60.68				
10	I draw charts for the grammar rules I learnt.	Between	2.00	0.27	0.13	0.14	0.87	NS
		Group						
		Within	74.00	72.26	0.98			
		Group						
		Total	76.00	72.52				
11	I say a new grammar structure to myself several times in order to memorize it.	Between	2.00	1.97	0.98	1.08	0.35	NS
		Group						
		Within	74.00	67.56	0.91			
		Group						
		Total	76.00	69.53				

Table 4.3 (Cont.)

No	Grammar Learning Strategies	Variance	df	SS	MS	F	Sig	P
12	I review the grammar structures I learn regularly.	Between Group	2.00	0.69	0.34	0.40	0.67	NS
		Within Group	74.00	63.03	0.85			
		Total	76.00	63.71				
13	I do grammar exercises at home.	Between Group	2.00	0.08	0.04	0.04	0.96	NS
		Within Group	74.00	66.29	0.90			
		Total	76.00	66.37				
14	I use grammar books in order to review or better understand new grammar structures.	Between Group	2.00	0.96	0.48	0.60	0.55	NS
		Within Group	74.00	59.12	0.80			
		Total	76.00	60.08				

Table 4.3 (Cont.)

Grammar Learning								
No	Strategies	Variance	df	SS	MS	F	Sig	P
15	I write one or two sentences using the new grammar structure so that I can remember that structures.	Between Group	2.00	0.19	0.09	0.12	0.89	NS
		Within Group	74.00	59.89	0.81			
		Total	76.00	60.08				
16	I remember a new grammar structure by thinking of its location in the book (e.g. in the picture or in the dialogue), in my notebook, or on the board.	Between Group	2.00	0.12	0.06	0.08	0.93	NS
		Within Group	74.00	56.97	0.77			
		Total	76.00	57.09				
17	I remember a new grammar structure by thinking of the context/situation it was used in.	Between Group	2.00	0.06	0.03	0.04	0.96	NS
		Within Group	74.00	55.19	0.75			
		Total	76.00	55.25				
18	I always try to practice a new grammar structure.	Between Group	2.00	2.47	1.23	1.60	0.21	NS
		Within Group	74.00	56.79	0.77			
		Total	76.00	59.25				

Table 4.3 (Cont.)

Grammar Learning								
No	Strategies	Variance	df	SS	MS	F	Sig	P
19	When my teacher corrects my grammar mistake, I repeat the correct form.	Between	2.00	0.81	0.41	0.48	0.62	NS
		Group						
		Within	74.00	62.62	0.85			
		Group						
		Total	76.00	63.43				
20	Social-Affective Strategies If I do not understand my teacher's explanation of a new structure, I will ask him/her to repeat.	Between	2.00	1.17	0.57	0.69	0.51	NS
		Group						
		Within	74.00	62.91	0.85			
		Group						
		Total	76.00	64.08				
21	Social-Affective Strategies If I do not understand my teacher's explanation, I will ask my friends for help.	Between	2.00	1.55	0.78	1.00	0.37	NS
		Group						
		Within	74.00	57.15	0.77			
		Group						
		Total	76.00	58.70				
22	Social-Affective Strategies I ask my teacher questions about his/her corrections of my grammatical mistakes.	Between	2.00	0.28	0.14	0.15	0.86	NS
		Group						
		Within	74.00	68.42	0.92			
		Group						
		Total	76.00	68.70				

Table 4.3 (Cont.)

Grammar								
No	Learning Strategies	Variance	df	SS	MS	F	Sig	P
23	I study grammar with my friends or relatives.	Between Group	2.00	1.40	0.70	0.64	0.53	NS
		Within Group	74.00	81.30	1.10			
		Total	76.00	82.70				
24	I try to use grammar structures even when I am not sure they are correct.	Between Group	2.00	0.20	0.98	0.14	0.87	NS
		Within Group	74.00	52.79	0.71			
		Total	76.00	52.99				
25	Meta-cognitive Strategies I think about the situations in which I can use the newly learnt grammar structures.	Between Group	2.00	2.61	1.31	1.65	0.20	NS
		Within Group	74.00	58.56	0.79			
		Total	76.00	61.17				
26	I try to notice the new grammar structures that appear in a reading text.	Between Group	2.00	2.02	1.01	1.38	0.26	NS
		Within Group	74.00	54.29	0.73			
		Total	76.00	56.31				

Table 4.3 (Cont.)

Grammar								
No	Learning Strategies	Variance	df	SS	MS	F	Sig	P
	Meta-cognitive Strategies	Between						
		Group	2.00	0.34	0.17	0.18	0.84	NS
27	I preview the grammar subjects that will be covered before coming to class.	Within	74.00	69.46	0.94			
		Group						
		Total	76.00	69.80				
		Between						
		Group	2.00	0.82	0.41	0.55	0.58	NS
28	I determine the grammar structures that I have trouble with and make an effort to improve them.	Within	74.00	55.26	0.75			
		Group						
		Total	76.00	56.08				
		Between						
		Group	2.00	0.73	0.37	0.46	0.63	NS
29	I examine the mistakes which my teacher has marked in a written assignment, and try to correct them.	Within	74.00	58.80	0.80			
		Group						
		Total	76.00	59.53				
		Between						
		Group	2.00	0.20	0.10	0.10	0.91	NS
30	I try to notice my grammar mistakes and find out the reasons for them.	Within	74.00	74.66	1.01			
		Group						
		Total	76.00	74.86				

Note: significant difference at $\leq 0.05^*$, $\leq 0.01^{**}$

N.S. = no significant difference

As shown in Table 4.3, it reveals the comparisons of the use of grammar learning strategies of the first year Business English major students at Buriram Rajabhat University in term of the Oxford Placement test score. The finding points out that there was no statistically significant difference among the use of grammar learning strategies of the first year Business English major students at Buriram Rajabhat University in term of the Oxford Placement test score. This means that the use of grammar learning strategies of the first year Business English major students at Buriram Rajabhat University in term of the Oxford Placement test score were in the same way including they ask teachers, taking notes and learn more on internet when they do not understand in grammar learning.

Result Related to the Semi-Structured Interview

The qualitative data from semi-structured interview of 10 Business English students were analyzed by content analysis. The sound recorder was also analyzed by using transcription and interpretation. The following points were discussed grammar learning strategies of high and low proficiency students as follows:

The high proficiency students ask the professor and learn more on internet when they don't understand about grammar structure but the low proficiency students take notes and read it often.

In terms of methods do they use to learn a new grammar structures, the high proficiency students summarize the structure for repeating and read it often but the low proficiency students read the notes and practice to speak.

In terms of prepare for their studies and English grammar exam, the high proficiency students looked for a few examples and reviewed before the exam but the low proficiency students read the books and review the lessons and study more on YouTube before the exam.

In terms of they would you like their teacher to help them with grammar learning, the high and low proficiency students give same interview that they would like the teacher give more example about grammar and teach them how to use grammar correctly.

In terms of any suggestions regarding the learning of English grammar course, the high and low proficiency students give same interview that they would the teacher to explain in words that can make the students understand easily and clearly, not too fast.

In overall, the result related to the semi-structure interview of 5 high and 5 low proficiency students of first year Business English major were in the same way including they ask teachers, taking notes and learn more on internet when they do not understand in grammar learning.

Discussion

In this part, the researchers discuss the findings of the study as presented in Chapter Four. First, the use of grammar learning strategies of the first year Business English major students will be presented and compare the use of grammar learning strategies between low and high proficiency students as follows:

The use of grammar learning strategies of the first year Business English major students at Buriram Rajabhat University, the finding found out most of students always use Social-Affective Strategies, followed by Cognitive Strategies and Metacognitive Strategies of the use of grammar learning strategies.

The Social-Affective Strategies will help students can clarification the grammar learning strategies related with Gurata (2008). Most of the students stated that if they do not understand the teacher's explanation, they will ask their friends for help, however the last item found was they study grammar with their friends or relatives.

When considering the aspect of the Cognitive Strategies will help students can understanding the grammar learning strategies related with Mulugeta & Bayou (2019). And Zekrati (2017) previous studies founded that Metacognitive Strategies are their least preferred ones and Cognitive and Social affective strategies were the most frequently grammar strategies used by Iranian EFL learners. Most of the students stated that they underline and use different colors or capital letters to emphasize the important parts of grammar rules and explanations. However the last item found was they do grammar exercises at home.

For, the Meta-cognitive Strategies will help students to give a decision in learning the grammar learning strategies conflict with Abri, Seyabi, Humaidi & Hasan (2017) and Haryani previous studies (2019) explain the finding founded that designated that almost all strategies by O' Malley & Chamot (1990) were used by the subjects. Furthermore, the metacognitive strategy is the most frequently used by good achievers.

It showed that good achievers tend to use various strategies when learning. Most of the students stated that they examine the mistakes which their teacher has marked in a written assignment, and try to correct them and the last item found was they preview the grammar subjects that will be covered before coming to class. However, all of the strategies will help learners successfully in learning grammar and understanding the grammar learning strategies and correcting grammatical errors, and learn from errors use grammar structures are correct.

The findings agreement with the findings of most of previous studies and theory such as those of Gurata (2008), Haryani (2019), Zekrati (2017), and O' Malley & Chamot (1990). All of these studies confirmed that the grammar learning strategies can help the learners use to apply the gained grammar knowledge to the process of learning grammar.

The differences of the use of grammar learning strategies between low and high proficiency students who are studying in Business English major at Buriram Rajabhat University in term of the Oxford Placement test score showed that there was no statistically significant difference among the use of grammar learning strategies of the first year Business English major students in term of the Oxford Placement test score. This means that the use of grammar learning strategies were in the same way including they ask teachers, taking notes and learn more on internet when they do not understand in grammar learning.

Most of the high and low proficiency students of first year Business English major used the grammar learning strategies in the same way including they ask teachers, taking notes and learn more on internet when they do not understand in grammar learning related with Alsied, Ibrahim & Pathan (2018) previous studies explain the result founded that according to the responses given by the sample of the study, Chi square there are no differences between the percentages of the four strategies

according to the participants' responses which is conflict with Filiz & Enrol (2005), the results show that successful second language learners are aware of the strategies they use and why they use them.

Implications of the Findings

5.3.1 This research can be applied to students' grammar learning.

5.3.2 The findings will be useful for Business English students who are studying grammar.

5.3.3 The findings are expected to be beneficial the guidelines for English teachers are planning teaching grammar course.

Suggestions for Further Studies

Based on the major findings of the present study, the researchers recommend the following avenue for future research.

5.4.1 This research was conducted with Business English major students, Buriram Rajabhat University. The researchers would like to recommend the studying with other program in order to know a wider the use of grammar learning strategies.

5.4.2 This research has compared the use of grammar learning strategies between low and high proficiency first year students. The researchers would like to recommend comparing with other year level or other programs by using the Oxford Placement test.

5.4.3 Further studies can look at other variable, e.g. gender and age that might affect the use of Grammar Learning Strategies.

References

- Abri, Seyabi, Humaidi & Hasan. (2017). **Grammar Learning Strategies in Omani EFL Classes: Type and Relation to Student Proficiency**. Sultan : College of Education, Qaboos University.
- Ahmadi, A. & Mahmoodi, S. (2012). Language Learning Strategy Use and Instruction for the Iranian Junior High School EFL Learners. **RALS**, 3(2), 107-134.

- Alsied, S., Ibrahim, N. & Pathan, M. (2018). **The Use of Grammar Learning Strategies by Libyan EFL Learners at Sebha University**. Retrieved 18 August 2020, from <http://garuda.ristekbrin.go.id/documents/detail/739828>.
- Filiz, Y. & Enrol, Y. (2005). An Analysis of the Relationship between the Use of Grammar Learning Strategies and Student Achievement at English Preparatory Classes. **Journal of Language and Linguistic Studies**, 1(2), 155-169.
- Griffiths, C. (2008). **Strategies and Good Language Learners**. Retrieved 19 July 2020, from https://www.researchgate.net/publication/284999592_Strategies_and_good_language_learners.
- Gurata, A. (2008). **The Grammar Learning Strategies Employed by Turkish University Preparatory School EFL Students**. Turkey : The Department of Teaching English as a Foreign Language Bilkent University.
- Haryani, E. (2019). **Grammar Learning Strategies Used by English Good Achievers: A Case Study at Seventh Grade Students of SMP N4 Surakarta**. Muhammadiyah Surakarta : Department of English Education School of Teacher Training and Education Universitas.
- Hideki, S., Mariko, A. & Wistner, B. (2009). **An Analysis of the Oxford Placement Test and the Michigan English Placement Test as L2 Proficiency Tests**. Japan: Hosei University.
- O' Malley, J. & Chamot, A. (1990). **Learning Strategies in Second Language Acquisition**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Oxford, R. L. (1990). **Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know**. New York: Newbury House Publishers.

- Oxford, R. L. (2007). Language Learning Styles and Strategies. In M. Celce-Murcia (Ed.), **Teaching English as a Second or Foreign Language** (3rd ed., pp. 359-366). Boston: Heinle & Heinle.
- Oxford, R. L. & Griffiths, C. ed. (2014). Language Learning Strategy Research in the Twentieth –First Century: Insights and Innovations. **System**. 43; 1-120.
- Oxford, R. L., Rang, L. K. & Park, G. (2007). **The Second Cinderella and Beyond**. Retrieved 19 August 2020, from <https://ejournal.unib.ac.id/index.php/JEET/article/view/3148>.
- Zekrati, S. (2017). The Relationship between Grammar Learning Strategy Use and Language. **Indonesian EFL Journal**. 3(2) 2252-7427.

An Analysis of Linking Adverbials in TED Talk: A Corpus-Based Analysis

Kanchana Sengna¹ / Mayuree Boonlert² / Waridtha Rattanawaropas³

¹⁻²B.A. Students, Business English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

E-mail: 600112156010@bru.ac.th

E-mail: 600112156035@bru.ac.th

³Lecturer, Business English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

E-mail: waridtha.rn@bru.ac.th

Abstract

The purpose of this study was to analyze the Linking Adverbials in TED Talks corpus. The subjects of the study were the most popular talks of all time 25 topics on web-pages. They were selected by purposive sampling. The research instruments were AntConc software developed by Prof. Anthony (Anthony, 2019) and Linking adverbials' taxonomy proposed by McCarthy (2006). The data collected were, first all of, the spoken transcriptions retrieved from the official websites were downloaded. Second, copy paste the text is .txt file and then collect in folder. After that, select the data on each of the 25 most popular in TED Talks sites to AntConc for finding a corpus based of Linking Adverbials analysis in TED talks.

The finding of this study indicated that frequency top five the most classifying of Linking Adverbials were the words 'So' 489 times, 'For' 469 times, 'As' 259 times, 'Now' 235 times and 'Then' 153 times. On the other hand, the results also indicated that less frequency just only 1 time were single-words including 'Accordingly' 'Consequently' 'Therefore' 'Admittedly' and 'Anyhow'. Phrasal/clausal including 'Then again' 'All the same' 'That said' 'In short' and 'To begin with'. The result showed that most of the sequential adverbials are words more than phrases.

Keywords: linking adverbials, Ted talks, corpus analysis

Problems on English Oral Presentation Skills of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University

Suphanida Deeying¹ / Suwanan Manee² / Nawamin Prachanant³

¹⁻³Business English Program, Department of Humanities, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

Abstract

This study aimed 1) to examine problems on English oral presentation skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University, and 2) to find out the ways to solve those problems. The samples were 42 Business English major students who study English for Business Presentation course at Buriram Rajabhat University in the first semester of academic year 2020. They were selected by using purposive sampling technique. The research instruments were a questionnaire and semi-structured interview. The quantitative data were analyzed by using percentage, mean and standard deviation. The qualitative data was analyzed by using content analysis technique. The finding revealed that: 1) The problems on English oral presentation skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University in overall were at the high level. The highest problems on English oral presentation skills was "Timing", followed by "Lack of confidence" and "Anxiety" at the high level while the least problem on English oral presentation skills was "Lack of fluency", and 2) The ways to solve problems on English oral presentation skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University were "Try to practice speaking in front of a mirror", followed by "Try to practice myself", and "Building up confidence", respectively.

Keywords: problems, English oral presentation skills, Business English major students

Introduction

English is international language, which is commonly used by the entire world. English is now becoming more important in Thailand as the society has started to see the importance of it in order to keep up with the world. English is the most important language to transfer and get of knowledge, art, culture and making international relationship.

The ability to speak and oral communication becomes very important in nowadays. Oral skill also is as the way of communication and it makes people who come from different countries to be comfort in making relationship and communication. Oral skill is very important to transfer knowledge of people to make understanding. Oral presentation is planned and practiced speech that is not memorized or read from script but is introduced by a speaker and an audience (Levin & Topping, 2006). Importance of oral presentation is a part of communication that speakers need effective presentation skills to present ideas, projects, plans and products in front of the audiences. Oral presentation is important role in any business successfully. In addition, presentation is important in education in order to develop student's verbal and assertive abilities.

The most common problems on oral presentation are anxiety and excitement of presenting. Speakers are often afraid of making mistakes because they tend to cause anxiety when making a presentation. When making mistakes, they will be lack confidence. Wanthanasut (2008) has found that students are afraid to do not dare to speak English with others because they would be misunderstood. The researchers have found that the oral communication in English is still a big problem of Thai students, especially, English major students who study at Buriram Rajabhat University.

Previously, the research works in oral presentation investigated about the anxieties and problems on oral presentations. For example, Habil (2020) and Malik (2011) investigated the problems on oral presentation skills while Soomro , Siming , Shah, Rajper , Naz & Channa (2019) and Horwitz (1986) studied anxieties and problems on oral presentation.

From the previous researches above, the researchers are interested in investigating problems and ways to solve the problems on English oral presentation of Business English major students at Buriram Rajabhat University. The findings will be as guidelines for English teachers who will plan

and design the teaching and improving oral presentation skills of Business English major students to be more effective and achieve the goals set out.

Research Objectives

1. To examine problems on English oral presentation skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University
2. To find out the ways to solve the problems on English oral presentation skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University

Research Questions

1. What are the problems on English oral presentation skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University?
2. What are the ways to solve the problems on English oral presentation skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University?

Methodology

Population and Samples

1. Population

The population included 320 Business English major students who study at Buriram Rajabhat University in the first semester of academic year 2020.

2. Samples

The samples for quantitative data were 42 Business English major students who studied English for business presentation course at Buriram Rajabhat University in the first semester of academic year 2020. They were selected by purposive sampling.

The samples for qualitative data were 10 Business English major students who studied English for business presentation course at Buriram Rajabhat University in the first semester of academic year 2020. They were selected by purposive sampling technique.

Research Instruments

The research instruments in this study used were a self-reported questionnaire and semi-interview. The details of each instrument are as follows:

1. Questionnaire

The questionnaire consisted of 3 parts. Part 1 was about the personal information. The samples were required to fill in the blanks about gender, year and GPA. This part is in the form of check list. Part 2 comprised 20 statements of five-point scale questionnaire with Likert's scale. It aims to examine problems on oral presentation skills of Business English major students. The 20 statements were adapted from Razawi, Zulkornain and Razlan (2019). Part 3 was about the additional opinions on the problems on oral presentation skills of Business English major students and ways to solve those problems. It was the open-ended form in which the samples can write their suggestions or comments down. To check for the quality of the questionnaire, three experts were asked to check for validity, and then the questionnaire was tried out with 30 Business English major students who were not the samples in order to check for the reliability.

2. Semi-structured Interview

The semi-structured interview was used to obtain the in-depth information about the problems on oral presentation strategies and the ways to solve the problems on oral presentation strategies of the Business English major students. The four interview questions were gradually formulated. The revised questions were examined by the three experts to check the face validity. The researchers revised and edited the interview questions to be part of the interview.

Data Collection

1. Questionnaire

The researchers distributed questionnaire to 42 Business English major students. They were required to fill out the questionnaire. The researchers collected all data in October 2020.

2. Semi-structured Interview

The semi-structured interview guide questions were administered to 10 Business English major students. The Thai version was used to interview the Business English major students. Each of the 10 interviewees was interviewed for approximately 5 minutes. Each interview was audio-taped to

ensure that all the information is recorded and reviewed afterwards. After the interviews had completed, the audiotapes were transcribed.

Data Analysis

1. Questionnaire

After checking the completion of each questionnaire, the data gathered from the questionnaire were statistically analyzed by using Statistic Package for Social Science (SPSS) mainly focusing on the descriptive statistic analysis i.e. alpha coefficient, frequency, percentage, mean, and standard deviation. The statistical devices employed in this study were as follows:

- 1) Alpha coefficient of Cronbach was used to calculate the reliability of questionnaire.
- 2) Frequency (f) and percentage (%) was used to calculate the data of the personal information of the samples.
- 3) Mean and standard deviation were used to investigate the use of each of problems on oral presentation skills of Business English major students. The following criteria were employed for interpretation by Oxford and Burry-Stock (1995) in table below:

Table 1
Three levels of interpretation proposed by Oxford and Burry-Stock (1995)

The key to understand average of usage group		
High	Strongly Agree	3.50 or above
	Agree	
Moderate	Neural	2.50 to 3.49
	Disagree	
Low	Strongly Disagree	Below 2.50

4) The data from the open-ended questions were analyzed by using content analysis technique.

2. Semi-structured Interview

The data about the problems on oral presentation strategies and the ways to solve the problem on oral presentation strategies of Business English major students from the semi-structured interview was analyzed by content analysis technique.

Results

1. Problems on English Oral Presentation Skills of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University

The problems on English oral presentation skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University, are presented in Table 2 below.

Table 2

Problems on English Oral Presentation Skills of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University

Problems	\bar{x}	S.D.	Meaning
1. Lack of rehearsal	3.46	0.59	Moderate
2. Timing	3.60	0.54	High
3. Lack of fluency	3.37	0.66	Moderate
4. Lack of planning	3.40	0.75	Moderate
5. Lack of confidence	3.58	0.51	High
6. Anxiety	3.56	0.77	High
Total	3.50	0.47	High

As shown in Table 2, the results from data analysis showed that the problems on English oral presentation skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University in overall were at the high level (\bar{x} = 3.50, S.D. = 0.47). The highest mean score of problems on oral presentation skills was “Timing” at the high level (\bar{x} = 3.60, S.D. = 0.54), followed by “Lack of confidence” at the

high level (\bar{x} = 3.58, S.D. = 0.51) and “Anxiety” at the high level (\bar{x} = 3.56, S.D. = 0.77). In contrast, the lowest mean score was “Lack of fluency” at the moderate level (\bar{x} = 3.37, S.D. = .66).

2. Ways to Solve Problems on English Oral Presentation Skills of Business English

Major Students at Buriram Rajabhat University

The ways to solve problems on English oral presentation skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University are presented in Table 3 below.

Table 3

Ways to Solve Problems on English Oral Presentation Skills of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University

Ways to Solve Problems	Frequency (f)	Percentage (%)
1. Try to practice speaking in front of a mirror	22	52.38
2. Try to concentrate on the presentation	5	11.90
3. Build up confidence	6	14.29
4. Try to practice myself	9	21.43
Total	42	100%

As shown in Table 3, the ways to solve problems on English oral presentation skills of Business English major students at Buriram Rajabhat University with the highest percentage were 1) Try to practice speaking in front of a mirror (f=22, 52.38%), followed by Try to practice myself (f=9, 21.43%), Build up confidence (f=6, 11.90%), and Try to concentrate on the presentation (f=5, 11.90%), respectively.

Discussion

1. Problems on English Oral Presentation Skills of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University

The findings showed that the problems on oral presentation skills of Business English major students in overall were at the high level. The highest mean score of problems on English oral presentation skills was “Timing”, followed by “Lack of confidence”, and “Anxiety”. This could be explained that the students are very worried about the time assigned by the teachers. They are afraid that they cannot cover all information that they want to present. In terms of “Lack of confidence” and “Anxiety”, although they prepared and practiced the oral presentation, they still were not confident and anxious to perform the exact one. This finding is similar to Magin (2001) who mentioned that timing is a huge problem that is faced by presenters and presentations. It is one of the major problems that lead to a presentation being branded as boring because it ends up being too long for the attention spend of the audience. Timing is important to ensure that a situation where there are too many slides in the presentation and a limited amount of time is avoided. The problem on timing can lead to make the presenters lack of confident and feel anxious.

2. Ways to Solve Problems on English Oral Presentation Skills of Business English Major Students at Buriram Rajabhat University

The findings showed that the ways to solve problems on English oral presentation skills of Business English major students were “Trying to practice speaking in front of a mirror, followed by “Trying to practice myself”, and “Build up confidence”. This could be explained that these three ways can help the Business English major students to overcome the problems on lacking of confident, afraid of time limitation and anxiety, as a result, they can be successful in oral presentation. This finding is supported by Melvina and Alicia (2016) who indicated that the students need more practice to improve their speaking performance and take more attention about delivering technique in presentation.

Implications from the Findings

1. The findings will be useful for Business English major students to improve their English oral presentation skills if they know how to overcome with those problems.
2. The findings will be as the guidelines for English teachers who are planning to teach and train the students to be successful in teaching and learning about oral presentation skills. In addition, the English teachers can use the guideline information to develop materials for teaching oral presentation skills.
3. The findings will be benefit for Business English Program to determine the policy in order to improve the students' oral presentation skills.

Suggestions for Further Studies

Based on the major findings of the present study, the researchers recommend the following avenue for future research.

1. This research was specifically studying the samples who are Business English students at Buriram Rajabhat University. The further studies should investigate the problems on oral presentation with the different groups of samples other samples and may be more the larger number of participants in order to gain more reliable information.
2. The further studies should conduct on the oral presentation strategies since they can help the learners improve their English oral presentation skills.

References

- Harun, M. O, Islam, A. & Rahman, M. A. (2016). *Challenges in Oral Presentation in English for the freshers at tertiary level*. Bangladesh: Green University of Bangladesh.
- Horwitz, E. K. (1986). Foreign language Classroom Anxiety. *The Modern Language Journal*, 70 (2): 125-132.

- Levin, P. & Topping, G. (2006). *Orals ain't orals: How instructions and assessment practices affect delivery choices with prepared student oral presentations*, Paper presented at the Australian and New Zealand Communication Association Conference: Brisbane.
- Magin, D. (2001). *Teacher Assessments of Oral Presentation Skills How reliable are they?*, Studies in Higher Education, Retrieved 14 September 2020, from <https://www.paperdue.com/essay/english-for-oral-communication-problems-81126>.
- Melvina, S. & Alicia, D. (2016). *Students' problems in giving presentation a study at STKIP PGRI of West Sumatera*, English Department STKIP PGRI Sumatera Barat.
- Oxford, R. L., & Burry-Stock, J. A. (1995). Assessing the use of language learning strategies worldwide with the ESL/EFL version of the Strategy Inventory for Language Learning (SILL). *System*, 23(1), 1–23.
- Razawi, N. A, Zulkornain, L. H. & Razlan. R. M. (2019). *Anxiety in Oral Presentations Among ESL Students*. University of Technology MARA, Terengganu Branch, Dungun Campus.
- Soomro, M. A., Siming, I. A. , Syed Hyder Raza Shah, S. H. R. , Rajper, M. A. , Sadia Naz, S. & Mansoor Ahmed Channa, M. A. (2019). An Investigation of Anxiety Factors During English Oral Presentation Skills of Engineering Undergraduates in Pakistan. *International Journal of English Linguistics*, 9 (3): 203-210.
- Wanthanasut, L. (2008). *The problems of English speaking of MattayomSuksa 1 students at Phosai Pittayakarn school*, Ubonrachathani Educational Service Area 2. (Unpublished master's thesis). Ubonrachathani Rajabhat University, Ubonrachthani, Thailand.

A Study of Word Guessing Skill of English Senior Students of BRU to the Word Guessing Game

Chalida Chantanani¹ / Napasorn Khempaka² /
Mintra Phonsayom³ / Chaowalit Kuempukhieo⁴

¹⁻³English Senior Students of BRU

⁴English Teacher of BRU

Abstract

This research aimed to study the vocabulary ability of students and to study the satisfaction of playing word guessing games from student games application. The data were collected from word-guessing games of 20 students. They were chosen in a very specific way. A sample of students played a word guessing game in the supermarket section, alternately playing as a hint player and a word guesser. The study found that The ability of the sample students to guess the words correctly was at a moderate level. And the sample students were very satisfied with playing the word guessing game at a high level. Students use both verbal and body hint skills to achieve a consistent understanding of what they want to convey. It is a way of learning a foreign language that makes language learners feel more comfortable using a foreign language.

Keywords: word guessing game, English senior students

Introduction

Context clues are one of the popular methods for developing vocabulary since the reader can use this strategy to read free without having to rely on dictionaries or instructors. Some researchers supported the guessing of vocabularies from context as an effective teaching method for students who able to increase vocabulary. Most readers tend to infer the meaning of that word from the surrounding words which the instructor should show how to guess the meanings of the vocabularies from the

context to the student as an example (Blachowicz and Fisher 2005: 9-19; Gairn and Redman 2006: 73-85;)

Context Clues are methods that the reader uses to find the meaning of a word based on the relationship of the words to the text or sentence surrounding the words in which the context messages or sentences will present the meaning of that word.

Context Clues are methods that the reader uses to find the meaning of a word based on the relationship of the words to the text or sentence surrounding the words in which the context messages or sentences will present the meaning of that word. The analysis of the surrounding texts (Contextual analysis) can help the readers to interpret the unfamiliar vocabulary by looking at the indicators in the context (Context clues).

These may be words, phrases, sentences, texts, or any punctuation. The readers use these to guess or to find the meaning of the vocabulary. Contextual suggestions will help the readers to know the exact meaning of an unknown word without opening the dictionary to find the definition of the word. (Klingner, Vaughn, and Boardman 2007: 66).

Giving a context clue is one of the methods that can be used to communicate or indicate the meaning of words to understand each other. Giving a context clue for communication is very important in the success of communication. It can make an understanding between the messenger and the receiver who have consistent communication objectives.

And many ways are used to give the context clues to guess the word meaning with both verbal language and physical language. Therefore, communication skills, especially English communicative skills must be trained regularly to improve the language learners' experience.

This is very necessary for those who study the English language for communication. Word guessing games is one way to help language skill in communicating as a medium for learning to practice speaking skills. It may make the learners more confident in speaking for communication. Playing the English word guessing game helps and makes students more interested in studying the English language included increasing their vocabularies and improving English communicative skills. Vocabulary is one of the elements of learning and practicing speaking skills.

The meaning of vocabulary according to the dictionary edition of the Royal Institute (B.E.2542) refers to a group of sounds, voices, or writing written or printed for ideas or difficult words to translate.

Word guessing skills

Context clues are one of the language learning methods in developing vocabulary since the language learners can use this strategy freely without having to rely on dictionaries or instructors. The guessing of vocabulary from context is an effective teaching method for students to increase vocabulary. Students can infer the meaning of that word from the surrounding words to guess the meaning of the vocabulary from the context (Blachowicz and Fisher, 2005).

Types of vocabulary

Learning vocabulary requires classification which is divided into word categories. It is mostly a keyword to find the word meaning in the content. It will supplement to learn and practice to use vocabularies which are arranged by Richard (1974) as follows:

1) Active vocabulary is a very common vocabulary and can be used in everyday life. It appears in listening, speaking, reading, and writing. Language learners often have the ability to pronounce these types of words. Even if they are separate words or they are arranged in sentences, language learners can pronounce these words. Effective pronunciation of words and language development or vocabulary, students may use phonetics to help them practice their pronunciation.

2) Passive vocabulary is the vocabulary that they understand, it is rarely used. This can be compared to an active vocabulary that is used in speaking or writing and language learners can understand its meaning. Language learners' active and passive vocabulary is constantly changing. It makes them start using words, try new meanings, forget words, abandon useless words, correct words, etc. (<https://www.teachingenglish.org.uk>).

Sinatra and Dowd,(1991: 224) has explained that guessing words in context is a clue that reveals the meaning of the content. It can be divided into 3 main steps:

1. Guessing the meaning from the surrounding text (Context clues)
2. Guess the word meaning by separating the root words
3. Guess the word meaning based on the body language

1. Guessing the meaning from the surrounding text is an important skill for vocabulary that language learners don't know, refers to the ability to infer the meaning of an expression using contextual clues.

For example; Her sister is so indolent. She sleeps late and never does chores unless yelled at. The word "Indolent" is supposed to mean lazy because the mentioned sentence means she sleeps late and doesn't do housework (Mohammed Rhalmi, 2013)

2. Guess the word meaning by separating the root words. A root can be any part of a word containing meaning, it may occur at the beginning, middle, or end. Prefixes, bases, and suffixes are types of roots. The prefix appears at the beginning of a word, the base in the middle, and the suffix at the end. e.g. the word "construction", the word "construct" is a verb that means "to build." The prefix "con" means "together" or "with." So, "construct" means to put things together to build or create something. Adding suffix "-ion" in English makes verbs into nouns. When we add "-ion" to "construct," we get "construction" which means the process, or act, of building something (<https://learningenglish.voanews.com/>)

3. Guess the word meaning based on body language. In terms of observable body language, non-verbal (non-spoken) signals are being exchanged whether these signals are accompanied by spoken words or not. Body language works both ways: 1) Your positioning and movements reveal your feelings and meanings to others, and 2) Other people's body language reveals their feelings and meanings to you (<https://www.businessballs.com/self-awareness/body-language/>).

Mookda (1978) has shown the finding of research that teaching the meaning of words by Context Clue method can be used to teach Thai students who learn English as a foreign language.

SamutSenchaowanich (2002) has discussed that one of the obstacles that Thai students do not understand English is the lack of understanding of the meaning of the vocabulary. Therefore knowing the words is essential, one way to know the meaning of the word is to guess the meaning.

Research Objectives

- 1) To study the word guessing skill of English senior students to the word guessing game.
- 2) To study the satisfaction of English senior students to the word guessing game.

Research Questions

- 1) What is the ability of senior students by playing English word guessing games like?
- 2) What is the satisfaction of senior students by playing English word guessing game like?

Methodology

The present research studies about word guessing ability and satisfaction toward English word guessing game. It is a qualitative and quantitative research. The population in this study is 47 senior students, section 3 in English major, Faculty of Humanities and Social Science, Buriram Rajabhat University. The 20 samples are selected by the purposive method.

Collecting data by research instruments which are the guessing game and questionnaire. The 20 samples must play the guessing game (Chayen Game) by giving a clue in English and acting with body language (clue player), and the guessing player will guess the English word.

The words containing in The Chayen game are selected by the experts to check the vocabularies if they can use the term to give the clue in playing the game. The mode of supermarkets is set for playing the game because it is something that can be found in everyday life. The data collected by playing the game is analyzed by SPSS program.

Conclusion and Discussion

The research results showed that English vocabularies (Supermarket Section) were used to play a total of 338 vocabulary words and English vocabularies that the sample students were able to guess correctly 137 (40.5%) words by guessing the words from the clue. It is verbal and non-verbal (body language).

The ability to correctly guess English words in the word guessing game is based on the verbal language clue. It is the 75% average. The ability to correctly guess English words in the word guessing game is based on non-verbal hints, on average 25%. The ability to correctly guess 70 English words (50%) by making clue in verbal and non-verbal language.

The overall satisfaction of the sample students playing the English word guessing game was at a high level (3.59).

The results of the study showed that the student's ability to predict English vocabulary was moderate. However, the guessing players who guess the word will be able to guess the correct word. They must have an adequate lexicon to be used or communicated to the audience. In the meantime, the players giving clues must have communication skills. They may communicate in verbal or body language, or they can use both colloquial and body language to communicate with one another to understand what they want to communicate. Litifa A. and al. (2019) explains that the ability and strategy of word guessing by playing the game is to be successful, players must have good communication skills, general knowledge that will be applied to success communication. Playing the word guessing game is to practice improving skill of increasing vocabularies for language learners as well as improving their communication abilities.

Playing word guessing games is a way of practicing a foreign language. It makes foreign language learners feel relaxed, able to negotiate the language. Learners do not feel pressured to use a foreign language. Using word guessing games can help to improve memory. It stimulates brain cells to work and learn to respond to effective communication. Verbal and body language allow people to understand what they truly want to convey. Both types are classified as effective communication tools for communication. Advising language learners to use the word guessing skill from the surrounding words is one way that language learners can understand the meaning of the context (Blachowicz and Fisher 2005).

References

- Ammang Latifa, Dr. Rafi'ah Nur, Nurmiati. (2019). English Language Education of Graduate Program University of Muhammadiyah Parepare. University of Muhammadiyah Parepare.
- Blachowicz and Fisher. (2005: 9-19). Integrated vocabulary instruction Learning Point Associates. <https://resumist.com/resume-examples/education-andtraining/learningpt>.
- Choosakul Ph., Sriboonruang D. and WattanabutL. (2020). The Development of English Reading Comprehension Skill by Using Communicative Language Teaching (CLT) for Grade 6 Students. Rajabhat MahaSarakham University.

Gairns and Redman. (2006: 73-85). Contextual guessing strategies for teaching English vocabulary.

<https://rsujournals.rsu.ac.th/index.php/jla/article/download/300/204>

Judy Zorfass and Tracy Gray (2014). Using context clue to understand word meaning retrived from

<http://www.ldonline.org/article/61511/>

Klingner, Vaughn and Boardman. (2007: 66). Teaching Reading Comprehension to Students with Learning Difficulties Context Clues.

PholchaiW. (2539). Analyzed strategies or ability to guessing the word meaning. Dissertation Abstracts International.

Rhalmi M. (2013). Retrived on <https://www.myenglishpages.com/blog/guessing-meaning-from-context/>

Richard. (1974). Types of vocabulary. English Language Teaching, 25. London: Oxford university Press.

SamutSenchaowanich. (2002). English Reading for Comprehension Technique. 11thed. Bangkok : Thammasart University.

Sinatra, R.C. and Dowd, C. (1991). Using syntactic and semantic cues to learning of vocabulary. Journal of Reading 35: 224-229.

<https://www.businessballs.com/self-awareness/body-language/>

Resumé Writing Awareness and Satisfaction toward Canva Website of Business English Major Students

Angsuma Chaibumrung¹ / Atitthaya Mairodee² / Chontichaline Kaenson³

¹⁻²B.A. Students, Business English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

Email: 600112156052@bru.ac.th

Email: 600112156053@bru.ac.th

³Lecturer, Business English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

Email: Chontichaline.kea@bru.ac.th

Abstract

This study aimed to 1) investigate the awareness of resumé writing by using Canva website of Business English major students, 2) study the level of satisfaction of resumé towards Canva website of Business English major students. The sample in this study were 31 of group 1 and 38 of group 2 included 69 students of second year Business English major in Faculty of Humanities and Social Sciences at Buriram Rajabhat University in the first semester of academic year 2020. They were selected by purposive sampling technique. The instrument used to collect the data was a questionnaire. The quantitative data were analyzed by using mean, percentage, standard deviation. The findings shown that the level of awareness of resumé writing by using Canva website was high level. And the level of satisfaction of resumé writing towards Canva website was highest level. The findings can be use in opportunities for developing text and teaching materials to improve students resumé writing ability of Business English major students.

Keywords: resumé writing, awareness, satisfaction, Canva website

Introduction

English is considered a common language used in global communication. It is the primary language of over 360 million people and is the second language of over 750 million people worldwide (Neeley, 2012). Also, English is considered the official language of 61 countries and is the primary language in many states around the world. Therefore, it is considered a common language used to communicate between the population in various countries (Crystal, 2020). Therefore, English language is very important during this period. If they can use English skills well, it will give us the opportunity in various states as well. Also, the English language is too important in daily life as well.

Nowadays, English language very important role in international business. The business acts as a role and is relevant to the lifestyle of people (Talerngsri A. 2019). Business is an important mechanism that will result in economic and social development and progress in various fields. Now, Thailand has adopted English widely used in the company. Writing resumé in English is very important for applying for a job, because employers can use as a basis for making employment decisions. It is official documents created by job applicants to specify their qualifications for a job position.

Resumé can be called bio data or curriculum vitae (CV), it is like introducing oneself. The primary purpose of job is highlight qualifications. You have to learn how to write a resumé-summary of your personal, educational background, career preference, and address, and phone number (English for Business Writing I. 2018). The employer needs a resumé for almost any job application. It's considered essential information to give to an employer so they can weigh up whether you're suitable for a role, and if they want to invite you to a job interview. In addition, when graduate students are ready to enter the job market, they usually come prepared with lengthy CVs that detail all of their academic experiences and achievements (Zimmerman, J. 2016). Resume writing is more than just a general document, but it shows their educational background. In order to make a quick decision to get into a job.

Writing a good resumé is very difficult, but not everyone is unable to write it. A good resumé should be easy to read, easy to understand, concise and not lengthy. Now, there are many technologies that can make writing resumé easier. Canva website is one of interesting website. It is a

website and graphics design application. It officially established on January,1 2012 in Australia. Inside the website, there are graphic designs such as pictures, graphic mock-up, successful design letters. So that users who are not designers and who need a ready-made media design tool can use it successfully to create high-quality graphics on their own (Canva.2020). For the Business English major students who are interest in practicing resume writing skills. Canvas website can development and improve their resume writing skills.

For the present investigation, the researchers would like to study awareness and satisfaction toward resumé in Canva website. The subjects were the 2nd year Business English students. There studied in Business English Writing I which including resumé writing. In addition, one of their goal is to work in international companies after graduation. If they use Canva website, it will be easier for them to write resumé.

Research Objectives

This study designed to achieve the following objectives:

2.1 To investigate the levels of awareness of resumé writing by using Canva website of Business English major students.

2.2 To study the levels of satisfaction of resumé writing towards Canva website of Business English major students.

Research Methodology

3.1 Population and Samples

3.1.1 The population of this study were 330 Business English major students in Faculty of Humanities and Social Sciences at Buriram Rajabhat University in the first semester of academic year 2020.

3.1.2 The sample in this study were 31 of group 1 and 38 of group 2 included 69 students of second year Business English major in Faculty of Humanities and Social Sciences at Buriram Rajabhat University in the first semester of academic year 2020. They studied Business English

Writing I which included resumé writing by using Canva website. They were selected by purposive sampling technique.

3.2 Research Instruments

Research instruments was a questionnaire. It is asking the samples about resumé writing awareness and satisfaction toward Canva website of Business English major students. This questionnaire included four parts. First part is about the personal information of the samples. The samples are required to answer the question about gender and study group. Second part is consisted of 9 questions, asking about awareness the resumé writing toward Canva website of Business English major students. Third part is consisted of 12 questions, asking about the level of satisfaction toward Canva website of Business English major students. The last is about the addition opinion on awareness and satisfaction the resumé toward Canva website of Business English major students. It will be open-ended from in which the samples can write their suggestion and comments. The researchers studied theories and principles from textbooks, documents, articles, related literatures and examined by three experts to check the correctness and appropriateness.

3.3 Data Collection

After the 2nd year of Business English major students learned about writing resumé by using Canva website in Business Writing I subject. The researchers were distributed and gathered information from the questionnaires. Based on the Quantitative Research, the researchers were distributing the questionnaires to the second year Business English major students at Buriram Rajabhat University and made appointments with them to return the questionnaires.

3.4 Data Analysis

After checking the completion of each questionnaire, the data gathered from the questionnaires are statistically analyzed by using Statistic Package for Social Science (SPSS) mainly focusing the descriptive statistical analysis i.e. alpha coefficient, frequency, percentage, mean, and standard deviation (S.D).

Results

The results were presented according to the research objective as follows:

Table 1

The awareness of Business English major students toward Canva website

Statements	\bar{x}	S.D.	Level
I know the advantages of resumé writing in Canva website.	4.16	0.78	Much
I understand that learning how to write resumé from Canva website is important and necessary.	4.09	0.89	Much
I know resumé writing from Canva website before starting to write.	3.84	0.89	High
I understand the styles of resumé writing from Canva website.	4.07	0.80	High
I know words, phrases, and expressions of resumé writing from Canva website.	3.86	0.86	High
I know how to write the proper resumé from Canva website.	4.09	0.72	High
I perceive the main point of resumé writing from Canva website.	4.12	0.81	High
I know the importance of using dictionary of resumé writing from Canva website.	3.90	0.91	High
I know how to revise and edit the resumé writing from Canva website before submitting.	4.13	0.78	High
Total	4.02	0.83	High

As shown in table 4.1, it is presented the awareness of Business English major students toward Canva website. It is show that the Business English major students' awareness in overall at much level (\bar{x} = 4.02, S.D. = 0.83). When considering in items, the three highest mean scores were "I know the advantages of resumé writing in Canva website" (\bar{x} = 4.16, S.D. = 0.78), followed by "I know how to revise and edit the resumé writing from Canva website before" (\bar{x} = 4.13, S.D. = 0.78), and "I perceive the main point of resumé writing from Canva website" (\bar{x} = 4.12, S.D. = 0.81). In contrast, the three least mean scores were "I know resumé writing from Canva website before starting to write" (\bar{x} = 3.84, S.D. = 0.89), followed by "I know words, phrases, and expressions of resumé writing from

Canva website” (\bar{x} =3.86, S.D.= 0.86), and “I know the importance of using dictionary of resumé writing from Canva website” (\bar{x} =3.90, S.D.= 0.91).

Table 2

The satisfaction of Business English major students toward Canva website

Statements	\bar{x}	S.D.	Level
The appropriateness of the format			
The appropriateness of font sizes	4.32	0.72	Highest
The appropriateness of font styles	4.33	0.72	Highest
The appropriateness of font colors	4.36	0.79	Highest
The functions on the website are easy to use	4.33	0.78	Highest
The pattern is modern	4.45	0.83	Highest
Total	4.37	0.76	Highest
Qualification of Canva website			
Canva website is easy to login	4.26	0.85	Highest
Canva website is easy to understand	4.28	0.75	Highest
It is convenient to write Resumé in Canva website	4.23	0.77	Highest
Canva website always updates the new features for writing resumé skills	4.29	0.78	Highest
Total	4.27	0.79	Highest
Application			
Canva website is very helpful for writing resumé	4.35	0.74	Highest
Canva website that can help me to develop writing resumé skills	4.28	0.78	Highest
Canva website can solve my writing resumé skills problem	4.19	0.79	High
Total	4.27	0.77	Highest
Grand Total	4.30	0.77	Highest

pattern from Canva website is one of interesting website for students. It can change the appropriateness of font colors, font sizes, font styles. The functions on the website are easy to use. In addition, it is easier for them to write a resumé.

Conclusion

The awareness of Business English major students towards Canva website was high level. The highest score was 3 statements. First, Canva website for resumé writing was students know the advantages of resumé writing in Canva website. Next, students know how to revise and edit the resumé writing from Canva website before submitting. In addition, they perceive the main point of resumé writing from Canva website. Canva website is helpful and effective for majority of Business English major students to improve their English writing skills.

The satisfaction of Business English major students towards Canva website was highest level. The highest score was 3 statements. First, Canva website for resume writing is the pattern is modern. Second, the appropriateness of font colors. Lastly, Canva website is very helpful for writing resumé of Business English major students to improve their English writing skills.

Recommendations

7.1 This research was specifically studying the samples who are Business English major students at Buriram Rajabhat University only. The further studies should be study other samples, focus more on the major and may be more the larger number of participants in order to gain more reliable information.

7.2 As this research was the quantitative research, the further studies should add more research methods about qualitative research in order to gain deeper data of understanding the awareness and satisfaction on the users of using resumé writing in Canva website.

7.3 As this research was specifically using the Canva website which is writing for the resumé writing only. The further studies should be study other websites focus more on the resumé writing skills and may be more the larger number of websites in order to gain more reliable information and

comparison between websites for helping students or other who want to improve their resumé writing skills.

References

- Canva. (2020). **The best Resume format 2020**. Retrieved on May 12, 2020 from:
<https://www.canva.com/learn/resume-format/>
- Crystal, D. (2020). **English language**. Retrieved on October 20, 2020 from:
<https://bit.ly/3e6TTFD>
- English for Business Writing I. (2018). **Resume**. Buriram Rajabhat University.
Thailand.
- Neeley, T. (2012). **Global Business Speaks English**. Retrieved on October 2, 2020,
from: <https://bit.ly/31RQrKm>
- Talerngsri, A. (2019). **Proficiency in the language is essential to the local economy, so making it easier to learn is key**. Retrieved on November 20, 2019.
<https://www.bangkokpost.com/business/1798104/why-english-matters-to-thailand>
- Zimmerman, J. (2016). **Developmental phases in self-regulation: shifting from process goals to outcome goals**. J. Educ. Psychol.

การท่องเที่ยว

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกระบวนการจัดการในอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์

The Satisfaction of Tourists toward the Administrative Process of Muang District, Buriram Province

กฤษณะ ไกรพงษ์¹ / ณัฐพงษ์ จะรัมย์² / พลวัฒน์ วัฒนาศราญลักษณ์³ /

พิชญางกูร เยี่ยมมโน⁴ / เสกสรร แก้วอะรัมย์⁵ / วันวิสา ประเสริฐศรี⁶

¹⁻⁶สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อศึกษากระบวนการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวใน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 3) เพื่อเป็นข้อเสนอแนะตามหลักการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 4 ด้าน คือ ด้านสินค้าและบริการ ด้านการบริการการท่องเที่ยว ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ กลุ่มตัวอย่าง คือกลุ่มที่ใช้แบบสอบถาม จำนวน 392 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดย แบบสอบถามที่ประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ คำถามแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.839 สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกระบวนการจัดการในอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมาก โดยเรียงจากด้านที่มีค่ามากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสินค้าและบริการ ด้านการบริการการท่องเที่ยว ด้านอำนวยความสะดวก และด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ตามลำดับผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกระบวนการจัดการในอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์จำแนกตามคุณลักษณะของประชากรคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพสมรส ส่วนข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว พบว่า ผู้ให้บริการควรปรับปรุงเรื่องที่พักให้สมกับราคา เพราะบางที่มีราคาสูงเกินไปแต่คุณภาพไม่สมกับราคา และควรจัดให้มีการบริการรถรับ-ส่งเพื่อที่นักท่องเที่ยวจะได้เที่ยวอย่างเพียงพอและทั่วถึง และควรพัฒนาหรือเพิ่มเติมแหล่งท่องเที่ยวที่แปลกใหม่

เพื่อความหลากหลายและกระตุ้นเศรษฐกิจมากขึ้น และควรปรับปรุงหรือรักษาความสะอาดด้าน
สาธารณสุขปโภคพื้นฐานได้แก่ที่จอดรถ ห้องน้ำ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, นักท่องเที่ยว, การบริการการท่องเที่ยว, อำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์

Abstract

This research aims 1) to study the satisfaction of tourists in Mueang District, Buriram Province 2) to study the tourism process of tourists traveling in Mueang District, Buriram Province 3) as a recommendation according to the principle of tourism in Mueang District Buriram Province, four aspects are products and services Tourism services Convenience And the service of staff Sample group Is the group used The questionnaire of 392 people used a specific method of sampling. Storage tool the data were collected, namely questionnaires and in-depth interviews. Characteristic is a 5-level approximate scale checklist question. And open-ended Have a confidence value of 0.839. The statistics used in Analyze data including percentage, mean, and standard deviation. And compare the samples by t-test The results of the research found that the study of tourists' satisfaction towards the management process in Mueang District, Buriram Province as a whole was at the highest and highest level, ranked from the most valuable to least as follows: Product and Service Tourism services Convenience And the service of staff according to the results of comparing the opinions on the satisfaction of tourists towards the management process in Muang District, Buriram Province, classified by demographic characteristics ie sex, age, education level, occupation, average monthly income. And marital status as for the recommendations from interviews with tourists, it was found that the service providers should improve their accommodation to be worth the price because some are too expensive but the quality is not worth the price. And should provide a shuttle service so that tourists can travel adequately and thoroughly and should develop or add new tourist attractions for more variety and stimulate the economy and should improve or maintain the cleanliness of basic utilities, such as parking, restroom, travel service center.

Keywords: satisfaction, tourist, tourism services, Muang district, Buriram province

สร้างกิจกรรม การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยจังหวัดบุรีรัมย์มีแหล่งท่องเที่ยวและมีแหล่งเรียนรู้หลายแห่งทั้งด้านวัฒนธรรม และ ชุมชนเข้มแข็ง ปัจจุบันบุรีรัมย์ได้เป็นเมืองแห่งกีฬา กลายเป็นเมืองท่องเที่ยวในคอนเซปต์ “เมืองปราสาทสองยุค” อันหมายถึง บรรดาปราสาทหินยุคขอมโบราณและปราสาทยุคใหม่อย่าง สนามช้างอารีนา ทีมฟุตบอลปราสาทสายฟ้า บุรีรัมย์ ยูไนเต็ด ซึ่งหนึ่งในกลยุทธ์สำคัญที่ภาครัฐและภาคเอกชนจับมือร่วมกันทำ คือ การใช้กีฬาพัฒนาเมือง บุรีรัมย์เมืองกีฬาแนวคิดในการสร้างบุรีรัมย์เป็น ‘เมืองกีฬา’ เริ่มต้น ที่ นายเนวิน ชิดชอบ ที่จุดกระแสความนิยมฟุตบอลขึ้นในบุรีรัมย์และจากการที่ภาครัฐและภาคเอกชนใช้กีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเมืองทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา หรือ Sport Tourism ขึ้นในบุรีรัมย์เพื่อทำให้การปฏิบัติงาน มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรมการรับฟังความคิดเห็นและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารของอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์จึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะนอกจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้อำเภอเมืองบุรีรัมย์ได้รับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งจะสามารถนำมาปรับแผนพัฒนาเมืองพัฒนาการให้บริการประชาชนได้ดีขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจสำรวจเรื่องการศึกษาแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่เลือกเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับทางองค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานราชการตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งสามารถที่จะนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนงานการพัฒนาปรับปรุงการท่องเที่ยวการให้บริการให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและส่งเสริมกับการประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ต่อไป

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษากระบวนการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวใน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะตามหลักการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. ผลจากการวิจัยนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

3.นักท่องเที่ยวได้ทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวใน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษานี้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกระบวนการจัดการการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้านดังนี้

1. ด้านสินค้าและบริการ
2. ด้านการบริการการท่องเที่ยว
3. ด้านการอำนวยความสะดวก
4. ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ระหว่างเดือน-เดือน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 392 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกระบวนการจัดการการท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ ใน 4 ด้านดังนี้

1. ด้านสินค้าและบริการ
2. ด้านการบริการการท่องเที่ยว
3. ด้านการอำนวยความสะดวก
4. ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบ

ตรวจสอบรายการ (check Lists) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ลงใน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ ต่อบริการทั้ง 4 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตรฐาน ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด คำถามประกอบด้วย

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์เรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง
2. แบบสอบถามจำนวน 392 ฉบับ เก็บรวบรวมข้อมูลมาได้และมีความสมบูรณ์จำนวน 392 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. คัดแยกแบบสอบถามตามสถานภาพของผู้ต่อลงรหัสแบบสอบถามกำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูล
3. นำแบบสอบถามทุกฉบับประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้
 - 3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตาราง
 - 3.2 ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Dviation) เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 111)

4.51 - 5.00	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีความพึงพอใจมาก
2.51 - 3.50	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.51 - 2.50	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.3 ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติพื้นฐาน ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
 - 2.1 ค่าร้อยละ (Percentane)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 - 2.4 ค่าสถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ (t-distribution)
 - 2.5 มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกระบวนการการจัดการใน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกระบวนการการจัดการใน อำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสินค้าและบริการ ด้านการบริการการท่องเที่ยว ด้านอำนวยความสะดวก
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกระบวนการการจัดการ ใน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
 - 3.1 ด้านสินค้าและบริการ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกระบวนการจัดการบริการการท่องเที่ยว คือ ราคาของสินค้าแอบแพง

3.2 ด้านการบริการการท่องเที่ยว ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกระบวนการจัดการบริการการท่องเที่ยว คือ ควรมีส่วนลดที่พัก อาหาร ควรจัดโปรโมชั่นในการท่องเที่ยวที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดลูกค้า ดูแลผู้มาท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง และรองรับการใช้บริการให้เพียงพอ

3.3 ด้านอำนวยความสะดวก ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกระบวนการจัดการบริการการท่องเที่ยว คือ สถานที่จอดรถ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรมีห้องน้ำเพิ่มขึ้นเพิ่มสถานที่จอดรถ, เพิ่มห้องน้ำในสถานที่ท่องเที่ยว อยากให้มีห้องน้ำเยอะขึ้น เพื่อจะได้รองรับนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น และรักษาความสะดวกและกลิ่นอยู่ตลอดเวลา

3.4 ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ นักท่องเที่ยวที่มีต่อกระบวนการจัดการบริการการท่องเที่ยวคือ ควรมีเจ้าหน้าที่ให้ความสะดวกเพิ่มอีก, สถานที่บางที่พนักงานบริการไม่สุภาพ

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกระบวนการจัดการบริการการท่องเที่ยวใน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ด้านสินค้าและบริการ ด้านการบริการการท่องเที่ยว ด้านอำนวยความสะดวก ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกระบวนการจัดการบริการการท่องเที่ยวใน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิตตินันท์ เชชะคุปต์ (2551: บทคัดย่อ) เจตคติและความพึงพอใจในการบริการ ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจในการบริการนับว่าเป็นเป้าหมายสูงสุดและสำคัญที่สุดของงานด้าน บริการ การสร้างความพึงพอใจให้ผู้ใช้บริการจนเกิดความรู้สึกดีมีความประทับใจและกลับมาใช้บริการอีกถือว่าเป็นความสำเร็จของงานบริการอย่างแท้จริง ดังนั้นการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้ให้บริการหรือผู้ปฏิบัติงานจะต้องตระหนักถึงอยู่เสมอเพราะนั่นหมายถึงการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนและความสำคัญของความพึงพอใจที่มีต่อผู้ให้บริการที่องค์กรผู้ให้บริการต้องให้ความสำคัญ

1. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของการบริการผู้บริหารองค์กรและผู้ปฏิบัติงานบริการจำเป็นต้องสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์บริการและลักษณะของการนำเสนอบริการที่ผู้บริการชื่นชอบ เพราะข้อมูลดังกล่าวจะบ่งบอกถึงการประเมินความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อคุณสมบัติของบริการที่ผู้บริการต้องการและวิธีการตอบสนองความต้องการแต่ละอย่างในลักษณะที่ผู้บริการปรารถนาซึ่งเป็นผลดีต่อผู้ให้บริการในทันที

ท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อจะได้รับทราบพฤติกรรมของผู้บริโภคว่าชอบสถานที่ท่องเที่ยวใด และควรที่จะผลักดันและเพิ่มการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวแหล่งใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อความทันสมัยแต่ยังคงความเป็นธรรมชาติเอาไว้

2. ควรมีการส่งเสริมและรักษาตลาดการท่องเที่ยว อันได้แก่ อินเทอร์เน็ต ทิวทัศน์ นิตยสาร วารสารการท่องเที่ยว ฯลฯ และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น กลุ่มนักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกใหม่อยู่เสมอ จะสามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). **การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ :
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กฤษดา เขียร วัฒนสุข. (2560). **หลักการจัดการและองค์การ**. กรุงเทพฯ: ทริปปี้ล กรุ๊ป จำกัด.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2552). **พฤติกรรมองค์การ : การศึกษาการบริหารพฤติกรรมองค์การเชิงบริหาร**
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น**. มหาสารคาม: อภิชาตการพิมพ์.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). **ระเบียบวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2
บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- Maslow, A. H. (1943). **A Theory of Human Motivation**. Journal Psychology Review , 50,
pp. 370-396.
- Abraham H. Maslow. (2000). **The Maslow Nusiness Rreader**. New York : John Wiley & Sons.

ประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ
ต้นแบบยุคใหม่และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาดุษฎี
"21st Century Skills ตอบรับกับยุคดิจิทัลยุค Viral Disruption"

ครั้งที่ 1

กฎหมายและการเมืองการปกครอง

ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการ
ของเทศบาลตำบลหนองตาต อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์

The Satisfaction of the People with the Service of Nong Tat Municipality,
Muang District, Buriram Province

กীরดี ไทวะกิริติ¹ / สหรัฐ ทองเรือง² / ชนินาถ ศรีโพนทัน³

นัทนรินทร์ อินทร์นอก⁴ / วิภา จูมเกตุ⁵ / ศิวรินทร์ กำแก้ว⁶

¹⁻⁶สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาต อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์ใน 3 ด้าน คือ ด้านรูปธรรมของการบริการ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจและด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 386 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับดีที่สุดเท่ากัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำดับ ได้ดังนี้ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจ ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการและด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ เทศบาลควรติดตั้งไฟฟ้าในพื้นที่ให้สว่างอย่างทั่วถึง ควรบำรุงซ่อมแซมถนนที่ชำรุดให้พร้อมใช้งานได้อย่างรวดเร็วไม่ล่าช้า เพื่อความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ รองลงมา คือ เทศบาลมีการจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ ในท้องถิ่นและมีมาตรการขจัดมลพิษ โดยการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามลำดับ

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, ประชาชน, การให้บริการ

Abstract

This research aimed to study the satisfaction of the people with the services of Nongtat Sub-District Municipality, Muang District, Buriram Province in 3 aspects: the concrete aspect of the service. In terms of reliability, trust and responsiveness to clients. The sample was sampled from the population by determining the sample size according to the Taro yamane table. The sample size was 386 people. And randomly distributed to various villages Proportionate by simple sampling method There are 3 types of questionnaires used to collect data: checklist form. Estimate scale model and open-ended The basic statistics used in the data analysis were percentage, mean and standard deviation. The research study found that Overall, it is at the highest level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at the same level. In order from the side with the mean high to low as follows Trustworthiness The response to the service recipient and the concreteity of the service, respectively. The largest number of other comments and suggestions is that municipalities should install electricity in the area to be thoroughly lit. The road damaged should be repaired and ready to use quickly without delay. For the safety of the people in the area, followed by the municipality has managed the local environment and pollution and has a measure to eliminate pollution by campaigning. Public relations to the public to participate in order

Keywords: satisfaction, people, service

บทนำ

การให้บริการประชาชนเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลเป็นภารกิจที่สำคัญทางด้านการตอบสนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนที่ขอรับบริการภายใต้ระเบียบกฎหมายและข้อบังคับที่กำหนดไว้ในปัจจุบันนี้รัฐบาลได้เร่งรัดให้ส่วนราชการต่าง ๆ ขยายขอบเขต และปรับปรุงการบริการประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ การบริการประชาชนจึงเป็นหนึ่งในการกิจการ“บำบัดทุกข์บำรุงสุข”ของกรมการปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่สะดวกทั่วถึงและเป็นการประสานเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในระหว่างประชาชนกับข้าราชการ (อนงคณาฎ แก้วไพฑูรย์, 2554)

สภาตำบลจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาด เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2539 กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศ เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาด เป็นเทศบาลตำบลหนองตาด เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2555 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาดเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคลและมีหน้าที่ในการแปลงนโยบายที่เป็นนามธรรมไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดความสำเร็จขึ้นและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการบริหารงานแบบบูรณาการและยังส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน ถ้าเทศบาลตำบลหนองตาดมีการบริหารที่ขาดประสิทธิภาพอาจจะส่งผลเสียต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองตาด เนื่องจากเทศบาลตำบลหนองตาดเป็นหน่วยงานที่ต้องมีการดำเนินงานด้วยการบูรณาการร่วมกับภาคประชาชนเป็นหลักหากขาดประสิทธิภาพในการบริหารแล้วจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดการล่าช้า การประสานงานเกิดความผิดพลาดการเลือกและในทางกลับกันหากเทศบาลตำบลหนองตาดมีการบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานเกิดความราบรื่นมีการประสานงานในการปฏิบัติกับประชาชนได้ดีตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างตรงจุดดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติสามารถบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาดจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพราะนอกจากจะทำให้เทศบาลตำบลหนองตาดได้รับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง (เทศบาลตำบลหนองตาด, 2560)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนที่มีการให้ต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการเพื่อที่จะทราบความพึงพอใจและทราบความต้องการของประชาชนที่มีต่อเทศบาลตำบลหนองตาด เพื่อที่จะได้นำผลความพึงพอใจไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขส่งเสริมและพัฒนาให้เทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จะเป็นข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์และจะได้แนวทางเพื่อการปรับปรุงการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์สู่การเป็นองค์การให้บริการเป็นเลิศต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาของการวิจัย มุ่งประเด็นเพื่อศึกษาความพึงพอใจการใช้บริการเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามกรอบแนวคิดของ อรรถรัตน์ บุญญา (2557) จำนวน 3 ด้าน

- 1.1 ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ
- 1.2 ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ
- 1.3 ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ผู้ที่เข้ามาใช้บริการที่เทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่เป็นประชาชนในเทศบาลตำบลหนองตาด จำนวน 22 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 11,112 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95.5% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (Taro Yamane ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 146) จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 386 คน แล้วสุ่มตัวอย่างให้กระจายตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏดังตาราง 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 1

ลำดับที่	หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	1	บ้านหนองตาด	25
2	2	บ้านหนองม่วง	19
3	3	บ้านลำโรง	20
4	4	บ้านนากลาง	17
5	5	บ้านมาบสมอ	19
6	6	บ้านบัลลังค์	18
7	7	บ้านสถานีหนองตาด	20
8	8	บ้านสว่างจิวงาม	12
9	9	บ้านโนนสวรรค์	10
10	10	บ้านโคกเพชร	21
11	11	บ้านโนนสมบูรณ์	20
12	12	บ้านโคกสะอาด	20
13	13	บ้านปึกฝาย	12
14	14	บ้านบัลลังค์น้อย	19
15	15	บ้านโนนเค็ง	17
16	16	บ้านโนนสูง	15
17	17	บ้านหนองมะเกลือ	17
18	18	บ้านโคกค่าน	14
19	19	บ้านหนองจอก	20
20	20	บ้านโคกวัด	15
21	21	บ้านลำโรงเหนือ	20
22	22	บ้านรัฐประชา	16
		รวมทั้งสิ้น	386

3. ตัวแปรที่จะศึกษา ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ประชากรที่อยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 อายุ

3.1.2.1 18-30ปี

3.1.2.2 31-50ปี

3.1.2.3 51-60ปี

3.1.2.4 60ปีขึ้นไป

3.1.3 ระดับการศึกษา

3.1.3.1 ประถมศึกษา

3.1.3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น/มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

3.1.3.3 อนุปริญญาหรือปวส.

3.1.3.4 ปริญญาตรีขึ้นไป

3.1.4 อาชีพ

3.1.4.1 นักเรียน/นักศึกษา

3.1.4.2 เกษตรกร

3.1.4.3 รับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว

3.1.4.4 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริหารของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ

3.2.2 ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ

3.2.3 ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 3 ด้าน ได้แก่

ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ จำนวน 10 ข้อ

ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ จำนวน 10 ข้อ

ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ จำนวน 10 ข้อ

โดยมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าตามแนวซึ่งแต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือกตามลำดับความพึงพอใจ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุดรวมทั้งสิ้น 30 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีผลต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 386 คน คณะผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและรอเก็บแบบสอบถามกลับคืนจากผู้ตอบภายในวันดังกล่าว

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจใน

การบริการ และด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (RatingScale) โดยมีคำถามให้เลือก 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยหาค่าเฉลี่ย (X) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการขอรับบริการ ในด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ เป็นคำถามปลายเปิดจะใช้วิธีการสังเคราะห์ข้อความหรือสรุปความโดยจำแนกเป็นประเด็นแล้วนำเสนออธิบายเป็นความเรียง การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับบรรยายและสรุปผลการวิจัย ซึ่งกำหนดการให้คะแนนของคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.2545 : 120-103)

ให้นำคะแนนไปหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.2545 : 120-103)

มากที่สุด	หมายถึง	5	คะแนน
มาก	หมายถึง	4	คะแนน
ปานกลาง	หมายถึง	3	คะแนน
น้อย	หมายถึง	2	คะแนน
น้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน

สำหรับเกณฑ์ในการให้คะแนนโดยรวมกำหนดดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ข้อ 2 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 9 และข้อ 10 ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจ ข้อ 11 ข้อ 12 ข้อ 14 ข้อ 18 ข้อ 19 และข้อ 20 ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ ข้อ 21 ข้อ 22 ข้อ 27 ข้อ 28 และข้อ 30 มีความแตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด ที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ข้อ 1 ข้อ 3 ด้านการตอบสนองต่อการรับบริการ ข้อ 21 และข้อ 30 แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ข้อ 7 ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจ ข้อ 17 ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ ข้อ 21 มีความแตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด ที่มีอาชีพต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ข้อ 2 ข้อ 3 ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจ ข้อ 16 ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ ข้อ 23 มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจ และด้านการตอบสนองต่อการรับบริการ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้มีความเชื่อมั่นในการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด และรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อัญชติ ดุสิตสุทธิรัตน์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของ องค์การบริหารส่วนตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ปีงบประมาณ 2559 กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการ

ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล บางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของ องค์การบริหารส่วนตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ปีงบประมาณ 2559 กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล บางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ การเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้รับกลับมาเป็นจำนวน 400 ชุดคิดเป็นร้อยละ100การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้แก่ค่าความถี่ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วน ตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งภาพรวมและรายด้าน พบว่าในภาพรวม ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลบางโปรง คิดเป็นร้อยละ 96.89 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านขั้นตอนการให้บริการประชาชนมีความพึงพอใจต่อการ ให้บริการ คิดเป็นร้อยละ 98.13 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ คิดเป็นร้อยละ 98.59 ด้านช่องทางในการให้บริการประชาชนมีความพึงพอใจต่อการ ให้บริการ คิด เป็นร้อยละ 90.92 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกประชาชนมีความพึงพอใจต่อการ ให้บริการ คิดเป็น ร้อยละ 97.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายหมู่บ้าน พบว่า ประชาชนในหมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 4 มีความพึงพอใจ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลบางโปรง อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.70 และ 4.68 ตามลำดับ ส่วนประชาชนในหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของ องค์การบริหาร ส่วนตำบลบางโปรง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.69 และ 3.59 ตามลำดับ

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็น ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีส่วนร่วมในการให้บริการและให้ความร่วมมือกับทางเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนะดา วีระพันธ์ (2555 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของการบริหารส่วนตำบลบ้านเก่า อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเก่า อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ รองลงมาคือ ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาคและด้านการให้บริการอย่าง

ก้าวหน้า ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยในด้านการให้บริการ อย่างเพียงพอ ประชาชนมีความพึงพอใจในเรื่องอาคารสถานที่ให้บริการมีความเหมาะสม ในด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค ประชาชนมีความพึงพอใจในเรื่องเจ้าหน้าที่บริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส และในด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้าประชาชนมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเก่า อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเก่า อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

2.2 จากการวิจัยพบว่า ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เป็นเพราะเทศบาลมีการให้บริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการทำงานของเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรแก้ว นามเมือง(บทคัดย่อ : 2559) ได้ศึกษา เรื่องการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการของเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการในด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้าน โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้รับบริการของเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ มีระดับความพึงพอใจเป็นอันดับแรก มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสุดท้าย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2.3 จากการวิจัยพบว่า ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เป็นเพราะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรรัตน์ บุญญา (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลพวา อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลพวา อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลพวา อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 ตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความ

พึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลพวา อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ มีระดับความพึงพอใจเป็นอันดับแรก พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเห็นอกเห็นใจผู้รับบริการ พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสุดท้าย ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ พึงพอใจอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ อรณูช บ่อมเป็น (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจต่อการให้บริการของเทศบาลนครอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานีต่อการให้บริการด้านต่างๆ ของเทศบาลนครอุบลราชธานี ในรอบปี 2553 และเพื่อให้ผู้บริหารเทศบาลได้รับทราบผลการประเมินการปฏิบัติงานและการให้บริการของเทศบาลทุกด้าน และเกิดการพัฒนาและปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ต่อการดำเนินงานของเทศบาล ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของเทศบาลนครอุบลราชธานี ผลการสำรวจพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานทุกยุทธศาสตร์การพัฒนาอยู่ในระดับ พอใจ โดยมีความพึงพอใจในยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ศาสนาจารีตประเพณี และภูมิ ปัญญาท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมาคือความพึงพอใจด้านยุทธศาสตร์วางแผนส่งเสริม การลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ด้านการจัดระเบียบชุมชน และการรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำดับ และผลสำรวจความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของเทศบาลนครอุบลราชธานี โดยรวม พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการ ดำเนินงานของเทศบาลนครอุบลราชธานีอยู่ในระดับพอใจ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรติดตั้งไฟฟ้าในพื้นที่ให้สว่างอย่างทั่วถึง ควรบำรุงซ่อมแซมถนนที่ชำรุดให้พร้อมใช้งานได้อย่างรวดเร็วไม่ล่าช้า เพื่อความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่
2. เทศบาลมีการจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ ในท้องถิ่นและมีมาตรการกำจัดมลพิษโดยการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองตาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

เอกสารอ้างอิง

- กิตติมา ปรีดีคิดถก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรพัฒนา.
- กนิษฐา ปุญญนิรันดร์. (2539). ความพึงพอใจของผู้รับบริการ : ศึกษากรณีเปรียบเทียบระหว่าง
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาบางน้ำเปรี้ยว และธนาคารกรุงเทพฯ จำกัด มหาชน
สาขาบางน้ำเปรี้ยว. ภาคนิพนธ์พัฒนาบริหารศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาเทคโนโลยีการบริหาร.
โครงการบัณฑิตศึกษาเทคโนโลยีการบริหาร, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กุลชน ธนาพงศ์ธร. (2530). การบริหารงานบุคคล. เอกสารการสอนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เกศลินี กลั่นบุศย์. (2540). ความคาดหวังของผู้เข้ารับการรักษาพยาบาล ต่อการบริการของ
โรงพยาบาลเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิราภรณ์ กนิษฐรัต. (2535). การบริการสารสนเทศผ่านโฆษณาโทรทัศน์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- จรัส โพธิ์จันทร์. (2527). ความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาในภาคเหนือ.
ปริญยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทร์วิโรฒ พิษณุโลก.
- ชวงส์ ฉายะบุตร. (2536). หลักการให้บริการแบบครบวงจร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- ชนะดา วีระพันธ์. (2555). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารของ
การบริหารส่วนตำบลบ้านเก่า อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี. รายงานการค้นคว้าอิสระหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัย
การบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2541). การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีระฟิล์มและโซเท็กซ์ จำกัด.
- สกุลไทย. (2554). ความหมาย ประชาชน ประชากร พลเมือง. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2563. จาก <http://9bunchu.blogspot.com>.
- สุดาตวง เรืองรุจิระ. (2541). หลักการตลาด. กรุงเทพฯ : ประกายพริก.
- สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์. (2540). ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการส่งเสริมการปลูกมะเขือเทศแบบมีสัญญาผูกพันในจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมชาติ กิจขรรจง. (2537). เทคนิคการจัดฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : บริษัท ซีเอ็ดส์ เอเชีย จำกัด(มหาชน).
- สมชาติ กิจขรรจง. (2543). ยุทธวิธีบริการครองใจลูกค้า. กรุงเทพฯ : ซีระป้อมวรรณกรรม.
- สมยศ นาวิการ. (2522). การพัฒนาองค์การและแรงจูงใจ. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- สุรศักดิ์ นาดิล (2544). ความพึงพอใจของผู้ใช้ยานพาหนะต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจภูธร อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานพระราชบัณฑิต. (2556). บทวิทยุรายการ “รู้ รัก ภาษาไทย”. สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2563. จาก <http://www.royin.go.th>.
- อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์. (2554). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหัตถ์ 4 ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต ,สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, คณะรัฐประศาสนศาสตร์,มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- อรนุช ป้อมเป็น. (2550). ความพึงพอใจต่อการให้บริการของเทศบาลนครอุบลราชธานี. รายงานการค้นคว้าอิสระเทศบาลนครอุบลราชธานี.
- อมรรัตน์ บุญญา. (2557). ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลพวา อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี. รายงานงานค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เอนก สุวรรณบัณฑิต. (2548). **จิตวิทยาบริการ**. กรุงเทพฯ : บริษัท เพรสแอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- อับราฮัม มาสโลว์. (2486). ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์. สืบค้นเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563.
จาก <https://th.m.wikipedia.org>.
- Chaplin, J.P. (1986). **Dictionary of Psychology**. New York : Reaquin Book.
- Kotlirt, P. (1994). Marketing management. **Analysis planning implementntion and control**.
(8 th ed.). Englewood cliffs : Prentice Hall.
- McCormick, E.J. & Daniel, L.R. (1965). **Industrial Psychology**. (7th ed.). Englewood Cliffs,
NJ : Prentice-Hall.
- Vroom, W.H. (1964). **Work and Motivation**. New York : John Wiley and Sons.
- Weber, M. (1966). **The Theory of Social and Economic Organization**. Trans. By A.M.
Henderson and Talcott Person. (4th ed.). New York. The Free Press.

การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง
อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

Participation in Local Development of People in Krasang Subdistrict Administrative
Organization in Muang District Buriram Province

กำชัย รักเพื่อน¹ / สุรเกียรติ์ แขนรัมย์² / เบลุจพร สมหวัง³

ปฏิกฤษ์ ยงค์สวัสดิพงษ์⁴ / ศวิตา ลำไธสง⁵ / อรปริญา ดวงนิล⁶ / ธนพัฒน์ จงมีสุข

Kamchai Rukpern / Surakeat Khanram / Benchaporn Somwang

Patirak Yongsawatdipong / Savita Lumthaisong / Onpreeya Duangnil / Thanapat Jongmeesuk

¹⁻⁶สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ใน 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ คำถามแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.792 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการทดสอบค่า t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตามคุณลักษณะ เพศ อายุ อาชีพ ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้อเสนอแนะของประชาชนต่อ

การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ องค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความเชื่อมั่นการตัดสินใจร่วมกับประชาชน เพื่อให้สร้างความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อง่ายต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, ประชาชน, การพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

This research aims 1) to study the level of participation in local development of people in Krasang Subdistrict Administrative Organization Buriram Province 2) To compare the level of participation in local development of people in Krasang Subdistrict Administrative Organization Buriram Province 3) To study recommendations for participation in local development of the people. In Krasang Sub-District Administrative Organization Muang District Buriram Province In 3 aspects: participation in decision making and participation in operations And participation in monitoring and evaluation of the performance the sample consisted of 380 people by simple randomization A tool for data collection The questionnaire consisted of 3 types namely the questionnaire, the 5-level estimation scale, and the open-ended questionnaire with a confidence value of 0.792 The statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation By testing t-test and F-test, the results showed Administrative Organization Overall, it was at the highest level in all aspects as follows: Operations Participation, monitoring and evaluation of operations and participation in decision-making According to the results of comparing people's opinions on local participation in development of the people There were no differences classified by gender, age, occupation, and recommendations of the people on local participation in local development It was found that participation in decision-making, Tambon Administrative Organization lacked confidence in To build good relationships for easy life of the people In the Krasang Subdistrict Administrative Organization

Keywords: participation, people, local development organization

ในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปเป็นประโยชน์ที่สามารถเสริมสร้างการพัฒนาวิถีแห่งการปกครองท้องถิ่นได้และนอกจากนี้เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ถือเป็นหน่วยงานองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนที่สุดทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนได้อย่างเต็มที่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

สมมุติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีการอยู่อาศัยต่างพื้นที่กัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจเรื่อง การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมใน

การตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน (วิมล จิโรจน์พันธ์. 2548.)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชาชน ในเขตตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 19 หมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 7,648 คน (ระบบสถิติทางการทะเบียน: รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านประจำปี พ.ศ. 2562)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบสอบถาม ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และความคลาดเคลื่อน ± 5 (Taro Yamane ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 146) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านและชุมชนต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับฉลากรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1

จำนวนประชากร

ลำดับที่	หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร (คน)	ประชากร (กลุ่มตัวอย่าง)
1	1	บ้านกระสัง	546	28
2	2	บ้านม่วงเหนือ	523	28
3	3	บ้านไทรโยง	383	18
4	4	บ้านศรีชุม	323	15
5	5	บ้านหนองม้า	230	10
6	6	บ้านโพธิ์	332	15
7	7	บ้านคอนหวาย	538	28
8	8	บ้านโพธิ์ไทร	589	28
9	9	บ้านหนองหว้า	201	10

ลำดับที่	หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร (คน)	ประชากร (กลุ่มตัวอย่าง)
10	10	บ้านกลันทา	474	25
11	11	บ้านลำควน	423	23
12	12	บ้านกระสัง	393	20
13	13	บ้านน้อยสุขเจริญ	555	28
14	14	บ้านกระสัง	360	18
15	15	บ้านโนนรัง	308	15
16	16	บ้านม่วงเหนือพัฒนา	335	15
17	17	บ้านกระสังสุขสันต์	384	18
18	18	บ้านใหม่พัฒนา	319	15
19	19	บ้านไทรโยงเหนือ	432	23
รวมทั้งสิ้น			7,648	380

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร (เขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง : สำรวจ ณ. เดือนตุลาคม 2562)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 เพศ

- ชาย
- หญิง

3.1.2 อายุ

- อายุ 18 - 30 ปี
- อายุ 31- 40 ปี
- อายุ 41 - 50 ปี
- อายุ 51 - 60 ปี
- อายุ 61 ปีขึ้นไป

3.1.2 อาชีพ

- เกษตรกร
- รับราชการ
- ค้าขาย
- รับจ้างทั่วไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 3.2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 3.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน
- 3.2.3 ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม

1.1 ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ในเรื่องข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ และอาชีพ

ตอนที่ 2 ศึกษาการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อคำถามโดยแบ่งออกเป็นรายด้าน คือ

- การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำนวน 10 ข้อ
- ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน จำนวน 10 ข้อ
- ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เป็นคำถาม แบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 คณะผู้วิจัยขอหนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสังอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

1.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสังอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษา โดยนำแบบสอบถามไปให้โดยตรงด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำแบบสอบถามอย่างอิสระ

1.3 จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 380 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ได้ทั้งหมด จำนวน 380 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
 2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
 3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
 4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าที่ต้องการ
- การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวน และร้อยละ

2. การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554: 121)

แสดงระดับความคิดเห็น

มากที่สุด	=	5	คะแนน
มาก	=	4	คะแนน
ปานกลาง	=	3	คะแนน
น้อย	=	2	คะแนน
น้อยที่สุด	=	1	คะแนน

สำหรับเกณฑ์ในการให้คะแนนโดยรวมกำหนดดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ (t-test Independent)

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตาม อายุ และอาชีพ วิเคราะห์โดยใช้ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุดที่สุด ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง ที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง ที่มีอาชีพต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย สุนิสา ฮวบกอง (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วน ตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจและกำหนดแนวทางการแก้ไข ปัญหา ด้านการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของประชาชน ด้านการลงทุนและปฏิบัติงาน และด้านการติดตาม,ประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และการพัฒนา ท้องถิ่นผลการวิจัยโดยภาพรวม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานและผังเมือง ด้านเศรษฐกิจและการคลัง ด้านสังคมและการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการเมืองการบริหารและ ด้านสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรมนุษย์ และประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมี ความคิดเห็นแตกต่างกันน้อย ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา ด้านการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของประชาชน ด้านสังคมและการศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม ด้านการเมืองการบริหาร ด้าน

สาธารณสุขสิ่งแวดล้อมสำนักหอสมุดกลาง และทรัพยากรมนุษย์ และประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่าง กันอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจและการคลัง และ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอยู่มีนัยสำคัญที่ 0.05 จำนวน 7 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจและกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา ด้านการดำเนินกิจกรรมต่างๆของประชาชน ด้านการเมืองการบริหารและดานสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรมนุษย์ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบ ความแตกต่าง

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากการผลการวิจัย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย นันทขพร การสมมติ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลเมืองเส้น อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่เทศบาลตำบลเมืองเส้น อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่อยู่ในระดับ น้อย โดยเฉพาะความ คิดเห็นส่วนใหญ่ของประชาชนไม่ได้รับบรรจุใน โครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล ประชาชนไม่ มีโอกาสร่วมตัดสินใจแสดงความคิดเห็น หรือร่วมเป็นคณะกรรมการในการตัดสินใจในการ วางแผนจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาเทศบาล ตำบลเมืองเส้น อำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการในพื้นที่เทศบาลตำบลเมืองเส้น อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จะมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ 2 ระดับ กล่าวคือในเรื่องการมี ส่วนร่วมในกิจกรรมที่เทศบาลตำบลเมืองเส้น อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จัดทำขึ้นอยู่ใน ระดับน้อย กิจกรรมเหล่านั้นได้แก่ การเข้าร่วมเป็นกรรมการตรวจรับงานจ้าง การมีส่วนร่วม ตัดสินใจเลือกโครงการและการเข้าร่วมเป็นกรรมการใน โครงการ หรือ กิจกรรมของเทศบาลตำบลเมืองเส้น อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนทางด้าน การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน หรือ พัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลเมืองเส้น อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ประชาชนจะให้การสนับสนุนร่วมดำเนินการร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองเส้น เช่น การร่วมกันสร้างสะพาน การสร้างถนน เป็นต้น ซึ่งอยู่ ในระดับระดับปานกลางถึงระดับ มาก

ผู้ตอบแบบสอบถามด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในพื้นที่ที่ได้รับจากเทศบาล ตำบลเมืองเส้น อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จะมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ 2 ระดับ ได้แก่ การสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการพัฒนาการประกอบอาชีพ การพัฒนาระบบ สาธารณูปโภค

การพัฒนาด้านการกำจัดขยะมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก เพราะได้รับการสนับสนุน จากเทศบาลตำบล เมืองเส้นเป็นอย่างดี เช่น อุปกรณ์ในการสร้างสะพาน หรือวัสดุในการสร้าง สะพาน เป็นต้น ส่วนการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา การแก้ไขปัญหาความยากจน การสนับสนุน สำหรับผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ติดเชื้อ อยู่ในระดับน้อย เนื่องด้วย เทศบาลตำบลเมืองเส้นไม่เห็น ความสำคัญของการพัฒนาตัวบุคคล เพราะเร่งพัฒนาทางด้านวัตถุความสะดวกสบายมากเกินไปจึง เป็นผลให้ประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลยังมีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลอยู่มาก และทางด้าน สาธารณสุขก็ไม่มีการพัฒนา ทางด้านนี้เลย ทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองเส้นมีคุณภาพ ชีวิตทางด้านสาธารณสุขอยู่ใน ระดับน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามด้านการมีส่วนร่วมการติดตามประเมินผลในพื้นที่เทศบาลตำบลเมือง เส้น อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบทรัพย์สิน การ บริหารการคลัง และการบริหารงบประมาณ ของเทศบาลตำบลเมืองเส้น อยู่ในระดับน้อย เนื่องด้วย เทศบาลตำบลเมืองเส้นไม่เปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ติดตามตรวจสอบและประเมินผล ของโครงการต่าง ๆ ตามนโยบายของเทศบาลตำบลเมืองเส้น เท่าที่ควร โดยเฉพาะทางการเงิน และ งบประมาณต่าง ๆ ประชาชนจะทราบแค่เพียงว่าได้รับ งบประมาณมาเท่าไร แต่จะไม่ทราบว่า เทศบาลตำบลเมืองเส้นใช้งบประมาณไปเท่าใด และใช้อะไรไปบ้าง สิ่งนี้การปิดกั้นมิให้ประชาชน ทราบ ซึ่งมีนัยยะ ว่าการบริหารของเทศบาลตำบลเมืองเส้นอาจจะไม่โปร่งใส จึงทำให้การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการติดตามและประเมินผลอยู่ใน ระดับน้อย ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ เพศ, อายุ, อาชีพ, ระดับการศึกษา และ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ได้ ถูกนำมาประเมินถึงความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ผลของการ ประเมินถึงความสัมพันธ์มีค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งบ่งชี้ให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลข้างต้นไม่มี ผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล เมืองเส้น อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

2.2 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วม ด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ ระดับมากที่สุด ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การ บริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย สุนิตา ฮวบกอง (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วน ตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจและกำหนดแนวทางการแก้ไข ปัญหา ด้านการดำเนิน กิจกรรมต่างๆ ของประชาชน ด้านการลงทุนและปฏิบัติงาน และด้านการติดตาม,ประเมินผลอยู่ในระดับ

ปานกลาง และการพัฒนา ท้องถิ่นผลการวิจัยโดยภาพรวม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้าน โครงสร้างพื้นฐานและผังเมือง ด้านเศรษฐกิจและการคลัง ด้านสังคมและการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการเมืองการบริหารและ ด้านสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรมนุษย์ และประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันน้อย ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา ด้านการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของประชาชน ด้านสังคมและการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการเมืองการบริหาร ด้านสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมสำนักหอสมุดกลางและทรัพยากรมนุษย์ และประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจและการคลัง และ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 จำนวน 7 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจและกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา ด้านการดำเนินกิจกรรมต่างๆของประชาชน ด้านการเมืองการบริหารและด้านสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรมนุษย์ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบ ความแตกต่าง

2.3 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วม ด้านด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย พระวร โขติ เตชวโร (ดิษพิณรัมย์) (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 และ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย คือ การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ ค่าเฉลี่ย 2.42 และการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล หนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาไม่แตกต่างกัน จึง ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3. การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา 1.) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจเทศบาลต้องส่งเสริมเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน และมีความจริงใจต่อประชาชนช่วยกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ประชุมในหมู่บ้านและให้ผู้ใหญ่บ้านนำเสนอปัญหาต่อเทศบาลควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจในกิจกรรมที่จะทำร่วมกัน 2.) การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการควรมีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เทศบาลจะทำให้ชุมชน เทศบาลควรลงพื้นที่ตรวจสอบการทำงานร่วมกับประชาชนในพื้นที่เวลาที่เทศบาลจะทำโครงการอะไรก็ขอให้ประชาชนได้ลงมติประชาคมจะดีที่สุดเพื่อให้ผลงานที่ตรงกับความต้องการของประชาชน 3.) การมีส่วนร่วมด้านรับผลประโยชน์เทศบาลควรจัดงบประมาณให้เพียงพอต่อชุมชน โดยเท่าเทียมกันแต่ละหมู่บ้านควรจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ทุกชุมชนอย่างเพียงพอเทศบาลต้องบริหารบริการประชาชนให้ สะดวก รวดเร็ว และทันใจและ 4.) การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล เทศบาลควรมีเสียงตามสายตามหมู่บ้าน หรือมีวิทยุชุมชน เทศบาล เทศบาลต้องชี้แจงการทำงานงบประมาณที่จัดสรรในแต่ละพื้นที่ให้ประชาชนเข้าใจและรับทราบควรมีการตรวจสอบข้าราชการประจำได้และถ้ากระทำความผิดก็ให้ออกจากข้าราชการและเพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างในการทุจริต

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีเพศ อายุ อาชีพ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ แพทริยา พลอยไป :2550 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นศึกษาความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัย พบว่า พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี มีความ คิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมมากที่สุดในด้านบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลการทดสอบสมมติฐาน

พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในงาน พัฒนาท้องถิ่น ส่วนระดับการศึกษา ตำแหน่ง และ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของพนักงาน สำหรับการดำเนินการ เสริมสร้างการมีส่วนร่วม ได้แก่ การจัดการกระบวนการเรียนรู้แก่ประชาชน และการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนมี ความสัมพันธ์ กับความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีต่อการมีส่วนร่วม ของ ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการทำงานของบุคลากร ภาครัฐ และสร้างแบบแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการพัฒนาการทำงานที่จะทำให้ เกิดการตรวจสอบและมีความชัดเจนในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่กว้างขวาง และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ควรศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของข้าราชการ นักการเมือง เพื่อจะได้ทราบระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับใด

2.3 ควรพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์และช่องความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การปกครอง ท้องถิ่น และบทบาทหน้าที่ของประชาชนในทุก ๆ ด้านขององค์การปกครองท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

กฐิน ศรีมงคล. (2542). การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาการเกษตร. เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริมและ เผยแพร่การเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2541). ภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้พัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: อภิชาด การพิมพ์นิตยาสวรรณศรี.

- กฤษณา วษาสันต์. (2542). **ภูมิปัญญากับการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- การทะเบียนองค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง. (2562). **ระบบสถิติทางการทะเบียน** รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านประจำปี พ.ศ. 2562. บุรีรัมย์: องค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง.
- คณะกรรมการสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ. (2541). **ภูมิปัญญาชาวบ้านในงานพัฒนาฯ สังคมพัฒนา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยามสภาวัฒนธรรมอำเภอหนองม่วงไข่.
- คณะกรรมการสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ. (2541). **ภูมิปัญญาชาวบ้านในงานพัฒนาฯ สังคมพัฒนา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยามสภาวัฒนธรรมอำเภอหนองม่วงไข่.
- โฆษิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์. (2536). **ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- เจริญ ภัทสะ. (2540). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของรัฐ**. กรุงเทพฯ: วารสารสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- ทศพล กฤตยพิสิฐ. (2550). **พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น**. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย.
- ทะนงศักดิ์ คุ่มไชนะ. (2540). **หลักการพัฒนาชุมชน**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทานตะวัน อินทร์จันทร์. (2546). **การจัดการการพัฒนาสังคม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศึกษานักคิดยุคคานนท์.
- ธวัช มกรพงษ์. (2537). **ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- ธวัช มกรพงษ์ กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ. (2537). **ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- นเรศ สงเคราะห์สุข. (2541). **จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ**. เชียงใหม่: สำนักงานโครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมัน.
- นันทิพร การสมดี. (2554). **การพัฒนาท้องถิ่น**. เชียงใหม่: เทศบาลเมืองเด่น.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2531). **การพัฒนาเครือข่ายระหว่างรัฐภาคเอกชน**. อุดรดิตต์: สำนักงานวิจัยและบริการวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยามสภา.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). **ขนาดกลุ่มตัวอย่าง**.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). **การพัฒนาบุคคลกลุ่มและชุมชน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- พระวร โชติ เตชวโร (ดิษพิณรัมย์). (2557). การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น. บุรีรัมย์:
 เทศบาลตำบลหนองบัววง.
- พัฒน์ บุญยรัตน์พันธ์. (2515). การพัฒนาชนบทเน้นการพัฒนาสังคมและความคิดความจำเป็นพื้นฐาน.
 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นเรศวรชัยชัย.
- แพทริยา พลอยไป. (2550). การมีส่วนร่วมความคิดเห็น. บุรีรัมย์: องค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง.
 เรื่องเดช ปิ่นเชื่อนชัย. (2542). ภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นตาม
 หลักสูตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เรื่องเดช ปิ่นเชื่อนชัย. (2542). ภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นตาม
 หลักสูตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2543). กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการ
 พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- วิจิต นันทสุวรรณ. (2530). การสร้างพลังชุมชนโดยกระบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สนธยา พลศรี. (2545). การพัฒนา. กรุงเทพฯ: มหาวัฒนกิจจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนธยา พลศรี. (2550). การพัฒนาเครือข่ายระหว่างรัฐภาคเอกชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยามสภา.
- สนธยา พลศรี. (2550). การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สนธยาพลศรี. (2550). การพัฒนาเครือข่ายระหว่างรัฐภาคเอกชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยามสภา.
 สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล. (2537). การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น.
- สมาน อารีย์. (2546). การพัฒนาชุมชน. จังหวัดศรีสะเกษ: วิทยานิพนธ์สาธาณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต
 สาขาวิชานามัยสิ่งแวดล้อม,บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สฤณี รัชฎกิจจานุกิจ. (2547). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม . ศึกษา
 เฉพาะกรณีชุมชน ในเขตเทศบาลนครตรัง: ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชา
 นโยบายและการวางแผนสังคม,คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุธี ศรสวรรค์. (2538). การพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อื่นเพรสทัศน์ย์สุกเมธี.
- สุนิสา ฮวบกอง. (2553). การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นอบต.หนองขาม. สุพรรณบุรี: องค์การบริหาร
 ส่วนตำบลหนองขาม.

เสรี พงศ์พิศ. (2539). แนวทางพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาทวิวงศ์พัฒ.

แสงนภา ทองวิทยา. (2544). การพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อื่นเพรสททัศน์ย์สุกเมธี.

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. (2542). พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

อนุช อภาภิรม. (2543). การพัฒนาบุคคลกลุ่มและชุมชน. อุบลราชธานี: วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรรัตน์ ชัยขรรค์เมือง. (2547). ความหมายของการพัฒนาการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อมรรัตน์ ชัยขรรค์เมือง. (2547). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

อรัญย์ กักผล. (2546). Best practices ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2544). หลักสูตรท้องถิ่นการวัดการศึกษาของชุมชน. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าวกัลยาณีปฏิมาพรเทพ.

อวาร์ณ โสภาสพัฒนกิจ. (2543). งานพัฒนาฯ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยามสภา.

การมีส่วนร่วมภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน
อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
Public Participation in Solid Waste Management
in Isan Sub-District Municipality in Mueang District, Buriram Province

จิรพลธ์ ศรีชุมแสง¹ / จุฬาลักษณ์ เทียนวรรณ² / ฉนิชกานต์ จิวนุช³
นิภาภัทร ศรีแก้ว⁴ / ประกายกานต์ เมืองจันทร์⁵ / มณฑกานต์ บุญจันทร์⁶

¹⁻⁶สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีเพศ อายุ การศึกษา ต่างกัน 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาใน 3 ด้าน คือ ด้านการลดการเกิดขยะ ด้านการคัดแยกขยะ และด้านการกำจัดขยะที่ปลอดภัย กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอิสาน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่างๆ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.812 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบกลุ่ม โดยการทดสอบค่า (t-test) และ (F-test) ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากันได้ ดังนี้ ด้านการคัดแยกขยะ ด้านการลดการเกิดขยะ และด้านการกำจัดขยะที่ปลอดภัย ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน จำแนกตามคุณลักษณะของประชากร คือ เพศ อายุ การศึกษา แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ คือ เทศบาลอิสานได้เปิด โอกาสให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วม ในการออกความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และมีการคัดแยกขยะตั้งแต่ในครัวเรือนของตัวเองก่อนนำมาทิ้ง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, ภาคประชาชน, การจัดการ, ขยะมูลฝอย

Abstract

This research aims 1) To study the participation of the public sector towards solid waste management in Isan Sub-District Municipality Muang District Buriram Province with different studies 2) To study the participation of the sector to waste management. In the Isan Sub-District Municipality study according to the government and educational level In 3 aspects: reduction of waste Waste separation And safe disposal The samples were randomly selected from people in the Isan Municipality. Obtained the sample size of 398 people Then randomly distributed to various villages There are 3 types of questionnaire tools used to collect data. Namely, the checklist form, the 5-level approximation scale, and the open-ended model. Have a confidence factor of 0.812. The statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation. And compare groups By testing t-test and f-test The research results were found that People's Opinion on Solid Waste Management in Isan Subdistrict Municipality Overall, it is at the highest level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at the same level. As follows: waste separation On reducing waste And safe disposal, respectively The results of comparing the participation of the public sector towards solid waste management in Isan Sub-district Municipality Classified by population characteristics Is gender, education age is different Other comments and suggestions section Isan Municipality provides opportunities for people in the area to participate To leave feedback and suggestions and there is a separate separation of the garbage in their own household before being disposed

Keywords: participation, public sector, management, solid waste management

บทนำ

การบริหารจัดการที่รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องหนึ่งของการพัฒนาประเทศจนในที่สุด รัฐบาลจึงได้จัดตั้งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขึ้นในปี พุทธศักราช 2545 เพื่อให้กระทรวงนี้มีหน้าที่จะดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในประเทศไทยอย่างจำกัดนี้ ให้มนุษย์ร่วมมือกันรักษาและนำมาใช้อย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุดนอกจากนั้น ยังมีหน้าที่ในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่มีประโยชน์ต่อมนุษย์ให้มิต่อไปอย่างยั่งยืนและกำจัดสิ่งแวดล้อมที่

หลายพื้นที่ได้ประสบปัญหาไม่สามารถจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลขาดการบริหารจัดการที่ดีขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการที่เหมาะสมและเกิดความขัดแย้งในการดำเนินการปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลจำเป็นจะต้องได้รับการจัดการที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้ปัญหาขยายตัวและรุนแรงยิ่งขึ้นเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลอิสาณ ครอบคลุมพื้นที่ 18 หมู่บ้าน ปัจจุบันนี้ปรากฏว่ายังไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบเช่นการจัดเก็บอย่างทั่วถึงการกำจัดที่ถูกสุขอนามัยโดยจะเห็นได้ว่าเทศบาลนี้อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองบุรีรัมย์ทางทิศตะวันตกเพียง 3 กิโลเมตร แต่ในเรื่องการบริหารจัดการขยะแทนที่จะมีลักษณะใกล้เคียงกับสังคมเมือง แต่ยังคงการแก้ไขปัญหาของขยะที่เกิดขึ้นในชุมชนแม้แต่เทศบาลเองยังไม่มีการจัดเก็บขยะมูลฝอยเหมือนกับสังคมเมืองอื่นๆ โดยให้หมู่บ้านในเขตเทศบาลนี้ดำเนินการช่วยเหลือตัวเองในการจัดการขยะมูลฝอย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2548: 7)

จากความเป็นมาและสาเหตุของปัญหาดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจจะทำการศึกษามีส่วนร่วมภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้หมู่บ้านและชุมชนหันมาให้ความสนใจ ป้องกันแก้ไขปัญหาที่จะเกิดแก่ประชาชนโดยส่วนรวม

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษามีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีเพศ อายุ การศึกษา ต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาณ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

การมีส่วนร่วมภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาณที่ต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 3 ด้าน (กรมควบคุมมลพิษ 2555 : 25-33)

1.1 การลดการเกิดขยะ (Redution)

1.2 การคัดแยกขยะ (Supartion)

1.3 การกำจัดขยะที่ปลอดภัย (Dispasal)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอิสาน 18 หมู่บ้าน จำนวน 19,537 คน (สำนักงานเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์.2560)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบสอบถาม ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และความคลาดเคลื่อน ± 5 (Taro Yamane ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 146) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 392 คน ทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านและชุมชนต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 1 ดังนี้

จำนวนประชากรเทศบาลตำบลอิสาน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านโคกวัด	1,750	35
2	บ้านโคกใหญ่	929	19
3	บ้านโคกหัวช้าง	1,562	31
4	บ้านไทยเจริญ	561	11
5	บ้านหนองโพรง	1,194	24
6	บ้านโคกสะอาด	468	9
7	บ้านห้วย	1,038	21
8	บ้านหนองแปบ	1,605	32
9	บ้านยาง	1,227	25
10	บ้านหัวลิง	1,820	37

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
11	บ้านโพธิ์ศรีสุข	1,011	21
12	บ้านไผ่น้อย	613	12
13	บ้านโคกขุนสมาน	700	14
14	บ้านสวนคร้ว	915	19
15	บ้านศิลาชัย	796	16
16	บ้านโคกมะกอก	456	9
17	บ้านหินลาด	1,681	34
18	บ้านทรัพย์สมบูรณ์	1,201	24
รวมทั้งสิ้น		19,537	392

จำนวนประชากรเทศบาลตำบลสีฐาน (สำนักงานเทศบาลตำบลสีฐาน, 2560)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 เพศ

- ชาย
- หญิง

3.1.2 อายุ

- อายุ ต่ำกว่า 18 ปี
- อายุ 18 - 30 ปี
- อายุ 31 - 40 ปี
- อายุ 41 - 50 ปี
- อายุ 51 ปีขึ้นไป

3.1.3 ระดับการศึกษา

- ระดับประถมศึกษา
- ระดับมัธยมศึกษา
- ระดับปริญญาตรีและอนุปริญญา
- ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 3.2.1 การลดการเกิดขยะ (Redution)
- 3.2.2 การคัดแยกขยะ (Separation)
- 3.2.3 การกำจัดขยะที่ปลอดภัย (Disposal)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ในเรื่องข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ และการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการลดการเกิดขยะ ด้านการคัดแยกขยะและด้านการกำจัดขยะที่ปลอดภัย แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อคำถาม โดยแบ่งออกเป็นรายด้าน คือ

ด้านการลดการเกิดขยะ จำนวน 10 ข้อ

ด้านการคัดแยกขยะ จำนวน 10 ข้อ

ด้านการกำจัดขยะที่ปลอดภัย จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 คณะผู้วิจัยขอหนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

1.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษา โดยนำ

แบบสอบถามไปให้โดยตรงด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำแบบสอบถามอย่างอิสระ

1.3 จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 392 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ได้ทั้งหมด จำนวน 392 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
 2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
 3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
 4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าที่ต้องการ
- การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวน และร้อยละ

2. การมีส่วนร่วมภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 121)

สำหรับเกณฑ์ในการให้คะแนนโดยรวมกำหนดดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบถึงความแตกต่างการมีส่วนร่วมภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ t-test Independent

4. เปรียบเทียบถึงความแตกต่างการมีส่วนร่วมภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน จำแนกตามอายุและระดับการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ F-test

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบที่เข้าประเด็นเดียวกันและหาข้อสรุปบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลลิสาณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลลิสาณ โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุดที่สุด ด้านการคัดแยกขยะ อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลลิสาณ ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลลิสาณ ที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลลิสาณ ที่มีการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการลดการเกิดขยะ มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลลิสาณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการลดการเกิดขยะ ด้านการคัดแยกขยะ และด้านกำจัดขยะที่ปลอดภัย คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กาบแก้ว ปัญญาไทย (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง ผลการศึกษา พบว่า ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและมีจิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการขยะในระดับสูง ชุมชนสามารถแยกขยะการนำขยะไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับสูง พฤติกรรมการกำจัดขยะภายในครัวเรือนของชุมชน พบว่า มีการคัดแยกขยะมีการกำชับสมาชิกในครอบครัวคัดแยกขยะก่อนทิ้งขยะเปียกจะบรรจุทิ้งลงถังเทศบาล ขยะแห้งบางส่วนนำไปกำจัดโดยการเผาขยะรีไซเคิลเก็บรวบรวมไว้เพื่อขายบางส่วนนำกลับมาใช้ใหม่ พฤติกรรมการกำจัดขยะภายใน

ครัวเรือนอย่างถูกต้องอยู่ในระดับสูง และความรู้ความเข้าใจของชุมชน เกี่ยวกับปัญหาชะงักการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ในด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจิตสำนึกของชุมชน เกี่ยวกับการจัดการปัญหาขยะอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ การศึกษายัง พบว่า เหตุผลสำคัญที่ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการขยะกับทางเทศบาล เพื่อเป็นการทำให้ชุมชนสะอาดน่าอยู่มีทัศนียภาพที่สวยงาม เป็นการลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการลดการเกิดขยะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมนึก เสงวนิชย์ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเทศบาลตำบลหอนทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลหอนทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนและด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลและการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลหอนทราย คือ เห็นควรจัดให้รถจัดเก็บขยะในชุมชนทุกวันอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง ควรเพิ่มจำนวนถึงรองรับขยะในชุมชนให้มากขึ้นและควรประชาสัมพันธ์หรืออบรมให้ประชาชนทราบถึงการคัดแยกขยะและการกำจัดขยะ

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการคัดแยกขยะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พิศิษฐ์ บรรดิ (2554: บทคัดย่อ) ผลการศึกษา พบว่า การคัดแยกขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านคู อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย ด้านขยะมูลฝอยในที่อยู่อาศัยและสถานประกอบการ โดยภาพรวมมีขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง การคัดแยกขยะมูลฝอยในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการจัดประเภทจับแยกรวบรวมหรือจำแนกประเภทของขยะมูลฝอย โดยภาพรวม มีการคัดแยกขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยโดยภาพรวมมีการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในบ้านพักอาศัยกับสถานประกอบการด้านขยะมูลฝอยในที่อยู่อาศัยและสถานประกอบการ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ด้านการจัดประเภทจับแยกรวบรวมหรือจำแนกประเภทของขยะมูลฝอย โดยภาพรวม มี

ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .005 ด้านการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย โดยภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .005

แนวทางการส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในที่อยู่อาศัยกับสถานประกอบการ โดยภาพรวม ควรมีการส่งเสริมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก โดยมีแนวทางที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เทศบาลควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการคัดแยกขยะของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง โดยตลอดเทศบาลควรมีการติดตามผลการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านเพื่อนำมาประเมินผลการปฏิบัติและหาแนวทางในการดำเนินงานต่อไป และเทศบาลควรมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ เช่น การจัดการประกวดแข่งขันการนำขยะที่มีประโยชน์มาทำเป็นธนาคารขยะหรือกิจกรรมขยะแลกไข่ เป็นต้น ตามลำดับ

2.3 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการกำจัดขยะที่ปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทะนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ (2550: บทคัดย่อ) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอย โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบประเด็นสำคัญว่า ประชาชนร่วมมือในการกำจัดขยะมูลฝอยในการจ่ายค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บมูลฝอยให้กับเจ้าหน้าที่ประจำประชาชนได้รับผลประโยชน์ต่อกิจกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยที่เทศบาลจัดทำขึ้น และพฤติกรรมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอย โดยภาพรวม นั้นมีการปฏิบัติมากกว่าไม่ปฏิบัติ พบว่า พฤติกรรมที่ยังมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้านอื่นๆ คือ ขยะประเภทแก้วแตก ขวดแตก ทานต้องห่อกระดาษหนาๆ และเขียนข้อความ “อันตรายของแตก” ก่อนทิ้งลงถัง รองลงมา คือ ถ่านไฟฉายที่หมดสภาพแล้ว ทานเก็บรวบรวมใส่ถุงพลาสติกให้เรียบร้อยก่อนนำไปทิ้งลงถัง จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลบุคคลกับพฤติกรรมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอย พบว่า มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาอาชีพส่วนการเป็นสมาชิกกลุ่มและอายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน ที่มีเพศ อายุ การศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ราชีวะ รอนิง (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเทศบาลตำบลตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดสนราธิวาส โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล

ตำบลตากใบผล การศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลตากใบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ ดังนี้คือการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลและการมีส่วนร่วมในการคิดและเสนอแนวทางการจัดการขยะตามลำดับประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพในครอบครัวแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันส่วนประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะคืออยากให้ชุมชนคัดแยกประเภทขยะเทศบาลควรจัดหาถังขยะแยกประเภทเป็นขยะเปียก และขยะแห้งเพื่อแจกให้ทุกครัวเรือนและเทศบาลควรดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง ซึ่งจะต้องสร้างสิ่งกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นอุปนิสัยและเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อวางแผนในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆต่อไป
- 1.2 บทบาทของประชาชนในเทศบาลตำบลอิสานถือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนา การจัดการ และวางแผนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

- 2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
- 2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยถึงพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
- 2.3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาครัฐต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. (2550). **คู่มือการฝึกอบรมด้านการเงินการคลังท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อสาธิตวิทยาดินแดน.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). **การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ :
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

กานแก้ว ปัญญาไทย. (2554). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เขตเทศบาล
ตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ราชะรอนิง. (2550). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเทศบาล
ตำบลตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส**. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมนึก เสงวนิชย์. (2552). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย
ในเขตเทศบาลตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์. รป.ม. (รัฐ
ประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
The Satisfaction of the People towards the Operation of Nong Bua Khok Subdistrict
in Lam Plai Mat District Buriram Province

พัฒนาพล ทองประสาน¹ / จิรวรรณ จันทร์ขาว² / เปรมฤทัย สุดโสม³ / สุภาพร อุดลสุข⁴ /
ศรวณีย์ บุราคร⁵ / อัสริยาภรณ์ เป้าทอง⁶

¹⁻⁶สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามเพศ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการให้มีประสิทธิภาพ และ สอดคล้องกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และด้านสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากด้านที่มีค่ามากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้ ด้านวัฒนธรรมประเพณี ด้านการศึกษา และด้านสาธารณสุขตามลำดับ โดยจำแนกคุณลักษณะของประชากร คือเพศ แตกต่างกันไป เพราะเพศหญิงมีความพึงพอใจมากกว่าเพศชาย ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีจำนวนมากที่สุดคือ อยากให้มีการสนับสนุนหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกตรวจสุขภาพให้ประชาชน รองลงมา อยากให้มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้กับเด็กด้วยโอกาส และต้องการต้นแบบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่อาชีพในชุมชน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจของประชาชน, การดำเนินงาน, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This research aims 1.) to study the satisfaction of the people with the performance of the Nong Bua Khok Subdistrict Administrative Organization Lam Plai Mat District Buriram Province 2.) To compare the satisfaction of the people with the operations of the administrative organization. Nong Bua Khok Subdistrict Lam Plai Mat District Buriram Province 3.) To study recommendations for the development and improvement of the service to be more efficient and consistent with the operations of the Nong Bua Khok Subdistrict Administrative Organization. Lam Plai Mat District Buriram Province 3 aspects: education, culture and traditions And public health The research results were found that The satisfaction of the people with the operations of the Nong Bua Khok Subdistrict Administrative Organization. Lam Plai Mat District Buriram Province The overall picture is at a high level in all aspects. They are ranked from the most valuable aspects to the least as follows: culture, tradition, education and public health. Respectively by classifying the demographic characteristics of different sexes. Because females are more satisfied than males There are the largest number of comments and suggestions. He wanted to have support for the mobile medical unit to provide health examinations for the people. And need a prototype Bringing local wisdom to a career in the community

Keywords: the satisfaction of the people, operation, subdistrict administrative organization

บทนำ

ภายใต้รัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทยปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นมาบทบาท อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมากโดยรัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดกรอบความคิดเป็นอิสระในการปกครองตนเองและกำหนดนโยบายการปกครองการบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน และการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองกำหนดบทบาทภารกิจที่สำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจะต้องมีการเตรียมการเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ งบประมาณ และอัตรากำลังจากหน่วยงานส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งหมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเร่งกำหนด

พึงพอใจและทราบความต้องการของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก เพื่อที่จะได้นำผลความพึงพอใจไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขส่งเสริมและพัฒนาให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามเพศ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการบริการให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความพึงพอใจของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีความพึงพอใจแตกต่างกัน
2. ความพึงพอใจของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามเพศมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มี 3 ด้านได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านการสาธารณสุข (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก 2561 - 2565 : 17)

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ประชาชนในเขตตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 12 หมู่บ้าน จำนวนประชากร 7,336 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่ม ตามสูตรการคำนวณของ (Taro Yamane) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

3. ตัวแปรที่จะศึกษา ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 อายุ

3.1.2.1 อายุ 18-30 ปี

3.1.2.2 อายุ 31-40 ปี

3.1.2.3 อายุ 41-50 ปี

3.1.2.4 อายุ 51-60 ปี

3.1.2.5 อายุ 60 ปีขึ้นไป

3.1.3 การศึกษา

3.1.3.1 ประถมศึกษา

3.1.3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น

3.1.3.3 มัธยมศึกษาตอน / ปวช

3.1.3.4 อนุปริญญา / หรือเทียบเท่า

3.1.3.5 ปริญญาตรี

3.1.3.6 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.4 อาชีพ

3.1.4.1 เกษตรกรรม

3.1.4.2 รับจ้างทั่วไป

3.1.4.3 รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

3.1.4.4 ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

3.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่ ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล
หนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก 2561 - 2565
: 4 - 11)

3.2.1 ด้านการศึกษา

3.2.2 ด้านวัฒนธรรมประเพณี

3.2.3 ด้านสาธารณสุข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. **ลักษณะเครื่องมือ** เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 2 ลักษณะ
คือ แบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

1.1 **แบบสอบถามการวิจัย** เกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สร้าง
แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ
อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จะมี
คำตอบให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การ
ส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้าน
วัฒนธรรมประเพณี และด้านสาธารณสุข ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 5 4 3 2 และ 1 แล้วทำเครื่องหมาย ลงในแบบสอบถาม โดย
แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อคำถามมีลักษณะเชิงนิมิต (ositive) มีจำนวนข้อทั้งสิ้น 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดง
ความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. **การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถาม**

1.1 คณะผู้วิจัยขอหนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เพื่อขอความอนุเคราะห์และส่ง
แบบสอบถามไปยังนายกเทศมนตรีตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

1.2 เมื่อถึงกำหนด ผู้วิจัยไปปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

1.3 กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเอง เพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด

1.4 ผลปรากฏว่า แบบสอบถาม จำนวน 379 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ และมีความสมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 379 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามในแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติการวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการ ดังนี้

4.1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวมนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูลการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 209)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.50	มีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีการดำเนินงานในระดับมาก
2.51 - 3.50	มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	มีการดำเนินการในระดับน้อย
1.00 - 1.50	มีการดำเนินการในระดับน้อยที่สุด

4.3. วิเคราะห์โดยการตีความในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน (Inductive Method) คือ พิจารณาความเหมือนกันความต่างกันและความสัมพันธ์กันมาหาข้อสรุปแล้วบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของประชาชนต่อที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านวัฒนธรรมประเพณี อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามเพศโดยภาพรวมในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการศึกษา ข้อ2 ข้อ4 ข้อ5 ข้อ7 ข้อ8 ข้อ10 ด้านวัฒนธรรมประเพณี ข้อ11 ข้อ12 ข้อ13 ข้อ14 และด้านสาธารณสุข ข้อ22 ข้อ26 ข้อ27 ข้อ28 ข้อ29 ข้อ30 มีความแตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ อยากให้มีการสนับสนุนหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกตรวจสุขภาพให้ประชาชน รองลงมา อยากให้มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้กับเด็กด้อยโอกาส และ ต้องการต้นแบบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่อาชีพในชุมชน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพึงพอใจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรมประเพณีและ ด้านสาธารณสุขคณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า จากการศึกษาความพึงพอใจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ทั้งโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้มีความเชื่อมั่นในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก และรับฟังจากการประชาสัมพันธ์ได้และให้ประชาชนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย สุณิสตา ฮวบกอง (2553 : บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วน ตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจและกำหนดแนวทางการแก้ไข ปัญหา ด้านการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของประชาชน ด้านการลงทุนและปฏิบัติงาน และด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และการพัฒนา ท้องถิ่นผลการวิจัยโดยภาพรวม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้าน โครงสร้างพื้นฐานและผังเมือง ด้านเศรษฐกิจและการคลัง ด้านสังคมและการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการเมืองการบริหารและ ด้านสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรมนุษย์ และประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมี ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง น้อย ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วม ร่วมในการตัดสินใจและกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา ด้านการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของประชาชน ด้านสังคมและการศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม ด้านการเมืองการบริหาร ด้านสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมสำนักหอสมุดกลาง และทรัพยากรมนุษย์ และประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน กันอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจและการคลัง และ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอยู่มีนัยสำคัญที่ 0.05 จำนวน 7 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจและกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา ด้านการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของประชาชน ด้านการเมือง การบริหารและด้านสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรมนุษย์ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดนี้อาจเป็นเพราะความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์เกิดการมีส่วนร่วมในด้านการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวรรณ ทองชัยวัฒน์ (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของ องค์การบริหารส่วนตำบลและปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองปูน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลคลองปูน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำนวน 350 คนพบว่าระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมด้านสังคมสงเคราะห์และลำดับสุดท้ายด้านการพัฒนาโครงสร้างด้านพื้นฐานปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบล โดยรวมมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

2.2 จากการวิจัยพบว่า ด้านวัฒนธรรมประเพณี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ประชาชนขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคกเห็นคุณค่าทางด้านวัฒนธรรมซึ่ง สอดคล้องกับ อรสา พลประเสริฐสุข (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาทรายอำเภอเมือง จังหวัดนครพนมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจำนวน 2 ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือด้านศาสนาวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมการศึกษา และด้านการจัดให้มีการบำรุงรักษาทางบกและมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 6 ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยอันดับแรก คือ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รองลงมา คือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางเดินทางสาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล ด้านการบำรุงรักษาศิลปประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและด้านส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บโรคติดต่อด้านการคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.3 จากการวิจัยพบว่า ด้านสาธารณสุข โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดนี้ เป็นเพราะ ประชาชนขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคกเกิดการเข้าถึงสาธารณสุขโดยตรง สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วุฒิไกล ดวงพิกุล (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นประชาชนทุกหมู่บ้านในตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน อายุ 18 ปีขึ้นไปจำนวน 400 คน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ด้านการพัฒนาคนแลสังคมมีความพอใจในระดับมาก ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษารวมไปถึงด้านสาธารณสุข ด้านทรัพยากร และการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ฌัฐกานต์ บุญร่วม (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ตำบลคลองเปรม อำเภอละหานทราย จังหวัดละหานทราย ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของประชาชน ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ ชาย เพศชายมีความพึงพอใจมากกว่าเพศหญิงในระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลระดับอายุอายุ 51 ปีมีความพึงพอใจมากที่สุดในระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมีความพึงพอใจมากที่สุดในระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการบริการให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีมากที่สุดคือ อยากให้มีการสนับสนุนหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกตรวจสุขภาพให้ประชาชน ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า อบต. ยังมีการดำเนินงานในส่วนทางด้านสาธารณสุข ยังไม่มากพอต่อความต้องการของประชาชน คือ ในส่วนของการบริการตรวจสุขภาพเคลื่อนที่ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ เอกฉန္ฐ์ ตระกูลรัมย์ (2554 : บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทุ่งศรีชุมพล อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทุ่งศรีชุมพลอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ อยากให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีในชุมชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุขชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้สรุปประเด็นความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโคก อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการทำงานของบุคลากรภาครัฐ และสร้างแบบแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการพัฒนาการทำงานที่จะทำให้เกิดการตรวจสอบและมีความชัดเจนในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่กว้างขวาง และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ควรศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของข้าราชการ นักการเมือง เพื่อจะได้ทราบระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับใด

2.3 ควรพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์และช่องความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่น และบทบาทหน้าที่ของประชาชนในทุก ๆ ด้านขององค์การปกครองท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. (2550). **คู่มือการฝึกอบรมด้านการเงินการคลังท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสาธาวิทยาดินแดน.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). **การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

การศึกษา. (2559). **การศึกษาคืออะไร**. (Online) <https://www.im2market.com/2016/01/30/2808>. (2563 กรกฎาคม 7).

กิติมา ปรีดีดิถก. (2534). **ความหมาย ความพึงพอใจ**. (Online) <http://etheses.aru.ac.th/> (2563 กรกฎาคม 7).

จักรพงษ์ สุวรรณรัมย์. (2553). **ความสำคัญของการศึกษา**. (Online) <http://www.clarissaforoaklandschools.com>. (2563 กรกฎาคม 10).

เจริญผล สุวรรณโชติ. (2554). **ทฤษฎีการบริหาร**. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.

จริน อุคมเลิศ. (2540). **ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจ**. (Online) <http://www.research-system.siam.edu/> (2563 กรกฎาคม 15).

- จิรวิทย์ เดชจรัสศรี. (2538). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบ และกระบวนการให้บริการของ กรุงเทพมหานคร : ศึกษาสำนักงานเขตราชวัชรบูรณะ. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิรศักดิ์ ชำนาญภักดี. (2543). คำบรรยายประกอบการบรรยายหลักสูตรการบริหารงาน : การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่. นนทบุรี : สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี.
- ชนะดา วีระพันธ์. (2555). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านเก่า อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี. สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2555). ความหมาย ความมุ่งหมาย และความสำคัญของการศึกษา. (Online) www.eledu.ssru.ac.th/sommai/file.php/1/Book_1_.pdf. (2563 กรกฎาคม 12).
- ณัฐกานต์ บุญร่วม. (2554). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ตำบลคลองเปรม อำเภอละเซิงเทรา จังหวัดละเซิงเทรา จังหวัดละเซิงเทรา.
- ถวิล จันทร์ชนะ. (2554). หลักการจัดการสมัยใหม่. สกลนคร : คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2546). หลักการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นิรมล กิติกุล. (2549). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2546). การจัดการสมัยใหม่ : **Modern management**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- น้ำลิน เทียมแก้ว. (2555). ความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บันเทิง พานิจิตร. (2548). ประเพณี วัฒนธรรมไทย และคติความเชื่อ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปฐม มณีโรจน์. (2555). เอกสารสุขภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : นำกั้ง.
- ประดับ นวลละออง. (2542). ความหมายของความพึงพอใจ. (Online) <http://www.research-system.siam.edu> (2563 กรกฎาคม 12)
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2542). ทศนคติ : การจัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.

พิมพ์ครั้งที่ 10. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2444). วิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อส่งเสริมกรุงเทพ.

อัญชลี ดุสิตสุทธีรัตน์ นายธรรมรัตน์ ศัลยวุฒิ นางสาวสุวิมล นภาพ่องกุล.(2559). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของ องค์การบริหารส่วนตำบล บางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ องค์การบริหารส่วนตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ.

พนม พงษ์ไพบูลย์. (2557). ความสำคัญของการศึกษา. (Online)

<https://sites.google.com/site/mungreiynpheiyrfiru/khwam-sakhay-khxng-kar-suksa>.

(2563 กรกฎาคม 10)

พนิดา เต๊ะนะ. (2546). การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พระศิรัชย์ ปภัสสรโร. (2553). ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสตรีนันทบุรีจังหวัดนันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มัลลิกา ต้นสอน. (2545). การจัดการยุคใหม่. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ทจำกัด.

รัตนา อัทธภูมิสุวรรณ. (2547). การศึกษาธุรกิจ. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2541). การบริหารและการเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.

วุฒิไกล ดวงพิกุล (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการ องค์การบริหารส่วนตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิภาวรรณ ทองชัยวัฒน์ (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2540). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : เทคนิค.

ศิริวรรณ เจริญรัตน์ และคณะ. (2545). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : ชรรรมสาร.

- สมคิด บางโม. (2540). **องค์กรและการจัดการ**. (Online)
https://docs.google.com/document/edit?id=lcTNHBE_S6pcKQMKMrDpbj8U3.
 (2563 กรกฎาคม 12).
- สมจิตต์ สุพรรณทัสน์. (2545). **เทคนิคการทำงานในชุมชนมีขั้นตอนกี่ขั้นตอน**. (Online) 15
www.thaingo.org/cgi-bin/content2/show.pl?0338. (2563 กรกฎาคม 10).
- สมชาติ ไตรรักษา. (2542). **บรรณาธิการ. (2542). Hospital Management in The Next Millennium**
เอกสารวิชาการสมาคม นักบริหารโรงพยาบาลประเทศไทย ชุดที่ 10 . กรุงเทพฯ :
 หจก.พี.เอ็น. การพิมพ์.
- สมยศ นาวิการ. (2543). **การบริหารและพฤติกรรมองค์กร**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
 บรรณกิจ 1991.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2544). **การศึกษาสังคมและวัฒนธรรม : แนวความคิด วิธีวิทยา และทฤษฎี**.
 ขอนแก่น : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สัจญา สัจญาวิวัฒน์. (2540). **กระบวนการพัฒนาชุมชนมีขั้นตอนกี่ขั้นตอน**. (Online) .
www.thaingo.org/cgi-bin/content2/show.pl?0338 (2563 กรกฎาคม 12).
- สาโรช บัวศรี. (2549). **ความหมายของการศึกษา**. (Online)
<http://www.km.skn.go.th/?name=research&file=readresearch&id=17>
 (2563 กรกฎาคม 12).
- เสนาะ ดิยาว์. (2544). **หลักการบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุทธิ ปันมา. (2535). **ความพึงพอใจกับการบริการ**. กรุงเทพฯ : อักษราพัฒนา.
- สุนันทา ทวีผล. (2550). **การสาธารณสุขมูลฐาน**. ราชบุรี : ธรรมรักษ์การพิมพ์.
- สุนิสา ฮวบกอง. (2553). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหาร**
ส่วนตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี. จังหวัดสุพรรณบุรี.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวโลก. (2561 - 2565). **แผนยุทธศาสตร์ 5 ปี**. (Online)
www.nongbuakhok.go.th/index.php. (2563 กรกฎาคม 7).

- อรสา พลประเสริฐ. (2555). **ทรัพยากรธรรมชาติมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์**. (Online)
www.contentcenter.prd.go.th/contentviewfullpage.aspx?folder.
(2563 กรกฎาคม 7).
- อารีรัตน์ เพชรสุวรรณ. (2546). **ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการให้บริการ**. กรุงเทพฯ :
ไอ.เอส.พรินติ้งเฮ้าส์.
- เอกฉัตร ตระกูลรัมย์. (2554). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบล
ทุ่งศรีชุมพล อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์**. การค้นคว้าอิสระ ระเบียบ.ม.
(รัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อังคณา ไชเหม. (2544). **สภาพปัจจุบันของวัฒนธรรมไทย กระแสวัฒนธรรม** กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต.
- อุทิศ ขาวเชียร. (2549). **การวางแผนกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมร รักษาสัตย์ (2522). **ความหมายของความพึงพอใจ**. (Online) <http://cms.dru.ac.th>
(2563 กรกฎาคม 12).

ความพึงพอใจของประชาชนต่อกระบวนการแก้ปัญหาเสพติด
ในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
Public Satisfaction with Drug Problem Solving Process
in Isan Sub-district Municipality, Mueang District, Buriram Province

ทรงเกียรติ นันกระโทก¹ / กฤตพร คะริรัมย์² / จิรภัทร เป็้นทอง³
นนทนิย์ สีขุมแสง⁴ / ภัททิราห์ เพชรสีห์มันน์⁵ / วิภาวี อาจทวีกุล⁶ / สุภนุช พิมพ์เพราะ⁷

¹⁻⁷สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหาเสพติดของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์และ2.) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในกระบวนการแก้ปัญหาเสพติดของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติด ด้านกระบวนการแก้ไขปัญหาเสพติด และด้านกระบวนการป้องกันยาเสพติด การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 389 คน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.916 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยในกรณีที่มีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ค่าที (T-Test) ผลการศึกษาพบว่า

ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหาเสพติดของเทศบาลตำบลอิสาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำดับนี้ ด้านความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติด ด้านกระบวนการแก้ไขปัญหาเสพติด และด้านกระบวนการป้องกันยาเสพติด ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, ประชาชน, ยาเสพติด

Abstract

The purpose of this research is 1) To study people's satisfaction with drug problem solving process of Isan Sub-district Municipality, Muang District, Buriram District, Buriram Province and 2) to compare people's satisfaction in the process of solving The drug problem of Thababa, Isan Sub-district, Mueang District, Buriram Province in 3 aspects: Drug The process of solving drug problems and the process of drug prevention Data collection The rating scale question was divided into 5 levels by collecting data from a sample of 389 people with a confidence value of 0.916. Statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation. The average in the case of 2 groups of samples using T-Test. the study found.

Public opinion on the people's satisfaction towards drug problem solving process of Isan Sub-district Municipality is overall at high level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at a high level. In the order with high to low mean as follows Cognitive aspect of drug addiction The process of solving drug problems and the process of drug prevention, respectively

Keywords: satisfaction, people, drug problem

บทนำ

สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยได้เผชิญกับปัญหาภาวะการขยายตัวของการผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำส่งผลให้สถานการณ์การลักลอบค้ายาเสพติดรุนแรงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมา ทั้งในด้านความถี่ และปริมาณ ที่ลักลอบเข้าต่อครั้ง เหตุปัจจัยสำคัญยังคงมาจากสถานการณ์ภายนอกประเทศเป็นหลัก ข้อมูลสถิติการจับกุม คดียาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจากระบบสารสนเทศของตำรวจ ในปีงบประมาณ 2562 สามารถจับกุมคดียาเสพติดทั้งหมด 359,688 คดี ผู้ต้องหา 381,475 คน ตรวจยึดยาเสพติดได้ดังนี้ ยาบ้า 517 ล้านเม็ด ไอซ์ 1,6265.7 กิโลกรัม เฮโรอีน 941.7 กิโลกรัม และเคตามีน 733.1 กิโลกรัม สถานะของไทยยังคงถูกใช้เป็นทางผ่านและปลายทางสำคัญของขบวนการค้ายาเสพติด โดยยาบ้าเป็นยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดในไทยมากที่สุด กลุ่มผู้ผลิตเน้นการเพิ่มปริมาณยาเสพติดเข้ามาให้มากที่สุด เพื่อท่วมตลาดให้เกิดการกระตุ้นความต้องการของผู้เสพให้ยังคงอยู่ประกอบกับราคายาเสพติดที่ถูกลง เป็นปัจจัยเสริมให้กลุ่มผู้เสพรอดเข้าถึงยาเสพติดได้ทำให้สถานการณ์การแพร่ระบาดยาเสพติดยังอยู่ในภาวะรุนแรง ส่วน ไอซ์ เฮโรอีน คี

ปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาไม่ว่าจะเป็นในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา ด้านการท่องเที่ยว และด้านการบริหาร และในส่วนของกรมการมีภารกิจดำเนินงานในด้านสังคม มีการดำเนินงานในด้านความพึงพอใจต่อกระบวนการแก้ปัญหาสุขภาพจิตด้วย ถึงแม้พื้นที่เทศบาลตำบลอิสาน จะไม่ใช่พื้นที่แพร่ระบาดของโรคของยาเสพติด แต่ด้วย สภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่มีประชากรแฝงเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมากก็เป็นปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะก่อให้เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติดเพิ่มขึ้น ได้ประกอบกับรัฐบาลได้มีนโยบายในการเอาชนะยาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ ที่ทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องร่วมกันดำเนินการในการแก้ไข ปัญหาสุขภาพจิตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยได้มีมาตรการการปฏิบัติในการเสริมสร้างพลังแผ่นดิน เอาชนะยาเสพติด ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินงานระดับชุมชนและหมู่บ้านให้ตระหนักถึงภัยของยาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาของทุกคนในประเทศที่ต้องช่วยกันแก้ไข มีความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจ ช่วยกันสร้างชุมชนและหมู่บ้านของตนให้เข้มแข็ง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแกนหลักร่วมกับกลุ่มพลังมวลชน อาสาสมัคร ผู้นำหมู่บ้าน และองค์กรภาคประชาชนในการเฝ้าระวังตรวจตราความสงบเรียบร้อย และป้องกันการนำยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่

จากปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่มีสถานการณ์การแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้นซึ่งผู้วิจัยอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อกระบวนการแก้ปัญหาสุขภาพจิตในพื้นที่เทศบาลตำบลอิสานว่าประชาชนในพื้นที่ได้มีความพึงพอใจต่อกระบวนการแก้ปัญหาสุขภาพจิตอย่างไรบ้าง เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนงาน/โครงการในกระบวนการแก้ปัญหาสุขภาพจิตของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหาสุขภาพจิตของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในกระบวนการแก้ปัญหาสุขภาพจิตของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาสุขภาพจิตของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหาเสพติดของเทศบาลตำบลลือสาธ อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
2. ทำให้ทราบถึงกระบวนการแก้ปัญหาเสพติดที่มีในเขตเทศบาลตำบลลือสาธ อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ และปรับปรุงวิธีการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตในการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในกระบวนการแก้ปัญหาเสพติด ในเขตเทศบาลตำบลลือสาธ อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยศึกษาตามหลักวงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming) (อ้างอิงของ โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1977 อ้างใน สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ 2554 : 180-190) 3 ด้าน ดังนี้

- 1.1. ด้านความพึงพอใจในการให้ความรู้ ความเข้าใจ
- 1.2. ด้านความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหา
- 1.3. ด้านความพึงพอใจในการป้องกัน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลลือสาธ จำนวน 18 หมู่บ้าน รวมประชากรทั้งหมด 13,751 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 389 คน แล้วสุ่มตัวอย่างให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling)

3. ตัวแปรที่จะศึกษาตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลลือสาธ อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

1.เพศ	2.อายุ	3.อาชีพ
4.ระดับการศึกษา	5.รายได้ต่อเดือน	

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหาหาสาเหตุของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความรู้ ความเข้าใจด้านยาเสพติด
2. ด้านกระบวนการแก้ไขปัญหาหาสาเหตุ
3. ด้านกระบวนการป้องกันตนเองยาเสพติด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหาหาสาเหตุในพื้นที่เทศบาลตำบลอิสาน ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบได้ตามรายการจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของประชาชนในกระบวนการแก้ปัญหาหาสาเหตุในพื้นที่เทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ กำหนดไว้ซึ่ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติด ด้านความพึงพอใจของประชาชนในกระบวนการแก้ปัญหาหาสาเหตุ ด้านพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด มีข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ โดยกำหนดระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นการเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายโดยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเองบางส่วนและแจกแบบสอบถามให้กับทีมงานวิจัย 6 คน ช่วยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยมีการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลตอบแบบสอบถาม และให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำแบบสอบถามอย่างอิสระ

2. จากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 389 ชุด มีแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ได้ทั้งหมด 389 คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามไปประมวลผลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
3. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) และคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)
4. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ทั้งโดยรวม ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในกระบวนการแก้ปัญหาเสพติดในพื้นที่เทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ รายด้านและเป็นรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำผลที่ได้ไปเทียบเกณฑ์การแปลความหมายที่ได้
5. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของประชาชนในกระบวนการแก้ปัญหาเสพติดในพื้นที่เทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้โดยการทดสอบค่าที (Test - T)

การวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายใช้เกณฑ์อันดับความสำคัญ ดังนี้ (อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 111)

- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ความพึงพอใจน้อยที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ความพึงพอใจน้อย
- ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ความพึงพอใจมาก
- ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหาเสพติดของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหาเสพติดของเทศบาลตำบลอิสาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติด อยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหา ยาเสพติดของเทศบาลตำบลอิสาน ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติด ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหา ยาเสพติดของเทศบาลตำบลอิสาน โดยทางเทศบาล ได้มีการให้ความรู้ในด้านการป้องกัน ยาเสพติดได้อธิบายว่า ยาเสพติดมีกี่ประเภทและให้โทษอย่างไรบ้างและได้ให้ความหมายของยาเสพติด กับประชาชนให้เข้าใจถึงโทษของยาเสพติดมากขึ้น ได้มีการณรงค์ในการแก้ปัญหาด้านยาเสพติดใน ด้านต่างๆและทำให้ประชาชนได้ทราบถึงสาเหตุของยาเสพติดและได้มีการร่วมมือกับประชาชนในการ แก้ปัญหาอย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

3.2 ด้านกระบวนการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการ แก้ปัญหา ยาเสพติดของเทศบาลตำบลอิสาน โดยทางเทศบาล ได้มีการจัดทำโครงการให้กับประชาชน ในพื้นที่เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เพื่อห่างไกลยาเสพติดและได้มีการอบรมเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อให้เป็นทางเลือกและพลังบวกในการหลีกเลี่ยงยาเสพติดและได้ให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะกับ ประชาชนในด้านการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดและมีการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครมาเพื่อประสานงานในการ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ

3.3 ด้านกระบวนการป้องกันยาเสพติด ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการ แก้ปัญหา ยาเสพติดของเทศบาลตำบลอิสาน โดยทางเทศบาล ได้มีการจัดตั้งด่านตรวจยาเสพติดอย่าง เคร่งครัดและได้จัดตั้งศูนย์รับแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดและในเรื่องการป้องกันและรักษาทรัพย์สิน ให้กับชุมชนและเทศบาลยังมีการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชนอย่างเป็นทางการและมีกิจกรรมรณรงค์ ให้ทราบถึงปัญหาและภัยของยาเสพติดและรณรงค์ให้หลีกเลี่ยงการดื่มสุราและสิ่งมีนเมาและเข้าไป ประชาสัมพันธ์ในการตรวจจับยาเสพติดในเทศบาล

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหาสาธารณสุขของเทศบาล ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติด ด้านกระบวนการแก้ไขปัญหายาเสพติด และด้านกระบวนการป้องกันยาเสพติด คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลมีการให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในด้านต่างๆ เช่น ผลดีผลเสีย ประเภทของยาเสพติด เป็นต้น และเทศบาลยังได้มีการป้องกันยาเสพติดภายในพื้นที่โดยการจัดณรงค์และการจัดตั้งด่านเพื่อตรวจสอบสารเสพติดนอกจากนี้เทศบาลยังได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีการส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้เป็นส่วนสำคัญในการช่วยป้องกันยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จักรกฤษณ์ พิญญาพงษ์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้สาเหตุและการป้องกันการใช้ยาเสพติด การรับรู้สถานการณ์การใช้ยาเสพติดของผู้นำชุมชนในจังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้สาเหตุและการป้องกันการใช้ยาเสพติดดังนี้ ระดับการรับรู้มาก ร้อยละ 60.4 ระดับการรับรู้ปานกลาง ร้อยละ 37.5 ระดับการรับรู้น้อย ร้อยละ 2.1 ส่วนการรับรู้สถานการณ์การใช้ยาเสพติด พบว่า ผู้นำชุมชนเคยเห็นกลุ่มวัยรุ่นเสพยาเสพติดมากที่สุดร้อยละ 81.3 เคยเห็นบุคคลแจกจ่ายยาเสพติดร้อยละ 20.8 เคยเห็นบุคคลมีอาการหลังจากเสพยาเสพติด ร้อยละ 45.9 และผู้นำชุมชนร้อยละ 49.5มีความเห็นว่าสถานการณ์การใช้ยาเสพติดในปัจจุบันลดลง

การทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า แหล่งข้อมูลมีความสัมพันธ์กับการรับรู้สาเหตุและการป้องกันการใช้ยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) ส่วนบุคคลที่ให้ข้อมูลข่าวสารบ่งชี้ที่สุดระดับการศึกษาและระยะเวลาการเป็นผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับการรับรู้สาเหตุและการป้องกันการใช้ยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) เช่นกัน แต่คุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการรับรู้สาเหตุและการป้องกันยาเสพติด

การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้สื่อต่างๆ และบุคคลที่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น นายอำเภอ บุคคลในครอบครัว อาสาสมัครสาธารณสุข และครู/อาจารย์ ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการรับรู้สาเหตุและการป้องกันการใช้ยาเสพติด ดังนั้นชุมชนควรร่วมมือกับทางราชการในการควบคุมและป้องกันปัญหาการใช้ยาเสพติดของชุมชน และส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความรักความอบอุ่นและสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ดีจะทำให้ปลอดภัยจากการใช้ยาเสพติดต่อไป

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากการผลการวิจัย พบว่า ด้านความรู้ ความเข้าใจด้านยาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนในเทศบาลตำบลลือสาธิตมีความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติดให้กับประชาชนเพื่อเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนกฤต พลเยี่ยม (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการป้องกันปัญหา ยาเสพติด กรณีศึกษา บ้านกุดค้ำ ตำบลกุดค้ำ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหา ในการป้องกันยาเสพติดของชุมชนบ้านกุดค้ำ ตำบลกุดค้ำ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชากรยังขาดความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดอยู่ในระดับต่ำ

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการป้องกันปัญหา ยาเสพติด ก่อนและหลังการพัฒนา พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยก่อนการพัฒนา มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับต่ำ ภายหลังการพัฒนามีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับสูง

3. การมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการป้องกันปัญหา ยาเสพติด ก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยก่อนการพัฒนา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำ ภายหลังการพัฒนามีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านกระบวนการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลมีการสนับสนุนสถานบันครอบครัวให้เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยป้องกันการติดยาเสพติด อีกทั้งยังให้ชุมชนเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสายสุดา สุขแสงและคณะ(2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเฝ้าระวังในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดโดยภาคประชาชน กรณีศึกษา ต.สาคร อ.ท่าแพ จ.สตูล และต.ควนรู อ.รัตภูมิ จ.สงขลา ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.31$ $SD=1.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมการเดินลาดตระเวน/ตั้งด่านตรวจรอบหมู่บ้านทุกคืน ($M=3.71$, $SD=4.09$) รองลงมาคือ มีศูนย์รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน/มีชุดรักษาความสงบของหมู่บ้าน ($M=3.68$, $SD=0.99$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่เยาวชน เช่น ค่ายพุทธบุตร/การอบรม ($M=2.90$, $SD=1.12$)

2. รูปแบบการเฝ้าระวัง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติด โดยภาคประชาชน ที่สามารถป้องกัน ปัญหา และได้ผลเป็นที่พึงพอใจของคนในชุมชนมี 4 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 การเดินลาดตระเวน หรือการตั้งด่านตรวจ รูปแบบที่ 2 การพูดคุยทำความเข้าใจ และเข้าถึงกลุ่มผู้เสพ โดยก้านั้นและผู้นำหมู่บ้าน รูปแบบที่ 3 การให้ความรู้ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติด และกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ให้แก่แกนนำภาคประชาชนและรูปแบบที่ 4 การจัดกิจกรรมทางเลือกให้กับกลุ่มเยาวชน

2.3 จากการผลการวิจัย พบว่า ด้านกระบวนการป้องกันยาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาล ได้มีการจัดตั้งด่านตรวจยาเสพติดอย่างเคร่งครัดและได้จัดตั้งศูนย์รับแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดและในเรื่องการป้องและรักษาทรัพย์สินให้กับชุมชนและเทศบาลยังมีการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมและมีการณรงค์ให้ทราบถึงปัญหาและภัยของยาเสพติดและณรงค์ให้หลีกเลี่ยงการดื่มสุราและสิ่งมีนเมาและเข้าไปประชาสัมพันธ์ในการตรวจจับยาเสพติดในเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นาดยา เข้าประมงค์ (2550 : บทคัดย่อ) สภาพการปฏิบัติงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลวิจัยพบว่า

1. สภาพการปฏิบัติงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน มัธยมศึกษา พบว่า มีการปฏิบัติงานป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดมาก คิดเป็นร้อยละ 66.7 และการปฏิบัติงานป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 32.6 และการปฏิบัติงานป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.7

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อายุ ราชการ กับสภาพการปฏิบัติงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ไม่มี ความสัมพันธ์กับเพศอายุ วุฒิการศึกษา อายุราชการ แต่มีความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่ง ทางวิทยฐานะ ความสอดคล้องของวิชาที่สอนกับสาขาที่สำเร็จการศึกษาและการได้รับการฝึกอบรม เกี่ยวกับยาเสพติด กับสภาพการปฏิบัติงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดใน โรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีความสอดคล้องและเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหายาเสพติดของเทศบาล ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการแก้ปัญหายาเสพติดของเทศบาลตำบลอิสาน ที่มีเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุริยันต์ เสรีเรืองยุทธ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษากระบวนการ

บริหารเพื่อป้องกันยาเสพติด ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษากระบวนการบริหารเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการอำนวยความสะดวก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดบุคลากร

2. ผลการเปรียบเทียบการศึกษาระบบการบริหารเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดระดับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่.05

3. ผลการเปรียบเทียบการศึกษาระบบการบริหารเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามช่วงชั้น พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน ด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประสานงาน และด้านการควบคุมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการกำหนดนโยบาย การเสริมสร้างสมรรถนะ การแก้ไขปัญหาเสพติดให้แก่ประชาชน เช่น ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยทุกภาคส่วนทั้งรัฐบาลกลาง ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ผู้นำชุมชนต้องให้การสนับสนุนและร่วมมือไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง

2. ควรมีการกำหนดนโยบายที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการแก้ไขปัญหาเสพติด โดยการบูรณาการหลักธรรมทางศาสนาใช้ในการปฏิบัติ การทำกิจกรรมชุมชน การถ่ายทอด และเรียนรู้ร่วมเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติด ความพึงพอใจของประชาชนในกระบวนการแก้ไขปัญหาเสพติด และการป้องกันตนเองจากยาเสพติด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายพื้นที่การวิจัยให้ครอบคลุมพื้นที่ทุกตำบลในเขตอำเภอ หรือพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาฮาเซฟติด
2. ทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อรับทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฮาเซฟติด

เอกสารอ้างอิง

- กาญจน์ เรืองมนตรี. (2544). ความพึงพอใจภาควิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จักรกฤษณ์ พิญาพวงษ์. (2551). การรับรู้สถานการณ์การใช้ยาเสพติดของผู้นำชุมชนในจังหวัดอุตรดิตถ์. อุตรดิตถ์. สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- ฐากุล เขียวนิล. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลละหานทรายที่มีต่องานด้านป้องกันและปราบปราม ของสถานีตำรวจภูธรละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์. ภาคนิพนธ์. สาขารัฐประศาสนศาสตร์,บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ชนกฤต พลเยี่ยม. (2552). การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการป้องกันปัญหาฮาเซฟติดกรณีศึกษา บ้านกุดคำว ตำบลกุดคำว อำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. กาฬสินธุ์.
- ธีระชัย มานีพพาน. (2555). การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจภูธรอำเภอบางประกง จังหวัดฉะเชิงเทรา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นาดยา เสา้ประมงค์. (2550). การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฮาเซฟติดในสถานศึกษา กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ . โรงพิมพ์สุวีริยาสาสน์.
- ประมวล ศรีทอง. (2547). ความพึงพอใจของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฮาเซฟติดกรณีศึกษา อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 (2528).มาตรา 4 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2528 มาตรา 4.

- พุลสุข เพียรพิทักษ์. (2558). ความพึงพอใจของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
กรณีศึกษา อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มณี โปธิเสน. (2543). ความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนต่อการจัด
ศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มานัส หอเย็น. (2548). ความพึงพอใจของประชาชนในการปราบปรามยาเสพติด**กรณีศึกษาชุมชนรอบ**
กองทัพอากาศ กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊ค
 พับลิเคชัน.
- ลักษณะของการติดยาเสพติด. ออนไลน์ 2554. เข้าถึงได้จาก
www.chctypon.ac.th/yascbtid/pages/causedrug1.html (สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2563)
- วราภรณ์ บุตรพรหม. (2547). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณสุขของเทศบาล
ตำบลแว้ง. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศิริพร ลือวิภาสสกุล. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
ในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์: สำนักงาน
 วิทยบริการ สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- สมหมาย อุปถัมภ์. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
ศึกษากรณี ประชาชนในเขตสถานีตำรวจนครบาลบางนา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปร.
 ม. (สาขานโยบายสาธารณะ). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2554). **แนวทางการป้องกันปัญหาเสพติด**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุวิริยวิ
 สาสน์สายสุดา สุขแสง. (2560). **รูปแบบการเฝ้าระวังในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดโดยภาค**
ประชาชน กรณีศึกษา ต.สาคร อ.ท่าแพ จ.สตูล และ ต.ควนรู อ.รัตภูมิ จ.สงขลา. มหาวิทยาลัย
 หาดใหญ่: เครือข่ายภาคประชาชนต่อต้านยาเสพติดแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2554). **ความรู้เรื่องยาเสพติด**. กรุงเทพฯ:
 สำนักงานพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2556). **เรื่อง ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดิน**
เอาชนะยาเสพติดปี 2554. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สุริยันต์ เสรีเรืองยุทธ. (2551). การศึกษากระบวนการบริหารเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
เสนอ สุภายิต. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขต
รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน
อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

The Satisfaction of the People with the Administration of the Isan Municipality
in Mueang Buriram District, Buriram Province

ชญาทร ทองรักศรี¹ / ปณิดา แล่นโคตร² / พรพิมล วิเศษธร³
รวีพร ดำเนินงาม⁴ / ศศิวิมล วิมลใส⁵ / ศันสนีย์ ศรีสมสุข⁶

Chanayut Thongraksri / Panida Laenkhot / Pornphimon Wisetthon /

Rawiporn Damnoengam / Sasiwimon Wimonsai / Sansanee Srisomsuk

¹⁻⁶สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การศึกษา ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่แปรผันตามเพศ 3) เพื่อเป็นข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เป็นคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ แบบสอบถามแบบปลายเปิด โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 389 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (T-Test)

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 57.6 และเป็นเพศชาย จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 อายุระหว่าง 38-47 ปี มีจำนวนมากที่สุด 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 อาชีพรับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวนมากที่สุด 114 คน คิดเป็นร้อยละ 37 ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีจำนวนมากที่สุด 99 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 25.4 และรายได้ต่อเดือน ช่วงรายได้ 5,001-10,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8

สำหรับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการบริหารงาน ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และด้านการพัฒนาการบริการ ของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การบริหารงาน, เทศบาลตำบล

Abstract

A study of the satisfaction of the people towards the administration of the Isan Municipality. Mueang Buriram District Buriram Province Objective 1) To study the satisfaction of the people towards the administration of Isan Sub-District Municipality. Mueang Buriram District Buriram Province 2) to compare people's satisfaction towards the administration of Isan Sub-District Municipality Mueang Buriram District Buriram Province with gender-dependent 3) as a recommendation for the implementation of the Isan Sub-District Municipality Mueang Buriram District Buriram Province And to use the results of the study as a guideline in the administration of the Isan Municipality The tools used for data collection were questionnaires, rating scale, divided into 5 levels, open-ended questionnaire. Data were collected from a sample of 389 people. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation T-Test.

The study found that Most of the respondents There are 244 more females than males, accounting for 57.6 percent and being male with 165 people, representing 42.2 percent, aged 38-47 years, with the highest number of 120 people, or 30.8 percent. The largest number was 114 people, representing a percentage. 37 levels of study High school / vocational certificate The highest number was 99 people, 25.4 percent, and monthly income from 5,001-10,000 baht was the largest number 108, or 27.8 percent. For the satisfaction of the people with the administration of the Isan Municipality Mueang Buriram District Buriram Province found that the satisfaction of the sample group towards the management of infrastructure development Economic development And service

development of the Isan Sub-district Municipality Mueang Buriram District Buriram Province

Overall, it is at a high level.

Keywords: satisfaction, the administration, municipality administration

บทนำ

ลักษณะการปกครองของไทยเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและมีกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด ซึ่งยึดถือกันมาตลอด สังคมในอดีตประชาชนมีการอยู่อาศัยกันเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละกลุ่มจะมีหัวหน้าทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองคอยดูแลชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนภายในกลุ่มอย่างใกล้ชิด เมื่อจำนวนกลุ่มคนเริ่มมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นต่อมาจึงมีการจัดแบ่งอาณาเขตและรูปแบบการปกครองอย่างเป็นระเบียบมากขึ้น โดยมีกลุ่มคนที่อยู่เป็นหมู่บ้าน ให้มีผู้ใหญ่บ้านคอยดูแลและหากมีหลายหมู่บ้านให้กำหนดเป็นตำบลและมีกำนันเป็นผู้ดูแลแล้วขยายไปเป็นอำเภอและจังหวัดต่อไป การที่จะดูแลบ้านเมืองให้ดีได้ต้องขึ้นอยู่กับ การปกครองบ้านเมืองที่ดีด้วยประเทศไทย จึงมีกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดินออกมาใช้ เพื่อได้จัดรูปแบบของการปกครองออกเป็น 3 ส่วน คือ การปกครองส่วนกลาง การปกครองส่วนภูมิภาค และการปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย ปรากฏเด่นชัดที่สุดในสมัยรัชกาลที่ 5 พระองค์ท่านทรงจัดให้มีการปกครองส่วนภูมิภาคและการปกครองส่วนเดิมขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย เพื่อพัฒนาประเทศชาติตามแบบอย่างประเทศตะวันตก เป็นการปฏิรูปสังคมและการปฏิรูปเศรษฐกิจ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539 : 1) ลักษณะการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยในสมัยนั้นจัดแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ การปกครองส่วนกลาง มีการยกเลิกตำแหน่งอัครมหาเสนาบดีและจตุสดมภ์ ในปี พ.ศ. 2435 แล้วจัดแบ่งการบริหารการปกครองออกเป็น “กรม” แต่ละกรมจะมีหัวหน้ารับผิดชอบและกำหนดขอบเขตไว้อย่างชัดเจนและมีเสนาบดีเป็นหัวหน้าปฏิบัติงาน ต่อมาในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2435 ได้มีการประกาศพระราชโองการ ยกฐานะกรมขึ้นเป็น “กระทรวง” การปกครองส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของการปกครองหัวเมืองต่าง ๆ โดยการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง คือ เมืองหลวง “ยกเลิกระบบกินเมือง” เดิมที่เจ้าเมือง มีสิทธิ์ในการเก็บภาษีอากรค่าธรรมเนียม รวมทั้งการควบคุมบังคับบัญชาไพร่ต่อมาได้เปลี่ยนมาใช้ระบบราชการรับเงินเดือนจากส่วนกลางและการปกครองส่วนท้องถิ่น (จักร์ พันธุ์เพชร 2545 : 62 - 63) เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล การบริหารการปกครองแยกออกจากระเบียบการ

บริหารราชการส่วนกลาง จากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดตั้งท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลไว้ 3 ประการ ดังนี้ ประการที่หนึ่ง จำนวนขนาดของประชากรหรือราษฎรในพื้นที่และการกระจายตัวเชิงพื้นที่ของประชากร ประการที่สอง ความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาจากการจัดเก็บรายได้โดยตรงตามกฎหมายและงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินงานของท้องถิ่น และประการที่สาม ความสำคัญ ทางการเมืองท้องถิ่น โดยพิจารณาศักยภาพของท้องถิ่นในการพัฒนา การปกครองระดับท้องถิ่นในปัจจุบันถือว่าเป็นสิ่งสำคัญของระบบการปกครองของไทยเพราะหากไม่มีการปกครองระดับท้องถิ่นนั้น จะทำให้เกิดช่องว่างในการดูแลประชาชนระดับท้องถิ่นและท้องถิ่นนั้นจะมีความสุข นำอยู่ รวมไปถึงคุณภาพชีวิตที่ดีก็จะต้องส่งเสริมสุขภาวะในด้านต่างๆ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชน และความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาทอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวาง โดยมีเพียงจะมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นแต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไปรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วย และเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาคมท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น เพื่อให้เกิดความเป็นอิสระจากส่วนกลางและเป็นองค์กรนิติบุคคลในการปกครองตนเองและการมีส่วนร่วมทาง การเมืองของประชาชนในการเลือกผู้แทนของตนเข้าไปดำเนินการบริหาร การบริหารจะดำเนินไปได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับความสนใจและความรับผิดชอบของประชาชนเป็นสำคัญ หากประชาชนไม่สนใจและไม่รับผิดชอบต่อท้องถิ่นตนเองก็เป็นการยากที่จะทำให้การปกครองท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เทศบาลตำบลอิสาน ได้ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลอิสานเป็นเทศบาลตำบลอิสาน เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พุทธศักราช 2551 โดยที่กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีสภาพเหมาะสมควรให้จัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลอิสานตามความในมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พุทธศักราช 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2546 และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นเทศบาลตำบลอิสาน ซึ่งเทศบาลตำบลอิสาน มีบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด เทศบาลตำบลอิสาน

เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ดูแลประชาชนในตำบลอิสาน ไม่ว่าจะเป็นในด้านการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาการบริการ ทั้งนี้เพื่อความอยู่ดีกินดีและเพื่อ ประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ในส่วนการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งการบริหารงานจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านประกอบ เข้าด้วยกัน เช่น ความรู้ความสามารถและประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานและผู้บริหาร อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ต้องมีคุณภาพดีจึงจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญประการ หนึ่ง คือ ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน เป็นตัวชี้วัด ความสำเร็จและความล้มเหลวในการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน ได้เป็นอย่างดี เพราะถ้า หากเทศบาลตำบลอิสานบริหารงานไม่เหมาะสมหรือไม่สามารถตอบสนองความต้องการของ ประชาชนในพื้นที่ที่ดูแลรับผิดชอบได้ก็อาจส่งผลให้ประชาชนไม่พึงพอใจในการบริหารงานของ เทศบาลตำบลอิสานอาจจะก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามมานั่นเอง ด้วยเหตุ ดังกล่าวมาผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของ เทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อที่จะสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็น แนวทางปฏิบัติและนำข้อมูลที่ได้รับไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อช่วยส่งเสริมการสร้างบริหารงานให้ ประชาชนเกิดความพึงพอใจในการบริหารงาน ตลอดจนสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอาจจะส่งผลดีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน ให้เป็นที่พึงพอใจของ ประชาชนที่มาใช้บริการและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดีสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาล ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่แปรผันตามเพศ
3. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าวิจัยมีความสำคัญดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาล ตำบลลือสาธิต อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
2. ทำให้ทราบถึงแนวทางการแก้ปัญหาของการบริหารงานของเทศบาลตำบลลือสาธิต อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตในการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงาน ของเทศบาลตำบลลือสาธิต อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยศึกษาเฉพาะกิจกรรม (สุพัตรา นามรัมย์ 2552 : 3) 3 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- 1.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ
- 1.3 ด้านการพัฒนาการบริการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ตำบลลือสาธิต อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 18 หมู่บ้าน รวมประชากรทั้งหมด 13,751 คน

2.2 ตัวอย่างได้จากการสุ่มประชากรโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน Taro Yamane (ลิตธิ์ ชีรสรณ์, 2551) จำนวนทั้งสิ้น 389 คน แล้วสุ่มตัวอย่างให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลลือสาธิต อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ไว้ 2 ตัวแปร ดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

3.2 ตัวแปรตาม คือความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาล ตำบลลือสาธิต อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมี 3 ด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

3.2.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

3.3.3 ด้านการพัฒนาการบริการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เช่น เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับเรื่องความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีลักษณะเป็นคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Form)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงนายกเทศมนตรีตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม และขอรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง ในเทศบาลตำบลอิสาน พร้อมขอรับคืนเมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว

3. แบบสอบถามจำนวน 389 ชุดเก็บรวบรวมมาได้จำนวน 389 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม

3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล

4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)
2. การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัด บุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามเพศ โดยทดสอบค่าที (T-Test)

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2556 : 111)

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	ความหมาย	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	ความหมาย	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	ความหมาย	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	ความหมาย	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	ความหมาย	พึงพอใจน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาล ตำบลอิสาน มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน แนวทางการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานในส่วนของงานที่มีการก่อสร้าง/ติดตั้ง ผู้บริหารและผู้นำชุมชน ควรร่วมมือกันตรวจสอบคุณภาพของวัสดุที่นำมาใช้ในการก่อสร้างติดตั้ง และดูแลความเรียบร้อยสมบูรณ์ของงาน เทศบาลควรมีการเพิ่มช่องทางในการรับฟังข้อร้องเรียนของประชาชน โครงการที่เป็นความต้องการของประชาชนมาสู่การปฏิบัติ แต่เนื่องจากด้วยงบประมาณที่จำกัดทำให้ไม่เพียงพอในการพัฒนาได้ทุกพื้นที่ ทำให้บางพื้นที่ยังไม่มีถนนที่ปลอดภัย การขยายเขตไฟฟ้าแสงสว่าง การขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคในช่วงหน้าแล้ง รวมถึงปัญหาน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน ทำให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนอย่างต่อเนื่อง

3.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาโครงการที่ส่งผลด้านเศรษฐกิจ และการเกษตร เช่น การส่งเสริมด้านอาชีพให้แก่คนในชุมชน การส่งเสริมด้านการเกษตร เช่น การสูบน้ำเพื่อแก้ไขปัญหากัญแล้งและเพื่อการเกษตร การช่วยเหลือเกษตรกรในการจำหน่ายข้าวสารไปถึงมือผู้บริโภคโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ฯลฯ

3.3 ด้านการพัฒนาการบริการ ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการบริการ เมื่อมาติดต่องานที่เทศบาลได้รับความสำเร็จตรงกับความต้องการอย่างถูกต้อง และเรียบร้อยดี และทางเทศบาลได้จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ ทำให้มีความเข้าใจขั้นตอนให้บริการได้ถูกต้อง เอกสารที่เตรียมไว้บริการ มีตัวอย่างแนะนำประเภทบริการอย่างชัดเจน การประชาสัมพันธ์ข้อมูล ที่จำเป็นให้ทราบยังไม่ทั่วถึง ประชาชนยังรู้ไม่ทั่วถึงว่าเมื่อปัญหาจะแจ้งเหตุหรือร้องเรียนได้ที่ไหน หมายเลขโทรศัพท์อะไร และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารในช่องทางต่างๆ เช่น เสียงตามสาย เว็บไซต์วิทยุชุมชน ฯลฯ ยังไม่เพียงพอประชาชนจึงพึงพอใจเพียงในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ด้านการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และด้านการพัฒนาการบริการ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ประชาชนมีความพึงพอใจในการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นการจัดแผนงานหรือโครงการลักษณะการทำงานของคณะผู้บริหารมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้มีการดำเนินงาน ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น สำหรับพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีการปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้เช่นกัน ตลอดจนสามารถให้บริการได้ตามที่ประชาชนต้องการด้วยมนุษยสัมพันธ์และการวางตัวที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุพัตรา นามรัมย์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงใน อำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า

1. ประชาชนตำบลเชิงในมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงใน อำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี ในด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประชาชนในตำบลเชิงในที่มีเพศ ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงใน อำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ประชาชนในตำบลเชิงในที่มีช่วงอายุ ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงใน อำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้าน

งานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนทำศัลยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ การศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น และ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. ประชาชนในตำบลเชิงในที่มีวุฒิการศึกษา ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงใน อำเภอเชิงใน จังหวัดอุบลราชธานี ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันมีเพียง การจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อยเท่านั้น ที่ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างผู้วิจัยนำไปทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธี LSD พบว่า มีความแตกต่างกันจำนวน 1 คู่ คือ คู่วุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา กับคู่วุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชนมีความพึงพอใจในการตรวจสอบดูแลระบบน้ำประปาให้สามารถใช้งานได้คืออยู่เสมอ เรื่องโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีต และมีไฟฟ้าส่องสว่างในชุมชนมีเพียงพอ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารให้ความสำคัญในการพัฒนา โดยมีการกระจายงบประมาณไปทุกหมู่บ้านและมีการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี และอีกทั้งการดูแลระบบน้ำประปาเป็นการมองเห็นเป็นรูปธรรม ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับผลประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอัมพร ขาวทอง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลบาเจาะ อำเภอบ้านนั้งस्ता จังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลบาเจาะ อำเภอบ้านนั้งस्ता จังหวัดยะลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลบาเจาะ อำเภอบ้านนั้งस्ता จังหวัดยะลา

2.1 ประชาชนที่มี เพศ สถานภาพสมรส และรายได้ครอบครัวต่อเดือน แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลบวเงาะ อำเภอบ้านนั้งสตา จังหวัดยะลา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลบวเงาะ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการก่อสร้างถนนแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการปรับปรุงซ่อมแซมถนน ด้านการพัฒนาระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ด้านการจัดระบบน้ำเพื่อการอุปโภคไม่แตกต่างกัน

2.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพหลัก ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลบวเงาะ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการซ่อมแซมถนน ด้านการพัฒนาระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ด้านการจัดระบบน้ำเพื่อการอุปโภคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการก่อสร้างถนนไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชน มีความพึงพอใจที่ทางเทศบาลมีการส่งเสริมการฝึกอบรมให้ความรู้ทางการเกษตร สนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนให้กับกลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ ผู้บริหารเทศบาลให้ความสำคัญกับกลุ่มอาชีพเกษตรกรมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ ทำให้กลุ่มบางอาชีพไม่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงและถึงแม้ผู้บริหาร จะจัดสรรงบประมาณให้กับการพัฒนาเศรษฐกิจแต่ส่วนใหญ่จะให้การสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนกลุ่มอาชีพเดิมเป็นประจำทุกปี เช่น สนับสนุนทุนหมุนเวียนกลุ่มเกษตรกร กองทุนปุ๋ย เป็นต้น ส่วนการจัดโครงการฝึกอบรมมักจะเป็นอาชีพเสริมเว้นว่างจากการทำการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ กูดอาม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานของนายกเทศมนตรีกรณีสึกษาเทศบาลตำบลบวเงาะ ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานของนายกเทศมนตรีในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษาด้านการเมืองการปกครองและด้านสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานของนายกเทศมนตรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกประเด็นอยู่ในระดับสูง

ด้านสาธารณสุข ศาสนาความเชื่อ และสาธารณูปโภค พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานของนายกเทศมนตรีอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บางประเด็น มีความ

พึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ประเด็นปัญหาด้าน สุขภาวะน้อย การส่งเสริมเพื่อการทำนุบำรุงศาสนาวัฒนธรรม การมีน้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคได้อย่างเพียงพอ และความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ด้านศาสนาและวัฒนธรรมจากประชาชน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานของนายกเทศมนตรี โดยเปรียบเทียบระหว่างตัวแปร อายุ เพศ สถานภาพ การศึกษา และรายได้พบว่า ความพึงพอใจของประชาชน ต่อการบริหารงาน ของนายกเทศมนตรีเมื่อจำแนกตามตัวแปร เพศอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาและรายได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าอยู่ในระดับสูง ทุกด้านยกเว้นระดับการศึกษา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จะมีความพึงพอใจในทุกด้านระดับปานกลาง

จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนาการบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจะเห็นได้จากกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมาก ของความเสมอภาค ความเอาใจใส่ความกระตือรือร้นในการให้บริการ ทั้งนี้เทศบาลตำบลลิสาณ ควรปรับปรุงระบบการติดตั้งการซ่อมบำรุง การดูแลรักษาของการบริการให้เสียงตามสายให้ใช้การได้ดี สามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจากรุวรรณ พุ่มสงวน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางขนุน จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 185 คน คิดเป็นร้อยละ 51.2 ส่วนใหญ่มีอายุ 25-35 ปี 122 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส 181 คน คิดเป็นร้อยละ 50.1 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา 105 คนคิดเป็นร้อยละ 29.1 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ 105 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1 ส่วนใหญ่ มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท 216 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8

ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางขนุน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับสูง พิจารณารายด้าน ด้านนโยบายและการวางแผนอยู่ในระดับสูง ด้านเจ้าหน้าที่ โดยรวมอยู่ในระดับสูง ด้านสถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับสูง ด้านการบริการ โดยรวมอยู่ในระดับสูง ด้านข้อมูลข่าวสาร โดยรวมอยู่ในระดับสูง

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลลิสาณ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลลิสาณ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของประสิทธิ์ อุดมชนะธีระ

(2551: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนที่มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55.00) อายุระหว่าง 30-39 ปี (ร้อยละ 2.10) การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 31.43) ประกอบอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว/ เจ้าของกิจการ (ร้อยละ 28.57) รายได้ 5,001 ถึง 10,000 บาท (ร้อยละ 32.85) หน่วยงานที่มาใช้บริการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประชาชนส่วนใหญ่มาใช้บริการ คือ สำนักปลัด (ร้อยละ 42.86)

2. ด้านการให้บริการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงตามลำดับที่ประชาชนมีความพึงพอใจในระดับมากไปหาน้อย คือ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ย 4.08 ด้านกระบวนการ/ ขั้นตอนการให้บริการค่าเฉลี่ย 3.99 และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ค่าเฉลี่ย 3.66

3. ด้านความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับที่ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ย 3.85 ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ย 3.84 ด้านหลักความโปร่งใสและด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 3.79 เท่ากัน ด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ย 3.67 และด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 3.59

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 เทศบาลตำบลอิสานควรมีการกำหนดนโยบายการเสริมสร้างสมรรถนะชุมชนในมิติต่างๆ เช่น มิติทางกาย มิติทางจิต มิติทางปัญญา และมิติทางสังคม เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่ การปฏิบัติ โดยทุกภาคส่วนทั้งรัฐบาลกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนต้องให้การสนับสนุนและร่วมมือไปสู่การปฏิบัติงานที่แท้จริง

1.2 เทศบาลตำบลลือสาธิตควรมีการกำหนดนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นและหลักธรรมทางศาสนามาใช้ในการปฏิบัติงาน การทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน การถ่ายทอดและเรียนรู้ร่วมกันของสังคม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการบริหารงานของเทศบาลตำบลลือสาธิต อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ประชาชนต้องการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด จะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการบริหารงานเทศบาลต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานของเทศบาล ตำบลลือสาธิต อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

2.3 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลลือสาธิต อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

เอกสารอ้างอิง

- กฤษดา เขียร วัฒนสุข. (2560). **หลักการจัดการและองค์การ**. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป จำกัด.
- กิตติศักดิ์ กูดอาม. (2550). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานของนายกเทศมนตรี**
กรณีศึกษาเทศบาลตำบลยะหา. ขอนแก่น: รายงานการศึกษาระยะปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จักษ์ พันธุ์เพชร. (2545). **การเมืองและการปกครอง : มิติทางประวัติศาสตร์และสถาบันการเมือง**.
กรุงเทพฯ: มายด์ พับลิชชิ่ง จำกัด.
- จารุวรรณ พุ่มสงวน. (2550). **การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การ**
บริหารส่วนตำบลบางขุน จังหวัดนนทบุรี. ขอนแก่น: รายงานการศึกษาระยะปริญญา รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- แจ่มศรี โกแสนตอ. (2550). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสันทราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย การศึกษาอิสระ ropic.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ชมภูนุช กาศสกุล. (2546). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระ ร.ม. (การเมืองและการปกครอง) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชวลิต เหล่ารุ่งกาญจน์. (2538). ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาเฉพาะกรณีสาขาท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี . ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชาย อังศุณิศานาท. (2546). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการร้าน เอส แอนด์ พี. ภาคนิพนธ์ปริญญา รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: ส่วนท้องถิ่น.
- ณัฐวุฒิ วรวิกรม. (2550). การศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตาม บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงตะขบ อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร วิทยานิพนธ์ ropic.ม. (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทรงกลด ไกรกังวาร. (2550). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนสุข อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ .
- ทศพล สุทรวงศ์. (2550). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลริมกก การศึกษาอิสระ ropic.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) . เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ทองหล่อ เดชไทย. (2532). "แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสาธารณสุข," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการ บริหารงานสาธารณสุขทั่วไป หน่วยที่ 1-7 พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: นวกรณ.
- เทศบาลตำบลอิสาน. (2559). แผนพัฒนาสี่ปี (2559-2562). บุรีรัมย์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2552). พฤติกรรมองค์กร : การศึกษาการบริหารพฤติกรรมองค์กรเชิงบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.

- ธนกร สุริยกระจ่าง. (2550). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงราย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- นพพงศ์ บุญจิตราดุล. (2550). หลักการบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อเนกศิลป์การพิมพ์.
- เนตรพัฒนา ยาวีราข. (2546). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอกเพลส.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ อุดมธนะธีระ. (2551). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: ราชการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสาขาวิชาปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปิยะดน้อย ศรีวิกรานต์โยธิน. (2550). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของบริษัทขนส่งจำกัด อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยานิพนธ์. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พิเศษ รวมทรัพย์. (2538). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร ศึกษากรณีสำนักงานเขตสาทร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วัชรินทร์ ปวงใจ. (2550). ความพึงพอใจและความต้องการของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฮ้อ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย การศึกษาอิสระ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. (2536). แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยบริหารการศึกษา : ประมวลสาระ ชุดวิชาการวิจัยบริหารการศึกษา หน่วยที่ 8-9. นนทบุรี: บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิภาดา กุปตานนท์. (2544). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สมนึก นนธิจันทร์. (2551). รีเอ็นจิเนียริง. สุรินทร์: ชมรมส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพครู.

- สมบูรณ์ วิชัย. (2550). ความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจิมที่มีต่อผู้บริหารของเทศบาลตำบลจิม อำเภอปง จังหวัดพะเยา การศึกษาอิสระ บช.ม. (การจัดการทั่วไป) . เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สาโรช ไสยสมบัติ. (2534). ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ปริญญาโทศึกษานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. มหาสารคาม.
- สิทธิ์ ชีรสรณ์. (2551). เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจินดา เหมเวช. (2547). ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์ กรณีศึกษา สาขาบุญศิริ กรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุพัตรา นามรมย์. (2552). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนใน อำเภอเขื่อนใน จังหวัดอุบลราชธานี. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุรชาติ ณ หนองคาย. (2540). หลักการบริหารและการพัฒนาองค์กรสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุริยัน ปานเพ็ง. (2542). ความพึงพอใจของผู้ป่วยนอกต่อการให้บริการของสถานบริการสาธารณสุข : ศึกษาเฉพาะกรณี สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์บริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาศักดิ์) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อมร รักษาสัตย์. (2522). บทบาทของผู้บังคับบัญชาในการส่งเสริมประสิทธิภาพของข้าราชการ กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- อมรเทพ มีทอง. (2550). ความพึงพอใจการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเจริญผล อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดพิจิตร วิทยานิพนธ์ รป.ม. (การปกครองท้องถิ่น) . ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยของแก่น.
- อรัญญา บุญदानนท์. (2550). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย วิทยานิพนธ์ รป.ม. (การปกครองส่วนท้องถิ่น). เชียงราย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

- อัจฉรา โทบุญ. (2534). ระดับความพึงพอใจของผู้มารับบริการงานทะเบียนราษฎร สำนักทะเบียน
 อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. มหาสารคาม.
- อัมพร ขาวทอง. (2550). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลบาเจาะ อำเภอบ้านนงस्ता จังหวัดยะลา. ขอนแก่น: รายงานการศึกษา
 อิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการ
 ปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Maslow, A. H. (1943). **A Theory of Human Motivation.** Journal Psychology Review , 50,
 pp. 370-396.
- Abraham H. Maslow. (2000). **The Maslow Business Reader.** New York : John Wiley & Sons.
- Collin. (1989). **Essential English Dictionary.** London : Collins.
- Heady, F. (1979). **Public Administration: A Comparative Perspective.** 2nd ed. New York and
 Basel : Marcel Dekker.
- Koontz, H., O'Donnel Cyril, and W. Heinz. (1974). **Management.** Auckland : Mc Graw- Hill.
- Henri Fayol. (1949). **General and Industrial Management.** London : Pitman.
- Hodgson J.S. (1960). **Public Administration.** Canada : McGraw - Hill.
- Pfiffner, J.S.P. (1960). **Public Administration.** New York : The Ronald Press.
- Fesler, J.W.& Kettl, D.F. (1991). **The Politics of The Administrative Process.** New Jersey :
 Chatham House Publishers, Inc.
- Gulick, L. & L. Urwick. (1937). **Papers on the Science of Administration.** New York : Institute of
 Public Administration.
- Hersey, P. & Blanchard, K.H. (1960). **Management of Organizational Behavior.** Englewood Cliffs,
 New Jersey : Prentice - Hall.
- The Grolier International Dictionary Vol 1.** (1992). Connecticut : Grolier Incorporated Donbery.
- Vroom, Victor H. (1964). **Work and Motivation.** New York : John Willey & Sons.
- Williams J.D. (1980). **Public Administration : The People's Business.** Boston : Little, Brown.

การมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมอนุรักษ์และการสืบสานการทอผ้าไหมของ
ชุมชนสายยาว ตำบลลุดงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
Participation in Conservation and Weaving Sai Yao Community
in Thalung Lek Subdistrict, Mueang District, Buriram Province

เกดวิพาตา บุคดา¹ / ธัญลักษณ์ ตูย์ตะกู² / ชลลดา ชิดรัมย์³ / ปาณิสตา อุตมะ⁴ /
วิไลลักษณ์ ชิดนอก⁵ / สุพัตรา เทียนจันทร์⁵

Ketwipada Budda / Thanyalak Tuitaku / Chonlada Chidram /

Panisa Uttama / Wilailak Chidnok / Supattra Thianjan

¹⁻⁵สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1. เพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในกระบวนการ การอนุรักษ์ และสืบสานการทอผ้าขึ้นต้นแดงของชุมชนสายยาว ตำบลลุดงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมพัฒนาในการอนุรักษ์และสืบสานการทอผ้าไหมชุมชนสายยาว ตำบลลุดงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้าไหมชุมชนสายยาว ตำบลลุดงเหล็ก อำเภอเมืองเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ใน 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 307 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการทดสอบค่า t-Test ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และสืบสานการทอผ้าของชุมชนสายยาว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการอนุรักษ์และสืบสานการทอผ้าขึ้นต้นแดงของชุมชนทางสายยาว จำแนกตามคุณลักษณะ เพศ ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และสืบสานการทอผ้าของชุมชนสายยาว พบว่าประชาชน

องค์การบริหารส่วนตำบลและผู้นำชุมชน ควรจัดกิจกรรมโดยการประยุกต์ให้เข้ากับ กิจกรรมต่าง ๆ ใน
เทศกาล เพื่อเน้นความสำคัญ และการเปิดโอกาสให้ทุกคนโดยเฉพาะเยาวชนให้มีส่วนร่วมด้วยชุมชนถือ
เป็นโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการผลักดัน ส่งเสริม และฟื้นฟูภูมิปัญญาการทอผ้านี้ต่อไป

ความสำคัญ: การมีส่วนร่วม, ประชาชน, การอนุรักษ์และสืบสาน

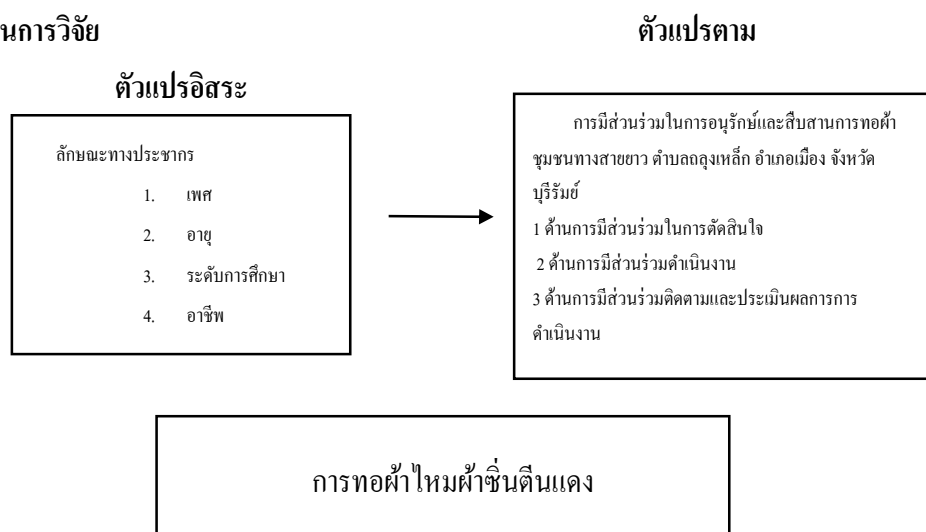
Abstract

This research has a purpose; 1. To study participation patterns in the process Conservation and continuation of red foot sarong weaving of Sai Yao community. Thalung Lek Subdistrict, Mueang District, Buriram Province 2. To compare the level of participation in development in the conservation and continuation of silk weaving in Long Sai community. Thalung Lek Subdistrict, Mueang District, Buriram Province 3. To study the suggestion of participation in conservation, weaving in Sai Yao community, Thalung Lek Subdistrict Mueang District Buriram Province in 3 aspects: participation in decision making Participation in operations And participation in monitoring and evaluation of the performance The sample consisted of 307 people by simple randomization. The data collection tool was a questionnaire with 3 types: checklist form. 5-level approximation scale and open-ended model The reliability was 0.97. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation. People's opinions on participation in the conservation and continuation of weaving of Long Sai community. The overall picture is at a high level. Operational aspects Participation, monitoring and evaluation of the performance and participation in decision-making, respectively, the results of comparison of opinions of the people in the conservation and continuation of the Sai Daeng Sarong weaving of the Long Sai community. Classified by gender, there is no difference. As for the suggestions of the people to participate in the conservation and the weaving of Long Saiyao community. Found that the people of the Tambon Administrative Organization and community leaders Events should be organized by applying to the various activities in the festival to emphasize the importance. And providing opportunities for everyone, especially youth, to be involved with the community is an opportunity for all sectors to take part in promoting, promoting and restoring this knowledge of weaving.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในกระบวนการ การอนุรักษ์และสืบสานการทอผ้าชิ้นดินแดงของชุมชนสายขาว ตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมพัฒนาในการอนุรักษ์และสืบสานการทอผ้าไหมชุมชนสายขาว ตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์การทอผ้าไหมชุมชนทางสายขาว ตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนชุมชนทางสายขาว จากจำนวนทั้งหมด 1,320 คน โดยมีประชากรดังนี้

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนชุมชนสายขาว โดยมีประชากรดังนี้

หมู่บ้าน	จำนวน
หมู่ 3 บ้านโนนศิลา	317 คน
หมู่ 7 บ้านสำราญราษฎร์	340 คน
หมู่ 10 บ้านโนนเครือ	279 คน
หมู่ 16 บ้านโนนสำราญ	220 คน
รวม	1,320 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

โดยคำนวณจากสูตรทาร์โยมานเน Taro Yamane ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และขนาดความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ $\pm .5$ ได้จำนวน 307 คน จากกลุ่มผู้ที่อาศัยในชุมชนทางสายยาว ตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้กลุ่มตัวอย่าง 307 คน แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Random sampling) ซึ่งคณะวิจัยได้ทำการคำนวณตามสัดส่วนของคนในชุมชน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออก 3 ขั้นตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้และระดับการศึกษา ตอนที่ 2 แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าขึ้นดินแดง ชุมชนทางสายยาว อาทิ การปลูกจิตสำนึก คนในชุมชนให้เห็นคุณค่าของภูมิปัญญา การส่งเสริมกิจกรรมร่วมกันเพื่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดการความรู้และการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาให้ภูมิปัญญา การสืบสานสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าขึ้นดินแดงไปสู่คนรุ่นต่อไปการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่และนอกพื้นที่ ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลอิสาณ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัด บุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ โดยทดสอบค่าที (t-Test)

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. จัดทำแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยพิจารณาเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับ

กรอบแนวคิด ความมุ่งหมาย และสมมติฐานในการวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินความสอดคล้อง เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษาและครอบคลุมเนื้อหาของกรวิจัย เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

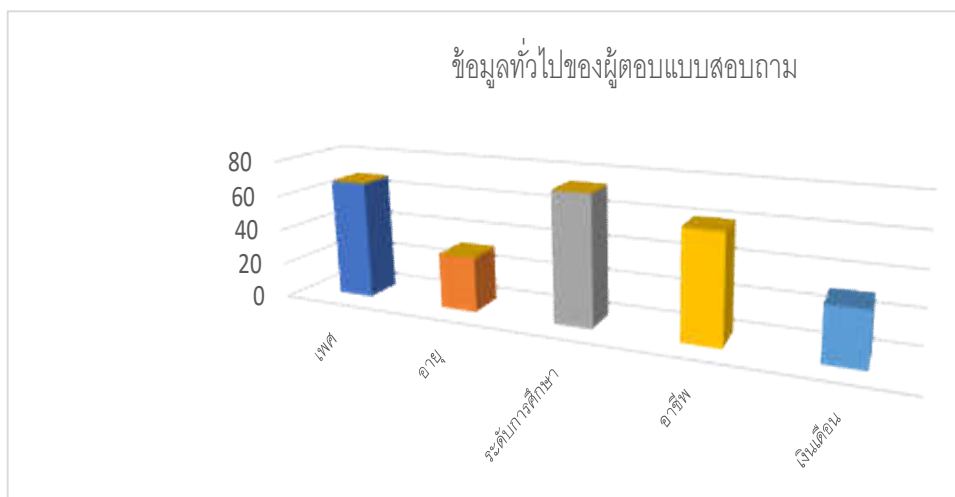
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้ คือ คณะผู้วิจัยขอหนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในเขตชุมชนทางสายยาว ตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตชุมชนสายยาว ตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษา โดยนำแบบสอบถามไปให้โดยตรงด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำแบบสอบถามอย่างอิสระ จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 307 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ได้ทั้งหมด จำนวน 307 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์แบบสอบถามการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้า ชุมชนสายยาว ตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยผู้วิจัยได้ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายด้าน และการทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t-Test

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้า ชุมชนสายยาว ตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีผลการวิจัยรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถาม

จากภาพดังกล่าว พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 67.8 มีอายุอยู่ในระหว่าง 50-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.6 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 73.6 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 60.6 มีรายได้ต่อเดือน 10,001-12,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.6

2. การมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้า ชุมชนทางสายยาว ตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้า ชุมชนทางสายยาว ตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบสาน	\bar{x}	S.D	ความหมาย
1.ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		4.02	0.56	มาก
2.ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน		3.98	0.52	มาก
3.ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน		3.99	0.49	มาก
รวมเฉลี่ย		3.98	0.49	มาก

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากตาราง พบว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบสานการทอผ้าของชุมชนทางสายยาว ตำบล ถลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายได้ พบว่า

2.1 ด้านการตัดสินใจ

ตารางที่ 2

ระดับการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ

ข้อคำถาม	ระดับการดำเนินงาน			
	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบสาน	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ				
1 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนขั้นตอนในการผลิตผ้าไหม		4.22	0.77	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อพัฒนาการผลิตผ้าไหมในชุมชน		4.00	0.80	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ		3.96	0.81	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมในการคิดและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อเกิดอุปสรรค		4.05	0.78	มาก

5. ท่านมีส่วนร่วมในการผลิตผ้าไหมเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์	4.03	0.86	มาก
6. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักการการอนุรักษ์และสืบสานการทอผ้าไหม	4.10	0.82	มาก
7. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนกระบวนการการผลิตที่อนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาชุมชนในด้านการทอผ้าไหม	4.00	0.87	มาก
8. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพการผลิตที่มีประสิทธิภาพกระบวนการอนุรักษ์การทอผ้าไหม	3.98	0.92	มาก
9. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการผลิตผ้าไหม	3.98	0.84	มาก
10. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการผลิตเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์	3.89	0.89	มาก
รวมเฉลี่ย	4.02	0.57	มาก

จากตาราง พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 1. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนขั้นตอนในการผลิตผ้าไหม รองลงมาคือ ข้อ 6. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักการการอนุรักษ์และสืบสานการทอผ้าไหม และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 10. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการผลิตเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน

ตารางที่ 3

ระดับการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน

ข้อคำถาม	ระดับการดำเนินงาน		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน			
1.ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิตผ้าไหม	4.05	0.81	มาก
2.ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนเงินในการผลิตผ้าไหม	3.86	0.80	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกระบวนการการทอผ้าไหมมีวางแผนไว้	4.01	0.80	มาก

4.ท่านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และสืบสานกระบวนการ การทอผ้าไหม	3.96	0.77	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานเพื่อ เกิดอุปสรรค	3.97	0.82	มาก
6.ท่านได้แนะนำหรือชักจูงเพื่อนบ้านให้เห็นความสำคัญ ของการอนุรักษ์และสืบสานการทอผ้าไหม	4.03	0.82	มาก
7.ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน ให้สะดวกต่อการปฏิบัติงาน	4.01	0.85	มาก
8. ท่านได้ถ่ายทอดความรู้ ความเชี่ยวชาญในการทอผ้า ให้กับบุคคลที่สนใจ	4.00	0.82	มาก
9. ท่านได้แนะนำและให้คำปรึกษาเพื่อปรับปรุง กระบวนการดำเนินงาน	4.00	0.84	มาก
10.ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาการทอผ้าไหมของชุมชน	3.95	0.90	มาก
รวมเฉลี่ย	3.95	0.52	มาก

จากตาราง พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 1.ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิตผ้าไหมและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 2.ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนเงินในการผลิตผ้าไหม

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 4

ระดับการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ข้อคำถาม	ระดับการดำเนินงาน		
	๕	S.D.	ความหมาย
ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ทำงานของกลุ่มทอผ้าไหม	4.04	0.81	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลการปรับปรุงการพัฒนาลายผ้าไหมให้มีการความทันสมัยมากยิ่งขึ้น	4.00	0.79	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินการทอผ้าไหมที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ ในการทอผ้า	3.92	0.81	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทอผ้าในการพัฒนาผลิตภัณฑ์	3.98	0.78	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการทอผ้า	3.95	0.82	มาก
6. ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลการใช้ทรัพยากรในการทอผ้าไหม	4.04	0.73	มาก
7. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาในการช่วยผลักดันกลุ่มทอผ้าให้มีความเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น	3.87	0.81	มาก
8. ท่านเป็นคนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์การทอผ้าไหม	3.96	0.87	มาก
9. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลและปรับปรุงคุณภาพของผ้าไหม	3.91	0.71	มาก
10. ท่านได้รับผลประโยชน์จากการร่วมการเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าไหม	4.00	0.85	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.96	0.55	มาก

จากตาราง พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 1. ท่านมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ทำงานของกลุ่มทอผ้าไหม และ ข้อ 6. ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลการใช้ทรัพยากรในการทอผ้าไหม รองลงมา ข้อ 2. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลการปรับปรุงการพัฒนาลายผ้าไหมให้มีการความทันสมัยมากยิ่งขึ้น และ ข้อ 10. ท่านได้รับผลประโยชน์จากการร่วมการเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าไหม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 7. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาในการช่วยผลักดันกลุ่มทอผ้าให้มีความเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้า ชุมชนสายยาว ตำบลลุดงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3.1 ประชาชนมีเพศที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบสานการทอผ้า ชุมชนสายยาว ตำบลลุดงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุป และอภิปรายผล

การอภิปรายผล การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้า ชุมชนสายยาว ตำบลลุดงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีประเด็นสำคัญควรแก่การนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้า ชุมชนทางสายยาว พบว่า มีมรดกทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น สะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนแสดงถึงทุนทางสังคม ทุนภูมิปัญญา นั่นคือการทอผ้า ซึ่งหลัก ๆ เป็นผ้าชิ้นดินแดง ในการพัฒนาท้องถิ่นทำให้ประชาชนได้เกิดการเรียนรู้ และนำไปสู่การช่วยเหลือตนเอง พึ่งพาตนเองได้จากสิ่งที่มีคุณค่าภายในชุมชนนั้นคือสอดคล้องกับ จริยคุณ จันทร์แจ่มและคณะ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการถ่ายทอดภูมิปัญญาผ้าจากสู่เยาวชนของชุมชนชาวไทย-ยวน ตำบลคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยผลการวิจัยพบว่า 1) ภูมิปัญญาการทอผ้าของชุมชนชาวไทย-ยวน ตำบลคูบัว มีการสืบทอดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่สะท้อนผ่าน ลายผ้า อันแสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ด้วยเทคนิคการทอผ้าเฉพาะตัว คือการจกเส้นด้ายลงบนผ้าทอด้วยขนเม่น และมีความสำคัญทั้งทางด้านวัฒนธรรมสังคม เศรษฐกิจ 2) ระดับการมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดภูมิปัญญาผ้าจากสู่เยาวชนของชุมชนชาวไทย-ยวน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = 0.95) การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการถ่ายทอดภูมิปัญญาผ้า

จากสู่เยาวชนต่อสถานภาพปัจจุบัน พบว่า เพศ และสถานภาพ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

ถ่ายทอดภูมิปัญญาผ้าจากสู่เยาวชนต่อสถานภาพปัจจุบัน พบว่า การศึกษา อายุ และอาชีพ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการถ่ายทอดภูมิปัญญาผ้าจากสู่เยาวชน พบว่า มี 7 แนวทาง ดังนี้ 1) เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านภูมิปัญญาการทอผ้าจกให้กับประชาชนภายในชุมชน 2) เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความพร้อมในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาผ้าจากสู่เยาวชน 3) สร้างเครือข่ายกลุ่มผู้ทอผ้าจกเครือข่ายภูมิปัญญาการทอผ้าจก และเครือข่ายเยาวชนภายในชุมชน 4) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทอผ้าจกสู่เยาวชน 5) องค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มทอผ้า และโรงเรียนร่วมจัดสรรงบประมาณ 6) สร้างครุภูมิปัญญารุ่นใหม่ และ 7) ส่งเสริมความเข้มแข็งกลุ่มผู้นำสตรี

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากการผลการวิจัย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้า ชุมชนทางสายยาว ต้องมีการใช้การมีส่วนร่วมของทุกส่วนมาเป็นแรงผลักดันในการวางแผน จัดการกระบวนการต่าง ๆ ในการอนุรักษ์การทอผ้าอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน เข้ากับยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลง เท่าทันคนรุ่นใหม่ ประชาชนในชุมชนควรจะมีการช่วยในการผลักดันศักยภาพและควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการผลิตผ้าไหมให้ทันสมัย เข้าถึงได้ง่าย รวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ทั้งในด้านการสนับสนุนทุน จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่แปลกใหม่เพื่อดึงดูดความทันสมัยออกมาในทันความเปลี่ยนแปลงและเข้าถึงได้ในทุกวัยโดยอาศัยแนวความคิดจากคนรุ่นเก่าผสมผสานกับคนรุ่นใหม่ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มาริสสา อินทรเกิดและคณะ ได้ศึกษา การอนุรักษ์และสืบสานการทอผ้าไหมมัดหมี่ขึ้นดินแดงของชุมชนบ้านหัวสะพาน อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่าการถ่ายทอดภูมิปัญญาของการทอผ้าไหมมัดหมี่ขึ้นดินแดงของชุมชน บ้านหัวสะพาน ใช้หลายวิธีร่วมกันทั้งการบอกเล่า การบันทึกลงในกระดาษลายเส้นกราฟ การสาธิตและลงมือปฏิบัติ การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน การอนุรักษ์และสืบสานของ ผ้าไหมมัดหมี่ขึ้นดินแดงของชุมชนมีความสามารถในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ มีผู้ที่มีความรู้และ ฝีมือในการทอผ้าเพื่อสืบต่อรุ่นต่อรุ่น

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้าของชุมชนทางสายยาว มีความต้องการในส่วนของ

การร่วมกันมีการวางแผนการชักจูงเพื่อนบ้านหรือแม่กระทั่งคนในครอบครัวเองที่ได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างฉับพลันโดยอิทธิพลต่าง ๆ จากต่างชาติหรือจากโลกภายนอก รวมไปถึงโลกออนไลน์เข้ามาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ การชักจูงคนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการทอผ้าถือเป็นการร่วมเข้ามามีบทบาทในด้านการอนุรักษ์ซึ่งบุคคลที่จะนำความรู้มาถ่ายทอดได้ดีที่สุดคือบุคคลที่เชี่ยวชาญเก่าแก่ที่เรียกได้ว่าเป็นครูชาวบ้าน มาถ่ายทอด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปรีดา เจษฎาวรางกุล (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองคูคต ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชน จำนวน 27 ชุมชน จำนวน 143 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงพรรณนา โดยนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS ในการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติอ้างอิง คือ Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับสูง โดยกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนระดับสูงสุดในด้านการมีส่วนร่วมลงทุนและปฏิบัติงานและด้านการมีส่วนร่วมค้นปัญหาและสาเหตุของการพัฒนาชุมชนรองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและการประเมินผลและด้านการร่วมวางแผนดำเนินกิจกรรมตามลำดับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองคูคต ได้แก่ ระดับการศึกษาซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานสำหรับปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ เพศ อายุ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนา และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของกรรมการชุมชน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานในส่วนคนรุ่นหลังที่มีความคิดแปลกใหม่เข้ามามีส่วนในด้านการช่วยพัฒนาตลาดขายใหม่ให้มีความทันสมัย แปลกตา แต่คงความงดงามด้านวัฒนธรรม การร่วมกันพัฒนาในการดำเนินงานย่อมมีส่วนสำคัญยิ่งในการผลิตและเป็นการร่วมกันอนุรักษ์นำไปสู่การสืบสานวัฒนธรรมจากความรู้ที่สั่งสมฝังลึกในจิตใจที่ได้ถ่ายทอดกันมาอย่างช้านานอย่างมีประสิทธิภาพและคงอยู่สืบทอดแก่ชนรุ่นต่อไปอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทรงพล ต่วนเทศ.(2555 : บทคัดย่อ) การศึกษาภูมิปัญญาการทอผ้าพื้นเมืองของคนไทยเชื้อสายลาวครั้งในจังหวัดสุพรรณบุรี ชัยนาท และอุทัยธานี โดยผลการวิจัยพบว่า การอนุรักษ์ผ้าไหมของใน 3 จังหวัดที่ยังคงมีการอนุรักษ์และสืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่น มีคนไทยที่สืบทอดเชื้อสายลาวครั้งอยู่ในชุมชน และยังคงมีการมีการทอผ้าพื้นเมืองแบบดั้งเดิมอยู่ คงรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเองที่สืบทอดมาช้านาน

2.3 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้าของชุมชนทางสายยาว การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นควรมีการใส่ใจในด้านกระบวนการที่จะทำให้ชุมชนปรับเปลี่ยนไปสู่แนวทางที่เกิดประโยชน์สูงสุดให้แก่คนในชุมชน ไม่เพียงแค่บทบาทของผู้นำชุมชนเท่านั้น ประชาชนก็มีส่วนสำคัญยิ่งในแรงผลักดันความเจริญเติบโตในการพัฒนา ในด้านของการทอผ้าขึ้นอาศัยทั้งความร่วมมือ แรงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เนื้อผลิตภัณฑ์ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดรายได้สู่คนในชุมชน การจะทำอะไรให้คนรุ่นใหม่เข้ามาสนใจหรือกระตุ้นให้การทอผ้าซึ่งเป็นวัฒนธรรมของไทยมาช้านานเป็นสิ่งที่บุคคลภายนอกได้รู้จักสินค้าหรือวัฒนธรรมในชุมชนมากยิ่งขึ้น นับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะนำเอาเทคโนโลยีในการท่องโลกออนไลน์ นำเอาความเป็นเอกลักษณ์ที่งดงามของชุมชนให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของจรูญดา จันทร์แจ่มและคณะ (2557,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการถ่ายทอดภูมิปัญญาผ้าจากสู่เยาวชนของชุมชนชาวไท-ยวน ตำบลคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) ภูมิปัญญาการทอผ้าของชุมชนชาวไท-ยวน ตำบลคูบัว มีการสืบทอดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่สะท้อนผ่าน ลายผ้า อันแสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ด้วยเทคนิคการทอผ้าเฉพาะตัว คือการจกเส้นด้ายลงบนผ้าทอด้วยขนเม่น และมีความสำคัญทั้งทางด้านวัฒนธรรมสังคม เศรษฐกิจ 2) ระดับการมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดภูมิปัญญาผ้าจากสู่เยาวชนของชุมชนชาวไท-ยวน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (\bar{X} = 2.22, S.D.= 0.95) การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการถ่ายทอดภูมิปัญญาผ้าจากสู่เยาวชนต่อสถานภาพปัจจุบัน พบว่า เพศ และสถานภาพ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

ถ่ายทอดภูมิปัญญาผ้าจากสู่เยาวชนต่อสถานภาพปัจจุบัน พบว่า การศึกษา อายุ และอาชีพ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการถ่ายทอดภูมิปัญญาผ้าจากสู่เยาวชน พบว่า มี 7 แนวทาง ดังนี้ 1) เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านภูมิปัญญาการทอผ้าให้กับประชาชนภายในชุมชน 2) เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความพร้อมในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาผ้าจากสู่เยาวชน 3) สร้างเครือข่ายกลุ่มผู้ทอผ้าจากเครือข่ายภูมิปัญญาการทอผ้าจาก และเครือข่ายเยาวชนภายในชุมชน 4) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทอผ้าจากสู่เยาวชน 5) องค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มทอผ้า และโรงเรียนร่วมจัดสรรงบประมาณ 6) สร้างครุภูมิปัญญารุ่นใหม่ และ 7) ส่งเสริมความเข้มแข็งกลุ่มผู้นำสตรี

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้า ชุมชนสายยาว ตำบล ถลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้า
ชุมชนสายยาว ตำบลถลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
สอดคล้องกับงานวิจัยของ โศภานุรักษ์กุล เอื้อมพร(2559,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมใน
การอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาผ้าทอไทยทรงดำ ผลการวิจัย พบว่า 1. ไทยทรงดำหรือไทดำเป็นคำ
เรียกขานกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มหนึ่งที่มีต้นกำเนิดและถิ่นอาศัยในดินแดนสิบสองจุไทยประเทศเวียดนาม
เหนือ ชุมชนไทยทรงดำในตำบลหนองปรัง อำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบุรี ถือเป็นต้นกำเนิดแหล่งแรก
ของการตั้งชุมชนไทยทรงดำในประเทศไทย สิ่งที่ยึดโยงความเป็นไทยทรงดำคือพิธีกรรมและความเชื่อ
การนับถือผี ซึ่งเปรียบเสมือนรากแก้วทางวัฒนธรรมทำให้ผ้าทอไทยทรงดำ ดำรงอยู่ ผ้าทอไทยทรงดำมี
3 ประเภทคือ 1) ผ้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน 2) ผ้าที่ใช้ในงานพิธีกรรมประเพณี 3) ผ้าเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ
ลักษณะลวดลายผ้าทอไทยทรงดำแบ่งได้ 3 ประเภทคือ 1) ลายพันธุ์พฤษชาติ 2) ลายสัตว์ในจินตนาการ
3) ลายผสมอื่น ๆ การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาผ้าทอไทยทรงดำ
ประกอบด้วยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพและความเจริญด้าน
คมนาคมและเทคโนโลยี 2. วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศโดยศึกษาพื้นที่กรณีตัวอย่าง 4 แห่งคือ 1) กลุ่มสตรี
ทอผ้าบ้านหัวเขาเงิน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี 2) ศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำเขาชัย 3) ศูนย์ทอผ้าจก
ไท-ยวน (จีปาละภัณฑ์สถานบ้าน คูบัว) อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 4) ศูนย์ผ้าทอพื้นเมืองลายโบราณ
บ้านผาทัง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี โดยการนำเสนอข้อมูล 2 ส่วนคือ ข้อมูลและบริบทของพื้นที่
และการวิเคราะห์วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ปัจจัยความสำเร็จได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) การมีส่วนร่วม 3)
วัฒนธรรมองค์กร 4) ผู้นำชาติพันธุ์ 5) การสร้างแรงจูงใจในการสืบทอด 6) สร้างองค์ความรู้ 7) ศูนย์
เรียนรู้ในชุมชน ส่วนปัญหาและอุปสรรคคือเรื่องงบประมาณและการสนับสนุนจากองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น 3. กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาผ้า
ทอไทยทรงดำพบว่าชุมชนเกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ
และอาศัยความร่วมมือขององค์กร หน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีแนวทางดังนี้ 1) การสร้างองค์ความรู้ 2) การ
จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ 3) ประชาชนชาวบ้าน 4) กระบวนการสืบทอดและหลักสูตร 5) กิจกรรมงานประเพณี 6)
การสร้างเครือข่าย 7) การจัดตั้งกลุ่มทอผ้า 8) การสื่อสารประชาสัมพันธ์ และมียุทธศาสตร์การสร้าง
แนวทางเชิงพื้นที่มีดังนี้ 1) การระดมความร่วมมือ 2) การกระตุ้นผู้นำ 3) การสร้างแรงจูงใจในการสืบ

ทอด ปัจจัยและเงื่อนไขสู่ความสำเร็จคือปัจจัยภายในประกอบด้วย 1) สำนักทางชาติพันธุ์ 2) ทูตทางวัฒนธรรม 3) สมาชิกในชุมชน 4) ผู้นำชุมชน และปัจจัยภายนอกประกอบด้วย

1) ภาครัฐ 2) ภาคเอกชน 3)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อชุมชน

1. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมกันกำหนดนโยบายกิจกรรมที่จะจัดขึ้น ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลลดจุดแข็งโดยเน้นให้ประชาชน และกลุ่มเยาวชนที่มีความสนใจได้มีสิทธิในการเข้าร่วมประชุม ได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อร่วมกันสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและลูกหลาน ในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาการทอผ้า

2. องค์การบริหารส่วนตำบลและผู้นำชุมชน ควรจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้น โดยการประยุกต์ให้เข้ากับกิจกรรมต่างๆในเทศกาล เพื่อเน้นความสำคัญ และการเปิดโอกาสให้ทุกคนโดยเฉพาะเยาวชนให้มีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนถือเป็น โอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการผลักดัน ส่งเสริม และฟื้นฟูภูมิปัญญาการทอผ้า

3. เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ เช่น วารสาร หรือโปสเตอร์ซึ่งในโลกปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้มากขึ้นในด้านอินเทอร์เน็ตที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็น เว็บไซต์ Facebook เป็นต้น โดยใช้กระบวนการสื่อสารให้เหมาะสมกับกลุ่มประชาชน

4. หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องต้องคอยให้การสนับสนุน ส่งเสริม จัดสรรงบประมาณในการจัดสร้างโรงทอผ้า สาธารณะประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับเยาวชน และจัดจ้างครูสอนการทอผ้า หรือวิทยากรที่ใช้สอนในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ หรือเวลาเย็นหลังเลิกเรียน หรือในแต่ละชุมชนมีผู้ที่เชี่ยวชาญด้านต่างๆ มาช่วยกันจัดการเรียนการสอนเฉพาะในแต่ละด้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้นักศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้าของชุมชนสายยาว ตำบลลดจุดแข็งอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้มีการศึกษาในประเด็นต่างๆดังนี้

1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนสายยาว ตำบลลุดงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน เยาวชน หรือประเด็นใดควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ภูมิปัญญาการทอผ้าจกได้รับการสืบสานต่อไป
2. จัดการศึกษาวิจัยในเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเรื่องการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทอผ้าสู่เยาวชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
3. ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนทางสายยาวสู่เยาวชนและบุคคลภายนอกได้เห็นความสำคัญของการทอผ้าขึ้นดินแดง เพื่อที่จะได้ข้อมูลไปสร้างแผนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทอผ้าให้คงอยู่สืบไป

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้าชุมชนสายยาว ตำบลลุดงเหล็ก อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้าชุมชนสายยาว ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการแจกแบบสอบถาม
 - 3.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพในการผลิตผ้าไหม วางแผน กระบวนการ ทั้งการดูแลในด้านทรัพยากรสนับสนุนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการทอผ้าอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีบทบาทในการเข้ามาช่วยเป็นกลไกในการขับเคลื่อนในด้านการพัฒนาศักยภาพสู่ชุมชน ประสานงานไปทางผู้นำชุมชนให้ประชาชนช่วยกันผลักดันและร่วมมือกันวางแผน วางแนวทางกระบวนการ การผลิต และร่วมกันรักษา และอนุรักษ์สืบสานแก่ชนรุ่นหลังให้มีการพัฒนาและคงอยู่อย่างยั่งยืน
 - 3.2 ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน การชักจูงคนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการทอผ้าถือเป็นการร่วมเข้ามามีบทบาทในด้านการอนุรักษ์ซึ่งบุคคลที่จะนำความรู้มาถ่ายทอดได้ดีที่สุดคือบุคคลที่

เชี่ยวชาญเก่าแก่ที่เรียกว่าเป็นครูชาวบ้าน มาถ่ายทอด ในส่วนคนรุ่นใหม่ที่มีความคิดแปลกใหม่เข้ามา มีส่วนในด้านการช่วยพัฒนาตลาดขายใหม่ให้มีความทันสมัย แปลกตา แต่คงความงดงามด้านวัฒนธรรม การร่วมกันพัฒนาในการดำเนินงานย่อมมีส่วนสำคัญยิ่งในการสร้างความงดงามให้เกิดแก่ความอนุรักษ์ มรดก

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยต้องมีการนำเอาความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการประชาสัมพันธ์ในโลกแห่งยุคของการท่องอินเทอร์เน็ตเข้ามามีส่วนช่วยในการเผยแพร่ กระจายวัฒนธรรม ความสวยงามของการทอผ้า ให้แก่บุคคลภายนอกได้ รู้จักกับวัฒนธรรม ประเพณี การทอผ้า การออกแบบตลาดขายผ้าใหม่ของคนรุ่นใหม่ เพื่อดึงดูดให้เกิดความน่าสนใจ ทันโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงที่นับพลัน และทำให้ประชาชนในชุมชนได้เกิดรายได้ การใช้เวลารวมถึงอาชีพที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล นำมาแบ่งปันสู่ชนรุ่นหลัง และเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบสานการทอผ้าของชุมชนสายยาว ตำบลลุดสูง เหล็ก อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้มีการศึกษาในประเด็นต่างๆดังนี้

1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนสายยาว ตำบลลุดสูง เหล็ก อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน เยาวชน หรือประเด็นใดควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ภูมิปัญญาการทอผ้าจกได้รับการสืบสานต่อไป

2. จัดการศึกษาวิจัยในเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเรื่องการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทอผ้าสู่เยาวชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนทางสายยาวสู่เยาวชนและบุคคลภายนอกให้เห็นความสำคัญของการทอผ้าขึ้นดินแดง เพื่อที่จะได้ข้อมูลไปสร้างแผนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทอผ้าให้คงอยู่สืบไป

เอกสารอ้างอิง

- กมลทิน พรหมประไพม จำรูณ แผงยังม สุนทร อ่อนจัมม เพียงเดือน โล่สุดใจ และเอมอร อ่อนวัง.
(2545). ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าพื้นเมือง : กรณีศึกษาอำเภอทองแสนขัน จังหวัด
อุดรดิตถ์. การค้นคว้าด้วยตนเอง สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
กาญจนา เกียรติมนิรัตน์. (2546). ภูมิปัญญาในการทอผ้าพื้นเมืองภาคเหนือ:รูปแบบการเรียนรู้และ
การถ่ายทอดความรู้ของครุภูมิปัญญาไทย. ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุยฎิบัณฑิต, สาขาวิชา
อาชีวศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. (2528). แนวคิดไทยเรื่อง เจ็บไข้ได้ป่วย. กรุงเทพฯ:ศูนย์ประสานงานการแพทย์
และเภสัชกรรมแผนไทย กระทรวงสาธารณสุข.
คณางค์ ช่อชู. (2547). กระบวนการเรียนรู้และสืบทอดการทอผ้าไหมของผู้ทรงภูมิปัญญา อำเภอนาโพธิ์
จังหวัดบุรีรัมย์, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทรเกษม.
คณะกรรมการสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ. (2541). ภูมิปัญญาชาวบ้านในงานพัฒนาฯ สังคมพัฒนา.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยามสภาวัฒนธรรมอำเภอนองม่วงไข้.
จรัญดา จันทร์แจ่มและคณะ. (2557). แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่เยาวชนของชุมชนชาวไทย-ยวน ตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี.
วิทยานิพนธ์ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และ
ชุมชน. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จารุวรรณ ธรรมวัตร. (2538). วิเคราะห์ภูมิปัญญาอีสาน.มหาสารคาม:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
จ่านง อติวัฒน์สิทธิ์และคณะ. (2553). สังคมวิทยา.กรุงเทพฯ: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2527). การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
ชลธิรา สัตยาวัดนา. (2534). ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการถ่ายทอดหัตถกรรมพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ: ศิลปากร
มหาวิทยาลัย.
ชัยสิทธิ์ คุณสวัสดิ์. (2557). การพัฒนากระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาการทอผ้าไหมในกลุ่มชาวไทย
กวย อีสานใต้ กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.

- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2538). **เทศบาลในบริบทการกระจายอำนาจแห่งยุคสมัย**. กรุงเทพฯ: บริษัทสุโขมและบุตรจำกัด.
- ณรงค์ วาริชล. (2551). **การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลสู่เมืองน่าอยู่**: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางพระ ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐวดี พัฒนโพธิ์. (2545). **การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมสีจากธรรมชาติเพื่อธุรกิจ ชุมชน กุดไคล้ กิ่งอำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์**. กาลพนธ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.
- ดวงฤทัย อรรถแสง. (2552). **กระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โต ภูณรัชกุล เอื้อมพร. (2559). **การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และสืบสารภูมิปัญญาผ้าทอไทยทรงดำ**: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทรงพล ต่วนเทศ. (2555). **การศึกษาภูมิปัญญาการทอผ้าพื้นเมืองของคนไทยเชื้อสายลาวครั้งในจังหวัดสุพรรณ ชัยนาท และอุทัยธานี**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2527). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: สักดิ์โสภณการพิมพ์.
- ทานตะวัน อินทร์จันทร์. (2546). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาลเมืองลำพูน**. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชนพร เวทย์ศิริยานันท์. (2548). **ภูมิปัญญาผ้าไหมของกลุ่มพันธุ์เขมร บ้านท่าสว่าง อำเภอเมืองจังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ชนวิวัฒน์ คำภีลานนท์. (2550). **การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี**. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร: กรุงเทพฯ.
- ธนิศร ยืนยงและศยาภรณ์ มีแสงแก้ว. (2554). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหลักหก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี**. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

- ธีรพงษ์ วสันตติภพ. (2546). รูปแบบการพัฒนาตลาดผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ไหมจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2551). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นิตยา ฉัตรเมืองปัก. (2555). การศึกษาวิเคราะห์ผ้าไหมมัดหมี่อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทสาร สีสลับ. (2541). การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันศึกษาฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัทธี เพชรบุรีและบุญสมหญิง พลเมืองดี. (2560). กระบวนการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูอนุรักษ์และสืบทอดประเพณีอาบน้ำคั้นเพ็ญชุมชนสามเรือน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ 9 (5);404-410.
- นัชรี จิระนคร. (2550). ผ้าไหมยกทอง 1000 ตะกوة: กรณีศึกษากลุ่มทอผ้ายกทอง “จันทร์ โสมา” จังหวัดสุรินทร์. สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บรรจง จากนัน. (2539). การศึกษาลวดลายผ้าตีนจก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่. เชียงใหม่: ภาควิชาศิลปะไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (อัคราณา).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2528). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรีดา เจริญวารางกุล. (2550). การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประการ คุณารักษ์. (2545). กระบวนการถ่ายทอดความรู้การทอผ้าไหม: กรณีการทอผ้าไหม บ้านตาหยวก ตำบลทุ่งหลวง อำเภอสวรรคภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. ปริญญาโทปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พนารัตน์ เดชกุลทอง. (2553). การวิจัยและพัฒนากระบวนการทอผ้าพื้นบ้านในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
กรณีศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. ปริญญาปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต, สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากภูมิภาค, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พระครูประภัทรสุตธรรม. (2560). การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาการทอผ้าไหมของกลุ่มทอผ้า
ไหม บ้านดุนาหนองไผ่ ตำบลนาหนองไผ่ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิมพ์ใจ กัณชนะ และวิทยา ใจคำ. (2542). ผ้าฝ้ายทอฝีมือพื้นบ้านเมืองดอยเต่ากับการอนุรักษ์และ
ฟื้นฟูวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ไทยนิเวศ.
- พีรพล ไชยพงศ์. (2539). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับชีวิต
ร่างกายและทรัพย์สินของประชาชนศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่ม
แบน จังหวัดสมุทรสาคร. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม
, คณะพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนาบัณฑิตบริหารศาสตร์.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา
ปัจจุบันของประเทศไทย ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์
โสภากการพิมพ์.
- มรกต ศรีรัตนา. (2535). การประเมินผลกระบวนการบริหารจัดการโครงการชุมชนย่อยต่อการมีส่วนร่วม
ร่วมของชุมชนในเทศบาลเมืองปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(สาขารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2543). ผ้าทอพื้นเมืองในภาคอีสานในโครงการพัฒนาผ้าพื้นเมืองในทุกจังหวัด
ของประเทศ.มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2544). ผ้าทอพื้นเมือง:การสำรวจผู้ผลิตผู้ทั่วประเทศ. นครปฐม:มหาวิทยาลัย
ศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- มารีสา อินทรเกิดและคณะ. (2561). การอนุรักษ์และสืบสานการทอผ้าไหมมัดหมี่ขึ้นดินแดงของ
ชุมชนบ้านหัวสะพาน อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียว
พระเกียรติ.

- ยุพิน ระพีพันธุ์. (2544). ความรู้ ทักษะและการจัดการที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
ชุมชนในการจำแนกประเภทมูลฝอยที่ใช้ในชีวิตประจำวันก่อนทิ้งในเขตพัฒนาชุมชน.
มหบัณฑิต สาขาพัฒนาชุมชน, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยุภาพร เจริญวัฒนเมธีชัย. (2560). แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ กรณีศึกษา ผ้า
ไหมมัดหมี่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ. ชัยภูมิ:กรมวิชาการ.
- เยาวมาลย์ จ้อยภูพี. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นต่อการจัดการมูลฝอย:ศึกษา
เฉพาะกรณีเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.
- วรรณิการ์ ภูมิวงศ์พิทักษ์. (2540). ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ
ครอบครัวและชุมชนพัฒนา: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนดวงแข เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ.
วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม,
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วารรัตน์ วัฒนชนโนบลและคณะ. (2558). รายงานการวิจัย การจัดการความรู้การทอผ้าพื้นบ้านของ
กลุ่มอาชีพเสริม บ้านสุขเกษม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. กรุงเทพฯ:สถาบันศึกษาฝ้าย
วิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (2530). ผ้าไหม:พัฒนาการอุตสาหกรรมและสังคม.กรุงเทพฯ:อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป.
สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (2524). รายงานการพัฒนาคนของประเทศไทย
ปี1981. กรุงเทพฯ: สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP).
- สมมาตย์ ผลเกิด. (2538). การศึกษาแหล่งโบราณคดีบ้านเมืองไผ่ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์.
บุรีรัมย์: สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุฤษดิ์ ธัญกิจจานุกิจ. (2547). “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม :
ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนในเขตเทศบาลตราง” . วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชา
นโยบายและการวางแผน บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุธี ศรสุวรรณค์. (2538). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของมุสลิม. ศึกษา
เฉพาะกรณีตำบลคลองตะเคียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.ภาค
นิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สาขาพัฒนาสังคม,คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.

- เสรี พงศ์พิศ. (2530). การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- องค์การอนามัยโลก. (2556). พัฒนาการสำคัญของการสร้างเสริมสุขภาพ. แปลจาก Milestones in Health Promotion : Statements from global Conferences. แปลโดย สิ้นศักดิ์ ชนม์อ่อนพรมมี. กรุงเทพฯ:ธนาเพลส.
- อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง. (2522). คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน 2. ภาคการศึกษาที่ 2. กรุงเทพฯ: โสภการพิมพ์.
- อิระวีร์ จันทรประเสริฐ. (2541). แรงงานกับการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ:กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.
- Andrew Chernocke & Stiefel. (1980). **Participation of the center for Justice.** Community and Prison. New York: United Nations Children's Fund (UNICEF).
- Cohen, J.M. and Uphoff. (1980). **Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation.** Rural Development Committee center for International studies, Cornell University.
- Joseph F. Hair, Jr. et al. (2010). **Multivariate Data Analysis.** Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Reeder, W.W. (1963). **Some Aspects of the Informal Social Participation of farm families New York State Doctoral dissertation.** Department of Rural sociology, Cornell University.
- William Eewin. (1980). **Participation Management: Concept Theory and Implementation.** Atlanta G.: Georgia state University.

ความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Satisfaction of Students from the Department of Public Administration
towards Using Food Court Services of Buriram Rajabhat University

คุณากร ชินพาษา¹ / กัณฑ์ภรณ์ บุญภู² / จุฑาวรรณ บุญกล้า³

ชลดา ประสิทธิ์นอก⁴ / ณัฐฐิตา โกเมน⁵ / เยาวลักษณ์ พากเพียร⁶

¹⁻⁶สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ศึกษา ความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาถึงระดับความพึงพอใจในการใช้บริการศูนย์อาหารภายในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ 2.เพื่อศึกษาการใช้บริการศูนย์อาหารภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 3.เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกี่ยวกับใช้บริการศูนย์อาหารของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ที่จำแนกตาม เพศ ชั้นปี จำนวนครั้งต่อการใช้งาน และเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เป็นคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ แบบสอบถามแบบปลายเปิด โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 199 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 และเป็นเพศชาย จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 ซึ่งเนื่องจากผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการแบบบังเอิญ จึงทำให้เพศมีกลุ่มประชากรเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายตามกลุ่มประชากร พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านคุณภาพ ด้านการให้บริการ และด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ของศูนย์อาหารมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, การใช้บริการ, ศูนย์อาหาร

Abstract

This study studies satisfaction of students from the Department of Public Administration towards using food court services of Buriram Rajabhat University. The purposes were: 1. to study the level of satisfaction in using the food court service within the university of students in the department of public administration 2. to study the use of food court services within Buriram Rajabhat University 3. to study problems, obstacles and suggestions. Related to the use of food court services among students in public administration by gender, year, and number of times per use and to use the results of the study as a guideline in the use of food court services of Buriram Rajabhat University The tools used for data collection were questionnaires, rating scales, divided into five levels, open-ended questionnaires. Data were collected from a sample of 199 people. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation.

The study found that The respondents were the most female, 107 people, 53.8 percent and 92 males, accounting for 46.2 percent. Therefore, the gender has a population group of females than males. According to the demographic, it was found that the satisfaction of the students in the Department of Public Administration towards the use of food court services of Buriram Rajabhat University for the quality of service And location and environment of Food Center Buriram Rajabhat University Overall, it is at the highest level.

Keywords: satisfaction, use of service, food court

บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้เริ่มก่อตั้งเป็น “วิทยาลัยครูบุรีรัมย์” ด้วยความต้องการของทางราชการและประชาชนชาวจังหวัดบุรีรัมย์ นำโดยผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ (นายสุรวุฒิ บุญญานุสาสน์) และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการของประเทศที่กำลังขาดแคลนครูอย่างหนัก จึงต้องเร่งรัดการผลิตครูให้เพียงพอแก่ความต้องการ วิทยาลัยครูได้เริ่มก่อตั้งเมื่อ

เดือนตุลาคม พ.ศ. 2514 โดยได้รับงบประมาณ (ปีงบประมาณ 2515) จำนวน 9 ล้านบาท เพื่อก่อสร้างอาคารเรียน 1 หลัง ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานด้านถนน ไฟฟ้า ประปาและศูนย์อาหาร เป็นต้น การก่อสร้างได้เริ่มขึ้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2514 คณะผู้ร่วมดำเนินการระยะแรกคืออาจารย์วิชาอุตสาหกรรม (ต่อมาได้เป็นอาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ และเป็นอธิการคนแรกของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์) อาจารย์ดร.พลคาบังก์ อาจารย์ณรงค์ วิชาเทพ และ อาจารย์เจนวิทย์ ผาสุก วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ได้เปิดรับนักศึกษาครั้งแรกในปีการศึกษา 2515 โดยเปิดสอนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) และในปีการศึกษา 2516 วิทยาลัยได้เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง(ป.กศ.ชั้นสูง) ทั้งภาคปกติและภาคค่ำ

ปี พ.ศ. 2519 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ได้รับการยกฐานะให้เป็นวิทยาลัยครูตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ซึ่งเป็นผลให้เปลี่ยนชื่อตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดเป็น “อธิการ” เปลี่ยนรูปแบบองค์กรทางวิชาการจากหมวดวิชาเป็นคณะวิชา ภาควิชา และสำนักงานอธิการ มีการเปิดสอนตามหลักสูตรใหม่ของสภาการศึกษาซึ่งเปลี่ยนระบบ 3 ภาคเรียน มาเป็น 2 ภาคเรียน

ปี พ.ศ. 2527 ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ซึ่ง พ.ร.บ. ใหม่นี้ ทำให้วิทยาลัยครูสามารถเปิดสอนวิชาเอกอื่นนอกจากสายครุศาสตร์ได้ ทั้งในระดับอนุปริญญา และปริญญาตรีในหลายสาขาวิชา เช่น สัตวบาล เศรษฐศาสตร์สหกรณ์ พัฒนาชุมชน เป็นต้น และเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จะได้รับปริญญาใน 3 หลักสูตร คือ ครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.) ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) และวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.)

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานนาม “สถาบันราชภัฏ” แก่วิทยาลัยครูทั่วประเทศ และทรงมีพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญตราพระราชลัญจกรมาเป็นตราของสถาบัน

ในปี พ.ศ. 2538 มีพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ นำมาใช้แทนพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู จึงได้เปลี่ยนชื่อวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ เป็น “สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์” ตำแหน่งอธิการเปลี่ยนเป็น “อธิการบดี” คณะวิชาเป็น “คณะ” หัวหน้าคณะวิชาเป็น “คณบดี” สามารถเปิดสอนได้ถึงระดับปริญญาเอก โดยยึดหลักปรัชญาว่า “เป็นสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น” สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ได้ขยายฐานการศึกษาโดยเปิดโปรแกรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ต้องการและจำเป็นต่อการพัฒนาท้องถิ่น และได้เปิดสอนในระดับปริญญาโท ในสาขาวิชาบริหารการศึกษา ในปีการศึกษา 2541 ในปีการศึกษา 2542 ได้เปิดสอนเพิ่มอีกหนึ่งสาขา คือ สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ปีการศึกษาต่อมาได้เปิดอีกหลายสาขา ได้แก่ สาขาหลักสูตรและการสอน สาขาบริหารธุรกิจ สาขาวิจัยและการพัฒนาท้องถิ่น และสาขารัฐประศาสนศาสตร์ โดยมี

จุดมุ่งหมายเพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ท้องถิ่นตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยบริเวณรอบๆ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีร้านอาหารมากมายให้นักศึกษาสามารถเลือกรับประทานได้ตาม - ความชอบ มีร้านอาหารให้บริการมากมาย และมีอีกหลายทางเลือก

นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้พฤติกรรมการบริโภคอาหารของ นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ถูกต้องตามโภชนาการ ตลอดจนพฤติกรรมผู้บริโภคอาหารด้วย และศูนย์อาหารภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ก็ส่งผลต่อการบริโภคอาหารเช่นกัน เช่น ถ้าผู้ ประกอบอาหารในโรงอาหารใส่ใจในการบริโภคของนักศึกษาอาหารที่ได้ก็จะสะอาด อร่อย ถูก สุขลักษณะ และมีคุณค่า ก็จะทำให้ นักศึกษามองว่าอาหารภายในโรงอาหารมีคุณภาพที่ดีได้ คณะผู้วิจัยได้ ตระหนักถึงความสนใจและ ห่วงใยต่อการบริโภคอาหารของนักศึกษาภายในศูนย์อาหาร จึงนำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์ อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยมีจุดมุ่งหมายในการทราบถึงพฤติกรรมของนักศึกษาว่าใส่ใจ ในการใช้บริการศูนย์อาหารมากน้อยเพียงใด เพื่อคำนึงถึงคุณค่าทางโภชนาการ ความสะอาด ประหยัด และทราบถึงราคาของอาหารในปัจจุบันมีราคาสูงขึ้นจะมีผลทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่หันมารับประทาน อาหารภายในศูนย์อาหารมากขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เพื่อเป็นแนวทางในการ ปรับปรุง พัฒนางานบริการ โภชนาการให้ดี ยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ที่ศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงระดับความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ต่อการ ใช้ บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาการใช้บริการศูนย์อาหารภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกี่ยวกับใช้บริการศูนย์อาหารของ นักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรเพื่อการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยได้สำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งจำนวนนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ทั้งหมดจำนวน 395 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตาม สัดส่วนของประชากรโดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (สิทธิ์ ชีรสรณ์, 2551) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.2 ระดับชั้นปี

3.1.3 จำนวนวันในการเข้าใช้บริการศูนย์อาหารต่อสัปดาห์

3.2 ตัวแปรตาม คือนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 คุณภาพ

ด้านที่ 2 ผู้ให้บริการ

ด้านที่ 3 สถานที่และสิ่งแวดล้อม

สมมุติฐานของการศึกษา

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการศูนย์อาหารมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

2. นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มีความพึงพอใจในการใช้บริการศูนย์อาหารมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3. นักศึกษาที่มีจำนวนวันที่เข้าใช้บริการศูนย์อาหารต่อสัปดาห์ต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการศูนย์อาหารมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับทราบถึงระดับความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. ได้รับทราบเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการศูนย์อาหารนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
3. ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้ใช้บริการไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น
4. ร้านค้าต่างๆ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ตรงตามเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 395 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของตาราง ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) $n = \frac{N}{1 + Ne^2}$ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542:146) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 199 คน แล้วทำการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sanipling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการลงมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งกำหนดความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยมีเกณฑ์ให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง ความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง ความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด(Open-ended Form) เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการศึกษาวิจัยโดยการศึกษารายงานเอกสาร ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบเนื้อหาของ แบบสอบถาม

2.2 จัดทำแบบสอบถามที่ประกอบด้วยคำถามและคำตอบที่ต้องการเพื่อตอบ วัตถุประสงค์ที่ต้องการ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแก้ไข จากอาจารย์ที่ปรึกษาว่าถูกต้องตาม เนื้อหา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

- 2.3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- 2.3.2 อาจารย์ ดร.ภัทรพล ทศมาศ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- 2.3.3 อาจารย์รัชต อุบลเลิศ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.4 นำแบบสอบถามกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งแล้วนำไปแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาสาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน จำนวน 30 คน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแล้วเพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2.6 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.77

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำการวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ขอออกหนังสือเพื่อนำตัวผู้วิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับผู้รับบริการที่มาใช้บริการของศูนย์อาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำกลับมาตรวจสอบ หาคความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม
4. แบบสอบถามจำนวน 199 ฉบับ เก็บรวบรวมข้อมูลได้ 199 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. ลงรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ
2. ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4. เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้กำหนด ขอบเขต ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 111)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 - 5.00	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.41 - 4.20	มีความพึงพอใจมาก
2.61 – 3.40	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.81 – 2.60	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.80	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุดด้านผู้ให้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1 ด้านคุณภาพความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยสินค้าและลักษณะสำคัญที่เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า เช่น ควรมีการปรับราคาและปริมาณอาหารที่เพิ่มขึ้น ควรเพิ่มปริมาณอาหาร ควรปรับราคาอาหารให้ลดลงอีกหน่อย ควรเพิ่มร้านค้าให้มีอาหารหลากหลายกว่านี้

3.2 ด้านผู้ให้บริการความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยต้องเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี แต่งกายสะอาดเรียบร้อยมีกิริยา

วาจาสุภาพไม่หยาบคายมีสุขภาพแข็งแรงมีความกระตือรือร้น เช่น แม่ค้ามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อ
ผู้ใช้บริการ แม่ค้าให้บริการสะดวกไม่ยุ่งยาก แม่ค้ามีความกระตือรือร้นต่อการให้บริการ

3.3 ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อ
การใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์โดยการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงาน
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับรับประทานอาหารมีความสะอาด ควรเพิ่มพัดลมและโต๊ะ
ให้เพียงพอ ควรเพิ่มสถานที่จอดรถ

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์
อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ด้านคุณภาพ ด้านผู้ให้บริการ และด้านสถานที่และ
บริการ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความพึงพอใจ
ของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิจิตรดา ขวดยิ่ง (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการพื้นที่
อาคาร โรงอาหาร (ส่วนรับประทานอาหาร) ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดกรณีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม
บางเขน โดยการสังเกตพบว่าโรงอาหารของมหาวิทยาลัยศรีปทุม บางเขน ควรใช้ชุดโต๊ะ เก้าอี้ เพื่อการ
รับประทานอาหารแบบมีน้ำหนักรเบา เพื่อการจัดเก็บได้ง่าย ประหยัดพื้นที่สามารถใช้พื้นที่จัดเก็บทางตั้ง
ได้ทำความสะอาดง่าย เมื่อมีการเคลื่อนย้ายก็สามารถนำมาจัดไว้ตามเดิมได้ง่าย ให้ความรู้สึก โปร่งโล่ง
และดูเป็นระเบียบ รวมทั้งวิธีการจัดการอย่างการตีช่องนั้นก็มีประโยชน์ คือ จัดระเบียบโต๊ะได้ง่าย ได้จำนวน
ที่นั่งเพิ่มขึ้นและมีช่องทางเดินระหว่างแถวกว้างขึ้น

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านคุณภาพ โดยภาพรวม อยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็น
เพราะว่านักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์ ต้องเป็นมาตรฐานของอาหารและเครื่องดื่ม ความสะอาดของภาชนะบรรจุอาหาร หม้อน้ำร้อน
สำหรับล้างช้อน-ส้อม ความใหม่ ความร้อนของ อาหารอยู่ในอันดับมากที่สุด และมีความพอใจใน
รสชาติของอาหารและเครื่องดื่มความหลากหลายของอาหาร ความสะอาดของอาหารและเครื่องดื่ม
สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธีราลักษณ์ ยุทธศักดิ์เดโช (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึง
พอใจของผู้ใช้ไฟฟ้าในด้านคุณภาพการบริการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผลการศึกษาพบว่า ความพึง

พอใจของผู้ใช้ไฟฟ้าต่อคุณภาพบริการอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในด้านคุณภาพและความเชื่อถือได้ขององค์กรมากที่สุดรองลงมา ได้แก่ ด้านความปลอดภัยด้านความไว้วางใจด้านความสามารถของบุคลากรด้านความมีน้ำใจของบุคลากรด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้าด้านการตอบสนองลูกค้าด้านการติดต่อสื่อสารด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้าและด้านการเข้าถึงลูกค้าตามลำดับสำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้ไฟฟ้าได้แก่อายุมีผลต่อความพึงพอใจในด้านความปลอดภัยระดับการศึกษามีผลต่อความพึงพอใจในด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้าด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้าด้านความปลอดภัยและภาพรวมอาชีพมีผลต่อความพึงพอใจในด้านความสามารถของบุคลากรด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้าด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้าด้านคุณภาพและความเชื่อถือได้ขององค์กรด้านความปลอดภัยและภาพรวมรายได้มีผลต่อความพึงพอใจในด้านการตอบสนองลูกค้าด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้าและด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้าประเภทของผู้ใช้ไฟฟ้ามีผลต่อความพึงพอใจในด้านการเข้าถึงลูกค้าด้านการติดต่อสื่อสารด้านการตอบสนองลูกค้าด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้าด้านคุณภาพและความเชื่อถือได้ขององค์กรและภาพรวมและสถานที่ตั้งของผู้ใช้ไฟฟ้ามีผลต่อความพึงพอใจในด้านการเข้าถึงลูกค้าด้านการติดต่อสื่อสารด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้าด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้าและด้านความมีน้ำใจของบุคลากร

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านผู้ให้บริการ โดยภาพรวม อยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีความพึงพอใจในการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ใช้งาน สุภาพ มีความเอาใจใส่ต่อลูกค้า ให้บริการด้วยความเต็มใจของพ่อค้า-แม่ค้า และมีความพึงพอใจในการแต่งกายสะอาด และสุภาพของพ่อค้า-แม่ค้า ผู้ให้บริการ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ หิรัญญา กลางนุรักษ์ (2562:บทคัดย่อ)ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยในภาพรวมมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ โตะเงินของสมาคมโตะเงินจังหวัดนครปฐม ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปัจจัยการส่งเสริมการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ โตะเงินของสมาคมโตะเงินจังหวัดนครปฐมเป็นลำดับแรกมีค่าเฉลี่ยสูงสุดการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ด้านราคาและผู้ให้บริการด้านกระบวนการบริการการส่งเสริมการตลาดและด้านมาตรฐานการสุขาภิบาลอาหารมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกใช้บริการ โตะเงินของสมาคมโตะเงินจังหวัดนครปฐม (Sig (2-tailed) <0.05 และสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (r> 0) นั้นหมายความว่ายิ่งใช้บริการ โตะเงิน ได้รับการกระตุ้นหรือส่งเสริมด้วยปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ด้านราคาและผู้ให้บริการด้านกระบวนการบริการการส่งเสริมการตลาดและด้านมาตรฐานการสุขาภิบาลอาหารมาก

เท่าไรจะยิ่งทำให้มีโอกาสตัดสินใจเลือกใช้บริการ โตะเงินของสมาคม โตะเงินจังหวัดนครปฐมมากยิ่งขึ้นซึ่งผู้ประกอบการ โตะเงินควรให้ความสำคัญคำสำคัญ: โตะเงิน, สมาคม โตะเงิน, การบริการ โตะเงิน

2.3 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวม อยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กิโต๋ย พมมะนิวง (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ ในแขวงเซกอง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนทั้งในและนอกเขตเทศบาลแขวงและนักเรียนที่เรียนชั้นเรียนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายนอกโรงเรียน อยู่ในระดับบางครั้งมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 2.93 - 3.21 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 - 0.47

2. นักเรียนทั้งในและนอกเขตเทศบาลแขวงและนักเรียนที่เรียนชั้นเรียนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับบางครั้งมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 2.75 - 3.43 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 - 0.69

3. นักเรียนทั้งในและนอกเขตเทศบาลแขวงและนักเรียนที่เรียนชั้นเรียนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้เพื่อการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.79 - 3.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 - 0.66

4. นักเรียนทั้งในและนอกเขตเทศบาลแขวงและนักเรียนที่เรียนชั้นเรียนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้เพื่อที่จะเรียน อยู่ในระดับบางครั้งมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ 2.55-3.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 - 0.85

5. นักเรียนทั้งในและนอกเขตเทศบาลแขวงและนักเรียนที่เรียนชั้นเรียนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้เพื่อการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับบางครั้งมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 2.93-3.41 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 - 0.71

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ที่มีเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกษร สุขสมโสตร์ (2552:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจและความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจศูนย์อาหาร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า

ผู้บริโภคส่วนใหญ่รับประทานอาหารเช้าในห้างสรรพสินค้าประเภทอาหารตามสั่ง รับประทานอาหารเช้ากลางวันค่าใช้จ่ายต่อครั้ง 100-200 บาทความถี่ในการใช้บริการมากกว่า 1 ครั้งต่อ สัปดาห์และความต้องการในการใช้บริการครั้งต่อไปเพิ่มขึ้น 2 ครั้งปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจบริโภค อาหารในศูนย์อาหารด้านผลิตภัณฑ์และบริการด้านราคาด้านการส่งเสริมการขายและด้านช่องทางการ จัดจำหน่ายมีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุดผู้บริโภคที่มีข้อมูลส่วนบุคคลต่างกันมีการตัดสินใจบริโภค อาหารในศูนย์อาหารไม่แตกต่างกันผู้บริโภคที่มีพฤติกรรมของผู้บริโภคศูนย์อาหารต่างกันมีการ ตัดสินใจบริโภคอาหารในศูนย์อาหารไม่แตกต่างกันสถานภาพสมรสของผู้บริโภคมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการใช้บริการศูนย์อาหารของประชาชนความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจศูนย์อาหารใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่ามีความเป็นไปได้ในการลงทุนทางด้านการเงินวงเงินที่ลงทุนอยู่ที่ 1,500,000 2,000,000 บาทระยะเวลาคืนทุนมีค่าเท่ากับ 1 ปี 6 เดือน 7 วันมูลค่าปัจจุบันสุทธิที่อัตราคิดลด ร้อยละ 8 มีค่าเท่ากับ 4.504,542 บาทอัตราผลตอบแทนจากโครงการมีค่าเท่ากับร้อยละ 36 ซึ่งมีความ มากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ที่ร้อยละ 8 และอัตราผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่ายมีค่า เท่ากับ 3.9930 เท่า

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อการใช้บริการศูนย์ อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า การใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ข้อเสนอเชิงคุณภาพต่อการแก้ไขปัญหาและแนวทางการปรับปรุง เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาศูนย์ อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ถือเป็นหัวใจของนักศึกษาและเป็นสิ่งที่จำเป็นที่มีความจำเป็นใน การพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.2 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อการแก้ไขปัญหาและแนวทางการปรับปรุงและเป็นสิ่งสำคัญการจัดการ แก้ไขปัญหาต้องยึดถึงด้านคุณภาพ ด้านผู้ให้บริการและด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้นักศึกษา เข้าถึง มีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์อาหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ต้องการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของนักศึกษามากที่สุดจะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการเข้าใช้บริการศูนย์อาหารต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัญหาและอุปสรรคของการบริการที่เกี่ยวข้องกับใช้บริการศูนย์อาหารของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.3 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการใช้บริการศูนย์อาหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. (2541). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.

กิตโตย พมมะนิวง. (2554). การศึกษาสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์

ในแขวงเซกอง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว . ขอนแก่น:

มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักวิทยบริการ.

เกษร สุขสมโสตร์. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจและความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจศูนย์

อาหารในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา . พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ

พระนครศรีอยุธยา สำนักวิทยบริการ.

จิตตินันท์ เตชะคุปต์. (2539). เจตนคติและความพึงพอใจในการบริการ. นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

จิตตินันท์ เตชะคุปต์. (2543). จิตวิทยาการบริหารอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จินตนา บุญบังการ. (2539). การสร้างจิตสำนึกการให้บริการกับการปรับปรุงภาครัฐ. กรุงเทพฯ: ฟอรัม

แม่ทปรี้นตั้ง.

จินตนา สัมปชชิต. (2546). ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการให้บริการของร้านมนต์มสด สาขา

กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สารนิพนธ์ บข.ม การตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครี

นทรวิโรฒ.

- โชติกานต์ เลิศศรี. (2550). การศึกษาความเป็นไปได้ของธุรกิจร้านอาหารที่เน้นอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพบริเวณมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: การศึกษาอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต วิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่นถ่ายเอกสาร.
- ดารา ทีปะปาล. (2542). พฤติกรรมผู้บริโภค. *Consumer behavior* โปรแกรมวิชาการตลาด. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ตุลา มหาสุชานนท์. (2547). หลักการจัดการ หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เพิ่มทรัพย์.
- ธีรลักษณ์ ยุทธศักดิ์โคโซ. (2549). ความพึงพอใจของผู้ใช้ไฟฟ้าในด้านคุณภาพการบริการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค : กรณีศึกษาอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักงานหอสมุด.
- นันท์ เฟิงฟูม. (2547). ปัญหาการใช้บริการศูนย์อาหารของบุคลากรกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม ธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันท์พันธ์ ชิงเกษมวงศ์และอิทธิกร ขำเดช. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคาร. กรุงเทพฯ จำกัด มหาชน สาขา บางกอกน้อย : วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต สาขาบริการธุรกิจ.
- นิรมล จำนงศรี. (2546). พฤติกรรมและความพึงพอใจต่อการใช้บริการร้านอาหารของหน่วยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม: ปรินูญานิพนธ์ บธ.ม การบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนตต์พัฒนา ยาวีราช. (2546). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอกเพลส.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม: อภิชาตการพิมพ์.
- ปนัดดา จ่างแก้ว. (2522). ความพึงพอใจของผู้ประกันตนที่มีต่อบริการร้านอาหารจีพีเคิฟเช่นบายที่อปัสในสถานบริการน้ำมันเจ็ท ปรินูญานิพนธ์ บธ.ม การตลาด. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประสิทธิ์ พรธพิสุทธิ์. (2540). หลักการให้บริการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2 บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- พริษฐ์ อนุภูธนาการ. (2546). ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการใช้บริการร้านอาหารจีพีเคิฟเช่นบายที่อปัส ในสถานบริการน้ำมันเจ็ท. กรุงเทพฯ: ปรินูญานิพนธ์ บธ.ม การตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- หิรัญญา กลางนุรักษ์. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ โด่ะเงินของสมาคม โด่ะเงินจังหวัดนครปฐม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยคริสเตียน ศูนย์วิทยบริการและหอสมุด.
- อดุลย์ หิรัญเสาวนีย์. (2542). ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของ บจก.ธนาคารกสิกรไทย ศึกษากรณีเขตอำเภอบางละมุง. จังหวัดชลบุรี: ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาวิทาลัยบูรพา.
- อนุวัฒน์ สุขชุติกุล. (2546). แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ.
<http://www.ha.or.th/concejt1.html> 2002. สืบค้น 8 ธันวาคม 2546.
- อรุณ รัชธรรม. (2536). การพัฒนาองค์กร แนวความคิดและการประยุกต์ใช้ในระบบสังคมไทย. ม.ป.ท.
- อุทัย เลาหิเชียร. (254). รัฐประศาสนศาสตร์ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- อุทัย หิรัญโต. (2530). สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยามนุษย์วิทยา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Fox A.J. (1972). *Outliers in Time Series*. London: Imperial College.
- Hunt J. (1992). *Service Quality Customer Satisfaction, and Customer Value*. USA: Department of Hotel, Restaurant, and Institution Management, Iowa State.
- Parasuramam A. (26 March 2008). *A Conceptual Model of Service Quality and its Implications for Future*. เข้าถึงได้จาก <http://www.aesl.nccu.edu.tw>.
- S. P. Robbins. (1990). *Oraganization theory: Structure, design and appictions (3rded.)*. Englewood. เข้าถึงได้จาก www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=6136.
- Scardina D. L. (26 march 2008). *Education Evaluation and Decision Marking*. เข้าถึงได้จาก <http://www.scribd.com/doc/54404287/27>.

Abstract

The purpose of this research is 1) to study the people's satisfaction with the services of the Lam Plai Mat Municipality. Buriram Province 2) to compare the satisfaction of the people of the municipality of Lam Plai Mat, classified by gender, with opinions on the people's dependence on the service of the municipalities and) As a suggestion for the service policy of the Tambon Lam Plai Mat Municipality, divided into 4 areas: infrastructure development; Quality of life promotion Organization of social community In keeping order In arts, culture, traditions and local wisdom Data collection The (Rating scale) question was divided into 5 levels by collecting data from a sample of 257 people with a confidence value of 0.77. Statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation. Mean value in the case of 2 groups of samples using T-Test.

The results of the study found that the public opinion on the people's satisfaction towards the service of the municipality of Tambon Lam Plai Mat. Lam Plai Mat District Buriram Province The overall picture is at a high level. When considered individually, it was found that All aspects are at a high level. In the order with high to low mean as follows In arts, culture, traditions and local wisdom Infrastructure development Organizing the community, society and maintaining peace And in terms of promoting quality of life, respectively

Keywords: satisfaction, service, district municipality

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ฉบับที่ 9 ฉบับที่ 10 ฉบับที่ 11 และฉบับที่ 12 มีแนวนโยบายที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจและการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน ซึ่งสอดคล้อง กับกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าวการจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วยยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศ

ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2560) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ท้องถิ่นสามารถปฏิบัติภารกิจในการจัดการ ให้บริการตอบสนองความต้องการของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ตรงตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันเป็นการ ปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน โดยต้องการให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามา มีสิทธิ์มีเสียงในการปกครองตนเอง หรือเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง (สำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา 2542) ปัจจุบัน การดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐบาลหรือเอกชน เน้นความสำคัญในด้านการ ให้บริการ ถ้าบริษัทใดมีระบบการให้บริการลูกค้าที่ดี ก็จะเป็นที่ถูกรใจของลูกค้า ได้รับการยกย่อง และทำให้ลูกค้าพอใจที่จะมารับการบริการในครั้งต่อ ๆ ไปอย่างเต็มใจ เช่น ร้านสะดวกซื้อ ที่มี บริการรับชำระค่าบริการต่าง ๆ ในจุดเดียว ซึ่งลูกค้าที่มารับบริการสามารถชำระค่าบริการต่าง ๆ เช่น ค่าโทรศัพท์ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าบัตรเครดิต เป็นต้น สามารถชำระได้ในที่เดียวสะดวกทุกเวลาที่ต้องการ ใช้บริการ ซึ่งได้รับการบริการที่ดี และรวดเร็ว เพียงเข้าไปใช้บริการที่ร้านสะดวกซื้อแห่งนั้น เทศบาลเป็นหน่วยงานหนึ่ง ที่มีหน้าที่ดูแลความเป็นอยู่ของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเขตเทศบาล ให้มีความเป็นอยู่ที่ดี และความปลอดภัยในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งยังต้องดูแล เรื่องสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน และต้องส่งเสริม บำรุง สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมทั้งด้านการคมนาคม ด้านการรักษาความสะอาด ด้านสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ ให้มี เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และด้านการบริการในด้านต่าง ๆ ภายในพื้นที่เขตเทศบาล

และแนวทางในการพัฒนา เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน ซึ่งทางเทศบาลตำบลเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้มีนโยบายในการ พัฒนาชุมชน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างรวดเร็ว และทันต่อความต้องการ โดยได้กำหนดคยุทธศาสตร์ลำปลายมาศ พบว่าประชาชนเกิดปัญหา ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน และระบบบริการ เนื่องจากในปัจจุบัน เทศบาลตำบลลำปลายมาศ มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจค่อนข้างมาก มีการเพิ่มจำนวนประชากร และการขยายตัวของ คริวเรือนเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับระบบสาธารณสุขปโภค และสาธารณสุขการค่อนข้างจะดำเนินการเต็มพื้นที่ แต่ก็มีบางพื้นที่ที่ทางระบายน้ำและถนนที่เกิดการชำรุดเสียหาย และปัญหาสุดท้ายที่เห็นได้เด่นชัดที่สุดก็คือปัญหาด้านความแออัดของตลาดสด รวมทั้งควันไฟที่พ่อค้าแม่ค้า ขายของจำพวก ปิ้ง ย่าง ได้ส่งกลิ่นรบกวนประชาชนและร้านค้าที่อาศัยอยู่บริเวณรอบ ๆ ก่อให้เกิด ความรำคาญ และเจ็บป่วยขึ้นได้ (เทศบาลตำบลลำปลายมาศ, 2550)เทศบาลตำบลลำปลายมาศ จึงจำเป็นต้องมีการบริการให้กับประชาชน ตาม

หลักการของการบริการให้กับประชาชนผู้อยู่อาศัยในเขตเทศบาล ด้วยความเสมอภาค และต้องมีความต่อเนื่องในการให้บริการ ซึ่งต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา และตามความต้องการของประชาชน ดังนั้นเทศบาลตำบลลำปลายมาศจึงต้องมีการทํางานในหลายๆด้าน ที่ต้องบริการและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งประชาชนจะต้องได้รับการบริการจากทางเทศบาลเป็นอย่างดี

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ในการสร้างความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของ เทศบาลตำบลลำปลายมาศ ถือว่า มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้การทํางานของเทศบาลตำบล ลำปลายมาศ ประสบความสำเร็จ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยจะต้องให้บริการอย่างทั่วถึง และเสมอภาค อย่างเป็นธรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความพึงพอใจของประชาชน ต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ ว่าประชาชนมีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็น ข้อมูลในการจัดการบริหารงานด้านการบริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลำปลายมาศ จำแนกตามเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ แตกต่างกัน
3. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของประชาชน ที่มีต่อการให้บริการของเทศบาล ตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
2. ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีความแตกต่างในปัจจัยด้านเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ แตกต่างกัน

3. ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการให้บริการ ของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอ
ลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมาก
ยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ มีขอบเขตในการศึกษาความพึงพอใจของประชาชน ที่มีต่อการให้บริการของ
เทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยศึกษาเฉพาะ กิจกรรม 4 ด้าน(
จรรยา ทิศกระโทก. 2551.)

- 1.1 ด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- 1.2 ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต
- 1.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย
- 1.4 ด้านศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำ
ปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10 ชุมชน ซึ่งมีประชากร จำนวน 8,556 คน (เทศบาลตำบล
ลำปลายมาศ. 2563)

2.2 กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มประชากรโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro
Yamane) จำนวนทั้งสิ้น 30 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ความพึงพอใจของประชาชน
ที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ไว้ 2 ตัวแปร
ดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย เพศ อาชีพ และรายได้

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาล
ตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมี 4 ด้าน คือ

- 3.2.1ด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- 3.2.2 ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

3.2.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

3.2.4 ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยมีข้อคำถามในประเด็นต่อไปนี้คือ

1. เพศ
2. อายุ
3. อาชีพ
4. รายได้
5. ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อบริการที่ได้รับจากการดำเนินงานของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคอร์ต์ (Likert Scale) ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open End Form) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้เสนอแนะแนวทางการดำเนินงานความต้องการอื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากคำถามในตอนที่ 2

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่ต้องการค้นหาคำตอบด้านความพึงพอใจ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลจึงใช้แบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 257 ฉบับ แล้วไปขอรับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยเก็บรวบรวมมาได้ จำนวน 257 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม

3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาสภาพภาพของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage)
2. การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้านและโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบการบรรยายเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 209)

แสดงระดับความคิดเห็น

มากที่สุด	=	5	คะแนน
มาก	=	4	คะแนน
ปานกลาง	=	3	คะแนน
น้อย	=	2	คะแนน
อยู่ที่สุดไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	1	คะแนน

สำหรับเกณฑ์ในการให้คะแนนโดยรวมกำหนดดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ด้วยการหาค่า Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับ 0.5 เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

5. เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 จะเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อยอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

6. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศประชาชนมีความพึงพอใจต่อ นโยบายและการทำงานของเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยประณม ขำโนนจิว (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอในจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัย พบว่า 1. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอ ในจังหวัด เชียงราย ในภาพรวม และรายด้านแต่ละด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านอาคารสถานที่ 2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของสำนัก ทะเบียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านอาคารสถานที่ ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการให้บริการประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมี ความพึงพอใจต่อการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอในจังหวัดเชียงราย แตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ และประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของสำนัก ทะเบียนอำเภอในจังหวัดเชียงราย ในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านการให้บริการ และด้านอาคาร สถานที่ ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของประชาชนที่มารับบริการของสำนักทะเบียน อำเภอในจังหวัดเชียงราย แยกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ เจ้าหน้าที่ไม่ควรพูดจากหยอกส่อถักในเวลาปฏิบัติงาน หรือพูดจาไม่สุภาพ ควรให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน และเจ้าหน้าที่ไม่ควรแสดงกริยาท่าทางไม่ค่อยเต็ม ใจในการให้คำปรึกษา ควรใส่ใจประชาชนผู้มารับบริการให้มากกว่านี้

3.2 ด้านการให้บริการ ควรให้บริการที่เหมาะสมกับประชาชนผู้มารับบริการให้มากกว่า นี้ และควรมีมุมกาแฟไว้สำหรับบริการประชาชนผู้มารับบริการ

3.3 ด้านอาคารสถานที่ ควรจัดสถานที่ให้ดูกว้างขวางไม่คับแคบ ควรจัดระเบียบของ สถานที่ จอดรถให้มีเพิ่มมากขึ้น หรือออกแบบสถานที่ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกอำเภอควรเพิ่ม จำนวนห้องน้ำให้มากขึ้น และจัดเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดให้บ่อยขึ้น

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากการผลการวิจัย พบว่า ด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในบทบาทการบริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศชุมชนได้รับการพัฒนาโครงสร้างอย่างทั่วถึงประชาชนได้รับการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างดี ซึ่ง สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ สักดิ์คำ ประเทศเสนา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า 1. ประชาชนเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน และประชาชนทั้งสอง เพศมีส่วนร่วมใน การพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐาน แตกต่างกันทั้ง โดยภาพรวมและรายด้าน 2. ประชาชนทุกกลุ่มอายุมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งโดย ภาพรวมและรายด้านทุกด้าน และประชาชนจำแนกตามอายุมีส่วนร่วมในการ พัฒนาด้าน โครงสร้าง พื้นฐาน แตกต่างกันทั้ง โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน โดยประชาชนที่มีอายุระหว่าง 31-41 ปี อายุ ระหว่าง 42-49 ปี และอายุระหว่าง 50-57 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนา ด้าน โครงสร้างพื้นฐานมากกว่า ประชาชนผู้ที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี

2.2 จากการผลการวิจัย พบว่า ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจ เป็นเพราะว่า ในบทบาทการบริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศชุมชนได้รับการพัฒนาโครงสร้างอย่าง ทั่วถึงประชาชนได้รับการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างดี ซึ่ง สอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ อัจฉริยะ สิริทวีวัฒน์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานการประปานครหลวง ผลการวิจัย พบว่า ผลการศึกษาพบว่า พนักงานการประปานครหลวงมีระดับคุณภาพชีวิตตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมพบว่าอยู่ใน ระดับมาก มีคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยภาพรวม พบว่าอยู่ระดับ มาก โดยคุณภาพชีวิตตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง และคุณภาพชีวิตในการ ทำงาน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.451 ซึ่งมิ ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศและอายุ ไม่มี ผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง ขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษา สถานภาพการ สมรส และรายได้ ต่อเดือน มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน อายุ การศึกษา และสถานภาพการสมรสไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน แต่ปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ และรายได้ต่อเดือนมีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน

2.3 จากการผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม และการรักษาความสงบ เรียบร้อยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในบทบาทการบริการของเทศบาลตำบล

ปลายมาศชุมชนได้รับพัฒนาโครงสร้างอย่างทั่วถึงประชาชนได้รับการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างดี ซึ่ง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ญัฐชัย บุตรสำราญ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการด้านการพัฒนาชุมชนของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมาผลการวิจัย พบว่า 1. ระดับความต้องการด้านการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบล กระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ภายใต้ภารกิจหลักในการให้บริการสาธารณะ ขององค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน 2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความต้องการด้านการพัฒนาชุมชนของประชาชนใน เขตพื้นที่ตำบลกระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย “คือ ประชาชนต้องการให้ปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการทำการเกษตร และผลิตน้ำประปาที่สะอาด ต้องการให้ปรับปรุงถนนที่ใช้ในการสัญจรให้เป็นไปด้วยความสะดวกสบายปราศจากการเป็นหลุม เป็นบ่อ ต้องการให้ฝึกอบรมและส่งเสริมอาชีพหลังฤดูเก็บเกี่ยวพร้อมจัดหาตลาดรองรับผลผลิต และต้องการให้ติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่างตามถนน

2.4 จากการผลการวิจัย พบว่า ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในบทบาทการบริการของเทศบาลตำบลปลายมาศชุมชนได้รับพัฒนาโครงสร้างอย่างทั่วถึงประชาชนได้รับการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างดี ซึ่ง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วัทัญญ พุทธคุณ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การให้บริการสาธารณะภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดย ภาพรวมมีการบริการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่าด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม รองลงมา คือ ด้านการบริหาร จัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านอนุรักษ์ฟื้นฟูและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชน และ ด้านพัฒนาและส่งเสริมกีฬา ตามลำดับ 2. แนวทางการพัฒนาการให้บริการสาธารณะภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและ คุณภาพชีวิต ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ด้านพัฒนาและส่งเสริมกีฬา ควรส่งเสริมให้ มีการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการประจำจังหวัด ประชาสัมพันธ์เมื่อมีการจัดกิจกรรมนันทนาการ ลักษณะต่าง ๆ สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาและ ส่งเสริมกีฬาประจำจังหวัด ส่งเสริมสนับสนุนการเล่นกีฬาของประชาชนเพื่อสุขภาพและอนามัยที่ดีใน ทุกระดับ ด้านการพัฒนาสาธารณสุขและสวัสดิการ

สังคม ควรมีการจัดตั้งศูนย์บริการด้านสาธารณสุข และสวัสดิการสังคม รณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้
 ได้ตระหนักถึงการดูแลสุขภาพก่อนการรักษา สุขภาพ สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการ
 เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์ ด้านส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพ
 ของประชาชน ควรจัดให้มีรายการเสียง ตามสายที่ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย และสร้าง
 ความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของ ประชาชน ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน
 รณรงค์และการเผยแพร่ความรู้ ความ เข้าใจ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองตามระบอบ
 ประชาธิปไตย และการเลือกตั้ง ผ่าน สื่อรณรงค์ และกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ด้านการบริหารจัดการ
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรมีการสำรวจหาแหล่งทรัพยากรใหม่ รณรงค์และ
 ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด จัดให้มีการพัฒนา
 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น รณรงค์และ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเกิดความรักและหวงแหน
 สภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ด้านอนุรักษ์ฟื้นฟูและ เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญา
 ท้องถิ่น ควรมีการจัดโครงการเกี่ยวกับการให้ ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับ การป้องกัน ฟื้นฟู
 ป่าชุมชน เป็นการปลูกจิตสำนึกรักใน ท้องถิ่นของตนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมการพัฒนา
 วัฒนธรรม ประเพณีประจำจังหวัด ส่งเสริม การบูรณาการวัฒนธรรมที่หลากหลาย จัดกิจกรรมเกี่ยวกับ
 การอนุรักษ์ฟื้นฟูและเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล
 ตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีเพศโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้อง
 กับผลการวิจัยของพระครูอดุลสีลาจารย์ (จันทร์ทิพย์ มะโน) (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความ
 พึงพอใจของประชาชน ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัด
 เชียงราย) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด ที่มีอายุระหว่าง 51 -
 60 ปี ซึ่งประกอบอาชีพเป็นเจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัวเป็นส่วนมาก ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ภาพรวมอยู่
 ในระดับปานกลาง รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการอื่น คือ สนับสนุนกิจกรรมของ กลุ่มอาชีพ
 รongลงมา คือ การสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนให้แก่กลุ่มอาชีพต่างๆ ตามลำดับ ซึ่งใน ด้านสาธารณสุข
 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการอื่น คือ สนับสนุนโครงการ
 อาหารเสริม (นม) ให้แก่ศูนย์เด็กเล็ก รongลงมา คือ สนับสนุนโครงการอาหาร กลางวันให้แก่ศูนย์เด็ก
 เล็ก ตามลำดับ ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า ภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง รายการที่มี

ค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการอื่น คือ ส่งเสริมกิจกรรมและทำนุบำรุงทางศาสนา รองลงมา คือ ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ตามลำดับ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการอื่น คือ สร้างถนนภายใน หมู่บ้าน รองลงมา คือ การซ่อมแซมถนนภายในหมู่บ้านที่ชำรุดเสียหายให้ใช้งานได้ ตามลำดับ ซึ่ง ในด้านแหล่งน้ำ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ารายการอื่น คือ มี การขุดลอกลำเหมืองส่งน้ำเข้าพื้นที่ทำการเกษตร รองลงมาคือ มีการขุดลอกขยายคูคลอง เพื่อ ป้องกันน้ำท่วม ตามลำดับ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นั้นพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ช่วยกันดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมให้สะอาดร่มรื่นสวยงามอยู่เสมอ รองลงมาคือ มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในชุมชนให้ สะอาด ร่มรื่น น่าอยู่ ตามลำดับ

ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชน ที่มีต่อ การบริการงานด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สาย พบว่า เมื่อจำแนกตามเพศ ไม่มี ความแตกต่าง จำแนกตามอายุ มีความแตกต่างกันที่ด้านเศรษฐกิจ และด้านการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม และจำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกันที่ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านแหล่งน้ำ

ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในความพึงพอใจของประชาชน ต่อการให้บริการงานใน ด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สาย ได้แก่ ควรจ้างประชาชนในท้องถิ่น ทำงานในโครงการทั้งหมดเพื่อช่วยลดปัญหาการว่างงานและเพิ่มรายได้, ควรช่วยเหลือสนับสนุนเกษตรกร ในด้านการตลาด, ควรมีการส่งเสริมการจัดตั้งโครงการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสนั้น ให้มีความสุขใน การดำรงชีวิต, ควรสนับสนุนให้มีความเพียงพอหรือความพร้อมของแพทย์และอุปกรณ์รักษาในทุก หมู่บ้านเมื่อต้องการ ควรสนับสนุนให้มีคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดประชาชนในตำบล ควรก่อตั้งโครงการบริจาคอุปกรณ์การเรียนสำหรับเด็กยากจนควรสนับสนุนให้มีโทรศัพท์สาธารณะอย่าง เพียงพอในหมู่บ้าน ในเหตุการณ์ฉุกเฉิน ควรก่อสร้างและซ่อมแซมสะพานในหมู่บ้าน, ควรเจาะขุด น้ำบาดาลเพื่อให้มีน้ำไว้ใช้ตลอดปี ควรมีการปรับปรุงและมีการเพิ่มเมนประปาในหมู่บ้าน ควรมี การสนับสนุนและส่งเสริมในการลดการใช้สารเคมีในอาชีพการเกษตรทุกชนิด และควรจัดกิจกรรมรณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

บทบาทการให้บริการต่อประชาชนของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ เป็นสิ่งที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นที่ปกครองได้รับการบริการที่ดี ตรงต่อความต้องการของประชาชน และในการพัฒนาศักยภาพของเทศบาลให้องค์กรของท้องถิ่นมีการบริการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านในการตรวจสอบนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนา การบริการประชาชนของเทศบาลตำบลลำปลายมาศต้องมีแผนกระบวนการต่างๆ บริการให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึงกัน ตรงต่อความต้องการของประชาชน และให้ทุกชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อให้สอดคล้องต่อความต้องการประชาชนในพื้นที่ และนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยบริการความปลอดภัยที่เทศบาลได้ส่งเสริมการดูแลประชาชนในเขตเทศบาล เพื่อได้เป็นแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ

2.2 ควรทำการวิจัยศึกษาปัญหาต่างๆที่ไม่เพียงพอ เพื่อให้เทศบาลตำบลลำปลายมาศได้แก้ปัญหาได้หาสาเหตุและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขร่วมกัน

2.3 ควรทำการวิจัย เกี่ยวกับน้ำที่มีกลิ่นเหม็นและการจัดการน้ำ เพื่อให้เทศบาลตำบลลำปลายมาศแก้ไขและพัฒนาแหล่งน้ำให้มีความสะอาดและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแล

เอกสารอ้างอิง

กิตตินันท์ อรรถบพ. (2542). การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสุขาภิบาล :

ศึกษาเฉพาะกรณีสุขาภิบาลบางปะหันและสุขาภิบาลนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. สาขาพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

จันทร์ทิพย์ มะโน. (2552). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล

แม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย.

- ณัฐชัย บุตรสำราญ. (2552). ความต้องการด้านการพัฒนาชุมชนของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบล
กระเบื้องนอก อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา. นุรีรัมย์.
- เทพศักดิ์ บุญรัตน์. (2537). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการให้บริการ
แก่ประชาชนไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เนตร์พัฒนา ขาววิราช. (2546). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กเพรส.
- บรรจบ กาญจนกุล. (2533). คำบรรยายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประณม ขำโนนจิว. (2552). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอใน
จังหวัดเชียงราย. เชียงราย.
- ประยูร กาญจนกุล. (2491). กฎหมายปกครอง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปริมพร อ่ำพันธ์. (2538). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและการบวนการให้บริการของ
กรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะสำนักงานเขตบางขุนเทียน. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม).
กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปัญญา ต้นเงิน. (2542). ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการต่อการบริการของสำนักงานที่ดิน
จังหวัดชลบุรี. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบายสาธารณะ, บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. อุดรธานี.
- พงศธร ถาวรวงศ์. (2541). ทักษะคติและความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลต่อระบบการ
ให้บริการของเทศบาลเมืองจะเข็ญเทรา. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
นโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. อุดรธานี.
- มณีวรรณ ต้นไทย. (2533). พฤติกรรมการให้บริการของเจ้าหน้าที่กองควบคุมยา สำนักงาน
คณะกรรมการอาหารและยา ต่อประชาชนผู้มาติดต่อ. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วาทัญญู พุททคุณ. (2558). การให้บริการสาธารณะภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบและคุณภาพชีวิต
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี. อุบลราชธานี.
- วารกรณ์ บุตรพรหม. (2547). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาล
ตำบลแวง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สาขาสังคมศาสตร์เพื่อ
การศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- วัลลภา ชายหาด. (2532). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารสาธารณสุขด้านการรักษาความสะอาดของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ รม.(รัฐศาสตร์).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์. (2543). คุณภาพในการบริการ. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- ศรัทธา เหมือนถนอม. (2546). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และความพึงพอใจของครูที่มีต่อชุดฝึกทักษะการวิจัยในชั้นเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม (บริหารศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศักดิ์ดา ประเทศเสนา. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. อุดรธานี.
- สมชาติ โตรักษา. (2550). เรียกใช้เมื่อ 7 สิงหาคม 2563 จาก หลักการและกระบวนการบริหารโรงพยาบาล: www.krokrokfa.lobburi2.net/no1-1.eoc.
- สุนทร เสาว์สิงห์. (2548). การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2550). เรียกใช้เมื่อ 7 สิงหาคม 2563 จาก เมืองไทยใจสะอาด: www.fact.or.th/th/related_topics_detail.asp?id=8
- โสภภาพรณี ศรีวิเศษ. (2544). ทักษะคติของผู้ปฏิบัติงานต่อกิจกรรม 5 ส.:ศึกษากรณีโรงพยาบาลยโสธร. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.
- อมรศักดิ์ ศรีวิกรานต์โยธิน. (2549). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลแก้งแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ รม.(รัฐประศาสนศาสตร์)บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อรนภา มุ่งโนนบ่อ. (2549). ความพึงพอใจของคณะกรรมการชุมชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา).มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อรสา รัตนวงษ์. (2533). จิตวิทยา. กรุงเทพฯ: ที พี เอ็น เพรส.

อัจฉริยะ สิริทวิวัฒน์. (2550). **คุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานการประปานครหลวง**. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์ บธ.ม.(การจัดการทั่วไป).บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

อัจฉริยะ สิริทวิวัฒน์. (2550). **คุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานการประปานครหลวง**. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการทั่วไป).บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจันทรเกษม.

J.D. Millet. (1954). **Management in the Public Service:the Best for Effective Performance**. New York: MC Graw-Hill book Co.,Inc.

Penchansky & Tomas. (1981). **"The Concept of Access Definition and Relationship to Consumer Satisfacation,"** .

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
กรณีศึกษา ตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

Factors Affecting the Performance of Public Health Volunteers: The Case Study of
Hin Khon Subdistrict in Lam Plai Mat District, Buriram Province

อารีญา พันธุ์สุวรรณ¹ / เปมณีย์ จิววงษ์² / ธนกฤต พินัยรัมย์³ / ณิชชา วงษ์สองชั้น⁴ /
รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์⁵ / กิตติกร ฮวดศรี⁶ / ชนินาท ทิพย์อักษร⁷ / ธีรรัตน์ สอนน้อย⁸
Ariya Pansuwan¹ / Pemmanee Chawee Wong² / Thanakrit Phinairam³
Natcha Wongsongchan⁴ / Rapheephan Phonginwong⁵ /
Kittikorn Huadsri⁶ / Chaninat Thipaksorn⁷ / Teerarat Sonnoy⁸

¹⁻⁸ สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Human resource management Program, Faculty of Management Sciences, Buriram Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยด้านความรู้และทักษะการทำงาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรณีศึกษาตำบลหิน โคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 2) ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรณีศึกษาตำบลหิน โคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลหิน โคน อำเภอลำปลายมาศ จำนวน 170 คน เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยใช้สถิติพรรณนาวิเคราะห์เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ค่าถดถอย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความรู้และทักษะการทำงาน และปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรณีศึกษาตำบลหิน โคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.01

คำสำคัญ: ปัจจัยด้านความรู้และทักษะการทำงาน, ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร, ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

Abstract

This research aimed to study 1) factors of knowledge and working skills affecting the performance of the village health volunteers case Study of Hin Khon Subdistrict, Lam Plai Mat District Buriram Province 2) Communication factor affecting performance of village health volunteers case study of Hin Khon Subdistrict, Lam Plai Mat District, Buriram Province. This research is a quantitative research. The sample group was 170 community health volunteers of Hin Khon Subdistrict, Lam Plai Mat District. The research tool was a questionnaire using descriptive statistics to analyze percentage, mean, standard deviation, and the regression analysis.

The research results were found that factors of knowledge and work skills and communication factors affecting the performance of the village health volunteers case study of Hin Khon Subdistrict Lam Plai Mat District, Buriram Province with statistical significance at the level of 0.01.

Keywords: knowledge and work skill, communication, performance of public health

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ของประเทศไทยได้มุ่งเน้นนำนวัตกรรมมา และส่งเสริมให้นำนวัตกรรมมาใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาทุกมิติเพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศ ในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเหลื่อมล้ำน้อยลงและให้ ประชาชนในประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสาธารณสุข เพราะสุขภาพร่างกายที่ แข็งแรงของประชาชนทุกช่วงวัยจะนำมาสู่พื้นฐานในการพัฒนาด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ ซึ่งเป้าหมายของด้านสาธารณสุขนั้นครอบคลุมเกี่ยวกับสุขภาพของคนไทยมีแนวโน้มดีขึ้น เช่น อัตรา การตายจากอุบัติเหตุทางถนนลดน้อยลง อัตราการฆ่าตัวตายน้อยลง การตั้งครรภ์ก่อน 15-19 ปีลดลง รายจ่ายเกี่ยวกับด้านสุขภาพลดลง และผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในบ้านมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560).

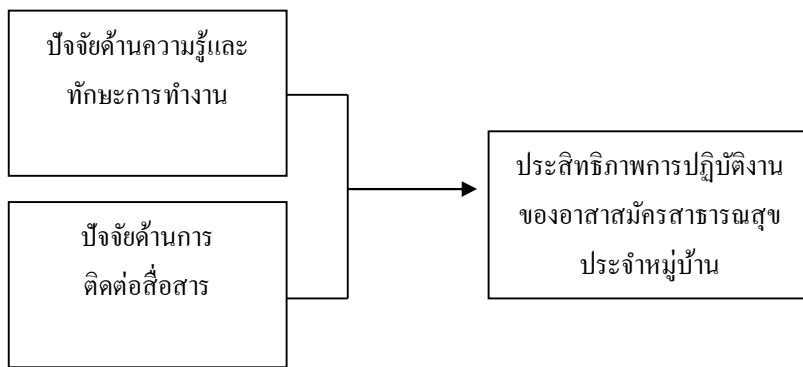
อย่างไรก็ตามในช่วงเดือนมกราคม 2563 เป็นต้นมาได้มีการเกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 ไปทั่วโลก และแหล่งแพร่กำเนิดและการแพร่เชื้อโรคดังกล่าวมาจากประเทศสาธารณรัฐประชาชน จีน และต่อมาในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 รัฐบาลประเทศไทยได้มีนโยบายระดับประเทศ ส่งเสริม การปฏิบัติในระดับภูมิภาคและระดับจังหวัดรวมถึงระดับชุมชน หน่วยงานที่เข้าร่วมกิจกรรมในการ

เกี่ยวกับงานสาธารณสุข และแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่จะต้องติดต่อประสานงานกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

3. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คือ ระดับความสามารถในการปฏิบัติงานที่แสดงผลลัพธ์จากสภาพแวดล้อมของชุมชนมีความเหมาะสม ถูกสุขอนามัย สมาชิกในชุมชนได้รับการความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อให้สุขภาพะดี อัตราการเจ็บป่วยเกี่ยวกับไข้เลือดออก โรคเบาหวาน การขาดสารอาหารในเด็ก น้อยลง ผู้สูงอายุในชุมชนมีการออกกำลังกายตามกิจกรรมที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านแนะนำ สมาชิกในชุมชนมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ดังนั้น จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สรุปตัวแปรได้จำนวน 3 ตัว คือ (1) ปัจจัยด้านความรู้และทักษะการทำงาน (2) ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร (3) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ฉะนั้น จึงเป็นที่มาของสมมุติฐานในการวิจัย ดังนำเสนอกรอบแนวคิดและสมมุติฐานการวิจัยตามภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย :

สมมุติฐานที่ 1 : ปัจจัยด้านความรู้และทักษะการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรณีศึกษา ตำบลหิน โคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

สมมติฐานที่ 2 : ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรณีศึกษา ตำบลหินโคน
อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรณีศึกษา ตำบลหินโคน จำนวน 170 คน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรทั้งหมด 170 คนมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากองค์การบริหารส่วนตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ (3 พฤษภาคม 2563) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยใช้กลุ่มประชากร จำนวน 170 คน

2. เครื่องมือวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมี เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาได้แก่แบบสอบถาม และแบ่งออกเป็นทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นเครื่องมือมาตรวัดตัวแปรจำนวน 3 ด้าน คือ (1) ปัจจัยด้านความรู้และทักษะการทำงาน ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้และทักษะของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณสุขแก่สมาชิกในชุมชน (2) ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารข้อมูลระหว่างกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ (3) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่แสดงผลลัพธ์จากสภาพแวดล้อมของชุมชนมีความเหมาะสม ถูกสุขอนามัย สมาชิกในชุมชนได้รับการความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อให้สุขภาพะดี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้และทักษะการทำงาน ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

การตรวจสอบเครื่องมือเพื่อหาความเที่ยงตรง แบบสอบถามได้ทำการส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ตรวจสอบและมีค่า IOC โดยรวมทั้งฉบับ = 0.82 นอกจากนี้แบบสอบถาม จำนวน 30 ชุดได้ทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ สมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้านตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ และได้ค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค ค่าอยู่ระหว่าง 0.766-0.819 และค่าความเที่ยงตรง คูณน้ำหนักปัจจัย ระหว่างระหว่าง .566-756 (Nunnally, J. C. & Bernstein, I.H. : 1994)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มีการรวบรวมเอาไว้แล้ว อาทิหนังสือวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ วารสาร และสื่อสิ่งพิมพ์

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างได้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาการรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก ซึ่งจัด โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ในวันที่ 2 มิถุนายน 2563

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน วิเคราะห์สมการถดถอย

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรก่อนที่จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งพบว่าค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรในการศึกษาเป็นดังนี้ความรู้และทักษะการทำงาน มีค่าสหสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เท่ากับ ($r = .226, p < 0.01$), การติดต่อสื่อสาร มีค่าสหสัมพันธ์กับความรู้และทักษะการทำงาน เท่ากับ ($r = .166, p < 0.01$), การติดต่อสื่อสาร มีค่าสหสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เท่ากับ ($r = .175, p < 0.01$) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าตัวแปรทั้งหมดในการศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับที่อยู่ในเกณฑ์ข้อกำหนดหรือต่ำกว่า 0.8 (Nunnally, J. C. and Bernstein, I. H: 1994.) ไม่ทำให้เกิดปัญหา (multicollinearity)

ตารางที่ 1

การวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์การถดถอย (Multiple Regression Analysis)

Model	Standardized	Unstandardized	Sig	Adjusted R	VIF
	Coefficients	Coefficients			
	Beta	Std. Error		Square	
Constant		1.760	.457		
ความรู้และทักษะการทำงาน	.553*** (.075)	.036	.000		
การติดต่อสื่อสาร	.091*** (.068)	.024	.000	.201	1.771

ตัวแปรตาม ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

***p < .01 , a Beta coefficients with standard errors in parenthesis

ผลการวิจัย

ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์การถดถอยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลทั่วไปของหน่วยวิเคราะห์ คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำแนกเป็น เพศชาย มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 และเพศหญิง มีจำนวนคน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 65.9% อายุ 20-25 ปี มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 และอายุ 26-30 ปี มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 และอายุ 31-35 ปี มีจำนวนคน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 และอายุ 36-40 ปี มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 และอายุ 41-45 ปี มีจำนวนคน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 และอายุ 46-50 ปี มีจำนวนคน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 และอายุ 61 ปีขึ้นไป มีจำนวนคน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ส่วนระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม นั้น มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวนคน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 และระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนคน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 และระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. มีจำนวนคน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 และระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส. มีจำนวนคน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 และระดับการศึกษานุปริญญาตรี มี

การศึกษาพบว่า การรับรู้บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และมีความพึงพอใจ
ฟื้นฟูความรู้ความสามารถให้ได้มาตรฐานงานสาธารณสุขมูลฐาน 8 องค์ประกอบก็จะทำให้การ
ปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้อาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้านหากได้รับการสนับสนุนทางสังคม รวมทั้งได้รับแรงจูงใจก็จะทำให้การ
ปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรณีศึกษาตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
สอดคล้องกับการวิจัยของคณิต หนูพลอย (2553) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการ
ปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดพัทลุง ซึ่งพบว่า การติดต่อสื่อสารการสร้าง
ความสัมพันธ์ทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงาน การให้
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สื่อสารข้อมูลซึ่งกันและ
กันก็จะทำให้เกิดองค์ความรู้และส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้าน และในทำนองเดียวกันการวิจัยของ เอกรินทร์ โปตะเวช และคณะ (2551) ได้
ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานตามบทบาทหน้าที่ของ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอสรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย และพบว่า การที่มีการ
สร้างความสัมพันธ์และสร้างแรงจูงใจ การสื่อสารข้อมูลเพื่อทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ
หมู่บ้าน ได้มีทัศนคติที่ดีต่อหน้าที่รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยในการสื่อสารข้อมูลกับ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านก็จะทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความเข้าใจ
บทบาทหน้าที่และปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐาน

อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานทั้ง 2 ข้อ และการวิจัยนี้ได้้นำแนวคิดเกี่ยวกับ
แนวคิดพฤติกรรมกรเป็นพลเมืองที่ดีขององค์กร (Organ, 1991) ซึ่งอธิบายได้ว่าหากอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นผู้ที่มีความเสียสละ ช่วยเหลือ และตระหนักในหน้าที่และบทบาทการ
เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ก็จะมีการรับผิดชอบในการเข้ารับการฝึกอบรมตาม
กิจกรรมและนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข การตระหนักต่อการพัฒนาความรู้และการพัฒนา
ความสามารถในด้านสาธารณสุข ก็จะทำให้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานได้มาตรฐาน และ
นอกจากนี้การปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นการติดต่อสื่อสารถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญ
โดยเฉพาะในยุคปัจจุบัน การติดต่อสื่อสารที่เกิดความรวดเร็วและส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้สอดคล้องตาม

สถานการณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น แอปพลิเคชันไลน์ และเฟสบุ๊กถือว่าเป็นช่องทางที่ทำให้การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุป

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรณีศึกษา ตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ทราบว่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงานนั้นจะต้องเกิดจากการมีความรู้และการมีทักษะ นอกจากนี้การติดต่อสื่อสารถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญ การศึกษานี้มีแนวคิดพฤติกรรมกรเป็นพลเมืองที่ดีขององค์กร (Organ, 1991) อธิบายกรอบแนวคิดในการศึกษานี้จะเห็นได้ว่าหากองค์กรใด หรือหน่วยงานใดที่มีบุคลากรที่มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานและมีความรู้ในการทำงานแล้วก็จะทำให้ผลการปฏิบัติงานขององค์กรออกมาตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพการวิจัยนี้เป็นเพียงการวิจัยเฉพาะพื้นที่ตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ งานวิจัยนี้จะประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขเพื่อนำความรู้ไปพัฒนาศักยภาพด้านการบริการงานสาธารณสุขในพื้นที่อื่น การวิจัยในอนาคตควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น ขั้นตอนการทำงาน วิธีการทำงาน และควรรศึกษาในบริบทอื่น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

อย่างไรก็ตามการวิจัยนี้เป็นเพียงการวิจัยเฉพาะพื้นที่ตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ งานวิจัยนี้จะประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขเพื่อนำความรู้ไปพัฒนาศักยภาพด้านการบริการงานสาธารณสุขในพื้นที่อื่น การวิจัยในอนาคตควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น ขั้นตอนการทำงานและควรรศึกษาในบริบทอื่นๆ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ ที่ให้คำแนะนำในการทำวิจัยในครั้งนี้

References

- คณิต หนูพลอย. (2553). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดพิจิตร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการระบบสุขภาพ, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ยุทธนา แยกคาย. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดสุโขทัย*. *วารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา*, 19 (3), 146-155.
- เอกรินทร์ โปตะเวช, เรืองยศ จันทรสามารถ, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และบุภาพร ยูภาศ. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวารคาม*, 2 (3), 265-273.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2560- 2564*. กรุงเทพฯ. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Nunnally, J. C. & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric Theory*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Teece, David J., Pisano, Gary, & Shuen, Amy. (1997). Dynamic Capabilities and Strategic Management. *Strategic Management Journal*. Vol Vol. 18:7. 509–533 (1997).
- Organ, D. W., & Konovsky, M. (1989). Cognitive versus affective determinants of organizational citizenship behavior. *Journal of Applied Psychology*. 74(1), 157–164.

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
ของเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

People's Opinions on the Good Governance of Ban Bua Sub-District Municipality,
Mueang District, Buriram Province

รัฐพงษ์ คำแพง¹ / ปวีณา หมากรวม² / พรพิมล ริวงศ์³ / วชิพรรณ นนทะศรี⁴ /
วันวิสา ปานใจนาม⁵ / เหมือนฝัน ตู๊ดกัน⁶

¹⁻⁶สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สามารถนำความคิดเห็นของประชาชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดครอบคลุมทุกด้าน โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน ด้านมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ และด้านมีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ ให้ทันต่อสถานการณ์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบ โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัวจำแนกตามคุณลักษณะของประชากร คือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้อเสนอแนะ พบว่าเทศบาลควรมีการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน ด้านการให้บริการแก่ประชาชนและพัฒนาสนามกีฬา เพื่อให้ประชาชนทำกิจกรรมร่วมกัน

คำสำคัญ: ความคิดเห็น, การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี, เทศบาลตำบลบ้านบัว

Abstract

This research aims 1) to study people's opinions on the good governance of Ban Bua Subdistrict Municipality. 2) To compare opinions of the people on the good governance of Ban Bua Sub-District Municipality. Classified by gender, age, education and occupation to allow people to participate in expressing opinions. Able to utilize public opinion for maximum benefit covering all aspects By allowing people to participate in expressing opinions about good governance in all 3 aspects. Is the aspect for the benefit of the people's happiness Efficiency and value in the mission of the state and the task of improving government agencies to keep up with the situation The sample consisted of 385 people. Using a simple random sample selection method. The tool used for data collection was a questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation. And comparison By t-test and analysis of one-way variance (f-test). The results showed that People's opinions on the good governance of Ban Bua Subdistrict Municipality Overall, it is at the highest level in all aspects. The results of comparing people's opinions on the good governance of Ban Bua Sub-district Municipality, classified by gender, age, education, occupation is no different. As for the recommendations, it was found that the municipality should develop personnel in the agency. Providing services to the public and developing the sports stadium for people to do activities together

Keywords: opinions, good governance, Ban Bua municipality

บทนำ

ในปัจจุบันสถานการณ์ต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปมาก สังคมข่าวสารได้เข้ามา มีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมไทยช่วยให้ภาคเอกชนเติบโตขึ้น ขณะเดียวกันก็ส่งผลให้ปัญหาต่างๆ ของชาติมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องปรับแนวทางการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ด้วยการร่วมกันสร้างความเป็นเอกภาพและความสามัคคีในสังคม เพื่อให้การบริหารจัดการองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็ต้องปรับเปลี่ยนระบบการทำงาน โดยเน้นความสำคัญกับการให้บริการประชาชน รวมทั้งต้องปรับทัศนคติในการทำงานโดยยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ มีคุณธรรม ปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรด้วยความเสียสละซื่อสัตย์สุจริตและจริงจังจึงจะช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จและส่งผลที่ดีต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นหลักการที่มีมานานในต่างประเทศ ซึ่งประเทศไทย ตั้งแต่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจสังคมได้ให้ความสนใจและเห็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ทุกองค์กรจะต้อง ดำเนินการอย่างจริงจังและเร่งด่วน ซึ่งหลายองค์กรในสังคมได้เริ่มดำเนินการแล้ว เช่น ภาคราชการได้ เริ่มดำเนินการสร้าง “การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี” กล่าวคือ ได้มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ.2546 พระราชกฤษฎีกานี้มีผลใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐ ตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา โดยพระราชกฤษฎีกานี้ กำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการบริหารโดยยึดหลักการ 7 ด้าน ได้แก่ 1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อ การกิจของรัฐ 3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ 4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน เกินความจำเป็น 5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ 6) ประชาชนได้รับการ อำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ และ 7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการ อย่างสม่ำเสมอ

อย่างไรก็ตาม การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562) และ ส่งเสริม สนับสนุน การเสริมสร้างธรรมาภิบาลให้ประสบผลสำเร็จ จึงมีความจำเป็นต้องให้คนใน องค์กรทั้งผู้บริหารซึ่งเป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้แทนจาก ประชาชน และข้าราชการหรือ พนักงาน ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของ ธรรมาภิบาล โดยทุกฝ่ายต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี และเสริมสร้างให้ทุกคนนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ในท้องถิ่น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อร่วม พัฒนาและจัดระเบียบสังคมในการบริหารจัดการบ้านเมือง สามารถนำความคิดเห็นของประชาชน มา ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดครอบคลุมทุกด้าน และนำผลของการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการ บริหารจัดการบ้านเมืองให้ดีขึ้น โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการ บริหารจัดการบ้านเมือง และสามารถปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการของเทศบาล ตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ให้พัฒนาดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ขอบข่ายการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

- ด้านที่ 1 ด้านเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- ด้านที่ 2 ด้านมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ด้านที่ 3 ด้านมีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10,120 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากรที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 10,120 คน จาก โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับ ความเชื่อมั่น 95.5 % และความคาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (Taro Yamane ; ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555: 146) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามจำนวนประชากรในพื้นที่ให้กระจายไปตาม

หมู่บ้านต่างๆ ในเขตเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง บุรีรัมย์ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (accidental sampling) แบบบังเอิญในการรวบรวมข้อมูล ดังแสดงในตาราง 1.1

ตาราง 1

ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3. ตัวแปรที่จะศึกษา มีดังนี้ หมู่บ้าน	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
หมู่บ้านที่ 1	บ้านบัว	462	18
หมู่บ้านที่ 2	บ้านบุมะค่า	525	20
หมู่บ้านที่ 3	บ้านหาด	684	26
หมู่บ้านที่ 4	บ้านตะโกราย	823	31
หมู่บ้านที่ 5	บ้านหนองไม้แดง	300	12
หมู่บ้านที่ 6	บ้านบุ	496	19
หมู่บ้านที่ 7	บ้านม่วงใต้	588	23
หมู่บ้านที่ 8	บ้านฝั่งตัน	523	20
หมู่บ้านที่ 9	บ้านดอนใหญ่	529	20
หมู่บ้านที่ 10	บ้านหนองค่าย	1,269	48
หมู่บ้านที่ 11	บ้านหัววัว	369	14
หมู่บ้านที่ 12	บ้านโคกระกา	770	30
หมู่บ้านที่ 13	บ้านปลัดชุมแสง	651	25
หมู่บ้านที่ 14	บ้านปรุ	494	19
หมู่บ้านที่ 15	บ้านดอนแฝก	191	7
หมู่บ้านที่ 16	บ้านโคกเพชร	288	11
หมู่บ้านที่ 17	บ้านห้วยจรเข้มาก	578	22
หมู่บ้านที่ 18	บ้านบัว	530	20
รวม		10,120	385

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 อายุ

3.1.2.1 18-27 ปี

3.1.2.2 28-37 ปี

3.1.2.3 38-47 ปี

3.1.2.4 48-59 ปี

3.1.2.5 60 ปีขึ้นไป

3.1.3 ระดับการศึกษา

3.1.3.1 ประถมศึกษา

3.1.3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น

3.1.3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย

3.1.3.4 อนุปริญญา/ปวช

3.1.3.5 ปริญญาตรี

3.1.3.6 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.4 อาชีพ

3.1.4.1 นักเรียน/นักศึกษา

3.1.4.2 ข้าราชการ

3.1.4.3 ค้าขาย

3.1.4.4 รับจ้าง

3.1.4.5 เกษตรกร

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของ
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

3.2.1. ด้านเกิดประโยชน์สุขของประชาชน

3.2.2. ด้านมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

3.2.3. ด้านมีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. **ลักษณะเครื่องมือ** เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว 3 ด้าน ดังนี้ ด้านเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน ด้านมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ และด้านมีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ ให้ทันต่อสถานการณ์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

1. คณะผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านบัว ได้ตอบแบบสอบถาม
2. คณะผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและขอคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยตนเอง จำนวน 385 ฉบับ เก็บคืนมาได้ 385 ฉบับ และคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
 2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
 3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
 4. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
- สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

2. การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแยกเป็นรายข้อรายด้านและโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 53)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบถึงความแตกต่างถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ t-test Independent

4. เปรียบเทียบถึงความแตกต่างถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ วิเคราะห์โดยใช้ F-test

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบที่เข้าประเด็นเดียวกันแล้วหาข้อสรุปบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านเกิดประโยชน์สุขของประชาชน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเกิดประโยชน์สุขของประชาชน ด้านมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจรัฐ และด้านมีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ มีความแตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว ที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเกิดประโยชน์สุขของประชาชน และด้านมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจรัฐ มีความแตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเกิดประโยชน์สุขของประชาชน และด้านมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจรัฐ มีความแตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว ที่มีอาชีพต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเกิดประโยชน์สุขของประชาชน และด้านมีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ มีความแตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

6.1 ด้านเกิดประโยชน์สุขของประชาชน เทศบาลควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชน และบุคลากรในหน่วยงานได้ทำกิจกรรมร่วมกัน

6.2 ด้านมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจรัฐ เทศบาลควรมีการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน ด้านการให้บริการแก่ประชาชน

6.3 ด้านมีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ เทศบาลควรมีการซ่อมแซมถนนสายเล็กๆภายในหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้เดินทางสัญจรได้อย่างสะดวก เทศบาลควรมีการจัดขยะตามจุดต่างๆภายในหมู่บ้าน เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน เทศบาลควรมีการพัฒนาสนามกีฬาเพื่อให้ประชาชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน

การอภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาล มีการให้ภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆของเทศบาล

เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธเนศ เขียรนันท์ (2556 : บทคัดย่อ) ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ในด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับดีมากที่สุด โดยมีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านหลัก ความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก ด้านหลักคุณธรรมอยู่ในระดับดีมาก ด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับดีมาก ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับดีมาก ตามลำดับ และด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับดีมาก แต่มีความคิดเห็น เป็นอันดับสุดท้าย

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านเกิดประโยชน์สุขของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว เป็นการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศพล ปรีชาศิลป์ (2559 : บทคัดย่อ) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$ S.D. = 0.64) โดยประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่ต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุก ตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย และมีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุก ตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ ใช้หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบของกฎหมาย เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับฟังการชี้แจง การใช้จ่ายงบประมาณด้านการเงิน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการบริหารจัดการ มีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อความ ถูกต้อง โปร่งใสในองค์กร เพื่อให้องค์กรอยู่ได้อย่างยั่งยืน และชุมชนมีความเจริญก้าวหน้า มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเน้นในเรื่องความ สำคัญรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและประยุกต์หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้อย่างถูกต้อง และ ปฏิบัติตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีโดยความที่ขงธรรมนำทุกหลักการไปประยุกต์ใช้กับการทำงาน

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจรัฐ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานต่างๆของเทศบาลให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วม ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ วรานิษฐ์ ลำไย (2557 : บทความย่อ) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อพัฒนาพื้นที่ชุมชนภาคตะวันตก ผลการวิจัย พบว่า 1. องค์กรบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ภาคตะวันตกมีการจัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่คนในชุมชน และดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารจัดการที่ดี มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนและเพื่อเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนเป็นสำคัญ มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาตำบลสามปี มีกิจกรรม/ โครงสร้างเพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สนับสนุนการพัฒนาทักษะความรู้ของผู้นำชุมชน และท้องถิ่น มุ่งเน้นความต้องการและความพึงพอใจของคนในชุมชนผู้รับบริการเป็นหลัก ทั้งยังมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโดยคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน 2. วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ภาคตะวันตก คือ แนวทางในการบริหารจัดการและการดำเนินงานตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การบริหารงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน 2) การบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ 3) การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ 4) การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน 5) การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน 6) การประเมินผลการปฏิบัติงานเงื่อนไขความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรบริหารส่วนตำบลเพื่อพัฒนาชุมชนได้แก่ วันนี้ ผู้นำและผู้ตามที่ดี การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการวางแผนการดำเนินงานที่ดี มีการสื่อสารร่วมกัน รวมทั้งมีกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง 3. รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรบริหารส่วนตำบลเพื่อพัฒนาชุมชน ใช้ชื่อว่า “WEST BENEFIT Model” ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบคือ 1) ผู้นำนักบริหารที่รอบรู้ 2) ความพึงพอใจโปร่งใสเปิดเผย 3) ผู้สนับสนุนที่เป็นเลิศ 4) การศึกษาเรียนรู้เชิงปฏิบัติ 5) เครือข่ายการสื่อสารที่มีประสิทธิผล 6) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน 7) การนำไปปฏิบัติและความรับผิดชอบ และผ่านการรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในกลุ่มพื้นที่ ทดลองดำเนินงานมีระดับความเห็นของการใช้รูปแบบก่อนและหลังแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญที่ระดับ .055

2.3 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านมีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เทศบาลได้ตรวจสอบกระบวนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนันต์ โพธิกุล (2556 : บทความย่อ) การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัย พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่ต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานหรือตามค ลังที่ได้รับ

มอบหมาย มีความ คิดเห็นต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล ท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัด สมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน ส่วนตำแหน่งงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน 4 คู่ และการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง 7 ด้านมีความสัมพันธ์ กันทุกด้าน โดยค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.793 ถึง 0.396 ระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ถึงระดับต่ำ และมีทิศทางของความสัมพันธ์เป็นทิศทางเดียวกัน

3. เปรียบเทียบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านบัว ที่มีเพศ อายุ และอาชีพ ไม่แตกต่างกัน แต่ระดับการศึกษามีความแตกต่างกัน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรทัย ทวีระวงษ์ (2557 : บทคัดย่อ) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นเพศ ชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนมากมีตำแหน่งเป็น พนักงาน และมียรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ทักษะคติเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน เขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรีเมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด หลัก ประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการมีส่วนร่วม และหลักความเสมอภาค อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลักประสิทธิภาพ หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม และหลักมุ่งเน้นตามติ อยู่ในระดับมากและผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรภายในองค์กรที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่าง ส่วนบุคลากรภายในองค์กรที่มีอายุ ตำแหน่ง และรายได้ต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการทำงานของบุคลากรภาครัฐ และสร้างแบบแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการพัฒนาการทำงานที่จะทำให้เกิดการตรวจสอบและมีความชัดเจนในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคของประชาชนต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อื่น ๆ

2.3 ควรมีการวิจัยความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารอ้างอิง

ทศพล ปรีชาศิลป์. (2559). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลสามชุกตาม**

หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี. เข้าถึงได้จากfile:///C:/Users/Aspire%203%20SSD/Downloads/71.%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B8%9E%E0%B8%A5%201091-1098.pdf

ธนศ เจริญนันท์. (2556). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล**

ของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี เข้าถึงได้จาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/54930413.pdf?fbclid=IwAR25Vfb4Nzde-zwSWAyRizDgp80TKL5fapgU0ynt7cqN7kik

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ 10 บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- วารานิชฐ์ ลำไย. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันตก. เข้าถึงได้จาก file:///C:/Users/ASUS/Downloads/Waranist_Lamyai_fulltext-6%20(2).pdf
- อนันต์ โพธิกุล. (2556). การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสาคร. เข้าถึงได้จาก file:///C:/Users/Aspire%203%20SSD/Downloads/Documents/4109.pdf
- อรทัย ทวีระวงษ์. (2557). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. เข้าถึงได้จากfile:///C:/Users/ASUS/Downloads/Orathati.pdf

ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของ
โรงเรียนในยุคโควิด 19 หมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
The Satisfaction of the Parents with the Organization of Preventive Measures in the
Management of Teaching and Learning of Schools in COVID-19 of the Village of
Khok Yai, Tambon Samet, Mueang District, Buriram Province

ปริญญา ไทยสืบชาติ¹ / กัญญารัตน์ ดาดไทสงค์² / ชลธิชา ภูเวียง³

ปาริชาติ ไพรชัญ⁴ / พัชรี โยชนรัมย์⁵ / รัฐนิศา ตุลยานนท์⁶

¹⁻⁶สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด19 หมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 3 ด้าน คือ ด้านมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ด้านเทคโนโลยีและด้านผลกระทบ ที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากผู้ปกครองของนักเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ทาโร่ ยามาเน่ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามบ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับดีที่สุดเท่ากัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ ด้านมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ด้านเทคโนโลยีและด้านผลกระทบ ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ การเรียนออนไลน์ผู้ปกครองบางท่านไม่สามารถอยู่ควบคุมบุตรหลานได้ จึงทำให้บุตรหลานใช้เทคโนโลยีนอกเหนือจากการเรียนมากเกินไป รองลงมาคือ บุตรหลานไม่เข้าใจในเนื้อหาผ่านการเรียนออนไลน์ ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ มาตรการการป้องกัน ความเข้าใจในการสอนด้านเทคโนโลยี ผลกระทบ

Abstract

This research aims to study The satisfaction of the parents with the preventive measures in the management of schools in the COVID 19 era. Khok Yai village, Samed sub-district, Muang district, Buriram province in 3 aspects as Measures to prevent the spread of the virus Technology and impact Caused by the spread of virus The sample was randomly sampled from the students' parents by determining the sample size according to the Taro Yamane table. The sample size of 250 people was then randomly distributed among the houses proportionately by a simple sampling method. There are 3 types of questionnaire tools used to collect data: Checklist form Estimate scale model And open-ended The basic statistics used to analyze the data were percentage, mean and standard deviation. The research study found that Overall, it is at the highest level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at the same level. In order from the side with the mean high to low as follows Measures to prevent the spread of the virus The largest number of other opinions and suggestions is online learning. Not all parents. Three cars to control their children Thus causing children to use technology outside of their learning too much, followed by their children do not understand content through online learning respectively

Keywords: satisfaction, preventive measures, understanding of teaching impact technology

บทนำ

ปัจจุบันเป็นโลกแห่งการติดต่อสื่อสารหรือเรียกว่ายุคโลกาภิวัตน์ และมีการแข่งขันที่สูงขึ้นเป็นอย่างมาก ซึ่งได้มีการแบ่งประเทศออกตามการพัฒนา ได้แก่ประเทศที่พัฒนาแล้วประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่ด้อยพัฒนา ซึ่งการที่ประเทศต่าง ๆ เหล่านี้มีการพัฒนาหรือมีความเจริญแตกต่างกัน การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประเทศมีการพัฒนาได้ ดังนั้นทุกประเทศจึงให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาโดยมีความเชื่อว่ามนุษย์มีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ จะให้ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพโดยตรงแล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงกลไกและสภาพแวดล้อมที่

จะส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่เพื่อเตรียมคนให้มีคุณลักษณะรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเผชิญกับ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นและที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ นั่นก็จะต้องให้ผู้เรียนได้รับการศึกษา ที่มีคุณภาพเป็นอย่างมาก

ประเทศไทยนั้นการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลต่อระบบการศึกษาไทยเป็นอย่างมาก ตั้งแต่เชื้อไวรัสเริ่มระบาดในประเทศจีนปลายปีที่แล้วจนถึงปัจจุบัน UNESCO รายงานว่ารัฐบาล 191 ประเทศทั่วโลก ประกาศปิดสถานศึกษาทั่วประเทศ มีผู้เรียนได้รับผลกระทบกว่า

1.5 พันล้านคน (มากกว่าร้อยละ 90 ของผู้เรียนทั้งหมด) สำหรับประเทศไทยสถานการณ์การระบาดเกิดขึ้นในช่วงสถานศึกษาชั้นพื้นฐานปิดภาคเรียน โดยในช่วงต้นเดือนเมษายน คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้เลื่อนวันเปิดเทอมภาคเรียนที่ 1 มิถุนายน 2563 ไปเป็นวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ไทยจึงมีโอกาสมอบทุนบทรียนจากต่างประเทศเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการระบาด พร้อมกับเตรียมมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียนได้รับผลกระทบจากรูปแบบการเรียนที่เปลี่ยนไป รัฐบาลไทยได้มีการประชาสัมพันธ์ที่จะพยายามในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ให้ความรู้และแนะนำวิธีป้องกันการติดเชื้อเป็นในทางปฏิบัติซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ โดยการล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์และการสวมหน้ากากอนามัยสำหรับประเทศไทย ความท้าทายในการเปลี่ยนครั้งนี้ไม่ใช่แค่การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในสถานการณ์โควิด-19 เท่านั้น แต่ควรเป็นการ “เปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส”

ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีกว่าเดิม ดังนั้นมาตรการการเรียนรู้อันของไทยจึงไม่ควรปรับแค่กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน แต่ต้องปรับใหม่ทั้งระบบการเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกันและเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของเด็ก ในช่วงของการเปิดเทอมใหญ่ปี 2563 นี้ จะเป็นช่วงลำบากของผู้ปกครองที่มีบุตรหลานในวัยเรียนอันเนื่องจากการระบาดของโควิด-19 โดยเฉพาะในมุมด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาผู้ปกครองมีความกังวลต่อสภาพคล่องทางการเงินที่จะนำมาใช้จ่ายเพื่อการศึกษาในช่วงเปิดเทอมใหญ่ปี 2563 จากหลายสาเหตุ อาทิ เงินออมไม่เพียงพอเนื่องจากได้รับผลกระทบจากการที่กิจการต้องปิดให้บริการชั่วคราวมีผลต่อรายได้และผู้ปกครองบางรายถูกเลิกจ้างชั่วคราว โดยกลุ่มผู้ปกครองที่ไม่มีความพร้อมมีสาเหตุจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่พร้อมในอุปกรณ์การเรียนอย่างคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต (เครื่องมือสื่อสารในการเรียน) และอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ผู้ปกครองมองว่ารูปแบบการเรียนดังกล่าวไม่เหมาะสมกับเด็ก เนื่องจากมองว่าเด็กมีสมาธิไม่เพียงพอ กังวลว่าเด็กจะไม่เข้าใจบทเรียนและไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน

ในส่วนของการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนในยุคโควิด-19 ของหมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จากสถานการณ์ในการแพร่ระบาดของดังกล่าว ความพึงพอใจต่อการจัดการมาตรการการเรียนการสอน สถาบันการศึกษา มีมาตรการในการป้องกันเชื้อไวรัสโควิด-19 อย่างเข้มงวดต่อเนื่อง อาทิ การคัดกรอง / ตรวจวัดไข้เด็กก่อนเข้าเรียน มีจุดให้บริการเจลล้างมือ การให้นักเรียนใส่หน้ากากอนามัย การบริหารจัดการพื้นที่ส่วนกลางของโรงเรียนไม่ให้มีความหนาแน่น การจัดระบบภายในห้องเรียนให้มีระยะห่างระหว่างกัน มีการทำความสะอาดอุปกรณ์การเรียนการสอน การปรับ/ลดกิจกรรมกีฬาที่มีการสัมผัสใกล้ชิด และ อาจจะมีการสลับเวลาเรียนระหว่างชั้นเรียนเพื่อลดความแออัดในห้องเรียน/โรงเรียน เป็นต้น จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในยุคโควิด-19 เพื่อเป็นแนวทางของผลการศึกษาไปปรับใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสถานศึกษาต่อไป

สมมติฐานของการวิจัย

1. ประชากรที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ต่างกันมีคิดเห็นที่แตกต่างกัน
2. ด้านมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ด้านเทคโนโลยี ด้านผลกระทบที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ต่างกันมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันกับความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด-19 ของหมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของหมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนนโยบายในมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

ความสำคัญของการวิจัย

1. ด้านวิชาการ

1. ได้ทราบระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด-19 ของหมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. ได้เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของหมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
3. ได้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนนโยบายในมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด-19 หมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สิ่งที่ทำเป็นคือการวางแนวทางการเปิดโรงเรียนเพื่อให้เด็กได้ไปโรงเรียนอีกครั้ง โดยให้สอดคล้องกับความรุนแรงของสถานการณ์ ควบคู่กับการใช้มาตรการทางด้านสาธารณสุขและมาตรการทางสังคมอย่างเคร่งครัดในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยเลือกที่จะทำการศึกษาใน 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส
- 2) ด้านเทคโนโลยี
- 3) ด้านผลกระทบที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนในหมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 668 คน (นางสุภาพร แก้วอรสาร ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน 2563)

2.2 โดยทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีให้ผู้ปกครองของนักเรียนตอบแบบสอบถามในระดับ ชั้นอนุบาล ชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา และอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากรโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (Taro Yamane อ้างถึงใน

(ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542:146) ได้ขนาดของกลุ่มจำนวน 250 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา มีดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น คือ ผู้ปกครองของนักเรียน หมู่บ้านโลกใหญ่ ตำบลเสม็ด
อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 อายุ

3.1.2.1 18-25 ปี

3.1.2.2 26-35 ปี

3.1.2.3 36-45 ปี

3.1.2.4 46-55 ปี

3.1.2.5 56-70 ปี

3.1.2.6 71 ปีขึ้นไป

3.1.3 ระดับการศึกษา

3.1.3.1 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น

3.1.3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น

3.1.3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย

3.1.3.4 ปวช./ปวส.

3.1.3.5 ปริญญาตรี

3.1.3.6 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.4 อาชีพ

3.1.4.1 เกษตรกรรม

3.1.4.2 รับจ้าง

3.1.4.3 รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

3.1.4.4 ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

3.1.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- 3.1.5.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท
- 3.1.5.2 10001-15,000 บาท
- 3.1.5.3 15001-20,000 บาท
- 3.1.5.4 20001-25,000 บาท
- 3.1.5.5 25001-30,000 บาท
- 3.1.5.6 30001 บาทขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด-19 หมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สิ่งที่ทำเป็นคือการวางแผนทางการเปิดโรงเรียนเพื่อให้เด็กได้ไปโรงเรียนอีกครั้ง โดยให้สอดคล้องกับความรุนแรงของสถานการณ์ ควบคู่กับการใช้มาตรการทางด้านสาธารณสุขและมาตรการทางสังคมอย่างเคร่งครัดในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยเลือกที่จะทำการศึกษาใน 3 ด้าน ได้แก่

- 3.2.1 ด้านมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส
- 3.2.2 ด้านเทคโนโลยี
- 3.2.3 ด้านผลกระทบที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด 19 บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

- ด้านมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส จำนวน 10 ข้อ
- ด้านเทคโนโลยี จำนวน 10 ข้อ
- ด้านผลกระทบที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open-ender Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. คณะผู้วิจัยได้เข้าพบ แนะนำตัว และขออนุญาตผู้ใหญ่บ้าน บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังผู้ใหญ่บ้าน บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อแจกจ่ายเอกสารไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 ฉบับ และกำหนดรูปแบบสอบถามคืน
3. คณะผู้วิจัยไปรวบรวมแบบสอบถามที่บ้านผู้ใหญ่บ้าน บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
4. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด คณะผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเอง เพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด
5. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 250 ฉบับ เก็บมาได้จำนวน 250 คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามในแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency)
2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนในยุคโควิด 19 ของบ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบายเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 209)

แสดงระดับความคิดเห็น

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับ **มากที่สุด**
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับ **มาก**
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับ **ปานกลาง**
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับ **น้อย**
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับ **น้อยที่สุด**

สำหรับเกณฑ์ในการให้คะแนนโดยรวมกำหนดดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	ความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด
3.51 – 4.50	ความคิดเห็นในระดับ มาก
2.51 – 3.50	ความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง
1.51 – 2.50	ความคิดเห็นในระดับ น้อย
1.00 – 1.50	ความคิดเห็นในระดับ น้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของหมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านต่าง ๆ จำแนกตามตัวแปร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ด้วยสถิติ (t-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป

4. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากคำร้อยละนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด-19 ของหมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด-19 ของหมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด-19 ของหมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีเพศแตกต่างกัน โดยภาพรวมในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 8 ข้อ 10 ด้านเทคโนโลยี ข้อ 11 ข้อ 12 ข้อ 20 และด้านด้านผลกระทบที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ข้อ 22 ข้อ 30 มีความแตกต่างกัน
3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด-19 ของหมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ข้อ 6 มีความแตกต่างกัน
4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด-19 ของหมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ข้อ 6 มีความแตกต่างกัน
5. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด-19 ของหมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีอาชีพต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านเทคโนโลยี ข้อ 15 และ ข้อ 20 มีความแตกต่างกัน
6. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด-19 ของหมู่บ้านโคกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีรายได้แตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านเทคโนโลยี ข้อ 15 และด้าน ด้านผลกระทบที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ข้อ 24 มีความแตกต่าง

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด-19 ของหมู่บ้าน โลกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ด้านเทคโนโลยี และด้านผลกระทบที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 ของหมู่บ้าน โลกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้มีความเชื่อมั่นในการจัดการมาตรการของโรงเรียน และรับฟังจากการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุนทรีย์ เตียงกุล (บทคัดย่อ 2559) ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน วัดศรีประจักษ์رام สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไม่น้อย ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหาร งานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน วัดศรีประจักษ์رام สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับ การศึกษาพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน วัดศรีประจักษ์رام สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการบริหารงบประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้ อาจเป็น ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด-19 ของหมู่บ้าน โลกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์มีส่วนร่วมในการวางมาตรการและให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนม คลีฉายา (บทคัดย่อ 2561) ผลการวิจัยพบว่า กระทรวงสาธารณสุขมีระบบงานและมาตรการควบคุมโรคติดต่ออุบัติ ใหม่ที่แพร่มาจากต่างประเทศอย่างชัดเจนและรัดกุม มีการทำงานร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขของต่างประเทศอย่างเข้มข้น มีทั้งมาตรการเฝ้าระวัง ควบคุม และป้องกันการระบาด รวมทั้งแผนการบริหารการสื่อสารความเสี่ยง ประชาชนมักจะ

มีการตื่นตัวเมื่อโรคเข้าใกล้ตัวและเกิดการตื่นตัวขึ้นเฉพาะพื้นที่ที่ระบาด เมื่อการระบาดเข้ามาใกล้หรือเข้ามาในประเทศ จะมีการตื่นตัวมากขึ้นตามความกังวลใจเกี่ยวกับ อันตรายของโรคที่ใกล้ตัวมากขึ้น และมักจะตื่นตัวในช่วงแรกที่มีข่าวการระบาด แต่การตื่นตัวก็จะ ลดลงเมื่อข่าวเกี่ยวกับโรคติดต่ออุบัติใหม่ไม่ได้รับการรายงานในสื่อมวลชนเมื่อมีการรายงานข่าวเกี่ยวกับการระบาด ความรุนแรงของโรค การารไม่มียารักษา การเสียชีวิตของผู้ติดเชื้อมากขึ้น ผนวกกับการได้รับข้อมูลไม่มากเพียงพอ จนกลายมาเป็นความตื่นตระหนกทั้งนี้การตื่นตระหนกของประชาชนจะลดลงได้ ด้วยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับมาตรการและการดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จนเกิดความมั่นใจในมาตรการ และการดำเนินงานที่สามารถคัดกรอง ป้องกันและควบคุมโรคที่จะระบาดเข้ามาในประเทศได้

2.2 จากการวิจัย พบว่า ด้านเทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้ เป็นเพราะ มาตรการในการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณศร จันทโสติด (บทคัดย่อ 2560) ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายและบรรพชิตที่มีอายุ 20-30 ปี สำเร็จ การศึกษาในระดับปริญญาตรี และเคยเข้าฝึกอบรมความรู้ด้าน ICT โดยโปรแกรมที่เคยใช้งานมากที่สุด คือ โปรแกรม Microsoft Office 2) ลักษณะการใช้งานและความพึงพอใจในการใช้งาน ICT อยู่ในระดับมาก 3) ความคิดเห็นต่อประเภทของระบบสารสนเทศที่ใช้ในองค์กร จำแนกตามการจัดสรร สำหรับผู้บริหาร การจัดสรรสำหรับบุคลากรขององค์กร การจัดสรรเพื่อส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้ และระบบความเสี่ยงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก 4) จากการทดสอบสมมุติฐานของการวิจัยพบว่า เพศ (เพศทาง โลกและเพศทางธรรม) และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้ ICT ไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุและ ตำแหน่งที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้ ICT ที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ เพศ อายุ และระดับ การศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประเภทของระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในองค์กรไม่แตกต่าง กัน ส่วนตำแหน่งงานพบว่ามีความคิดเห็นต่อประเภทของระบบสารสนเทศที่แตกต่างกัน

2.3 จากการวิจัย พบว่า ด้านผลกระทบที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้ เป็นเพราะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์มนัส คือด (บทคัดย่อ : 2563) ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นต่อความวิตกกังวลหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของ ไวรัสโคโรนา 2019 ต่อการประกอบอาชีพบริการส่งอาหาร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความกังวลในด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในด้านปัญหา ทางเศรษฐกิจ ส่วนในด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านปัญหา

ระหว่างประเทศ เห็นได้ว่าการเกิด การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ประชาชนเกิดความวิตกกังวลด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข การเมือง การใช้มาตรการป้องกันในโรงเรียน และปัญหาระหว่าง ประเทศ

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดมาตรการป้องกันในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในยุคโควิด-19 ของหมู่บ้าน โกลิใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชิสา เอี่ยมลออ (บทคัดย่อ : 2552) ผลการวิจัย พบว่า ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีการศึกษานี้ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ตามการบริหารงานทั้ง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการ บริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครอง นักเรียนที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนเอกชน จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จำนวน 365 คน สุ่มจากประชากร 5,264 คน จำแนกตาม โรงเรียน 13 แห่ง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 2 ตอน ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปกครอง นักเรียนที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนเอกชน มีค่าความเที่ยงตรง (IOC) ระหว่าง 0.5 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีของคอนบาค 0.97 ผลการศึกษาพบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการบริหารงาน โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

ในภาพรวมและรายค้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ เว้น ด้านการบริหารงานบุคคล มีความพึงพอใจมากที่สุด ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนเอกชน พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป มีความพึงพอใจมากกว่าผู้ที่สำเร็จอนุปริญญาผู้ปกครองที่เป็นมารดา มีความ พึงพอใจต่อการบริหารงบประมาณ มากกว่า ผู้ที่มีสถานภาพอื่น, ผู้ที่มีการศึกษาวุฒิปริญญาตรี มีความพึงพอใจด้าน การบริหารทั่วไป สูงกว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาอนุปริญญาและต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา ผู้ที่มีรายได้เกินกว่า 40,000 บาท มีความพึงพอใจด้านการบริหารงานวิชาการ สูงกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้ปกครอง

บทบาทของผู้ปกครองการมีส่วนร่วมในจัดมาตรการป้องกันของเชื้อไวรัส โควิด-19 เพื่อเป็นแนวทางในการวางมาตรการป้องกันกับทางโรงเรียนและเสริมสร้างแนวทางและภูมิคุ้มกันของผู้ปกครองหรือตัวนักเรียนและบุตรหลานที่เข้าไปศึกษาอยู่ในโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยี หรือผลกระทบด้านต่าง ๆ ที่จะตามมาผู้ปกครองสามารถรับมือและสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.2 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทบาทโรงเรียนในการตรวจสอบนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนา การจัดทำแผนต้องยึดหลักและมาตรการในการควบคุมโรคเพื่อให้ชุมชนเข้าถึงและ มีส่วนร่วมในการร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นและกำหนดนโยบายทิศทางสิ่งที่ต้องการเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ สามารถนำเอาสิ่งที่ชุมชนท้องถิ่นต้องการจริงทำไปเป็นการกำหนดแผนสู่การนำไปปฏิบัติและมีการตรวจสอบสิ่งที่ท้องถิ่นไปปฏิบัติได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของหมู่บ้าน โศกใหญ่ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ และภายในจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อพัฒนามาตรการ การป้องกันในโรงเรียนต่อไป

2.2 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก พัฒนามาตรการ การป้องกันของ โรงเรียน

2.3 ควรทำการวิจัย เพื่อพัฒนาศักยภาพและมาตรการ การป้องกันของ โรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

กาญจน์ เรืองมนตรี. (2543). เอกสารประกอบการบรรยายในชั้นเรียน. วิทยานิพนธ์.

กาญจน์ เรืองมนตรี. (2543). เอกสารประกอบการบรรยายในชั้นเรียน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม:

ถ่ายเอกสาร.

กิติมา ปรีดีคิดลก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรพิมพ์.

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2542). **จอมปราชญ์นักการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- เขมรักษ์ คงตรง. (2547). **ความพึงพอใจนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
โรงเรียนราชินี**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยวิโรฒประสานมิตร.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,สา นักงาน.(2541) **แนวทางการประกัน คุณภาพการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**. เอกสารชุดการประกันคุณภาพ การศึกษา
เล่ม 1, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ดวงนภา สุดตะ. (2552). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียน ใน
สังกัดเทศบาลนครนนทบุรี** . กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ตระกูล สุวรรณดี. (2538). **ความสัมพันธ์ระหว่างแบบผู้นำของผู้บริหารกับความพึงพอใจของผู้ช่วย
บริหารในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตศึกษา 9 วิทยานิพนธ์** . กศม มหาวิทยาลัยสารคาม
: ถ่ายเอกสาร.
- นงเยาว์ กัลยาลักษณ์. (2541). **การศึกษาการดำเนินงานกิจการนักเรียนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอาชีวะ
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** . (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาสารคาม.
- นายจรรรงค์ ลีสุรพงศ์. (2552). **ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน ควบคุมโรคติดต่อ
ขององค์การบริหารส่วนตำบล**.
- นายูลา (2556) **เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารสำหรับครู** (Online)
<http://watcharasocial3.blogspot.com/2013/08/assignment-5.html>
 วันที่เข้าถึง (2563, สิงหาคม 31).
- นิภารัตน์ รื่นสุข. (2546). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการเรียนการสอนและการจัดการสวัสดิภาพ
ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประทีป**.
- _____ (2546) **ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการเรียนการสอนและการจัดการสวัสดิภาพของนคร
เทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**: ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์
ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ปาริชาติ สังขทิพย์.(2546) **ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรม ที่ส่งผลต่อ
ชุมชนแหลมฉบังจังหวัดชลบุรี**.

- พงษ์มนัส ดือด. (2563). ผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ต่อการประกอบอาชีพ
บริการจัดส่งอาหาร.
- พระศิริชัย ปภัสสรโร (2553) ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีกรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พิทักษ์ ตรุษทิม. (2538). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและระบบการให้บริการของ
กรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณี. (2538). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและ
ระบบการ.
- _____ (2538). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและระบบการวิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาบัณฑิต,
สถาบันคิดพัฒนาบริหารศาสตร์.
- ไพศาล วรรณะ. (2542). รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิตเรื่องความพึงพอใจของ
บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดหนองคาย.
- พันธัญญา รักษาพล. (2554). การนำเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารมาใช้ในสำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุข. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- พนม คลี่ฉายา.(2561).การเข้าถึง เข้าใจ ประเมิน และใช้ข้อมูลข่าวสารสุขภาพเพื่อการดูแลตนเอง ให้
ปลอดภัยจากโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่แพร่มาจากต่างประเทศ ของประชาชนในเขตเมือง.
สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.).
- ยงยุทธ ชมไชย. (2554). เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Online)
<https://sites.google.com/site/kruyutswb/prayochn-laea-tawxyang> (2563, สิงหาคม 31)
- รุ่ง ลอยเลิศ. (2542). การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา. อำเภอศรีนคร จังหวัด
สุโขทัย วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โรงพยาบาลสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. (2549). การพัฒนาเครือข่ายพยาบาลผู้รับผิดชอบงานป้องกัน
และควบคุมการติดเชื้อเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับใน การควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดเชียงใหม่.
- วรรณสร จันทโสติด. (2560). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ การสื่อสารในองค์กร กรณีศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- วรเวทย์ บุญมา. (2541). การศึกษาปัญญาการปฏิบัติงานฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพ
 สังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาสาร
 ครามมหาวิทยาลัย: มหาสารคราม.
- วาม ดุลยากร. (2540). ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนต่อการจัดการเรียนที่พึง
 ประสงค์(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต.). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษมศาสตร์.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2545). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ
 ฝรั่งเศส ญี่ปุ่นและไทย . กรุงเทพฯ: โฟร์เพช.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2545). ทฤษฎีประเด็นการศึกษาและบทวิเคราะห์องค์การศึกษาไทย. กรุงเทพฯ:
 พิมพ์พิสูทธิ์.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2545). การบริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เกษมสุวรรณ.
- สุนทรี เตียงกุล. (2559). การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ
 โรงเรียนวัดศรีประชาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 :
 มหาวิทยาลัยบูรพา
- เสถียร เหลืองอร่าม. (2527). การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจสังคม. กรุงเทพฯ:
 อักษรสยามการพิมพ์.
- สมชาย หงส์สมาทิพย์. (2542). ผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจตกต่ำที่มีต่อชาวชนบทในเขต
 ภาคกลาง : ศึกษาเฉพาะกรณีของหมู่บ้านหนองตาโล่ ตำบลชะแมบ อำเภอบางบาล
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยเกริก/กรุงเทพฯ.
- สุนันทา สุวรรโณดม.(2535).โครงสร้างทางประชากรและสังคม กับความเป็นอุตสาหกรรม
 และความเป็นเกษตรกรรม ศึกษากรณีชุมชนบางกะเจ้า อำเภอบางพลี จังหวัด
 สมุทรปราการ.สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย:กรุงเทพฯ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2559).การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของ
<http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13> (2563 สิงหาคม 31)
- หัสตินทร์ เชาวน์ปรีชา. (2542). การบริหารกิจการนักเรียน . อุดรดิตต์ : สถาบันราชภัฏอุดรดิตต์.
- อัญชิสา เอี่ยมลออ. (2552). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารโรงเรียนเอกชน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.

- อิสราณูช กิจสมหวัง. (2546). ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (รายงานการวิจัย) . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- อนันต์ เกตุวงศ์. (2532). ภูมิศาสตร์ชนบท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร:
เอส.ดี.เพรส.
- อัญชไม จันทมาศ. (2544). ความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อการจัดการบริการ
นักศึกษา.วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย รามคำแหง.
- Alley, Christopher and Summerfield, Johannes. (2014). Infectious Disease in Times of Social and
Ecological Change. *Medical Anthropology*, 33 (2): 85-91,
DOI:10.1180/014597a0.2013.850590
- Barrett, R., Kuzawa, C.W., McDade, T, & Armelagos, G.I. (1998). Emerging infectious disease
And the third epidemiological transition, *Annual Review of Anthropology*, 27: 247-271.
- Brown, Hannah and Alex Nading. (2019). Introduction Human Animal Health in Medical
Anthropology, *Medical Anthropology Quarterly*, 33 (125-23
- Evans-Pritchard, F E. (1937). *Witchcraft, oracles and magic among the Azande*. Oxford Clarendon
Press
- Cort, W. W., W. W, Grant, J. B, & Stolt. N. R. (1926). Researches on Hookworm in Chira The
American Journal of Hygiene (Monograph Series), No. 7. October.
- Farmer, Paul. (1996). Social Inequalities and Emerging Infectious Disease. *Emerging Infectious
Diseases* 2 (4): 259-269.
- _____ (2004). *Poethologies of Power Health, Human Rights, and the New Work on the Poor*.
Berkeley and Los Angeles: University of California Press.
- Ferguson, James. (1990). *The Anti-Politics Machine development Depoliticization, and
Bureaucratic Power in Lesotho* Cambridge: Cambridge University Press.
- Helman, G. Cecil, (2007), *Culture, Health and Niness*. London: Hodder Arnold,
(Fifth edition. nhom,).

- Marcia and Brown, Peter (1997). The Anthropology of infectious disease international Health Perspectives. London and New York, Routledge.
- Justice, Judith. (1989) Policies, Mans, and People Foreign Aid and Health Development, California: University of California Press.
- Lindenbaum, Shirley. (1979), Kuru Sorcery: Disease and Danger in the New Guinea / tighlands Palo Alto, CA Mayfield Publishing Company.
- Nguyen, vitn-kirn. (2017). viral speed: infrastructure. connectivity. ontogerty, or, notes on the molecular epidemiology of epidemics cultural anthropology 32(1) 28-34.
- Paul, r. n. (1995) health, cuitume and community: cose studies of public reactions to heoith programs. new york russell sage foundation.
- Nguyen, vitn-kirn. (2017). viral speed: infrastructure. connectivity. ontogerty, or, notes on the molecular epidemiology of epidemics cultural anthropology 32(1) 28-34.
- Paul, r. n. (1995) health, cuitume and community: cose studies of public reactions to heoith programs. new york russell sage foundation

การศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปา
ในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

A Study of Satisfaction in Water Supply Management in Buriram
Municipality, Buriram Province

กฤษฏา นุญรอด¹ / ณัฐพงศ์ หาญสุวรรณ² / ทวีศักดิ์ สังฆวาทิ³ / ปัญญา เคนคำภา⁴
พุดิพงษ์ ชาญประไพพร⁵ / วรุฒม์ พวงพั้วเพชร⁶

¹⁻⁶สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการให้บริการน้ำประปาเพื่ออุปโภค และบริโภคของชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชน ในการบริหารจัดการน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค ในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้ มี 3 ด้าน คือ ด้านการให้บริการ ด้านคุณภาพน้ำ และด้านการซ่อมบำรุง ระบบประปาและความพร้อมของอุปกรณ์ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตาราง เกรจซี่ มอร์แกน ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถามโดยประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ คำถามแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วน ประมาณ ค่า 5 ระดับ ที่ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.930 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่าที่ t-test ผลวิจัยพบว่า การศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปา เขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากด้านค่ามากไปน้อย ดังนี้ ด้านการซ่อมบำรุงระบบประปา และความพร้อมของอุปกรณ์ ด้านการให้บริการ และด้านคุณภาพน้ำ ข้อเสนอแนะ ประชากรบางกลุ่ม ในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ เช่น น้ำประปามีตะกอน มีกลิ่น น้ำประปาไม่สะอาด น้ำไม่ไหล ความล่าช้า ในการบริการ

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การบริหารจัดการ, น้ำประปา, เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

Abstract

The purpose of this research is 1) to study the satisfaction of the water supply service for consumption and consumption of the community. In the Buriram municipality 2) to study recommendations of people In water management for consumption and consumption Buriram municipality is classified by gender, age, education level, occupation and income. There are 3 aspects which are services. Water quality And the maintenance of the plumbing system and the availability of equipment The sample consisted of 379 people with the sample size according to the Crazy Morgan table proportionally by simple random sampling. The research instrument was a questionnaire which consisted of 3 types of questionnaire, a 5-level estimation scale-list questionnaire with the confidence value of 0.930. The statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation. It was found that the satisfaction of water supply management. In the municipality of Buriram Buriram Province The overall picture is at a high level in all aspects. They are listed from the descending value as follows: Plumbing maintenance and equipment availability. Service And water quality. Suggestions for some groups of population in Buriram municipality such as tap water with sediment, smell, tap water is not clean, water does not flow, delay in service.

Keywords: satisfaction, management, water supply, Buriram municipality

บทนำ

เนื่องจากเหตุการณ์ฝนทิ้งช่วงของประเทศไทยทำให้หลายพื้นที่ได้รับผลกระทบ รวมถึงจังหวัดบุรีรัมย์ทำให้อ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มาก ซึ่งอยู่ในตำบลบ้านบัว อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ในยามปกติแล้วจะมีปริมาณน้ำอย่างน้อย 2 เมตร แต่ในขณะนี้แห้งจนมองเห็นก้นอ่าง สามารถเดินลงไปได้ และมีน้ำหลงเหลืออยู่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งเป็นผลมาจากปัญหาภัยแล้งและฝนทิ้งช่วงที่ผ่านมา รวมถึงอ่างเก็บน้ำห้วยตลาดที่มีผลกระทบคล้ายกัน จึงทำให้บุรีรัมย์ประสบปัญหาขาดน้ำในการอุปโภคบริโภคอย่างหนักในช่วง 1-3 เดือนที่ผ่านมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องนำรถบรรทุกน้ำไปแจกจ่ายให้กับชาวบ้านในพื้นที่ที่ยังคงเดือดร้อน เนื่องจากน้ำประปาไม่สามารถผลิตได้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน อีกทั้งแหล่งน้ำที่ใช้ผลิตน้ำประปานั้นก็แห้งไปเกือบทุกแห่งแล้ว ทรัพยากรน้ำจะมีอยู่อย่างไม่จำกัดก็ยังมีพื้นที่ที่ประชาชนยังขาดแคลนน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคการจัดการหาน้ำ

สะอาดจึงเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชนในชุมชนและรัฐต้องสนับสนุนให้ประชาชนได้มีน้ำกินน้ำใช้อย่างเพียงพอและทั่วถึงโดยในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปาในเขตเทศบาลฯ ประมาณ 6,097 ครัวเรือน สาเหตุสำคัญที่ทำให้ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ (สุภารัตน์ รัตนเลิศนุสรณ์, 2546) ได้แก่ปริมาณน้ำฝนมีน้อยเกินไปภาวะฝนทิ้งช่วงติดต่อกันเป็นเวลานานน้ำฝนที่ตกมาไม่สม่ำเสมอตลอดทั้งปีขาดการวางแผนการใช้น้ำที่ดีไม่ได้จัดเตรียมการรับรองน้ำฝนเพื่อสำรองไว้ใช้ยามขาดแคลนบางพื้นที่มีลักษณะภูมิประเทศไม่อำนวยทำให้ไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ภูมิประเทศลาดเอียงและดินไม่อุ้มน้ำจึงทำให้เก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ด้วยความยากลำบากพืชพันธุ์ธรรมชาติถูกทำลายจึงไม่มีพืชช่วยซับน้ำฝนที่ตกเอาไว้รวมถึงการเกิดมลพิษของน้ำทำให้ไม่สามารถนำน้ำที่มีมาใช้ประโยชน์ได้จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้ประชาชนในบางพื้นที่ขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภคปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในชนบทสามารถแบ่งออกได้เป็นหลักๆคือปัญหาในเชิงปริมาณหรือน้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่มีประชากรมีจำนวนเพิ่มขึ้นทำให้ความต้องการใช้น้ำมีมากขึ้นในขณะที่ทรัพยากรน้ำมีอยู่อย่างจำกัดอีกประเด็นหนึ่งคือปัญหาในเชิงคุณภาพที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติและมนุษย์เป็นผู้กระทำ (กัลยาณี สุวรรณประเสริฐ, 2546) ในการแก้ปัญหาด้านการขาดแคลนน้ำนี้มีหลายวิธีการด้วยกันได้แก่การจัดวางแผนการใช้น้ำที่ดีคือในช่วงที่มีฝนตกควรจัดหาขณะหรืออ่างเก็บน้ำเพื่อรวบรวมน้ำฝนไว้ใช้ในยามขาดแคลนหรือการสำรวจจุดเจาะน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้หากมีปริมาณมากพอก็สามารถนำไปใช้เพื่อการเกษตรกรรมได้หรือการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เช่นการนำน้ำที่ใช้แล้วหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่โดยการผ่านกระบวนการทำให้สะอาดก็สามารถทำได้โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมรวมถึงการทำฝนเทียมก็สามารถช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ที่ฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานานได้เป็นต้น ในภาพรวมการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง การประชาสัมพันธ์ภาค ได้จัดการแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์เพื่อให้ประชาชนในชุมชนที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึง ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปาในเขตเทศบาลฯ ประมาณ 6,097 ครัวเรือน ประกอบด้วยชุมชนในเขตเทศบาลจำนวน 18 ชุมชน ดังนี้ 1.ชุมเห็ด 2.หลักสถานีรถไฟ 3.หนองปรือ 4.ประปาเก่า 5.หน้าสถานีรถไฟ 6.บุลำควนเหนือ 7.ตลาด บ.ข.ส. 8.หลังศาล 9.เทศบาล 10.ตลาดสด 11.วัดอิสลาม 12.บุลำควนใต้ 13.หลังราชภัฏ 14.ต้นสัก 15.หลักเมือง 16.สะพานยาว 17.โคกกลาง 18.ฝั่งละลม มีห้วยจรเข้มากเป็นแหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปาและมีห้วยตลาดเป็นแหล่งน้ำดิบสำรอง พบว่าการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์สาเหตุหนึ่งเกิดจากแหล่งน้ำที่ใช้ผลิตน้ำประปาขาดแคลนไม่เพียงพอ

อีกทั้งระบบประปาบางแห่งประสบปัญหาทั้งในด้านการผลิตทำให้ไม่สามารถผลิตและบริการจ่ายน้ำประปาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดและโดยอาจส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของระบบประปาในอนาคตทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความขาดแคลนหรือตอบสนองความต้องการของประชาชนในเรื่องน้ำอุปโภคบริโภคได้

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจว่า ในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในบางพื้นที่ และการประปาส่วนภูมิภาคได้มีการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริการสาธารณะ ทางคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสำรวจความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ว่ามีประสิทธิภาพและประชาชนที่ใช้บริการต้องการให้ข้อเสนอแนะสิ่งอื่นใดหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการให้บริการน้ำประปาเพื่ออุปโภคและบริโภคของชุมชนในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชน ในการบริหารจัดการน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภคในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงความพึงพอใจในการให้บริการน้ำประปาเพื่ออุปโภคและบริโภคของชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. ได้ข้อเสนอแนะของประชาชนในชุมชน ในการบริหารจัดการน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค ในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตด้านการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 1.1 สภาพทั่วไปของชุมชน ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานที่อาศัยในชุมชน
- 1.2 วิธีการจัดระบบน้ำประปาเพื่อการอุปโภคและบริโภคของชุมชน ได้แก่ กระบวนการจัดหาน้ำสะอาดชุมชน การจัดหาแหล่งน้ำ การจัดการระบบผลิต-จ่ายน้ำ

1.3 ความพึงพอใจในการบริการน้ำประปา ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านการให้บริการ
2.ด้านคุณภาพน้ำ 3.ด้านการซ่อมบำรุงระบบประปาและความพร้อมของอุปกรณ์ (อัญชลี พงษ์
ชื้อสัจย์. 2556)

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษาในพื้นที่ เขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

3. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนทั่วไปที่ใช้น้ำประปา ซึ่งมีจำนวนประชากร
28,283 คน ประมาณ 6,097 ครัวเรือน 18 หมู่บ้าน (วิกิพีเดีย. เทศบาลเมืองบุรีรัมย์, 2563 :ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ
เครจซี่ มอร์แกน(Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 คน แล้วสุ่มตัวอย่างให้กระจายไป
ตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

4. ตัวแปรที่จะศึกษา ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น คือ ประชากรในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 อายุ

3.1.2.1 18 – 28 ปี

3.1.2.2 29 – 39 ปี

3.1.2.3 40 – 50 ปี

3.1.2.4 51 - 59 ปี

3.1.2.5 60 ปีขึ้นไป

3.1.3 ระดับการศึกษา

3.1.3.1 ประถมศึกษา

3.1.3.2 มัธยมศึกษา/ปวช.

3.1.3.3 อนุปริญญา/ปวส.

3.1.3.4 ปริญญาตรี

3.1.3.5 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.4 อาชีพ

3.1.4.1 เกษตรกรรม

3.1.4.2 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

3.1.4.3 รับจ้างทั่วไป

3.1.4.4 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

3.1.4.5 พนักงานหรือลูกจ้างเอกชน

3.1.4.6 อื่นๆ

3.1.5 รายได้

3.1.5.1 น้อยกว่า 5,000 บาท

3.1.5.2 5,001 – 10,000 บาท

3.1.5.3 10,001 – 15,000 บาท

3.1.5.4 15,001 – 20,000 บาท

3.1.5.5 20,001 – 25,000 บาท

3.1.5.6 มากกว่า 25,001 บาท ขึ้นไป

3.1.6 สถานที่อาศัยในชุมชน

3.1.6.1 บ้านตัวเอง

3.1.6.2 บ้านจัดสรร

3.1.6.3 หอพัก

3.1.6.4 ห้องเช่า

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ประชากรในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านการให้บริการ

3.2.2 ด้านคุณภาพน้ำ

3.2.3 ด้านการซ่อมบำรุงระบบประปาและความพร้อมของอุปกรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปและรายละเอียดของผู้ให้ข้อมูล โดยประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานที่อาศัยในชุมชน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ และเติมคำในช่องว่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้บริการ ด้านคุณภาพน้ำ ด้านการซ่อมบำรุงระบบประปาและความพร้อมของอุปกรณ์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ตามแนวของซึ่งแต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือกตามลำดับความพึงพอใจ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ โดยกำหนดความต้องการตามสภาพความเป็นจริงแล้ว กาเครื่องหมาย ✓ ลงในแบบสอบถาม โดยกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินค่า ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง 5 คะแนน
มาก	หมายถึง 4 คะแนน
ปานกลาง	หมายถึง 3 คะแนน
น้อย	หมายถึง 2 คะแนน
น้อยที่สุด	หมายถึง 1 คะแนน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ส่งถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ เพื่อชี้แจง วัตถุประสงค์และขออนุญาตในการเก็บข้อมูล การศึกษาพร้อมแนบตัวอย่างแบบสอบถามการศึกษาจำนวน 1 ชุด เพื่อประกอบการพิจารณาโดยก่อนที่ดำเนินการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. แจกแบบสอบถามจำนวน 379 ฉบับได้มาจำนวน 379 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่(Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. ศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) และ จัดอันดับความคิดเห็น โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวม
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบที่เข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
4. เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้กำหนดขอบเขตค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย	หมายถึง
4.51-5.00	มีความคิดเห็นมากที่สุด
3.51-4.50	มีความคิดเห็นมาก
2.51-3.50	มีความคิดเห็นปานกลาง
1.51-2.50	มีความคิดเห็นน้อย
1.00-1.50	มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านการให้บริการ อยู่ในระดับมาก

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.1 ด้านการให้บริการ จากการศึกษา ความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ประชาชนตามพื้นที่ต่างๆ ในเขตเทศบาลไม่ค่อยทราบถึงการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลของการประปา ที่จะต้องทราบเท่าที่ควร รวมถึงการที่จะได้ทราบข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ของการประปาเป็นบางเรื่องที่ได้ทราบข้อมูล และพนักงานที่ให้บริการใช้เวลาในการดำเนินงานล่าช้านานเกินต่อความต้องการของผู้มาใช้บริการ

2.2 ด้านคุณภาพน้ำ จากการศึกษา ความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ประชาชนในเขตเทศบาลที่ใช้น้ำประปาอยากให้มีการปรับปรุงเรื่องตะกอนและการมีกลิ่นโคลนในน้ำประปา น้ำไหลเบาไม่ทันต่อความต้องการใช้ในเวลาที่เร่งรีบอยากให้น้ำไหลแรงขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

2.3 ด้านการซ่อมบำรุงระบบประปาและความพร้อมของอุปกรณ์ จากการศึกษา ความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ประชาชนในเขตเทศบาลอยากให้การประปาดูแลเรื่องน้ำที่ไม่ไหล และการวางท่อเนื่องจากมีท่อแตกในจุดที่สำคัญทำให้ไม่สามารถจ่ายน้ำได้ เจ้าหน้าที่ไม่ได้มาตรวจสอบหรือมาตรวจสอบล่าช้าเกินไป จนบางครั้งประชาชนต้องเปิดน้ำสำรองไว้ใช้ เนื่องจากแรงดันของน้ำไม่แรง เจ้าหน้าที่ไม่ลงมาตรวจสอบ จึงอยากให้เจ้าหน้าที่คำนึงถึงเรื่องการฝังท่อที่ตื้นเกินไปทำให้ท่อแตกง่ายและเสื่อมสภาพเร็วกว่าอายุการใช้งาน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้บริการ ด้านคุณภาพน้ำ และด้านการซ่อมบำรุงระบบประปาและความพร้อมของอุปกรณ์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาความพึง

พอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ประชาชนก็ย่อมต้องการที่จะอยากให้มีประสิทธิภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ที่ใช้บริการ ให้มีการประชาสัมพันธ์ทั่วถึงในทุกเขตพื้นที่ การให้บริการของพนักงานมีคามรวดเร็ว การปรับปรุงเรื่องน้ำประปามีสิ่งแปลกปลอม ไม่สะอาด มีกลิ่น น้ำไหลเบา ควรทำให้ดีขึ้นกว่าเดิม และพัฒนาในเรื่องของการวางท่อให้ลึกมากขึ้น ความแรงของน้ำ คุณภาพของท่อที่จะไม่ทำให้ท่อแตกง่าย หรือเสื่อมสภาพเร็วกว่าอายุการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับ

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากการผลการวิจัย พบว่า ด้านการให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์อยากให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงในทุกเขตพื้นที่ในบางกรณีมีเขตพื้นที่ในเขตเทศบาลที่ไม่สามารถรับรู้ข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ชวลิต เสาร์วิบูลย์ (2553:54) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของกองการประปาเทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ พบว่าผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ ความเอาใจใส่เป็นกันเอง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านกริยามารยาท และวาจาสุภาพของพนักงานติดตั้งและแก้ปัญหาระบบประปา เนื่องจาก บุคลากรด้านดังกล่าวเป็นบุคคลในชุมชน มีความเข้าใจและรู้ซึ่งถึงความต้องการของคนในชุมชน จึงสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการได้เป็นอย่างดี และด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ พบว่าผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านองค์กรและการดำเนินการให้บริการต่างๆ (เช่น การลดค่าน้ำประปาตามนโยบายรัฐบาล เป็นต้น) มีระดับความพึงพอใจมากที่สุดเนื่องจาก ผู้รับบริการส่วนใหญ่มีภาระค่าครองชีพสูงอยู่แล้ว จึงทำให้มีรายจ่ายในครัวเรือนสูงตามไปด้วย และในกรณีที่รัฐบาลมีนโยบายลดค่าน้ำประปาให้แก่ประชาชนทำให้ประชาชนส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจในนโยบาย และมีความต้องการให้ยึดระยะเวลาการดำเนินนโยบายออกไปอีก

2.2 จากการผลการวิจัย พบว่า ด้านคุณภาพน้ำโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์อยากให้การประปาพัฒนาคุณภาพในเรื่องของการมีสิ่งแปลกปลอมในน้ำ น้ำไม่สะอาด มีกลิ่นโคลน บางครั้งน้ำไหลเบาไม่ทันต่อความต้องการใช้น้ำ อยากให้การประปาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ฉลองขวัญ ภิญญจิตร (2554: 77) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำของการประปาส่วน

ภูมิภาคสาขาพาน ในเขตพื้นที่จำหน่ายน้ำอำเภพาน จังหวัดเชียงราย พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ น้ำประปามีระดับการไหลที่แรง เหมาะสม ทั้งนี้อาจเพราะว่า การประปาส่วนภูมิภาคสาขาพานให้ความสำคัญกับเรื่องของการไหลของน้ำ จึงให้บริการปล่อยน้ำออกไปยังบ้านของผู้ใช้น้ำที่มีระดับความแรงที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้ใช้น้ำเกิดความพึงพอใจต่อการให้บริการ

2.3 จากการผลการวิจัย พบว่า ด้านการซ่อมบำรุงระบบประปาและความพร้อมของอุปกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ อาจจะให้ดูแลในเรื่องของการวางท่อให้เป็นระเบียบและฝังท่อให้ลึกขึ้นเพื่อไม่ให้ท่อแตกง่ายและเสื่อมสภาพเร็วกว่าอายุการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับ พิงใจ ศรีเดช (2553:78) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาชัยนาท ผลการศึกษาพบว่า ด้านการซ่อมท่อประปา และความพร้อมของอุปกรณ์ในการซ่อมท่อประปาในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจอย่างยิ่ง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา 3 อันดับ ได้แก่ เมื่อมีเหตุการณ์ต้องซ่อมท่อประปาควรทำการซ่อมอย่างรวดเร็ว อันดับ 2 มี 2 ด้านที่เท่ากัน คือ ควรมีการประสานงานจากหน่วยงานต่าง ๆ เมื่อจะทำการซ่อมท่อประปาในแต่ละครั้ง และมีการตรวจสอบมาตรวัดน้ำ และท่อเป็นประจำ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ควรให้ความช่วยเหลือหรือพัฒนาด้านการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการ เช่น บริการด้วยความรวดเร็วไม่ล่าช้า ผู้ให้บริการประชาสัมพันธ์ข่าวสารอย่างทั่วถึง

1.2 การศึกษาความพึงพอใจในการบริหารจัดการน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ควรให้ความช่วยเหลือด้านคุณภาพน้ำ ให้มีคุณภาพต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ เช่น ปรับปรุงน้ำให้สะอาด ไม่ให้มีตะกอน กลิ่นโคลน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษารวบรวมเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการบริหารงานบุคคลของการประปา ที่มีขนาดต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- เทศบาลเมืองบุรีรัมย์. (2544). **แผนการปฏิบัติการเทศบาลบุรีรัมย์เมืองสะอาด ปีงบประมาณ 2544.**
บุรีรัมย์: เทศบาลบุรีรัมย์.
- โกมล ศิวะบวรและคณะ. (2534). **การประปาเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาสุขาภิบาลวิศวกรรม คณะ
สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โกวิท กังสนันท์. (2527). **วิเคราะห์ผลกระทบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่
2504 จนถึงปัจจุบัน.** กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ไกรวิทย์ เศรษฐวนิช. (2549). **การจัดการวิศวกรรมซ่อมบำรุงเชิงปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- กัลยาณี สุวรรณประเสริฐ. (2546). **การประยุกต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ในการศึกษาเพื่อการ
พัฒนาประปาหมู่บ้าน : กรณีศึกษา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง.** เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กิตติมา ปรีดีคิดก. (2529). **ทฤษฎีการบริหารองค์กร.** กรุงเทพฯ: ธนะการพิมพ์.
- จิตรารัตน์ เพ็ชรการ. (2550). **การศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังในการใช้บริการน้ำประปา
หมู่บ้าน กรณีศึกษา ตำบลตำ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา.** เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงราย.
- ฉลองขวัญ ภิญ โญจิตร. (2554). **ความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาคสาขา
พาน ในเขตพื้นที่จำหน่ายน้ำอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย.** เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงราย.
- ชวลิต เสาร์วิบูลย์. (2553). **ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของกองการประปา
เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด.** มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราช
ภัฏมหาสารคาม.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). **การปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ: ส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง.
- ธเนศ กาญจนบุรีภักพ. (2553). **ประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบประปาบาดาลของเทศบาล
ตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี.** ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธงชัย สันติวงศ์. (2540). **การบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นวลจันทร์ เภาประเสริฐ. (2540). **ความพึงพอใจในการบริการของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา
บ้านบางแค.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- นันทวัฒน์ บรมานันท์ และแก้วคำ ไกรสรพงษ์. (2544). การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ: วิทยุชน.
- ปฏิพันธ์ จันท์ศุภเสน. (2550). ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำประปาต่อการให้บริการของสำนักงานประปาเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พึงใจ ศรีเดช. (2553). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาค. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ภาณุวัตร ภูวนารถ. (2553). ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำประปาต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภูษิต สายกิมช้วน. (2550). ความพึงพอใจของประชาชนตำบลเจ๊ะบิลังที่มีต่อการให้บริการประปาหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรรณวิสา เจริญสุวรรณ. (2555). การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการน้ำและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในอ่างเก็บน้ำแม่ปืม ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุด.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (25 กรกฎาคม 2563). เทศบาลเมืองบุรีรัมย์. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/เทศบาลเมืองบุรีรัมย์>
- วิชากรณ์ ชัยกุล. (2551). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของประปาส่วนภูมิภาคสำนักงานประปาบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา. มหาวิทยาลัยบูรพา: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิทยา จิตรมาศ. (2539). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูกรมสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ. ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วินัย ไชยลาภ. (2550). ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำประปาที่มีต่อการให้บริการด้านการประปาของเทศบาลนครยะลา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2546). การบริหารและการจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพฯ: พี.เจ. เพลท.

- วีระพงษ์ เกลิมจิรวัดน์. (2545). *คุณภาพในการบริการ*. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น).
- สรสิทธิ์ กุลจรัสบรม. (2551). *ความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำต่อการให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาค กรณีศึกษาสำนักงานประปาอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุกาญจน์ รัตนเลิศนุสรณ์. (2546). *หลักการจัดการสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น).
- สุฟ้า บัณฑุกุล. (2540). *ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการการประปาหมู่บ้าน ที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สำนักหอสมุด.
- สุภาพรรณ ไกรฤกษ์. (2548). *การบริหารจัดการกองทุนหมุนเวียนของบ้านบ่อแก้ว ตำบลบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัญชติ พงษ์ชื้อต้ตย์. (2556). *การจัดการระบบประปาหมู่บ้าน กรณีศึกษาหมู่บ้านศรีดอนชัย ตำบลต้นธงชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง*. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Nancey C. Morse. (1955). *Satisfaction in the White Collar Job*. Michigan: University of Michigan Press.

ประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับปริญญาตรี
"21st Century Skills ตอบรับกับยุคดิจิทัลยุค Viral Disruption"

ครั้งที่ 1

การพัฒนาสังคม

การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชนกรณีศึกษา
องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
Applying the Sufficiency Economy to the Community: Case Study of Huai Rat
Subdistrict Administrative Organization, Huai Rat District, Buriram Province

เสกสรร หมั่นนอก¹ / ภัคดีวงศ์ มบขุนทด² / ประเมศวร์ สมหวัง³
นันทนา เจริญรัมย์⁴ / ปิยะพร ถาวร⁵ / พรนภา โนนติวัลย์⁶

¹⁻⁶สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานกิจกรรมชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาการพัฒนากิจกรรมชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบสอบถาม จำนวน 349 คน ใช้วิธีที่เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามที่ประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ คำถามแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 4.42 อยู่ในระดับมาก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา (t-test) และการใช้ค่าความน่าจะเป็นผลการวิจัยพบว่า ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา (t-test) อยู่ที่ 2.603 และอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากด้านที่มีค่ามากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ด้านภูมิคุ้มกัน ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีผลต่อการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชน จำแนกตามคุณลักษณะของประชากรคือ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา

คำสำคัญ: การนำ, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The purpose of this research To study the implementation of community activities according to the sufficiency economy philosophy in Huai Rat Sub-district, Huai Rat District, Buriram Province. To study the development of community activities according to the sufficiency economy philosophy in Huai Rat Subdistrict, Huai Rat District, Buriram Province The sample group using the questionnaire of 349 people used a method that selected a specific sample. Tools used for data collection le questionnaires. The questionnaires consist of 3 types: checklist questions. 5-level approximation scale and open-ended model Have a confidence value of 4.42 at a high level. The statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation. The results were found that the t-test was 2.603 and was at a high level every time. side Sorted from the side with descending value as follows: Moral conditions Immune Knowledge conditions Modesty Rationality The results of a comparison of opinions affecting the application of sufficiency economy in the community. Classified by demographic characteristics such as gender, age, occupation, income, education.

Keywords: conduction, sufficiency economy philosophy.

บทนำ

ประเทศไทยประสบวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติและประชาชนเป็นอย่างมาก ทั้งในภาคเศรษฐกิจจริง (Economic real sector) และภาคการเงิน (Financial sector) ทำให้ธุรกิจจำนวนมากต้องปิดกิจการลง เนื่องจากผลิตสินค้าแล้วขายไม่ได้ ประกอบกับ ปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินจากการที่สถาบันการเงินไม่ปล่อยสินเชื่อตามปกติ มีคนว่างงานมากขึ้น ภาระหนี้สินเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคมอย่างรุนแรง เพราะการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในช่วงที่ผ่านมาไม่ได้อยู่บนรากฐานที่แข็งแรง ไม่ได้เกิดจากการพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพ และยั่งยืน จึงทำให้ประชาชนขาดรายได้ ปัญหาขยายเพิ่มมากขึ้น จากการเกิดวิกฤตการณ์ดังกล่าว ได้ส่งผลให้ประเทศไทยต้องปรับทิศทางการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับความสามารถในการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ผลิตสินค้าที่หลากหลายและตนเองมีความถนัด เพื่อให้ได้เปรียบในเชิงการค้า ตลอดจนจะช่วยลดความเสี่ยงและความไม่แน่นอนของราคาผลผลิต และได้ัญเชิญปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ฯ มา

เป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสายกลาง เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพ และยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (พสุธา ระวังสุข, 2545 : 3 – 4) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงเมตตาให้แสงสว่างทางความคิดที่เป็นทางออกให้แก่พสกนิกรรอดพ้นจากทุกข์โศกเหมือนทุกครั้งที่ประเทศประสบการณ์วิกฤติต่าง ๆ พระองค์ทรงพระราชทานข้อคิดให้คนไทยแสวงหาวิถีชีวิตที่เป็นแบบพออยู่พอกินหรือพอเพียงเพื่อเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจ ตามที่ทรงมีพระราชดำรัสเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 เกี่ยวกับการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิด “พออยู่พอกิน” เป็นแนวคิดที่พระองค์ทรงมีพระราชดำริมาเมื่อปี พ.ศ. 2517 และได้พระราชทานกระแสรับสั่งเตือนสติทั้งรัฐบาลและประชาชนมาแล้วในหลายโอกาส ดังเช่นในปี 2517 ที่ทรงชี้ให้เห็นว่าประเทศอื่นจะพัฒนาอย่างไรก็เป็นเรื่องของเขาสำหรัประเทศไทยของเรานั้น ความสำคัญอยู่ที่ประชาชนมีความพออยู่พอกินและมีความมั่นคง “ทฤษฎีใหม่” เป็นแนวความคิดหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่ทรงพระราชทานให้ รัฐบาล เกษตรกร และสาธารณสุขชนน้อมรับใส่เกล้าและนำไปปฏิบัติ เพื่อให้มีความเป็นอยู่แบบพอมิ พอกินต่อไป

การที่จะทำให้อบรมผลเป็นไปตามแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ในเชิงการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงนั้นมิใช่ของที่ทำกันได้ง่ายนัก ต้องสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับประชาชนทุกระดับ นอกจากอาศัยส่วนราชการแล้ว ผู้นำท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นคือ ผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมเผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวทฤษฎีใหม่ให้แก่ชาวบ้านในท้องถิ่นของตนที่รับผิดชอบ เพื่อที่จะให้ชาวบ้านสามารถปฏิบัติและดำเนินชีวิตได้อย่างพอมิพอกิน สามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็นการสร้างศักยภาพของประเทศในการพึ่งพาตนเอง สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจไทยให้สามารถยืนหยัดได้ในประชาคมโลก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่

เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่น่าสนใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้น กับสังคมไทย เพื่อมุ่งพัฒนาให้เกิดการพึ่งตนเอง เรียบง่าย ประหยัด และเป็นธรรมชาติ ตลอดจนสอดคล้องกับปัญหาภูมิภาคต่าง ๆ โดยการประสานความร่วมมือกันเป็นหลัก อันเป็นระบบของวิถีชีวิตทั้งหมดที่ครอบคลุมทั้งสังคม วัฒนธรรม ศาสนา สิ่งแวดล้อมและการปกครอง ซึ่งกำลังได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางทั่วไปทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ

ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แปลงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติในระดับครอบครัวและชุมชนที่มีการแปลงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ทั้งในระดับครอบครัวและระดับชุมชน โดยจังหวัดบุรีรัมย์ได้จัดทำโครงการส่งเสริมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับหมู่บ้าน และตำบล ในจังหวัดบุรีรัมย์

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัย การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์เพื่อใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง “สังคมอยู่เย็นเป็นสุข” ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและชุมชนพึ่งตนเอง อันจะส่งผลต่อความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานกิจกรรมและพัฒนากิจกรรมชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเป็นการศึกษาการเปรียบเทียบเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ในองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อได้รับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาถึงการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 5 ด้านดังนี้ (กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง : 2541)

- 1.1 การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 1.2 ชุมชนเรียนรู้
- 1.3 แผนชุมชน
- 1.4 วิสาหกิจชุมชน
- 1.5 ยกเชิดชูคนดีมีคุณธรรม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีจำนวน 13 หมู่บ้าน จำนวน 2,725 คน
- 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 349 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ตัวแปรตาม ได้แก่ การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 5 ด้านดังนี้

1. ด้านความพอประมาณ
2. ด้านความมีเหตุผล
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
4. ด้านเงื่อนไขความรู้
5. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาต้องการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชนกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชน กรณีศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดด้านเงื่อนไขคุณธรรม นอกนั้นอยู่ในระดับมาก ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านภูมิคุ้มกัน ด้านเงื่อนไขความรู้

2. ผลการเปรียบเทียบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชน กรณีศึกษาที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1 ด้านความพอประมาณ การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชนคือ อยากให้สอนวิธีการออมเงินอย่างถูกวิธี

3.2 ด้านความมีเหตุผล การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชน คือ อยากได้งบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล และการดูแลผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และการเลี้ยงสัตว์ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ

3.3 ด้านภูมิคุ้มกัน การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชน คืออยากให้มีการอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์และการดูแลรักษาสัตว์ เศรษฐกิจการเพาะและขยายพันธุ์

3.4 ด้านเงื่อนไขความรู้ การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชน คืออยากให้มีการอบรมเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพเพื่อให้เกิดการส่งเสริมรายได้ในชุมชน

3.5 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชน คืออยากให้ส่งเสริมในการปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อส่งเสริมในการดูแลสุขภาพของคนในชุมชนและสร้างรายได้ในการขายสินค้าจากผักปลอดสารพิษ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชนกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม คณะผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชนมีการใช้ภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ของชุมชน

เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย กชณิกภัทร โสศตุม, (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง โครงการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนจังหวัดเลย กรณีศึกษาดำบลบ้านเพิ่ม อำเภอผาขาว จังหวัดเลย พบว่า

1.1 ผลการประเมินโดยภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ผลการประเมินรายด้านพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูง ในด้านปัจจัยนำเข้าเป็นสัดส่วนมากที่สุด ผลการประเมินรายข้อในด้านปัจจัยนำเข้าพบว่า การสาธิตภาคปฏิบัติได้ชัดเจน มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูง ในด้านกระบวนการพบว่า การชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและถ่ายทอดความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมีผลการประเมินในระดับสูงและในด้านผลผลิตพบความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่และความพอใจในภาพรวมของการดำเนินโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูง

1.2 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ในด้านปัจจัยนำเข้าคือการจัดสรรงบประมาณล่าช้า และขาดแคลนบุคลากรด้านการประมงและปศุสัตว์ของบุคลากรในพื้นที่และการบูรณาการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานอื่นในท้องถิ่นและในด้านผลผลิตมีปัญหาเรื่องเกษตรกรยังไม่สามารถดำเนินการศูนย์เรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยปราศจากพี่เลี้ยง

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านความพอประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สันห์เพชร สายสรรพมงคล (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ของข้าราชการกรมกิจการพลเรือนทหาร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสถานภาพสมรส มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 20,001-30,000 บาท และมีอายุงานมากกว่า 5 ปี

สำหรับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผู้ตอบแบบสอบถาม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก วัฒนธรรมองค์การของข้าราชการกรมกิจการพลเรือนทหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับเข้มแข็งมาก และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันของข้าราชการกรมกิจการพลเรือนทหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบการนำแนวคิด หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิต ตามปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล พบว่าการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกันตามอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้และอายุงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สำหรับการวิเคราะห์ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว พบว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและวัฒนธรรมองค์กรมีความสัมพันธ์กับการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านความมีเหตุผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มานิตย์ สงวนรัตน์ (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า

2.2.1 ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตมากที่สุดคือ การติดตามข่าวสารที่รอบรู้ทันเหตุการณ์ รองลงมา คือการเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีสำคัญของชุมชน และการวางแผนใช้จ่ายเพื่อให้มีเงินเก็บออม ส่วนการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตที่น้อยที่สุดคือ มีการจดบันทึกรายรับรายจ่ายของครอบครัว

2.2.2 ระดับความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของประชาชน อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2.2.3 ด้านพอประมาณพบว่าประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านพอประมาณในระดับมากที่สุดโดยประเด็นที่มีความรู้มากที่สุดคือ การปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานเองภายในครัวเรือนช่วยลดค่าใช้จ่ายได้ รองลงมาคือ ความพอดีที่ไม่มากและไม่น้อยเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ ด้านมีเหตุผลในระดับมากที่สุดโดยประเด็นที่มีความรู้มากที่สุดคือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เกิดจิตสำนึกในการใช้จ่ายแบบพอดีไม่ฟุ้งเฟ้อ รองลงมาได้แก่ ความมีเหตุผลด้วยการลดการใช้จ่ายที่ฟุ้งเฟ้อลง

2.3 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี พบว่าประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีความมีภูมิคุ้มกันในระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่มีความรู้มากที่สุดคือการรณรงค์ส่งเสริมการปลูกต้นไม้และไม่ทำลายป่าเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม และการเข้าร่วมกลุ่มในชุมชน ช่วยให้มีความพร้อมในการรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ รองลงมาได้แก่ การออมทรัพย์เป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ช่องทางในการรับรู้ข่าวสาร (x5) การอบรม/สัมมนา (x7) และรายได้ (X4) ซึ่งตัวแปรทั้งสามดังกล่าว สามารถร่วมพยากรณ์การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ร้อยละ 7.4 โดยตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ได้มากที่สุดคือ ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y/ = 3.603 + .057 x5 + .045 x7 + .000009x4$$

สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z/ = .151 x5 + .146 x7 + .118 x4$$

2.4 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุชีรา ธนาวุฒิ (2558: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง รูปแบบวิธีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติจริงในการพัฒนาธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เมื่อเปรียบเทียบกับ 3 ครั้ง

ตามองค์ประกอบ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ด้านความรู้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการเน้นความเป็นจริงในอาชีพมีองค์ความรู้หลากหลายมากกว่าอาชีพที่ทำและมีความรู้ว่าการค้าต้องการสินค้าและบริการอะไร ด้านคุณธรรม กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับความรู้ รัก สามัคคี และซื่อตรง ไม่โลภ ไม่เบียดเบียน ด้านการมีเหตุผล กลุ่มตัวอย่างมีความเด็ดเดี่ยวในการตัดสินใจมากขึ้นและมีการพัฒนาความคิด จิตใจในการดำรงชีพตลอดเวลา ด้านการมีภูมิคุ้มกัน กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่ร่วมกันประกอบอาชีพ

ประชากรเป้าหมาย 4 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ขอนแก่น เชียงใหม่ และสงขลา รวม 416 ตัวอย่าง
แบบจำลองปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบรากฐานในการ
นำมาพัฒนาชุมชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม ดังนั้นควรชี้แจงให้กระทรวงเกษตรเข้าใจถึง
การดำเนินงานโครงการว่ามีวัตถุประสงค์เพื่ออะไรลักษณะการดำเนินงานอย่างไร และหากงบประมาณ
ไม่เพียงพอบันทึกให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ ขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติมจากส่วนกลางและ
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 ควรส่งเสริมให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ทำกิจกรรมที่ใช้ต้นทุนต่ำ เช่น กิจกรรม
ปลูกผักสวนครัวปลอดสารเคมี และทำกิจกรรมในเชิงธุรกิจชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชนที่ออกโดยกลุ่มชุมชนเพื่อเป็นแผน
ในการพัฒนาท้องถิ่นตรงประเด็นความต้องการของกลุ่มชุมชนต่อไป

2.2 ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกในการนำ
เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชน

2.3 ควรทำวิจัย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชนในการ
ร่วมกันของกลุ่มชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กชณิกภัทร โสศตุม. (2550). โครงการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนจังหวัดเลย กรณีศึกษา
ตำบลบ้านเพิ่ม อำเภอผาขาว จังหวัดเลย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย.

กรมวิชาการ. (2542). แนวทางการเรียนรู้เกษตรกรแบบเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
กรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงมหาดไทย. (2550). กระทรวงมหาดไทยกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตาม
แนวพระราชดำริ. กรุงเทพฯ: กองสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **คู่มือประเมินสถานศึกษาอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปีงบประมาณ 2552.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา และคณะ. (2543). **แนวทางการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการ.
- เกวลี เตรียมแจ้งอรุณ. (2553). **ค่านิยมและการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขน. วิทยานิพนธ์ วิชา.ม.(การจัดการทั่วไป).** กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2552). **ปัญหาของการปกครองท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ขวัญกมล ดอนขาว. (2557). **แบบจำลองปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย.**
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2548). **การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารเศรษฐกิจและสังคม.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- เฉลิมศรี จองทอง และคณะ. (2550). **การเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับครอบครัวและชุมชน : กรณีศึกษาบ้านชำเลือด ตำบลกรก อำเภอยี่งอ แดงและบ้านลำโพง ตำบลพุดซา อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา. รายงานการวิจัย. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.**
- ดาหวัน หุตางกูร. (2551). **ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในตรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ กรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการ.
- ธวัชชัย สันติสุข. (2551). **วิธีการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้แบบประชารัฐตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2557). **การปกครองส่วนท้องถิ่น พระนคร : ศิลปบรรณาการ.**
- นงลักษณ์ จารุวัฒน์. (2552). **พฤติกรรมกรซื้อ. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2563, จาก**
<http://www.mhtml: \\FME%20พฤติกรรมกรซื้อ.mht>

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2548). **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ :

แสงดาว.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ประชัน คเนวัน. (2553). **เอกสารประกอบการสอนระบบการเมืองเศรษฐกิจและสังคมไทย**. บุรีรัมย์ :

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ประเวศ วะสี. (2542). **“เศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางประชาสังคม : แนวพลิกพื้นเศรษฐกิจ สังคม”**.

กรุงเทพฯ : บริษัท พิงแคนส พรินติ้ง จำกัด.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ (2555). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่.10 บุรีรัมย์ :

โปรแกรมวิชาทดสอบและ วิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2554). **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา

กระทรวงศึกษาธิการ.

ประธาน สุวรรณมงคล (2557). **ลักษณะสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ :

อมรการ พิมพ์.

พวงทอง โยธาใหญ่ (2555). **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา

กระทรวงศึกษาธิการ.

พรชัย เทพปัญญา และคณะ (2557). **ลักษณะสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : โรง

พิมพ์กรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการ.

การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ
ในเทศบาลตำบลพลับพลาย อำเภพลับพลาย จังหวัดบุรีรัมย์
Study of the Social Welfare Needs of the Elderly in Phlapplachai Sub-District
Municipality Phlapplachai District Buriram Province

มนตรี พิรุณ¹ / อภิสิต นันตะเคน² / กิตติยา สุปัญญารัตน์³
จตุชาติป แฉ่นประโคน⁴ / ดวงกมล ชัยชนะ⁵ / ศักดิ์สิทธิ์ บุตรอุดร⁶

Montree Pirun / Apisit Nantaken / Kittiya Supanyarat / Jutatip Chanprakhon

Duangkamon Chaichana / Saksit Butudon

¹⁻⁶สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาย อำเภพลับพลาย จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ในเทศบาลตำบลพลับพลาย อำเภพลับพลาย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ในการนำมาพัฒนาปรับปรุง การสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาย อำเภพลับพลาย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีทั้งหมด 3 ด้าน คือ ด้านสุขภาพ ด้านรายได้ และด้านการสร้างบริการสังคม กลุ่มตัวอย่างได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 278 คน โดยใช้วิธีการหาสัดส่วนแบบแบ่งชั้น โดยใช้หมู่บ้านเป็นเกณฑ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามโดย แบบสอบถามที่ประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ คำถามแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.932 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากด้านที่มีค่ามากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้ ด้านรายได้ ด้านสุขภาพ และด้านการบริการทางสังคม ผลการเปรียบเทียบการศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาย จำแนกตามคุณลักษณะของประชากร คือ เพศ อายุ ระดับ

การศึกษา อาชีพ และรายได้โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ พบว่า เทศบาลตำบลพลับพลาย อำเภอพลับพลาย จังหวัดบุรีรัมย์ ควรให้ความช่วยเหลือหรือส่งเสริมด้านอาชีพแก่ผู้สูงอายุ เช่น อาชีพรับจ้าง, ค้าขาย เพื่อให้มีรายได้ ต่อเดือนเพียงพอ ควรช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัยให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้สูงอายุ และดูแลความเป็นอยู่ให้ ผู้สูงอายุ มีสุขภาพที่ดีขึ้น โดยให้ค่าตอบแทนพิเศษและสวัสดิการแก่บุคลากรที่เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: ความต้องการ, สวัสดิการสังคม, ผู้สูงอายุ

Abstract

The purposes of this research were 1) To study the social welfare needs of the elderly in Phlapphla Chai Municipality Phlapphlachai District Buriram Province. 2) To compare the social welfare needs of the elderly in various fields in Phlapphla Chai Municipality Phlapphlachai District Buriram province 3) To study proposals for social development development of the deceased in Phlapphlachai Sub-District Municipality, Phlapphlachai District, Buriram Province. by gender, age, education level, occupation and income. There are 3 aspects: health, income, and social service creation. The sample group was sample size of 278 people using stratified proportion method. Using the village as the basis tools used in this research Is a questionnaire by There are 3 types of questionnaires: checklist question 5 level estimation scale and open-ended questionnaire. Have a confidence factor of 0.932. The statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation. The two groups were compared by t-test and one-way analysis of variance (F-test). The research results were found that a study of Social Welfare Needs of older persons in Phlapphlachai Sub-District Municipality Overall, they are at high levels in all aspects. They are listed in the following categories: income, health and social services. The comparison of the study of social welfare needs of the elderly in Phlapphla Chai Municipality They were classified by demographic characteristics such as gender, age, education level, occupation and income as a whole and by field. No different. As for the recommendations from interviews with the elderly, it was found that Phlapphlachai Sub-District Municipality Phlapphlachai District Buriram Province Should provide

professional assistance or promotion to the elderly such as employment, trade In order to have income Per month enough Should provide adequate housing assistance to meet the needs of the elderly. And take care of the well-being older people have better health. By providing special compensation and welfare to personnel who are caring for the elderly.

Keywords: need, social welfare, the elderly.

บทนำ

สังคมในปัจจุบันประชากรกำลังเป็นที่ได้รับความสนใจ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับโครงสร้างประชากรที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นสังคมที่เข้าสู่ "สังคมผู้สูงอายุ" (Aging Society) ผู้สูงอายุ คือ บุคคลที่มีคุณค่ามีชีวิตอยู่ในสังคมไทย เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ประสบการณ์ชีวิตที่ได้สร้างสมไว้ให้กับสังคมรุ่นต่อ ๆ มา ในอดีตวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนไทย คือ การเป็นสังคมเกษตรกรรมที่ทุกคนอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนในระดับครอบครัว เป็นครอบครัวขยายที่มีคนหลายรุ่นอาศัยอยู่ร่วมกัน คือ รุ่นปู่ย่าตายาย รุ่นพ่อแม่ รุ่นลูก รุ่นหลาน รวมทั้งมีญาติพี่น้องอาศัยอยู่ใกล้ชิดกัน มีความเกื้อกูลดูแลกันและกัน มีการแบ่งปันน้ำใจ มีความใกล้ชิดสนิทสนมพร้อมที่จะดูแลกันยามแก่เฒ่า เมื่อเวลาผ่านไป สังคมมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความคิด ค่านิยม อุดมการณ์ การเมืองการปกครอง และบรรทัดฐานทางสังคม ทำให้สังคมกลายมาเป็นสังคมแห่งการแข่งขันเพื่อดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีลักษณะสังคมที่เปลี่ยนไปเน้นการวางแผนครอบครัวและความเจริญทางการแพทย์ ทำให้ประชากรวัยสูงอายุมีจำนวนมากขึ้น ขณะที่ประชากรวัยเด็กลดลงความสัมพันธ์แบบเครือญาติลดลง เน้นการพัฒนาทางด้านวัตถุมากกว่าจิตใจ จึงทำให้ผู้สูงอายุบางส่วนถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ดังนั้นการจัดสวัสดิการทางสังคมของผู้สูงอายุจึงเป็นเรื่องที่สำคัญโดยมีการดูแลทางด้านสวัสดิการต่าง ๆ และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ มุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคม ช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม และด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อความก้าวหน้าและความเจริญทัดเทียมกับชาติตะวันตก ซึ่งผลของความเจริญก้าวหน้าต่าง ๆ เหล่านี้ โดยเฉพาะ ทางด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข ทำให้เกิดการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ช่วยรักษา โรคร้ายแรง หรือโรคอื่น ๆ ที่คร่าชีวิตของประชาชนในสังคม ตลอดระยะเวลา 100 ปีที่ผ่านมา ประชากร ในสังคมไทยจึง

มีอายุยืนยาวมากขึ้น เพราะมีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้นเป็นอย่างมาก จึงทำให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ ปี 2548 โดยมีสัดส่วนโครงสร้าง ประชากรในปัจจุบันเมื่อจำแนกประชากรออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ประชากรวัยเด็ก (อายุน้อยกว่า 15 ปี) วัยแรงงาน (อายุ 15-59 ปี) และวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ผลที่ตามมาของประเทศไทยที่เข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งหากเป็นประเทศกำลังพัฒนา เมื่อมีผู้สูงอายุมากขึ้นทำให้ปัจจัยการผลิตทางด้านแรงงานลดลง ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวมากขึ้น การลงทุนการออมที่น้อยลง ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) หรือรายได้ประชาชาติที่น้อยลงงบประมาณรายจ่ายเพิ่มขึ้นขณะที่งบประมาณรายได้ลดลง รัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณด้านสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุมากขึ้น อีกทั้งเกิดปัญหาสังคมตามมา เช่น ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง สภาพจิตใจแย่และความเสื่อมโทรมทางร่างกาย จำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ ดังนั้นการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุควรจะร่วมมือกันทั้งภาครัฐและเอกชนตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชนและประเทศเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ให้ความรู้สังคม และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีงานทำมากขึ้น สนับสนุนให้มีการเตรียมวางแผนการออม การใช้ชีวิตในบั้นปลาย ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าคุณค่าเพื่อไม่ให้เป็นการระส่ำระสายต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยในฐานะนักศึกษาศาสาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีความสนใจในการศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบความต้องการสวัสดิการทางสังคมของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ และนำผลของการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขในการจัดการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในการจัดการสวัสดิการสังคมให้ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ในการนำมาพัฒนา ปรับปรุง การสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษารุ่นนี้เป็นการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีทั้งหมด 3 ด้าน คือ ด้านสุขภาพ ด้านรายได้ และด้านการสร้างบริการสังคม (โกวิท พวงงาม, 2552:441-445)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 910 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรคำนวณของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (Taro Yamane อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542:146) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 278 คน โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

ตารางที่ 1

แสดงจำนวนและกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์

หมู่ที่/ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากรผู้สูงอายุ	ตัวอย่าง
หมู่1 บ้านสะเดา	135	40
หมู่2 บ้านพลับพลา	134	40
หมู่4 บ้านนกกะเรียน	157	40
หมู่5 บ้านโคกคี	127	40
หมู่7 บ้านโคกตะเคียน	94	30
หมู่9 บ้านสะเดา	87	29
หมู่10 บ้านนกกะเรียน	80	29
หมู่12 บ้านสะเดา	96	30
รวม	910	278

3. ตัวแปรที่จะศึกษา ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลพลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 อายุ

3.1.2.1 60-65 ปี

3.1.2.2 66-70 ปี

3.1.2.3 71-75 ปี

3.1.2.4 76 ปี ขึ้นไป

3.1.3 ระดับการศึกษา

3.1.3.1 ไม่ได้รับการศึกษา

3.1.3.2 ประถมศึกษา

3.1.3.3 มัธยมศึกษาตอนต้น

3.1.3.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

3.1.3.5 อนุปริญญา/ปวส.

3.1.3.6 ปริญญาตรี/หรือสูงกว่า

3.1.4 อาชีพ

3.1.4.1 ไม่ได้ประกอบอาชีพ

3.1.4.2 รับจ้าง

3.1.4.3 เกษตรกรรม

3.1.4.4 ค้าขาย

3.1.5 รายได้

3.1.5.1 ไม่เกิน 1,000 บาท

3.1.5.2 1,001-3000 บาท

3.1.5.3 3,001-5,000 บาท

3.1.5.4 5,001-7,000 บาท

3.1.5.5 7,001 บาท ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลตำบลพลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านสุขภาพ

3.3.2 ด้านการสร้างบริการสังคม

3.3.3 ด้านรายได้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด อาชีพ รายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 3 ด้าน (โกวิท พวงงาม, 2552:441-445) คือ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ และด้านการสร้างบริการสังคม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ แบ่งระดับความต้องการเป็น 5 ระดับ คือ ความต้องการมากที่สุด ความต้องการมาก ความต้องการปานกลาง ความต้องการน้อย และความต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการ และข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่พบกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน แนะนำตนเอง และขออนุญาตแจกแบบสอบถาม
2. คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 278 ฉบับ

3. ในกรณีที่คณะผู้วิจัยไม่สามารถเก็บแบบสอบถามได้ในวันนั้น คณะผู้วิจัยได้กลับไปลงพื้นที่จัดเก็บอีกครั้ง

4. คณะผู้วิจัยจัดเก็บแบบสอบถามมาได้จำนวน 278 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ความต้องการเกี่ยวกับการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุใน เทศบาลตำบลพลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุผู้ในเทศบาลตำบล พลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์โดย วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้กำหนดขอบเขตค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554: 209)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	ความต้องการมากที่สุด
3.51 - 4.50	ความต้องการมาก
2.51 - 3.50	ความต้องการปานกลาง
1.51 - 2.50	ความต้องการน้อย
1.00 - 1.50	ความต้องการน้อยที่สุด

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบที่เข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4. การเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ด้วยสถิติค่า (t-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test) One way Anova.

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย ตำบลพลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ใน ระดับมากที่สุด ด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านรายได้อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย ที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบริการทางสังคม มีความแตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย ที่มีการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย ที่มีอาชีพต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

6. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

7. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

7.1 ด้านสุขภาพ ต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย ตำบลพลับพลาชัย ผู้สูงอายุต้องการอยากให้มีแพทย์เคลื่อนที่มารักษาที่บ้าน ในกรณีที่ไม่สามารถไปเข้ารับการรักษาได้ หรือมีรถพยาบาลฉุกเฉินมารับผู้สูงอายุไปรับการรักษา และการรักษานั้นจะต้องไม่เสียค่าใช้จ่าย

7.2 ด้านการบริการทางสังคม ต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย ตำบลพลับพลาชัย สนับสนุนกลุ่มกิจกรรมของผู้สูงอายุแบบอื่น ๆ นอกจากการรวมกลุ่มของชมรมผู้สูงอายุ ตามปกติ หรือสนับสนุนกลุ่มกิจกรรมของผู้สูงอายุใน วัดและโรงเรียนตามแนวทางที่ได้รับพระราชทาน คือ มีความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน หรือ “บวร” เป็นต้น

7.3 ด้านรายได้ ต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย ตำบลพลับพลาชัย รัฐจะต้องสนับสนุนให้มีการดำเนินการ โดยชุมชนเพื่อชุมชน โดยที่รัฐทำหน้าที่เป็น

ที่เลี้ยง รัฐบาลจะต้องวางแผนนโยบายกว้าง ๆ เช่น การ สร้างอาชีพและรายได้ การออม เป็นต้น ภาครัฐส่งเสริมและสนับสนุน กิจกรรมหรือโครงการที่เป็นการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ของภาคประชาชน/ชุมชนในการจัดสวัสดิการ สังคมให้กับผู้สูงอายุในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งจะต้อง สอดคล้องกับประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อ ของแต่ละท้องถิ่นด้วยประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ รวมถึงความพอใจและข้อเสนอแนะต่าง ๆ กลับไปยังหน่วยงาน ภาครัฐเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป

อภิปรายผล

จากการศึกษาต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย ตำบลพลับพลาชัย อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการบริการทางสังคม และด้านรายได้ คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลพลับพลาชัย ผู้สูงอายุก็ย่อมต้องการที่จะอยากให้มีสวัสดิการเพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ ให้มีการประกันรายได้ และประกันความชราภาพให้แก่ผู้สูงอายุ สนับสนุนกลุ่มกิจกรรมของผู้สูงอายุใน วัดและ โรงเรียนตามแนวทางที่ได้รับพระราชทาน คือ มีความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน หรือ “บวร” เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการละมุด โนคประโคน (2556:บทคัดย่อ)ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสงอำเภอนางรองจังหวัดบุรีรัมย์ใน 4 ด้าน คือ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านที่พักอาศัย ด้านรายได้ และด้านนันทนาการ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ทาโร่ ยามาเน่ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 286 คน และทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่ายเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ และแบบปลายเปิด ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9091 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสงอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่พักอาศัยอยู่ในระดับปานกลางส่วนนอกรัน้อยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล รองลงมาคือด้านรายได้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การที่พำนักอาศัย

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการให้จ่ายเงินเบี้ยยังชีพในช่วงต้นเดือนของทุกเดือน รองลงมา คือ ต้องการให้องค์กรบริหารส่วนตำบลพาผู้สูงอายุไปทัศนจรตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ และต้องการสถานที่ทำกิจกรรมร่วมกันของผู้สูงอายุภายในตำบลชุมชนแสง และมีการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้งตามลำดับ

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากการผลการวิจัย พบว่า ด้านสุขภาพ โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุต้องการอยากให้มีแพทย์เคลื่อนที่มารักษาที่บ้าน ในกรณีที่ไม่สามารถไปเข้ารับการรักษาได้ หรือมีรถพยาบาลฉุกเฉินมารับผู้สูงอายุไปรับการรักษา และการรักษานั้นจะต้องไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่ง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปานใจ จันตรีสีดา (2558:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลทพไทย อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์กรบริหารส่วนตำบลทพไทยอำเภอดาพระยาจังหวัดสระแก้วใน 3 ด้าน คือ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านที่พักอาศัย และด้านนันทนาการ

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการบริการทางสังคม โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลปลับปลาชัย ให้ผู้สูงอายุเป็นศูนย์กลางในการช่วยเหลือด้านสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมพิศ มีสุข (2554:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในตำบลห้วยสำราญ อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านนันทนาการ และด้านการสร้างการบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

2.3 จากการผลการวิจัย พบว่า ด้านรายได้ โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลปลับปลาชัย รัฐจะต้องสนับสนุนให้มีการดำเนินการ โดยชุมชนเพื่อชุมชน โดยที่รัฐทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง รัฐบาลจะต้องวางแผนนโยบายกว้าง ๆ เช่น การ สร้างอาชีพและรายได้ การออม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของทรัพย์ทวี ราชสิทธิ์ (2554:บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการ สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองแวงอำเภอละหานทรายจังหวัดบุรีรัมย์ในสี่ด้านคือด้านสุขภาพอนามัยด้านที่พักอาศัยด้านความมั่นคงของรายได้และการทำงานและด้านนันทนาการกลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากรที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2548). **สวัสดิการสังคม (Social Welfare)**.

กรุงเทพฯ: สำนักงานกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

กานดา พูนลาภทวี. (2539). **สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.

การละมุด โนดประโคน. (2556). **การวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุใน
องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์**.บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์.

กิติพัฒน์ นนทบุรีมะตุลย์. (2544). **นโยบายสังคมและสวัสดิการสังคม**. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โกวิทย์ พวงงาม. (2552). **มติใหม่การปกครองท้องถิ่น : วิสัยทัศน์กระจายอำนาจ และการบริหารงาน
ท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

ณัฐพงศ์ อนุวัตรชรรยง. (2540). **การเปรียบเทียบการสนับสนุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพผู้สูงอายุ
ชาวไทยพุทธและมุสลิมในภาคใต้ตอนบน**. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ทรัพย์ทวี ราชสีห์. (2554). **ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง
อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์**.บุรีรัมย์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์.ทอ. (ม.ป.ป.).

ทองหล่อ วงษ์อินทร์. (2542). **ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์**. พระนครศรีอยุธยา: เทียนวัฒนาพรินต์ติ้ง.

ธิดา ศรีไพวรรณ และพรรณทิพย์ เพชรมาก. (2551). **รายงานประจำปีผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2551**. เข้าถึงได้
จาก <http://www.thaicivilsociety.com>: <http://www.thaicivilsociety.com>

นันทนา อยู่สบาย. (2557). **การวิจัยความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วน
ตำบลศิระจรเข้เข้ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ**.สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัย
บูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.

ปราณี रामสูต. (2545). **พฤติกรรมมนุษย์และการพัฒนาตน**. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2541). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม
กรุงเทพมหานคร.

- ปานใจ จันทร์ลีดา. (2558). การวิจัยความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทัพไทย อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว. นุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. กรุงเทพฯ: นามมีบุคส์.
- มณฑิรา เขียวยิ่ง และคณะ. (2540). ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2551). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2551. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.
- บรรลุ ศิริพานิช. (ม.ป.ป.). ผู้สูงอายุไทย : ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรของสังคม.
- ระพีพรรณ คำหอม และคณะ. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการการบริหารสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบท. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจิตร ระวิวงศ์. (2532). อนาคตสวัสดิการไทย. (อัครานา). การสัมมนาเรื่อง สวัสดิการสังคมไทยในปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการสภาและวิจัยแห่งชาติสาขาสังคมวิทยา.
- วิภาวดี ดวงแก้ว. (2551). การพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2544). ผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศักดิ์ศรี บริบาลบรรพตเขตต์. (2541). สวัสดิการครอบครัวและสังคม. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). พฤติกรรมขององค์การ. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.
- สมพิศ มีสุข. (2554). การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในตำบลห้วยตำราย อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์. นุรีรัมย์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ. (2556). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ. (2552). การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุที่มีต่อสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ.
- สุรกุล เจนอบรม. (2541). วิสัยทัศน์ผู้สูงอายุและการศึกษานอกระบบสำหรับผู้สูงอายุไทย. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์. (2554). ความพึงพอใจของผู้สูงอายุของประชาชนต่อการให้บริการตาม
หลักสังคหวัตถุ 4 ของฝ่ายทะเบียนที่การอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ พุทธ
ศาสนามหาบัณฑิต. สาขารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์
ราชวิทยาลัย.

อริยา กุหลาบ. (2542). จิตวิทยาเพื่อการดำรงชีวิต. ปัตตานี: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อรุณี บุญอุรพิภิญโญ. (2542). ความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ:กรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการ
สาธารณสุข ภาค 2 กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ถอดบทเรียน Young Smart Farmer ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ Remore Lesson Young Smart Farmer in Buriram Province

กิตติศักดิ์ เจริญรัมย์¹ / ภาณุกร คะเลรัมย์² / นำชัย อัจจ³ / ฟ้าประทาน เต็มขุนทด⁴

Kittisak Charoenram¹ / Panukorn Khareram² / Namchai Arjo³ / Fapathan Themkuntrod⁴

¹⁻³ นักศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

¹⁻³ Student , Social Development Program , Faculty of Humanities and Social Sciences ,
Buriram Rajabhat University

⁴ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁴ Adviser , Assistant Professor Doctor. , Social Development Program , Faculty of Humanities and Social Sciences ,
Buriram Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา Young Smart Farmer กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อถอดบทเรียนจาก Young Smart Farmer ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้เป็นแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นเกษตรกรที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี เกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีประสบการณ์ในการทำเกษตรอย่างน้อย 2 ปี เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีจำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ซึ่งกำหนดเป็นแนวคำถามที่สามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างสถานการณ์เฉพาะหน้าหรือเพิ่มคำถามตามประเด็น (Follow-Up Question) เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า มี 2 ส่วนดังนี้ 1. เพื่อศึกษา Young Smart Farmer กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จากการศึกษาและสัมภาษณ์เชิงลึกผ่านการสนทนารายบุคคลครบทั้ง 3 คน ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกร พบว่า เกษตรกรทั้ง 3 คน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนคนละประมาณ 20,000 บาทขึ้นไป ซึ่งนับว่ามีรายได้ที่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัว โดยหลักเกณฑ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกร ประกอบด้วย 1) รู้จักพัฒนาวิธีการขายสินค้าและบริการผ่านสื่อโลกออนไลน์ 2) พัฒนาคูณภาพการผลิตให้ได้มาตรฐานและสามารถบรรลุตรงตามเป้าประสงค์ 3) ขยายฐานเครือข่ายในการผลิตและขยายเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการตลาดในการส่งออก 4) พัฒนาการความรู้สู่การเป็นเกษตรกรมืออาชีพอย่างเต็มตัว 5) รู้จักการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี 6) รู้จักปรับตัวให้เท่าทันโลกแห่งโลกาภิวัตน์ให้สมกับภายใต้ नियม

สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ มาขยายผลและประยุกต์ใช้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาการเกษตรในระยะต่อไป ถือเป็นก้าวสำคัญของการพัฒนาประเทศจากวิถีการทำเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่การบริหารจัดการการเกษตรแบบสมัยใหม่ โดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งถือเป็นการขับเคลื่อนในช่วง 5 ปีแรก (พ.ศ. 2560 - 2564) ของแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และการพัฒนาประเทศภายใต้ต้นนโยบายไทยแลนด์ 4.0 (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2559 : ข) แนวคิด “สมาร์ทฟาร์มเมอร์” จึงเป็นกลไกสำคัญในการตอบโจทย์การพัฒนาดังกล่าว ในมุมมองของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติซึ่งได้นำเสนอ Smart Farm Flagship ในภาคการเกษตร แนวคิดหลักของสมาร์ทฟาร์มเมอร์ คือ การใช้เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ (ฤทัยชนก จริงจิตร, 2563 : 1)

การสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อทดแทนเกษตรกรที่สูงอายุ อาจต้องเผชิญกับความท้าทายในด้านทัศนคติของคนรุ่นใหม่หลายประการ โดยบุตรหลานเกษตรกรที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น มักไม่สนใจที่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเนื่องจากขาดแรงจูงใจและมีความกังวลในเรื่องความไม่มั่นคงของรายได้ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2559 : 2) อีกทั้งเห็นว่างานในภาคการเกษตรไม่มีสวัสดิการรองรับ นอกจากนี้ ทัศนคติของคนรุ่นใหม่ในเชิงบริบทของภูมิภาคเอเชีย ตามรายงานของสมาคมเกษตรกรแห่งเอเชีย เพื่อการพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน (Asian Farmers Association for Sustainable Rural Development : AFA)

ดังนั้นเมื่อพบว่า คนรุ่นใหม่สามารถทำการเกษตรเพื่อเลี้ยงชีพและครอบครัวได้ ประเด็นที่น่าสนใจและควรทำวิจัยเพิ่มเติม คือ การศึกษาคุณภาพชีวิตเกษตรกร โดยคาดหวังให้เกษตรกรมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งมีภูมิคุ้มกันพร้อมรับความเสี่ยงในมิติของการผลิตและการตลาด พร้อมก้าวสู่การเป็น “ยังสมาร์ท ฟาร์มเมอร์” หรือผู้จัดการฟาร์มมืออาชีพ รวมถึงการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนรุ่นเดิม ในมิติการผลิต “ยังสมาร์ท ฟาร์มเมอร์” จะเน้นผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพสูง ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

จากความสำคัญและด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องถอดบทเรียน Young Smart Farmer ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ รวมถึงกระบวนการพัฒนา ที่พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นยังสมาร์ทฟาร์มเมอร์ เช่น การทำแผนชีวิต การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเชื่อมโยงเครือข่าย มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด มีความตระหนักถึง

คุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร ตลอดจนมีการสรุปผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเมินผลจากการเรียนรู้ และวางแผนการพัฒนาในอนาคต โดยเลือกพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ เขตจังหวัดบุรีรัมย์ ผลของการศึกษากลับนี้สามารถนำไปใช้ในการศึกษาเรียนรู้ของคนรุ่นใหม่

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษา Young Smart Farmer กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อถอดบทเรียนจาก Young Smart Farmer ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดสมาร์ทฟาร์มเมอร์ (Smart Farmer)

ได้มีผู้กล่าวแนวคิดเอาไว้ว่า แนวคิดสมาร์ทฟาร์มเมอร์ (Smart Farmer) หมายถึง “สมาร์ทฟาร์มเมอร์” จึงเป็นกลไกสำคัญในการตอบ โจทย์การพัฒนาดังกล่าวในมุมมองของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติซึ่งได้นำเสนอ Smart Farm Flagship ในภาคการเกษตร แนวคิดหลักของสมาร์ทฟาร์มคือการใช้เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการพัฒนาทั้งห่วงโซ่อุปทาน สินค้าเกษตรเพื่อยกระดับผลิตภาพ มาตรฐานสินค้า และลดต้นทุน โดยการพัฒนาระบบเกษตรกรรมใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ลดต้นทุน 2) เพิ่มคุณภาพการผลิตและมาตรฐานสินค้า 3) ลดความเสี่ยงจากศัตรูพืชและภัยธรรมชาติและ 4) การจัดการและส่งผ่านความรู้ส่วนแนวคิด “สมาร์ทฟาร์มเมอร์” ในมุมมองของกระทรวงเกษตรฯ หมายถึง เกษตรกรที่มีความรู้อย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สามารถวางแผนโดยรู้ถึงอุปสงค์ตลาดและเตรียมการผลิตให้สอดคล้อง รวมทั้งมีความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการแก้ปัญหาได้รวดเร็ว โดยการวิเคราะห์ข้อมูลรอบด้านเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผล ตลอดจนรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเกษตร ในด้านมิติของผลผลิต “สมาร์ทฟาร์มเมอร์” จะเน้นการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพสูง ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในด้านรายได้การก้าวสู่ “สมาร์ทฟาร์มเมอร์” นั้น เกษตรกรจะมีรายได้อย่างน้อยในระดับเดียวกับหรือมากกว่าค่าแรงขั้นต่ำ ซึ่งหมายถึง รายได้ที่จะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท หรือเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของผู้จบปริญญาตรี คุณสมบัติทั้งหมดนี้จะส่งเสริมให้เกษตรกรที่เป็น “สมาร์ทฟาร์มเมอร์” สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน (ฤทัยชนก จริงจิตร, 2563 : 5)

2. แนวคิดเรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

ได้มีผู้ให้นิยามแนวความคิดความหมายของเกษตรกรรุ่นใหม่ไว้ว่า คำว่า "เกษตรกรรุ่นใหม่" เป็นคำที่เกิดขึ้นจากนโยบายของรัฐบาลและส่วนราชการรวมทั้งภาคเอกชน นำมาใช้เพื่อเรียกเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมภายใต้หลักสูตรและโครงการต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและเปิดโอกาสให้คนเข้าสู่อาชีพการเกษตร หรือพัฒนาทักษะอาชีพการเกษตรที่มีอยู่แล้วให้มีประโยชน์และประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น "คำว่าเกษตรกรรุ่นใหม่" จึงมีความหมายแตกต่างกันออกไป ตามจุดมุ่งหมายของแต่ละหน่วยงาน ได้แก่สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ความหมายของเกษตรกรรุ่นใหม่ หมายถึง บุคคลทั่วไป นักเรียนหรือนักศึกษาระดับ ปวช./ปวส. และเกษตรกรที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปี ถึง 45 ปี ที่สนใจเข้าร่วมโครงการเพื่อพัฒนาเกษตรกรที่ทำการเกษตร โดยใช้ความรู้ความสามารถพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้ชำนาญการ เพื่อการพัฒนาภาคการเกษตรอย่างยั่งยืนในอนาคต (ภาณี บุญยเกียรติกุล , 2560 : 8) และต่อมา กรมส่งเสริมการเกษตร (2560 : 1) ได้ให้ความหมายของเกษตรกรรุ่นใหม่ คือ ตามโครงการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เป็น Young Smart Farmer (เกษตรกรมืออาชีพ) ว่า เกษตรกรรุ่นใหม่ คือผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 17 - 45 ปี ที่เริ่มต้นทำเกษตรไม่เกิน 3 ปี สำหรับผู้เลี้ยงสัตว์ และปลูกพืชระยะสั้น และไม่เกิน 10 ปี สำหรับพืชยืนต้น ที่มีความต้องการพัฒนาตนเองสู่การเป็นเกษตรกรมืออาชีพ สำหรับในภาคเอกชนที่มีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เข้าสู่อาชีพการเกษตร ได้แก่ โครงการทายาทเกษตรกร คำว่าเกษตรกรรุ่นใหม่ หมายถึงบุตรหลานเกษตรกรหรือประชาชนทั่วไป อายุระหว่าง 20 ถึง 35 ปี มีความมุ่งมั่นที่จะทำเกษตรกรรมยั่งยืนและต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีที่ดินทำการเกษตรแล้วตั้งแต่ 200 ตารางวาขึ้น พิมพ์เขียวและแผนปฏิบัติการ Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน กล่าวถึงว่า เกษตรกรรุ่นใหม่ ว่าเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Farmers) คือ คนรุ่นใหม่จากต่างสาขาอาชีพที่ต้องการทำธุรกิจเกษตร (เกษตรกรหน้าใหม่) ซึ่งกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ และพร้อมที่จะเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่จะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงจากการเกษตรแบบดั้งเดิม (Traditional Farmer) สู่การเกษตรสมัยใหม่ที่ เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farmers) การกำหนดนิยามแผนขับเคลื่อน Thailand 4.0 นี้ให้ความสำคัญกับทักษะที่มีอยู่เดิมของเกษตรกรรุ่นใหม่ กับการต่อยอดทักษะใหม่เพื่อให้เป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญของภาคเกษตรใหม่ จากนิยามที่ใช้ในการกำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรรุ่นใหม่ของหน่วยงานหลัก ๆ ที่มีการดำเนินการด้านการส่งเสริมและพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เข้าสู่ภาคเกษตรมากขึ้นนี้ สามารถกำหนดคัลักษณะที่สำคัญได้ ดังนี้ คือ

- 1) ความหมายในเชิงของอายุ พบว่า มีการกำหนดอายุช่วงตั้งแต่ 17 ปีจนถึง 45 ปี
- 2) ความหมายในเชิงของทักษะอาชีพ พบว่า มีการกำหนดขอบเขตของทักษะ ทั้งในระดับความสนใจเข้าสู่อาชีพเริ่มต้นเข้าสู่อาชีพ และอยู่ในอาชีพแล้ว
- 3) การกำหนดความหมายที่แสดงถึงความมุ่งหวังในอาชีพเกษตรซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่แต่ละหน่วยงานให้การสนับสนุนในการดำเนินการดังนั้น หากพิจารณาถึงความหมายเชิงอายุ และทักษะของเกษตรกรรุ่นใหม่ตามนิยามข้างต้น และเพื่อให้การศึกษาครั้งนี้มีกรอบการศึกษาที่ชัดเจนและครอบคลุม

สรุปความหมายของเกษตรกรรุ่นใหม่ หมายถึง บุคคลทั่วไปหรือเกษตรกรที่มีอายุไม่เกิน 45 ปี และมีความต้องการประกอบอาชีพการเกษตรและพัฒนาความสามารถของตนเองอาชีพเกษตรกรรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการเกษตรเพื่อพัฒนาผลผลิตของการเกษตรให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. เกษตรกรมีอายุต่ำกว่า 35 ปี
2. เกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีประสบการณ์ในการทำเกษตรอย่างน้อย 2 ปี
3. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ซึ่งกำหนดเป็นแนวคำถามที่สามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างสถานการณ์เฉพาะหน้าหรือเพิ่มคำถามตามประเด็น (Follow-Up Question) เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทของเครื่องมือเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. เครื่องมือที่เป็นตัวบุคคล คือการใช้ตัวบุคคลเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้วิจัย คือเครื่องมือสำคัญในการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นผู้เก็บข้อมูลทั้งในด้านการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์
 - 1.2 ผู้ประสานงานพื้นที่เก็บข้อมูล

2. เครื่องมือที่เป็นเอกสาร คือ การใช้เอกสารเป็นเครื่องมือในการช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้
ควบคู่กับเครื่องมือที่เป็นตัวบุคคล ประกอบด้วย

2.1 กรอบสัมภาษณ์ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ และสัมภาษณ์เชิงลึกให้สอดคล้อง
กับประเด็นที่ศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3. เครื่องมือที่เป็นอุปกรณ์ คือ การใช้เครื่องอุปกรณ์ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่ออำนวยความสะดวก
สะดวกในการบันทึกข้อมูล ประกอบด้วย

1. เครื่องบันทึกเสียง
2. กล้องบันทึกภาพ
3. สมุดและปากกาสำหรับจดบันทึกข้อมูล

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

การสร้างกรอบสัมภาษณ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษา
กำหนด ขั้นตอนและวิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัย มีดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (สมเกียรติ วิจิตรประเสริฐ , 2563 : 7) , (กองวิจัยและ
พัฒนางานส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร , 2563 : 28) , (ทรงเกียรติ อิงคามระชร และคณะ,
2561 : 61) , (กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2560 : 75) เพื่อนำข้อมูลประยุกต์
มาใช้ในการกำหนดกรอบการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุม กับประเด็นที่จะศึกษา ดังนี้

1. ความเป็นมาของเกษตรกร ก่อนจะทำการเกษตร Young Smart Farmer
2. แรงบันดาลใจของ Young Smart Farmer
3. เป้าหมายของ Young Smart Farmer
4. วิธีการดำเนินการผลิตของ Young Smart Farmer
5. ผลที่เกิดขึ้นของ Young Smart Farmer
6. ความโดดเด่นของ Young Smart Farmer
7. ความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร Young Smart Farmer

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกร และคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ที่น่าสนใจ
ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview)
โดยสอบถามเกี่ยวกับคุณสมบัติของ Young Smart Farmer โดยเข้าไปเก็บข้อมูลในพื้นที่หลายครั้งและ
พูดคุยกับเกษตรกรหลายรายเพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล

วิธีการดำเนินการวิจัย

การสร้างกรอบการสัมภาษณ์นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและภาคสนามในเบื้องต้น มาสร้างกรอบการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา โดยกำหนดโครงสร้างกรอบการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ชื่อ-นามสกุล อายุ ที่อยู่ การศึกษาและวันเดือนปี ที่ให้ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับการถอดบทเรียนจากเกษตรกรรุ่นใหม่ ทำการเกษตร ประกอบด้วย ปัจจัยก่อนที่จะทำการเกษตร มีการตลาด ผลผลิต รวมถึงเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำการเกษตรโดยผลที่ได้จากประเด็นในการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ประกอบด้วย

1. การจัดระเบียบข้อมูล
2. การแสดงข้อมูล
3. การหาข้อสรุป
4. เขียนรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเขียนพรรณนา

ผลการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ผลการศึกษาวิจัย ส่วนที่ 1 เพื่อศึกษา Young Smart Farmer กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

จากการศึกษาและสัมภาษณ์เชิงลึกผ่านการสนทนารายบุคคลครบทั้ง 3 คน ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกร พบว่า เกษตรกรทั้ง 3 คน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 20,000 บาทขึ้นไป ซึ่งนับว่ามีรายได้ที่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัว โดยหลักเกณฑ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรประกอบด้วย 1) รู้จักพัฒนาวิธีการขายสินค้าและบริการผ่านสื่อโลกออนไลน์ 2) พัฒนาคุณภาพการผลิตให้ได้มาตรฐานและสามารถบรรลุตรงตามเป้าประสงค์ 3) ขยายฐานเครือข่ายในการผลิตและขยายเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการตลาดในการส่งออก 4) พัฒนาองค์ความรู้สู่การเป็นเกษตรกรมืออาชีพอย่างเต็มตัว 5) รู้จักการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี 6) รู้จักปรับตัวให้เท่าทันโลกแห่งโลกาภิวัตน์ให้สมกับภายใต้นิยามของคำว่า เกษตรกรรุ่นใหม่ Young Smart Farmer

ผลการศึกษาวิจัย ส่วนที่ 2 เพื่อถอดบทเรียนจาก Young Smart Farmer ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

จากการศึกษาในครั้งนี้ผ่านการลงภาคสนาม พบว่า สิ่งที่ได้จากการถอดเรียน Young Smart Farmer คือ 1) เริ่มจากการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการลองผิดลองถูก นำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาให้ดีขึ้นและนำความรู้ที่ได้มาไปพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างจุดเด่นให้กับตนเอง 2) อาชีพเกษตรกรไม่มีข้อจำกัดในการทำงาน ไม่มีผู้ใดบังคับเราได้และมีอิสรภาพต่อการตัดสินใจ 3) มีความภาคภูมิใจต่อตนเองและครอบครัว 4) เกษตรกรมีความเข้าใจ และใส่ใจรวมถึงเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 5) ได้นำแนวคิดเกษตรกรไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 6) ได้สืบทอดอาชีพเกษตรกรผ่านเจตนาธรรม์จากพ่อแม่และบรรพบุรุษ 7) ได้มีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งในการเผยแพร่ความรู้แนวคิดให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความสนใจ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลในครั้งนี้ จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 เพื่อศึกษา Young Smart Farmer กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีความสอดคล้องกันกับงานวิจัยของภาณี บุญยเกียรติกุล (2560 : 8) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร จากคำสำคัญดังกล่าวซึ่งผลการศึกษาว่าด้วยเรื่อง โดยข้อเสนอการพัฒนา รวม 8 ข้อ แต่แบ่งประเด็นออกมาเพียง 1 ข้อมีดังนี้ (1) เตรียมความพร้อมในการวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านนี้อย่างจริงจัง โดยมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนวางแผนการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่องให้เกษตรกรรุ่นใหม่ สามารถพัฒนาทั้งทางความรู้ ทักษะ และเจตคติต่ออาชีพ ต่อสังคม และสามารถพัฒนาตนเองให้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง พบว่า มีความสอดคล้องกันกับแนวคิด 1. แนวคิดสมาร์ทฟาร์มเมอร์ (Smart Farmer) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวคิด “สมาร์ทฟาร์มเมอร์” จึงเป็นกลไกสำคัญในการตอบโจทย์การพัฒนาดังกล่าวในมุมมองของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติซึ่งได้นำเสนอ Smart Farm Flagship ในภาคการเกษตร แนวคิดหลักของสมาร์ทฟาร์ม คือ การใช้เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการพัฒนาทั้งห่วงโซ่อุปทาน สินค้าเกษตรเพื่อยกระดับผลิตภาพ มาตรฐานสินค้า และลดต้นทุน โดยการพัฒนาเกษตรกรรวมใน 4 ด้านได้แก่ 1) ลดต้นทุน 2) เพิ่มคุณภาพการผลิตและมาตรฐานสินค้า 3) ลดความเสี่ยงจากศัตรูพืชและภัยธรรมชาติและ 4) การจัดการและส่งผ่านความรู้ส่วนแนวคิด “สมาร์ทฟาร์มเมอร์” ในมุมมองของกระทรวงเกษตรฯ หมายถึง เกษตรกรที่มีความรู้อย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรวม สามารถวางแผน โดยรู้ถึงอุปสงค์ตลาดและเตรียมการผลิตให้สอดคล้อง รวมทั้งมีความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและในการแก้ปัญหาได้รวดเร็ว โดยการ

วิเคราะห์ข้อมูลรอบด้านเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผล ตลอดจนรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเกษตร ในด้านมิติของผลผลิต “สมาร์ทฟาร์มเมอร์” จะเน้นการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพสูง ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในด้านรายได้การก้าวสู่ “สมาร์ทฟาร์มเมอร์” นั้น เกษตรกรจะมีรายได้อย่างน้อยในระดับเดียวกันหรือมากกว่าค่าแรงขั้นต่ำ ซึ่งหมายความว่า รายได้ที่จะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละไม่ต่ำกว่า 180,000 บาท หรือเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของผู้จบปริญญาตรี คุณสมบัติทั้งหมดนี้จะส่งเสริมให้เกษตรกรที่เป็น “สมาร์ทฟาร์มเมอร์” สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน (ฤทัยชนก จริงจิตร, 2563 : 5)

ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาเพื่อถอดบทเรียนจาก Young Smart Farmer ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จากการศึกษาในครั้งนี้โดยเชิงคุณภาพ เช่น ข้อมูลเชิงลึกจากการสัมภาษณ์โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ผ่านการสัมภาษณ์รายบุคคล คณะผู้วิจัยจึงสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้นำมาวิเคราะห์และสรุปผลเพื่อถอดบทเรียนที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งจะประกอบไปด้วย ความเป็นมา สามารถถอดบทเรียนที่ได้คือ ก่อนที่จะมาทำอาชีพเกษตรกรได้ทำงานรับจ้างทั่วไป บริษัท ก่อสร้าง ได้ศึกษาความรู้การทำเกษตร ได้แรงบันดาลใจจาก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รัชกาลที่ 9 เป็นต้น ความโดดเด่นและวิธีการทำเกษตร สามารถถอดบทเรียนที่ได้คือ การเตรียมดิน การคัดเลือกสายพันธุ์ การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การวางแผนการตลาด การพัฒนาความรู้ วิธีการแก้ไขปัญหา การปรับปรุงระบบการให้น้ำ การรักษาคุณภาพ เพื่อให้สำเร็จสูงสุดเป็นต้น เป้าหมายและความภูมิใจของเกษตรกร สามารถถอดบทเรียนที่ได้คืออาชีพการเกษตรได้เป็นนายตัวเอง ทำการเกษตรโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ได้สืบทอดอาชีพการทำเกษตรของพ่อแม่ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน อาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่อิสระในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

1. หากมีงานวิจัยที่จะนำผลการวิจัยนี้ไปพัฒนาต่อไป นั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรวิจัยในประเด็น การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นยุวเกษตรกร ในกลุ่มบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ทั้งนี้เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างแรงจูงใจให้คนเข้ามาทำการเกษตรให้มากขึ้น และจะเป็นการเสริมสร้างเกิดการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น
2. ควรศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความสามารถในการเข้าถึง ICT และทักษะด้าน Digital ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรในพื้นที่

3. การพัฒนาเพื่อส่งเสริมพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการเกษตรให้กับเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ เช่น นักเรียน นักศึกษาและผู้ที่มีสนใจในด้านเกษตรกรรม ได้มีคุณลักษณะส่งผลต่อการจัดการภาคเกษตรที่ประสบความสำเร็จ มีความภาคภูมิใจและรักถิ่นฐานที่อยู่

4. การส่งเสริมสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญภาคการเกษตรสมัยใหม่ที่มีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันที่จะต้องมีการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและการขนส่ง เพื่อพัฒนาการผลิตภาคเกษตรอย่างครบวงจร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2559). **แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)**. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2560). **เกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง**. กลุ่มจัดการฟาร์มและเกษตรกรรมยั่งยืน กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตร.

กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร. (2563). **การถอดบทเรียน**. สำนักงานกรมส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพมหานคร.

ทรงเกียรติ อิงคามระชร และคณะ. (2561). **โครงการ การพัฒนาเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด จังหวัดราชบุรี ให้เป็น Smart Farmer โดยการเรียนรู้จาก Smart Farmer ต้นแบบ**. ชุดโครงการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากจากพืชเศรษฐกิจ ชุมชนสับปะรดจังหวัดราชบุรี สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ภาณี บุญยเกื้อกุล. (2560). **รายงานการศึกษาส่วนบุคคลการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร**. รายงานนักบริหารการทูต รุ่นที่ 9 ปี 2560 สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ.

ฤทัยชนก จริงจิตร. (2563). **เจาะลึก “Smart Farmer” แคนวูดคิดใหม่หรือจะพลิกโฉมการเกษตรไทย**. สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า, สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าสินค้าเกษตร.

สมเกียรติ วิจิตรประเสริฐ. (2563). **ถอดองค์ความรู้เรื่อง การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer**. สำนักงานกองพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ.

อโรชา ทองลาว. (2557). การถอดบทเรียนผลการดำเนินงานโครงการ 9 บวรของ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อารีย์ นัยพินิจ และคณะ. (2557). การปรับตัวภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ **Adjustment Under
Globalization**. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับหัวข้อหลักของการประชุม

คุณลักษณะนักทรัพยากรมนุษย์ในยุค 2020 ตามความต้องการของตลาดแรงงาน:

กรณีศึกษา นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

The Trait of Human Resource Officer Needed by the Labor Market in 2020: Case Study of Student Human Resource Management Program, Faculty of Management Science, Buriram Rajabhat University

ธนิดา นันทกวน¹ / วรวิทย์ สีลา² / สุมณัสชัย สมานทอง³ / ฐิติพร สุขประโคน⁴ / ชีรรัตน์ สอนน้อย⁵

รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์⁶ / กิตติกร ฮวดศรี⁷ / กิตติกวินท์ เอี่ยมวิริยวัฒน์⁸

Thanida Nankuan¹ / Worawut Seela² / Sumanuschai Samantong³ / Thitiporn Sukprakhon

Thirarat Sonnoi⁵ / Rapheephan Phonginwong⁶ / Kittikorn Huadsri⁷ /

Kittikawin Eimviriyawat⁸

¹⁻⁸ สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Human resource management Program, Faculty of Management Sciences, Buriram Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะนักทรัพยากรมนุษย์ตามความต้องการของตลาดแรงงาน ในยุค 2020 กรณีศึกษานักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 2) เพื่อได้แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะนักสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุค 2020 ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน กรณีศึกษานักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ การวิจัยนี้เป็น การวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 140 คน และ ผู้ประกอบการในเขตพื้นที่อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำนวน 10 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของนักทรัพยากรมนุษย์ในยุค 2020 ประกอบด้วยทุนทางปัญญา ทุนทางสังคมและทุนทางอารมณ์ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.01

คำสำคัญ: คุณลักษณะนักทรัพยากรมนุษย์, ทุนมนุษย์ ความต้องการของตลาดแรงงาน

Abstract

The purposes of this research is to 1) study the characteristics of human resource workers according to the needs of the labor market in the 2020 case study of students in human resource management program 2) To guide line on developing human resource characteristics in the 2020 to meet the needs of the labor market. This research is the mix method research. The sample were students in human resource management program, faculty of management science 140 people and 10 entrepreneurs in the area of Muang Buriram district, The research tool was a questionnaire.

The research using descriptive statistics to analyze the percentage, mean and standard deviation. and analyze the regression. The results were found that the 2020 human resource attributes include intellectual capital, social capital and emotional capital according to the needs of the labor market with statistical significance at the level of 0.01

Keywords: trait of human resource officer, human capital

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ของประเทศไทยได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไว้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ทำให้ประชาชนในประเทศมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ 2) ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้และความยากจนของประชาชนลดลง 3) การพัฒนาผู้ประกอบการให้มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสามารถแข่งขันในตลาดได้ 4) ความมั่นคงของประชากรด้านสิ่งแวดล้อม อาหารและพลังงาน 5) ความมั่นคงด้านความปลอดภัยและความสามัคคีปรองดอง 6) สูดท้ายการบริการของภาครัฐที่ทันสมัยรวมทั้งการกระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน ซึ่งผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นทั้ง 6 ด้านนั้น จะต้องอาศัยยุทธศาสตร์การพัฒนา ได้แก่ การปรับเปลี่ยนให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม การเตรียมคนไทยให้มีความสามารถในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 การส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาพที่ดีตลอดช่วงชีวิต และ เสริมสร้างสถาบันทางสังคมให้มีความเข้มแข็งเอื้อต่อการพัฒนาคนและประเทศ ดังนั้นการดำเนินการดังกล่าวมีความจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่เยาวชนจนถึงวัยทำงาน อย่างไรก็ตามการพัฒนาคนในช่วงวัยที่สำคัญได้แก่การพัฒนาคนในระดับอุดมศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวว่าทุกองค์กรจะเกิดการพัฒนาและขับเคลื่อนได้จะต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ถึงแม้จะมีเครื่องจักรก็ตามก็ยังไม่สามารถมีปัจจัยใดมาแทนทรัพยากรมนุษย์ได้ทั้งหมด ดังนั้นศาสตร์ทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์จึงมีความจำเป็น และได้มีการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ อย่างไรก็ตามการที่องค์กรนำทรัพยากรมนุษย์มาใช้เป็นจำนวนมากก็จะทำให้องค์กรเกิดการระดมทุน โดยเฉพาะปัจจุบันสภาพแวดล้อมภายนอกของประเทศได้เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นนวัตกรรมต่างๆ มาสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและลดต้นทุนด้านแรงงานคน ดังนั้นจากที่กล่าวมาก็จะสะท้อนให้เห็นว่าทรัพยากรมนุษย์มีความจำเป็นก็จริงแต่หากองค์กรใดยังยึดหลักการใช้บุคลากรเป็นจำนวนมากองค์กรนั้นก็เสียเปรียบองค์กรอื่นๆ โดยเฉพาะในปัจจุบันภายหลังจากทั่วโลกได้ประสบปัญหาการระบาดของโรคไวรัส โควิด 19 ทำให้องค์กรต่างๆ ต้องมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงาน การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร จากที่กล่าวมาจึงสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนด้านทรัพยากรมนุษย์ยังมีความจำเป็นในทุกองค์กรและการพัฒนาผู้เรียนที่จะเข้าสู่ตลาดงานจะต้องมีการปรับเปลี่ยนจากที่กล่าวมาจึงนำมาสู่การศึกษาวิจัย คุณลักษณะนักทรัพยากรมนุษย์ในยุค 2020 กรณีศึกษานักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งการศึกษานี้มีความคาดหวังว่าผลการวิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนในศาสตร์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ต่อไป และนำมาสู่วัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาคุณลักษณะนักทรัพยากรมนุษย์ ในยุค 2020 ตามความต้องการของตลาดแรงงาน กรณีศึกษานักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. เพื่อได้แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะนักทรัพยากรมนุษย์ในยุค 2020 กรณีศึกษานักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยใช้ทฤษฎีความสามารถเชิงพลวัตมาอธิบายกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ความสามารถ เชิงพลวัต หรือภาษาอังกฤษใช้คำว่า dynamic capability theory ทฤษฎีนี้ได้นิยามความหมายว่าเป็น ความสามารถที่ถูกพัฒนาขึ้นจากการรับรู้ถึง

โอกาสและภัยคุกคามที่เกิดขึ้น โดยการ รับรู้นี้จะส่งผลถึงการตัดสินใจในการบริหารให้ ทันทกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการปรับตัว ของทรัพยากรและความสามารถให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งความ ได้เปรียบทางการแข่งขัน (Teece, D. J., Pisano, G., and Shuen, A., 1997) ดังนั้นองค์กรหรือทรัพยากรคนจะเกิดประโยชน์สูงสุดก็จะต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอก และในการวิจัยนี้ได้นำองค์ประกอบของทุนมนุษย์ซึ่งประกอบด้วยทุนทางปัญญา ทุนทางสังคมและทุนทางอารมณ์มาเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของนักทรัพยากรมนุษย์ในยุค 2020 จากที่กล่าวมาจึงนำมาสู่กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องคุณลักษณะนักทรัพยากรมนุษย์ในยุค 2020 กรณีศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และสรุปตัวแปรหลักได้ดังนี้

1. คุณลักษณะนักทรัพยากรมนุษย์ คือคุณสมบัติในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ควรจะมี ประพฤติและปฏิบัติในการปฏิบัติงาน โดยใช้หลักทุนมนุษย์ (human capital) ซึ่งมี องค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ (นิสดารักษ์ เวชยานนท์, 2551: 67)

1.1 ทุนทางปัญญา (intellectual capital) ประกอบด้วย ความรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะ ทักษะประสบการณ์ที่คนสะสมไว้ รวมทั้งความรู้ที่อยู่ในตัวเราที่ เรียกว่า Tacit Knowledge

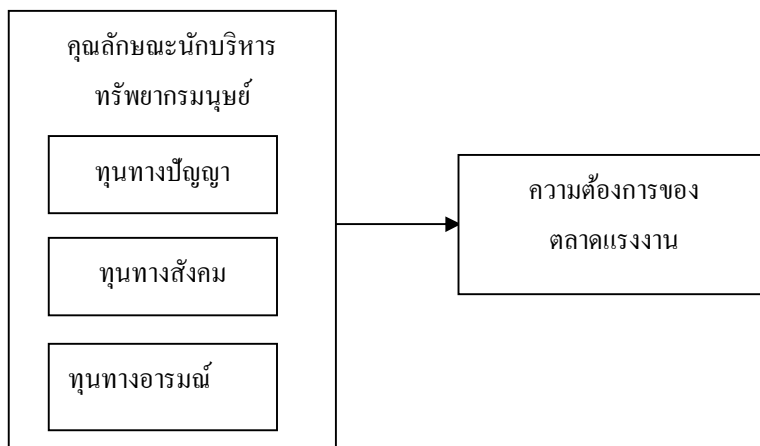
2. ทุนทางสังคม (social capital) ประกอบด้วยเครือข่ายความสัมพันธ์

3. ทุนทางอารมณ์ (emotional capital) ประกอบด้วยคุณลักษณะต่างๆ เช่น การรับรู้ตนเอง (self-awareness) ความมีศักดิ์ศรี (integrity) การมีความยืดหยุ่น (resilience)

2. ความต้องการของตลาดแรงงาน คือ ลักษณะแรงงานที่ปฏิบัติงานได้ตามความต้องการขององค์กร ทั้งด้านค่าตอบแทน ผลการปฏิบัติงานที่ถูกค่าหรือมาใช้บริการเกิดความประทับใจ ผลการปฏิบัติงานที่ทำให้สถานประกอบการหรือองค์กรได้รับผลประโยชน์และทำให้เกิดผลกำไรทั้งทางตรงและทางอ้อม

ดังนั้น จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สรุปตัวแปรได้จำนวน 4 ตัว คือ (1) ทุนทางปัญญา (2) ทุนทางสังคม (3) ทุนทางอารมณ์ และ (4) ความต้องการของตลาดแรงงาน ฉะนั้น จึงเป็นที่มาของสมมุติฐานในการวิจัย ดังนำเสนอกรอบแนวคิดและสมมุติฐานการวิจัยตามภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย : คุณลักษณะของนักการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุค 2020 ส่งผลเชิงบวกต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 140 คน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรทั้งหมด 140 คนมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง และได้ ผู้ประกอบการในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นเจ้าของสถานประกอบการการผลิต ซื้อมาขายไปและภาคบริการที่มีบุคลากรในองค์กรขั้นต่ำ 20 คน

2. เครื่องมือวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ซึ่งมี เครื่องมือวิจัยเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับชั้นปีที่ศึกษา ตอนที่ 2 เป็นเครื่องมือมาตรวัดตัวแปรจำนวน 4 ด้าน คือ (1) ทุนทางปัญญา ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ความถนัดตามวิชาชีพ ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (2) ทุนทางสังคม ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การเสียสละและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน (3) ทูทางอารมณ์ ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ การควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ทักษะคิด ค่านิยม และการสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งนำมาจากกรอบแนวคิดของนิสคาร์ก เวชยานนท์ (2551: 67) และ(4) ความต้องการของตลาดแรงงาน ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับทูทางปัญญา ทูทางสังคม และ ทูทางอารมณ์

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะแรงงานที่พึงประสงค์ที่สถานประกอบการต้องการ โดยการสัมภาษณ์เจ้าของสถานประกอบการในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นเจ้าของสถานประกอบการการผลิต ซ่อมมาขายไปและภาคบริการ ที่มีบุคลากรในองค์กรขั้นต่ำ 20 คน

การตรวจสอบเครื่องมือเพื่อหาความเที่ยงตรง โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งมีค่า IOC โดยรวมทั้งฉบับ = 0.81 ทดสอบความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค ค่าอยู่ระหว่าง 0.701-0.811 และค่าความเที่ยงตรง คูณน้ำหนักปัจจัย ระหว่าง ระหว่าง 402-813 (Nunnally, Jum C. and Bernstein, Ira H. : 1994)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มีการรวบรวมเอาไว้แล้ว อาทิหนังสือวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ วารสาร และสื่อสิ่งพิมพ์

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 160 คน ที่เข้าร่วมร่วมกิจกรรมสานสัมพันธ์น้องพี่ชาบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการเสวนาทิศทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคหลังโควิด ระหว่างวันที่ 15-16 กรกฎาคม 2563 ณ ห้องประชุมคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน วิเคราะห์สมการถดถอย

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรก่อนที่จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งพบว่าค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรในการศึกษาเป็นดังนี้ทูทางปัญญา มีค่าสหสัมพันธ์กับความต้องการขอตลาดแรงงาน เท่ากับ ($r = .510, p < 0.01$), ทูทางสังคม มีค่า

สหสัมพันธ์กับทุนทางปัญญาเท่ากับ ($r = .307, p < 0.01$), ทุนทางอารมณ์ มีค่าสหสัมพันธ์กับทุนทางสังคมเท่ากับ ($r = .518, p < 0.01$) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าตัวแปรทั้งหมดในการศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับที่อยู่ในเกณฑ์ข้อกำหนดหรือต่ำกว่า 0.8 (Nunnally, Jum C. and Bernstein, Ira H: 1994.) ไม่ทำให้เกิดปัญหา (multicollinearity)

ตารางที่ 1

การวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์การถดถอย (Multiple Regression Analysis)

Model	Standardized	Unstandardized	Sig	Adjusted R	VIF
	Coefficients	Coefficients			
	Beta	Std. Error			
Constant		1.760	.457		
ทุนทางปัญญา	1.890*** (.0340)	.066	.000		
ทุนทางสังคม	2.420*** (.231)	.034	.000	.453	2.15
ทุนทางอารมณ์	1.984*** (.112)	.044	.000		

ตัวแปรตาม ความต้องการของตลาดแรงงาน

*** $p < .01$, a Beta coefficients with standard errors in parenthesis

ผลการวิจัย

ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์การถดถอยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลทั่วไปของหน่วยวิเคราะห์ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำแนกเป็น เพศชาย จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 42.15 และเพศหญิง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 57.85 จำนวน 53 คน เป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 และ 53 คน คิดเป็นร้อยละ 37.86 และเป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 62.14

จากตารางที่ 1 จะอธิบายได้ว่าตัวแปรที่นำมาศึกษาในครั้งนี้รวมกันทุกตัวแปรสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 45.3 และการวิจัยครั้งนี้ตอบวัตถุประสงค์ การวิจัย ดังนี้ ดังนี้

ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ คือ คุณลักษณะนักรัพยากรณ์มนุษย์ ในยุค 2020 ตามความต้องการของตลาดแรงงาน กรณีศึกษานักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งได้ทำการทดสอบคุณลักษณะนักรัพยากรณ์มนุษย์ในยุค 2020 ทั้ง 3 ด้านตามองค์ประกอบของทุนมนุษย์ได้ผลการวิจัยพบว่า

คุณลักษณะนักรัพยากรณ์มนุษย์ด้านทุนมนุษย์ตามความต้องการของตลาดแรงงาน มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b_1 = 1.890, p < 0.01$) โดยพบว่าทักษะความรู้ในงานเฉพาะด้าน การมีความสามารถในการเรียนรู้งานที่ปฏิบัติและพยายามที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การสะสมประสบการณ์การทำงานทำให้เกิดความชำนาญ และมีแนวโน้มที่จะพัฒนาเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในอนาคต เป็นคุณลักษณะนักรัพยากรณ์มนุษย์ที่ตลาดแรงงานต้องการ

คุณลักษณะนักรัพยากรณ์มนุษย์ด้านทุนทางสังคม ตามความต้องการของตลาดแรงงาน มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b_2 = 2.420, p < 0.01$) โดยพบว่าทักษะที่พนักงานจะต้องมีและเป็นปัจจัยสำคัญได้แก่ การสามารถปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานได้และมีความสุขในการทำงานร่วมกัน การให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีมและให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน เป็นคุณลักษณะนักรัพยากรณ์มนุษย์ที่ตลาดแรงงานต้องการ

คุณลักษณะนักรัพยากรณ์มนุษย์ด้านทุนทางอารมณ์ตามความต้องการของตลาดแรงงาน มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b_3 = 1.984, p < 0.01$) โดยพบว่าทักษะที่พนักงานจะต้องเป็นผู้ที่มีความอดทน อดกลั้นและเป็นผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์และสามารถปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่มีความกดดัน และมีความตระหนักเสมอว่าการปฏิบัติงานจะต้องมีความยืดหยุ่น

ผลการสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง กับผู้ประกอบการจำนวน 10 ท่าน พบว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการแรงงานที่มีทักษะความรู้เฉพาะด้านและมีพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่มีความตระหนักต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ มีความอดทนและสู้งาน อีกทั้งมีความยืดหยุ่นในการทำงาน ปัจจัยที่สำคัญในการปฏิบัติงานในปัจจุบันพนักงานควรมีทักษะในการควบคุมอารมณ์และมีความอดทนอดกลั้น

ดังนั้นผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะนักรัพยากรณ์มนุษย์ในยุค 2020 ตามความต้องการของตลาดแรงงาน กรณีศึกษานักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สนับสนุนสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ตัวแปรคุณลักษณะนักทรัพยากรมนุษย์ด้านทุนทางอารมณ์ตามความต้องการของตลาดแรงงานกรณีศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สนับสนุนสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ และได้อภิปรายผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

นักวิชาการทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ได้กล่าวว่างค์กรจะเกิดการพัฒนาด้านทรัพยากรบุคคลหรือ ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะขับเคลื่อนองค์กรให้ประสบความสำเร็จเกิดความมั่นคงและอยู่รอด ซึ่งทรัพยากรมนุษย์นั้นจะแตกต่างจากเครื่องจักรที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การยืดหยุ่นในงาน และการปรับตัวดิกรรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์การปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตาม ทรัพยากรมนุษย์จะมีคุณลักษณะที่โดดเด่น 3 ส่วนหรือเรียกว่าทุนมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวบุคคล ได้แก่ ทุนทางปัญญา ทุนทางสังคมและทุนทางอารมณ์ และหาก ทรัพยากรมนุษย์ มีคุณลักษณะทั้ง 3 ส่วน ที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับการปฏิบัติงานก็จะทำให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานสูง (สุพตน์ มิตรยอดวงศ์, 2563: 298) และนอกจากนี้จากการศึกษาของรพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์และคณะ (2018) ได้ศึกษาทุนมนุษย์ การตระหนักต่อการใช้นวัตกรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งในงานวิจัยนี้พบว่าองค์กรที่ให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์โดยมุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรทั้งด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ และสร้างความตระหนักให้พนักงานปฏิบัติงานโดยนำเทคโนโลยีมาช่วยในการทำงาน การที่พนักงานให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อลูกค้าและซื่อสัตย์ต่อองค์กรและช่วยเหลือสังคม ผลที่จะเกิดขึ้นคือการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรก็จะมีแนวโน้มที่ยั่งยืนพนักงานมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและทำให้องค์กรอยู่รอด และเช่นเดียวกันจากงานของ สมบูรณ์ กุลวิเศษชนะ (2548 : 11) ได้กล่าวว่าองค์กรจะต้องส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสร้างผลงานที่ดี บุคลากรที่สร้างผลงานที่ดีแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีความผูกพันต่อองค์กร ดังนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้น คุณลักษณะของนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่องค์กรต้องการจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์และมีภาวะทางอารมณ์ดีที่เปรียบเสมือน ทุนมนุษย์ของแรงงานที่องค์กรต้องการ

ในการวิจัยนี้ได้นำทฤษฎีความสามารถ เชิงพลวัต หรือภาษาอังกฤษใช้คำว่า dynamic capability theory ทฤษฎีนี้ได้นิยามความหมายว่าเป็น ความสามารถที่ถูกพัฒนาขึ้นจากการรับรู้ถึงโอกาสและภัยคุกคามที่เกิดขึ้น หากองค์กรมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่ดีทั้งด้านทุนทางปัญญา ทุนทางสังคมและทุนทางอารมณ์ ก็จะทำให้่องค์กรบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์กรใดที่มีบุคลากรครบทั้ง 3 ด้านที่กล่าวมาและใช้ทฤษฎีความสามารถ เชิงพลวัต หรือภาษาอังกฤษ ใช้คำว่า dynamic capability theory มาบริหารจัดการองค์กรก็จะทำให้ส่งผลดีต่อองค์กรต่อไป

สรุป

สรุปได้ว่าการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะนักทรัพยากรมนุษย์ด้านทุนทางอารมณ์ตามความต้องการของตลาดแรงงานกรณีศึกษานักศึกษาศาखाวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นี้ทำให้ทราบว่า คุณลักษณะของนักทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านตามแนวคิดทุนมนุษย์ ได้แก่ ด้านทุนทางปัญญา ทุนทางสังคมและทุนทางอารมณ์ ดังนั้นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่จะผลิตบัณฑิตออกสู่ตลาดแรงงานจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณสมบัติทั้ง 3 ด้าน ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางที่จะพัฒนาบัณฑิตในยุคอนาคต และในทำนองเดียวกันบุคลากร หรือแรงงานที่มีคุณสมบัติเหล่านี้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน การวิจัยนี้เป็นเพียงการวิจัยเฉพาะพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์และได้ศึกษาเฉพาะนักศึกษาศาखाวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรี งานวิจัยนี้จะประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรเพื่อเข้าไปปฏิบัติงาน การวิจัยในอนาคตควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น ขั้นตอนการทำงาน วิธีการทำงาน การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ และควรรศึกษาในบริบทอื่น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะในบริบทของนักศึกษาศาखाวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งงานวิจัย ก็จะมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน นักศึกษา และ นักศึกษาที่จะเข้าสู่ตลาดงานจะต้องพัฒนาตนเอง ตามคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ ทุนทางปัญญา ทุนทางสังคม และทุนทางอารมณ์

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยใคร่ ขอขอบพระคุณผู้ประกอบการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ ที่ให้คำแนะนำในการทำวิจัยในครั้งนี้

References

- นิสคารักษ์ เวชยานนท์. (2551). มิติใหม่ในการบริหารทุนมนุษย์. กรุงเทพฯ : กราฟิโก ซิสเต็มส์.
รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์, ณัฐวุฒิ ชูขวัญ, นายรุ่ง ไชยกำบัง, นภาพร ศุภกุลมงคลสุพจน์ และศศิ
พิมพ์มาศ หงส์สมบัติ. (2561). Human Capital, Innovation Awareness, Social Responsibility,
and Human Resource Success. *International Journal of Trade, Economics and Finance*,
9(5), 210-218.
- สมบูรณ์ กุลวิเศษชนะ. (2548). เลือกลงทุนใน Human Capital อย่างไรให้ได้ผล.วารสารบริหารธุรกิจ,
28(108), 10-13.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2560- 2564. กรุงเทพฯ. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุพจน์ มิตรยอดวงศ์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ของข้าราชการกองทัพอากาศ.
Eau Heritage Journal, 6 (1), 298-304.
- Nunnally, Jum C. & Bernstein, Ira H. (1994). Psychometric Theory. New York, NY: McGraw-Hill.
- Teece, David J., Pisano, Gary, & Shuen, Amy. (1997). Dynamic Capabilities and Strategic
Management. *Strategic Management Journal*. Vol Vol. 18:7. 509–533 (1997).

การศึกษาอาหารเสริมต่างชนิดกันที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของเห็ดฟางในตะกร้า
Studies of Different Types of Supplements Affecting the Growth of Straw
Mushrooms in the Basket

ธวัชชัย หาญกุล¹ / กนกพร ธรรมสีลา² / อารยา มุสิกกา³ / เลิศภูมิ จันทร์เพ็ญกุล⁴

Thawatchai Hankul / Kanokpron Thammasila / Araya Musika / Lertpoom Chanpenkun

¹⁻² สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Management Program, Faculty of Agricultural Technology, Buriram Rajabhat University

³⁻⁴ อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเปรียบเทียบอาหารเสริมต่างชนิดกันที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของเห็ดฟางในตะกร้า ใช้แผนการทดลองแบบสุ่มอย่างสมบูรณ์ (Completely Randomized Design : CRD) ประกอบด้วย 4 สิ่งทดลอง 3 ซ้ำ ดังนี้ (T₁) ฟางข้าวหมักน้ำเปล่า (T₂) ฟางข้าวหมักกากน้ำตาล (T₃) ฟางข้าวหมักM150 (T₄) ฟางข้าวหมักน้ำหมักชีวภาพ บันทึกข้อมูลโดยการนับจำนวนดอก(ดอก) การชั่งน้ำหนักสด(กรัม) ชั่งน้ำหนักแห้ง(กรัม) เมื่อสิ้นสุดการทดลองวิเคราะห์ความแปรปรวนและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแต่ละกรรมวิธีด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window

ผลการทดลองพบว่า ด้านจำนวนดอกที่ให้ค่ามากที่สุดคือ T₄: ฟางข้าวแช่น้ำหมักชีวภาพ เฉลี่ย 3.50^a รองลงมาคือ T₃: ฟางข้าวแช่M150 เฉลี่ย 2.70^a

ด้านน้ำหนักสดที่ให้ค่ามากที่สุดคือ T₄: ฟางข้าวแช่น้ำหมักชีวภาพ เฉลี่ย 17.50^a รองลงมาคือ T₃: ฟางข้าวแช่M150 เฉลี่ย 16.25^a

ด้านน้ำหนักแห้งที่ให้ค่ามากที่สุดคือ T₄: ฟางข้าวแช่น้ำหมักชีวภาพ เฉลี่ย 154.25^a รองลงมาคือ T₃: ฟางข้าวแช่M150 เฉลี่ย 149.00^a

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอาหารเสริมต่างชนิดกันที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของเห็ดฟางในตะกร้ามากที่สุดคือฟางข้าวแช่น้ำหมักชีวภาพเนื่องจากให้ผลด้านจำนวนดอก น้ำหนักสดและน้ำหนักแห้งมากที่สุด ซึ่งน่าจะเป็นวิธีการเพาะที่ดีที่สุดที่จะช่วยส่งเสริมการออกดอกให้แก่เห็ดฟางในตะกร้าได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: การศึกษา, อาหารเสริม, การเจริญเติบโต, เห็ดฟาง

Abstract

This experiment aims to study comparing different types of supplements that affect the growth of straw mushrooms in the basket. Completely Randomized Design : CRD) consists of 4 three repetitive experiments as follows: (T₁) Fermented Rice Straw (T₂) Fermented Rice Straw Molasses (T₃) Fermented Rice Straw M150 (T₄) Fermented Rice Straw Bio fermented water Record data by counting the number of flowers Fresh Weighing (g) Dry Weigh (g) At the end of the experiment, analyze variance and compare the average of each process with the SPSS for window ready-made program.

The results showed that the number of flowers that were most valuable was T₄, bio-fermented rice straw, average 3.50^a T₃, M150 soaked straw, average 2.70^a

The most valuable fresh weight is T₄, bio-fermented rice straw, average 17.50^a The second is T₃, M150 soaked rice straw average 16.25^a

The dry weight side that provides the most value is T₄, bio-fermented rice straw average 154.25^a

Therefore, it is evident that the different types of supplements that affect the growth of straw mushrooms in the basket are the most fermented rice straw due to the amount of flowers, fresh weight and the most dry weight, which is probably the best seeding method that promotes flowering of straw mushrooms in the basket.

Keywords: education dietary supplements, growing straw mushrooms

บทนำ

เห็ดฟาง (straw mushroom) เป็นเห็ดยอดนิยมของคนไทย นิยมเพาะบนกองฟางขึ้นๆ โดยโคนเห็ดจะมีสีขาว ส่วนหมวกสีน้ำตาลอมเทา ออกดอกตลอดทั้งปี แต่จะออกดีในช่วงฤดูร้อน (ดำเกิง ป้องพาน, 2547) มีสารอาหารประเภท โปรตีน คาร์โบไฮเดรต วิตามินและแร่ธาตุต่างๆ และยังมีสรรพคุณในการป้องกันรักษาโรคต่างๆ เช่น ช่วยลดปัญหาไขมันในเส้นเลือด และช่วยป้องกันโรคหัวใจ และเห็ดฟางยังมีส่วนช่วยในการย่อยอาหาร แก้อ่อนใน และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ร่างกาย (อภิชาติ ศรีสะอาด, 2555)

ในปัจจุบัน การเพาะเห็ดฟาง สามารถทำได้หลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการเพาะแบบกองสูง การเพาะแบบกองเตี้ย การเพาะในถุง การเพาะแบบโรงเรือนและอุตสาหกรรม และการเพาะแบบใหม่คือการเพาะในตะกร้า และอื่นๆ (อานนท์ เอื้อตระกูล, 2530) เห็ดฟางตามธรรมชาติเจริญเติบโตบนกองฟางข้าวเป็นกลุ่ม 2-6 ดอก และจะถูกเก็บเกี่ยวในระยะที่ยังเจริญไม่เต็มที่ คือยังเป็นตุ่มกลม ๆ ก่อนที่หมวกเห็ดจะผุดออกมา ซึ่งใช้เวลาประมาณ 4-5 วัน เจริญได้ผลดีที่สุดในภูมิอากาศเขตร้อนที่มีฝนตกชุก (ชูชาติ ทองนาค, 2552) ดังนั้นการที่นำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างเช่นฟางข้าวมาเป็นวัสดุเพาะรวมกับการใช้อาหารเสริมต่างเช่นกัน ได้แก่ กากน้ำตาล M150 น้ำหมักชีวภาพ รำละเอียด แป้งสาลี และมูลวัว เพื่อเป็นทางเลือกที่จะผลิตเห็ดฟางให้ได้ผลผลิตออกตลอดทั้งปี อีกทั้งเป็นการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และวัสดุที่มีอยู่ตามธรรมชาติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องการศึกษาอาหารเสริมต่างชนิดกันมีผลต่อการเจริญเติบโตของเห็ดฟาง เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเกษตรกรที่เพาะเห็ดฟางให้สามารถเลือกวัสดุที่เหลือใช้ทางการเกษตรอย่างฟางข้าวรวมกับการใช้อาหารเสริมที่แต่ละท้องถิ่นมี มาทำให้เกิดประโยชน์และกลับมามีคุณค่ามากขึ้น เกษตรกรได้รับประโยชน์สูงสุดจากวัสดุเหลือใช้ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขบนพื้นฐานของการใช้ชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอาหารเสริมต่างชนิดกันที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของเห็ดฟางในตะกร้า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบอาหารเสริมที่แตกต่างกัน ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของเห็ดฟางในตะกร้า
2. สามารถนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร กลับมาเพิ่มคุณค่าในการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า

วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 แผนการทดลอง

วางแผนการทดลองแบบสุ่มอย่างสมบูรณ์ (Completely Randomized Design : CRD) มีทั้งหมด 4 ทรีทเมนต์ 3 ซ้ำ 12 หน่วยการทดลอง รวมเป็น 12 ตะกร้า โดยการใช้อาหารเสริมที่ต่างชนิดกันซึ่งได้แก่

T₁: ฟางข้าว + น้ำเปล่า + มูลวัว

T₂: ฟางข้าว + กากน้ำตาล + แป้งสาลี

T₃: ฟางข้าว + M150 + รำละเอียด

T₄: ฟางข้าว + น้ำหมักชีวภาพ + มูลวัว + รำละเอียด + แป้งสาลี

4.2 ศึกษาการให้ผลผลิตของเห็ดฟางในแต่ละสูตร โดยชั่งน้ำหนักสด น้ำหนักแห้ง และ นับจำนวนดอกเห็ด

4.3 สูตรที่ใช้ในการทดลอง

โดยการเตรียมอาหารเสริมในแต่ละสูตร มีสัดส่วนของฟางข้าว ส่วนอาหารเสริมได้แก่ กากน้ำตาล M150 และน้ำหมักชีวภาพ

สูตรที่ 1 การผสมฟางข้าวกับมูลวัว

1. ฟางข้าวหมักน้ำเปล่า 50 ลิตร ฟางข้าว 4.5 กิโลกรัม 1 คืบ
2. มูลวัว 3 กำมือ เชื้อเห็ดฟาง 2 ก้อนต่อ 1 ตะกร้า

สูตรที่ 2 การผสมฟางกับแป้งสาลี

1. ฟางข้าวแช่กากน้ำตาล 50 กรัมต่อ น้ำเปล่า 50 ลิตร ฟางข้าว 4.5 กิโลกรัม 1 คืบ
2. แป้งสาลี 3 กำมือ เชื้อเห็ดฟาง 2 ก้อนต่อ 1 ตะกร้า

สูตรที่ 3 การผสมฟางกับรำละเอียด

1. ฟางข้าวแช่ M150 2 ขวด ต่อน้ำเปล่า 50 ลิตร 1 คืบ ฟาง 4.5 กิโลกรัม 1 คืบ
2. รำละเอียด 3 กำมือ เชื้อเห็ดฟาง 2 ก้อนต่อ 1 ตะกร้า

สูตรที่ 4 การผสมฟางข้าวกับรำละเอียด มูลวัว แป้งสาลี เชื้อเห็ดฟาง

1. ฟางข้าวแช่น้ำหมักชีวภาพ 500 มิลลิลิตร ต่อน้ำเปล่า 50 ลิตร 1 คืบ
2. มูลวัว 1 กำมือ รำละเอียด 1 กำมือ แป้งสาลี 1 กำมือ หัวเชื้อเห็ด

กรอบแนวคิด

วัสดุเพาะที่มีประสิทธิภาพ

วัสดุเพาะและอาหารเสริมต่างชนิดกัน

ผลผลิตสูง

- จำนวนดอก
- น้ำหนักสด
- น้ำหนักแห้ง

เผยแพร่ตีพิมพ์ผลงานวิจัยในระดับชาติ 1 เรื่อง

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1

ผลการทดลองเห็ดฟางในตะกร้า

Treatment	ผลผลิตของเห็ดฟางในตะกร้า		
	จำนวนดอก (ดอก)	น้ำหนักสด (กรัม)	น้ำหนักแห้ง (กรัม)
T ₁ : ฟางข้าวแช่น้ำเปล่า อาหารเสริม : มูลวัว + เชื้อเห็ดฟาง	1.50 ^a	46.25 ^a	10.00 ^a
T ₂ : ฟางข้าวแช่กากน้ำตาล อาหารเสริม : แป้งสาลี + เชื้อเห็ดฟาง	250 ^a	113.00 ^a	12.50 ^a
T ₃ : ฟางข้าวแช่ M150 อาหารเสริม : รำละเอียด + เชื้อเห็ดฟาง	2.70 ^a	149.00 ^a	16.25 ^a
T ₄ : ฟางข้าวแช่น้ำหมักชีวภาพ อาหารเสริม : มูลวัว + รำละเอียด + แป้งสาลี + หัวเชื้อเห็ด	3.50 ^a	154.25 ^a	17.50 ^a
F-test	ns	ns	ns
%CV	59.35	62.68	42.73

หมายเหตุ: ns ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ

*: แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อ 95 เปอร์เซ็นต์

** : แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่มีระดับความเชื่อ 95 เปอร์เซ็นต์

จากตารางที่ 1 ผลการทดลองเห็ดฟางในตะกร้าด้านจำนวนดอกของเห็ดฟาง พบว่า กรรมวิธีที่ให้ค่ามากที่สุดคือ T₄: ฟางข้าวแช่น้ำหมักชีวภาพ เฉลี่ย 3.50^a รองลงมาคือ T₃: ฟางข้าวแช่ M150 เฉลี่ย 2.70^a

จากตารางที่ 1 ผลการทดลองเห็ดฟางในตะกร้าด้านน้ำหนักสด พบว่า กรรมวิธีที่ให้ค่ามากที่สุดคือ T₄: ฟางข้าวแช่น้ำหมักชีวภาพ เฉลี่ย 154.25^a รองลงมาคือ T₃: ฟางข้าวแช่ M150 เฉลี่ย 149.00^a

จากตารางที่ 1 ผลการทดลองเห็ดฟางในตะกร้าด้านน้ำหนักแห้ง พบว่า กรรมวิธีที่ให้ค่ามากที่สุดคือ T₄: ฟางข้าวแช่น้ำหมักชีวภาพ เฉลี่ย 17.50^a รองลงมาคือ T₃: ฟางข้าวแช่ M150 เฉลี่ย 16.25^a

อภิปรายผล

ผลการทดลองใช้อาหารเสริมต่างชนิดกันที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของเห็ดฟางในในตะกร้ามีประเด็นสำคัญจากการทดลองที่มีวิจารณ์ดังนี้

ด้านจำนวนดอกของเห็ดฟาง พบว่า กรรมวิธีที่ให้ค่ามากที่สุดคือ T₄: ฟางข้าวแช่น้ำหมักชีวภาพ เฉลี่ย 3.50^a สอดคล้องกับ สุทธิชัย สมสุข (2553) กล่าวว่า ใ้ว่า การใช้ น้ำหมักชีวภาพและจุลินทรีย์ชนิดต่างๆ มาแช่หรือหมักกับวัสดุเพาะก่อนนำไปเพาะเห็ดจะให้ธาตุอาหารสูง และสอดคล้องกับอมทรัพย์ นพอมรรดิ (2547) ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์น้ำหมักชีวภาพ (ตอนที่ 1) พบว่าน้ำหมักจากพืชพบธาตุอาหารหลักและรอง ได้แก่ N=0.05-1.65% P₂O₅=0.01-0.59% K₂O=0.02-1.89% Ca=0.08-0.9% Mg=0.001-0.002% s=0.02 S=0.006-0.58% และพบธาตุอาหารเสริมอีกในปริมาณน้อย ได้แก่ Fe, Mn, Cu, Zn, B และ Cl นอกจากนี้ยังพบฮอร์โมนพืช ได้แก่ จิบเบอเรลลิน ออกซินและไซโตไคนินอีกด้วย ดังนั้นการแช่ฟางข้าวในน้ำหมักชีวภาพจึงส่งผลทำให้จำนวนดอกของเห็ดฟางมีจำนวนมากที่สุด

ด้านน้ำหนักสด พบว่า กรรมวิธีที่ให้ค่ามากที่สุดคือ T₄: ฟางข้าวแช่น้ำหมักชีวภาพ เฉลี่ย 154.25^a สอดคล้องกับปัญญา โปษิตีรัตน์และกิดดิพงษ์ ศิริวานิช (2538) กล่าวว่าเห็ดฟาง ไม่สามารถย่อยพวกเซลลูโลสและเฮมิเซลลูโลสได้โดยตรง ในการเพาะเห็ดฟางจำเป็นต้องหมักวัสดุที่ใช้เพาะเสียก่อน เพื่อที่จะต้องอาศัยเชื้อจุลินทรีย์ชนิดอื่นๆ มาช่วยย่อยเซลลูโลส และเฮมิเซลลูโลส ให้อยู่ในรูปที่เห็ดสามารถนำไปใช้ได้เสียก่อน ดังนั้นการแช่ฟางข้าวในน้ำหมักชีวภาพก่อนนำไปเพาะจึงส่งผลทำให้ผลผลิตในด้านน้ำหนักสดมีขนาดน้ำหนักสดสูงสุด

ด้านน้ำหนักแห้ง พบว่า กรรมวิธีที่ให้ค่ามากที่สุดคือ T₄: ฟางข้าวแช่น้ำหมักชีวภาพ เฉลี่ย 17.50^a สอดคล้องกับ สุทธิชัย สมสุข (2553) ที่กล่าวว่ากระบวนการหมักที่เกิดจากจุลินทรีย์เป็นการเกิดขึ้น อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากระยะเวลาในการแช่วัสดุเพาะเป็นเวลา 12 ชั่วโมง ฉะนั้นการแช่น้ำหมักชีวภาพ จึงเป็นการเสริมธาตุอาหารและสารต่างๆ ที่มีอยู่ในน้ำหมักชีวภาพให้แก่วัสดุเพาะซึ่งเห็ดสามารถนำไปใช้ได้ทันทีเมื่อนำไปเพาะ

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาอาหารเสริมชนิดอื่นเพื่อเปรียบเทียบอาหารเสริมตัวที่ดีขึ้นและดีกว่า เช่น ภูไมท์ มูลค่างควา มูลไก่ มูลสุกร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

คำเกิง ป້องพาน. (2547). วงจรชีวิตของเห็ดฟาง.

แหล่งที่มา <https://rakbankerd.com/agriculture/print.php?id=1328&s=tblplant>

ปัญญา โพลิตริตันและกิตติพงษ์ ศิริวานิช. (2538). เทคโนโลยีการเพาะเห็ด. กรุงเทพฯ : ไร่เขียว.

สุทธิชัย สมสุข. (2553). ผลของการใช้วัสดุเพาะและวัสดุอาหารเสริมชนิดต่างๆ ร่วมกับกลุ่มจุลินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพต่อผลผลิตเห็ดฟางที่เพาะในตะกร้าพลาสติก. ภาควิชา

เทคโนโลยีการเกษตร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี.

ออมทรัพย์ นพอมรมดี. (2547). ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์น้ำหมักชีวภาพ (ตอนที่ 1). กรุงเทพฯ : ควิก
ปริ้นท์ ออฟเซ็ท.

อานนท์ เอื้อตระกูล. (2530). ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญของเห็ดฟาง.

แหล่งที่มา <https://sites.google.com/site/bv540702/home/page4/page4-3> สืบค้นวันที่ 18
มิถุนายน 2563.

อภิชาติ ศรีสะอาด. (2555). นวัตกรรมใหม่ หลากวิธีการเพาะเห็ดฟางให้รวย. กรุงเทพฯ : นาคา อินเตอร์
มีเดีย.

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

เลขที่ 439 ถนนจिरะ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

โทรศัพท์: +6644-611-221 ต่อ 4001

โทรสาร: +6644-612-858 อีเมล: husoc@bru.ac.th

Faculty of Humanities and Social Sciences

Buriram Rajabhat University

439 Jira Rd., Muang District, Buriram Province 31000

Tel: +6644-611-221 ext. 4001 Fax: +6644-612-858 E-mail: husoc@bru.ac.th